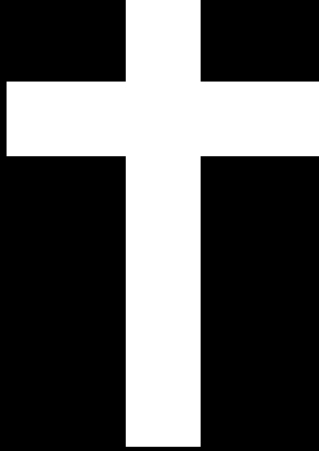

Lisāsě Athě - Kayă
Ngó.

Western Kayah: Lisāsě Athě - Kayă Ngó New Testament

Lisǎsě Athě - Kayǎ Ngǒ

Western Kayah: Lisǎsě Athě - Kayǎ Ngǒ New Testament

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kayah, Western

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
e95d0c8d-ae9c-5368-9ad4-ad9a104aff49

Contents

Matteo	1
Marko	51
Luka	84
Giovanni	137
Prêdônyăphú Tahe	175
Roma	224
Corinthia Arêlô Tôba	249
Corinthia Nyêba Tôba	272
Galasia	288
Epheso	297
Philippi	306
Colossae	312
Thessalonia Arêlô Tôba	318
Thessalonia Nyêba Tôba	323
Timothy Arêlô Tôba	326
Timothy Nyêba Tôba	333
Tito	338
Philomena	341
Hebreo	343
Jakomo	361
Petru Arêlô Tôba	367
Petru Nyêba Tôba	374
Giovanni Arêlô Tôba	378
Giovanni Nyêba Tôba	384
Giovanni Thuôba Tôba	385
Juda	387
Tedyêluôhtya	389

Matteo Gospel Of Matthew Têhébè Rê Dô Nyě

Li têtêkrũmila Matteo yětôba ma a hêsuloũ pẹ ù ná Jesũ ma mǎhó prēm̃lwohtëka ù dõ Cómarya òlyà onekyà nuôtòprè hò. Byacè Jesũ ma mǎhó prè dõ a m̃lòbǎhtya pẹ hó Cómarya òlyà onekyà angò ná akayá dõ lisásè alyèkũ nuòtahe tòprè hò. Têtêkrũmila yènuòma a mǎ pẹ prètũ Judaphũ dõ Byacè hyà opacèlyà dõ èthi aklènuò tahe agnènuò mǎto. Têtêkrũmila yènuòma hekhu tòba agnè.

Li têtêkrũmila Matteo yětôba nuò ù cáhtya rá rẹ ná Byacè Jesũ a tètòpacèlyà ari-akyà, htuòrò a hêluò pẹ ù ná Byacè plwòhtyè ari-akyà ná khĩnèricyà khuklò ilo-ilyá lũ ari-akyà, htuòrò a hêluò pẹ ù ná Byacè Jesũ cáhtya a tẹphyètèmẹ rò a lè dónyá heso pẹ ù, ithyóithya pẹ ù, rò a zasimé pẹ ù tẹswítèsè tahe dõ Galilea kékũ nuòtahe ari-akyà. A hêsuloũ htuò phũnuòrò a rǎmǎràdyà ke Byacè Jesũ o dõ Galilea kẹ rò htecuò dõ vj Jerusalem ari-akyà, htuòrò tèm̃ehtwòhtya ané ná Byacè Jesũ dõ khyèlò tóklè dǎ akũ, ná ù m̃thýèhtya è dõ krusulò ari-akyà ná a thýè ihtòkǎkhyè ari-akyà tahe.

Li yětòbanuò a dyèluòhtya Jesũ phú thárádu dõ a o ná a taryèshyosò rò a hêhteluò pẹ ù ná Cómarya a tẹthyótèhtya tahe tòprè, htuòrò a ithyóithya pẹ ù ná Cómarya ahtyèaké ari-akyà tòprè phũnuò. Byacè a tẹthyóithya tahenuò a o ényacò rò ù be-oplò tǒ lũ a tẹthyóithya yétahe rò ù ibè dya oplò khótǒ lũ nyǎtǒ. (1) Tètèsódonyá dõ sorǒlò tẹdya thèplòthuòhtyè ari-akyà, tẹphyètèmẹ lyàbè pẹ tahe, ñjibè shuòkhèryá tahe, ná kayá dõ a htwòhó mókhu a htyèphúkèphú tahe a ki m̃ekryá~ ané phútè pǎ ari-akyà (Amǎdu 5-7). (2) Ithyóithya zũklyázũklò pẹ a khòpacè shyéthényè a tẹphyètèmẹ tahe ari-akyà (Amǎdu 10). (3) Dónyá khákho pẹ ù ná mókhu htyèlèkékèkũ ari-akyà (Amǎdu 13) (4) ithyóithya pẹ ù ná ù ki ohtwòprè phú a khòpacè tòprè angólasá tahe ari-akyà (Amǎdu 18). (5) Ithyóithya pẹ ù ná htuòkhè khònyǎkhyè ki tadũkyá pǎ ari-akyà ná Cómarya ahtyèaké ki hyà ohtya pǎ ari-akyà (Amǎdu 24-25)

Têhébè tótó ná tótó

Byacè Jesũ muòphè phyèphuò muòprè tǎklwí kalya pètǒ tahe ná a tètòpacèlyà ari-akyà 1:1-2:23

Giovanni Baptista a tẹphyètèmẹ tahe 3:1-12

Jesũ plwòhtyè ari-akyà ná tẹilo-ilyá ari-akyà 3:13-4:11

Jesũ mètè dõ kayá bèmũ aklè dõ Galilea kékũ 4:12-18:35

Cáhtya dõ Galilea kẹ tuòdõ vj Jerusalem 19:1-20:34

Dõ khyèlò tóklè bí vj Jerusalem akũ ná akhàsòkhǎshyè tahe 21:1-27:66

Byacè atèhtyè ihtòkǎkhyè ná a tẹdyèluòkhyè ané ari-akyà 28:1-20

Jesũ Aklwíalyá A Tèrámá

(Luka 3:23-38)

¹ Liyèma a rǎmǎràdyà Jesũ Kristu aklwíalyá dõ a ícũtǎ dítũ lũ tahe ari-akyà. È ma aklwíalyá ícũtǎ dõ Khwí Davi ná Abraham.

² Abraham aphútǎ dítũ Isaac, Isaac aphútǎ dítũ Jacob, Jacob aphútǎ dítũ Juda ná apuòavyà tahe. ³ Juda aphútǎ dítũ Perez ná Zera, èthi thényè amuò ma amwí ná Tama. Perez aphútǎ dítũ Hezrò, Hezrò aphútǎ dítũ Ram, ⁴ Ram aphútǎ dítũ Amminadab, Amminadab aphútǎ dítũ Nasho, Nasho aphútǎ dítũ Salmon, ⁵ Salmon aphútǎ dítũ Boaz dõ amuò mwí ná Raha, Boaz aphútǎ dítũ Obed dõ amuò mwí ná Rutha, Obed aphútǎ dítũ Jesse. ⁶ Jesse ma mǎhó Khwí Davi aphè nuò hó. Khwí Davi nuò aphútǎ dítũhó Solomo rò amuò ma mǎhó Uriá amè nuòhó.

⁷ Solomo aphútǎ dítũ Rehoboa, Rehoboa aphútǎ dítũ Abijah, Abijah aphútǎ dítũ Asa, ⁸ Asa aphútǎ dítũ Jehoshapha, Jehoshapha aphútǎ dítũ Jora, Jora aphútǎ dítũ Uzzia, ⁹ Uzzia aphútǎ dítũ Jotha, Jotha aphútǎ dítũ Ahaz, Ahaz aphútǎ dítũ Hezekia, ¹⁰ Hezekia aphútǎ dítũ Manasseh, Manasseh aphútǎ dítũ Amon, Amon aphútǎ dítũ Josia, ¹¹ Josia aphútǎ dítũ

Jekonia ná apuõvyã tõmu. Shuõkhě yěnuõ atõ bí Israelphú cuõhtwõ tyahí cù dõ Babylonia ké to anyěhyã takiphú akhěnuõ.

¹² Bí a cuõ ohõ dõ Babylonia ké akhěnuõ, Jekonia aphútã dítú Shealtiel, Shealtiel aphútã dítú Zerubababe. ¹³ Zerubababe aphútã dítú Abiud, Abiud aphútã dítú Eliakim, Eliakim aphútã dítú Azor, ¹⁴ Azor aphútã dítú Zadok, Zadok aphútã dítú Akim, Akim aphútã dítú Eliud, ¹⁵ Eliud aphútã dítú Eleazar, Eleazar aphútã dítú Matha, Matha aphútã dítú Jacob, ¹⁶ Jacob aphúõ tãdítú Joseph dõ a mã Maria avě nuõhõ. Maria phúõnı́ hõ Jesũ dõ ù é é ná Kristu yěnuõhõ.

¹⁷ Měphúnuõrõ cáhtya bí Abraham ahtũkhě tuõhyã dõ Davi ahtũkhě nuõma a o shyélwĩhtũ. Cáhtya bí Davi ahtũkhě tuõhyã dõ ù pũcuõkyã Israelphú dõ Babylonia ké nuõma a o shyélwĩhtũ. Cáhtya bí ù pũcuõkyã Israelphú dõ Babylonia ké tuõhyã dõ Kristu ahtũkhě nuõma a o shyélwĩhtũ.

*Byacè Jesũ Kristu Opacělyã Ari-akyã
(Luka 2:1-7)*

¹⁸ Jesũ Kristu nuõ a hyãlyã opacě phútě hénuõma, Joseph nuõ a hyã sudyã dyémá htuõhõ Jesũ Kristu amuõ Maria dõ a ki phyě lũ. Manárõ bí a phyě tyahí lũ to akhěnuõ, Cómarya* dyémuõdõhtya lũ ná Thě Sãsě Byacè. ¹⁹ Joseph ma kayã dõ acõate tõprě htuõto pãma ù thěgně rò Maria thétarěhe a taně akhu-akhyě a kírě dyakyãhuõ dyakyãthwě lũ.

²⁰ A taně phúnuõ tadũrõ, bí a omyě akhě, a omyěmyã myáhtye Byacè Cómarya a tanémõkhuphú tõprě hyãoluõhtya pě lũ rò a hé lũ, “Davi aphũkhũ Joseph, bězõbèthi tã dõ ně ki phyě Maria yěnuõ tãmé, mamětěhéro, a muõdõ nuõma Cómarya a Thě Sãsě dyémuõdõhtya lũ pré. ²¹ A ki phúprěkhũ pã rò ně bè é amwı́ ná Jesũ† ní-, mětěhéro a ki mēlwõhtekã akayã tahe dõ a tětũtětõra akũ pã.”

²² Lõ- tēyě tahe ki mēlõmēbãhtya Cómarya héone prěprõ tõprě hé, ²³ “Prēmõphúthě tõprě ki muõdõhtya rò a ki phúõnı́ a phúprěkhũ pã, rò ù ki é amwı́ ná Emmanuelè pã,”* Emmanuelè angõlasá ma, “Cómarya okuõ ná pě.”

²⁴ Bí Joseph thěněhtya akhě, a mēphú Byacè a tanémõkhuphú mekyã lũ nuõ. A kaşõdya ná Maria rò a éka lũ dõ ahi. ²⁵ Manárõ bí Maria phúõnı́ tyahí aphúprěkhũ yětõprě hítonuõ, a omyě tõhı́ lũ to. Joseph é lúmwí ná Jesũ.

2

Prětíphéphú Hyã Myáhtye Jesũ

¹ Jesũ opacělyã dõ vı́ Bethlehem, ké Juda akũ, bí Khwı́ Herodè põhtyěpõké akhěnuõ. Jesũ opacělyã htuõnuõ prětíphéphú* dõ kécıhte tahe hyã dõ vı́ Jerusalem rò hyäsudyã khwı́, ² “Pacěphú dõ a kírě htwõhtya Juda akhwı́ yětõprě nuõma a opacělyã tõbitě tõpho? Mětěhéro pě myáhtye asě ohtyaluõ dõ kécıhte tõkyě rò pě hyã dõ pě ki cõbucõběhtya è.”

³ Bí Khwı́ Herodè nı́huõ tēhébě phúyě akhěnuõ, a thěplõkũ thěplõkyã. Lõ- vı́ Jerusalemphú tahe thěplõkũ thěplõkyã kuõ lõplı́ cõ. ⁴ A é okũ plõlõ lõ- bwı́dukhu tahe ná prětıhyõ tětıyótětıhya athará tahe. Rò a sudyã èthı́, “Prěprõ tahe héone ná Messia yětõprěnuõ a ki opacělyã tõpã bitě tõphotě pã,” a hé. ⁵ Rò èthı́ hěsũ lũ, “A ki opacělyã dõ vı́ Bethlehem, ké Juda akũ pã, prěprõ Mica rá rò a hé,

⁶ Byacè hé, ‘Kõ- vı́ Bethelhem-, vı́ dõ a odõ ké Juda akũ yětahe akłěnuõ, ně ma vı́ patılõũ dõ amwı́ luõhtyěluõké kuõũ to phúnuõ mãto. Mětěhéro prěpõtě tõprě dõ a ki takótakě rò a ki zũklyãzũklõnı́ vã Israelphú yětõmu ki ohtya dõ někũ pã.”**

⁷ Phúnuõrõ Khwı́ Herodè éhuõéthwě prětíphéphú dõ a o dõ kécıhte hyã yětahe rò a sudyã tãtę èthı́ ná sě yětõměnuõ a oluõhtya pě èthı́ bõkhětě phúnuõ. ⁸ A nõcuõ èthı́ dõ vı́ Bethlehem rò a hé èthı́, “Cuõmyápũ tãtę lahyã pacěphú nuõtõprě ní-. Thyáphú vã ki cuõ cõbucõběhtya nı́kuõ è nuõ, thı́ ki myáhtye hõhõ ná kađyãso lěpě kuõ vã ní-.”

* 1:18 1:18 Cõphrya † 1:21 1:21 Jesũ angõlasá ma “Byacè dõ a mēlwõhtekã ù.” * 1:23 1:23 Isaia 7:14 * 2:1 2:1 Prěpũ thěgně sě ari-akyã tahe. * 2:6 2:6 Mica 5:2

⁹ Bí èthi n̄ñuòdhuò khwí hé ngó phúyě rò a htecuó lahyă. Bí èthi htecuó akhěnuò, sè dō èthi myáhtye dō kécíhte nuòtómé oluòhtya pẹ khyěthyá èthi. Sè nuòtómé thũcuó rẹ èthi dō nyè rò a cuó okuó tódèhtya cò pẹ èthi bí pacěphú oní akhălẹ nuò. ¹⁰ Bí èthi myáhtye senuòtómé akhěnuò, a thékřũthélò nyacó. ¹¹ Rò èthi nuò dō hikú rò nuòmýáhtye pacěphúyě otóná amuõ Maria. Èthi dāngũlyă còbucóbèhtya lũ. Htuòrò a phyéhte htě ná tẹnuòmú dō ù é ná lòban ná myrra dō angudupřidu yětahe rò a dyé ná pacě shyěžũ. ¹² Rò Cómarya dyeròdyeryě přèthíphěphú yětahe dō a tẹomyěmyá akú ná èthi ki kaťò pã tá Khwí Herodé tāmẹ. Rò èthi kaķhókyá klyá dō aruò tóbò dō akẹ.

Hteklyacuó Dó Egypt Kẹ

¹³ Bí přèthíphěphú yětahe kahtuòhò nuò, Cómarya amókhu tanéphú tòprẹ hyáoluòhtya pẹ Joseph dō a tẹomyěmyá akú rò a hé lũ, “Ihtòmò! Rò èní pacěphú ná amuõnuò rò hteklyacuókyá mǒ dō Egypt kẹ nuò. Vă ki heso hí nẹ tóco- to kihéro tarú otadú lahyă bínuò ní-, meťèhéro Khwí Herodé kírẹ nõ aklyěphú tahe pũmẹthyě pacěphú yětòprẹ.”

¹⁴ A páihtò rò a kahto èní pacěphúyě ná amuõ rò htecuó dō Egypt kẹ bí mǒkhímõnẹ akhě. ¹⁵ A cuóo bínuò tuçdó Khwí Herodé thyě. Tẹhtwòhtya anẹ phúyěnuòma a mełómẹbáhtya Byacé Cómarya nõ héonekyá aprẹprõ Hosea, “Vă éhtekakyá vǎphú dō Egypt kẹ.”[✠]

¹⁶ Bí Khwí Herodé thégneňò ná přèthíphěphú tahe lahókya hó lũ akhěnuò, a thěplòdu lakálakò cò. Phú a pũthégně tǎtẹ n̄ñtuòhò dō přèthíphěphú yětahe aļò ná sè oluòhtya pẹ èthi bíkhětẹ nuò, a nõmẹthyě lǒ přěkhũ pacěphú nyěna tǎpalya tahe dō a o dō vř Bethlehem akúnuò ná dõo tavítava bínuò lǒ- plĩ. ¹⁷ Mephunuòrò, Cómarya héone hó angó ná Přẹprõ Jeremia nuò a lǒbǎ htyahó. ¹⁸ Přẹprõ Jeremia hé, “Tẹnguõťèhè ki ohtya dō vř Rama akú pã. Û ki nguõťadú thěplò, ù ki hěťadú thuòhtyě cò pã. Rakělẹ aklwíalya tahe kinguõkìhè dyélò aphú pã. Dó aphú tahe thyěllò rò a tanẹ takhóthě yěnuò, ù ilò oicyá lũ tòprẹ- to.”[✠]

O Dó Egypt Kẹ Hteka

¹⁹ Bí Khwí Herodé thyěhtuòhò rò Joseph opǎ dō Egypt kẹ akhě nuò, Cómarya a tanémókhu phú tòprẹ hyáoluòhtya pẹ lũ dō a tẹomyěmyá akú. ²⁰ Rò a hé lũ, “Ihtòmò! Èní pacě ná amuõnuò rò kaķhyě khyěthyámǒ dō Israel kẹnuò, meťèhéro kayá dō a pũmẹthyě pacěphú yětòprẹnuò, a thyěhó.”

²¹ Rò a páihtò, rò a ihtòèní pacěphúyě ná amuõ rò a kaķhyě dō Israel kẹ. ²² Manárò bí Joseph n̄ñuò ná Khwí Herodé aphúkhũ Khwí Arkelao htyapó aphě khălẹ dō kẹ Juda akhěnuò, a thěisé rò a kaťò búto. Cómarya dyerò Joseph dō a tẹomyěmyá akú rò a taklyě kaķhyě odó Galilea kẹkũ. ²³ Èthi ka-o nřdyě vřnuò tǒvř ma ù é ná vř Nazare. Yěma a mełómẹbáhtya hó přẹprõ tahe héone, “Û ki é lũ ná Nazarephú pã,” nuòhò.

3

Giovanni Baptista A Těhésodõnyă

(Marko 1:1-8, Luka 3:1-18, Giovanni 1:19-28)

¹ Nanyělěnyě hyáhò akhěnuò, kayá otòprẹ, a lě hěsodõnyă tẹ dō Judakẹ kěšěhtyěkyă lǒtamákhũ, rò ù é lũ ná Giovanni Baptista. ² Rò a hé, “Zǎ nřdũ lahyă thĩnẹ,” meťèhéro mókhu ahtyěakẹ phũhtyahó. ³ È ma mǎ kayá nuòtòprẹ dō Přẹprõ Isaiah héone lřlřlũkyă, “Kayá tòprẹ éhtòhtya dō kěšěhtyěkyă lǒtamákhũ rò a hé, ‘Taritaryă one lahyă klyá dō Byacé agně. Męcómepě lahyă Byacé lěhyăklyá agně tóbò ní-.’”[✠]

⁴ Giovanni kũhyáhtyanř hyecǎ dō ù bó ná tathibuòdu asũ, rò a ryáhtyanř nyáhtóphá. Rò a eprẹ takí ná vyáhtyě. ⁵ Kayá dō a odó vř Jerusalem akú ná Juda tókělẹ ná lǒ- kayá dō a o tavítava rwó Jordano htyěklò nuòtahe a hyă lahyă dō Giovanni a o. ⁶ Èthi hyă hěso lřlř a tẹmẹthũ tahe rò Giovanni plwó pẹ èthi htyě dō Jordano htyěklòkũ.

⁷ Manárò bí Giovanni myáhtye Phariseophú ná Saduceophú tahe hyápluhyápè dō a ki hyáplwó kuò anẹ ná htyě akhěnuò, a hé èthi, “Rřthíthi-! Maupě tòprẹ dyeròdyeryě thĩ ná thĩ ki siplébě ná Cómarya a tẹciryá dō a ki hyápǎ yěnuò pě? ⁸ Thĩ ki zǎ

njđđ málakó hó thĩné hó kihéro dyéluó lahyă thĩ tẹotwõprẹ tahe ná thĩ tẹdya thĩ thẹplõthuõhtyế tahe. ⁹ Héhtóhẹlyá tá thĩné, ‘Pẹ ma Abraham aklwĩalyă’ nuotámẹ. Vă hé thĩ, Cómarya mehtwõhtya lỳyetahe ná Abraham aphú má a mecyá prẹ. ¹⁰ Kwõ tởbẹ ohó đố thòkhăshyếhỏ rỏ ù ki ikwỏ khủủhỏ thỏmỏ tahe pă, rỏ ù ki icỏtủ tuộ cỏ đố arwĩahtwo pă. Thỏmỏ tỏmỏmỏ đố athẻaphỏ twỏryá to nuỏ, ù ki ikwỏ khủkyă ẻ pă rỏ ù ki vinuỏkyă ẻ đố mikủ pă.

¹¹ “Đố thĩ zạ nị thĩné akhu-akhyế vă plwỏ thĩ ná htyế. Manáro kayă otỏprẹ đố a taryẻpproryă shyosỏ lỏklỏ cỏ ná vă tỏprẻnuỏ a ki hyă đố văkhyếkhu pă. A ki plwỏ thĩ ná Thẻ Săế Byacẻ ná mi pă. Vă cỏcuộ pẹ prẹ lủkhuphá nuỏ, a kỏnă vă to. ¹² A pủohỏ đăkỏ đố a takhukủ, rỏ a taritaryă onehỏ đố a ki ikrẻsẻ buỏ pă. A ikrẻsẻ htuỏhỏ pă rỏ a ki dya-oplỏ buỏsẻ đố cyăkủ pă. Rỏ athu-aphỉ tahenuỏ a ki isủkyă ná mi đố a pipẻ tỏphuỏ- to nuỏtỏphẻ akủ pă.”

Jesủ Plwỏanẻ Ná Htyế
(Marko 1:9-11, Luka 3:21-22)

¹³ Htuỏrỏ thyáphủ Jesủ ki plwỏ kuỏ anẻ ná htyế đố Giovanni a takhukủ agnẻ nuỏ a odỏ Galilea kẻ rỏ a hyă đố Jordano lỳặmuộ a o. ¹⁴ Manáro Giovanni thẻzủ plwỏ pẻ lủ to. Rỏ a hé lủ, “Vă tỏ plwỏ taplẻ- kuỏ vặnẻ đố nẻ o kỏkỏ rỏ nẻ cuỏhyă plwỏ pẻ nẻnẻ đố vảo phủtẻ?”

¹⁵ Jesủ hẻsủ lủ, “Khỏnyă rỏ tarủ plwỏ pẻ mỏ vă, meặhẻrỏ pẻ tởbẻ meỉỏbă lỏỉỏ- Cỏmarya a tẻthẻzủ nỏmẻ pẻ nuỏtahe,” a hé rỏ Giovanni thẻplỏo plwỏ pẻ lủ.

¹⁶ Bỉ Jesủ plwỏtuỏ anẻ ná htyế rỏ a ngỏkhtỏ đố htyếkkhu ná mỏkhu lựmỏặyă. Rỏ a myáhtyẻ Cỏmarya a Thẻ Săế hyặặ odỏ lủlủ thyánă htuwủ nuỏ. ¹⁷ Htuỏrỏ ngỏprahtya tỏmủ đố mỏkhu nuỏ rỏ a hé, “Yẻtỏprẻ ma vặphủkủ đố vă mỏnị ẻ htuỏto vặphủ đố vă myádu njđyẻ ẻ tỏprẻ.”

4

Khĩnẻricyă Khuklỏ Ilo-ilyă Byacẻ Jesủ
(Marko 1:12-13, Luka 4:1-13)

¹ Thyáphủ khĩnẻricyă khuklỏ ki ilonỉ Jesủ rỏ Thẻ Săế Byacẻ thủcuộ lủ đố kẻsẻhtyếkyă lỏtamăkhu. ² Jesủ duỏsẻ anyẻlwỉshyẻ athẻlwỉshyẻ htuỏrỏ a ladyă thẻethẻỏ. ³ Bĩnuỏakẻ khĩnẻricyă khuklỏ hyă đố lủo rỏ a hé lủ, “Nẻ ki má Cỏmarya aphủkủ tỏprẻ hẻrỏ, hẻặặ lỏ yẻtahe rỏ nỏhtwỏhtya ẻ ná khỏmủ nuỏ.”

⁴ Manáro Jesủ hé lủ, “Lisăế hẻphủyẻ, ‘Prẻlukayă htwỏprẻ túprẻ ná sẻesẻỏ nuỏ mặto. Thyáphủ prẻlu ki htwỏprẻ agnẻnuỏ, lỏ- Cỏmarya hẻbẻngỏ nuỏtahe ma a lo kuỏ đứdu.’ ”*

⁵ Htuỏrỏ khĩnẻricyă khuklỏ ẻcuộ Jesủ đố Jerusalem vỉsặsẻ rỏ a nỏcuỏihỏto lủ đố tẻlủhỏđu a khuklwỏkhu htyalỏỉỏ tỏtỏ. ⁶ Rỏ a hé lủ, “Nẻ ki má Cỏmarya aphủkủ tỏprẻ kihẻrỏ, pặặặmỏ! Meặhẻrỏ, lisăếkủ hé,

‘Cỏmarya nỏ myákhwẻ takỏtakẻnỉ nẻ ná a tanẻmỏkhuphủ tahe pă. Rỏ thyáphủ nẻ khắduỏ ki bẻsẻ ná lỏ tặmẻ nuỏ, ẻthỉ ki phặặhtyasủdu nẻ pă.’ ”*

⁷ Jesủ hẻsủ lủ, “Lisăếkủ hẻpỏ, ‘Nẻ bẻ mẻmyánỉ nẻ Byacẻ Cỏmarya to.’ ”*

⁸ Khĩnẻricyă khuklỏ ẻcuộ khyẻthýă lủ đố sohtyalỏ tỏmẻ alỏ rỏ a dyéluỏ lủ ná htyếkẻ pwỏtỏba đố hekhuyẻ ná a tẻlẻtẻtakẻ ná a tẻduzặhtyathẻ tahe. ⁹ Khĩnẻricyă khuklỏ hé Jesủ, “Nẻ ki đảngủcỏbẻ vă kihẻrỏ, lỏ- yẻtahenuỏ vă ki dyẻlỏ ná nẻ pă.”

¹⁰ Htuỏrỏ Jesủ hé lủ, “Khĩnẻricyă khuklỏ-! Cuộ taphặyẻkyă. Lisăếkủ hé, ‘Cỏbẻhtya prẻtủ nẻ Byacẻ Cỏmarya rỏ meprẻtủ ẻtẻmẻ prẻ nỉ,’ ”* a hé phủnuỏ.

¹¹ Khĩnẻricyă khuklỏ htecuỏkyă htuỏ lủkhặlẻ rỏ, mỏkhu tanẻphủ tahe hyặmyặkhwẻ mecyỏ nỉ lủ.

Jesủ Cáhtya Mẻ A Tẻmẻ Đố Galilea Kẻ
(Marko 1:14-15, Luka 4:14-15)

¹² Bỉ Jesủ njủuỏ ná ù pủđỏặ Giovanni đố htỏkủ* hó akhẻnuỏ, a hteặkyă đố Galilea kẻ. ¹³ A htecuỏkyă ná vỉ Nazarẻ rỏ đốkhyẻnuỏ a cuộ odỏ vỉ Capernaum đố a ophủ ná Galilea

✧ 4:4 4:4 Li Dỏnyă 8:3 ✧ 4:6 4:6 Li Htuỏhtẻhtya 91:11-12 ✧ 4:7 4:7 Li Dỏnyă 6:16 ✧ 4:10 4:10 Li Dỏnyă 6:13
* 4:12 4:12 Hỏỏ ma tahehe rỏ a hé ná apỏ.

htyëodu akhăshyë nuô tôvĩ. Khălë bínuô tôpho ma a ophû ná Zebulu kẹ ná Naphtali kẹ. ¹⁴ Yëma a meľôbăkyă hó Prępro Isaiah a tẹhëone,

¹⁵ “Kô- Galilea kẹmuođ dô Judaphú mătô tahe o nidyë hó, Zebulu kẹ ná Naphtali kẹ, dô a o dô htyëoduhtú tahe, ná Jordano ahtyëklô bérë tahe, lõ- plĩ thĩ-, ¹⁶ kayă dô a o dô tẹthú a tẹkhítelô alë thĩ-, thĩ myăhtyehó tẹlítetakhë du hó. Kayă dô a o dô tẹthyëtëmë alë thĩ, tẹlĩ sátakhë tặhó thĩ hó.”[☆]

¹⁷ Tặplehyă bínuorô Jesú cáhtya hësodonyă pẹ ù, “Ză nĩdú lahyă thĩnë, mețehérò mókhu ahtyëakẹ phũtyahó.”

Jesú Êkrwónĩ Prëmë Tặphú Thélwĩ
(Marko 1:16-20, Luka 5:1-11)

¹⁸ Bí Jesú cuorwô Galilea htyëòhtú akhënuô, a myăhtye puođ ná vyă thényë. Tôprë rò amwĩ ná Simonë mătôrô ù é lủ ná Petru, ná apuođ Andrea. Bínuôakhë èthĩ cọtë ná itavĩ† dô nôkũ, mețehérò a pụe lahyă pré ahóküsë ná tẹ pré. ¹⁹ Rò Byacë hé èthĩ, “Cuô-krwôkuô văkhyë. Vă ki ithyóithya nĩ thĩ thyáphú thĩ ki ênĩ kayă phú thĩ pụe nĩ tẹyë nuô.” ²⁰ Tôphuôtuô èthĩ dyakyă atavĩ rò a krwôcuôkuô lủkhyë.

²¹ Byacë cuoֆlehyă pọ dô nyë takiphú rò a myăhtye pọ puođnavyă thényë dô amwĩ ná Jakomo ná Giovanni. Èthĩ ma Zebedeo aphú. Èthĩ onyătô ná aphë dô thòklyëkũ rò isëri nidyë a itavĩ tahe. Rò Byacë êkrwô èthĩ. ²² Tôphuôtuô èthĩ dyakyă athòklyë ná aphë rò a krwôcuôkuô Jesú akhyë.

Jesú Zasímë Tặswítësë
(Luka 6:17-19)

²³ Jesú lë lõ Galilea tôkẹlë rò a lë ithyóithya ù dô tẹcôbë hòkũ pwô- tôpho. A hësodonyă pẹ ù ná Cómarya ahtyëakẹ tẹthëkrũmila ari-akyă. Rò a zasímë pẹ lõ ù tẹswĩ pwôtomyë tẹsë pwôtócô. ²⁴ Byacë amwĩ luôpasi cuođ Syria kẹ tôkë- lë akhu-akhyyë ù éhyă kayă dô a bè tặswítësë émyëécô dô lủo. Rò ù éhyă kayă dô a sęcýësęcũ lủnë tahe, khínëkhĩnố mebè lủ tahe, a taryë thĩ tahe, ná a thyëtôkyë thĩ tahe dô a o rò a zasímë lõpë ù pwô- tôprë. ²⁵ Kayă odô Galilea kẹ, ná vĩ avĩshyë oplócũ tộlủ dô ù é ná Decapoli, ná vĩ Jerusalem, ná Judakë, ná kayă odô Jordano htyëklô bérë tahe krwôplukrwôphë kuô lõ lủkhyë.

5

Tặdonyă Dố Sokhu
(Luka 6:20-23)

¹ Bí Byacë Jesú myăhtye ná kayă bémụ tahe akhënuô, a cuohtya onyăo dô sorồlo. Rò a khôpacë tahe hyă dô lủo. ² Rò a cáhtya ithyó èthĩ rò a hé,

³ “Kayă dô a thélëhtyanĩ túprë Cómarya dô tẹlỗ- plĩ akũ tahenuô, a nĩbè tẹsôri. Mețehérò mókhu htyëlëkëkũ nuôma kayă phúnuô tahe atë hó.

⁴ Kayă dô anguôahè thĩ tahenuô, a nĩbè tẹsôri. Mețehérò Cómarya ki ilối èthĩ pă.

⁵ Kayă dô a thédòthëngă rò a shyalayă athéplò tahenuô, a nĩbè tẹsôri. Mețehérò hekhu yëtôbanuô a ki htwôlô lủtë pă.

⁶ Kayă dô a thézũ mắlakô tẹcôtëtë tahenuô, a nĩbè tẹsôri, mețehérò a ki nĩbèdũ lõ- tẹcôtëtë dô a thézũ nuôtahë pă.

⁷ Kayă dô a thézôklabëni ù tahenuô, a nĩbè tẹsôri. Mețehérò Cómarya ki thézò sũke èthĩ pă.

⁸ Kayă dô athéplò mwôplithiplo tahenuô, a nĩbè tẹsôri. Mețehérò a ki myăhtye phũtatô có anë ná Cómarya pă.

⁹ Kayă dô a mepëmëdwô tẹ tahenuô, a nĩbè tẹsôri. Mețehérò Cómarya ki é èthĩ ná aphú tahe pă.

¹⁰ Kayă dô ù mecyëmëcũ lủ dô tẹcôtëtë akhu-akhyyë tahenuô, a nĩbè tẹsôri. Mețehérò dô mókhu ahtyëakëkũ nuôma kayă phúnuô tahe atë hó.

☆ 4:16 4:16 Isaiä 9:2-3 † 4:18 4:18 “Itavĩ” ma kayă tahehe êná “mo”

¹¹ “Bí ù pacyéishyé thĩ, ù mecyëmëcũ thĩ, ù kẹ̀bòkẹ̀bye thĩ rò ù hé mũmyáricyá thĩ dǒ vǎkhuvǎkhyè tahenuǒ, thĩ nǐbè tẹ̀sǒri. ¹² Thẹ̀krũthéǎ lahyá, thẹ̀luǒphòphũ lahyá ní-, thĩ tẹ̀mẹ̀nǐkhwókè dǒ mǒkhu nuǒ adu lakálakó cǒ. Prẹ̀prǒ dǒ- nyenu tahenuǒ ù mecyëmëcũ htuǒhǒ èthi phínuǒhǒ.”

Ithè Ná Tẹ̀lĩ

(Marko 9:50, Luka 14:34-35)

¹³ “Thĩ tahe ma athyaná hekhu ithè nuǒ. Manáro ithè ki sũhě pǎto héro cuǒmẹ sũhě kǎkhyè cyápǎ è phútẹ? Ǔ nǒe cyápǎto. Ǔ ki vǐkyá kyǎ è dǒ klyádèkũ rò ù zítapró cuǒkyá lǒ prẹ è.

¹⁴ “Thĩ tahe ma athyaná hekhu atẹ̀lĩ nuǒhǒ. Vĩ odǒ solǒ tǒvĩ nuǒ ù mẹ tadwóbicyá è to. ¹⁵ Ǔ isilĩ htuǒ mikǒ rò ù taklwǒbí è ná cǒnuǒ a o tǒprẹ- to. Ǔ dyahtya è dǒ mikǒrẹ̀khu rò a lí pẹ̀ lǒũ tǒhitǒphyǎ. ¹⁶ Phínuǒhǒ, thyáphũ ù ki htuthéhtya pẹ̀phě odǒ mǒkhu yětǒprẹ̀ agnenuǒ nǒlĩtakhě htyaluǒ kuǒ thĩ tẹ̀meryá nuǒtahe dǒ ù pwǒ- tǒprẹ̀ anyěhyá nuǒ.”

Byacè Ithyó Ǔ Ná Tẹ̀thyótẹ̀thya Ari-akyǎ

¹⁷ “Tanẹ̀thũ tá lahyá vǎ ná vǎ hyǎmẹ̀pyé Mosè a tẹ̀thyótẹ̀thya ná li dǒ prẹ̀prǒ rǎkyǎ nuǒtahe tǎmẹ̀ ní-. Vǎ hyǎ dǒ vǎ ki hyǎ mẹ̀pyémẹ̀kyǎ tẹ̀nuǒ tahe mǎto. Vǎ hyǎ mẹ̀lǒmẹ̀bǎ pẹ̀ tẹ̀ràone yẹ̀tahe nuǒprẹ̀. ¹⁸ Vǎ hécóco thĩ, mǒkhu ná hekhu tǎprǒkyǎ tadúro, lipłò dǒ a patilǒũ tǒplǒ bẹ̀bẹ̀, lipłò amáadyǎ dǒ a patilǒ tǒplǒ nuǒbẹ̀bẹ̀, taki- ma a bẹ̀ lamékyǎ nĩ to. Lǒ- liyè tahe héone nuǒ a bẹ̀ lǒbǎ rẹ̀lǒ. ¹⁹ Ǔpẹ̀pẹ̀- bẹ̀bẹ̀, dǒ a khětalwǒcuǒotalyẹ̀ tẹ̀memyǎngǒ dǒ a patilǒũ tǒmǎ rò a ki ithyó ù ná ù ki khětalwǒcuǒotalyẹ̀ thyákuǒphũ ènuǒ kihéma dǒ mǒkhu htyělẹ̀kẹ̀kũ pǎnuǒ, Cómarya ki dya è phũ kayǎ dǒ a patilǒ ù tǒprẹ̀ pǎ. Manáro ǔpẹ̀pẹ̀- bẹ̀bẹ̀, dǒ a ohtwǒprẹ̀ krwǒ tẹ̀thyótẹ̀thya rò a ithyó ù dǒ ù ki krwǒ mẹ̀kuǒ phínuǒ henuǒma, dǒ mǒkhu htyělẹ̀kẹ̀kũ nuǒ, Cómarya ki dya è ná kayǎ dǒ adulǒ- ù tǒprẹ̀ pǎ. ²⁰ Phínuǒrò vǎ hécóco thĩ, thĩ kicǒkiteklǒ ná prẹ̀ithyó tẹ̀thyótẹ̀thya athará yẹ̀tahe ná Phariseǒphũ yẹ̀tahe to henuǒma, thĩ nuǒbẹ̀ cyǎ dǒ mǒkhu htyělẹ̀kẹ̀kũ taki- to.”

Byacè Ithyó Ǔ Ná Tẹ̀théplǒduthuǒhtyěhtũ Ari-akyǎ

²¹ “Thĩ nĩhuǒ htuǒdǔhǒ ná Cómarya hé ù mú- nukhě, ‘Mẹ̀thyè tǎ kayǎ tǎmẹ̀. Kayǎ tǒprẹ̀prẹ̀ dǒ a mẹ̀thyè ù nuǒ, ù bẹ̀ ciryá lũ pǎ.’* ²² Manáro vǎ hé thĩ, kayǎ tǒprẹ̀prẹ̀ dǒ a thẹ̀plǒdu a khǒbǒthyó tahenuǒ, ù tǒbẹ̀ ciryá è. Htuǒto kayǎ tǒprẹ̀prẹ̀ dǒ a hé mũmyáricyǎ a khǒbǒthyó tahenuǒ, ù tǒbẹ̀ écuǒ ciryá lũ dǒ Judaphũ a khuklǒdukhusuhtũ tahe anyěhyǎ. Manáro kayǎ tǒprẹ̀prẹ̀ ki hé ù, ‘Kayǎ olǒoklǒ’ phínuǒ henuǒma, a tǒ rò nĩdyé anẹ̀, mẹ̀tẹ̀héro a hyǎtǒ phũhǒ ná mǒrapǒtyǎ akũhǒ.

²³ “Mẹ̀phínuǒrò, nẹ̀ phyéhyǎnĩ nẹ̀ tẹ̀lütẹ̀tyǎ dǒ tẹ̀lürẹ̀ a o rò bí nẹ̀ kírẹ̀ lũhtya akhě, nẹ̀ ki tanẹ̀htyabetuǒ kayǎ tǒprẹ̀prẹ̀ dǒ nẹ̀ mẹ̀thũ lũ rò athéplǒ mǐpẹ̀hĩ nẹ̀ to kihéro, ²⁴ dyakya nẹ̀ tẹ̀lütẹ̀tyǎ bí tẹ̀lürẹ̀ anyěhyǎ nuǒ, rò kamẹ̀ pẹ̀dwǒ krũklǒ rẹ̀ ná ènuǒ. Htuǒrò hyǎ lũhtya no nẹ̀ tẹ̀lütẹ̀tyǎ yě.

²⁵ “Kayǎ tǒprẹ̀prẹ̀ ki hé nẹ̀ ná nẹ̀ mẹ̀thũmẹ̀plǎ lũ rò a ki éhtya nẹ̀ dǒ khwĩhi kihéro, bí thĩ hyǎ rǒlũ dǒ klyǎlǒ akhěnuǒ, mẹ̀ tǎtǒtǎbẹ̀ pryǎrẹ̀lẹ̀kyǎ ná ènuǒ. Pǎma a dyétǎkyǎ nẹ̀ dǒ prẹ̀ciryatẹ̀ a takhukũ, rò prẹ̀ciryatẹ̀ yě ki dyétǎ ditũ nẹ̀ dǒ prẹ̀opǒ dǒtǎ ù dǒ htǒkũ tahe a takhukũ rò a ki dónuǒkyǎ nẹ̀ dǒ htǒkũ pǎ. ²⁶ Vǎ hécóco nẹ̀, nẹ̀ ki plǎlilǒbẹ̀ nẹ̀su yěnuǒ to henuǒma, nẹ̀ htebẹ̀ to.”

Cuǒthũ Ǔphúũmẹ̀ Ari-akyǎ

²⁷ “Thĩ nĩhuǒ htuǒhǒ ná Cómarya hé ù mú- nukhě, ‘Cuǒthũ tǎ ǔphúũmẹ̀ tǎmẹ̀.’* ²⁸ Manáro vǎ hé thĩ, kayǎ tǒprẹ̀prẹ̀ dǒ a myǎ prẹ̀mò rò a tanẹ̀ patǎnuǒ, a cuǒthũhǒ ná prẹ̀mò nuǒtǒprẹ̀ dǒ a thẹ̀plǒkũ hó. ²⁹ Nẹ̀mèthè cǒhtwǒ tǒkyè ki nǒmẹ̀ nẹ̀ tẹ̀thũ kihéro, kǎũhtekyǎ rò vǐkyǎ kyǎ è nuǒ. Phũ- ná ù ki vitǎkyǎ lǒ nẹ̀ nẹ̀klǒ síprẹ̀ lǒ dǒ ngarakũ nuǒ, nẹ̀mèthè lẹ̀kyǎ tǒkyè ma aryǎklǒ pǎ cǒ. ³⁰ Nẹ̀ takhu cǒhtwǒ tǒkyè ki nǒmẹ̀ nẹ̀ tẹ̀thũ kihéro, pǎtũ rò vǐkyǎ kyǎ ènuǒ. Phũ- ná ù ki vitǎkyǎ lǒ nẹ̀ nẹ̀klǒ síprẹ̀ lǒ dǒ ngarakũ nuǒ, nẹ̀ takhu tǔkyǎ tǒkhó ma aryǎklǒ pǎ cǒ.”

*Mě Ná Vě Okyá Lũ**(Matteo 19:9, Marko 10:11-12, Luka 16:18)*

³¹ “Ů hé, ‘Kayá dǒ a thežǔ okyá amě nuô, a tǒbè dyé prēmò nuôtǒprè ná li-okyá plú lǔ a tǝrǎmǎrdyǎ tǒba.”[✠] ³² Manárò vǎ hé thǐ, prèkhǔ ũpèpè~ bèbè, amě cuóthǔ prèkhǔ máto rò a ki okyá amě hénuô, a nõhó amě dǒ a ki cuóthǔ ná prèkhǔ hó. Ũpèpè~ bèbè dǒ a ki cuóphyé ná prēmò dǒ avè okyá lǔ yétǒprènuô, a cuóthǔhó ná prēmò nuôtǒprè hó.”

Tǝólyǎ Ari-akyǎ

³³ “Vǎ hé khyěthyǎ, thǐ nõhuǒ htuǒdǔhó Cómarya hé ũ mú~ nukhě, ‘Nè ólyǎ htuǒhó nengó nuô, mǝpyékyǎ támé. Cóná nè tǝólyǎ dǒ nè ólyǎ htuǒhó ná Byacé Cómarya tahenuô.”[✠] ³⁴ Manárò vǎ hé thǐ, bí thǐ ólyǎ tǒcǒcǒ akhènuô, cuóbyǎ tǎ taki~ támé. Mókhu bèbè, cuóbyǎ tǎ taki~ támé. Mókhu ma Cómarya khǎlé lǝonyǎ. ³⁵ Hekhu bèbè, cuóbyǎ tǎ taki~ mé, mǝtǝhéro hekhu ma Cómarya khǎduô lǝzǐ. Vǐ Jerusalem bèbè cuóbyǎ tǎ taki~ mǝmǝ, mǝtǝhéro vǐ Jerusalem ma khwídu cóphyahǔ lǝo akhǎlé. ³⁶ Cuóbyǎ kǎdyé tǎ nè khukló támémé, mǝtǝhéro khuluô tǒbǒphǔ prènuô nè mǝlǝmǝbǔ cyǎto. ³⁷ Nè hébè akhènuô, amǎrò ‘amǎ’ hénuô, amǎtorò ‘amǎto’ hénuô, lǒ~ tǝhélǒhékǝlǝ nuótahe ma a hyǎ dǒ khǎnǝricyǎ khukló a o prè.”

*Mǝlyǝsǔkhyé**(Luka 6:29-30)*

³⁸ “Thǐ nõhuǒ htuǒdǔhó ũ hé, ‘Ki kayǎ tǒprèprè mǝlǝ také ũmèthè nuô, ũ bè mǝlǝsǔkhyé amèthè. Htuǒrò a ki mǝlakǝ také ũkhukhyé nuô, ũ bè mǝlakǝsǔkhyé akhukhyé.”[✠] ³⁹ Manárò vǎ hé thǐ, mǝlyǝsǔ kǎkhyé tǎ kayǎcyǝ kayǎricyǎ nuôtǒprè támé. Ki a plyǎ thǐ khǎlǝshyé tǒkyé héro dyé plyǎ pǝ è dǒ nuô tǒkyènuô. ⁴⁰ Kayǎ tǒprèprè ki hé thǐ ná thǐ mǝthǔ lǔ, rò a ki kwíplǎ thǐ ná ca tǒba dǒ prǝcirya anyǝhyǎ kihéro dyépǝ è ná thǐ caǝklǒdu nuô. ⁴¹ Kayǎ dǒ a pǝepǝ thǐ rò a nõzǎcuó thǐ tǎtǝ tǒmilenuô, zǎcuó pǝ è nyǝmile* nuô. ⁴² Kayǎ dǒ a kwǐ thǐ tǒprèprènuô, dyépǝ è. Kayǎ dǒ a kwibǒkwilǝ thǐnuô, dyébǒdyélǝ pǝ è ní~.”

*Mǝnǝ Kayǎ Dǒ A Thǝhte Thǐ Nuótahe**(Luka 6:27-28, 6:32-36)*

⁴³ “Thǐ nõhuǒ htuǒdǔhó ũ hé, ‘Mǝnǝ nǝkhǒnǝthyó rò thǝhtekyǎ kayǎ dǒ a thǝhte+ nè nuô.”[✠] ⁴⁴ Manárò vǎ hé thǐ, mǝnǝ kayǎ dǒ a thǝhte thǐ nuótahe rò kwícǒbǝ pǝ kayǎ dǒ a mǝcyǝmǝcǝ thǐ nuô tahe. ⁴⁵ Thǐ ki mǝnǝ ũ phúnuô kihéro thǐ mǎhó Phǝ Cómarya dǒ mókhu tǒprè a phúmǝphǔkhǔ thǐtahe hó, mǝtǝhéro, kayǎcyǝ kayǎricyǎ tahe bèbè, kayǎ ryǎ tahe bèbè, Cómarya nõntyapré tamǝ tǒbèbè~ tuǒ prè. Kayǎcǝ tahe bèbè, kayǎ cóto tahe bèbè, Cómarya nõcǔtǎ kǝnuô ma a thyalǔ prè. ⁴⁶ Thǐ ki mǝnǝ prétǔ kayǎ dǒ a mǝnǝ thǐ nuótahe prè kihéro Cómarya dyé thǐ tǝmǝnǝkhwókè to. Ki mǝprè phúnuô kihéro prèkwǐamo-arǎ tahe~ ma a mǝcyǎ prèprè. ⁴⁷ Thǐ ki hémǝheryǎ prétǔ thǐpuǝthǐvyǎ kihéro, a lǝkhǒlǝkhyé tǝ phǔtǝ? Kayǎ dǒ a zǝnyǎe kuǒ Cómarya to tahe~ rò phǔ thǐ mǝnuô~ ma a mǝcyǎprè vǎhétǝ? ⁴⁸ Mǝphǔnuòrò, phǔ thǐphǝ dǒ mókhu yétǒprè a ryǎlǝryǎbǎ nuô, ryǎlǝryǎbǎ thǝyakuǒ ná è nuô ní~.”

6*Dyépǝ Kuǒ Kayǎ Sǝryǎsǝphǎphǔ*

¹ “Thǝphǔ ũ ki myǎhtye thǐ rò ũ ki htuthǝnǝ thǐ agnènuô, pǝmǝryǎ prè tǝ dǒ kayǎ nyǝhyǎ nuóma a tǝto. Thǐ ki mǝphúnuô héma, Phǝ Cómarya dǒ mókhu tǒprè dyé pǝ thǐ tǝmǝnǝkhwókè to.

² “Mǝphúnuòrò, bí thǐ mǝlǝmǝtyǎ kayǎ sǝryǎsǝphǎphǔ tahe akhènuô, èhtǝémǝ rò hǝsoluǝ pǝ tǎ ũ phǔ kayǎ cyǝzǝcǝtǝ ané nuótahe mǝnuô támé ní~, mǝtǝhéro thǝphǔ ũ ki dyaduzǝnyǎ èthǐ agnènuô, èthǐ mǝlǝmǝtyǎ kayǎ sǝryǎsǝphǎphǔ tahe dǒ Judaphǔ tǝcǒbǝ hòkǔ ná dǒ klyǎdǝkǔ. Vǎ hǝcǝcǝ thǐ, èthǐ nõbè lǝbǎ htuǒlǝhó a tǝmǝnǝkhwókè

✠ 5:31 5:31 Li Dǝnyǎ 24:1 ✠ 5:33 5:33 Li Lǝmǝklǝ 30:2 ✠ 5:38 5:38 Li Hteka 21:24, Li Cǝbucǝbǝ 24:20, Li Dǝnyǎ 19:21 * 5:41 5:41 Mile ma a krǝnyǎ ná aklǝ 880 † 5:43 5:43 Angǝlǝsǎ thǝnǎ “khura” pǝ hé nuòhó ✠ 5:43 5:43 Li Cǝbucǝbǝ 19:18

tahehó. ³ Manáro, thyáphú thĩ lúhuôlúthwé cyá kuôũ kayá sôphásôryaphú tahe agnênuô, thĩ takhu cóntwô dyétênuô nôthégnê tá takhu cóci támé. ⁴ Thĩ ki mephúnuô hórò, thĩphê dô a myáhtye cyá thĩ têtýéhuôdyéthwé tôprênuô, a ki dyé thĩ têtmeníkhwókê tahe pá.”

Têkwicóbêhtya Cómarya Ari-akyá
(Luka 11:2-4)

⁵ “Rò bí thĩ kwicóbê akhênuô, mę tá phú kayá cyézócótę anę tahe męnuô támé, mętêhéro, thyáphú ũ ki myáhtye êthĩ nuô, êthĩ thézũ cuôihôtô kwicóbê lahyá dô Judaphú tęcóbê hókũ htuôrò a thézũ cuôihôtô dô klyáhtũklyátô phúnuô. Vá hécócó thĩ, êthĩ nĩbê lóbã htuôlôhó têtmeníkhwókê tahehó. ⁶ Manáro thĩyě, bí thĩ kwicóbê akhênuô, kanuô dô hidókũ rò thóbĩ kadánuô. Htuôrò kwicóbêhtya pęphê dô a odô tętadwô akhalé tôprę a o nuô. Thĩphê dô a myáhtye cyá tęo tadwô tôprênuô, a ki dyé thĩ têtmeníkhwókê pá. ⁷ Thĩ kwicóbê akhênuô, kwicóbê tá phú kayá dô a thégnê kuôũ Cómarya to nuôtahe kwicóbê nuô támé. Êthĩ ma a kwicóbêhtũ rò angólasá oto. Ki kwicóbêhtũ túma Cómarya dyé êthĩ prę a tanę lahyá phúnuô. ⁸ Mę kuô tá lahyá phú êthĩ męnuô támé ní-, mętêhéro bí thĩ kwĩ tyahító nuô, thĩphê thégnê rělô dũhó thĩ tęlo hó.

⁹ “Thĩ tóbê kwicóbê phútę hėnuôma, kwĩ lahyá phúyě, Kô- pę Phê Cómarya odô mókhu- ũ ki dyadudyahtũ bezũbenyá nĩdũ nęmwĩ sásě yě ní-. ¹⁰ Nę ki hyá isóo nĩdũ nęhtyénękę bí hekhu yě ní-. Phú nę tętthézũthélô lóbã htuôdũhó dô mókhu nuô, nólóbã kuôdũ è bí hekhuyě ní-. ¹¹ Dyépę pę léeléléô dô pę lobę è yětónyę agnê nuôtahe ní-. ¹² Phú pę plwókyá htuôhó kayá dô a męthũ pę tahe atęthũ nuô, plwókyá pękuô rę pę tętthũtęora dô pę cuómęthũ ũ yěnuôtahe ní-. ¹³ Nôcuônuô tá pę dô tęilo-ilyá aklėnuô támé ní-. Mátókhónuô męlwóhtekę rę pę dô khínericýá khukló a takhukũ yěnuô ní-. (Mętêhéro htyékę bėbė, tęprotęprya bėbė, tętaryędu taryęhtũ bėbė mądũhó nętę tacųprę talėkré hó. Amèn.)”
¹⁴ “Mętêhéro thĩ ki plwókyá kayá dô a męthũ thĩnuô tahe atęthũ kihéro, thĩphê o dô mókhu yětôprę ki plwókyákuô thĩ tętthũ pá. ¹⁵ Manáro thĩ ki plwókyá kayá dô a męthũ thĩ nuôtahe atęthũ to kihéro, thĩphê o dô mókhu yětôprę plwókyákuô thĩ tętthũ toto.”

Ithyóithya Tęduôe Sėsesô Ari-akyá

¹⁶ “Bĩ thĩ duôsę akhênuô, cyénocyékã tá thĩmèthę phú kayá cyézócótę anę nuôtahe támé ní-. Thyáphú ũ ki thégnê ná êthĩ duôsę nuôrò a cyénocyékã amèthę. Vá hécócó thĩ, dô ũ htuthę êthĩ akhu-akhyě, êthĩ nĩbê lóbã lóhó akhwóakęyě hó. Khwókê dô aruô nuô a nĩbê pãtohó. ¹⁷ Manáro thĩyě, bí thĩ duôsę akhênuô, plô lahyá thĩ khukló ná máuhtyě, khwíprô lahyá thĩ khuluô rò plęplı lahyá thĩ mèthę. ¹⁸ Thyáphú ũ ki myáhtyethégnê tá ná thĩ duôsę támé nuô, mę lahyá phúnuô. Manáro thĩphê odô tętadwô yětôprênuô a ki myáhtye tętę dô a tadwô tahe rò a ki dyé thĩ têtmeníkhwókê pá.”

Mókhu A Tęduzãhtyathě
(Luka 12:33-34)

¹⁹ “Tęduzãhtyathě dô hekhu yěnuô, pũ dya-oplô tá dô thĩgnę támé, mętêhéro tę yętahe nuôma karô akrę e cyá, a hte-ihtekřę pyécýá, pręehuoehĩ htyanuô ehuô cyá prę. ²⁰ Manáro dya-oplô lahyá thĩ tęduzãhtyathě dô mókhu bí karô akrę e cyá to, a hte-ihtekřę pyécýátô, pręehuoehĩ htyanuô cyátô akhalé nuô. ²¹ Mętêhéro, thĩ tęduzãhtyathě obítę tóphonuô, thĩ thęplô otękuô bĩnuô.”

Nęklô Amikô
(Luka 11:34-36)

²² “Mèthęplô yěnuôma athýaná mikô tómě dô nęklô agnėhó, thĩ męthęplô ki lísýryá héro, thĩ nęklô sípręlô ki luóliphó ryáklô pá. ²³ Manáro thĩ męthęplô ki líoruô hėnuôma, thĩnę ki khílô síprę pá. Tęlĩ dô a tó odô thĩkũnuô, a ki oto héro, a khítarũ có bá- tėnuô tanę myádũ ní-.”

* 6:13 6:13 Liphá mú- nukhě tahehenuô, a sunuôpô lipłoo bí klómôklóbĩ akũnuô tahe.

Cómarya Ná Rúhtě
(Luka 16:13)

²⁴ “Ů mecyã tẽmẽ dŉ Byacẽ thẽnyẽ atẽnŉ alẽnuŉ a o tŉprẽ- to. A ki thẽhtekyã nĩdyẽ tŉprẽ pã, rò a ki mŉ nĩdyẽ tŉprẽ pã. Mátorŉ a ki thẽplŉicũ nĩdyẽ tŉprẽ pã, rò a ki mẽtakhwótakẽ sũkyã nĩdyẽ tŉprẽ pã. Thĩ mepẽlŉ Cómarya agnẽgně, rũ agnẽgně nyẽcŉlŉ nuŉ, anĩ to.”

Tẽkútẽkyã
(Luka 12:22-31)

²⁵ “Mephũnuŉrŉ vã hé thĩ, bẽkũbẽkyã tã dŉ thĩ tẽohtwŉprẽ agnẽnuŉ tãmẽ. Dŉ thĩ lėlėlẽ agnẽ bẽbẽ, thĩ lěkũlěthyã agnẽ bẽbẽ, kũkyã tã lahyã tãmẽ. Pẽ thẽhtwŉprẽ yẽnuŉ a loduklŉ ná lėlėlẽ mato ẽ? Pẽ nẽklŉyẽ a loduklŉ ná lěkũlěthyã mato ẽ? ²⁶ Myábũkuŉ lahyã htuphũzuŉphũ dŉ mŉlẽ nuŉtahe. A isoĩplũ kuŉũ to, a kẽ kuŉũ buŉ to, a buŉcyã okuŉũ to tudũrŉ thĩ Phẽ Cómarya dŉ mŉkhu tŉprẽ buŉe èthĩ. Thĩ rò, thĩ ngũduprĩduklŉ ná htuphũzuŉphũ nuŉtahe mato ẽ? ²⁷ Dŉ thĩkũthikyã akhu-akhyerŉ, thĩ cwihtũhyã èhtya cyã nĩdyẽklŉ pŉ thĩ mŉnyẽmŉthẽ taki- phũ prẽnuŉ a o tŉprẽ- to.

²⁸ “Thĩ cuŉkũcuŉkyã ná thĩ tẽkũtẽthyã agnẽ mẽtẽ? Tẽphŉtẽkĩ dŉ nyekhu nuŉtahe a phẽhtyaphŉhtya lahyã phũtẽnuŉ, tanẽ myámŉ lahyã. Èthĩ erylũ kuŉũ tŉcŉ- to, a ihĩ kuŉũ taphyã to. ²⁹ Manárŉ vã hé thĩ-, Khwĩ Solomo dŉ a o cŉ ná a tẽduzãhtyathẽ lŉ- plĩ cŉ yẽtŉprẽnuŉ, a hyeca dŉ atwŉ krũnyãlẽ ná tẽphŉ nuŉtŉphŉ prẽnuŉ a o tŉba- to. ³⁰ Kayã dŉ a tẽzũ patĩthĩ- mĩmŉ thŉtŉmŉ dŉ yẽtŉnyẽ rò aphẽhtya, parŉpã rò ũ bẽ isoũ nuŉkyã prẽ è ná mi prẽ yẽtahe- rò Cómarya dyěkũdyěthyã lũ kihérŉ, thĩyẽ tahenuŉ, Cómarya ki dyěkũdyěthyã tãtẽ lakŉ cŉ thĩ pã. ³¹ Mephũnuŉrŉ, thukũthěkyã lahyã tãmẽ ní-. ‘Pẽ kírẽ e pã ítẽ?’ ‘Pẽ kírẽ ō pã ítẽ?’ Tomanã ‘Pẽ kírẽ kũthyã pã ítẽ?’ Hé lahyã phũnuŉ tãmẽ. ³² Mẽtẽhérŉ kayã dŉ a thẽgně kuŉũ Cómarya to tahenuŉ, a lũmyãpũ mẽ lahyã phũnuŉ prẽ. Manárŉ thĩphẽ dŉ mŉkhu yẽtŉprẽnuŉ a thẽgně lŉplĩ hó thĩ tẽlo nuŉtahe hó. ³³ Myápũ rẽ lahyã Cómarya ahtyẽakẽ ná a tẽcŉtẽtẽ tahenuŉ, rò lŉ- tẽdŉ thĩ lo yẽtahenuŉ, Cómarya ki dyẽ kuŉpŉdũ thĩ pã. ³⁴ Mephũnuŉrŉ, parŉpã agnẽnuŉ kũkyã tã lahyã tãmẽ ní-, mẽtẽhérŉ, parŉpã agnẽnuŉ, a tẽkútẽkyã okhŉ nĩdyẽdũ pã. Tŉnyẽ ná tŉnyẽ a tẽkútẽkyã nuŉ a pŉkũpŉkyã nĩdyẽdũ hó.”

7

Tẽhẽbŉhẽbye Ũ, Tẽtanẽthũbŉ Tanẽthũbye Ũ
(Luka 6:37-38, 6:41-42)

¹ “Hẽbŉhẽbye ũ, tanẽthũbŉtanẽthũbye tã ũ tãmẽ ní-. Cómarya ki mẽlyẽ kãkhyẽsũ thyãkuŉkhyẽ thĩ phũnuŉ pã. ² Mẽtẽhérŉ Cómarya ki mẽlyẽ kãkhyẽsũ nẽ phũ nẽ hẽbŉhẽbye ũ, nẽ tanẽthũbŉthũbye ũ nuŉ pã. Nẽ mẽ ũ nẽ hé ũ bá- tẽnuŉ, Cómarya ki mẽ kãkhyẽsũlĩ kuŉke nẽ bá- nuŉ pã.

³ “Amũamã oprẽ dŉ thĩ puŉvyã prẽzũtẽtẽphũ tŉprẽ a mẽthẽplŉkũ prẽ rò thĩ myãhtye, manárŉ thŉklŉ tŉklŉ o cŉ dŉ thĩ mẽthẽplŉkũ cŉ rò, thĩ myãhtye nĩdyẽ kuŉũ to mẽtẽ? ⁴ Bí thŉklŉ o cŉ dŉ thĩ mẽthẽplŉkũ akhẽnuŉ, thĩ cuŉhẽtuŉ thĩ puŉvyã tŉprẽ, ‘Vã takhwŉ htekyã pẽ nẽ amũamã odŉ nẽ mẽthẽplŉkũ nuŉ,’ hẽnuŉma, a nĩdẽ nyã ẽ? ⁵ Prẽ cyẽzŉcŉtẽ anẽ thĩ-phyẽhtekyã rělŉ thŉklŉ o dŉ thĩ mẽthẽplŉkũ nuŉ, túrŉ thĩ myãhtyeluŉryã rò thĩ takhwŉ htekyã cyã pẽ amũamã o dŉ thĩ puŉvyã a mẽthẽplŉkũ yẽnuŉ prẽ.

⁶ “Tẽsãšẽ nuŉ dyẽ tã ná htwitahe tãmẽ, vĩtã pẽ tã lŉthělŉpŉrŉ tahe dŉ htyãtahe anyẽhyã nuŉ tãmẽ, thĩ ki vĩtã pẽ è hẽnuŉma a ki zĩtaprŉkyã lŉ pã, htuŉpãrŉ a ki ă kãkhyẽ thĩ pã.”

Kwĩ Lahyã, Pũ Lahyã, Dŉ Lahyã
(Luka 11:9-13)

⁷ “Kwĩ mŉ lahyã, thĩ ki nĩbẽ pã! Myápũ mŉ lahyã, thĩ ki myãhtye pã. Dŉmŉ lahyã kadãnuŉ, Cómarya ki bãmŉ pẽdũ thĩ pã. ⁸ Mẽtẽhérŉ lŉ- kayã dŉ a kwĩtẽ tahenuŉ, a ki nĩbẽ pã, rò lŉ- kayã dŉ a myápũ tẽ tahenuŉ, a ki myãhtye pã, rò lŉ- kayã dŉ a dŉ kadã tahenuŉ, Cómarya ki bãmŉ pẽ lũ pã.

⁹ “Dŉ thĩklẽnuŉ thĩphũ ki kwie thĩ sãe hérŉ thĩ dyẽe èthĩ ná lŉ nuŉma a onyã tŉprẽprẽ ẽ? ¹⁰ Tomanã thĩphũ ki kwie thĩtẽ hérŉ thĩ dyẽe èthĩ ná rĩnuŉma a onyã tŉprẽprẽ ẽ? ¹¹ Thĩ ma

kayá dǒ a cyëricyá tahe pré tadúro thì thégne dyée thìphúthũlye tahe ná tềđố aryá tahe có kihéro, tanemyámǒ lahyá thìphê dǒ mókhu yětòprènuò, a ki dyé tậặ mắlakǒ pẹ có tẹryá tahe ná kayá dǒ a kwĩhtya lủ nuótahe pắ. ¹² Mẹpẹ ừ phú thì thềzủ nỏmẹ ừ ná thĩnẹ nuò ní~. Mametèhéro lỏ~ Mosè a tẹthýótẹthya ná prẹprọ tahe a tẹhékýángỏ tahenuò, a thềzủ hé angólasá nuòma yènuò hó.”

Klyányẹbǒ
(Luka 13:24)

¹³ “Cuònuò lahyá dǒ lọkadá a-i nuòtókủ, mẹtèhéro lọkadályá yětòkủnuò ná klyályá yětòbònuò a thũcuò ừ dǒ tẹthýe tacủprẹ akhále rò ừ cuò nuòrónuòđé nyacó. ¹⁴ Manáro lọkadá a-i yětókủ ná klyái yětòbỏ dǒ a thũcuò ừ dǒ tẹhtwòprẹ tacủprẹ yènuò kayá myáhnye patí- nyacó lủ.”

Thòthè Ná Amỏ
(Luka 6:43-45)

¹⁵ “Rỏnủ lahyá thĩnẹ ná prẹklwo lahỏ anẹ phú prẹprọ nuótahe ní~. A klwohyá lahỏ anẹ phú thĩmủ dǒ a thềđóthềngạ nuò tadúro èthĩ athèplòkủ nuòma a mũmyáricyá thýácóná htwimủ nuò có. ¹⁶ Dỏ èthĩ mẹ tẹmũmyá akhu-akhýe, thì thégne cyá ná èthĩ ma prẹklwo lahỏhyá anẹ tahe pré. Kayá dǒ a cuỏpủ iba-e thòbithè* dỏ thòshyámỏlọ, kimátorỏ a cuỏpủ iba-e kadwìthè dỏ thòshyámỏlọ nuòma a o nyá ẻ? ¹⁷ Phúnủòhỏ, thò dỏ aryá nuò, a ki thềhtya dỏ aryá. Manáro thòmỏ dỏ aryátỏ nuò, a ki thềhtepрэ thòthè dỏ aryátỏ pré. ¹⁸ Thòmỏ dỏ aryá nuò, athềhte cyá thòthè dỏ a mũmyá to. Htuỏrỏ thòmỏ dỏ a mũmyá nuò, a thềhte cyá thòthè dỏ aryátỏ. ¹⁹ Lỏ~ thòmỏ dỏ a thềhtya aryátỏ tahenuò, ừ ki pậặkyá lủ pắ rò ừ ki vĩnuỏkyá lỏ lủ dỏ mikủ pắ. ²⁰ Mẹphúnủòrỏ thì ki thégne cyá prẹklwo lahỏ anẹ yètahenuò ná a tẹthềhtyaphỏhtya nuótahe pré.”

Vả Thềgnẻnỏ Thì Takhyá~ To
(Luka 13:26-27)

²¹ “Lỏ~ kayá dǒ a ẻ vắ, ‘Byacẻ~ Byacẻ’ nuò, a nuỏ nỉlỏ dỏ mókhu htyẻlẻkẻkẻkủ pwỏ~ tỏprẹ mắto. A nuỏnủ prétủ kayá dǒ a mẹtỏmẻbẻ vậphẻ dỏ mókhu tỏprẹ athẻplỏ nuótahe pré. ²² Shýẻ~ mỏnyẻ cirya pắ tỏnyẻnuò, kayá ki hyá hẻluỏhtya rẻẻlả lahyá pắ rò a ki hé lahyá, ‘Byacẻ~ Byacẻ, pẹ hẻsỏdỏnyá pẹ ừ phú Thẻ Sắẻ Byacẻ hẻsỏ pẹ pẻ nuò ná nẻmwỉ, htuỏrỏ pẹ vẻhtekýá khĩnẻkhĩnỏ tahe ná nẻmwỉ, htuỏrỏ pẹ dyẻluỏ tẹprọtẹprýa tahe ná nẻmwỉ nuò a ẻlả hó, vậhẻto.’ ²³ Bĩnuò akhẻpắ vắ ki hẻlỉsủ èthĩ, ‘Vả thềgnẻnỏ thì takhyá~ to. Kayá dǒ a mẹ tẹmũmyáricyá thì~ htecuỏ taphắkyá yẻ ná vắ.’ ”

Prẹ Isỏhtyahi Thẻnyẻ
(Luka 6:47-49)

²⁴ “Phúnủòrỏ kayá tỏprẹprẹ dỏ a nỉhuỏ vắlắvắngỏ rò a nỉdả krwỏmẻ phú vắ hé nuò hẻnuòma, a thýáhỏ ná kayá plỏphẻ tỏprẹ sỏỏ ahi dỏ lỏkhu nuò hó. ²⁵ Kẻcủduhyá htyẻduhtyabắ, kẻlathẻ lalyádu hyắbẻ hiyẻ tadúro a lakhủto, mẹtèhéro ừ isỏhtya ẻ dỏ lỏkhu. ²⁶ Manáro kayá tỏprẹprẹ dỏ a nỉhuỏ vắlắvắngỏ rò a ki nỉdả krwỏmẻ kuỏ phú vắ hẻnuò to hẻnuò, athýáná kayá taneplỏtanẻphẻ kuỏủ to tỏprẹ isỏhtya-o ahi dỏ hẻthỏkhu nuò hó. ²⁷ Kẻcủduhyá htyẻduhtyabắ, kẻlathẻ lalyá hyắbẻ hiyẻ rò a latậprọ lỏlắtakli prẻ.”

Jesủ Taryẻprọprýa

²⁸ Bỉ Byacẻ Jesủ hẻhtuỏhỏ tẹyẻtahe akhẻnuò, kayá bẻmủ dỏ a nỉhuỏ lủ tẹithýỏithya yẻtahenuò, a khyẻthukhyẻthẻ lỏplỉ có. ²⁹ Mẹtèhẻrỏ, a ithýỏithya thýákuỏphủ prẻithýỏ tẹthýỏtẹthya athárả nuótahe ithýỏ nuò to. A ithýỏ thýácóná kayá dǒ a o ná a taryẻshýỏỏ tỏprẹ ithýỏ nuò có.

8

Jesủ Zasẻmẻ Kayá Tẻsẻmũmyá Dỏ Phắlọ Tỏprẹ
(Marko 1:40-45, Luka 5:12-16)

* 7:16 7:16 Kayá tahehe ẻ ná zậthẻ

¹ Bí a o dǒ sorǒlǒ rò a hitǎlyǎ akhěnuò, kayǎ tahe krwǒplukrwǒphè kuǒlǒ lǔkhyě éǎ. ² Kayǎ tǔsēmũmyǎ dǒ phǎlǒ* tǒprè hyǎ dǎngũlyǎ dǒ lũnyěhyǎ rò a hé lǔ, “Byacè, nẹ ki thèplòo zasimé† pè vǎ tǔsěyě hěnuòma, nẹ zacyǎ prè.”

³ Byacè zǒhyǎ atakhu rò a tǒbètuò lǔ rò a hé lǔ, “Vǎ thèplòo prè,” a hé htuòrò “Tǔsě-siměkyǎ mò,” a hé pǒ phũnuò, rò tǒphuòtuò tǔsě siměkyǎ có. ⁴ Rò Byacè Jesũ hé lǔ, “Hésoluò pè tǎ ù tǒprè- tǎmè ní-, manárò cuò dyéluòmyǎ nènè yěnuò dǒ bwídu nuòtǒprè a o nuò ní-. Htuòrò thyáphú a ki htwǒhtya tǔkhyáthé dǒ ù pwǒ- tǒprè a méthenyě ná nẹ tǔsě siměhǒ rò a mwǒplihǒ agněnuò, lũhtya tǔlǔtǔyǎ phú Mosè mekyǎ nuò ní-.”

*Byacè Jesũ Zasimé Roma A Klyěkhukló Alulé Tǒprè
(Luka 7:1-10, Giovanni 4:43-54)*

⁵ Bí Byacè Jesũ hyǎnuò dǒ vǐ Capernaum akũ akhěnuò, Roma klyětòzè akhukló tǒprè hyǎkwĩ lǔ tǔmęcwǒ. ⁶ Rò a hé lǔ, “Byacè vǎlulé tǒprè aswĩ thyětòkyě rò a omyětǎ prè dǒ lẹomyěkũ phũnuò. Acyě nyacó lǔ hó.”

⁷ Byacè Jesũ hěsũ lǔ, “Vǎ cuò zasimédũ pǎ.”

⁸ Klyěphũ tǒzè akhukló nuòtǒprè hěsũ, “Byacè, nẹ hyǎnuòprè dǒ vǎhikũ prěnuò a kò ná vǎ to. Hétǎprè nẹngǒ tǒmũprè nuòma vǎlulé omǒkhyě nyǎdũhǒ. ⁹ Mamětèrò vǎ hé phũyě hěnuòrò vǎ nẹbyacè nǐdũ vǎ bè nǐdǎ kayǎ dǒ adukló ná vǎ tahe angǒ. Phũnuòhǒ klyěphũ dǒ a o dǒ vǎlě tahenuò a bè nǐdǎ kuǒdũ vǎngǒ phũnuònuò. Ki vǎ hé klyěphũ tǒprèprè, ‘cuómǒ,’ hěnuòma a bècuò prè, ki vǎ hé ke dǒ aruòtǒprè, ‘hyǎmǒ,’ hěnuòma a bè hyǎ prè. Htuòto vǎ ki hé vǎcũ, ‘mẹmǒyě,’ hěnuòma a bè mẹ prè.”

¹⁰ Bí Byacè Jesũ nĩhuò tǔhèbè yě akhě, a khyéthukhyéthé nyacó rò a hé kayǎ dǒ a krwǒ lǔkhyě tahe, “Vǎ hécócó thĩ, tǔzǔtǔnyǎ sǒphũyě dǒ Israelphũ aklěnuò vǎ myǎhtyenǒ hǐto. ¹¹ Vǎ hé thĩ, kayǎ o dǒ kécĩhte kécĩnuò tahe ki hyǎ éǎ pǎ. Èthĩ ki hyǎ onyǎ etǒkuò ná pẹphũò Abraham, Phũò Isaac, Phũò Jacob dǒ mókhu a htyělẹkẹkũ pǎ. ¹² Judaphũ tahenuò, a tǒkò htwǒ Cómarya akayǎ dǒ Cómarya ahtyěakẹkũ nuò tadũrò Cómarya ki vĩnuòkyǎ èthĩ dǒ tǔkhitǔlǒ akhǎlẹ pǎ. Tǔkxǎlẹ bí èthĩ ki cuò o yětǒpho pǎnuò, èthĩ ki cuò nguǒplyǎnguǒryǎ rò èthĩ ki ǎtakrũ nǐdyě lǒplĩ có akhukhyě pǎ.”

¹³ Htuòrò a hé klyěkhukló, “Kǎmǒ, a ki htwǒhtyadũ phũ nẹ zǔe nuò pǎ.” Rò alulé nuòtǒprè omǒkǎ tǒtũ bí Byacè hé lǔ ashuòkhěnuò.

*Byacè Jesũ Zasimé Éǎlǎ Kayǎ
(Marko 1:29-34, Luka 4:38-41)*

¹⁴ Bí Byacè Jesũ cuònuò dǒ Petru ahikũ akhěnuò, a myǎhtye Petru a prèprèmò thěswĩnẹkũ rò a omyětǎ prè dǒ lẹmyěkhu prè. ¹⁵ A pũ lǔtakhu rò a tǔswĩ siměkyǎ. Htuòrò a ihtò mẹ-eměǒsũ pẹ Jesũ.

¹⁶ Bí mǒhémǒtǎ akhěnuò, ù hyǎthũ éǎ kayǎ dǒ khĩnėkhĩnǒ mǔbè lǔ tahe dǒ Jesũ a o. A hétǎ prè angǒ tǒmũmũ- tuò prè rò khĩnėkhĩnǒ htecuòkyǎ lǒ. Htuòrò a zasimé pẹ lǒplĩ lǒ- ùswĩsè nuòtahe. ¹⁷ Tẹ yětahenuò a mǔlǒmǔbǎhtya Prèprǒ Isaiiah a tǔhėone, “A phyěcuòkyǎ pẹ tǔswĩtǔsè tahe.”*

*Kayǎ Dǒ A Krwǒ Byacè Jesũ Akhyě Tahe Akhwóakè
(Luka 9:57-62)*

¹⁸ Bí Byacè Jesũ myǎhtye ná kayǎ bémũ hyǎ otavǎ lǒ è akhěnuò, a hétǎ angǒ dǒ a khǒpacě tahe a o ná pẹ ki cuò dǒ htyeòdu abèrẹ pǒ-, a hé phũnuò. ¹⁹ Bĩnuòakhě, prèithyó tǔthyótǔthya athǎrá tǒprè hyǎ dǒ lǔ o rò a hé lǔ, “Thǎrá, nẹ cuò bítè- tǒpho bèbè, vǎ cuòkuò ná nẹ.”

²⁰ Byacè Jesũ hé lǔ, “Htwimĩ tahe o ná akũ, htuotahe o ná apwĩ, tadũrò prèlukayǎ aphũkhũyě, bí akhukló lẹdyatǎ prěnuò a oto.”

²¹ A khǒpacě dǒ aruòtǒprè hé lǔ, “Byacè, dyéré vǎ ashuòkhě dǒ vǎ ki kǎ iluò rẹ kuórẹ vǎphě ní-.”

* 8:2 8:2 Tǔsēmũmyǎ dǒ phǎlǒnuò, tahehe rò ù é ná “pyěnu” † 8:2 8:2 Lisǎsě hé ná zasimé ma mǔmwǒplĩ. Angǒlasǎ ma kayǎ dǒ a tǔsě ophũnuò tahenuò, ù bè nǒcuò otaphǎ lǔ. Bí èthĩ tǔsě mwǒplĩ (zasimé) kǎhǒ akhěnuò, a cuòtǔkǎtǒ kuòná ù ma anǐ hó, a cóbucóběhtya Cómarya ma anǐ hó. ✱ 8:17 8:17 Isaiiah 53:4

²² Manáro Byacé Jesũ hésũ lũ, “Krwõkuõ có vâkhyê khõnyáyê, kayã dô a nĩdã Cómarya angõ to tahe nuõma athyaná kayãthyê yẽnuõhõ. Nõiluõ nĩdyédũ kayãthyê yẽnuõ ná êthĩnuõ.”

A Nõokuõ Kêlathê

(Marko 4:35-41, Luka 8:22-25)

²³ Bĩnuõakhê Byacé Jesũ nuõ dô thòklyèkũ rò a khõpacê tahe krwõnuõ kuõ lũ rò èthĩ htecuõkyã. ²⁴ Bí èthĩ cuõtuõ dô htyê klámèkũ akhẽnuõ, kêlathê lalyã hyã khyé. Htyê háhõdu rò a plyãnuõ lõ dô thòklyèkũ. Bĩnuõakhê Byacé Jesũ omyẽnĩ sõtapa. ²⁵ Rò a khõpacê tahe cuõ hturyãĩhtõ lũ rò a hé lũ, “Byacé, mecwõmõ pè, pè kiré lacũthyê lõhõ.”

²⁶ Rò Byacé Jesũ hé èthĩ, “Kayã tẽzũpatĩ thĩ-, vã okuõ ná thĩ rò thẽisê lahyã tãmê.” A héhtuõ rò a ihtõ thẽprwõ kêlathéyê ná htyéháhõ yêtahe. Rò kêlathê okuõ hyãkhyécõ.

²⁷ A khõpacê tahe khyêthukhyéthê lõplĩ rò a hé lahyã lũ, “Kayã yẽtõprẽ ma kayã có phutètê? Ataryê cuõdu có bánuõnuõ. Kêlathê ná htyéháhõ nĩdã có lũngõngõ.”

Byacé Vêhtekyã Khĩnèkhĩnõ Dõ Kayãphê Thényẽ Akũ

(Marko 5:1-20, Luka 8:26-39)

²⁸ Bí Jesũ cuõtuõ dô htyèõdu bẽrẽ, Gadarene kê akhẽnuõ, kayãphê dô khĩnèkhĩnõ mẽbè lũ thényẽyê a o dô luõkhu hte rò a htecuõ myãhtyesũ ná lũ. Kayãphê yẽthényẽ nuõ, khĩné mẽbè lũ akhu-akhyê, ashyo-asõ, a tarõthê thẽisê nyacõ rò klyã cuõ bí luõhtũ nuõtõbõ nuõ ù cuõphũbũ tõprẽ- to. ²⁹ Èthĩ èhtõ, “Cómarya aphũkhũ, nẽ thẽzũ mè pè phutètê? Cómarya amõnyê ciryã ù ashuõkhẽ tuõ tyahító akhẽnuõ, nẽ kiré hyãmẽ kryã- pè ìtê?”

³⁰ Bí ayelã ná èthĩ to nuõ, htyã o tõmũdu rò a e lahyã asè bĩnuõ. ³¹ Khĩné mẽbè kayãphê yẽthényẽ nuõ, a kwĩthẽzõ Byacé Jesũ, “Ki nẽ vêhtecuõkyã pè hẽrõ, nõcuõnuõ rẽ pè dô htyã nuõtahe akũ nuõ ní-.”

³² Byacé hésũ èthĩ, “Cuõnuõomõ lahyã!” Rò èthĩ htecuõ nuõ olõ lahyã dô htyã nuõtõmũ akũ, rò htyã tahe klyã talwõtã bẽmũlõ rwólã tanyãlõ rò lacũ tãthyê nuõlõ dô htyèõdukũ. ³³ Prẽkyẽhtyã yêtahe klyakã dô vĩkũ rò a klyakã dyãsoluõ pè ù ná lõ- tẽhtwõhtyã anẽ yêtahe ná tẽmẽ-anẽ ná kayãphê thényẽyê lõ- plĩ. ³⁴ Kayã tõvĩlõ hyãhtemyã lõ có Jesũ. Htuõrõ bí èthĩ myãhtyẽ Byacé Jesũ akhê, a kwĩthẽzõ lũ ná a ki htecuõ taphãkyã ná èthĩ kèkũ bĩnuõ.

9

Byacé Jesũ Zasĩmẽ Kayãphê Thyètõkyê Tõprẽ

(Marko 2:1-12, Luka 5:17-27)

¹ Byacé Jesũ nuõ dô thòklyèkũ rò cuõbè htyèõdu rò a kã dô adõ dô a cuõ yètõdõ. ² Kayã tahe záhyãní kayã thyètõkyê tõprẽ dô Byacé Jesũ a o rò a omyẽo prẽ dô lẽmyèkhu. Bí Byacé Jesũ myãhtyẽ èthĩ tẽzũ akhẽnuõ, a hé kayã thyètõkyê nuõtõprẽ, “Vã phũprèkhũ-dyashyodyasõ nẽ thẽplõ ní-. Vã plwõkyãhõ nẽ tẽthũ hõ.”

³ Bĩnuõakhê prẽĩthyõ tẽthyõtèthya athárã tahe tanẽ lahyã dô a thẽplòkũ, “Kayã yètõprẽ hẽbèthũ hõ Cómarya hõ.”

⁴ Byacé Jesũ thẽgnẽ luplĩ lõplĩ èthĩ tẽtanẽ nuõtahe rò a hé èthĩ, “Mamètèrõ thĩ cuõ tanẽ mũmyãricyã tuõ tẽphũnuõ tahe dô thĩ thẽplòkũ mètê? ⁵ ‘Vã plwõkyã nẽ tẽthũ hõ’ hẽma azũklõ ê? Kimãtorõ ‘Kahto rò cuõmõ’ hẽma azũklõ ê? ⁶ Manáro prẽlukayã aphũkhũ mã vãyã, thyãphũ thĩ ki thõgnè lahyã ná dô hekhu yẽnuõ, vã o ná taryëshyosõ dô vã plwõkyãbè ù tẽthũtẽplã tahenuõrõ, vã ki dyèluõ pè thĩ,” a hé htuõphũnuõrõ, a hé kayãphê thyètõkyê yètõprẽ, “Thtõ talũní nẽ klolẽmyẽ nuõrõ kamõ dô nẽ hinuõ.” ⁷ Kayã nuõtõprẽ ihtõkã dô ahi. ⁸ Cómarya dyètãpè kayã a taryëshyosõ phũyè akhu-akhyê, bí kayã bẽmũ myãhtyẽ tẽmẽ-anẽ phũnuõ akhê, èthĩ thẽisê bezũnyã lahyã Cómarya rò htuthèhtyã lahyã Cómarya.

Byacé Jesũ Ê Matteo

(Marko 2:13-17, Luka 5:27-32)

⁹ Bí Byacè Jesù htecuôkyä bínuôakhě, a myáhtye kayä tôprë amwî ná Matteo onyão mę tēmę dó lękwî amô-arä hikü. Byacè Jesù hé lü, “Cuô-, krwôkuô väkhyë rò htwôkuô vä khôpacë.” Rò Matteo ihtôcuô rò krwôkuô lükhyë.

¹⁰ Bí Byacè Jesù edî mőhë dô Matteo hi akhënuô, prëkwîamo-arä tahe ná prëoraphú tahe hyä etôplu-etôphë kuôlô ná Jesù ná a khôpacë tahe. ¹¹ Bí Pharisëophú tahe myáhtye phüyë akhě, a sudyä a khôpacë tahe, “Thî Thará rò a cuô etôôtô kuôtuô ná prëkwîamo-arä ná prëtëoraphú nuôtahe mëtë?”

¹² Byacè Jesù nñhuôhuô ná a hësuô èthî, “Kayä dó a oshyo-opryä tahenuô, a lo ná tëkhutháradu to. Kayä dó aswiasë tahenuô túma a lo pré tëkhutháradu pré. ¹³ Manáro pŭthëgnë lahyä Cómarya thézŭ hé angólasá tahe dó a hé, “Vä thézŭ tëlütëtÿä to, vä thézŭprë tëtthëzôklabë nî lü tôprë ná tôprë nuôprë.* Mëtëhëro, vä hyä ékã kayä dó acóate nuôtahe máto. Vä hyä ékaprë kayä dó a tëtthütëora odúgnë nuôtahe pré.”

Tësudyä Duôesë Ari-akyä

(Marko 2:18-22, Luka 5:33-39)

¹⁴ Htuôro Giovanni Baptista a khôpacë tahe hyä dó Byacè Jesù a o rò a hyä sudyä lü, “Pë ná Pharisëophú tahenuô, pë duôesë, manáro në khôpacë yëtahe rò a duôe kuôlô sè to mëtë?”

¹⁵ Byacè Jesù hësuô èthî ná ngókhakho tómu rô a hé, “Bí khómëkhÿphë otôkuôpã ná akhë síprësimyã akhënuô, a khösíprë yëtahe cuóthëplë cyä phütë? Manáro shyë- shuôkhë hyätuôhó dó ũ écuô taphäkyähó khómëkhÿphë hópã akhënuô, èthî ki duôeduôô lahyä pã.

¹⁶ “Ŭ isëphë hyecalyë ná ikëthë dó a tanuô hitoyë nuô a o tôprë- to, mëtëhëro ki isëphë hënuô ikëthëyë a ki htótanuôkã rò a lé htótazwî lazë cuólyáryã pô hyecalyeyë pã. ¹⁷ Ŭ zŭnuô htyëzãthë dó htyëôphályëkú nuô a o tôprë- to. Ŭ ki zŭnuô phúnuô hérò, htyëôphã ki pôpruô rò htyëzã ki lakuôlô pã. Htuôto htyëôphã ki pyëkyä lö pã. Phúnuôro ũ zŭnuô pré htyëzã athë yënuô dó htyëôphã athëkú pré. Ki mephúnuô hérò htyëzã bèbë, htyëôphã bèbë, a pyë pã to.”

Pacëmuô Dó A Thyë Tôprë Ná Kayãmuô Dó A Hyátô Byacè Jesù Acacwô Tôprë

(Marko 5:21-43, Luka 8:40-56)

¹⁸ Bí a hébë ũ phüyë akhënuô, tęcóbëhó khuklódu tôprë hyä dangŭlyã dó lŭnyëhyä rò a hé lü, “Vä phúrëmò thýémópãprë, manáro kãkuô vä rò kadyahtya në takhu dó alo ma a klyä htwôprë nyã pré.” ¹⁹ Byacè Jesù ihtò rò krwôkãkuô lü. Rò a khôpacë krwôkãkuô lü.

²⁰ Bí èthî kã dó klyálô akhënuô, prëmò dó a khyábë tësëthwitã dó anyë cóhó shyënyëna nuô a o tôprë, rò a krwôkãkuô Byacè khyëkhu rò a hyä tóbë Jesù çakyãkhãmî. ²¹ “Vä ki tóbë prëbí acacwô yënuôprë ma vä tësëthwitã yë klyä simë nyã hó,” a hé huô nŭdyëdu anë rò a hyä dó Jesù khyëkhu rò a hyä tô lü çakyã.

²² Byacè Jesù tarî myákakhyë rò myáhtye lü akhě a hé lü, “Phúmò, dyashyodyasô në thëplô ní-, në tëtŭ yënuô, a zasimë kyähó në tësëhó.” Yëtôphuôro prëmò yëtôprë a tësënuô, a lamë tôphuô lamëkyä có.

²³ Bí Byacè hyãnuô dó Judaphú khukló yëtôprë ahikü akhënuô, a myáhtye kayä uôtëlo tahe ná kayä nguôhë prãrŭprãtë tóplutôphë rò a hé èthî, ²⁴ “Cuôthpã lö lahyä. Pacëmuôphú yëtôprë ma a thyë máto, a omyë sôtapã pré.” A hé rò ũ nyëkruô löplî lü. ²⁵ Bí ũ nõhtelô htuô kayä bëmü nuôtahe dó aklô khënuô, Jesù nuô dó hidókü bí pacëmuôphú yëtôprë léomyëo khälë nuô rò a pŭ lütakhu akhë pacëmuôphú yëtôprë ihtókakhyë. ²⁶ Tëritëkyä yë a luô pasî cuólô có pwôhtyëpwôkë có.

Byacè Mëli Kãkhyë Kayä Mëthëkhî Thényë Htuôro A Meryã Kãkhyë Kayãpë Tôprë

²⁷ Bí Byacè Jesù htecuôkyä bínuô tôpho akhě, kayä mëthëkhî thényë krwô éhtô kuô lükhyë, “Kô- Davi aphúkhu, thézô rò męcwôré pë ní-.”

²⁸ Bí Byacè cuônuô dó hi tòmëkü akhënuô, kayä yëthényë krwônuô kuô lü rò Byacè Jesù sudyä èthî, “Vä mëli cyä thî mëthë nuô thî zŭë è?”

Èthí hészù, “Ò, pè zjé, Byacè.”

²⁹ Rò Byacè tóhyá èthí mètèplò rò a hé, “Dó thí zjé akhu-akhyé, vâ zasímé thí.” ³⁰ Rò èthí mètè líkakhyé khyéthýá ló. Byacè Jesù metámetykyá èthí, “Dyásoluó pè tá ù tóprè-támé ní-.” ³¹ Manárò èthí htecuó rò cuólé dyáso pasiló tètítetykyá yé bí nuótóké akú dó khälé pwõ- tópho.

³² Bí kayá mètèkhí yéthényé htecuó htuõnuó, ù éhyání kayáphé dó khiné mebè lù rò a pé tóprè dó Byacè Jesù a o. ³³ Bí Byacè Jesù vèhtekýá htuóhó khiné akhènuó, kayápé yétóprè hébè cyá kakhyé khyéthýá. Rò kayá bémü tahe khyéthukhyéthé nyacó. “Ú mecyá tèt phúyè dó Israelphú aklènuó myáhtye nóhí takhyá- to,” a hé lahyá phúnuó.

³⁴ Manárò, Phariseóphú tahe hé, “A vèhtekýá cyá khiné tahe phúyè nuóma mápré khiné khuklódu nuótahe yó dyé lù taryéproprýa nuó khukhyé pré.”

Jesù Thézòní Kayá Bémü

³⁵ Byacè Jesù lé cuóló vjépwõtóví dó pwõ- tódó rò lè ithyóithya pé ù dó Judaphú təcóbèhó tahe akú, rò cuónuó dónýáhéso pé ù ná Cómarya ahtyéaké a tètèkrjémila ari-akyá, rò zasímé pé ló ù tèswitèsè pwõtócó. ³⁶ Bí a myáhtye kayá bémü dó a bèpyábèsè rò a létèlèñí ù a o kuóh tóprè- to rò athýaná thímí tómu dó ù prèkyé èthí oto yétahe akhènuó, a thézò nídyé nyacó èthí. ³⁷ Bínuóakhè, a hé a khópacé tahe, “Lékébuó akhálé oélä, manárò prèkébuó opatí- nyacó. ³⁸ Rò kwí lahyá lyábyacè ná a ki nõhyá prèkébuó tahe dó alyáku yènuó ní-.”

10

Prèdónýáphú Shyéthényé

(Marko 3:13-19, Luka 6:12-16)

¹ Thyáphú a khópacé shyéthényéyè ki vèhtekýábé kuó khiné múmyá tahe, htuóto thyáphú èthí ki zasímébé ló tèswitèsè pwõ- tócó agnènuó, Byacè Jesù éhyá èthí dó a o rò a dyé pé èthí taryèshyosó.

² Prèdónýáphú shyéthényé amwí ma kryá- ùpè hérò, aréló tóprè ma amwí ná Simone mátorò ù é lù ná Petru ná apuó Andrea, htuóro Zebedeo aphúprèkhú Jakomo ná apuó Giovanni, ³ htuóro Philipu ná Bartholomeo, Thomazo ná prèkwíamo-ará Matteo, htuóro Alphaeo aphúkhú Jakomo htuóro Thaddeo, ⁴ htuóro Simone, è ma ù é lù ná Zeloto* aplóamuphú aklé tóprè, htuóro Juda Iscariot dó a isètákyá Byacè nuótóprè.

Byacè Jesù Plwócuó Prèdónýáphú Shyéthényé

(Marko 6:7-13, Luka 9:1-6)

⁵ Bí Byacè Jesù nõcuó a khópacé shyéthényé yé akhènuó, a mecuóní èthí ngó, “Cuó tá dó Judaphú máto tahe aklènuó támé ní, htuóro cuónuó tá dó Samariaphú adóasokú nuó támémé ní-.” ⁶ Cuótúprè dó pé myécó Israelphú aklé dó athýaná thímí lamé nuótahe a o nuóprè ní-. ⁷ Bí thí cuó akhè, hésodónýá pé ù, ‘Mókhu ahtyéaké phútyahó,’ phúnuó ní-. ⁸ Zasímé kayá dó aswiasé tahe, mehtwóprè kakhyé kayá dó a thyé tahe, zasímeká kayá tèsémümyá dó phálo tahe, vèhtekýá lahyá khinékhínó, thí níbè krá lóhó ló- tètýe tahe akhu-akhyé kwí tá ù akhwóaké támé ní, mekrá pépré ù ní-. ⁹ Htèbèbè, rúbèbè, talíbyá bèbè sucuó ní tá lahyá dó thí nyáhtókú támé ní-. ¹⁰ Pyé bèbè, phyécúólóphyécúókló ní tá lahyá támé ní, ça bèbè, khuphá bèbè, tomaná ihtýábó bèbè phyécúóní lahyá támé ní-. Metèhéro kayá dó a me tèmé tahenuó a tókò níbè tèt dó a lo tahe.

¹¹ “Bí thí cuónuóhó dó dótódó akúnuó, myápü ní kayá dó thí létèlèñí lù tóprèprè rò cuókuó dó ahi nuó. Rò otadú kuóná è bínuó tuó dó thí htekapá tóphuó nuó ní-. ¹² Bí thí nuó dó hinuó tòmèkü akhènuó, kwí Cómarya dó a ki söríní hinuó tòmè ní-. ¹³ Hinuó tòmè ki a tókò níbè tèsöri kihéro dya-okýá thí tètètédwó a tèsöri dó èthí ahikú nuó. Ki èthí émqósyá thí to kihéro phyékakhyé khyéthýá thí tètètédwó nuó ní-. ¹⁴ Kayá tóprèprè ki ésú thí to, a ki ní dá thingó to kihéro, bí thí htecuókyá hó ná hi nuótómè akhè,

* **10:4** 10:4 Zeloto ma aplóamu amwí, rò aplóamu yènuóma a thézú o lahyá dó Roma a tètóalé to. A thézú o nídyéú ná ahtyéaké.

kimátorò dô nuôtôdô akhênuô, thuôđăkyă hemû dô thĩ khăduôlô nuôtahe.† 15 Vă hécócó thĩ, shyê- Cómarya ciryă prêlukayă pă akhênuô, è ki ciryă cyêlôklô có kayă yênuôtôdô ná vj Sodomphú ná vj Gomorrhaphú‡ dô Cómarya ciryă êthĩ mú- nukhê nuôtahe cópă.

Têmeçyêmeçû Dô A Ki Hyăbê Prêđônyăphú Tahe
(Marko 13:9-13, Luka 21:12-17)

16 “Vă nôcuô thĩ thyaná vă plwôcuô thímĩ dô htwimj aklê nuô. Mephúnuôrò limyă kuô lahyă phú rjtahenúô, rò thêplô mwôplĩ kuô lahyă phú htuwĩ nuô ní-. 17 Rôñĩ lahyă thínê, meťêhêrò ù ki pũ thũcuô thĩ dô təcóbê khuklô tahe lëokú myáhtye tặsú lũ ahikũ pă rò a kimũkipô thĩ dô təcóbêhê tahe akũ pă. 18 Dô văkhuvăkhyê rò ù ki cwitarũhtótaê hyă thĩ dô prêpôtê dô a htwô khuklô tahe ná khwitaha a o pă. Thĩ ki hêsodonyă nĩpê êthĩ ná vărivăkyă pă. Thĩ ki khyáluô pênĩ thĩthê ná êthĩ nuôtahe ná Judaphú măto tahe pă. 19 Manáro bí êthĩ pũ thĩ akhênuô, békũbêkyă one tă ná thĩ ki hêbê matê pă mătorò thĩ ki hêbê phũtênuô tặmê. Shuôkhê hyătuô pănuô, Cómarya ki dyê thĩ ngô dô thĩ tồ hêbê nuôtahe pă. 20 Ngô nuôtahe ma thĩ tặhêbê nĩđũ măto, a măđũ pê Phê Cómarya a Thê Săsê hêbê thĩ dô thĩ bêhê prê.

21 “Bĩnuôakhê pănuô, puô ki nômeťhyê nĩdyêđũ avyă ná ũruô pă, rò vyă ki nômeťhyê nĩdyêđũ apuô ná ũruô pă, phê ki nômeťhyê nĩđũ aphú ná ũruô pă, phú tahe ki vũ kăkhyêsũ nĩdyêđũ amuôaphê tahe pă, rò a ki nômeťhyê nĩdyêđũ ù ná amuôaphê pă. 22 Dô văkhuvăkhyê rò, ù pwô- tôprê ki thêhte lố thĩ pă. Manáro kayă dô a ihtótanyă oklôsoma dô a tặzặtệnyă akũ tuôđđo atadũ tahenuô Cómarya ki mełwóhtekă êthĩ pă.” 23 ù ki meçyêmeçû thĩ bĩyê tôpho kihêrò klyacuô đĩtũ dô aruô tôpho nuô. Vă hécócó thĩ, bí thĩ cuô pwôlố tyahĩ lố- Israelphú avj yêtahe hítonuô, prêlukayă aphũkhũyê ki hyălê pă.

24 “Khôpacênuô acyăadê lốklô ná athára takhyă- to. Prêmetêphú tôprênuô, aduklô ná abyacê takhyă- to. 25 Khôpacê tôprê ki cyă bá athára nuô, rò prêmetêphú tôprê ki cyă bá abyacê nuô hêma pồhó. Vă htwô có hikhuklô tôprê rò êthĩ ki é vă ná khĩnêkhĩnô a khuklôđũ dô amwĩ ná Beelzebul yê kihêrò thĩ dô a htwô prê hiphũphyăphũ tahenuô a ki êcyêđcũ lốklô pă có thĩmwj pă.

Zjệnĩ Lahyă Cómarya Nĩ-, Thêisê Tă Lahyă Prêlukayă Alê Tặmê Nĩ-
(Luka 12:2-7)

26 “Mephúnuôrò thêisê tă êthĩlê tặmê. Lố- tặ đóuđđóbĩ tahenuô, Cómarya ki bámôhtya luốlố è pă, rò lố- tặmêhuômêthwê tahenuô, Cómarya ki mehteluốlố è pă. 27 Ngô đố vă hé pê thĩ dô akhiatapăkũ tahenuô, cuôhêbê lahyă dô alĩklê nuô ní-. Ngô đố thĩ nĩhuôhuô nĩhuôthwê tahenuô, htya êhtô lahyă dô hikhuklwókhu nuô ní-. 28 Kayă dô a meťhyê cyă thĩ nêklô tadũrò a meťhyê cyă thĩ thêhtwôprê to tahenuô, thêisê tă alê tặmê. Thêisê lahyă Cómarya dô a meťhyê cyă thĩ nêklô ná thĩ thêhtwôprê nyêcôlô yênuô dô ngarakũ nuôtôprê ní-. 29 Htuprêphú nyêbênuô ù isê prê lũ ná rjzye tồmyê prê, văhêto? Manáro Phê Cómarya ki nôlatặ thyê êthĩ to hênuô, bí tồbê prênuô a latặthyê dô hekhuto. 30 Lố- thĩ khuluô dô thĩ khuklôlô nuôtahe córò, Cómarya dyăbê one htuốlốplĩ cóhó. 31 Phúnuôrò thêisê tặmê! Thĩ ngũđuprĩđũ klốlố có ná htuprêphú nuô tồplutồphê có.

Têmqôsũ Kristu Ná Tặhtêstũ Kristu
(Luka 12:8-9)

32 “Ûpêpê- bêbê a ki ôlyă ná a zjệ vă dô kayă êprê a mêthènyê hênuô, vă ki ôlyăkuô è phúnuô dô Cómarya a tanémókhuphũ tahe a mêthènyê pă. 33 Manáro ùpêpê- bêbê a ki htêsũbĩkyă§ vă ná a zjệ vă to dô kayă êprê a mêthènyê pă tôprêprê hênuô, dô mókhu văphê a mêthènyê pănuô, è ma văkayă măto vă ki hé kuôke phúnuô pă.

Têpêđdwô Măto Tặklyêtệngă Prê
(Luka 12:51-53, 14:26-27)

† 10:14 10:14 Thuôđăkyă hemû angólásă ma, Jesũ a khôpacê tahe dyêluố ná a myă pă êthĩ to hó. ‡ 10:15 10:15 Dô nuôkhê bí Abraham ohtwôprê pă dô hekhuyê akhê, kayă o dô vjnuô nyêvĩ akũ tahenuô, a me tặmũmyăricyă nyacó akhu-akhỹê Cómarya mepyêkyă lố vjnuô nyêvĩ. § 10:33 10:33 Tahehe nuô a hé ná sumwô

³⁴ “Taně tá lahyá ná vǎ phyéhyǎ tǣpǣtǣdwǒ dǒ hekhu yǣnuǒ tǣmǣ. Vǎ phyéhyǎ tǣpǣtǣdwǒ máto. Vǎ phyéhyǎ nǣ tǒbǣ. ³⁵ Mǣtǣhǣrǒ, vǎ hyǎ dyǣohtwǒhyta ‘Phúprǣkhú ná phǣ, phúprǣmǒ ná muǒ, dya ná prǣprǣmǒ kiklyékíngǎ lǘ pǎ prǣ. ³⁶ Kayǎ tǒprǣprǣ dǒ ú ki thǣhtǣthǣhá nǘ lǘ pǎ nuǒma a ki máđúprǣ a hiphúphyáphú nǘđú pǎ prǣ.’³⁷”

³⁷ “Kayǎ tǒprǣprǣ dǒ a mǒnǘ lǒklǒ amuǒaphǣ ná vǎ hǣnuǒ, a kǒ ná vǎ to. Kayǎ tǒprǣprǣ dǒ a mǒnǘ lǒklǒ a phúmǒphúkhú ná vǎ hǣnuǒ, a kǒ ná vǎ to. ³⁸ Kayǎ tǒprǣprǣ dǒ a krusu rò a zá nǘdyédú toto, vǎkhyǣ rò a krwǒ toto tahenuǒ, a kǒ ná vǎ to. ³⁹ Kayǎ tǒprǣprǣ dǒ a thǣlǒ nǘdyǣ athǣplǒ htwǒprǣ nuǒ, a thǣhtwǒprǣ ki lacúkyǎ pǎ. Kayǎ dǒ a dyǣlyǎkyǎ athǣplǒ htwǒprǣ dǒ vǎgnǣnuǒ, a ki myǎhtye thǣhtwǒprǣ tacúprǣ pǎ.

*Maúpǣ- Bǣbǣ Dǒ A Ěsú Byacǣ Jesú A Khǒpacǣ Nuǒ, A Ěsú Hǒ Jesú Hǒ.
(Marko 9:41)*

⁴⁰ “Kayǎ dǒ a ěsú thǘ nuǒma a ěsúhǒ vǎ hǒ. Rǒ kayǎ dǒ a ěsú vǎ nuǒma, a ěsúhǒ Phǣ Cǒmarya dǒ a nǒhyǎ vǎ yǣnuǒ tǒprǣ hǒ. ⁴¹ Kayǎ tǒprǣprǣ yǒ htwǒ Cǒmarya aprǣprǒ rò kayǎ tǒprǣprǣ ki ěmǒsú prǣprǒ yǣtǒprǣnuǒ, Cǒmarya ki dyǣ ě tǣmǣnǘkhwǒkǣ phú a dyǣ prǣprǒ tahenuǒ pǎ. Kayǎ tǒprǣprǣ yǒ htwǒ kayǎcǒkayǎtǣ rò kayǎ tǒprǣprǣ ki ěmǒsú kayǎcǒkayǎtǣ yǣtǒprǣnuǒ, Cǒmarya ki dyǣ ě tǣmǣnǘkhwǒkǣ phú a dyǣ kayǎcǒkayǎtǣ tahenuǒ pǎ. ⁴² Vǎ hǣcǒcǒ thǘ, kayǎ tǒprǣprǣ yǒ htwǒ vǎ khǒpacǣ dǒ a patǘlǒ tǒprǣ akhuakhyǣ, úpǣpǣ- bǣbǣ dǒ a dyǣǒ kayǎ yǣtǒprǣ ná htyǣkacú tǒbǣ prǣ nuǒ, Cǒmarya ki dyǣ málakǒ cǒ lǘ tǣmǣnǘkhwǒkǣ pǎ.”

11

*Giovanni Baptista A Khǒpacǣ Tahe
(Luka 7:18-35)*

¹ Bí Byacǣ Jesú ithyǒ zǘklyázǘklǒ htuǒhǒ a khǒpacǣ shyǣthǣnyǣyǣ akhǣnuǒ, a htecuǒkyǎ bǘnuǒ rò a htecuǒ dǒ vǘ dǒ a o dǒ Galilea kǣ tahe thyáphú a ki cuǒ ithyǒithya dǒnyáheso pǣ ú obǘnuǒ tahe.

² Bí Giovanni o dǒ ú lǣđǒtǎ lǘ htǒkú akhǣnuǒ, a nǘhuǒ ná Byacǣ mǣ tǣprǣtǣpǣryǎ tahe rò a nǒcuǒsudyǎ a khǒpacǣ tahe ná Byacǣ Jesú rò ěthǘ sudyǎ lǘ, ³ “Nǣ ma Messia dǒ prǣprǒ tahe héone ná a ki hyǎ pǎ nuǒtǒprǣ hǒ ě? Mátorǒ pǣ tǒbǣ opǒmyásúpǎ dǒ aruǒtǒprǣ ki hyǎ pǎ agnǣ nuǒ ě?”

⁴ Byacǣ Jesú hǣsú, “Kǎkhyǣ dyásokhyǣ pǣ Giovanni ná lǒ- thǘ nǘhuǒ myǎhtye yǣ-tahenuǒ ní-. ⁵ Kayǎ mǣthǣkhǘ tahe myǎhtye cyǎhǒ, kayǎ khǎđuǒdá tahe cuǒcyǎhǒ, kayǎ tǣšǣmǘmyǎ dǒ phǎlǒ tahe simǣ kǎkhyǣ lǒhǒ, kayǎ khǎlǣkaǒ tahe khǎlǣlǘ lǒhǒ, kayǎthǣyǣ tahe ihtǒhtwǒprǣ kǎkhyǣ khyǣthyǎhǒ, kayǎ sǒryǎšǒphǎphú tahe nǘhuǒbǣ kuǒhǒ tǣthǣkrǘmila hǒ. ⁶ Dǒ vǎkhuvǎkhyǣ rò kayǎ dǒ a thǣplǒpyǣ pǣto, a zǘǣ tadú plehyǎlǎ tahenuǒ a ki nǘbǣ málakǒ cǒ tǣšǒri hǒ.”

⁷ Bí Giovanni a khǒpacǣ tahe hteka htuǒnuǒ, Byacǣ Jesú cáhtya hǣbǣ pǣ kayǎ bǣmu nuǒtahe ná Giovanni ari-akyǎ. Rǒ a hǣ pǣ ěthǘ, “Thǘ htecuǒ lahyǎ dǒ kǣšǣhtyǣkyǎ lǒtamǎkhu nuǒma, thǘ cuǒmyǎ kryǎ- úpǣ? Ma thǘ cuǒmyǎ lahyǎ kǣlathǣ kazuǒ pǒmǒ nuǒtahe ě? ⁸ Phǘnuǒ máto kihǣrǒ, ma thǘ htecuǒmyǎ kryǎ- ítǣ? Ma thǘ htecuǒmyǎ prǣ lahyǎ kayǎ dǒ a kǘthyǎ pǣ thǘ hyǣca takhǣplyarashyǘ tǒprǣprǣ nuǒprǣ ě? Kayǎ dǒ a kǘthyǎ phǘnuǒ tahe ma a oprǣ dǒ khwǘhǒ tahe akú prǣ. ⁹ Hǣpǣmyǎ vǎ, thǘ htecuǒmyǎ kryǎ- ítǣtǣ? Thǘ htecuǒmyǎ prǣprǒ tǒprǣprǣ ě? Thǘ ki cuǒmyǎ prǣprǒ tǒprǣprǣ hǣnuǒma a máhǒ. Vǎ hǣ thǘ, kayǎ dǒ aduklǒlǒ cǒ ná prǣprǣnuǒ, thǘ myǎhtye hǒ lǘ hǒ. ¹⁰ Giovanni ma kayǎ tǒprǣ dǒ Cǒmarya hǣone lǘrilúkyǎ,

‘Myámǒ ě ma prǣthǘ pǣ vǎ tǣritǣkyǎ tǒprǣhǒ, thyáphú a ki mǣlǎ one rǣ pǣ nǣklyǎ lǣhyǎ agnǣnuǒrǒ, vǎ nǒhyǎ rǣhǒ ě dǒ nǣnyǣhyǎ hǒ.’¹¹”

¹¹ Jesú hǣ pǒ, “Vǎ hǣcǒcǒ thǘ, lǒ- kayǎ dǒ a opacǣlyǎ tahe aklǣnuǒ, aduklǒlǒ cǒ ná Giovanni Baptista nuǒ a o tǒprǣ- to. Manǎrǒ kayǎ dǒ a patǘlǒ dǒ mǒkhu htyǣlǣkǣkǘ tǒprǣnuǒ,

adulôklô pã có ná Giovanni có. ¹² Cáhtya bí Giovanni Baptista ahtúkhê tuôkhönyãnuô, kayã tahe nuô sácýēsácú mókhu htyélékékũ. Kayãhãkayãkãkê tahe yácú nuôpúphe tadú mókhu htyélékékũ. ¹³ Tuôđđó Giovanni htúkhê nuô, lô- prêprô ali tahe ná lô- Mosê a têtihyóithya tahenuô a héone lôhó Cómarya ahtýékê ari-akyâyê đđ a ki htwôhtya pã nuô hó. ¹⁴ Elia ki hyã khyéthya pã, prêprô tahe hé phúnuô. A thézũ hé ùpê nuô vã ki hésoluô pê thĩ. Thĩ ki zũe vãngô hénuô thĩ thégñêplô prê. Prêprô hé ná Elia ki hyã khyéthya pã, a hé nuôma, a hé hó Giovanni yënuôhó. ¹⁵ Kayã đđ a o ná akhãlê tahenuô, nõ nĩđã lahyã êthĩ.

¹⁶ “Vã ki talô tẽradũmyã pê thĩ kayã yêtôhtũ ná maitê? Êthĩ ma athyanã pacêphú đđ a cuô onyão lahyã đđ klékũ nuôtahe rò a êhtôémô cuô nĩdyê lũ tôprê ná tôprê rò a hé lahyã, ¹⁷ Pê uô pê thĩ tẽlô rò thĩ ilê toto, pê ihê pê thĩ luô rò, thĩ nguô toto,’ a êhtô nĩdyê lũ phúnuô. ¹⁸ “Mêtêhêrô Giovanni hyã duosê, hyã duôôhtyêzã tahe rò ‘Khínêkhĩnô mẽbê lũ hó,’ ù hé lõplĩ lũrlũkyã phúnuô. ¹⁹ Prêlukayã aphúkhũ mậhó vãyê hyãehyãđ kuôke rò ‘Myãmô kayã yêtôprêlê, a eshyoôpryã, a bôthyókhêkhô đũgnê ná prêkwiamo-arã ná prêoraphú nuôtahelê-,’ êthĩ hé lahyã phúnuô. Manãrô bí ù meryã tẽ phú Cómarya a têtihípê yêrô aphóathê hteluôhó akhêpãnuô, kayã đđ aruô tahe ki myãhtye thégñêhyã ná Cómarya a têtihípê yënuôma a tôprê, phúnuô pã.”

*Vĩ Đđ A Zã Nĩđũ Kuốũ To Tahe
(Luka 10:13-15)*

²⁰ Byacê Jesũ dyêluô êklôlô ù tẽprôtẽpryã đđ vĩnuô tahe akũ tadúró êthĩ zã nĩđũ kuốũ anê to akhu-akhyê athêplô mọtô rò a hêlihêlãkyã êthĩ, ²¹ “Kô- vĩ Chorazin ná vĩ Bethsaida, Cómarya ki plĩ thĩ pã. Vã ki dyêluô bye tẽprôtẽpryã yënuô đđ vĩ Tyre ná vĩ Sido* nuô héma, êthĩ ki zã nĩđũ lahyã anê nyê- lãhó rò êthĩ ki kũhyãhtya hyeçã taprú rò a ki onyã tarô lahyã đđ kóphekhu hó. ²² Manãrô vã hé thĩ, shyê- mỗnyêcirya pã tónyënuô, vĩ Tyrephú tahe ná vĩ Sidophú taheyê, Cómarya ki thêzõnĩ êklô ná thĩ pã. ²³ Kô- vĩ Capernaumphú thĩ-, thĩ tanê lahyã ná Cómarya ki dyahtyalô tuô có nê đđ mókhu pã nê tanê phúnuô ê? A ki vĩtãkyã nê đđ ngarakũ pã. Tẽprôtẽpryã đđ vã dyêluô đđ nêkũ yêtahenuô, vã ki dyêluô bye đđ vĩ Sodom vĩkũ hénuôma vĩnuô tởvĩ ki o tuốpã tuốkhönyã có. ²⁴ Manãrô vã hé thĩ, mỗnyêcirya pã tónyënuô, vĩ Sodomyê, Cómarya ki thêzô dunĩkô ná thĩ pã.”

*Vã Ki Dyê Thĩ Têokuố Tabêthêprã
(Luka 10:21-22)*

²⁵ Bĩnuôakhê Byacê Jesũ hé Cómarya, “Kô- mókhu Byacê, hekhu Byacê, vã Phê Cómarya- vã hêbwihétaryê nê, tẽ đđ nê dya dóuđđóbĩ pê prêthípêphú tahe ná prêpũthêgnêtêphú tahenuô, nê dyêluôhtya pêhó ná kayã đđ a tanêpatĩ nĩdyê anê thyanã pacêphú nuôtahehó akhu-akhyê, vã hêbwihétaryêhtya nê. ²⁶ Kô- phê-, nê thêplô thêplôtô mãyãhó ná a kibê htwôhtyanã phúyêhó akhu-akhyê, vã hêbwihétaryê nyacó nê.

²⁷ “Vãphê dyêtãlô hó vã tẽpwô- tởc hó. Kayã đđ a thêgnê phúkhũ matũ a Phê Cómarya tôprêprê- tuố prê. Kayã đđ a thêgnê Phê Cómarya nuôma túprê aphúkhũ tôprê ná kayã đđ phúkhũ nwóhtya lũ đđ a ki dyêluô pê lũ pã nuôtahe prê.

²⁸ “Lô- kayã đđ a vĩhtuôzãhtuô rò a thêprã ladyã thĩ tahenuô, hyã đđ vãyoyê, rò vã ki dyêokuố tabêthêprã thĩ. ²⁹ Zã lahyã vã izáyê rò ithyóthêgnê kuô tẽ đđ vãyoyê, mêtêhêrô vã thêđôthêngã rò vã shyalã vãthê akhu-akhyê, nê ki myãhtye nê thêplô a lêokuố tabêthêprã pã. ³⁰ Mêtêhêrô vã nõzã thĩ vãyã yënuô, azũnyê- hu prê. Vã tãmũôđãtê ma ahtuô to.”

12

*Byacê Jesũ Ma Mỗnyêđuô A Byacê
(Marko 2:23-28, Luka 6:1-5)*

* **11:21** 11:21 Kayã mẽ tẽmũmyãricyã tahe o ênyacó bí vĩnuô nyêvĩ akũ. Vĩyê nyêvĩ ma a o đđ htyêđutavã htũ.

¹ Dókhýe nyętyatonuó, Byacé Jesú cuónuócuódbé ỳ buókülá prélékhu tahe, rò ató ná Judaphú a Mọnyéduó.* A khópacę tahe theéthéó rò a práe ỳ buóküláthe. ² Bí Phariséophú tahe myáhtye éthi akhěnuó, a hé Byacé Jesú, “Myámó, nẹ khópacę nuótahe, tẹ dó ỳ tó mení Mọnyéduó to nuótahe rò a cuómẹ dúgné lé-.”

³ Byacé Jesú hésú éthi, “Bí Davi ná a khóbóthyó tahe ladyáeladyáo akhěnuó, a mękryá-ítětẹ nuóma thí hónó kuónyá ỳ tó ẹ? ⁴ Khómũ dó ỳ lúhtya dó Cómarya a o tahenuó, ení prétú bwídu tahe pré tadúró Davi ná a khópacę tahe cuónuóphyýe vánhéto? ⁵ Htuóto bwídu dó Cómarya ahikũ tahenuó, bí Mọnyéduó akhẹ ki éthi cuótalwókhétalye Mọnyéduó a tẹthyótẹthya tadúró atẹthú oto henuóma thí hónó takhyá- to ẹ? ⁶ Vá hé thí, kayá dó aduklò pá có ná tẹlúhodu nuó a o biyé tóprẹ. ⁷ Vá thézú tẹlütẹtyá to, vá thézú pré tẹthézòklabẹ ní lú tóprẹ ná tóprẹ pré,”* Cómarya hé ngọ yětómũnuó, thí ki thégñẹbye angólasá henuóma, kayá dó atẹthú oto tahenuó, thí dya ná éthi tẹthú takhyá- to. ⁸ Vá hé phúyẹ mẹtẹhéro, prẹlukayá aphúkhũ mądú vá yenuóma Mọnyéduó a Byacé tóprẹhó.”

*Kayá Takhuthýe Tôkhó Tôprẹ
(Marko 3:1-6, Luka 6:6-11)*

⁹ Byacé Jesú htecuókyá bí lyákhu nuórò a cuónuó dó Judaphú tẹcóběhókũ. ¹⁰ Rò bí tẹcóbě hókũ nuó, kayá takhuthýe tôkhó o tóprẹ. Phariséophú dó a thézú myápũ Jesú tẹthú tahenuó a o tahe rò a sudyá lú, “Bí Mọnyéduó akhẹ, ki zasimẹ kayá tóprẹprẹ henuóma, aní pré Judaphú a tẹthyótẹthya hé phúnuó ẹ?”

¹¹ A hé éthi, “Kayá tóprẹprẹ athímí ki latá otyá dó hekũ bí Mọnyéduó akhěnuó héro, thí cuó cwihya è pá ẹ? Ma to ẹ? ¹² Kayá tóprẹnuó a nguduprĩdu klòpá có ná thímí tóduó báltẹ. Phúnuórò, bí Judaphú a Mọnyéduó akhěnuó, mẹtẹryá ma aní pré.”

¹³ Rò a hé kayá takhuthýe tôkhó yětóprẹ, “Zóhte nẹ takhuthýe nuótókhó nuó,” a zóhte rò atẹ ryákaḡhyẹ thyákaḡhyẹ ná a takhuryá nuótókhó. ¹⁴ Manáro Phariséophú tahe htecuó taphákyá rò éthi cuóokú hébẹ nídyélú ná tóbẹ mẹthyẹ Jesú phútenuó ari-akya.

Jesú Ma Prẹmẹtẹphú Dó Cómarya Nwóhtya È Tôprẹ

¹⁵ Byacé Jesú thégñẹ éthi atẹtanẹ mũmyá rò a htecuókyá ná khálẹ bínúó. Kayá krwóplukrwóphẹ kuólo lúkyhẹ rò a zasimẹ pẹ lóplí có ỳ tẹswitẹsẹ pwọ- tóprẹ có. ¹⁶ A hé éthi ná vá ma ỳpěnuó hésoluó pẹ tá ỳ tóprẹ- támẹ ní-. ¹⁷ Yěma a mẹ lóbáhtya phú Prẹprẹ Isaiah héone,

¹⁸ “Yẹ ma vá prẹmẹtẹphú dó vá nwóhtya lú, è ma kayá tóprẹ dó vá mọnĩ lú rò vá théplo onĩ lú. Vá ki nõhyáo vá Thé Sásẹ Byacé dó ẹlo pá rò a ki hésoluó pẹ Judaphú máto tahe ná a ki bẹ phyésú tẹcótẹtẹ dó vá o phútẹ nuó pá. ¹⁹ Manáro ẹnuó aklyéangá kuóu to. A ẹntóemọ kuóu to. A cuóéhtóemọ dó klyádu nuótahe akúnuó, ỳ nĩhuónó to. ²⁰ Kayá dó a hęcẹrecẹ thyána pómọ langọ tóprẹnuó, è pátũkyá lú to. Kayá dó a tẹzúpatí thyána mikó dó a kirẹ pĩhó tóprẹnuó è uópi lá lútẹ to. A ki meryá plehyá rò a ki thézọ plehyá lăpọ tẹ tuóđó a ki dyéohwóhtya tẹcótẹtẹ ki mepẹkyá tẹmũmyá yenuó pá. ²¹ Kẹpwótókẹ myécó pwótócó ki thélẹhtyanĩ è pá.”*

*Byacé Jesú Ná Beelzebul
(Marko 3:20-30, Luka 11:14-23, 12:10)*

²² Htuórò éthi éhyanı kayáphẹ dó khínẹ mẹbẹ lú rò a mètẹkhí rò a pé nídyẹ yětóprẹ dó Byacé Jesú a o. Thyáphú a ki hébẹcyá, myáhtye cyá kaḡhyẹ khyẹthya nuó, a zasimẹ pẹ lú. ²³ Kayá bémụ tahe khyéthukhyéthé nyacó, rò a hé lahyá, “Kayá yětóprẹ ma Khwí Davi aphúkhũ cókó?”

²⁴ Manáro bí Phariséophú tahe nĩhuó ỳ hé phúnuó akhẹ, éthi hé, “A vẹhtebẹ khínékhínó nuótahe mamá pré khínékhínó a khuklódu Beelzebul męcwọ lú pré.”

²⁵ Byacé Jesú thégñẹ éthi tẹtanẹ tahe rò a hé éthi, “Kétókẹ akúnuó akayá tahe kisákípá nídyédú lú tóprẹ ná tóprẹ kihéro a lụpruólụpryákyá pá. Vítóví bebẹ, kayá tómuótócó bebẹ ki aklyéangá lú henuó, a ki lụpruólụpryá ló lú pá. ²⁶ Khínékhínó ki vẹhtekyá nídyẹ

* 12:1 12:1 Judaphú a Mọnyéduó ma mọkatọ. Byacé thyéihóką amọnyẹ ma mọkatọ htuó nuótónyẹ ✪ 12:5 12:5 Lĩ Lémíklě 28:9-10 ✪ 12:7 12:7 Hosea 6:6 ✪ 12:21 12:21 Isaia 42:1-4

khyěthyádú akayá tahe kihéro athyaná a sá kaxhyě nídyé khyěthyá dú ané pré. Phúnuôró ahtyéaké cuó khyá cyá phúté? ²⁷ Ki vǎ vĕhte khínékhinǎ ná Beelzebul a taryěshyosǎ kihéro thǎ khǒpacĕ tahe kuóke rò a nõe maũpĕ a taryěshyosǎ rò a vĕhte pĕ? Ma a nõe khínéricyǎ khukló a taryěshyosǎ ě? A nõe mã náto. Phúnuô akhu-akhyĕ, thǎ khǒpacĕ ki dyéluǎ nídyédú thǎ tĕthú pǎ. ²⁸ Manáro vǎ ki vĕhtekyǎ khínékhinǎ yĕtahe ná Cómarya a Thé Sǎsĕ kihéro yĕnuǒma a zũluǒhó ná Cómarya ki hyǎ pǒhtyĕpǒkĕ yĕnuǒ a hyǎtuǒhó dǒ thǎ ohó.

²⁹ “Mǎtorò, bí kayǎ tǒprĕ cuónuǒ dǒ khínéricyǎ khukló dǒ athyaná kayǎshyokayǎsǒ tǒprĕ ahikũ akhĕnuǒ, a ki nuǒ cǒklǒma rĕ lǔ to kihéro a cuǒ phyĕphe cyǎ lǔtǎtĕ phúté? A cǒklǒma htuǒ lǔ túma a phyĕphe ní cyǎ lǔ tǎtĕ pré.

³⁰ “Kayǎ dǒ a okuǒ dǒ vǎ tǒkyĕ to nuǒma kayǎ dǒ a thĕhte vǎ hó, kayǎ dǒ a mĕtǒkuǒ tĕ ná vǎ to nuǒma kayǎ dǒ a mĕpruǒmĕpryǎ tĕ hó. ³¹ Mĕphúnuôró vǎ hé thǎ, Cómarya ki plwǒkyǎ kayǎ dǒ a mĕthú lǔ, a hĕthú lǔ nuǒtahe a tĕthú. Manáro kayǎ dǒ a hĕthúmĕthú Thé Sǎsĕ Byacĕ nuǒ Cómarya plwǒkyǎ cyǎ pǎ ĕthǎ tĕthú to. ³² Kayǎ tǒprĕprĕ ki hĕthú prĕlukayǎ aphúkũ mãhó vǎ yĕnuǒ Cómarya ki plwǒkyǎ lǔtĕthú pré. Manáro kayǎ dǒ a hĕthú Thé Sǎsĕ Byacĕ nuǒ, yĕtǒhtũ bĕbĕ, nopǎ tǒhtũ bĕbĕ, Cómarya plwǒkyǎ cyǎ pǎ lǔtĕthú to.

*Thòmǒ Ná Thòthĕ Ari-akyǎ
(Luka 6:43-45)*

³³ “Thòmǒ dǒ arǎ-aruǒ atwǒaryǎ nuǒ, a ki thĕhte thòthĕ dǒ aryǎ pǎ. Manáro thòmǒ dǒ a tazwítaphuǒ nuǒ, athĕhte ryǎ to. Mĕtĕhéro nĕ myǎ athĕ nuǒ, nĕ thĕgnĕ cyǎ dú hó amǒ ari-akyǎ hó. ³⁴ Rǔthǎ aklwǎlyǎ thǎ-, thǎ ma kayǎ klwǎlyǎ cyĕ rò thǎ cuǒ hĕbĕ ryǎ bécyǎ phúté? Kayǎ nuǒ a thĕplǒkũ obǎ tǎpǒtǎpĕ phútĕrò akhǎu krwǒ hĕbĕhte kuǒ phúnuǒprĕ. ³⁵ Kayǎ ryǎ tǒprĕnuǒ, a yǒ sunuǒ oplǒ tĕryǎ tahe dǒ a thĕplǒkũ akhu-akhyĕ, a ki hĕbĕhte ngǒ dǒ aryǎ tahe pré. Manáro kayǎcyĕricyǎ tǒprĕnuǒ, a yǒ sunuǒ oplǒ tĕmũmyǎ tahe dǒ a thĕplǒkũ akhu-akhyĕ, a ki hĕbĕhte ngǒ dǒ a mũmyǎricyǎ tahe pré. ³⁶ Manáro vǎ hé thǎ, shyĕ- Cómarya ciryǎ kayǎ akhĕpǎnuǒ, a ki ciryǎ lǒlǒ- kayǎ dǒ a hĕbĕ tanĕ kuǒ to rò a hĕbĕ ngǒ dǒ abwǎtaryĕ oto nuǒtahe pwǒ- tǒmũ pǎ. ³⁷ Mĕtĕhéro, nĕ ki hĕbĕ ngǒ dǒ aryǎ tahe hĕnuǒma, Cómarya ki hé nĕ ná nĕ tĕthú oto pǎ. Nĕ ki hĕbĕ ngǒ dǒ a mũmyǎ tahe kihéro, a ki hé nĕ ná nĕ tĕthú o pǎ.”

*Ů Kwĩmyǎ Tĕprǒtĕpryǎ Tǒcǒ
(Marko 8:11-12, Luka 11:29-32)*

³⁸ Htuǒró Phariseǒphú tahe ná prĕithyǒ tĕthyótĕthya athará tahe hé Jesú, “Thará, nĕ dyéluǒ pĕ myǎ pĕ tĕprǒtĕpryǎ tǒcǒ to, pĕ thĕzũ myǎhtye lá vǎ.”

³⁹ Rò a hĕsú ĕthǎ, “Kayǎcyĕ kayǎricyǎ, kayǎ dǒ acó kuǒ ná Cómarya to yĕtǒhtũ tahe cuǒkwĩmyǎ tuǒ vǎ tĕmĕ tĕprǒtĕpryǎ tǒcǒ, manáro vǎ ki dyéluǒ pĕtǔprĕ ĕthǎ tĕprǒtĕpryǎ tǒcǒ dǒ athyaná Prĕprǒ Jona nuǒ pǎ pré. ⁴⁰ Mĕtĕhéro, phú Jona o dǒ tĕdu hókũ thuǒnyĕthuǒthĕ nuǒ, prĕlukayǎ aphúkũ mãhó vǎyĕ a ki okuǒdú dǒ helĕ thuǒnyĕthuǒthĕ pǎ. ⁴¹ Dǒ Jona a tĕhĕsodǒnyǎ luǒ pĕ vĭ Ninevephú tahe rò a za nídu lǒplǎ hó ané akhu-akhyĕ, shyĕ- Cómarya ciryǎ ũ pǎ tǒnyĕnuǒ, vĭ Ninevephú tahe ki ihtǒ tǒkuǒ ná kayǎ dǒ a htwǒprĕ khǒnyǎ yĕtǒhtũ tahe pǎ rò a ki dya ĕthǎ tĕthú pǎ. Khǒnyǎyĕ kayǎ dǒ adulǒ ná Jona nuǒ a o bíyĕ tǒprĕ. ⁴² Tĕciryǎ amǒnyĕ pǎ tǒnyĕnuǒ, kĕ dǒ cilyǎ tǒkyĕ akhwĩmuǒ Sheba ki ihtǒ tǒkuǒ ná kayǎ dǒ a htwǒprĕ khǒnyǎyĕ tǒhtũ tahe pǎ rò a ki betĕthú dǒ ĕthǎ yĕtahe aǒ pǎ, mĕtĕhéro thýaphú a nĭhuǒnǒ kuǒ Khwí Solomo a tĕthyóithya dǒ a lǒbǎ ná tĕthíphĕ yĕtahe agnĕnuǒró, a o cǒ dǒ kĕyĕ dǒ aruǒ tǒkĕ tadúró a hyǎ cǒ. Rò vǎ hé thǎ, kayǎ dǒ aduklǒlǒ cǒ ná Khwí Solomo nuǒ a o bíyĕ tǒprĕ.

*Khínékhinǒ Mũmyǎ Tahe Kǎkanuǒ Khyĕthyǎ
(Luka 11:24-26)*

⁴³ “Bí khínékhinǒ tǒduǒ htecuǒkyǎ htuǒhó dǒ kayǎ tǒprĕ akũ akhĕnuǒ, a htecuǒ dǒ khǎlĕkrǎkrĕ tǒpho rò a cuǒ myǎpũ akhǎlĕ lĕokuǒ tabĕthĕprǎ tadúró a myǎhtye to. ⁴⁴ Rò

✧ 12:40 12:40 Jona 1:17

a hé, 'Vã ki kaxhyë khyëthyá dö vã khälé lyënuô héni,' a hé rò bí a kațuõ akhënuô, a kamyáhtye ná akhálé lyë yënuô a o kòkhũ, apliaphuõryá, a o tanátashuõ twõryá lõplĩ có pwõ- tóçô. ⁴⁵ Rò a htecuõ ékrwõkanĩ põ akhõ dö a cyëricyá lõklõ có ná lĩnuô thuõthyõtõduõ có rò èthĩ kaķanuõ o lahyá bĩnuô. Rò kayá nuõtõprë ki cyë lõklõ có ná a khälélyë nuô có pã."

*Byacè Jesũ Amuõ Ná Apuõvyá Tahe
(Marko 3:31-35, Luka 8:19-21)*

⁴⁶ Bí Byacè Jesũ hébèhésũ ná kayá bémũ akhënuô, amuõ ná a puõprëkhũ tahe hyá ihtò opõ o lũ dö aklõ rò a thézũ myáhtye hébé lũ. ⁴⁷ Kayá tõprë hé lũ, "Nëmuõ ná në puõprëkhũ tahe hyáihò opõ në dö aklõnuô. Èthĩ thézũ myáhtye hébé ná në hénuô."[†]

⁴⁸ Rò Byacè Jesũ hésũ lũ, "Vãmuõ ma maũpë? Vã puõ ma maũpë?" ⁴⁹ Rò a zũcuõ ná a khõpacë tahe rò a hé, "Dõnuólé, èthĩ ma vãmuõ ná vãpuõvãvyá tahe hó. ⁵⁰ Mëtèhéro kayá dö a mëtõ phũ vãphë dö mòkhu tõprë a tètthézü nuõtahe ma máhõ vãpuõvãvyá tahe ná vãmuõ hò."

13

*Tëdyá Khákho Kayãphë Tõprë Pruõtã Tëklwĩ Ari-akyã
(Marko 4:1-9, Luka 8:4-8)*

¹ Bĩnuô tónyëhõ, Byacè Jesũ htecuõkyá bí hinuô tòmë akũ rò a cuõ onyã dö htyëòduhtũ. ² Kayá hyã tavaϑlutavaϑhë lõ lũ rò a cuõnuõ onyã dö thòklyëkũ. Kayá bémũ tahe ke rò a ihtò lõplĩ dö khõlõkhu. ³ Rò a dyá é pë lá èthĩ tëdyá khákho tahe, rò a hé èthĩ, "Nĩdã tãtë lahyá! Bètõphuõ, prëmëprëphũ o tõprë. Rò tónyëkhë a hyá pruõtã tëklwĩ. ⁴ Rò bí a hyãpruõtã tëklwĩ akhë, tahehenuô a latãtõ dö klyádëkũ, rò htuphúzuõphũ tahe hyáihũtõekyá lõ lũ. ⁵ Tahehenuô a latãtõ dö lõklë hekhuphábü akhálé nuô. Rò hekhu yõ phábü akhu-akhyë a dyãhtya pryá lé. ⁶ Manárò arwĩ yõ sátãzã to akhu-akhyë, bí tamõ sábë lũ akhënuô, akũlwõ lõ amõ tahe rò anó hyãlõplĩ. ⁷ Tëklwĩ tahehenuô a latãtõ dö thõshyãthõprũklë rò thõshyãmõ yëtahe duhtya khyábĩ lõ amõ patĩ yëtahe. ⁸ Manárò tahehenuô a latãtõ dö hezyerizyeryákhu rò a phëhtya rò athëaphõhte éhtya apuhõ tõzë, apuhõ shyëthuõthyó, apuhõ thuõshyë. ⁹ Kayá dö akhãlé ki o rò nĩdãdũ ní~."

*Ngõkhákho A Tëtaze-onë
(Marko 4:10-12, Luka 8:9-10)*

¹⁰ A khõpacë tahe hyá dö lũ rò hyãsudyá lũ, "Bĩ në hébé ná kayá nuõtahe akhë në cuõ dyápé tuõ èthĩ ná tëdyá khákho tahe mëtë?"

¹¹ Byacè Jesũ hésũ èthĩ, "Cómarya dyéthëgnëplõ pëhõ thĩ ná mòkhu htyëlëkëkũ a tètthëkhuthëgnë dö a dóuódóbĩ tahe tadúro a dyéthëgnë tuõ pëkuõ èthĩ to. ¹² Mëtèhéro kayá dö a o ná tètthëkhuthëgnë mądũ mòkhu htyëlëkëkũ ari-akyã tahenuô Cómarya ki dyë éhtya põ lũ pã. Kayá dö a o kuõ ná tètthëkhuthëgnë mądũ mòkhu a htyëlëkëkũ ari-akyã to tahenuô, a ki o prë takiphũ bèbë, Cómarya ki phyëkyãlõphe lũ pã. ¹³ Bí vã hébé èthĩ akhënuô, vã dyánĩ pë èthĩ ná ngõkhákho tahe, mëtèhéro Èthĩ myá tadúro a myáhtye to. Èthĩ nĩhuõ tadúro a thëgnë to.

¹⁴ "Prëprõ Isaiã héone ngõnuô a lõhtyabãhtya ná èthĩ yënuô hó. Rò a héone, 'Thĩ nĩhuõhtuõ nĩhuõ thyáthyá có pã tadúro thĩ thëgnëplõ pë angólasá tòmũ- to, thĩ myáhtyehtuõ myáhtye thyáthyá có pã tadúro thĩ myáhtyeplõ angólasá tòmũ- to pã. ¹⁵ Mëtèhéro kayá yëtahe ma a khuklõpryë, èthĩ khãlé o tadúro a nĩhuõplõ to, èthĩ bòkrĩbí amèthë mëtèhéro èthĩ thézũ myáhtye tëmátëçõ to. Èthĩ ki më lahyá phũnuõto héro èthĩ ki myáhtye ná amèthë pã, a ki nĩhuõplõ vã hé yëtahe pã, a ki tanëplõ thëgneryá lahyá pã, a ki zã nĩdũ lahyá anë pã, rò vã ki zasimë èthĩ pã.' *

¹⁶ "Manárò thĩ yëtahe nuô, thimèthë myáhtye të, thikhãlé nĩhuõ të akhu-akhyë thĩ ki nĩbë tësõri. ¹⁷ Mëtèhéro, vã hécócó thĩ, prëprõ éprë ná kayácókayãtë éprë thĩtahe èthĩ thézũ

† 12:47 12:47 Û rá liphá mú- nukhë tahehenuô, ù myáhtye lisãsë yëtõmã opatõkuõ to * 13:15 13:15 Isaiã 6:9-10

myáhtyekoũ lahyã tẽ dô thì myáhtye yẽnuõtahe tadúro èthĩ myáhtyenó kuõũ to. Htuõto èthĩ thẽzũ ñĩhuõkuõ lahyã tẽ dô thì ñĩhuõ nuõtahe tadúro èthĩ ñĩhuõnó kuõũ to.

Byacẽ Jesũ Hẽluõplõ Pẽ Ủ Prẽpruõtã Tẽklwĩ Angólasã Ari-akyã
(Marko 4:13-20, Luka 8:11-15)

¹⁸ “Mephũnuõro ñĩdã lahyã tẽdyã khákho prẽpruõtã tẽklwĩ angólasã ari-akyã yẽ. ¹⁹ Bí kayã tõprẽprẽ ñĩhuõplõ Cómarya ahtyẽakẽ tẽritẽkyã rò a thẽgnẽplõ to tahe nuõma athyanã tẽklwĩ latã dô klyádẽkũ rò khíneryã khukló hyãphyẽ taphãkyã tẽklwĩ dô ù pruoõtã dô èthĩ thẽplõkũ nuõtahe. ²⁰ Tẽklwĩ dô a latãtõ dô lõklẽ yẽtahe nuõma athyanã kayã dô a ñĩhuõ Cómarya alãangõ rò tõphuõtuõ a thẽkrũthẽlõ phyẽsũ nuõtahe hó. ²¹ Manáro a zũe lahyã taplõphũ prẽ, mẽtẽhẽro Cómarya alãangõ nuõ, a nuõ oklõsõma dô èthĩ thẽplõkũ to. Dõ èthĩ zũe Cómarya alãangõ yẽ akhu-akhyẽ, a khyábẽ tẽpyãtẽsẽ, tẽmẽcyẽmẽcũ rò a vỹkyã khyẽthỹã a tẽzũtẽnyã. ²² Tẽklwĩ dô a latã dô thõshyãthõprũklẽ nuõtahe ma athyanã kayã dô a ñĩhuõ Cómarya alãangõ tadúro a yõ bẽkũbẽkyã ñĩdyẽ ná a tẽohtwõprẽ htuõro a yõ thẽzũ duzãhtyathẽ lahyã akhu-akhyẽ, lõ- tẽyẽtahenuõ a iplũkhyábũkyã lõhõ lũ rò athẽaphõ htebẽ pãtohõ. ²³ Tẽklwĩ dô a latã dô hezyeheryãkhu tahe nuõma athyanã kayã dô a ñĩhuõ Cómarya alãangõ rò a thẽgnẽplõ nuõtahe hó. Kayã yẽtahenuõ athẽ èhtya tuõ cõ dô aphuõ tõzẽ, aphuõ shyẽthuõthỹõ, aphuõ thuõshyẽ.”

Dõnyã Khákho Rwẽmõ Tahe Ari-akyã

²⁴ Jesũ dyã pẽ põ èthĩ ngókhákho dô aruõ tõtõ, a hé, “Mókhu htyẽlẽkẽkũ nuõ athyanã prẽmẽprẽphũ tõprẽ hyãpruõtãkyã buõkũlãklwĩ dô ashuõryã tahe dô prẽkhu. ²⁵ A vĩtã htuõro bí èthĩ kã omyẽní sõtapa lõ pwõ- tõprẽ akhẽnuõ, prẽ thẽkhãthẽhte hyã pruoõtãkuõ arwẽklwĩ tahe bí èthĩ buõkũlã aklẽnuõ, htuõro a htecuõkyã. ²⁶ Bí amõ dyãhtya rò aplyã htehõ akhẽnuõ, rwẽmõ tahe plyãhtekuõ bĩnuõ.

²⁷ “Rò a prẽmẽtẽphũ kahẽ abyacẽ, ‘Byacẽ, nẽ hyã pruoõtã buõkũlãklwĩ dô ashuõryã nuõtahe prẽ vãhẽto-? Rò rwẽmõ tahe cuõphẽhtya tuõkuõ mẽtẽ?’

²⁸ “Rò a hẽsũ a prẽmẽtẽphũ, ‘Nuõma prẽthẽkhãthẽhte nuõtõprẽ hyãmẽ prẽ.’

“Rò a prẽmẽtẽphũ hé lũ, ‘Ki mephũnuõro, pẽ hyã htõhtekyã è ma nẽ thẽplõo è?’

²⁹ “Manáro abyacẽ hẽsũ lũ, ‘Hyãhtõhtekyã tãmẽ, a odũ, pãma thì htõhtethũ tuõlõ buõkũlã mõhe. ³⁰ Nõduhtya rõdũ lũ bĩnuõ hò, rò shyẽ- shuõkhẽtõkẽhõ pã rò vã nõkẽkyã rẽ ù rwẽmõ nuõtahe pã rò kyẽklõkyã è rò isũkyã è ná mi pã. Buõkũlã nuõtahe pã rò kikẽkipõ è pã rò dyaplõ è dô cyãkũ pã.’”

Dõnyã Khákho Taplẽplõ Ari-akyã
(Marko 4:30-32, Luka 13:18-21)

³¹ Byacẽ Jesũ dyãpẽpõ èthĩ ngókhákho dô aruõ tõtõ, “Mókhu htyẽlẽkẽkũ nuõma athyanã kayã tõprẽ iluõdyã taplẽplõ tõplõ dô aprẽkhu nuõhõ. ³² Tẽklwĩ pwõ- tõcõ aklẽnuõ taplẽplõ ma a patĩlõ ù hò. Manáro bí a duhtyahõ akhẽnuõ, adulo ná thõtõmõ dô aruõ tahe. A htwõhtya thõphũ tõmõ rò htuphũzũõphũ tahe hyãmẽ lahyã apwĩ dô aphyã tahe alo cõ.”

Dõnyã Khákho Huõmũ Ari-akyã

³³ Byacẽ Jesũ dyãpẽ põ èthĩ ngókhákho dô aruõ tõtõ, “Mókhu htyẽlẽkẽkũ nuõma athyanã prẽmõ tõprẽ phyẽní huõmũ rò a cimũ lwĩtõ dô dĩphẽ tõplutõphẽ aklẽ rò athẽ taphõ htalõplĩ dĩphẽ yẽnuõhõ.”

(Marko 4:33-34)

³⁴ Bí Byacẽ Jesũ hẽbẽ ná kayã bẽmũ yẽtahe akhẽnuõ, a dyãpẽ èthĩ ná lõ- ngókhákho yẽtahe. A hẽbẽ èthĩ rò a dyãpẽ èthĩ ná ngókhákho tonuõ a o tõphuõ- to. ³⁵ Mephũnuõro yẽma a hyãtõ phũ Cómarya hẽone prẽprõ rò a hé, “Vã ki hẽbẽ ù ná ngókhákho tahe pã, vã ki hẽsoluõ pẽ èthĩ ná tẽ dô ù dóuõdõbĩ è dô hekhu htwólupã nuõtahe pã.”[✧]

Byacẽ Jesũ Hẽluõplõ Pẽ Khyẽ Tẽdyã Khákho Rwẽmõ Ari-akyã

³⁶ Rò a htecuõkyã dô kayã oróóe aklẽ rò a cuõnuõ dô hikũ, a khõpacẽ tahe hyã hé lũ, “Héplõ pẽ pẽ ná nẽ dyã khákho rwémõ o dô prẽkhu nuõtahe angólasá nuõ to.”

³⁷ Rò a hésũ èthĩ, “Kayã dô a pruõtã tẽklwĩ dô ashuõryã yětõprẽ angólasá ma prẽlukayã aphúkhu yẽnuõ hõ. ³⁸ Prẽ angólasá ma hekhu yětõba hõ, buõkũlãklwĩ dô ashuõ tahe angólasá ma mókhu htyèlẽkẽkũphũ tahehõ, rwémõ tahe angólasá ma khĩnericyã khuklõ aphũ tahehõ. ³⁹ Prẽthẽkháthẽhte dô a hyã pruõtã rwẽklwĩ nuõtahe angólasá ma khĩnericyã khuklõ hõ. Kẽbuõkũlã ashuõakhẽ angólasá ma shyẽ- mõnyẽ tadũpã nuõ hõ. Prẽkẽ buõkũlã ma tanéphũ nuõtahe hõ.

⁴⁰ “Phũ ù htõhte plõlõ rwémõ tahe rò ù súũkyã ná mi nuõ, shyẽ- mõnyẽ tadũ pãma a ki htwõhtya thyákuõ phũnuõ pã. ⁴¹ Lõ- tẽ dô a thũ thũũklyã tahenuõ, ná lõ- kayã dô pwõ- phuõphuõ a mẽ tẽmũmyáricyã tahenuõ, prẽlu aphúkhu mãhõ vãyẽ, vã ki nõhyã vã tanéphũ tahe pã rò a ki hyã htõhte taphãkyã èthĩ dô Cómarya a htyèlẽkẽkũ yẽnuõ pã. ⁴² Htuõrõ a ki vitãlõ èthĩ dô Mórãpõtã kũ pã. Bĩnuõ tõpho pãnuõ èthĩ kinguõkĩhẽ, a ki ạtãkrũ lõ akhukhyẽ pã. ⁴³ Bĩnuõakhẽ pãnuõ, kayãcókayãtẽ tahe kilĩkitakhẽ thyaná tamõ nuõ dô Phẽ Cómarya ahtyẽakẽkũ nuõ pã. Nẽ ki khãlẽo rò nĩdãdũ ní-.

Jesũ Hésoluõ Pẽ Û Ngókhákho Dõ A Nguduprĩdu Tahe

⁴⁴ “Mókhu a htyèlẽkẽkũ ma athyaná ù cuõdya ouõ tẽnguduprĩdu dô lyã tólẽ alẽnuõ hõ. Bí kayã tõprẽ cuõmyáhtye tẽyẽ akhẽnuõ, a plũbí kãkhyẽ lũ rò a thẽkrũthẽlõ rò a kã dô ahi. Rò a isẽkyã lõ a tãmuõtãtẽ tahe rò a iprĩ ná lyãnuõ tólẽ.

Lõ Nguduprĩdu Angõ Khákho

⁴⁵ “Mẽkhyẽthyã, mókhu htyèlẽkẽkũ nuõma athyaná prẽ mẽkuõmẽkhã tẽ dô a myápũ iprĩ lõ nguduprĩdu tõprẽ. ⁴⁶ Bí a myáhtye lõ dô a nguduprĩdu lakõ có tãmẽ akhẽnuõ, a kã isẽkyã a tãmuõtãtẽ lõ- plĩ rò iprĩ ná lõ nuõtõmẽ.

Tẽhẽkhákho Itavĩ Û Cõe Ná Tẽ Tahe Ari-akyã*

⁴⁷ “Mẽkhyẽthyã, mókhu htyèlẽkẽkũ nuõ athyaná prẽmẽ-etẽ tõprẽ dô a vitã itavĩ dô htyẽkũ rò tẽ pwõmỹepwõcõ hyãni nuõ hõ. ⁴⁸ Bí tẽ nĩ bãlõhõ akhẽnuõ, a ilyẽ itavĩ rò htya-onyã ibẽhte tẽ dô khõlõkhu. Tẽ dô aryã tahenuõ a dya-odwõ dô phõbyekũ, tẽ dô aryãto tahenuõ a vỹkyã lũ. ⁴⁹ Shyẽ- mõnyẽ tadũ pã tõnyẽnuõ, athyaná nuõhõ, tanéphũ nuõtahe ki hyã pã rò a ki hyã ihtuõ htekyã kayãricyã nuõtahe dô kayãcókayãtẽ tahe aklẽ pã. ⁵⁰ Rò a ki vitãkyã èthĩ dô Mórãpõtã kũ pã. Bĩnuõ tõphonuõ ù kinguõkĩhẽ pã, ù ki ạtãkrũ lahã có ùkhukhyẽ pã.”

Tẽmãtẽcõ Athẽ Ná Alyẽ

⁵¹ Byacẽ Jesũ sudyã a khõpacẽ, “Lõ- yẽtahe ma thĩ thẽgnẽ ẽ?”

Èthĩ hésũ, “Õ, pẽ thẽgnẽ vã.”

⁵² Rò a hésũ èthĩ, “Mẽphũnuõ akhu-akhỹẽ ù ki ithyóthẽgnẽ kãlõ lõ- prẽithyó tẽthyóitẽhya athãrã nuõtahe ná mókhu htyèlẽkẽkũ hẽnuõma, athyaná hĩbyacẽ tõprẽ dô a phyẽhte a tẽnguduprĩdu dô athẽ ná alyẽ tahe dô alẽ dya-oplõ tẽkhãlẽ akũ.”

Vĩ Nazarèphũ Êsũ Byacẽ Jesũ To (Marko 6:1-6, Luka 4:16-30)

⁵³ Bí Byacẽ Jesũ dyã pẽ htuõlõhõ èthĩ ná ngókhákho yẽtahenuõ a htecuõkyã bĩnuõ. ⁵⁴ Rò a kãkhyẽ khyẽthyã dô adãso nĩdũnuõ, rò a kã cáhtya ithyóithya nĩpẽ adõphũsophũ tahe dô èthĩ tẽcóbẽhõkũ rò èthĩ khyẽthukhyẽthẽ lõplĩ, rò a hé, “Kayã yětõprẽ cuõmẽcyã tuõ tẽprõtẽpryã yẽtahe nuõma a cuõnĩbẽ tõ tẽthitẽphẽ yẽnuõ ná tẽprõtẽpryã yẽnuõ bítẽtẽ ha? ⁵⁵ Ê ma prẽsócỹãhi nuõtõprẽ aphũ vãhẽto? Amuõ ma amwĩ ná Maria vãhẽto? Apuõ ma Jakomo, Jose, Simonẽ ná Juda nuõtahe prẽ vãhẽ-? ⁵⁶ Lõ- apuõprẽmõ nuõtahe ma pẽ dôkũmuõ prẽ vãhẽto-? Rò a cuõ phyenĩtõ tẽyẽ tahe bítẽ?” ⁵⁷ Èthĩ hé lahã phũnuõ, htuõto èthĩ thẽhte Jesũ rò a êsũ lũ to, tadũrõ.

* 13:46 13:46 Itavĩ ma “mõ” lẽcõe ná tẽ

Jesů hé èthĩ, “Kayă dô a dyazũdyanya nĩdyekuô prẽprõ to tahe nuôma túpré adókũphú nĩdũ ná a hiphũphyáphú nĩdũ tahe pré.”

⁵⁸ Kayă bĩnuô tahe yô zũenĩ Byacé Jesů to akhu-akhyé, a dyéluôpré tẽmẽ tẽprõtẽprya nuôtahe takĩphú pré.

14

Giovanni Baptista Thyéphútě Ari-akya

(Marko 6:14-29, Luka 9:7-9)

¹ Bĩnuôakhẽ Prẽpõtẽ Herodé nĩhuô Byacé Jesů ari-akya. ² Rò a hé a prẽmẽtẽphú tahe, “È ma Giovanni Baptista pré, a thyèihtòkakhỹé hó, túró a męcya tẽprõtẽprya nuôtahe hõnuô.”

³⁻⁴ Khwĩ Herodé yô cuôphyé nĩdyé khyéthyađũ akhĩ Herodia mǎhó apuõ Philipu amě akhu-akhyé, Giovanni héthuôhéthyađhỹá lũ, “Nẽ cuôphyenĩ khyéthya nẽkhĩ phũnuô ma atõ ná tẽthyõtẽthya to.” A hé lũ phũnuôró a nõcuôpũ cõklõma aklyẽphú tahe ná Giovanni rò a nõdõtãkyă lũ dô htõkũ. ⁵ Khwĩ Herodé thẽzũ mẽthyẽkyă cõ Giovanni tadũró Judaphú tahe yô zũe ná Giovanni ma prẽprõ tõprẽ akhu-akhyé, a thẽisẽ èthĩ alẽ rò a mẽthyé bú lũ to.

⁶ Manáro bí Khwĩ Herodé o pacẽlyã amõnyé hyãtuõhõ akhẽnuô, Herodia aphũprẽmõ ilẽ dô Khwĩ Herodé anyẽhyã ná siprẽ tahe anyẽhyã rò Khwĩ Herodé thẽplõmõ thẽplõmĩ kanõ- to akhu-akhyé, ⁷ a ólyã ná a thẽzũ kwĩ ítẽtẽ- nuô, a ki dyé lũ a hé lũ phũnuô. ⁸ Rò bèkwĩ maĩtẽnuô amuõ hé pẽ lũ rò a cuô hé Khwĩ Herodé, “Pãtũ pẽ vã Giovanni Baptista akyaãbõ rò dya pẽ vã akhuklõ yẽnuô dô ãĩbẽ taẽdukũ rò hyãdyé vã bíyẽ,” a hé phũnuô. ⁹ Khwĩyẽ a thẽplõmõ to tadũró a yô ólyã htuõhõ dô asiprẽ tahe anyẽhyã akhu-akhyé a hétã aklyẽphú tahe ná a ki cuõmẽphú pacẽmuõ yẽtõprẽ kwĩ lũ nuô. ¹⁰ Èthĩ cuô dô ù lẽdõo kayă htõkũ rò a cuõpãtũ kã Giovanni akyaãbõ. ¹¹ Èthĩ dyanuô Giovanni a khuklõyẽ dô ãĩbẽtaẽdu akũ rò a hyãdyé ná pacẽmuõ nuõtõprẽ rò pacẽmuõyẽ cõkã dô amuõ o. ¹² Giovanni a khõpacẽ tahe hyãphyẽkã lũ nẽklõ okyãyẽ rò kã iluõkyă lũ. Htuõró èthĩ cuô dyãsope Byacé Jesů.

Byacé Jesů Buôe Kayă Nyãri

(Marko 6:30-44, Luka 9:10-17, Giovanni 6:1-14)

¹³ Bí Byacé Jesů nĩhuô ná ù mẽthyé htuõhõ Giovanni akhẽnuô, è ná a khõpacẽ tahe cuõnuô sidyanĩ thòklyé rò htecuõkyă lahyã túdũ dô khãlẽthuõkrẽ dô ù o tõprẽ- to tõpho. Rò bí kayă bẽmũ nĩhuõhõ akhẽnuô, a o lahyã bí vĩkũ nuôtahe rò a htekrwõ cuõkuô lahyã ná khãduô dô khõkhu tõkyé. ¹⁴ Bí Byacé Jesů o dô thòklyẽkũ hte akhẽnuô, a myãhtye kayă bẽmũdu cuô opõ one rẽ lõhõ dô nyẽhõ. Bí a myãhtye èthĩ akhẽ a thẽzõ nĩdyé èthĩ rò a zasimẽ pẽlõ kayãswĩ dô èthĩkẽ nuôtahe.

¹⁵ Bí mõhé tamõ kirẽ phũtãhõ akhẽnuô, a khõpacẽ tahe hyã dô lũo rò a hyãhé lũ, “Khãlẽ bíyẽtõphoma dô ophũ tõdõ- to, htuõto mõhé hó akhu-akhyé thyáphú èthĩ ki cuõiprẽ- nĩdyẽdũ lahyã a lẽlẽlõ dôdõdõso nuôtahe akũ rò nõkamõ kayă yẽtahe.”

¹⁶ Bĩyẽ Jesů hẽsũ èthĩ, “Lonõkã èthĩ to. Myã dyẽdyẽdõ pẽ èthĩ tõcõcõ nuô.”

¹⁷ Rò èthĩ hẽsũ lũ, “Pẽtẽ o prẽtũ khõmũ nyãklõ ná tẽphũ nyẽbẽ pré.”

¹⁸ Rò a hé èthĩ, “Phyẽhyã dô vã o yẽ.” ¹⁹ Rò a nõonyãlyã lõ- kayă nuôtahe dô mĩthuõlẽkhu. A phyé khõmũ nyãklõ ná tẽ nyẽbẽyẽ rò a tũhtya dô mólẽ rò a hébwĩhétaryẽhtya Cõmaryã htuõró a ibikyé khõmũ. Htuõró a dyẽtã dô a khõpacẽ tahe a o. Rò a khõpacẽ tahe zũtã ãĩtũ dô kayă bẽmũ tahe a o. ²⁰ Èthĩ e põepõ ekõõbã lõplĩ cõ pwõ- tõprẽ cõ. A khõpacẽ tahe phyẽdwõplõ khyé a okyãlõ tahenuô a obã pã cõ ná krĩnuô shyẽnyẽmẽ cõ. ²¹ Dyãshuõshuõprẽ prẽkhũdu dô a e sè yẽtahenuô a phũ- odũ nyãri cõ. Prẽmõ ná pacẽphũ tahenuô dyãtuõ lũ to.

Byacé Jesů Cuô Dõ Htyẽkhu

(Marko 6:45-52, Giovanni 6:15-21)

²² Èthĩ ihuõplõ htuõhtuô ná Jesů nõcuõnuô sidyã lõ a khõpacẽ tahe thòklyé rò a nõhtecuô rẽkyă èthĩ dô htyẽõ bẽrẽ. Rò bí a khõpacẽ htyãsidyã thòklyé akhẽnuô, è rò a

plwōkayyã lö kayã bémũ nuōtahe. ²³ A plwōkaytuõ kayã bémũ rò, a cuõhtya kwicõbẽ dö solõ tũdũ tõprẽ prẽ. Bĩ mōkhĩpalõ hyã hó akhẽnuõ, a o tũdũ bĩnuõ tõprẽ prẽ. ²⁴ Manárõ bí thòklyẽ nuõtõbẽ htecuõ yelãhõ dö nõkũ akhẽnuõ, kẹlathẽdu hyãsásũ èthĩ rò htyẽhãhõ hyãplyã kòklĩ lö èthĩ thòklyẽ.

²⁵ Bĩ shyẽ i-utazẽ mō kĩrẽ libũhõ akhẽnuõ, Byacẽ Jesũ cuõ dö htyẽkhu rò a hyãtõ èthĩ. ²⁶ Bĩ a khõpacẽ tahe myãhtye lũ cuõ dö htyẽkhu akhẽnuõ, èthĩ thẽisẽ tanyãtadẽ có rò a èhtõ lahyã, “Kõ- luõtapryã.”

²⁷ Manárõ tõphuõtuõ, Byacẽ Jesũ hé èthĩ, “Dyakhũdyahã lahyã thĩ thẽplõ. Thẽisẽ lahyã tãmẽ, yẽma vã prẽ.”

²⁸ Rò Petru hé, “Byacẽ, ki nẽ málakõ hérõ hé vã dö vã ki hyãkuõ dö htyẽkhu dö nẽ o.”

²⁹ Rò a hé lũ, “hyãmõ.”

Rò Petru tãhtẽ dö thòklyẽkũ rò a hyãtõkuõ dö Jesũ a o dö htyẽkhu. ³⁰ Manárõ bí a myãhtye kẹlathẽ htyẽhãhõ akhẽnuõ, a thẽisẽ rò a lacútã, rò a èhtõ, “Byacẽ, męcwõ rẹ vã ní-.”

³¹ Byacẽ Jesũ zõhyã atakhu tõphuõtuõ rò a cwihtya lũ rò a hé lũ, “Nẽ tẹzũ patĩ- lã vã-, nẽ thẽplõ rare mẹtẽ?”

³² Bĩ èthĩ htyanuõ dö thòklyẽkũ akhẽnuõ, kẹtacõ hyã. ³³ Bĩnuõakhẽ kayã o dö thòklyẽkũ nuōtahe cóbẽhtya Byacẽ Jesũ rò a hé, “Nẽ ma Cómarya aphũkhũ tõprẽ málakõ nyã hó.”

*Byacẽ Zasímẽ Tẹswitẹsẽ Dõ Gennesaret Kẹ
(Marko 6:53-56)*

³⁴ Èthĩ cuõbẽ hó htyeõduyẽ rò a cuõtuõ lahyã dö Gennesaret kẹ. ³⁵ Dõphúsophũ bĩnuõ tahe tõmanĩ Jesũ rò èthĩ cuõhẽso pẹlõ lö- kayã dö a o lahyã dö kẹkũ bĩnuõ tahe rò ù èhyã lö kayãswĩ kayãsẽ tahe dö Jesũ o. ³⁶ Èthĩ kwithẽzõ Byacẽ ná nõtõbẽ prẽ nẽ çãhtũ yẽnuõ ná prẹswĩ prẹsẽ yõtãhenuõ takĩphũprẽ. Rò kayã dö a tõbẽ lũ çãhtũ tahenuõ, a tẹswitẹsẽ lamẽ lõplĩ có.

15

*Cómarya A Tẹmekyãngõ Ná Phyẽphũ Aléklõ
(Marko 7:1-13)*

¹ Phariséophũ ná prèithyõ tẹthyõtẹthya athará aklẽ tahehenuõ, a o dö vĩ Jerusalem rò a hyã sudyã Byacẽ Jesũ, ² “Nẽ khõpacẽ yẽtahe nuõma mẹtẽrõ a krwõlũmẹ kuõũ phũ tẹcõbucõbẽ aléklõ o nuōtahe to mẹtẽ? Èthĩ kĩrẽ esẽ rò a siplĩ kuõũ atakhu to.”

³ Byacẽ Jesũ hẽsũ èthĩ, “Thĩ vĩkyã Cómarya mekyãngõ tahe rò thĩ cuõkrwõ lũmẹ tuõ thĩ phyẽphũ aléklõ mẹtẽ? ⁴ Mẹtẽhéro, Cómarya hé, ‘Bezũbenyã nẹmuõnẹphẽ ní,’^o rò ‘Kayã dö a isõ amuõaphẽ tõprẽprẽnuõ bẽ mẹthyẽkyã lũ.’^o ⁵ Manárõ thĩ nõhẽ ùmuõũphẽ, ‘Kõ-muõ, Kõ- phẽ, rũhtẽ dö vã tõbẽ myãkhwẽ męcwõ ná thĩnuõ a o vã, manárõ vã yõ belyã htuõhõ vã thẽplõ ná vã tõbẽ dyẽ ná Cómarya,’ thĩ nõhẽ ù ná ùmuõũphẽ phũnuõ. ⁶ Kayã tõprẽprẽ ki kã hé amuõaphẽ phũnuõ hérõ thĩ nõbezũbenyã pã ù ná ùmuõũphẽ to hó. Thĩ lũkrwõ thĩ phyẽphũ aléklõ akhu-akhyẽ thĩ mẹtaphũkyãlõ hó Cómarya a tẹmekyãngõ yětõmũ hó. ⁷ Kayã çyézócõtẹ anẹ thĩ-, Prẽprõ Isaiah héone thĩrithĩkyã nuõma a tõtũ có.

⁸ ‘Kayã yẽtahe bezũbenyã lahyã vã ná akhãu manárõ athẽplõ nuõma a otafhãyẽ ná vã prẽ. ⁹ Èthĩ cóbẽhtya vã yẽnuõ angõlasã o tóco- to. Èthĩ ithyõithya prẽ ù ná prẹlukayã aléklõ tahe prẽ manárõ a hé nĩdyẽ lahyã ná a ithyõithya có ù ná Cómarya a tẹthyõtẹthya tahe có.’^o ”^o

*Tẹ Dõ A Mẹ Taprómũmyã Kayã Tahe
(Marko 7:14-23)*

¹⁰ Byacẽ Jesũ èhyãphũ kayã bémũ dö akhãshyẽ rò a hé èthĩ, “Nĩdã rò yácũ pũthẽgnẽ tãtẹ lahyã. ¹¹ Tẹ dö a nuõ dö kayã kyãkũ tahenuõ, a mẹ taprómũmyã lũ dö Cómarya anyẽhyã to. Manárõ tẹ dö a hte dö kayã kyãkũ tahenuõ, a mẹ taprómũmyã lũ.”

¹² Bínuòakhě a khòpacě tahe hyă dö lüo rò a hé lü, “Ně hébě ngó nuòtahenuò, Phariseòphú tahe theplòsě lõplí ně nuòma ně thegně nıdyé nengě ẽ?”

¹³ Rò a hészù èthí, “Váphe dö mòkhu tòprè ki htòhtekyá lõplí thòmò dö a isó mato nuòtahe pã. ¹⁴ Tanę tuõ tá èthi támě, plwò okyádù èthi phúnúò hò. Èthi ma kayá mèthèkhí tahe dö a thùpě kayá mèthèkhí tahe aklyá prě. Kayá mèthèkhí tòprè ki thùpě kayá mèthèkhí dö aruòtòprè klyá henuòma èthi ki latãlõ dö hekù thényě pã.”

¹⁵ Htuòrò Petru hé lü, “Héplò pè pè ngókhákho yě angólasá nuò.”

¹⁶ Byacè Jesù hészù èthi, “Thi tanęplò pè kuõnyáhí ù to ẽ? ¹⁷ Tèlõ- plí dö a nuò dö kyàkù tahe nuòma, a nuò dö phuòkù, a nuò htuò dö phuòkù rò a bè htecuòkyá dö döklò nuòma thi thegně to ẽ? ¹⁸ Manárò tẹ dö a o dö kyàkù hte tahe nuòma a o dö theplòkù hyă, rò a mę taprómũmyá kayá. ¹⁹ Mętèhéro tẹmęthyě prèlukayá, cuòthú ùphúùmě, cuòthú prēmòprèkhù, ehúehí, khyalahòlahya tẹ, dyámwĩhtyẽzò ù, ná tẹtanę taprómũmyá tahe, lõ- tẹ yětahe nuòma a hyáhelò dö kayá a theplòkù prě. ²⁰ Teyě tahe ma a mę taprómũmyá kayá. Sıplí takhu to rò esè nuòma a mę taprómũmyá kayá to.”

Canan Myécòmuõ Tòprè Atèzú
(Marko 7:24-30)

²¹ Byacè Jesù htecuòkyá ná khállé bí a ophù tavítava ná vı Tyre ná vı Sido nuòtòpho. ²² Rò Canan myécòmuõ dö a o dö kẹbínuò tòprè hyă dö Byacè Jesù a o rò a hyă èhtò kwĩthézòhtya lü, “Kõ- Byacè, Khwı Davi aphúkhù, thezòrè vã ní- khíné mębè vãphúmò rò a męshyo nyacó.”

²³ Manárò Byacè Jesù hészù lü tòmũ- to. Rò a khòpacě tahe hyă rò kwĩthézù lü, “Nõ kaxyá prēmò nuò tòprè, a krwò èhtòemò tadú kuò pè nuò.”

²⁴ Rò Byacè Jesù hészù prēmò yétòprè, “Còmarya nõhyá túprè vã dö Israelphú dö athyaná thímí lamé tahe agnè prě.”

²⁵ Rò prēmò yétòprè hyá dąngũlyá dö Byacè Jesù nyěhyá rò a hé lü, “Kõ- Byacè, khyáthédò męcwò rẹ vã ní-.”

²⁶ Rò Byacè hészù lü, “Pẹ phyé phú yětahe asèe rò buòekyá ná htwitahe nuòma a kòto.”

²⁷ Rò a hészù, “Amá, Byacè- manárò htwitahe nuòma a enó nyáprè abyacè atẹ tãkuòtãvẽ dö dirèlẹ nuòtahe prě.”

²⁸ Yétòphuòrò Byacè Jesù hészù lü, “Mòmuõ, nẹ tẹzútẹnyá sònyacó! Phú nẹ kwı nuò a ki htwò pędú nẹ ní-.” A phúprēmò omọ-oryá kã takrò cò bí Byacè hé lü akhě nuò cò.

Byacè Jesù Zasímé Rọéłã Kayá

²⁹ Byacè htecuòkyá bínuò rò a cuòrwó Galilea htyèòduhtú nuò rò a cuòhtya onyào dö soròlò tòpho. ³⁰ Kayá tahe hyápluhyáphè kuò lõplí lü. Rò èthi éhyánı, záhyánı lahyá kayá khãduòdá tarı-otyá tahe, kayá mèthèkhí tahe, kayá dátò tahe, kayá pè tahe ná dö aruò tahe éłã rò èthi hyádyatã dö Byacè khãduòshyè rò a zasímé pè lõ èthi. ³¹ Bí kayá tahe myáhtye ná kayá pè tahe hébě cyá kaxhyé, kayá dátò tahe ryákaxhyé, kayá khãduòdá tarı-otyá tahe cuòcyákhyé, kayá mèthèkhí tahe mèthè líkaxhyé akhènuò, èthi khyéthukhyéthè rò htuthèntya Israel a Còmarya.

Byacè Jesù Buòe Kayá Lwĩrı
(Marko 8:1-10)

³² Byacè Jesù éhyá a khòpacě tahe dö a o rò a hé èthi, “Vã thezò nıdyé nyacó kayá yětahe, a o kuò lahyá ná vã bíyè ma a bã hó thuònyè hó. Èthi lẹlẹlò o lahyá tóco- to. Vã thezú plwòkã tavítakò èthi to, pãma èthi ladyáeladyáò rò lakhúlapò kãlò lahyá dö klyálo he.”

³³ Rò a khòpacě tahe hészù lü, “Khállé bíyè tòphoma döso ophúowó tódò- to. Pẹ kiré buòe kayá yě tóplutòphè agnènuò, pè ki cuòiprı etò sèe bítè?”

³⁴ Rò Byacè Jesù sudyá èthi, “Thĩkhómũ o bákłótè?”

Rò èthi hészù lü, “A o thuòthyótòklò ná tẹphú takiphú- prě.”

³⁵ Rò Jesù nõonyãtã lõ kayá bémũ yětahe dö hekhu. ³⁶ A phyéhtya khómũyè thuòthyótòklò ná tẹphú yětahe rò a hébwihétaryè htuthèntya Còmarya rò a ibikyè khómũ yětahe, htuòrò a dyétã ná a khòpacě tahe. A khòpacě tahe cuòzjetã ãtú pẹlò ná kayá

bémụ nuòtahe. ³⁷ Èthi epwọ̀edwọ̀ nílò pwọ̀- tọ̀prẹ̀, rò a ekóòbǎ pọ̀epọ̀ò lǒplí có. A khọpacẹ phýédwókhyé khómù okyá yětahenuò a bǎpǎ có ná krínuò thuòthyótómé có. ³⁸ Dyá shuòshuòprẹ̀ prẹ̀khùdu dǒ a esè yènuò, a o lwírí. Prẹ̀mò ná pacẹ nuò ù dyá tǒkuò to. ³⁹ Bí Byacẹ plwòkǎkyá htuòhó kayá bémụ akhènuò, a cuònuò dǒ thòklyékù rò a htecuò dǒ Magada ké.

16

Kayá Htwó Judaphú Khuklòkhuklyá Tahe Nǒdyéluò Jesù Tẹ̀prọ̀tẹ̀prya
(Marko 8:11-13, Luka 12:54-56)

¹ Phariséophú ná Saducéophú tahe hyá dǒ Byacẹ Jesù a o rò a hyá kwímýa také lù dǒ a ki dyéluò pẹ̀ èthi tẹ̀prọ̀tẹ̀prya dǒ a o dǒ mókhu hyá tǒcò.

² Rò a hésù èthi, “Tamò kírẹ̀ tǎhó akhènuò, mó ki lì héréò thǐ hé lahyá, parǒpǎ ma kécù to. ³ Htuòrò mǒlǐ akhènuò, mó ki lì, óluǒ ki duò hórò thǐ hé lahyá, kẹ̀lalyá hyá pǎ. Thǐ myá mǒlẹ̀ tẹ̀mẹ̀htwǒhtya tahe rò thǐ myálwó thẹ̀gnéone rẹ̀ kécù kẹ̀lathé ari-akyá tadúró tẹ̀mẹ̀htwǒhtya anẹ̀ khònyáyẹ̀ tahenuò thǐ cuò thẹ̀gné lwó rẹ̀ angólasá to ma phútẹ̀? ⁴ Kayácyẹ̀ kayáricyá kayá dǒ acó kuòù ná Cómarya to yétóhtǔ tahe cuòkwímýa tuǒ vǎ tẹ̀mẹ̀ tẹ̀prọ̀tẹ̀prya tǒcò, manáro vǎ ki dyéluò pẹ̀túprẹ̀ èthi tẹ̀prọ̀tẹ̀prya tǒcò dǒ athyaná Prẹ̀prọ̀ Jona nuò pǎ prẹ̀,” a hétuòrò a htecuò taphǎkyá ná èthi.

Phariséophú Tahe Ná Saducéophú Tahe Ahuómù
(Marko 8:14-21)

⁵ Bí èthi htecuòbẹ̀ htuòhó htyèòdu akhènuò, a khọpacẹ tahe sọtapa sucuóní khómù. ⁶ Byacẹ Jesù hé èthi, “Ròni lahyá Phariséophú tahe ná Saducéophú tahe ahuómù nuò ní-.”

⁷ Rò èthi dónyá nǐdyé lù Jesù hé ngó yènuò tọ̀prẹ̀ ná tọ̀prẹ̀ rò a hé lahyá phúyẹ̀, “Byacẹ hé pẹ̀ phúyènuòma mǎdǒ pẹ̀ sọtapa phýecuóní pẹ̀ lù khómùnuò hó.”

⁸ Byacẹ Jesù thẹ̀gné ná èthi hébè lù ná khómù ari-akyá akhu-akhýé, a sudyá èthi, “Kayá tẹ̀zǔ patí thǐ-, mamètèrò thǐ cuòdónyá nǐdyé khyèlù ná thǐ sọtapa phýecuóní khómù ari-akyá phútẹ̀? ⁹ Tuòkhònyárò thǐ thẹ̀gnépló pẹ̀ kuònyá híú to ẹ̀? Bí vǎ buòe khómù nyǎklò ná kayá nyǎri akhènuò, thǐ phýedwópłó khyèthýa a okyǎlò nuòtaherò a o bǎkrítẹ̀ nuòma thǐ sọtapahó ẹ̀? ¹⁰ Mǎtorò bí vǎ buòe kayá lwírí ná khómù thuòthyótóklò akhènuò, thǐ phýedwópłó khyèthýa a okyǎlò nuòtaherò a o bǎkrítẹ̀ nuòma thǐ sọtapa hó ẹ̀? ¹¹ Vǎ hé khómù ari-akyá mǎto nuòma thǐ tǒ thẹ̀gné kuòhó ù hó. Vǎ hé thǐ, ròni lahyá Phariséophú tahe ná Saducéophú tahe ahuómù nuò ní-.” ¹² Bínuòkhẹ̀ a khọpacẹ tahe thẹ̀gnéplóhyá ná Byacẹ Jesù nǒròni èthi ná huómù dǒ ù mẹ̀ tapho duhtya è ná khómù nuò mǎto. A nǒròni èthi ná Phariséophú tahe ná Saducéophú tahe a tẹ̀thyóithya tahe nuòprẹ̀.

Petru Ólyá Ná Jesù Ma Krístu
(Marko 8:27-30, Luka 9:18-21)

¹³ Bí Byacẹ Jesù cuòtuǒ dǒ vǐ Caesarea Philipi akhènuò, a sudyá a khọpacẹ tahe, “Ú hé lahyá prẹ̀lukayá aphúkhù mǎ vǎyè ná vǎ ma ùpẹ̀?”

¹⁴ Èthi hésù lù, “Taheherò a hé ná Giovanni Baptista, tahehe kuòkerò a hé ná Prẹ̀prọ̀ Elia, taheherò a hé ná Prẹ̀prọ̀ Jeremia, tomaná prẹ̀prọ̀ khódù dǒ aruò tahe aklé tọ̀prẹ̀prẹ̀ prẹ̀,” a hé lahyá phúnuò.

¹⁵ “Manáro, thǐ kuòkelé-, thǐ ki hé kuò vǎ ná ùpẹ̀?” A hé rò,

¹⁶ Simonè Petru hésù lù, “Nẹ̀ ma Krístu dǒ a mẹ̀lwóhtekǎ ù tọ̀prẹ̀ hó. Nẹ̀ ma Cómarya dǒ a htwòprẹ̀ tọ̀prẹ̀ aphúkhù.”

¹⁷ Rò Byacẹ Jesù hésù lù, “Jona aphúkhù Simonè, Cómarya sǒri hó nẹ̀ mẹ̀tẹ̀herò yẹ̀ma prẹ̀lu kayá dyéthẹ̀gné htyaluò nẹ̀ mǎto, mǎdú Phẹ̀ Cómarya dǒ mókhu tọ̀prẹ̀ dyéthẹ̀gné htyaluò nẹ̀ prẹ̀. ¹⁸ Rò vǎ hé nẹ̀, nẹ̀mwǐ ná Petru* rò vǎ ki sólyá vǎ prẹ̀zǔtẹ̀plómù dǒ lóyẹ̀ ałọ pǎ. Tẹ̀thyé ashýo-asó ki lacú lò alẹ̀ pǎ. ¹⁹ Vǎ ki dyé nẹ̀ mókhu htyèlẹ̀kékù thǒhti pǎ. Lò- nẹ̀ còklǒma ù dǒ hekhu yènuò, Cómarya ki còklǒma kuòdù ù dǒ mókhu pǎ. Lò- nẹ̀ ilyẹ̀ plwòkyá dǒ hekhu yětahenuò Cómarya ki ilyẹ̀ plwòkyá kuòdù dǒ mókhu pǎ.” ²⁰ Rò Byacẹ

* 16:18 16:18 Petru angólasá ma “lò”

Jesũ dyerõdyeryẽ a khõpacẽ tahe, vã ma Kristu tõprẽnuõ cuõhẽsoluõ pẽ tã ù tõprẽ- tãmẽ ní-.

Byacẽ Jesũ Hẽluõ Ná A Ki Khyábẽ Tẽcyõtẽcũ Ná Tẽthyẽ Pã
(Marko 8:31-9:1, Luka 9:22-27)

²¹ Cáhtya bínuõ rò Byacẽ Jesũ hẽluõplõ pẽ a khõpacẽ tahe ná vã bècuõ dõ vj Jerusalem rò Judaphũ muõprũmuõprẽ tahe ná bwidukhu tahe ná prẽithyõ tẽthyõtẽthya athára tahe ki mẽcyẽmẽcũ vã ẽmyẽẽcõ cõ pã. Èthi ki mẽthyẽ vã pã htuõrõ thuõnyẽ bèhtya tõnyẽpã nuõ Cõmarya ki mẽhtwõprẽ kãkhyẽ vã pã.

²² Petru ẽcuõ taphã cõcẽkyã Byacẽ takiphũ rò a thẽprwõ lũ, “Byacẽ Cõmarya ki mẽtãtũ pẽdũ nẽ pã. A bè htwõhtyanĩ taki- to.”

²³ Byacẽ Jesũ tari kãkhyõtõ Petru rò a hẽ lũ, “Kõ- khĩnẽricyã khuklõ, htecuõ taphãkyã ná vã, nẽ ma athyanã lõ tõmẽ dõ ù lẽtaphõ sítakuõ tõmẽ nuõprẽ. Nẽ tẽtanẽ tahenuõ athyanã prẽlukayã a tẽtanẽ nuõ prẽ, a thyãkuõ ná Cõmarya a tẽtanẽ tahenuõ mato.”

²⁴ Htuõrõ Byacẽ Jesũ hẽ a khõpacẽ tahe, “Kayã tõprẽprẽ ki thẽzũ krwõ vãkhyẽ hẽnuõ, a tõbẽ mẽ phũ vã thẽzũnõmẽ lũ nuõtahe, a mẽ cũ- dù athẽplõ ma anĩ to. A bè zãhtya nõdyẽdũ a krusu rò a bè krwõ vãkhyẽ. ²⁵ Mẽtẽhẽrõ kayã tõprẽprẽ dõ a thẽlõ nõdyẽ athẽplõ htwõprẽ nuõ, a ki thyẽ tacũprẽ talẽkrẽ pã. Manárõ kayã dõ a vjkyã athẽplõ htwõprẽ dõ vãgnẽ tõprẽnuõ a ki nõbẽ thẽhtwõprẽ tacũprẽ pã. ²⁶ Kayã tõprẽprẽ ki nõbẽ lõ cõ hekhusiba a tẽduzãhtyathẽ tahe cõ tadũrõ a ki lacũkyã a thẽhtwõprẽ tacũprẽ yẽ hẽnuõ abwio dõ lũgnẽ itẽ? Kayã dõ a thẽzũ nõbẽ kãkhyẽ khyẽthya a thẽhtwõprẽ tacũprẽ yẽ tõprẽprẽnuõ tẽduzãhtyathẽ dõ a ki ipribẽ ná a thẽplõhtwõprẽ yẽnuõ a o tõcõ- to. ²⁷ Mẽtẽhẽrõ prẽlukayã aphũkhũ mã vãyẽ ki hyã ná anphẽ alĩatakhẽ pã, ná amõkhu tanéphũ tahe pã rò a ki dyẽ ù pwõ- tõprẽ a tẽmẽjkhwõkẽ phũ èthi mẽhtuõhõ nuõtahe pã. ²⁸ Vã hẽ málakõ cõ thĩ, kayã dõ a ihtõo bí thĩklẽyẽ tahehenuõ, bí èthi thyẽtyahĩ to akhẽ, èthi ki myãhtyenõ lahyã prẽlukayã aphũkhũ mã vãyẽ ki hyã phũ khwi tõprẽnuõ pã.”

17

Byacẽ Jesũ Hẽbẽ Ná Mosẽ Ná Prẽprõ Elia
(Marko 9:2-13, Luka 9:28-36)

¹ Mõnyẽ thuõthyõ bãhtuõnuõ Byacẽ Jesũ ẽnjĩ Petru, Jakomo ná apuõ Giovanni rò a cuõhtya dõ sohtyalõ tõmẽ aļõ. Rò a thẽzũ cuõotũdũ kuõnã èthi prẽ. ² Bí èthi o bínuõakhẽ Byacẽ Jesũ anẽklõ htulya taklya khõlõ dõ èthi nyẽhyã. Amèthẽ tõbẽ nuõ a takhẽ thyácõnã tamõnuõ, ahyeca nuõ a bũthõ plyatakhẽ cõ. ³ Taplõphũ akũnuõ, èthi myãhtye Mosẽ ná Prẽprõ Elia hyãoluõhtya rò èthi hẽbẽ lahyã ná Byacẽ Jesũ.

⁴ Petru hẽ Jesũ, “Byacẽ-, khãlẽ bĩyẽ tõpho rò atwõ moryã lã. Nẽ ki thẽplõo hẽrõ vã ki isõpẽ thĩ lẽthũ thuõmẽ, tõmẽrõ nẽgnẽ, tõmẽrõ Mosẽ agnẽ, tõmẽrõ Prẽprõ Elia agnẽ.”

⁵ Bí a hẽbẽ pãprẽ akhẽnuõ, õluõ takhẽ tõba lapõ tãbĩkyã èthi rò nõgõpãhtya tõmũ dõ õluõ akũ, “Yẽma vãphũ dõ vã mõ nõdyẽ è rò vã thẽplõo nõdyẽ è tõprẽ, nõdã lahyã angõ ní-.”

⁶ Bí a khõpacẽ nõhuõ phuyẽ akhẽnuõ, èthi thẽisẽ kanõ- to, rò a vj lakhũ takluõ tãlõ anẽ dõ hekhu. ⁷ Manárõ, Byacẽ Jesũ hyã tõ èthi rò a hẽ èthi, “Ihtõ lahyã, thẽisẽ tãmẽ.” ⁸ Bí èthi myãhtya akhẽ, a myãhtye tú Byacẽ Jesũ tõprẽprẽ- tuõ.

⁹ Bí èthi o dõ solõ hitã akhẽnuõ, Byacẽ Jesũ mekyã nõ èthi nõgõ, “Prẽlukayã aphũkhũyẽ ki thyẽ ihtõhtwõprẽ kãkhyẽ hí dõ tẽthyẽ hítonuõ, cuõ hẽsoluõ pẽ tã ù ná thĩ myãhtye tẽyẽtahe ari-akyã tõprẽ- tãmẽ ní-.”

¹⁰ A khõpacẽ tahe sudyã lũ, “Prẽithyõ tẽthyõtẽthya athára tahe hẽ ná Prẽprõ Elia bèhyã rẽklõ ná Messia dõ a ki mẽlwõhtekã ù yẽnuõ tõprẽ pã, a cuõhẽtuõ phũnuõ mẽtẽ?”

¹¹ Rò Byacẽ Jesũ hẽsũ èthi, “Prẽprõ Elia bè hyã mãnyã pã rò a bè hyã taritaryã mẽryã kãkhyẽ tẽlõ- plĩ nuõma a málakõ cõ vã. ¹² Manárõ vã hẽ thĩ, Prẽprõ Elia hyã htuõhõ manárõ èthi thẽgnẽ lũ to rò kayã tahe mẽ lũ cũ- èthi thẽplõ thẽzũ mẽ lũ nuõprẽ. Thyãphũnuõhõ, prẽlukayã aphũkhũyẽ ki khyábẽ tẽcyõtẽcũ dõ èthi takhukũ pã.” ¹³ Bínuõakhẽ a khõpacẽ tahe thẽgnẽplõhyã ná a hẽ hõ Giovanni Baptista ari-akyã yẽnuõ hõ.

*Byacè Zasímě Pacě Prěkhũphũ Tôprě
(Marko 9:14-29, Luka 9:37-43)*

¹⁴ Bí èthĩ hitãlyã myãhtye kayã bémũ dõ solě akhẽnuõ, kayãphẽ tõprě hyã dãngũlyã dõ anyẽhyã rò a hé lũ, ¹⁵ “Byacè, thẽzõnĩ rě vã phúprěkhũ, a taryé shyonyacõ rò a lakhũ nuõ tamõmõ dõ mikũ, matorõ a latãnuõ tamõmõ dõ htyěkũ. ¹⁶ Vã éhyã lũ dõ nẽ khõpacě tahe a o tadũrõ a zasíměcyã pě vã to.”

¹⁷ Byacè Jesũ hé èthĩ, “Kayã sõdõ tẽzũ thĩ-, ná kayã cuõthũklyã thĩ-, vã bè onyě tõkuõpã ná thĩ bátě? Vã tõbè khyáthẽdõ nyěpěkuõpã thĩ bátě?” A hẽhtuõ phúnuõrõ a héke kayãphẽ nuõ tõprě, “Éhyã nẽphũkhũ biyě.” ¹⁸ Byacè Jesũ thẽprwõ khĩnẽ rò khĩnẽ htecuõkyã dõ pacěphũ nuõ tõprě akũ rò atěsě laměkyã tõphuõ lamě có.

¹⁹ Htuõrõ a khõpacě tahe hyãhuõhyãthwě dõ lũo rò a hyã sudyãhuõ lũ, “Pě vếhtekyã bẽkuõ khĩnẽ to mẹtě?”

²⁰ Rò a hẽsũ èthĩ, “Mamětě thĩ vếhtekyãbẽ kuõũ khĩnẽ to hẽrõ, thĩ tẽzũ patĩ dũ thĩgnẽnuõ. Vã hécócõ thĩ-, thĩ tẽzũ ki o tí- taplẽplõ tõplõ nuõprě tadũrõ thĩ ki hé soyõtõmẽ, ‘Thõthũ cuõ taphãkyã ná khãlě biyě,’ kihéma- a ki thõthũcuõ prě. Thĩ tẽzũ ki o hẽnuõ, tẽ dõ thĩ męcýãto nuõ a o tãcõ- to. ²¹ (Manárõ, thĩ ki duõesě kwicõbẽ to hẽnuõ, khĩnẽ htecuõkyã cyã to.)”*

*Byacè Hésoluõ Khyěthyã Ná A Ki Thyě Pã Ari-akyã
(Marko 9:30-32, Luka 9:43-45)*

²² Bí èthĩ cuõ myãhtye tãsũ plõlõ lũ dõ Galilea kě akhẽnuõ, Byacè Jesũ hẽsoluõ pě èthĩ, “Prělukayã aphũkhũ mãhõ vãyě, ù ki isě tãkyã è dõ prělukayã a takhukũ pã. ²³ Èthĩ ki mětthỹ lũ pã rò thuõnyě bẽhtya tõnyě pãnuõ a ki htwõprě kãkhyě pã.” Rò a khõpacě tahe thẽplẽthẽzõ lõplĩ.

Byacè Jesũ Ithyó Pě Ũ Ná Tẽlũhõdu Amo-arã Ari-akyã

²⁴ Bí Byacè Jesũ ná a khõpacě tahe cuõtuõ dõ vĩ Capernaum akhẽnuõ, prẽihtuõplõ tẽlũhõdu amo-arã tahe hyã dõ Petru a o rò a sudyã lũ, “Thĩthárã dyěkuõ tẽlũhõdu amo-arã to ẽ?”

²⁵ Petru hẽsũ èthĩ, “To, a dyé vã-”

Bĩ Petru nuõ dõ hidõkũ akhẽ, Byacè Jesũ hé rě lũ, “Simonè, nẽ taně phútě? Hekhu akhwĩ tahe a hyãkwĩ amo-arã dõ mãupě opě? A kwĩ nĩdũ dõ a htyěphũkěphũ tahe a o ẽ? Matorõ a kwĩ lahã dõ htyěruõ kěklõphũ tahe a o ẽ?”

²⁶ Petru hẽsũ lũ, “A kwĩ dõ htyěruõ kěklõphũ tahe a o prě.”

Rò Byacè Jesũ hẽsũ lũ, “Kĩ mephũnuõrõ a htyěphũkěphũ nĩdũ tahenuõ, a ki nĩ tẽpalã hõ. ²⁷ Manárõ thyãphũ èthĩ ki thẽplõsě tã pě tãmẽ nuõ, cuõbĩmõ tẽphũ dõ Galilea a htyěõkũ nuõ. Tẽphũ dõ a nĩ rělõ tõbenuõ bãmõ myárělõ akyãkũ nuõ. Nẽ ki myãhtye rũzye tõbẽ pã. Phỹ rũnuõ rò cuõdyé ná nẽgně ná vãgně tẽlũhõdu amo-arã agnẽ nuõ.”

18

Maũpě Tôprě Dulõpě?

(Marko 9:33-37, Luka 9:46-48)

¹ Bĩnuõakhẽ, Byacè Jesũ a khõpacě tahe hyã dõ lũo rò hyã sudyã lũ, “Dõ mókhu htyělěkěkũ nuõma, ùpě ki htwõdulõ ù pãpě?”

² Byacè Jesũ é pacě tõprě rò a nõhyã kahtõ lũ dõ èthĩklẽ. ³ Rò a hé èthĩ, “Vã hécócõ thĩ-, thĩ ki htulya taple thĩ thẽplõ to, thĩ ki htwõhtya thyánã pacěphũ yẽtahe to hẽnuõ, thĩ nuõnĩ cyã dõ mókhu htyělěkěkũ takhyã- to. ⁴ Mephũnuõrõ, kayã dõ a shyalyã athẽplõ phũ pacěphũ yětõprẽnuõ, dõ mókhu htyělěkěkũ nuõma adulõũ hõ.

⁵ “Kayã dõ a myã vãmèthè rò a ki émõsũ pacěphũ thyánã yětõprě tõprẽprẽnuõ a émõsũ hõ vã hõ.”

(Marko 9:42-48, Luka 17:1-2)

* 17:21 17:21 Li yětõmã nuõ a o nuõtõkuõ dõ lí dõ ù rá ná takhu dõ kalulõ khẽnuõ tõba akũ to.

6 “Kayá tôprêprê ki nômetú kayá patiló dó a zúe vâ yêtahe aklê tôprêprê hénuô, có lódu dó a kyâbôlônuô rô tâtâyâ è dó htyêdutavakú nuôma aryákló pã có dó lügnê có.

7 “Tê dó a hyâ ilo-ilyápyé kayá rô a nômetú ù nuô a o tahe. Phúnuô akhu-akhyê Cómarya ki ciryacyê ciryacû prêlu hekhupú tahe pã. Tê yêtahenuô, a bè hyâ málakô nyãpã. Manárô Cómarya ki ciryacyê ciryacû kayá dó a mę htwôhtya tẹ yênuôtahe pã. 8 Nẹ takhu bèbè, nẹ khãduô bèbè, a ki nômẹ nẹ tẹthú hérô pãtũ rô vîkyâ kyâ ênuô. Nẹ takhutũ nẹ khãduôtũ rô nẹ kãkanuôbè dó mókhu nuô aryákló pã có ná nẹ takhu khãduô ôpwô rô ù bè vîtâyâ nẹ dó mikyâ tacûprê talêkré nuôtôphê akú pãnuô có. 9 Nêmèthè ki nômẹ nẹ tẹthú hérô kaũhtekyâ rô vîkyâ kyâ ênuô. Nêmèthè oprê tôkyê rô nẹ kãkanuôbè dó mókhu nuô aryákló pã có ná nêmèthè opwôdwô lônnyêkyê rô ù bè vîtâyâ nẹ dó Mórãpõtya kũ pãnuô có.”

Têdyá Khákho Thímí Lamé Tôduô Ari-akyá (Luka 15:3-7)

10 “Thyáphú thĩ ki tanę patí tã kayá patiló dó úklê yêtahe támę nuô, rônĩ lahyã thínę. Mętêhéro vâ hé hó thĩ, êthĩ atanémókhu-phú dó a opô myá lú tahenuô a ophú ná Phê Cómarya dó mókhu nuô pwô- tôphuó có. 11 Mętêhéro, prêlukayá aphúkhũ mặô vãyê, vâ hyãlyã ékã kayá dó a lamé tahe prê.

12 “Thĩ tanę myámyá, kayá tôprê ki athímí o aduô tôzê, rô a ki cuôpê mękyã tôduô kihéro a ki dyakýã aduô lwĩthyótshyê ná lwĩthyó tôduô yênuô dó aseekhu rô a klyá htecuô myápũ nyãprê a cuôpê mękyã yêtôduô nuôprê máto ẻ? 13 Vã hécócó thĩ, ki a myáhtye kãkhyê a lamé yêtôduô hérô, a ki thêkrũ lókló pã có ná a okýã lwĩthyótshyê ná lwĩthyó tôduô dó a cuôpê kuôũ to yêtahe có. 14 Thyáphúnuôhó, dó kayá patiló dó úklê yêtahenuô, a ki thýkyã dóthudóthé tôkyê bí tôprê prê nuô, thĩphê dó mókhuýê tôprê thêplò taki-to.”

Puôvyá Dó A Męthú Tẹ (Luka 17:3)

15 “Nẹ puôvyá prêzúetêphú tôprêprê ki męthú nẹ bíkhêtê- bèbè, cuômyáhtye hébè túdú ná è rô hésoluô pẹ lũ tẹ dó a męthú nẹ nuô tahe. Kĩ a thêplòtô kuô ná nẹ rô a ki ólyã a tẹmęthú kihéro nẹ nĩbè kãkhyê khyéthýã hó nẹ puôvyáyê tôprê hó. 16 Manárô a ki nĩdã nęngó to hérô, nẹ kẹ lũ ná atêthú o yênuô, thyáphú a kíkłkima agnênuôrò, prê myáhtye nĩhuô kuô tẹ ná nęnuô, a tóbè o thényê, théthũ bá nuô. Phúnuôrô ékrwôhyãñĩ kuôũ tôprê, tomaná thényê nuô. 17 Kĩ a nĩdãkuô êthĩngó to kihéro dyásoluô ná prêzúetê plómuphú nuô tahe, rô prêzúetê plómuphú hé lũ rô a ki nĩdã toto kihéro hébêhészú è phú thĩ dya kayá dó a zũenyãe kuôũ to tôprênuô, tomaná hébêhészú è phú prêkwĩamo-ará tôprênuô.

18 “Vã hécócó thĩ, dó hekhuyê thĩ cóklôma ítêtê- bèbè, dó mókhu nuô, Cómarya ki cóklôma kuôđũ phúnuô pã. Dó hekhu yênuô thĩ ilyêplwôkyã ítêtê- bèbè, Cómarya ki ilyêplwôkyã kuôđũ dó mókhu pã.

19 “Vã hé pẹ pú thĩ, dó hekhu yênuô, kayá thényê ki thêplò thýalũ hérô a kwícóbê têtêtê- bèbènuô vãphê dó mókhu yêtôprê ki dyépé lólô- êthĩ kwĩnuô tahe pã. 20 Mamętêhéro, kayá thényêprê bèbè, théthũôprê bèbè, êthĩ ki otôopló lũ dó vãmwi akú kihéro vã ki otôopló kuôđũ ná êthĩ pã.”

Têdyá Khákho Prêmętêphú Dó A Thézô Cyá Kuôũ To Tôprê Ari-akyá

21 Htuôrô Petru hyã dó Byacê Jesũ a o rô a sudýã lũ, “Byacê, vã puôvyá tôprê ki męthú vã hérô vã tóbè plwôkyã lútêthú báphuô cótê? Ma vã bè plwôkyã bã có è thuôthyótôphuô có ẻ?”

22 Rô Byacê Jesũ hészú è, “Vã hé nẹ ná bè plwôkyã prê thuôthyótôphuô máto, nẹ bè plwôkyã bã có è thuôthyótôshyê nuô aphuô thuôthyótôphuô có.

23 “Phúnuô akhu-akhyê, dó mókhu htyêlêkêkũ nuô athýaná khwĩ tôprê dó a thézũ mëlãmëlĩkýã lỏ a rãmãrãdyã onĩ alulê tahe nuôsu o lũ nuôtahe. 24 Rô bí a cáhtya mëlãmëlĩ

✦ 18:16 18:16 Li Dônyã 19:15

hó alulé anuõasu tahe akhẽnuô, a nõehyã rêlô alulé dõ asu-o étalwósulú lú yẽnuô tôprẽ.
 25 Rò alulé yětôprẽ plábé lú to akhu-akhyẽ, abyacè hétàngõ ná a bèkã isětãkyã dyé ané ná
 apuhãmé ná a tãmuõtãtẽ lỏ- plĩ rò a bè hyã plálĩkyã anuõasu.

26 “Rò a dãngũlyã dõ khwĩ nyẽhyã rò a kwĩthézõ lú, ‘Khyáthédõ kuórẽ vã ní-, Vã ki plálĩ
 lỏdũ nẽ pã.’” 27 Rò Byacè yětôprẽ thézõnĩ lú rò a dyahtuõ pẽkyã lũsu rò a plwõkãkyã lú.

28 “Manárò, lulé yětôprẽnuô, bí a hteka akhẽ a myáhtye ná akhõ luléphũ thyálũ dõ asu-o
 lú rútcwẽ yětôprẽ. Rò a pũma lú rò a ci lú kyãbõ rò a hé lú, ‘Nẽ lodyé vãrũnuô dyémõ
 vã.’”

29 “Rò lulé yětôprẽnuô a dãngũlyã rò a kwĩthézõ lú, ‘Khyáthédõ kuórẽ vã ní-, vã plálĩ
 lỏdũ nẽ pã,’ a hé lú phũnuô.

30 “Manárò a nĩdã lú tẽkwĩthézõ to. A plálibé hí lú to rò a nõdõtã tadũ ù dõ htõkũ. 31 Rò
 lulé dõ aruõ tahe myáhtye a mẽ ù phũnuõrò èthĩ thẽplòmopã có taki- to. Rò a mẽkryã-
 phútẽnuô èthĩ cuõhẽso pẽlõ ná khwĩ nuõtôprẽ.

32 “Yětôphuõrò khwĩ nuõtôprẽ êhyã lú rò a hé lú, ‘Kayã sỏdõ thẽplõ, nẽ kwĩthézõ vã rò
 vã dyahtuõkyã pẽlõ nẽnuõnẽsu tahe, 33 nẽ tỏkò thézõ nĩkuõ nẽ khõlulẽ thyálũ yẽnuô phũ
 vã thézõnĩ nẽ nuõ, mạtõ ẽ?” 34 Rò khwĩ yětôprẽ thẽplõdu nyacõ lú rò bí a plálĩ tyahĩ lú to
 yẽnuô a dyếtãkyã lú dõ prẽmẽcyẽmẽcyũ lú yẽtahe a takhukũ.”

35 Rò Byacè Jesũ hé tadũkyã dỏkhyẽ, “Thĩ ki plwõkyã lỏthulõthẽ málakõ thĩ puõvỹã
 prẽzũtẽphũ tôprẽ ná tôprẽ atẽthũ to hẽnuõma, Phẽ Cómarya dõ mỏkhu tôprẽ ki mẽ kuõ
 thĩ thyáphũnuô pã.”

19

Mẽ Ná Vẽ Okyã Lũ Ari-akyã *(Marko 10:1-12)*

1 Bí Byacè Jesũ hé htuõhõ tẽyẽ tahe akhẽnuô, a o bí Galilea kẽ nuõrò a htecuõkyã dõ
 Judakẽ bí Jordano htyẽklõ bẽrẽ tỏkyẽ. 2 Kayã krwõplukrwrõphẽ kuõlõ lũkhyẽ rò a zasimẽ
 pẽ ù tẽswitẽsẽ bĩnuõ.

3 Rò Pharisẽophũ tahehenuô a hyã tỏkuõ dõ Jesũ a o rò èthĩ thẽzũ hyã myápũ pũ Byacè
 Jesũ atẽthũ rò a hyã sudyã takẽ lú, “Kayã tôprẽprẽ okyã amẽ ma anĩ prẽ pẽ tẽthyótẽthya
 hẽnyã phũnuô ẽ?”

4 Byacè hẽsũ èthĩ, “Dõ hekhuhtwólũ mỏkhuhtwõthẽ akhẽnuô, ‘Cómarya byályãtũ
 prẽmõ tôprẽ ná prẽkhũ tôprẽ prẽ,’* nuõma thĩ hõnõ kuõũ to ẽ? 5 Htuõrò Cómarya hé,
 ‘Dõ tẽritẽkyã yẽ akhu-akhyẽ prẽkhũ yẽnuô a bè dyakỹã amuõaphẽ rò a bè cuõ otõkuõ ná
 amẽ, rò kayã yẽthẽnyẽnuô a htwõhtyahõ tôprẽ- tuõhõ.’” 6 Phũnuõrò èthĩ ma kayã thẽgnẽ
 mápãtohõ. A htwõhtyahõ lú tôprẽ- tuõhõ akhu-akhyẽ, tẽ dõ Cómarya dya otõ lú nuõ,
 prẽlukayã bè htõpẽkyãnĩ tôprẽ- to.”

7 Rò Pharisẽophũ tahe sudyã pỏ lú, “Kĩhẽphũnuõrò, mamẽtẽrò Mosẽ cuõ hẽtuõ ná
 prẽkhũ tôprẽprẽ ki rã li-okyãmẽ a tẽrãmáradyã tỏba rò a dyé ná amẽ rò a ki okyã amẽ
 hẽnuõma anĩ prẽ, a cuõ nõdyétũ phũnuõma mẽtẽ?”*

8 Rò Byacè Jesũ hẽsũ èthĩ, “Mosẽ plwõ thĩ dõ thĩ okyã mẽ phũyẽnuõma anĩ prẽ, mẽtẽhẽrò
 thĩ ma kayã myẽcõ dõ a khuklỏprỹẽ khỏdũgnẽ akhu-akhyẽ a plwõ pẽ thĩ phũnuô prẽ.
 Manárò Cómarya byályãlũ tẽ akhẽ nuõma a nõokyã ù to. 9 Vã hé thĩ, kayã tôprẽprẽ dõ
 amẽ cuõthũ prẽkhũ mạtõ tadũrò a ki okyã amẽ ná tẽritẽkyã dõ aruõ rò a ki cuõphyẽ taple
 amẽ dõ aruõtôprẽ hẽnuõma a cuõthũhõ prẽmõhõ.”

10 Rò a khỏpacẽ tahe hé lú, “Tẽritẽkyã phũyẽ ki htwõhtya cyã dõ mẽnávẽ aplẽkũ kihẽrò
 ki phỹmẽ to ma aryãklõ kỏ?”

11 Manárò Jesũ hẽsũ èthĩ, “Kayã cữebẽ kuõ tẽithyõ yẽ pwõ- tôprẽ to. Tẽithyõ yẽnuô a
 cữebẽ tũprẽ kayã dõ Cómarya dyé lú dõ a ki ohtwõprẽbẽ tahe agnẽ prẽ. 12 Mẽtẽhẽrò kayã
 tahehe nuõ, ahẽare oto pã dõ a muõhõkũ pã akhu-akhyẽ, a phỹẽ lahyã phũmẽ to. Tahehe
 nuõ ù swĩkyã lũdye. Dõ Cómarya htyẽkẽgnẽ akhu-akhyẽ tahehe nuõ a dyalyã hỏ athẽplõ
 ná a ki phỹẽ pã amẽavẽ to. Kayã dõ a cữebẽ tẽithyõ yẽtahenuõ, nõmẽ èthĩ nuõ.”

* 19:4 19:4 Hekhuhtwólũ 1:27, 5:2

* 19:5 19:5 Hekhuhtwólũ 2:24

* 19:7 19:7 Li Dỏnyã 24:1

*Byacè Jesù Sòri Pacëphù Tahe
(Marko 10:13-16, Luka 18:15-17)*

¹³ Û phyáhyá pacëphù tahe dó Byacè Jesù a o, mețehéro èthi thézù nõdyahtya Byacè Jesù atakhu dó pacëphù yetahe aļo htuõrò a thézù nõkwicóbě Jesù. Manárò a khõpacë tahe theprwõsù kayá dó a éhya pacëphù yetahe.

¹⁴ Rò Byacè Jesù hé èthi, “Plwõhya pacëphù nuõtahe dó vãoyě, mețatù tá èthi támé, mețehéro mókhu ahtyéké nuõma kayá dó a shyalyá athèplò thyáná pacëphù yenuõtahe atèhò.” ¹⁵ Rò a dyahtyahtuõ atakhu dó èthi aļo rò a htecuõkyá.

*Byacè Jesù Dyérõdyéryě Nì Kayá Duzá Tahe
(Marko 10:17-31, Luka 18:18-30)*

¹⁶ Kayá tõprë hyá dó Byacè Jesù a o rò a hyá sudyá lù, “Thará, thyáphú vã ki nìbè thehtwõprë tacùprë agnënuõ, tẹ arýá tõcõcò dó vã tõbè mēnuõma kryá~ maítě?”

¹⁷ Byacè Jesù sudyá lù, “Mețerò nẹ cuõ sudyátuõ vã ná teryá ari-akýá mețě? Kayá dó arýá málakò nuõma a o prétù Cómarya tõprëprë~ tuõ prë. Nẹ ki thézù nìbè thehtwõprë tacùprë kihéro lùkrwõ mekuõ phú Cómarya mekyängõ nuõ.”

¹⁸ Kayá nuõtõprë sudyásù lù, “Bítě tahetě?” Byacè Jesù hēsù lù, “Męthyě tá kayá támé, cuõthù tá ùphúumě támé, ehuehí támé, khyá lahõlahya tá tẹ támé. ¹⁹ Bezũnyá nēmũõnëphě, * mọ nıdyé nēhi khãõkhãshyě tahe phú nẹ mọlyá nıdyé nēnē nuõ.” *²⁰

²⁰ “Yětahenuõ vã mehtuõlõhõ. Vã lomepã kryá~ maítě?” Prëkhù phúthè yětõprë hēsù kakhýě lù phúnuõ.

²¹ Rò Byacè Jesù hé lù, “Ki nẹ thézù htwõhtya kayá dó a lõbã tõprë kihéro kã isěkyãlõ nẹ tãmuõtãtë nuõtahe rò dyekýá ná kayá sõphásoryaphú tahenuõ. Nẹ ki mephúnuõ héro nẹ ki nìbè tẹduzãhtyathě dó mókhu pã. Kamehtuõ phúnuõ rò hyá krwõkuõ vãkhyě.”

²² Prëkhù phúthè yětõprënuõ, a yõ duzã tãpõtãpě cõ akhu-akhyě, bí a nìhuõ htuõ Byacè Jesù hé lù phúyě akhënuõ, a mēthèpye rò a htekaýyã.

²³ Yětõphuõrò Jesù hé a khõpacë tahe, “Vã hécócõ thĩ, kayá duzã tõprë kírë nuõ dó mókhu htyělékékù nuõma, apýá nyacõ dó lügně. ²⁴ Vã hé põ thĩ~, tathıbuõdu tõduõ kírë plyenuõ dó htékãhlükũnuõ azũ klõpã cõ ná kayá duzãhtyathě tõprë kírë nuõ dó mókhu htyělékékù nuõ cõ.”

²⁵ Bí a khõpacë tahe nìhuõ a hé phúyě akhě, a khyěthukhyéthé lõ lahyá rò a sudyá lù, “Kı mephúnuõrò ùpě tõprë kírë nìbepã tēmēlwõhtekã pě?”

²⁶ Byacè Jesù myárë tõdě èthi rò a hé èthi, “Prëlukayã mēlwõhtekã cyã nıdyé anetõ tadũrõ Cómarya mecyãtë pwõtõcõ.”

²⁷ Rò Petru hēsù è, “Myámõ, pẹ dyakýá lõ cõhõ tẹpwõ~ tõcõ rò pẹ krwõkuõhõ nẹkhyéhõ. Phúnuõrò pẹ kírë nìbè kuõ akhwõakě ítětě pã?”

²⁸ Byacè Jesù hēsù èthi, “Vã hécócõ thĩ~, bí Cómarya taritaryã thětaple lõhõ tẹlõ~ plĩ pã, htuõrò vã dó a mãhõ prëlukayã aphúkhýě ki onýá dó khuklyáhtě htyalõ alıatakhě yětõkhu akhu hõpãnuõ, thĩ dó a krwõ vãkhyě yetahe ki onýãno kuõdũ dó khuklyáhtě htyalõ shyenyěkhu aļo yenuõ pã rò thĩ ki cirya nıdũ Israelphú shyenyěmuõ yenuõ pã. ²⁹ Htuõto ùpěpě~ bēbē, dó vã akhu-akhyerò a dyakýá ahi-aprë bēbē, apuõavyã tahe bēbē, amuõaphě bēbē, aphúalye tahe bēbē, a ki nìbè élóklõ pã cõ ná a dyakýá nuõtahe aphuõ dó azèkũ pã, htuõrò a ki nìbè thehtwõprë tacùprë pã. ³⁰ Manárò kayá dó ù tanę lù ná a lodulõ ù tõprënuõ, a ki okýá dõkhyélõ ù pã, kayá dó a okýá dõkhyélõ ù tahenuõ a ki htwõhtya kayá dó ù lodulõ lù pã,” Jesù hé pẹ èthi phú nuõ.

20

Prēmętëphú Tahe Dõ Thõbithè Lëkhu

¹ “Mețehéro, mókhu htyělékékù ma athyaná prëbyacè tõprë dó a htecuõ romù rò a cuõ dakë hyá ù dó a thõbithèphèkhu yenuõhõ. ² Prëbyacè yětõprë ná prëdakëephú yětahenuõ, a thèplõtõ lù ná a ki dakë lù tónyě ma rüzye denari tõbè.

³ “Bí mǒpplýāsěhtya lwĩthyótómũ behó akhěnuô, a cuô dô klékũ rò a cuô myáhtye kayã okóodã prě rò atěmę oto tahe ihtò ohtóolýa lahyã bínuô. ⁴ Rò a hé ethĩ, ‘Hyã ryãkuô lahyã dô vã thòbithèphėkhu nuô rò vã ki myã dyétódyébè pėdũ thĩ akhwóakè pã.’ ⁵ Rò ethĩ hyã lahyã dô lǔprėkhu rò prėbyacè yě htecuô khyěthyã dô klékũ bí mǒhtuô shyényemũ bè akhěnuô, htuôrò a htecuô khyěthyã bí mǒhėlyã thuómũbè akhě rò a cuô dakè hyãkhyě ũ dô a thòbithè lėkhu rò a hé ũ phú a hé rẹ htuôhó ũ nuô tahe. ⁶ Rò a htecuô khyěthyã dô klékũ bí mǒhėlyã nyãmũ akhě, rò a cuô myáhtyepã kayã dô a okò tãdã, a tẹmę oto tahe kahtóohtò kahtóolýa bínuô rò a sudýã ethĩ, ‘Tócô- rò thĩ mętęto rò thĩ cuô ihtoo kyãdè lõ bíyě tónyě mǒhė mętę?’

⁷ “Rò ethĩ hėsũ lũ, ‘Prėdakè hyãkuô pẹ a o tǒprẹ- to.’

“Rò a hé ethĩ, ‘Hyãmę kuô lahyã dô vã thòbithè lėkhu nuô.’

⁸ “Bí mǒtãhò akhěnuô, prėbyacè yě hé aprẹ pótari myákhwenĩ prě yětǒprẹ, ‘Éhyã lahyã prēmętęphũ nuótahe rò dyépẹ ethĩ akhwóakè nuô. Dyérėlõ a hyã tãnolõ akhõ nuótahe ní, rò a hyã rėlõ nuótahe rò dyėnolõ ũ pã.’

⁹ “Prēmętęphũ dô a hyã mętę dô mǒhėlyã nyãmũ akhě tahe hyãphyě rėlõ khwókè rò prẹ dô a pótarinĩ prě yětǒprẹ dyé ethĩ tǒprẹ ná rúzye denari tǒbè. ¹⁰ Yětǒphuôrò shuókhě tǒkè hó dô a hyãryã rėlõklõ ũ tahe rò ethĩ tanę ná a ki nĩbè éklõ rũ ná ũ pã tadũrò ethĩ nĩbè rúzye denari tǒprẹ tǒbè thyánã ũ prě. ¹¹ Bí ethĩ nĩbè khwókėyě akhě a tamwǒtalě prėbyacè azǒ. ¹² Ethĩ hé prėbyacè, ‘Kayã yětahe rò a hyã męnĩ nyęprě tǒmũ khãlėphũ prě rò a kałé hó tadũrò nẹ dyé ethĩ khwókė thyánã pẹpẹ. Pẹ rò pẹ mę sǒphásoryã dô kėkũkđě tónyě- mǒhė cǒ rò nẹ dyélõ pẹ toto.’

¹³ “Manáro prėbyacè hėsũ dô a hé phúyě akłě tǒprẹ, ‘Vã mę-e dô nẹkhu tǒcô- to, vã mę tǒ prě, nẹ thėplòtò htuôhó ná vã ki dyé nẹ tónyě ma rúzye denari tǒbè vãhétò? ¹⁴ Phynĩ nẹ khwókėyě rò kamǒ. Vã thészũ dyé kayã dô a hyã ryãnolõ ũkhõ yětahe akhwóakè thyánã vã dyé nẹ nuô. ¹⁵ Vãrũ ná vãnẹ prě, vã thészũ męphútè rò a nĩnyã to ẻ? Vã dyézũdyeyẹ tẹ phúyě rò nẹ thėkhwé vã ẻ?’

¹⁶ “Phũnuôrò ũ tanę patĩ ẻlã kayã tahe tadũrò Cómarya ki dyadu lũ pã. ũ tanędu ẻlã kayã tahe tadũrò Cómarya ki dya patĩlõ lũ pã.”

*Byacè Jesũ Héluô Khyěthyã Ná A Ki Thyě Pã Ari-akyã
(Marko 10:32-34, Luka 18:31-34)*

¹⁷ Bí Byacè Jesũ htya dô vĩ Jerusalem rò bí a cuô dô klyãlõ akhěnuô, a ẻcuô plǒkhó a khǒpacè shyéthėnyěyě tǒpho rò a hé ethĩ, ¹⁸ “Pẹ htya dô vĩ Jerusalem, rò ũ ki isětãkyã prėlukayã aphũkhũ mǎdũ vãyėnuô dô bwidukhu tahe ná prėithyó tẹthyótẹthya athárã tahe a takhukũ pã. Rò ethĩ ki thėplò tǒ lõ lũ dô a ki męthyěkyã vã pã. ¹⁹ Ethĩ ki dyětã dítũ vã dô Judaphũ mǎto tahe a khadãkũ pã. Rò Judaphũ mǎto tahe ki hėbè takhwótakè kanĩkano lõ vã pã. Htuôrò ethĩ ki mũ vã ná suplyẹ iplĩrwĩ pã rò ethĩ ki mũthyěhtya vã dô krusulõ* pã. Manáro thuónyě tónyě pãnuô Cómarya ki męhtwǒprẹ kahtò kãkhyě khyěthyã vã pã.”

*Muǒtǒprẹ A Tẹkwĩthězǒ
(Marko 10:35-45)*

²⁰ Htuôrò Zebedeo aphũkhũ Jakomo ná Giovanni amuǒ yėnuô a hyã rǒkuô ná a phúprėkhũ yéthėnyě dô Byacè Jesũ a o. Amuǒyě hyã dǎngũtã dô Byacè anyěhyã rò a kwĩthězǒ lõ ná a ki mę pẹ lũ tẹtǒcò.

²¹ Rò Byacè hé lũ, “Nẹ thészũ dô vã ki męcwǒ pẹ nẹ İtẹ?” Rò a hėsũ Byacè, “Shyé- nẹ htwǒ hó khwĩ dô Cómarya htyělėkėkũ hó pãnuô dyėonyã pėkuô vǎphũ yéthėnyě dô nẹ takhu cǒhtwǒ tǒkyě tǒprẹ, dô nẹ takhu cǒci tǒkyě tǒprẹ pã ní-.”

²² Byacè hėsũ ethĩ, “Thĩ hyãkwĩ tẹyėnuô thĩ thėgně nĩdyẹ ari-akyã to. Tẹcyětẹcũ dô vã kĩrẹ khyábè yě pãnuoma thĩ ki khyábè kuǒnyã pã ẻ?” Rò ethĩ hėsũ, “Pẹ khyábè kuô prě.”

²³ Byacè hėsũ ethĩ, “Thĩ ki khyábè mǎ kuô lakó dù phú vã khyábè yėnuô pã. Manáro nẹ tǒ onyã dô vã takhu cǒci tǒkyě ẻ, cǒhtwǒ tǒkyě ẻ nuô a o dô vã khadãkũ mǎto. Vǎphě dô mǒkhu yětǒprẹ taritaryã pẹ hó khãlėyě ná cũ- a thészũ dyé nĩdũ ũnuótahe agnẹ hó.”

* 20:19 20:19 Kristuphũ tahehe rò a hé ná hihtúdíkẹ

²⁴ Bí a khõpacẽ dô a okyã prëshyẽ yêtahe nĩhuõ a sudyã phúyẽ akhẽ nuõ, êthĩ théplõdu lõ puõ ná vyã nuõ thényẽ. ²⁵ Byacẽ Jesũ éplólõ êthĩ rò a hé êthĩ, “Thĩ thégnêdũ hó ná khwiducõphyahtũ tahe nuõma a nõe nĩdyẽ lahyã a taryëshyosõ dô htyêphúkêphũ tahe akhu. Htyêphúkêphũ a khuklõkhuklyã thĩ tahe rò a nõe nĩkuõdũhõ a taryëshyosõ yênuõ dô htyêphúkêphũ tahe akhukhu. ²⁶ Thĩ ke rò thĩ tõ mep̃hũnuõ to. Dõ thĩklẽnuõ, kayã tõprêprê ki thézũ htwõdu hérò a tõbè htwõ thĩ prêmêtêphũ. ²⁷ Htuõrõ dô thĩklẽnuõ, kayã tõprêprê ki thézũ htwõ thĩbyacẽ hérò a tõbè htwõ thĩcũ. ²⁸ Myábũkuõ vã mãdũ prêlukayã aphúkũyẽ, vã hyã dô ù ki mep̃ẽ vãgnẽ nuõ mãto. Vã hyã dô vã ki mep̃ẽ ùgnẽ prê. Rò thyáphũ vã ki ihtakanĩ êthĩ agnẽnuõrõ, vã dyélyaқыã vã théplõ htwõprê dô kayã êprê agnẽ.”

*Byacẽ Jesũ Zasĩmẽ Kayã Mèthèkhĩ Thényẽ
(Marko 10:46-52, Luka 18:35-43)*

²⁹ Bí Byacẽ Jesũ ná a khõpacẽ tahe htecuõkyã bí vỹ Jeriko akhẽnuõ, kayã bémũdu krwõkuõ lõ lũkhyẽ tõplutõphè. ³⁰ Kayã mèthèkhĩ thényẽ onyão dô klyáhtũ rò bí a nĩhuõ ù hé ná Byacẽ Jesũ hyãhõ dô êthĩ khãshyẽ akhẽnuõ, a êhtõ rò a hé, “Kõ- Davi aphúkũ, Byacẽ-, thèzõ kuõ rẽ pẽ ní-.”

³¹ “Thuõthuõ- omyã,” kayã bémũ tahe hé êthĩ shyoshyo, a lé êhtõhtya shyoshyo põ, “Kõ- Davi aphúkũ, Byacẽ-, thèzõ kuõ rẽ pẽ ní-,” phũnuõ.

³² Byacẽ Jesũ okuõ é êthĩ rò sudyã êthĩ, “Thĩ thézũ nõmẽ vã mãitẽ?”

³³ Rò êthĩ hé lũ, “Byacẽ, pẽ thézũ mèthèlĩ kuõũ.”

³⁴ Byacẽ Jesũ thézõnĩ êthĩ rò a tõhyã êthĩ mèthèplõ rò êthĩ mèthè lĩhtya khyẽ có. Rò êthĩ cáhtya krwõkuõ lõ lũkhyẽ.

21

*Byacẽ Jesũ Mãdũ Messia Yẽ Hyãnuõ Dõ Vỹ Jerusalem
(Marko 11:1-11, Luka 19:28-38, Giovanni 12:12-19)*

¹ Bí Byacẽ Jesũ ná a khõpacẽ tahe hyãphũhõ ná vỹ Jerusalem akhẽnuõ, a hyãtuõ lahyã dô dô Bethphage dô a o bí Oliva sokhu nuõ. Jesũ nõhyã rẽ a khõpacẽ thényẽ rò a hé êthĩ, ² “Hyãnuõ rẽ lahyã dô dô nyẽnuõ tõdõ, thĩ hyã nuõnuõ ná thĩ ki myãhtye ù cõklõ myãõlyãmuõ tõduõ ná aphúpatĩ otathwo tõkuõnã lũ bĩnuõ tõduõ pã. Ilyẽ è rò cwikãlõ dô vãoyẽ. ³ Kayã tõprêprê ki hé thĩ tõcõcõ hérò, hésoluõ pẽ lũ ná Byacẽ lo êthĩ hêphũnuõ, thĩ ki hé phũnuõma a plwõkã thĩ tõphuõ plwõkã có.”

⁴ Tãyẽnuõ a ki mēlõbãhtya prêprõ a tẽhéone,

⁵ “Hésoluõ pẽ vỹ Zionphũ tahe, ‘Myãmõ lahyã, thĩ khwicõphya hyã dô thĩ o hõ. È ma a thédõthẽngã rò a sidyã hyãnĩ myãõlyã. Rò a sidyã hyã dô aphúpatĩ tõduõ.’”^{*}

⁶ A khõpacẽ yêthényẽ cuõmẽ phũ a hénĩ êthĩ nuõ. ⁷ Êthĩ cwikãnĩ myãõlyãmuõ ná aphũ rò êthĩ idẽhtya lahyã açãklõ dô myãõlyã yêtahe anyãkhu rò Byacẽ htya-onyã bĩnuõ. ⁸ Kayã bémũdu yêtahe dêtã lahyã açãklõ tahe dô klyádèkũ. Taheherò a kêtã lahyã thõphyãphũ tahe rò dêtã dô klyádèkũ. ⁹ Kayã cuõ rẽ dô Byacẽ anyẽhyã tõplutõphè, a krwõkuõ dôkhyẽ tõplutõphè rò a êhtõ lahyã,

“Hosanna, htuthèhtya lahyã Khwĩ Davi aphúkũ.”

“Byacẽ dô a hyã dô Cõmarya amwĩyẽ tõprẽnuõ, tẽsõri ki lyaãbedũ è ní-”^{**}

“Hosanna, htuthèhtya lahyã Cõmarya dô a o dô mókhu akhãlẽ htialõlõ yêtõprê.”

¹⁰ Bí Byacẽ Jesũ nuõ dô vỹ Jerusalem akhẽnuõ, vỹ Jerusalemphũ tõvĩlõ théplõ tapũkãzõ lõplĩ rò êthĩ sudyã, “È ma ùpẽ?”

¹¹ Kayã bémũyẽ hêsũ, “È ma Jesũ. È ma prêprõ dô a o dô Galilea kẽ, Nazarè vĩnuõ tõprê.”

*Byacẽ Jesũ Hyãnuõ Dõ Tẽlũhõdu
(Marko 11:15-19, Luka 19:45-48, Giovanni 2:13-22)*

^{*} 21:5 21:5 Isaia 62:11, Zekaria 9:9 ^{**} 21:9 21:9 Li Htuthèhtya 118:25-26

¹² Byacè Jesù cuõnuõ dö tẹlũtyã hõkũ rò a cuõnuõ vẹhtekyã lỏỏ- kayã iprĩ-isẹtẹ bĩnuõ tahe rò a nuõhtu laklõtãkyã lỏ ù lẹhtulya rũ* a dirẹhtyalỏ nuõtahe ná khuklyáhtyalỏ dö ù lẹonyã isẹ ná htulwĩ† nuõtahe. ¹³ Htuõrò a hé, “Lisásẹkũ hé, ‘Vãhi ma ù ki ẻ ná tẹcỏbẻ ahi,’^o manárò thĩ cuõ nõhtwỏ lỏỏ vấpẻ ahi ná ‘Prẹhuõehĩ lẹowỏ akhãlẻ hó.’”

¹⁴ Kayã mẻthẻkhĩ khãduõdã tahe hyãnuõtỏ kuỏỏ Byacè Jesù dö tẹlũtyã hõkũ, rò a zasĩmẻ pẻlỏ ẻthĩ. ¹⁵ Manárò bĩ bwĩdukhu tahe ná prẹithyỏ tẹthytỏtẻthya athará tahe myáhtyehỏ Byacè Jesù mẻ tẹprọtẻprya tahe htuõrò a myáhtyẻ ná pacẻphủ tahe ẻhtỏhtya lahyã, “Hosanna, htuthẻhtya Khwĩ Davi aphủkhũ,” dö tẹlũtyã hõkũ akhẻnuõ, ẻthĩ thẻplỏdu kanỏ- to.

¹⁶ ẻthĩ sudyã Byacẻ, “Pacẻphủ thĩtahe ẻhtỏ nuõma nẻ ñĩhuỏ ẻ?”

Rò Byacẻ hẻsủ ẻthĩ, “Ỏ, vã ñĩhuỏ vã-, lisásẻ hé, ‘Pacẻphủ thĩtahe ná pacẻphủ dö a õnủpã tahenuỏ, nẻ ki nõhtuthẻhtya ẻthĩ pã,’^o a hé phủnuỏ ma thĩ hỏnỏ kuỏnyã ù to ẻ?”

¹⁷ Htuõrò Byacẻ Jesù htucuỏkyã dö đở Bethania rò a cuỏ omyẻo bĩnuỏ.

*Byacẻ Jesũ Nỏkrã Thyẻkyã Kadwĩmỏ Tỏmỏ
(Marko 11:12-14, 11:20-24)*

¹⁸ Anotỏrỏ bĩ mỏlĩ rỏmủ akhẻnuỏ, Byacẻ ná a khỏpacẻ tahe kạkhyẻ khyẻthya dö vĩ Jerusalem, rò bĩ ẻthĩ kạ dö klyãlỏ akhẻ, Jesũ thẻẻ đĩ. ¹⁹ Rỏ Jesũ myáhtyẻ kadwĩmỏ tỏthỏ o dö klyãhtũ rò a cuỏ tỏ lủ tadủrỏ a myáhtyẻ athẻ o tỏplỏ- to. A o shuỏshuỏ alẻ prẻ. Yẻtỏphuỏrỏ a hé kadwĩmỏ yẻtỏthỏ, “Thẻkuỏ pã tã ù tỏphuỏ- tẻmẻ ñĩ-” a hé rò kadwĩmỏ krãthẻ cỏ tỏphuỏthẻ cỏ.

²⁰ Bĩ a khỏpacẻ tahe myáhtyẻ tẻhtwỏhtya phủyẻ akhẻ, a khyẻthukhyẻthẻ lỏplẻ cỏ. Rỏ ẻthĩ sudyã Byacẻ, “Kadwĩmỏ yẻtỏthỏ a cuỏthẻ tỏphuỏthẻ cyãtuỏ phủtẻtẻ ha?”

²¹ Byacẻ hẻsủ ẻthĩ, “Vã hẻcỏcỏ thĩ-, nẻ zủẻ rò nẻ ki thẻplỏrare to hẻnuõma phủ vã hé kadwĩmỏ rò a thẻẻkrãkyã yẻnuỏ, thĩ ma- thĩ mẻ cyãkuỏdủ phủnuỏ prẻ. Thĩ ki mẻcyãlỏklỏ pã cỏ ná nuỏ pã. Thĩ ki hé so yẻtỏmẻ, ‘Thỏthủ cuỏ taphãkyã dö htyẻđutava akủnuỏ,’ hẻnuõma a ki htwỏhtya pẻ thĩ phủ thĩ hé nuỏ pã. ²² Thĩ ki zủẻ nuỏ, thĩ kwĩtẻ dö Phẻ Cỏmarya a o ẻtẻtẻ- bẻbẻ thĩ ñủẻ pã.”

*Kayã Htwỏ Khuklỏkhuklyã Tahe Sudyã Byacẻ Jesũ A Taryẻshyosỏ
(Marko 11:27-33, Luka 20:1-8)*

²³ Byacẻ Jesũ nuỏ dö tẹlũhỏdu vủkũ rò bĩ a ẻthỹỏithyatã ù akhẻnuỏ, bwĩdukhu tahe ná Judaphủ tẻcỏbủcỏbẻ khuklỏkhuklyã tahe hyã dö Byacẻ a o rò a sudyã lủ, “Nẻ cuỏmẻtuỏ tẻphủyẻ tahe rỏma nẻ cuỏmẻ ná ùpẻ a taryẻshyosỏ pẻ? ùpẻ nõmẻ nẻ pẻ?”

²⁴ Byacẻ hẻsủ ẻthĩ, “Vã sudyã kuỏ thĩ ngỏ tỏmủ, thĩ ki hẻsủ pẻ kuỏ vã hẻrỏ vã mẻ tẻyẻtahe ná ùpẻ a taryẻshyosỏ pẻnuỏ vã ki hẻsoluỏ pẻkuỏ thĩ pã. ²⁵ Giovanni Baptista plwỏ pẻ ù htyẻ yẻnuõma Cỏmarya dyẻ lủ taryẻshyosỏ ẻ? Mỏtorỏ prẻlukayã dyẻ lủ ẻ?”

Rỏ ẻthĩ hé ñỹdyẻlủ, “Pẻ ki hé, ‘Cỏmarya dyẻ lủ’ kihẻrỏ, a klyã sudyã nyã hó pẻ, ‘Kihẻphủnuỏrỏ thĩ zủẻ lủ to mẻtẻ?’ A klyã hé nyã phủnuỏ hó. ²⁶ Manárỏ pẻ ki hé, ‘Prẻlukayã dyẻ lủ’ kihẻrỏ, pẻ thẻisẻ kayã bẻmủ yẻtahe alẻlẻ, mẻtẻhẻrỏ kayã yẻtahe yỏ zủẻ lahyã ná Giovanni ma Cỏmarya aprẻprỏ mỏlakỏ tỏprẻ, phủnuỏnuỏ.”

²⁷ Phủnuỏ akhu-akhẻ ẻthĩ hẻsủ Jesũ, “Pẻ thẻgnẻto.”

Rỏ Jesũ hẻsủ ẻthĩ, “Kihẻphủnuỏrỏ vã mẻtẻ yẻtahe ná ùpẻ a taryẻshyosỏ pẻ nuỏ vã hẻsoluỏ pẻ thĩ toto.”

Tẻdyã Khãkho Phủprẻkhũ Thẻnyẻ Ari-akyã

²⁸ “Hẻ pẻmẻyã vã thĩ tanẻ phủtẻ? Kayã tỏprẻ rò a phủprẻkhũ o thẻnyẻ. Rỏ a cuỏ hé a vyãđukỏ tỏprẻ, ‘Yẻtỏnyẻ hyã dö prẻkhu rò hyãmyãkhẻwẻ thỏbẻthẻmỏ ñĩ-.’

²⁹ “Rỏ a hẻsủ aphẻ, ‘Vã hyã to,’ a hé tadủrỏ đỏkhyẻ nuỏ a tanẻ ñĩkhyẻ rò a hyã khyẻthya.

* **21:12** 21:12 Kayã o dö htyẻkẻ aruỏ hyã dö tẹlũhỏdu rò a hyãhtulya lahyã arủ ná tẹlũhỏdu rũ thyãphủ ẻthĩ ki iprĩ lahyã ná tẻphủtẻlyẻ dö ki mẻlủhtya agẻ. Prẻhtulya rũ tahenuỏ, thyãphủ ki ñủẻ ẻrủ rò a pủmẻ-ẻ ùkhu. † **21:12** 21:12 Kayã tahenuỏ iprĩ lahyã htulwĩ ná thĩmỏ đỏ a ki mẻlủhtya agẻ prẻ. * **21:13** 21:13 Isaia 56:7 * **21:16** 21:16 Li Htuthẻhtya 8:2

³⁰ “Htuõrò phëyë tôprënuô a cuõke dô aphúpatí tôprë a o rò a hé thyálú phú a hé a phúvyápřë nuôtôprë. Rò a hesú aphë, ‘Ô phë, vã hyãdú pã,’ tadúró a hyã péto.

³¹ “Phúprëkhú yéthënyënuô, a meťo aphë théplò bítë tôprëťë?”

Rò èthí hesú lú, “Adu tôprë.”

Rò Byacè hé èthí, “Vã hécócó thí, thí lënuõõ akhãlë dô mókhu htyëlëkëkú nuô, prëkwíamo-arã ná himyáphëmuõ tahe cuõnuõphekýã thí hó. ³² Meťëhéro Giovanni hyã dyëluõ thí ná təcótëťë aklyã tadúró thí zúë lú to. Manárò prëkwíamo-arã ná himyáphëmuõ tahe zúë lú. Thí myáhtye cõ kayã yëtahe athëplò htulya kã cõ tadúró thí théplò htulyakã kuõũ to htuõto thí zúëkuõ cõ ũ taki- to.

Tëdyã Khákho Prëmë-e Thòbithëphë Dõ Acyě Tahe
(Marko 12:1-12, Luka 20:9-19)

³³ “Níďã pò lahyã tëdyã dô aruõ yëtótó. Bètòphuõnuô prëbyacè dô a isóiplú nídyë a thòbithëmõ tahe otôprë. A iratavãbí nídyë lõ a tarëyë, rò a ikhúo nídyë ahëkú tókũ dô a ki ivĩhte ná thòbithëhtyë agnë, htuõrò a isóhtya ní lëthúhtyalõ dô ũ lëpõpmyã ná prë agnë tòmë. Htuõrò a plwõkhyãekýã aprëyë ná prëmëprë tahe rò a htecuõkyã dô këaruõ tókë. ³⁴ Thyáphú prëkhyãe lú prë tahe ki bëepë kuõ lú thòthë tahenuõrò, bí shuõkhë phúhyã hó dô tó ibapló hó thòbithë akhë nuô, a nõhyã a prëmëťëphú tahe dô prëkhyãëprë tahe a o.

³⁵ “Prëkhyãëprë tahenuô a pũ prëbyacè a prëmëťëphú yëtahe rò a mũ lütë tôprë, a meťyëkyã lütë tôprë, tôprë rò a tã lú ná lõ. ³⁶ Yëtòphuõrò a nõhyã élõklõke prëmëťëphú dô èthí o rò a hyãë klõ ná a hyã rë nuõtahe cõ tadúró prëkhyãëprë nuõtahe mecyëmeçü èthí thyanã a hyã rë nuõtahe prë. ³⁷ Dõkhyëťadúró, a nõhyã a phúprëkhú dô èthí a o. ‘Vãphú ná vãnë ma èthí klyã thënyãthëtarë klõnyã prë,’ a hé phúnuô.

³⁸ “Manárò bí prëkhyãëprë yëtahe myáhtye lú akhënuô, èthí hé nídyëluõ, ‘È ma prë dô a níbë ucëtazë nuôtôprë hó, cuõ! Cuõmëťyëkyã lú pó-, rò pë ki phýë a ucëtazë pã pó-,’ a hé lahyã phúnuô. ³⁹ Rò a pũ lú rò a cwihtekýã lú dô tarëklõ rò a meťyëkyã lú.

⁴⁰ “Phúnuõrò shyë- prëbyacè hyãtuõ pãnuô, a ki me èthí phútë pã?”

⁴¹ Prëlütýã khukló tahe ná Judaphú təcóbë khuklõkhuklyã tahe hesú, “A ki mecyëmeçü, meťyëkyã kayãcyëkayãcũ nuõtahe pã. Rò a ki plwõkhyã khóke aprë yënuô ná prëkhyãëprë dô a ki ibë kakhýë pë lú bí tětthëtëphõ hte ashuõakhë nuõtahe pã.”

⁴² Byacè hé èthí, “Lisásëkú hé,

‘Kayã meťtya hi rò lõ dô èthí vkyã lú nuõtòmënuô a htwõhtya lõ dô a tahtwóma lõ cõ hitómë cõ. Yënuõma Byacè Cómarya meťë prë, rò a meťë yënuõma a tẹpřotëpřya nyacó.’[✠]

“Lisásëkú hé phúyënuõma thí hõnó kuõũ tóphuõ- to è? Thí klyã hõnó nyãprë.

⁴³ “Phúnuõrò vã hé thí mókhu htyëlëkëkú dô thí tókõ nřbënuô Cómarya ki phýëphekýãphe thí pã. Rò a ki dyë ná kayã dô a cüë Cómarya angõ nuõtahe pã. ⁴⁴ Kayã dô a latã dô lõ yëtómë alõnuô, akrwí ki lakë prë pã, manárò lõ yëtómë ki latã dô lulo pã nuô, akrwiakrwó ki mũ kapří lõ cõ pã.”[✠]

⁴⁵ Bí bwídukhu tahe ná Pharisëophú tahe nřhuõ Byacè Jesú dyákhákho akhënuô, èthí thëgnë ná Byacè hëkho èthí. ⁴⁶ Rò èthí myápũ lahyã klyã dô a kírë pũ Jesú tadúró Jesú ma prëpřo tôprë, kayã bëmü tahe yõ zúë lahyã phúnuô akhu-akhýë, èthí thëisë kayã bëmü nuõtahe alë.

22

Tëdyã Khákho Tëkã Sõmëšõdyã
(Luka 14:15-24)

¹ Byacè Jesú dõnyã khákho pë khyëthyã èthí rò a hé, ² “Mókhu a htyëlëkëkú nuõma athyanã khwí tôprë dô a taritaryã one pë a phúprëkhú pwë kašõdyã dô a ki buõebuõõ sú

✠ 21:42 21:42 Li Htuthëhtya 118:22-23

✠ 21:44 21:44 ũ rá liphá mú- nukhë taehenuô, ũ myáhtye lisásë yëtómã opatõkuõ to

ũ agně yěnuô tôprěhó. ³ A nõcuô éhyã kayã dô a mehyãehyãô lũ tahenuô ná prěmětěphú tahe tadúro èthi hěsú lahyã, ‘To, pě hyãkuô ně to.’

⁴ “Htuôro a nõcuô pó ná a prěmětěphú dô aruô tahe rò a hěcuônĩ lũ, ‘Hěso pě kayã dô vã mehyãehyãô lũ nuôtahe, vã taritaryã htuôlô hô đimóhě agněhó. Vã mětěhyě có pũphědu ná pũphú katúkatya tahe azye có. Hyãehyãô lahyã kaşõmşõdya a tětětõ yěnuõma anĩ hó, cuõhěso pě lahyã èthi phúyěnuô ní-’ a hěcuônĩ a prěmětěphú tahe phúnuô.

⁵ “Manáro kayã dô khwĩ mehyã lũ tahenuô a bezũbenyã tôcõ- to. A htecuô khókya lỏ. Tôprě rò a hyã dô prěkhu, tôprě rò a cuô mẽkuõmẽkhá. ⁶ A okyã tahe ke rò a pũ mẽcyẽmẽcũ khwĩ a prěmětěphú tahe, htuôro a mětěhyě lútě tahe. ⁷ Yětõphuôro khwĩ thěplõdu rò a nõcuô aklyěphú tahe rò èthi cuõmětěhyěkya lỏ- kayã dô a mětěhyě lũ prěmětěphú nuõtahe rò súũkyã lỏ èthi vỹ.

⁸ “Rò a hé prěmětěphú tahe, ‘Ũ taritaryã one lõhó kaşõdya a tětětõ tadúro kayã dô vã mehyã lũ tahe nuõma kayã tahe dô a tókõ mehyã to. ⁹ Cuõmõ lahyã dô klyãtõ klyãsású lũ nuô rò myãhtye ùpépẽ- bẻbẻ éhyãlỏ èthi dô pwẻkũyẻ ní-’ ¹⁰ Phúnuôro a prěmětěphú tahe htecuô dô klyãdu tahe akũ rò a cuõẻka plỏlỏ lỏ- kayã dô a myãhtye nuõtahe. Acyẻ bẻbẻ, aryã bẻbẻ, a hé pã to, aẻka lõplỏ có rò dô kaşõdya ahikũ nuô siprẻ bãtapĩ- có.

¹¹ “Manáro bí khwĩ hyãnuõmyã siprẻsĩmyã akhẻnuô, a myãhtye siprẻ dô a kũthyã kuõũ kaşõdya a hyecã to o tôprẻ. ¹² A sudyã lũ, ‘Khỏmẻ-, nẻ kũthyãni kuõũ hyecã kaşõdya to rò nẻ cuõ hyãnuõ nĩ kuõũ phútẻ?’ Tadúro a hěsú lũ tỏmũ- to.

¹³ “Yětõphuôro khwĩ hé a prěmětěphú tahe, ‘Cỏklỏlỏ atakhu khãduô nuô rò tãhtekyã è dô akhỉkẻ nuô. Khãlẻ binuô tỏphoma tẻngũpẻlyãngũpẻryã akhỉlẻ ná tẻ ảtakrũ có khukhyẻ akhỉlẻ.’

¹⁴ “Mẻtẻhẻro Cỏmaryã mehyãẻlả kayã tadúro a nwỏhtya patiprẻ ù prẻ.”

Judaphú Tahema A Tỏkỏdyẻ Khwĩ Caesare Amo-arả Ê?

(Marko 12:13-17, Luka 20:20-26)

¹⁵ Htuôro thyáphú Pharisẻophú tahe ki pũnĩ Byacẻ Jesũ hẻbẻthũ ngỏ tahe agněnuôro, a htecuô okủokỹã nĩdyẻ lũ. ¹⁶ Èthi nõcuô tỏkuỏ a khỏpacẻ tahe ná Khwĩ Herodẻ aplỏamủphú tahe dô Byacẻ a o rò èthi cuõhẻ Byacẻ, “Thárãdu, pẻ thẻgnẻ ná nẻ ma kayã cócủcỏ tôprẻ. Nẻ ithyỏ có ù phũ Cỏmaryã thẻzủ nõohtwỏprẻ ù nuõtahecỏ. Nẻ đã ithyỏithyãhỏ ù hẻnuõma nẻ ithyỏ pẻpẻ ù tẻmátẻcỏ prẻ. Prẻlukayã tahe tanẻcỏ nẻ phútẻ bẻbẻ, nẻ thẻisẻ kuõũ tôcõ- to. Nẻ myãdu myãpati kuõũ toto. ¹⁷ Phúnuôro nẻ hẻpẻmyã pẻ yẻtỏcỏ, ma nẻ tanẻ phútẻ? Ma pẻ tỏkỏdyẻ Roma akhwĩdu Caesare amo-arảẻ? Ma pẻ tỏdyẻ toẻ?”

¹⁸ Manáro Byacẻ Jesũ thẻgnẻone htuỏhỏ dô èthi kỉrẻ pũ lũngỏ rò a hěsú èthi, “Kayã cyẻzỏcỏtẻ nẻ thỉ-, mamẻtẻro thỉ hyãcyẻ sudyãkho ngỏ phúyẻ mẻtẻ? ¹⁹ Dyẻlủ pẻmyã vã rủzye dô thỉ dyẻ ná amo-arảẻ yẻnuô,” rò èthi hyãdyẻ lũ rủzye denari tỏbẻ. ²⁰ Rỏ a sudyã èthi, “Yẻma ùpẻ khuklỏzỏzỏ pẻ? A rỏo ná ùpẻ amwĩpẻ?”

²¹ Rỏ èthi hěsú, “Khwĩ a khuklỏzỏzỏ ná khwĩ amwĩ.”

Htuôro Byacẻ hěsú èthi, “Khwĩdu Caesare atẻ kihẻro dyẻ ná khwĩdunuô, Cỏmaryã atẻ kihẻro dyẻ ná Cỏmaryã nuô.”

²² Bí èthi nỉhuỏ Jesũ hé phúyẻ akhẻnuô, a htetapa lõplỏ èthi rò èthi hteka taphãkyã lỏ lủlẻ.

Tẻsudyã Tẻohtwỏprẻ Shyẻ- Thyẻhtuỏ Pả Ari-akyã

(Marko 12:18-27, Luka 20:27-40)

²³ Bĩnuô tỏnyẻhỏ, Saduceỏphú dô a zủẻdủ agně ná shyẻ- thyẻhtuỏpả nuô tẻhtwỏprẻ kảkhyẻ o pả to tỏmủnuô a hyã dô Byacẻ a o rò a hyã sudyã lũ ngỏ tỏmũ. ²⁴ Rỏ èthi sudyã Byacẻ Jesũ, “Thárãdu, Mỏsẻ hé pẻ pẻ ná prẻkhũ tôprẻprẻ ki thẻyẻ rò aphũ ki okyã tôprẻ- to hẻnuô, thyáphú akłwĩalyã ki okyã kuõũ nuôro, a puỏprẻkhũ bẻ phẻyẻdwỏ akhỉ okyãyẻ, a hé phúnuô. ²⁵ Khỏnyãrỏ dô pẻkẻlẻnuô puỏẻ ná vyã prẻkhũ o thuỏthyỏtỏprẻ. A vyãprẻlỏ tôprẻ phẻyẻ amẻ rò đỏkhyẻnuô a thẻyẻkyã amẻ lẻ, rò aphũ okyã tôprẻ- to akhu-akhẻyẻ

apuõ dókhyé tôprê bèphyédwó akhí okyá yétôprê. ²⁶ Apuõ nyěprê tôprê htuõrò thuõprê tôprê tuõdó aprê thuõthyótôprê yétôprênuò a htwõhtya thyákuõ lõ phú avyáprê htwõhtya nuò. ²⁷ Dókhyétadù rò prêmò yétôprê thyé kuõno prê. ²⁸ Phúnuòrò shyé- thyéihtòkakhýé amõnyé pã tõnyènuò, yé thuõthyótôprê. Aklènuò, bité tôprê ki htwò avè pã? Mètèhèrò èthi htwònólõ lüvè nuò-,” a sudyã Jesù phúnuò.

²⁹ Rò Byacè Jesù hésù kakhýé èthi, “Thi thú lõhó, mètèhèrò thi thégnè tãtè kuõõ lisãsè ná Cómarya a tẽprõtẽprya męcýã tẽ tahe to. ³⁰ Mètèhèrò shyé- ù thyé ihtòkakhýé pãnuò ù phyéphúphyémè, ù phyéphúphyévè o pãtohó, èthi ki thyákuõ lõ phú mòkhutanéphú nuòtahe pãhò. ³¹⁻³² Tẽthyé ihtòkakhýé ari-akyã yènuò, Cómarya hékyã, ‘Vã ma Abraham a Cómarya, Isaac a Cómarya, ná Jacob a Cómarya,’* a hé phýyé nuòma thi hõnó kuõõ to è? Cómarya ma kayãthyé tahe a Cómarya máto, kayã htwõprê tahe a Cómarya.”

³³ Bí kayã bémụ nịhuò a tẽthyóyè akhènuò, a khyéthukhyéthé lõplĩ có.

Ngómekyã Dõ A Lodulõ Û

(Marko 12:28-34, Luka 10:25-28)

³⁴ Pharisèophú tahe nịhuò ná Saducèophú tahe hékakhýé sùbè Byacè Jesù tòmũ- to rò Pharisèophú tahe èopló nịdyé khyèlù. ³⁵ Dõ èthi aklènuò, a thégnè lõbãklõ Judaphú a tẽthyótẽthya nuò a otôprê rò a hyã sudyãkhomyã Byacè Jesù, ³⁶ “Thará, tẽmekyãngó a tẽthyótẽthya aklè yètahe nuòma bité tòmũ rò a lodulõ ù?”

³⁷ Byacè hésù kakhýé, “ ‘Mò lõthulõthé thi Cómarya ná thi théplò simèlõ, mò lõthulõthé è ná thi tẽotwõprê lõ- plĩ, mò lõthulõthé è ná thi tẽtanè lõ- plĩ.’* ³⁸ Yèma tẽmekyãngó dõ a lodulõ tòmã hõ. ³⁹ Nyëmãtòmã ma, a thyáhó ná aré nuò tòmã hõ, ‘Mò kayã dõ a ophũowó ná thi nuòtahe phú thi mọlyã nịdyé thínè nuò.’* ⁴⁰ Lõ- Mosè ná prẽprõ thítahe a tẽthyóithya a khãshyékhyã tahenuò a tatehtya lõplĩ dõ tẽmekyãngó yènyèmũ alop prê.”

Messia Ma Ûpẽ Aklwĩalyã Pẽ?

(Marko 12:35-37, Luka 20:41-44)

⁴¹ Bí Pharisèophú cuò oplóoplu lõ lù akhènuò, Byacè Jesù sudyã èthi, ⁴² “Kristu dõ a mëlwõhtekã ù yétôprê ari-akyã nuò, thi tanè lù phúté? Aklwĩalyã tãkalyã dõ ùpè o?”

Rò èthi hésù, “Khwĩ Davi aklwĩalyã.”

⁴³ Rò a hé èthi, “Ki mephúnuòrò mamètèrò Thé Sãsè Byacè hturyã Davi rò a cuõnõ étuõ Kristu yènuò, ‘Byacè’ mètè-? Mètèhèrò a cuõhé tuõ,”

⁴⁴ ‘Byacè Cómarya hé và Byacè, “Bí và mepè lõlãtakli tyahi prèthéhte* nè nuòtahe rò và dya-olõ èthi dõ nè khanyèlè hito nuò, onyão dõ và takhu cõhtwò yétokyé.”’*⁴⁵

⁴⁵ “Rò Khwĩ Davi ki é lù, ‘Byacè’ kihèrò a cuò htwò cyã Khwĩ Davi aphúkhù phúté?” ⁴⁶ Û hésù kakhýé cyã pã lù tôprê- to. Cáhtya bínuò tõnyé tãplehyã nuò ù sudyãbù pã lù tôprê- to.

23

Byacè Jesù Dyèrõdyéryè Tẽcóbucóbè A Khuklókukhyã Tahe

(Marko 12:38-40, Luka 11:37-52, 20:45-47)

¹ Byacè hé kayã bémụ tahe ná a khõpacè tahe, ² “Prèithyó tẽthyótẽthya athará tahe ná Pharisèophú tahe ma a nịbè taryëshyosõ dõ a bè ithyóithya héhte taple luõ pè ù ná Mosè a tẽthyótẽthya tahe. ³ Mephúnuòrò thi bè nịdã èthĩngó, thi bè krwõmè lõ phú a hésoluõ pè thi nuò. Manárò krwõmè kuõ tã phú èthi mènũò tãmé, mètèhèrò èthi yètahe nuòma a krwõmè kuõ phú a hé pè ù nuòtahe to. ⁴ Èthi nõlũkrwõmè ù tẽcóbucóbè a tẽthyótẽthya écò thyánã a nõzá ù tãmuõtãtè dõ ahtuòányè tahenuò tadùrò thyáphú ù ki zãbè tãmuõtãtè dõ ahtuòányè tahe agnènuò, taki- ma èthi męcwó có ù to.

⁵ “Lõ- èthi mè hó nuòtahe nuò a thézũ nõmyãhtye ù ná anè prè. Èthi isé tapyè lyãdu lisãsè htõ rò a cõ lahyã dõ a mãhtélõ ná a takyãlõ, htuõto èthi thézũ thyã lahyã cãcwõkarõ dõ akhãmĩ htũklõ ná ù nuòtahe. ⁶ Bípwébila akhènuò, èthi thézũ onyão lahyã dõ khãlè htyalõ tahe. Kidõ tẽcóbè hõkũ hérò èthi thézũ onyão lahyã khãlè dõ ù lèbezũbenyã lù

* **22:31-32** 22:31-32 Li Htekã 3:6,15 * **22:37** 22:37 Li Dõnyã 6:5 * **22:39** 22:39 Li Cóbucóbè 19:18 * **22:44** 22:44 Khura * **22:44** 22:44 Li Htuthéhtya 110:1

nuôtahe prê. ⁷ Dô klékũ kayã oplu-ophe akľê hénuô, a thežũ nõhébê bezũ ù ná anê, rò a thežũ nõê ‘Thará’ ù ná anê.

⁸ “Manáro thi rò nõ é ‘Thará’ tă ù ná thĩnê támê ní-, meťehéro thĩthará ma a o prê tôprêprê- tuô prê. Htuôto thi ma thĩpuôthĩvyã thyálô lũ prê. ⁹ Dô hekhu yênuô é ‘phê’ tă ù tôprê- támê ní-, meťehéro nêphê oprê tôprêprê- tuô prê. Ê ma a o dô mókhu. ¹⁰ ‘Tháradu,’ nõ é tă thĩnê ná ù tôprê- támémê, meťehéro nê tháradu o prê tôprêprê- tuô prê, è ma Byacê Krĩstu. ¹¹ Kayã dô a htwô thĩ prêmeťetêphũ nuôma kayã dô adulôũ dô thĩklê hó. ¹² Kayã dô a phyéhtyalô anê nuô, Cómãrya ki shyatã lũ pá. Kayã dô a shyalyã anê nuô Cómãrya ki dyahtyalô lũ pá.

Têcóbê Khuklôkhukyã Dô A Hébe Taklyéngô Tahe

¹³ “Judaphũ a prêithyô têthyótêthya athára thĩtahe ná Pharisêophũ thĩ-, Cómãrya ki cirya thĩ pá. Thĩ ma kayã dô a cyézócôtê anê tahe. Thĩ mebí phekyálô lõ- kayã dô a myápũnuô dô mókhu htyêľêkêkũ nuôtahe kadã. Thĩ nêbyacê nĩdũ có rò thĩ nuõñĩ to tadúro thĩ pũ meťatũbí kyálô kayã dô a myápũnuô nuôtahe akadã. ¹⁴ Judaphũ a prêithyô têthyótêthya athára thĩtahe ná Pharisêophũ thĩ- Cómãrya ki cirya thĩ pá. Thĩ ma kayã dô a cyézócôtê anê tahe. Meťehéro thĩ cuô hébê taklyê phyêphekyálô prêmòokryã ahi ná a tãmuôťatê tahe rò thyáphũ ù ki myãhtye thĩ phú kayãcôkayãte tahe nuôro thĩ kwĩ cóbêhtũ pê ù. Mephũnuôro Cómãrya ki cirya cyêklô thĩ ná ù pá.*

¹⁵ “Prêithyô têthyótêthya athára ná Pharisêophũ thĩ-, Cómãrya ki cirya thĩ pá. Thĩ ma kayã dô a cyézócôtê anê tahe. Thyáphũ thĩ ki ilo kanuô nĩkuô kayã tôprênuô, thĩ cuôľê tava yenyacô dô khöľô khukhu, dô htyêkũkũ có, rò bí kayã tôprêprê theplò zũe krwômê kuô hó thĩ dô a kô ná ngarakũ tahenuô, thĩ ithyóithya lũ dô a ki htwôhtya thĩ khòpacê dô acyêacũklô ná thĩ nyêphuô.

¹⁶ “Kayã mêthêkhĩ dô a thũ pê ù klyã thĩ-, Cómãrya ki cirya thĩ pá. Thĩ hé, ‘Kayã tôprêprê ki byãangô ná têtũhodu hénuô, a ľêhéó ná tóco- to, manáro ki a cuôbyã angô ná htê dô a o dô têtũtyã hõkũ nuôtahe hénuôma a bê htwôhtya phú a hé nuô.’ ¹⁷ Kayã olôokľô thĩ-, thĩ theplô a mêthê yênuô a ľê vã-. Tanê myámô, bíte tóco a lodukľô. Htê lodukľô ê? Ma têtũhodu dô a mešãsê htêyênuô a lodukľô ê? ¹⁸ Thĩ hé, ‘Kayã tôprêprê ki byã angô ná têtũtyã arê yênuôma, a ľêhéó ná tóco- to. Manáro ki a cuô byã angô ná têtũ dô a o dô têtũrêkhu yênuôma a bê htwôhtya phú a hé nuô.’ ¹⁹ Kayã mêthêľê thĩ-, tanê myámyã, bíte tóco dukľô, ma têtũ ê? Tomanã têtũrê dô a dyê šãsê têtũ nuô ê? ²⁰ Phũnuôro kayã dô a byã angô ná têtũrê akhênuô, a byãpa tøkũ lõ hó ná lõ- têtũ dô a o dô têtũrê aľo nuôtahe hó. ²¹ Htuôro kayã dô a byã angô ná têtũhodu nuô, a byã nuôťokũ lõ hó ná Cómãrya dô a o dô têtũhodu akũ yênuô tôprê hó. ²² Kayã dô a byã angô ná mókhu nuô, a byã nuôťokũ lõ hó ná Cómãrya ľeonyã ná prê dô a onyã bí aľonuô tôprêhó.

²³ “Prêithyô têthyótêthya athára thĩ ná Pharisêophũ thĩ-, Cómãrya ki cirya thĩ pá. Thĩ ma kayã dô a cyézócôtê anê tahe. Thĩ me phú Mosê a têthyótêthya hénuô to. Thĩ myã talwókyã têtũ dô a lodukľô tahe vã-. Thĩ mećótêto, thĩ thežõñĩ ù to. Thĩ có ná thĩngõ to. Thĩ hóacĩ tahe dô ù é ná mí, dilã ná kumĩ thĩ tahenuô, thĩ dyê ná pwĩshyétõpwĩ tadúro bê ciryatê cócõtete, bê thežõñĩ ù, bê ohtwõprê có ná ngõ yêtahe nuôma têtũ dô a lodu rò thĩ tõe meprô tøkũ ná thĩ pwĩshyétõpwĩ yênuô. ²⁴ Kayã mêthêkhĩ dô a thũ pê ù klyã thĩ-, theĩsê ná thĩ õnuô nĩtyã lakô phótháphũ tõe rò thĩ pryêkyã lũ manáro thĩ píklũ nuõñĩ có tathĩbuôdu tóduô có.

²⁵ “Prêithyô têthyótêthya athára ná Pharisêophũ thĩ-, Cómãrya ki cirya thĩ pá. Thĩ ma kayã dô a cyézócôtê anê tahe. Thĩ yêtahe nuôma a thyácõdũ ná kayã dô a sipľĩ bêtõdĩbê dô aklô nuôtahe cóni, dô thĩ theplókũ nuô a o bãtapĩ có ná têtũpũphe zêplêphe ù ná ľũmëmõ nĩdyédũ theplô yênuô tahe có. ²⁶ Pharisêophũ dô a mêthêkhĩ thĩ-, sipľĩkyã rêtľô bêtõbêkyã ná dībê dô akũ nuôtahe. Thĩ ki mephũnuô túma dô aklõnuô a plĩhyã kuôdũ pá.

* **23:14** 23:14 Û rá ľiphã mú- nukhê tahehenuô, ù myãhtye ľisãsê yêtõmã opatøkũ to

²⁷ “Prèithyò tètthýótètthya athará ná Pharisèophú thĩ-, Cómarya ki cirya thĩ pá, thĩ ma kayá dǎ a cyézócóté ané tahe. Thĩ ma athyaná ù byá luòkú ná lǎ rò ù plǒbǔ è dǎ aklǎ nuòtahe hò. Aklǎ rò abúsúto twǒlǎ tadúro dǎ akú rò a o shuòshuò pré ná luòkrwíluòkrwó ná athǎalǎ tahe pré. ²⁸ Phúnúòhǎ dǎ aklǎ rò ù myáhtye thĩ ná kayácókayáte ryálǎ tahe tadúro dǎ akú rò a o bǎtapí có ná tètthýócóté nẹ ná tètthútèplǎ tahe có.

²⁹ “Prèithyò tètthýótètthya athará ná Pharisèophú thĩ-, Cómarya ki cirya mǎlakǎ có thĩ pá. Thĩ ma kayá dǎ a cyézócóté ané tahe. Thĩ byá pẹ prèprǎ mú- nukhè nuòtahe aluòkú ná lǎ. Thĩ taritaryá twǒ pẹ kayácókayáte tahe aluòkú. ³⁰ Htuòrò thĩ hé, ‘Pè ki ohtwǒprè tǎ bye dǎ phyèphuo yètahe ahtúkhè hénuòma, pẹ klyá onuò tǒkuò nyǎ dǎ kayá dǎ a mètthýè prèprǎ nuòtahe aklè to,’ thĩ hé lahyá phúnúò. ³¹ Phúnúòrò thĩ dyèluò liphó cóhǎ thĩné ná thĩ ma kayá dǎ aklwíalyá hó ná a mètthýè prèprǎ nuòtahe cóhǎ. ³² Phúnúòrò tarú mẹ plehyá tadú pǎ lahyá dú ní-. Mèlómèbǎhtya lǎ pèpǒdú thĩphyèthĩphuo a tètthútèplǎ nuòtahe ní-.

³³ “Rùmúmýá thĩ-, rúthĩ aphúalyè thĩ-, Cómarya kíré ciryatǎ thĩ dǎ ngarakú pǎnuò, thĩ cuò siplébè cyǎ phútè? ³⁴ Phúnúòrò vǎ ki nõhyá pẹ thĩ prèprǎ tahe, prètthèkhuthègnè tahe ná Thará thĩtahe pá, tahehenuò thĩ ki mǔthýèhtya èthĩ dǎ krusulo pá, tahehenuò thĩ ki mǔ lǎ ná ipírwí dǎ tètthýócóté pǎ rò thĩ ki cuòlè pǔ èthĩ tǒvǐ htuò tǒvǐ pá. ³⁵ Lǎ- kayácókayáte dǎ ù mètthýè èthĩ bí hekhu yètahe athwí, cáhtya bí Abèlè athwí nuòrò, tuǒhyá dǎ Barakia aphúprèkhǔ Zekaria athwí dǎ ù mètthýè lǎ bí tètthýócóté ná tètthýócóté aplèkú yènuò, Cómarya dyahtyalǎhǎ tètthýócóté yètahe dǎ thĩkhu hó. ³⁶ Vǎ hécócó thĩ-, tẹ yètahehenuò a ki lyǎbè lǎ thĩ dǎ a ohtwǒprè khǒnyá yètòhtú tahe akhu pá.

(Luka 13:34-35)

³⁷ “Kǎ- vǐ Jerusalem, vǐ Jerusalem- prèprǎ dǎ ù nõhyá èthĩ dǎ nẹo tahenuò, taheherò nẹ mètthýèkyá èthĩ, taheherò nẹ tǎ èthĩ ná lǎ. Phú shyèmuò takótakèbí nǐdyè aphú dǎ adǎlè nuò, vǎ yácú takótakèbí nǐ tamòmǎ có nẹ tadúro nẹ thèzǔ nótakèbí nǐ vǎ ná nènè to. ³⁸ Myámǎ lahyá- Cómarya ki dya-okryákyá tǔdú thĩ tètthýócóté yènuò pá. ³⁹ Rò vǎ hé thĩ, thĩ ki myáhtye pá vǎ tohǎ, rò shyè- thĩ héhǎ, ‘Kayá dǎ a hyá dǎ Cómarya amwíkú yètǒprènuò, a ki nǐbè dǔhǎ tèsǒrǐ ní-.’* Thĩ héhtuòhǎ phúnúò pá rò thĩ ki myáhtye khyèthýá no vǎ pá.”

24

Ū Ki Mẹ Tǎprǒkyá Tètthýócóté Pǎ Ari-akyá

(Marko 13:1-2, Luka 21:5-6)

¹ Bí Byacè Jesú htecuòkyá dǎ tètthýócóté vǐkú akhènuò, a khǒpacè tahe hyá dǎ lǎo rò a nõmyá lǎ ná tètthýócóté dǎ ù isóhtya lǎ nuòtahe. ² Rò a sudyá a khǒpacè tahe, “Lǎ- tẹnuò tahe thĩ myáhtye lǎ è? Vǎ hélúò có pẹ có thĩ, lǎ- yè tahenuò, ù ki hyá dǎ tǎprǒkyá lǎ è pá. Lǎ yètahehenuò a oícú pá lǎ tǎmè- to pá.”

(Marko 13:3-13, Luka 21:7-19)

³ Bí Byacè Jesú onyǎo dǎ Oliva sokhu akhènuò, a khǒpacè tahe hyáophúkuò tǔdú lǎ rò èthĩ hé lǎ, “Hésoluò pèkuòmýá pẹ dǎ nẹ hé pǎnu tahenuò, a ki htwǒhtya bíkhètè pá? Nẹ kíré hyá bíkhètè pá htuòrò hekhuýè ki tadúkyá bíkhètè pǎnuò tètthýócóté amáadyá tǎcócó ki oluòhtya rẹ pá è?”

⁴ Byacè hèsú èthĩ, “Rǒnǐ lahyá thĩné ní-, nõiloláhó cuònǐ tǎ ù ná thĩné tǎmè ní-. ⁵ Mètthèrò kayá ki hyádákwo lahólyá nǐdyè lahyá ané ná vǎmwǐ pá tahenuò a o élá pá, rò èthĩ ki dǎkwó lahó lyá nǐdyè lahyá ané, ‘Vǎ ma Kristú’ rò èthĩ ki iloláhó élá ù pá. ⁶ Thĩ ki nǐhuò tèsátèpǎ dǎ a htwǒhtya khǒnyá yènuòtahe pá, htuòto thĩ ki nǐhuòhtǎ nǐhuòlyá ná ù kisákípǎ lǎ pá tadúro thèisè bèzòbèthi tǎ lahyá tǎmè ní-. Phúyè tahe nuòma a bè htwǒhtya nyǎ pá, manárò yènuòma hekhu kíré tadú hónúò mǎhító. ⁷ Mètthèrò myécó tǎcócó ná tǎcócó, htyékè tǎcócó ná tǎcócó kisákípǎ lǎ pá. Kéyíkékó ná tanèhtódǐ tahe ki ohtyahtǎohtyalýá lǎplǐ dǎ hekhuýè tǎpho htuò tǎpho pá. ⁸ Lǎ- tètthýócóté yètahe nuòma mǎpǎprè tètthýócóté a khǎshýèkhǎryá dǎ athyaná prèmò kíré phúo hǎsè mǎpǎ nuòprè.

⁹ “Htuõrò ù kipúkipò lǎ thì pǎ, ù kimúkipò lǎ thì pǎ htuõto ù ki męthyě thì pǎ. Dó thì có ná vǎ akhu-akhyerò kayǎ pwǒ- tǒprẹ ki thේhte lǎ thì pǎ. ¹⁰ Bínuõkhẻ pǎ kayǎ ki vǐkyǎ ẻlǎ a tẻzúẻtẻnyǎ pǎ. A ki isẻe lúmwi tǒprẹ ná tǒprẹ pǎ. A ki thේhte nẻdyẻ lǎ lủ tǒprẹ ná tǒprẹ pǎ. ¹¹ Htuõto prẻprỏ ohtyaẻ akhu-akhyẻ, tẻmỏnỉ lủ tǒprẹ ná tǒprẹ ki simẻ hyǎ ná hyǎ pǎ. ¹² Tẻmủmyǎricyǎ ohtyaẻ akhu-akhyẻ, tẻmỏnỉ lủ tǒprẹ ná tǒprẹ ki simẻ hyǎ ná hyǎ pǎ. ¹³ Manǎrò kayǎ dỏ a ihtỏtanya oklỏsỏma dỏ a tẻzúẻtẻnyǎ akủ tuỏđđ atadủ tahenuỏ Cỏmarya ki mẻlwỏhtekǎ ẻthỉ pǎ. ¹⁴ Htuõrò mỏkhu ahtyẻkẻ a tẻthẻkrủmỉla yẻnuỏ, ù ki hẻsỏdỏnyǎ nẻhuỏ pẻlỏ kayǎ o dỏ hekhuyẻ tỏba lỏ pǎ, htyẻkẻ pwỏtỏkẻ ki nẻhuỏnỏ lỏhtuỏhỏ tẻkhyǎthẻyẻ pǎ túma hekhuyẻ ki tadủkyǎ no prẻ.”

Tẻ Tarỏthẻ Thẻisẻ

(Marko 13:14-23, Luka 21:20-24)

¹⁵ “Thỉ ki myǎhtye ù ihtỏo dỏ tẻsǎsẻ akhẻlẻ pǎ. Tẻthẻzỏthẻryǎ ki mẻ taprỏmủmyǎ lỏ Cỏmarya tẻlủhỏdu pǎ. Prẻprỏ Danielẻ rǎ tẻthẻzỏthẻryǎ yẻ ari-akya. Nỏ thẻgnẻplỏ lahyǎ kayǎ dỏ a hỏ li thỉtahe nỉ-. ¹⁶ Htuõrò bỉ thỉ myǎhtyẻhỏ tẻhtwỏhtya phủyẻ hó pǎ akhẻnuỏ, kayǎ dỏ a o dỏ Juda kẻkủ tahe bẻ klyahya lahyǎ dỏ sokhunuỏ. ¹⁷ Kayǎ ki o dỏ hikhuklwỏ tabyekhu tǒprẻprẻ nuỏ nỏklyatỏ phẻnỉ tǎ a tẻmuỏtẻtẻ dỏ hikủ nuỏtahe tẻmẻ. ¹⁸ Kayǎ o dỏ lyǎkhu tahenuỏ nỏka phẻnỉ tǎ acỏklỏ tẻmẻ. ¹⁹ Bínuõkhẻpǎ nuỏ a ki sỏryỏsỏphỏ pẻ nyacỏ prẻmỏ dỏ a o ná ahỏathẻ tahe agnẻ ná aphủ ỏnủ pǎlủ nuỏtahe agnẻ pǎ. ²⁰ Thỉ bẻ hteklya ashuỏakhẻ yẻnuỏ, thyǎphủ a ki tẻtỏ tǎ ná kẻrỏkhẻ tẻmẻ tomanǎ Judaphủ a Mỏnyẻduỏ tẻmẻnuỏ, kwỏcỏbẻ lahyǎ nỉ-. ²¹ Bínuõkhẻpǎ tẻpyẻtẻsẻ ná tẻcyẻtẻcủ tahe ki ohtya pǎ. Dỏ hekhu htwỏhtyalủ pǎ tuỏkhỏnyǎ yẻnuỏ có bẻbẻ, dỏnodỏkhyẻ pǎ bẻbẻ, tẻpyẻtẻsẻ, tẻcyẻtẻcủ dỏ myǎhtyẻnỏ takhyỏ- to tahenuỏ, a ki ohtya pǎ. ²² Cỏmarya ki mẻphuỏ pẻ tẻcyẻtẻcủ yẻ ashuỏakhẻ to hẻnuỏ, kayǎ ohtwỏprẻbẻ tǒprẻ to. Manǎrò Cỏmarya yỏ myǎ kayǎ dỏ a nỏhtya yẻtahe amẻthẻ akhu-akhyẻ, a ki mẻphuỏhyǎ ashuỏakhẻ pǎ. ²³ Bínuỏakhẻpǎ nuỏ, kayǎ tǒprẻprẻ ki hẻ, ‘Nẻ hyǎ myǎmỏ, Kristu ỏbiẻyẻ,’ tomanǎ ‘A o dỏnuỏ,’ a ki hẻ thỉ phủnuỏ pǎ tadủrỏ zủe tẻmẻmẻ. ²⁴ Mẻtẻhẻrỏ prẻklwỏ lahỏ phủ Kristunuỏ ná prẻklwỏ lahỏ phủ prẻprỏ thỉ tahenuỏ a ki ohtya ẻlǎ pǎ. ẻthỉ ki mẻlủ cỷǎ pẻ ù tẻ dỏ a htetapǎ có ù nuỏtahe ná tẻprỏtẻprỏya tahe pǎ. A ki mẻcyǎ hẻnuỏma a thẻzủ ilolahỏ nỉ có kayǎ dỏ Cỏmarya nỏwỏphẻyẻ htuỏhỏ lủ nuỏ tahecỏ. ²⁵ Tẻmẻ-anẻ yẻtahe hyǎtuỏ tyahỏto akhẻnuỏ, vǎ dyẻrỏdyẻryẻ one pẻ hó thỉ hó.

²⁶ “Phủnuỏrỏ kayǎ tǒprẻprẻ ki hẻ thỉ, ‘Cuỏmyǎ lahyǎ mỏlẻ, Messia ỏđỏ lỏtamámủ nyekhu nuỏ,’ a ki hẻ thỉ tadủrỏ cuỏmyǎ lahyǎ tẻmẻ nỉ-. Tomanǎ a ki hẻ thỉ, ‘A o bỉ hidỏkủ yẻ prẻ,’ a ki hẻ tadủrỏ zủe tẻmẻmẻ. ²⁷ Mẻtẻhẻrỏ phủ shyẻlẻbỏ takhẻhtya dỏ kẻcỉhte rỏ kayǎ o dỏ kẻcỉnuỏ tahe myǎhtyẻnuỏ, prẻlukayǎ aphủkhu mǎhỏ vǎyẻ ki hyǎ pǎ ma a thỷǎ phủnuỏ pǎ. ²⁸ Tẻthỏtẻlỏ ỏbitẻ- ma latya ihỉplỏ bínuỏ.”

Prẻlu Aphủkủ Kỉ Hyǎ Ari-akya

(Marko 13:24-27, Luka 21:25-28)

²⁹ “Bỉ tẻcyẻtẻcủ. tẻpyẻtẻsẻ ashuỏakhẻ ohtwỏhtya talwỏ htuỏhỏ pǎnuỏ, tỏphuỏtuỏ ‘Cỏmarya ki mẻkhyỏ tamỏ pǎ. Lẻ ki lỉ pỏtohỏ. Sẻ dỏ mỏlẻ tahe ki latẻprỏkyǎ lỏpǎ. Cỏmarya ki mẻ kazikazuỏ lỏlỏ- mỏlẻ a tẻprỏtẻprỏya nuỏtahe pǎ.”*

³⁰ “Bínuỏakhẻ pǎnuỏ, prẻlukayǎ aphủkủ mǎhỏ vǎyẻ atẻhyǎ amỏadyǎ ki oluỏhtya dỏ mỏlẻ pǎ. Htuỏrỏ lỏ- kayǎ o dỏ kẻ pwỏtỏkẻ tahe kingủkỉhẻ lỏ pǎ. ẻthỉ ki myǎhtye lahyǎ prẻlukayǎ aphủkủ mǎhỏ vǎyẻ a ki sidỷǎhyǎnỉ ólủ dỏ mỏlẻ pǎ rỏ a ki olỏbỏ có ná a tẻprỏtẻprỏya ná a tẻtaryẻdu taryẻhtủ dỏ ashyỏ-asỏ yẻnuỏtahe pǎ.* ³¹ Ủ ki uỏ prỏshyỏhtya kwỏ pǎ. Rỏ kayǎ dỏ Byacẻ nỏhtya htuỏhỏ ẻthỉ rỏ a o lahyǎ dỏ hekhu lwỏkyẻlwinỏ, cǎhtya dỏ mỏdỏ khỏshẻyẻ tuỏđđ mỏdỏ tadủ pwỏ- tǒprẻnuỏ, Cỏmarya ki nỏhyǎlyǎ tanẻphủ tahe pǎ rỏ a ki hyẻỏplỏ tỏlỏ ẻthỉ lỏ- plỉ pǎ.

Phẻnỉ Tẻithỏ Dỏ Kadwỉmỏ A O

(Marko 13:28-31, Luka 21:29-33)

³² “Khõnyàrò phyénì lahyã tètìthyó tóco dô kadwímò aļo yẽnuô. A dã lè dyácé tamahtehó, alè bèhò hèrò thĩ thègné ná kékúkǵhě phũhyã tuõhó. ³³ Phũnuôhó bí thĩ myáhtyehó lõ-tèyè tahe htwõhtyahó akhẽpãnuô, thègné lahyã ná prẽlukayã aphúkǵhũ mãhó vãyè a hyãphũtuõhó dô kadákũttũ hó ní-. ³⁴ Vã hẽluô cócócò- pẽ có thĩ, lõ- kayã dô a ohtwõprẽ khõnyãyètõhtũ tahe thyẽlõ tyahító nuô, tỳètetahe ki htwõhtya lõ pã.* ³⁵ Mókhu ná hekhu ki sìmékýã pã tadũrò vãlãvãngó yětahenuô a sìmékýã pẽ takhyã- to.

Mõnyẽmõthẽ Yẽnuô Ủ Thègnẽ Tôprẽ- To
(Marko 13:32-37, Luka 17:26-30, 17:34-36)

³⁶ “Manárò tỳètetahe ki htwõhtya mõnyẽmõthẽ, ashuoákǵhě bíkhětẽ pãnuô ù thègné tởprẽ- to. Tanéphũ o dô mókhu nuõtahe có bèbè a thègné to. Aphúkǵhũ ná ané yětởprẽ có- bèbè, a thègné toto. A thègné prètũ vãphẽ tởprẽ- tuõprẽ. ³⁷ Phũ a htwõhtya dô Noah hũkǵhẽnuô, prẽlukayã aphúkǵhũ mãhó vãyè ki hyãpã akhẽnuô, a ki htwõhtya thyãkuõdũ phũnuô pã. ³⁸ Mẹtèhèrò bí htyẽdubĩ tyahító akhẽnuô, ùeũ, kãsmẽsõdya lũ tuõ có bí Noah nuõ dô thòklyẽdukũ nuõtõnyẽ có. ³⁹ Tẽ kírẽ htwõhtya phũyẽ pãnuô, tuõ có bí htyẽhyã dubĩ thyẽkyã lõ cóhó èthĩ akhẽ có nuô-, a thègnèhĩ lahyã tóco- to. Shyẽ- prẽlukayã aphúkǵhũ mãhó vãyè kírẽ hyãhó pã akhẽnuô, a ki htwõhtya thyãkuõdũ phũyẽnuô pã. ⁴⁰ Bĩnuòkhẽpã, prẽkhũ thényẽ dô a ryã rólũ tẽ dô lỹakhu nuô, tởprẽ rò ù ki ékãkyã lũ pã, tởprẽ rò a ki okyã pã. ⁴¹ Prèmò isátũsũ lũ buòkũlã thényẽnuô, Còmãryã ki ékãkyã è tởprẽ pã. Tởprẽrò a ki dya-okyã lũ pã.

⁴² “Mephũnuòrò othãklyã lahyã, mẹtèhèrò thĩbyacé ki hyã bíté tõnyẽ pã nuô thĩ thègné to. ⁴³ Manárò thénẽ lahyã, hĩbyacé ki thègné ná prẽhuò kírẽ hyã bíté tởthètẽ pã hẽnuô, a ki opõsũ pã rò prẽhuò hyãnuõ ehũocyãto. ⁴⁴ Phũnuô akhu-akhỹè, thĩ yětahenuò bèbè, otaritãryã one kuõ lahyã thĩnẽ ní-, mẹtèhèrò shuòkhẽ bí thĩ tanẽtuõ to pãnuô, prẽlukayã aphúkǵhũ mãhó vãyè ki hyã pã.

Prẽmètẽphũ Dõ Acó Ná Angó Ná Prẽmètẽphũ Dõ Acó Ná Angó To
(Luka 12:35-48)

⁴⁵ “Prẽmètẽphũ dô acó rò a plõphẽ tởprẽma ùpẽ? Prẽmètẽphũ dô acó tởprẽ mamãhó abyacé dyétã lũ tẽmẽ dô a bè myãkhwẽ buòebuòõnĩ prẽmètẽphũ dô aruò tahe dô lũ takhukũ rò a buòe tởshuòtòkhẽ èthĩ yětởprẽnuò hó. ⁴⁶ Abyacé ki kãmýãhtyẽ ná a prẽmètẽphũ yětởprẽ mẽ tẽmẽ kihèrò a ki dyè lũ tẽmẽnĩkhwókẽ pã. ⁴⁷ Vã hécócócò- có thĩ, Byacé yětởprẽ a tãmũtãtẽ lõ- plĩnuò a ki dyétãlõ dô lũ khadãkũ pã rò a ki nõmýãnòkhwẽ nĩ ná lũ pã. ⁴⁸ Manárò hẽkuòrẽ prẽmètẽphũ dô acyè tởprẽnuò, a ki tanẽ, ‘Vãbyacé kãkhyẽ lẽpryã ná hító,’ a tanẽ rò, ⁴⁹ a kimũkipõ, pẽpẽpõ prẽmètẽphũ dô aruò tahe pã, rò a ki emũõpryã tõnã kayã lẽklõ emũòmũ tahe pã. ⁵⁰ Rò shuòkhẽ bí a tanẽ tuõto rò a eõsõtapa tõnyẽnuò, abyacé ki kãkhyètõ bĩnuò tõnyẽ pã. ⁵¹ Abyacé ki cĩryacyè cĩryacũ lũ pã rò a ki dyanuõ tõkyã lũ ná bí kayã cyèzócõtẽ ané nuõtahe lẽo akhãlẽ nuò pã. Khãlẽ bĩnuò tởphonuò ù kinguòkĩhẽ, ù ki ả takrĩtakrũ có ùkhukhyẽ có pã.

25

Prèmò Dõ A Krwõkruò Ủ Aprẽshyẽ Ari-akyã

¹ “Mókhu htyèlèkèkũ nuô, athyánã prèmò krwõkruò ù aprẽshyẽ phyénì mikõ rò cuõopõ myásũ khõmẽ prẽkhũ hyã ari-akyã yẽnuò hó. ² Nyãprẽ rò a plõphẽ, nyãprẽ rò a plõphẽ kuõũ to. ³ Prèmò dô a plõphẽ kuõũ to yèthẽnýã nuô, a phyèhyã nĩkuõ amikõ tadũrò a phyèhyã nĩlõ kuõpõ mihtyè to. ⁴ Manárò prèmò dô a plõphẽ yèthẽnýã nuô a phyèhyãnĩ amikõ rò a phyèhyãnĩlõ põ mihtyè ná pyã tahe. ⁵ Khõmẽprẽkhũ hyãtuõ pyãzèpyãsẽ akhu-akhỹè èthĩ omyèkhãmýẽnuò htuõrò a omyèñĩ lõ lahyã.

⁶ “Bĩ mõnèkhẽ nuô, ù èhtò, ‘Kõ- khõmẽprẽkhũ hyãhó, htecuõ myásũ mỗ lahyã.’

⁷ “Rò prèmò dô a krwõkruò ù yèlõ- plĩ ihtò rò taritãryã lahyã ami pwõ- tởprẽ. ⁸ Prèmò plõphẽ kuõũ to tahe hé prèmò plõphẽ tahe, ‘Dyèkuò pẽ thĩmihtyè, pẽmĩ kírẽ pĩhó.’

* 24:34 24:34 Prẽthĩphẽphũ dô a thègnẽ lisãsẽ tahehe nuô, a zũe ná Jesũ hé prẽ vĩ Jerusalem ki pyèkyã pã prẽ. A hé ná hekhu tadũ pã ari-akyã nuò mãto.

⁹ “Manàrò èthì hészù, ‘Tokòle, a pòpè tuòkuò pà thigné to, aryáló ma thì cuòiprì nídyé khòdú thigné dó ù léisè mihtyé khàlènuò.’

¹⁰ “Bí èthì cuòpápè dó klyálo akhènuò, khómèprèkhù hyàtuò léhó, prèmò plóphé dó a o taritaryá ané tahe hyànuò tòkuò ná khómèprèkhù dó kàsómèsódyá a tètètò khàlè rò ù mēbikyá kadá.

¹¹ “Dòkhyè rò prèmò dó a plóphé kuò to yètahe katuò rò a hé lahyá, ‘Byacè, Byacè, bàmò pèkuò rē pē kadá.’

¹² “Tadúro khómè prèkhù hészù èthì, ‘Vá hélakò có thì, vā théggnéó thì to.’

¹³ “Phúnuòrò othàklyá lahyá, mētèhèrò mōnyēmōthè dó prèlu aphúkhù yē ki hyàkhyéthýá bíkhètè pànuò thì thégncyáto.

*Dyá Khákhò Prēmētèphú Théthúó Ari-akyá
(Luka 19:11-27)*

¹⁴ “Mòkhu htyélékékù nuò a thýá kuòpòdú ná kayá tòprè dó a kírè htecuò klyá rò épló a prēmētèphú tahe, rò a dyékyá a tēduzàhtyathè tahe dó a prēmētèphú tahe a takhukù. ¹⁵ Tòprè rò a dyékyá lù htè nyáčwé, tòprèpò rò tóko, dó aruòtòprè kuòke rò tócwé, phú èthì oná a tēcyátèdè nuò a ibè pē èthì htúòrò a htecuòkyá klyá. ¹⁶ Kayá dó a nìbè htè nyáčwé yètòprènuò, a nìbè hòhó ná a htecuò mēkuò rò a cuò mēnìhte élopò nyáčwé. ¹⁷ Phúnuòrò a nìbè htè tóko yètòprènuò, a cuò mēkuòhte éhtyaló pò nyáčwé. ¹⁸ Manàrò dó a nìbè htè tócwé yètòprènuò, a htecuò rò a cuò ivè hekù tókù rò a cuò iplù uòbikyá abyacè htèyè dó helè.

¹⁹ “Mōnyēmōthè nyèhyáhó rò èthì Byacè katuò rò a kàsudyá plòkhyè htè dó a dyékyá èthì nuòtahe. ²⁰ Kayá dó a nìbè htè nyáčwé yètòprènuò, a phyéhyá éhtyapò nyáčwé rò a hé abyacè, ‘Byacè, nē dyékyá vā htèarà nyáčwé. Rò yèlé, vā mēhtenì élopò hó nyáčwé hó.’

²¹ “Abyacè hészù lù, ‘Ò, aryá nyacó, nē ma prēmētèphú dó aryá rò acó ná vā, nē có ná vā dyé nē tēpatíphú yètahe akhu-akhyè, vā ki dyé éhtya ló- klòpò nē tēmè dó nē ki pótari élóklò pò ná yènuò pà. Hyá thèkrùthèlò ròkuòdú ná vā.’

²² “Kayá dó a nìbè htè tóko yètòprènuò, a phyéhyá éhtyapò tóko rò a hé abyacè, ‘Byacè, nē dyé vā htè arà tóko, rò yèlé, vā mē htenì élopò hó tóko hó.’

²³ “Rò abyacè hészù lù, ‘Ò, aryá nyacó. Nē ma prēmētèphú dó aryá rò acó ná vā. Nē có ná tē dó vā dyé nē patíphú yètahe akhu-akhyè vā ki dyé éhtya ló- klòpò nē tēmè dó nē ki pótari éló klòpò ná yènuò pà. Hyá thèkrùthèlò ròkuómò ná vā!’

²⁴ “Yètòphuòrò kayá dó a nìbè htè tócwé yètòprènuò a hyáhé abyacè, ‘Byacè, vā théggné ná nē ma kayá dó apyá nyacó tòprè. Buò dó nē isó kuò to tahenuò nē cuò kèkà dùgné, buò dó nē iluò kuò to tahenuò nē cuòpòkaplò dùgné. ²⁵ Phúnuò akhu-akhyè vā thèisè rò vā cuò iplù uòkyá nēhtè yètòcwé dó helè, myámò, yèlé- htè dó nē dyékyá vā nuò.’

²⁶ “Rò abyacè hékàkhyèsù lù, ‘Kayácýè kayácù, kayàtaklè kayälèbyá, nē théggné ná buò dó vā isó mato tahenuò, vā cuò kèkà dùgné, buò dó vā iluò mato tahenuò vā cuò pòkaplò dùgné vāhé? ²⁷ Nē ki théggné phúnuòrò nē dyébòkyá vā htèyè dó prè phyébòphyélò htètahe a takhukù to mētè? Nē ki mēphúnuò hèrò shyé- vā kàkhyè pànuò vā ki nìbè kàkhyè aphúphú amuòmúò pà kókò.

²⁸ “ ‘Phyé kàkhyèdwò khyéthýá htènuò tócwé rò dyé ná kayá dó a nìbè acwèshýè yènuò tòprè. ²⁹ Mētèhèrò ló- kayá dó ù zùnì lù rò ù dya-onì tātè dó lùo tahenuò, ù ki dyééhtya ló- pò lù pà. Rò atè ki o tãpòtãpè có pà. Manàrò kayá dó ù dya-onì tātè patíphúpè dó lùlò rò ù zùnì lù to tahenuò, ù ki phyékàkhyè lòphe khyéthýá èthì pà. ³⁰ Tãhtekýá prēmētèphú olóoklò yètòprè dó tēkhitèlò aklè nuò. Bínuòtòphonuò ù ki cuònguòcuòhè, ù ki a takrítakrù có ùkhukhyè pà.’

Tēciryá Dòkhyè Tadú

³¹ “Shyé- prèlu aphúkhùyè ki hyá ná aliatakhe pà rò amókhu tanéphú tahe ki hyá tòkuò ná lù akhèpànuò a ki onýáo dó a khuklyáhtyaló takhè akhu pà. ³² Myécò ló- plì nuò a ki hyá oplólò dó lùnyèhyá pà rò phú prèkyèthímíphú ibèkhó nídyé athímí tahe ná pè

tahenuô, a ki ibě khóló kayá yětahe pã. ³³ A ki dyakhó thímí tahe dô atakhu cóhtwó tôkyě pã rò pë tahenuô a ki dya khó dô atakhu cóci tôkyě pã.

³⁴ “Bínuôakhě pãnuô, khwí yětôprë ki hé kayá dô atakhu cóhtwó yětahe pã, ‘Hyámó lahyá, thí ma kayá dô a nĩbè vãphě a tēsōri tahe, hyãnuô phyédwó lahyá mókhu htyělékékú dô a máhó nẹ ucětazě dô ũ taritaryá one pë thí dô mókhu htwólú hekhu htwóthěpã akhěyě nuô. ³⁵ Mětěhéro bí vã thěvĩthée akhě thí dyéedyéô vã, bí vã thěóhtyě akhě thí dyéô vã, bí vã cuóhtwó sĩprë akhě thí éomyě mōsū vã. ³⁶ Bí vã oryá lěkúlěthyá akhě, thí dyékúdyéthya vã, bí vãswívāsě akhě, thĩmyáthikhwě nĩdyé vã. Bí ũ dótã vã dô htókú akhěnuô, thí hyá olě kuô vã.’

³⁷ “Rò kayácókayãtë yětahe ki hēsū è, ‘Byacè, pë cuómyáhtyenó nẹ thěvĩthée rò pë cuó dyéénó nẹ bókhtětë? Nẹ thěóhtyě rò pë cuó dyéónó nẹ bókhtětětë? ³⁸ Nẹ htwó sĩprë rò pë cuó ésúnó nẹ, tomaná nẹ oryá lěkúlěthyá rò pë cuó dyékúdyéthyanó nẹ bókhtětětë? ³⁹ Bí nẹ oswiosě akhěnuô bèbè, bí ũ dótã nẹ dô htókú akhě nuóbèbè pë cuó hyá olěno kuô nẹ bókhtětë?’

⁴⁰ “Khwí yětôprë ki hēsū èthĩ, ‘Vã hélakó có thĩ, dô vã puóvyã tahe aklě, thĩ męcwónó kayá dô ũ tanę patiló lũ tōprë nuóma máhó thĩ męcwó vã hó.’

⁴¹ “Htuórò a ki héke kayá o dô atakhu cóci tahe, ‘Htecuó taphãkyá ná vã, thĩ ma kayá dô a nĩbè tēsōhá tahe, cuónuô kuô lahyá dô ũ taritaryá one pë khinéricyã khukló nuótóduô ná a khinékhińó nuótahe agnë dô èthĩ ki cuóo bí mi dô a pĩpë tōphuô- to nuótōphě akú nuô. ⁴² Mětěhéro bí vã thěethěô akhě, thĩ dyéedyéô vã to. ⁴³ Bí vã htwó sĩprë akhě, thĩ ésú vã to. Bí vã oryá lěkúlěthyá akhě, thĩ dyékúdyéthya vã to. Bí vãswívāsě akhě, htuóto bí ũ dóo vã dô htókú akhě, thĩ hyãmyáhyãkhwě vã to.’

⁴⁴ “Rò èthĩ ki hēsú lũ, ‘Byacè, nẹ thěvĩthée bèbè, nẹ thěóhtyě akhě bèbè, nẹ cuó htwó sĩprë akhě bèbè, nẹ oryákú oryãthyá akhě bèbè, nęswínęsě akhě bèbè, ũ dótã nẹ dô htókú akhě bèbè, pë cuómyáhtyë nẹ rò pë męcwó nẹ to bókhtětë?’

⁴⁵ “Rò a ki hēsú èthĩ, ‘Vã hélakó có thĩ, dô vã puóvyã tahe aklě, thĩ ki męcwónó kuóũ kayá dô ũ tanę patiló lũ nuótōprë- to hėnuóma máhó thĩ męcwó vã to hó.’

⁴⁶ “Phúnuórò èthĩ ki khyábè tęcĩrya tacúprë talèkrë pã, manárò kayá có yětahenuô a ki cuó nuónĩ dô mókhu rò a ki nĩbè thěhtwóprë tacúprë pã.”

26

Èthĩ Kĩré Tanę Kre Měthyě Byacè

(Marko 14:1-2, Luka 22:1-2, Giovanni 11:45-53)

¹ Bí Byacè hēsuloú pë ló htuóhó yětahe akhěnuô, a hé a khópacě tahe, ² “Thĩ thěgněhó, alopã nyěnyě ma pwě dô ũ é ná tęcúótalwópwě hyātuóhó. ũ ki isětãkyã prëlukayã aphúkhúyě pã rò ũ ki mũthyěhtyakyã lũ dô krusulo pã.”

³ Bínuôakhěnuô, bwíduku tahe ná Judaphú tęcóbucóbě khuklókhuklyã tahe oplóló lũ dô bwídukhuló Caípha ahókú. ⁴ Èthĩ taritaryá one ló hó ná a ki pãměthyě huókya Jesú. ⁵ Manárò èthĩ hé nĩdyélũ, “Bí pë mępwě akhěyěnuô pë tó pũnĩ lũ to, pãma kayá bėmu tahe thěplódu rò a mętarútapyã lóhë.”

Ũ Lyátã Htyěnuómú Dó Jesú A Khuklólo Bí Dó Bethania Dókú

(Marko 14:3-9, Giovanni 12:1-8)

⁶ Bí Byacè Jesú o dô dô Bethania Simoně dô tēsēmũmyã dô pháló bėnó lũ nuótōprë ahikú rò a edĩ akhěnuô, ⁷ prēmò tōprë hyá dô lúo rò a phyéhyãní pyã dô ũ mę è ná lóbũ dô a obã ná htyěnuómú ngudupřidu yětōpyã rò a hyályátã dô Byacè Jesú a khuklólo.

⁸ Bí a khópacě tahe myáhtyë akhěnuô, a thěplódu rò a sudyá lũ, “Cuómělo kyádě mětě? ⁹ Ki isě htyěnuómú yěnuô hėma a nĩ ngudupřidu nyacó rò a nĩ rũ yěnuô dyėkuô ná kayá sōphásoryaphú nuô kókó.”

¹⁰ Byacè Jesú thěgně akhu-akhyě, a hé èthĩ, “Thĩ cuó mędídyã prēmò yětōprë mětě? A mětěyě nuóma aryá nyacó dô vãgně hó. ¹¹ Kayá sōphásoryaphú tahe otókú ná thĩ pwó- tōphuó có, manárò vãyěnuô vã otólã kuô ná thĩ to. ¹² Bí a lyátã htyěnuómú yě dô vã nęlo akhě yěnuóma, máhó a tari one pěhó vã dô ũ ki iluótã vã dô luókú pã nuó hó. ¹³ Vã hécó-

có thì, shyé- ù lě hēsodōnyā hó tēthēkrūmīla yě dō hekhu yētōba bítē- tōpho pā bēbē, ù ki tanēhtya tuōbēnī è pā rò ù ki dyáluōnī tē dō a mēhtuōhō yēnuo pā.”

Juda Thēplōtō Dō A Ki Isēkyā Byacē
(Marko 14:10-11, Luka 22:3-6)

¹⁴ Dō Byacē Jesū a khōpacē shyéthēnyē aklē amwī ná Juda Iscariot héyētōprēnuō, a cuō dō bwidukhu tahe a o. ¹⁵ Rò a cuō sudyā èthī, “Vā ki dyētākyā Jesū dō thì takhukū hērò thì dyē vā bátē?” Rò èthī dyē lū rǔzye thakha. ¹⁶ Cáhtya bīnuō rò Juda htúmyā shuōkhē dō a ki tātōtābē dō a ki isētākyānī Jesū.

Tēcūōtalwópwě Sēsāsě Mōhé
(Marko 14:12-21, Luka 22:7-13, Giovanni 13:21-30)

¹⁷ Bī pwē e khómū sōdō huómūtapho aréló tōnyē nuō, a khōpacē tahe hyā dō Jesū a o rò a hyāsudyā lū, “Tēcūōtalwópwě sēsāsě mōhé yēnuō, nē thézū nōtaritaryā tō pē bítē tōphotē?”

¹⁸ Rò a hēsū èthī, “Cuōnuō dō vīkū nuōrò cuō dō prēkhū nuōtōprē a o nuō rò cuō hé lū, “Thará hé, shuōkhē phúhō dō vāgnē hó, rò vā bēebēò tō tēcūōtalwópwě sēsāsě mōhé ná vā khōpacē dō nēhikū’ hé è phúnuō ní-.” ¹⁹ Rò a khōpacē tahe mēphú a hé èthī nuō rò èthī cuō taritaryānī lahyā tēcūōtalwópwě sēsāsě mōhé agnē bīnuō.

²⁰ Bī mōkhīpalóhō akhēnuō, Byacē ná a khōpacē shyéthēnyē onyāo tava róllo lū dō lēdirē akhāshyē. ²¹ Rò bī èthī edī akhēnuō, a hé èthī, “Vā hēcócó- thì, dō thīklē yē, kayā dō a ki isētākyā vā pānuō a o tōprē.”

²² Yētōphuōrò èthī thēplō mōpā có taki- to, rò a sudyā lahyā Byacē tōprē htuō tōprē, “Byacē, nē hēnuō tōprēma vā mātō vāhē?”

²³ Byacē hēsū èthī, “Kayā dō a bōnuōe tōkuō ná vā dō bēlókū nuōtōprē ma mājó prē dō a ki isētākyā vā pā nuōtōprē hó. ²⁴ Phú lisāsēkū héone ná prēlu aphúkū mājó vāyē a bē thyē nyāpā tadúro kayā dō a ki isētākyā prēlu aphúkū yētōprēnuō, Cómarya ki cīrya lū pā. A ki opacēlyā tō hēnuōma aryáklō pā có dō lūgnē có.”

²⁵ Yētōphuōrò Juda dō a ki isētākyā lū yētōprē sudyā lū, “Thará, nē hé nuōtōprēma vā mātō, vāhē?” Byacē hēsū lū, “To, nē mājó.”

(Marko 14:22-26, Luka 22:14-23, Corinthia aréló tōba 11:23-25)

²⁶ Bī èthī esē akhēnuō, Byacē Jesū phyē khómū rò a hébwihētaryē Cómarya, htuōrò a ibiphé rò a dyētā dō a khōpacē tahe a takhukū, rò a hé èthī, “Phyéemō lahyā, yēma vā nēklō hó.”

²⁷ Htuōrò a phyēhtya bē rò a hébwihētaryē rò a dyētā dítū dō a khōpacē tahe a o rò a hé èthī, “Omō lahyā yē. ²⁸ Bēyē ma tēmāklō athē dō a mājó vāthwi dō a ki htwítā rò a ki plwōkyā kayā éprē atēthū pā. ²⁹ Vā hēsó pē thì, cáhtya khōnyáyē tēplehyānuō vā ónó pā thòbithēhtyē yē tohó. Vā ki kaō rōkuō khyēthyā thòbithēhtyē athē ná thì dō vāphē ahtyēakékū pā.”

³⁰ Htuōrò èthī irō htuthēhtya Cómarya ali-irō tótō rò a htecuōhtyakyā dō Oliva sokhu.

Byacē Jesū Héprō Anē Ná Petru Ki Htébīkyā Lū Pā
(Marko 14:27-31, Luka 22:31-34, Giovanni 13:36-38)

³¹ Htuōrò Byacē Jesū hé èthī, “Lisāsēkū hé,

“Vā ki mǔ prēkyēthímī pā, rò thímīmū tahe ki klyapruōklyapryā lō pā.”[✠]

“Mētēhērò yētóthē pā nuō, tē ki htwōhtya ná vā phúyē pā akhu-akhyē, thì ki hteklya cuōkhókyālō vālē pā,” a hé phúnuō.

³² “Manárò shyé- vā thyē ihtōkakhýē htuōpānuō, vā ki cuō rē thì dō Galilea kékū nuō pā.”

³³ Petru hēsū, “Ū ki thēplōpyēkyā lō có nē khālē bēbē, vā klyā thēplō pyēkyā vīnyā ná nē taki- to.”

³⁴ Manárò Byacē Jesū hēsū lū, “Vā hēcócó nē, yētóthē bí shyēphē i-htya tyahító pā nuō, vā thēgnēnó lū to, nē ki htébīkyā bā vā thuōphuo pā.”

³⁵ Manárò Petru hēsū, “Vā tōbē thyē tōkuō có ná nē bēbē, vā thēgnēnó lū to nuō vā hēcó nyā taki- to hó.” Rò a khōpacē dō aruō tahe krwōhēkuō lō phúnuōnuō.

Byacè Jesù Cuó Kwicóbě Dó Gethsemani Akhălě Tòpho

(Marko 14:32-42, Luka 22:39-46)

³⁶ Htuõrò Byacè Jesù ná a khòpacě tahe cuó dó khălě tòpho dó ù é ná Gethsemani rò a hé èthì, “Bí và cuó còbě dó nuòtòpho akhěpãnuò, onyãokya kuórě lahyã bíyě ní-.” ³⁷ A ékrwõcuónĩ Petru ná Zebedeo aphúprěkhũ thényě rò a thěplěthězò hyã rò a thěplòkũ thěplòkyã hyã. ³⁸ Htuõrò a hé èthì, “Vã thěplěthězò thyěkyãhó, a thyácónã và kírě thyě còhónuò. Okyã lahyã bíyě rò othãklyã lahyã ní-.”

³⁹ A cuó plehyãpú dó nyě takiphú rò a omyě takluğtã dó hekhu rò a kwicóbě rò a hé, “Kó- phě- nẹ ki phýe taphãkyã pẹ và tẹcyětẹcụ abělò yětòbè ma anĩ prě kihèrò phyétaphãkyã pẹ và, manárò và thézũ mẹ cù- dù và thěplò to. Cù- dùprẹ nẹ thěplò ní-.”

⁴⁰ Htuõrò a kãkhyě khyěthyã dó a khòpacě tahe a o rò a kã myãhtye èthì omyění sòtapã lỏ, rò a sudyã Petru, “Thĩ othãklyã nyě tộkuỏ ná và bí tòmũnuòprẹ rò thĩ thãklyã khyãbèto ẻ? ⁴¹ Thyáphú thĩ ki cuónuỏ tộkuỏ tã dó tẹilo-ilyã akũ tãmènuò, thãklyã rò kwicóbě lahyã ní-. Thĩ thěplòshyomẹ nyacó tẹ dó atò tadúrò thĩ nẹklỏ yènuò a hẹcẹrecẹ nyacó.”

⁴² A cuó khyěthyã nyẹphuoítòphuo rò a kwicóbě, “Kó- và phěthẻdỏ-, và bẻ õ- nyã hó tẹcyětẹcụ a bẻlỏyẻ, phyétaphãkyã nĩ to kihèrò, cù- dùprẹ nẹ thěplòní-.”

⁴³ Bí a kãkhyě myã khyěthyã a khòpacě tahenuò, a kãmýãhtye ná èthì omyếsòtapã lỏplĩ. Èthì thẻomyẹ cyếtalwósũlũ rò a myãhtebẻ pã có to. ⁴⁴ Rò a htecuỏ kwicóbẻ khyěthyã thuỏphuoítòphuoỏ rò a hẻthyã khyěthyã phú a hé rẹ nuòprẹ.

⁴⁵ Htuõrò a kãkhyẻ dó a khòpacẻ tahe a o rò a hé èthì, “Thĩ o- myẻ tadúpã lahyã, thĩ okuỏ tabẻthẻprã tadú pã có lahyã phútẻ? Nĩdã myámỏ lahyã, shuỏkhẻ dó ù ki isẻtãkyã prẻlukayã aphúkhũyẻ dó prẻoraphú tahe a takhukũnuò, a hyãtuỏhỏ. ⁴⁶ Ihtỏmỏ lahyã, rò pẹ ki cuỏ-, prẻ isẻtãkyã và yẻtỏprẻ hyãtuỏhỏ.”

Juda Èhyãní Kayã Tahe Rò A Hyãpủ Byacè Jesù

(Marko 14:43-50, Luka 22:47-53, Giovanni 18:3-12)

⁴⁷ Bí Byacè Jesù hẻbẻ pãprẻ akhẻnuò, Juda dó a otộkuỏ dó lủ khòpacẻ shyẻthẻnyẻ akẻ yẻtỏprẻnuò a hyãtuỏ bínuò. Rò ù krwỏhyãkuỏ lủ tỏplutỏphẻ có rò a phyẻhyãní lahyã imủ, ipỏ ná nẻ tahe. Kayã yẻtahe nuòma mạprẻ bwidukhu tahe ná myẻcỏphú a khuklỏkhuklyã tahe plwỏhyã èthì nuòtahe prẻ. ⁴⁸ Prẻisẻtãkyã Byacẻ yẻtỏprẻnuò a dyẻthẻgnẻ one rẻ htuỏhỏ èthì, “Kayã dó và nuỏmủ è tỏprẻ nuòma mạpỏ Jesù dó pẻ thẻzủpủ è nuòtỏprẻ hó rò hyãpủ lahyã lủ ní,” a hẻone èthì phúnuò. ⁴⁹ A hyã tẻdẻ tỏphuoỏhyã dó Byacẻ Jesù a o rò a hyã hé lủ, “Thárã, nẹ omỏ-oryã ẻ?” Htuõrò a nuỏmủ lủ.

⁵⁰ Rò Byacẻ hẻkãkhyẻsủ lủ, “Khỏmỏ, nẻ hyã bíyẻ rò nẻ lẻhyã mẻitẻnuò tarủ mẻmỏ.”

Htuõrò kayã tahe hyãpủkyã Jesù. ⁵¹ Kayã dó a krwỏ hyãkuỏ ná Byacẻ Jesù akẻ tỏprẻnuò a bãhte anẻ rò a pãtủkyã bwidukhulỏ a prẻmẻtẻphú tỏprẻ akhălẻ tỏkhỏ.

⁵² Byacẻ hé lủ, “Ryãnuỏ dwỏkyã nẻnẻ nuò. Mẻtẻhẻrỏ kayã dó a pủ nẻnuò a kipyẻkikyã khẻ ná nẻkhyẻ pã. ⁵³ Thyáphú mỏkhuphú tahe ki hyãlyã takẻbínĩ và agnẻnuò, và ki kwĩ vãphẻ dó a ki nõhítã èthì klyẻmụdu shyẻnyẻmụ hẻnuò vãphẻ dyẻtã tỏphuoỏ dyẻtã có và ma- a nĩ có nuòma thĩ thẻgnẻto ẻ? ⁵⁴ Kĩ và mẻphúnuò hẻrỏ lisẻsẻ a tẻrãone dó a bẻ htwỏhtya phúyẻnuò a cuỏlỏcuỏbãhtya cyã phútẻ?”

⁵⁵ Htuõrò Byacẻ Jesù hé kayã bẻmụ, “Vã ma kayã dó a mẻthủ tẻthyótẻthya tỏprẻ nyã ẻ? Thĩ hyãpủ và rò thĩ hyã có ná nẻ ná imủipỏ có phútẻ? Vã onyã ithyỏithya ù dó tẻlủtyã hỏkủ pwỏnyẻpỏthẻ có rò thĩ pủ và toto. ⁵⁶ Manárỏ tẻhtwỏhtya anẻ phúyẻ nuòma thyáphú prẻprỏ rãonekyã tahe kilỏkibãhtya agnẻ prẻ.” Htuõrỏ lỏ- a khòpacẻ tahe htekyã taphãkyã lỏ lủlẻ.

Judaphú Khuklỏkhuklyã Tahe Ciryã Jesù

(Marko 14:53-65, Luka 22:54-55, 22:63-71, Giovanni 18:13-14, 18:19-24)

⁵⁷ Kayã dó a hyãpủ Jesù yẻtahenuò, a pủkã lủ dó bwidukhulỏ Caipha hẻyẻ tỏprẻnuò ahi. Bínuò ma prẻithyỏ tẻthyótẻthya athárã tahe ná tẻcỏbucỏbẻ khuklỏkhuklyã tahe oplỏ lỏhỏ lủ bínuò. ⁵⁸ Petru krwỏcuỏ lỏ kuỏ prẻ Byacẻ Jesù. A cuỏ nuỏtộkuỏ dó prẻlủtyã akhuklỏ

dulõ yětõprẽ ahõ lõtarekũ rò a nuõ onyã tõtũ ná klyẽphũ dõ a opõ takẽnĩ nuõtahe. Rõ Petru opõmyã ná ù kírẽ ciryã kryã- Byacè phútẽ pá, phúnuõ.

⁵⁹ Thyãphũ èthĩ ki ciryã mẽthyẽkyã nĩ Jesũ agnẽnuõrõ, bwídukhu tahe ná Judaphũ dõ a o ná a taryẽshyosõ htyalõ klõlõ ù tahe myápũ lahyã lèkèlahõ lènèlahyã Jesũ atètthũ tahe. ⁶⁰ Kayã hyãkhyã lahõlahyã élä lütètthũ phúyẽphúnuõ tadúrõ a htwõ khuklódu khusuhtũ tahe myáhtye ná a nè lũ tètthũ yětahenuõ a tãtẽ to.

Dõ khyetadúrõ kayã thényẽ hyãhte rò a hé, ⁶¹ “Kayã yětõprẽnuõ a hé, ‘Vã metãprõkyã Cómãryã tẽlũhõduyẽ rò thuõnyẽ akũ vã isõhtyabè khyẽprẽ’ a hé phúnuõ.”

⁶² Htuõrõ bwídukhuõ tõtprẽ ihtõ rò sudyã Jesũ, “Nẽ hé kãkhyẽsũ ù hyãdya nẽ tètthũ yětãhe tòmũ- to metẽ? Û hyãkèhyãnělõ nẽ tètthũ yẽnuõma nẽ nĩhuõ to ẽ?” ⁶³ Manárõ a dyátaklwo prẽ.

Bwídukhuõ nuõtõtprẽ hé, “Vã byã vãngõ ná Cómãryã dõ a htwõprẽ yětõtprẽ rò vã ki sudyã nẽ, nẽ ma Messia mãhõ Cómãryã aphúkhũ nuõtõtprẽ mãlakõ hó ẽ nuõ hẽpẽmyã pẽ.”

⁶⁴ Rõ Byacè Jesũ hẽsũ lũ, “Ò, nẽ hénuõma amã tadúrõ vã ki hẽpẽ lõ thĩ pwõ- tõtprẽ ná nopãnuõ thĩ ki myáhtye prẽlukayã aphúkhũyẽ ki onyã bí prẽ dõ a tẽprõtẽpryã dulõũ yětõtprẽ atakhu cõhtwõ nuõtõkyẽ pá. Htuõrõ vã sidyãhyã óluõ pá nuõ thĩ ki myáhtye pá.”*

⁶⁵ Yětõphuõrõ bwídukhuõ yětõtprẽ htózẽ açã rò a hé, “A héthũhõ Cómãryã hó. Pẽ cuõlotuõpã prẽkhyáthẽ tahe phútẽ? Myãmõ lahyã, thĩ nĩhuõ lahyã hó a hẽbèthũ Cómãryã ná thĩnẽ có hó. ⁶⁶ Thĩ tanẽ phútẽ?”

Rõ èthĩ hẽsũ lahyã, “A tõ thyẽ nyãhõ,” phúnuõ.

⁶⁷ Htuõrõ èthĩ htuplã lùmèthẽ, mũ lũ, plú lũ, tahehe rò a plyã lũ. ⁶⁸ Rõ èthĩ hé lũ, “Kõ- Křistu, prõ pẽ myã pẽ, maũpẽ mũ nẽpẽ?”

Petru Htébĩkyã Jesũ

(Marko 14:66-72, Luka 22:56-62, Giovanni 18:15-18, 18:25-27)

⁶⁹ Bínuõakhẽ Petru onyão dõ lõtarekũ rò prẽmetẽ prẽmõphũ tõtprẽ hyãtõ dõ lũo rò a hé lũ, “Nẽ ma tòmumũ- tuõprẽ lũ ná Galileaphũ Jesũ nuõtõtprẽ prẽ vã.”

⁷⁰ Manárõ Petru htẽsũ lõ èthĩ bínuõ tahe rò a hé, “Vã otõtũ to. Prẽmõ yětõtprẽ hé yẽnuõma vã thẽgnẽnõ kuõũ to.”

⁷¹ Htuõrõ a htecuõ dõ lõkadãhtũ rò prẽmetẽphũ prẽmõ dõ aruõtõtprẽ myáhtyeke lũ rò a hé pẽ ù bínuõ tahe, “Yětõtprẽ ma a krwõkuõ ná vĩ Nazarẽphũ Jesũ Křistu nuõ tõtprẽ vã-”

⁷² A htẽsũ khyẽthyã rò a byã anẽ, “Vã thẽgnẽnõ lũ to.”

⁷³ Okhyẽthyã dõkhyẽ taplõphũ rò kayã ihtõ tavítavã phũ bínuõ tahe hyãtõ Petru rò a hé lũ, “Nẽ ma èkhõpacẽ tõtprẽ mãlakõ có hó, nẽ hẽbè talã nuõ a klwo Galilea talã có.”

⁷⁴ Yětõphuõrõ Petru cáhtya byãlyãnĩ anẽ dõ Cómãryã nyẽhyã rò a hé, “Kayã yětõtprẽ ma vã thẽgnẽnõ lũ tõtphuõ- to,”

A hẽhtuõhtuõ ná shyẽphẽ i-uhityã. ⁷⁵ Yětõphuõrõ Petru tanẽhtya tuõbè Byacè Jesũ hẽonekyã lũ ngõ, “Bí shyẽphẽ i-uhityã tyahĩto akhẽ, nẽ ki htébĩkyã ù ná vã thẽgnẽnõ ẽ to thuõphuõ pá,” akhu-akhyẽ a htecuõ dõ akłõ rò a cuõ nguõthyẽnguõ có.

27

Èthĩ Ěcuõ Jesũ Dõ Khwĩ Pilato A O

(Marko 15:1, Luka 23:1-2, Giovanni 18:28-32)

¹ Anõtõrõ mõi rómũ akhẽnuõ, lõ- bwídukhu tahe ná myẽcõphũ khuklõkhuklyã tahe okuõkyã lõ lũ ná èthĩ ki mẽthyẽ Jesũ. ² Èthĩ cõklõ htuõ Byacè Jesũ rò a cwicuõkyã lũ dõ Khwĩ Pilato a o rò a cuõdyẽ tãkyã lũ dõ a takhukũ.

Juda Iscariot Thyẽkyã

(Prẽdõnyãphũ tahe 1:18-19)

³ Bí Juda dõ a isètãkyã lũ nuõtõtprẽ myáhtye dõ ù ciryã thyẽ Byacè Jesũ akhẽnuõ, a thẽplẽthẽzõ nyacõ rò a hyã dyédwõ khyẽthyã rúzveyẽ thakha dõ bwídukhu tahe a o ná

Judaphú muõprũmuõprẽ tahe a o. ⁴ Rò a hé èthĩ, “Vã mệthũhó Còmalya hó, mệtêhèrò vã isekyãhó kayã dỏ a tệthũo tỏcỏ- to yệtỏprẽ hó.”

Rò èthĩ hẻsũ kạkhyẻ lũ, “Nẻ ná nẻdũhỏ pẻ thẻgnẻ tuỏkuỏ nẻ to.”

⁵ Èthĩ hẻphũnuỏ rò Juda prỏtạkyã rửzyeyẻ bẻ tẻlũtỳã hỏkũ nuỏ rò a htekaყyã. Htuỏrỏ a htecuỏ dỏ aruỏ tỏpho rò a cuỏ cỏthẻyẻã anẻ.

⁶ Bwĩdukhu tahe ihtuỏ dwỏkhyẻ rửzye yẻtahe rò a hé lahyã, “Rửzyeyẻ pẻ Juda a tệthyỏtẻthya o ná a tỏkỏ sunuỏtỏ ná tẻlũhỏdu arũ to, mệtêhèrỏ rử yẻnuỏma ử dyẻ ná lẻmẻthẻyẻ kayã prẻ.” ⁷ Èthĩ bẻlyã lahyã athẻplỏ ná a ki iprỉ ná prẻbyỏpỏ tỏprẻ aprẻ tỏlẻ rò èthĩ ki dya pẻ ná Judaphú mỏto tahe aluỏkhu. ⁸ Phũnuỏ akhu-akhyẻ, tuỏkhnỏyã hekhu bĩnuỏ tỏphonuỏ ử ẻ ná thwĩhekhu. ⁹ Prẻprỏ Jeremia a tẻhẻone yẻnuỏ a lỏhtyabỏhtya hó, “Èthĩ phẻyẻ rửzye thakha rò Israelphũ tahe hé lũ, pẻ dya lũ angủ báyẻ ma a kỏhỏ. ¹⁰ Rỏ èthĩ iprỉ rửzye nuỏtahe ná prẻbyỏpỏ aprẻ tỏlẻ phũ Byacẻ nỏiprỉ vủnuỏ.”*

Khwĩ Pilato Sudyã Jesũ

(Marko 15:2-5, Luka 23:3-5, Giovanni 18:33-38)

¹¹ Bĩnuỏakhẻ Jesũ ihtỏ odỏ Khwĩ Pilato anyẻhyã rò a sudyã lũ, “Nẻ ma Judaphũ akhwĩ tỏprẻ mỏlakỏ ẻ?”

Rỏ a hẻsũ khwĩ, “Ồ, a mỏlakỏ phũ nẻ hẻnuỏ hó.”

¹² Bẻ bwĩdukhu tahe ná Judaphũ muõprũmuõprẽ dỏ a htwỏ khuklỏkhuklyã tahe kẻ lũ tẻthũ akhẻnuỏ, a hé kạkhyẻsũ tỏmủ- to. ¹³ Khwĩ Pilato sudyã lũ, “Ủ kẻ lỏ nẻ ná nẻ mệthũmẻplỏ phẻyẻ phũnuỏma nẻ nẻhuỏ to ẻ?” ¹⁴ Manỏrỏ Byacẻ Jesũ hẻkạkhyẻsũ lũ ngỏ tỏmủ- to akhu-akhyẻ khwĩ khyẻthukhyẻthẻ nyacỏ.

Èthĩ Hẻplũkyã Ngỏ Dỏ A Ki Mẻthẻyẻ Byacẻ

(Marko 15:6-15, Luka 23:13-26, Giovanni 18:39-19:16)

¹⁵ Khwĩyẻ alẻklỏ o ná pwỏnana- tẻcuỏtalwỏpwẻ dỏ bẻ hó hẻnuỏ, a hé kayã bẻmủ tahe ki nwỏhte kayỏcyẻ dỏ ử dỏtỏ lũ dỏ htỏkũ nuỏtahe tỏprẻ. Rỏ èthĩ nwỏhte bẻtẻ- tỏprẻ bẻbẻ, khwĩ plwỏhte pẻ èthĩ prẻ. ¹⁶ Bĩnuỏakhẻ ử dỏtỏ kayã mwĩdu dỏ acyẻ tỏkyẻ rò amwỉ ná Barabba otỏprẻ. ¹⁷ Rỏ bẻ kayã bẻmủ hyỏopỏ lỏ lũ akhẻ, Khwĩ Pilato sudwỏ èthĩ, “Thẻ thẻzủ nỏplwỏhte vã bẻtẻ tỏprẻtẻ? Ma thẻ thẻzủ nỏplwỏhte vã dỏ Barabba ẻ? Mỏtoma Jesũ dỏ ử ẻ lũ ná Kristu yệtỏprẻnuỏ ẻ?” A sudyã èthĩ phũnuỏ. ¹⁸ Mẻtêhèrỏ a thẻgnẻ htuỏhỏ ná tẻcỏbẻ khuklỏkhuklyã tahe thẻkhwẻnủkuỏ Jesũ rò èthĩ hyỏdyẻtỏkyã Jesũ dỏ lũo prẻ.

¹⁹ Bẻ Khwĩ Pilato onyỏo dỏ a lẻcĩrya ử khuklyỏhtyalỏ alỏ akhẻnuỏ, amẻ nỏhyỏathủ ử tẻrẻtẻkyã tỏcỏ dỏ avẻ Khwĩ Pilato a o rò a hé, “Cuỏmẻbẻ tỏ kayã dỏ atẻthũ oto yệtỏprẻnuỏ taki- tỏmẻ nẻ-, mẻtêhèrỏ vã omyẻmỏyỏ ryỏ cỏ ari-akყã taki- cỏ to.”

²⁰ Manỏrỏ bwĩdukhu tahe ná Judaphũ muõprũmuõprẽ dỏ a htwỏ khuklỏkhuklyã tahenuỏ a cuỏ ilỏ kayã bẻmủ tahe ná a ki kwĩhte Barabba rò ki cĩrya thẻyẻkyã Jesũ.

²¹ Rỏ Khwĩ Pilato sudyã èthĩ, “Yẻthẻnyẻ akẻ thẻ thẻzủ nỏplwỏkyã vã bẻtẻ tỏprẻtẻ?”

Rỏ èthĩ ẻhtỏhtyasủ, “Barabba.”

²² Rỏ Khwĩ Pilato sudyã èthĩ, “Ki mẻphũnuỏrỏ Jesũ dỏ ử ẻ lũ ná Kristu yệtỏprẻnuỏ vã bẻ mẻ ẻ phủtẻ?”

Rỏ èthĩ hẻsũ, “Mủthẻyẻ htyakყã ẻ dỏ krusulỏ nuỏ,” a hé lahyã phũnuỏ.

²³ Rỏ Khwĩ Pilato sudyã èthĩ, “Cuỏ mủthẻyẻ htyakყã ẻ mẻtẻ? A cuỏ mẻthũmẻplỏ kryỏ- ẻtẻ?”

Rỏ èthĩ lẻ- ẻhtỏhtyashyỏ klỏlỏ pỏ, “Mủthẻyẻhtyakყã ẻ dỏ krusulỏ nuỏ.”

²⁴ Bẻ Khwĩ Pilato mỏỏhtyẻ thẻgnẻhỏ ná ử nẻdỏpỏ lũ tẻhẻbẻ to, htuỏto kayã yẻtahe ki cỏhtya mẻtarủtapyã sủsỏ hyỏhỏ akhu-akhyẻ a phẻyẻ htyẻkacủ rò a thẻplỏkyã atakhu dỏ kayã bẻmủ a mẻthẻnyẻ rò a hé, “Kayã yệtỏprẻ athwĩnuỏ a tỏbẻ tuỏkuỏ pỏ dỏ vỏkhu tohỏ. Thẻ ná thẻdũhỏ.”

²⁵ Rỏ kayã lỏ- plẻ hẻsũ, “Athwĩ nuỏ nỏlyỏbẻdủ dỏ pẻ ná pẻphủpẻlyẻ tahe akhu nuỏ.”

²⁶ Rỏ a plwỏhtekyã pẻ èthĩ Barabba rò a nỏ klyẻphủ tahe ki mủ Byacẻ Jesũ ná iplỏrwỉ, htuỏrỏ a dyẻtỏ dỏ klyẻphủ tahe a khadỏkủ dỏ a ki cuỏ mủthẻyẻhtyakყã Byacẻ Jesũ dỏ krusulỏ.

* 27:10 27:10 Zekaria 11:12-13, Jeremia 19:1-13, 32:6-9

Klyěphú Tahe Mětakhwótaké Byacé Jesú
(Marko 15:16-21, Giovanni 19:2-3)

²⁷ Htuóro khwí aklyěphú tahe écuó Byacé Jesú dó klyěkló léo bí khwíhó tarékúnuó rò klyěphú zěthúóthyó hyäopló tavaľó lú. ²⁸ Htuóro èthi plwókyá Byacé Jesú açá rò a thyáhtya pě lú çawqo lılıthó tópu. ²⁹ Htuóro èthi ikhu tava thòshyámó thyána khuklwó nuóro a klwóhtya pě lú rò èthi hé takhwótaké, mēlavilavó kano lö lú. Èthi nópú lú ihtyábó dó atakhu cóhtwó tókyé rò èthi dāngūlyā dó lūnyěhyā rò a hé lavó kano lö lú, “Kó- Juda akhwídu, ohtwóprě mōnyě htūdū ní-!” ³⁰ Èthi htuplá lú ná plıhtyě, èthi phyé ihtyábó rò mũhtuó mũthyáhtya có ná lú khuklócó. ³¹ Bí èthi mezmēlē nyěkruóhtuó lú nuó a plwótákyā khyěhtya çawqóhtú nuótópu rò a thyáhtya taple pě khyěhtya lú ná açá nıđú nuótópu. Htuóro a éhtecuókyā lú rò a ki cuó mũthyěhtyakyā lú dó krusulo.

Klyěphú Tahe Mũthyěhtya Jesú Dó Krusulo
(Marko 15:22-32, Luka 23:27-43, Giovanni 19:17-27)

³² Bí èthi htecuó akhěnuó, a myáhtye Cyreneo vıphě dó amwı ná Simoné yětóprě rò klyěphú tahe nõzá tadú lú ná Jesú krusu. ³³ Èthi cuó dó khälé tópho dó ù é ná Goghotha hé yěnuótópho. (Goghotha angólasá ma khuklókrwı akhälé). ³⁴ Bınuó akhěnuó, èthi dyéó lú htyězä dó a kluó silyätó ná tēkhukhē tóco dó ù é, “kó” rò Jesú puómýā htuóro a theóto. ³⁵ Bí èthi mũthyěhtya htúóhó Jesú nuó, èthi iběphyé rólú Jesú açá tahe. Bí èthi ibě tyahı lú to akhěnuó, èthi bó lahyā tēbyábwi tóco, mētēhéro a bó tóprě htuó tóprě, rò a tătó bíté tóprě tó phyé bíté tókyěté nuó, cų- dū abwi tătó prě. ³⁶ Htuóro èthi onyätā lahyā rò opómýanı Jesú. ³⁷ Dó a khuklóhté nuó, èthi ráhtya-o lıdyatěthú tókló, “È ma Jesú, Judaphú tahe akhwı.” ³⁸ Ű mũthyěhtya tókuó lú ná prěpúphe zěplěphe ù thěnyě, dó cóhtwó tóprě dó cóci tóprě. ³⁹ Kayá dó a cuóphúkaphú lahyā bí akhášhye nuótahe nuó lahyā akhukló, pacyéıshyě rò a hé lahyā lú, ⁴⁰ “Ně hé ná ně ki mětäprókyā tēlühódu rò thuónyě akú ně isóhtya htúóbbé khyěprě ně hé vāhé. Mēlwóhtekā nıdyémó nēnē to. Nē ki mālako Cómarya aphúkhú héro hıtāmó dó krusulo yěnuó to.”

⁴¹ Bwıdukhū tahe ná prěithyó tēthyótěthya athará tahe ná tēcóbucóbě a khuklókhuklyā tahe hétakhwótaké thyákuó lö dú lú phúnuó, ⁴² “A mēlwóhtekā cyā ù thětwóprě tadúro a mēlwóhtekā cyā nıdyěkuó anéto vā-. È ma Israel akhwı vāhéto. Nöhıtā mó è dó krusulónuó to, rò pě zıę kuóđú kó. ⁴³ A zıę Cómarya vāhé. Cómarya ki thěplónı lú héro nõmēlwóhtekā mó lú khónyáyěnuó kókó? Mētēhéro a hé dyé ané, ‘Vā ma Cómarya aphúkhú’ meně.” ⁴⁴ Prěpúphe zěplěphe ù dó ù mũthyěhtya tókuó ná Jesú yěthěnyěnuó a pacyéıshyě kuóđú lú phúnuónuóhó.

Byacé Jesú Thyě
(Marko 15:33-41, Luka 23:44-49, Giovanni 19:28-30)

⁴⁵ Cáhtya bí mōhtuó córané nuó rò a tuóhyā dó mókwlılyā thuómú akúnuó kě khítarú täló có tókělě có. ⁴⁶ Tavıtava bí mókwlılyā thuómú akhěnuó, Jesú cyépryě éhtóhtya, “Éli, Éli, lema sabathani,” angólasá ma “Vā Cómarya, vā Cómarya, ně vıkyā vā mēté?”*

⁴⁷ Kayá ihtóo bınuó tahe nıhuó lahyā Jesú éhtóhtya phúyě rò èthi hé lahyā, “A éhtóhtyahó Prěpró Elia.”

⁴⁸ Bí èthi akłé nuótóprě, tóphuótuó a klyacuóphyé tětóco dó athána phyáplyé rò a cuócyěnuó dó htyězāshyē thókū rò a cóklóma dó vėlākhyě rò a dyěhtya nõcwıó ná Byacé Jesú. ⁴⁹ Ló- a okýā nuótahe hé lú, “A o dúhó phúnuó, pě opómýā kuóré taplópú pó-, ma pě myáhtye sálé Prěpró Elia hyā mēlwóhtekā lú pá è, ma to è,” a hé lahyā phúnuó.

⁵⁰ Bí Byacé éhtóhtyashyó khyěhtyápo tóphuó htúónuó athépló htwóprě htecuókyā.

⁵¹ Bınuóakhě ikěbadu dó ù cóttätúbı dó tēlütýā hókú nuótóba lazě kahtyakalyā plúkyā nyěkýé. Tanéhtóđı htuóro ló tahe lųāyá phéló. ⁵² Luóķú tahe kúmóhtya lö rò prēsāsěphú dó a thyěhtuóhó nuótahe ihtóhtwóprě kākhyě élä. ⁵³ Èthi o dó luóķú rò hteka. Htuóro dó khyě bí Byacé Jesú Krıstú thyě ihtókākhyě htúónuó èthi ká kanúó lahyā dó vısāsě Jerusalem akú rò ù myáhtye rókúlä èthi. ⁵⁴ Bí Roma klyétözě khukló yětóprě ná kayá

* 27:46 27:46 Li Htuthěhtya 22:1

dó a opõmanĩ Jesũ yẽtahe myáhtye tanéhtódi ná lõ- tẽhtwõhtya ané yẽtahe akhẽnuô, êthĩ théisê rò a hé lahyã, “È ma Cómarya aphúkũ mãlakõ nyã hó.”

⁵⁵ Prẽmò dó a opõ myácuõlõ dó aye tahe orõoé kúlã bĩnuô. Êthĩ ma prẽmò tahe dó a o dó Galilea kẹ̀ rò a krwõkõ ná Jesũ. Rò êthĩ myákhwenĩ lahyã tẹ̀ dó Byacè lo tahe. ⁵⁶ Dó êthĩ yẽtahe akhẽnuô Magdalena dõkũmuõ Maria, Jakomo ná Jose amuõ Maria ná Zebedeo aphũ tahe amuõ.

Jesũ A Khõbõthyõ Tahe Iluõnĩ Lũ

(Marko 15:42-47, Luka 23:50-56, Giovanni 19:38-42)

⁵⁷ Bí mõhélya hó akhẽnuô, kayãphẽduzã o dó vĩ Arimathea rò amwĩ ná Joseph hé yẽtõprẽ hyãtuõ. È ma a htwõ htuõhõ Byacè Jesũ a khõpacẽ tõprẽ. ⁵⁸ A cuõ dó Khwĩ Pilato a o rò a cuõkwĩ Jesũ aluõtõ rò Khwĩ Pilato hétã ù ná ù ki dyé Jesũ aluõtõ yẽnuô ná Joseph. ⁵⁹ Rò Joseph cuõphyétã luõtõyè rò a bobĩ lũ ná ikẹ̀bãplĩhtũ tõba. ⁶⁰ Rò ù cuõsunuõ lũ dó luõkũthẽ tókũ. Luõkũthẽ yẽnuõma Joseph atẹ̀ nĩdũ. A nõikhũkũnuõ one ù dó lõkũ. A htuõbĩ luõkũ yẽnuô ná lõdu tòmẽ htuõrò a kãkyã. ⁶¹ Magdalena dõkũmuõ Maria ná Maria dó aruõtõprẽ onyão tõdẽ dó luõkũ anyẽhyã.

Klyẽ Opõma Jesũ Aluõkũ Tahe

⁶² Mõnyãnyẽ ma mõnyẽ dó Judaphũ tahe taritaryã one tẽlõ- plĩ dó shyéparõ Mõnyẽduõ nuõtõnyẽ agnẽ. Mõnyãnyẽ htuõ shyéparõ Mõnyẽduõ yẽ akhẽnuô, bwidukhu tahe ná Phariséophũ tahe cuõ lahyã dó Khwĩ Pilato a o. ⁶³ Rò êthĩ cuõ hé lũ, “Khwĩ- pẹ̀ tõmanĩ pã ná bí phèlahõdu nuõtõprẽ ohtwõprẽpã akhẽnuô, a hé, ‘Thuõnyẽhtuõpã nuô, vã ki ihtõtwtõprẽ kãkhyẽ pã,’ a hé phũnuô. ⁶⁴ Phũnuõrò hétã klyéphũ tahe rò nõopõma tãtẹ̀ bã è thuõnyẽnuô. Pãma a khõpacẽ tahe hyãphyéhuõ nĩdyé lũ rò a cuõ hé pẹ̀ ù ná a ihtõtwtõprẽ kãkhyẽ hó-, phũnuõhe. Pãma tẹ̀lahõ dõkhyẽ yẽtõmũ nuô théisê ná a cyẽlõklõ ná tẹ̀lahõ dó arẹ̀ nuõtõmũ he.”

⁶⁵ Khwĩ Pilato hészũ, “Ki mephũnuõrò écuõnĩ lahyã prẽopõ tahe rò cuõmõ lahyã, yácũ opõma ryã lahyã bã- thĩ opõmabé tadũ nuô.” ⁶⁶ Thyáphũ êthĩ ki męklõmęma ryã luõkũyẽ rò êthĩ cuõkléhtya luõ a tẹ̀mátẹ̀dyã tócu dó luõkũ mãhtẹ̀lo htuõrò a nõopõmanĩ ná klyéphũ tahe.

28

Byacè Jesũ Htwõprẽ Kãkhyẽ

(Marko 16:1-8, Luka 24:1-12, Giovanni 20:1-10)

¹ Bí Judaphũ a Mõnyẽduõ htuõ anotõrõ mõlĩ rõmũ mõkhiõpã akhẽnuô, Magdalena dõkũmuõ Maria ná Maria dó aruõtõprẽ hyãmyã lahyã Byacè aluõkũ.

² Rò tanéhtódi shyonyacó, mętẹ̀héro Byacè a tanéphũ tõprẽ o dó mókhu hyãlya htuõ taphãkyã lõnuô tòmẽ rò a hyã onyão dó lõ nuõtõmẽ akhu. ³ Anẹ̀klõ rò a takhẽ thyácónã shyelĩbõ nuô cõ, htuõrò acãnuô a bũplya thyácónã bũkhu lya nuô cõ. ⁴ Prẽopõ tahe tanyãtadẽ lõplĩ cõ. Êthĩ théisê talwósúlũ rò êthĩ thyã cõ ná kayãthyẽ nuô cõ.

⁵ Rò mókhu tanéphũ hé prẽmò yẽthényẽ, “Théisê lahyã tãmé, mętẹ̀héro thĩ myápũ Jesũ dó ù mũthyẽhtya lũ dó krusu alõ nuõtõprẽ prẽ nuõma vã thęgnẽ. ⁶ Manárõ a opã biyẽ tohó. Phũ a héone htuõhõ nuô, a ihtõtwtõprẽ kãkhyẽ htuõhõ. Hyãmyãmõ a lẹ̀omyẽ khãlẹ̀yẽ. ⁷ Vã hé thĩ- kãdyáso pẹ̀ pryãmõ a khõpacẽ nuõtahe, ‘A ihtõtwtõprẽ kãkhyẽ hó khõnyã hó rò a cuõ one rẹ̀ hó thĩ dó Galilea kẹ̀kũ nuô hó, thĩ ki cuõmyãhtye è bĩnuô pã,’ khõnyã rò vã hẹ̀luõ pẹ̀ thĩ hó.”

⁸ Phũnuõrò prẽmò yẽthényẽ o bí luõkũ nuô rò a tapluõtaplyẽ hteka lahyã. Êthĩ théisêsẽ, thękrũkrũ cõ rò a klyaka dyáso pẹ̀ lahyã a khõpacẽ tahe. ⁹ Tõphuõtuõ Byacè Jesũ myãhtye tãşũ êthĩ rò a hémõheryásũ êthĩ. Rò êthĩ hyãtõ Byacè rò a hyã pũma lũ khãduõ tarã rò cõbucõbẹ̀htya lũ. ¹⁰ Htuõrò Byacè hé êthĩ, “Théisê tã lahyã tãmé. Kãhẽso pẹ̀ lahyã vãpuõvãvyã, cuõ lahyã dó Galilea kẹ̀ nuô, thĩ ki cuõmyãhtye vã bĩnuô pã, hészopẹ̀ êthĩ phũnuõ ní-.”

Prẽopõ Tahe Kãhẽsoluõ Ná Byacè O Pãtohó

¹¹ Bí prè mò yètahe kạ đố klyálo akhěnuô, prèopố luốkữ tahe kạ kanuố tuốlố hó đố vjkkữ rò a mekryá- phútěnuô, èthi kạ hếsoluố pẹ ná bwidukhu tahe. ¹² Bí bwidukhu tahe myáhtye tậsủ ná Judaphủ muốprủmuốprể đố a khuklốkhuklyá tahe akhěnuô, èthi bẻ mẹ lahyá phútẻ pầnuô a taritaryá lahyá. Htuởrò èthi dyẻ cồ klyẻphủ tahe rủ tồplutồphẻ rò a hé èthi, ¹³ “Thỉ tồbẻ hé lahyá phúyẻ, ‘Bỉ pẻ omyẻ sỏtạpạ akhěnuô, a khỏpacẻ tahe hyảphyẻhuô kạkyả lủ hó,’ hé lahyá phúyẻ nuô ní-.” ¹⁴ Tẻritẻkyả yẻ ki luốcuốtuố đố khwỉ o pả hẻrò thyáphủ a ki mepyá mệsẻ tả thỉ tằmẻnuô, pẻ myá hẻdủ ẻ pả.” ¹⁵ Phủnuởrò klyẻphủ tahe phýẻ lahyá rủ yẻnuô rò a hé phủ èthi ithyó lủ nuô. Ngố yẻtỏmủnuô Judaphủ tồkẻlẻ hé nỉdyẻ lỏpả cồ tuốkhỏnyả cồ.

Byacẻ Hébẻ Ná A Khỏpacẻ Tahe

(Marko 16:14-18, Luka 24:36-49, Giovanni 20:19-23, Prẻdỏnyảphủ tahe 1:6-8)

¹⁶ Yẻtồphủởrò a khỏpacẻ yẻ shyẻtồprẻ cuố lahyá đố Galilea sokhu phủ Byacẻ hếso onekyả èthi nuô. ¹⁷ Bí èthi myáhtye a Byacẻ akhěnuô, èthi cỏbẻhtya lủ tadủrò tahehe nuô athẻplỏ rare pả. ¹⁸ Rỏ Byacẻ Jesủ hyả đố èthi o rò a hé èthi, “Taryẻshyosỏ đố mỏkhu bẻbẻ, đố hekhuyẻnuô bẻbẻ, ử dyẻ lỏhỏ ná vả hó. ¹⁹ Mẻphủnuởrò, vả hé thỉ-, cuố lahyá đố kayả myẻcỏ tahe a o rò cuốmẻ htwỏhtya èthi ná vả khỏpacẻ ní-. Cuố plwỏ pẻ lahyá èthi htyẻ ná phẻ amwỉ, phủkhủ amwỉ ná Thẻ Sảsẻ Byacẻ amwỉ ní-. ²⁰ Htuởrò ithyóithya lahyá èthi ná a ki củẻ krwỏmẻ kuốlỏ phủ vả mekyả thỉ ngố nuỏtahe ní-. Vả ki otỏkuố ná thỉ pwỏ- phủố cồ pả, tuố cồ đố hekhu tadủkyả cỏpả bẻbẻ vả ki okuốdủ ná thỉ pả.”

Marko Gospel Of Mark Tèhébě Rẹ Dǒ Nyě

Li tètèkrǔmila Marko yětòba ma, a cáhtya hésoluǒ rẹ Cómarya aphúkhǔ Byacè Jesù Krístu a tètèkrǔmila ari-akyá tahe. Liyě a dyéluǒhtya ná Jesù ma prẹ dǒ a mèmátẹ tǒprẹ rò a o ná a taryěshyosǒ tǒprẹ. Û myáhtye a taryěshyosǒ yěnuǒ a oluǒhtya bí a ithyó ù akhè, bí a vẹhte khíné akhè, htuǒrò bí a plwǒkyá ùtètǔ tahe akhènuǒ. Jesù hélyá nǐdyé anẹ ná è ma prẹlukayá aphúkhǔ tǒprẹ. Thyáphú a ki plwǒkyá prẹlukayá tahe a tètǔtẹplá lǒ- plí agnènuǒ, a hyá dyélyakya athèplòhtwǒprẹ.

Marko rá Byacè Jesù ari-akyá yěnuǒ, a dyadu ráklǒ Jesù mẹtẹ tahe, manárò Jesù hébě ngó tahe ná a ithyóithya tẹtahe nuǒ, a dyadu lá to. A rá dyéluǒ pẹ ná Giovanni Baptista a tẹphyétẹmẹ ari-akyá, ná Jesù plwǒhtyě dǒ prẹ Giovanni Baptista a khadákú ari-akyá, ná khínérícýá khuklǒ ilo-ilyá lú tahe ari-akyá. Htuǒrò a ráhyá lékyá Jesù mẹšímẹ kayšwíkayásẹ tahe ari-akyá ná a tẹithyóithya tahe ari-akyá. Byacè Jesù a khǒpacẹ tahenuǒ tǒphuótaki tǒphuótaki a thégnéplǒhyá tǒ lúrilúkyá, manárò kayá dǒ a théhte Jesù tahenuǒ acyẹhyá ná acyẹhyá. Li Marko Amádu dǒkhyélǒ 11 tuǒdǒ 16 yětahenuǒ a hésoluǒ pẹ Jesù a tẹohtwǒprẹ dǒ khyélǒ tǒklédá akú atẹmẹ anẹ tahe. A hésoluǒ éklǒ ù mǔthyěhtya Jesù dǒ krusulǒ ná atẹthyě ihtòkakhýě ari-akyá tahe.

Tèhébě tǒtǒ ná tǒtǒ

Tètèkrǔmila akhášhyé 1:1-13

Jesù mẹtẹ dǒ kayá bémụ aklẹ dǒ Galilea kẹ 1:14-9:50

Cáhtya dǒ Galilea kẹ tuǒdǒ ví Jerusalem 10:1-52

Dǒ khyélǒúkhǒ tǒklé bí ví Jerusalem akú ná akhásǒkhášhyé tahe 11:1-15:47

Jesù atẹthyě ihtòkakhýě 16:1-8

Jesù thyěihtòkà htuǒ a dyéluǒ ù ná a tẹkàkahtya dǒ mókhu 16:9-20

Giovanni Baptista Taritaryá Rẹ Klyá

(Matteo 3:1-12, Luka 3:1-18, Giovanni 1:19-28)

¹ Yěma tètèkrǔmila akhášhyé dǒ a hésoluǒ pẹ Cómarya* aphúkhǔ Jesù Krístu ari-akyá.

² Tètèkrǔmila yěnuǒ ù rá a o è dǒ Prẹprǒ Isaiah alikú, rò Cómarya hé,

“Myámǒ, è ma prètǔ pẹ vǎ tẹritẹkyá tǒprẹhǒ, thyáphú a ki mèmǒ one rẹ pẹ nẹklyá léhyá agnènuǒrò, vǎ nõhyá rẹhǒ è dǒ nẹnyěhyá hó,³ kayá tǒprẹ éhtǒhtya dǒ kẹsẹhtyẹkyá lǒtamákhú rò a hé, ‘Taritaryá one lahyá klyá dǒ Byacè agnẹ. Męcómẹpẹ lahyá Byacè léhyáaklyá agnẹ tǒbǒ ní-.’”⁴

⁴ Rò prẹ hésó pẹ ù tẹritẹkyá yětǒprẹnuǒ a hyá htuǒhǒ. È ma Giovanni Baptista nuǒ hó. A htecuǒ dǒ kẹsẹhtyẹkyá lǒtamákhú rò a hésodónyá pẹ ù ná za nǐdú lahyá thínẹ rò plwǒ lahyá thínẹ ná htyě túrò Cómarya plwǒkyá thǐ tètǔ nuǒtahe prẹ. ⁵ Kayá a dǒ Juda kẹkú nuǒtahe ná ví Jerusalem akú nuǒtahe hyárǒelá dǒ Giovanni a o rò èthǐ hyá ólyanuǒlyá lahyá atẹthú rò Giovanni plwǒ pẹ èthǐ htyě dǒ Jordano htyéklǒkú. ⁶ Giovanni kǔthyáhtyanǐ hyeca dǒ ù bó ná tathǐbuǒdu asú, rò a ryáhtyanǐ nyáhtǒphá. Rò a eprẹ takǐ ná vyáhtyě. ⁷ Rò a hésodónyá pẹ ù rò a hé, “Kayá ki hyá dǒ vǎkhyẹkhu pǎ tǒprẹ nuǒma, a taryěprǒprya shyosǒ lǒklǒ có ná vǎ pǎ. Vǎ ngótakǒ htulyě pẹ prẹ è khupháplyẹ prẹ nuǒ vǎ kò ná è to. ⁸ Vǎ plwǒ thǐ ná htyě tadúró a ki plwǒ thǐ ná Thé Sǎsẹ Byacè pǎ,” Giovanni hé phúnuǒ.

Jesù Plwǒ Anẹ Ná Htyě Ari-akyá Ná Tẹilo-ilyá Ari-akyá

(Matteo 3:13-17, Luka 3:21-22)

⁹ Bí Giovanni plwǒ pẹ kayá tahe ná htyě akhènuǒ, Jesù o dǒ ví Nazaré Galilea kẹ rò a hyá dǒ Jordanohtyéklǒ a o rò Giovanni plwǒ pẹ lúhtyě dǒ Jordano htyéklǒkú. ¹⁰ Bí a o dǒ htyélẹ ró a nyákahtǒhtò ná a myáhtye mókhu lumǒǎyá rò Thé Sǎsẹ Byacè dǒ athyaná

* 1:1 1:1 Cóphtya ✧ 1:2 1:2 Malaki 3:1 ✧ 1:3 1:3 Isaia 40:3

htulwí nuô a hyãl̥yã dö l̥l̥l̥. ¹¹ Rò Cómarya o dö mökhu, rò a hébèt̥ã l̥l̥, “Nè ma vãphúkhũ dö vã mọ n̥idyé rò a mọmọ vã thèpl̥ò t̥oprè,” a hé phúnuô.

(Matteo 4:1-11, Luka 4:1-13)

¹² A héhtuô phúnuônuô, Thè Sãsè Byacè c̥ocuô l̥l̥ dö l̥ãm̥isokl̥è. ¹³ Jesũ o bí l̥ãm̥isokl̥è nuô anyè lw̥ishyè, rò m̥onyè lw̥ishyè akũ yènuô, kh̥inéricyã khukl̥ó hyã ilo-ilyã l̥l̥. Jesũ ot̥õ ná t̥èphút̥elye, t̥èmt̥emyã tahe b̥inuô, rò tanèphũ tahe myán̥ikhwèní dyé l̥l̥.

Byacè Jesũ A Kh̥opac̥è Dö Ě R̥l̥ó Tahe

(Matteo 4:12-17, Luka 4:14-15)

¹⁴ Bí ù p̥úđõt̥ã Giovanni dö ht̥okũ akh̥ènuô, Jesũ cuô dö Galilea k̥e rò a h̥esod̥nyã p̋é ù ná Cómarya a t̋èth̋èkr̋ũmila b̋inuô. ¹⁵ Rò a hé, “T̋eshuot̋èkh̋è hyãtuõh̋ó. Cómarya ahtyèak̋è phũth̋yahó rò zã n̋idũ lahyã th̋inè rò z̋ũkanyãkã m̋ó lahyã t̋èth̋èkr̋ũmila yè.”

(Matteo 4:18-22, Luka 5:1-11)

¹⁶ Htuõrò Jesũ cuô dö Galilea htyèoduhtũ rò a cuõmyãhtyè Simonè ná apuõ Andrea. Rò b̋inuôakh̋è èth̋i c̋et̋è ná itav̋i dö nókũ, m̋et̋èhéro a p̋jèpr̋è lahyã ahókũsè ná t̋è pr̋è. ¹⁷ Rò Jesũ hé èth̋i, “Cuõ- krwõkuô vãkhyè. Vã ki ithyóithya n̋i th̋i thyáphũ th̋i ki èní kayã phũ th̋i p̋jè n̋i t̋yè nuô.” ¹⁸ Rò t̋ophuot̋ũ èth̋i dyakyã a itav̋i rò a krwõkuô Jesũ akhyè.

¹⁹ Rò èth̋i cuô plehyã p̋õ dö nyè takiphũ rò a myãhtyè Zebedeo aphúkhũ Jakomo ná apuõ Giovanni iser̋i n̋idyé lahyã a itav̋i dö th̋oklyèkũ. ²⁰ Jesũ myãhtyèhtyená a é èth̋i rò èth̋i htecuô krwõkuô l̥khyè. Rò aph̋è Zebedeo ná pr̋em̋edak̋è tahe okyã n̋idyédũ lahyã bí a th̋oklyèkũ nuõpr̋è.

Jesũ V̋èhtekyã Kh̋inékh̋in̋õ

(Luka 4:31-37)

²¹ Htuõrò èth̋i cuõtuõ dö v̋i Capernaum rò bí M̋onyédũ nuõt̋onyènuô, a cuõnuô dö t̋ècóbèh̋okũ rò a cuõnuô ithyó p̋é ù b̋inuô. ²² Rò kayã tahe khyéthukhyéthè l̋õpl̋i có Jesũ a t̋èthyóithya yènuõtahe có. A ithyó thyã có ná kayã dö a o ná a taryèshyosõ nuõtahe ithyó nuô có, htuõto a ithyó kh̋ódũ ná pr̋èthyó t̋èthyót̋èthya athárã nuõtahe có. ²³ B̋inuôkh̋è kayãph̋è dö kh̋iné m̋èbè l̥l̥ yèt̋opr̋ènuô, a o dö t̋ècóbèh̋okũ rò a hyãhte khyè. ²⁴ Rò a èht̋ohtya, “Kõ- v̋i Nazarephũ Jesũ-, nè th̋èz̋ũ m̋è p̋è ph̋ut̋è? Nè kir̋è hyã m̋ep̋yem̋kyã m̋èthyèm̋em̋è kyãl̋óh̋ó p̋è pã è? Nè ma ùp̋è nuõma vã th̋ègn̋è pr̋è, nè ma Cómarya aphúkhũ sãsè t̋oprè.”

²⁵ Manárò Jesũ th̋èprw̋õ sũ kh̋inékh̋in̋õ, “Thuõthuõ- o lahyã, htecuõkyãm̋ó dö kayãph̋è yèt̋opr̋è akũnuô.” ²⁶ Rò kh̋inékh̋in̋õ o dö kayãph̋è yèt̋opr̋è akũ yèt̋oduõnuô, a èht̋oem̋o tanyãtapluõ rò a htecuõkyã dö kayãph̋è nuõt̋opr̋è akũ.

²⁷ L̋õ- kayã ob̋i t̋ècóbèh̋okũ nuõtahe khyéthukhyéthè l̋õpl̋i có rò a héhuô n̋idyé khyèl̥l̥, “Yèma it̋èt̋è? Yèma t̋èthyóithya athè è? Athyaná a o có ná a taryèshyosõ nuô. A h̋ètã pr̋è angõ ná a nõhtecuõkyã kh̋iné m̋umyãricyã yètahe pr̋è rò a n̋idã có l̋ungõngõ,” èth̋i hé phúnuô. ²⁸ Yèt̋ophuõrò Jesũ ari-akyã luõpas̋i cuõpryã l̋õpl̋i có dö Galilea k̋èkũ yènuô pwõ- t̋ophocó.

Jesũ M̋es̋im̋è Kayã Ěpr̋è T̋èswi

(Matteo 8:14-17, Luka 4:38-41)

²⁹ Jesũ ná a kh̋opac̋è tahe htecuõkyã dö t̋ècóbèh̋okũ yè rò èth̋i htecuõ lahyã dö Simonè ná Andrea ahi. Jakomo ná Giovanni cuô t̋õkuô ná èth̋i. ³⁰ B̋inuô akh̋è Simonè a pr̋èpr̋èm̋ò th̋èswin̋èk̋ũ rò omyèotyã pr̋è dö l̋emyèkhu pr̋è, rò t̋ophuot̋ũ èth̋i h̋esoluõsũ ná Jesũ. ³¹ Yèt̋ophuõrò Jesũ cuô dö l̋ũo rò a cuõp̋ũ l̋utakhu rò a cwikahtò l̋ũ. Rò a t̋èswi s̋im̋èkyã rò a ihtò m̋è-emeõsũ p̋è èth̋i.

³² Bí m̋h̋ém̋õt̋ã akh̋ènuô, kayã b̋inuô tahe éhyãní kayã dö aswias̋è tahe ná kh̋inékh̋in̋õ m̋èbè l̋ũ tahe dö Jesũ a o. ³³ V̋ik̋ũphũ pwõ- pr̋è hyã opl̋õpl̋u l̋õpl̋i lahyã dö kadã kh̋ashyè. ³⁴ Htuõrò t̋èswit̋èsè it̋èt̋è- bèbè Jesũ zasim̋è l̋õpl̋i có. Rò a zasim̋è p̋è ényacó kayã tahe a t̋èswit̋èsè rò a v̋èhtekyã ényacó kh̋inékh̋in̋õ tahe, manárò Jesũ ma ùp̋ènuô kh̋inékh̋in̋õ tahe yò th̋ègn̋è akhu-akh̋yè, Jesũ nõh̋èbè èth̋i t̋õm̋ũ- to.

Jesũ Htecuõ Cóbè

³⁵ Bí mǒlǐ rǒmú mǒkhió pǎprě akhěnuô, Jesú kahtò cuócbě dǒ khǎlě dǒ ũ o tǒprě- to tǒpho. ³⁶ Rò Simoně ná kayǎ dǒ a otǒkuǒ ná lǔ tahe cuó myápǔ lǔ. ³⁷ Bí ethí myáhtye hó Jesú akhěnuô, ethí hé lǔ, “Kayǎ myápǔthú lǒplǐ nẹ,” a hé lǔ phúnuô.

³⁸ Rò Jesú hěthí ethí, “Pě ki cuó pǒ dǒ dǒruo dǒ a o tavitava lahyǎ biyě tahe pǒ-, rò vǎ ki hěsodónyǎ ithyóithya pě ethí ná Cómarya alǎangǒ. Vǎ hyǎ biyěnuoma tětřtěkya yěhǒ,” a hé ethí phúnuô. ³⁹ Rò a cuólě tavałǒ Galilea tǒkěłě rò a lě hěsodónyǎ, ithyóithya pě ũ ná Cómarya alǎangǒ dǒ Galileaphú tahe a tēcǒběhǒkǔ pwǒ- tǒpho, rò a věhtekya pě ũ khíněkhǐnǒ tahe.

*Jesú Zasímě Kayǎphě Dǒ A Těsěmǔmyǎ O Dǒ Phǎłǒ Tǒprě
(Matteo 8:1-4, Luka 5:12-16)*

⁴⁰ Htuǒrò kayǎ dǒ a tětěmǔmyǎ o dǒ phǎłǒ† otǒprě, rò a hyǎ dǎngŭlyǎ dǒ Jesú khǎshyé rò a kwithězǒhtya lǔ, “Ně ki thěplǒo zasímě pě vǎ tětěyě hěnuoma nẹ za cyǎ prě,” a hé lǔ phúnuô.

⁴¹ Jesú thězǒnǐ lǔ, htuǒrò a zǒhyǎ atakhu rò a tǒběhtuǒ lǔ rò a hé lǔ, “Vǎ thěplǒo prě,” a hé htuǒrò “Tětě- sǐměkyaǎmǒ,” a hé pǒ phúnuô. ⁴² Yětǒphuǒrò tǒphuǒtuǒ kayǎphě yětǒprě a tětěmǔmyǎ yěnuo sǐměkhyékya rò apháazyě atwǒaryáhtya khyěthya.

⁴³ Rò Jesú plwǒcuǒkya lǔ rò a metǎtě cuónǐ angǒ, ⁴⁴ “Hěso pě tǎ ũ tǒprě- tǎmě ní-. Cuó dyěluǒmǎ něné yěnuo dǒ bwǐdu nuǒtǒprě a o nuó, htuǒrò thyáphú kayǎ lǒplǐ ki myáhtye agněnuô, lǔtyáhtyatě phú Mosě a tětthytětthya onuó ní,” a mecuónǐ lǔ ngǒ phúnuô. ⁴⁵ Manárò a htecuǒ hěsoluǒ pě lǒplǐ ũ akhu-akhyě, Jesú cuónuǒ luǒ lǎlǐnǐ pǎ dǒ vǐkǔ to, a bě cuǒo prě dǒ vǐklǒ dǒ khǎlěthuǒkrě tahenuǒ prě tadǔrò kayǎ o dǒ khǎlě pwǒ- tǒpho hyǎtǒ lǒ dǒ lǔo.

2

*Jesú Měsímě Kayǎně Thyětǒkyě
(Matteo 9:1-8, Luka 5:17-26)*

¹ Ano thuǒlwǐnyěnuô Jesú kǎkhyě dǒ vǐ Capernaum akǔ rò kayǎ tahe nǐhuǒ lahyǎ ná a o dǒ hi. ² Phúnuǒrò kayǎ hyǎ tadwítashya rǒ talwósúlǔ rò bí kadǎklǒ prěnuô rò akhǎlě odǎ pǎ cǒ tǒpho- to. Jesú hěsodónyǎ ithyóithyatǎ pě ethí ná Cómarya alǎangǒ tahe. ³ Bínuô akhě prěkhú thělwǐ záhyǎnǐ kayǎně thyětǒkyě dǒ Jesú a o tǒprě. ⁴ Manárò kayǎ yǒ orǒ talwósúlǔ akhu-akhyě, ethí hyǎnuǒphúcyǎ pǎ dǒ Jesú a o to rò a htya męplǒ tǒdě hikhuklwǒ bí Jesú onǐ akhunuô rò a cyǎtǎ kayǎ thyětǒkyě yětǒprě ná icǒ. ⁵ Bí Jesú myáhtye ethí atězǔtěnyǎ o phúnuô rò a hé kayǎ swǐ thyětǒkyě nuǒtǒprě, “Vǎphú- vǎ plwǒkyǎhǒ nẹ tětthú hǒ,” a hé lǔ phúnuô.

⁶ Bínuô akhě prěithyǒ tětthytětthya athará tahe onyǎo lahyǎ bínuô rò a tanę lahyǎ dǒ a thěplǒkǔ, ⁷ “Kayǎ yětǒprě a cuó hětuǒ phúyě mětě? È hěběthú hó Cómarya hó. Ũpě tǒprě ki plwǒkya cyǎ tětthú pě? Prě plwǒkya cyǎ tětthú ma túprě Cómarya tǒprě prě.”

⁸ Tǒphuǒtuǒ Jesú thěgně ethí tětana dǒ thěplǒkǔ rò a hé ethí, “Thǐ cuótana tuǒ lahyǎ dǒ thǐ thěplǒkǔ phúnuoma mětě? ⁹ Ki vǎ hé kayǎ thyětǒkyě yětǒprě, ‘Vǎ plwǒkyǎhǒ nẹ tětthú hǒ’ mǎtorǒ ‘Kahtò phyénǐ nẹ lěmyěnuo rò cuó mǒ’ kihéma azúklǒ bitě tǒcǒtě? ¹⁰ Manárò prělukayǎ aphúkhú mǎ vǎyě, thyáphú thǐ ki thěgně lahyǎ ná dǒ hekhu yěnuo, vǎ o ná taryěshyosǒ dǒ vǎ plwǒkyǎbě ũ tětthútěplǎ tahenuǒrò, vǎ ki dyěluǒ pě thǐ,” a hé htuǒphúnuǒrò, a hé prěthyětǒkyě yětǒprě, ¹¹ “Vǎ hé nẹ, ihtò talǔnǐ nẹ klǒlěmyě nuǒrò kǎmǒ dǒ nẹ hinuô.” ¹² Rò tǒphuǒtuǒ a ihtò talǔnǐ a klǒlěmyě rò a htecuǒ dǒ kayǎ lǒ- plǐ a mětěnyě. Kayǎ pwǒ- tǒprě khyéthukhyéthě lǒplǐ rò htuthěhtya lahyǎ Cómarya rò a hé lahyǎ, “Těmę-aně phúyěnuo, pě myáhtyenǒ takhyǎ- to,” a hé lahyǎ phúnuô.

*Jesú Ě Levi
(Matteo 9:9-13, Luka 5:27-32)*

¹³ Jesú htecuǒ khyěthya dǒ Galilea htyěǒ khǎshyé rò kayǎ bémų hyǎ otava lǒ khyě lǔ rò a cáhtya ithyóithya pě khyěthya ethí bínuô. ¹⁴ Bí a cuó akhěnuô, a myáhtye Alphaeo aphú

† 1:40 1:40 Tahehe rò a ě ná pyěnu

Levi. È ma prèkwĩ amo-arã tòprè. A myáhtye a onyáo dó lèkwĩamo-arã hikũ rò Byacè Jesù hê lù, “Krwòkuõ vǎkhyè,” rò Levi kahto krwòcuòkuõ lùkhyè.

¹⁵ Bí Jesù ná a khòpacè edí mòhè dó Levi hi akhè, prèkwĩ amo-arã tahe ná prèoraphú tahe e ò tòkuõ ná èthi, mètèhèrò kayá dó a krwò Jesù akhyè tahenuò, a thyápré ná èthĩnuò a oparò èlá. ¹⁶ Bí Pharisèophú dó a ithyó Cómarya a tèt̃hyótèt̃hya nuòtahe myáhtye Jesù et̃òt̃ò ná prèmèt̃húmèphyetèphú tahe ná prèkwĩ amo-arã tahe akhènuò, a sudyá Jesù a khòpacè tahe, “Mamètèrò è cuò et̃òt̃ò kuòtuò ná kayá kwĩ amo-arã nuòtahe ná prèoraphú nuòtahe mètè?” A sudyá lahyá phũnuò.

¹⁷ Bí Jesù ñhuò èthĩ sudyá phúyè akhènuò, a hékakhyèsù èthi, “Kayá dó a oshyo-opryá tahenuò, a lo ná tèt̃khuthárádu to, kayá dó aswiasè tahenuò túma a lo pré tèt̃khuthárádu pré. Vǎ hyá ékǎ kayá dó acóatè nuòtahe mǎto. Vǎ hyá ékǎpré kayá dó a tèt̃hút̃èra odũgnè nuòtahe pré.”

Ū Sudyá Jesù Duòesè Ari-akyá
(Matteo 9:14-17, Luka 5:33-39)

¹⁸ Bĩnuò akhè Giovanni a khòpacè ná Pharisèophú tahe a duòeduò lahyá. Rò kayá tahehe hyá sudyá Jesù, “Giovanni a khòpacè ná Pharisèophú a khòpacè tahe duòe sèesèò, manárò nè khòpacè tahenuò a duòe kuõ sèesèò to mètè?” A hyá sudyá lù phũ nuò.

¹⁹ Byacè Jesù hèsù èthi ná ngòkhákhò tòmũ rò a hé, “Bí khómèkhũphè otòkuòpǎ ná akhò s̃présĩmyá akhènuò, a khòs̃pré yètahe cuòduòeduò cyá phútè? Bí khómèprèkhũ cuòkyá hito, a dǎ otòkuòpǎ ná akhòathyó tahe hènuò, èthi duòe cyá sèesèò to. ²⁰ Shyé- ù ècuò taphǎkyáhò khómèkhũphè hó pǎ akhènuò, èthi ki duòeduò lahyá pǎ.

²¹ “Ū isèphè hyeçalyè ná ikèt̃hè dó a tanuò hitoyè nuò a o tòprè- to. Ki isèphè phũnuò hènuòma ikèt̃hèyè a ki htótanuòkǎ rò a lé htótazwĩ lazè cuòlyáryá pò hyeçalyeyè pǎ. ²² Ū z̃nuò htyèzǎthè dó htyèòphályèkũ nuò a o tòprè- to.* Ū ki z̃nuò phũnuò hèrò htyèzǎ yènuò a ki thèphékya htyèòphályè yètómè pǎ, rò htyèzǎ ki lakuòkyá lǒ pǎ. Htyèzǎ athè yènuò ù bè z̃nuò pré lù dó htyèò athèkũ pré.”

Jesù Ma Mònyèduò A Byacè
(Matteo 12:1-8, Luka 6:1-5)

²³ Bí Mònyèduò nuòtònyè akhènuò, Jesù ná a khòpacè tahe cuònuòcuòdè ù buòkũlá prèlèkhu tahe, rò a khòpacè tahe ipráe cuò ù buòkũláthè. ²⁴ Rò Pharisèophú tahe hé Jesù, “Myámò, tèmè dó èthi tóbè mènĩ to dó Mònyèduò yètahenuò, èthi cuòmèdũ lahyá agnè phũnuò mètè?”

²⁵ Rò a hèsù èthi, “Dò nuòkhè bí Davi ná a khòbóthyó tahe ladyáeladyáò rò a lobè lèlèlèò akhènuòrò, a məkryá- itètè nuòma thĩ hõnò kuõnyá ù to è? ²⁶ Èthi cuònuò lahyá dó Cómarya ahikũ rò khómũ dó ù lũhtya ná Cómarya tahe nuòma a o bĩnuò, rò enĩ prètũ prèlũyátèphú tahe pré tadúro Davi ná a khòpacè tahe cuònuòphyèe vǎhétò? Bĩnuòkhè nuòma atò ná Abiathar htwò bwidukhulò.”

²⁷ Byacè Jesù hépò èthi, “Kayá nuòma Mònyèduò agnè mǎto, Mònyèduò nuòma kayá lǒ- plĩ agnè. ²⁸ Prèlu kayá aphúkhũ mǎdũ vǎ yènuòma Mònyèduò a Byacè có tòprèhò,” a hèsù èthi phũnuò.

3

Kayá Takhuthyè
(Matteo 12:9-14, Luka 6:6-11)

¹ Jesù kanuò khyèthya dó tèt̃còbèhòkũ rò bĩnuò tòphonuò, kayá takhuthyè o tòprè. ² A yò tǒ ná Mònyèduò akhu-akhyè, Pharisèophú tahehenuò a thèz̃ pũ pũ Byacè Jesù atèt̃hũ rò a opò myá lù ná Mònyèduò yènuòma a zasimè kayá dá yètòprè pǎ è, ma to è phũnuò. ³ Rò Jesù hé kayá takhuthyè tókhò yètòprè, “Hyá dó nyèyè.”

⁴ Htuòrò a sudyá èthi, “Pè tèt̃hyótèt̃hya hé pè ná bí Judaphú a Mònyèduò akhènuòma, pè tóbè məcwo ù è? Mǎtoma pè tóbè mepyámèsè ù è? Pè tóbè mɛlwóhtekǎ kayá tòprèprè athèplò htwòprè è? Mǎtorò pè tóbè mɛthyè ù è?” Manárò èthi dyátaklwo lǒplĩ pré.

* 2:22 2:22 Htyèóyè nuò ù mɛ lù ná tèt̃hút̃èyè aphá.

⁵ A bèssè Jesù athéplò, mètèhéro èthi khàlèduò lóplli có pwò- tôprè, tètthéznì ùnuò a o có taki- to akhu-akhyè, Jesù myá èthi rò a théplòdu talwósúllù rò a hé kayá takhuthyè tókhó yètòprè, “Zòhte nè takhunuò,” rò a zòhte atakhu, rò atakhu ryáakhyè plúllò khyéthya. ⁶ Phariséophú tahe htecuò taphákyá rò tóphuòtuò èthi cuòplò tóná kayá dó a krwòkuò Khwí Herodè akhyè nuòtahe rò èthi cuò okú hébè nídyélù ná tòbè mètthyè Jesù phútè ari-akya.

Kayá Éprè Krwò Jesù Akhyè

⁷ Jesù ná a khòpacè tahe htecuò taphákyá dó Galilea htyèòdu rò kayá dó Galilea kékù nuòtahe krwò ròé- kuò nyacó èthikhyécó. Tahehe nuòma dó Juda kékù, ⁸ tahehe nuòma dó vj Jerusalem, tahehe nuòma dó Idumea ké ná dó Jordano htyèklò cíhte tókyè, tahehe nuòma a o tavitavá lahyá bí vj Tyre ná vj Sido yènuòtahe lò- plli krwòkuò lò èthi akhyè. Lò- kayá yètahe nuòma kayá dó a níhuò lóplli Jesù mē tēpròtēprya yètahe rò a krwòcuòkuò èthikhyè pré. ⁹ Jesù hé a khòpacè tahe ná thyáphú kayá bémudu yètahe ki hyá tadwítashya tá lù támé agnènuò, a nòtaritayá one èthi thòklyè tòbè. ¹⁰ Jesù cuò hétuò a khòpacè phúyè mètèhéro a yò mēsímé ényacó hó kayáswikayàsè tahe hó, rò kayá dó aswiasè pá tahenuò, a yò dwihyátò lù rò kírè hyá tòbè lò lù akhu-akhyèro a nòmē ù phúnuò pré. ¹¹ Né mēbè kayá yètahenuò, a myáhtye Jesù bikhètè- bèbè, a lakhútá dó Jesù a mètthényè rò a èhtò lahyá, “Nè ma Cómarya aphúkhù tòprè,” a hé lahyá phúnuò. ¹² Rò a théprwò khiné nuòtahe, “Vá ma ùpènuò hèsoluò pé tá ù tòprè- támé ní-.”

Jesù Nwóhtya A Khòpacè Shyéthényè

(Matteo 10:1-4, Luka 6:12-16)

¹³ Htuòro Jesù htya dó solò rò a éhya kayá dó atò lùthéplò nuòtahe dó a o rò èthi hyá lahyá dó lùo. ¹⁴ Jesù nwóphyè a khòpacè shyéthényè rò a hé èthi, “Vá nwóhtya thí ná thí tòbè otòkuò ná vā htuòto vā ki nòhtecuò thí pá rò thí ki cuòhèsodónyá pé ù ná Cómarya aláangó pá. Rò a é nídyé èthi yè shyéthényè amwì ná Prèdónyáphú.* ¹⁵ Htuòto vā ki dyé thí tètaryèshyosò dó thí ki vèhtekyábé khiné nuòtahe pá.” ¹⁶ Jesù nwóhtya a khòpacè shyéthényè yètahe nuòma kryá- ùpè hé rò, Simonè (Dó Jesù èthètáple lúmwì ná Petru) ¹⁷ Zebedeo aphúprèkhù Jakomo ná apuò Giovanni, rò Jesù èthètáple èthimwì ná Boanerge. ¹⁸ Angólasá ma shyelyá a phúprèkhù tahe.† ¹⁸ Andrea, Philipu, Bartholomeo, Matteo, Thomazo, Alphaeo aphúkhù Jakomo, Thaddeo, Simonè dó a mò nídyé ahtyéaké yènuò tòprè, ¹⁹ ná Juda Iscariot dó a isètákyá Jesù nuòtòprè.

Jesù Ná Beelzebul

(Matteo 12:22-32, Luka 11:14-23, 12:10)

²⁰ Yètòphuòro Jesù ka dó hi. Kayá hyá oplu-ophe kuòllò khyéthyalù tuò có dó èthi eléólé pá có sè to. ²¹ Bí a puòvyámuòphè níhuò hó tēmē-ané phúyè akhènuò, èthi htecuò rò a ki cuò cwika lù mètèhéro èthi hé lùzò, “A có ná a tamwì,” èthi hé lù phúnuò.

²² Htuòro kayá thégne tètthyótèthya o dó vj Jerusalem tahe hyálya rò a hé lahyá, “Khínèkhinò Beelzebul o dó Jesù akù, rò a yò njbè khiné khuklódu nuòtahe a taryèpropya túro a vèhtekyá bé pré khiné nuòtahe pré.”

²³ Rò Jesù éhya èthi dó a o rò a hé èthi ná ngókhákho phúyè, “Khínéricyá khukló cuò vèhtebé cyá khyéthya khínéricyá khukló phútè? ²⁴ Htyèképhú ná htyèképhú ki sá nídyé khyédú lù héro ahtyéaké oklòma plehyá ícú tócyá pá lù to. ²⁵ Hiphúphyáphú kiklyékingá nídyé khyédú lù héro hiphúphyáphú yè o plehyá tócyá pá lù to. ²⁶ Phúnuòro khínéricyá khukló ná khínéricyá khukló ki sá nídyé khyéthýádúllù héro a taryèshyosò tahenuò, a oklòma cyáto. A taryèshyosò tahe ki lamékya pá. ²⁷ Manáro bí kayá tòprè cuònuò dó khínéricyá khukló dó athyaná kayáshyokayàsò tòprè ahikù akhènuò, a ki nuò cóklòma ré lù to kihènuò, a nuò phyépheni cyá lútátè takhyá- to. A cóklòma htuò lù túma a phyéphe ní cyá lù tātè pré. ²⁸ Vá hécócó thí, lò- prèlukayá a tètthú tahe ná lò- a hébè mūmyáricyá

* **3:14** 3:14 Liphálo mú- nukhè tahehenuò, a é nídyépó èthi yè shyéthényè amwì ná Prèdónyáphú, li yètòklónuò a ràtò to. † **3:17** 3:17 Prèthiphécýádè tahehe hé, shyelyá a phúprèkhù angólasá ma, èthi yò théplòhtyapryá dúgnè, prèthiphécýádè tahehekuòke rò a hé, èthi dá dónyá pé ù hènuò, a o có ná a taryèshyosò có, a hé phúnuò.

Cómarya tahenuô Cómarya ki plwökyä lö èthi tètthú pré. ²⁹ Manàrò kayä dö a pacyëishyé Thë Sàsë Byacë nuô Cómarya plwökyäbé pä có lütètthú taki- to. Atètthú yënuô a ki omacyä lä tacüprë talèkrë hö.”

³⁰ Jesü cuòhëtuq phúyë mețehéro, “Khinëkhinë o dö lükü,” èthi yö hé phínuô.

Jesü Amuq Ná Apuqvyä Tahe
(Matteo 12:46-50, Luka 8:19-21)

³¹ Jesü amuq ná a puqprëkhü tahe hyäo kahto dö hiklö rò a nõcuöé ü ná Jesü. ³² Rò kayä éprë onyá tava pluphè lö ná Jesü. Ü hé Jesü, “Myámö dö nuô, nemuq ná në puqprëkhü në puqprëmö* tahe olö dö hiklönuô rò a sudyáthü lahyä në.”

³³ Rò a hésü èthi, “Vämuq ná vä puqprëkhü tahema üpë?”

³⁴ A myá tavítavaní kayä onyáplu tava lö nuôtahe rò a hé, “Yélé, kayä dö a a biyé tahe nuôma máhó vämuq ná vä puqprëkhü tahéhó. ³⁵ Kayä dö a mețö phü Cómarya a tètthëzü nuôtahema máhó väpuqvävyä tahe ná vämuq hö,” a hé phínuô.

4

Ngókhákhó Dö Ü Pruotä Tëklwí Ari-akyä
(Matteo 13:1-9, Luka 8:4-8)

¹ Jesü cáhtya ithyó pépö ü dö htyëöduhtü rò kayä hyäo tavaplutavaphè lö è akhu-akhyé a nuô onyá o dö thökyëkü rò lö- kayä nuôtahe rò a o lahyä dö htyëhtü. ² Jesü ithyóithya kho èthi ná ngókhákhó ényacó. Bí a ithyó èthi akhënuô, a hé, ³ “Níďá tãtë lahyä! Bëtöphuô, kayä o tóprë, a hyäpruotä tëklwítëlwí. ⁴ Bí a pruotä akhë, tëklwí tahehenuô, a latätö dö klyádëkü rò htu hyäihtuöekyá pré. ⁵ Tëklwí tahehenuô a latätö dö löklë hephábükhü rò he yö phábü akhu-akhyé, a dyáhtya pryäléprë, ⁶ rò arwí yö sátãzã to akhu-akhyé, bí tamóhtya rò a sákünó amö tamadyácë htyayë akhënuô, a thyëkräkyá pré. ⁷ Tëklwí tahehenuô a latätö dö thöshyáthöprüklë rò thöshyámö yëtahe duhtya khyábí löpli lö rò athëhtebe tóplö- to. ⁸ Tëklwí tahehenuô a latätö dö hezyerizyeryákhu rò a phëtyaduhtyabé rò athëhte nje pé có aphuö thuöshyë tahe, aphuö shyëthuöthýo tahe, aphuö tözë tahe có.”

⁹ Htuöró a hé, “Kayä dö a o ná akhãle tahenuô, nõ níďá lahyä èthi.”

(Matteo 13:10-17, Luka 8:9-10)

¹⁰ Bí a o túďú ná a khöpacë shyëthényë ná kayä dö a krwökuö lükhyë tahe akhënuô, èthi sudyä Jesü ná ngókhákhó yënuô angólasá. ¹¹ Rò a hésü èthi, “Cómarya dyëthëgnëplö péhó thí ná a htyëlëkëkü a tètthëkhuthëgnë dö a dóuódóbí níďyë yëtahe hö tadürö kayä dö aruô tahe agnënuô,

¹² Èthi myá htuö myá thyáthyá có tadürö thyáphü èthi myáhtye kuöü to, èthi níďá htuö níďá thyáthyá có tadürö thyáphü èthi thëgnëplö kuöü to, agnënuô, vä hé pé èthi ná ngókhákhó pré. Vä ki hebë pé èthi ná ngókhákhó to hënuô,

‘Pama èthi shyalyä lahyä athëplö rò Cómarya plwökyä èthi tètthú he.’”*

(Matteo 13:18-23, Luka 8:11-15)

¹³ Rò Jesü thëprwö èthi, “Ngókhákhoyë, thí ki thëgnëplö to hëro, thí cuö thëgnëplö cyä lö- ngókhákhó dö vä hé yënuô tahe phuté? ¹⁴ Kayä dö a pruotä tëklwí angólasá mamáhó kayä dö a pruotä Cómarya alãangö nuô hö. ¹⁵ Kayä tahehenuô, athyaná tëklwí latä dö klyádëkü nuôtahe, èthi nïhuö Cómarya alãangö ná tóphuötuö khínëricyá khuklö hyäphyë taphäpheyä Cómarya alãangö dö èthi thëplökü nuôtahe. ¹⁶ Dö aruô tahehe kuöke rò athyaná ü pruotä tëklwí dö löklë hephábükhü nuôtahe. Èthi nïhuö tóphuötuö a phyësu ná tètthëkrüthëlö có. ¹⁷ Manàrò arwí yö sátãzã to akhu-akhyé, a htwöprë taplöphü pré. A zÿë Cómarya alãangö tadürö bí tëcyëtëcÿ tëmumyáricyá hyä bè èthi akhënuô, tóphuötuö athëplö lücuökhókyä rò a lakhü kãkhyëkyä khyëthyá pré. ¹⁸ Tahehenuô athyaná tëklwí latätö dö thöshyáthöprüklë nuôtahe hö. Èthi nïhuö Cómarya alãangö ¹⁹ manàrò èthi yö békübëkyä níďyë ná a tëohtwöprë htuöró a yö thëzü duzãhtyathë lahyä akhu-akhyé, èthi atëthëzü yënuô a lahö níďyehó èthi hö. Èthi thëzü tëtöcö htuö tóco rò a tëtthëzü yëtahehenuô a iplükhyábíkyä löhö lö ró athëaphö htebe pätohö. ²⁰ Kayä tahehenuô athyaná

* 3:32 3:32 Liphá mü- nukhë tahehenuô ‘Në puqprëmö’ liplöyë a rãnuöpa to. * 4:12 4:12 Isaia 6:9-10

tèklwí latătô dô hezyerizyeryákhū nuôtahehó. Èthí n̄ñhuô Cómarya alãangó rò a zjê rò athèhèbè é lókló có aphuô thuôshyê tahe aphuô shyêthuôthyó tahe, aphuô tózê tahe phúnuô có.”

Hékhákhongó Ná Mikó Ari-akyã
(Luka 8:16-18)

²¹ Htuôró Jesú hé èthí, “Thí phyénuô mikó dô hidókú rò thì nuôdya è dô cõlê ê? Mátorò ma thì nuôdya è dô lémýerê alê ê? Thì dyahtya è dô mikòrêkhunuô vâhéto? ²² Lõ- tẹ meuómẹbí tahenuô, ù ki phyéhteluô lõ è pã. Lõ- tẹ dô ù thégñèpló to khõnyáyê tahenuô, ù ki thégñèpló lõ è shyé- nopã. ²³ Tẹ dô thì n̄ñhuô è khõnyá yétahenuô thì tồ bezú è.”

²⁴ Htuôró a hé pọ èthí, “Nĩdã tãtẹ lahyã vã tẹhébèyè. Nẹ ki nĩdã tãtẹ tẹ hénuôma, Cómarya ki dyé nẹ tẹthégñèpló pã, htuôto a ki nõthégñè èntya lókló pọ có nẹ pã. ²⁵ Kayã dô atèone cóhó bã- tẹ bebè, ù lédyé èntya pépọ có lủ pã, manaró kayã dô atẹ o to tồprẽnuô, atẹ opré takiphúpré bebè, ù ki phyéphekyãphe lõ pọ lủtẹ pã.”

Hékhákhongó Ná Tèklwí Dyãhtya Ari-akyã

²⁶ Jesú hé pọ, “Cómarya ahtyèakènuô athyaná kayã tồprẹ pruõtã tẹklwítẹlwí dô hekhu nuô. ²⁷ Mókhi rò omyè, mọlì rò kahtò, mókhi rò omyè, mọlì rò kahtò, a mẹ pré phúnuô rò tẹklwiyè a phèhtya duhtya phútenuô a thégñè tóco- to. ²⁸ Hekhu dyéduhtya nĩdyédú atẹ pré. Amọ tamahtya rẹlõ htuôró aplyã hteno, rò athè bắkõno dô khyêlõ pré. ²⁹ Athè mí hyã hóhónã a hyã ké nĩdyé atẹthètèphó yè ná tacé, mẹtèhéro kébuô shuókhê hyãtuõhó.”

Hékhákhongó Ná Taplèplò Ari-akyã
(Matteo 13:31-32, Luka 13:18-19)

³⁰ Jesú hé, “Cómarya ahtyèaké yènuô pẹ ki talò byábủ cyã pẹ ù phútè? Mátorò pẹ ki talò dyéluô cyã pẹ ù ná ngókhákhó phútè? ³¹ Cómarya ahtyèaké nuôma athyaná taplèplò nuô. Bí ù ivitã taplèplò dô hekhu akhê, dô tẹklwítẹlwí lõ- plĩ aklènuô taplèplò ma a patiló ná akhó có. ³² Manaró ù pruõtã htuôró a dyãhtya hó akhènuô, dô thòtòmọ, ithwidóbyãlèmọ aklènuô aduló ùkhó, a phyãduhtya tahuõhtya lóklónã ù rò htuphúzuõphú tahe hyãmẹ lahyã apwĩ dô aphyã tahe alo có.”

(Matteo 13:34-35)

³³ Bí Jesú hèsodónyã pẹ ù ná Cómarya alãangó akhènuô, a dónyã nuõtõ pẹ ù ná ngókhákhó tahe. Thyáphú ù ki thégñèplóbè ryã nuôró étaki a dónyã pẹ ù phúnuô. ³⁴ A hébè pẹ kayã tahe ná ngókhákhó tahe túpré tadúro bí a o tũdũ ná a khõpacẹ tahe akhènuô, a hèsoluô pwọ pẹ lõ èthí lõ- ngókhákhó angólasã nuô tahe.

Jesú Nõokuõ Kẹlathé

(Matteo 8:23-27, Luka 8:22-25)

³⁵ Bí nuôtónyè hó, bí mọhémõtã hó akhènuô, Jesú hé èthí, “Pẹ ki cuó dô htyèò béré tókhó pó-.” ³⁶ Rò èthí htecuó khókyã ná kayã bémụ. Rò Jesú a khõpacẹ tahe cuõnuô dô Jesú onyão nĩdyé hó thòklyè nuôtóbè akú rò èthí htecuóřọ lõ lủ. Thòklyè dô aruô okuõ bĩnuô tahe. ³⁷ Kẹlathé duhyã rò htyéháhó nuô dô thòklyékũ rò htyé kírẹ htyabã có ná thòklyè có. ³⁸ Manaró Jesú omyè ná mwókuõ tòmè dô thòipẹ tókyè rò èthí cuó hturyã ihtò lủ rò a hé lủ, “Kõ- Thará, pẹ kírẹ lacúthyè lõ cóhó rò mametè nẹ bezú kuô pã có pẹ tóco-toto?”

³⁹ A kahtò thèprwõhtuô kẹlathé rò a hé htyéháhóyè, “okuó!” A hé rò kẹlathé okuótõphuô okuó có rò htyéháhó pã tóco- to.

⁴⁰ A hé èthí, “Thí théisè mẹtè? Thì tẹzũtẹnyã o híto vã?”

⁴¹ Rò èthí théisè talwósũlũ rò èthí hé nĩdyé khyèlũ, “È ma kayã phútè tồprẹ tẹ? Kẹlathé ná htyéháhó tahe rò a nĩdã có lũngóngó.”

5

Jesú Mèsimé Pẹ Khiné Mèbè Kayãphè Tồprẹ

(Matteo 8:28-34, Luka 8:26-39)

¹ Jesú ná a khõpacẹ tahe cuõtuõ dô htyèòdu béré Gerasenephú tahe a htyékékũ nuô. ² Bĩ a o dô thòklyékũ hte akhènuô, kayãphè dô khiné mèbè lủ yètõprẽnuô a o dô luõkhu hte

rò a htecuó myáhtyesû ná Jesû. ³ Kayáphê yětôprènuô a cuó prê bí kròkù ù lèiluó luô akhălê yènuô prê. Rò ù còklòma pè lù tòprè- to, ù còklòma cò lù ná suplyetòhtê rò a pèto. ⁴ Ù còklòma tamòtamò lùtakhu ná suplyetòhtê tadúro a htótúkyá. Akhăduò rò ù còklòma ná suplyetòhtêhtê, tadúro a cwitúkyá prèprê. Rò kayá dõ a mepè lù nuò, a o tòprè- to. ⁵ Bí a o dõ kròkù luôkhălê akhènuò, ná bí a o dõ sokù akhènuò, a èhtòém̃ rò a męcumęhtyã tamòtamò nıdyé ló ané ná ló pwõ- tòphuó cò.

⁶ Bí a myáhtyecuó ló páprê Jesû akhènuò, a klyahyátò dõ lúo rò a hyã dąngũlyã dõ lünyehyã. ⁷ Rò a èhtòhtya rò a hé, “Tèdutèhtù tadú Cómarya aphúkhu Jesû- nê kiré hyãmę kryã- vã itè? Vã kwithézò cò nê dõ Cómarya a mèthenyé, męcymęcù tã vã tãmé ní-.” ⁸ Mętèhènuòrò Jesû héhtuóhò lù, “Khinëkhinò, htecuó taphãkyã dõ prèkhù nuòtòprê alo,” a héhtuó lù phínuò hó.

⁹ Jesû sudyã lù, “Nëmwi ná ùpè?” Rò a hésù, “Vãmwi ná Legion,* mętèhèrò pè oróóé nyacó,” a hésù phínuò. ¹⁰ Thyáphú Jesû ki vękyã tã èthi tãmé, rò nõhtecuóokyã tã èthi dõ kèkló tãmènuò, èthi kwithézò tadú cò Jesû cò.

¹¹ Bínuòkhê, htyã tòmudu kanúe tavıtavaphù asè bí sorõlõnuò. ¹² Khinëkhinò nuòtahe kwithézò Jesû, “Nòcuònuò rë pè dõ htyã nuòtahe akù rò plwõnuò rë pè dõ htyã nuòtahe akù ní,” a kwithézò lù phínuò. ¹³ Htuòrò Jesû nõhtecuó èthi, rò èthi htecuókyã dõ kayáphê nuòtòprê anélo rò a cuònuóokyã dõ htyã nuòtòmü akù. Htyã nuòtòmü ma a o aduónyëri rò a pátã rwó látapri yè alo rò a latälacú thyëkyã ló dõ htyèòduku.

¹⁴ Prèkyèhtyã tahe klyakã dyásoluó cuóppe pèlò ù dõ vıku ná dõdõdõso tahe akù ná tètıtèkyã yètahe. Rò a mękryaané phútènuò ù hyãmýã lahyã bínuò. ¹⁵ Rò èthi hyã dõ Jesû a o rò a myáhtye kayáphê dõ khinë htecuókyã dõ lükù nuòtòprê onyã bínuò rò a kũhtyathyáhtya ryákyhë ahyecã rò athéplò ryákakhyë khyèhtyã. Kayã tahe myáhtye lù rò a thèisè lõpli cò lülé. ¹⁶ Kayã dõ a myáhtye khinëkhinò htecuókyã dõ kayáphê nuòtòprê akù ná htyã nuòtahe mękryã ané phútè nuò, èthi cuó hëso pè lõu dõ aruò. ¹⁷ Kayã tahe cáhtya kwithézò Jesû ná a ki htecuó taphãkyã ná èthi kèkù bínuò.

¹⁸ Bí Jesû nuò dõ thòklyèkù akhènuò, kayáphê dõ khinë htecuókyã dõ lükù nuòtòprê kwithézò lù, “Khyáthédò ékrwõcuó pèkuò rë vã.” ¹⁹ Manàrò Jesû ékrwõni lù to, a hé lù, “To, kã dõ nê hinuò rò kahésoluó pèkuòrè nê puõvyãmüophè ná Byacè meryã pè cò nê bá- tènúo ná a tèthézõni nê phútè nuò ní-,” a héhtuó lù phínuòrò, ²⁰ kayã dõ khinë htecuókyã dõ lükù nuòtòprê htecuó rò a cáhtya lè hëso pè ù pwõtòdò dõ kètòkè ù è ná “Vı shyé” akù rò Jesû mepè kryã- è phútènuò ná kayã lõ- pli tapã khyéthukhyéthè lõ kryã- phútènuò a cuó dõnyãluò pè lõu bínuò.

*Prèmò Dõ A Tęswo Tòprê Ná Pacë Prèmòphú Tòprê Thyé Ari-akyã
(Matteo 9:18-26, Luka 8:40-56)*

²¹ Bí Jesû kakhýè khyéthyã dõ htyèòdu bérè tókyè ná thòklyè akhènuò, kayã bémü hyã oplóoplü rë nyacó dõ htyèòdu htú nuò. ²² Rò təcòbèhò khuklòdu tòprê, amwi ná Jairus hyãmýáhtye Jesû rò a dąngũlyã dõ lükhăduò shyé. ²³ Rò a kwithézò lù, “Vã phúpřemòphú tòprê kiré thyèhò rò thyáphú atęswi ki simékyã rò a ki htwõprê nuò, cuó dyahtya pèrè vã nê takhu dõ alo.” ²⁴ Rò Jesû krwòkakuò lù.

Kayã tòplutòphè tadwıtashya cuó kuò lõ Jesû. ²⁵ Bínuò akłè prèmò dõ a khyábè tèsèthwitã dõ anyé còhò shyényena nuò a o tòprê. ²⁶ Tèkhuthará èprè myákhweni lù tadúro a yakhye to. A za nıdyé ané rò arũahè lõhò tadúro a yakhyehyátò lù to, atèsè yènuò taklya ná a męshyohyã ná shyohyã prê. ²⁷ A nıhuò Jesû ari-akyã rò a dwihýanuò dõ kayã oróóèklè rò a hyātuó dõ Jesû khyèkhu rò a hyátò lù cãcwõ. ²⁸ A hénı ané, “Vã ki tóbè prèbí acãcwõ yènuòprè ma vã tèsèthwitã yè a klyã simé nyã hó,” a hé rò, ²⁹ tòphuótuò athwihyã okuò rò a thègnè nıdyé ané ná atèsè yènuò a lamékýáhò.

³⁰ Yètòphuòrò Jesû thègnè nıdyé ané ná a tępřõtèpřya htecuókyã dõ anélo. A tarihtòtarılyã ané dõ kayã oróóèklè rò, a sudyã ù, “Maüpè tóbè vã cãcwõ pè?”

* 5:9 5:9 Legion angólasã ma oróóé

³¹ Rò a khõpacě hészũ, “Ně myáhtyedũhõ ná kayã o tavaplutavaphè tadwítashya lõ nè rò mametèrõ nè cuõsudyã tuõ, ‘Maupè tõbè vã cãcwõ pè phútè?’”

³² Thyáphũ a ki myáhtye kayã dõ a hyã tõbè lõ nuõtõprè rò a myãkamyáhyã tadũ. ³³ Rò prèmõ yětõprẽnuõ bí a hyãtõbè lõ cãcwõ akhẽ, těthtwõhtya-ané ná è phútẽnuõ a thégmẽlyã nĩdyé ané akhu-akhyé, a théisé tanyãtadè rò a hyãdãngũlyã dõ Jesũ mètẽnẽyè rò a hészũ lõ cõ pè lõplĩ Jesũ. ³⁴ Rò Jesũ hé lõ, “Phũmõ-, nè tẽzũ yẽnuõ, a zasimẽkyãhõ nè tẽsẽhõ, kãmõmõ kãryãryã dũ ní-, nè tẽsè yè a lamé lãnyãdũhõ.”

³⁵ Bí Jesũ hẻbẻpãprẻ akhẽnuõ, kayã tahe o dõ Jairus dõ a htwõ tẻcỏbẻhẻ khuklỏ yětõprẻ ahi hyã, rò a hyãhẻsỏ pẻ Jairus, “Nẻphũmỏ thyẻhỏ. Rỏ thỉ cuõmẻdĩdỹã tadũpã Thãrá mẻtẻ?”

³⁶ Manãrỏ Jesũ nĩdã èthỉ atẻhẻbẻ to. A hé tẻcỏbẻhẻ khuklỏdu nuõtõprẻ, “Bẻzỏ tãmẻ, tarũ zũẻ vãnuõ ní-.”

³⁷ Htuõrỏ a ékrwõnĩ prẻtũ Petru, Jakomo ná apuõ Giovanni prẻ. A éni kayã dõ aruõ tỏprẻ- to. ³⁸ Èthỉ cuõtuõ dõ tẻcỏbẻhẻ khuklỏdu nuõtõprẻ ahi rò a myáhtye ù mẻprãrũprãtẻ tahe, ùnguõũhẻ tahe. ³⁹ Bí a nuõ dõ hidỏkũ akhẻ, a hé èthỉ, “Thĩnguõthỉhẻ mẻtarũtapỹã mẻtẻ? Pacẻmuõphũ yětõprẻmã a thyẻ mẵto. A omyẻnĩ sỏtapã prẻ.” ⁴⁰ Rỏ èthỉ nyẻkruõ lõplĩ Jesũ.

Htuõrỏ Jesũ vẻhtekỹã lõ- kayã nuõtãhe dõ aklỏ rò a éni pacẻmuõphũ yětõprẻ amuõaphẻ ná a khõpacẻ thẻthũ lõ rò a kanũ dõ pacẻphũ nuõtõprẻ a o. ⁴¹ Rỏ a pũ pacẻphũ nuõtõprẻ atãkhu rò a hé lõ, “Talĩ thãkũmi” (Angõlasã ma, “Kỏ- pacẻmuõphũ- vã hé nẻ- kahtỏmỏ.”), ⁴² rò tỏphuõtuõ pacẻmuõphũ shyẻnyẻnã yětõprẻ kahtỏcuõ rò èthỉ khyẻthukhyẻthẻ nyãcỏ lahyã. ⁴³ Rỏ Jesũ mekyã tãtẻ èthỉ ngỏ, tõbẻ hẻsỏluõnĩ pẻ ù tỏprẻ- to, htuõrỏ a hé èthỉ, “Dyẻẻ pẻ pacẻmuõphũ nuõtõprẻ lẻẻlẻỏ tỏcỏcỏ ní-.”

6

Vỉ Nazarẻphũ Zũẻ Jesũ To (Matteo 13:53-58, Luka 4:16-30)

¹ Jesũ htẻcuõkỹã bĩnuõ rò è ná a khõpacẻ tahe kãkhyẻ khyẻthỹã lahyã dõ adỏãsỏ nĩdũ vỉ Nazarẻ nuõtỏvỉ. ² Bí Mỏnyẻduõ akhẽnuõ, Jesũ cãhtỹã ithỹoĩthỹã tẻ dõ tẻcỏbẻhẻkỏ. Kayãẻprẻ nĩhũ a tẻithỹoĩthỹã rò a khyẻthukhyẻthẻ lõ cỏ rò a hé lahyã,

“A tẻthítẻphẻ yẻnuõ ná atẻmẻ tẻprỏtẻprỹã lõ- plĩ yẻtahe nuõmã a cuõnẻbẻ tỏ bítẻtẻ? A tẻthítẻphẻ dõ a nẻbẻ yẻtahe nuõmã tẻthítẻphẻ phútẻtẻtỏcỏ tẻtẻ? Htuõrỏ a cuõmẻ cyã tuõ tẻprỏtẻprỹã yẻtahe nuõmã phútẻtẻ? ³ È ma prẻsỏcyãhĩ nuõtõprẻ vãhẻ? Rỏ è ma Maria aphũprẻkhũ vãhẻ? Apuõ tahe nuõmã Jakomo, Jose, Juda, ná Simonẻ yẻtahe mẵ vãhẻto? Rỏ apuõprẻmỏ tahe nuõmã a o prẻ bí dỏkũyẻ prẻ vãhẻto?” Èthỉ hé lahyã phũnuõrỏ, èthỉ thẻhte Jesũ rò émõsũ lõ to.

⁴ Rỏ Jesũ hé èthỉ, “Kayã dõ a dyãzũdyanyã nĩdyẻkuõ prẻprỏ to tahe nuõmã tũprẻ adỏkũphũ nĩdũ, aklwĩalyã nĩdũ ná a hĩphũphyãphũ nĩdũ tahe prẻ.” ⁵ Èthỉ zũẻ to akhu-akhyẻ Jesũ mẻcyã pã atẻmẻ tẻprỏtẻprỹã nuõtãhe tỏcỏ- to, a mẻcyãkỹã prẻtũ a dyahtỹã atãkhu dõ kayã swĩsẻ nuõtãhe ỏlỏ prẻ, rò a mẻ sĩmẻ pẻ kayãswĩkayãsẻ tahe patĩprẻ prẻ.

⁶ Dỏphũsỏphũ tahe zũẻnĩ lõ to akhu-akhyẻ a khyẻthukhyẻthẻ kanỏ- to.

Yẻtỏphuõrỏ Jesũ htẻcuõẻlẻ dõ dõ a o tavítãvã bĩnuõ tỏdỏhtuõtỏdỏ rò ithỹoĩthỹã pẻ ù.

Jesũ Nỏhtẻcuõ A Khỏpacẻ Shẻyẻthẻnyẻ (Matteo 10:5-15, Luka 9:1-6)

⁷ Htuõrỏ aẻhyã plỏỏ a khỏpacẻ shyẻthẻnyẻ rò a nỏhtẻcuõ lõ tỏmũ ná thẻnyẻ phũnuõ. Htuõrỏ thyãphũ èthỉ ki vẻhtekỹãbẻ khĩnẻkhĩnẻ agnẻnuõrỏ, a dyẻ pẻ èthỉ taryẻshỹyỏ.

⁸ Jesũ mẻcuõnĩ a khỏpacẻ tahe angỏ, “Thỉ htẻcuõkỹã rò phẻyẻcuõnĩ tã tỏcỏ- tãmẻ nĩ, phẻyẻcuõnĩ tã khỏmũ, pyẻ, ná rũhỏ yẻnuõtãhe tãmẻ ní-. Phẻynĩ prẻtũ ihtỹãbỏ nuõ prẻ ní-. ⁹ Dyãcuõnĩ lahyã khũphã nuõ manãrỏ phẻyẻcuõ tã cã nyẻpũ tãmẻ ní-. ¹⁰ Thỉ ki cuõnuõ o dõ hỉ tỏmẻmẻ akũ hẻrỏ, thỉ dã htẻcuõ hí dõ dõ nuõtỏdỏ akũ hỉto nuõ, tarũ o tadũ lahyã bĩnuõ ní-. ¹¹ Dỏ tỏdỏdỏ dỏ a ki thẻzũẻ ẻsũ thỉ to rò a ki nĩdã thĩngỏ to hẻrỏ bí thỉ htẻcuõkỹã

akhěnuô, thuôđtăkyă hemû dô thĩ khăduôlô nuôtahe, thĩ ki męphúnuô héma athýaná thĩ dyěluôkyăhó tẹmátędyă tôcô dô Cómarya ki ciryă êthĩ pă nuôhó.”

¹² A khôpacę tahe htecuôlě hėsodônyă pę kayă tahe ná a tókô ză nıđú lahyă anę, a lě hėso pę ù phúnuô. ¹³ Êthĩ vęhtekýanı ělă khinėkhinô rô a plôronı ě pę lâ kayăswikayăsę tahe ná htahtýe rô a męsimę kăkhyě ě pę lâ êthĩ.

*Giovanni Baptista Atęthyě Ari-akyă
(Matteo 14:1-12, Luka 9:7-9)*

¹⁴ Jesũ amwı luôhtýeľuôkę akhu-akhyě Khwı Herodę* nıhuô lölö~ a mę tẹ nuôtahe ari-akyă. Htuôto kayă tahehe hé lahyă, “Jesũ ma Giovanni Baptista thyěihtókăkhyě prę, túró a męcyă tẹprôtęprýa nuôtahe hó.”

¹⁵ Taheherô a hé, “Ě ma Pręprô Elia prę.”

Htuôto tahehe rô a hé, “Ě ma pręprô khòkedú tóprę dô athýaná pręprô dô~ nyėnu aklě tópręprę prę,” a hé lahyă phúnuô.

¹⁶ Bı Khwı Herodę nıhuô Jesũ mę tẹprôtęprýa akhěnuô, a hé, “Giovanni dô vă nõpătŭkyă ěkyăbô ná vă klyěphú nuôtóprę htwóprę kăkhyě khyěthýă hó,” a hé phúnuô.

¹⁷ Dô arękhěnuô ma Khwı Herodę nõcuôpŭ còklôma aklyěphú tahe ná Giovanni rô a nõđótăkyă lű dô htòkũ nuôma Herodia khukhyě hó. Herodia ma Khwı Herodę akhı, apuô Philipu amě rô Giovanni hętătŭ tamómô Khwı Herodę ná a tó phyėnı apuô Philipu amě to. ¹⁸ Giovanni hé Khwı Herodę, “Nę phyě khyěthýă nę khınuô a lŭkhókyă hó ná Cómarya tęthyótęthýa hó.” ¹⁹ Phúnuô akhu-akhyěrô khwı amě Herodia yėnuô a pŭma tadũ Giovanni tęthũ rô a thézŭ męthyěkyă lű tadúró a męcyă tókô~ to. ²⁰ Mętėhėrô Khwı Herodę yėnuô a myădu nıdyě Giovanni, mętėhėrô a thėgně ná ě ma kayă dô acóatę asăsę tóprę akhu-akhyě, a takębı nıdyě lű. Bı khwı nıhuô Giovanni hėbė akhěnuô, a bėzô nyacó tadúró a thézŭ nıhuô nyăprę lű hėbė prę.

²¹ Bı Khwı Herodę opacęlyă amõnyě hyătuôkhyě akhěnuô, ashuôakhě ryányacó dô Herodia ki męthyěkyă Giovanni. Khwı mępwě nıdyě a opacęlyă amõnyě rô a buòebuô klyě khuklókuklyă tahe, htyěkę khuklókuklyă tahe, ná kayă htwô khuklókuklyă dô Galilea kėkũ nuôtahe. ²² Bı Khwı Herodę amě Herodia aphúprēmòphú hyănuô ilě akhěnuô, a mę thėplòmŭ thėplòmı nı Khwı Herodę ná asıprę lö~ plı khukhyě Khwı Herodę hé pacęmuôphú yėnuô tóprę, “Nę thézŭthėlô itėnuô hėso vă, vă ki dyě nę.” ²³ Htuôró a ólyă rô a byănı angó ná a tẹhėbô kayă htòkũ rô “Nę kwı cò vă itė~ bėbė vă ki dyě nę pă, nę kwı cò văhtýėvăkę taklăm cò bėbė, vă dyėbė nę pă,” a ólyă phúnuô.

²⁴ Rô pacęmuôphú nuôtóprę klyachte dô aklô rô htesudyă amuô, “Muô~ vă tóbė kwı khwı itėtė?”

“Kwı Giovanni Baptista a khuklónuô” amuô hėsú lű phúnuô.

²⁵ Rô a tapluôtaplyě klyakanuô khyěthýă dô khwı o rô “Vă thézŭ nõdya nuô nę Giovanni Baptista akhuklô dô đıbė tađdukũ rô hyădyě cò vă khõnyăyėnuô” a hé lű phúnuô.

²⁶ Khwıyě a thėplòmŭ pătaki~ to tadúró a yô ólyă htuôhó dô sıprę tóplutóphė a mětėhėnyě hó akhu-akhyě ngó dô a ólyă htuôhó ná pacęmuôphú yėnuô, a thézŭ mępyěkyă to. ²⁷ Phúnuôró tóphuôtuô a nõcuôphyě aklyěphú prępõtę nuôtóprę ná Giovanni akhuklô rô aklyěphú yětóprę cuô dô ù lędôo kayă htòkũ rô a cuôpătŭ kă Giovanni akyăbô. ²⁸ Htuôró a dyanuô Giovanni a khuklôyě dô đıbėtađdu akũ rô a hyădyě ná pacęmuô nuôtóprę rô pacęmuôyě dyě ná amuô. ²⁹ Giovanni Baptista a khôpacę nıhuô rô êthĩ hyăphyėkă lű nęklô okyăyě rô kă iluôkyă lű dô luôkhu.

*Jesũ Buòebuôđ Kayă Apręnyărı
(Matteo 14:13-21, Luka 9:10-17, Giovanni 6:1-14)*

³⁰ Prędônyăphú tahe kă-oplô tavălô Jesũ rô êthĩ hėso pėlô lű ná lö~ êthĩ męhtuôhó tẹnuôtahe ari-akyă ná êthĩ ithýóithýa pę ù nuôtahe ari-akyă. ³¹ Prę hyă dô lúo rô hyă, prękă rô kă oróóé talwósúľ khukhyě Jesũ ná a khôpacę tahe lęokuô eô ashuôkhěnuô~ a

* 6:14 6:14 Khwı Herodę yětóprę nuôma Khwı Herodę Antipa.

opá cǎ to, rò Jesũ hé a khǒpacě tahe, “Pě cuǒ rǒlũ dǒ khǎlěthuǒkrě tǒpho dǒ kayá o tǒprě-
to nuǒ rò pě ki okuǒ tabéthéprá taplǒphũ pǒ-.”

³² Rò Jesũ ná a khǒpacě tahe cuǒnuǒ sidyání thǒklyě rò htecuǒkyá lahyá túdũ dǒ
khǎlěthuǒkrě tǒpho. ³³ Manáro kayá éprě dǒ a myáhtye èthĩ cuǒ yětahenuǒ, a thégně
tǎtě lahyá hó ná Jesũ ná a khǒpacě tahe mǎnyǎhó akhu-akhyě, vǐphũ pwǒtǒvĩ klyacuǒ ná
khǎduǒ dǒ khǒkhu rò klyacuǒtuǒ rě dǒ Jesũ ná a khǒpacě tahe anyěhyá. ³⁴ Bí Byacě Jesũ
o dǒ thǒklyěkũ hte akhěnuǒ, a myáhtye kayá bémũdu cuǒ opǒ one rě lǒhó dǒ nyěhó rò a
thěžǒ nǐdyě nyacǒ èthĩ cǒ, mětéhérǒ kayá yětahenuǒ athyáná thímĩ tahe dǒ prěkyě o lũ
to nuǒ akhu-akhyě a cáhtya ithyǒ épě nyacǒ èthĩ.

³⁵ Bínuǒ akhě mǒhélǎ hó rò Jesũ a khǒpacě tahe hyá dǒ lũo rò a hyáhé lũ, “Khǎlě
bíyětǒpho ma dǒ ophũ tǒdǒ- to, htuǒto mǒhélǎ hó. ³⁶ Thyáphũ èthĩ ki cuǒlě iprĩ-epřǒ
nǐdyě lahyá dũ asěsěǒ agněnuǒrǒ, nõcuǒkyá mǒ èthĩ dǒ dǒkũsokũ dǒ a o tavitavá bíyě
tǒpho nuǒ.”

³⁷ Manáro Jesũ hěsũ èthĩ, “Myá dyéedyéǒ pě èthĩ tǒcǒcǒ nuǒ.”

Rò èthĩ sudyá lũ, “Pě ki cuǒiprĩ pě èthĩ khǒmũ rò alǒ krũnyakǒ ná prēmētēphũ tǒprě
alěkě lělwĩthyǒ† cǒ kǒkǒ, rũzye denari o prě tǒkoko- tuǒ prě rò a kírě cuǒ pǒepǒǒ èthĩ
phútě?”

³⁸ Jesũ sudyá a khǒpacě tahe, “Dǒ thǐklěnuǒ khǒmũ o bǎklǒtě? Cuǒmyámýá,” a hé èthĩ
phũnuǒ akhě, èthĩ cuǒmýá rò èthĩ myáhtye prě, “Khǒmũ nyǎklǒ ná tǐphũ nyěbè prě,” èthĩ
hé lũ phũnuǒ.

³⁹ Htuǒrǒ Jesũ nõnyǎ oplǒ èthĩ tǒmũ ná tǒmũ dǒ mĩthuǒlěkhu. ⁴⁰ Rò èthĩ onyǎoplǒ
lũ tǒmũ ná aprě nyǎshyě tahe aprě tǒzě tahe. ⁴¹ Jesũ phyě khǒmũ nyǎklǒ ná tǐ nyěbèyě
rò a tũhtya dǒ mǒlě rò a hébwihétaryě htuthěhtya Cǒmarya rò ibikyě khǒmũ. Htuǒrǒ a
dyětǎ dǒ a khǒpacě tahe a o. Rò a khǒpacě tahe zǐjetǎ dítũ pě ná kayá nuǒtahe. Htuǒrǒ
a zǒkěkhǎkwo kuǒ tǐphũ nuǒnyěbè phũnuǒnuǒ. ⁴² Èthĩ e pǒepǒǒ ekǒǒbǎ lǒplĩ cǒ pwǒ-
tǒprě cǒ. ⁴³ A khǒpacě tahe phyédwǒplǒ khyěthyá khǒmũ ná tǐphũ dǒ a ibikyě rò a okyǎlǒ
tahenuǒ a obǎ pǎ cǒ ná krĩnuǒ shyěnyěmě cǒ. ⁴⁴ Prěkhũdu dǒ a e khǒmũ lǒ- plĩ nuǒma a
o kayá nyǎri.

Jesũ Cuǒ Dǒ Htyěkhu

(Matteo 14:22-33, Giovanni 6:15-21)

⁴⁵ Èthĩ ihuǒplǒ htuǒhtuǒ ná Jesũ nõcuǒnuǒ sidyá lǒ a khǒpacě tahe dǒ thǒklyěkũ rò
a nõhtecuǒ rěkyá èthĩ dǒ vĩ Bethsaida dǒ a o dǒ htyěǒběrě nuǒtǒvĩ. Rò bí a khǒpacě
htyasidyá thǒklyě akhěnuǒ, è rò a plwǒkǎkyá lǒplĩ kayá bémũ. ⁴⁶ Htuǒrǒ Jesũ htecuǒkyá
rò a cuǒhtya cǒbě dǒ sokhu.

⁴⁷ Bí mǒkhipǎlǒ hyá hó akhěnuǒ, a khǒpacě thǒklyě cuǒtuǒ hó dǒ htyěklǎmě hó tadũrǒ
Jesũ okyá túdũ prě dǒ khǒkhu tǒprě prě. ⁴⁸ Jesũ myáhtye ná kǐlathě yǒ htǒhyásũ a
khǒpacě tahe akhu-akhyě, èthĩ khyásũ kǐlathě rò a thěprǎladyá lǒplĩ. Bí shyěi-utazě mǒ
kírě lǐbũhó akhěnuǒ, Byacě Jesũ cuǒ dǒ htyěkhu rò hyǎtǒ dǒ a khǒpacě tahe a o. A kírě
cuǒtalwǒ ná a khǒpacě tahe. ⁴⁹ Manáro bí a khǒpacě tahe myáhtye lũ cuǒ dǒ htyěkhu
akhěnuǒ, èthĩ taně lũ ná luǒtapryǎ rò a éhtǒémǒ lǒplĩ. ⁵⁰ Mětéhérǒ èthĩ pwǒ- tǒprě
myáhtye lǒplĩ lũ rò thěisě lǒplĩ cǒ.

Tǒphuǒtuǒ Jesũ hé èthĩ, “Dyakhũdyahǎ lahyá thĩ thěplǒ. Thěisě lahyá tǎmě, yěma vǎ
prě.” ⁵¹ Htuǒrǒ a htyanuǒkuǒ dǒ a khǒpacě tahe a thǒklyěkũ rò kǐlathě okuǒhyǎkyá rò
a khǒpacě tahe khyéthukhyéthě lǒplĩ cǒ. ⁵² Mětéhérǒ èthĩ yǒ khǎlěduǒ akhu-akhyě Jesũ
dyěluǒ pě cǒ èthĩ ná buǒe ũ khǒmũ atēmě tǐprǒtǐprǎyǎ yě cǒ tadũrǒ èthĩ thégněplǒ lahyá
to.

Jesũ Měsímě Pě Kayǎswĩkayǎsě Dǒ Gennesaret Kě

(Matteo 14:34-36)

⁵³ Èthĩ cuǒbě hó htyěǒduyě rò a cuǒtuǒ lahyá dǒ Gennesaret kě rò a cuǒ báokuǒ lahyá
athǒklyě bínuǒ. ⁵⁴ Èthĩ hte hó dǒ thǒklyěkũ ná kayá tahe thégnětǎtǐno lahyá ná Jesũ
prě. ⁵⁵ Èthĩ klyatǒklyalyǎ lǒ lahyá rò a cáhtya záhyá lahyá kayǎswĩkayǎsě tahe ná icǒ rò

† 6:37 Rũzye denari tǒbè ma a krĩnyǎ ná tǒnyě atěryǎ khwǒkě.

záhyãtõ lahyã bí èthi ñihuõ ná Jesũ o ñidyé akhálé nuõtõpho. ⁵⁶ Byacè Jesũ cuõtõ bítẽ-
tõpho bèbè, a cuõ dõ dôkũ bèbè, a cuõ dõ vjũ bèbè, a cuõ dõ vjũkõ bèbè, èthi dyatã lahyã
kayãswikayãsè tahe dõ klékũ rò èthi kwithèzõ Byacè ná nõtõbè prè nè çãhtũ yènuõ ná
prèswi prèssè yètaheũ takiphúpré. Rò kayã dõ a tóbè lũ çãhtũ tahenuõ, a tèsuwitèsè lamé
lõplícõ.

7

*Jesũ Ithyõ Ú Ná Tẽmwõplĩ Ari-akyã Ná Tẽmwõplĩ To Ari-akyã
(Matteo 15:1-9)*

¹ Bínuõ akhè prèithyõ tẽthyõtẽthya athára ná Pharisèophú dõ a o lahyã dõ vjũ Jerusalema
akũ hyã tahenuõ, a hyã oplõoplũ tava lõplĩ dõ Jesũ kháshyé. ² Èthi myáhtye Byacè a
khõpacẽ tahe esèè rò a sipli kuõũ atakhu to. Angõlasá ma èthi thèzũ hé ná phũ tẽcõbucõbè
alèklõ o ná bí e tyahí sè to akhè tóbè sipli rjẽ takhu tadúró a khõpacẽ tahe mẽkuõ phũnuõ
to. ³ (Mẽtèhenuõrõ Pharisèophú tahe ná lõ- Judaphú tahenuõ a ki sipli lahyã atakhu
tuõdõ takhutarã túró èthi phyéeno seesèõ prè, èthi pũmanĩ lahyã èthi phyèphũõ lèklõ
tahe. ⁴ Èthi ki o dõ klé kã hérõ a ki siplisĩplèkyã atakhu to henuõ, èthi eõ tõi- to. Htuõto
èthi pũmanĩ tadũpã lèklõ dõ aruõ tahenuõ a o èlá pã. Kryã- maitè hérõ, èthi sipli ryã
bèlèõ tahe, diithwĩpõ tahe, ná bẽtalĩ thĩtahe.)

⁵ Htuõrõ Pharisèophú tahe ná prèithyõ tẽthyõtẽthya athára tahe sudyã Jesũ, “Nè
khõpacẽ tahe rò a krwõmẽ kuõ phũ phyèphũõ lèklõ ithyõkyã ù nuõ to vã? Bí èthi esèõhtyè
akhènuõ, a siplikyã kuõ lahyã atakhu to mẽtẽ?”

⁶ Jesũ hèsú èthi, “Prèprõ Isaiã héone thĩrithĩkyã nuõma a tõtũ cõ. Thĩ ma prè cyèzõcõtè
anè tahe. Prèprõ Isaiã rákyã dõ nuõkhè rò a hé, Cómãryã hé,
‘Kayã yètahe bezũbenyã lahyã vã ná akháũ manárõ athèplõ nuõma a otafhãye ná vã
prè. ⁷ Èthi cõbèhtya vã yènuõ angõlasá o tõi- to. Èthi ithyõithya prè ù ná
prèlukayã alèklõ tahe prè manárõ a hé ñidyé lahyã ná a ithyõithya cõ ù ná Cómãryã
a tẽthyõtẽthya tahe.”^{*}

⁸ “Thĩ dyataphã khõkyã Cómãryã a tẽthyõtẽthya tahe rò thĩ pũklõma ñidyé lahyã
prèlukayã a lèklõlèkhya tahe.”

⁹ Htuõrõ a hé èthi, “Thyáphũ thĩ ki pũma ñidyé thĩ lèklõ tẽthyõtẽthya tahe agnènuõrõ,
Cómãryã mẽkyãngõ tahenuõ, thĩ limyã htésũkyã cyã nyacõ. ¹⁰ Mosè hé, ‘Bezũbenyã
nẽmuõnèphè ní,’”^{*} rò ‘Kayã dõ a isõ amuõaphè tõprèprènuõ bè mẽthyèkyã lũ.’^{*} ¹¹ Manárõ
thĩ nõhè ùmuõũphè, ‘Kõ- muõ, Kõ- phè, rũhtè dõ vã kitõ myákhwè mẽcwõ ná thĩnuõ
a o vã, manárõ vã ki nõè è ná Kõban,’^{*} thĩ nõhè ù ná ùmuõũphè phũnuõ, ¹² htuõrõ thĩ
nõmẽcwõ myákhwèni pã èthi ná amuõaphè to. ¹³ Phũnuõ akhu-akhyè thĩ mẽtaphũkyãlõ
hõ Cómãryã alãangõ hékyã yènuõtahe hõ, mẽtèhèrõ thĩ pũklõmanĩ thĩ lèklõ rò thĩ dyètã
dĩtũ ù. Thĩ mẽthyã phũyè dõ aruõ tahenuõ a o èpã nyacõ.”

(Matteo 15:10-20)

¹⁴ Rò Byacè Jesũ èhyãphũ kayã bẽmũ dõ akháshyé rò a hé èthi, “Pwõ- tõprè ñidã lahyã
vã hé thĩyè rò yácũ pũthègnè tãtè lahyã. ¹⁵ Tjè dõ a o dõ akõ rò a hyãnuõ dõ kayã tõprèprè
akũ tahenuõ a mẽ taprómũmyã cyã lũ to, manárõ tjè dõ a o dõ kayã thèplõkũ rò a hte tahe
nuõma a mẽ taprómũmyã lũ prè.” ¹⁶ (“Lõ- thĩ yètahe, thĩ ki thèzũ thègnè hérõ, thĩ tókõ
ñidã lahyã.”)[†]

¹⁷ Jesũ htecuõ taphãkyã dõ kayã orõklè rò bí a cuõnuõ dõ hidókũ akhènuõ, a khõpacẽ
tahe sudyã lũ ngõkhákhõ angõlasá tahe. ¹⁸ Rò a hé pè èthi, “Thĩ thègnè kuõnyã ù to è?
Thĩ tóbè thègnè, sèè itètè- bèbè, a o dõ akõ rò a hyãnuõ dõ kayãkũ tahe nuõma, a mẽ
taprómũmyã cyã lũ to. ¹⁹ Mẽtèhèrõ sèè yènuõ, a nuõ dõ lũ thèplõkũ mato, a nuõ dõ phũõkũ
rò a bè htecuõkyã dõ dôklõ prè.” (A hé phũyènuõma, a thèzũ hé, sèè itètè- bèbè, e ma a
nĩ lõprè.)

^{*} 7:7 7:7 Isaiã 29:13 ^{*} 7:10 7:10 Li Hteka 20:12, Li Dõnyã 5:16 ^{*} 7:10 7:10 Li Hteka 21:17 ^{*} 7:11 7:11
(Kõban angõlasá ma tẽmplõ dõ pè dyè ná Cómãryã.) [†] 7:16 7:16 Ú rá liphá dõ akháshyèkhè tahehenuõ, a sunuõpatõ
liyètõmã to

²⁰ Htuõrò a hé, “Tẹ dõ a o dõ kayã théplòkũ rò a hte tahe nuõma a mẽ taprómũmyã lũ prẽ. ²¹ Tẹ dõ a o dõ kayã théplòkũ hyãhte tahe nuõma mǎhó tẹtanẹ mũmyãricyã tahe, cuõthũ prẹmòprèkhũ, ehuõehí, mẽthyẽ kayã, cuõthũ ùmẽũvẽ, ²² tẹlõphã kòvèkòpra e nĩdyégnè, tẹthèkháthèhte ù, lahõeu, tẹmẽ mũmyãricyã, thèkhwénĩũtẹ, pacyéishyèũ, phyeduné, mẽtẹ rò tanẹ tãtẹ to. ²³ Lõ- tẹ dõ aryáto yětahenuò a o dõ kayã théplòkũ hte rò a mẽ taprómũmyã kayã prẽ.”

*Judaphú Mǎto Tòprẹ Zĩe Ná Jesũ Ki Męcwọ Lũ
(Matteo 15:21-28)*

²⁴ Jesũ htecuõkyã ná khǎlẹ bínuõtòpho rò a htecuõtuõ dõ khǎlẹ tòpho dõ afhũ ná vĩ Tyre ná vĩ Sido. Htuõrò a cuõnuõ dõ hitòmẽ akũ rò a thèzũ dyéthègnè anẹ ná kayã bémũ yétahe to tadũrò a owóouõ bícyã to. ²⁵ Prẹmò tòprẹ nĩhuò Jesũ ari-akyãkyã ná tòphuõtuò a hyã dǎngũcóbělyã dõ Jesũ khǎduõshyẽ. Rò prẹmò yětòprẹnuò a phúpřemò patĩphũ o tòprẹ rò khĩnèkhĩnõ mẽbè lũ tẹ. ²⁶ Prẹmò yětòprẹ ma Judaphú mǎto, a o dõ Syria kẹmuõ alẹ Phonicia kẹkũ, rò a o nĩdyé ná a phúpřemò tòprẹ. Rò a hyã kwĩthézọ tadũ Jesũ ná a ki vẹhtekyã pẹ khĩnèkhĩnõ dõ a phúpřemò yènuò akũ.

²⁷ Htuõrò Jesũ hé è, “Phũ tahenuò a tǔbè ekóõbǎ ré, pẹ phyé phũ yétahe asèè rò buõekyã ná htwi tahe nuõma a kòto.” (Jesũ hé ná pacẹphúyè angólasá ma Judaphú rò htwi a hé nuõma Judaphú mǎto tahe.)

²⁸ Manárò a hèsũ Jesũ, “A mǎlakõ có Byacè, htwi dõ a o dõ dĩrẹ alẹ tahenuò a enó kuõnyǎprẹ phũ tahe asèè tǎkuõtǎvẹ nuõtahe nyǎprẹ.”

²⁹ Jesũ hé lũ, “Nẹ hèsũ kǎkhyè tẹyè aryá nyacó akhu-akhyè nẹ kǎ dõ hi ma anĩ hó. Khĩnèkhĩnõ o dõ nẹ phúpřemò akũ nuõtòduõ htecuõkyã hó.”

³⁰ A kǎ dõ ahi rò a myǎhtye ná a phúpřemò omyèkhũ o dõ lẹmyèkhu rò a thègnè ná khĩnèkhĩnõ htekyǎhó dõ lũkũ hó.

Jesũ Męsĩmẹkǎ Pẹ Kayã Khǎlẹkaõ Rò A Pẹ Tòprẹ

³¹ Htuõrò Jesũ o bí vĩ Tyre tavĩtava nuò rò a nuõ cuõplúbè vĩ Sido, htuõrò a kǎkhyè dõ Galilea htyèò. Htyèò yènuò a ophũ ná vĩ shyè dõ ù è ná Decapoli hé yènuò tókè akũ. ³² Kayã tahe èhyǎnĩ kayǎphè khǎlẹkaõ rò a pẹ uóyá hébè cyã kadákadó tòprẹ dõ Jesũ a o rò èthĩ kwĩthézọ tadũ Jesũ dõ a ki dya atakhu dõ lũlõ.

³³ Rò Jesũ èhte taphǎcuõkhókyã tũdũ kayǎphè yětòprẹ dõ kayã oróklè rò kĩnuõ htuõ akanõ dõ kayǎphè nuõtòprẹ a khǎlèkũ rò a htuplácó aplĩhtyè ná akanõ rò a tó ná kayǎphè nuõtòprẹ aplĩ. ³⁴ Htuõrò a tũhtya dõ mòkhu rò a thèmuõ, rò a hé lũ, “Èphatha!” Angólasá ma “lĩhtyamò!” nuõprẹ. ³⁵ Rò kayǎphè nuõtòprẹ khǎlè lĩkǎkhyè rò aplĩ cẹ kǎkhyè rò a hébè cyã ryá khyèthyá.

³⁶ Jesũ hé èthĩ ná hèsó pẹ tǎ ù tòprẹ- tǎmè ní-, a hé èthĩ phũnuò tadũrò Jesũ nõhélũ to shyoshyo, èthĩ lé hélũ shyoshyo. ³⁷ Rò lõ- kayã dõ a nĩhuò tahenuò, a khyéthukhyéthé lahyã kanõ- to. Rò èthĩ hé lahyã, “Lõ- è mẽtẹ tahe nuõma aryá nyacó! Kayã khǎlẹkaõ ma a mẽlĩkǎkhyè, kayã pẹ ma a mẽhébè cyã kǎkhyè pẹ có ù ni,” a hé lahyã phũnuò.

8

*Jesũ Dyéedyéõ Kayã Lwĩrĩ
(Matteo 15:32-39)*

¹ Bínuò akhè kayã bémũdu dõ aruò tòmũ hyǎoplõoplu kuõ lõ ke lũ rò èthĩ léelèõ lõkyã hó rò Jesũ èhyã a khõpacẹ tahe dõ a o rò a hé èthĩ, ² “Vǎ thèzọ nĩdyé nyacó kayã yétahe, a o kuõ lahyã ná vǎ bíyè ma a bǎ hó thuõnyè hó. Èthĩ léelèõ o lahyã tǔcò- to. ³ Vǎ ki plwòkǎ tavĩtakõ èthĩ dõ ahi hérò, a enóónó lahyã to rò a ladyǎeladyáó kǎ lõ dõ klyǎlõ he, mẽtèhèrò kayã tahehe ma a o lahyã dõ ayẹ hyã có.”

⁴ Rò a khõpacẹ tahe hèsũ lũ, “Pẹ tǔbè dyèè èthĩ lẹe ma amǎvǎ, manárò dõ lǎmĩsoklè phũyènuò, pẹ ki cuõmyápũ dyèè cyã pẹ èthĩ phútè?”

⁵ Jesũ sudyǎ èthĩ, “Thĩkhòmũ o bǎklõtè?”

“A o thuõthyótóklõ” èthĩ hèsũ lũ phũnuò.

⁶ Jesú nõonyãtã lõ kayã bẽmụ yẽtahe dõ hekhu rò a phyéhtya khómũ yẽthuõthýótõklõ rò a hébwihétaryẽ htuthéhtya Cómarya, rò a ibikyẽ htuõ khómũ yẽtaherò a dyé ná a khõpacẽ tahe rò a nõcuõzũ èthi rò a khõpacẽ tahe cuõzũtã ditũ ná kayã bẽmụ tahe. ⁷ Èthi phyéhyã tuõkuõ tẽphũ tõbẽ nyẽbẽ rò Jesú hébwihétaryẽ htuthéhtya Cómarya htuõrò a nõzũtã e ná kayã bẽmụ yẽtahe. ⁸ Èthi ekõõbã pòepòò lõplĩ có. Rò a khõpacẽ phyédwõkhyẽ khómũ dõ a okyãpã yẽtahenuò a bãpã có ná krĩnuò thuõthyótõkrĩ có. ⁹ Kayã esèe yẽtahenuò a phũ-ò có kayã lwĩrĩ. ¹⁰ Jesú plwõkakyã htuõ kayã bẽmụ yẽtahe rò tõphuõtuõ è ná a khõpacẽ tahe cuõnuõ dõ thòklyèkũ rò htecuõ dõ Dalmanutha kè.

Phariséophú Tahe Kwĩmyã Tẽprõtẽprya
(Matteo 16:1-4)

¹¹ Phariséophú tahe hyã dõ Jesú a o rò a hyã cáhtya kryã lũ. Jesú yẽnuõma a o dõ Cómarya a o hyã mã è, mãto è nuò, èthi hyãkwĩ khákhomyãbyeprẽ lũ ná a ki dyèluõ pẽ èthi tẽprõtẽprya tóco. ¹² Jesú thẽmuõ rò a hé èthi, “Kayã yẽtõhtũ tahe cuõkwĩmyã tuõ vã tẽmẽ tẽprõtẽprya mètẽ? Vã hécócò thĩ vã dyèluõ pẽ thĩ tẽmẽ tẽprõtẽprya tóco- to.” ¹³ A hé rò a htecuõ taphãkyã ná Phariséophú nuõtahe, rò a kã kanuõkhyẽ dõ thòklyèkũ rò htecuõkyã htyèòbèrẽ tõkyẽ.

Jesú Ithyó Nĩdyé A Khõpacẽ Tahe
(Matteo 16:5-12)

¹⁴ Jesú a khõpacẽ tahe sõtapa phyécuõnĩ lahyã khómũ rò dõ thòklyèkũ yẽnuò èthi phyécuõnĩ prẽ khómũ tóklõphũ prẽ. ¹⁵ Jesú mekyã tãtẽ a khõpacẽ tahe, “Rõnĩ lahyã thĩnẽ ná Phariséophú tahe ahuõmũ ná Khwĩ Herodè ahuõmũ yẽnuò ní-.”

¹⁶ Èthi hé nĩdyé khyèlũ, “Byacè hé pẽ phũyẽnuõma, mã dõ pẽ khómũ o pẽ lũ to nuõhõ.”

¹⁷ Byacè Jesú thẽgnẽ ná èthi hébè nĩdyèlũ ná khómũ ari-akyã akhu-akhyẽ, a sudyã èthi, “Mamètèrò thĩ cuõdõnyã nĩdyé khyèlũ ná thĩ khómũ oto ari-akyã phútẽ? Ma thĩ myãhtye thẽgnèplõ kuõnyã hiũ to è? Thĩ cuõthẽgnèplõ pẽ kuõũ to phútètẽ? ¹⁸ Thĩ mètèplõ o kuõũ rò thĩ myãhtye kuõũ to, thĩkhãlè o kuõũ rò thĩ nĩhuõ kuõũ to. ¹⁹ Bí vã ibikyẽ khómũ nyãklõ rò vã buõe ná kayã nyãrĩ akhẽnuò, thĩ phyédwóplõ khyèthya a okyãlõ nuõtaherò a opã bákrítè nuõma thĩ tõnĩdyé pãto è?”

Èthi hèsũ lũ, “A okyãlõ shyényèkrĩ.”

²⁰ “Bí vã ibikyẽ khómũ thuõthyótõklõ rò vã buõe ná kayã lwĩrĩ akhẽ, thĩ phyédwóplõ khyèthya khómũ dõ vã ibikyẽ tahenuò, a okyãlõ pã bákrítè?”

Èthi hèsũ lũ, “A okyãlõ pã thuõthyó tõkrĩ.”

²¹ Rò a hé èthi, “Thĩ thẽgnẽ pẽkuõnyã hiũ to è?”

Jesú Zasĩmẽ Kayãphẽ Mèthèkhĩ Tõprẽ A Mètèplõ Dõ Vĩ Bethsaida

²² Jesú ná a khõpacẽ tahe cuõtuõ dõ vĩ Bethsaida rò kayã tahe èhyãnĩ kayã mèthèkhĩ tõprẽ rò a hyãkwĩthèzõ Jesú ná a ki tõbè pẽ kuõ kayã yètõprẽ. ²³ Jesú pũnĩ kayã mèthèkhĩ yètõprẽ atakhu rò a èhte lũ dõ dõklõ rò a htuplãrẽ lũ mèthèplõ rò a tõrẽ kayãphẽ yètõprẽ a mèthèplõ rò a sudyã lũ, “Nẽ myãhtye tẽ tóccòcò è?”

²⁴ A myãhtõmyãlyã rò a hé, “Vã myãhtye kayã tahe tadũrò athyaná thòmõ rò a cuõkacuõhyã phũnuò prẽ.”

²⁵ Jesú tõrẽ khyèthya kayãphẽ mèthèkhĩ yètõprẽ a mèthèplõ rò kayã nuõtõprẽ yácũ myãtãtẽ khyèthya rò a mèthèplõ lihtya rò a myãhtye ryãlõ tẽpwõtócò. ²⁶ Rò Jesú hénĩ lũ, “Kã tõphuõkã dõ hi ní-, kã kanuõ tã dõ dõkũ tãmé ní-.”

Petru Héluõhte Ná Jesú Ma Prẽmèlwõhtekã Dõ Cómarya Nwõhtya È Tõprẽ
(Matteo 16:13-20, Luka 9:18-21)

²⁷ Jesú ná a khõpacẽ tahe cuõ lahyã dõ dõ o dõ vĩ Caesarea Philipi akhãsõkhãshyẽ tahe rò bí a cuõ dõ klyãlõ akhẽnuò, Jesú sudyã èthi, “Kayã tahe hékryã- vã ná vã ma kayã phútẽ tõprẽ pẽ?”

²⁸ Èthi hèsũ lũ, “Taheherò a hé ná Giovanni Baptista, tahehe kuõkerò a hé ná Prẽprõ Elia, taheherò a hé ná prẽprõ tomaná prẽprõ khódũ dõ aruò tahe aklẽ tõprèprẽ prẽ,” a hé lahyã phũnuò.

²⁹ Rò a sudyä èthì, “Thĩ kuòkelé-, thĩ ki hé ke vã ná ùpě?” A hé rò Petru hésù è, “Nè ma prēmēlwóhtekã ù* dō Cómarya nwóhtya è nuótòprē hó.”

³⁰ Phúnuòrò Jesù mekyä èthì, “Vã ma prēmēlwóhtekã ù† dō Cómarya nwóhtya è nuótòprē hó, thĩ bè cuò hēsoluòñi pē ù phúnuò tòprē- to ní-.”

Jesù Héso-one Rē A Bè Khyácýkhyácù Tè Ná A Bè Thyē Pã Ari-akyä
(Matteo 16:21-28, Luka 9:22-27)

³¹ Rò Jesù cáhtya ithyó a khòpacē tahe, “Vã ma prēlu kayã aphúkhũ rò vã tòbè khyábè ényacó tēcyētēcù pã, rò Judaphú khuklókhuklyã tahe, bwidukhu tahe ná prēithyó tēthyótēthya athará tahe ki thótaná thótaphákyã vã pã rò èthi ki mēthyékyã vã pã. Rò vã thyēhtuõpã rò thuõnyē pãnuò, vã ki htwòprē kàkhyē khyēthya dō tēthyē pã.” ³² A héluò lãli plò pēlò có èthi ná lō- tēyētahe akhu-akhyē Petru écuò taphã còcēkyã Byacè takiphú rò a thēprwò lũ.

³³ Manárò Jesù taríhtòtarílyã rò a myárē htuò a khòpacē tahe rò a thēprwò kàkhyēsù Petru, “Kò- khínericýã khukló, htecuò taphákyã ná vã, mētéhéro nè tētane tahenuò athyaná prēlukayã a tētane nuò prē, a thyákuò ná Cómarya a tētane tahenuò máto.”

³⁴ Htuòrò Jesù éhyãplótō lō kayã bémù tahe ná a khòpacē tahe dō a o rò a hé èthi, “Kayã tòprēprē ki thézù krwò vãkhyē hénuò, a tòbè mē phú vã thézùnòmē lũ nuótahe, a mē cù- dù athéplò ma aní to. A bè záhtya nidyédú a krusu rò a bè krwò vãkhyē. ³⁵ Mētéhéro kayã dō a thézù mēlwóhtekã nidyé a thēplòhtwòprē tòprēprē nuò, a thēplòhtwòprē ki lamékyã pã. Manárò dō vãkhuvãkhyē rò kayã tòprēprē ki dyélyakýã a thēplòhtwòprē ná tēthékřmíla yēnuò dō vãgnē hénuò, a ki nìbè thēhtwòprē tacùprē pã. ³⁶ Kayã tahe ki nìbè lō có hekhusíba a tēduzáhtyathē tahe có rò a ki lacùkyã a thēhtwòprē tacùprē yē hénuò abwío dō lúgnē ítē? ³⁷ Kayã dō a thézù nìbè kàkhyē khyēthya a thēhtwòprē tacùprē yē tòprēprēnuò tēduzáhtyathē dō a ki iprìbè ná a thēplòhtwòprē yēnuò a o tóco- to. ³⁸ Htúkhè dō a o shuòshuòprē ná kayã dō a mētúmēplátē, kayã dō a krwòlùmē tò Cómarya athéplò o pã to yētòhtũ aküyē, kayã tòprēprē dō a thétarē vã htuòto a thétarē vãlãvãngó yētahe tòprēprē nuò, shyé- prēlukayã aphúkhũ máhó vãy ki hyáhó ná vãphē a taryédutaryēhtũ hópã, rò vã hyátòhó ná tanémókhuphú sásē tahe hópã akhēnuò, vã ki thétarē kuòke è pã.”

9

¹ Jesù hé èthi, “Vã hé málakó có thĩ, kayã dō a ihtòò bí thĩklēyē tahehenuò, bí èthi thyē tyahí tokhē, èthi ki myáhtyenó lahyã Cómarya hyã pòhtyēpókē ná a taryēpròpřya pã.”

Jesù Nèklò Htulyakhókyã
(Matteo 17:1-13, Luka 9:28-36)

² Mõnyē thuòthyó bãhtuòhónuò Byacè Jesù éñi Petru, Jakomo ná apuò Giovanni rò a cuòhtya dō sohtyalò tòmē alq. Bí a o túdũ ná èthi akhēnuò, Byacè Jesù anéklò htulya taklyã khólo dō èthi nyēhyã. ³ A hyeca tahenuò abũplyatakhhēhtya lõplí có rò a bũthúlú klõpã có ná ù ishũpõhuò hyeca dō hekhuyē nuò có. ⁴ Phúnuòhtuòrò a khòpacē nuò thēhtuò myáhtye Prèprò Elia dō- nyénu nuótòprē ná Mosè oluòhtya rò èthi hébè lahyã ná Byacè Jesù.

⁵ Petru hé Jesù, “Thará-, khälē bíyē tópho rò atwò moryá lã. Pè ki isópé thĩ lèhtũ thuómē, tòmèrò nègnē, tòmèrò Mosè agnē, tòmèrò Prèprò Elia agnē.” ⁶ Èthi théisē talwó súlú rò Petru tòbè hé phútēnuò a thēgnē pãto akhu-akhyē a héhte phúnúò prē.

⁷ Rò óluò tóba lapò tãbíkyã èthi rò ngóprahtya dō óluòkũ rò a hé, “Yétòprē ma vãphúkhũ dō vã mọ nidyé è tòprē, rò nìdã lahyã angó ní-.”

⁸ O taplòphú rò èthi myátarítava rò myáhtye prétú Jesù tòprē- tuò, dō aruò thényēnuò myáhtye pãto hó.

⁹ Bí èthi o dō solò hitã akhēnuò, Jesù mekyä èthi ngó, “Lõ- thĩ myáhtye yētahenuò hēsoluò pē tá hí ù tòprē- támé ní-, prēlukayã aphúkhũ máhó vãy ihtòhtwòprē kàkhyē

* **8:29** 8:29 Mēlwóhtekã ma Kristuphú amù dō aruò tahehenuò a hé, “tēmēsplékã” matorò “Tēkhyákaphuòka, tēkaphuòka.” † **8:30** 8:30 Mēlwóhtekã-mēsìplékã-khyákaphuòka

hó dõ tẽthyẽ pã túrò hẽsoluõ pẽ noprẽ ù ní-,” a mekyã ãthĩ phũnuõ. ¹⁰ Rò ãthĩ mepnú Jesũ mekyã ãthĩ nuõ tadúró ãthĩ dõnyã nídyẽ khyẽlũ tõprẽ ná tõprẽ rò a hé lahyã, “Tẽthyẽ ihtõhtwõprẽ kãkhyẽ angólasã ma ítẽ ha?” A sudyã nídyẽ lõ lũ phũnuõ.

¹¹ ãthĩ sudyã Jesũ, “Prẽithyõ tẽthyõtẽthya athárã tahe hé ná Prẽprõ Elia bẽhyã rẽklõ ná Messia dõ a ki mẽlwõhtekã ù yẽnuõ tõprẽ pã, a cuõhẽtuõ phũnuõ mẽtẽ?”

¹² Rò a hẽsũ ãthĩ, “Prẽprõ Elia bẽ hyã rẽlõpã rò a bẽ hyã taritaryã meryã kãkhyẽ tẽlõ- plĩ nuõma a málakõ cõ vã. Manárõ lisãsẽ hé ná prẽlu kayã aphũkhyẽ a tõbẽ khyãbẽ ényacõ tẽcyẽtẽcũ pã rò ù ki thótãtaphãkyã è pã a cuõhẽtuõ phũnyẽmẽtẽ? ¹³ Manárõ vã hé thĩ, Prẽprõ Elia* hyãhtũhõ rò kayã tahe mẽ lũ cũ ãthĩ thẽplõ thẽzũ mẽ lũ nuõprẽ. Yẽma a htwõhtya hó phũ lisãsẽ rãone è ari-akyã nuõ hó.”

*Jesũ Mẽsĩmẽ Pacẽphẽphũ Dõ Khĩnẽkhĩnõ Mẽbẽ È Tõprẽ
(Matteo 17:14-20, Luka 9:37-43)*

¹⁴ Bĩ Jesũ ná a khõpacẽ thẽthuõ cuõtuõ dõ a khõpacẽ aruõ tahe a o akhẽnuõ, a myãhtye kayã bẽmũdu hyãoplõoplu tava lõ ãthĩ rò prẽithyõ tẽthyõtẽthya athárã tahe hyãkrẽhyãkryã lahyã ná ãthĩ. ¹⁵ Bĩ kayã bẽmũ myãhtye Jesũ akhẽ, tõphuõtuõ ãthĩ khyẽthukhyẽthẽ lahyã rò ãthĩ klyacuõ hẽbẽ émõsũ lahyã Jesũ.

¹⁶ Rò Jesũ sudyã a khõpacẽ tahe, “Ma thĩ krẽkryã lahyã ãthĩ ná tẽritẽkyã ítẽ?”

¹⁷ Dõ kayã bẽmũ aklẽnuõ kayãphẽ o tõprẽ rò a hẽsũ Jesũ, “Thárã- vã éhyãní vã phũprẽkhũ dõ khĩnẽkhĩnõ mẽpẽ lũ rò a hẽbẽ cyã to tõprẽ dõ nẽo. ¹⁸ Dã khĩnẽkhĩnõ mẽbẽ hó è bĩkhẽtẽ- nuõ a bẽ lakhútã anẽ dõ hekhu rò akyãkũ bóbẽhte lõplĩ. Htuõrõ a ąatakũ akhukhyẽ rò anẽ pryãhtya lõplĩ. Vã kwithẽzõ nẽ khõpacẽ tahe ki vẽhtekyã pẽ lũ khĩnẽkhĩnõyẽ tadúró ãthĩ vẽhtekyãbẽ pẽkuõ lũ phũnuõto.”

¹⁹ Rò Byacẽ Jesũ hé ãthĩ, “Kayã sódõ tẽzũ thĩ- ma vã bẽ onyẽ tõkuõpã ná thĩ bátẽ pã? Vã tõbẽ khyãthẽdõ nyẽpẽkuõpã thĩ bátẽ? Éhyã è dõ vã oyẽ.”

²⁰ Rò ãthĩ éhyã pacẽphẽphũ nuõtõprẽ dõ Jesũ o. Bĩ khĩnẽkhĩnõ myãhtye Jesũ akhẽ tõphuõtuõ a mẽ tanyãtapluõ htyashyo pacẽphẽphũ yẽtõprẽ rò lakhútã dõ hekhu rò a htulõ taplõtãplẽ anẽ bĩnuõ rò akyãkũ bóbẽhte lõplĩ cõ.

²¹ Rò Jesũ sudyã pacẽphũ nuõtõprẽ aphẽ, “A mẽ phũyẽ nuõma anyẽlã hó ẽ?”

Rò a hẽsũ lũ, “A mẽpã dõ a patĩkhẽ nuõpã cõ. ²² Khĩnẽkhĩnõ thẽzũ mẽthyẽ lũ rò a mẽ lakhũnuõ tamõmõ lũ dõ mikũ, a mẽ latãnuõ tamõmõ lũ dõ htyẽkũ cõ. Nẽ ki mẽcyã hẽrõ thẽzõ rò mẽcwõ pẽrẽ pẽ to-.”

²³ Rò Jesũ hé lũ, “Mẽtẽrõ nẽ cuõ hẽtuõ, ‘Nẽ ki mẽcyã,’ phũnuõ mẽtẽ? Kayã tõprẽprẽ dõ a zũe Cõmaryã nuõma a mẽcyã lõplĩ pwõ- tãcõ prẽ.”

²⁴ Tõphuõtuõ pacẽ aphẽ éhtõ hé, “Vã zũe, manárõ vã tẽzũ opatĩlã, thýãphũ vã tẽzũ kishyokisõ agnẽnuõ, mẽcwõ kuõ rẽ vã!” A éhtõ phũnuõ.

²⁵ Bĩ Jesũ myãhtye ná kayã bẽmũ klyahyãtõphũ rõlã lũ akhẽnuõ, a thẽprwõ khĩnẽkhĩnõ yẽnuõ, “Kõ- khĩnẽkhĩnõ dõ a mẽkaõ kayã akhãlẽ rò a mẽpẽ kayã yẽtõprẽ, vã nõhtecuõ taphãkyã nẽ dõ pacẽphẽphũ yẽtõprẽ akũ hó, nẽ bẽ kãkhyẽ nuõní pã tõphuõ- to ní,” a hẽhtũ phũnuõ rò.

²⁶ Khĩnẽkhĩnõyẽ a éhtõhtya rò a mẽ tapluõshyotãpluõsõ htuõ pacẽphẽphũ nuõtõprẽ rò a htecuõkyã dõ lũkũ. Rò pacẽphẽphũ yẽtõprẽnuõ, a thýã cõ ná a thýẽnuõ cõ. Rò kayã tahe hé lahyã, “A thýẽhõ nuõ-” a hé lahyã phũnuõ. ²⁷ Manárõ Jesũ cwikahtõ lũ rò a kahtõbẽ khyẽthýã.

²⁸ Jesũ mẽhtũ phũnuõrõ, bí è ná a khõpacẽ tahe kãkhyẽ nuõ dõ hi dõ ù o tõprẽ- to nuõtõmẽ akũ akhẽnuõ, a khõpacẽ tahe sudyã lũ, “Pẽ vẽhtekyã bẽkuõũ khĩnẽ to mẽtẽ?”

²⁹ Rò Jesũ hé ãthĩ, “Khĩnẽkhĩnõ phũyẽ tahe nuõma thĩ vẽhtekyãbẽ prẽ è ná tú tẽkwícõbẽ tãcõ prẽ.”

*Jesũ Hé Khyẽthýã Ná Atẽthyẽ Ari-akyã
(Matteo 17:22-23, Luka 9:43-45)*

* 9:13 9:13 Jesũ hé “Elia”, angólasã ma Giovanni Baptista

³⁰ Jesũ ná a khõpacẽ tahe htecuõkyã htuõ ná khãlẽ bínuõ rò èthĩ læcuõrwõ Galilea kẽkũ nuõ. Jesũ thezũ nõthẽgnẽ ù tõprẽ- to, ³¹ mețehéro a ithyõithya a khõpacẽ tahe rò a hé èthĩ, “Prẽlukayã aphúkhũ mãhõ vãyẽ, ù ki isẽ tãkyã è dõ prẽlukayã a takhukũ pã rò èthĩ ki mețhyẽ vã pã. Vã thyețhuõ thuõnyẽ pã nuõ, vã ki htwõprẽ kaķhyẽ khyẽthyã pã.” ³² A khõpacẽ thegnẽplõryã a tẽthyõithya èthĩ yẽ angõlasã to tadũrõ èthĩ sudyãbũ lũ tõprẽ- to.

Kayã Dõ A Ki Htwõdulõ Û Ma Ûpẽ?
(Matteo 18:1-5, Luka 9:46-48)

³³ Èthĩ cuõtuõ dõ vĩ Capernaum rò bí a o dõ hikũ akhẽnuõ, a sudyã a khõpacẽ tahe, “Bĩ thĩ cuõ dõ klyãlo akhẽnuõ, thĩ hẽbẽ cuõ kryã- lũ itẽ?” ³⁴ Bí èthĩ cuõ dõ klyãlo akhẽnuõ, èthĩ yõ krẽkryãcuõ nõdyẽlũ ná dõ pẽklẽ yẽnuõ, ùpẽ htwõdulõ ù pẽ ari-akyã akhu-akhyẽ, èthĩ otõotakrũ lahyã prẽ, a hé kaķhyẽsũ lũ tõcõ- to.

³⁵ Jesũ onyão rò a éhyã èthĩ dõ akhãshyẽ rò a hé èthĩ, “Kayã dõ a thezũ htwõdulõ ù tõprẽ nuõma a tõbè o dõ ù lẽlõ rò a bè htwõpẽ lõ ù pwõ- tõprẽ a prẽmețepũhũ.”

³⁶ Htuõrõ a éhyã pacẽphũ tõprẽ rò a nõhyã kahtõo lũ dõ èthĩklẽ rò a phyãhtya lũ rò a hé èthĩ, ³⁷ “Kayã dõ a myã vãmèthè rò a ki émõsũ pacẽphũ thyánã yětõprẽ tõprẽprẽnuõ a émõsũ hò vã hò. Htuõrõ kayã dõ a émõsũ vã tõprẽprẽnuõ athyanã a émõsũ hò prẽ dõ a nõhyã vã býyẽ nuõtõprẽ hò.”

Kayã Dõ A Mețakẽ Pẽ To Nuõma A Otõkuõ Ná Pẽ Tõmũtuõ
(Luka 9:49,50)

³⁸ Giovanni hẽsoluõ pẽ Jesũ, “Thãrã- pẽ myãhtye kayã tõprẽ dõ a cuõ vẽhtekeyã khĩnẽkhĩnõ tahe ná nẽmwĩ. A yõ otõkuõ dõ pẽamukũ mãto rò pẽ hẽ tãtũkyã lũ.”

³⁹ Manãrõ Jesũ hẽsũ èthĩ, “Hẽtãtũ tã è tãmẽ, kayã tõprẽprẽ dõ a me htwõhtya tẽprõtẽpryã tõcõcõ ná vã mwĩnuõ dõkhyẽpã a pacyẽishyẽ zũnyẽ pã ná vã to. ⁴⁰ Kayã dõ a thẽhte pẽ to tahe nuõma a otõkuõ dõ pẽ tõkyẽ prẽ. ⁴¹ Vã hẽcõcõ thĩ, dõ thĩ krwõ vãkhyẽ akhu-akhyẽrõ, kayã tõprẽprẽ ki dyẽõsũ thĩ htyẽ tõbè hẽnuõma a ki nõbè mãlakõ cõ tẽmẽnĩkhwókè pã.

Kayã Dõ A Mețhũ Pacẽphũ
(Matteo 18:6-9, Luka 17:1-2)

⁴² “Kayã tõprẽprẽ ki nõmẽthũ kayã patĩlõ dõ a zũe vã yẽtahe aklẽ tõprẽprẽ hẽnuõ, cõ lõdu dõ a kyãbõlõnuõ rò tãtãkyã è dõ htyẽdutavãkũ nuõma aryãklõ pã cõ dõ lũgnẽ cõ. ⁴³ Nẽ takhu ki nõmẽ nẽ tẽthũ hẽrõ pãtũkyã ẽnuõ. Nẽ takhutũ tõkhõ rò nẽ kaķanuõbẽ dõ mõkhunuõ aryãklõ pã cõ ná nẽ takhu opwõlõ nyẽkhõ cõ. Nẽ kaķanuõ dõ mõkhu ná nẽ takhu tũyõtõkhõ prẽ yẽnuõ, aryãklõ pã cõ ná nẽ takhu opwõlõ nyẽkhõ rò nẽ latã dõ Mõrapõtya kũ dõ mi pĩ cyã pã tõphuõ- to yẽnuõ tõõ akũ cõ. ⁴⁴ (Bínuõ tõpho pãnuõ lò ki e èthĩ zye rò lò yẽtahenuõ a thyẽpẽto rò mi dõ a ù èthĩ yẽnuõ, a pĩpẽ pã tõphuõ- to.)[†] ⁴⁵ Nẽ khãduõ ki nõmẽthũ nẽ hẽrõ pãtũkyã è nuõ. Nẽ nuõ dõ mõkhu ná nẽ khãduõ tũyõtõkhõ prẽ yẽnuõ, aryãklõ pã cõ ná nẽ khãduõ opwõlõ nyẽkhõ rò ù vitãkyã nẽ dõ mõrapõtya akũ yẽnuõ cõ. ⁴⁶ (Bínuõ tõpho pã nuõ, lò ki e èthĩ zye pã rò lò yẽtahe nuõ a thyẽpẽ tõphuõ- to rò mi dõ a ù èthĩ yẽnuõ, a pĩpẽ pã tõphuõ- to.)[‡] ⁴⁷ Nẽmèthè ki nõmẽ nẽ tẽthũ hẽrõ kaũhtekyã rò vikyã kyã ẽnuõ. Nẽmèthè oprẽ tõkyẽ rò nẽ kaķanuõbẽ dõ mõkhu nuõ aryãklõ pã cõ ná nẽmèthè opwõodwõ lõnyẽkyẽ rò ù bè vitãkyã nẽ dõ Mõrapõtya kũ pãnuõ cõ. ⁴⁸ Bínuõ tõpho pã nuõ,

‘Lò ki e èthĩ zye pã rò lò yẽtahenuõ, a thyẽpẽ tõphuõ- to. Mi dõ a ù èthĩ yẽnuõ, a pĩpẽ pã tõphuõ- to.’

⁴⁹ “Kayã pwõ- tõprẽ bè mẽmwõplĩthĩplo è ná mi pã. S

[†] 9:44 9:44 Û rã liphã mũ- nukhẽ tahehenuõ, ù myãhtye lisãsẽ yětõmã opatõkuõ to [‡] 9:46 9:46 Û rã liphã mũ- nukhẽ tahehenuõ, ù myãhtye lisãsẽ yětõmã opatõkuõ to S 9:49 9:49 Kayã tahehenuõ a hé ná lisãsẽ yětõmã angõlasã ma a thezũ hẽ ná khyãbè tẽmẽcyẽmẽcũ nuõ athyanã mi mẽmwõplĩkyã ù lũhtya tẽphũtẽlyẽ nuõ. Manãrõ tahehenuõ a hé ná kayã dõ a shyalã nõdyẽ kuõ atẽthũ to tahenuõ, ù ki ciryakyã è dõ ngarakũ nuõ ná mi pã.

⁵⁰ “Ithè nuôma aryá prè tadúro a ki sũhẽ pãto henuô meşũhẽ kaşkyẽ khyẽthyá è nuô anı̄ pãto hó. Thı̄ bè o nı̄dyẽ lahyá ithè mądú tẽbóthyóbólá nı̄ lũ tóprẽ ná tóprẽ, htuôto oplóocú krı̄klẽ nı̄dyẽ lũ tóprẽ ná tóprẽ yẽnuô ní-”

10

Jesũ Ithyóithyattã Ũ Ná Okyãmẽ Ari-akyã
(Matteo 19:1-12, Luka 16:18)

¹ Htuôro Jesũ o bínuo rò a htecuôkyã dó Judakẽ rò a cuó dó Jordano htyẽklõ bérẽ tókyẽ. Kayã bẽmu hyãoplótava kuólõ khyẽthyá lũ tóplutóphè rò a ithyótã pẽ ũ phú alẽklõ ithyó pẽ ũ pwõ- phuó nuô.

² Phariseóphú tahehenuô a hyã tókuó dó Jesũ a o rò èthı̄ thẽzũ hyã myápũ pũ Byacẽ Jesũ atẽthũ rò a hyã sudyã takẽ lũ, “Kayã tóprẽprẽ okyã amẽ ma anı̄ prè pẽ tẽthyótẽthya henyã phúnuô ẽ?”

³ Rò Jesũ sudyã èthı̄, “Mosè hékyã thı̄ ngó phútẽ?”

⁴ Èthı̄ hẽsũ, “Kayã dó a okyã amẽ tahenuô Mosè plwõprẽ èthı̄ dó a ki rá li-okyãmẽ a tẽráma tóba rò a dyẽ ná amẽ rò a ki okyã amẽ henuôma anı̄ prẽ.”*

⁵ Rò Jesũ hẽsũ èthı̄, “Mosè rákyã pẽ thı̄ tẽthyótẽthya phuyẽ meţẽhéro thı̄ yõ khuklópryẽ dú thı̄gnẽ nuô. ⁶ Manáro dó Cómarya byáyalũ hekhu ná mókhu akhẽnuôma ‘Cómarya byályatũ prẽmò tóprẽ ná prẽkhũ tóprẽ prẽ.’”⁷ ‘Dó tẽritẽkyã yẽ akhu-akhyẽ prẽkhũ yẽnuô a bè dyakyã amuõaphẽ rò a bè cuó otõkuõ ná amẽ, ⁸ rò kayã yẽthényẽnuô a htwõhtyáho tóprẽ- tuóhõ.’⁹ Phúnuôro èthı̄ ma kayã thényẽ mápãtohõ. A htwõhtyáho lũ tóprẽ- tuóhõ. ⁹ Phúnuôro tẽ dó Cómarya dya-otõ lúnuô, prẽlukayã bè htópẽkyã nı̄ lũ tóprẽ- to.”

¹⁰ Bí èthı̄ katũ dó hi akhẽnuô, a khõpacẽ tahe sudyãpõ lũ tẽritẽkyã yẽ. ¹¹ Rò a hẽsũ èthı̄, “Prẽkhũ tóprẽ ki okyã amẽ rò a ki cuóphyẽ taple ná prẽmò dó aruótóprẽ henuôma a cuóthũhõ amelyẽ yẽnuô hó. ¹² Htuôro prẽmò tóprẽ ki okyã avẽ rò a ki cuóphyẽ taple ná prẽkhũ dó aruótóprẽ henuôma a cuóthũhõ avelyẽ yẽnuô tóprẽ hó.”

Jesũ Sõrisõbũ Pacẽphú Tahe
(Matteo 19:13-15, Luka 18:15-17)

¹³ Thyáphú Jesũ ki dyahtya atakhu dó pacẽphú yẽtahe alõ* nuô, kayã tahe éhyã nı̄ lahyã pacẽphú dó Jesũ a o. Manáro a khõpacẽ tahe thẽprwõsũ kayã cwı̄hyã nı̄ pacẽphú yẽnuô tahe. ¹⁴ Jesũ myáhtye èthı̄ mephúnuôro a thẽplõdu èthı̄ rò a hé èthı̄, “Plwõhyã pacẽphú nuótahe dó vã oyẽ. Meţãtũ tã èthı̄ tãmẽ, meţẽhéro Cómarya ahtyẽakẽ nuôma kayã dó a shyalyã athẽplõ thyaná pacẽphú yẽnuótahe atẽhõ. ¹⁵ Vã hécócõ thı̄, thı̄ ki nõpõ thı̄nẽ ná Cómarya phú pacẽphú tahe nõpõnı̄ anẽ nuoto henuô, thı̄ nuõ nı̄ cyã dó Cómarya htyẽlẽkẽkũ takhyã- to.” ¹⁶ Htuôro a phyáhtya pacẽphú dó anẽlõ tóprẽ htuó tóprẽ rò a dyahtyahtuó atakhu dó pacẽphú tahe alõ rò a sõrisõbũ èthı̄.

Kayã Duzãhtyathẽ Tóprẽ Hébe Ná Jesũ
(Matteo 19:16-30, Luka 18:18-30)

¹⁷ Bí Jesũ cáhtya htecuôkyãhõ akhẽnuô, kayã tóprẽ klyahyã dó lũo rò a hyã dãngũlyã dó lũ mẽthényẽ rò a sudyã Jesũ, “Kõ- thárãryã- thyáphú vã ki nı̄bẽ kuõũ thẽhtwõprẽ tacı̄prẽ talẽkrẽ nuòro, vã tóbẽ mekryã- maıtẽ?”

¹⁸ Jesũ sudyã lũ, “Nẽ cuóẽ tuõ vã ná thárãryã meţẽ? Kayãryã o tóprẽ- to, a o prẽtũ Cómarya tóprẽprẽ. ¹⁹ Nẽ thẽgnẽ Cómarya mekyãngõ tahe hé, ‘Meţhyẽ tã kayã tãmẽ, cuóthũ tã ùphũmẽ tãmẽ, ehuehı̄ tã ùtẽ tãmẽ, khyã lahõlahya tã tẽ tãmẽ, cuõetũõplẽ tã ùkhu tãmẽ, bezũnyã nẽmuõnẽphẽ.’”*

²⁰ Rò a hẽsũ Jesũ, “Thárã- yẽtahenuô vã tõnı̄ htuóllõhõ rò vã krwõmẽ htuóllõhõ dó vã pacẽkhẽ nuô pã cõhõ.”

* **10:4** 10:4 Li Dõnyã 24:1,3 * **10:6** 10:6 Hekhuhtwólú 1:27, 5:2 * **10:8** 10:8 Hekhuhtwólú 2:24 * **10:13** 10:13 Jesũ dyahtya atakhu dó pacẽphú yẽtahe alõ rò a ki sõrisõbũ èthı̄ * **10:19** 10:19 Li Htekã 20:12-16, Li Dõnyã 5:16-20

²¹ Rò Jesù myá tătã- lù rò a thézòñi lù rò a hé, “Tè dó nẹ lomẹ nuò a opá tóco, kà isěkyǎlò nẹ tǎmuòtǎtẹ nuòtahe rò dyékyá ná kayá sòphásòryaphú nuò. Nẹ ki mephúnuò hérò nẹ ki nịbè tẹduzǎhtyathè dó mókhu pǎ. Kamehtuò phúnuò rò hyá krwòkuò vǎkhyè.”

²² A yò duzǎ tǎpòtǎpẹ cò akhu-akhỵè, bí a nịhuò htuò Byacè Jesù hé lù phúyè akhěnuò, a khyè htuòrò a mètèpẹyè rò a htekaķyǎ.

²³ Jesù tarítava myá rò a hé a khòpacẹ tahe, “Kayá duzǎhtyathè tahe kírẹ nuò dó Cómarya ahtyèakẹkù nuò, apyǎ nyacó dó èthigně cò!”

²⁴ A khòpacẹ tahe nịhuò lù hébè phúyè rò a htetapa lỏplỉ cò lù.† Htuòrò a hé khyèpọ èthỉ, “Vǎphú thỉ-, ù kírẹ nuò dó Cómarya ahtyèakẹkù nuòma apyǎ nyacó-.” ²⁵ Tathủbuòdu tóduò kírẹ plynúò dó htèkhǎlĩkũnuò azú klỏpǎ cò ná kayá duzǎhtyathè tòprẹ kírẹ nuò dó mókhu htyèlẹkẹkù nuò cò.”

²⁶ A khòpacẹ tahe a hte tapa lỏplỉ lù rò èthỉ hé nịdyélù, “Ki mephúnuòrò ùpẹ tòprẹ kírẹ nịbécýǎpǎ tẹmẹlwóhteka pẹ?”

²⁷ Jesù myá èthỉ rò a hé èthỉ, “Prẹlukayǎ mẹlwóhteka cyǎ nịdyé anẹto tadúró Cómarya yò męcýǎtẹ pwỏ- tóco akhu-akhỵè, a mẹlwóhteka cyǎ prẹ.”

²⁸ Petru hé lù, “Myámỏ, pẹ dyakýǎ lỏ cỏhỏ tẹpwỏ- tóco rò pẹ krwòkuòhỏ nẹkhyèhỏ.”

²⁹ Jesù hé lù, “Vǎ hélakỏ cỏ thỉ, dó vǎgně ná vǎ tẹthẻkrũmila agnẹ rò kayá tòprẹprẹ ki vikýǎ ahi-aphyǎ ná apuỏavyǎ, amuỏaphẻ, aphúalye, ná apréalyǎ thítahe hénuò, ³⁰ a ohtwỏprẹ yẻtỏhtúró, a ki nịbè èhtya lỏklỏpỏ ahi, apuỏavyǎ, amuỏaphẻ, aphúalye, apréalyǎ thítahe dó aphuò tỏzẹ cỏ pǎ. Manáro ù ki męcýmęcừ è pǎ. Nopǎ tỏhtú rò a ki nịbè thẻhtwỏprẹ tacủprẹ talẻkrẻ pǎ. ³¹ Manáro kayá dó ù tanẹ lù ná a lodulỏ ùtỏprẹnuò, a ki okýǎ dókhyẻlỏ ù pǎ, kayá dó a okýǎ dókhyẻlỏ ù tahenuò a ki htwỏhtya kayá dó ù lodulỏ lù pǎ.” Jesù hé pẹ èthỉ phú nuò.

Jesù Hé Pẹ Ủ Ná A Bẻthẻ Pǎ Ari-akýǎ Thuỏphủỏtỏphủỏ
(Matteo 20:17-19, Luka 18:31-34)

³² Jesù ná a khòpacẹ tahe htya lahyǎ dó vỉ Jerusalem rò bí a htya dó klyǎlỏ akhěnuò, Jesù cuỏ rẹ èthỉ dó nyẻ. Jesù htya pẹ èthỉ dó vỉ Jerusalem akhu-akhỵè, a khòpacẹ tahe khyẻthukhyẻthẻ lỏplỉ cỏ lù, rò kayá dó a krwỏhtya tỏkuò ná lù tahenuò, a thẻisẻ lỏ lahyǎ. Rò Jesù ẻplỏ khyẻthýǎ a khòpacẹ shyẻthẻnyẻ rò a cáhtya hẻsỏluò pẹ èthỉ ná shyẻ- èthỉ cuỏtuỏ dó vỉ Jerusalem pǎnuò a ki htwỏhtya kryǎ- anẹ phútẻ pǎ nuòtahe ari-akýǎ. ³³ Rò a hé èthỉ, “Nịdǎ tǎtẹ lahyǎ, khỏnyǎ rò pẹ htya dó vỉ Jerusalem. Bínuò pǎma ù ki isẻtǎkyǎ prẻlukayǎ aphủkhủ mǎdủ vǎyẻnuò dó bwidthukhu tahe ná prẻhtỳỏ tẻhtyỏtẻhtya athǎrá tahe a takhukủ pǎ. Rò èthỉ ki thẻplỏ tỏ lỏ lù dó a ki mẻhtyẻkyǎ vǎ pǎ. A ki dyẻtǎkyǎ vǎ dó Judaphủ mǎto tahe a takhukủ pǎ. ³⁴ Phủnuòrỏ Judaphủ mǎto tahe ki hébẻ lavilavỏ kanỉkano lỏ vǎ pǎ, èthỉ ki htuplǎhtuthỉ lỏ vǎ pǎ, a ki plỉ vǎ pǎ, rò èthỉ ki mẻhtyẻkyǎ vǎ pǎ tadúró a bǎhtyǎhỏ thuỏnyẻ pǎma vǎ ihtỏhtwỏprẹ kǎkhyẻ khyẻthýǎ pǎ.”

Jakomo Ná Giovanni A Tẻkwỉthẻzỏ
(Matteo 20:20-28)

³⁵ Zebedeo aphủkhủ Jakomo ná Giovanni hyǎphủ dó Jesù a o rò a hé lù, “Thǎrá- pẹ kwỉ nẹ ítẻtẻ bẻbẻ, pẹ thẻzủ dó nẹ ki mẹ pẹ pẹ.”

³⁶ Jesù hẻsủ èthỉ, “Thỉ thẻzủ nỏmẻ vǎ ítẻtẻ?”

³⁷ Rò èthỉ hẻsủ lù, “Bỉ nẹ htya onýǎhỏ dó nẻhtyẻnẻkẹ rò nẹ ohỏ dó nẻtaryẻduhtủ akủ hỏ pǎnuò, dyẻonyǎ pẻkuỏ pẹ dó nẹ takhu cỏhtwỏ tỏkyẻ tỏprẹ, ná dó nẹ takhu cỏci tỏkyẻ tỏprẹ pǎ nỉ-.”

³⁸ Rò Jesù hẻsủ èthỉ, “Thỉ kwỉ tẻyẻnuò thỉ thẻgnẻ nịdyẻ ari-akýǎ to. Tẻcyẻtẻcủ ahtyẻbẻ dó vǎ kírẹ ỏ yẻnuò thỉ ỏ bẻkuỏnyǎ sǎlẻ pǎ ẻ? Htuòrỏ tẻkhyǎcyẻkhyǎcủ dó vǎ kírẹ khyǎ yẻ pǎ nuòma thỉ khyǎbẻkuỏ sǎlẻ pǎ ẻ?”

³⁹ Rò èthỉ hẻsủ lù, “Pẹ khyǎbẻkuỏ prẹ.”

Rò Jesù hẻsủ èthỉ, “Htyẻbẻ dó vǎ kírẹ ỏ yẻnuò thỉ ki ónỏkuỏ pǎ, htuòrỏ tẻcyẻtẻcủ dó vǎ kírẹ khyǎbẻ yẻnuò thỉ ki khyǎbẻnỏ kuỏdủ pǎ. ⁴⁰ Manáro lẻonyǎ akhǎlẻ dó cỏci tỏkyẻ

† **10:24** 10:24 Judaphủ tahe tanẹ ná Cómarya sỏrisỏbủ prẻduzǎhtyathẻ rò a cuỏ dó mókhu pǎ

nuô bèbè, dô côhtwô tôkyè nuô bèbè, a o dô vâ takhukũ mậto, Cómarya ki dyéonyã khälê yênuô ná kayã dô a taritaryã one pêhtuôhò lủ nuôtahe agnê pã.”

⁴¹ Bí a khôpacê dô a okyã prêshyè yêtahe nỉhuô a sudyã phuyê akhê nuô, êthi thêplôdu Jakomo ná Giovanni. ⁴² Phínuôrò Jesũ êhyã plólô êthi dô a o rô a hé êthi, “Thi thêgnê dûhò ná Judaphũ mậto tahenuô a o ná a khuklókuklyã dô a pô nỉdyè êthi tahe. Htuôrò htyêkêphũ khuklókuklyã yêtahenuô a nôe nỉdyè lahyã a taryêshyosô yênuô dô htyêphúkêphũ tahe akhu. ⁴³ Manárò lỏ- thi yêtahenuô thi tởbè mệphũnuô to. Dô thĩklênuô, kayã tôprêprê ki thêzũ htwôdu hérò a tởbè htwô thi prêmetêphũ. ⁴⁴ Dô thĩklênuô, kayã tôprêprê ki thêzũ htwô kayã dô ù lodulô lủ kihêrò a tởbè htwô kayã lỏ- plĩ acũ. ⁴⁵ Metêhêrò prêlu kayã aphúkũ mậhò vãyè, vã hyã dô ù ki mệpê vagnê nuô mậto. Vã hyã dô vã ki mệpê ùgnê prê. Rò thyáphũ vã ki ihtakani êthi agnênuôrò, vã dyélyaқыã vã thêplô htwôprê dô kayã êprê agnê.”

*Jesũ Mêlika Bartimeo Amèthè
(Matteo 20:29-34, Luka 18:35-43)*

⁴⁶ Jesũ ná a khôpacê tahe cuốtuố dô vỉ Jeriko rô bí êthi htecuốkyáhò ná vỉ Jeriko akhênuô, kayã bémũdu bí vỉkũ nuôtahe htecuố kuố ná êthi. Bí êthi htecuố akhênuô, kayáphê mệthêkhĩ kwĩesè onyão bí klyáhtũnuô tôprê. Amwĩ ná Bartimeo, è ma Timeo aphúkũ tôprê. ⁴⁷ Bí a nỉhuô ná vỉ Nazarephũ Jesũ hyã dô klyálo akhênuô, a cáhtya êhtò, “Kỏ- Davi aphúkũ Jesũ- thêzòni kuố rệ vã.”

⁴⁸ Kayã êprê thêprwô lủ rô a hé lahyã lủ, “Thuôthuô- omyã-” tadúró a lé êhtòhtya shyoshyo, “Kỏ- Davi aphúkũ Jesũ- thêzòni kuố rệ vã ní-.”

⁴⁹ Jesũ okuố rô a hé, “Cuốêhyã è bĩyè” rô êthi cuố êhyã lủ rô a hé lủ, “Thêplê tãmé, kahtòmô, Jesũ è hó nệ.” ⁵⁰ Rò a plwóhte açaklô rô a phatãkyã. Htuôrò a pãkahtò rô a hyã dô Jesũ a o.

⁵¹ Jesũ sudyã lủ, “Nệ thêzũ nôme vã maĩtê?”

Kayã mệthêkhĩ yêtôprê hêsũ lủ, “Thárá- vã thêzũ myáhtye cyã kuốũ.”

⁵² Rò Jesũ hé lủ, “Nệ kanĩ hó. Nệ tẻzũ mệsimé pệ nệ hó.” Bínuô tôphuốtuố amèthè lĩhyã rô a krwôcuốkuố Jesũ akhyè.

11

*Jesũ Cuốnuố Dỏ Vỉ Jerusalem Akũ
(Matteo 21:1-11, Luka 19:28-40, Giovanni 12:12-19)*

¹ Bí êthi hyãtuốphũ hó ná vỉ Jerusalem bí dô Bethphage ná dô Bethania dôhtũ Oliva so khãshyèakhênuô, Jesũ nôhyã rệ a khôpacê thényè. ² Rò a hé êthi, “Hyãnuố rệ lahyã dô dô nyênuô tôdỏ, thi hyã nuốnuố ná thi ki myáhtye myãólyãphũ plyã tôduố dô ù sidyányã nóhi lủ tôphuố- to tôduố pã. Thi ki myáhtye ù cỏklô talã-e asè bínuố pã rô ilyè è rô cwĩkã è bĩyè ní-. ³ Kayã tôprêprê ki sudyã thi, ‘Thi cuố ilyè tuố myãólyãphũyè mệtê?’ Hêrò, ‘Byacè lo nõ lủ nuô, a nõhtuố lủ pã rô a thũkãpryã khyêthyã dú pã,’ hêsũ lủ phũnuô ní-.” Jesũ hé êthi phũnuô.

⁴ Bínuố akhê êthi cuốmyáhtye myãólyãphũ dô ù cỏklô ophũ è ná hikadã khãshyè rô a kahtò dô klyákũ tôduố. Rò êthi cuốilyè lủplyè. ⁵ Kayã kahtò bí akhãshyè nuôtahe sudyã êthi, “Thi cuốilyè tuố myãólyãphũ plyè mệtê?” ⁶ Rò êthi hêsũ phũ Jesũ nôhè êthi nuô rô kayã nuôtahe plwôcwĩkã êthi. ⁷ Êthi cwĩkani myãólyãphũ yênuô dô Jesũ a o rô êthi idêhtya lahyã açaklô dô myãólyã nyãkhu rô Jesũ htyasidyã è. ⁸ Kayã bémũ đêtã lahyã açaklô tahe dô klyãđêkũ htuôrò dô aruố tahe kuốke rô a pãkani thòphyã dô alèò tahe dô nyekhu rô kã-idêtã dô klyãđêkũ. ⁹ Rò kayã cuố rệ lahyã dô nyè tahe, tahe rô a krwôcuốkuố lahyã dôkhyè rô a êhtò lahyã, “Htuthêhtya lahyã Cómarya!”

“Kayã dô a hyã ná Byacè amwĩ yêtôprênuô, Cómarya ki sỏridũ è ní!”*

¹⁰ “Kayã dô a kĩrệ hyã pỏ pệ thyánã pệphê Khwĩ Davi dô- nyênu yêtôprênuô, Cómarya ki sỏridũ è ní!”

* 11:9 11:9 Li Htuthêhtya 118:25-26

“Htuthéhtya lahyá Cómarya dó a o dó mókhu akhălě htyalóló yětôprê!” Èthi émosuš lahyá Jesú phúnuô.

¹¹ Jesú cuôtuôj dó vj Jerusalem akũ akhěnuô, a cuônuô dó tẹlũhodu lókũ rò a cuôlěmyá tavałó tẹpwôtócó. Tamó kiré tặhó akhu-akhyé è ná a khỏpacẹ shyéthěnyẹ htecuôkyá dó dó Bethania.

Jesú Isỏhăkyá Kadwímộ Tômộ
(Matteo 21:18-19)

¹² Dỏkhyé tónyěnuô bí ethi o dó dó Bethania hteka dó klyálo akhě, Jesú thée dĩ. ¹³ Rò a myáhtyecuôlô kadwímộ dó alè tahuô tởmộ. Ma athè o è a tanẹ rò a cuôlô dó kadwímộ o, manáro bí a cuôtuôj dó kadwímộ o akhěnuô, a myáhtye athè tởplỏ- to, ashuôakhě tởthè hító akhu-akhyé a o shuôshuôprẻ alẻ prẻ. ¹⁴ Jesú hé kadwímộ nuôtỏmộ, “Tởprẻ- ki enó kuỏpả tá nệthè tẳmẻ nỉ-” a hé phúyěnuô a khỏpacẹ tahe nỉhuô lahyá.

Jesú Cuô Dỏ Tẹlũhodu

(Matteo 21:12-17, Luka 19:45-48, Giovanni 2:13-22)

¹⁵ Bí ethi cuôtuôj dó vj Jerusalem akhěnuô, Jesú cuônuô dó tẹlũtyá hỏkũ rò a cuônuô cáhtya vẹhtekyá kayá ipri-isẻtẹ bínuô tahe rò a nuôhtu laklỏtặkyá ù lẻhtulya rủ a đỉrẻhtyalỏ nuôtahe ná khuklyáhtyalỏ dó ù lẻonyá isẻ ná htulwj nuôtahe. ¹⁶ Ũ o bí tẹlũhodu vj kũ nuôrò ù kiré cỏcuôkhó útặtẻ dó aruô tởpho akhě Jesú dyẻcỏ cuỏkhóu tởprẻ- to. ¹⁷ Htuỏrò a ithyỏithya ethi, “Dỏ lisẻsẻkũnuô, Cómarya hé,

‘Váhi ma ù ki é ná myẻcỏruô pwỏ- tởcỏ lẻcỏbucỏbẻ ahi’*

“Manáro thỉ cuỏnỏ htwỏhtya lỏhỏ è ná ‘Prẻhuỏehỉ lẻowỏo akhălẻ hó.’”

¹⁸ Bwidukhu tahe ná prẻithyỏ tẻthyỏtẻthya athára tahe nỉhuô Jesú hé phúyẻ rò ethi myápủ klyá dó a ki pủmẻthẻ Jesú. Kayá bẻmụ tahe yỏ khyẻthukhyẻthẻ lỏplỉ Jesú a tẻithyỏithya akhu-akhyẻ, ethi htwỏ khuklỏkhuklyá nuôtahe thẻisẻ lahyá Jesú alẻ.

¹⁹ Bí mặtặ hó akhěnuô, Jesú ná a khỏpacẹ tahe htekaყyá dó vj kỏlỏ.

Phyẻnỉ Tẻithyỏ Tôcỏ Dỏ Kadwímộ Tômộ A O

(Matteo 21:20-22)

²⁰ Shyẻparỏ mỏlỉrỏmủ akhěnuô, ethi htecuỏ rwỏkhyẻ klyá nuôtỏbỏ rò kadwímộ dó Jesú isỏkyá lủ nuô tỏmộnuô ethi myáhtye ná akrảlỏ simộ tuỏ cỏ dó arwj cỏ. ²¹ Rò Petru thẻnẻhtyabẻ tuỏ Jesú isỏkyá thỏmỏ yẻnuô rò a hé lủ, “Thára- myámỏ đónuô lẻ, kadwímộ dó nẻ isỏkyá lủ nuôtỏthỏ a thẻyẻkrảkyá hó.”

²² Rỏ Jesú hẻsủ lủ, “Zjẻ Cómarya nuô. ²³ Vả hẻcỏ cỏ nẻ, kayá tởprẻprẻ a ki hé soyẻtỏmẻ, ‘Thỏthủ cuỏ taphăkyá dó htyẻdutava akũnuô,’ rò a ki thẻplỏrare to rò a ki zjẻ mảlakỏ hẻnuô, a ki htwỏhtya pẻ lủ phủ a hé nuô pả. ²⁴ Phúnuô akhu-akhyẻ vả hé thỉ, thỉ kwítẻ dó Phẻ Cómarya a o itẻtẻ- bẻbẻnuô zjẻ ná thỉ nỉbẻhỏ nuô, rò thỉ ki nỉbẻ mảlakỏ pả. ²⁵ Bí thỉ kahtỏ kwẻcỏbẻ akhěnuô, thỉ ki pủo kayá tởprẻprẻ atẻthủ kihẻrỏ plwỏkyá ẻtẻthủnuô. Thỉ ki plwỏkyá túma thỉphẻ o dó mókhu yẻtỏprẻ ki plwỏkyảkuỏ thỉ tẻthủ phúnuô pả.” ²⁶ (“Manáro thỉ ki plwỏkyá útẻthủ to kihẻrỏ, thỉphẻ o dó mókhu yẻtỏprẻ plwỏkyảkuỏ thỉ tẻthủ toto.”)*

Ũ Sudyá Jesú Taryẻshyỏỏ Ari-akყá

(Matteo 21:23-27, Luka 20:1-8)

²⁷ Jesú ná a khỏpacẹ tahe cuôtuôj khyẻthya dó vj Jerusalem rò bí Jesú lẻcuỏ dó tẹlũtyá hỏkũ akhěnuô, bwidukhu tahe ná prẻithyỏ tẻthyỏtẻthya athára tahe, ná Judaphủ khuklỏkhuklyá tahe hyá dó lủo, ²⁸ rò ethi sudyá Jesú, “Nẻ cuỏmẻtuỏj tẻphúyẻ tahe rỏma nẻ cuỏmẻ ná ùpẻ a taryẻshyỏỏ pẻ? Nẻ ki mẻtẻ phúyẻtahe agnẻnuô ùpẻ nỏmẻ nẻ pẻ?”

²⁹ Jesú hẻsủ ethi, “Vả sudyá kuỏ thỉ ngỏ tỏmủ, rò hẻsủ pẻ kuỏ vả, rò vả mẻ tẻyẻtahe ná ùpẻ a taryẻshyỏỏ pẻnuô vả ki hẻluỏ pẻkuỏ thỉ pả. ³⁰ Giovanni Baptista plwỏ pẻ ù htyẻ yẻnuỏma Cómarya dyẻ lủ taryẻshyỏỏ ẻ? Mặtorỏ prẻlukaყá dyẻ lủ ẻ? Hẻsỏ pẻ myá vả.”

* **11:17** 11:17 Isaia 56:7

* **11:26** 11:26 Li yẻtỏmặ nuô a o nuỏtỏkuỏ đỏ li đỏ ù rả ná takhu dó kalủlỏ khẻnuô tỏba akũ to.

³¹ Rò èthi kré nídyélú, “Pè ki hé, ‘Cómarya dyé lú’ kihérò, a klyá sudyá nyá hó pè, ‘Kihéphunuòrò thí zúe lú to metè?’ Phúnuò hó. ³² Rò pè ki hé è, ‘Prèlukayá dyé lú’ kihérò, pè théisé kayá bémụ yètahe alélé.” (Metèhèrò kayá pwò- tòprè yó zúe ló ná Giovanni ma prèprò málakò tòprè.)

³³ Phúnuò akhu-akhyè èthi hésù Jesù, “Pè thègnèto.”

Rò Jesù hésù èthi, “Kihéphunuòrò vǎ metè yètahe ná ùpè taryèshyosò pè nuò vǎ hésoluò pè thí toto.”

12

Ngókhákhò Dó Kayá Hyá Dakèè Thòbìthèphè Tahe
(Matteo 21:33-46, Luka 20:9-19)

¹ Jesù cáhtya dyá pè bwídukhu tahe ná prèithyó tètthyótèthya athará tahe ná Judaphú khuklòkhuklyá tahe ná ngókhákhò tahe phúyè, “Bètòphuo, kayá o tòprè, a isóiplú nídyé a thòbìthèphè tahe dó aprékhu yè rò a iratavábi nídyé ló a thòbìthèphè yè, rò a ikhúo nídyé ahekú tòkú dó a léizíte ná thòbìthèthye, rò a isóhtyaní lèthùhtyaló dó ù léopómyá ná thòbìthèphè yènuò tómè. Htuòrò a khyáekyá kuò ná prèkhyæ tahe rò a htecuókyá dó kéaruò tòké. ² Bí thòbìthè míhò akhènuò, thòbìthèphè byacè nõhyá a prèmetèphú tòprè dó prèkhyæ yètahe a o rò a nõhyá phyékaquò lú thòbìthè dó a tòkò nǐbèkuò nuòtahe. ³ Prèkhyæprè yètahe pú lú rò mǐsúpòsúhtuò lúlulè yètòprè rò a plwòka kazuóklíkyá pré lú pré. ⁴ Htuòrò thòbìthèphè byacè nõhyá tapleke a prèmetèphú dó aruò tòprè dó èthi a o rò èthi mǐ lúkhuklò htuòto metarè lóplí lú. ⁵ Thòbìthèphè byacè nõhyá pò a prèmetèphú dó khyè tòprè rò èthi mètthyékyá lú. Èthi mǐpò ù tahe mètthyékyá ù tahe. Èthi mǐ ù phúyè nuòma a o é nyacó hó.

⁶ “Thòbìthèphè byacè lènõhyápò ù nuò a okyá pǎprétú aphúkhú dó a mọ nídyé yètòprè pré. Dókyètađu rò a tanè, ‘Vǎ ki nõhyá vǎ phúprèkhú ma a bezúbenyá klòpǎ kòle,’ a tanè rò a nõhyá lú dó prèkhyæ yètahe a o.

⁷ “Manáro prèkhyæ yètahenuò a hébèdonyá dyé lú tòprè ná tòprè rò a hé lahyá, ‘Kayá yètòprè ma thòbìthèphè byacè aphúkhú dó a kíré nǐbè ucètazè nuòtòprè hó. Cuó! Cuómètthyékyá lú pó-! A ucètazè tahenuò a ki htwòlò pètè pǎ.’ ⁸ A hé lahyá rò èthi pú mètthyékyá thòbìthèphè byacè aphúkhúyè rò a vǐhtekyá lú dó thòbìthèphèklò,” Jesù hékhákhò pè èthi phúnuò.

⁹ Htuòrò Jesù sudyá èthi, “Ki mephúnuòrò thòbìthèphè byacè yètòprènuò a ki mǐ phútè pǎ? A hyá mètthyékyá prèkhyæprè nuòtahe rò a ki plwòkhyæ tapleke ná kayá dó aruò tahe pǎ.” ¹⁰ Htuòrò Jesù hé khyéthya èthi, “Lisásèkú hé,

‘Kayá mǐhtya hi rò ló dó èthi víkyá lú nuòtómènuò a htwòhtya ló dó a tahtwóma ló có hitómè có. ¹¹ Yènuòma Byacè Cómarya metè pré, rò a metè yènuòma a tètprètèprya nyacó.’*

“Lisásèkú hé phúyènuòma thí hónó kuò ù tòphuo- to è? Thí klyá hónó nyá pré.”

¹² Judaphú khuklòkhuklyá tahenuò, a thègnè ná Jesù dyá khákhò èthi ná prèvíkyá ló nuòtómè ma èthi hó akhu-akhyè a myápú lahyá klyá dó a kíré pú Jesù tadúro èthi théisé kayá bémụ nuòtahe alé rò èthi htecuó taphákyá pré Jesù tháplè.

Ū Sudyá Jesù Ná Tòbè Dyé Amo-arǎ Ě, Ma Tòbè Dyé To Ě Ari-akya
(Matteo 22:15-22, Luka 20:20-26)

¹³ Ū nõhyá Pharisèophú tahe ná Khwí Herodè akayá tahe dó Jesù a o dó a ki hyá myápú pú lahyá Jesù hébèthungó tahe. ¹⁴ Èthi hyá dó Jesù a o rò a hé lahyá lú, “Tháradu- pè thègnè ná nẹ ma kayácókayáte rò a hébècòprè ngó tòprè. Nẹ théisé kuòulé tòprè- to, nẹ myádu myápati kuòú tòprè- to. Nẹ dá ithyóithyahó ù tèmátècò hénuòma, nẹ ithyó pè có ù phú Cómarya thézú nõithyó nẹ nuò có. Phúnuòrò pè dyé amo-arǎ dó Khwí Caesare a o nuòma atò è? Ma atò to è? ¹⁵ Pè tòkò dyé è è? Ma pè tòkò dyé to è? Héso pémyá pè.”

Tadúro èthi hyá hébè khobye pré nuò Jesù thègnè rò a hésù èthi, “Thyáphú thí ki pú púní vǎ tǐhèbèthú tahe rò thí hyá sudyákhásudyákhò myábye vǎ phútè? Hyádyé pè myá

* 12:11 12:11 Li Htuthéhtya 118:22-23

vã thĩrũzye nuõtòbè,” a hé èthĩ phúnuò. ¹⁶ Rò èthĩ hyãdyé lũ rũzye denari nuõtòbè rò a sudyã èthĩ, “Yema ùpè khuklòzãzò pè? A rão ná ùpè amwĩpè?”

Rò èthĩ hèsù lũ, “Khwĩ a khuklòzãzò ná khwĩ amwĩ.”

¹⁷ Htuòrò Jesù hé èthĩ, “Khwidu Caesare atè kihèrò dyé ná khwĩdunuò, Cómarya atè kihèrò dyé ná Cómarya nuò.” Jesù hé èthĩ phúnuò rò èthĩ khyéthukhyéthé lõplĩ có Jesù khálé có.

Ũ Sudyã Jesù Ná Tèthyé Ihtòhtwòprè Kakhýé
(Matteo 22:23-33, Luka 20:27-40)

¹⁸ Saducèophú thĩtahe léklò hé lahyã ná ù thyèhtuò nuò ù htwòprè kakhýé cyã pá takhyã- to phúnuò. Rò èthĩ hyã dõ Jesù a o rò sudyã lũ, ¹⁹ “Thárádu-, Mosè rákyã tètthýótètthya tòmũ dó pègnè rò a hé, kayã tòprèprè ki thyèkyã amè khálé, rò aphú ki okyã tòprè- to hènuò, thyáphú akwĩalyã ki okyã nuòrò, a puòprèkhũ bè phyédwò akhĩ okyãye, a hé phúnuò.* ²⁰ Tòphuõnuò puõ ná vyã prèkhũ o thuòthyótòprè. A vyãprèlõ tòprè phyé amè rò bí a thyèkhènuò aphú okyã tòprè- to. ²¹ Rò apuõ ahólèlyã tòprè phyédwò khyéthya akhýé rò a thyèkyãpò rò aphúalye okyã tòprè- to. Apuõ thuòprètòprè nuò a htwòhtya thyã kuòlõ phúnuò. ²² Puõnávýã thuòthyótòprè yènuò, a htwòhtya thyã lõplĩ lũ phúnuò, rò èthĩ yè thuòthyótòprè nĩcũ lõplĩ lũ amè tòprè- tuò rò a thyèkyã lõplĩ, aphúokýã lahyã tòprè- to rò dõkhyetadunuò prèmò yètòprè thyèkyã kuò pò. ²³ Phúnuòrò shyé- ù thyèihtòkakhýé amõnyè pá tònýènuò, prèmò yètòprè ki htwò bítè tòprè amè pãpè? Mètèhèrò èthĩ puõnávýã thuòthyótòprè nĩcũlõ lũ prèmò yètòprè prè nuò-.”

²⁴ Jesù hèsù èthĩ, “Thĩ zũètthũ lõhò, thĩ thègnè tãtè kuòlõ lisásè ná Cómarya a tètprètèprya męcýã tèt tahe to. ²⁵ Mètèhèrò shyé- ù thyè ihtòkakhýé pãnuò ù phyéphúphyémè, ù phyéphúphyévè o pãtohò, èthĩ ki thyãkuòlõ phú mókhutanéphú nuòtahe pãhò. ²⁶ Mosè rãmákyã tètthwòprè kakhýé ari-akýã dó a libakũ bí miũ cácuõ atèdyã nuòtótò akũnuò, vã tanè ná thĩ hõnò hò. Bí likũnuò, Cómarya hé Mosè phútè hèrò, ‘Vã ma Abraham a Cómarya, Isaac a Cómarya, ná Jacob a Cómarya,’* Mosè rákyã phúnuò. ²⁷ Cómarya ma kayãthyè tahe a Cómarya mato, kayã htwòprè tahe a Cómarya. Thĩ zũètthũ lõlátakli có,” a hé Saducèophú thĩtahe phúnuò.

Tèmekyãngó Dõ A Lodulõ Tòmũ
(Matteo 22:34-40, Luka 10:25-28)

²⁸ Bĩnuòakhè prèithýó tètthýótètthya athárã obĩnuò tòprè rò a nĩnuò èthĩ kryã lũ. A myãhtye ná Jesù hé kakhýèsù cyã nyacó èthĩ akhu-akhyé a sudyã Jesù, “Tèmekyãngó lõplĩ aklè nuòma a lodulõ ù ma bítè tòmũtè?”

²⁹ Rò Jesù hèsù lũ, “Tèmekýã dó a lodulõ ù ma itè hèrò, ‘Kõ- Israelpú thĩ-, nĩdã lahyã- Byacè o prètũ pè Byacè Cómarya yètòprè prè. ³⁰ Rò thĩ bè mọ lõthulõthé thĩ Cómarya ná thĩ thèplò simèlõ, mọ lõthulõthé è ná thĩ tèohtwòprè lõ- plĩ, mọ lõthulõthé è ná thĩ tètãne lõ- plĩ,* yènuòma tèmekyãngó arèlõ tòmũ dó a lodulõ ù hó. ³¹ Tèmekyãngó nyèmũtòmũ ma, ‘Thĩ bè mọ nĩdyé thĩhĩ khãšòkhashýé tahe phú thĩ mọlyã nĩdyé thĩnè nuò.* Tèmekyãngó dó a lodulõ ná yè dó aruò nuòma a o pãto hò.’”

³² Prèithýó tètthýótètthya athárã yètòprè hèsù Jesù, “Thárã- nè hé nuòma a tótũ có, nè hé ná Cómarya o prètũ tòprè- tuò, Cómarya dó aruònuò a o pá tòprè- to nè hé nuòma a málakò có.* ³³ Pè bè mọ lõthulõthé pè Cómarya ná pè thèplò simèlõ, ná pè tètãne lõ- plĩ, pèhèpèrè lõ- plĩ. Htuòto pè bè mọnĩ kayã dó aruòtahe thyánã pè mọ nĩdyé pènè nuòma aryáklõ pá có ná lõ- pè súũ mēlũhtya tēphútēlye sīduò ná mi ná lõ- pè mēlũhtya tē dó aruò tahe có nuòma vã thègnè,*” a hèsù lũ phúnuò.

³⁴ Jesù myãhtye ná kayã yètòprè hèsù cyãdè nyacó rò a hé lũ, “Nè phú nuònĩ talĩ- là hò dó Cómarya a htyèlèkèkũ hó,” a héhtuò lũ rò dõkhyènuò ù sudyãbũ pá Jesù tòprè- to.
(Matteo 22:41-46, Luka 20:41-44)

³⁵ Bí Jesù ithýóithya ù dó tēlũtyã hõkũ akhènuò, a sudyã ù, “Prèithýó tètthýótètthya athárã tahe a hé ná Krĩstũ dó a mēlwóhtekã ù yètòprè nuòma a tãklwĩtãlyã kalyã dó Khwĩ Davĩ

* **12:19** 12:19 Li Dõnyã 25:5 * **12:26** 12:26 Li Htekã 3:6,15 * **12:30** 12:30 Li Dõnyã 6:4-5 * **12:31** 12:31 Li Cóbucóbè 19:18 * **12:32** 12:32 Li Dõnyã 4:35, 6:4, Isaia 45:21 * **12:33** 12:33 Li Dõnyã 6:5, Li Cóbucóbè 19:18

a hé phúnuô vâhéto? ³⁶ Mëţëhëro Khwí Davi anëbyacë nídú nuô Thé Săsë Byacë hturyă lüthëplô rô a nõhé lü,

‘Byacë Cómarya hé vâ Byacë, “Onyăo dõ vâ takhu cóhtwó yëtókyë, onyăo tuõ shyë- vâ mępë lõplí hó lõ- kayă dõ a théhte nę nuótahe hyăcųe ólyă lõhõ dõ nę o pã nuô ní-.”’³⁷

³⁷ “Davi anëbyacë nídú a é Krístu dõ a męlwóhtekă ũ yënuô tóprë, ‘Byacë’ akhu-akhyë a cuõ htwõ cyă Khwí Davi aphúkhü phútë?”

Kayă bémų tahe thékrüthélõ nídă lahyă Jesú a tẹithyóithya.

Jesú Dyéròdyéryë Kayă Bémųdu Tahe Ná Prẹithyó Tẹthyótẹthya Athára Nuótahe Ari-akyă

(Matteo 23:1-36, Luka 20:45-47)

³⁸ Bí Jesú ithyóithya ũ akhënuô, a hé, “Rõnı́ lahyă thınę ná prẹithyó tẹthyótẹthya athára nuótahe ní-. Èthı́ nuótahe ma a phyéduphyéhtyalõ lahyă anę rô a thézı́ thyă lahyă cacwõkarõ tahe rô bí a myáhtye tăsú ná ũ dõ klékü akhënuô, a thézı́ nõhébë bezúbenyă ũ ná anę. ³⁹ Htuõto dõ tęcóbëhókü nuøbëbë, dõ pwëkü nuøbëbë, èthı́ thézı́ onyăo lahyă khälë dõ ũ dyadzũnyanı́ è nuótahe prë. ⁴⁰ Thyáphú èthı́ ki nı́bë prëmòokryă tahe ahinuòrò, èthı́ ilóilyă ũ, htuõto thyáphú ũ ki nı́dăní rô ũ ki myáhtye pã tă èthı́ tẹthú tãmę agnënuô, a kwícóbëhtü pę ũ. Dõ èthı́ męphúnúo akhu-akhyë èthı́ ki khyábë cyëklólõ có ũ tęcırya pã.”

Prëmòokryă Tôprë A Tëmęlü

(Luka 21:1-4)

⁴¹ Jesú onyăphú bí ũ lẹbe-oplõ rüťõ khälë anyëhyă nuô rô a myă kayă tahe hyă sunuõ rü akhë, kayă duzãhtyathë éprë hyă sunuõ ényacó rü có. ⁴² Manárò prëmòokryă dõ a sỏphásoryă o tóprë rô a hyă sunuõ kuõ rü tallı́ nyëmyë dõ angü krũnyă prë ná rü tópe nuóprë.

⁴³ Rò Jesú éplõ a khõpacę tahe dõ a o rô a hé èthı́, “Vă hécócó- thı́, lõ- kayă dõ a hyăsunuõ rü dõ lẹsunuõ rüťókü yënuô prëmòokryă nuótóprë sunuõ éklólõ có ũ hó. ⁴⁴ Mëţëhëro lõ- a hyăsunuõ rü nuótahe, a tẹlõobă súlũ rô a hyăsunuõ prë lahyă atë o kyăsỏkyăse kyă nuótahe prë. Manárò prëmòokryă yëtóprë nuóma a sỏphásoryă, a tẹlõobă to tadũrò a hyăsunuõ lõplúkyă có arũ dõ a lẹbuðe ná a théplõhtwõprë agnë yënuô có.”

13

Tëmętãprõkyă Tẹlũhõdu Ari-akyă

(Matteo 24:1-2, Luka 21:5-6)

¹ Bí Jesú htęcũkryă dõ tẹlũhõdu vı́kü akhënuô, a khõpacę tóprë hé lü, “Thára- nę myámõ lõdu ná hiduhihtü dõ nuótahe lé, atwõ nyacó!”

² Rò Jesú hësü lü, “Hiduhihtütwõ dõnuô tahenuô, thı́ myáhtye vâ hé? Lõ- lõdu nuótahe nuôtahe nuôtahe ũ ki hyădõ tãprõkyă lõ è pã. Lõ yëtahenuô a oı́cũ pã có lü tømë- có to pã.”

Tẹpyátëşë Ná Tëmęcyęmęcü

(Matteo 24:3-14, Luka 21:7-19)

³ Bí Jesú onyăo dõ Olıva sokhu rô a myácũ tõdë dõ tẹlũhõdu o akhënuô, Petru, Jakomo, Giovanni, Andrea, hyăhuõnı́ dõ lũ rô hyăsudyă lü, ⁴ “Nę hé yëtahenuô a ki htwõhtya bıkhëtë pã? Bí lõ- tẹyëtahe kırı́ htwõhtya htuõplülõhõ pãnuô tẹprõtẹpyă amáadyă tócócó ki oluõhtya rẹ pã ế?”

⁵ Jesú hé èthı́, “Rõnı́ lahyă thınę ná kayă dõ a ki hyă ilolahõ thı́ pã nuótahe ní-. ⁶ Kayă éprë ki klwohyă anę thyánă vâ nuô pã rô a ki dákwo lahõ lyă nı́dyë lahyă anę, ‘Vă ma Krístu dõ a męlwóhtekă ũ nuótóprë’ htuõrò a ki ilolahõnı́ ényacó ũ pã. ⁷ Bí thı́ nı́huõ ũ sá prãrũprãtë lü dõ aphü bëbë, thı́ nı́huõ ũ dyă pę thı́ tẹsátëpã ari-akyă dõ ayë tahenuô bëbë, théisë lahyă tãmę ní-. Mëţëhëro phúyë tahe nuóma a bë htwõhtya nyă pã, manárò yënuóma hekhu kırı́ tadũ hõnuô máhıto. ⁸ Mëţëhëro myęcó tócó ná tócó, htýékë tókë ná tókë kisákıpã lü pã. Tanéhtõdı́ tahe ki ohtyahtõhtyalyă lõplı́ dõ hekhuyë tópho

htuõ tópho pã. Kévíkěkõ ki ohtya pã. Těhtwõhtya yětahe nuõma mápãprě těcyětěcũ a khăshyěkhăryã dõ athyaná prēmò kírě phúo hósěnuõ hyātuõ mópãprě.

⁹ “Thi bẻ rọngi lahyã thĩnẻ. Dõ vắkhuvắkhyẻ rò ù ki pũ thi pã, rò ù ki thũhtya thi dõ prẻcĩrya khuklỏkhuklyã tahe a mẻthẻnyẻ pã. Ủ kimủkipỏ thi dõ tẻcỏbẻhỏkũ pã. Thi bẻ kahtỏo dõ prẻpỏtarítẻ tahe ná khwĩ tahe anyẻhyã pã rò a ki cĩrya thi pã rò thi ki hẻsỏdỏnyã nĩpẻ ẻthĩ ná tẻthẻkrủmĩla ari-akyã pã. ¹⁰ Manáro bĩ hekhu tadũ tyahító yẻ akhẻnuõ, thi tẻbẻ cuỏ hẻsỏluỏ pẻ prẻlumyẻ pwỏ- tỏcỏ ná tẻthẻkrủmĩla ari-akyã. ¹¹ Ủ pũthũhtya thi dõ khwĩhi bĩkhẻtẻ- bẻbẻ, thi tẻbẻ hẻbẻ phũtẻ phũtẻnuõ bẻzỏone rẻ tã lahyã tằmẻ nĩ- Mẻtẻhẻrỏ shuỏkhẻ hyātuõ pã rò thi ki hẻbẻ tũdũ mắto, Thẻ Sắsẻ Byacẻ ki hẻsỏ mẻcwỏ dũ thi pã.

¹²⁻¹³ “Bĩnuỏakhẻ pãnuỏ, puỏ ki nỏmẻthyẻ nĩdyẻdũ avyã ná ừruỏ pã, rò vyã ki nỏmẻthyẻ nĩdyẻdũ apuỏ ná ừruỏ pã, phẻ ki nỏmẻthyẻ nĩdũ aphũ ná ừruỏ pã, phũ tahe ki vủ kạkhyẻsũ nĩdyẻdũ amủỏaphẻ tahe pã, rò a ki nỏmẻthyẻ nĩdyẻdũ ù ná amủỏaphẻ pã. Dõ vắkhuvắkhyẻ rò kayã pwỏ- tỏprẻ ki thẻhte lỏ thi pã. Manáro kayã dõ a ihtỏtanyã oklỏsỏma dõ a tẻzủtẻnyã akũ tuỏdỏ atadũ tahenuỏ Cỏmarya ki mẻlwỏhtekã ẻthĩ pã.”

Tẻtarỏthẻ Thẻisẻ Dỏ Lẻthẻzỏthẻryã Tahe
(Matteo 24:15-21, Luka 21:20-24)

¹⁴ Jesũ hẻplehyã pỏ, “Manáro tẻtỏcỏ dỏ Cỏmarya thẻzỏ thẻhte myãhtye ẻ nuỏ, thi ki myãhtye ẻ pã. A tỏ o dỏ tẻlũtũyã hỏkũ mắto rò a cuỏ o bĩnuỏ pã. (Kayã hỏ li yẻtahe tẻbẻ thẻgnẻplỏ lahyã.) Bĩ thi myãhtye a htwỏhtya hỏ phũyẻ akhẻ pãnuỏ, kayã o dỏ Juda kẻkũ nuỏtahe bẻ klyahya siplẻ lahyã anẻ dỏ sokhu. ¹⁵ Kayã dỏ a o dỏ hikhu tahenuỏ, bĩ a klyatã akhẻ a tẻbẻ nuỏphẻycủnĩ a tẻmuỏtẻtẻ dỏ hikũ tỏcỏ- to. ¹⁶ Kayã mẻtẻ dỏ lyắkhu tahenuỏ a bẻ klyakã phẻnĩlẻ acã dỏ hi to. ¹⁷ Bĩnuỏtỏnyẻ pãma prēmỏ dỏ amủỏdỏ ná muỏ dỏ a onã aphũ dỏ a ỏnũ pãprẻ lũ nuỏtahe agnẻma shuỏkhẻ cyẻcũ nyacỏ dỏ ẻthĩgnẻ pã. ¹⁸ Thyáphũ tẻcyẻtẻcũ yẻ ki tẻtỏ tã ná kẻrỏkhẻ tằmẻ nuỏ, thi tỏ kwicỏbẻ lahyã Cỏmarya pwỏ- tỏprẻ. ¹⁹ ẻthĩ tẻbẻ kwicỏbẻ lahyã mẻtẻhẻrỏ, tẻcyẻtẻcũ amỏnyẻ yẻtahe pã nuỏ, cãhtya dỏ Cỏmarya byãlyalũ tẻ tuỏkhỏnyã yẻnuỏ a mẻnỏ phũnuỏ tỏphuỏ- to. Bĩnuỏkhẻpã tẻcyẻtẻcũ yẻtahenuỏ a ki cyẻlỏũkhỏ pã rò dỏkhyẻpã nuỏ a ki htwỏhtyanỏ pã phũnuỏ tỏphuỏ- to pã. ²⁰ Byacẻ ki mẻphuỏ tẻcyẻtẻcũ amỏnyẻmỏthẻ tẻ hẻnuỏma ù siplẻbẻ nuỏ a o tỏprẻ- to. Manáro kayã dỏ Cỏmarya nwỏhtya one htuỏhỏ lũ tahe agnẻnuỏ Byacẻ ki mẻphuỏ pẻ ẻthĩ amỏnyẻmỏthẻ pã. ²¹ A htwỏhtya phũnuỏ htuỏpãrỏ kayã tỏprẻprẻ ki hẻ thi, ‘Myãmỏ lahyã, yẻ ma Kristu dỏ a mẻlwỏhtekã ù nuỏ tỏprẻ hỏ,’ mắtorỏ a ki hẻ thi, ‘Cuỏ myãmỏ lahyã, Kristu dỏ a mẻlwỏhtekã ù nuỏtỏprẻ a o dỏ nuỏ,’ a ki hẻ thi phũnuỏ pã manáro zủẻ tã lahyã tằmẻ nĩ- ²² Mẻtẻhẻrỏ kayã dỏ a klwolahỏ anẻ phũ Kristu dỏ a mẻlwỏhtekã ù yẻtỏprẻ tahenuỏ ná kayã dỏ a klwolahỏ anẻ phũ prẻprỏ tahenuỏ, a ki oluỏhtya pã. Thyáphũ ẻthĩ ki ilolahỏ nĩtuỏ kuỏdũ kayã dỏ Cỏmarya nwỏhtya htuỏhỏ lũ yẻtahenuỏ, ẻthĩ ki mẻcyã hẻrỏ, a ki mẻluỏhtya atẻmẻ tẻprỏtẻprẻyã tahe ná atẻmẻ tapã khyẻthukhyẻthẻ ù nuỏtahe pã. ²³ Rọngi lahyã thĩnẻ nĩ-. Bĩ tẻyẻtahe htwỏhtya tyahító yẻnuỏ, vã hẻsỏ one rẻ pẻ lỏ htuỏhỏ thi pwỏ- tỏcỏ hỏ,” Jesũ hẻkyã phũnuỏ.

Prẻlũ Kayã Aphủkhũ Kĩ Hyã Pã
(Matteo 24:29-31, Luka 21:25-28)

²⁴ Rỏ Jesũ hẻ plehyã pỏ, “Bĩ tẻcyẻtẻcũ amỏnyẻmỏthẻ tahe cuỏ talwỏhtuỏhỏ pã nuỏ, ‘Cỏmarya ki mẻ khĩkyã tamỏ pã. Lẻ ki li pãtohỏ. ²⁵ Sẻ dỏ mỏlẻ tahe ki latãprỏkyã lỏpã. Cỏmarya ki mẻkazikazuỏ lỏlỏ- mỏlẻ a tẻprỏtẻprẻyã nuỏtahe pã.’

²⁶ “Htuỏrỏ ẻthĩ ki myãhtye lahyã prẻlukayã aphủkhũ mắhỏ vãy ẻ hi hỏlyã dỏ ỏluỏklẻ pã, rò a ki olỏbã cỏ ná a tẻprỏtẻprẻyã ná a tẻtaryẻdu taryẻhtũ dỏ ashỏo-asỏ yẻnuỏtahe pã.*
²⁷ Htuỏrỏ prẻlukayã aphủkhũ mắhỏ vãy ẻ hi nỏhyãlyã tanẻphũ tahe pã rò vã ki nỏcuỏ ẻthĩ dỏ hekhu lwĩnã pã, ẻthĩ ki cãhtya cuỏ dỏ mỏdã khắshẻyẻ tuỏdỏ mỏdã tadũ pã rò ẻthĩ ki cuỏẻplỏ kayã dỏ Cỏmarya nwỏhtya htuỏhỏ ẻthĩ nuỏtahe pã.

(Matteo 24:32-35, Luka 21:29-33)

²⁸ “Phyení lahyã tètthyó dõ kadwímõ onuõ. Bí aphyã tahe dyácêhtya hó rò alè tahe dyácêhte hó akhènuõ, kékúkê phũhyãtuõhõ, thĩ thégnè lahyã phũnuõ. ²⁹ Phũnuõhõ bí thĩ myãhtyehõ tỳè tahe htwõhtyaõ akhèpãnuõ, thégnè lahyã ná prèlukayã aphúkhu mãhõ vãyè a* hyãphũtuõhõ dõ kadákũhtũ hó ní-. ³⁰ Vã hèluõcócõ- cõ thĩ, lõ- kayã dõ a ohtwõprè khõnyãyètõhtũ tahe thyèlõ tyahító nuõ, tỳètahe ki htwõhtya lõ pã. ³¹ Mókhu ná hekhu ki sìmékya pã tadúro vãlãvãngõ yètahenuõ a sìmékya pè takhya- to.

(Matteo 24:36-44)

³² “Manáro tỳètahe ki htwõhtya mõnyëmõthè, matorò ashuõakhè bíkhètè pãnuõ ù thégnè tõprè- to. Tanéphũ o dõ mókhu nuõtahe cõ bèbè a thégnè to. Aphúkhu ná anè yètõprè cõ- bèbè, a thégnè toto. A thégnè prètũ vãphè tõprè- tuõprè. ³³ Otaritaryã lahyã thĩnè, rõnĩ lahyã thĩnè ní-, mètèhèro a ki htwõhtya pã bíkhètè nuõ thĩ thégnè to. ³⁴ Yèma athyanã kayã tõprè dõ a kirè htucuõ klyã dõ htyèké aruõ tókè rò a nõmyãnõkhwèkyã ahi ná a prèmètèphũ tahe rò a htucuõ. A dyètãkyã khódũ èthĩ tõprè ná tõprè atèmè rò a hékyã prèopõ kadã nuõtõprè ná a ki opõ thãklyãsũ phũnuõ.

³⁵ “Hibyacè ki kãkhyè bíkhètè pã nuõ thĩ thégnè to. Ma a kãkhyè shyé- mõhè pã è, matorò ma a kãkhyè shyé- mõnèkhè pã è, matorò ma a kãkhyè shyé- shyè i-u pã è, matorò shyé- mõlìkhè pã è nuõ, thĩ thégnè to akhu-akhýè thãklyãsũ lahyã ní-. ³⁶ Mètèhèro hibyacè ki kãtuõkhyè pã rò thyáphũ a ki myãhtyè tã thĩ omýèni sõtapa tãmè nuõ, o thãklyãsũ lahyã ní-. ³⁷ Tè dõ vã hé pè thiyè tahe nuõma, vã hētuõpè kuõlõ ù pwõprè, phũnuõro ‘Opõ thãklyãsũ lahyã ní-.’”

14

Ů Kre Mèthyè Jesũ

(Matteo 26:1-5, Luka 22:1-2, Giovanni 11:45-53)

¹ Bí təcũotãlwópwè ná pwèekhõmũ sódõ huõmũtaphõ bè tyahító nyènyè akhènuõ, bwidukhu tahe ná prèithyõ tètthyõtèthya athará tahe myápũ klyã tóbõbõ dõ a ki pũmèthyè huõkyã Jesũ. ² Mètèhèro èthĩ hé, “Bí pè mepwè akhèyènuõ pè tõ pũnĩ lũ to, pãma kayã bèmũ tahe thèplõdu rò a mètãrutãpyã lõhè.”

Ů Plõ Jesũ Khukló Dõ Dõ Bethania

(Matteo 26:6-13, Giovanni 12:1-8)

³ Bí Byacè Jesũ o dõ dõ Bethania Simonè dõ tèsèmũmyã dõ phãlõ bèno lũ nuõtõprè ahi rò a onyã esè dõ dírèhtyalõ akhãshýè akhènuõ, prèmõ tõprè phyèhyãni pyã dõ ù mè è ná lõbũ dõ a obã ná nardũ htyènuõmũ nguduprĩdu tashuõryã yènuõ tõpyã. A hyãdõphè pyã akhãu yèro a lyátã dõ Byacè Jesũ khuklõlõ.

⁴ Rò dõ èthĩklè tahehenuõ a thèplõdu rò a hé nĩdyèlũ, “A cuõ mèkyãdè lõ htyènuõmũ phũnuõma mètè? ⁵ Htyènuõmũ yètõpyãnuõ angũ o cõ rũzye denari thuõcwè” lõ cõ rò, isèkyã è rò cuõdyè ná kayã sõphãsõryaphũ nuõma aryãklõ,” èthĩ hētuõ phũnuõ rò èthĩ dya lahyã prèmõ nuõtõprè a tètthũ.

⁶ Rò Jesũ hé èthĩ, “Mèdĩdyã tã è tãmè. Thĩ cuõ mèdĩdyã tãtũ è mètè? A mètũ kókõ. A mètũmèryã nyacõ hò tè dõ vãgnè hò. ⁷ Kayã sõphãsõryaphũ tahe otõkuõ ná thĩ pwõ- tõphũ cõ. Thĩ ki thèzũ mècwõ èthĩ bíkhètè- nuõma anĩ prè, manáro vãyènuõ vã otõlã kuõ ná thĩ to. ⁸ Prèmõ yètõprènuõ bá- a mèbè nuõ rò a mè htũõhõ vã hó. A hyã plõ vãnè ná htyènuõmũ yènuõma bí ù ilũ tyahĩ vã to yènuõ a taritaryã one rè hó tè dõ vãgnè hò. ⁹ Vã hécõ- cõ thĩ, shyé- ù lè hèsodõnyã hó tètthèkrũmila yè dõ hekhu yètõba bítè- tõphõ pã bèbè, ù ki tanèhtya tuõbèni è pã rò ù ki dyãluõnĩ tè dõ a mètũõhõ yènuõ pã.”

Juda Thèplõtõ Dõ A Ki Isèkyã Jesũ

(Matteo 26:14-16, Luka 22:3-6)

¹⁰ Dõ Byacè Jesũ a khõpacè shyèthènyè aklè amwĩ ná Juda Iscariot hàyètõprènuõ, thyáphũ a ki isètãkyã nĩ Jesũ nuõ rò a htucuõ dõ bwidukhu tahe a o. ¹¹ Bí bwidukhu tahe

* **13:29** 13:29 Prèthègnè lisásè dõ aruõ tahe tanè lahyã ná tètthèbèyè angõlasã ma hekhu tadũ phũhtya hó phũnuõ.

* **14:5** 14:5 Rũzye denari tóbè ma a krũnyã ná tõnyè atèryã khwókè.

nĩhuõ tẹritẹkyã yě akhẽnuõ, èthĩ thẽkrũthẽlõ ólyasũ Juda ná a ki dyé lũ rũ pã. Yětõphuõrò a myápũhõ klyã dõ a ki isětãkyãní Jesũ.

Jesũ Ná A Khõpacẹ Tahe E Lahyã Tẹcuõtalwõpwẽ Asèe
(Matteo 26:17-25, Luka 22:7-14, 21-23, Giovanni 13:21-30)

¹² Bĩ pwẽ e khõmũ sõdõ huõmũtapho arẹlõ tonyẽ nuõ ù mẹthyẽ thímíphũ rò ù mẹlũhtya akhẽ, Jesũ a khõpacẹ tahe sudyã lũ, “Tẹcuõtalwõpwẽ sèesãsẽ mõhé yẽnuõ, nẹ thẽjũ nõcuõ taritaryã tõ pẹ bítè tõphotè?”

¹³ Phũnuõrò Jesũ nõ a khõpacẹ thényẽ rò a hé èthĩ, “Cuõnuõ dõ vĩkũnuõ rò thĩ ki myáhtyesũ ná kayãphẽ hyãdyã cõkahtyẽ ná thõvĩ tõprẽ pã. Rò krwõkakuõ lũkhyẽ nuõ ní-. ¹⁴ Rò krwõkã kanuõ kuõ è dõ a kã kanuõ nĩdyẽ hi nuõtõmẽ akũ rò sudyã hibiycènuõ, “Thará hé, sĩprẽ hidõkũ akhãlẽ dõ vã ná vã khõpacẹ tahe ki eõ tẹcuõtalwõpwẽ lẹe agnẽnuõ a otõ bítè?” Sudyã lũ phũnuõ. ¹⁵ Htuõpãrò a ki zũlũ thĩ hidõkũ khãlẹlyã dõ akhu nuõtõtõ dõ a olõobã cõ ná tãmuõtãtẽ dõ pẹ lo nuõtãhe cõ pã. Rò okyã lahyã bĩnuõ rò taritaryã pẹ lahyã pẹ sèesẽõ bĩnuõ ní-.”

¹⁶ A khõpacẹ yéthényẽ htecuõ rò a cuõnuõ dõ vĩkũ rò èthĩ cuõmyáhtye málakõ cõ phũ Jesũ héone èthĩ nuõ cõ. Rò èthĩ cuõ taritaryãní lahyã tẹcuõtalwõpwẽ sèesãsẽ mõhé agnẽ bĩnuõ.

¹⁷ Bĩ mõkhípãlõhõ akhẽnuõ, Byacè ná a khõpacẹ shyéthényẽ hyãtuõkuõ bĩnuõ. ¹⁸ Bĩ èthĩ onyã esè akhẽnuõ, Jesũ hé, “Vã hécócõ thĩ, dõ thĩklẽ yẽnuõ, kayã dõ a etõõtõ tẹ ná vã rò a ki isětãkyã vã pãnuõ a o tõprẽ.”

¹⁹ Cãhtya bĩnuõ rò èthĩ thẽplòmõ pãto, rò èthĩ sudyãhyã Jesũ tõprẽ htuõ tõprẽ, “Nẹ hẽnuõ tõprẽma vã mãto vãhè?” phũnuõ.

²⁰ Jesũ hẽsũ èthĩ, “Kayã yětõprẽ nuõma dõ thĩ shyéthényẽ yěaklẽnuõ prẽ. È ma kayã dõ a bõnuõ tõkuõ ná vã dõ bẽlõkũ nuõtõprẽ hõ. ²¹ Phũ lisãsẽkũ héone ná prẽlu aphũkhũ mądũ vãyẽ a bẽ thyẽ nyãpã tadũrò kayã dõ a ki isětãkyã prẽlu aphũkhũ yětõprẽnuõ, Cõmarya ki cirya lũ pã. A ki opacẹlyã to hẽnuõma aryãklõ pã cõ dõ lũgnè cõ.”

Byacè Sèesãsẽ Mõhé
(Matteo 26:26-30, Luka 22:14-23, Corinthia arẹlõ tõba 11:23-25)

²² Bĩ èthĩ esè akhẽnuõ, Jesũ phýe khõmũ rò hébwihétaryèhtya Cõmarya htuõrò a ibikyẽ khõmũ rò a zũtã pẹ a khõpacẹ tahe rò a hé, “Phýe rò e lahyã, yẽma vã nẹklõ.”

²³ Htuõrò a phýe thõbĩthèhtyẽbè rò a hébwihétaryè Cõmarya htuõrò a zũtã pẹ èthĩ rò èthĩ ò lahyã thõbĩthèhtyẽ dõ bẽkũ yẽnuõ pwõ- tõprẽ.

²⁴ Rò Jesũ hé èthĩ, “Yẽma vãthwi dõ a ki htũwilyã pẹ dõ kayã éprẽ agnẽ pã. Yẽma tẽmátèdyã tõcõ dõ a ki mẹklòmẽma pẹ tẹólyãthè agnẽ hõ. ²⁵ Vã hécõ pẹ cõ- thĩ, cãhtya khõnyãyẽ tãplehyãnuõ vã ònõ pã thõbĩthèhtyẽ yẽ tohõ. Vã ki kãõ rõkuõ khyèthya thõbĩthèhtyẽ athè ná thĩ dõ Cõmarya ahtyèakékũ pã.”

²⁶ Htuõrò èthĩ irõ htuthèhtya Cõmarya ali-irõ tõtõ rò a htecuõhtyakyã dõ Oliva sokhu.

Jesũ Hẽsoluõ One Rẹ Petru Ki Htébikyã Lũ
(Matteo 26:31-35, Luka 22:31-34, Giovanni 13:36-38)

²⁷ Jesũ hé èthĩ, “Cõmarya hékyã mú- nukhẽ, “Vã ki mũthyẽ prẹkyèthímĩ pã, rò thímĩ tahe ki klyapruõklyapryã lõ pã,* lisãsẽkũ hé phũnuõ.

“Lõ- thĩ yètahe nuõma athýaná thímĩ yètahe nuõhõ. Thĩ ki hteklyã cuõkhókyãlõ vã khãlẽ pã. ²⁸ Manárõ shyè- vã thyẽ ihtõkãkhyẽ htuõpãnuõ, vã ki cuõ rẹ thĩ dõ Galilea kẹkũ nuõ pã.”

²⁹ Petru hẽsũ lũ, “Úruõ ki hteklyã cuõkhókyãlõ cõ ná nẹ tadũrò vã klyã hteklyã cuõkhó nyã ná nẹ to.”

³⁰ Rò Jesũ hẽsũ lũ, “Vã hé málakõ cõ nẹ, yětõthè pã bĩ shyèphẽ i-uhya tyahĩ nyèphuõ to nuõ, nẹ ki htèsúbikyã ù ná nẹ thègnèno vã tonuõ, thuõphuõ pã.”

* 14:27 14:27 Zekaria 13:7

³¹ Petru hészúkhyě Jesű, “Vă töbè thyě tǝkuǝ có ná nẹ bẹbẹ vǝ thégngénǝ lǝ to nuǝ vǝ hécǝ nyǝ takǝ- to hó,” a hészú sǝkadǝ có angǝ ná Jesű, rò a khǝpacǝ đǝ aruǝ tahenuǝ, a krwǝhě thyǝkuǝlǝ phǝnuǝ pwǝ- tǝprě.

Jesű Cuǝ Kwǝcǝbě Đǝ Gethsemani
(Matteo 26:36-46, Luka 22:39-46)

³² Èthǝ cuǝ đǝ khǝlě tǝpho đǝ ǝ ã ná Gethsemani rò a hé a khǝpacǝ tahe, “Bǝ vǝ cuǝkwǝcǝbě akhěnuǝ, onyǝokyǝ lahyǝ bǝyě ní-.” ³³ Rò a ékrwǝnǝ Petru, Jakomo ná Giovanni đǝ a ki cuǝ tǝkuǝ ná lǝ. Rò Jesű cáhtyǝ bẹzǝbẹthǝ bẹkǝbẹkyǝ nyacǝ. ³⁴ Rò a hé a khǝpacǝ nuǝ thěthuǝ, “A cyě nyacǝ vǝ thěplǝ hó a tuǝ có đǝ vǝ kǝrě thyě cóhǝnuǝ, okyǝ lahyǝ bǝyě rò othǝklyǝ lahyǝ ní-.”

³⁵⁻³⁶ A cuǝ plehyǝpǝ đǝ nyě takǝphǝ rò a omyě takluǝtǝ đǝ hekhu rò a kwǝcǝbě rò a hé, “Tẹcyětẹcǝ đǝ vǝ bẹ khyǝbẹ khǝnyǝ yěnuǝ, nẹ ki plwǝ talwǝ cuǝkyǝbẹ pẹ vǝ ki anǝ héro plwǝtalwǝ cuǝkyǝ pẹ vǝ,” a hé phǝnuǝ. Rò a kwǝcǝbẹ, “Abba, Phě-, nẹ męcýǝ tẹlǝ- plǝ, phýě taphǝkyǝ pẹ vǝ tẹcyětẹcǝ abẹlǝ yětǝbẹ. Manárǝ vǝ thězǝ mẹ cǝ- đǝ vǝ thěplǝ to. Cǝ- đǝprě nẹ thěplǝ ní-.”

³⁷ A cóbẹ htuǝrǝ a kǝkhyě khyěthyǝ rò a kǝmyǝhtyě ná a khǝpacǝnuǝ thěthuǝ omyěnǝ sǝtapa lǝ rò a sudyǝ Petru, “Simoně ma nẹ omyěnǝ sǝtapa hó ẽ, nẹ thǝklyǝ prě bí tǝmǝ khǝlě prěnuǝ ma a bẹ pǝ cónyǝ to ẽ” ³⁸ a hé lahyǝ èthǝ, “Thyǝphǝ thǝ ki cuǝnuǝ tǝkuǝ tǝ đǝ tẹlǝ-ilyǝ akǝ tǝmẹnuǝ, thǝklyǝ rò kwǝcǝbẹ lahyǝ ní-. Thǝ thěplǝshyomẹ nyacǝ tẹ đǝ atǝ tadǝrǝ thǝ nẹklǝ yěnuǝ a hěcẹrecẹ nyacǝ.”

³⁹ Jesű cuǝkhyěthyǝ tǝphuǝ rò a cuǝkwǝcǝbě khyěthyǝ Cǝmaryǝ thyǝnǝ a cóbẹ rẹ nuǝ prě. ⁴⁰ Htuǝrǝ a kǝ khyěthyǝ đǝ a khǝpacǝ nuǝthěthuǝ a o rò a kǝmyǝhtyě ná èthǝ omyěsǝtapa lǝplǝ. Èthǝ thěomyě cyětǝtalwǝsǝlǝ rò a myǝhtebẹ pǝ có to. A tǝ hẹbẹsǝ lahyǝ Jesű phǝtẹnuǝ a thěgně pǝ lahyǝ có to.

⁴¹ Bí a kǝkhyě myǝ èthǝ bǝhǝ thuǝphuǝtǝphuǝ akhěnuǝ, a hé èthǝ, “Thǝ o- myě tadǝpǝ lahyǝ, thǝ okuǝ taběthěprǝ tadǝ pǝ có lahyǝ phǝtẹ? Bǝnuǝma pǝ hó. Nǝđǝ myǝmǝ lahyǝ, shuǝkhě đǝ ǝ ki isětǝkyǝ prẹlukayǝ aphǝkhǝyě đǝ prẹoraphǝ tahe a takhukǝnuǝ, a hyǝtuǝhǝ. ⁴² Ihtǝ mǝ! Pẹ bẹ cuǝhǝ! Myǝmǝđǝnuǝ, kayǝ đǝ a isě vǝ nuǝtǝprẹ hyǝtuǝhǝ!”

Ŭ Pǝ Jesű

(Matteo 26:47-56, Luka 22:47-53, Giovanni 18:3-12)

⁴³ Bí Byacě Jesű hẹbẹ pǝprě akhěnuǝ, Juda đǝ a otǝkuǝ đǝ lǝ khǝpacǝ shyéthényě akłě yětǝprěnuǝ a hyǝtuǝ bǝnuǝ. Rò kayǝ krwǝ hyǝrǝhyǝě kuǝ nyacǝ ná lǝ. Kayǝ yětahenuǝ a phyěhyǝnǝ lahyǝ nẹtahe, imǝtahe. Èthǝ yětahe nuǝma mǝprě bwǝdukhu nuǝtahe ná prẹithyǝ tẹthyǝtẹthyǝ athǝrǝ nuǝtahe ná Judaphǝ khukłǝkhuklyǝ nuǝtahe nõhyǝ lǝ nuǝtahe prě.

⁴⁴ Prẹisětǝkyǝ Byacě yětǝprěnuǝ a dyéthėgně one rẹ htuǝhǝ èthǝ, “Kayǝ đǝ vǝ nuǝmǝ ẽ tǝprě nuǝma mǝhǝ Jesű đǝ pẹ thězǝpǝ ẽ nuǝtǝprě hó rò hyǝpǝ lahyǝ lǝ rò opǝma nǝryǝdyěđǝ ã ní-.” ⁴⁵ Juda hyǝtuǝtuǝ ná a cuǝtǝ đǝ Jesű o rò a hé lǝ, “Thǝrǝ-” htuǝrǝ a nuǝmǝ lǝ. ⁴⁶ A mephǝnuǝ htuǝrǝ kayǝ tahe hyǝpǝ cóklǝmakyǝ Jesű. ⁴⁷ Bǝnuǝ akhě kayǝ ihtǝo bǝnuǝ tǝprě bǝhte aně rò a pǝtǝkyǝ bwǝdukhułǝ a prẹmẹtẹphǝ tǝprě akhǝlě tǝkhǝ.

⁴⁸ Jesű hé èthǝ, “Thǝ lě hyǝpǝ vǝ rò thǝ phyěhyǝnǝ lǝplǝ có dihtǝnẹkuǝ, imǝpǝ a thyǝcǝnǝ thǝ lě hyǝpǝ prẹehuděhǝ nuǝ có vǝ? Vǝ ma kayǝcyě kayǝrǝcyǝ đǝ a cuǝpǝphezẹplě e ǝtẹ tǝprě nyǝ ẽ?” ⁴⁹ Pwǝnyěnyě- vǝ otǝkuǝ đǝ thǝklě rò vǝ ithyǝithyǝ thǝ đǝ tẹlǝtyǝ hǝkǝ rò thǝ pǝ vǝ toto. Manárǝ thǝ cuǝhyǝpǝ tuǝ vǝ phýyě mẹtẹhěnuǝma a bẹ htwǝhtyǝ phǝ lǝsǝsěkǝ hěnuǝ prěnuǝ.” ⁵⁰ Bǝnuǝkhě a khǝpacǝ tahe hteklyǝ cuǝkhǝkyǝ lǝplǝ lǝkhǝlě.

⁵¹ Prẹkhǝ talǝ tǝprě krwǝkuǝ Jesű akhyě rò a kǝthyǝ tǝprě ikẹbǝ rò kayǝ o bǝnuǝ tahe pǝ lǝ. ⁵² Manárǝ a plwǝtǝkyǝ a ikẹbǝyě rò a hteklyǝ khǝklǝkyǝ.

Ŭcẹsǝudyǝ Jesű

(Matteo 26:57-68, Luka 22:54-55, 22:63-71, Giovanni 18:13-14, 18:19-24)

⁵³ Rò èthí écuó Jesú dó bwídukhułó tóprè a o rò bwídukhu tahe, ná Judaphú a khuklókhuklyá tahe ná prèithyó tètthýótètthya athára tahe hyáoplóoplú lǒplí lú bínúó. ⁵⁴ Petru krwócuó lǒ kuó prè Jesú dó khyè rò a cuónúó tuókuó dó bwídukhułó yétóprè ahó lǒtarékú rò a cuó onyá iswí tǒkuó mí ná kayá opótè bínúó tahe.

⁵⁵ Bwídukhu tahe ná lǒ~ kayá dó a htwóduhtwókhutahe, thyáphú èthí ki cirya męthyękyá ní Jesú agněnuòrò, a myápŭ lahyá lękělaha lęnělahya Jesú atětthú tahe. Manárò èthí myáhtye lütětthú tóco~ to. ⁵⁶ Èthí kayá éprè hyádyá bǒbye lahyá Jesú tětthú tadúrò kayá dó a hyá pŭdyá lahyá Jesú atětthú yétahe a tětthébè tahenuó a thyákyělú tóprè~ to.

⁵⁷ Kayá tahehe ihtò rò kẹbǒkẹbye lǒ lütětthú rò a hé lahyá, ⁵⁸ “Pè nŭhuó a hé, ‘Vá mę tǎprǒkyá tẹlúhódu dó prẹlukayá męhtya yėnuótómè rò thuónyè akũnuó vǎ ki isóhtya khóke dó aruó tǒmè, dó prẹlukayá isóhtya ná atakhu mǎto yėnuó tǒmè pǎ,’ a hé phũnuó.” ⁵⁹ Manárò èthí dya lütětthú yėtahenuó a thyákyělú tǒmŭ~ to.

⁶⁰ Bwídukhułó yétóprè ihtò dó ũ lǒ~ plí a męthėnyè rò a sudyá Jesú, “Nẹ hé kǎkhyėsú ũ hyádyá nẹ tětthú yétahe tǒmŭ~ to mętè? Ũ hyǎkẹhyǎnělǒ nẹ tětthú yėnuóma nẹ nŭhuó to è?” ⁶¹ Manárò Jesú odyátaklwo pẹ lǒ prè, a hébè kǎkhyėsú lú tǒmŭ~ to.

Rò bwídukhułó yétóprè sudyá pǒ khyětthýá lǔ, “Nẹ ma Cómarya dó ũ htuthėhtyaní lú yétóprè aphŭprẹkhŭ Krístu dó a męlwóhteka ũ nuó tóprè è?”

⁶² Rò Jesú hėsú lǔ, “Ò, vǎ hó. Rò thí ki myáhtye prẹlukayá aphŭkhŭ mǎhó vǎyè ki onyǎo dó Cómarya dó ashyo-asó yétóprè atakhu cóhtwó nuótókyè pǎ, rò thí ki myáhtye vǎ sidyáhyǎní mǒkhu a óluó pǎ.”*

⁶³ Bwídukhułó nuótóprè htózẹkyá aca† rò a hé, “Pè lopǎ kayá dó a ki zŭlú lütětthú tóprè~ to. ⁶⁴ A hébè radŭ nídyè có anẹ phú Cómarya tóprè nuóma thí nŭhuó lǒdúhó rò ma thí tanẹ lahyá phútè?”

A héhtuó phũnuó rò èthí pwǒtóprè hėsú lǔ ná atětthú o rò tǒbè męthyękyá lǔ prè. ⁶⁵ Kayá dó aruó tahe cáhtya htuplá lǔ, htudrò cóbí lǔmèthè rò plú lǔ. Èthí hé lahyá Jesú, “Prǒmyámyá, ũpè plú nẹ pè?” Htudrò klyéphú dó a opó tẹ tahe pŭcuó lǔ rò plyá pǒ lǔ.

Petru Htébíkyá Jesú

(Matteo 26:69-75, Luka 22:56-62, Giovanni 18:15-18, 18:25-27)

⁶⁶ Bí Petru opǎprè dó hikhyékhu lǒtarékú akhėnuó, prēmòphú dó a mę pẹ bwídukhułó nuótóprè atēmę yétóprėnuó a okuó bínúó, rò a hyátó dó lǔo. ⁶⁷ Bí a myáhtye Petru iswímí akhėnuó, a myǎrètǎtǎ lǔ rò a hé lǔ, “Nẹ ma tǒmŭmŭ~ tuóprè lǔ ná Nazarėphú Jesú nuótóprè prè vǎ.”

⁶⁸ Rò Petru htébíkyá rò a hé, “Nẹ hé ítėnuó vǎ thėgněplǒ nẹtẹ to,” a héhtudrò a htėcuó otaphǎkyá dó lǒkadǎhtŭ rò bínúóakhě shyěphě tǒbè i-uhtya.

⁶⁹ Prēmętẹphŭ prēmò pǎnu nuótóprè myáhtye khyětthýá Petru cuó bínúó rò a cuóhėso pẹ khyětthýá kayá ihtò tavítava phú bínúó tahe, “Kayá yétóprè ma tǒmŭmŭ~ tuó lǔ ná dó nuótahe prè meně.” ⁷⁰ Manárò Petru htébisú khyětthýá.

Okhyětthýá dókhyə tułǒphŭ rò kayá ihtò tavítava phú bínúó tahe hé khyětthýá Petru, “Nẹ otǒkuó dó kayá nuótómŭ akł mǎlakó có, mętéhérò nẹ ma Galileaphú prè.”

⁷¹ Manárò Petru byǎlyanı anẹ dó Cómarya nyěhyá, “Kayá dó thí hé ari-akya khǒnyáyě tóprėnuó vǎ thėgně lǔ to,” a byǎní angó phũnuó.

⁷² A byá htúóhtuó ná shyěphě i-uhtya pǒkhyětthýá nyěphuótóphuó. Bínúókhě Petru tanęhtya tuǒbè Byacé Jesú héonekyá lǔ ngó, “Bí shyěphě i-uhtya tyahí nyěphuótóphuó tonuó, nẹ ki htébíkyá vǎ thuóphuó pǎ” a hé lǔ ngó phũnuó akhu-akhyé cí- asěhtya có lǔthéplǒ rò a nguóthyėnguó có.

15

Ũ Thũcuó Jesú Dó Khwí Pilato A Mėthėnyė

(Matteo 27:1-2, 11-14, Luka 23:1-5, Giovanni 18:28-38)

* 14:62 14:62 Li Htuthėhtya 110:1, Daniele 7:13 † 14:63 14:63 Bwídukhułó tóprè htózẹ aca phũyėnuóma, Jesú hėmŭmyǎthŭ hó Cómarya hó a tanẹ rò a dyėlúó pẹ ũ phũnuó.

¹ Bí mǒlǐ tamǒhtyáhǒ akhěnuǒ, bwídukhu tahe, Judaphú khuklókhuklyá tahe, prěithyó tětthyótětthya athará tahe, ná kayá htwo khuklókhuklyá tahe okúokyá lǔ rò èthǐ sukú héplúkyá lǒ lǔ ngǒ ná Jesú ari-akyá. Èthǐ cǒklǒhtuǒ Jesú rò a cwicuódyékyá lǔ dǒ Khwí Pilato a takhukú.

² Khwí Pilato sudyá Jesú, “Ně ma Judaphú akhwí tǒprě mǎlakǒ ǝ?”

Rò a hěsú khwí, “Ò, a mǎlakǒ phú ně hěnuǒ hǒ.”

³ Rò bwídukhu tahe hyádyá ǝlǎ tětthú dǒ Jesú alǒ. ⁴ Phúnuǒrò Khwí Pilato sudyá pǒ Jesú, “Ně hěsú kuǒǔ tǒcǒ- to mětě? Ně myámǒ, èthǐ hyá dyaluǒhtya ǝnyacǒ ně tětthú.”

⁵ Manárǒ Jesú hékakhyěsú lǔ tǒcǒ- to akhu-akhyě Khwí Pilato khyéthukhyéthě nyacǒ. (*Matteo 27:15-26, Luka 23:13-25, Giovanni 18:39-19:16*)

⁶ Khwí Pilato alǝklǒ o ná pwǒnana- tǝcuǒtalwǒpwě dǎ bě hǒhěnuǒ, ù ki kwí lǔ ná a ki plwǒhte pǝ kayácyǝ dǒ ù dǒtǎ èthǐ dǒ htǒkú bítě- tǒprě bėbėnuǒ, a plwǒhte pǝ ù prě. ⁷ Bínuǒakhě kayá dǒ a sású mǝtarǔtapyá lahyá khwí rò a mǝthyě kayá tahenuǒ, ù dǒtǎo lahyá èthǐ dǒ htǒkú. Kayá tǎ dǒ htǒkú yětahe aklěnuǒ kayá mwǐ ná Barabba hěyětǒprěnuǒ a opatǒkuǒ bí èthǐklě nuǒ. ⁸ Rò kayá ǝprě hyá lahyá dǒ Khwí Pilato a o rò hyákwí lǔ phú alǝklǒ mǝpǝ htudǒhǒ èthǐ nuǒ.

⁹ Rò Khwí Pilato sudyású èthǐ, “Vǎ plwǒhte pǝ thǐ Judaphú akhwídu yětǒprě ma thǐ thǝplǒ o ǝ?” ¹⁰ Mětěhěrǒ Khwí Pilato thǝgně ná bwídukhu tahenuǒ, a thǝkhwěnkúǒ Jesú rò èthǐ hyádyétǎkyá Jesú dǒ lǔo prě. ¹¹ Manárǒ bwídukhu tahenuǒ a cuǒnǒshyo kayá bǝmǔ ki kwíhtya khwí ná a ki plwǒhte pǝ èthǐ dǒ Barabba, plwǒhte pǝ tǎ pǝ Jesú tǎmǝ, a cuǒhě lǒǔ phúnuǒ.

¹² Khwí Pilato sudyǎpǒ kayá bǝmǔ yětahe, “Ki mǝphúnuǒrǒ kayá dǒ thǐ ǝ ná Judaphú tahe akhwí yětǒprě nuǒlě vǎ tǒbě mǝ nǐdyé lǔ phútě?”

¹³ Rò èthǐ ǝhtǒhtya pǒ lahyá, “Mǔthyěhtyakyá ǝ dǒ krusulǒ nuǒ!”

¹⁴ Rò Khwí Pilato sudyá èthǐ, “Cuǒ mǔthyěhtyakyá ǝ mětě? A cuǒ mǝthúmǝplǎ kryǎ- itě?” A sudyá èthǐ phúnuǒ tadǔrǒ èthǐ lě- ǝhtǒhtyashyo klǒlǒ pǒ, “Mǔthyěhtyakyá ǝ dǒ krusulǒ nuǒ!”

¹⁵ Rò Khwí Pilato thǝzǔ krwǒmǝkuǒ phú kayá bǝmǔ a tětthézǔ nuǒ rò a plwǒhtykyá pǝ èthǐ Barabba, rò Khwí Pilato nǒ klyěphú tahe ki cyǝpryǝplǐ lahyá Jesú ná suplyǝ-iplǐ, htudǒrǒ a dyétǎkyá Jesú dǒ klyěphú tahe a khadǎkú dǒ èthǐ ki cuǒ mǔthyěhtyakyá lǔ dǒ krusulǒ.

Klyěphú Tahe Mǝzǒmǝlě Nyǝkruǒ Jesú
(*Matteo 27:27-30, Giovanni 19:2-3*)

¹⁶ Klyěphú tahe ǝcuǒ Jesú dǒ Khwí Pilato hǒkú khǎlě tǒpho. (Khǎlě nuǒtǒpho ma ù ǝ ná Pretorium) htudǒrǒ èthǐ ǝhyǎplǒ lǒ pǒ klyěphú dǒ aruǒ tahe. ¹⁷ Èthǐ mǝzǒmǝlě nyǝkruǒ lahyá Jesú rò thyahtya pǝ lǔ ǝǝwǒ taphǝlǒthǒ tǒpǔ. Htuǒrǒ èthǐ ikhu tava thǒshyámǒ thyaná khuklwǒ nuǒrǒ a klwǒhtya pǝ lǔ. ¹⁸ Htuǒrǒ èthǐ mǝ lǔ phú a bezǔbenyǎnǐ lǔ nuǒ rò a hétakě lǔ, “Kǒ- Juda akhwídu, ohtwǒprě mǒnyě htǔdú ní-!” ¹⁹ Èthǐ mǔ lǔkhukló ná ihtyǎbǒ, htuplá lǔ, hyá dǎngǔlyá dǒ lǔnyěhyá tǒprě htudǒ tǒprě, rò a mǝtakě lǔ phú a bezǔbenyǎ lǔ nuǒ rò a hyǎcǒbě kanikano lǔ tǒprě htudǒ tǒprě. ²⁰ Bí èthǐ mǝzǒmǝlě nyǝkruǒhtudǒhǒ lǔ nuǒ èthǐ plwǒtǎkyá khyěthya ǝǝwǒ taphǝlǒthǒ nuǒtǒpǔ rò a thyahtya taple pǝ khyěthya lǔ ná ǝǝ nǐdǔ nuǒtǒpǔ. Htuǒrǒ èthǐ ǝhtecuǒkyá lǔ rò a ki cuǒ mǔthyěhtyakyá lǔ dǒ krusulǒ.

ǔ Mǔthyěhtya Jesú Dǒ Krusulǒ
(*Matteo 27:31-44, Luka 23:27-43, Giovanni 19:17-27*)

²¹ Vǐ Cyreneophú dǒ amwǐ ná Simoně nuǒ a o tǒprě, rò Simoně yěnuǒ, a phúo thěnyě, tǒprě rò amwǐ ná Alexandro, tǒprǝpǎ rò amwǐ ná Rufo. Bínuǒakhě a o dǒ adǒaso rò a kǐrě hyǎnuǒ dǒ vǐkú akhě, a hyá tǎsú ná klyěphú tahe rò èthǐ nǒzá tadú lǔ ná Jesú krusu. ²² Èthǐ ǝcuǒ Jesú dǒ ù ǝ ná Golgotha hě yěnuǒtǒpho. (Golgotha angǒlasá ma khuklókrwǐ akhǎlě). ²³ Bínuǒ akhěnuǒ, èthǐ dyěǒ Jesú htýězǎ dǒ a kluǒsǐlyǎ tǒnǎ tǝkhu mǝsǐmǝ tǝsǝnǝsǝbnya *

* 15:23 15:23 Tǝkhu mǝsǐmǝ tǝsǝ yěnuǒma ù ǝ ná myrra.

yënuò tadùrò Jesù ò to. ²⁴ Rò èthi mũthyèhtyahtuò Jesù dõ krusulo rò èthi phyé Jesù açã tahe rò a bó lahyã tẽbyãbwĩ tãcõ dõ cõ- dù a tãtõ bité tãprẽ tãphýé bité tãkyé phũnuõprẽ.

²⁵ Bí mõplyãshẽntya lwihtyõtõmũ akhẽnuò, èthi mũthyèhtya Jesù dõ krusulo. ²⁶ Rò ù ráhtya o lidyatẽthũ Jesù, “Judaphũ tahe akhwĩ” phũnuò, ²⁷ rò èthi mũthyèhtya tãkuò ná prẽpũphe zẽplẽphe ù thényẽ. Èthi mũthyèhtya lũ dõ Jesù cõtwõ tãkyé tãprẽ dõ cõci tãkyé tãprẽ. ²⁸ (Phũ lisãsekũ hé, “Û dyathya è phũ prẽoraphũ nuõprẽ,” tẽhébẽ yënuò a lõhtyabãhtya hõ.)[†] ²⁹ Kayã dõ a cuõkaphũ lahyã bí akhãshýé nuõtahe nuò lahyã akhukló, pacyéishýé[‡] rò a hé lahyã lũ, “Ò- nẽ hé ná nẽ ki mẽtãprõkyã tẽlũhõdu rò thuõnyé akũ nẽ isõhtya htuõbẽ khyẽprẽ nẽ hé vãhé. ³⁰ Phũnuòrò o dõ krusulo yënuòrò hitã mõ to rò mëlwohtekã nĩdyémõ nẽnẽ to.”

³¹ Htuõrò, bwĩdukhu tahe ná prẽithyõ tẽthyõtẽthya athará tahe pacyé thyãkuò Jesù phũnuò rò èthi hé lahyã, “A mëlwohtekã cyã ù thẽhtwõprẽ tadùrò a mëlwohtekã cyã nĩdyekuò anẽto vã-. ³² Nẽ hé nĩdyé nẽnẽ ná nẽ ma Juda akhwĩ dõ a mëlwohtekã ù nuõtõprẽ vãhé. Pẽ ki myãhtye nẽ hitã cyã dõ krusulo khõnyã kihéro pẽ zũe nẽ,” a héhtuò phũnuòrò, kayã dõ ù mũthyèhtya tãkuò ná Jesù yèthényẽnuò a pacyéishýé kuõdũ Jesù phũnuõnuõhõ.

Jesù Thyé

(Matteo 27:45-56, Luka 23:44-49, Giovanni 19:28-30)

³³ Cáhtya bí mõhtuò cõrané nuò rò a tuõhyã dõ mõkwĩlyã thuõmũ akũnuò kẽ khítarũ tãlõ cõ tãkẽlẽ cõ. ³⁴ Bí mõkwĩlyã thuõmũ bẽhõ akhẽnuò, Jesù cyéprýé èhtõhtya, “Éli, Éli, lema sabathani,” angõglasã ma “Vã Cõmarya, vã Cõmarya, nẽ vĩkyã vã mẽtẽ?”[✧]

³⁵ Kayã ihtõo bínuò tahe nĩhuò lahyã Jesù èhtõhtya phúyẽ rò èthi hé lahyã, “Nĩdã lahyã, a èhtõhtyahõ Prẽprõ Elia.”

³⁶ Rò dõ èthiklẽnuò kayã o tãprẽ rò a klyacuõphýé tẽtõcõ dõ athyanã phýãplyé rò a cuõcyenuò dõ htyẽzãshýe thõkũ rò a cõklõma dõ vèlãkhyẽ rò a dyèhtya nõcwĩõ ná Byacè Jesù rò a hé lahyã, “Pẽ opõmyãmýã kuõrẽ taplõphũ põ, ma pẽ myãhtye sálẽ Prẽprõ Elia ki hyãphyétãkyã è dõ krusulo nuõpã ẽ.”

³⁷ Rò Jesù èhtõ prãshyo htuõrò athẽplõ htwõprẽ htecuõkyã.

³⁸ Rò ikẽbadu dõ ù cõtãtũbĩ dõ tẽlũtyã hõkũ nuõtõba lazẽ kahtyakalyã plũkyã nyẽkyẽ. ³⁹ Bí Roma klyètõzẽ khukló yètõprẽ ihtõo bí krusu nyèhyã akhẽnuò, a myãhtye Jesù thýe mẽphũnuò rò a hé, “Kayã yètõprẽ ma Cõmarya aphũkhũ mãlakõ nyãhõ!” A hé phũnuò.

⁴⁰ Prẽmõ dõ a ihtõo myãcuõlõ dõ ayẽ yètahe aklẽnuò Magdalena dõkũmuõ Maria, ná Jakomo dõ a pacẽklõ nuõtõprẽ ná Jose amuõ Maria, ná Salome otõkuò bínuò. ⁴¹ Prẽmõ yètahe ma bí Jesù o dõ Galilea kẽ akhẽnuò, a krwõ Jesù akhyẽ rò a mẽcwõmẽkõ pẽ tẽ dõ Jesù lo tahe. Prẽmõ aruò tahe dõ a o lahyã dõ vĩ Jerusalem rò a krwõhyã tãkuò ná Byacè tahenuò a opa êkũ kuõlã bínuò.

Û Iluõ Jesù

(Matteo 27:57-61, Luka 23:50-56, Giovanni 19:38-42)

⁴² Tẽmẽhtwõhtya nuõtõnyé ma mõnyãnyé. Mõnyé nuõtõnyé ma Judaphũ tahe taritaryã sèesèõ bí èthi amõnyẽduò bè tyahito nuõtõnyé. ⁴³ Bí mõhèlyãhõ akhẽnuò, vĩ Arimath-eaphũ Joseph yètõprẽ a bekhũ athẽplõ rò a cuõkwĩ Jesù aluõtõ yẽ dõ Khwĩ Pilato a o. È ma a opatõkuò dõ kayã htwõdu aplõamũ dõ ù bezũbenýã nĩ yënuõtõmũ aklẽ tãprẽ. È ma kayã dõ a opõmyãsũ kuõ Cõmarya ahtýeakẽ tãprẽ hõ. ⁴⁴ Jesù thýehõ, Khwĩ Pilato nĩhuò phũnuò rò a khyèthukhyéthẽ rò a héhyã klyètõzẽ akhukló tãprẽ dõ a o rò “Ma Jesù thýe nyẽlãhõ ẽ?” A sudýã lũ phũnuò. ⁴⁵ Klyètõzẽ akhukló yètõprẽ hẽsoluõ Khwĩ Pilato ná Jesù thýehtuõhõ rò Khwĩ Pilato plwõ Joseph dõ a ki cuõphyétã Jesù aluõtõ. ⁴⁶ Joseph cuõ iprĩnĩ ikẽ bápĩngũdu tãpũ rò a cuõphyétã Jesù dõ krusulo. A bobĩ lũ ná ikẽbãplĩ ngũdu yètõba rò a cuõ benuò lũ dõ ù ikhũ one htuõhõ luõkũ tãkũ akũ. Luõkũ yënuõma lõkũ dõ a o dõ

[†] **15:28** 15:28 Û rá liphã mú- nukhẽ tahehenuò, ù myãhtye lisãshẽ yètõmã opatõkuò to [‡] **15:29** 15:29 Israelphũ tahe dãrithẽ hõ a thẽhte ù tãprẽprẽ akhẽnuò, èthi nuõlahýã khukló [✧] **15:34** 15:34 Li Htuèhtya 22:1

lajlo rò a htulo bíkyã luokũ yenuo ná lodu tomẽ. ⁴⁷ Magdalena dokũmuo Maria ná Jose amuo Maria myatoma nĩkyã ù ledyanuo Jesu akhalẽ yetopho.

16

Jesu Htwopre Kakhye

(Matteo 28:1-8, Luka 24:1-12, Giovanni 20:1-10)

¹ Bí Judaphu a Mõnyeduo talwokyã htuõ nuotõronuõ, Magdalena dokũphu Maria, Jakomo amuo Maria ná Salome iprĩni htyenuomu rò a kirẽ cuõplõ lahyã ná Byacẽ Jesu. ² Mõnyẽ thuõthyõtõnyẽ akle kalulo nuotõnyẽ bí mõiromu mõihiõpã akhenuõ, ethi hyã lahyã dö luokhu. ³ Bí ethi hyã dö kyalõ akhenuõ, ethi hé nydye khyelũ, “Maupẽ kirẽ htulo taphãkyã pẽ pẽ lõ dö ù htulõbí ná luokũ nuotõmẽ pẽ?” Metehero lõnuõ tomẽ ma adu nyacõ.

⁴ Manarõ bí ethi myacuo akhenuõ, a myahyte ná ù htuloõcõtaphã onekyã htuõhõ lõdu nuotõmẽ hõ. ⁵ Bí ethi nuõ dö luokũ akhenuõ, a myahyte prẽkhũphũthẽ thyãni cacwõbũ tõpũ tõpre onyã dö luokũ dö cõtõwõ nuotõkyẽ rò ethi khyẽ lõplicõ.

⁶ Rõ a hé ethi, “Khyethukhyethẽ lahyã támẽ~, thi myãpũ Nazarephu Jesu dö ù mũthyẽhya lũ dö krusulo nuotõpre prẽ nuõma vã thegnẽ. A ihtõtõwõpre kakhye htuõhõ. A opã biyẽ to. Hyãmyãmõ lahyã, yẽma akhalẽ dö ù dyanuõ lũ nuõhõ. ⁷ Kadyãso pẽ Petru ná Jesu a khõpacẽ dö aruõ nuõtahe ná Jesu cuõ one rẽ hõ thi dö Galilea kẽkũ nuõ hõ. Phũ a heone htuõhõ thĩnuõ thi ki myahyte dü è binuõ pã.”

⁸ Ethi khyẽ rò anẽ tanyãtacõ lõpli cõ akhu-akhye, ethi klyahtekyã dö luokũ. Ethi theisẽ talwõsũlũ rò bí a htecuõ akhenuõ, a hẽbẽ pã cõ ù tõpre- to.

Jesu Oluõhtya Pẽ Anẽ Ná Magdalena Dokũmuo Maria

(Matteo 28:9-10, Giovanni 20:11-18)

⁹ Jesu thyẽihtõ htwõpre kakhye bí mõnyẽ thuõthyõtõnyẽ akũ akalulo nuotõnyẽ* mõiõromu nuotõrõ. Htuõrõ dökhýenuõ a cuõdyeluo rẽlõ pẽ anẽ ná Magdalena dokũmuo Maria. Rõ Maria yetõpre nuõma a mã hõ prẽmõ dö Jesu vẽhtekyã pẽ lũ khĩnẽkhĩnõ thuõthyõtõduõ dö aõ nuotõpre hõ. ¹⁰ Phũnuõrõ, Maria cuõhẽsoluõ pẽ kayã dö a cuõõtõkhetõnõ ná Jesu nuõtahe ná Jesu oluõhtya pẽ lũ ari-akyã. Binuõakhẽ ethi thẽplẽnebẽ rò anguõahẽ pãprẽ lahyã prẽ. ¹¹ Ethi nĩhuõ Maria hẽso pẽ ethi, “Jesu htwõpre prẽ, vã myahyte cõ è ná vãnẽ cõ,” a hé pẽ ethi phũnuõ tadũrõ ethi zũeto.

Jesu Oluõhtya Pẽ A Khõpacẽ Thényẽ

(Luka 24:13-35)

¹² Dõkhyẽnuõ a khõpacẽ thényẽ htecuõ döõdõdõso akhẽ ethi myahyte Jesu klwõkhõ pẽ lũ anẽ rò a dyeluo pẽ ethi. ¹³ A khõpacẽ yẽthényẽ kakhye hẽso pẽ a khõpacẽ dö aruõtahe tadũrõ ethi zũe lahyã kayã yẽthényẽ angõ to.

Jesu Oluõhtya Pẽ A Khõpacẽ Shyõtõpre

(Matteo 28:16-20, Luka 24:36-49, Giovanni 20:19-23, Prẽdõnyãphu tahe 1:6-8)

¹⁴ Dõ khyẽpõ tõphuõ rò bí a khõpacẽ shyõtõpre esẽ akhenuõ, a dyeluo pẽ khyẽthyã ethi ná anẽ. Kayã dö a myahyte Jesu thyẽihtõ htwõpre kakhye yẽtahe hẽso pẽ ethi tadũrõ ethi zũe lahyã õngõ to akhu-akhye, Jesu thẽprwõ ethi.

¹⁵ Rõ a hé ethi, “Cuõ dö hekhu pwõtõba rò cuõlẽ dõnyãhẽso pẽkuõ lõ ù pwõ- tõpre ná tẽthẽkrũmila yẽnuõ ní~. ¹⁶ Kayã dö a zũe tẽthẽkrũmila yẽ rò a plwõka anẽ ná htyẽ tõpreprẽ nuõ a ki nĩbẽ tẽmẽlwõhtekã pã. Manarõ kayã dö a zũe to tahenuõ a ki khyãbẽ tẽcirya pã~. ¹⁷ Kayã dö a zũe tahenuõ vã ki dyẽ ethi taryẽproprya dö a ki męcya lahyã tẽprotẽprya tahe pã. Ethi ki vẽhtebẽ lahyã khĩnẽkhĩnõ tahe ná vãmwĩ pã, ethi ki hẽbẽ cyã ngõaruõ nuõtahe pã. ¹⁸ Ethi ki pũ cõ rĩmũmyã tahe bẽbẽ, a ki cuõebẽbẽ cõ tẽcõtẽplẽ htyẽ tahe bẽbẽ, a mępyãmęsẽ ná ethi tõcõ- to. Ethi ki dyahtya atakhu dö kayãswikayãsẽ tahe aõ hẽnuõ, ethi tẽswitẽsẽ ki simẽkyã lõ pã.”

* **16:9** 16:9 Mõnyẽ thuõthyõtõnyẽ akũ akalulo nuotõnyẽ ma mãhõ khõnyã Kristuphu tahe hé ná Mõnyẽduõ nuotõnyẽ hõ.

Cómarya Éka Kahtyakyă Jesŭ Dŏ Mókhu
(Luka 24:50-53, Prêdônyăphú tahe 1:9-11)

¹⁹ Byacè Jesŭ hébèhtuŏ ná a khŏpacĕ tahe rò Cómarya éka kahtyakyă lŭ dŏ mókhu rò a htya-onyăo dŏ Cómarya atakhu cóhtwó tôkyě. ²⁰ Jesŭ a khŏpacĕ tahe cuŏlĕ dŏnyăhéro pé ũ ná Cómarya alăangŏ dŏ khălĕ pwŏ- tôpho. Thyăphú kayă ki zŭenyăe kuŏ lahyă ná tĕthĕkrŭmila dŏ êthĭ dŏnyă pé ũ yĕnuŏma a málakŏ cŏ agnĕnuŏ, Byacè dyé pé êthĭ dŏ a ki mĕcyă lahyă tĕmĕ tĕpŏtĕpŏryă tahe ényacŏ.[†]

[†] **16:20** 16:20 Ũ rá liphá mú- nukhĕ dŏ ũ thĕlĕnĭ ryá è tahe ná liphá dŏ aruŏ tahenuŏ, Marko 16:9-20 yĕ ũ myáhtye a opatŏkuŏ to.

Luka Gospel Of Luke Têhébè Rê Dó Nyê

Li têtêkrũmila Luka yêtôba ma a héluô pé pè Jesũ ma a htwô prêmewóhtekã Israelp hú tahe a Byacè ná prêmewóhtekã prêluhekphú tahe a Byacè nyemũ ló ari-akyã. Luka rãmárádyã ná Thé Sãsê Byacè é Byacè Jesũ dó a ki phyéhyã pé kayã sóryasôpháphú tahe a têtêkrũmila. Têtêkrũthêlô o bí li têtêkrũmila Luka yêtôba akũyenuô, myáhtyeluô khódú bí ù héluô ná Byacè Jesũ hyápã akhênuô, ná bí Byacè Jesũ kãkahtya dó mókhu akhênuô hó. Byacè Jesũ kãkahtya htuô dó mókhu akhênuô, Kristuphú a têtũtênýa tahe duhtyáhtũtya, luôhtyêluôkê, luôpasí cuôlô ari-akyã tahenuô, prêrãli yêtôprênuô, a ráluô kuôpódú têtítêkyã yênuô dó Li Prêdônyáphú tahe akũnuônuô.

Têdyã tahenuô, myáhtye prétú bí li têtêkrũmila Luka yêtôba akũ prênuô a-o tahehe. Pê myáhtye kryã~ maitê hérô, pè myáhtye ná mókhu tanêphú tahe irôní têdyã tahe ari-akyã, ná prêkyêthímíphú tahe hyã olê tuôkuô dó Jesũ lêpacêlyã akhãlê ari-akyã, Jesũ hyãnuô otôkuô dó têtũtyã hókũ phú pacê prêkhúphú tôprê ari-akyã, htuôró têdyã khákho Samariaphú dó aryã tôprê ari-akyã ná phúprêkhú dó a cuôthúklyã nuôtôprê ari-akyã. Li têtêkrũmila yêtôba lónuô, a dyadu nyacó têtêwícóbê, Thé Sãsê Byacè, prêmò nuô mepã tôkuô dó Jesũ a têtphyétême akũ, ná Cómarya plwôkyã ù têtêthú tahe ari-akyã.

Têhébè tótô ná tótô

Têhébè rê dó nyê 1:1-4

Giovanni Baptista ná Byacè Jesũ a têtôpacêlyã ari-akyã ná a têtôhtwôprê dó apacêkhê ari-akyã 3:1-2:52

Giovanni Baptista a têtphyétême 3:21-4:13

Byacè Jesũ plwóhtyê ari-akyã ná khínérícýã khuklô ilo-ilyã lũ ari-akyã 3:21-4:13

Byacè Jesũ mêtê dó kayã bêmũ aklê dó Galilea kékũ 4:14-9:50

Cáhtya dó Galilea tuôdó vî Jerusalem 9:51-19:27

Têtwtwóhtya anê dókhyêlôú tókklê bí vî Jerusalem akũ 19:28-23:56

Byacè Jesũ thyêihtò kãkhyê, dyêluôkhyê ù ná anê, ná a kahtyakhyê dó mókhu ari-akyã 24:1-53

¹ Kayã éprê yácú rãmárádyã lahyã têt dó a htwóhtya bí pèklê yêtahe ari-akyã. ² Èthí krwórákuô pré phú kayã dó a myáhtye ná anê dó kalúkê rò a hésodónýã luô pé ù ná têtítêkyã nuôtáhe héso ditú pé pè pè nuôtáhe pré. ³ Phúnũ akhu-akhýê, Thárádu Theophilo~, vã myápũ thêgnê tãtê htuólô hó têtwtwóhtya dó a khãshýêkhãryã tahehó akhu-akhýê, vã dyalyã hó vã thêplô ná vã ki rá pé nê phú a htwóhtya tótô htuô tótô hénuôma a klyã ryã nyã pré vã tanê phúyê. ⁴ Thyáphú nê ki thêgnê tãtê lólãtakli ló têtítêkyã málakó phú nê ithýonó htuóhó nuôtáhe agnênuôró, vã rá phúnũ pré.

Têdyéthêgnê Giovanni Baptista A Têtôpacêlyã Ari-akyã

⁵ Bí Khwí Herodê htwô khwí dó Juda kékũ akhênuô, bwídu dó amwí ná Zekaria otôprê. Rò ênuô a opatôkuô dó prêlũtyã aplóamũ dó ù é lúmwí ná Abijah mú- nukhê nuôtômũ akũ, rò amê mwí ná Elizabeth. È ma aklwíalyã ícutô ná bwídu tahe.* ⁶ Èthí thényê ló a ohtwôprê cótêryã ló có dó Cómarya† a mêtênyê có rò phú Byacè Cómarya a têtphyótêthya ná a têtêkyãngó tahe héonuô êthí cÿe mêtómêbã lóplí có. ⁷ Elizabeth sóphú akhu-akhýê êthí phúo kuô lahyã ù to, htuóto êthí thényêlô a muôprê lãhó.

⁸ Tónýenuô, shuókhê tuôhó dó Zekaria tó phýení têtême dó a lyabê lũ yê. A mêtê têtê phú bwídu tóprê dó têtũhódu akũ. ⁹ Phú bwídu tahe lêklô onuô, ù nwóhtya hó è ná a tóbê súũhtya têtũmũ dó têtũtyã hókũ bínũ tónýê akhu-akhýê, a cuónũ dó têtũtyã hókũ. ¹⁰ Bí a súũhtya têtũmũ akhênuô, dó aklnũ, ù kwícóbêrçóbêé nyacó.

* 1:5 1:5 Elizabeth ma Aròn aklwíalyã † 1:6 Cóphtya

¹¹ Cómarya tanémókhuphú tóprè oluòhtya pè dǒ Zekaria anyèhyà rò a kahtò o bí lèsúúhtya tènuómú akhàlè dǒ cóhtwò nuòtòkyè. ¹² Bí Zekaria myáhtye tanémókhuphú akhènuò, a khyè rò a thèisè. ¹³ Manàrò tanémókhuphú hé lù, “Zekaria- thèisè támé! Cómarya nǐhuò hó nè tètkwicóbè akhu-akhyè nèmè Elizabeth ki phúo pè nè phúpřèkhú tóprè pǎ rò nè tǒbè é amwǐ ná Giovanni pǎ. ¹⁴ Shyé- a o pacělyǎ pǎ ma a ki mę thékrǔthélǒ nè pǎ rò kayǎ ki thékrǔplu thékrǔphè kuòlǒ ná nè pǎ. ¹⁵ È ma a ki htwò du dǒ Cómarya a méthenyè pǎ tóprè. Thòbǐthèhtyèzǎ bèbè, htyésǐprè bèbè a tǒbè eòñǐ tǒcò- to. A ki lǒbǎ ná Thé Sǎsè Byacè dǒ a muòhókú akhè có pǎ. ¹⁶ Rò a ki thú kǎkhyè ényacó Israelphú tahe dǒ èthǐ Byacè Cómarya a o pǎ. ¹⁷ A ki hyǎ rẹ ná Byacè pǎ, rò athèplò ki hěshyoresò rò a ki o ná taryěshyosò phú Prèprǒ Elia nuò pǎ. A ki męřẹ kǎkhyè khyèthya phètahe ná phútahe pǎ. A ki buòtari kǎkhyètò khyèthya kayǎ nǐdǎ kuòñ ngó to nuòtahe dǒ prècòprètẹ tahe a klyádèkú pǎ. Thyáphú kayǎ tahe ki otaritaryàsú Byacè atèhyǎ pǎ yènuòrò, a ki taritaryà one pè kayǎ tǒmụ dǒ Byacè agnè pǎ.”

¹⁸ Zekaria sudyǎ tanémókhuphú, “Yènuòma amǎ è, amǎto è nuò, vǎ ki thègnè myálwó cyǎ phútè? Vǎ rò vǎ muòprè lǎ hòhó, vǎmè rò a muòprè lǎhòhó.”

¹⁹ Rò tanémókhuphú hèsú lù, “Vǎ ma Gabrielè, vǎ kahtò dǒ Cómarya a méthenyè rò a nõhyǎlyǎ vǎ dǒ vǎ ki hyǎ hèsò pè nè ná tètthèkrǔmila yètòcò nuòprè. ²⁰ Vǎ hyǎ hèsò pè nè rò nè zǐeto akhu-akhyè, nè ki pè tuòdǒ a htwòhtya phú vǎ ólyǎkyǎ nè nuòtónyè pǎ. Shyé- ashuòakhè bè pǎnuò, a ki lǒhtyabǎhtya dù phú vǎ hènuò pǎ.”

²¹ Bínuòkhè dǒ akłònuò ù opǒ ényacó Zekaria rò a cuònuò onyè nyacó dǒ tẹlútyǎ hòkú mamètè èthǐ tanẹ lahyǎ phúnuò. ²² Bí a hte tuòdǒ akłò khènuò a hèbè cyǎ pǎ èthǐ to rò èthǐ thègnè ná a klyǎ myáhtye nyǎ tẹmyáhtyelwó tǒcòcò dǒ tẹlúhòdu akú nuò hó. A hèbè cyǎ pǎ ná akhǎu tǒmũ- to rò a vúvǎluò prè ná takhukhadǎ prè.

²³ Rò bí a tẹphyètẹmẹ dǒ tẹlútyǎ hòkú htuòhò akhènuò, Zekaria kǎ dǒ ahi. ²⁴ Nyětayatonuò amè Elizabeth muòdòhtya rò a owóouò dǒ hikú nyǎlè khǎlè có. ²⁵ Rò a hé, “Khònyǎyè Byacè męcwó hó vǎ hó. A phyékyǎ pè hó vǎ tẹthétarẹ dǒ ù pacyéishyè vǎ nuòtahe hó.”

Dyéthègnè Ná Jesú Ki O Pacělyǎ Ari-akya

²⁶ Bí Elizabeth muòdǒ bǎhò lèthuòthyó akhènuò, Cómarya nõhyǎlyǎ tanémókhuphú Gabrielè dǒ vǐ Nazarè dǒ a o dǒ Galilea kẹ nuòtòvǐ akú. ²⁷ A phyéhyǎ nǐpè prèmòphúthè dǒ amwǐ ná Maria yènuò tóprè a tẹritẹkyǎ. Maria yènuò a ólyǎ htuòhò dǒ a ki phyé ná prèkhú dǒ amwǐ ná Joseph yènuò tóprè hó. Joseph ma Khwǐ Davi akłwǐlyǎ tǎlyǎ dǐtú tóprè. ²⁸ Tanémókhuphú hyǎ dǒ a o rò a hé lù, “Cómarya myádu khónǐdúhò nè hó, rò Byacè ki okuòdú ná nè nǐ-.”

²⁹ Mókhtanèphú hyǎ hèsoluò pè Maria tẹritẹkyǎ yènuò, a tanẹplò nǐdyè angólasá to, a tanẹpyátanẹšè nǐdyè nyacó. ³⁰ Tanémókhuphú hé lù, “Maria- thèisè támé ní! Cómarya mębwímẹtaryè hó nè hó. ³¹ Nẹ ki muòdòhtya pǎ rò nè ki phúo nǐdyè pacě prèkhúphú tóprè pǎ, rò é amwǐ ná Jesú nǐ-.” ³² È ma kayǎ dǒ abwǐdu-ataryèhtú tóprè pǎ rò ù ki é è ná tẹdutèhtú tadú Cómarya aphúkúhú tóprè pǎ. Byacè Cómarya ki dyè htwò è ná khwǐ tóprè phú akłwǐalyǎ Davi nuò pǎ. ³³ Htuòrò a ki htwòhtya Israelphú tahe akhwǐ pwòtòhtú pwòtaple pǎ rò ahtyèakẹ nuò atadú pè cyǎ pǎ có to.”

³⁴ Rò Maria hèsú tanémókhuphú, “Vǎ phúthè préyè, vǎ ki muòdǒ rò ki phúo cyǎ phútè?”

³⁵ Rò tanémókhuphú hèsú è, “Thé Sǎsè Byacè ki hyǎlyǎ dù dǒ nẹlò pǎ rò dǒ tẹdutèhtú tadú Cómarya a tẹpròtẹprya akhu-akhyè pǎ rò pacěphú tóprè ki hyǎo pacělyǎ pǎ. Dǒ tẹritẹkyǎ yè akhu-akhyèrò pacěsǎsè yètòprènuò ù ki é lù ná Cómarya aphúkúhú pǎ. ³⁶ Tanẹtuòdú nè tǒpuòbú Elizabeth nuò, a muòprè lǎhò. Ù hé lù ná aphú o cyǎ pǎto hó tadúrò, khònyǎyè a muòdǒ bǎhò lèthuòthyó hó. ³⁷ Cómarya męcyǎ tẹpwòtòcò.”

³⁸ Rò Maria hèsú, “Vǎ ma Byacè a lulémuò tóprè prè. A ki htwòhtyadú phú nè hènuò pǎ nǐ-.” Rò tanémókhuphú htecuò taphǎkyǎ ná lù.

Maria Cuòlèkuò Elizabeth

³⁹ Nyëtyato nuô, Maria otaritaryã anë rò a htetalwõ cuõ dô vï dô a o dô solõ nuôtõvï, bí Judakëkũ nuô. ⁴⁰ A cuõnuõ dô Zekaria a hidókũ rò a hémõhëryã avyã Elizabeth. ⁴¹ Rò bí Elizabeth nïhuõ Maria hémõhëryã lù akhënuõ, pacëphú dô ahókũ yëtõprënuõ, a kùkãhtya. Rò Elizabeth yënuõ a lõbãhtya ná Thë Sãsë Byacë. ⁴² Rò a hëbëshyo, “Dò prëmò lõ- plĩ aklënuõ në ma prëmò dô a nìbë lõhó ù tësõri tõprë hó rò pacëphú dô në ki phúo nidyë lù pã yëtõprënuõ a nìbë kuõdúhó tësõri hó. ⁴³ Vã Byacë amuõ cuõhyãtuõ dô vã o mëtë? Vã cuõ nìbë khódú tëmýádu vã mëtë? ⁴⁴ Vã nïhuõ në hémõhëryã vãvã ná pacëphú o dô vãhókũ yëtõprë kùkãhtya thëkrũthëlõ có. ⁴⁵ Në zũe ná Byacë a tëtirëtýã yë ki hyã lõhtyabãhtya mãlakõ dô nëgnë pã akhu-akhyë në nìbëhõ tësõri hò!”

Maria Iřõ Htuthëhtya Cómarya

⁴⁶ Maria hé,
 “Vã ki htuthëhtya lõthulõthë vã Byacë. ⁴⁷ Cómarya ma prëmëlwõhtekã vã tõprë htuõto è ma vã Byacë tõprë akhu-akhyë vã thëkrũthëlõ nyacõ. ⁴⁸ Vã ma a lulëmuõ dô amèthë okuõ to tõprë manàro a thënëhtyabë tuõ vã. Cáhtya khõnyãyë tãplehyãnuõ myëcõ pwõ- tóco ki é vã ná prëmò dô a nìbë tësõri tõprë pã. ⁴⁹ Mëtëhëro Cómarya dô ashyo-asõ yëtõprë dyéo htwõhtya pëhó vã tëacõazã tadú yënuõ ná a tẽprotẽprya tahe dô vãgnë hò. Amwĩ ma asãsë. ⁵⁰ Aphúalyë dô a dyaduzũnyã lù tahenuõ, a ki thëzõklabëni ëthi tõtũ htuõ tõtũ pã. ⁵¹ Bí a zõhtya atakhu dô ashyo-asõ yë akhë, kayã dô a tanëdu nidyë anë tahenuõ, a ki lupruõlupryãkyã lõ pã. ⁵² A dyatãkyã khwĩ shyosõ tahe dô ëthi akhãlé rò a dyahtyalõ tapleke kayã dô amèthë okuõ to nuõtahe hò. ⁵³ A dyëekõ dyëõbã hò kayã dô a ovjokõ tahe rò a plwõkã kazuõkyã kayã duzãhtyathë tahe hò. ⁵⁴ A thënëhtya tuõbëhõ tẽ dô a ólyã htuõhõ ná pëphyëpëphúõ dô- nyenu nuõtahe rò a hyãmëcwõ hó alulé Israelphú tahe hò. ⁵⁵ Thyãphú a ki thëzõklabëni Abraham ná aklwĩalyã yëtahe tõtũ htuõ tõtũ agnënuõro, a thënëhtya nidyë hó.”

⁵⁶ Maria cuõokuõkuõ ná Elizabeth yënuõ a phũbã có thuõlë hó rò a kãno dô ahi prë.

Giovanni Baptista A Tëpacëlyã

⁵⁷ Bí Elizabeth ahóathë tõlë hó akhënuõ, aphú onĩ phúpřëkhũ tõprë. ⁵⁸ Kayã ophúowõ ná lù bínuõ tahe ná aklwĩalyã phúowõ tahe nïhuõ ná Byacë dyëluõ hó a tëtthëzõni lakõ lù akhënuõ, ëthi thëkrũthëlõ kuõlõ lù pwõ- tõprë. ⁵⁹ Èthi lëklõ o ná ki pacë bãhõ agnë lwĩthyõ hënuõ, ù bë dũtalĩ nĩpë lũphã. Bí atõ dũtaliphã akhënuõ, aklwĩalyã tahe hyãkuõ lahyã rò ëthi thëzũ põni lahyã amwĩ ná aphë Zekaria amwĩ nĩdú. ⁶⁰ Manàro amuõ hé, “Mãto! Tõbë põni lũmwĩ ná Giovanni.”

⁶¹ Èthi hësũ amuõ, “Dõ thĩklwĩthilyã aklënuõ, amwĩ ná Giovanni nuõ a o tõprë- to.”

⁶² Aphë thëzũ é amwĩ ná ùpënuõ ëthi thëzũ thëgnë akhu-akhyë, ëthi dyëluõ lahyã a takhukhadã rò sudyã lù. ⁶³ Aphë kwĩ lõba rò a rãtã, “Amwĩ ma Giovanni.” Rò ëthi khyëthukhyëthë lõplĩ có. ⁶⁴ Bínuõ tõphuõtuõ Zekaria hëbë cyã kãkhyë rò a htuthëhtya Cómarya. ⁶⁵ Kayã ophúowõ bínuõ tahe khyëthukhyëthë lõplĩ có, rò tẽhtwõhtya phúyënuõ a luõpasĩ cuõlõ có Judakë tókëlé có. ⁶⁶ Byacë a tẽprotẽprya yõ okuõ ná pacëphú yëtõprë akhu-akhyë, lõ- kayã dô a nïhuõ tëtirëtýã yëtahenuõ a khyëthukhyëthë rò a hë lahyã, “Pacëphú yëtõprënuõ a ki htwõhtya ìtë pã ha?” phúnuõ.

Zekaria A Tëhëprõ-one

⁶⁷ Giovanni aphë Zekaria lõbãhtya ná Thë Sãsë Byacë rò a hëprõ one rë Cómarya ari- akýã,

⁶⁸ “Pë ki htuthëhtya rõlũ Israel a Byacë Cómarya põ-. Mëtëhëro a hyãhõ dô akayã tahe a o hó rò a hyã mëlwõhtekã hó akayã hò. ⁶⁹ Dõ Cómarya a prëmëtëphú Davi aklwĩalyã akũnuõ, Cómarya dyëõhtwõhtya pë hó pë prëmëlwõhtekã Byacë dô a o ná a taryëshyosõ yëtõprë hó. ⁷⁰ Cómarya ólyã one htuõhõ ná aprëprõ sãsë dô nuõkhë tahe, ⁷¹ è ki mëlwõhtekã pë dô khura tahe ná kayã dô a thëhte pë nuõtahe a takhukũ pã. ⁷² A hé ná a ki dyëluõ a tëtthëzõklabë dô pëphyëpëphúõ tahe aõ pã, htuõto a ki thënëhtya bètuõ khyëthyã a tẽólyã sãsë nuõtahe pã. ⁷³⁻⁷⁵ Pë tẽõhtwõprë

tôhtú kayäyë, thyáphú pë ki htwôhtya kayäsäsë, kayácókayätë dô Cómarya anyëhyä nuô rô, a héklôhéma htuôhó angó ná Abraham hó, rò a ólyanuôlya htuôhó dô a ki mëlwohtëka pë ná kayä dô a théhte pë nuôtahe a takhukú rò a plwômë hó a tëmeyë ná pë hó, rò pë ki më tá ná têtárothë théisë támë.”⁷⁶ Zekaria hé aphú, “Váphúkhú, ù ki é në ná têtudëtütú tadú Cómarya aprëprô tôprë pá, mëtêhéro në ki hyä taritaryä one rë pë Byacë lêhyäkyä agnë pá.⁷⁷ Në ki héso pë Byacë akayä éprë ná Cómarya ki plwôkyä èthi têtútëora pá, rò èthi ki nìbë tëmëlwohtëka pá.⁷⁸ Mëtêhéro pë Cómarya yënuô, a thézôní nyacó ù rò a khyáthédô nyacó. A nôhyälyahó kayä o dô mókhu tôprë ki hyä mëlwohtëka hó pë, prëmëlwohtëka pë yëtôprënuô, a thyáhó ná tamó líhtyarë dô m'ólìbükhë nuôhó.⁷⁹ Rò tamóyë a htya dô mólë rò a ki lítakhëtä pë kayä o dô tëkhítèlò, tëthyë azouô akú nuôtahe lô~ plí pá, rò a ki züklyázükklò cuô nípédú pë tètôhtwôprë dô təkacúkábé aklyákú pá.”

⁸⁰ Bí Giovanni duhtyaho akhënuô, Cómarya a Thë Säsë dyë lù tètaryëshyosó. Bí a cáhtya mëlúô tyahí atëmë dô Israelhú tahe a mëtêhényë hito akhënuô, a cuô prë dô kësëhtyëkyä lôtamákhu akú prë.

2

Jesü Opacëlyä (Matteo 1:18-25)

¹ Bínuôakhë khwí Augusto nõihutuó ráamá plóló kayä mwí dô Romakë tókélë có. ² Yëma tërámá plómwí arélló tóhú bí Quirino htwó khwídu dô Syria ké akhënuô hó. ³ Rò kayä pwô~ tôprë ká lahyä dô adó, aví rò kásunuô lahyä amwí.

⁴ Joseph o bí vî Nazare, Galilea kékú nuô rò a htecuôkuô dô vî Bethlehem, Judakë, bí khwí Davi lêopacëlyä khälënuô. Joseph ma Davi akwíalyä kalyä dítú tôprë akhu-akhyë a kakuô bínuô. ⁵ È ná Maria dô a dyémá* htuôhó lù dô a ki phyë lù nuôtôprë cuô benuôkuô amwí. Bínuôakhë ma Maria ohó ná ahóathë hó. ⁶ Rò bí èthi o pá bí vî Bethlehem akhënuô, Maria ahó tölë hó dô a ki phúo hó. ⁷ A phúoní phúvyáprë prëkhú tôprë rò a phyáplú lù ná ikë rò a dya omyëtä lù dô püklokú, mëtêhéro hidókú dô agnënuô a o pá tótó to.

Tanémókhupú Ná Prëkyëthímíphú Tahe

⁸ Khälë tavítava bínuô tôphonuô, prëkyëthímíphú o tahe. Èthi hyä omyëpó nidyë athímíphú tahe dô mïklë, dô nyelákhu tópho. ⁹ Bínuôakhë Byacë a tanémókhupú tôprë hyä oluôhtya pë èthi, rò Byacë Cómarya a tëlítëtakhë tahe lí tava lóplí èthi rò èthi théisë taròthë lóplí có. ¹⁰ Manaró tanémókhupú hé èthi, “Théisë támë! Vá phyëhyáni pëhó thí tètêkrúmila dô a ki më thékrú lakálakó có úpwô~ prë pá yënuôhó. ¹¹ Yëtóthë dô Davi avíkú nuô, prëmëlwohtëka a Byacë máhó Kristu yë hyä o pacëlyä hó. ¹² Thí ki myáhtye pacë tôprë pá, rò ù phyáplú lù ná ikë rò ù be-omyëtä è dô püklokú nuô pá. Thí ki myáhtye phúnuôma máhó pacëphú dô vá hësoluô pë thí yënuô tôprë hó.”

¹³ Bínuôakhë tanémókhupú aklyëphú tòmü hyäoluôhtya khyë tókuô ná tanémókhupú yëtôprë rò èthi irô htuthëhtya Cómarya rò a irô lahyä,

¹⁴ “Mëlímëtakhë htuthëhtya lahyä Cómarya dô a o dô khälëhtyaló tadúló ù dô mókhu yënuô tôprë pó~. Tëpëtëdwó ná təkacúkábé ki ohtya kuôdú dô hekhuyë rò a ki otókuôdú ná kayä dô Cómarya thëplò oní lù nuôtahe ní~.”

¹⁵ Bí tanémókhupú ká cahtya htuôhó dô mókhu akhënuô, prëkyëthímí tahe hé nidyë khyëlü, “Cuó~, pë cuô dô vî Bethlehem rò pë cuómýákuô tëtwtôhtya-ané dô Byacë hyä dyéthëgnëkyä pë tètítëkyä yënuô pó~.”

¹⁶ Rò èthi htecuô tapluótaplyë lahyä rò cuómýáhtye Maria ná Joseph, htuôró èthi cuómýáhtye ù dya omyëtä pacëphú tôprë dô püklokú. ¹⁷ Bí prëkyëthímíphú yëtahe myáhtye pacëphú yë ná amuôaphë akhënuô, a cuô héluô pë ù phú tanémókhupú hësoluôkyä pë èthi ná pacëphú yëtôprë ari-akýä nuôtahe. ¹⁸ Lô~ kayä dô a nìhuô

* 2:5 2:5 Judaphú alékló o ná “Dyémá htuôhó lù” ma a pú htuôhó takhu, manarò a omyëtëthi lù to.

prëkyëthímíphú yëtahe hésoluó pë lú tètítëkyä yëtahenuô a khyéthukhyéthë lö lahyä có. ¹⁹ Maria tõmaní lö tètítëkyä yëtahe rò a tanë nídyë ari-akya. ²⁰ Prëkyëthímíphú yëtahe kaxhyë khyéthya dö ëthí thímí tahe a o. Rò phú tanémókhuphú hésoluó pë ëthí rò ëthí ñihuónò, ëthí cuó myáhtyebenó akhu-akhyë, ëthí htuthéhtya Cómarya, htuóto ëthí mëlímëtakhëhtya Cómarya.

²¹ Bí pacë yëtòprë bãhtya hó athë lwihtyó hórò a tòbë dútalí hó phá akhënuô, ëthí é nídyë lúmwí ná Jesú phú tanémókhuphú pòonekyä pëhó lúmwí bí amuõ muõdó tyahí lú to akhënuô.

Joseph Ná Maria Besäsë Jesú Dó Tëlütyä Hókü

²² Phú Mosë mekyä a tëthyótëhtya ná ëthí tòbë mëmwoþlithíplo lahyä anënuô, ashuókhë hyätuõhó. Rò thyáphú Joseph ná Maria ki besäsëhtya pacëphúyë dö Byacë anyëhyä nuòrò, ëthí phyëní pacëphúyë rò a cuó lahyä dö ví Jerusalem. ²³ (Phú Byacë tëthyótëhtya tërámárádyä o, “Lö- phúvyáprë prëkhü tahenuô tòbë besäsëhtya è dö Byacë a mëthënyë.”) ²⁴ Phú Byacë héokya a tëthyótëhtya nuô, ëthí tòbë cuó lütyähtya kuó “Htulwíthó nyëbë mátorò htulwí dikrá nyëbë.”

²⁵ Bínuókhë, dö ví Jerusalem akünuô kayä otòprë, amwí ná Simeonë. È ma kayä cüë bezúnyä Cómarya tòprë, htuóto Thë Sásë Byacë okuó ná è. È ma kayä dö a opómýásü Cómarya ki mëlwohtëka Israelphú dö tëcyëtëcü akü tòprë. ²⁶ Htuóro Thë Sásë Byacë dyémýáhtyelwó tãtë one hó è, a ki myáhtye tyahí Kristu dö Byacë Cómarya nwohtya lú yëtòprë híto hénuô, a bëthyëní híto. ²⁷ Thë Sásë Byacë thú è rò a cuónuó dö tëlütýä hókü. Bí Jesú amuõaphë phyáhyäni lú, rò a ki hyámë pë lú phú Cómarya a tëthyótëhtya héonekyä akhënuô, ²⁸ Simeonë phyáhtya pacëphú dö a takhulo rò a htuthéhtya Cómarya rò a hé,

²⁹ “Kó- Byacë, phú në héone htuóhó nëngó nuô khönyáro a löhtyabãhtya hó, nõhtyë kacúkabë moðú móhó nëlulë má vãyë. ³⁰⁻³¹ Në tëmëlwohtëka dö në taritaryä one pë në kayä pwòprë agnë yënuô, vã myáhtye shyëklö cóhó ná vãmëthë hó. ³² È ma tëlí tóme dö a ki dyëluóhtya pë Judaphú máto tahe, htuóto a phyéhyäni pë tësöri dö në myëcö Israelphú tahe a o.”

³³ Dó Simeonë hébë tètítëkyä yë akhu-akhyë, pacëphú yëtòprë amuõaphë khyéthukhyéthë nyacó. ³⁴ Simeonë söri htuó ëthí rò a hékyäni pacëphú amuõ Maria yënuô, “Pacëyë Cómarya nwohtyáho lú dö a ki mëlwohtëka Israelphú tahe pá, rò a ki dyadudyahtyaló kuóke kayä dö aruô tahe pá. È ma Cómarya a tëmátëdyä tóco, rò kayä éprë ki hébë takhwótakësü lú pá. ³⁵ Phúnuòrò kayä éprë tanë dóuodóbí të dö ëthí athëplòkú tahenuô, Cómarya ki bámöhtyaluó pá” htuóro a hé Maria, “Tëthëplënebë dö a htýä thyácóná në nuô a ki prónuó në thëplo pá.”

³⁶ Prëpòmüõ okryä dö a muõprë nyacó hó o tòprë, amwí ná Anna. È ma Phanuel aphúprëmò, è ma Asher myëcòphú tòprë. A phyéhtuó avë rò a otóní lú thuóthyótóna prë. ³⁷ Avë thyëkyä lúkhälë rò a okryäkyä níduó prë. Khönyáro ana o hó shyëlwíhtyó ná lwiña hó. A htecuó tópho- to, a oprë bí tëlütýä hókünuô prë. A cóbucóbëhtya Cómarya dö tëlütýä hókü mõkhíkhí mõsëklëklë có, htuóto a duòe sësëò rò a kwícóbë pwònyëpwòhtë có. ³⁸ Bínuókhë, a hyätuõ tótú dö ëthí o rò a htuthéhtya Cómarya. Htuóro a hésoluó pë pacëphú yëtòprë ari-akya ná lö- kayä dö a opómýásü Cómarya ki mëlwohtëka ví Jerusalemphú pá nuótahe.

Joseph Ná Maria Kaxhyë Khyéthya Dó Ví Nazare

³⁹ Bí Joseph ná Maria mehtuóloño phú lö- Byacë mekyä tëthyótëhtya tahe akhënuô, ëthí kaxhyë khyéthya dö alëo nídyë ví Nazare nuô. Viyënuô a o bí Galilea kékú nuô. ⁴⁰ Pacëyë a duhtya rò a hëshyoresö hyä, rò a löbã có ná tëthíphë rò Cómarya sörisöbüní lú.

Pacë Jesú Dó Tëlütyä Hókü

⁴¹ Pwònana- bí ù mepwëmëla nídyë pwë dö ù é ná tëcuótalwópwë akhënuô, Jesú amuõaphë cókuó dö ví Jerusalem. ⁴² Bí Jesú na ohó shyényëna akhë, amuõaphë yënuô,

alëklõ cuõ lahyã tẽcuõtalwópwe, rò a é cuõní pacẽphú Jesũ. ⁴³ Bí tẽcuõtalwópwe htuõhõ akhẽnuõ, èthĩ kaxhyẽ dõ adõaso. Bínuõakhẽ, pacẽ Jesũ yẽ a okyã dõ vĩ Jerusalem akũ, manárõ amuõaphẽ thẽgnẽ to. ⁴⁴ Èthĩ tanẽ ná a kã tõkuõ hó ná kayã dõ a cuõpwẽkã nuõtahe aklẽ hó. Bí èthĩ kã htuõhõ tõnyẽ- mõhẽ akhẽnuõ, a myápũ sudyãní no Jesũ dõ akwĩalyã tahe aklẽ prẽ. ⁴⁵ Bí èthĩ myápũ rò a myãhtye pẽ pã to akhẽnuõ, èthĩ kaxhyẽ khyẽthyã lahyã dõ vĩ Jerusalem. ⁴⁶ Thuõnyẽtõnyẽnuõ, a cuõ myãhtyeno ná Jesũ cuõ o dõ tẽlũtyã hõkũ prẽ. A cuõ onyão tõkuõ ná Juda a thárãdu thãmãhtũ tahe rò a cuõnĩdãkuõ Cómãrya alãangõ tahe rò a hẽbẽsudyã kuõũ bínuõ. ⁴⁷ Bí kayã lõ- plĩ nĩhuõ pacẽphú yẽtõprẽ a tẽhẽbẽhẽsũ akhẽnuõ, èthĩ khyẽthukhyẽthẽ lõplĩ cõ a tẽcyãtẽdẽ ná a tẽhẽsũ kaxhyẽ ù nuõtahe cõ. ⁴⁸ Joseph ná Maria cuõmyãhtye lũ rò a khyẽthukhyẽthẽ nyacõ, rò amuõ hẽ lũ, “Phúkũ, nẽ cuõ mẽtuõ phuyẽ mẽtẽ? Vã ná nẽphẽ kũkyã rò myápũ lakõ nẽ ma tadũ- kẽ cõ menẽ.”

⁴⁹ Rõ pacẽ Jesũ hẽsũ, “Thĩ cuõ myápũ vã katẽ nuõ mẽtẽ? Thĩ thẽgnẽ nyã ná vã o dõ vãphẽ ahĩkũ to ẽ.” ⁵⁰ Manárõ amuõaphẽ thẽgnẽplõ lũ tẽhẽbẽ yẽ angõlasã to.

⁵¹ Htuõrõ pacẽphuyẽ a krwõ kãkuõkhyẽ amuõaphẽ dõ vĩ Nazare rò a cũ muõlãphẽngõ pwõ- tõphuõ. Amuõ tõma oplõlõ lõ- tẽhtwõhtya anẽ yẽnuõtahe. ⁵² Jesũ duhtya lõbã ná tẽthĩtẽphẽ rò Cómãrya ná prẽlukayã myãmõmyãdu nĩdyẽ lũ.

3

Giovanni Baptista A Tẽhẽsodõnyã

(Matteo 3:1-12, Marko 1:1-8, Giovanni 1:19-28)

¹ Bí Khwĩdu Tiberia põtẽ bãhtya hó shyẽnyã na akhẽnuõ, Pontio Pilato htwõhtya khwĩdu dõ Judakẽ. Rõ prẽpõ Galilea kẽ ma Khwĩ Herodẽ. Rõ Khwĩ Herodẽ apuõ Philipu ma prẽpõ Ituraa kẽ ná Trakoniti kẽ. Khwĩ Lysania rò a põnĩ ke Abilene kẽ. ² Prẽlũtyã dulõũ ma Anna ná Caipha hó. Bínuõakhẽ Zekaria aphúkũ Giovanni o dõ kẽsẽhtyẽkyã lõtãmãkhu rò Cómãrya hẽsoluõ tãpẽ alãangõ dõ Giovanni a o. ³ Phũnuõ akhu-akhyẽ lõ- dõ ophũ tavĩtavã bí Jordano lyãmuõ kãshyẽ tahenuõ, Giovanni cuõlẽ hẽsodõnyã pẽlõ ù ná zã nĩdũ lahyã thĩnẽ rò plwõ lahyã thĩnẽ ná htyẽ túrõ Cómãrya plwõkyã thĩ tẽthũ nuõtahe prẽ. ⁴ Phũ Cómãrya alãangõ rãone htuõhõ dõ Prẽpõrõ Isaiã a likũnuõ, rò a hẽ,

“Kayã tõprẽ èhtõhtya dõ kẽsẽhtyẽkyã lõtãmãkhu rò a hẽ, ‘Tarĩtãryã one lahyã klyã dõ Byacẽ agnẽ. Mẽcõmẽpẽ lahyã Byacẽ lẽhyãklyã agnẽ tõbõ ní-.’ ⁵ Lõ- kẽtõkũ tahenuõ, bẽ thõbã lõ. Lõ- khõmãkhõlõ ná sodusohtũ tahenuõ, bẽ mẽpẽ lõ. Mẽcõ lõ klyã dõ a takĩtakã nuõtahe. Rõ bẽ mẽthye lõ klyã dõ a taprĩtaprũ nuõtahe. ⁶ Kayã pwõ- tõprẽ ki myãhtye lõ Cómãrya nwõhtya prẽmẽlwõhtekã prẽlũ hekhuphũ yẽnuõ tõprẽ pã.’”^{*}

⁷ Kayã tahe kĩrẽ hyã plwõ lahyã anẽ ná htyẽ rò a hyãõhyãẽ nyacõ dõ Giovanni a o. Rõ Giovanni hẽ èthĩ, “Rũthĩthĩ-! Maũpẽ tõprẽ dyẽrõdyeryẽ thĩ ná thĩ ki siplẽbẽ ná Cómãrya a tẽcĩryã dõ a ki hyãpã yẽnuõ pẽ? ⁸ Thĩ ki zã nĩdũ mãlakõ hó thĩnẽ hó kihẽrõ dyẽluõ lahyã thĩ tẽohtwõprẽ tahe ná thĩ tẽdyã thĩ thẽplõthuõhtyẽ tahe. Hẽhtõhẽlyã tã thĩnẽ, ‘Pẽ ma Abraham akwĩalyã’ nuõtãmẽ. Vã hẽ thĩ, Cómãrya mẽhtwõhtya lõyẽtahe ná Abraham aphũ mã a męcýã prẽ. ⁹ Kwõ tõbẽ ohõ dõ thõkhãshyẽhõ rò ù ki ikwõ khũhõ thõmõ tahe pã, rò ù ki icõtũ tuõ cõ dõ arwĩãhtwo pã. Thõmõ tõmõmõ dõ athẽaphõ twõryã to nuõ, ù ki ikwõ khũkyã ẽ pã rò ù ki vĩnuõkyã ẽ dõ mikũ pã.”

¹⁰ Rõ kayã ẽprẽ sudyã Giovanni, “Ki hẽ phũnuõrõ pẽ tõbẽ mẽphútẽ?”

¹¹ Rõ a hẽsũ èthĩ, “Kayã dõ açã o nyẽpũnuõ bẽ dyẽ pẽ kuõ kayã dõ açã o kuõũ tõpũ- to nuõtahe. Htuõrõ kayã dõ a lẽlẽlõ o tahenuõ, ibẽebẽõ pẽ kuõũ.”

¹² Prẽkwĩamo-arã tahe ki plwõ kuõ lahyã anẽ ná htyẽ rò a hyã dõ Giovanni a o rò a hyã sudyã lũ, “Thárã, pẽ tõbẽ mẽphútẽ?”

¹³ Rõ a hẽsũ èthĩ, “Kwĩ lahyã amo-arã phũ ù nõkwĩ thĩnuõ, kwĩlõkwĩkõ tã ná ù nõkwĩ thĩ nuõ tãmẽ.”

¹⁴ Klyẽphũ tahe sudyãkuõ lũ, “Pẽkuõlẽ? Pẽ tõbẽ mẽphútẽ?”

* 3:6 3:6 Isaiã 40:3-5

Rò a hésú èthi, “Bè púphezéplé ní úrúúhtë to. Kèbòkèbye tá ù tòprè- támé. Thèplòmí ní lahyá ná khwòkè dó thí nìbè nuòtahe.”

¹⁵ Kayá éprè myású thèlè rò tanè lahyá Giovanni, “Taryá- ma Krístu dó Cómarya nwóhtya è dó a ki hyá mēlwóhteka prēlu hekhuphú hēnuòma è có hó kò-.” ¹⁶ Phínuò akhu-akhyè Giovanni hé èthi pwò- tòprè, “Vá plwò thí ná htyè pré, manàro prè dó a taryèppopyá shyosò lóklò có ná vá tòprènuò a ki hyá pã. Vá ilyè pépré è khuphá plyè pré nuò- vá kò ná è to. A ki hyá plwò thí ná Thè Sásè Byacè ná mi pã.* ¹⁷ È yēnuò athyaná kayá tòprè dó a ikrésékyá buóthu ná buosé nuò. Abuosé tahenuò a ki kàklòpló dó acyákú pã, tadúro buóthu tahenuò a ki isúúkyá ná mi dó a pipé cyá pã tòphuò- to yétòphè akú nuò pã.” ¹⁸ Giovanni hésodónyá pé ù tètèkrũmila dó klyá ébò rò a dyèhèdyère nídu kayá bémú nuòtahe.

¹⁹ Manàro Khwí Herodè yò cuóphyé nídyé khyèthyádú akhí Herodia akhu-akhyè, Giovanni hé lú ná a mētè yēnuòma a thú. Htuòto dó arékhēnuò ma Khwí Herodè yò mē tēmúmyáricyá tahe akhu-akhyè a dyapó lú tètthú ná nuònuò. ²⁰ Túyēnuò htuòto, Khwí Herodè mē tēmúmyáricyá dulópú tóco ma máhó a dótákyá Giovanni dó htókú yēnuò hó.

Giovanni Plwò Pé Jesú Htyè
(Matteo 3:13-17, Marko 1:9-11)

²¹ Bí kayá bémú plwò htuólóhó ané ná htyè akhēnuò, Byacè Jesú plwò kuò no htyè dó khyè. Bí a kwícòbè akhēnuò, mókhu lumò áyáhtya. ²² Htuòro Thè Sásè Byacè klwo ané phú htulwí rò a hyá tào dó lùlò. Bínuòakhè ngópratá dó mókhu rò a hé, “Nè ma vaphúkhú dó vá mọ nídyé rò atòabè ná vá thèplóthuòhtyè tòprè.”

Jesú Aklwíalyá Kháshyékhárya Tahe
(Matteo 1:1-17)

²³ Bí Jesú cáhtya ithyó ù akhēnuò, a na phúbá hó thuòshyè hó. Û tanetyá lú ná Joseph aphú pré.

Joseph ma Heli aphú, ²⁴ Heli aphtëma Mathat, Mathat aphtëma Levi, Levi aphtëma Melchi, Melchi aphtëma Jannai, Jannai aphtëma Joseph, ²⁵ Joseph aphtëma Matathia, Matathia aphtëma Amò, Amò aphtëma Nahu, Nahu aphtëma Esli, Esli aphtë ma Naggai, ²⁶ Naggai aphtëma Maatha, Maatha aphtëma Matathia, Matathia aphtëma Semein, Semein aphtëma Josech, Josech aphtëma Joda, ²⁷ Joda aphtëma Joana, Joana aphtëma Rhesa, Rhesa aphtëma Zerubabe, Zerubabe aphtëma Shealtiel, Shealtiel aphtëma Neri, ²⁸ Neri aphtëma Melchi, Melchi aphtëma Addi, Addi aphtëma Cosam, Cosam aphtëma Elmadam, Elmadam aphtëma Er, ²⁹ Er aphtëma Joshua, Joshua aphtëma Eliezer, Eliezer aphtëma Jori, Jori aphtëma Mathat, Mathat aphtëma Levi, ³⁰ Levi aphtëma Simeonè, Simeonè aphtëma Juda, Juda aphtëma Joseph, Joseph aphtëma Jona, Jona aphtëma Eliakim, ³¹ Eliakim aphtëma Melea, Melea aphtëma Menna, Menna aphtëma Matatha, Matatha aphtëma Natha, Natha aphtëma Davi, ³² Davi aphtëma Jesse, Jesse aphtëma Obed, Obed aphtëma Boaz, Boaz aphtëma Salmon, Salmon aphtëma Nasho, ³³ Nasho aphtëma Amminadab, Amminadab aphtëma Admín, Admín aphtëma Arni, Arni aphtëma Hezró, Hezró aphtëma Perez, Perez aphtëma Juda, ³⁴ Juda aphtëma Jacob, Jacob aphtëma Isaac, Isaac aphtë ma Abraham, Abraham aphtëma Tera, Tera aphtë ma Nahor, ³⁵ Nahor aphtëma Serug, Serug aphtëma Reo, Reo aphtëma Pelè, Pelè aphtëma Eber, Eber aphtë ma Shela, ³⁶ Shela aphtëma Caina, Caina aphtëma Arphaxad, Arphaxad aphtëma Shèm, Shèm aphtëma Noah, Noah aphtëma Lamech, ³⁷ Lamech aphtëma Methusela, Methusela aphtëma Enoch, Enoch aphtëma Jare, Jare aphtëma Mahalaleel, Mahalaleel aphtëma Caina, ³⁸ Caina aphtëma Eno, Eno aphtëma Sèth, Sèth aphtëma Adam máhó Cómarya aphúkhú nuòtòprè hó.

* 3:16 3:16 “Mí” angólasá ma, tēciryá ma amámá tēmewòplithúplo ma amámá.

4

*Khînericyá Khukló Ilo-ilyá Jesũ
(Matteo 4:1-11, Marko 1:12-13)*

¹ Bí Byacè Jesũ o dõ Jordano lyãmuõ rò a ka akhẽnuõ, a lõbã ná Thé Sãsẽ Byacè. Rò Thé Sãsẽ Byacè okuõ ná lù rò a thũcuõ lù dõ kėsẽštyekyã lõtamákhu. ² Khînericyá khukló hyã ilo-ilyá lù athẽlwĩshyẽ anyẽlwĩshyẽ. Rò anyẽlwĩshyẽ athẽlwĩshyẽ aküyẽnuõ a esèe tóco-to akhu-akhyẽ anyẽlwĩshyẽ htuõrò athéethẽõ hyã.

³ Bínuõakhẽ khînericyá khukló hé lù, “Nẽ ki mã Cómarya aphúkũ hẽrò hétã lõ yẽnuõtómẽ rò nõhtwõhtya è ná khómũ nuõ.”

⁴ Rò Jesũ hẽsũ è, “Cómarya alãangõ hé, ‘Prẽlukayã htwõprẽ tũprẽ ná sèesẽõ nuõ mãto.’”^{*}

⁵ Htuõrò khînericyá khukló écuõ Jesũ dõ khãlẽhtyalõ tõpho rò a dyẽluõ lõ lù ná htyẽkẽ dõ a o dõ hekhu yẽnuõ pwõtõba. ⁶ Khînericyá khukló hé è, “Lõ- taryẽprõprya yẽtahe ná tẽduzãhtyathẽ yẽtahenuõ, vã ki dyẽ ná nẽ pã. Lõ- yẽtahe nuõma a o lõhõ dõ vã khadãkũ hõ, vã ki dyẽpẽ kayã dõ vã thẽzũ dyẽ lù nuõtahe pã. ⁷ Phũnuõrò nẽ ki cõbẽhtya vã hẽnuõ, lõ- yẽtahenuõ vã ki dyẽ lõ ná nẽ pã.”

⁸ Jesũ hẽsũ lù, “Cómarya alãangõ hé phũyẽ, ‘Cõbẽhtya prẽtũ nẽ Byacè Cómarya rò mẽprẽtũ ètẽmẽ prẽ ní,’”^o a hé phũnuõ.

⁹ Htuõrò khînericyá khukló écuõ lù dõ vj Jerusalem rò a nõihtõo lù dõ tẽlũhõdu a khuklwókhu dõ a htyalõlõ tõtõ rò a hé lù, “Nẽ ki mã Cómarya aphúkũ tõprẽ hẽrò pãtã mõ! ¹⁰ Mẽtẽhẽrò, Cómarya alãangõ hé, ‘Cómarya nõ myãkhwẽ takótakẽnj nẽ ná a tanémókhu phũ tahe pã.’

¹¹ “Htuõto a hé põ,

‘Thyáphũ nẽ khãduõ ki bẽsẽ ná lõ tãmẽ nuõ èthi ki phyãhtyasũdũ nẽ pã.’”^o

¹² Manárõ Jesũ hẽsũ lù, “Cómarya alãangõ hé, ‘Nẽ bẽ mẽmyánj nẽ Byacè Cómarya to.’”^o

¹³ Bí khînericyá khukló ilo-ilyá pwõ htuõlõ hó Byacè Jesũ akhẽnuõ, khînericyá khukló htecuõ taphãkyã ná Jesũ taplõphũ rò a opõmyã põ tuõdõ ashuõakhẽ ryã dõ a ki ilo khyẽthyã lù tõphuõ.

*Jesũ Cáhtya Atẽmẽ Dõ Galilea Kẽkũ
(Matteo 4:12-17, Marko 1:14-15)*

¹⁴ Htuõrò Byacè Jesũ kãkhyẽ khyẽthyã dõ Galilea kẽ rò a lõbã ná Thé Sãsẽ Byacè a tẽprõtẽprya. È ari-akyã yẽnuõ ù hẽso pasj luõcuõtuõ lõplj dõ Galilea kẽ ná dõso ophũ tavitavã bínuõ tahe. ¹⁵ A ithyõ pẽ ù dõ tẽcõbẽhõkũ, rò ù htuthẽnj lù pwõ- tõprẽ cõ.

*Vj Nazarẽphũ Zjẽ Jesũ To
(Matteo 13:53-58, Marko 6:1-6)*

¹⁶ Byacè Jesũ kãkhyẽ dõ vj Nazarẽ bí a lẽduhtya nõdyẽ nuõtõvj. Bí Judaphũ Mõnyẽduõ* akhẽ, phũ alẽklõ onuõ, a cuõnuõ dõ tẽcõbẽhõkũ. Bí a kírẽ ihtõhõ Cómarya alãangõ akhẽnuõ, ¹⁷ ù dyẽ lù li dõ Prẽprõq Isaiã rãokya dõ- nyẽnu nuõtõba. A htulyẽmõ litalũ yõtõklũ rò a myãhtyẽ ù rão li tõmã dõ a hé,

¹⁸ “Cómarya Thé Sãsẽ o dõ vãkũ, mẽtẽhẽrò a nwõhtya hó vã ná vã ki hẽso pẽ kayã sõphãsóryaphũ tahe ná tẽthẽkrũmila yẽnuõ hõ. Kayã dõ ù pũ dõtã o lù dõ htõkũ tahe ki nõbẽ tẽmẽlwõhtekã agnẽ, kayã dõ a mẽthẽkhĩ tahe ki mẽthẽli kãkhyẽ agnẽ, ná kayã dõ ù mẽcyẽmẽcũ lù tahe ki nõbẽ tẽmẽlwõhtekã agnẽnuõ a nõhyã hó vã dõ vã ki hẽso pẽ èthi hó. ¹⁹ Htuõto Cómarya nõhyã vã dõ vã ki hẽsothẽgnẽ pẽ ù ná Byacè ki mẽlwõhtekã nõdyẽ akayã nuõ ashuõakhẽ hyãtuõhõ.”^o

²⁰ Rò Byacè Jesũ htulũdwõ khyẽthyã litalũ nuõtõklũ rò a dyẽkãkhyẽdwõ khyẽthyã dõ prẽmyãkhwẽnj tẽcõbẽhõ nuõtõprẽ a takhukũ rò a onyãtã. Lõ- kayã o dõ tẽcõbẽhõkũ nuõtahe myãtãtõ lõplj cõ lù. ²¹ Rò Jesũ hé lahyã èthi, “Cómarya alãangõ dõ thĩ nõhuõ vã hõ pẽ thĩ yõtõmã nuõma a lõhtyabãhtya cõ hõ yõtõnyẽ hõ.”

^{*} 4:4 4:4 Li Dõnyã 8:3 ^{*} 4:8 4:8 Li Dõnyã 6:13 ^{*} 4:11 4:11 Li Htuthẽhtya 91:11-12 ^{*} 4:12 4:12 Li Dõnyã 6:16

^{*} 4:16 4:16 Judaphũ a Mõnyẽduõ ma mõkãtõ ^{*} 4:19 4:19 Isaiã 61:1-2

²² Lǎ- ù ñhũò tahenuò, ù htuthéní lǎplí có lǎ pwǎ- tǎprè có, rò a tẹhébẹmọ hébẹní yénuò, ù khyéthukhyéthé lǎplí có rò èthí hé lahyá, “È ma Joseph aphúprèkhũ prè vǎhétó?”

²³ Rò a hésú èthí, “Vǎ zǎje tǎtẹ có ná thí kí hékáhékho vǎ ná ngódònyǎ otómú dǎ a hé, ‘Tẹkhuthára- zasímé nídyédú nẹnẹ nuò.’ Htuòrò thí kí hépọ vǎ, ‘Tẹmẹ tẹprẹprẹya dǎ pẹ ñhũò nẹ mẹ dǎ wí Capernaum akú nuòtahenuò, mẹluò pẹkuò myá pẹ bí nẹ duhtya nídyé wíyẹ tǎwí akúyẹ nuò-’ ” phúnuò pǎ.

²⁴ Rò Jesú hé pọ, “Vǎ hécócó thǎ-, Cómarya aprẹprọ bítẹ- tǎprè bebẹ, adókũphú nídú ésú nídyékuò lǎ tǎprè- to. ²⁵ Vǎ hécócó thǎ- dǎ Prẹprọ Elia ahtũkhẹ nuò, nakla thuòna ná tókwo rò kẹvìkẹkọ cyẹcụ ohtya dǎ Israelkẹ tókẹlẹ có. Bínuò htũkhẹ, dǎ Israel kẹkú nuò, prẹmòokryá oé kú- là có. ²⁶ Manárò Cómarya nǎcuò tǎ Prẹprọ Elia dǎ prẹmòokryá nuòtahe a o tǎprè- to. Cómarya nǎcuò tǎ prè lǎ dǎ prẹmòokryá dǎ a o dǎ wí Zarepha, Sidokẹkũ nuòtǎprè a o prè. ²⁷ Htuòrò, dǎ Israel kẹkũ, bí Prẹprọ Elizeo htũkhẹnuò kayá ñbẹ tẹsẹmũmyá dǎ phǎlọ tahenuò a o ényacó tadúro Cómarya zasímé pẹ èthí tǎprè- to, a zasímé pẹ tǎprè Syria kẹphú Naama tǎprè prè.”

²⁸ Rò lǎ- kayá o bí tẹcóbẹhòkú nuòtahe ñhũò Jesú hébẹ yétahe akhẹnuò, èthí théplòdu lǎ kanọ- to. ²⁹ Èthí ihtò rò cwihtecuòkyá Jesú dǎ wíklǎ, rò èthí cwihtya lǎ dǎ èthí lẹonídyé wí solọ lǎtaprì tǎpho. Rò èthí tanẹ lẹ shyalatǎkyá lǎ dǎ solẹ, ³⁰ manárò a htecuòkyá bí kayá békłóbémụ nuòtahe aklámẹkú prè.

*Kayá Dǎ Khínékhnǎ Mẹbẹ Lǎ Tǎprè
(Marko 1:21-28)*

³¹ Jesú cuò dǎ wí Capernaum dǎ a o bí Galilea kẹkũ yénuò rò bí Judaphú Mọnyéduò akhẹnuò, a ithyóithya pẹ ù bínuò. ³² A tẹithyóithya yénuò a o ná a taryéshyosǎ akhu-akhyẹ, kayá khyéthukhyéthé ényacó.

³³ Dǎ tẹcóbẹhò akũnuò, khíné mũmyáricyá tǎduò mẽbẹ kayáphẹ otǎprè rò a cyẹprẹ èhtóemọhtya, ³⁴ “Kǎ- wí Nazarèphú Jesú-, nẹ thézụ mẹ pẹ phútẹ? Nẹ kírẹ hyǎ mẹpyémẹkyá mẹthyémẹmẹ kyǎlǎhò pẹ pǎ ẹ? Nẹ ma ùpẹ nuòma vǎ thégnẹ prè, nẹ ma Cómarya aphúkhũ sǎsẹ tǎprè.”

³⁵ Jesú théprwọ sù khínékhnǎ, “Thuòthuò- o lahyá, htecuòkyámǎ dǎ kayáphẹ yétǎprè akũnuò.” Rò khínékhnǎ mẹlakhũ tǎkyá kayáphẹ yétǎprè dǎ èthí mèthènyẹ rò a htecuòkyá dǎ lǎkú tadúro a mẹ bèsẹ níná lǎ tǎcò- to.

³⁶ Èthí khyéthukhyéthé lǎplí có rò èthí hé nídyé khyèlǎ, “A tẹithyóithya yétókuòrò tẹithyóithya có phútẹ tǎcótètẹ? A hétǎ prè angọ ná a nǎhtecuòkyá prè khíné rò khíné mũmyáricyá yétahe htecuòkyá cócọ.” ³⁷ Yétǎphúòrò Jesú mwíla yénuò ù hésoluò pasícúò lǎ dǎ wí Capernaum ná dǎo tavítavǎ bínuò tǎpho.

*Jesú Zasímé Kayá Éprẹ
(Matteo 8:14-17, Marko 1:29-34)*

³⁸ Jesú htecuòkyá dǎ tẹcóbẹhòkú rò a cuò dǎ Simonè ahi. Simonè a prẹprẹmò théswinékú htyashyo nyacó rò èthí kwíthézọ Jesú ná a kí zasímé pẹ lǎ tẹswí. ³⁹ Rò Jesú cuò okahò bí kayáswí yétǎprè alẹmyẹ khǎshyé rò a hé lǎ, “Nẹ kí omọ kǎkhyẹ ryǎkhyéthya dúní-” a hé rò tǎphuòtuò atẹkú tǎ rò a ihtò mẹ-emẹòsú pẹ èthí.

⁴⁰ Bí mǎtǎ akhẹnuò, kayá tahe éhyǎ lǎplí a khǎbóthýọ dǎ aswíasẹ amyemyẹ acòcò tahe dǎ Jesú a o rò Jesú dyahtya atakhu dǎ èthí alọ tǎprè htuò tǎprè rò a zasímẹkyá pẹ lǎplí èthí tẹswítẹsẹ pwǎ- tǎprè. ⁴¹ Bí èthí éhyǎ kayá yétahe aklẹnuò, khínékhnǎ mẽbẹ lǎ tahenuò a opatọ élǎ. Rò a htecuòkyá dǎ kayá nuòtahe akú rò a èhtóhtya, “Nẹ ma Cómarya aphúprèkhũ” phúnuò. Èthí yó thégnẹ lahyá ná Jesú ma Kristu dǎ Cómarya nwóhtya lǎ rò a kí mẹlwóhtekǎ prẹluhekphú nuòtǎprè akhu-akhyẹ, Jesú théprwọ èthí rò a nǎhébẹ èthí tǎmũ- to.

Dónyǎ Tẹ Dǎ Tẹcóbẹhò Tahe Akú

⁴² Bí mǎlǎbũ hó akhẹnuò, Jesú o dǎ wíklǎ rò a htecuò dǎ khǎlẹ dǎ ù o tǎprè- to tǎpho. Kayá lǎmyápũ ényacó lǎ, rò bí èthí myáhtye hó lǎ akhẹnuò, a kwíthézọ lahyá lǎ, htecuò tǎphǎ khókýǎ tǎ ná pẹ tǎmẹ ní-, a hé lǎ phúnuò. ⁴³ Manárò, Jesú hésú èthí, “Vǎ tǎbẹ cuò

hésodónyã luõ pëkuõ kayã o dö vj aruõ tahe ná Cómarya ahtyëakë a tětthëkrũmila ari-akyã, meťëhëro Byacë Cómarya nõhyã vã ná vã kibë me tëmë yëtôc agnë hò.”⁴⁴ Phúnuõ akhu-akhyë, a lé hésodónyã pë ù ná Cómarya alãangõ dö Judakë tětçobëhõ nuõtahe akũ.

5

Jesũ A Khõpacë Dõ Arëľõ Tahe
(*Matteo 4:18-22, Marko 1:16-20*)

¹ Tõnyëkhë bí Jesũ kahtõ o dö Gennesaret htyëõduhtũ akhënuõ, kayã tahe thëzũ nĩhuõ lahyã Cómarya alãangõ rò a hyã tadwítashya rõé nyacõ dö Jesũ a o. ² Jesũ myãhtye thõklyë dö ù ka báo è dö htyëhtũ nyëbë. Prëmë-etëphũ tahe htecuõkyã dö thõklyëkũ rò èthĩ cuõ ishũoplĩ nĩdyë lahyã a itavĩ. ³ Jesũ cuõhtyanuõ dö Simonë a thõklyëkũ rò a nõkhyã thõthũnuõ lũ thõklyë yënuõ dö htyëzã taki, htuõrõ Jesũ onyãtã dö thõklyëkũ rò a ithyõtã kayã bëmũ nuõtahe.

⁴ Bí a ithyõ htuõhõnuõ, a hé Simonë, “Khyãnuõyë në thõklyëyë dö htyëzãnuõ. Thyáphũ thĩ ki pũnĩ lahyã tẽ agnënuõrõ, cõtã lahyã thĩ itavĩ nuõtahe.”

⁵ Simonë hésũ lũ, “Thará, pë cõhtuõhõ tõthë- tõthë cóhõ rò tẽnĩ tóbë- to, tadúró phú në hënuõ vã ki cõtã põkhyë è-.”

⁶ Èthĩ cõtã itavĩ rò tẽnĩ ényacõ, a tuõ cõ dö itavĩ phú lazëkyã cõ. ⁷ Phúnuõ akhu-akhyë, èthĩ éhyã põ lahyã akhõ o dö thõklyëkũ dö aruõ tóbë tahe ki hyã meçwõkuõ èthĩ. Akhõ tahe hyã meçwõ kuõ èthĩ rò a pũnuõ lahyã tẽ dö thõklyëkũ rò a bã cõ ná thõklyë nyëbë, rò tuõ cõ dö thõklyë yënyëbë phũlacũ talĩ cõ.

⁸ Bí Simonë Petru myãhtye tëmë-anë phúyë akhë, a dãngũlyã dö Jesũ a khãduõshyë rò a hé, “Byacë, htecuõ taphãkyã ná vã, vã ma kayã tětthütëoraphũ prë.”⁹ È ná akhõ dö a o kuõ ná lũ tahe pũnĩ ényacõ tẽ akhu-akhyë, èthĩ khyéthukhyéthë lõ lahyã cõ. ¹⁰ Prëmërokuõ tẽ ná Simonë tahema Zebedeo aphũkhũ, Jakomo ná Giovanni prë. Èthĩ ma a khyéthukhyéthë kuõ nyacõ cõ.

Jesũ hé Simonë, “Thëisë tãmë, cáhtya yëtõnyë tãplehyã, në ki htwõhtya kayã dö a cuõëhyã ù dö Cómarya a o thyánã në pũtë yënuõ pã.”¹¹ Èthĩ báokyã thõklyë yëtahe dö htyëhtũ rò, bekyã lõõ- tẽ dö a o ná èthĩ nuõtahe htuõrõ èthĩ krwõkuõ Jesũ akhyë. Rò èthĩ htwõhtyakuõ Byacë Jesũ Kristu a khõpacë tahe.

Jesũ Zasímë Kayã Tôprë
(*Matteo 8:1-4, Marko 1:40-45*)

¹² Tõphuõkhë bí Jesũ o dö vjõtõvĩ akhënuõ, prëbë tësëmũmyã dö phálo o tõprë. Bí a myãhtye Jesũ akhënuõ, a dãngũlyã dö Jesũ a khãduõshyë, rò a kwithëzõ lũ, “Byacë-, në ki thëplõo zasímë pë vã tësëyë hënuõma në za cyã prë.”

¹³ Jesũ zõhyã atakhu rò a tóbëhtuõ lũ rò a hé lũ, “Vã thëplõo prë,” a hé htuõrõ “Tësë-símëkyãmõ,” a hé põ phúnuõ, rò tõphuõtuõ tësë símëkyã cõ.

¹⁴ Jesũ mekyã lũ ngõ, “Hésoluõ pë tã ù tõprë- tãmë ní-. Cuõ dyëluõmyã nënë dö bwidu nuõtõprë a o nuõ ní-. Htuõrõ në tësë símëhõ yënuõ, thyáphũ a ki khyãluõ pëkuõ dö kayã éprë a mèthënyë nuõrõ lũtyãhtya kuõ phú Mosë a tëmëkyãngõ o nuõ ní-.”

¹⁵ A nõhëluõ ù tõprë- to tadúró Byacë Jesũ ari-akyã yënuõ, kayã lé hëso luõpasicũ yëklõ ná a khãlëlyë nuõ cõ, rò kayã tahe thëzũ nĩhuõ lahyã a tëhëbë, htuõrõ a thëzũ nõhyã zasímë lahyã a tësëwítësë rò a hyãrõhyãé nyacõ dö lũo cõ. ¹⁶ Manárõ Jesũ htecuõkyã tamómõ dö kësëhtyëkyã lõtamãkhu rò cuõ kwícõbë bĩnuõ.

Jesũ Zasímë Kayã Thyëtõkyë
(*Matteo 9:1-8, Marko 2:1-12*)

¹⁷ Tõnyëkhë bí Jesũ ithyõithyatã ù akhënuõ, Pharisëophũ tahe ná prëithyõ tëtthytëtthya athará tahe onyão kuõ lahyã bĩnuõ. Èthĩ yëtahe nuõma a o lahyã hõ dö lõ- dö o dö Galilea këkũ, nuõtahe ná lõ- dö o dö Juda këkũ nuõtahe ná dö vj Jerusalem akũnuõ hyã hò. Thyáphũ Jesũ ki zasímë pë kayãwikayãsë yëtahenuõrõ Byacë Cómarya a tẽprõtëprya okuõ ná lũ. ¹⁸ Kayã tahe záhyã kayã thyëtõkyë tõprë, rò èthĩ záhyã síhtë ná lëmyë. Rò

thyáphú a ki dyatãñi lú dõ Jesú a méthènyè nuòrò, a yácú cõnuõ lú dõ hidókú. ¹⁹ Manárò kayá yõ orõ talwósúlú akhu-akhyè, èthi zãnuõ cyã pãto. Phunuòrò èthi záhtya lú dõ hikhuklwó tabyekhu rò htyamèplõ lahyã hikhuklwó rò cyatã sìhtèlõ lèmyèmyè kayã dõ kayã tòplutòphè aklãmèkú dõ Jesú anyèhyã.

²⁰ Bí Jesú myáhtye èthi atèzúsõ nyacó akhènuò, a hé kayá swi nuòtòprè, “Khòbòthyo~ vã plwòkyã hó nè tètùtùèora tahe hó.”

²¹ Prèithyo tètthyo tètthya athará tahe ná Pharisèophú tahe hé nidyè khyèlú, “Kayã yètòprè hébèthú hó Cómarya hó. Ùpè tòprè ki plwòkyã cyã tètthú pè? Prè plwòkyã cyã tètthú ma túprè Cómarya tòprè prè.”

²² Jesú thègnè èthi hé nidyè khyèlú yètahe rò a sudyã èthi, “Thi cuòtanè tuõ lahyã dõ thi thèplókú phunuòma mètè? ²³ Ki hé, ‘Plwòkyãhó nè tètùtùèora hó,’ màtorò ‘Kahto rò cuómò,’ kihéma bítè tóco azúklò? ²⁴ Manárò prèlukayã aphúkú má vãyè, thyáphú thi ki thègnè lahyã, dõ hekhu yènuò, vã o ná taryèshyosó dõ vã plwòkyãbè ù tètùtùèplã tahenuòrò, vã ki dyèluõ pè thi,” a hétuõ phunuò rò a hé prètthèyètòkyè yètòprè, “Vã hé nè, ihtò talúni nè klolémýè nuòrò kamò dõ nè hinuò.” ²⁵ Tòphuòtuõ kayãphè nuòtòprè ihtò talúni a klolémýè dõ kayã tòplutòphè anyèhyã rò htekaqyã dõ ahi rò a htuthèntya Cómarya. ²⁶ Ù khyèthukhyèthè lóplí có pwõ~ prè có. Rò èthi htuthèntya lahyã Cómarya rò a hé lahyã, “Yètònyè, pè myáhtyehó tètprètèprya tahe hó!”

Jesú Ë Levi

(Matteo 9:9-13, Marko 2:13-17)

²⁷ A mètthú phunuò rò, Jesú htecuòkyã, rò a cuómýáhtye ná prèkwie amo-arã tòprè dõ amwì ná Levi. Rò a onyão dõ lèkwì amo-arã hikú. Rò Jesú hé lú, “Krwòkuõ vãkhyè rò htwo kuõ vã khòpacè.” ²⁸ Levi kahto rò dyakya lólõ~ tèt dõ a o ná lú nuòtahe rò a krwòcuòkuõ Jesú akhyè.

²⁹ Yètòphuòrò, Levi mení pwèdu tòpwè dõ ahi, rò a mepwè pè Jesugnè prè. Rò a mehyãni akhòathyo dõ a kwì amo-arã tahe ná siprésimya dõ aruòtahe, rò a hyãepluhyãephè kuõ ló ná lú. ³⁰ Pharisèophú tahe ná prèithyo tètthyo tètthya athará dõ èthi aplòamukú tahe dya ló tètthú dõ Byacè Jesú a khòpacè tahe akhu rò a hé, “Thi cuò etòtòtòkuõ ná prèkwiamo-arã tahe ná prèoraphú nuòtahe mètè?” Èthi sudyã lahyã phunuò.

³¹ Jesú hésú èthi, “Kayá dõ a oshyo-opryã tahenuò a lo ná tètthutháradu to. Kayá dõ aswiasè tahenuò túma a lo prè tètthutháradu prè. ³² Vã hyã éka kayá dõ acóatè nuòtahe máto. Thyáphú prèoraphú tahe ki zã nídú lahyã anè nuòrò, vã hyã éka èthi prè.”

Û Sudyã Tèduòesè Ari-akya

(Matteo 9:14-17, Marko 2:18-22)

³³ Pharisèophú tahe ná prèithyo tètthyo tètthya athará tahe hé Jesú, “Giovanni a khòpacè tahe ná Pharisèophú a khòpacè tahe duòe sèesèò rò kwícòbè tamòtamò có tadúro nè khòpacè tãherò a duòeduòò kuòu to vã.”

³⁴ Byacè Jesú hésú èthi ná ngòkhákhò tòmú rò a hé, “Bí khómèkùphè otòkuòpã ná akhò siprésimya akhènuò, ù nõ duòeduòò cyãnyã siprésimya tahe sè è? ³⁵ Tònyènyè pãnuò ù ki écuò taphãkyã khómèkùphè pã. Bínuòakhè pãma èthi ki duòeduòò lahyã pã.”

³⁶ Jesú hé pè pò èthi ná ngòkhákhò tótú rò a hé, “Û htózè çathè rò ù isèphèbí ná çalyè nuò a o tòprè~ to. Ki mephunuò hérò çathèyènuò a ki lazèpyèkyã pã, htúoto ikèthè ná ikèlyè yènuò arètthòrèhtye pã lú to. ³⁷ Ù zùnuò thòbithèhtyèzãthè dõ htyèòphályèkú nuò a o tòprè~ to. Ù ki zùnuò phunuò hérò htyèzãthè yènuò a ki thèphèkyã htyèòphályè yètómè pã, rò htyèzã ki lakuqkyã ló pã, rò htyèò ki phèpyèkyã pã. ³⁸ Ù tòbè zùnuò prè htyèzãthè dõ htyèòpháthè akú prè~. ³⁹ Htuòrò kayá dõ a ónó htuòhó htyèzãlyè tahenuò a thèzú ò pã htyèzãthè tòprè~ to. ‘Htyèzãlyè nuò a viklò ná athè,’ a hé pè èthi phunuò.”

6

Û Sudyã Judaphú A Mònyèduò Ari-akya

(Matteo 12:1-8, Marko 2:23-28)

¹ Bí Judaphú Mõnyëduô tônyë khënuô, Jesũ ná a khõpacë tahe htecuõklyá rò cuõnuõcuõbë ù buõkũlä prëlëkhu tahe. Rò a khõpacë tahe prá lahyã ù buõkũlä plyã rò ithiplikyã lõ buõkũläphá rò a e lahyã. ² Rò Pharisëophú tahe sudyã, “Cõmarya tëtëhyõtëthya hé ná Judaphú a Mõnyëduô yënuô, tëmë dö thì tõbë mënĩ to tahenuô, thì cuõmëdũ lahyã thìgnë phũnuô mëtë?”

³ Jesũ hësuõ èthĩ, “Bí Davi ná a khõbõthyó tahe ladyáeladyáo akhënuô, a mëkryã- ìtëtë nuõma thì hõnõ kuõnyã ù to è? ⁴ Èthĩ cuõnuõ lahyã dö Cõmarya ahikũ rò a phyëe khõmũ dö ù lũhtya ná Cõmarya nuõtahe, khõmũ yëtahe nuõma enĩ prëtũ prëlũtyãtëphũ tahe pré tadũrò Davi ná a khõpacë tahe cuõnuõphyëe vãhëto?” ⁵ Rò Jesũ hé pë põ èthĩ, “Prëlukayã aphũkhũ mãdũ vã yënuõma Mõnyëduô a Byacë tõprëhõ.”

Jesũ Zasimë Kayã Takhuthyë Tôkhó Tôprë

(Matteo 12:9-14, Marko 3:1-6)

⁶ Bí Judaphú a Mõnyëduô dö aruõ tõnyë kenuô, Jesũ cuõnuõ dö tëtëcõbëhõkũ rò cuõnuõ ithyõithyanĩ ù bĩnuô. Bí tëtëcõbë hõkũnuõ kayãphë takhuthyë dö cõhtwõ tõkhó o tõprë. ⁷ Prëithyó tëtëhyõtëthya athará tahe ná Pharisëophú tahe myãpũ lahyã tëtëtëkyã tõcõcõ dö a ki pũnĩ lahyã Byacë Jesũ a tëtëthũ. Phũnuõ akhu-akhyë èthĩ opõmyã lahyã ná Judaphú a Mõnyëduô yënuõma a zasimë pë ùtësë pã è, ma to è, phũnuõ. ⁸ Manáro Jesũ thëgnë èthĩ atëtang tahe akhu-akhyë a hé kayã takhuthyë tõkhó yëtõprë, “Hyãihõtõ dö ù klãmëkũyë,” rò kayã nuõtõprë hyãihõtõ bĩnuõ.

⁹ Phũnuõhtuõrò Jesũ hé èthĩ, “Vã sudyã põ thì nõgõ tõmũ, pë tëtëhyõtëthya hé pë ná bí Judaphú a Mõnyëduô akhënuõma, pë tõbë më cwõ ù è? Mãtorò pë tõbë mëpyãmësë ù è? Pë tõbë mëlwohtekã kayã tõprëprë athëplò htwõprë è? Mãtoma pë tõbë mëpyëmëkyã ù è?”

¹⁰ A myã tarítavã htuõlõ èthĩ rò a hé kayã takhuthyë tõkhó yëtõprë, “Zõhte në takhunuõ,” rò a krwõmë kuõphũ Jesũ hé lũ nuõ, rò atakhu ryákakhyë plũlõ khyëthya. ¹¹ Manáro prëithyó tëtëhyõtëthya athará tahe ná Pharisëophú tahe thëplõdu nyacõ Byacë rò èthĩ tõbë më Jesũ phũtënuõ, èthĩ cuõ okũ hébë nĩdyë lũ.

Jesũ Nwõhtya Prëdõnyãphũ Shyëthënyë

(Matteo 10:1-4, Marko 3:13-19)

¹² Bĩnuõhtuõrò, Jesũ kírë cuõ kwicõbë rò a cuõhtya dö solõ. Rò a cuõ kwicõbëhtya Cõmarya bĩnuõ tõthë- tõthë cõ. ¹³ Bí mõlĩbũ hó akhënuô, a èhyãplõ lõ a khõpacë tahe dö a o, rò a nwõhtya kayã shyëthënyë dö èthĩ aklë, rò èthĩ shyëthënyë yënuô, a ènĩ pë lũmwĩ ná prëdõnyãphũ tahe. ¹⁴ Simonë (Dõ Jesũ è pë põ lũmwĩ ná Petru) ná apuõ Andrea, Jakomo ná Giovanni, Philipu ná Bartholomeo, ¹⁵ Matteo ná Thomazo, Alphaeo aphũkhũ Jakomo, ná Simonë (A yõ mõnĩ ahtyëakë rò a o dö Zeloto aplõamũkũ rò ù è lũ ná Zelotophũ.) ¹⁶ Jakomo aphũkhũ Juda, ná Juda Iscariot dö a htwõhtya prëisëtãkyã Jesũ nuõtõprë.

Jesũ A Tëtëhyõithya Ná A Tëzasimë

(Matteo 4:23-25)

¹⁷ Jesũ ná a khõpacë tahe o dö sokhu hĩtã rò a tãkahtõ o lahyã bí kępëkhu tõpho. A khõpacë dö aruõ tõplutõphë ná kayã o dö Judakë sikkëlõ tahe ná dö vĩ Jerusalem akũ ná vĩ Tyrephũ ná vĩ Sidophũ dö a o dö htyëdutavãhtũ tahe hyã opõplu-opõphë rë lõplĩ dú hó bĩnuõ. ¹⁸ Èthĩ thëzũ nõhuõ lahyã Jesũ a tëtëhëbëdõnyã htuõto a thëzũ nõzasimë lahyã Jesũ ná a tëtëwítësë rò a hyã lahyã pré. Jesũ vëtëkëkyã pë kayã dö khĩnëkhĩnõ mëbë lũ nuõtahe. ¹⁹ Kayã pwõprë pũ tõbë lõ lũ, mëtëhërò tëtëprõtëprya o dö lũnëlo hte rò a zasimë pë lõplĩ cõ ù tëtëwítësë pwõ- prë cõ.

Tëtëkrũthëlõ Ná Tëtëhëplëthëzõ

(Matteo 5:1-12)

²⁰ Jesũ myãtãtã- dö a khõpacë tahe rò a hé èthĩ, “Thĩ dö a sõphãsõryã yëtahenuõ, Cõmarya ki sõri mãlakõ cõ thì hó, mëtëhërò Cõmarya htyëlëkëkũ nuõma kayã phũnuõtahe atë hò.

²¹ Thĩ dö a thëvĩthëe khõnyã yëtahenuõ, Cõmarya ki sõri mãlakõ cõ thì hó, mëtëhërò Cõmarya ki dyë ekõbã thì pã!

Thĩ dõ a nguõhè khõnyã yõtahenuõ, Cõmarya ki sõri málakõ có thĩ hó, mẹtèhèrò thĩ ki nyèhãno pá!

22 Thĩ yõ zũe prẽlukayã aphúkũ máhõ vãyè akhu-akhyè rò ù thèhte thĩ, ù émõsũ thĩ to, ù pacyéishyè thĩ rò ù hé mũmyáricyã thĩ akhu-akhyè, thĩ ki nĩbè málakõ cóhõ tẽsõri hó.

23 “Mẹtèhèrò èthi apyhèaphuõ dõ- nyenu tahenuõ, a męcyëmęcũ htuõlõhõ prẽpõ tahe phũnuõ hó. Bĩ thĩ myáhtye bèhõ phũnuõ pá akhẽnuõ, thẽkrũthẽlõ lahyã ní-. Thẽlõthẽlyã rò pãilẽ lahyã ní-, mẹtèhèrò dõ thĩgnẽnuõ, Cõmarya dya-one pẽhõ thĩ tẽmenũkhwòkè dõ mókhu nuõ adu lakálakõ có.

24 Manárò thĩ dõ a duzáhtyathẽ lahyã yètõhtũ tahe thĩ, thĩ yõ ohtwõprẽno lahyã hó dõ tẽ aphwĩamõ akũ hó akhu-akhyè, tęcycýtęcũ ki hyãbè málakõ có thĩ pá.

25 Thĩ dõ a ekõõbã lahyã khõnyãyè tahe thĩ-, tęcycýtęcũ ki bè málakõ có nyã thĩ pá, thĩ ki ovĩokõ kuõke pá!

Thĩ dõ a nyèhatakãno khõnyãyè tahe thĩ, tęcycýtęcũ ki hyãbè málakõ có thĩ pá, mẹtèhèrò shuõkhẽ ki hyãtuõ dõ thĩ ki thẽplẽnèbè rò kinguõkihẽ kuõke pá!

26 “Thĩ dõ kayã pwõprẽ htuthẽ nĩdyè hó thĩ yõtahenuõ, thĩ ki nĩbè málakõ có tęcycýtęcũ pá, mẹtèhèrò thĩphyéthĩphuõ dõ- nyenu tahenuõ a htuthẽ nĩdyè htuõdũhõ prẽprolahõ prẽprolahya tahe phũnuõ hó.

*Monĩ Kayã Dõ A Thẽhte Pẽ Tahe
(Matteo 5:38-48, 7:12)*

27 “Manárò thĩ ki thẽzũ nĩdã hẽrò vã thẽzũ hẽsonĩ pẽ thĩ tẽtahe, monĩ lahyã kayã dõ a thẽhte thĩ nuõtahe* rò meryásũ kayã dõ a thẽhte thĩ nuõtahe ní-. 28 Sõrinĩ kayã dõ a isõ thĩ nuõtahe, rò kwicóbè pẽ kayã dõ a mę mũmyáricyã thĩ nuõtahe agnẽ ní-. 29 Kayã tõprẽprẽ ki plyã nẽ khãlĩshyè kihèrò dyè plyã põ è dõ a okyã nuõtõkyè ní-. Kayã tõprẽprẽ ki phyéphe nẽ çaklõ kihèrò, nõphyécuõnĩ põ è ná nẽçã dõ akũ nuõtõpũ ní-. 30 Ûpẽpẽ- bebè ki a kwĩ nètè tõtõcõ hẽrò dyépè è rò bí kayã tõprẽprẽ phyè nètè tõtõcõ akhẽnuõ, kwĩ kãkhyè tã è tãmé ní-. 31 Mępè ù phũ thĩ thẽzũ nõmę ù ná thĩnẽ nuõ ní-.

32 “Thĩ ki monĩ prẽtũ kayã dõ a monĩ thĩ nuõtahe prẽ kihèrò ù htuthẽnĩ ná thĩ tõprẽ- to. Kayã tẽhtũtẽoraphũ prẽ tahe rò a mọ kãkhyèsũ thyãkuõdũ kayã dõ a monĩ lũ nuõtahe phũnuõ hó. 33 Rò thĩ ki meryã tũprẽ kayã dõ a meryã thĩ nuõtahe prẽ kihèrò ù htuthẽnĩ ná thĩ tõprẽ- to. Kayã tẽhtũtẽoraphũ prẽ tahe rò a meryã kãkhyèsũ thyãkuõ dũ kayã dõ a meryã èthi nuõtahe phũnuõ hó. 34 Rò thĩ ki dyebõ tũprẽ thĩ tãtè ná kayã thĩ thĩ myásũ dõ thĩ ki nĩbè kãkhyè khyẽthyã thĩ tãtè dõ a o nuõtahe prẽ kihèrò ù htuthẽnĩ ná thĩ tõprẽ- to. Kayã tẽhtũtẽoraphũ prẽ tahe- rò a dyebõ pẽ atãtè ná prẽoraphũ dõ èthi myásũ ná a ki dyè kãkhyè bé bã khyẽthyã lũ pãnuõ tahe a o, thyãkuõdũ phũnuõ prẽ. 35 Tõbè męnĩ phũnuõ to! Monĩ kayã dõ a thẽhte thĩ nuõtahe rò meryã èthi nuõ. Dyebõ tẽ rò myásũ nĩbè kãkhyè tã tètõtõcõ- tãmé. Thĩ ki męphũnuõ hẽrò Cõmarya ki sõrisõbũ tãpõtãpè có thĩ pá, thĩ ki dyebõ ù rò thĩ ki myásũ nĩbè kãkhyè khyẽthyã tẽ tõtõcõ- to hẽnuõma ù ki myáhtye thĩ ná tẽhtũtadũ Cõmarya aphũmõphúkũ thĩtahe pá, mẹtèhèrò Cõmarya meryásũ kayã dõ a thẽgnẽ sũ kuõ ùbwĩutaryè to nuõtahe ná kayã dõ acyẽaricyã dũgnẽ nuõtahe. 36 Thĩ bè thẽzõnĩ kuõũ phũ thĩ Phẽ Cõmarya thẽzõnĩ ù nuõ.

*Tẽhẽbõhẽbye Û, Tẽtanęthũbõ Tanęthũbye Û
(Matteo 7:1-5)*

37 “Hẽbõhẽbye ù, tanęthũbõtanęthũbye tã ù tãmé. Thĩ ki hẽbõhẽbye ù, tanęthũbõ- tanęthũbye ù to hẽnuõma Cõmarya męlyè kãkhyèsũ thĩ to. Betẽthũ tã ù tãmé, túma Cõmarya betẽthũ thĩ to. Plwõkyã ùtẽthũ ní-, túma Cõmarya plwõkyã thĩ tẽthũ pá. 38 Dyépè ù, túma Cõmarya ki dyè pẽ kuõke thĩ pá. Cõmarya ki ruõ laklyã rò tõtã cõmõ tãpõtãpè sùpè có thĩ pá, mẹtèhèrò, Cõmarya ki tõtũ pẽ thĩ phũ thĩ tõ pẽ ù nuõ pá.”

39 Htuõrò Jesũ hé pẽ èthi ná ngõkhãkho tõtũ, rò a hé pẽ èthi, “Kayã mètèkhĩ tõprẽnuõ a thũcuõ cyã pẽ kayã mètèkhĩ dõ aruõtõprẽ klyã to. Kĩ a thũ hẽrò èthi ki latãlõ dõ hekũ

* 6:27 6:27 Angõlasã thyánã “khura” pẽ hé nuõhõ

thényě pã. ⁴⁰ Khõpacẽnuô acyãadê lõklõ ná athará takhyã- to. Manárò, khõpacẽ tõprẽprẽ dõ a ithyõ plũtuõ lõhõ dõ athará o tõprẽnuô a ki cyã thyaná athará nuõprẽ.

⁴¹ “Amũamá oprẽ dõ thĩ puõvvyã prẽzũetẽphũ tõprẽ a mètèplõkũ prẽ rò thĩ myãhtye, manárò thõklõ o cõ dõ thĩ mètèplõkũ cõ rò, thĩ myãhtye nĩdyẽ kuõũ to mètẽ? ⁴² Thĩ cuõhẽtuõ thĩ puõvvyã, ‘Puõvvyã- vã takhwõ htekyã pẽrẽ nẽ amũamá o dõ nẽ mètèplõkũ yẽnuõ,’ thĩ hé phũnuõ tadũrõ thõklõ o cõ dõ thĩ mètèplõkũ cõrõ thĩ myãhtye nĩdyẽ è to. Thĩ cuõhẽ ù phũnuõ ma anĩ to. Prẽ cyẽzõcõtẽ anẽ thĩ- phyẽhtekyã rẽlõ thõklõ o dõ thĩ mètèplõkũ nuõ, tũrõ thĩ myãhtyeuõryã rò thĩ takhwõ htekyã cyã pẽ amũamá o dõ thĩ puõvvyã a mètèplõkũ yẽnuõ prẽ.

Thòmõ Tõmõ Ná Athè
(Matteo 7:17-20, 12:34-35)

⁴³ “Thõryã tõmõnuõ athẽhte thõthẽ dõ aryãto nuõ a oto. Phũnuõhõ thõryãto tõmõnuõ athẽhte cyã thõtheryã to. ⁴⁴ Lélẽ- nẽ myãprẽ athè nuõ- nẽ thẽgnẽcyãprẽ amõ prẽ. Û cuõba-e kadwĩthẽ dõ thõshyãmõ aõ tõprẽ- to. Phũnuõhõ ù cuõba-e thõbĩthẽ dõ cãcuõcãpryãlõ tõprẽ- to. ⁴⁵ Kayãryã tõprẽnuõ a hẽbẽhte prẽ tẽryã o dõ lũ thẽplõkũ nuõtahe prẽ. Kayãcyẽricyã tõprẽnuõ, a hẽbẽhte prẽ tẽmũmyãricyã o dõ lũ thẽplõkũ nuõtahe prẽ. Kayã nuõ a thẽplõkũ obã tãpõtãpẽ phũtẽrõ akhãu krwõ hẽbẽhte kuõ phũnuõprẽ.

Prẽisõhtya Hi Thényẽ
(Matteo 7:24-27)

⁴⁶ “Tõmũ- thĩ nĩdã vãngõ to rò thĩ cuõ ẽtuõ vã ná ‘Byacẽ- Byacẽ,’ phũnuõma mètẽ? ⁴⁷ Vã ki zũlũ pẽ thĩ ná lõ- kayã dõ a hyã dõ vã o rò a nũhuõ vãlãvãngõ, rò a nĩdã krwõmẽkuõ tahenuõ athyaná ãtẽ hẽnuõma, ⁴⁸ a thyãhõná kayã dõ a isõhtya hi rò, a ikhũtã zãzã hekũ rò a byã hikhãshyẽ ná lõ yẽnuõ tõprẽ hõ. Htyẽduhtya, htyẽlyãhtyẽkhõ hyãsãbẽ hiyẽ tõmẽ tadũrõ ù yõ isõlyã klõmaryã è dõ lõlõ akhu-akhyẽ, a kazuõ pẽto. ⁴⁹ Manárò kayã tõprẽprẽ dõ a nũhuõ vãlãvãngõ rò a nĩdã krwõmẽkuõ to tõprẽnuõ, athyaná kayã dõ a isõhtya ahĩ rò a byãma kuõ akhãshyẽ ná lõ to tõprẽ nuõhõ. Bĩ htyẽduhtya, htyẽlyãhtyẽkhõ hyãsãbẽ hiyẽ tõmẽ akhẽnuõ, tõphuõtuõ a latãprõkyã rò a lakẽlamũkyã lõ prẽ.”

7

Jesũ Zasĩmẽ Roma Klyẽkhuklõ Tõprẽ Alulẽ
(Matteo 8:5-13, Giovanni 4:43-54)

¹ Bĩ Jesũ hé pẽ htuõlõ hõ ù ná lõ- tẽyẽtahe akhẽnuõ, a kãkhyẽ dõ vĩ Capernaum. ² Bĩ vĩkũnuõ Roma klyẽkhuklõ o tõprẽ, rò alulẽ phõtõprẽ dõ a mõnĩ nyacõ lũnuõ, a swĩ rò a phũ kĩrẽ thyẽtalĩ lã cõ hõ. ³ Bĩ klyẽkhuklõ yẽtõprẽ nũhuõ Jesũ ari-akyã akhẽnuõ, a nõcuõ Juda muõprũmuõprẽ dõ a htwõ khuklõkhuklyã tahe dõ Jesũ a o rò a nõcuõkwĩthẽzõ lũ ná a ki hyã zasĩmẽ pẽ lũ lulẽ yẽtõprẽ. ⁴ Bĩ ẽthĩ cuõtuõhõ dõ Jesũ o akhẽnuõ, a kwĩthẽzõ tadũ cõ Jesũ, “Nẽ ki mẽcwõ klyẽkhuklõ yẽtõprẽ hẽnuõma a kò prẽ. ⁵ Mètẽhẽrõ a mõnĩ pẽ mýcõphũ tahe, rò a isõhtya pẽ pẽ tẽcõbẽhõ tõmẽ cõ ni,” ⁶ rò Jesũ krwõcuõkuõ ẽthĩ.

Bĩ a cuõtuõ phũ larõlare hõ ná ahi akhẽnuõ, klyẽkhuklõ nuõtõprẽ nõcuõsũ a khõbõthýõ tahe dõ Byacẽ a o rò a nõcuõhẽ ẽthĩ, “Byacẽ-, hyã thẽprãthẽtuõ, soryãşõphã tã nẽnẽ tãmẽ, nẽ hyãnuõprẽ dõ vã hikũnuõ vã kò ná nẽ to. ⁷ Htuõto vã tanẽlyã nĩdyẽ vãnẽ ná vã hyãmyãhtyesũ prẽ nẽ nuõ vã kò ná nẽ to. Manárò hẽtã prẽ nẽngõ tõmũ nuõma, vãlulẽ tẽswĩ klyã omõkã nyã dũ hõ. ⁸ Mamõtẽrõ vã hé phũyẽ hẽnuõma vã nẽbyacẽ nĩdũ vã bè nĩdã kayã dõ aduklõ ná vã tahe angõ. Phũnuõhõ klyẽphũ dõ a o dõ vãlẽ tahenuõ a bè nĩdãkuõdũ vãngõ phũnuõnuõ. Ki vã hé klyẽphũ tõprẽprẽ, ‘cuõmõ,’ hẽnuõma a bècuõ prẽ, ki vã hé ke dõ aruõtõprẽ, ‘hyãmõ,’ hẽnuõma a bè hyã prẽ. Htuõto vã ki hé vãcũ, ‘mẽmõyẽ,’ hẽnuõma a bè mẽ prẽ, klyẽkhuklõ nõhyã hé pẽ phũyẽ.”

⁹ Bĩ Jesũ nũhuõ a hé phũyẽ akhẽnuõ, a khyẽthukhyẽthẽ cõ. A tarĩtõ kãkhyẽ anẽ dõ kayã krwõkuõ lũkhyẽ tahe a o rò a hé kayã bẽmũ yẽtahe, “Vã hé pẽ thĩ, tẽzũ phũyẽ nuõ, vã myãhtyenõ hĩ tõphuõ- to. Dõ Israelpũ tahe aklẽ cõbẽbẽ, vã myãhtyenõ hĩ tẽzũsõ

phúyěnuó híto.”¹⁰ Bí klyěkhukló akhõ yětahe kaṭuõ dö klyěkhukló yětõprẽ ahi akhěnuó, èthi myáhtye ná alulé swí yětõprẽ omõ-oryá kaxhyě khyěthyá hó.

Jesũ Měhtwõprẽ Kaxhyě Prẽmòokryá Tõprẽ Aphúkhũ

¹¹ Nyětyatorõ, Jesũ cuõ dö vj Nain rò a khõpacẽ tahe ná kayá bémũ tahe krwõcuõplu krwõcuõphẽ kuõlõ lũkhyě. ¹² Bí a kírẽ cuõtuõhõ dö vj kadãhtũ akhěnuó, a cuõ tãšũ ná kayá tõmũ záhyá iluõluõ. Luõ taṭõ yěnuõma mãdũ prẽmò dö a okryá túdũ ná a phúpřẽkhũ nuõtõprẽ thyěkyá phe lũ khãlẽ. Kayá döphúsophũ tahe krwõ hyãpluhyãphẽ kuõlõ ná prẽmòokryá yětõprẽ. ¹³ Bí Byacẽ myáhtye prẽmòokryá yětõprẽ akhěnuó, a thěžõ nídyě nyacõ lũ rò a hé lũ, “Nguõ tãmé ní-.”

¹⁴ Rõ Jesũ cuõtõ dö luõtõ yě a o rò a cuõtõ lõnuó. Bínuõakhẽ kayá dö a záhyá luõ tahe okuõ. Rõ Jesũ hé, “Prẽkhũphúthẽ ihtõ mò.” ¹⁵ Rõ kayá thyě yětõprẽ ihtõnyã, rò a hébẽ khyěthyá. Rõ Jesũ nõcuõtõkhyě lũ dö amũõ o.

¹⁶ Kayá bémũ yětahe khyěthukhyéthẽ lõplĩ cõ rò htuthéhtya lahyá Cõmarya rò a hé lahyá, “Prẽprõdu oluõhtya hó dö pẽklẽ tõprẽ hó” rò “Cõmarya hyãlã męcwõ hó akayá hó.”¹⁷ Kayá hěsoluõ pasicuõ lõ Jesũ ari-akyãyẽ dö Judakẽ tókẽlẽ ná dö o tavitavã bí Judakẽ khãšõkhãshyě nuõtahe.

Giovanni Baptista Aprẽthũ Tẽritẽkyá Tahe (Matteo 11:1-19)

¹⁸ Giovanni Baptista a khõpacẽ tahe hěso pẽ Giovanni ná lõ- tẽritẽkyá yětahe. ¹⁹ Rõ Giovanni ehỹã dö a khõpacẽ aklẽ yětahe thényẽ rò a nõcuõ èthi dö Jesũ a o rò a nõcuõsudyã lũ, “Nẽ ma Messia dö prẽprõ tahe hěone ná a ki hyã pã nuõtõprẽ hó ẽ? Mãtorõ pẽ tõbẽ opõmyásũpã dö aruõtõprẽ ki hyã pã agnẽ nuó ẽ? Cuõsudyã phũnuó ní,” a hěcuõ èthi phũnuó.

²⁰ Bí èthi hyãtuõ dö Jesũ o akhěnuó, èthi hé lũ, “Giovanni Baptista nõhyã pẽ rò a nõhyãsudyã pẽ ná nẽrinẽkyã rò a hé hyã pẽ, ‘Nẽ ma Messia dö prẽprõ tahe hěone ná a ki hyã pã nuõtõprẽ hó ẽ? Mãtorõ pẽ tõbẽ opõmyásũpã dö aruõtõprẽ ki hyã pã agnẽ nuó ẽ? A hé pẽ phũnuó.’”

²¹ Bí èthi hyã akhěnuó, atõ ná Jesũ zasimẽkã ényacõ kayá dö atẽswí o tahe, kayá dö atẽšẽ o tahe, kayá dö khinẽkhĩnõ mẽbẽ lũ tahe ná kayá dö a mětèkhĩ tahe rò a mẽlĩkaxhyě pẽ ù èlã. ²² A hěsũ kaxhyě pẽ Giovanni nõhyã sudyã èthi tẽritẽkyá yětahe, “Kãhěso pẽ Giovanni ná lõ- tẽ dö thĩ myáhtye nĩhuõ yětãhenuó ní-. Kayá mětèkhĩ tahe myáhtye cyãhõ, kayá khãduõdã tahe cuõcyãhõ, kayá tẽšẽmũmyã dö phãlõ tahe simẽ kaxhyě lõhõ, kayá khãlẽkaõ tahe khãlẽlĩ lõhõ, kayãthyě tahe ihtõhtwõprẽ kaxhyě khyěthyãhõ, kayá soryãšõphãphũ tahe nĩhuõbẽ kuõhõ tẽthẽkrũmila hó. ²³ Dõ vãkhuvãkhyě rò kayá dö a thẽplõpyẽ pẽto, a zũẽ tadũ plehyãlã tahenuó a ki nĩbẽ mãlakõ cõ tẽšõri hó.”

²⁴ Bí Giovanni aprẽthũ tẽritẽkyá tahe hteka htuõhõ akhěnuó, Byacẽ Jesũ cáhtya hébẽ pẽ kayá bémũ nuõtahe ná Giovanni ari-akyã. Rõ a hé pẽ èthi, “Thĩ htecuõ lahyã dö kěšẽhtyẽkyã lõtamãkhu nuõma, thĩ cuõmyã kryã- ùpẽ? Ma thĩ cuõmyã lahyã kělãthẽ kazuõ põmõ nuõtahe ẽ? ²⁵ Phũnuó mãto kihérõ, ma thĩ htecuõmyã kryã- ítẽ? Ma thĩ htecuõmyã prẽ lahyã kayá dö a kũthyã pẽ thĩ hyeçã takhẽplyarashyĩ tõprẽprẽ nuõprẽ ẽ? Kayá dö a kũthyã phũnuó tahema kayá dö a duzãhtyathẽ nuõtahe prẽ, phũnuó tahe ma nẽ myáhtye cyã prẽ dö khwĩhõ tahe akũ prẽ. ²⁶ Hépẽmyã vã, thĩ htecuõmyã kryã- ítẽtẽ? Thĩ htecuõmyã prẽprõ tõprẽprẽ ẽ? Thĩ ki cuõmyã prẽprõ tõprẽprẽ hěnuõma a mãhõ. Vã hé thĩ, kayá dö aduklõlõ cõ ná prẽprõnuó, thĩ myáhtye hó lũ hó. ²⁷ Giovanni ma kayá tõprẽ dö Cõmarya hěone lũrilũkyã,

‘Myãmõ ẽ ma prẽthũ pẽ vã tẽritẽkyã tõprẽhõ, thyãphũ a ki mẽlã one rẽ pẽ nẽklyã lěhyã agnẽnuõrõ, vã nõhyã rěhõ ẽ dö nẽnỹehỹã hó.’”²⁸

²⁸ Jesũ hé põ, “Vã hé pẽ thĩ, lõ- kayá dö a opacẽlyã tahe aklẽnuó, adulõklõ cõ ná prẽplwõhtyẽ Giovanni a o tõprẽ- to. Manãrõ kayá dö a patilõũ dö Cõmarya htyělẽkẽkũ tõprẽnuó, adulõklõ pã cõ ná Giovanni cõ.”

²⁹ Lõ- kayã yêtahe ná prëkwiamo-arã tahenuô a yõ plwõrë htuõhõ htyë dö Giovanni o akhu-akhyë, bí êthi nõhuõ lahyã Jesũ hëbë phüyë akhënuô, êthi cÿe ná Cómarya a tëmekyãngõ yêtahe nuõtaha acóate prë. ³⁰ Manáro Cómarya taze-one pë Phariseõphú ná prëithyõ têtthýõtethya athará tahe agnë yënuô, êthi cÿe kuõũ to metëhëro êthi plwõ kuõ lahyã anë ná htyë dö Giovanni a khadãkú to.

³¹ Jesũ hé põ, “Kayã yëtõhtũ tahe ma, a thyádú ná maítë? Vã kirë tãradũ dyëluõ byábũmyã pëdú êthi ná maítë? ³² Êthi ma athyanã pacëphú cuõonyã bëmũlũ dö klëdá nuõtaha prë. Rò a êhtõemõ cuõ nıdyë lũ tõprë ná tõprë rò a hé lahyã, ‘Pë uõ pë thı tëló rò thı ilë toto,

Pë irõihë pë thı luõ rò, thı nguõ toto.’

³³ “Giovanni Baptista hyãduõe séesëõ, hyãduõõ thõbithëhtyëzã rò thı hé lũ, ‘Khĩnëkhĩnõ mëbë lũ hõ.’ ³⁴ Prëlukayã aphúkhũ mãhõ vãyë hyãehyãõ kuõke rò thı hé, ‘Myãmõ kayã yëtõprë, a õshyo nyacõ thõbithëhtyëzã, a cuõ bóthyõkhëkhõ dügnë ná prëkwiamo-arã ná prëoraphú nuõtahelë,’ thı hé phúnuõ. ³⁵ Manáro bí kayã tahehe ohtwõprë phú Cómarya a têtthíphë yëakhënuõ, kayã dö aruõ tahe ki myáhtye thégnëhyã ná Cómarya a têtthíphë yënuõma a tõprë, phúnuõ pã.”

Jesũ Cuõõ Dõ Phariseõphú Simonë Ahi

³⁶ Phariseõphú tõprë hyãëë Jesũ dımõhé rò Jesũ kaķuõ dö lühi rò ka-onyã ekuõ lũ dö dirë khãshyë. ³⁷ Bí vı nuõtõvı akũnuõ prëmõ dö a mëtthëtë otõprë. A nõhuõ ná Jesũ hyãedi bí Phariseõphúyë ahi rò a phýehyanı pyã dö ù mę ná lõbũ dö a obã ná htyënuõmũ tõpyã. ³⁸ Rò a hyãihõo phútatõ dö Jesũ akhyëkhu rò a nguõ rò a mètthëhtyë tãco lõplı cõ Byacë Jesũ akhãduõ. Rò a htúthũplı pëkyã Byacë Jesũ khãduõyë ná akhuluõ, rò a nuõmũ lũ khãduõ. Htuõrõ a lyátã htyënuõmũyë dö lũ khãduõlo.

³⁹ Bí Phariseõphú dö a émõsũ Jesũ yëtõprë myáhtye a mephúyë akhënuõ, a tanę dö a thëplõkũ, “Kayã yëtõprënuõ, a ki mãlakõ prëprõ tõprë kihëro, prëmõ dö a tóbë lũ yëtõprë nuõma prëmõ phútë tõtõtë, rò dö arëano nuõma a ohtwõprë mękryã- phútënuõ a tõ thégnë vã,”

⁴⁰ Rò Jesũ hé lũ, “Simonë, vã thézũ hé nę tëtõtõ.”

Rò Simonë hësũ lũ, “Hémõ Thará, anı prë.”

⁴¹ Jesũ hé lũ, “Bëtõphuoõ kayã othényë, anuõasu o rò a tóbë plãkãkhyë kayã dö a plwõbõ êthi rũ yëtõprë. Tõprënuõ asu-o rũzye nyãcwë, rò dö aruõ tõprënuõ asu-o rũzye hákhya. ⁴² Êthi plã kãkhyëbë pã asu tõprë- to akhu-akhyë rũbyacë yëtõprë dyalwõkyã pë êthısu yêtahe. Ki mephúnuõrõ, bítë tõprë ki mõlõklõ lũ pë?”

⁴³ Rò Simonë hësũ è, “Vã tanę myãma, kayã dö a plwõlwõkyã é pëklõ lüsu nuõtõprë monı êklõ lũ kõle.”

Rò Jesũ hësũ lũ, “Në hé tõ prë.”

⁴⁴ Htuõrõ Byacë Jesũ tari kaķhyëtõ dö prëmõ yëtõprë a o rò a hé Simonë, “Në myáhtye sálë prëmõ yëtõprë è? Vã hyãnuõ cõ dö nę hidókũ cõ rò, phú pë lëklõ o ná nę tóbë dyë vã htyë lëspılı khãduõ agnënuõ nę dyë vã to. Manáro èyënuõ a htũplı cõ vã khãduõ ná a mètthëhtyë cõ rò a htúthũ cõ ná akhuluõ cõ. ⁴⁵ Nę rò nę nuõmũsũ vã to, manáro è rò cáhtya bí vã hyãnuõ akhë, a nuõmũ vã khãduõnuõ a okuõ cõ tõphuoõ- to. ⁴⁶ Phú pë lëklõlëkhya onuõ, nę plõ pëkuõ vã khuklõ ná máuhtyë to, manáro è rò a lyátã cõ htyënuõmũ dö vã khãduõlo cõ. ⁴⁷ Phúnuõrõ vã hé nę, prëmõ dö atëthũ oé yëtõprënuõ, Cómarya plwõkyã lõhõ lütëthũ hõ. Phúnuõrõ a khyãluõ hõ ná a mõ nıdyë nyacõ vã hõ. Manáro kayã dö Cómarya plwõkyã patı prë lütëthũ tahenuõ a ki monı kãkhyësũ patıprë Cómarya prë.”

⁴⁸ Htuõrõ Jesũ hé prëmõ nuõtõprë, “Vã plwõkyã lõhõ nę têtthütëora hõ.”

⁴⁹ Kayã dö a onyãõ tavaķuõ ná Jesũ bí lëedırë khãshyë nuõtaha hé nıdyëlũ, “A cuõ plwõkyã cyã cõ ù têtthütëora cõ rò è ma kayã phútë tõprë cõtë?”

⁵⁰ Manáro Jesũ hëni prëmõ nuõtõprë, “Në tëtthütënyã nuõ, a mëlwohtekã hõ nę hõ. Kamõmõ karyãryã dú ní-.”

8

Prëmò Dó A Krwöcuókuó Jesũ Akhyé Tahe

¹ Dókhýe nyetyato nuò, Jesũ htecuókyá rò a cuónuó tòdò htuó tòdò, tòvĩ htuó tòvĩ, rò a cuólé hésodónyã pé ù ná Cómarya ahtyëaké a tètthékřĩmila ari-akyã. Rò a khöpacë shyéthényë krwöcuókuó lűkhýe. ² Htuóto prëmò dó khĩnékhĩnò mebè lű rò Jesũ vèhtekyã pé lű tahe, ná aswiasé lahyã rò Jesũ zasimé pé lű tahenuò, a krwöcuó tộkuó. Èthĩ yètahe nuòma kryã- ùpè hénuòma, Maria (Dó ù é lű ná Magdalena dỏkũmuó), è ma khĩné thuóthyótóduó dó lűkũ rò Jesũ vèhtekyã pé lű nuótòprë hó rò a krwöcuó tộkuó. ³ Htuóto Chuzã dó a myákhwèni pé Khwĩ Herodé a tãmuóttãtë dó khwĩ hòkũnuò tòprë amé Joanna ná Susanna ná prëmò dó aruò tahe krwöcuó pa ékuólã lű. Prëmò yètahenuò, thyáphú èthĩ ki mecwómekò ni Jesũ ná a prëdónyãphú yètahenuò, èthĩ lòkyã nĩdyédũ lahyã aruáhtë rò a krwöcuókuó èthĩ akhyé.

Dyã Khákho Pé Û Ná Prëpruóttã Tèklwĩtèlwĩ Ari-akyã
(Matteo 13:1-9, Marko 4:1-9)

⁴ Bí kayã bému dó a hyã pètò tòvĩ htuó tòvĩ tahe hyãopló tãsuól lű dó Byacé Jesũ o akhènuò, Byacé dyákho pé èthĩ ná ngókhákho tótó rò a hé, ⁵ “Bètòphuo prëmepřepřú o tòprë. Rò tónyèkhè a hyã pruóttã tèklwĩ. Rò bí a pruóttã tèklwĩ dó prèkhu akhè, tahehenuò a latã dó klyádèkũ, rò ù izĩtapró cuó lòpli lű, htuóto htuphúzuqphú tahe hyãihuóekyã lò lű. ⁶ Tahehenuò a latãtò dó lòklè rò bí a phèhtya akhènuò, hekhu yó caĩ to akhu-akhyé, amó krãthyé simóló prë. ⁷ Tahehenuò, a latãtò dó thòshyáthòprũklè rò a duhtya tónã thòshyáthòprũ akhu-akhyé thòshyáthòprũ duhtya khyábĩ lòpli lű. ⁸ Rò tèklwĩ tahehenuò a latãtò dó hezyerĩzyeryákhu rò a phèhtyaduhtya rò athèhte ékló có aphuo tózë.”

Htuóto Jesũ èhtò rò a hé, “Phúnuòrò, kayã dó a o ná akhãlè tahenuò, nõ nĩdã lahyã èthĩ.”

Dyã Khákho Pé Û Ná Tètaze-one Ari-akyã
(Matteo 13:10-17, Marko 4:10-12)

⁹ Tèdyã khákho yètòtònuò a thè hé angólasã phútènuò, a khöpacë tahe sudyã lű. ¹⁰ Rò a hé pé èthĩ, “Cómarya dyéthègnèpló pèhó thĩ ná a htyèlèkèkũ a tètthékřuthègnè dó a dóudóbĩ tahe hó tadũró kayã dó aruò tahe agnènuò vã hébè pé èthĩ ná ngókhákho prë. Èthĩ myã lahyã tề dó vã me nuòtahe tadũró thyáphú èthĩ myãhtye thègnèpló kuóũ angólasã to, èthĩ nĩdã tadũró thyáphú èthĩ thègnèpló kuóũ to,”* agnènuò, vã hé pé èthĩ ná ngókhákho prë.

Jesũ Dònyãpló Pé Èthĩ Ná Prëpruóttã Tèklwĩ Atèdyã Khákho Angólasã
(Matteo 13:18-23, Marko 4:13-20)

¹¹ “Tèdyã khákho yètòtònuò angólasã hyã phútè hérò, tèklwĩ angólasã ma Cómarya alãangó hó. ¹² Tèklwĩ dó a latã cuórwó klyálo angólasã ma mǎhó kayã dó a nĩhuó lahyã Cómarya alãangó tadũró khĩnèricyã khukló hyãphyé tapháphekýã Cómarya alãangó dó èthĩ thèplòkũ. Htuóto thyáphú èthĩ thèplò ki didòdĩdyã dó tètũtènyã akũ rò ki nĩbè tã tèmèlwóhtekã tãmènuò rò khĩnèricyã khukló hyãmè phúnuò prë. ¹³ Tèklwĩ tã dó lòklè angólasã nuòma mǎhó kayã dó a nĩhuó Cómarya alãangó tahe rò a thèkrũthèlò phyèsũ lahyã tadũró athyanã tèklwĩ dó arwĩ sátãzãto nuò. Èthĩ zũe lahyã prë taplòtãplyáphú prë. Rò bí tèmemyã hyãbè èthĩ akhènuò, a tètũtènyã lamèkyã prë. ¹⁴ Tèklwĩ latãtò dó thòshyáthòprũklè angólasã yènuòma mǎhó kayã dó a nĩhuó Cómarya alãangó yètahenuò hó. Manáro, bí a ohtwòprë plehyã akhènuò, tètthukũthèkyã, tètduzãhtyathè tahe ná a mɔnĩ yètòhtũ a tètthèzũthèlò tahe khyábĩpèkyã lò èthĩ phú thòshyáthòprũ khyábĩ nuò akhu-akhyé athèprë békuó pã ù tộphuo- to hó. ¹⁵ Tèklwĩ latãtò dó hezyerĩzyeryákhu angólasã ma mǎhó kayã dó a nĩhuó Cómarya alãangó rò a zũe cócũ rò a tònĩ phyéma dó a thèplòkũ, htuóto a nĩdã ryã Cómarya ngó rò a khyáthèplòhtũ tuq có dó athèhtephòhtecò.

Mikó Dó Û Taklwõbí Lű Ná Cq
(Marko 4:21-25)

* 8:10 8:10 Isaia 6:9-10

¹⁶ “Ū isĩli htuõ mi rò ù taklwõbí lũ ná cõnuõ a o tõprẽ- to. Mátorõ ù dya lũ dõ lẽmyẽrẽ alẽnuõ a o tõprẽ- to. Thyáphú a ki lí pẽ kayá dõ a hyãnuõ tahe agnẽ nuõ, ù isĩli htuõ lũ rò ù dyahtya e dõ mikõrẽkhu. ¹⁷ Tẽpwõ- tõtõ dõ ù meuõ è tahenuõ, Cómarya ki be-oluõhte è pã. Rò tẽpwõ- tõtõ dõ ù mebí ẽnuõ, Cómarya ki dyéthégnẽ hteluõ è pã. ¹⁸ Bí thĩ njĩdã tẽ akhẽnuõ, njĩdã tãtẽ lahyã. Mẽtẽhéro kayá dõ a thẽgnẽ tãtẽ htuõhõ Cómarya ahtyẽakẽ tahenuõ, Cómarya ki dyéthégnẽ ẽhtya lõklõpõ lũ ná a khãlẽlyẽ yẽnuõ pã. Manárõ kayá dõ a thẽgnẽ prẽ takiphũprẽ tahenuõ, Cómarya ki phyẽphekyã lõphe põ è pã.”

Jesũ Amuõ Ná Apuõvyã Tahe
(Matteo 12:46-50, Marko 3:31-35)

¹⁹ Jesũ amuõ ná a puõprẽkhũ tahe hyã dõ lũo, manárõ ù yõ orõoẽ talwósũlũ akhu-akhyẽ ẽthĩ hyãnuõ tuõhtwóbẽ dõ lũo to. ²⁰ Kayá tahe hé lũ, “Nẽmuõ ná nẽ puõprẽkhũ tahe hyãhtõ opõ nẽ dõ aklõnuõ. Ẽthĩ thẽzũ myãhtye ná nẽ hẽnuõ.”

²¹ Jesũ hẽsũ ẽthĩ, “Lõ- kayá dõ a nĩhuõ Cómarya alãangõ rò a zũenyãe tahe nuõma vãmuõ ná vãpuõvãvyã lõ- plĩ hõ.”

Jesũ Nõokuõ Kẽlathẽlalyã
(Matteo 8:23-27, Marko 4:35-41)

²² Tõnyẽnuõ Jesũ ná a khõpacẽ tahe cuõnuõ dõ thòklyẽ tõtè akũ rò a hé ẽthĩ, “Pẽ htecuõ dõ htyẽõbẽrẽ nuõtõkyẽ pó-” rò ẽthĩ htecuõ lahyã. ²³ Bí ẽthĩ htecuõ akhẽnuõ, Jesũ omyẽsõtapa, rò bĩnuõ akhẽ, kẽlathẽ lalyã hyãdu, htyẽhãhõ nuõbãlõ dõ thòklyẽkũ, rò ẽthĩ bẽzõbẽthi lõplĩ có pwõ- tõprẽ.

²⁴ A khõpacẽ tahe cuõ hturyãkahtõ lũ rò a hé lũ, “Kõ- Thárã, Kõ- Thárã! Pẽ kírẽ lacũthyẽ lõhõ!”

Jesũ pãihtõ rò a thẽprwõ kẽlathẽ ná htyẽhãhõ rò kẽlathẽ okuõkyã rò htyẽtacõ hyã. ²⁵ Rò a hé a khõpacẽ tahe, “Thĩ tẽzũtẽnyã otõ lõkryã bitẽ?”

Ẽthĩ khyẽthukhyéthẽ lõplĩ có, htuõto ẽthĩ thẽisẽ lahyã rò a hé njĩdyẽlũ, “È ma kayá phũtẽ tõprẽtẽ? A thẽprwõprẽ kẽlathẽ ná htyẽhãhõ prẽ rò a njĩdã có lũ ngõngõ-.”

Jesũ Zasimẽ Kayá Dõ Khĩnẽkhĩnõ Mẽbè Lũ Tõprẽ
(Matteo 8:28-34, Marko 5:1-20)

²⁶ Byacẽ ná a khõpacẽ tahe cuõtuõ dõ Gerasene kẽ. Gerasene kẽ yẽnuõma a o bí htyẽõdu bẽrẽ Galilea kẽkũnuõ. ²⁷ Bí Jesũ htyahõ dõ khõkhu akhẽnuõ, a myãhtye tãsũ a vĩkũphũ dõ khĩnẽ mẽbè lũ tõprẽ bĩnuõ. A okhãklõ nyẽlãhõ, rò a okuõ dõ hi to, a htecuõ o prẽ dõ luõkũ dõ ù iluõ nuõõ ná luõyẽnuõ akũ prẽ. ²⁸ Bí a myãhtye Jesũ akhẽ, a cyẽpryẽ ẽhtõ rò a hyã dãngũlyã dõ Jesũ nyẽhyã rò a cyẽpryẽ ẽhtõhẽbẽ, “Tẽdutẽhtũ tadũ Cómarya aphũkhũ Jesũ, nẽ kírẽ hyãmẽ kryã- vã itẽ? Vã kwĩthẽzõ nẽ, mẽcyẽmẽcyũ tã vã tãmẽ ní-.” ²⁹ Jesũ yõ vẽ htuõhõ khĩnẽ yẽ dõ a ki bè htecuõkyã dõ kayãphẽ yẽtõprẽ alõ akhu-akhyẽ, a hé lũ phũnuõprẽ. Khĩnẽkhĩnõ mẽbẽcyẽ mẽbẽcũ tamõmõ có lũ rò ù cóklõma có lũtakhu khãduõ ná tõtẽplyẽ htuõto ù opõmanĩ có lũ tadũrõ a cwĩ tũkyã pẽ prẽ tõtẽplyẽ prẽ. Rò khĩnẽ nõhtecuõkyã lũ dõ kẽsẽhtyẽkyã lõtamãkhu.

³⁰ Jesũ sudyã lũ, “Nẽmwĩ ná ùpẽ?”

Rò a hẽsũ, “Vãmwĩ ná Legion,” mẽtẽhéro khĩnẽkhĩnõ yõ hyã nuõõ ẽnyacõ hõ dõ lũkũ hõ. ³¹ Thyáphú Jesũ ki cirya latãkyã tã ẽthĩ dõ krõkũdu krõkũzã tõkũ tãmẽnuõrõ, khĩnẽ yẽtahe kwĩthẽzõ lahyã Byacẽ Jesũ.

³² Bĩnuõkhẽ, htyã tõmũdu kanũe tavĩtavaphũ asẽ bí sorõlõnuõ. Rò khĩnẽkhĩnõ tahe kwĩthẽzõ Jesũ ná a ki nõcuõnuõ o ẽthĩ dõ htyã nuõtõmũ akũ. Rò Jesũ nõcuõnuõ okyã ẽthĩ bĩnuõ. ³³ Phũnuõrõ khĩnẽ yẽtahe htecuõkyã dõ kayãphẽ nuõtõprẽ akũ rò a cuõnuõokyã dõ htyã nuõtõmũ akũ. Yẽtõphuõrõ htyã yẽtõmũ pãtã rwõ lãtaprĩ yẽ alõ rò a latãlacũ thyẽkyã lõ dõ nõdukũ.

³⁴ Prẽkyẽhtyã tahe myãhtye tẽmẽhtwõhtya anẽ phũyẽ rò a klyakã dyãsoluõ cuõpyẽ pẽlõ ù dõ vĩkũ ná dõdõdõso tahe akũ ná tẽritẽkyã yẽtahe. ³⁵ Tẽmẽ-anẽ phũyẽ rò kayã tahe htecuõmyã lahyã. Ẽthĩ hyãtuõ dõ Jesũ o rò a myãhtye lahyã kayãphẽ dõ khĩnẽ tahe htecuõkyã dõ lũkũ nuõtõprẽ thẽplõtẽ kãkhyẽ hõ rò a onyãõ bí Jesũ khãshyẽ rò a

kũthyáhtya ryá lỏ khyếthýa ahyecá. Èthĩ myáhtye lủ rò a theísẻ lỏplỉ có lủlẻ. ³⁶ Kayá dỏ a myáhtye Jesủ zasimẻ kạkhyẻ khinẻ mebẻ lủ yẻtỏprẻ ná anẻ rò a mekryá- phủtẻnuỏ, a dỏnyápủ pẻ ử. ³⁷ Tẻmẻhtuỏanẻ phủnuỏrỏ, lỏ- kayá dỏ a o tavítavá bí Gerasene kẻ hủ nuỏtahe theísẻ talwỏsủlủ akhu-akhyẻ èthĩ kwithẻzỏ Jesủ ná a ki htecuỏ taphákyá ná èthĩ bủnuỏ. Rỏ Jesủ htecuỏhtyanuỏ dỏ thỏklyẻkủ rò a hteakạkyá dỏ Galilea kẻ.

³⁸ Kayáphẻ dỏ khinẻ htecuỏkỏyá htuỏỏ dỏ lủkủ yẻtỏprẻnuỏ a kwithẻzỏ Jesủ, “Ékrwỏcuỏ pẻkuỏrẻ vả,” manárỏ Jesủ cũ lủ to, rò a hé kạkhyẻsủ lủ, ³⁹ “Cỏmarya me tẻprỏtẻprỏyá kryá tẻadu-azá dỏ nẻgnẻ phủtẻnuỏ, kạ dỏ nẻhi nuỏ rò kạhẻsoluỏ pẻ kuỏ ửruỏ tahe nỉ-.” Rỏ kayáphẻ yẻtỏprẻ kanuỏ dỏ vủkủ rò Jesủ me pẻ kryá lủ phủtẻnuỏ, a cuỏlẻ dyásoluỏ pẻ lỏplỉ ử.

Jairus Aphủprẻmỏ Ná Prẻmỏ Dỏ A Tỏbẻ Jesủ Acạ Tỏprẻ
(Matteo 9:18-26, Marko 5:21-43)

⁴⁰ Bí Jesủ kạkhyẻ khyếthýa dỏ htyẻòdu bẻrẻ tỏkyẻ akhẻnuỏ, kayá bẻmủyẻ yỏ opỏmyásủ lỏplỉ hó lủ akhu-akhyẻ, èthĩ ẻmỏsủ lủ. ⁴¹ Htuỏrỏ tẻcỏbẻhỏ khukỏlỏdu dỏ amủỉ ná Jairus hé yẻtỏprẻ hyátủỏ dỏ Jesủ o rò a hyá dỏngủlyá dỏ lủ khỏduỏshyẻ, rò a kwithẻzỏ Jesủ ná a ki krwỏkạkuỏ dỏ lủhi. ⁴² Metẻhẻrỏ a phủprẻmỏ oprẻ tỏprẻ- tuỏ rò atẻ na ohỏ shyẻnyẻna yẻtỏprẻ kỏrẻ thyẻtalỉ lỏhỏ akhu-akhyẻ, a cuỏ ẻkạ Jesủ dỏ ahi prẻ.

Bỉ Jesủ krwỏkạkuỏ lủ dỏ klyáỏ akhẻ, kayá krwỏ tadwítashya pluphẻbủlỏ ẻ dỉkhỏdỏnyẻ có. ⁴³ Prẻmỏ dỏ a khyábẻ tẻsẻthwitạ dỏ anyẻ cóhỏ shyẻnyẻna nuỏ a o tỏprẻ. Manárỏ ử zasimẻbẻ pẻ lủnuỏ, a o tỏprẻ- to.* ⁴⁴ A hyánuỏ dỏ kayá orỏỏẻ kỏlẻ rò a krwỏcuỏkuỏ dỏ Jesủ khyẻkhu, rò a hyá tỏbẻ Jesủ cạkyákhỏmủỉ, rò a tẻsẻthwitạ yẻnuỏ a okuỏ tỏphuỏ okuỏkỏyá có.

⁴⁵ Jesủ sudyá ử, “Ủpẻ tỏbẻ vả pẻ?”

Ủ othuỏtakrủ lỏplỉ pwỏ- tỏprẻ rò Petru hẻsủ lủ, “Thárá, ử hyádwítashya lỏ nyá nẻ nuỏ.”

⁴⁶ Manárỏ Jesủ hẻsủ, “Kayá hyátỏbẻkhỏ nyáduỏ vả tỏprẻ, metẻhẻrỏ vả tẻprỏtẻprỏyá htecuỏkỏyá dỏ vủỏ nuỏ vả theẻgnẻ.”

⁴⁷ Yẻtỏphuỏrỏ prẻmỏ yẻtỏprẻ theẻgnẻhỏ ná a o tadwỏuỏbỉ cyá pả to akhẻnuỏ, a hyá dỏngủlyá tanyátadẻtỏ dỏ Jesủ nyẻhyá. A cuỏhyátỏbẻ tuỏ Jesủ metẻnuỏ, a hẻsoluỏ pẻlỏ ử dỏ kayá pwỏ- tỏprẻ a mẻthẻnyẻ, htuỏtỏ a hẻsoluỏnỉ pẻ pỏ ử ná a tỏbẻhtuỏ lủ rò atẻsẻ simẻ tỏphuỏ simẻ có. ⁴⁸ Rỏ Jesủ hé lủ, “Phủmỏ-, nẻ tẻzủ yẻnuỏ, a zasimẻ kyáhỏ nẻ tẻsẻhỏ, kạmỏmỏ kạryáryá dủnỉ-.”

⁴⁹ Bí Jesủ hẻbẻpỏprẻ akhẻnuỏ, kayá tỏprẻ o dỏ Jairus dỏ a htwỏ tẻcỏbẻhỏ khukỏlỏ yẻtỏprẻ ahi hyá, rò a hyáhẻsỏ pẻ Jairus, “Nẻphủmỏ thyẻhỏ, međỉdyá pả tá Thárá tẻmẻ.”

⁵⁰ Jesủ nủhỏ tẻyẻ rò a hé Jairus, “Bẻzỏ tẻmẻ, tarủ zủẻ vả nuỏ nỉ-, nẻphủmỏ ki ryá kạkhyẻ khyếthýa dủ pả.”

⁵¹ Bí a cuỏtuỏ dỏ hi akhẻnuỏ, a dyẻnuỏ ử dỏ hidỏkủ tỏprẻ- to, a ẻnuỏnỉ tủprẻ Petru, Giovanni, Jakomỏ ná pacẻmuỏphủ yẻtỏprẻ amủỏaphẻ prẻ. ⁵² Kayá o bủnuỏ tahe nguỏhẻ nỉdyẻlỏ pacẻmuỏphủ yẻtỏprẻ. Manárỏ Jesủ hé èthỉ, “Nguỏ lahyá tẻmẻ. Pacẻmuỏphủ yẻtỏprẻnuỏ, a thyẻ mậto, a omyẻnỉ sỏtapạ prẻ!”

⁵³ Èthĩ theẻgnẻ lahyá ná pacẻmuỏphủ yẻtỏprẻnuỏ a thyẻhỏ akhu-akhyẻ, èthỉ nyẻkruỏ lỏplỉ lủ. ⁵⁴ Manárỏ Jesủ pủ pacẻmuỏphủ yẻtỏprẻ atakhu rò a hé lủ, “Phủmỏ- ihtỏ mỏ-!”

⁵⁵ A theẻhtwỏprẻ kạkanuỏ khyếthýa rò a ihtỏ tỏphuỏ ihtỏ có. Rỏ Jesủ hé èthỉ ná dyẻẻ pẻ lủ sẻẻ tỏcỏcỏ nuỏ. ⁵⁶ Amủỏaphẻ khyẻthukhyẻthẻ lỏplỉ có, manárỏ Jesủ mekyá èthỉ ngỏ ná vả me phủyẻ nuỏ cuỏ hẻsỏ pẻ tá ử tỏprẻ- tẻmẻ nỉ-.

9

Jesủ Plwỏcuỏ Prẻdỏnyáphủ Shyẻthẻnyẻ
(Matteo 10:5-15, Marko 6:7-13)

¹ Jesủ ẻhyá plỏlỏ a khỏpacẻ shyẻthẻnyẻ rò thyáphủ prẻdỏnyáphủ yẻtahe ki vẻhtekyábẻ lỏ khỉnẻtahe rò a ki zasimẻbẻ lỏ tẻswítẻsẻ tahe agnẻnuỏrỏ, a dyẻ pẻ èthỉ tẻprỏtẻprỏyá ná tẻtaryẻshyỏsẻ tahe. ² Htuỏrỏ a plwỏcuỏ èthỉ dỏ a ki cuỏ hẻsỏdỏnyá pẻ ử ná Cỏmarya

* **8:43** 8:43 Liphá mú- nukhẻ tahehẻnuỏ, a rỏnuỏtỏp nỉ, “Thýáphủ atẻsẻ ki lamẻ agnẻnuỏ, a ẻza tẻkhtuhárá rò tẻtẻ dỏ a o ná lủ tahẻnuỏ a lỏ cóhỏ.”

ahtyëaké, rò a ki zasimé pé kayäswikayäsë tahe. ³ Jesù hé èthì, “Thì cuòklyá rò phyécuòñí tá tòcò- támé ní-, ihtyábò bèbè, pyë bèbè, sèe bèbè, rùhtë bèbè phyení támé. Phyécuòlòphyécuòklò tá cạ tốpù- támé. ⁴ Otadúkuò bí hi dó a émòsù thì nuòtòmè akù tuòđdó thì htecuòkyá bí vj̀kùnuò pání-. ⁵ Û ki émòsù thì tốpò- to hénuò, thuòtạkyá hemù dó thì khàduòlò nuòtahe rò htecuòkyá dó vj̀nuò tòvị akù ní-. Thì ki mệphunuò héma athyaná thì dyéluòkyáhò tẹmátẹdyá tòcò dó Cómarya ki cirya èthì pạ nuòhó.” ⁶ Prẹdònyáphù tahe htecuò rò a cuònuò tòđdò htuò tòđdò rò a cuò hèsodònyá pé ù tẹthẹkrj̀mìla, rò a cuò zasimé pé ù tẹswítẹsë dó khàlẹ pwỏ- tốpò.

Jesù Ma Ûpẹ Nuò Khwí Herodè Tanẹplỏ To
(Matteo 14:1-12, Marko 6:14-29)

⁷ Bínuòakhẹ Galilea kẹ a Khwí Herodè nịhuỏ ná Jesù mẹtẹ yẹtahe, rò a súsa lỏ lủ thẹplỏ, mẹtẹhèrò, kayá tahehe hé ná Giovanni Baptista thyèihtòkạkhyè hó. ⁸ Tahe kuỏke rò a hé ná Elia hyàoluòhtya khyèthyáhò, tahehe rò a hé kuỏke ná prẹprỏ dó- nyènu aklẹ tốprẹprẹ htwỏprẹ kạkhyè khyèthyá hó. ⁹ Rò Khwí Herodè hé, “Vá nỏpạtj̀kyá htuòhó Giovanni akhuklỏ hó rò kayá dó và nịhuỏ ari-akyá yètòprẹ nuòma ùpẹpẹ ẻ?” Rò, “Vá ki myáhtye cyá Jesù phútẹtẹ,” a tanẹ phunuò.

Jesù Buòebuỏ Kayá Nyặri
(Matteo 14:13-21, Marko 6:30-44, Giovanni 6:1-14)

¹⁰ Prẹdònyáphù tahe kạkhyè rò kạhèso pẹlỏ Jesù ná lỏ- èthì mệhtuòhó tẹnuòtahe ari-akyá. Jesù ẻnị èthì rò a htecuò túđú lahyá dó vj̀tỏvị dó ù ẻ ná Bethsaida nuòtỏvị. ¹¹ Bí kayá bẹmụ nịhuỏ ná Byacè Jesù ná a khỏpacẹ tahe cuòhó dó vj̀ nuòtỏvị akhẹ, èthì krwỏcuòkuỏ lahyá bínuò. Jesù émòsù èthì rò hèsodònyá pé èthì ná Cómarya ahtyëaké ari-akyá rò a zasimé pé kayá tahe a tẹswítẹsë.

¹² Bí mỏ kịrẹ tặ hó akhẹnuò, a khỏpacẹ shyéthényẹyẹ hyá dó lủ rò a hyáhé lủ, “Thyáphù èthì ki cuò myápụe myápụò, ki cuòmyápụ nịdyé lahyá dù èthì léomyé khàlẹkhàbya agnẹnuòrò, nỏkạkyá mỏ èthì dó đỏkùsokù dó a o tavitavạ bíyẹ tốpò nuò, mẹtẹhèrò khàlẹ bíyètỏphoma dó ophù tòđdỏ- to.”

¹³ Manàrò Jesù hé èthì, “Myá dyéedyéò pé èthì tòcòcò nuò.”

Rò èthì hèsù, “Pẹtẹ o prẹtủ khómụ nyạklỏ ná tẹphù nyẹbè prẹ. Ma nẹ thézủ nỏ cuỏiprị pé sèesèò dó kayá bẹmụ yẹtahe agnẹ ẻ?” ¹⁴ Dyáshuỏshuỏprẹ prẹkhủdu yẹtahenuò a phủ-odù nyặri có.

Rò Jesù hétặ a khỏpacẹ tahe, “Kayá bẹmụ yẹtahenuò, nỏonyá oplỏ èthì tỏmụ ná prẹnyáshyè, tỏmụ ná prẹnyáshyè nuò.” ¹⁵ A khỏpacẹ tahe nỏonyáo kayá bẹmụ phủ a hétặ èthì nuò. ¹⁶ Rò Jesù phyé khómunuò nyạklỏ ná tẹphunuò nyẹbè rò a tụtỵta dó mỏlẹ rò a hébwíhétaryèhtya Cómarya. Htuỏrò a ibikyè khómù ná tẹphúyè rò a dyétặ ná a khỏpacẹ nuòtahe. Rò a khỏpacẹ tahe zútặ pé ná kayá bẹmụ yẹtahe. ¹⁷ Èthì e pòepòò ekỏòbạ lỏplỉ có pwỏ- tốprẹ có rò a khỏpacẹ tahe phyédwỏplỏ khyèthyá khómù ná tẹphù dó a ibikyè rò a okyáỉ tahenuò a obạ pạ có ná krj̀nuò shyényẹmẹ có.

Petru Héhte Ná Jesù Ma Krístu
(Matteo 16:13-19, Marko 8:27-29)

¹⁸ Tỏnyẹkhẹ bí Jesù kwícỏbè túđú tốprẹ akhẹnuò, a khỏpacẹ tahe ophù ná lủ rò Byacè sudyá èthì, “Kayá bẹmụ tahe hékryá lahyá và ná và maủpẹ?”

¹⁹ Rò èthì hèsù, “Taheherò a hé nẹ ná Giovanni Baptista, tahehe kuỏkerò a hé ná Prẹprỏ Elia, taheherò a hé ná prẹprỏ dó- nyènu tahe aklẹ tốprẹprẹ ihtòhtwỏprẹ kạkhyè prẹ,” a hé lahyá phunuò.

²⁰ Rò Jesù sudyàke èthì, rò a hé èthì, “Thì kuỏkelé-, thì hé và ná ùpẹ?”

Rò Petru hèsù lủ, “Nẹ ma Krístu dó Cómarya nwỏhtya ẻ ná a ki mẹlwỏhteka prẹluhekhuphù yẹtahe nuòtòprẹ hó.”

²¹ Rò Jesù mekyá tặtẹkyá angỏ rò a hé èthì ná thì bè cuỏ hèsoluỏnị pé ù tốprẹ- to ní-.

Jesù Hèsoluỏ A Tẹkhyácýẹkhyácủ Ari-akyá Ná Atẹthyè Ari-akyá
(Matteo 16:20-28, Marko 8:30-9:1)

²² Htuõrò a hé pẹ pọ èthì, “Prèlu aphúkhũ mã vãy, a bè khyábè nyá tẹcyětẹcũ émyéécò pã, rò Judaphũ aplòamũ akhuklò tahe ná bwídukhu tahe ná prèithyò tẹthyótẹthya athára tahe ki cữ vã to, a ki thòtanàkyã vã pã. Ủ mẹthyékyã vã pã rò thuõnyétõnyè pãnuò Cómarya ki męhtwõprẹ kakhýe khyéthya vã pã.”

²³ Htuõrò Jesũ hẹsò pẹ èthì pwõ- tõprẹ, “Kayã tõprẹprẹ ki thézũ krwõ vakhýe hẹnuò, a tøbè mẹ phũ vã thézũnòmẹ lũ nuòtahe, a mẹ cữ- dù athéplò ma aní to. A bè záhtya nıdyédũ a krusu pwõ- tónyè rò a bè krwõ vakhýe. ²⁴ Mẹtèhèrò kayã dỏ a thézũ mẹlwóhteka nıdyé a thèplòhtwõprẹ tõprẹprẹ nuò, a thèplòhtwõprẹ ki lamékyã pã. Manárò dỏ vakhuvakhýe rò kayã tõprẹprẹ ki dyélyakyã a thèplòhtwõprẹ nıdũ hẹnuò, a ki nıbè thèhtwõprẹ tacủprẹ pã. ²⁵ Kayã tõprẹprẹ ki nıbè lỏ có hekhusıba a tẹduzãhtyathè tahe có tadúro a ki lacủkyã a thèhtwõprẹ tacủprẹ yè hẹnuò abwío dỏ lũngnè ítè? ²⁶ Kayã tõprẹprẹ dỏ a thétarẹ vã ná vǎlǎvǎngò yètahe tõprẹprẹ nuò, shyé- prẹlukayã aphúkhũ mǎhỏ vãy ki hyáhỏ ná a taryédutaryèhtũ ná aphè a taryédutaryèhtũ ná tanémòkphuphũ sǎsè tahe a taryédutaryèhtũ hỏpǎ akhẹnuò, vã ki thétarẹ kuỏke lũ pã. ²⁷ Vã hé mǎlakỏ có thĩ, kayã dỏ a ihtòò bí thĩklẹyè tahehenuò, bí èthì thýe tyahí tokhè, èthì ki myáhtyenỏ lahyã Cómarya hyã pỏhtyèpỏkẹ pã.”

*Jesũ Nẹklỏ Htulya Khỏkyã Ari-akyã
(Matteo 17:1-8, Marko 9:2-8)*

²⁸ Bí Jesũ hẹbèhtuỏ phúyè dỏkhyè a phũ bǎhỏ nyèlwıthýo akhẹnuò, a éní Petru, Giovanni ná Jakomo rò a cuỏhtya dỏ so tòmè alọ rò Byacè Jesũ kírẹ cuỏkwícỏbè bínuò. ²⁹ Bí a kwícỏbè akhẹnuò, amèthè htulyahtya khỏlỏ rò a hyecǎ tahenuò abũplyatakhehtya lỏplỉ có. ³⁰ Kayã hyã oluỏhtyakhýe bínuò thényè rò a hẹbè ná Jesũ. Èthì ma Mosè ná Prẹprọ Elia. ³¹ Rò a oluỏhtya tọ ná mỏkhu a tẹlítẹtakhe tahe rò a hẹbè ná Jesũ. Èthì hẹbè nıdyélũ ná nyetyato pãnuò Jesũ ki mẹlòmẹbǎhtya Cómarya a tẹtaze-one yẹnuò pã, rò a ki thýékyã bí vı Jerusalem akũnuò pã ari-akyã. ³² Petru ná a khỏbỏthýo tahe omyènisè tadúro bí èthì thénẹhtya akhẹnuò, a myáhtye Jesũ a taryédutaryèhtũ tahe htuỏnǎ kayã thényè ihtò otỏkuỏ ná lũ. ³³ Bí Mosè ná Prẹprọ Elia htecuỏkyã hó akhẹnuò, Petru hé Jesũ, “Byacè-, khǎlẹ bíyè tỏpho rò atwọ moryá lǎ. Pẹ ki isópẹ thĩ lẹthũ thuỏmè, tòmèrò nẹgnè, tòmèrò Mosè agnè, tòmèrò Prẹprọ Elia agnè.” (A hé phúyè tadúro a hékryã- ítẹnuò a thègnè nıdyè to.)

³⁴ Bí Petru hẹbè pǎprẹ akhẹnuò, ólủ tỏba hyã oluỏhtya rò a lapỏ tǎbıkýa èthì. Bí ólủ lapỏbỉ èthì akhẹnuò, a khỏpacẹ tahe thèisè lỏplỉ có. ³⁵ Rò ngỏprahte dỏ ólủ akũ rò a hé, “È ma vǎphúkhũ dỏ vã nwỏhtya htuỏhỏ è tõprẹ. Nıdǎ lahyã angỏ ní-.” ³⁶ Bí ngỏpra okuỏhỏ akhẹnuò, a khỏpacẹ yèthèhtuỏ myáhtye ná Jesũ okýa tũdủprẹ tõprẹ prẹ. Lỏ- tẹritẹkyã dỏ èthì myáhtye a htwỏhtya yètahenuò a hẹsoluỏ pẹ ù tõprẹ- to, bínuỏkhè èthì othuỏtakrũ nıdyè lỏplỉ prẹ.

*Jesũ Zasımẹ Pacẹ Prẹkhủphũ Dỏ Khínẻkhỉnỏ Mẹbè Lũ Tõprẹ
(Matteo 17:14-18, Marko 9:14-27)*

³⁷ Dỏkhyétõnyè, bí èthì o dỏ sokhu hıtǎ akhẹnuò, kayã bémũdu hyǎmyásũ có èthì tỏplutỏphè. ³⁸ Dỏ kayã bémũ aklẹ tõprẹnuò a èhtỏ, “Thára-! Vã kwithẻzỏ nẹ, nẹ myámỏ vǎphúkhũ yélé. Vǎphúkhũ oprẹ tõprẹ- tuỏ prẹ. ³⁹ Khínẻkhỉnỏ mẹbè lũ rò a èhtỏhtyakhýe. Htuỏrò a mẹtaryè lũ rò akýǎkũ bỏbẻhte. Khínẻkhỉnỏ yètỏduỏnuò, pwỏphuỏphuỏ- a mẹbè lũ rò a htecuỏ zũnyè to, a mẹcyèmẹcủ mẹ thèprǎladyá lỏ lũ. ⁴⁰ Vã kwithẻzỏ nẹ khỏpacẹ tahe ki vẻhtekýa pẹ lũ khínẻkhỉnỏyè tadúro èthì vẻhtekýa bẻto.”

⁴¹ Byacè Jesũ hé èthì, “Thĩ tẹzủtẹnyǎ oto, thĩ khǎlẻduỏ nyacỏ! Vã bè onyè tỏkuỏpǎ ná thĩ bátè pǎ? Vã tøbè khyáthẻdỏ nyèpẹkuỏpǎ thĩ bátè?” A hẹhtuỏ phũnuòrò a hẹke kayǎphè nuòtõprẹ, “Èhyǎ nẹ phúkhũ bíyè.”

⁴² Bí pacẹphè yètõprẹ hyã akhẹnuò, khínẻkhỉnỏ mẹlakhủtǎ lũ dỏ hekhu rò a mẹtaryè lũ. Rò Jesũ thèprwỏ khínẻyè, rò a zasımẹkyã pẹ lũ, rò a dyéakakhýe khyéthya ná aphè. ⁴³ Kayã o bínuò pwõ- tõprẹ khyéthukhyéthè lỏplỉ có Cómarya a tẹprỏtẹprýa shyosỏ yẹnuò có.

*Jesů Hébè Pó Atèthýě Ari-akyá
(Matteo 17:22-23, Marko 9:30-32)*

Bí ỳ pwỏ- tởprẻ khyếthukhyếthẻ lỏpảprẻ lỏ- Jesủ mẻ tẻprẻtẻprẻyả yẻtahe akhẻnuỏ, Jesủ hẻsoluỏ pẻ a khỏpacẻ tahe, ⁴⁴ “Nỉdả tặtẻ lahyả ngỏ đỏ và ki hẻsoluỏ pẻ thỉ khỏnyả yẻtahe nỉ-. Prẻlukayả aphủkhủ mảhỏ vẫyẻ, ỳ ki isẻ tặkyả ẻ đỏ prẻlukayả a takhukủ pả.”
⁴⁵ Manảrỏ a khỏpacẻ tahe thẻgnẻplỏ lủ tẻhẻbẻ yẻtỏmủ angỏlỏsả to. Thyảphủ ẻthỉ ki thẻgnẻ tẻmẻ nuỏ, ỳ beuỏbẻbủkyả angỏlỏsả prẻ. ẻthỉ sudyảbủ Byacẻ Jesủ tởprẻ- to.

*Ủpẻ Htwỏdulỏ Ủ Pảpẻ?
(Matteo 18:1-5, Marko 9:33-37)*

⁴⁶ Byacẻ a khỏpacẻ tahe krẻkryả nỉdyẻlủ nả đỏ ẻthỉ aklẻnuỏ, ỳpẻ ki htwỏdulỏ ỳ pảpẻ, phủnuỏ. ⁴⁷ Jesủ thẻgnẻ ẻthỉ atẻtanẻ đỏ a thẻplỏkủ tahe akhu-akhyẻ a ẻhyả pacẻ tởprẻ rỏ a nỏhyả kahtỏ lủ đỏ akhỏshẻẻ, ⁴⁸ rỏ a hẻ ẻthỉ, “Kayả đỏ a myả vằmẻthẻ rỏ a ki ẻmỏsủ pacẻphủ thỳnả yẻtỏprẻ tởprẻprẻnuỏ a ẻmỏsủ hỏ và hỏ. Rỏ kayả tởprẻprẻ đỏ a ẻsủ và nuỏma a ẻsủ prẻ đỏ a nỏhyảlyả và yẻtỏprẻnuỏ hỏ. Mẻtẻhẻrỏ, kayả đỏ a tanẻpatỉ nỉdyẻlỏ anẻ đỏ thỉklẻ tởprẻprẻ nuỏma kayả đỏ a htwỏdulỏ ỳ hỏ.”

*Kayả Đỏ A Htẻsủ Thỉ To Nuỏma, Mảhỏ Kayả Đỏ A Pỏ Nỉdyẻ Thỉ Hỏ.
(Marko 9:38-40)*

⁴⁹ Giovanni hẻhte, “Byacẻ- pẻ myảhtẻ kayả tởprẻ đỏ a cuỏ vẻtẻkyả khủnẻkhủnỏ tahe nả nẻmwỉ. A yỏ otỏkuỏ đỏ pẻamủkủ mỏto rỏ pẻ hẻ tặtủkyả lủ.”

⁵⁰ Manảrỏ Jesủ hẻsủ Giovanni, “Cuỏpủ mẻtặtủ tẻ ẻ tẻmẻ. Mẻtẻhẻrỏ kayả đỏ a htẻsủ thỉ to tahe nuỏma kayả đỏ a pỏ nỉdyẻ thỉ hỏ.”

Samaria Đỏ Tỏđỏ Đỏ A ẻmỏsủ Jesủ To

⁵¹ Bỉ mỏnyẻmỏthẻ phủhyảhỏ đỏ ỳ ki ẻhtẻyahỏ Jesủ đỏ mỏkhu akhẻnuỏ, a bẻlyả athẻplỏ nả a ki cuỏ đỏ vỉ Jerusalem. ⁵² Jesủ nỏcuỏone rẻ prẻthủ tẻritẻkyả tahe đỏ nyẻ, rỏ thyảphủ ẻthỉ ki taritaryả one pẻ Byacẻ agnẻ lỏ- plỉ nuỏrỏ, ẻthỉ htẻcuỏ nuỏ okủlỏ đỏ Samaria đỏtỏđỏ akủ. ⁵³ Manảrỏ đỏphủsỏphủ tahe ẻmỏsủ Jesủ to, mẻtẻhẻrỏ ẻthỉ thẻgnẻ tặtẻhỏ nả ẻ ki cuỏ hỏ đỏ vỉ Jerusalem hỏ. ⁵⁴ Bỉ a khỏpacẻ Jakỏmo nả Giovanni myảhtẻ ẻthỉ mẻphủyẻ rỏ, ẻthỉ hẻ Byacẻ, “Byacẻ, pẻ ẻtả mi đỏ mỏkhu rỏ nỏhyảlyả ỳkỷả lỏ ẻthỉ pả nuỏma nẻ thẻplỏ o to ẻ?” ⁵⁵ Jesủ tarỉ kạkhyẻ rỏ a thẻprỏ ẻthỉ. ⁵⁶ Rỏ ẻthỉ htẻcuỏ plehyả khỏkyả đỏ aruỏ tỏđỏ.

(Matteo 8:19-22)

⁵⁷ Bỉ ẻthỉ cuỏ đỏ klyỏlỏ akhẻnuỏ, kayả tởprẻ hẻ Jesủ, “Nẻ cuỏ bítẻ- tỏphỏ bẻbẻ, và ki krỏcuỏkuỏ nả nẻ rỏ và htwỏkuỏ nẻ khỏpacẻ.”

⁵⁸ Rỏ Jesủ hẻsủ ẻ, “Htwỉmỉ tahe o nả akủ, htủphủ tahe o nả apwỉ, tadủrỏ prẻlukayả aphủkhủ mảhỏ vẫyẻ, bỉ và lẻomyẻ kuỏ tabẻthẻprả khẻlẻ agnẻ prẻnuỏ a o tỏphỏ- to.”

⁵⁹ A hẻ kuỏke kayả đỏ aruỏtỏprẻ, “Krwỏkuỏ vắkhyẻ rỏ htwỏkuỏ và khỏpacẻ.”

Manảrỏ yẻtỏprẻ hẻsủ lủ, “Byacẻ, dyẻrẻ và ashủỏkhẻ đỏ và ki kạ ilủrẻ kuỏrẻ vảphẻ nỉ-.”
⁶⁰ Jesủ hẻsủ lủ, “Kayảthẻ yẻtahenuỏ, nỏlủ nỉdyẻđủ nả kayả đỏ a thẻẻ lahyả nuỏtahe. Manảrỏ nẻyẻ, cuỏ hẻsỏđỏnyả pẻrẻ ỳ nả Cỏmarya htẻyẻkẻ ari-akyả.”

⁶¹ Đỏ aruỏ pỏke tởprẻ rỏ a hẻ, “Byacẻ- và htwỏkuỏ nẻ khỏpacẻ, manảrỏ plwỏkỏ hẻmỏhẻyả kuỏrẻ và nả và hỉphủphủyảphủ tahe.”

⁶² Jesủ hẻsủ ẻ, “Kayả tởprẻprẻ đỏ a pủtặtẻ rỏ a tarỉ kạkhyẻ nuỏ, abwítaryẻ o đỏ Cỏmarya ahtẻẻakẻ agnẻ tỏcỏ- to.”

10

Jesủ Plwỏcuỏ Kayả Thuỏthỳótỏshẻ Nả Thẻnyẻ

¹ Htuỏrỏ Byacẻ Jesủ nỏwỏntẻ rỏẻ pỏ hỏ a khỏpacẻ đỏ aruỏ thuỏthỳótỏshẻ nả thẻnyẻ* rỏ a nỏcuỏ ẻthỉ tỏphỏ nả thẻnyẻ. Rỏ a nỏ cuỏ rẻ lỏ ẻthỉ đỏ đỏ pwỏtỏđỏ akủ, vỉ pwỏtỏđỏ akủ nả khẻlẻ pwỏ- tỏphỏ bỉ khẻlẻ đỏ Byacẻ kỏrẻ cuỏ yẻnuỏ tahe. ² A hẻ pẻ ẻthỉ, “Lẻkẻbuỏ akhẻlẻ oẻlẻ, manảrỏ prẻkẻbuỏ opatỉ- nyỏcỏ. Rỏ kwỉ lahyả lyảbyacẻ nả a ki nỏhyả prẻkẻbuỏ tahe

* 10:1 10:1 Liphả mú- nukẻ tahehenuỏ, a rả thuỏthỳótỏshẻ.

dó alyákhū yěnuô ní-. ³ Cuómô! Vă plwôcuô hó thì phú ừ plwôcuô thímí tahe dó htwimí tahe akłenuô hó. ⁴ Rũpyê bèbè, pyêhò bèbè, khuphá bèbè, phyécuoñí tă tôcô- tãmé ní-. Bì thì cuô dó klyálo akhènuô, cuô okuô hémohéryá tă ừ tôprê- tãmé ní-.

⁵ “Bì thì cuónuô dó hi tòmémê akú khènuô, héréłó, ‘Têthêplô kacúkabê ki o dù dó hiyê tòmê akú ní-!’ Hé lahyá phúnúô ní-. ⁶ Kayá dó a mọ tẹpẹtẹdwô ki o bínúô tôprê hénúôma, a ki nịbê dù nẹ tẹhémohéryá a tẹpẹtẹdwô yěnuô pã. Kayá dó a mọ tẹpẹtẹdwô ki oto hénúô, nẹ tẹhémohéryá tẹpẹtẹdwô yěnuô a ki kakhỵếtô khyếthýá dù dó nẹ o pã. ⁷ O bí hinuô tòmê akú rò hıbyacê dyéedyéô thì ítếtê- bèbè, tarú e lahyá, mẹtêhêrô prēmẹtẹphú tôprênuô, a tókò nịbè nyá akhwóakê. Cuóléomyê úhi tòmê htuô tòmê tãmé ní-.

⁸ “Thì cuónuô dó vự tởvự akú bikhếtê- bèbè nuô, ừ ki émosú thì kihêrô, ừ dyêe thì ítếtê- bèbè nuô, tarú e lahyá. ⁹ Zasımê pẹ kayá dó aswiasê bí vựnuô tởvự akú nuô. Rò hêso pẹ kayá o bínúô tahe, ‘Cómarya kírê pỏhtyêpỏkê amỏnyemỏthê nuô a hyátuỏphú hó ná thì hó.’ ¹⁰ Manárô bí thì cuónuô dó vự tởvự akú khènuô, ừ ki émosú thì to kihêrô, cuô dó klyádukuónuô, rò cuô hé, ¹¹ ‘Thì vựkú hemú dó a byáma pẹ khanyêlê yếtahenuô, pẹ thuỏtặkyá pẻhỏ thì hó. Pẻ thẻzủ nỏthẻgnẻ thì ná pẻ dyakyáhỏ thì hó. Manárô tởma lahyá ná Cómarya kírê pỏhtyêpỏkê amỏnyemỏthê nuô a hyátuỏphú hó.’ ¹² Vả hé thì, shyê- Cómarya cirya prẻlukayá pã akhènuô, ê ki thẻzỏnủ lỏklỏ pã có vự Sodom yěnuô ná a thẻzỏnủ vựyê tởvựnuô pã.

*Vự Dỏ A Zủeto Tahe
(Matteo 11:20-24)*

¹³ “Vự Chorazınphú thì-, tẻcirya ki hyábê málakỏ có thì pã. Thì vự Bethsaidaphú tahe bèbè, tẻcirya ki hyábê kuỏ có thì pápã. Tẻprỏtẻprya dó vả dyéluỏ pẻ hó thì tahenuô, vả ki dyéluỏ tỏbye dó vự Tyre ná vự Sido hénúôma, htyẻphủkẻphú bínúô tahe klyá onyáo dó kỏphẻmủkhu rò êthủ klyá kủthýáhtya hyecataprú dó a dyéluỏ ná êthủ zạ nủdủ khyẻ anẻ hó, êthủ ki mẻ lahyá phúyẻ nyẻlảhỏ. ¹⁴ Shyê- tẻcirya amỏnyẻ hyátuỏ pã rò, vự Tyrephú ná vự Sidophú yếtahenuô, Cómarya ki thẻzỏnủklỏ ná thì pã. ¹⁵ Vự Capernaumphú thì-, thì tanẻ dyẻ có lahyá thỉnẻ ná Cómarya dyahtyalỏ tuỏ có thì dó mỏkhu ẻ? A dyahtyalỏ tuỏ ná thì to. A ki vựtặkyá thì dó Mỏrapỏtỵa kủ pã!”

¹⁶ Jesú hé a khỏpacẻ shyẻthẻnyẻ yẻtahe, “Kayá dó a nủdả thỉngỏ tahe nuỏma máhỏ a nủdả hó vảngỏ hó. Kayá dó a htẻsủkyá thì tahe nuỏma a htẻsủkyáhỏ vả hó. Rò kayá dó a htẻsủkyá vả tahe nuỏma a htẻsủkyáhỏ kayá dó a nỏhyálya vả yěnuô tôprẻ hó.”

Kayá Thuỏthyỏtỏshyẻ Ná Thẻnyẻ Kakhỵẻ Tuỏ

¹⁷ Kayá thuỏthyỏtỏshyẻ ná thẻnyẻ kakhỵẻtuỏ lahyá ná tẻthẻluỏphỏphủ. Rò êthủ hé Byacẻ, “Byacẻ, bí pẻ pỏ ná nẻmwủ akhènuô, khỉnẻkhỉnẻ rò a cẻe có pẻngỏ có.”

¹⁸ Jesú hẻsủ êthủ, “Vả myáhtya Cómarya mẻpẻ khỉnẻricyá khuklỏ rò a o dó mỏkhu latẻ thýá có ná shyẻlủbỏ nuỏ có. ¹⁹ Nủdả lahyá! Thýáphú thì ki khẻzủcuỏ dó rựtahe ná dảmẻtahe akhu pã, rò thì ki mẻpẻkyá khỉnẻricyá khuklỏ dó a thẻhte thì yẻtỏduỏ a tẻprỏtẻprya tahe lỏ- plủ agnẻ pãnuỏ rò, vả dyẻhỏ thì tẻprỏtẻprya hó. Rò tẻ dó a ki mẻbẻmẻsẻ thì nuỏ a opả tôcô- to. ²⁰ Manárô, khỉnẻkhỉnẻ tahe cẻe thỉngỏ khukhyẻrỏ thẻkrủ lahyá tãmé ní-. Thẻkrủ lahyá dó ừ rảmả o hó thỉmwủ dó mỏkhu yěnuô.”

*Jesú Thẻkrủthẻlỏ
(Matteo 11:25-27, 13:16-17)*

²¹ Bínúôkhẻ, dó Thẻ Sảsẻ Byacẻ akhu-akhỵẻrỏ Jesú lỏbả ná tẻthẻkrủthẻlỏ rò a hé, “Kỏ- mỏkhu Byacẻ, hẻkhu Byacẻ, vả Phẻ Cómarya-, vả hẻbwủhẻtaryẻ nẻ, tẻ dó nẻ dya dóuỏdỏbủ pẻ prẻthủphẻphú tahe ná prẻpủthẻgnẻtẻphú tahenuô, nẻ dyẻluỏhtya pẻhỏ ná kayá dó a tanẻpatủ nủdyẻ anẻ thýánả pacẻphủ nuỏtahehỏ akhu-akhỵẻ, vả hẻbwủhẻtaryẻhtya nẻ. Kỏ- phẻ-, nẻ thẻplỏo thẻplỏtỏ mảnyáhỏ ná a kibẻ htwỏhtyanýa phúyẻhỏ akhu-akhỵẻ, vả hẻbwủhẻtaryẻ nyacỏ nẻ.

²² “Vảphẻ dyẻtặlỏ hó vả tẻpwỏ- tôcỏ hó. Phủkủ ma ừpẻnuỏ ừ thẻgnẻ tôprẻ- to. Thẻgnẻ tủprẻ phẻtỏprẻ prẻ. Rỏ phẻ ma ừpẻnuỏ ừ thẻgnẻ tôprẻ- to, thẻgnẻ tủprẻ phủkủ ná kayá dó phủkủ nỏwỏhtya lủ dó a ki dyẻluỏ pẻ lủ pã nuỏtahe prẻ.”

²³ Htuõrò Jesù tari kaxhyë dö a khõpacë tahe a o rò a hësohuõ pë èthi, “Lö- kayã dö a myáhtye hó tẽdõ thi myáhtye hó yëtahe tahenuõ, èthi nĩbèhó tẽsõrisõbũ hó. ²⁴ Vã hé pë bí, prëprë èprë ná khwi èprë dö a ohtwõprë dö- nyenu tahenuõ, èthi thẽzũ myáhtyekuõ lahyã tẽ dö thi myáhtye yënuõtahe tadúró èthi myáhtyenõ kuõũ to. Htuõto èthi thẽzũ nĩhuõkuõ lahyã tẽ dö thi nĩhuõ nuõtahe tadúró èthi nĩhuõnõ kuõũ to.”

Samariaphú Dõ Aryá Tôprë Atëdyá Khákhongó

²⁵ Prëithyõ tẽthyõtëthya athára tôprë kahtò rò a thẽzũ cemyámemyá Jesù a tẽcyátëdë tahe rò a sudyã Jesù, “Thára~, thyáphú vã ki nĩbè thẽhtwõprë tacúprë nuõ, vã tõbè mę phútë?”

²⁶ Jesù hësú è, “Lisãsë a tẽthyõtëthya hé phútë? Në hõbènò rò në thëgnë phútë?”

²⁷ Rò a hësú, “Thi bè mọ lõthulõthé thi Byacë Cómarya ná thi thëplõ simëlõ, mọ lõthulõthé è ná thi tẽohtwõprë lõ- plĩ, mọ lõthulõthé è ná thihẽthire, mọ lõthulõthé è ná thi tẽtanë lõ- plĩ. * Thi bè mọ nidyë thĩhi khãsõkhãshyë tahe phú thi mọlyã nidyë thĩnë nuõ. ”

²⁸ Jesù hësú è, “Në tẽhësú vã nuõma atõ hó. Ohtwõprë krwõ thyána në hénuõ, rò në ki nĩbè dü thẽhtwõprë tacúprë pã.”

²⁹ Manárò a thẽzũ dyëluõ anë phú kayã có tôprënuõ akhu-akhyë a sudyã Jesù, “Kayã o dö vãhi khãsõkhãshyë tahe rò ma ùpépë?”

³⁰ Jesù hësú lũ, “Bètõphuõ, kayã o tôprë, a o dö vĩ Jerusalem rò a cuõ dö vĩ Jeriko. Rò bí a cuõ akhënuõ, a cuõ tãşũ ná prëpũphe zëplëe ù tahe, rò èthi plwókyã lõ lũ hyeca, mũpõ lõ lũ rò a phũthyë talĩ có rò a dya-okyã prë lũ phúnuõ prë. ³¹ Bĩnuõakhë, prëlũtyã tôprë cuõrwókyã nuõtõbõ rò a myáhtye lũ tadúró a cuõvõkyã prë lũ prë. ³² Nyëtyato rò Leviphú tôprë hyãtuõkuõ bĩnuõ hó rò a myáhtye lũ tadúró a cuõvõkyã kuõ prëprë. ³³ Manárò Samariaphú tôprë htecuõklyã rò bí a hyãtuõ bí kayã bëpyãbësë yëtõprë a o akhënuõ, a myáhtye lũ rò a thẽzõnĩ lũ. ³⁴ A cuõ dö lũo rò a plõ pë lũnẽhtyã yëtahenuõ ná tẽkhuhtyë, rò a bobĩ pë lũ. A męhtuõ phúnuõrò a dyahtyanĩ lũ dö a tathilo, rò a cuõ thũ lũ dö siprëlëo hitõmë akũ rò a myákhwëni lũ bĩnuõ. ³⁵ Dõkhyë tonyënuõ, a phyëhte rũzye nyëbè† rò a dyë ná prëopõhi yëtõprë rò a hé lũ, ‘Myákhwëni ryã è ní- rò shyë- vã katũõ khyëthyã pã rò, alõ põ bá- tẽ pãnuõ vã ki dyë põ dü në pã.’ ”

³⁶ Rò Jesù mętadũkyã atëdyã rò a sudyã prëithyõ tẽthyõtëthya athára yëtõprë, “Në tanë myámyã kayã yëthẽthuõ akłë nuõma, bitëtõprë rò a htwo prëpũphe zëplëe ù yëtahe mũ lũ nuõtõprë ahi khãsõkhãshyë pë?”

³⁷ Rò a hësú Jesù, “Kayã dö a thẽzõ męcwõni lũ nuõtõprë prë.”

Rò Jesù hësú lũ, “Cuõ mękuõ phúnuõ ní-.”

Jesù Cuõolë Kuõ Martha Ná Maria

³⁸ Bí Jesù ná a khõpacë tahe cuõ plehyã põ klyã dö nyë akhënuõ, èthi cuõnuõ dö dõtõdõ rò prëmò dö amwi ná Martha héyë tôprënuõ a émõşũ lũ dö a hidókũ. ³⁹ Apuõprëmò dö amwi ná Maria o tôprë. Rò a onyã bí Byacë a khãduõshyë rò a njdã lũ tẽithyõithya tahe. ⁴⁰ Martha tanęsúsã ná a tẽphyëtëmę tahe akhu-akhyë, a cuõtõ dö Jesù a o rò a cuõ hé lũ, “Byacë- vã puõprëmò męcwõkuõ vã tãcõ- to, vã bëmę lõ nidyë tũdũ prë tôprë prë, rò në hé pë kuõ vã tãcõ- to è? Hé pë vã rò nõcuõ męcwõ kuõ vã to!”

⁴¹ Rò Jesù hësú lũ, “Martha, Martha! Nękũnëkyã rò në thëplõ súsã ná tẽmę émyëécõ có. ⁴² Manárò tẽ dö alõnuõ a o prë tãcõcõ tuõ prë. Maria nwóphyë htuõhõ tẽ dö aryãklõ yëtõcõ hó. Ù phyéphekyã cyã pã è tôprë- to hó.”

11

*Jesù Ithyó Pë Tëkwicõbë Ari-akya
(Matteo 6:9-13, 7:7-11)*

¹ Tõnyëkhë Jesù kwicõbë dö khãlë tõpho. Bí a kwicõbë htuõhõ akhë, dö a khõpacë tahe akłë tôprënuõ a hé lũ, “Byacë, ithyó pë kuõ pë tẽkwicõbë phú Giovanni ithyó pë a khõpacë tahenuõ.”

² Jesů hé ethĩ, “Bí thĩ kwĩcóbě akhěnuo, kwĩ lahyã phúyě ní: ‘Kó- phě- ù ki dyadudyahũ bezũbenyã nĩdũ nẹmwi sãse yě ní-. Nẹ ki hyã isoo nĩdũ nẹhtyēnẹkẹ ní-.

³ Dyépe pẹ lẹlẹđ dđ pẹ lobè è tonyè ná tonyè agnẹ yěnuo tahe ní-.

⁴ Plwōkyã péré pẹ tẹthũ tahe ní-. Mẹtéhéro pẹ plwōkyã htuđhó ù tẹmthũ dđ ù mẹthũ pẹ nuotahe hó. Nocuđnuo tã pẹ dđ tẹilo-ilyã aklěnuo tãmé ní-.’”

⁵ Htuđrò Jesů hé a khōpacẹ tahe, “Hėkuorẹ dđ thĩklě tōprẹpřenuo a ki cuo dđ a khōbóthyó tōprẹ ahi bí mōnẹkhě rò a ki cuohé lũ, ‘Khōbóthyó dyélọkuorẹ vã nẹkhómũ thuoklọ. ⁶ Vã khōbóthyó tōprẹ a cuoklyã rò a hyātuokũ vã rò vã lėdyeesù è sėesėo o pã tōcō- to hó.’

⁷ “Rò a khōbóthyó o dđ hidokũ yětōprẹ ki hėsũ lũ, ‘Mēsúsã pã tã vã tãmé. Vã mẹ mahó vãkadã hó, rò vã ná vãphũ tahe pẹ cuoomyě lđ hó. Vã kahtò dyé cyã pã nẹ to.’ ⁸ Phũnuorò vã hé thĩ, dđkhyě rò akhō yětōprẹ ihto dyé pẹ lũ khómũ, manárò dđ ethĩ yō mọ nĩdyé nyacó lũ akhu-akhyyě yěnuo mátò. A yō kwĩtadũ lũ akhu-akhyyě a dyé pẹ lđ lũ- tẹ dđ a lo nuotahe prě.

⁹ “Phũnuo akhu-akhyyě vã hé thĩ, kwĩ mđ lahyã, thĩ ki nĩbè pã! Myápũ mđ lahyã, thĩ ki myáhtye pã. Dòmđ lahyã kadãnuo, Cómãryã ki bãmđ pędũ thĩ pã. ¹⁰ Mẹtéhéro lđ- kayã dđ a kwitẹ tahenuo, a ki nĩbè pã, rò lđ- kayã dđ a myápũ tẹ tahenuo, a ki myáhtye pã, rò lđ- kayã dđ a dđ kadã tahenuo, Cómãryã ki bãmđ pẹ lũ pã.

¹¹ “Thĩ dđ a htwō phě tahenuo, thĩphũ ki kwie thĩ tẹphũ rò, thĩ dyée è ná rĩ nuoma a o nyã tōprẹprẹ ẽ? ¹² Mátorò thĩphũ ki kwie thĩ shyėdye rò thĩ dyée è ná dãmẹ ẽ? ¹³ Thĩ ma kayã dđ a cyėricyã taheprě tadũrò thĩ thėgně dyée thĩphũthilye tahe ná tẹđđ aryã tahe có kihérò, tanemyãmđ lahyã thĩphě dđ mókhu yětōprẹnuo, a ki dyé tãtẹ málakò pẹ có kayã dđ a kwĩhtya lũ Thė Sãsė Byacẹ yěnuo pã.”

Jesů Ná Beelzebul

(Matteo 12:22-30, Marko 3:20-27)

¹⁴ Jesů vẹhtekyã khĩné dđ a mepẹ ù nuotoduđ. Bí khĩné htecuoklyã htuđhó akhěnuo, kayãpẹ yětōprẹ hėbè cyã kakhyyě khyěthya rò kayã bėmũ tahe khyěthukhyéthė nyacó. ¹⁵ Manárò kayã tahehe rò a hė, “A vẹhtekyã cyã khĩné tahe phyyě nuoma mápřé khĩné khuklodu Beelzebul dyé lũ tėtaryeprōprya prě.” ¹⁶ Kayã dđ aruo tahe hyãkwĩ khákhomyábyepřé Jesů ná a ki dyėlũđ pẹ ethĩ tẹprōtėprya dđ a o dđ mókhu hyã tōcōcō.

¹⁷ Manárò Byacẹ Jesů thėgně ethĩ tėtane tahe rò a hé ethĩ, “Kėtōkẹ akũnuo akayã tahe kisákipã nĩdyėđũ lũ tōprẹ ná tōprẹ kihérò a lųpruđlųpryãkyã pã. Hiphũphyãphũ tōmuđ dđ a krũklě nĩdyé lũ to rò a kiklyėkingã nĩdyé lũ hėnuo, a ki lųpruđlųpryãkyã lđ lũ pã. ¹⁸ Phũnuo akhu-akhyyě, khĩnėricyã khuklò ahtyėakẹ ki o ná khĩnékhĩnđ dđ a mėtakhwótakẹ nĩdyé khyělũ tōmũ ná tōmũ hėnuo, a oklōsoma cyã to. Mamėtě vã hé phyyě hėnuorò, thĩ hé ná vã vẹhtekyã khĩné tahe nuoma mápřé Beelzebul dyé vã tẹprōprya akhu-akhyyě prě, thĩ hé lahyã phũnuo. ¹⁹ Ki vã vẹhtekyã khĩné tahe ná Beelzebul a tẹprōtėprya prě hėrò, thĩ khōpacẹ tahe vẹhtekyã khĩnėtahe ná ùpẹ a tẹprōtėprya pẹ? Thĩ hėbè yě athũ prě nuo, thĩ khōpacẹ tahe ki khyáluđ athė pã. ²⁰ Manárò, vã ki vẹhtekyã khĩnékhĩnđ yėtahe ná Cómãryã a tẹprōtėprya kihérò yěnuoma a zũlũđhó ná Cómãryã ki hyã pōhtyėpōkẹ yěnuo a hyātuđhó dđ thĩ o hó.

²¹ “Bí kayã hěshyoresò tōprẹ opwōdwo nĩdyé ná a takuđtabě rò a opō nĩdyé ahi akhěnuo, a tãmuđtãtẹ tahe lamé cyã to. ²² Manárò, bí kayã hěshyoresoklò ná è tōprẹ hyãápėkyã è akhěnuo, a ki phyėphekyã lđ lũ takuđtabě dđ a thėlẹ nĩdyé yėtahe rò a tãmuđtãtẹ yėtahenuo, a ki ibě pẹ lđ ná akhō tahe pã.

²³ “Kayã tōprẹprẹ dđ a pọ nĩdyėkuđ vã to nuoma, mǎhó kayã dđ a htėkyã hó vã hó. Kayã tōprẹprẹ dđ a ihtuđpló cwōkuđ vã to nuoma mǎhó kayã dđ a mẹ lųpruđlųprya tẹ hó.

Khĩnékhĩnđ A Kakanuđ Mėbėkhyě Ũ

(Matteo 12:43-45)

²⁴ “Bí khĩnékhĩnđ tōduđ htecuoklyã htuđhó dđ kayã tōprẹ akũ akhěnuo, a htecuđ dđ khǎlėkrǎkrě tōpho rò a cuo myápũ akhǎlẹ lėokuđ tabėthėprã tadũrò a ki myáhtye akhǎlẹ

tôpho~ to hérò, a hélyá nídyé ané, ‘Vá ki kaxhyé khyéthya dǒ váhi dǒ vá lèhtecuókyá è nuótómé hénì,’ a hé phúnuó. ²⁵ Rò bí a kaṭuǒ khyéthya dǒ kayá nuótòprè a o akhènuó, a kamáyhtye dǒ akhálé lye yènuó, apliaphuó ryá, a o tanátashuó twóryá lǒpli có pwǒtócó. ²⁶ Rò a htecuó ékaní pǒ akhó dǒ a cyèricyá lǒklǒ có ná lǐnuó thuóthyótóduó có rò èthí kaxkanuó o lahyá bínuó. Rò kayá nuótòprè ki cyé lǒklǒ có ná a khálélye nuó có pá.”

Tèsǒri Málakó

²⁷ Bí Jesú hébèhtuó ngó phuyé akhènuó, prèmò tòprè o dǒ kayá oróóé aklé rò a èhtócuó Jesú, “Prèmò dǒ a phúo nídyé nè rò a dyéónú nídyé nè nuótòprè nuóma máhó prèmò dǒ a nǐbè tèsǒri hó.”

²⁸ Manárò Jesú hésú lǐ, “Kayá dǒ a nǐbè málakó tèsǒri nuóma máhó kayá dǒ a nǐhuó Cómarya aláangó rò a cǔe nuótahe prè.”

Ū Kwímýá Tèprǒtèprya Tôcô
(Matteo 12:38-42, Marko 8:12)

²⁹ Bí kayá bémú hyáplu ná hyáplu dǒ Jesú o akhènuó, Jesú hé èthí, “Kayá yètòhtǔ tahe acyèricyá nyacó. Èthí cuókwmýá tuǒ vá tèmè tèprǒtèprya tôcô manárò vá ki dyéluó pètúprè èthí tèprǒtèprya tôcô dǒ athyaná Prèprǒ Jona nuó pá prè. ³⁰ Phú Jona htwóhtya tèmátèdyá tôcô dǒ Ninevephú tahe agnènuó, prèlukayá aphúkhú máhó vǎyé a ki má kuódú tèmátèdyá tôcô dǒ kayá khónyáyé tóhtǔ tahe agnè pá. ³¹ Tèciryá amónyè pá tónyènuó, ké dǒ cilyá tǒkyé akhwímúǒ Sheba ki ihtò tǒkuó ná kayá dǒ a htwòprè khónyáyé tóhtǔ tahe pá rò a ki betèthú dǒ èthí yètahe aǒ pá, mètèhèrò thyáphú a nǐhuónó kuó Khwí Solomo a tètíthyóithya dǒ a lǒbǎ ná tètíthé yètahe agnènuòrò, a o có dǒ kéyè dǒ aruó tóké tadúró a hyá có. Rò vá hé thǐ, kayá dǒ aduklǒlǒ có ná Khwí Solomo nuó a o býé tòprè. ³² Shyé- təciryá amónyè pá tónyènuó, vǐ Ninevephú tahe ki ihtò rò betèthú dǒ kayá khónyá yètòhtǔ tahe aǒ pá, mètèhèrò bí èthí nǐhuóbè Jona hésodónyá pè èthí akhènuó, èthí za nídu kyálǒ. Rò vá hé thǐ, kayá dǒ aduklǒlǒ ná Jona nuó, a o býé tòprè.

Néklǒ Atèlǐ
(Matteo 5:15, 6:22-23)

³³ “Ū isǐlǐ htuó mi rò ù dyauóbí lǐ takhyá~ to, kimátorò ù dya lǐ dǒ cǒlǐ takhyá~ to. Thyáphú a ki lí pè kayá dǒ a hyánuó tahe agnè rò, ù dyahtya è dǒ mikòrèkhu. ³⁴ Thǐ mètèplò tahe nuóma athyaná mikǒ tǒmé dǒ thǐ néklǒ agnè yènuóhó. Thǐ mètèplò ki lisèryá hérò, thǐ néklǒ síprèlǒ luólíphó ryálǒ hó, manárò thǐ mètè ki khi hérò, thǐ néklǒ síprèlǒ a khúlǒplǐ hó. ³⁵ Mèphúnuòrò tètì o dǒ thǐkú yènuó, thyáphú a ki htwó tá tèkhítèlǒ támènuó, rǒnǐ lahyá thǐné ní~. ³⁶ Phúnuòrò thǐ néklǒ síprè ki lǒbǎ ná tètì, rò a ki o dǒ tèkhítèlǒ akú to hénuó, a ki lítakhèrasó lǒ thǐ nèsíprè thyáná mikǒ tǒmé lí takhèrasóhtya dǒ thǐgnènuó pá.”

Jesú Betèthú Dǒ Pharisèophú Ná Prèithyó Tèthyótèthya Athará Tahe Aǒ
(Matteo 23:1-36, Marko 12:38-40, Luka 20:45-47)

³⁷ Bí Jesú hébèhtuó akhènuó, Pharisèophú tòprè ée lǐ dí rò a krwócuókuó dǒ lǐhi. Èthí kírè e lahyá hó dí rò a cuó onyǎo lahyá dǒ díré khǎshyé. ³⁸ Jesú kírè esèe akhènuó, a síplǐ kuóú ataku to rò Pharisèophú dǒ a kremyá lǐ yètòprènuó, a khyèthukhyéthé kanó~ to, mètèhèrò Judaphú aléklǒ o ná bí ù e tyahí sè tonuó ù tòbè síplǐrè takhu.

³⁹ Phúnuó akhu-akhyé Byacè Jesú hésú lǐ, “Pharisèophú thǐ, thǐ síplǐ ryá nyacó bèlǒ ná díbè dǒ akló nuótókyé có. Manárò dǒ thǐ théplòkúnuó, a lǒbǎ có ná təkóvèkópura e nídyényè ná tèmúmýaricyá thítahe có. ⁴⁰ Kayá olóoklǒ thǐ~, Cómarya dǒ a byálya təkaklǒ yètòprènuó, akú nuóma a byálya, máto è? ⁴¹ Tè dǒ a o dǒ thǐ bèlǒkú ná thǐ díbèkú nuótahenuó, dyékýá ná kayá sóphásoryaphú nuó túma tètǒ~ plǐ ki mwòplǐ lǒ dǒ thǐgnè prè.

⁴² “Pharisèophú thǐ~ təciryá ki bè málakó có thǐ pá, mètèhèrò thǐ phyé lǒvyaè, bòkhèlè ná lǒ~ thòtǒbyalè yètahenuòrò thǐ lǔtyá ná Cómarya pwíshyètòpwí. Manárò thǐ myá bèkhatǒphúókýáhó təcótètè ná tèmó Cómarya tahe hó. Thǐ dyé pwíshyètòpwí nuóma amá hó. Túnuòhtóto, thǐ tòbè dyakýánǐ təcótètè ná tèmó Cómarya yènuótahe to.

⁴³ “Pharisëophú thĩ-, tẹciryra ki bè málakõ có thĩ pã, mẹtèhèrò thĩ théžú onyão lahyã khãlè htyalõ dõ ù bezúbenyã è dõ tẹcóbèhòkũ nuõtahe, htuõto dõ klékũ nuòbèbè thĩ théžú nõhèbè bezú nĩ ù ná thĩnè.”

⁴⁴ “Tẹciryra ki bè málakõ có thĩ pã, mẹtèhèrò thĩ thyáná luõkhu dõ ù mèmámędyã lù to tahe, rò kayã tahe cuõ dõ lùkhu tadúro ù thégnè ná luõkhu mato.”

⁴⁵ Prèithyó tẹthyótẹthya athará tởprè hé Byacè, “Thará-, nẹ hé ngõ yětòmũ nuõma nẹ hé takhwótakè hé mũmyáricyã prè pẹ vã.”

⁴⁶ Rò Jesũ hếsũ è, “Prèithyó tẹthyótẹthya athará thĩ-, tẹciryra ki bè málakõ kuõ có thĩ pãpã, mẹtèhèrò thĩ dyahtya tẹthyótẹthya dõ ùlõ dõ athyaná tẹvítẹzã dõ ùvíúzá zú è to tahe, manáro thĩ rò, thĩ ki cợcwõ pẹkuõũ tẹvítẹzã yètahe agnẽnuõ, thĩ ki cợhtyacwõ kuõ prè ná thĩ kanõ tòmẽ prẽnuõ, thĩ hyãtòbè to.

⁴⁷ “Thĩ bèbè, Cómarya ki ciryra málakõ có thĩ pã, mẹtèhèrò thĩ byã pẹ prèprõ dõ thĩphyèthĩphuõ mẹthyè èthĩ mú- nukhẽ nuõtahe aluõkũ ná lõ nuõ. ⁴⁸ Phũnuõrò thĩ dyéluõ lĩphõ cõhõ thĩnè ná thĩ thẽplõ oicũ tợkuõ, thĩ thẽplõ thyákuõhõ ná thĩphyèthĩphuõ dõ- nyẽnu tahe mẹtethũ nuõtahe hõ. Mẹtèhẽnuõ thĩphyèthĩphuõ tahe rò a yõ mẹthyè prèprõ nuõtahe, thĩ rò thĩ yõ byã pẹ prèprõ nuõtahe aluõkũ a yõ mẹnũ. ⁴⁹ Dõ tẹtítẹkyã yètõcõ akhu-akhyè, Cómarya o ná a tẹthíphè rò a hé, ‘Vã ki nõhyã pẹ èthĩ prèprõ tahe, ná prèdõnyãphũ tahe pã, rò èthĩ ki mẹthyèkyã tahehe pã, taheherò èthĩ ki męcyèmęcũ lũ pã.’ ⁵⁰ Phũnuõ akhu-akhyè cáhtya dõ hekhuwólũ mókhuhtwõtthè akhè, lõ- kayã dõ a mẹthyè prèprõ tahe a tẹthũnuõ, Cómarya ki ciryra dõ kayã yètõhtũ yètahe pã. ⁵¹ Vã hé thĩ-, cáhtya bí Adam aphũ mẹthyè nĩdyè apuõ Abèlè nuõrò tuõghyã dõ ù mẹthyè Zekaria dõ tẹlũtã akhãlè ná tẹkhãlèsãsè aplèkũnuõ, Cómarya ki ciryra málakõ có dõ thĩ yètõhtũ tahe pã.

⁵² “Prèithyó tẹthyótẹthya athará thĩ-, tẹciryra ki bè málakõ có thĩ pã, mẹtèhèrò thõhti dõ ù lẹvĩmõ tẹthíphè ahi akadá yẽnuõ, thĩ phyecuõkyã. Thĩnè nĩdũ rò thĩ nuõ toto, kayã dõ a théžú cuõnuõ tahe rò thĩ mẹtãtũ èthĩ thĩ.”

⁵³ Bĩ Jesũ htecuõkyã htuõhõ èthĩ khãlè akhẽnuõ, prèithyó tẹthyótẹthya athará tahe ná Pharisëophũ tahenuõ, a mẹtakhwótakè nyacõ lũ rò pũ sudyãhtõsudyãlyã èlã lũ ngõ tahe.

⁵⁴ Thyãphũ èthĩ ki pũnĩ lũ tẹhèbèthũ tahenuõrò, èthĩ opõ nĩdã lũ tẹhèbè tahe.

12

Tẹdyèrõ Kayã Cyézócõtẹ Byepréanè Tahe Ari-akya

¹ Bĩnuõkhè kayã bẽmũ dõ arĩkũ hyã oplõoplũ bãtapĩ lõ có, a tuõ có dõ tởprè ná tởprè zĩbè khyè có lũ akhẽnuõ, Jesũ hếso-one a khõpacẹ tahe, “Rõnĩ lahyã thĩnè ná Pharisëophũ tahe ahuõmũ dõ èthĩ cyézócõtẹ byeprè anẹ nuõtahe ari-akya. ² Lõ- tẹ dóuodõbĩ tahenuõ, Cómarya ki bãmõhtya luõlõ è pã, rò lõ- tẹmẽhuõmẹthwé tahenuõ, Cómarya ki męhteluõlõ è pã. ³ Phũnuõ akhu-akhyè ngõ dõ nẹ hẽbè dõ mókhi tahenuõ, ù ki nĩhuõke è dõ mỗsẽklẽ pã. Htuõrò ngõ dõ nẹ hẽbèhuõhèbèthwé è dõ hidókũ tahenuõ, ù ki htya èhtõluõ è dõ hĩkhuklwókhu pã.

Kayã Dõ Pẹ Tõbè Thếisẽ È (Matteo 10:28-31)

⁴ “Vã khõbõthyõ thĩ-, vã hé thĩ, kayã dõ a mẹthyè cyã thĩ nẹklõ tadúro dõkhyẽnuõ, a męcyèmęcũ cyã pã thĩ to tahenuõ, thếisẽ tã è tãmé. ⁵ Thĩ tõbè thếisẽ ùpẽ nuõ, vã ki dyéluõ péré thĩ. Thếisẽ lahyã Cómarya dõ a mẹthyè cyã thĩ nẹklõ rò dõkhyẽnuõ a o pã ná a tẹprõtẹprya dõ a ki vĩa thĩ dõ Mórãpõtya kũ pã yẽnuõ tởprè nĩ-. Vã ki hé pợ khyèthya thĩ ná thếisẽ lahyã è nĩ-. ⁶ Htuprèphũ nyãbẽnuõ ù isè prè lũ ná rũzye nyãmýè prè vãheto? Manáro Cómarya sõtapa èthĩ tõbè- to. ⁷ Lõ- thĩ khuluõ dõ thĩ khuklõlõ nuõtahe córõ, Cómarya dyãbè one htuõlõplĩ cóhõ. Thếisẽ tãmé! Thĩ nguduprĩdu klõlõ có ná htuprèphũ nuõ tởplutõphè có.

Tẹõlyã Phýesũ Ná Tẹhtébísũkhyè Kristu (Matteo 10:32-33, 12:32, 10:19-20)

8 “Vã hé thĩ, ùpěpě- bèbè a ki ólyã ná Jesũ Krĩstu ma vã Byacè dõ kayã éprè a mètènyè hénuò, prèlu aphúkũ mãhó vãyè, vã ki ólyãkuòdũ è phúnuò dõ Cómarya a tanémókhu-phú tahe a mètènyè pã. 9 Manárò ùpěpě- bèbè a ki htésúbĩkyã* vã ná a zũe vã to dõ kayã éprè a mètènyè hénuò, prèlu aphúkũ mãhó vãyè, vã ki htésúbĩkyã kuò è dõ Cómarya a tanémókhu-phú tahe a mètènyè pã. 10 Lõ- kayã dõ a héthũ prèlukayã aphúkũ mãhó vã yènuò, Cómarya ki plwókyã lütèthũ prè. Manárò kayã dõ a héthũ Thé Sãsè Byacè nuò, Cómarya plwókyã cyã pã èthĩ tètũ to.

11 “Shyé- ù pũthũcuò thĩ dõ tètòbèhòkũ pã akhènuò bèbè, dõ khwĩdu tahe anyèhyã pãnuò bèbè, ná dõ prèpòhtyèpòkè tahe a mètènyè akhèpãnuò bèbè, nè tòbè hébè takèbĩ nĩdyè nènè phútè rò nè tòbè hèsũ phútènuò bèkúbèkyã tãmè ní. 12 Mètèhèrò shyé- nè tò hébèhò ashuòakhè pãnuò, Thé Sãsè Byacè ki ithyótã dù nè ná nè tòbè hébè phútè pã nuò pã.”

Tèhèbèkhákhò Kayãduzá Dõ Athèplò Plõphé Kuòũ To Tôprè

13 Dõ kayã éprè akłè tòprènuò a hé Byacè Jesũ, “Thará- hé pèkuò vã vyãprèkhũ ná a ki ibè pèkuò vã ucètazè dõ pèphè bekyã pé pènuò tahe.”

14 Rò Jesũ hèsũ è, “Ma ùpè dyahtya vã ná vã ki htwò pé thĩ prècirya tè, mãtorò prè ibè pé thĩ ucètazè dõ thĩ thényè aplèkũ nuò pè.” 15 Htuòrò a hé pò èthĩ, “Oròoryè lahyã, cuòvò khèvòkyã lahyã tèmýápũ kòvèkòpra e nĩdyè dùgnè† nuòtahe ní-, mètèhèrò kayã tòprènuò, a duzáhtyathè còbátè- bèbè, a tètduzáhtyathè yènuò a meryã cwòcyã lũ tètòhtwòprè tòcò- to.”

16 Htuòrò Jesũ hé èthĩ ná ngòkhákhò tòmũ, “Bètòphuònuò kayã duzáhtyathè o tòprè, rò a o nĩdyè ná aprè tólè rò a tèmòtèbò tahenuò, a thètwtèthèryã nyacò. 17 Rò a tanè nĩdyè anè, ‘Vã lèklòplò vã thòthèvèphò yètahe agnènuò, a khãlèkhãbya o pã to hó, rò vã bè mè phútè?’

18 “Yètòphuòrò a hé, ‘Vã ki mephúyè pã hénĩ, vã ki mepruòkyã vã cyã yètahe rò vã ki isòhtyadu isòhtyalyã taple klò ná yètahe, rò vã ki klòplòdya-plò lõ ná vã thòthèvèphò, vãbuòvãnuò ná vã tãmuòtãtè tahe bĩnuò pã hénĩ. 19 Htuòrò vã ki hélyã nĩdyè vãnè, Phèbwĩryã, nè dya-oplò lõ hó tètwtè- tòcò dõ nè ki eonĩ nyè nĩdyè cò è ènaèlè cò pã. Omyè ná emò, ekòòbã, okacyãkábè mò.’”

20 “Manárò Cómarya hé lũ, ‘Phèlòoklò, yètòthè pã ma vã ki phyèhtekyã hó nè thèhtwòprè pã. Phúnuòrò lõ- tètè dõ nè beplò one dõ nègnè yètahenuò ùpè tòprè ki nĩbè pã pè?’”

21 Rò Jesũ hé, “Kayã tòprèprè dõ a beplò nĩdyèdũ a tètduzáhtyathè dõ agnè, manárò dõ Cómarya a mètènyènuò, a ki sòphàsoryã hénuò a ki htwòhtya thyáphũ yènuò pã.”

Tètũenĩ Cómarya (Matteo 6:25-34)

22 Htuòrò Jesũ hé a khòpacè tahe, “Phúnuò akhu-akhyè vã hé thĩ, bèkúbèkyã tã dõ thĩ tètòhtwòprè agnènuò tãmè. Thĩ loe loò agnè bèbè, thĩ lokúlothyã bínã thĩ nèklò agnè bèbè, bèkúbèkyã tã lahyã tãmè ní. 23 Mètèhèrò thĩ tètòhtwòprè nuò a lodulòklò pã có ná thĩ lèlèlè có, rò thĩ nèklò yènuò a lodulòklò pã có ná thĩ lèklũlèthyã tahe có. 24 Tanemyã lahyã cóvè tahenuò, èthĩ isòiplũ kuòũ tètklwítèlwĩ to, a kèplòbedwò kuòũ tètètèphò to. A lèbeplò lèlèlè khãlè o kuòũ to, a lèbeplò buòcyã o kuòũ to tadúró Cómarya buòebuò èthĩ. Phúnuòrò, thĩ yètahenuò, thĩ nguduprĩdu lòklò có ná htũ yètahe có. 25 Dõ thĩkũthĩkyã akhu-akhyèrò, thĩ cwĩhtũhyã èhtya cyã nĩdyèklò pò thĩ mòmnyèmòthè takiphũ prènuò a o tòprè- to. 26 Cwĩhtũhyã pò mòmnyè phúyè takiphũ prè rò, thĩ ki meryãto hénuò thĩ cuò bèkúbèkyã tuò tètè dõ aruò tahe mètè?”

27 “Tèphòtèkĩ nuòtahe a phèhtyaphòhtya lahyã phútènuò, tanè myãmò lahyã. Èthĩ erylã kuòũ tòcò- to, a ihĩ kuòũ taphyã to tadúró vã hé thĩ-, Khwĩ Solomo dõ a o có ná a tètduzáhtyathè lõ- plĩ có yètòprènuò, a hyeçã dõ atwò krũnyãlè ná tètphò nuòtòphò prènuò a o tòbã- to. 28 Kõ- kayã tètũpatĩ thĩ-, mĩmò tahenuò, yètònyè a o lahyã dõ nyekhu, paròpã

* 12:9 12:9 Tahehe nuò a hé ná sumwò † 12:15 12:15 Kayã tahehe rò a hé ná “lòphã” thyaná myangò nuò. Mãtorò “Thèlò útè.”

ũ isúnuõkyã è dô mikũ præ tadúró Cómarya dyékũdyéthyã è kihéro a ki dyékũdyéthyã ryã lôklõ pã có thì ná nuô pã. ²⁹ Phúnuô akhu-akhyé, bèkũbèkyã bèzòbèthi tă lahyã támé. Tô ekryã pã ité, tò ôkryã pã itenuô, tanę tă lahyã támé ní. ³⁰ Mętěhéro, kayã dô a zũenyãe kuõũ Cómarya to tahenuô, akũakyã, a myápũmyávyã lahyã phúnuôhó. Tę dô thì lo tahenuô thì phę thęgnędũ hó. ³¹ Bèzòbèthi tă lahyã phúnuô támé! Myápũ lahyã tẹ dô a lodu dô Cómarya ahtyëakékũ nuôtahe rò lõ- tẹdõ thì lo yětahenuô, Cómarya ki dyé kuõpõdũ thì pã.

Tęduzãhtyathę Dõ Mókhu
(Matteo 6:19-21)

³² “Kõ- thímímũ patípũhũ thì-, théisé támé ní-, mętěhéro thìphę thęplõ dô a ki dyé thì ná ahtyëaké hò. ³³ Isękyã thì tãmuõtãtę tahe rò męlũ ná kayã sỏphásoryaphũ nuôtahe. Thì ki męphúnuô herò thì benuô oplõ lahyã hó thì tẹduzãhtyathę dô rũpyę dô a lazę pęto yęnuôtahe akũ hó. Dõ thì dyé kayã sỏphásoryaphũ tahe phúnuô khukhyé, a ki htwõhtya pę thì tẹduzãhtyathę dô mókhu pã. Thì ki dya-oplõ dô mókhu henuôma, thì tẹduzãhtyathę yětahenuô a yokalyã tocyã tỏphuo- to, pręehuõehi tahe ehũocyãto, akręahtwo mepyé cyã to akhu-akhyé dya-oplõ lahyã dô mókhuuõ. ³⁴ Mętěhéro, thì tẹduzãhtyathę obítę tỏphouuõ, thì thęplõ otõkuõ bínũ.

Lulé Dõ A Thãklyã Tahe
(Matteo 24:45-51)

³⁵ “Otaritaryã one lahyã thĩnę dô thì ki mę tẹmę agně, rò nyãhtya one lahyã thĩnyãhtõ, sĩli one lahyã thĩmi tahe. ³⁶ Mę lahyã phú hĩbyacé o dô pwę kạsỏmęsỏdya kạ rò alulé tahe opỏsũnĩ lũnuõ. Bí a kạ dùnuõ kadã akhẽnuõ, alulé tahe bãmõ pę lũ kadã tỏphuoũtũ. ³⁷ Lulé dô abyacé kạmyãhtye ethĩ ná a othãklyã, a otaritaryã one lahyã anę tahenuô, a nĩbè lahyã tẹsỏri. Vã hé málakõ có thì, Byacé yětỏprẽnuõ a ki kũhtyathyãhtya pręmętẹphũ ahyecã rò a ki nõnyãõ ethĩ thyanã sỏprę tahenuô pã, rò a ki buõebuõõ ethĩ pã. ³⁸ A ki kạ dô mõnękhẽ bèbè, mãtoro dô mỏlĩromũ ù omyẽpã akhẽ bèbè, a ki kạmyãhtye ná ethĩ otaritaryã one anę henuôma, ethĩ ki nĩbè málakõ có tẹsỏri pã. ³⁹ Manarõ thẽnęhtyabè lahyã vã ki hé pę thì yęnuõ ní-. Hĩbyacé ki thęgnę ná pręehuõ kớrę hyã ashuõakhẽ henuôma a ki opỏsũ rò pręehuõ hyãnuõbũ to. ⁴⁰ Rò thì yětahenuõ bèbè, otaritaryã one kuõ lahyã thĩnę ní-, mętěhéro shuõkhẽ bí thì tanętuõ to pãnuõ, pręlukayã aphũkhũ mặhõ vãy ki hyã pã.”

Lulé Dõ A Thęplõcõ Ná Lulé Dõ Athęplõ Takã

⁴¹ Petru hé, “Byacé- nẹ hé ngỏkhãkho yęnuõma dô pęgnę ế? Mãtoma, kayã pwõ- tỏprę agně ế?”

⁴² Byacé hếsũ lũ, “Phúnuõrò, a htwo lulékhuklõ dô acó rò a o ná tẹthíphe tỏprẽma ửpę? Lulékhuklõ dô acó yětỏprę nuõma mặhõ kayã tỏprę dô abyacé ki dyétã lõ alulé aruõtahe dô lũ takhukũ rò a ki nõmyãnỏkhwẽnĩ lũ ná ethĩ, rò è ki dyéetỏdyéõbè pę ù ashuõakhẽ tỏphuo ná tỏphuo nuõtỏprę pã mặtõ ế? ⁴³ Abyacé ki kạmyãhtye ná a lulékhuklõ yětỏprę mę tẹmę kihéro a ki dyé lũ tẹmęnĩkhwókè pã. ⁴⁴ Vã hécócõ- có thì, Byacé yětỏprę a tãmuõtãtę lõ- plĩnuõ a ki dyétãlõ dô lũ khadãkũ pã rò a ki nõmyãnỏkhwẽnĩ ná lũ pã. ⁴⁵ Manarõ lulékhuklõ yětỏprę ki hẹlyã nĩdyé anę, ‘Phũ- ná vãbyacé kạkhyẽma anyẽ- lã pã kôle,’ a hé rò amũapõnĩ lulé pręmỏprękhũ tahe, htuõrò a emũõpryã. ⁴⁶ Rò shuõkhẽ bí a tanę tuõtõ rò a eõ sỏtapã tỏnyẽnuõ, abyacé ki kạkhyếtõ bínũ tỏnyẽ pã. Abyacé ki ciryacyę ciryacũ lũ pã rò a ki dyanuõ tỏkyã lũ ná kayã dô a zũe kuõũ Cómarya to nuôtahe pã.

⁴⁷ “Lulékhuklõ dô a thęgnếhõ abyacé a tẹthếzũ tadúró a ki o taritaryã one anę to, htuõto a ki męphũ abyacé a tẹthếzũnuõ to henuõ, abyacé ki ciryã plĩsę nyacõ lũ pã. ⁴⁸ Manarõ lulékhuklõ dô a thęgnế abyacé a tẹthếzũ to tỏprẽnuõ, ki a męthũ tẹ tỏcõcõ dô a tỏkõ plĩ lũ henuõ, abyacé ki ciryã plĩsę yakhyeklõ lũ pã. Kayã dô a nĩbè ế tęcýãtẹdè tỏprẽprẽnuõ, Cómarya myásũnĩ lũ dô a ki bẻmẻ êlỏklõ ná ù. Kayã dô Cómarya zũenĩ lũ rò a dyé êlỏklõ lũ tỏprẽnuõ, Cómarya kwĩ êklỏlõ lũ pã.

Jesú Dyéó Htwóhtya Tèsipruósipryă
(Matteo 10:34-36)

⁴⁹ “Vă hyă vítă təciryra mi dỏ hekhuyê hó. Vă thézũ nõũhtya lă hó lũ. ⁵⁰ Manáro tẹpwóhtyê dỏ và lo plwỏ nuô a opă tỏcỏ. Tẻmẻ yẻtỏcỏ ki htuỏtảwỏ hitỏ rỏ và thẻplỏ bẻkủbẻkyă nyacỏ. ⁵¹ Ma thỉ tanẻ ná và phẻyẻhả tẻpẻtẻdwỏ dỏ hekhủ yẻnuô ẻ? Vả hé thỉ-, và phẻyẻhả tẻpẻtẻdwỏ mảtỏ. Vả hyảlyả mẻprủomẻprủyả tẻ prẻ. ⁵² Cảhtya khỏnyáyẻ tấplehả nuỏ, kayả tỏmuỏ rỏ a ki o thẻnyả hẻnuỏ thẻthuỏ rỏ a ki o tỏkyẻ pả, dỏ yẻ thẻgnẻ rỏ a ki o tỏkyẻ pả rỏ ẻthỉ ná ẻthỉ ki thẻhtẻthẻhả nỉdyẻ khyẻdủ lủ pả. ⁵³ ẻthỉ ná ẻthỉ ki lủ sipruỏsipryả lỏ lủ pả. Phẻ tahe ki thẻhte nỉdyẻ a phủprẻkhủ tahe pả, rỏ phủprẻkhủ tahe ki thẻhte nỉdyẻ aphẻ tahe pả. Muỏ tahe ki thẻhte nỉdyẻ phủmỏ tahe pả, rỏ phủmỏ tahe ki thẻhte nỉdyẻ amủ tahe pả, prẻprẻmỏ tahe ki thẻhte nỉdyẻ adya tahe pả, rỏ adya tahe ki thẻhte nỉdyẻ a prẻprẻmỏ tahe pả.”

Thẻgnẻ Tẻshuỏtẻkhẻ.
(Matteo 16:2-3, 5:25-26)

⁵⁴ Jesủ hé pẻ kayả bẻmủ tahe, “Bỉ thỉ myảhtye ólủỏtahe htya dỏ cỉnuỏ tỏkyẻ akhẻnuỏ, tỏphủỏtuỏ thỉ hé dủ, ‘Kẻ kỉrẻ củ hó,’ rỏ kẻcủ mảlakỏ cỏ. ⁵⁵ Rỏ bí kẻlathẻ hyả dỏ cỉlyả tỏkyẻ akhẻnuỏ, thỉ hé, ‘Kẻkủ hó pả,’ rỏ kẻkủ mảlakỏ cỏ. ⁵⁶ Prẻ cyẻzỏcỏtẻ byeprẻ anẻ thỉ-, thỉ myả hekhủ ná mỏlẻ rỏ tẻ ki htwỏhtya phủtẻ pảnuỏ thỉ myảlwỏ thẻgnẻone rẻ cỏ tadủrỏ Cỏmarya mẻhtwỏhtya tẻ khỏnyáyẻ tahe angỏlasảnuỏ, thỉ myảlwỏ thẻgnẻone rẻ cyỏtỏ mẻtẻ?”

Mẻkrủklẻ Nẻnẻ Ná Prẻ Dỏ A Thẻhte Nẻ Tahe

⁵⁷ “Tẻ dỏ a kỏmẻ ná a kỏmẻtỏ nuỏ, thỉ bẻ sudyảlyả nỉdyẻdủ thỉ thẻplỏ. ⁵⁸ Bí kayả dỏ a thẻhte nẻ tỏprẻ ẻhtya nẻ dỏ pokảhi akhẻnuỏ, yảcủ mẻkrủmẻklẻ prẻyẻrẻlẻkyả ẻ dỏ klyảỏnuỏ. Pảma a ki ẻhtya nẻ dỏ pokảhi rỏ prẻcỉryatẻ ki dyẻtẻ dỉtủ nẻ dỏ prẻmẻtẻphủ a takhủkủ pả rỏ a ki dỏnuỏkyả nẻ dỏ htỏkủ pả. ⁵⁹ Vả hé thỉ-, nẻ ki plảlỉỏbẻ nẻsủ yẻnuỏ tỏ hẻnuỏma, nẻ htebẻ to.”

13

Thỉ Kỉ Zỏ Nỉ Thỉnẻ Toma Thỉ Thyẻ Pả

¹ Bỉnuỏkhẻ kayả tahe hyả hẻsỏluỏ Jesủ ná bí Galileaphủ tahe lủtyảhtya akhẻnuỏ, Roma Khwỉ Pilato aklyẻphủ tahe mẻthẻẻ ẻthỉ. ² Rỏ Jesủ hẻsủ ẻthỉ, “Ủ mẻthẻẻ Galileaphủ tahe phủẻẻ rỏ thỉ tanẻ ná ẻthỉ ma a tẻthủtẻora tahe mủmyảrỉcyảklỏ ná lỏ Galileaphủ dỏ arủỏtahe phủnuỏ ẻ? ³ Vả hé thỉ, ẻthỉ mủmyảrỉcyảklỏ ná thỉ mảtỏ. Thỉ bẻbẻ, thỉ kỉ zỏ nỉdủkuỏ lahẻ thỉnẻ tỏ hẻnuỏma, thỉ kỉ thyẻ kuỏ lỏ pwỏ- tỏprẻ pả. ⁴ Bí Siloa hihtyalỏ nuỏtỏmẻ latấprỏ thyẻ kayả shyẻlwỉthỏyỏ akhẻnuỏ, thỉ tanẻ ná ẻthỉ ma a tẻthủtẻora o ẻklỏ ná lỏ- kayả arủỏ dỏ a lahẻ dỏ vỉ Jerusalem akủ nuỏtahe ẻ? ⁵ Amỏtỏ, và hé thỉ, thỉ yẻtahe bẻbẻ, thỉ kỉ zỏ nỉdủ lahẻ thỉnẻ tỏ hẻnuỏma, thỉ kỉ thyẻkuỏ lỏ pwỏ- tỏprẻ pả.”

Tẻdỏnyả Khỏkho Kadwỉmỏ Dỏ Athẻ Kuỏủ To Tỏmỏ Ari-akyả

⁶ Htuỏrỏ Jesủ dỏnyả pẻ ẻthỉ ná ngỏkhỏkho tỏtỏ rỏ a hé, “Bẻtỏphủỏ, kayả o tỏprẻ, rỏ dỏ a thỏthẻphẻ lẻkhunuỏ, a isỏ nỉdyẻ kuỏ a kadwỉmỏ tỏmỏ. Rỏ a cuỏ myảpủ ba-e nỉdyẻ a kadwỉthẻ, manáro a myảhtye athẻ o tỏplỏ- tỏ. ⁷ Rỏ, a hé prẻmyảkhwenỉ thỏthẻphẻ yẻnuỏ, ‘Vả hyả myảpủ ba-e kadwỉmỏ nuỏ tỏthỏ athẻnuỏ a bảhỏ thuỏna hỏ tadủrỏ và myảhtye athẻ tỏplỏ- tỏ. Ikwỏ khủkyả ẻ nuỏ, a o dỉdyảkyỏdẻ prẻ hekhủ prẻ.’

⁸ “Manáro prẻmyảkhẻwẻ thỏthẻphẻ yẻtỏprẻ hẻsủ lủ, ‘Byacẻ-, myả pỏ kuỏrẻ prẻ yẻtỏna nuỏprẻ. Vả ivẻ tava rẻ akhỏshẻẻ pả rỏ và sunỏ ná asẻ pả. ⁹ Nabẻ pả ma a klyả thẻyả nyả dủ pả. A kỉ thẻtỏ hé pả rỏ và ikwỏkyả dủ ẻ pả.’”

Jesủ Zasỉmẻ Prẻmỏnyỏdỏkhỏ Tỏprẻ Bí Judaphủ Mỏnyẻđuỏ Akhẻ

¹⁰ Bí Judaphủ Mỏnyẻđuỏ bẻ tỏnyẻkhẻnuỏ, Jesủ ithỏyỏithyảtả ủ dỏ tẻcỏbẻhỏ tỏmẻ akủ. ¹¹ Bí tẻcỏbẻhỏkủ nuỏ, prẻmỏ dỏ khỉnẻ mẻbẻ lủ rỏ aswỉ nyỏdỏkhỏ otyỏ o tỏprẻ. A khyảbẻ phủyẻnuỏ anẻẻ cỏhỏ ana shyẻlwỉthỏyỏ cỏ hó. ¹² Bí Jesủ myảhtye lủ akhẻ a ẻhyả lủ dỏ nyẻ

rò a hé lǔ, “Mòmũǵ-, nẹ tẹsě símé hó.”¹³ Rò a dyahtya atakhu dǵ lǔlǒ rò tǵphũtuǵ anyǵ cǵhtyakhýe rò a htuhéhtya Cómarya.

¹⁴ Manárò Jesũ zasímé pẹ ù tẹswítẹsě dǵ Judaphũ a Mǵnyěduǵ akhu-akhyě tẹcǵběhǵ khuklǵ yětǵprẹ thẹplǵdu, rò a hé kayǵ bémũ tahe, “Mǵnyěmǵthě dǵ pẹ tǵkǵ mẹ tẹphyétẹm nuǵ, a o nyěthuǵthyǵ cǵ. Hyǵ zasímé lahyǵ thĩ tẹswí bí mǵnyě thuǵthyǵyě akũnuǵ. Mǵnyěduǵ rò hyǵza tǵ lahyǵ thĩnẹ tǵmẹ.”

¹⁵ Rò Byacé hẹsũ kǵkhyě lǔ, “Prẹ cyézǵcǵtẹ byepré anẹ thĩ- thĩ pwǵ- tǵprẹ ilyě lahyǵ thĩ pǵplyẹ, mǵatorǵ thĩ tathĩplyẹ dǵ apǵkũ rò thĩ cwihtecuǵ buǵǵ ahtýe bí Judaphũ Mǵnyěduǵ akhěnuǵ mǵto ẹ? ¹⁶ Khǵnyǵrǵ Abraham aklwĩlyǵ mòmũǵ dǵ khĩnėricýǵ khuklǵ nǵcǵklǵma khĩnėkhĩnǵ ná lǔ yě, a onyě cǵhǵ ana shyělwlĩthyǵ nuǵ a obiýe tǵprẹ. Rò ilyěhte siplėkyǵ pẹ ẹ ná khĩnėricýǵ khuklǵ cǵklǵma lǔ yě bí Judaphũ a Mǵnyěduǵ yěnuǵma, a kǵ nyǵto ẹ?”

¹⁷ Bí Jesũ hẹsũ ngǵ yětǵmũ akhěnuǵ, lǵ- kayǵ dǵ a pũ lǔ tẹthũ nuǵtahe thėtǵrẹ lya nĩdyě lǵplĩ anẹ. Manárò Jesũ mẹ tẹprǵtẹprýǵ lǵplĩ yě akhu-akhyě, kayǵ bémũ thẹplǵmǵ lǵplĩ cǵ pwǵ- tǵprẹ.

Tẹdǵnyǵ Khǵkho Ná Taplẹplǵ Ari-akýǵ
(Matteo 13:31-33, Marko 4:30-32)

¹⁸ Htuǵrǵ Jesũ hé, “Cómarya htýlėkėkėkũ nuǵma athýánǵ matẹ? Vǵ ki talǵ byǵbũmyǵ pẹ thĩ ná mǵitẹ? ¹⁹ Cómarya htýlėkėkėkũ nuǵma athýánǵ kayǵ tǵprẹ iluǵdyǵ taplẹplǵ tǵplǵ dǵ aprėkhu nuǵhǵ. A phėhtya rò a duhtyahtũhtya thýánǵ thòmǵnuǵ, rò tuǵ cǵ dǵ htuphũzuǵphũ tahe hyǵmẹ lahyǵ apwĩ dǵ aphyǵ tahe aǵ cǵ.”

Tẹdǵnyǵ Khǵkho Ná Huǵmũ Ari-akýǵ

²⁰ Rò Jesũ hé pǵ, “Cómarya htýlėkėkėkũ nuǵma vǵ ki talǵ byǵbũmyǵ pẹ thĩ ná mǵitẹ? ²¹ Cómarya htýlėkėkėkũ nuǵma athýánǵ prẹmǵ tǵprẹ phyení huǵmũ rò a cimũ lwitǵ dǵ díphẹ tǵplutǵphẹ akłẹ rò athẹ tapho htýalǵplĩ díphẹ yěnuǵhǵ.”

Kadǵ I
(Matteo 7:13-14, 7:21-23)

²² Bí Jesũ cuǵ dǵ vĩ Jerusalem akhě, a ithýǵithya cuǵ rwǵ ù dǵ klyǵlǵ, tǵvĩ htuǵ tǵvĩ, tǵdǵhtuǵ tǵdǵ cǵ. ²³ Htuǵrǵ kayǵ tǵprẹ sudyǵ lǔ, “Byacé- kayǵ dǵ a nĩbẹ tẹmẹlwǵhtekǵ tahenuǵma, a o patĩprẹ prẹ ẹ?”

Rò Jesũ hẹsũ ẹthĩ, ²⁴ “Yǵcũ cuǵpũnuǵ lahyǵ dǵ kadǵ a-i nuǵtǵkũ, mẹtẹhėrǵ, kayǵ tahe yǵcũ cuǵpũnuǵ rǵnyacǵ tadũrǵ a nuǵbẹ lahyǵ to. ²⁵ Hibýacé ki kahtǵ mẹbĩkyǵphe thĩ kadǵ tǵphuǵ pǵ. Bĩnuǵakhě pǵ thĩ ki kahtǵ o dǵ akłǵ pǵ rò thĩ ki dǵ kadǵ pǵ. Rò thĩ ki hé, ‘Byacé- bǵmǵ pẹkuǵrẹ pẹ kadǵ.’

“Rò a ki hẹsũ thĩ, ‘Thĩ ma kayǵ bítẹ nuǵ, vǵ thėgnėnǵ thĩ to.’

²⁶ “Bĩnuǵakhě, thĩ ki hẹsũ ẹ, ‘Pẹ ẹǵtǵ htuǵhǵ ná nẹ, nẹ ithýǵithyatǵ htuǵpėhǵ pẹ dǵ pẹ vĩkũ nuǵ vǵ.’

²⁷ “Manárǵ a ki hẹsũ pǵ thĩ, ‘Thĩ ma kayǵ bítẹ nuǵ vǵ thėgnėnǵ thĩ to. Lǵ- thĩ yětahe nuǵma kayǵ dǵ a mẹ tẹmũmyǵricýǵ nuǵtahe prẹ, htecuǵ taphǵkyǵ yẹ lahyǵ ná vǵ nuǵ.’

²⁸ “Dǵ Cómarya htýlėkėkėkũ nuǵ, thĩ myǵhtye ná Abraham, Isaac, Jacob ná prẹprǵ lǵ- plĩ nuǵtahe hyǵ nuǵlǵ bĩnuǵ tadũrǵ thĩ nẹbyacé nĩdũ rò ù ki vẹhtekýǵ thĩ dǵ akłǵ pǵ. Tẹkhǵlẹ bí thĩ ki cuǵ o yětǵpho pǵnuǵ, thĩ ki cuǵ nguǵplyǵnguǵryǵ rò thĩ ki ǵtakrũ nĩdyě lǵ cǵ thĩ khukhyě pǵ. ²⁹ Kayǵ o dǵ cĩnuǵ, cĩhte, cĩhtya, cĩlyǵ tahe ki hyǵ pǵ rò ẹthĩ ki hyǵnuǵ onýǵphyě lahyǵ akhǵlẹ dǵ Cómarya ahtýėakėkėkũ nuǵ pǵ. ³⁰ Bĩnuǵ akhěpǵ nuǵ, kayǵ o dǵkhyě tahe ki hyǵtuǵ rẹlǵ dǵ nyě pǵ, rò kayǵ o dǵ nyě tahenuǵ, a ki hyǵ tǵnǵkyǵ dǵkhyě pǵ.”

Jesũ Mǵnĩ Vĩ Jerusalemphũ Tahe
(Matteo 23:37-39)

³¹ Bĩnuǵakhě, Pharisėphũ tahe hyǵ dǵ Jesũ o rò a hyǵ hé lǔ, “Nẹ tǵ htecuǵ taphǵkyǵ dǵ aruǵ tǵpho, mẹtẹhėrǵ Khwĩ Herodė thėzũ mẹthýe nẹ.”

³² Rò Jesũ hẹsũ ẹthĩ, “Cuǵhėso pẹ htwymĩnuǵ, Yětǵnyě ná parǵ pǵnuǵ, vǵ ki vẹhtekýǵ khĩnėkhĩnǵ tahe pǵ, htuǵrǵ vǵ ki zasímé tẹswítẹsě tahe pǵ. Thuǵnyětǵnyě pǵnuǵ, vǵ ki

męhtuõkyä vã tẹphyétẹmę pä.' ³³ Manárò yětõnyě ná parõ ná sõví pãnuõ, vã tõbè htecuõ plehyã tadũpã klyã. Vã mãhõ Cómarya aprẹpřo yě bè cuõthyě nyã dõ vj Jerusalem akũnuõ pä hõ, mẹtẹhéro khãlẹ bĩnuõtõpho ma khãlẹ dõ ù lẹmẹthyě Cómarya aprẹpřo tahe hõ.

³⁴ "Kõ- vj Jerusalem, vj Jerusalem- prẹpřo dõ ù nõhyã èthi dõ nẹo tahenuõ, taheherõ nẹ mẹthyěkyã èthi, taheherõ nẹ tã èthi ná lõ. Phũ shyẽmuõ takõtakẹbĩ nĩdyě aphũ dõ adãlẹ nuõ, vã yácũ takõtakẹbĩnĩ tamõmõ có nẹ tadũrõ nẹ thészũ nõtakẹbĩ nĩ vã ná nẹnẹ to. ³⁵ Myãmõ lahyã- Cómarya ki dya-okryãkyã túdũ thĩ tẹlũhõdu yẽnuõ pä. Rò vã hé thĩ, thĩ ki myãhtye tadũ prě vã ná shyé- thĩ héhõ, 'Kayã dõ a hyã dõ Cómarya amwĩkũ yětõprẽnuõ, a ki nĩbè dũhõ tẹsõri ní-' Thĩ héhtuõhõ phũnuõpãrõ thĩ ki myãhtye khyěthyã no vã pä."*

14

Jesũ Zasĩmẹ Kayãswĩ Tõprẹ

¹ Bètõphuõ bí Judaphũ Mõnyẽduõ bè akhẽnuõ, Jesũ cuõ dõ Pharisẽophũ khuklõ tõprẹ ahi. Bí a kĩrẹ esè akhẽnuõ, kayã bĩnuõ tahe myãcõhuõ lũ. ² Dõ Jesũ anyěhyã nuõ kayã yãbuõtõhtyě o tõprẹ. ³ Rò Jesũ sudyã prẹithyõ tẹthyótẹthya athará tahe ná Pharisẽophũ tahe rò a hé èthi, "Dõ pẹ lisãsè tẹthyótẹthya akũnuõ, zasĩmẹ kayã bí Judaphũ a Mõnyẽduõ akhẽ nuõma anj nyã è? Ma anj to è?" ⁴ Manárò èthi hészũ lũ tóccõ- to. Jesũ behtya atakhu dõ kayã yětõprẹ aļò rò a zasĩmẹ pẹkyã lũ, rò a plwõ kaķyã lũ.

⁵ Htuõrõ Jesũ hé èthi, "Bí Judaphũ a Mõnyẽduõ bè akhẽnuõ, thĩ phũkhũ tõprẹprẹ kimãtorõ thĩ pũ tõduõduõ ki latã dõ htyěklũkũ hẽnuõ, thĩ ki cuõphyěhtya có lũ tõphuõphyěhtya có pä è? Ma to è?" ⁶ Manárò èthi hẹkaķhyěsũ lũ tóccõ- to.

Tẹmõsũ Sĩprẹ Ná Tẹshyalyathě

⁷ Bí sĩprẹ dõ Pharisẽophũ khuklõ yětõprẹ éhyãe èthi dĩ yětahe hyãnuõ akhẽnuõ, a hyãnwõphyě lahyã akhãlẹ dõ aryã. Jesũ myãhtye èthi mephũnuõrõ a hẹkhonj pẹ èthi ná ngõkhãkho tõtõ. ⁸ "Bí ù mehyãemehyãõ nẹ dõ kayã tõprẹprẹ a pwěkhõmẹ akhẽnuõ, nwó onyã phyě tã khãlẹ dõ aryã tãmẹ, mẹtẹhéro kayã dõ a htwõ khuklõ dõ aduklõ ná nẹ nuõ, taryã- ma ù mehyãeõ nĩ cyã kuõ è. ⁹ Ki ù mehyã tõkuõ è héro hĩbyacè ki hé nẹ, 'Dyẽonyãõ pẹrẹ nẹ khãlẹ yẽnuõ ná eyě ní,' rò bĩnuõkhě pä, nẹ bè cuõonyãkyã dõ khãlẹ larũlõ tõpho pä rò nẹ ki thẹtarẹkyã pä. ¹⁰ Aryãlõma, ki ù mehyã nẹ héro cuõonyã dõ khãlẹ larũlõ nuõtõpho. Nẹ ki mephũnuõ héro, hĩbyacè ki hyã hẹ nẹ, 'Khõbõthyõ, htya-onyãõ dõ akhu nuõtõpho,' rò bĩnuõkhěpä, nẹ ki mětẹho dõ ù pwõtõprẹ anyěhyã pä. ¹¹ Mẹtẹhéro kayã tõprẹprẹ dõ a phyẽdu anẽnuõ, ù ki shyatã è pä, rò kayã tõprẹprẹ dõ a shyalyã athé nuõ, ù ki dyahtyalõ è pä."

¹² Htuõrõ Jesũ hé kuõke hĩbyacè, "Bí nẹ tarĩtaryã mõhtuõ sẹesèõ akhě bèbè, kimãtorõ mõhẹ sẹesèõ akhẽnuõ bèbè, nẹ khõbõthyõ tahe bèbè, nẹpuõnẹnyã tahe bèbè, nẹklwĩnẹlyã tahe bèbè, nẹhi khãõkhãshyě dõ a duzãhtyathě tahenuõ bèbè, è tã èthi tãmẹ. Nẹ ki ée èthi phũnuõ héro èthi ki ée kaķhyěsũ ke nẹ pä rò thĩ mẹlyemẹkẹ dyě prě lũ prě. ¹³ Manárò bí nẹ mępwě akhẽnuõ, tarĩtaryã sẹesèõ rò é pẹ kayã dõ a sõphãsõryã nuõtahe, kayãdãtarũ nuõtahe, kayã khãduõdã nuõtahe ná kayã mětẹkhĩ nuõtahe ní-. ¹⁴ Rò nẹ ki ée kayã phũyě tahe hẽnuõ, nẹ ki nĩbè tẹsõri pä, mẹtẹhéro èthi ée kaķhyěsũbè kuõ nẹ tóccõ- to. Bí kayãcõtẹ tahe ihtõhtwõprẹ kaķhyě dõ tẹthyě akhě pãnuõ, Cómarya ki dyěkhyě nẹ tẹbwĩtẹtaryě pä."

Tẹdõnyã Khãkho Ná Pwěẽõdu (Matteo 22:1-10)

¹⁵ Kayã onyãõ kuõ ná Jesũ bí lẹe đĩrẹkhãshyě nuõtahe akłẹ tõprẽnuõ, a nĩhuõ tẹhẹbeyě rò a hé Jesũ, "Kayã dõ a onyã eõnõ dõ Cómarya ahtyěakẹkũ pä tahenuõ, a ki nĩbè mãlakõ có tẹsõri pä có!"

¹⁶ Rò Jesũ hé è, "Bètõphuõ, kayã tõprẹ mępwědu rò a buõebuõ ù, rò a mehyãehyãõ ényacõ kayã có. ¹⁷ Bí pwěẽõ ashuõakhě hyãtuõhõ akhẽnuõ, a nõcuõhẽsõ alulẹ tõprẹ ná

kayã dö a mehyãehyãö htuööhó lü nuötahe, rò a luléyë cuö hé, ‘Hyãehyãö lahyã mö hënuö-, ù taritaryã one löpli hó.’

¹⁸ “Manaró tôprë töcôcô- a këhtökëlyã nidyë löpli ná alé to. Arélö tôprë rò a hé alulé yënuö, ‘Vã ipri lyã tölë rò vã töbë cuömyã nidyë è. Rò khyáthédó ré vã ní-.’

¹⁹ “Aruö tôprë ke rò a hé, ‘Vã ipri pü nyãse rò vã töbë cuö nõemyã nidyë è khönyã. Rò khyáthédó ré vã ní-.’

²⁰ “Dö aruötôprë rò a hékuöke, ‘Vã khömëhtuöthë möpãprë rò vã hyãbé to.’

²¹ “Lulé yëtôprë kãkhyë khyëthyã rò a kahéso pé abyacë ná lö- tètítëkyã yëtahe. Rò hibyacë yëtôprë thëplödu rò a hé alulé, ‘Htecuö pryãpryã có dö klyáduku nüö ná dö klyáphü nuötahe akü, rò éka lahyã kayã söphásöryaphü, kayádataru, kayã mëthëkhí, ná kayã khãduödá nuötahe ní-.’

²² “Alulé kaüökhýë rò a hé abyacë, ‘Byacë- vã cuömehtuö löhö phú në hétã nëngö nuötahe hó, manaró khãlë odãpã tahe.’

²³ “Phünuö akhu-akhyë Byacë hé alulé, ‘Cuö kuöke dö döphúsophü nuötahe akü rò nõhyã obã lö dö vã hikýyë. ²⁴ Vã hé thí, kayã dö vã mehyã è tahenuö, a hyã enö kuö vã pwëöduyë tôprë- to!’ ”

*Htwöhtya A Khöpacë Tôprë Akhwöakë
(Matteo 10:37-38)*

²⁵ Tönyë akhënuö, kayã krwö cuööré kuölä Jesü rò a tari myãkãkhyë èthi rò a hé, ²⁶ “Kayã dö a thëzü htwö vã khöpacë tôprëprënuö, amuöaphë bëbë, aphúamë bëbë, apuöavyã, ná anëbyacë nídú có bëbë, a ki mö löklö có ná a mö vã hënuöma a htwöhtya cyã vã khöpacë to. ²⁷ Kayã tôprëprë dö a krusu rò a zá nidyédü toto, vãkhyë rò a krwö toto tôprënuö, a htwöhtya cyã vã khöpacë to.

²⁸ “Hëkuööré, dö thiklë tôprëprë nuö, a ki tanë-onehö ná a ki byãhtya hihtyalö tömë kihëro, a ki lö bá- tã pä nuö a bë onyã dyámyã ré. Tuödü a mehtuömeplü lö hi yëtömë nuöma, arü ki pö pä è ma a pöto è nuö a bë thëgnë ré. ²⁹ A ki mërë phünuöto, rò a ki byãhtyarë ahi khãduö, rò a ki mehtya htuöplúbë ahi yënuö to hënuö, lö- kayã dö a myãhtye è mëtarëhtya okyã ahi yëtahenuö, a ki nyëkruö lö lü pä. ³⁰ Èthi ki hé lahyã, ‘Kayã yëtôprë isóhtya nidyë ahi rò a meplümehtuöbë nidyë to vã.’

³¹ “Kimátorö, hëkuööré, khwí tôprë ki htecuö nidyë ná aklyëphü aprë töthó, rò a kiré cuösásü ná khwí dö aruötôprë dö a o nidyë ná aklyëphü aprë nyëtóhó tôprë yënuö, a ki sásü ná khwí yëtôprë nuöma, a pé dë pä è, ma a pé dë to è nuö, a bë onyã tanë myã kuööré. ³² Ki aryã pé dë to kihëro, bí a oye pä ná lü akhënuö, a bë nõcuö ré akayã tahe dö a ki cuö hëpëhëdwö ré. ³³ Phünuö akhu-akhyë, lö- tã dö a o ná thí lö- plí tahenuö, thí ki dyakya to kihëro, thí htwöhtya cyã vã khöpacë tôprë- to.

*Ithë Ngukö
(Matteo 5:13, Marko 9:50)*

³⁴ “Ithë nuöma aryã pré tadürö ithë a tësühë yënuö a ki lamëkyã herö, ù cuö mësühë kãkhyë cyã pä è phútë? ³⁵ Ithë dö asühë pätonuö, dö hekhu agnë bëbë, dö thómö lëñhëñjre agnë bëbë, abwitaryë o pä töcô- to. Rò ù víkyã kyã pré è pré.”

“Kayã dö a o ná akhãlë dö a nñhuö cyã tãtahenuö a töbë nídã lahyã.”

15

*Thímí Dö A Lamé Tôduö
(Matteo 18:12-14)*

¹ Bëtöphüö prëkwíamo-arã tahe ná prëoraphü tahe hyã oplu tava nídã lahyã Jesü a tädönyãhëbë tahe. ² Pharisëophü tahe ná prëithyö tëthyötëthya athará tahe tamwötälë nílödü Jesü zö. “Kayã yëtôprë èmosü prëoraphü tahe, rò a cuö etöötökuö có ná èthi vã-!”

³ Phünuö akhu-akhyë, Jesü dyã pé èthi ná ngókhákhö tötü rò a hé, ⁴ “Hëkuööré kayã tôprëprë dö thiklënuö, athímí o aduö tözë rò a ki lamëkyã pé lü töduö hënuö, a ki mëphútë? A ki dyakya thímí lwíthyótöshyë ná lwíthyö töduö yënuö dö asëekhu rò a ki cuömyápü a lamé yëtöduö htü a myãhtye kãkhyë khyëthyã è pä máto è? ⁵ Bí a myãhtye

kaḵhyě khyěthyá hó lǔ akhěnuô, a ki thékrǔthělǒ rò a ki dyahtya lǔ dǒ aplákhu pǎ. ⁶ Rò a ki hóka nǐdyé lǔ dǒ hi pǎ. Rò a ki mehyá plónǐ a khǒbóthyó ná ahi khǎsǒkhǎshyé tahe rò a ki hé èthǐ, 'Vǎ myáhtye kaḵhyě khyěthyá hó vá thímǐ dǒ a lamé yěnuô tǒduô hó, rò vá thékrǔ nyacó, rò hyá thékrǔthělǒ rǒkuô lahyá ná vǎ.' ⁷ A thyá kuóđu phúnuôhó, vá hé thǐ, pr̄eraphú tǒpr̄e zǎ nǐđu khyěthyá hó ané akhu-akhyé dǒ mókhunuô ù ki thékrǔthělǒ lǒklǒ pǎ có ná kayǎcǒkayǎte lwǐthyótǒshyé ná lwǐthyótǒpr̄e dǒ a lo zǎ nǐđu ané hó to yěnuô tahe có.

Rǔzye Dǒ A Lamé Tǒbè

⁸ "Tomaná, hékuóře pr̄emǒ tǒpr̄e dǒ arǔzye o aběshyé rò ki a lamé pėkyǎ lǔ tǒbè hėnuǒma a ki mephútė? A ki isǐlǐ mi, htuǒrǒ a ki dǔplǐdǔlǎ ahi, rò a myápǔtǎ myápǔtę htú a myáhtye có vǎhėto. ⁹ Bǐ a myáhtye kaḵhyě khyěthyá hó akhěnuô, a ki mehyáplǒ a khǒbóthyó ná ahi khǎsǒkhǎshyé tahe rò a ki hėsoluǒ pė èthǐ, 'Vǎ myáhtye kaḵhyě khyěthyá hó vǎrǔzye dǒ a lamėkyǎ yětǒbè akhu-akhyé vá thékrǔ nyacó rò hyá thékrǔthělǒ rǒkuô lahyá ná vǎ.' ¹⁰ Phúnuôhó, vá hé thǐ-, pr̄eraphú tǒpr̄e zǎ nǐ hó akhu-akhyé, Cómarya a tanémókhuphú tahe thékrǔthělǒ nyacó."

Phúkhǔ Dǒ A Lamé Tǒpr̄e

¹¹ Jesú hé pǒ, "Bětǒphuǒ kayǎ otǒpr̄e, a phúpr̄ekhǔ o thėnyě. ¹² Apuǒ tǒpr̄e ka hé apě, 'Phě- ucėtazě dǒ vá tǒbè nǐbè è tahenuô, dyémǒhó vá khǒnyǎ.' Phúnuô akhu-akhyé apě ihětǎ pėkyǎ aphú yěthėnyě ucėtazě yětahe.

¹³ "Nyětýato rò apuǒ yětǒpr̄enuô, a phynǐ lǒlǒ- a ucėtazě dǒ apě dyé è yětahe rò a htecuǒkyǎ dǒ kėyě tǒkė. Rò a cuǒ mǐlǒkyǎdė lǒ arǔ ná a tēmǔǒprýǎ, atǐlǔ pr̄emǒthěmė tahe. ¹⁴ Bǐ a mę lǒkyǎ lǒ hó arǔahtě dǒ a o ná è tahe akhěnuô, tǐovǐokǒ ohtya dǒ kė bǐnuǒtǒkė akú, rò tǒcǒ- opǎ ná lǔ to. ¹⁵ Phúnuô akhu-akhyé a cuǒkwǐ mękuǒ tēmę dǒ htyěphúképhú bǐnuǒ tǒpr̄e a o rò a nǒcuǒkyé lǔ htyǎ dǒ a pr̄elyǎkhu tǒpho. ¹⁶ Yětǒphuǒrǒ a ladyǎ thěethěhǒ rò a tuǒ có dǒ a thézǔ e kuǒ nyacó kǒbǐthė dǒ htyǎ yětahe e yěnuô tadǔrǒ ù dyée pė lǔ lėe tǒpr̄e- to.

¹⁷ "Dǒkhyěnuô, a thėnělyǎ nǐdyé ané rò a hé, 'Lǒ- pr̄emėtėphú dǒ vǎphě ahikǔ nuǒtahe, a ekǒbǎ lǒ lahyá, htuǒto a olǒkyǎ pluphė có nyǎ hó, vá rò vá kǐrýe cuǒ ovǐokǒ thýe có bǐyě có hó. ¹⁸ Vǎ tǒ ihtǒ kaḵhyě khyěthyá dǒ vǎphě o rò vá tǒbè ka hé vǎphě, "Phě- vá męthúhó Cómarya ná nẹ hó. ¹⁹ ù ki é vá ná nẹ phúpr̄ekhǔ tǒpr̄enuô a kǒ pǎ to hó. Dya vá phú nẹ pr̄emėtėphú dǒ a hyǎdakėe pr̄e dǒ aklėkǔ yěnuô tǒpr̄e pr̄e." ²⁰ Phúnuôrǒ a ihtǒka khyěthyá dǒ apě o.

"Bǐ apě myáhtyecuǒlǒ a phúpr̄ekhǔ o dǒ aye ka akhěnuô, a thézǒnǐ nyacó lǔ rò a klyacuǒ phýanuǒmúsǔ nǐdyé apě.

²¹ "Aphúpr̄ekhǔ hėsú lǔ, 'Phě- vá męthúhó Cómarya ná nẹ hó, ù ki é vá ná nẹphúkhǔ tǒpr̄e nuǒ- a kǒ pǎ có to hó.'

²² "Manáro apě hé alulé tahe, 'Męprýǎprýǎ, phýéhyǎ cacwǒ dǒ aryǎlǒ nuǒtǒpǔ, rò thyáhtya pė lahyá ná è yě, rò taplwǒ nuǒ pė è cótaplwǒ tǒmė dǒ a kanǒkǔnuô, rò dyé sidýǎ pė è khuphá nuǒ. ²³ Htuǒrǒ cuǒcwihyǎ pǔphú dǒ pė buǒbǔ katǔlǒ nǐdyé è nuǒtǒduǒ rò męthyé è nuǒ. Pė ki mępwěmęla, rò takruǒetakruǒǒ rǒlǒ lǔ pǒ-. ²⁴ Mętėhėrǒ è ma athýánǎ vǎphúkhǔ dǒ a thýěhtuǒhǒ tǒpr̄e, rò a htwǒpr̄e kaḵhyě khyěthyá yětǒnyě tǒpr̄enuô hó. È ma athýánǎ vǎphúkhǔ dǒ a lamé rò myáhtye kaḵhyě khyěthyá hó è yětǒnyě tǒpr̄e nuǒhǒ.' Phúnuôrǒ èthǐ cáhtya mępwěmęla, takruǒtakrė eǒ rǒlǒ lǔ.

²⁵ "Bǐnuǒkhė a phúpr̄ekhǔ dǒ adu tǒpr̄e o dǒ lyǎkhu. Rò bǐ a kaphúhǒ ná hi akhěnuô, a nǐhuǒ ù dǒhtǒdǒmǒ rò ilǐpr̄ėilǐmęya pr̄arǔpr̄atė lǒ dǒ lǔhi. ²⁶ Phúnuôrǒ a è lulé tǒpr̄e rò a sudýǎ lǔ, 'Mamėtėrǒ ù cuǒmę pr̄arǔpr̄atė lǒplǐ phúnuô mętė?' ²⁷ Rò alulé hėsú lǔ, 'Nẹ puǒpr̄ekhǔ kațuǒmǒ kațuǒrýǎ khyě dǒ hi akhu-akhyé, nẹphě męthyé pė è pǔphú dǒ pė buǒbǔkatú nǐdyé è nuǒ tǒduǒ nuǒ-.'

²⁸ "Yětǒphuǒrǒ a vyǎpr̄ekhǔdu yětǒpr̄e thėplǒdu rò a kaḵanuǒ pǎ dǒ hikǔ to. Rò apě hte ilǒkanuǒ lǔ dǒ hidǒkǔ. ²⁹ Manáro a hėsú apě, 'Phě- nẹ myámǒ kǒkǒ, vǎevǎryǎ pė nẹ phú cú tǒpr̄enuô dǒ anana dǒ alėlėkǔ có, vǎhtėvǎtaǎyǎ súnǒ ná nęngǒ tǒmǔ- to. Nẹ dyėnǒ

pé hó và maité? Thyáphú và ki mepwê, và ki erôôró kuô ná và khôbóthyó tahe agnênuô, bí péphú tôduô pré- nuô nê dyé nó pênáhi và tôphuô- to. ³⁰ Manárò bí nêphúkhũ yêtoprê cuô mëlô kyádê nê ucêtazê, cuôlũ prêmôthêmé kațuô khyêthyá rò, nê mêthyé pé có è pũphú dô pê buôbôkatú nĩdyé lũ nuôtôduô cócô!”

³¹ “Rò aphê hêsú lũ, ‘Phúkhũ-, nê o dô và khâuôushyê pwô- tôphuô rò têt dô a o ná và lỏ- plĩ tahe nuôma nêtê lỏ hó. ³² Manárò nê puôprêkhũ yênuô athyána a thyêhtuôhó rò khônyáyê a htwôprê kakhýê nuôhó, athyána a lamê rò myáhtye kakhýê khyêthyá è yêtonýê nuôhó akhu-akhyê, pê tóbê mepwêmêla nĩdyé è, rò pê tókô thêkrũthêlô erôôrólũ kókô.’”

16

Prêmyákhwê Tãmuôtãtê Dô A Limyã Tôprê

¹ Jesũ hé a khôpacê tahe, “Bêtophuô kayã duzãhtyathê o tôprê. Rò a o nĩdyé ná prêmyákhwênĩ a tãmuôtãtê tôprê. Ủ hêluô pé lũ ná a mëlô kyádê lỏ abyacê tãmuôtãtê pwô- tóco. ² Kayã duzã yêtoprê êhyã aprê myákhwê tãmuôtãtê yêtoprê rò a hé lũ, ‘Nêrinêkyã dô và nĩhuô yênuôma phútê tócotê? Nê bê dyahtyaluô nê rãmáradyã, nê myákhwênĩ và tãmuôtãtê nuôtahe ari-akya, mêtêhêrô và nó htwô cyã pã nê ná prêmyákhwê và tãmuôtãtê tôprê pãto hó.’

³ “Prêmyákhwê tãmuôtãtê yêtoprê hêlyã nĩdyédũ anê, ‘Vãbyacê nõhtekyãhó và dô a têmekũ hó rò và bêmê phútê? Vã ki iphuôivê e hekũ hêrô, vãhêvãre lỏbã toto, và ki kwĩesê hêrô, và thêtarê lãlã. ⁴ Bí và têmê o pã to yêakhênuô, thyáphú và ki o kuônã và khôbóthyó dô a ki êmôsũ kuô và dô êthĩ hikũ pãnuô rò, khônyáyê và tóbê mephtê nuô, và thêgnê hó.’

⁵ “Phũnuô akhu-akhyê, a êhyã lỏ- kayã dô a su- o abyacê nuôtahe tôprê htuô tôprê. Rò a sudyã a hyã rêlô nuôtôprê, ‘Nê su- o vãbyacê bátê?’

⁶ “A hêsú lũ, ‘Vã su- o lũ olivahyê akôdu tözê.’

“Rò prêmyákhwê tãmuôtãtê yêtoprê hé lũ, ‘Phýê nê lirãmáradyã nuôtôba rò onyã rãtã mỗ, rò rãnuô pré nyãshýê nuô.’

⁷ “A sudyã pô dô aruôtôprê, ‘Nêlê- nêsu o lũ bátê?’

“Rò a hêsú lũ, ‘Vãsu o lũ buôkũlã akhwótözê.’ Prêmyákhwê tãmuôtãtê yêtoprê hé lũ, ‘Phýê nê lirãmáradyã nuôtôba rò rãnuô pré shyêlwĩthyó nuô.’

⁸ “Prêmyákhwê tãmuôtãtê dô acóatê to yêtoprênuô, abyacê htuthê nĩdyé nyacó lũ, mêtêhêrô a mêlimyã têt. Prêluhekhu-phũ yêtahenuô a limyã lahôlahya nĩdyé khyêdũ lũ, rò a dêlôklô pã có ná kayã o dô têtikũ nuôtahe có.” ⁹ Htuôrô Jesũ hé, “Phũnuô akhu-akhyê và hêso thĩ, thyáphú nê ki nĩbê ê nêkhônêthyó tahe dô a ki htwô nêtê nuô, nõe nêhekhu têtduzãhtyathê yêtahenuô. Phũnuôrô shyê- nê têtduzãhtyathê lỏhó pãnuô, ù ki êsũ dũ nê dô têtwtôprê tacũprê dô mókhu ahtýêakêkũ nuô pã.

¹⁰ “Kayã dô ù zũênĩ cyã è dô têtatĩphũ pré akũ tôprênuô, têtadu-azã kũnuô- ma ù ki zũênĩ cyã è pã. Manárò kayã dô ù zũênĩ cyã è dô têtatĩphũ akũ to tôprênuô, têtadu-azã kũnuô- ma ù zũênĩ cyã lũ toto. ¹¹ Ki mephũnuô hêrô, thĩ ki cótê ná têtmyákhwê hekhu a têtduzãhtyathê to hêrô, mókhu têtduzãhtyathê málakô yênuô, ù zũê cyã thĩ to. ¹² Rò thĩ ki cótê ná ùruô tãmuôtãtê to kihêrô ù ki dyé thĩ tãtê dô a ki htwô nê têtenuô a o tôprê- to.

¹³ “Lulê tôprê męcyã têmê dô Byacê thényê atênô alênuô a o tôprê- to. A ki thêhtekyã nĩdyé tôprê pã, rò a ki mọ nĩdyé tôprê pã. Mátorô a ki thêplôicũ nĩdyé tôprê pã, rò a ki mêtakhwótakê sũkyã nĩdyé tôprê pã. Thĩ mepêlô Cómarya agnêgnê, rũ agnêgnê nyêcôlô nuô, anĩ to.”

Jesũ Hêbê Ngókhákhô Tahe

(Matteo 11:12-13, 5:31-32, Marko 10:11-12)

¹⁴ Pharisêophũ dô a mơnĩ rũhêt nuôtahe nĩhuô ngóyê akhênuô, a nyêkruô lahyã Jesũ. ¹⁵ Jesũ hé êthĩ, “Thĩ ma kayã dô a cyêzócótê pré anê dô kayã a mêtênyê nuôtahe pré, manárò Cómarya thêgnê lỏplĩ hó thĩ thêplôkũ. Mêtêhêrô, têt dô kayã tanê ná

angudupriđulô ù tahenuô, đố Cómarya mèthènyè nuôma mậ prè tèmũmyáricyá đố ù lèthézôthèryã è nuôtahe prè.

¹⁶ “Mosè tèthyótèthya ná prèpơ a tẻràkyã tahenuô, ù hèsodònyã tuợ tadù è bí Giovanni Baptista a htũkhè nuôprè. Đốkhyèyè vã hèsodònyã pè ù ná Cómarya htyèlèkèkũ tẻthèkrũmìla ari-akyã rò ù yácũ nuôphe lỏ có lũ pwợ- tởprè có. ¹⁷ Manàrò phũ- ná Cómarya a tẻthyótèthya đố a patlô tồplò kírè pyékyã agnènuô, mỏkhu ná hekhu pyékyã zũklỏlỏ pã có.

¹⁸ “Prẻkhũ tởprèprè đố a okyã amẻ rò a ki cuỏphyẻ taple ná prèmò đố aruô tởprèprè hènuôma a cuỏthũhỏ ná prèmò nuôtỏprè hỏ. Rò prẻkhũ tởprèprè đố a phẻy prèmò đố a vẻ okyã lũ yẻtỏprè nuôma a cuỏthũhỏ ná prèmò nuôtỏprè hỏ.

Kayã Duzãhtyathẻ Tỏprẻ Ná Lazarú

¹⁹ “Bẻtỏphuỏnuô, kayã duzãhtyathẻ otỏprẻ. Akũathyã shuỏshuỏ có hyeçã đố angudulỏ tahe, rò a eviỏsũ, mẻmỏ nủdyẻ anẻ pwợ- tởnyẻ có. ²⁰ Kayã sóphásỏryaphũ otỏprẻ. Rò amwỉ ná Lazarú. Avã htelỏ nẻsỉprẻ có, rò ù cộhyã dya omyẻkhũ lũ bí kayã duzãhtyathẻ yẻtỏprẻ a lỏkadãdu shyẻ nuô. ²¹ A opỏ myásũmyátũ e kuỏ prẻ kayãduzã yẻtỏprẻ asẻe tằkuỏtằvẻ đố a đỉrẻlẻ nuôtahe prẻ. Htuỏto htwitahe hyãilẻ lỏplỉ lủvã nuôtahe.

²² “Bỉ kayã sóphásỏryaphũ yẻtỏprẻ thẻyẻ akhẻnuô, tanẻmỏkhuphũ tahe cộhtya è đố Abraham akhãshẻyẻ. Kayã duzãhtyathẻ yẻtỏprẻnuô, a thẻyẻkuỏke rò ù cuỏ iluỏkyã lũ. ²³ Bỉ a khyábẻ nyacỏ tẻcyẻ đố ngarakũ akhẻnuô, a myãhtya đố mỏkhu rò a myãhtye htyacuỏlỏ Abraham, rò Lazarú okuỏ đố lũ khãshẻyẻ. ²⁴ Rò a ẻhtỏhtya, ‘Kỏ- Abraham-! Thẻzỏrẻ vã ní-, nỏcyẻnuỏrẻ Lazarú a kanỏkhyẻ đố htyẻkũ rò nỏcyãtằmẻ kacủ pẻrẻ vã plỉyẻ ní-, mẻtẻhẻrỏ vã khyábẻ tẻ đố mikũ yẻnuô acyẻacủ nyacỏ vã hỏ.’

²⁵ “Manàrỏ Abraham hẻsủ lũ, ‘Vãphũkhũ- tanẻhtyabẻ tuợkhyẻ bí nẻ ohtwỏprẻ pã ashuỏkhẻnuô, nẻ o ná tẻ đố a mẻmỏmẻphwỉ nẻ nuôtahe, manàrỏ Lazarú yẻnuô, a nủbẻ lỏplỉ tẻcyẻtẻcủ tahe, tadủrỏ khỏnyãyẻ, è nủbẻ kuỏke hỏ tẻomỏ-opẻ khãlẻ bẻyẻ hỏ, rò nẻ rò nẻ khyábẻ kuỏke tẻcyẻtẻcủ hỏ. ²⁶ Tủnuỏhtuỏto, pẻ ná thỉ acỏkũ yẻnuô, lỳãzãdu- nyacỏ o tỏbỏ rò kayã đố a o bẻyẻ tahenuô, a thẻzủ cuỏ đố thỉ o tadủrỏ a cuỏ cyã to, htuỏto kayã đố thỉ o tahenuô, a thẻzủ hyã bí pẻ o yẻ tadủrỏ a hyã cyã to.’

²⁷ “Rỏ kayã duzãhtyathẻ yẻtỏprẻ hẻsủ, ‘Kỉ mẻphủnuô hẻrỏ, Abraham-, vã kwithẻzỏ nẻ, nỏkẻrẻ Lazarú đố vãphẻ ahi nuô. ²⁸ Vã puỏvỷã prẻkhũ okyã pã có thẻnyã có. Thyáphũ a ki hyãtuỏkuỏ tã bí tẻcyẻtẻcủ akhãlẻ yẻtỏphỏ tằmẻ nuô, plwỏkạ pẻrẻ vã Lazarú nuô, rò nỏkạ dyẻrỏdyẻryẻ pẻrẻ ná ẻthỉ nuôtahe.’

²⁹ “Abraham hẻsủ lũ, ‘Mosẻ ná prẻpơ tahe one dủ hỏ đố a ki dyẻrỏdyẻryẻ pẻ nẻ puỏvỷã prẻkhũ nuôtahe hỏ. ẻthỉ tỏkỏ nủđã dủhỏ ẻthỉngỏ pã.’

³⁰ “Rỏ kayã duzãhtyathẻ yẻtỏprẻ hẻsủ, ‘Abraham- tủyẻnuô rò a lỏbã hỏto. Kayãthẻ tỏprẻ ki ihtỏhtwỏprẻ kỏkhyẻ, rò a ki kỏkhyẻ dyãso pẻ ẻthỉ tủma a zạ nỉ no prẻ anẻ prẻ.’

³¹ “Manàrỏ Abraham hẻsủ lũ, ‘ẻthỉ ki krwỏmẻ kuỏ phũ Mosẻ ná prẻpơ rỏkyã nuôtahe to hẻrỏ, kayã tỏprẻprẻ ki ihtỏhtwỏprẻ kỏkhyẻ pẻ có ẻthỉ có ma, a zủẻ pẻ ná nẻ to.’”

17

Tẻthủ

(Matteo 18:6-7, 21-22, Marko 9:42)

¹ Jesũ hé a khỏpacẻ tahe, “Tẻilỏ-ilyáthủ ù tahenuô a bẻ ohtya nyã pã tadủrỏ kayã đố a mẻ-o htwỏhtya tẻilỏ-ilyá thủ ù yẻtỏprẻnuô, tẻcyẻtẻcủ ki bẻ nyacỏ lũ pã. ² Kayã phủnuô tỏprẻnuô phũ- ná a kírẻ mẻ-ohtwỏhtya tẻ đố kayã patlỏ đố ùklẻ tỏprẻprẻ ki mẻtẻthủ phủyẻ nuỏrỏ, có lỏđu đố a kyãbỏlỏnuô rò tằtằkyã è đố htyẻđutavỏkũ nuôma aryỏklỏ pã có đố lủgnẻ có. ³ Rỏnỉ lahẻ thỉnẻ ní-.

“Thỉ puỏvỷã đố a zủẻ Jesũ tỏprẻ ki mẻtẻthủ hẻrỏ, bẻ ithẻoithya è. A ki zạ nỉ hỏ anẻ hẻrỏ plwỏkyã lũ tẻthủ ní-. ⁴ Tỏnyẻ akũ, a ki mẻthủ nẻ thuỏthẻyỏtỏphuỏ hẻrỏ, a ki hyãtỏ khyẻthẻyã nẻ thuỏthẻyỏtỏphuỏ rò a ki hyã hé, ‘Vã zạ nủđủ hỏ vãnẻ’ hẻnuô, nẻ bẻ plwỏkyã lũ tẻthủ.”

Tẹ̀zúje

⁵ Prẹ̀dònyáphú tahe heso Byacè, “Mẹ̀sòhtya pẹ̀ pẹ̀ tẹ̀zú.”

⁶ Rò Byacè hèsú èthì, “Thì tẹ̀zú kí o tí- taplèplò tóplò nuòpré tadúró thì kí hé thòmòdu yětómò, ‘Cúhte nẹ̀rwínuò, rò cuòisóo nẹ̀nẹ̀ dọ̀ htyédutava akúnuò,’ thì kí hé è nuò, a kí cùje thingò prẹ̀.

Tẹ̀mẹ̀lyabè Lulé Tòprẹ̀

⁷ “Hékuòré, kayá dọ̀ thiklẹ̀ tòprẹ̀prẹ̀nuò, a kí o nidyé ná alulé dọ̀ a hyáhtá prẹ̀ tòprẹ̀, matorò prẹ̀kyèthímíphú tòprẹ̀ hébyenuò. Bí alulé o dọ̀ prékhu ọ̀tuòkẹ̀, tòphuòtuò thì éno sálẹ̀, ‘Hyá onyá epryá mọ̀ díyẹ̀,’ a hé phúyẹ̀ nuòma a o nyá tòprẹ̀prẹ̀ ẹ̀? ⁸ Thì kí hé è, ‘Phòe mọ̀ dí, htulya taple mọ̀ nẹ̀ hyeçanuò rò khwóe pẹ̀ vǎ dí rò opọ̀myákhwẹ̀ buòebuòóní vǎ bíyẹ̀, vǎ ehtuòpǎ rò eno dọ̀khyẹ̀ pǎ.’ ⁹ Lulé tòprẹ̀ mephú abyacè hé lù nuò tadúró abyacè lo hébwíhétaryẹ̀ lù to. ¹⁰ Thì bèbè thyáphúnuò hó. Bí thì mẹ̀htuòlòhò lǎ- tẹ̀ dọ̀ ǔ nọ̀ thì nuòtahe akhènuò, thì tǎ hé, ‘Pẹ̀ ma lulé tahe dọ̀ a mẹ̀htuòkya cócú prẹ̀ tẹ̀mẹ̀ dọ̀ a lyàbè pẹ̀ yènuòtahe prẹ̀.’”

Jesù Zasímẹ̀ Kayá Prẹ̀shyẹ̀ Dọ̀ A Tẹ̀swímũmyá Dọ̀ Phálọ̀ Tahe

¹¹ Bí Jesù cuò dọ̀ vǎ Jerusalem akhènuò, a cuòrwò bí Samaria kẹ̀ ná Galilea kẹ̀ kẹ̀kǔplẹ̀ lù nuò. ¹² A cuònuò dọ̀ dọ̀tòdọ̀ akú rò a myáhtye tǎsú ná kayáphẹ̀ prẹ̀shyẹ̀ dọ̀ a nǐbẹ̀ lahyá tẹ̀swímũmyá dọ̀ phálọ̀ tahe. Èthì ihtòò taphǎyẹ̀ rò, ¹³ a èhtòcuò, “Kó- Byacè Jesù! Thèzọ̀ kuòrẹ̀ pẹ̀ ní-!”

¹⁴ Jesù myáhtye èthì rò a hé èthì, “Cuò dyéluò myá lahyá thínẹ̀ dọ̀ bwídu tahe a o nuò.” Bí èthì cuò dọ̀ klyálo akhẹ̀, èthì tẹ̀sẹ̀ símẹ̀kyá lǎplǎ có.

¹⁵ Dọ̀ èthì aklẹ̀ tòprẹ̀nuò, a myáhtyethégnẹ̀ ná Jesù zasímẹ̀kyá hó è akhu-akhyẹ̀, a kǎkhyẹ̀ rò a èhtòhtuthéhtya Cómarya. ¹⁶ Htuòró a dǎngùcòbẹ̀lyá dọ̀ Jesù a kháduòshyẹ̀ rò a hébwíhétaryẹ̀htya lù. È ma Samariaphú tòprẹ̀.

¹⁷ Rò Jesù hé lù, “Kayá dọ̀ vǎ zasímẹ̀ pẹ̀ lù tahe nuòma a o prẹ̀shyẹ̀ vǎhétò! Lwíthyótòprẹ̀ pǎ lè- a otò bitẹ̀? ¹⁸ Mamètèrò a kǎkhyẹ̀ hébwíhétaryẹ̀ htuthéhtya khyéthya Cómarya túprẹ̀ myècòruòphú yètòprẹ̀prẹ̀ ròma phútẹ̀?” ¹⁹ Htuòró Jesù hé è, “Ihtòcuòmò, nẹ̀ tẹ̀zú zasímẹ̀kyá pẹ̀ hó nẹ̀ tẹ̀sẹ̀ hó.”

Cómarya Htyèkẹ̀ Kí Hyáísóo Pǎ (Matteo 24:23-28, 24:37-41)

²⁰ Pharisèophú tahe sudyá Jesù ná Cómarya ahtyèakẹ̀ kí hyátuò bíkhètẹ̀ pǎ. Rò a hèsú èthì, “Cómarya ahtyèakẹ̀ hyáísóo nuò ǔ myáhtye cyá phúnuò mǎto. ²¹ Tòprẹ̀- ma ǔ hé, ‘Myámò bíyẹ̀,’ ‘Myámò dónuò,’ phúnuò tòprẹ̀- to, mètèhèrò Cómarya ahtyèakẹ̀ yènuò a hyáísóo hó dọ̀ thì thèplòkú nuòhò.”

²² Htuòró Jesù hé a khòpacẹ̀ tahe, “Prẹ̀lukayá aphúkhú mǎhò vǎyẹ̀ amọ̀nyèmòthẹ̀ dọ̀ thì thézú myáhtye nyacó yènuò, a kí hyátuò tónyènyẹ̀ pǎ, manáro thì myáhtye cyá è to. ²³ ǔ kí heso pẹ̀ thì, ‘Myámò dọ̀ nuò’ matorò ‘Myámò bíyẹ̀’ phúnuò pǎ! Tadúró cuòkrwò zúje kuò tǎ èthì tǎmẹ̀. ²⁴ Vǎ cuòhétuò thì phúyẹ̀ mètèhèrò, bí prẹ̀lu aphúkhú mǎhò vǎyẹ̀ kí hyá khyéthya pǎ akhènuò, ǔ pwò- tòprẹ̀ kí myáhtye è pǎ. A kí thyáná shyelìbò dọ̀ mólẹ̀ rò a kí sáta khẹ̀ rasò cuò lǎ mólẹ̀sìba pǎ. ²⁵ Manáro vǎ kí khyábẹ̀ èlòklò rẹ̀ có tẹ̀cyètẹ̀cù pǎ, rò kayá yètòhtú zúje vǎ to.

²⁶ “Prẹ̀lukayá aphúkhú mǎhò vǎyẹ̀ kí hyápǎ akhènuò, a kí htwòhtya thyákuòdú phú Noah htúkhẹ̀ nuò pǎ. ²⁷ Bínuòkhẹ̀ kayá tahe eò lahyá, nípúnímẹ̀ tuò lahyá có bí Noah nuò dọ̀ thòklyèdukú nuòtónyẹ̀ có. Rò htyèduhtya thyèkyá lǎplǎ kayá okyá dọ̀ akló nuòtahe.

²⁸ “Bí vǎ hyá khyéthya akhèpǎnuò, a kí thyáná kayá dọ̀ Abraham aphúdu Lot htúkhẹ̀ nuò pǎ. Kayá bínuò tòhtú tahenuò, ae-aò lahyá, iprì-isẹ̀, isóiplú rò sò lahyá ahi-aphyá. ²⁹ Manáro bí Lot htecuò taphǎkyá ná vǎ Sodom nuòtónyẹ̀ akhènuò, Cómarya nòcùtǎ kẹ̀ ná mí ná lòmíù dọ̀ mókhu rò miù thyèkyá lǎ èthì pwò- tòprẹ̀.

³⁰ “Shyè- prẹ̀lukayá aphúkhú mǎhò vǎyẹ̀ kí rẹ̀ hyáhò pǎ akhènuò, a kí htwòhtya thyákuòdú phúyènuò pǎ. ³¹ Mọ̀nyẹ̀ bínuò tónyẹ̀ pǎ ma, kayá o dọ̀ a hikhuklwò tabyekhu tahenuò bè hitǎ nuò phýnì a tǎmuòtǎtẹ̀ tahe dọ̀ hidókú tòcò- to! Kayá o dọ̀ lyákhú

tôprêprê nuô a bè klya kaxhyë phyení atătê dô ahi to. ³² Tanęhtyatuõ bękhýë lahyã dû Lot amë nuô.* ³³ Mętěhéro kayã dô a thęzũ męlwóhtekã nıdyë a thęhtwóprê tôprêprênuô, a thęhtwóprê ki simękyã pã. Manáro kayã dô a dyęlyakyã a thęhtwóprê dô vakhuvakhýë tôprêprênuô, a ki nıbë thęhtwóprê tacıprê pã. ³⁴ Vã hé thĩ, bi nuôtóthë páma, kayã thényë ki omyëtõlũ dô lęmyękhu tóphotuõ pã. Rò Cómarya ki ékakyã pã tôprê, tôprêrò a ki dya-okyã lũ pã. ³⁵ Prëmò thényë ki isátũsũ lũ buõe pã. Rò Cómarya ki ékakyã lũ pã tôprê, rò a ki dya-okyã lũ tôprê pã. ³⁶ Prękhũ o dô lyákhu thényęnuô, tôprêrò Cómarya ki ékakyã lũ pã, tôprênuô Cómarya ki dyakyã lũ pã.”†

³⁷ Jesũ a khópacę tahe sudyã lũ, “Byacë, a ki htwóhtya tã bítë tóphotë pã?”

Rò Jesũ hékaxhyësũ pę êthi ngó tómu, “Tęthõ otõ bítë- nuô, latya ki oplólũ bínuô pã.”

18

Dyákhákho Prëmòokryã Ná Pręciryatę

¹ Htuõrò Jesũ thęzũ ná a khópacę tahe ki kwicóbë lahyã pwõ- tóphuõ, rò êthi ki thęplópyë tã taki- tãmę nuõrò, a dyákhákho pę a khópacę tahe ná ngó tómu. ² Jesũ dyã pę êthi phútë hérò, “Dó vıtóvı akũnuô, pręciryatę otóprê. Kayã tôprênuô a thęisë bezúbenyã kuõ Cómarya toto, a bezúbenyã kuõ pręlu kayã toto. ³ Bí vı nuótóvı akũ nuõprê, prëmòokryã o tôprê. Rò a hyã kwıthęzõ tamómõ pręciryatę yętóprê, ‘Męcwõ pęřę vã rò ciryacócó pęřę vã ná prę dô a thęhte vã yęnuô.’

⁴ “A cũkuõ prëmòokryã yętóprê to tadũrò dôkhyęnuô a tanęlyã nıdyë anę, ‘Vã ma kayã dô a thęisë kuõ Cómarya to, bezúbenyã kuõ kayã to tadũrò, ⁵ prëmòokryã yętóprênuô, a yõ hyãmęsúsã tamótamõ vã rò vã ki myã taritaryã pękyã è pã. Vã ki męphũnuô to héma, a hyã męsúsã tamótamõ vã pã rò tadũ- tadũ ma vã ladyáladã kyãdë prę.’”

⁶ Htuõrò Byacë hé, “Thĩ nıdã myámyã pręciryatę cõtęto yętóprê hé ngó yętómu nuô. ⁷ Kayã dô Cómarya nwóhtya è tahenuô, ki a kwı tēmęcwõ pwõnyępwõthë hęnuô, Cómarya ciryã cõtę pę êthi toma a ocyã nyã è? Thyáphũ a ki męcwõ pę ũ agnë nuõrò a ki mękhómęzõ pã è? ⁸ Vã hé thĩ, Cómarya ki ciryã cõtę pryãpryã pę êthi pã. Manáro bí pręlu aphúkhũ mähõ vãyë hyã pã akhęnuô, dô hekhuyë pã vã myáhtye pũ kayã tahe ki opã lahyã ná tęzũtęnyã pã è?”

Dyákhákhoñı Pharısęophũ Tôprê Ná Prękwıamo-arã Tôprê

⁹ Kayã dô a zũę nıdyë anę ná acóatę rò a tanępatı ũruô tahenuô, Jesũ dyã pę êthi ná ngókhákho tótõ. ¹⁰ “Kayã thényë cuõhtya kwicóbë dô tęlũtyã hõkü. Tôprê rò Pharısęophũ, dô aruótóprê rò prękwıamo-arã. ¹¹ Pharısęophũ tôprê cuõ ihtõo kwicóbë rò a hé, ‘Kõ- Cómarya, vã hébwıhétaryë nę, mętěhéro phũ ũruo tahe cuõpũphe zęplë è ütë, lahólaha ũ, cuõthũ úphũúmë nuô vã męnõ kuõũ to. Vã thyákuõ ná prękwıe amo-arã nuótóprê to akhu-akhýë vã hébwıhétaryë nyacõ nę. ¹² Thuõthyótõnyë akũnuô, vã duõe sęesęõ nyęnyë pwõ- tóphuõ có, htuõrò lõ- vã nıbë tę tahenuô, vã dyë kaxhyë có nę pwıshýëtópwı có.’

¹³ “Manáro prękwıamo-arã yętóprênuô, a cuõkahtõo lõ dô aye, rò a tũhtya bú có améthë dô mókhu to. A thęplë rò a htólyã nıdyë ataõ rò a hé, ‘Kõ- Cómarya- thęzõnıřę vã. Vã ma pręoraphũ tôprê.’”

¹⁴ Rò Jesũ hé êthĩ, “Vã hé thĩ, kayã dô acóatę dô Cómarya a męthényë nuõma Pharısęophũ yętóprênuô mätõ. Prękwıamo-arã yętóprênuô, bí a kã dô ahi akhë, acóatę dô Cómarya a męthényë hõ, mętěhéro kayã dô a phyęhtyalõ anę tôprênuô, Cómarya ki shyalyã è pã rò kayã dô ashyalyã-athtë tôprênuô, Cómarya ki dyahtyalõ è pã.”

Jesũ Sõri Pacępatıphũ Tahe

(Matteo 19:13-15, Marko 10:13-16)

¹⁵ Kayã tahe éhyã aphúpatı tahe dô Jesũ a o rò a thęzũ nõdyahtya Jesũ takhu dô pacęphũ yętahe aļõ, manáro a khópacę tahe myáhtye rò a thęprwõsũ êthi. ¹⁶ Manáro Jesũ éhyã pacęphũ thĩatahe dô a o rò a hé, “Plwóhyã pacęphũ nuõtahe dô vãoyë, mętãtũ tã êthi

* **17:32** 17:32 Bí Cómarya ciryã vı Sodom akhęnuô, Lot amë myákaxhyë dô vıkü rò a htwóhtyakyã ithęklõ. † **17:36** 17:36 ũ rã lıphã mü- nukhë tahehenuô, ũ myáhtye lısãsë yętómã opatõkuõ to.

támé, meťehéro Cómarya ahtyëakë nuôma kayã dô a shyalyã athëplò thyánã pacëphú yënuôtahe atëhó. ¹⁷ Vã héccó có thĩ, thĩ ki nõpó thĩnë ná Cómarya phú pacëphú tahe nõpõnĩ anë nuôto hénuô, thĩ nuô nĩ cyã dô Cómarya htyëlëkëkũ takhyã- to.”

Kayã Duzãhtyathë Tôprë

(Matteo 19:16-30, Marko 10:17-31)

¹⁸ Kayã htwô khuklò tôprë sudyã Jesũ, “Kõ- thárarýã- thyáphú vã ki nĩbë kuõũ thëhtwôprë tacúprë talëkrë nuôro, vã tõbë mekryã- maitë?”

¹⁹ Jesũ sudyã lũ, “Në cuôé tuõ vã ná thárarýã meťë? Kayãryã o tôprë- to, a o prëtú Cómarya tôprëprë. ²⁰ Në thégnë Cómarya mekyãngó tahe hé, ‘Cuõthũ tá ùphúũmë támé, meťhyë tá kayã támé, ehuôehĩ tá ùtë támé, khyã lahõlahya tá tëtë támé, bezũnyã nëmuõnëphë.’”²¹

²¹ Rò kayãphë yëtôprë hësu lũ, “Lõ- yëtahenuô vã tõnĩ htuõlõhó rò vã krwõmë htuõlõhó dô vã pacëkhë nuô pã cóhó.”

²² Bĩ Jesũ nĩhuô a hé phúyë akhënuô, a hé lũ, “Tëtë dô në lomë nuô a opã tõcô, kã isëkyãlõ në tãmuõtãtë nuôtahe rò zútã pë lõ ná kayã sõphãsõryaphú nuôtahe. Në ki mephúnuô hëro në ki nĩbë tëtëduzãhtyathë dô mókhu pã. Kãmeťtuõ phúnuô rò hyã krwõkuõ vãkhyë.”

²³ Kayãphë yëtôprënuô, a yõ duzã tãpõtãpë có akhu-akhýë bí a nĩhuô ngó yëtõmũ akhënuô, a thëplë nyacõ. ²⁴ Jesũ myãtãtã- htuõ lũ rò a hé, “Kayã duzãhtyathë tahe kirë nuô dô Cómarya ahtyëakëkũ nuô, apýã nyacó dô èthignë có! ²⁵ Tathĩbuõdu tõduõ kirë plyënuõ dô htëkhãlĩkũnuõ azũ klõpã có ná kayã duzãhtyathë tôprë kirë nuô dô mókhu htyëlëkëkũ nuô có.”

²⁶ Kayã dô a nĩhuô Jesũ tëtëhëbë yëtahenuô, a sudyã lũ, “Ki mephúnuôro ùpë tôprë kirë nĩbë cyãpã tëmëlwõhtekã pë?”

²⁷ Rò Jesũ hësu, “Tëtë dô kayã mecyãtonuô, Cómarya mecyã prë.”

²⁸ Petru hé, “Myãmõ, pë dyakyã lõ có hó pëhipëphyã tahe rò pë krwõkuõhó nëkhyë hó.”

²⁹ Rò Jesũ hé èthĩ, “Vã hëlakó có thĩ có, dô Cómarya ahtyëakë agnëro, kayã tôprëprë ki dyakyã ahi-aphýã bèbë, aphúamë bèbë, apuõavyã tahe bèbë, amuõaphë bèbë hënuõma, ³⁰ Cómarya ki dyëpludyëphë èlõklõ pã có thĩ ná yëtõhtũnuô pã, htuõto shyë- nopã tõhtũnuô, Cómarya ki dyë lũ thëhtwôprë tacúprë talëkrë pã.”

Jesũ Hëluõ Khyëthýã Atëthyë Ari-akyã

(Matteo 20:17-19, Marko 10:32-34)

³¹ Jesũ ènĩhuô tú prëdõnyãphú shyëthënyë, rò a hé èthĩ, “Pë ki htyã lõ dô vĩ Jerusalem. Rò lõ- tëtëritëkyã dô prëprõ tahe rá onekýã prëlukayã aphúkhũ ari-akyã yëtahenuô, a ki lõhtyabãhtya pã. ³² Vĩ Jerusalempnú tahe ki dyëtãkyã vã dô Judaphú mato tahe a takhukũ pã, rò èthĩ ki pacyë nyëkrũ lõ vã rò htuplã lõ vã ná plĩhtýë pã. ³³ Èthĩ ki plĩ vã rò meťhyë vã pã tadũro thuõnyë tõnyë pã nuô, vã ihtõhtwôprë kãkhyë khyëthýã pã.”

³⁴ Manãro a khõpacë tahe thégnëplõ lũ tëtëhëbë yëtõmũ- to. Tëtëhëbëyë angõlasã yënuô, ù dya dóuodóbĩ pë èthĩ akhu-akhýë, èthĩ thégnëplõ lahyã a hé pë èthĩ yënuô to.

Jesũ Zasimë Kãkhyë Pë Prëkwiesë Dõ A Mëthëkhĩ Tôprë

(Matteo 20:29-34, Marko 10:46-52)

³⁵ Bĩ Jesũ hyãtuõphũhó ná vĩ Jeriko akhënuô, kayã mëthëkhĩ kwiesë onyã dô klyãhtũ tôprë. ³⁶ Bĩ a nĩhuô kayã bëmë cuõ bí lũkhãshýë akhënuô, a sudyã ù, “Ú me kryã- itë?” ³⁷ Rò èthĩ hëso pë lũ, “Vĩ Nazarëphú Jesũ hyãnuõ cuõplúrwó bí vĩkũyë prë.”

³⁸ Rò a èhtõhtya, “Kõ- Davi aklwĩalyã Jesũ- thëzõnĩrë vã nĩ!”

³⁹ Kayã cuõ rë dô nyë tahenuô a thëprwõ lũ rò, a nõ thuõthuõ- o lũ tadũro a lé èhtõ prãshyo ryarýã, “Kõ- Davi aphúkhũ Jesũ, thëzõnĩ kuõrë vã nĩ-.”

⁴⁰ Phúnuô akhu-akhýë, Jesũ okuõ rò a nõehýã ù ná kayã mëthëkhĩ yënuô tôprë dô a o. Bĩ a hyãtuõhó akhënuô, Jesũ sudyã lũ, ⁴¹ “Në thëzũ nõmë vã maitë?”

Rò a hësu lũ, “Byacë, vã thëzũ myãhtye cyã kuõũ.”

42 Jesũ hé è, “Mèthè, lí mǒ~. Nè tẹ̀zũ zasímehó nè hó.” 43 Tõphuoũto a myáhtye cyá rò a krwõkuõ Jesũ akhyè, rò a hébwíhétaryè Cómarya. Rò bí kayá bémũ myáhtye tẹ̀mẹhtwõhtya phúyè akhènuò, a htuthéhtya lõplí có Cómarya pwõ~ tõprè có.

19

Jesũ Ná Zakeũ

1 Bí Jesũ nuõcuõluplũ rwó vj Jeriko akũ akhènuò, 2 kayá htwõ prẹkwíamo-arã khukló dõ amwĩ ná Zakeũ o tõprè, rò a duzã nyacó. 3 Jesũ ma ùpè nuò a thézũ myáhtye kuõ tadúro a yõ tapó dũgnè, htuõro kayá yõ orõoésũlũ akhu-akhyè a myáhtyehtwó kuõũ Jesũ to. 4 Phúnuò akhu-akhyè, thyáphú a ki tũhtwó kuõũ Jesũ rò, a klyacuõ rẹ dõ kayá bémũ anyèhyã bí Jesũ lẹcuõ plehyã klyá yènuò tóbò rò a cuõhtya dõ kadwímõ tòmõ alõ.

5 Bí Jesũ hyãtuõ bí lũkhãshyè akhènuò, a tũhtya lũ rò a hé lũ, “Zakeũ, hitãpryã mǒ, mètèhèro yètõnyè pãnuò, vã bè cuõlõo kuõ dõ nẹhi pã.” 6 Zakeũ hitã tapluõtaplyè rò a thẽkrũthèlõ émõsũ có Jesũ.

7 Lõ~ kayá dõ a myáhtye Jesũ cuõ kuõ dõ Zakeũ ahi tahenuò, a tamwõtãlẽ lõ lahyã rò a hé, “Kayá yètõprè cuõlõ tõkuõ tuõdõ prèoraphú ahi.”

8 Zakeũ ihtò rò a hé Byacè, “Byacè, myámõ, khõnyáyè vã ucètazè dõ a o ná vã taklãmènuò, vã ki dyètãkyã ná kayá sõphásoryaphú tahe. Htuõto ki vã etũõplè ùkhu tõprèprè kihèro, vã ki dyèkãkhyè khyèthyã è lwĩpwĩ pã.”

9 Rò Jesũ hé è, “Yètõnyè, tẹ̀mẹlwõhtekã hyãtuõ dõ hiyè tòmè akũhó mètèhèro kayá yètõprè ma màkuõdũ hó Abraham akdwialwĩ hó! 10 Mètèhèro prèlu aphúkhũ máhõ vãyè, vã hyã myápũ mẹlwõhtekã kayá dõ a lamẹ tahe.”

Dõnyã Khákho Htèba Tahe Ari-akyã (Matteo 25:14-30)

11 Bí kayá éprè njĩã Jesũ tẹ̀hèbè yè akhènuò, a hé pè pò èthĩ ná ngõkhákho tòmũ, mètèhèro Jesũ hyãtuõ phũ hó ná vj Jerusalem hó khukhyè, Cómarya ki cáhtya põ tõphuoõ põ cóhõ htyèkè hó, èthĩ tanğthũ lõ lahyã phúnuò. 12 Phúnuò akhu-akhyè a dyã pè èthĩ, “Bètõphuoõ kayá htwõdu otõprè. Thyáphú ù ki dyahtya lũ ná khwĩ rò a ki htwõ pè ù khwĩ dõ ahtyèakèkũ njĩdu agnènuòro, a htecuõ dõ htyèruòkèklõ tõba, htuõro a kãkhyè khyèthyã dõ akè. 13 Bí a htecuõ tyahító akhènuò, a éplõ alulé prẹshyè, rò a dyè èthĩ htèba tõprè tõba, rò a hé èthĩ, ‘Bí vã oto yèakhènuò, cuõ mẹkuõmẹkhã lahyã, memyèhte njĩdyè lahyã tuõdõ vã kãkhyè pã nuò ní,’ a hékyã èthĩ phúnuò.

14 “Manárò, a htyèphúkèphú thèhtethèhã njĩdyè lũ rò èthĩ nõcuõ lẹ prèthũ tètètèkyã tõprè dõ khwĩ o, rò a nõhè lũ, ‘Kayá yètõprènuò, pè thézũ nõhtwó è ná pèkhwĩ to.’

15 “Manárò kayá htwõdu yètõprènuò, ù nõhtwó è ná khwĩ rò a kãtuõ khyèthyã. Thyáphú èthĩ ki hyã dyèluõhtya lahyã ná èthĩ mephũhte tó bá- tẹ agnènuòro, a kãtuõ rò a èhyã alulé dõ a dyèkyã èthĩ htèba yètahe dõ a o.

16 “Arẽlõ tõprè hyã dõ a mètènyè rò a hé lũ, ‘Byacè, dõ vã nõhè htèba dõ nè dyèkyã vã yètõba akhu-akhyè vã njĩbè èhtyalõpõ hó abashyè hó.’

17 “Rò a hé lũ, ‘Aryã nyacó! Nè ma lulé dõ aryã tõprè! Nè có ná vã dyè nè tẹpatípũ yètahe akhu-akhyè, vã ki nõpõ nè ná vj avjshyè pã.’

18 “Lulé nyèprè tõprè hyã dõ a mètènyè rò a hé lũ, ‘Byacè, vã nõhè htèba dõ nè dyè vã yètõba akhu-akhyè, vã njĩbè èhtyalõpõ hó htènyãba hó.’

19 “Rò a hé alulé yètõprè, ‘Vã ki nõpõ nè vj nyãvĩ pã.’

20 “Rò lulé thuõprè tõprè hyã dõ a mètènyè rò a hyáhè lũ, ‘Byacè, yè lé- nè htèba dõ nè dyèkyã vãnuò. Vã bedwõõ è dõ zẹkrikũ. 21 Vã thèisè nẹlè, mètèhèro nè ma kayá dõ apyã nyacó tõprè. Nètè mato tahenuò, nè cuõ phyé dũgnè. Htuõto nè isóiplũnõ kuõũ to rò nè cuõ kẹkãplõ dũ nẹgnènuò.’

22 “Rò a hé lũ, ‘Cũcyècũcũ, vã ki cirya nè phũ nè hébèhte njĩdyè nẹngõ yènuõtahe pã. Nè thègnèhó ná vã ma kayá dõ apyã nyacó tõprè. Vãtè mato tahenuò vã cuõphyè dũgnè. Vã isóiplũtãnõ kuõũ to rò vã cuõkè kã dũgnè tõprè vãhè! 23 Phúnuòro mamètèro nè cuõsũnuò

vã htëbayë dö ù lëbe-oplô ù lëplwöbò rû hidukû nuô to meţë? Nê ki mephûnuô hérô, shyë-
vã kaţuŕ khyëthyã pá nuô, vã ki nîbë kaţhyëkû aphûphû amuŕmuŕ pá kôkô.'

²⁴ "Htuŕrò a hé kayã ihtòo bînuô tahe, 'Phyë kaţhyëdwô khyëthyã htëbanuô rò dyëkyã
ná kayã dö ahtëba o abashyë yënuô tŕprë.'

²⁵ "Manárò èthî hësuô lû, 'Byacë, ahtëba onehtuô dû hó abashyë hó!'

²⁶ "Rò khwî hësuô èthî, 'Vã hé thî, lõ- kayã dö atëone lõ cóhó nuôtahe bebë, ù lédyë
éhtya pépŕ có lû pá, manárò kayã dö atë o to tŕprënuô, atë oprë takiphûprë bebë, ù ki
phyëphekyäphe lõ pŕ lütë pá. ²⁷ Htuŕrò, kayã dö a thëhte vã rò a thëzû nõhtwô vã khwî
to tahenuô, éhya lõ býyë rò meţhyëkyã lõ èthî dö vã mëthënyë yënuô!'"

Jesû Hyãnuô Dŕ Vî Jerusalem Akû

(Matteo 21:1-11, Marko 11:1-11, Giovanni 12:12-19)

²⁸ Jesû héhtuô phûnuôrò, a htya dö vî Jerusalem rò a htëcuô ré a khŕpacë dö nyë. ²⁹ Bí
a hyãphûhó ná dö Bethphage ná dö Bethania dö a ophû ná Oliva so yëtŕdŕ akhënuô, Jesû
nŕhyã ré a khŕpacë thënyë. ³⁰ Rò a mecuŕnî èthî ngŕ, "Hyãnuŕë lahyã dö dö nyënuô
tŕdŕ, thî hyã nuŕnuô ná thî ki myãhtye tathíphû tŕduô dö ù sidyãnya nõhî lû tŕphuŕ- to
tŕduô pá. Rò thî ki myãhtye ù cóklŕ o è pá, rò ilyë è rò cwîkã è býyë ní-". ³¹ Kayã tŕprëprë ki
sudyã thî, "Thî cuŕ ilyëkyãtuŕ tathíphû plyë meţë?" A ki hérô, 'Byacë lo è,' hësuô è phûnuô
ní-."

³² Èthî cuŕ rò a myãhtye lõplî phû a héone pé èthînuô tahe. ³³ Bí èthî ilyë tathíphû plyë
akhënuô, anëbyacë tahe hé èthî, "Thî cuŕilyë tuŕ tathíphûplyë meţë?"

³⁴ Rò èthî hësuô, "Byacë lo è."

³⁵ Rò èthî cwîkanî tathíphû yënuô dö Jesû a o. Htuŕrò èthî idëhtya lahyã açãklŕ dö tathî
nyãkhu rò a nõhtyasidyã Jesû. ³⁶ Bí Jesû sidyã tathíphû rò a htëcuô akhënuô, kayã tahe
dëtã ré lahyã açãklŕ tahe dö klyádëkû.

³⁷ Bí a hyãphûhó ná vî Jerusalem, bí klyã o dö Oliva sokhu rò a talwŕtã nuŕhó dö vîkû yë
akhënuô, lõ- a khŕpacë dö a krwŕ lõ lû nuŕtŕmu cáhtya éhtŕhtthë kékŕhtya lõ Cómarya,
meţëhérô èthî yŕ myãhtye lõ tÿprŕtÿprya tahe akhu-akhyë, a éhtŕ lahyã phûnuô. ³⁸ Èthî
htuthëhtya,

"Cómarya ki sŕridû khwî dö a hyã ná Byacë amwî yëtŕprë ní!*

Tÿpÿtÿdwŕ ki o kuŕdû dö mókhu rò tÿtaryëdu taryëhtû ki o kuŕdû ná Cómarya dö a o dö
mókhu akhãlë htalŕlŕ yëtŕprë ní!"

³⁹ Htuŕrò Pharisëophû o dö kayã bému aklë nuôtahe hé Jesû, "Thárã, nõothuŕkyã nÿ
khŕpacë yëtahenuô, nõëhtŕ pá tã lahyã èthî tãmé."

⁴⁰ Rò Jesû hësuô èthî, "Vã hé thî, èthî ki othuŕakrûkyã hënuŕma, lõ tahe ki éhtŕhtya
kuŕke pá."

Vî Jerusalem Akhu-akhyëro Jesû Mëthëhtyëtã

⁴¹ Bí a hyãphûhó ná vî Jerusalem rò a myãhtye vîyë akhënuô, a mëthëhtyëtã. ⁴² Rò a hé,
"Yëtŕnyë, nÿ ki thëgnë bye ná ù phyëhyã pé nÿ tÿpÿtÿdwŕ hënuŕma aryã nyacŕ, manárò
khŕnyãyë nÿ myãhtye cyã kuŕŕ to. ⁴³ Tônyënyë pãnuô, shuŕkhë ki hyãtuŕ dö prëthëhte
nÿ tahe ki hyã byãhtya bítavã lõ nÿ ná vî htyalŕ pá, rò èthî ki bŕtãtû tavãbí lõ nÿklyã
pwŕ- tŕbŕ có pá. ⁴⁴ Htuŕpãrò èthî ki mepyëkyã lõ nÿ ná lõ- kayã o dö nÿ vîkû nuôtahe pá.
Bí lõtŕmë prë nuô a ki oícû ma pá có lû to pá, meţëhérô Cómarya ki hyã meţwŕhtëkã nÿ
agnënuô, nÿ dyathudyathë lû tÿshuŕtÿkëhë to akhu-akhyë, a ki meţwŕhtya phûnuô pá."

Jesû Cuŕnuô Dŕ Tÿlütÿã Hŕkû

(Matteo 21:12-17, Marko 11:15-19, Giovanni 2:13-22)

⁴⁵ Htuŕrò Jesû cuŕnuô dö tÿlütÿã hŕkû rò a cuŕnuô vÿhtëkyã kayã iprî-isëtë bînuô tahe.
⁴⁶ Rò a hé èthî, "Cómarya alãangŕ hé, 'Vãhi ma ù ki è è ná tÿcŕbë ahi,'* manárò thî cuŕnŕ
htwŕhtya lõhŕ è ná 'Prëhuŕehî lëowŕo akhãlë hó.'"

⁴⁷ Jesû ithyŕihtyãtã ù dö tÿlütÿã hŕkû pwŕ- tŕnyë có. Bwîdukhu tahe, prëithyŕ
tÿthyŕtÿhtya athárã tahe, ná prë htwŕ kayã bému a khuklŕkhuklyã tahe thëzû pÿmëthyë

lũ. ⁴⁸ Manáro èthĩ tòbè mę lũ phútėnuo, a thėgně lahyă aklyáaklõ to, mętėhéro kayă bėmu tahenuo a nıđáthyėnıđáo có lũ tẹhėbė, rò a plwõ latı pã có lũ to.

20

*Ů Sudyă Jesũ A Taryěshyosõ Ari-akyă
(Matteo 21:23-27, Marko 11:27-33)*

¹ Tõnyėkhě, Jesũ o dõ tẹlũtyă hõkũ rò a ithyõithyatã kayă éprė, rò a hėsodõnyă pė ũ ná tẹthėkrũmila. Rò bínuõkhě, prẹlũtyă khuklõ tahe ná prẹithyõ tẹthyótẹthya athára tahe, ná Judaphũ aplóamũ khuklõkhuklyă tahe hyă dõ lũo. ² Rò a hé lũ, “Hėsoluõ pė myă pė, nẹ mętẹ yėtahe nuõma nẹ cuõmę ná ùpě a taryěshyosõ pė? Ůpě nõmę nẹ pė?”

³ Rò Jesũ hėsũ èthĩ, “Ki hėphũnuõrõ, vã sudyă kuõ thĩ ngõ tòmũ, rò hėluõ pė kuõ vã. ⁴ Giovanni Baptista plwõ pė ũ htyě yėnuõma Cómarya dyé lũ taryěshyosõ é? Mátorõ prẹlukayă dyé lũ é?”

⁵ Èthĩ dõnyă nıdyé khyělũ, “Pė tõ hėsũ è phútė? Pė ki hé, ‘Cómarya dyé lũ’ kihéro, a klyă sudyă nyă hó pė, ‘Kihėphũnuõrõ thĩ zııe lũ to mętẹ?’ A klyă hé nyă hó. ⁶ Mátorõ, ‘Prẹlukayă dyé lũ,’ pė ki hé rò lõ- kayă bėmu bıyě tahe yõ zııe ná Giovanni ma prẹprõ tõprẹ akhu-akhyě, èthĩ ki tãthyě pė ná lõ pã.”

⁷ Phũnuõrõ èthĩ hėsũ, “Ůpě dyé Giovanni taryěshyosõ dõ a ki plwõ pė ũ htyě yėnuõ, pė thėgněto.”

⁸ Rò Jesũ hėsũ èthĩ, “Kihėphũnuõrõ vã mętẹ yėtahe ná ùpě taryěshyosõ pė nuõ vã hėsoluõ pė thĩ toto.”

*Hé Khákhõ Pė Ná Prẹkhyăe Thòbıthėphė Tahe Ari-akyă
(Matteo 21:33-46, Marko 12:1-12)*

⁹ Rò Jesũ hėsoluõ pė kayă éprė ná ngõkhákhõ tòmũ rò a hé, “Bètõphũõ kayă o tõprẹ, rò apré dõ a ısóıplũ nıdyé ná thòbıthėmõ tahenuo a o tólẹ rò a plwõkhyăekyă ná prẹkhyăepré tahe. Htuõrõ a htecuõ onyěkyă dõ kẹaruõ tókė. ¹⁰ Bí thòbıthė mıhõ akhėnuõ, thyáphũ a ki nıbėkuõ thòbıthė dõ a tókõ nıbėkuõ nuõtaherõ thòbıthėphė byacé yé a nõhyăkuõ a prėmętẹphũ tõprẹ dõ prẹkhyăepré nuõtaha a o. Manáro prẹkhyăepré yėtahenuõ, a mũsũpõsũtuõ lũlulé yėtõprẹ rò a plwõkã kazuõklıkyă prė lũ prė. ¹¹ Phũnuõ akhu-akhyě, a nõhyă tapleke alulé dõ aruõ tõprẹ tadũrõ prẹkhyăepré yėtahe mũsũ khyėpõ lũ, a mętarėkyă htuõ lũ rò a plwõkã kazuõklı kuõpõkhyě lũlũ. ¹² Htuõrõ a plwõhyă põ alulé thuõprẹ tõprẹ, rò prẹkhyăe thòbıthėphė yėtahenuõ, a mũtapõlõthõ, mũcumũhtyásũ lõ lũ rò vẹhtekyă lũ dõ prėklõ.

¹³ “Rò thòbıthėphė byacé hé, ‘Vã tòbè mę phútė? Vã ki nõhyă ná vã phũprėkhũ dõ vã mõ nıdyélõ lũ yėtõprẹ ma èthĩ ki dyaduzıınyă klõ lũ pã kõle,’ a hé phũnuõ.

¹⁴ “Manáro bí prẹkhyăepré yėtahe myáhtye lũ phũprėkhũ hyă akhėnuõ, èthĩ hé nıdyé khyělũ, ‘Yėtõprẹ ma prėbyacé aphũkhũ dõ a tõ nıbė phũucėtazě nuõtõprẹ hó. Cuõ! Cuõmęthyėkyă lũ põ-! Rò a ucėtazě yėtahe nuõ a ki htwõ lõ pėtẹ pã!’ ¹⁵ Phũnuõ akhu-akhyě, èthĩ cwıtarũ htekyă lũ dõ prėklõ rò męthyėkyă lũ.

“Ki męphũnuõrõ prėbyacé ki mę prẹkhyăepré yėtahe phútė pã? ¹⁶ A ki hyă męthyėkyă lõ- kayă nuõtaha rò a ki plwõkhyăe tapleke thòbıthėphė yėnuõ ná kayă dõ aruõ tahe pã.”

Bı kayă éprẹ nıhuõ tẹhėbėyě akhėnuõ, èthĩ hé lahyă, “Pė thėzı nõhtwõhtya è phũnuõ to!”

¹⁷ Jesũ myăcuõtõ èthĩ rò a sudyă èthĩ, “Kihėphũnuõ rò lisăsě héone vãrıvãkyă, ‘Kayă męhtya hi rò lõ dõ èthĩ vıkyă lũ nuõtõmėnuõ, a htwõhtya lõ dõ a tahtwõma lõ có hitõmě có,* a hé phũyě rò angõlasă ma ítě?’ A sudyă ũ phũnuõ.

¹⁸ “Lõ- kayă dõ a latã dõ lõ nuõtõmě aļõ tahenuõ, akrwı ki lakė prė pã, manáro lõ nuõtõmě ki latã dõ èthĩ aļõ pã nuõ, akrwıakrwõ ki mũ kaprı lõ có pã.”

¹⁹ Prẹıthyõ tẹthyótẹthya athára tahe ná bwıdukhu tahe thėgně ná Jesũ hėkhõ èthĩ khukhyě tõphuõtuõ a thėzı pı có hó Jesũ bínuõ hó. Manáro èthĩ thėısě kayă bėmu nuõtaha alé.

* 20:17 20:17 Li Htuthėhtya 118:22

Ů Sudyá Jesů Ná Tòkò Dyé Romakhwí Amo-ará Ě? Ma To Ě?
(Matteo 22:15-22, Marko 12:13-17)

²⁰ Phúnuò akhu-akhyě, thyáphú èthi ki púní Jesù tẹhébèthúngò tahe, htuòto thyáphú èthi ki púthũcuòkyá lù dó Romakhwí dó a o ná a taryěshyosò ná a tẹpròtẹprya yětòprẹ a takhukù agnènuò, èthi opòmýá shuòkhě tătòtǎbè rò a nõcuò prẹhtúmýá tahe ki cyémekho anẹ phú kayácócu tahenuò rò èthi ki sudyá kho lahyá Jesù ngó tahe. ²¹ Kayá prẹhtúmýá yétahe sudyá Jesù, “Thárá~, pẹ thègně ná nẹ tẹhébèhèsú tahe ná nẹ tẹithyóithya tahe nuòma acóate, htuòto nẹ myádumýapatí kuòũ to. Nẹ ithyóithya ù phú atò ná Cómarya aklyáaklò a tẹmǎtẹcò nuòtahe prẹ. ²² Phúnuòrò heso pẹmýá pẹ, ma pẹ tòbè dyé Romakhwí amo-ará ě? Ma to ě?”

²³ Manáro Jesù yo thègně ná èthi púpú lù tẹhébèthú akhu-akhyě, a hèsú èthi, ²⁴ “Dyélúò pẹ myá vǎ thírũyo tòbè. Dó rǔzyelọ yènuòma ùpẹ khuklózǎzọ ná ùpẹ mwǎ opẹ?” ²⁵ Rò èthi hèsú lù, “Roma Khwí Caesare azǎzọ ná amwǎ o.”

Rò a hèsú èthi, “Ki mephúnuòrò, Khwídu Caesare atẹ héré dyé ná khwíduò, Cómarya atẹ kihéro dyé ná Cómarya nuò.”

²⁶ Rò èthi púní lù tẹhébèthú dó ù èprẹ anyěhyá tòmũ~ to. Jesù hèsú èthi phúyě akhu-akhyě a htetapa lòplí có èthi rò a o thuòkrúkyǎ lǒ prẹ.

Ů Sudyá Jesù Ná Tẹthyě Ihtòkakhýě Ari-akýǎ
(Matteo 22:23-33, Marko 12:18-27)

²⁷ Saducéophú dó a zǔe ná kayáthyě ihtòhtwòprẹ kakhýě to nuòtahe hyǎ dó Jesù o rò hyǎ sudyá lù ngó tòmũ, ²⁸ “Thárádu~, Mosè rákyǎ tẹthyótẹthya tòmũ dó pègně rò a hé, kayá tòprẹprẹ ki thyěkyǎ amèlé, rò aphú ki okyǎ tòprẹ~ to hènuò, thyáphú aklwíalyǎ ki okyǎ nuòrò, a puòprẹkhù bẹ phyédwò akhí okyáyě, a hé phúnuò.” ²⁹ Khònyǎrò può ná vyǎ prẹkhù o thuòthyótòprẹ. A vyǎpréló tòprẹ phyé amě rò dókhyènuò a thyěkyǎ amě khǎlé, rò aphú okyǎ tòprẹ~ to akhu-akhyě apuò dókhyè tòprẹ bẹphyédwò akhí okyǎ yětòprẹ. ³⁰ Rò a puòprẹkhù nyẹprẹtòprẹ phyédwò khyěthyá akhíyě. ³¹ Htuòrò a puòprẹkhù thuòprẹtòprẹ tuòdó thuòthyótòprẹ yènuò thyěkyǎ thyákuò phúnuò, rò aphú okyǎ lahyá tòprẹ~ to. ³² Dókhyè rò prèmò yětòprẹ thyěkyǎ kuò. ³³ Phúnuòrò shyě~ thyěihtòkakhýě amònyě pǎ tónyènuò, prèmò yětòprẹ ki htwo bítẹ tòprẹ amě pǎpẹ? Mètèhéro èthi puónavyǎ thuòthyótòprẹ nícùlò lù prèmò yětòprẹ nuò~.”

³⁴ Jesù hèsú èthi, “Yètòhtúnuò, ù phyéphúphyémě lahyá vǎ. ³⁵ Manáro kayá dó Cómarya dyahó èthi ná a kò hò dó a ki thyě ihtòkakhýě shyé~ nopǎ tòhtú pǎ tahenuò, tẹphyéphúphyémě opǎ to hó. ³⁶ Èthi ki thyá ná tanémòkhupú nuòtahe pǎ rò a thyě cyǎ pǎ to. Èthi ihtò kakhýě dó tẹthyě pǎ akhu-akhyě, èthi ma Cómarya a phúmòphúkhù tahe hó. ³⁷ Rò Mosè khyǎ lǎlǎlǎlǎ có athé ná kayá dó a thyě htuòhò tahenuò, a ki ihtò htwòprẹ kakhýě pǎ, mètèhéro Abraham ná Isaac ná Jacob yètahenuò, a thyěhtuò nyèlǎhò tadúro lisàsèkù hé o tòtò ná bí mikyǎhtya cacuò tòcuò akhènuò, Mosè é Byacè yènuò, ‘Abraham a Cómarya, Isaac a Cómarya, ná Jacob a Cómarya,’^o phúnuò. ³⁸ Kayá pwò~ tòprẹ ohtwòprẹ tacúprẹ lǒ dó Cómarya a mètènyě akhu-akhyě, è ma kayáthyě tahe a Cómarya mǎto, kayá htwòprẹ tahe a Cómarya.”

³⁹ Prẹithyó tẹthyótẹthya athára tahe hé pò è, “Thárá~ nẹ hèsú cyǎ nyacó có.” ⁴⁰ Rò èthi sudyá plehyá bú pǎ lù tòcò~ to.

Ů Sudyá Krístu Ari-akýǎ

(Matteo 22:41-46, Marko 12:35-37)

⁴¹ Jesù sudyá èthi, “Ů cuò hētuò ná Krístu ma Davi aklwíalyǎ ma phútẹ? ⁴² Mètèhéro bí Li Htuthéhtya akúnuò, Davi anẹbyacè nǐdú cuò rátuò,

‘Byacè hé vǎ Byacè, ‘Onyǎo dó vǎ takhu cóhtwò yětókyě,* ⁴³ onyǎo tadú tuòdó vǎ mepékýǎ lǒlǎtakli lǒ hó kayá dó a thèhte nẹ nuòtahe pání~. Vǎ ki nõhtwò kayá dó a thèhte nẹ nuòtahe thyána nẹ kháduò lẹzǐ dó nẹ onyǎo rò nẹ zǐtǎ nǐdyé yènuò pǎ.’” *

⁴⁴ “Khwí Davi é Krístu ná ‘Byacè’ akhu-akhyě, a cuò htwo cyǎ Khwí Davi aphúkhù phútẹ?”

* 20:28 20:28 Li Dònyǎ 25:5 ✱ 20:37 20:37 Li Hteka 3:6 * 20:42 20:42 Onyǎo dó takhu cóhtwò tòkyě angólásǎ ma kayá dó ù bezúnýǎ è rò a o ná a taryěshyosò tòprẹ. ✱ 20:43 20:43 Li Htuthéhtya 110:1

Jesú Hé Ũ Ná Rõní Lahyã Prëithyó Tëthyótëthya Athará Tahe
(Matteo 23:1-36, Marko 12:38-40, Luka 11:37-54)

⁴⁵ Bí kayã éprë níđã Jesú a tềhébè akhênuô, a hé a khõpacế tahe, ⁴⁶ “Rõní lahyã thĩnế ná prëithyó tềthyótëthya athará nuôtahe ní-. Èthĩ nuôtahema a thềzũ thyã lahyã cặcặ karõhtũ rò a cuõkặcặhặ dĩ klékũ rò a thềzũ nõ hếbếcếhếbệnyã sũ ù ná anế. Dĩ tềcốbếhốkũ nuôbếbề, dĩ pwếkũ nuôbếbề, èthĩ thềzũ onyão lahyã khălế dĩ ù dyaduzũnyãnĩ è nuôtahe prế. ⁴⁷ Èthĩ cuõlahòe lahyaỏ lõ prềmòokryã tề pwặ- tồcố. Thyáphủ ù ki tanenĩ èthĩ ná èthĩ ma kayãsặ sế tahe có nuôrò, èthĩ kwícốbếhtũ pề ù. Kayã phủnuô tahenuô, tềciryã ki bề cyề lõklồ có ná ùruô tahe pã.”

21

Prềmòokryã A Tềmềlũ
(Marko 12:41-44)

¹ Bí Jesú myáhtya akhế, a myáhtye kayãduzặ tahe hyã sunuỏ lahyã a tềmềlũ tahe dĩ lếbe-oplồ rữtồkũ dĩ tềlũhồdu akũ. ² Htuỏrò a myáhtye prềmòokryã sỏphásoryã tồprề hyã sunuỏ kuỏ rữ tallĩ nyễmyế. ³ Rò Jesú hé, “Vã hếcốcố- thĩ, prềmòokryã nuôtồprề sunuỏ éklồlồ có ná ùruô tahehỏ. ⁴ Mềtềhềrò lõ- a hyãsunuỏ rữ nuôtahema, a tềolồobặ sủlũ rò a hyãsunuỏ prề lahyã atề o kyãsỏkyặe kyã nuôtahe prề. Manáro prềmòokryã yềtồprềnuô a sỏphásoryã nyacỏ tadủrò a hyãsunuỏ lõlặtakli có lõ- tề dĩ a o ná lũ yệnuô có.”

Jesú Hénã Tềlũhồdu Kĩ Tặprồ Pặ Ari-akyã
(Matteo 24:1-2, Marko 13:1-2)

⁵ Jesú a khõpacế akế tahehenuô, a hếbềdỏnyã nỉdyế khyềlũ ná tềlũhồdu dĩ ù taritaryã twỏ è ná lõ ngũduprỉdu tahe ná tặtề dĩ ù lũhtya ná Cỏmaryã nuôtahe akhu-akhyế atwỏ nyacỏ- èthĩ dỏnyã nỉdyế lũ phủnuỏ tadủrò Jesú hé èthĩ, ⁶ “Lỏ- tề dĩ thĩ myáhtye khỏnyặyế tahenuô, ù ki hyãdỏ tặprồkyã lõ è pã. Lỏ yềtahenuô a oícủ pã có lũ tồmề- to pãnuô, shuỏkhế ki hyãtuỏ tỏnyề pã.”

Tềpyặtềsế Ná Tềmềcyếmềcủ
(Matteo 24:3-14, Marko 13:3-13)

⁷ Èthĩ sudyã, “Thárá, tề yềtahenuô a ki htwỏhtya bĩkhếtề pặ? Shuỏkhế kớrế hyãtuỏhỏ pã nuỏ tềprồtềprỷã amãadyã tồcốcố ki oluỏhtyãrế pặ ế?”

⁸ Jesú hếsủ èthĩ, “Thyáphủ ù ki ilolahỏ cuỏnĩ tã thĩ tằmệnuô, orỏoryế lahyã thĩnế ní-. Kayã dĩ a ki hyã dắkwỏ lahỏ lahyã anế ná vắmwỉ pãnuô a o élặ pã, rò a ki dắkwỏ lahỏ lỵã nỉdyế lahyã anế, ‘Vã ma Krístu hó,’ rò ‘Shuỏkhế phủtuỏ hó,’ phủnuô pặ tadủrò krwỏkuỏ tặ lahyã èthĩ akhyế tằmề ní-. ⁹ Bí thĩ nỉhuỏ tềsặtềpặ ná tềtarủtapyã ohtya akhênuô, khyềthukhyềthề tặ lahyã tằmề ní-. Mềtềhềrò lõ- tề yềtahenuô, a bề ohtwỏhtya lõrềklồ nyặpặ tadủrò hekhũ tadủ hyãtuỏ có hỏnuô mặhító.”

¹⁰ Jesú hé plehyã pỏ, “Myếcố tồcố ná tồcố ki thềhtethềhặ lũ pặ. Htyếkế tồkế ná tồkế kisắkipặ lũ pặ. ¹¹ Tanềhtồdỉ ki ohtyahtỏohtyalỵã lõplỉ dĩ hekhuyế tồphỏ htuỏ tồphỏ pặ. Kềvỉkềkỏ ná tềsếkềrặ tahe ki ohtyahtỏohtyalỵã élặ dĩ khălế éphỏ pặ. Tềtarỏthề thềisế tahe ná tềamãadyã dĩ a tềprồtềprỷã nyacỏ tahe ki oluỏhtya dĩ mỏlề pặ.

¹² “Manáro bí tềyềtahe htwỏhtya tyahító akhênuô, dĩ vắmwỉ akhu-akhyềrỏ ù ki pủ thĩ ù ki mềcyếmềcủ thĩ pặ, ù ki thũcuỏ thĩ dĩ tềcốbếhốkũ pặ rò ù ki ciryã thĩ pặ, ù ki dĩtặ thĩ dĩ hỏtồkũ pặ. Htuỏrỏ ù ki thũcuỏ thĩ dĩ khwỉ ná cóphya tahe a mềthệnyề pặ. ¹³ Yềma mặhỏ thĩ ki nỉbề tềshuỏtềkềhề dĩ thĩ ki hếsỏdỏnyãnỉ pề ù ná vắrivặkyã nuỏ hó. ¹⁴ Dyakủdyakyặ one rề tặ thĩ thềplồ ná thĩ ki hếbềsỉplề nỉdyế thĩnế phứtềphứtề pặ nuỏ tằmề ní-. ¹⁵ Mềtềhềrò, tềhếbềcyặhếbềdề ná tềthítềphề dĩ kayã thềhte thítãhe ki hế kặkhyềsủ cyặ pặ có thĩ tồprề- to tahenuô, vặ ki dyềdủ thĩ pặ. ¹⁶ Thĩ puợvyặ, muợphế, klwilyặ, khỏthỳo tahe ki isềthề nỉdyềdủ thĩmwỉ pặ. Èthĩ ki mềthề thítãhe pặ. ¹⁷ Dĩ vắkhuvặkhyề rò kayã pwặ- tồprề ki thềhte lõ thĩ pặ. ¹⁸ Manáro bí thĩ khuluỏ tồbỏ prề pãnuô, a sỉmềkyặ pề to. ¹⁹ Oklỗsỏma lahyã rò thĩ ki mềlwhỏtềkặ nỉdyềdủ thĩnế pặ.

Jesú Hénã Ũ Kĩ Mềtặprồkyã Vỉ Jerusalem Pặ Ari-akyã
(Matteo 24:15-21, Marko 13:14-19)

²⁰ “Shyé- thĩ myáhtyehó ná klyé tahe hyäbòtava hó vj Jerusalem pã akhënuò, thĩ bè thëgné ná nyëtyato pã ma, ù ki mepýékyá è hó pã. ²¹ Bínuòakhë, kayá o dó Judakékù tahe bè htekyacuò o dó sokhu pã. Kayá o dó vjduvñhtükù tahenuò, a bè htecuòkyá pã, rò kayá o dó vjkü to tahenuò cuòkanuò tã dó vjkü támé ní. ²² Mëtèhèrò, phú lisásë ràone təciryra amònyëmòthë yëtahe ari-akyá ki lòhtyabãhtya pã agnè prè. ²³ Mònyëmòthë bínuòakhë pã ma, prèmò dó a o ná ahóathé tahe ná muò dó a o ná phúpatí dó a ònú pã lù tahenuò, ù ki thèzò nidyé nyacò èthĩ pã. Təcýètəcù ki hyá bè htyéké yètòké pã rò Cómarya a təciryra ki tãbè dó kayá yètòmù akhu pã. ²⁴ Ù ki mètýé èthĩ tahehe ná né pã, rò tahehenuò, ù ki pùcwicuòkyá èthĩ dó kèpwòtòké dó hekhu yënuò pã. Judaphú mato tahe ki męcýëmęcù pèpèpò vj Jerusalempá tahe pã, rò a ki pò tuòdò èthĩ Judaphú mato tahe ashuòakhë lòhtyabãhtya hó tòphuo pã.

*Prèlukayá Aphúkhù Ki Hyá Khyéthýá Ari-akyá
(Matteo 24:29-31, Marko 13:24-27)*

²⁵ “Tëmátèdyá khókhye tahe ki lòhtyaluò dó tamòkü, lèkü, sè thítahe akù pã. Dó hekhu yënuò, htyé dó htyèdutava akù tahe yò háhó prã tawótathù shyonyacò akhu-akhyé, htyéké pwòtòba ki taròthé théisé ló rò a ki htetapã lòplí có èthĩ pã. ²⁶ Tèyëtahe ki htwòhtya ló có hekhu tóbalo pã, htuòto Cómarya ki məkazikazuò lòlò- mólè a tètprotèprya nuòtahe pã akhu-akhyé kayá tahe ki taròthé théisé lòplí có pã. ²⁷ Htuòrò èthĩ ki myáhtye lahyá prèlukayá aphúkhù mähó vãyé ki hyálya dó óluòklè pã, rò vã ki olòbã có ná vã tètprotèprya ná vã tètaryèdu taryèhtù dó ashýo-asò yënuòtahe pã.* ²⁸ Shyé- tètètahe cáhtya mēhó akhèpãnuò, ihtò lahyá rò còhtya lahyá thĩ khukló, mëtèhèrò, nyëtyato pãma Cómarya ki mëlwohtekã hó thĩ pã hó.”

*Phyèní Tèithýó Dó Kadwímò Tòmò A O
(Matteo 24:32-35, Marko 13:28-31)*

²⁹ Jesù hékhákhò pè èthĩ, “Tanemyá lahyá kadwímò tòmò ná thòmò itètè- bèbè nuò. ³⁰ Thĩ myáhtye ná alè dã dyácèhtyahò henuò, thĩ thëgné ná kékükhè phúhyá hó. ³¹ Phúnúòhó bí thĩ myáhtyehó tètè tahe htwòhtyahó akhèpãnuò, thëgné lahyá ná Cómarya kírè hyá pòhtyèpòké phúhtya hó ní-.

³² “Vã héluòcócó- có thĩ, ló- kayá dó a ohtwòprè khònyáyètòhtù tahe thyèlò tyahító nuò, tètètahe ki htwòhtya ló pã. ³³ Mókhu ná hekhu ki simékýá pã tadúró válãvàngó yètahenuò a simékýá pè takhyá- to.

Pè Bè Thãklyá

³⁴ “Ròní lahyá thíné ní. Bí thĩ emùòmù akhè thĩ mēbòmēbye tèt nuòtahe bèbè, thĩ kúkyá lahyá ná thĩ tètòhtwòprè dó hekhuyé tòhtù tahenuò bèbè, mëlòkyádè tã thĩ tètshuòtèkhè ná nuòtahe támé ní. Pãma prèlukayá aphúkhù mähó vãyé ki hyátuòkhyé dó thĩ o bí thĩ tanetuò to nuòtònyè nuòtòthé pã. ³⁵ Mëtèhèrò təcýètəcù ashuòakhënuò athyaná itaví tóbãnuò pã, a ki hyápúní lòlò- kayá o dó hekhu yètòba nuòtahe pã. ³⁶ Thyáphú thĩ ki siplébè ryáryádèdè kyá ná tèt kírè htwòhtya yëtahe pã, htuòto thyáphú thĩ ki ihtò dó prèlukayá aphúkhù mähó vãyé a mēthènyé pã nuòrò, thãklyá rò kwicóbè lahyá pwò- tòphuo ní-.”

³⁷ Jesù ithyóithya tã ù dó tètùtyá hòkü pwò- tònýé có. Rò bí mòhèlyá ashuòakhënuò, a cuòhtya dó so dó ù è ná Oliva so yënuòtómè alò, rò a o bínuò tuòdò mòlí có. ³⁸ Kayá tahe thèhyá nĩdã lahyá a tètèhodónýá tahe rò a hyá romú lòplí dó tètùtyá hòkü.

22

Judaphú Khuklòkhuklyá Tahe Tanè Pú Lahýá Jesù

(Matteo 26:1-5,14,16, Marko 14:1-2, 14:10-11, Giovanni 11:45-53)

¹ Pwèèkhómù sòdò huòmútapho dó ù è ná tètcutalwópwe yënuò, amònyëmòthë hyáphú hó. ² Bwídukhu tahe ná prèithýó tètýótètèthya athará tahe théisé kayá bémù alé akhu-akhyé, a myápù klyá tóbòbò dó a ki mètýéhuòkyá Jesù.

* 21:27 21:27 Danielè 7:13

Juda Ólyə Dó A Ki Isěťkyă Jesű

³ Htuđòr Juda dđ ù épó lúmwı ná Iscariot yětòprènuò, khñéricyă khukló hyănuò dđ lű thěplòkű. È ma a otòkuò dđ Byacè Jesű a khòpacě shyéthényě aklě tòprèhò. ⁴ Phúnuò akhu-akhyě, Juda cuòodónyá ná bwidukhu tahe ná kayă opó tẹlùhòdu khukló tahe. Rò a cuòokúdonyá nı èthı ná a ki isěťkyă Jesű phútě pãnuò ari-akya. ⁵ Èthı thěkrűthéłó ólyasű Juda ná a ki dyé lű rű pã. ⁶ Juda cűsű èthı. Htuđòr thyáphú ù ki thěgně tã tòprè- tãmé nuò, a cáhtya myápű shuòkhětò shuòkhěbè dđ a ki isěťkyăni Jesű.

Tẹtaritaryă Tẹcuòtalwópwě Lẹlẹłó

(Matteo 26:17-25, Marko 14:12-21, Giovanni 13:21-30)

⁷ Mònyémòthě bėhò dđ pwěekhómű sóđò huòmútapho hyātuğhò rò Judaphú tahe męthyě lahyă thímíphú dđ kiekìò ná tẹcuòtalwópwě agně. ⁸ Jesű nõ Petru ná Giovanni rò a mecuòni èthı ngó, “Cuò taritaryă one lahyă pẹ lẹlẹłó tẹcuòtalwópwě sẹesăsě mòhé yěnuò ní-.”

⁹ Èthı sudyă lű, “Nẹ thězű nòtaritaryă tò pẹ bítě tòphotě?”

¹⁰ Jesű hě èthı, “Nídă lahyă, bí thı cuònuòtuğhò dđ vıkű akhěpãnuò, thı ki myáhtyesű ná kayăphě hyădyă còkaytyě ná thóvi tòprè pã. Rò krwòkạ nuòkuò có lű dđ a kanuò nıdyé hitómě akúnuò ní-. ¹¹ Rò sudyă hibyacènuò, ‘Thárá sudyă nẹ, hidókű dđ sıpré agně dđ vã ná vã khòpacě tahe ki e tẹcuòtalwópwě agně yěnuòma a o tóbítě?’ Sudyă lű phúnuò ní. ¹² Htuđpàrò a ki zűlű thı hidókű khălẹlyă dđ akhu nuòtòtò dđ a olòobá có ná tãmúòtățtẹ dđ pẹ lo nuòtahe có pã. Rò okyă lahyă bínuò rò taritaryă pẹ lahyă pẹ sẹesěò bínuò ní-.”

¹³ Èthı htecuò rò èthı cuòmýáhtye málakò có phú Jesű héone èthı nuò có. Rò èthı cuò taritaryăni lahyă tẹcuòtalwópwě sẹesăsě mòhé agně bínuò.

Byacè A Tẹədsăsě Mòhé

(Matteo 26:26-30, Marko 14:22-26, Corinthia aréłó tòba 11:23-25)

¹⁴ Bí shuòkhě hyātuğhò dđ tóbè eỏ hỏ tẹcuòtalwópwě akhěnuò, Byacè Jesű ná prěđónyăphú tahe cuò onyáo tava rỏlò lű dđ lẹedĩrẹ akhăshyé. ¹⁵ Rò a hé èthı, “Bí vã khyábè tyahı tẹcyětẹcű hito akhěnuò, vã thězű etğòtğkuò nyacó tẹcuòtalwópwě yětòphuònuò ná thı kanğ- to. ¹⁶ Mẹtėhèrò, vã hé thı, Cómarya ki hyăihtakạ plúhtuòlò hí akayă to rò a hyă htwòkhwı rò pònıhı èthı tonuò, vã enókuò pã tẹcuòtalwópwě sẹesěò yěnuò ná thı to hỏ.”

¹⁷ Jesű phyéhtya bė rò a hébwihétaryěhtya Cómarya htuđòr a hé, “Phyémmò běyě rò zútățđ pẹ lű. ¹⁸ Mẹtėhèrò vã hé thı, cáhtya khònyáyě tặplehyă tuğđó Cómarya ki hyă pòhtyěpòkẹ pã tòphuònuò, vã ónò kuòpã thòbithěhtyě yě tohò.”

¹⁹ Htuđòr Jesű phyé khómű rò a hébwihétaryěhtya Cómarya. Htuđòr a ibikyě khómű rò a dyétặ ná èthı. Rò a hé èthı, “Yéma vã nẹklò dđ vã dyélyakყă dđ thıgně nuòhò. E lahyă yě dđ tẹthénẹhtya vã akű ní-.”

²⁰ Bí a ehtuòhò mòhėsèe akhěnuò, a phyéhtyake běyě rò a mę thyákuòdű phú a mę khóműnuò rò a hé, “Yéma váthwi dđ a mẹklòmema tẹólyă athè rò a htwítặ dđ thıgně yěnuò hỏ. ²¹ Manárò myă lahyă! Kayă dđ a ki isěťkyă vã yětòprènuò, a otòkuò ná vã bí lẹedĩrẹ khăshyé yěnuò prẹ. ²² Prẹlụ aphúkhű mądű vãyě a ki thyě phú Cómarya a tẹtaze-one nuòpã tadúrò kayă dđ a ki isěťkyă vã yětòprènuò, a ki khyábè nyacó tẹcyęcű pã!” ²³ Rò èthı sudyă nıdyé lű tòprè ná tòprè rò a hé lahyă, bítě tòprè ki isěťkyă è pã ha?

Tẹkrékryă Lű Ná Tẹhtwòdulò Ari-akya

²⁴ A khòpacě tahe krékryă nıdyélű, dđ pẹklě yěnuòma ùpẹ ki htwòdulò ù pã ha? Phúnuò, ²⁵ rò Jesű hě èthı, “Judaphú mătò tahe a khwícòphya thı tahenuò, a nõe nıdyé lahyă a taryěshyosò yěnuò dđ htyěphúképhú tahe akhu rò prẹpòtarítẹ tahenuò, a thězű dđ ù ki é èthı, ‘Prẹ mębwimẹtaryě htyěphúképhú’ tahe phúnuò. ²⁶ Manárò thı yětahema thı bèmẹ nı kuòű phúnuòto. Kayă dđ a htwòdulò ù dđ thıklě tòprèprènuò, a tóbè htwò phú kayă dđ a patılò tòprènuò, htuđòr kayă dđ a htwò khukló tòprèprènuò, a tóbè htwò phú lulé tòprènuò. ²⁷ Kayă hekhuphú tahe tanẹ ná kayă onyáo esèe dđ đĩrẹ khăshyé nuòma a htwò dulòű hỏ, rò prẹmẹtẹphú dđ a buòe kayă dđ a onyă esè nuòtahe ma a htwò kayă dđ

a patlõõ hó a tanę lahyă phúnuô. Manárò, vărò vă o đố thĩklẽ phú lulé đố a buôebuô ù tôprẽ nuôprẽ. ²⁸ Bí vă khyábè tẹpyátẹsẽ akhẽnuô, thĩ okuôhó ná vă pwỏ- tôphuo hó. ²⁹ Phú vấphe nõpố vă nuô, vă nõpố kuố thĩ pã. ³⁰ Mẹtêhêrò thyáphú thĩ ki eỏ tộkuố ná vă đố vă dirẻ khăshyẻ đố văhtyẻvắkẻkủ pã, htuỏtỏ thyáphú thĩ ki onyáo tộno kuốđu ná vă đố khuklyáhtẻ htyalỏ akhu pã rò thĩ ki cirya nỉđu Israelpủ shyẻnyẻmủ yẻnuô pã.

Jesũ Hẻluỏone Ná Petru Kỉ Hẻbỉkyả Lủ Pả Ari-akyả
(Matteo 26:31-35, Marko 14:27-31, Giovanni 13:36-38)

³¹ “Simonẻ, Simonẻ, nỉđả! Khỉnẻricyả khuklỏ cuỏkwítadủ nỉ hó Cỏmarya ná a ki plwỏhỏ khỉnẻricyả khuklỏ ki mẻmyả lỏ thĩ pwỏprẻ hó. Rỏ a ki mẻmyả thĩ phủ prẻmẻ-elyảphủ talẻ sẻ nỉdyẻ abuỏ nuô pã. ³² Manárò, Simonẻ, thyáphủ nẻ tẻzủtẻnyả ki pyẻkyả tẻmẻ nuô, vă kwícỏbẻ pẻ đố nẻgnẻ. Htuỏrỏ bí nẻ thẻnẻlyả kạkhyẻ khyẻthyả hó nẻnẻ pủnuô, nẻ tỏbẻ dyẻhẻdyẻrenỉ nẻ puỏvỷả tahe pã nỉ-”

³³ Simonẻ Petru hẻsủ lủ, “Byacẻ, vă tỏbẻ cuỏ tộkuố ná nẻ đố ù lẻđỏtả kayả a htỏkủnuô cỏ bẻbẻ, mảtorỏ vă tỏbẻ thyẻ tộkuố cỏ ná nẻ bẻbẻ, vă otaritaryả one hỏ vủnẻ hó.”

³⁴ Rỏ Jesủ hẻsủ lủ, “Petru, vă hẻ nẻ, yẻtỏthẻ pã, bí shyẻphẻ i-uhitya tyahítỏ akhẽnuô, nẻ htẻbỉkyả vă thuỏphủỏ pã.”

Rủhtỏ, Pyẻhỏ Ná Nẻ

³⁵ Htuỏrỏ Jesủ sudyả a khỏpacẻ tahe, “Đố arẻkhẻ nuô, vă nõcuỏ thĩ rò vă hẻ thĩ, rủhtỏ bẻbẻ, pyẻhỏ bẻbẻ, mảtorỏ khuphá bẻbẻ phẻcuỏnỉ tả lahyả tẻmẻ nỉ-, vă hẻ thĩ phủnuô. Bỉnuỏkhẻ thĩ lonỏ pã nyả tỏcỏcỏ ẻ?”

Rỏ ẻthỉ hẻsủ, “Pẻ lonỏ tỏcỏ- to.”

³⁶ Rỏ Jesủ hẻsủ ẻthỉ, “Manárỏ khỏnyảyẻ, ùpẻ bẻbẻ đố arủhtỏ mảtorỏ, apẻhỏ otahenuỏ tỏ phẻcuỏnỉ lahyả, rò kayả đố anẻ oto tahenuỏ tỏ isẻkyả a cạklỏdu rò iprỉcuỏnỉ lahyả. ³⁷ Vă hẻ phủyẻ mẻtẻhẻnuỏma lisẻsẻ hẻone vủrivỏkyả yẻnuô, a bẻ lỏhtyabảhtya pã. Lisẻsẻ hẻ, ‘Ủ dyủnuỏ tộkuố vă đố kayỏcyẻ kayỏricyả tahe akẻ,’ vă hẻ thĩ yẻnuô, a kỉrẻ hyả lỏhtyabảhtya hó.”*

³⁸ A khỏpacẻ tahe hẻ, “Byacẻ, nẻ myỏmỏ! Nẻ o bỉyẻ nyẻbẻ.”

“Bủnuỏ ma anỉ hó,” a hẻsủ phủnuô.

Jesủ Kwícỏbẻ Đố Oliva sokhu
(Matteo 26:36-46, Marko 14:32-42)

³⁹ Jesủ o đố vỉkủ rò htecuỏ đố Oliva sokhu phủ alẻklỏ cuỏ nỉdyẻ nuô, rò a khỏpacẻ tahe krwỏcuỏ tộkuố ná lủ. ⁴⁰ Bí a cuỏtuỏhỏ đố sokhu akẻ, a hẻ ẻthỉ, “Thyáphủ thĩ ki cuỏnuỏ tộkuố tả đố tẻilo-ilyả akủ tẻmẻnuô, kwícỏbẻ lahyả nỉ-.” ⁴¹ Htuỏrỏ a htecuỏ taphỏyẻ ná ẻthỉ bá ù vủcuỏyẻ lỏ tỏmẻ nuô, rò a cuỏđangủ kwícỏbẻ bỉnuô. ⁴² A kwícỏbẻ rò a hẻ, “Kỏ- Phẻ Cỏmarya, nẻ ki thẻplỏ tỏ hẻrỏ, phẻ taphỏkyả pẻ vă tẻcyẻtẻcủ abẻlỏ yẻtỏbẻ, manỏrỏ củ- đủ vă thẻplỏ a tẻthẻzủ mảtỏ, củ- đủ prẻ nẻ thẻplỏ nỉ-.” ⁴³ Tanẻmỏkhupủ tôprẻ hyả oluỏhtya rò, a hyả dyẻhẻdyẻrẻ lủ. ⁴⁴ A thẻplỏkủ thẻplỏkyả hyỏshyỏ rò, a lẻ kwícỏbẻ shyỏlỏ pỏpỏ. Rỏ akủthả htủít đố hekhu rò a thyả cỏ ná thủitẻmẻ nuỏ cỏ.

⁴⁵ A kwícỏbẻ htuỏrỏ a kạkhyẻtỏ khyẻthyả đố a khỏpacẻ tahe a o. A khỏpacẻ tahe thẻplỏkủkyả talwỏsủlủ akhu-akhyẻ, Jesủ kỏmyỏhtyẻ ná ẻthỉ omyẻnỉ sỏtapỏ lỏplỉ cỏ pwỏ- tôprẻ. ⁴⁶ Jesủ hẻ ẻthỉ, “Thỉ omyẻ sỏtapỏ lỏ lahyả phủtẻ? Thyáphủ thĩ ki cuỏ latủnuỏ tả đố tẻilo-ilyả akủ tẻmẻ nuô ihtỏkwícỏbẻ lỏ mỏ lahyả.”

Ủ Pủ Jesủ

(Matteo 26:47-56, Marko 14:43-50, Giovanni 18:3-11)

⁴⁷ Bí Byacẻ Jesủ hẻbẻ pảprẻ akhẽnuô, kayả bẻmủ tỏmủ hyỏtuỏ. Juda đố a khỏpacẻ shyẻthẻnyẻ akẻ yẻtỏprẻnuô, a thủhyả ẻthỉ đố Jesủ a o, htuỏrỏ a hyỏtỏ Jesủ rò a hyủnuỏmủ lủ. ⁴⁸ Manỏrỏ Jesủ hẻ lủ, “Juda- yẻma nẻ isẻtỏkyả hỏ prẻlukayả aphủkhủ mảhỏ vă yẻnuô ná nẻ tẻnuỏmủ yẻnuô hó ẻ?”

* 22:37 22:37 Isaia 53:12

49 A khõpacě dõ a okuõ ná lũ tahenuõ, a thégneõ ná ù kírě pũ hó Jesũ hó akhu-akhyě, èthi sudyã lũ, “Byacè, pè tõe pãsu ná pè nýe è?” 50 Rò dõ èthi akě tõprẽnuõ, a pãtũkyã bwidukhulõ a prẽmetẽphũ tõprẽ akhãlẽ tõkhõ.

51 Manárõ Jesũ hé èthi, “Okuõ lahyã, mepã támẽ hó” htuõrõ Jesũ byáicũ kãkhyě pè khyéthya kayã yètõprẽ a khãlẽkuõ rò a zarĩ pè khyéthya lũ.

52 Htuõrõ prẽlũtyã khuklõ nuõtahe ná kayã opõ tẽlũhõdu khuklõ nuõtahe ná Judaphũ muõprũmuõprẽ khuklõkhuklyã dõ a hyãpũ lũ yõtahenuõ, Jesũ hé èthi, “Thĩ hyãpũ lahyã vã tõkuõrõ thĩ hyã cõ ná nẽ ná imũ thĩtahe cõ rò vã ma kayã cyẽricyã dõ a cuõpũphezẽplẽ e ùtẽ tõprẽ nyã è?” 53 Vã okuõ ná thĩ dõ tẽlũtyã hõkũ nuõ pwõ- tõnyẽ cõ rò thĩ pũ vã toto, manárõ bí khinericyã khuklõ a taryëshyosõ põtẽ akhẽyẽ, ashuõkhẽ bèhõ dõ thĩ bè mẽnã hó phuyẽ hó.”

Petru Htébikyã Jesũ

(Matteo 26:57-58, 26:67-75, Marko 14:53-54, 14:66-72, Giovanni 18:12-18, 18:25-27)

54 Èthi pũ Jesũ rò écuõkyã lũ dõ bwidukhulõ tõprẽ ahikũ, rò Petru krwõcuõ lõ kuõ lũ dõkhyẽ. 55 Dõ prẽlũtyãdulõ yètõprẽ ahi vỹklãmẽkũnuõ, ù súkyã o mi bĩnuõ tõphẽ, rò Petru hyãonyãtã tõkuõ ná kayã onã iswĩmi bĩnuõ tahe. 56 Prẽmetẽ prẽmõphũ tõprẽ myãrẽtãtã Petru onãõ bí miphëshyẽ nuõrõ a hé lũ, “Yètõprẽ ma mãhõ a krwõkuõ Jesũ akhyẽ nuõtõprẽ vã-!”

57 Manárõ Petru htêsũ lũ, “Mõmuõ! Vã thégneõ lũ to.”

58 Dõkhyẽ taplõphũnuõ, prẽkhũ dõ aruõtõprẽ myãhtyeke è rò a hé lũ, “Nẽ ma tòmumũ-tũ prẽ ná èthi kayã nuõtahe prẽ vã!”

Manárõ Petru htêsũ lũ, “Khũphẽ, vã mã náto.”

59 Htuõrõ dõkhyẽ ashuõkhẽ phũnyẽhõ tòmũ akhẽnuõ, kayã dõ aruõtõprẽ, hêsõkadõ cõ, “Kayã yètõprẽ ma a otõkuõ ná Jesũ nuõtõprẽ hó, vã héyẽ athũ ná taki- to, mètẽhërõ è ma Galileaphũ tõprẽ prẽ.”

60 Manárõ Petru htêsũ lũ, “Khũphẽ, nẽ hékryã- itẽ nuõ, vã thégne to!” Bí a hẽbẽ pãprẽ phuyẽ akhẽnuõnuõ ná shyẽphẽ i-uhya. 61 Byacè tarĩ myãcuõ tõdẽ lũ akhẽ, a tanẽhtya tuõbẽ Byacè Jesũ héonekyã lũ ngõ, “Yètõthẽ pã, bí shyẽphẽ i-uhya tyahĩto nuõ, nẽ htébikyãrẽ vã thuõphũ pã,” a hé lũ phũnuõ. 62 Phũnuõrõ a htecuõkyã dõ akõ rò a cuõ nguõthyẽnguõ cõ.

Û Pacyẽishyẽ Jesũ Rò Ûmũũpõ Lũ

63 Kayã dõ a opõmyã Jesũ tahenuõ, a hẽzõhẽlẽ lũ rò amũũpõ lõ lũ. 64 Èthi cõbĩ Jesũ mètthẽ rò sudyã lũ, “Maũpẽ mũ nẽ pẽ? Prõ myãmyã!” 65 Htuõrõ èthi pacyẽishyẽ hẽmũmyãricyã lũ ná ngõ dõ aruõtahe nuõ a o òlãpã.

Û Écuõ Jesũ Dõ Judaphũ Htwõdu Tahe A Léoplo Khãlẽ Nyẽhya

(Matteo 26:59-66, Marko 14:55-64, Giovanni 18:19-24)

66 Bí mõlĩbũhõ akhẽnuõ, kayã htwõ Judaphũ aplõamũ a khuklõkhuklyã tahe, ná bwidukhu, ná prẽithyõ tẽthyõtẽthya athará tahe hyã oplõlõ lũ tõphotuõ, rò èthi éhyã Jesũ dõ kayã htwõdu tahe anyẽhyã. 67 Rò èthi hé, “Hẽso pẽmyã pè, nẽ ma Kristu dõ Cõmarya nwõhtya è dõ a ki mẽlwõhtekã prẽlukayã nuõtõprẽ hó è?”

Rò a htêsũ èthi, “Vã ki hé pè thĩ- ma thĩ zũe nyã ná vã toto. 68 Vã ki sudyã thĩ- ma thĩ htêsũ ná vã toto. 69 Manárõ cáhtya khõnyãyẽ tãplehyã pãnuõ, prẽlukayã aphũkhũ mãhõ vãyẽ ù ki dyẽonyãõ è dõ tẽtaryẽdu taryẽhtũ a Cõmarya takhu cõhtwõ nuõtõkyẽ pã.”*

70 Èthi pwõ- tõprẽ hé, “Ki hẽphũnuõ rò nẽ ma Cõmarya aphũkhũ tõprẽ hó nuõ?”

Rò a htêsũ èthi, “Ò, a mãlakõ phũ thĩ hé nuõ hó.”

71 Rò èthi hé lahyã, “Pè cuõ lo pã prẽkhyãthẽ phútẽ? A hé pè pè yẽnuõ, pè nĩhuõ lõdũhõ pwõ- tõprẽ hó.”

* 22:69 22:69 Li Htuthẽhtya 110:1

23

*Ů Ěcuő Jesű Dő Khwí Pilato Anyěhyă**(Matteo 27:1-2, 11-14, Marko 15:1-5, Giovanni 18:28-38)*

¹ Htuőòrò lõ~ kayă htwódu yětahenuő, a ihtò rò a ěcuő Jesű dő Khwí Pilato anyěhyă. ² Ěthĩ be lahyă tětthű dő Jesű aļò rò a hé, “Pě pŭnĩ kayă yětòprě, meťěhéro a thűthű ělă pě kayă tahe aklyă, rò a hé ná lodyé ná Romakhwí amo-ară to, htuőto a hélyanĩ pő ané ná vă ma Kristu dő a măđđu khwí tòprě, a hé phnúo.”

³ Khwí Pilato sudyă lű, “Ně ma Judaphű akhwí tòprě mălakő ě?”

Rò a hėsű khwí, “Ò, a mălakő phű nẹ hėnuo hő.”

⁴ Htuőòrò Khwí Pilato hé bwídukhu tahe ná kayă bėmŭ tahe, “Vă kírě cirya kayă yětòprėnuo, vă myăhtye atětthű tőcō~ to.”

⁵ Manărò, ěthĩ lé ěhtòhtya shyoshyokłő pő, “A cuőlě mețarűtapyă lõ Judaphű tőkělě ná a tětthyóithya yėnuo. A cahtya me dő Galilea kẹ rò a hyătuőhő bĩyě hő.”

Ů Thűcuő Jesű Dő Khwí Herodě Anyěhyă

⁶ Bí Khwí Pilato nŭhuo ěthĩ hé ná Galilea kẹ, rò a sudyă ěthĩ, “Kayă yětòprě ma Galileaphű ě?” ⁷ Bí a thėgně ná Jesű ma Galileaphű dő a o dő Khwí Herodě atějő akhălě akhėnuo, a nõthűkăkhyě lű dő Khwí Herodě a o. Bĩnuoakhě ma Khwí Herodě o dő vĩ Jerusalem.

⁸ Bí Khwí Herodě myăhtye Jesű akhėnuo, a thėkrűthėlő nyacó, meťěhéro a nŭhuo htuőhő Jesű ari-akya rò a thězű myăhtye lű nuo anyělăhő. A thězű myăhtye a ki me țepřotěpya tőcōcō. ⁹ Phnúo akhu-akhyě Khwí Herodě sudyă ělă Jesű tadűrò Jesű hėsű lű tòmŭ~ to. ¹⁰ Bwídukhu tahe ná přěithyó tětthyótětthya athará dő a ihtòo lahyă bĩnuo tahe, myăpŭmyávŭ pŭ dya tadű cő Jesű tětthű cő. ¹¹ Khwí Herodě ná aklyěphű tahe nyěkruo Jesű, hėtakhwótakě lõplĩ Jesű, rò a thyăhtya pě lű caçwotŭwă caçworyă tòpŭ, rò Khwí Herodě nõthű kăkhyě ěthĩ dő Khwí Pilato a o. ¹² Bĩnuotōnyėnuo, Khwí Herodě ná Khwí Pilato htwóhtya khyělű khòbóthyó. Dő arėkhě nuoma ěthĩ thėhtethěhă nŭdyě lű.

*Ů Cirya Jesű Ná A Tőbětthě**(Matteo 27:15-26, Marko 15:6-15, Giovanni 18:39-19:16)*

¹³ Khwí Pilato ěplónĩ bwídukhu tahe ná kayă htwő přepőtě khukłókhuklyă tahe ná kayă ěprě cő. ¹⁴ Rò a hé ěthĩ, “Thĩ hyăthű kayă yětòprě dő vă o, rò thĩ hé ná a thűthű kayă bėmŭ tahe aklyă, thĩ hé phnúo. Khõnyăyě vă sudyăçemyă hő è dő thĩ mětěnyě hő tadűrò phű thĩ kẹ lű nuo, vă myăhtye atětthű tőcō~ to. ¹⁵ Khwí Herodě nõthűkăkhyě khyěthya lű dő pě o meťěhéro è myăhtye lütětthű tőcō~ toto. Kayă yětòprėnuo, atětthű o dő a tőbě thyėnuo a o tőcō~ to. ¹⁶ Phnúo akhu-akhyě, vă ki nõplĩ ũ ná è, htuőòrò vă ki plwòhtekăkyă lű.”

¹⁷⁻¹⁸ Kayă bėmŭ ěhtòhtya lõ, “Měthyěkyă è, plwòhte pě pě dő Barabba nuo.” Dă cuőtalwópwě ashuoakhě hyătuőhő hėnuo, pwěyě alėklő o ná Khwí Pilato bė plwòhte pě ěthĩ kayă dő ũ dőtă lű dő htőkű tahe akłě tòprě.* ¹⁹ (Ů meșúsă dő vĭkű akhėnuo, Barabba yě cuomėșúsă patőkűo akhu-akhyě, ũ dőtă lű dő htőkű, htuőto ěnuo a meťhyėnő kayă tòprěprě.)

²⁰ Khwí Pilato thězű plwòhtekyă Jesű rò a hé khyěthyápő ná kayă bėmŭ tahe, ²¹ manărò ěthĩ ěhtòhtyasű tadű, “Mŭthyěhtyakyă è dő krusulo nuo! Mŭthyěhtyakyă è dő krusulo nuo!”

²² Rò Khwí Pilato hėpő ěthĩ thuőphuőtòphuo, “Mameťero bė mŭthyěhtyakyă lű? A meťhű maĩtě? A meťhűtě dő a tőbě thyě cő nuo, vă myăhtye tőcō~ to. Vă ki nõmŭ ũ ná è rò vă ki plwòkăkyă è pă.”

²³ A hé phnúo tadűrò ěthĩ lé~ ěhtòhtyashyó klőlő pő ná ki mŭthyěhtyakyă Jesű dő krusulo. Rò dőkhyětadűnuo, ěthĩ pėkyă. ²⁴ Phnúo akhu-akhyě, Khwí Pilato ciryakyă Jesű phű ěthĩ kwĩ lű nuo přě. ²⁵ Khwí Pilato plwòhte pě ěthĩ kayăphě dő ěthĩ thězű nõplwòhte lű nuotòprě. Kayăphě yětòprě ma a mețarűtapyă țě, a meťhyě ũ rò ũ dőo lű dő htőkű. Htuőòrò thyáphű ěthĩ ki me lű cŭ~ dű ěthĩ thězű meňuo rò a dyětăkyă Jesű dő ěthĩ atakhukű.

* 23:17-18 23:17-18 Ů ră o liphă mŭ~ nukhě tahehenuo amăphű 18 yě a opa kuo to.

Ū Mũthyěhtya Jesũ Dó Krusu Alo

(Matteo 27:31-44, Marko 15:21-32, Giovanni 19:17-27)

²⁶ Bí klyěphú écuóhó Jesũ akhěnuó, èthi cuóťasũ ná kayá tóprě dó amwĩ ná Simone. È ma vĩ Cyreneophú tóprě, rò a o dó dó hyá prě rò a hyánuó dó vřkũ. Bí a hyánuó akhěnuó, klyěphú pũsũ lũ rò èthi dyahtya Jesũ krusu dó lůplákhũ, rò a nózá lũ rò a nókřwócuó kuó lũ dó Jesũ akhyěkhũ. ²⁷ Kayá krwócuóplũ krwócuóphě kuóló Jesũ akhyě, rò dó kayá yětahe aklěnuó, prěmó dó a thěplěnebě nyacó tahenuó, a opacuóťtũkuó bĩnuó, rò a nguóthyěnguó lahyá có. ²⁸ Jesũ taricuó tó èthi rò a hécúó èthi, “Vĩ Jerusalem phúmó thĩ-, nguó tá dó vagné támě, nguó nĩdyédũ lahyá dó thĩgně ná thĩphúthilyě tahe agněnuó. ²⁹ Mětěhéro, tēcýětēcũ amõnyemõthě tahe ki hyátuó pã rò ù ki hé lahyá, ‘Prēmósóphũ ná prēmó dó aphũ onó kuó lahyá tóphuo- to, ná prēmó dó a dyéõnúno dyé kuó pacě tóphuo- to tahe ki nřbě nyacó tēsõri!’ Ū ki hé lahyá phúyě pã. ³⁰ Bĩnuókhěpã ‘Ū ki hé lahyá lásó tahe pã, ‘Latãprě dó pěkhuyě!’ Htuóto a ki hé lahyá sophũ tahe, ‘O tadwóbĩrě pě ní-!’”³⁰

³¹ “Vã dó athýaná thóthithuó yěnuó, èthi ki męcýěmęcũ có vã báyě kihéro, kayá dó aruó dó a thýá lahyá prě ná thókrã tahenuó, èthi ki męcýěmęcũló pãpã.”

³² Èthi cwicuónĩ kuó kayá dó a měthũ htyěké a tětýótětýa thěnyěľó dó a ki mũthyěhtya tókuó ná Jesũ. ³³ Èthi cuótuó dó khálě tópho dó ù é, “khuklókrwĩ” khálě yěnuó. Htuóro èthi mũthyěhtya tókuó kayá měthũ htyěké a tětýótětýa yěthěnyě ná Jesũ dó krusulo. Tóprě rò a mũthyěhtya lũ dó Jesũ cóhtwó tókyě, tóprě rò a mũthyěhtya lũ dó cóci tókyě. ³⁴ Jesũ hé, “Phě-, plwókýa èthi tětthũ ní-, mětěhéro èthi mę tětphúyěnuó, a thěgně nĩdyé to.” Ró klyěphũ tahe ki iběphyě nĩřlũ Jesũ hyecã yěnuóro èthi bó lahyá tětbyábwi tóco dó cú- dú a tãtõ bítě tóprě tó phýě bítě tókyě tě phũnuóprě.

³⁵ Kayá tahe ihtóomyá lahyá pãprě bĩnuó akhě, kayá dó a htwó khuklókhuklyá tahe pacyěishýě nyěkrũ lahyá Jesũ, rò a hé lahyá, “È ma a męlwóhtekã cyá dãdu- ù ni. È ki málakó Kristu dó Cómarya nwóhtya è nuótóprě kihéro, nõmęlwóhtekã nĩdyé kuómõ aněnuó to.”

³⁶ Klyěphũ nuótahe bėbė, a nyěkrũ kuó ľó lũ. Èthi cuó dó Jesũ a o rò a cuódyéó lũ htyěžãtaprě. ³⁷ Ró èthi hé lũ, “Ně ki málakó Judaphũ tahe akhwĩ kihéro męlwóhtekã nĩdyé kuómõ něnyě nuó to.”

³⁸ Dó a khuklóhtěnuó, ù rãhtya o, “È ma Judaphũ tahe akhwĩ.”

³⁹ Kayá dó a měthũ htyěké a tětýótětýa rò ù mũthyěhtya tó lũ ná Jesũ yěthěnyě aklě tóprě nuó a pacyěishýě Jesũ, “Ně ma Kristu máto ě? Męlwóhtekã nĩdyé kuómõ něnyěnuó, rò męlwóhtekã kuómõ pě to!”

⁴⁰ Manáro kayá měthũ htyěké a tětýótětýa dó aruótóprě thěprwó lũ rò a hé lũ, “Ně thěisě kuó Cómarya to ě? Ně ma ně nřbě thýakuódũ tēcĩrya thýaná è yěnuó prě. ⁴¹ Pě yěthěnyě nřbě tēcĩrya phũ pě mětthũtuóhó nuótahe akhu-akhyě akòabě prě. Manáro ẽnuó, a mětthũ kuó tóco- to.”

⁴² Htuóro a hé Jesũ, “Kó- Jesũ-, bí ně hyãpóhó phũ khwĩ tóprě hó akhěpãnuó, thěněhtyabě tuókuó vã pã ní-.”

⁴³ Ró Jesũ hěsũ è, “Vã hécócó- có ně, yětõnyě pãnuó, ně ki kã-o tókuódũ ná vã dó Paradisũ kěkũ pã.”

Jesũ Thyě Ari-akyá

(Matteo 27:45-56, Marko 15:33-41, Giovanni 19:28-30)

⁴⁴ Bí mõhtuó shyěnyěmũ phũbėhó akhěnuó, tamó khítarũťã tókěľě tuó có dó mõhělyã thuómũ bė nuó có. ⁴⁵ Ró ikěbadu dó ù cõtãťũbí lũ dó tělũhõdu akũ yětõbanuó, a lazě kahtyakalyã plúkyã nyěkyě. ⁴⁶ Jesũ cyěprýě ẽhtõhtyashyo rò a hé, “Kó- phě-, vã dyělyãkyáhó vã thěhtwóprě dó ně takhukũ hó,”⁴⁶ a hé phũnuó htuóro a thětãplúkyã.

⁴⁷ Roma klyětõzě khukló yětóprě myáhtye tēmę-aně yětahe rò a htuthěhtya Cómarya rò a hé, “Kayá yětóprě ma kayácókayãtę málakó có nyã hó!” ⁴⁸ Kayá ẽprě dó a hyã opõmyá rò a myáhtye tēmęhtwóhtya aně yětahenuó, a thěplě ľõplĩ có akhu-akhyě èthi htõlyã nĩdyě

lahyã ataõ rò a kã lahyã dö ahi. ⁴⁹ Lõ- kayã dö a thegně Jesũ tahe ná prěmò dö a o dö Galilea kěķũ rò a krwõ hyãkuõ lũ tahenuõ, a cuõ ihtòo lõtaphãye rò a myã lahyã lõ- a htwõhtya yětahe.

Ů Iluõ Jesũ

(Matteo 27:57-61, Marko 15:42-47, Giovanni 19:38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Kayã dö amwĩ ná Joseph o tóprě. A o dö vĩ Arimathea, Juda kěķũ. È ma kayãryã, kayãcócũ dö a opõmyásũ Cómarya ahtyěakě ki hyã pã tóprě. È ma a opatõkuõ dö kayã htwõdu aplóamũķũ tóprě tadũrò bí ũ ólyã lõ ná ũ ki cirya Jesũ akhěnuõ, a ólyã patõ kuõũ to. ⁵² A cuõ dö Khwĩ Pilato a o rò a cuõkwĩ Jesũ aluõķõ. ⁵³ Htuõrò a cuõ cõtã Jesũ a luõķõyě dö krusu alõ rò a bobĩ lũ ná ikěbãplĩ ngũdu tõba htuõrò a cuõdyanuõ lũ dö luõķũ dö ũ ikhũķũnuõ o lũ dö sorõķõ dö ũ iluõnõ hi ná luõ tóphuõ hito yěnuõ tókũ. ⁵⁴ Mõnyě nuõtõnyě ma mõnyãnyě dö ũ taritaryã one lahyã Judaphũ a Mõnyěduõ agně. Judaphũ a Mõnyěduõ phũhyãtuõķõ.

⁵⁵ Prěmò o dö Galilea kě rò a krwõhyãkuõ Jesũ akhyě yětahenuõ, a krwõhyãkuõ ná Joseph rò a myátõma nĩkyã ũ lědyanuõ Jesũ akhãlě yětõpho. ⁵⁶ Htuõrò èthĩ kãķhyě dö hi rò a kã taritaryã one lahyã htyěnuõmũ ná myrra dö a ki hyã plõ pě lahyã ná luõķõyě agně. Manárò bí Judaphũ a Mõnyěduõ nuõtõnyěnuõ, Judaphũ tahe a tět̕hyótět̕hya o ná èthĩ bè okuõ akhu-akhyě, èthĩ okuõ lõ lahyã.

24

Jesũ Krĩstu Htwõprě Kãķhyě Dõ Tět̕hyě

(Matteo 28:1-10, Marko 16:1-8, Giovanni 20:1-10)

¹ Mõnyě thuõthyótõnyě kalulõ tõnyě bí mõlĩrõmũ akhěnuõ, prěmò yětahe phyení htyěnuõmũ dö èthĩ taritaryã one hó yětahe rò a hyã lahyã dö luõķku. ² Rò lõ dö ũ htuõbĩ lũ ná luõķũ nuõtõmẽnuõ, èthĩ myãhtye ná ũ htuõtaphã cuõķyã lũ. ³ Èthĩ nuõmyã tadũrò a myãhtye pã Jesũ aluõķõ to. ⁴ Bí èthĩ ihtõ taně tět̕itěkỹã yěakhěnuõ, kayã dö a kũthyã hyeca takhẽrasõ thẽnyě oluõhtyakhỹ pě èthĩ rò a hyãihtòo dö èthĩ khãshyě. ⁵ Prěmò yětahe thẽisě talwõsũlũ rò a dãngũlyã rò ngõtãklwĩ vitãlõ amethě dö hekhu, rò kayã yěthẽnyě hé èthĩ, “Thĩ cuõmyãpũ kayã htwõprě dö kayã thyě tahe aklě mětě? ⁶ Jesũ opã bĩyě to hõ, a ihtõ htwõprě kãķhyě hõ. Thẽněhtya khyěthya lahyã bí a o dö Galilea kě akhě rò a hēsokỹã htuõhõ thĩ ngõ nuõtahenuõ. ⁷ ‘Prělukayã aphũķhũ mãhõ vãyě, ũ ki dyětãķyã vã dö kayã tět̕hũt̕eoraphũ tahe a takhũķ pã. Ů ki mũthyěhtya vã dö krusu alõ pã, rò bí thuõnyětõnyě pãnuõ, vã ki ihtõ htwõprě kãķhyě khyěthya pã.’ ⁸ Yětõphuõrò prěmò tahe thẽněhtyabě khyě a tět̕hẽso onekỹã nuõtãhe.

⁹ Rò èthĩ htekaķyã dö ahi rò a kahẽso pě lõ tět̕itěkỹã yě ná prědõnyãphũ shyětõprě yěnuõ ná kayã dö aruõ dö a okuõ ná èthĩ lõ- plĩ bĩnuõ tahe. ¹⁰ Prěmò yětahe ma mãhõ Magdalena dõķũmuõ Maria, Joanna ná Jakomo amuõ Maria thĩnuõ tahe hõ. Èthĩ yětahe ná prěmò dö aruõ tahe hēsoluõ pě prědõnyãphũ tahe ná tět̕itěkỹã yětahe. ¹¹ Manárò prědõnyãphũ yětahe taně lahyã ná prěmò yětahe hẽbõhẽbye prě akhu-akhyě a zũķe kuõ èthĩ to. ¹² Manárò Petru ihtõķlyahyã dö luõķku rò bí a hyãngõmyãcõ nuõ akhěnuõ, a myãhtye tú ikě bãplĩhtũ nuõtõba prě. A hyãmyã htuõ phũnuõrò a kãķhyě khyěthya dö hi. A cuõhtwõhtya tuõ phũyě mětě a taně rò a khyěthukhyěthẽ nyacõ.

Kayã Tahe Cuõ Dõ Dõ Emmao

(Marko 16:12-13)

¹³ Bĩnuõtõnyě hõ, Jesũ a khõpacě thẽnyě cuõ dö dö Emmao dö a oye ná vĩ Jerusalem ma a phũ- o thuõthyótõmile. ¹⁴ Rò èthĩ dõnyãcuõ nĩdyělũ ná lõ- tẽmẽhtwõhtya htuõhõ ari-akỹã yěnuõtãhe. ¹⁵ Bí èthĩ hẽbẽdõnyã nĩdyělũ akhěnuõ, Jesũ hyãphũkuõ dö èthĩ a o rò a cuõ takrõ kuõ ná èthĩ. ¹⁶ Èthĩ myãhtye lũ tadũrò a thegně lahyã lũ to.

¹⁷ Jesũ hé èthĩ, “Thĩ hẽbẽdõnyãcuõ kryã lũ ná tět̕itěkỹã itětě?”

Yětõphuõrò èthĩ ihtõokuõ lahyã rò èthĩ mět̕hẽnuõ, a thẽplět̕hẽzõ lõplĩ cõ. ¹⁸ Bĩnuõ aklě tóprě dö amwĩ ná Cleopa yětõprẽnuõ a sudyã lũ, “Dõ vĩ Jerusalem akũ yěnuõ, kayã

htwósiþrè ma a onyã prétú nêtôþrè nyã hó. Pahéuôhénu rò ù mękrýã- maítè nuôma nê tēgnè kuô nyã ù tóçô- to é?”

¹⁹ Rò Jesú sudyã lù, “Ú mę kryã- ítè?”

Rò èthi hésú lù, “Máho vj Nazaréphú Jesú ari-akyã nuô kôkô-. È ma prèþrò tóþrè. A tēhèbèhésú ná a tēphyétēmę dó Cómarya ná prèlukayã lỏ- plj anyēhyã nuô, a o ná tēþròtēþryã có. ²⁰ Thyáphú pẹ bwidukhu tahe ná pẹ kayãdu tahe ki cirya thyēkyã lù agnènuô a dyétãkyã lù dó Khwí Pilato a khadãkù rò a mũthyēhtyakyã lù dó krusulo. ²¹ Manárò pẹ myású thélènì è ná a ki męlwóhtekã Israelfhú tahe pã. Phúnuôhtuôto, yétónyema tēmęhtwóhtya ané bãhtyahó thuónyè hó. ²² Prēmò dó pèklě tahenuô, èthi hyã rómú lahyã dó luôkhu rò a ka hékhyéhézú lỏplj pẹ. ²³ Mętēhéro èthi hyã rò a hyã myáhtye luôttò yènuô to hénuô-. Èthi kakhýè rò a kahé ná èthi myáhtye tanémókhuphú tahe oluôhtya pẹ èthi, rò a hé èthi ná Jesú htwöþrè kakhýè hó, hénuô. ²⁴ Prèkhú dó pèklě tahehe klyahyãmyã lahyã dó luôkhu rò a myáhtye Jesú luôkù okòkhũkyã thyánã prēmò nuôtahe hénuôþrè hénuô. Rò èthi myáhtye Jesú to, hénuô.”

²⁵ Phúnuô htuôró Jesú hé èthi, “Kayã olóoklỗ thj- prèþrò tahe héonekyã ngó tahenuô, thj zjé pyã nyacó vã-! ²⁶ Krístu tóbè khyã tęcýètęcj yétahe htuôró a ki cuónuô dó a tětaryèdu taryèhtú akú pã máto é?” ²⁷ Htuôró Jesú hésodónyãplò pẹ èthi ná lisásè héone htuôró è ari-akyã cáhtya dó Mosè rákyã li nuôtahe ná lỏ- prèþrò rákyãone nuôtahe.

²⁸ Bí èthi cuótuôphúhó ná dó dó a kírè cuó yétódó akhènuô, Jesú mę phú a kírè cuó talwókyã ná dýyènuô. ²⁹ Manárò èthi é tadú lù rò a hé lù, “Nuô okuôkuô ná pẹ býyè hó, mố kírè phútãhó, pãma mốkhi tatilè nẹ he.” Phúnuô akhu-akhyè Jesú cuónuô okuôkuô ná èthi bínuô.

³⁰ Bí a onyã etqúoúsè ná èthi akhènuô, a phýé khómũ rò a hébwihétaryèhtya Cómarya htuôró a ibikyè khómũ rò a zjé pẹ ná èthi. ³¹ Htuôró èthi mètè lĩhtya rò a thégngè tőmanj khyè Jesú, rò tőphuótuô Byacè Jesú simé pėkyã dó èthi mètènyè. ³² Èthi hé nĩdyè khyèlũ, “Bí a hébè ná pẹ dó klyãlò akhènuô bèbè, bí a hésodónyãplò pẹ pẹ ná lisásè a tēhèso-one thĩtahe akhènuô bèbè, dó pẹ thèplòkú nuô, a tapũkazò thèkrũthèlòhtya có phúnuô vãhèto?”

³³ Tőphuótuô èthi ihtòkã dó vj Jerusalem. Rò èthi kamyáhtye ná prèdónyãphú shyétóþrè ná ũruó tahe oplò tỗlò lù bínuô. ³⁴ Prèdónyãphú yétahe hé pẹ kayã hyãtuô mópã yèthényè, “Byacè ihtò htwöþrè kakhýè málakò có hó menè. A dyèluô pẹ htuôró ané ná Simonè hó!” ³⁵ A héhtuôphúnuô rò kayã yèthényè hésoluô pėkuôke èthi ná bí èthi cuó dó klyãlò akhènuô, a mękrýã pẹ èthi phútè, htuôró èthi thégngèno prè Jesú bí a ibikyè khómũ akhènuô prè, a hélúò pėke èthi phúnuô.

Jesú Dyèluô Pẹ Ané Ná A Khöpacě Tahe

(Matteo 28:16-20, Marko 16:14-18, Giovanni 20:19-23, Prèdónyãphú tahe 1:6-8)

³⁶ Bí kayã yèthényè hésopè èthi ná tètítėkyã yè akhènuô, Jesú ané Byacè nĩdũ hyãihtò oluôkhyè pẹ dó èthi klãmėkũ rò a hé èthi, “Tèthèplò kacũkabé ki okuôdũ ná thj ní-.”

³⁷ Èthi tanę lahyã ná a myáhtye luôtapryã rò a théisè khyézú nyacó. ³⁸ Rò Jesú hé èthi, “Thj tanę théisè lỏ lahyã mętè? Thj thèplò raròrare lỏ lahyã mętè? ³⁹ Thyáphú thj ki myáhtyethégngè tãtè ná vã nęklò o málakò agnènuô, myámò lahyã vã takhu ná vã khãduoyè, hyãphũmyã lahyã mố vãnyèyè, mętēhéro, luôtapryã nuôma, aphãazyè akrwĩakrwó okuôũ phú vã yènuô to.”

⁴⁰ A héhtuô pẹ èthi phúnuôró a dyèluô pẹ èthi ná atakhu ná akhãduô. ⁴¹ Èthi thèkrũthèlò lahyã rò a htebĩhtetapã lỏ lahyã lù akhu-akhyè, a zjýeryã lahyã híto. Htuôró Jesú sudyã èthi, “Thj sèesèò o tóçôcò é?” ⁴² Èthi dyè lù tėjísú tókwophú. ⁴³ Rò a phýesú rò a ehtyaluô pẹ dó èthi mètènyè.

⁴⁴ Htuôró a hé pẹ èthi, “Bí vã okuôpã ná thj akhènuô, lỏ- ù rão htuôró vãrivãkyã dó Mosè alikũ nuôtahe bèbè, prèþrò ráokýã nuôtahe bèbè, dó Li Htuthèhtya akú nuôtahe bèbè, a bè lỏbãhtya lỏplj pwô- tóçò pãnuô, vã hésoluô pẹ htuôlòhó thj hó.”

⁴⁵ Htuôró thyáphú èthi ki thégngèplòphéryã lisásè tahe agnènuô, a bãmóhtya pèhó èthi thèplòtanę tahe hó. ⁴⁶ Rò a hé pẹ èthi, “Lisásè héone, Krístu ki khyábè tęcýètęcj pã htuôró

thuõnyětõnyě pãnuô, a ki ihtòhtwõprẽ kãkhyě dõ tětthyě pã. ⁴⁷ Htuõrò dõ èmwĩ akũ rò ù ki hésodõnyã tẽzã ní ari-akyã ná tẽplwókyã tětthútèora yènuõtahe ari-akyã pã. Ù ki hésodõnyã è dõ myécõ pwõtòcõ agnẽ pã, rò ù ki cáhtya hésorélõ dõ vĩ Jerusalem akũ nuõpã. ⁴⁸ Thĩ ma prẽkhyáthé dõ a htwõ pẽ tẽritèkyã yètahe agnẽ tahe hó. ⁴⁹ Rò vã ki nõhyãlyã pẽ thĩ phú vãphẽ ólyã one htuõhó nuõtòcõ dõ thĩlo pã. Manárò thĩ ki nĩbè hí tètaryëshyosõ dõ a o dõ mókhuýě hyãlyã tyahí dõ thĩlo to nuô, thĩ bè opõtadũ bí vĩkũ yènuô pã.”

*Cõ Kãkahtyakyã Jesũ Dõ Mókhu
(Marko 16:19-20, Prẽdõnyãphũ tahe 1:9-11)*

⁵⁰ Htuõrò dõkhyěnuô, a écuõ a khõpacẽ tahe dõ vĩklõ, rò a écuõtuõ èthĩ dõ dõ Bethania akhãshyẽ, rò a zõhtya atakhu rò a sõri èthĩ. ⁵¹ Bí a sõri pãprẽ èthĩ akhẽnuô, ù cõkãkahtya taphãkyã lũ dõ mókhu rò a dya-okyã kyã a khõpacẽ tahe. ⁵² Èthĩ cõbucóbèhtya htuõ lũ rò èthĩ thẽkrũthèlõ kãkhyě lahyã dõ vĩ Jerusalem akũ. ⁵³ Htuõrò èthĩ o dõ tẽlũtyã hõkũ pwõ-tõphuõ rò htuthé hébwihétaryèhtya Cómarya bínuô.

Giovanni Gospel Of John Tèhébè Rẹ Dǒ Nyẹ

Li tètèkrǔmila Giovanni yètòba ma a hẹluǒ ná Jesù Krístu ma Cómarya alǎngǒ tacúprẹ tǒprẹ. “È hyá htwǒ prẹlu hekhuphù rò a hyá ohtwǒprẹ dǒ pẹklẹ.” (1:14) Phú li yètòba hénídú, ù rǎo liyètòba ma thyáphú prẹhǒli tahe ki zǔẹ ná Jesù ma prẹmẹlwóhteka ù dǒ Cómarya ólyá ná a ki hyá pǎ yẹnuǒ tǒprẹ, htuǒto è ma Cómarya aphúkhǔ tǒprẹ, rò dǒ èthi zǔẹ lú akhu-akhyerò a ki nǐbẹ lahyá thèhtwǒprẹ, ù rǎo pẹ èthi phúnuǒ. (20:31)

Bí liyètòba héplǒrẹ pẹ htuǒhǒ ná Jesù ma Cómarya alǎngǒ tacúprẹ tǒprẹ hó htuǒnuǒ, a hẹluǒ rẹlǒke tẹmẹ tẹprǒtẹprya émyéécǒ rò tẹmẹ tẹprǒtẹprya yẹnuǒ a dyẹluǒ ná Jesù ma prẹmẹlwóhteka ù tǒprẹ hó, htuǒto è ma Cómarya aphúkhǔ tǒprẹ hó. Htuǒrò a hẹluǒplǒ pẹ tẹmẹ tẹprǒtẹprya tahe angólasá. Kayá tahehe nuǒ, a zǔkanyáka Jesù phútẹ, rò ù krwǒ lúkhýe phútẹ ari-akyanuǒ, a hẹsoluǒ pẹ bí liyètòba akú. Htuǒrò a rǎluǒ pẹ pǒ ná ù thèhte Jesù rò ù htésútaǎyású lú tahe ari-akya.

Bí ù pǔ tyahí Byacẹ Jesù to nuǒtǒthẹ ná ù mǔthyẹhtya tyahí lú to nuǒtǒrǒ ari-akya yẹnuǒ, ù rǎmǎrádyá o è bí Amǎdu 13-17 akú yẹnuǒ. Htuǒto è ná a khǒpacẹ tahe a tẹbóthyóbólá nǐ lú, a tẹtaritaryá one tahe ná a dyéhedyere nǐ èthi tahe ari-akya yẹnuǒ ù rǎmǎrádyá o kuǒdú binuǒ. Amǎdu dǒ khyélǒ tahenuǒ a hẹsoluǒ pẹ ná ù pǔ Jesù ná Khwí Pilato sudyǎmyá cemyá lú ari-akya, ù mǔthyẹhtya lú ari-akya ná atẹthyẹ ihtǒhtwǒprẹ kǎkhyẹ ari-akya, ná a thyèihtǒ kǎkhyẹ htuǒ nuǒ a dyẹluǒ pẹ anẹ ná a khǒpacẹ tahe ari-akya.

Giovanni dyadu rǎdú pẹ nǐbẹ dítú tẹhtwǒprẹ tacúprẹ ashyẹzǔ nǐkrá yẹnuǒ dǒ Krístu a o ari-akya. Kayá dǒ a zǔẹ ná Jesù ma klyá, tẹmǎtẹcǒ, ná tẹhtwǒprẹ tahenuǒ, thèhtwǒprẹ ashyẹzǔyẹ a ki htwǒhǒ lútẹ cáhtya khǒnyáyẹ tǎplehyá acúcú ahtúhtú hó. Giovanni a tẹdyẹluǒplǒ ryá tǒcǒma mǎhǒ bí a thézǔ zǔluǒ pẹ ù ná dǒthudǒthẹ ari-akya tahe akhẹnuǒ, a nǒe talómyá pẹ ù ná tǎtẹ dǒ ù lẹklǒ nǒe è mǒhémǒlǐ tahe. Hékuǒrẹ, a nǒe pẹ ù ná htyẹ, khómǔ, tẹlǐ, prẹkyẹthímí, thímí tahe, thòbithémǒ, ná thòbithẹ tahe.

Tèhébè tǒtǒ ná tǒtǒ

Tèhébè rẹ dǒ nyẹ 1:1-18

Giovanni Baptista ná Byacẹ Jesù a khǒpacẹ aréǒ tahe 1:19-51

Jesù a tẹphyétẹmẹ 2:1-12:50

Dǒ khyélǒ tǒklẹ bí wǐ Jerusalem akú ná akhǎsǒkhǎshyé tahe 13:1-19:42

Byacẹ Jesù thyèihtǒ kǎkhyẹ, dyẹluǒkhyẹ ù ná anẹ, ná a kahtyakhyẹ dǒ mǒkhu ari-akya 20:1-31

Jesù dyẹluǒ pẹ khyẹthyá anẹ ná ù dǒ Galilea kẹ 21:1-25

Krístu Ma Cómarya Alǎngǒ Tacúprẹ Tǒprẹ

¹ Dǒ Cómarya* byálya hí hekhu to akhẹpǎnuǒ, ù é lú ná tẹlǎtẹngǒ† yètǒprẹnuǒ, a ohtuǒdú hó. Tẹlǎtẹngǒ yẹnuǒ a o kuǒ ná Cómarya rò tẹlǎtẹngǒ yẹnuǒma mǎhǒ Cómarya hó. ² Dǒ Cómarya byálya hí hekhu to akhẹpǎnuǒ è otǒkuǒ ná Cómarya dǒ kalúkhẹ pǎ cǒ.

³ Cómarya nǒbyálya dítú lú tẹpwǒtǒcǒ. Tẹ dǒ a byálya to nuǒ a o tǒcǒ- to. ⁴ È ma tẹhtwǒprẹ a khǎshyékharýa rò tẹhtwǒprẹ yẹnuǒ a dyé tẹlǐ dǒ ù pwǒ- tǒprẹ agnẹ. ⁵ È ma athýaná tẹlǐ rò a lítakhẹ dǒ tẹkhítẹlǒ aklẹ rò tẹkhítẹlǒ mepẹkyá cyá lú to.

⁶ Cómarya nǒhyá kayá tǒprẹ dǒ amwǐ ná Giovanni Baptista. ⁷ Thyáphú kayá pwǒ- tǒprẹ ki nǐhuǒ a tẹhésodónyá tahe rò a ki zǔenyáe agnẹnuǒ, a hyá hẹsothégnẹ pẹ ù ná kayá dǒ Cómarya nǒhyálya lú phú tẹlǐ yẹnuǒ tǒprẹ ari-akya. ⁸ Giovanni nuǒma tẹlǐ mǎto. Manárò è ma prẹ hyá hẹsothégnẹ pẹ ù ná tẹlǐ ari-akya tǒprẹ. ⁹ Tẹlǐ mǎlakǒ yẹnuǒ, a kírẹ hyǎnuǒ hó dǒ hekhuyẹ hó, rò a ki lítakhẹ htýaluǒ pẹ ù pwǒ- tǒprẹ.

* 1:1 1:1 Cǒphrya † 1:1 1:1 Tẹlǎtẹngǒ angólasá ma mǎhǒ kayá tǒprẹprẹ dǒ è ma mǎ prẹcyáprẹdẹ rò a dyẹluǒ pẹ pẹ ná Cómarya.

¹⁰ A hyã ohtwöprë htuõhó dö hekhuyë hó. Rò a byálya nı́dú có hekhuyë tadúró è ma kayã phútë tóprënuó hekhupú thëgnëpló lú to. ¹¹ A hyã dö a htyëphúkëphú nı́dú yëtahe a o tadúró akayã nı́dú tahe éşú lú to. ¹² Manáro kayã dö a éşú lú tahe rò a zÿenyã lú tahenuó a dyëhtwöhtya éthı ná Cómarya a phúmòphúkú tahe. ¹³ Èthı htwöhtya cyã Cómarya a phúmòphúkú ná phú kayã lëkló opacëlyã nı́dyé aphú nuótahe máto. Htuóro phú muõphë a tëtëzÿúthéló rò aphú o nı́dyédú nuó máto. Mátòkhónuó, èthı htwöhtya cyã Cómarya a phúmòphúkú phú Cómarya athépló onı́dú nuóprë.

¹⁴ Kayã dö ù é è ná tëlätëngó yëtóprënuó, a hyãhtwó phú prëlukayã nuó rò a hyã ohtwöprë hó dö pëklë. Pë myãhtyehó a tëtaryëdu taryëhtú. Cómarya aphúkú yó otú tóprëprë akhu-akhyë, è nı́bë löplı có tëtaryëdu taryëhtú yë dö aphëo có. È ma kayã dö a lóbã ná tëbwıtëтарыë ná tëmätëcó tóprë.

¹⁵ Giovanni hësothëgnë è ari-akya rò a éhtöhtya, “Phú vã hëso htuõpëhó thı è ari-akya, ‘Kayã dö a ki hyã dö vãkhyëkhu pã tóprënuó a taryëproryã duhtúkló có ná vã pã, mëtëhëro bí vã opacëlyã lıto akhënuó, a one htuóđúhó.’” ¹⁶ Abwıataryë olóobã có akhu-akhyë, pë lö- plı nı́bë kuóđúhó tëbwıtëтарыë tóco htuó tóco dö lúo hó. ¹⁷ Cómarya dyëtã tëtëyótëthya ná Mosë rò Mosë dyëtã dıtú ná pë, tadúró Jesú Krıstu mamã kayã dö a dyëtã pë pë tëbwıtëтарыë ná tëmätëcó. ¹⁸ Û myãhtyenó Cómarya tóprë- to tadúró, aphúkú otú tóprë yënuóma máhó Cómarya hó dö a otókuó ná a Phë yë dyëluóhtyahó pë ná Cómarya hó.

*Giovanni Baptista Hëso Pé Û Ná Jesú Ari-akya
(Matteo 3:1-12, Marko 1:1-8, Luka 3:15-17)*

¹⁹ Bëtòphuo Judaphú khuklókhuklyã dö a o dö vı́ Jerusalem akú tahe nõcuó bwıdu ná Levıphú dö a męcwó tëlúhódu tahe dö Giovanni a o rò a nõsudyã lú, “Në ma ùpë?” Rò Giovanni hëluó thëgnë pë éthı, ²⁰ “Vã ma Messia máto.” A ólyã lálálıllı súpë éthı phúnuó.

²¹ Èthı sudyã pó, “Ki męphúnuóro, në ma ùpë? Në ma Prëpró Elia è?” Rò Giovanni hëşú éthı, “máto.”

Htuóro éthı sudyã pó, “Në ma prëpró[‡] dö Cómarya ólyã dö a ki nõhyãlyã lú pã nuótóprë è?” Rò a hëşú, “máto.”

²² Htuóro éthı hé, “Thyáphú pë ki kã hëluóbë pë kayã dö a nõcuó sudyã pë tahe agnënuó, hësoluó pë pë ná në ma ùpë? Në hé nı́dyé nënë ná në ma ùpë?”

²³ Giovanni hëşú phú Prëpró Isaiã hënuó, rò a hëşú éthı, “Vã ma kayã tóprë dö a éhtöhtya dö kësëhtyëkyã lótamákhú, ‘Męcó one pë lahyã Byacë lëhyã klyã agnë nı́-,’[‡] a ki éhtó pë ù nuótóprë prë.”

²⁴ Pharisëophú tahe nõhyã kayã yëtahe dö Giovanni a o, ²⁵ rò éthı hyã sudyã pó Giovanni, “Në ki má Krıstu máto, Prëpró Elia máto, prëpró dö Cómarya ólyã dö a nõhyã lú nuótóprë máto kihëro në cuó plwó pë tuó ù htyë mëtë?” Èthı hé lú phúnuó,

²⁶ Rò Giovanni hëşú éthı, “Vã plwó pë ù ná htyë tadúró dö thıklë nuó kayã o tóprë manáro thı thëgnë lú to. ²⁷ A hyã dö vãkhyëkhu pã prë tadúró vã ki ilyëkyã pë prë a khupáplyë pã prënuó vã kò ná lú to.”

²⁸ Ló- tēmë-ané yëtahe nuóma, a htwöhtya bí Jordano htyëlyãmuõ bërë, dö Bethania, bí Giovanni lëplwó pë ù htyë nuótópho.

Cómarya Athımıphú Dó A Phyëcuókyã Kayã Hekhupú A Tëtëhú

²⁹ Dókhýë tónyënuó, Giovanni myãhtyë Jesú hyã dö a o rò a hé, “Myámó, Cómarya athımıphú dö a phyëvíkyã kyã prëlu hekhupú a tëtëhúëora tahe yënuó tóprë. ³⁰ Vã hëso htuóhó thı, ‘Kayã tóprë ki hyã dö vãkhyëkhu pã prë tadúró a taryëproryã duhtúkló ná vã pã, mëtëhëro bí vã opacëlyã tyahıto nuó, a one htuóđëhó.’ È ma má kayã dö vã hëso pë thı nuótóprë hó. ³¹ Kayã dö vã hëso pë thı dö arëkhë tóprë nuóma ùpënuó vã thëgnëto tadúró thyáphú Israelphú ki thëgnë tãtë è agnënuó, vã hyã plwó pë ù ná htyë prë.”

³² Htuóro Giovanni hësothëgnë pë ù, “Vã myãhtyë htuóhó Thë Sãsë Byacë o dö mókhu hyãlyã o dö lılo thyánã htułwı nuóhó. ³³ Dó arëkhë nuóma vã thëgnëhı ná è ma kayã htwó

phúyěnuô tôprê híto tadúro Cómarya dǎ a nõ vǎ dǎ ki plwǎ pǎ ù ná htyě yětôprěnuô a hé vǎ, ‘Shyě~ nopǎ nuô, ki nẹ myáhtye Thě Sǎsě Byacě hyǎlyǎ o dǎ kayǎ tôprê aļo pǎ henuô è ma mǎhó kayǎ dǎ a ki plwǎ pǎ ù ná Thě Sǎsě Byacě pǎ nuôtôprê hó.’³⁴ Těhtwǒhtya phúyěnuô, vǎ myáhtye htuǒhó akhu-akhyě, vǎ hěsocó pǎhó thǎ ná è ma Cómarya aphúkhǔ mǎlakó tôprê hó.”

Jesú A Khǒpacě Arěľǒ Tahe

³⁵ Ano tǒnyěnuô Giovanni kahtò orǒkuǒ khyěthya ná a khǒpacě thěnyě. ³⁶ A myáhtye Jesú cuǒ dǎ klyǎļǒ rò a hé, “Myámǒ lahyǎ, Cómarya athímíphú dǎ ù ki lǔhtya lǔ pǎ nuôtôprê.”

³⁷ A khǒpacě yěthényě nǐhuǒ Giovanni hébèngǒ phúyě rò a krwǒcuǒkuǒ Jesú akhyě. ³⁸ Bí Jesú tari myáķakhyě akhě, a myáhtye èthǐ krwǒcuǒkuǒ lǔ dǎ khyě rò a sudyǎ èthǐ, “Thǐ myápǔ itě?”

Èthǐ hěsú, “Rabbi, nẹ omyěotǒ hi bitě tǒmětě?” (Rabbi angǒlasǎ ma Thárǎ)

³⁹ Rò a hěsú èthǐ, “Krwǒcuǒmyǎ kuǒdǔ vǎ,”

Rò kayǎ yěthényě krwǒcuǒmyǎ kuǒ lǔ a lẹomyě khǎlē. Èthǐ cuǒmyáhtye kuǒ lǔ lẹo rò èthǐ okuǒ lǔ bínuô tuǒdǎ mǒkhípalǒ. Jesú é èthǐ akhěnuôma a tǒbǐ mǒkwǎlyǎ lwǐmǔ akhěnuô.

⁴⁰ Èthǐ nǐhuǒ htuǒ Giovanni Baptista hé, “Myámǒ lahyǎ, Cómarya athímíphú dǎ ù ki lǔhtya lǔ pǎ nuôtôprê,” phúnuô htuǒrò èthǐ krwǒcuǒkuǒ Jesú akhyě. Dǎ a krwǒcuǒkuǒ Jesú akhyě yěthényě aklěnuô, tôprê ma Simoně Petru apuǒ Andrea prě. ⁴¹ A cuǒ myápǔ rěļǒ avyǎ Simoně rò a hěso pǎ lǔ, “Pě myáhtyehó Messia hó” (Messia angǒlasǎ ma Kristu)[§] ⁴² yětǒphuǒrò a thǔcuǒ Simoně dǎ Jesú a o.

Jesú myǎ lǔ rò a hé lǔ, “Nẹ ma Giovanni aphúkhǔ Simoně. Û ki é nẹ mwǐ ná Kepha pǎ,” (Kepha angǒlasǎ ma Petru).*

Jesú Ęnǐ Philipu Ná Nathanael

⁴³ Ano tǒnyě mǒlǐ akhěnuô, Jesú dyalyǎ hó athéplǒ dǎ a ki cuǒ dǎ Galilea kẹ. A myáhtye Philipu rò a hé lǔ, “Cuǒ! Krwǒkuǒ vǎkhyě rò htwǒhtyakuǒ vǎ khǒpacě ha.”

⁴⁴ Philipu ma vǐ Bethsaidaphú, a otǒ thyǎkuǒ hó vǐ ná Andrea ná Petru o nǐdyě vǐnuô tǒvǐ hó. ⁴⁵ Philipu myáhtye Nathanael rò a hé lǔ, “Pě myáhtyehó kayǎ dǎ Mosě rǎ lǔrilǔkyǎ dǎ li tẹthyótẹthya akǔnuô ná prěprǒ tahe rákuǒ lǔrilǔkyǎ nuô tôprê hó. È ma Joseph aphúkhǔ Jesú rò è ma vǐ Nazarephú.”

⁴⁶ Rò Nathanael sudyǎ Philipu, “Tẹtwǒtẹryǎ tǒcǒcǒ ohtya cyǎ sǎlē nyǎ dǎ vǐ Nazare akǔ ě?”

Rò Philipu hěsú lǔ, “Cuǒ~, vǎ cuǒzǔ nẹ.”

⁴⁷ Bí Jesú myáhtye Nathanael hyǎ dǎ lǔo akhěnuô, a hé Nathanael ari-akyǎ, “È ma Israelphú mǎlakó tôprê. A lahǒlahya kuǒũ takhya~ to.”

⁴⁸ Rò Nathanael sudyǎ lǔ, “Nẹ cuǒ thěgně cyǎ vǎ phútě?”

A hé rò Jesú hěsú lǔ, “Bǐ Philipu é tyahǐ nẹ to akhěnuô, vǎ myáhtye nẹ o bí kadwímǒļě nuô.”

⁴⁹ Nathanael hěsú lǔ, “Rabbi~ nẹ ma Cómarya aphúkhǔ mǎnyǎ hó, nẹ ma Israel akhwǐ mǎlakó có hó.”

⁵⁰ Jesú hé lǔ, “Vǎ hé nẹ ná vǎ myáhtye nẹ dǎ kadwímǒļě nuôma nẹ zǐe mǎlakó vǎ ná vǎ ma Cómarya aphúkhǔ, Israel akhwǐ tôprěnuô ě? Nẹ ki myáhtyepǒ tẹprǒtẹprya duklǒļǒ có ná yětahenuô pǎ.” ⁵¹ Htuǒrò Jesú hé èthǐ, “Vǎ hěsocó có thǐ, thǐ ki myáhtye mǒkhu bǎmǒ rò Cómarya tanéphú tahe ki kahtya kalyǎ dǎ prělu aphúkhǔ mǎhó vǎyě aļonuô pǎ.”

2

Pwěkhǒmě Dǎ Vǐ Canan Akǔ

§ 1:41 1:41 Messia bèbè, Kristu bèbè angǒlasǎ ma prěmǎlwǒhteka ù tôprê a mwǐdumwǐhtǔ dǎ Cómarya ólyǎ nǐdyě lǔ nuôtôprê. * 1:42 1:42 Kepha ma Aramaic myěcǒ ngǒ, Petru ma Greek myěcǒ ngǒ, mwǐyě nyěcǒ lǒ angǒlasǎ ma “lǒ.”

¹ Thuõnyê tônnyênuô pwêkhómě odó Galilea kẹ, vɪ Canan akũ tôphu, rò Jesũ amuõ okuõ bínuô. ² Pwêkhómě yênuô, ù mehyã tõkuõ Jesũ ná a khõpacẹ tahe. ³ Bí thòbìthèhtyèzã dó siprẹ tahe agnè lõkyãhó akhènuô, Jesũ amuõ hèsoluõ Jesũ, “Èthi a thòbìthèhtyèzã lõhó.”

⁴ Rò Jesũ hèsũ lù, “Muõ-, nẹ cuõhyã hèsotuõ vã mẹtẹ? Shuõkhè tuõhí dó vã ki dyéluõ vã tẹprõtẹprya hító.”

⁵ Jesũ amuõ hèsu prẹmẹtẹphú tahe, “Ki a nõ thĩ tóccòcò hérò mẹpẹ è ní-.”

⁶ Tavítava bínuô tóphonuô thòdu o mề thuõthyó rò tòmènuô, ù zũnuõ ná htyè hénuõma a nĩ pyãdu nuô 80-120.* Thòdu yètahenuô, Judaphú tahe zũnuõ ná htyè rò èthi nõè ná a lẹsĩplĩ ná takhu phú èthi tẹcòbucóbě lẹkló o agnè nuõprẹ.†

⁷ Jesũ nõ prẹmẹtẹphú nuõtahe, “Zũnuõ bãlõhtyè dó thòdu nuõtahe akũnuô.” Rò èthi zũnuõ bãlõ htuõrò,

⁸ Jesũ hé èthi, “Khõnyáyè dũnĩhtyè tóbè rò cuõdyé dó pwêkhuklòdu dó a tari myákhwè nĩpẹ lõ ù tẹpwõ- tóccò nuõtõprẹ a o,” a hé.

Rò èthi dũcúo pẹ lù. ⁹ Pwêkhuklòdu õmyã htyè dó a htwõhtya thòbìthèhtyèzã yênuô. Manárò thòbìthèhtyèzã yè a o bité hyãnuô a thégñèto. (Prẹmẹtẹphú yètahe yõ dúhtyè akhu-akhyè, a thégñè prètú èthi yètahe prẹ) rò pwêkhuklòdu yètõprẹ èhyã prèkhómě prèkhũ, ¹⁰ rò a hé lù, “Ú pwõ- tõprẹ lẹkló dyéorẹ thòbìthèhtyèzã dó avi-asũ tahe, htuõrò ù thèò bá- tè rò ù õ htuõhó akhènuô, ù dyéõke thòbìthèhtyèzã paè tahe. Manárò nẹyè nẹ be-odwó nĩdyé tuõpã nẹ thòbìthèhtyèzã avi-asũ tahe tuõkhõnyã cócó.”

¹¹ Jesũ mẹ tẹprõtẹprya lú tẹ tóphuõma bí vɪ Canan, Galilea kẹ yênuõhó, rò a dyéluõhtya a tẹlĩtẹtakhè bínuô. Phúnuõrò a khõpacẹ tahe zũkanyãkã lù.

¹² Htuõhó rò è ná amuõ ná apuõ tahe ná a khõpacẹ tahe lya lahyã dó vɪ Capernaum akũ, rò èthi cuõ o lahyã bínuô nyèthuõnyè.

Jesũ Cuõ Dó Tẹlũhõdu

(Matteo 21:12-13, Marko 11:15-17, Luka 19:45-46)

¹³ Mã dó Judaphú tẹcuõtalwópwě phũnyãhó akhu-akhyè, Jesũ cuõ dó vɪ Jerusalem.‡ ¹⁴ Bí a hyãtuõ dó tẹlũtyã hõkũ akhènuô, a myáhtye kayã isè pũ, thímí, htulwĩ tahe ná kayã onyã htulya rũ dó dírẹ khãshyè tahe. ¹⁵ Phúnuõrò a mẹ suplye ipĩlĩ rò a vèhtekyã lõ thímí ná pũ tahe dó tẹlũtyã hõkũ. Htuõrò a htulaklõkyã lõ ù lẹhtulya rũ a dírẹhtyalõ nuõtahe rò a mẹ lụpruõkyã lõplĩ èthi rũzye tahe. ¹⁶ Htuõrò a hé kayã isè htulwĩ nuõtahe, “Cõhte taphãkyã lõ yètahe. Nõhtwõhtya tã vãphè ahi yênuô ná klé tãmé.”

¹⁷ A khõpacẹ tahe tanehtya tuõ lisãsèkũ hé, “Vã thépłòshyo mõnĩ nyacó nẹhi. Vã tẹthéplòshyo mõnĩ yênuõma a ki ù lõkyã cò vã thyaná minuô cò pã.”*

¹⁸ Dó a mẹ phũyè akhu-akhyè, Judaphú khuklò tahe sudyã lù, “Thyáphú pẹ ki thégñè ná nẹ nĩbè tẹtaryeshyosó dó nẹ ki hyãmè tẹlụpruõlụprya phũyè ma anĩ prẹ agnènuô, nẹ ki dyéluõ pẹ pẹ tẹprõtẹprya itètè pã tẹ?”

¹⁹ Jesũ hèsũ, “Mẹ tãprõkyã mỗ tẹlũhõdu yênuô. Thuõnyè akũ, vã ki isõhtya khyèthya pã.”

²⁰ Htuõrò Judaphú sudyã lù, “Thuõnyè akũ, nẹ kírẹ isõhtya htuõbè khyèthya nyã pã è? Tẹlũhõdu yênuõma ù isõhtya nĩ è ma anyè cò ana lwĩshyè ná thuõthyó cò menè-.”

²¹ Manárò bí Jesũ hé ná tẹlũhõdu ari-akyã akhènuô ma a hélyã nĩdyédũ anẹklõ prẹ.

²² Phúnuô akhu-akhyè bí Jesũ htwõprẹ kakhýè khyèthya dó tẹthyè akhènuô, a khõpacẹ tahe tanehtya tuõbè khyèthya dó a hébèkyã angõ yênuô rò èthi zũe lisãsè ná è heokeyã angõ nuõtahe.

Jesũ Thégñè Lõũ Thépłò

²³ Bí Jesũ opã bí vɪ Jerusalem tẹcuõtalwópwěkũ akhènuô, ù myáhtye a mẹ tẹprõtẹprya nuõtahe akhu-akhyè ù zũe ènyacó lù. ²⁴ Manárò Jesũ zũenĩ èthi to, mẹtèhèrò a thégñè

* **2:6** 2:6 80-120 pyãdu hénuõma Kùlã ngó ma litre † **2:6** 2:6 Thyáphú Israelpú tahe ki mètò Cómarya athéplò agnènuô, èthi křwó siplikuõ phú tẹthyótẹhtya o nuõ. ‡ **2:13** 2:13 Tẹcuõtalwópwě ma pwě tõpwě dó ù mẹtẹ thènghtya khyèthya bí Cómarya mẹlwóhtekã Judaphú tahe dó tanéphũ hyãlyã mẹthyè ù phũvypãprẹ akhènuô. ✪ **2:17** 2:17 Li Htuõhtya 69:9

luplú löplí hó úthéplò hó. ²⁵ Û lo hésoluó pẹ ná Jesú ná kayá pwõ- tóprẹ ari-akyá to metèhèrò Jesú thégnè htuòdúhò ù pwõ- tóprẹ athéplò hó.

3

Jesú Ná Nicodemo

¹ Judaphú khukló dó amwí ná Nicodemo o tóprẹ. È ma a otòkuó dó Pharisèophú aplóamụ tahe akù. ² Tòthèkhènuò Nicodemo hyá dó Jesú o rò a hé lù, “Thárá, pẹ thégnè ná nẹ ma má Thárá dó a o dó Cómarya a ohyá tóprẹ. Pẹ thégnè ná Cómarya ki okuó ná kayá tóprẹprẹ to henuoma a mecyá tẹprọtẹprya phú nẹ mẹ yènuò tóprẹ- to.”

³ Jesú hésù lù, “Vá hésocócó nẹ, kayá dó a opacẹlyá khyèthyá tóphuo- to tahenuò, a myáhtyebé Cómarya ahtyèaké tóprẹ- to.”

⁴ Nicodemo sudyá lù, “Kayá duprèhò tóprènuò a cuó opacẹlyá cyá khyèthyá phuté? A kạ kanuó khyèthyá dó a muòhókù rò a opacẹlyá nyẹphuoótóphuo ma a cyá panya ẽ?”

⁵ Jesú hésù lù, “Vá hésocócó nẹ, kayá dó a opacẹlyá khyèthyá ná htyé ná Cómarya a Thè Sàsè to tahenuò a nuóní cyá dó Cómarya ahtyèakékù to. ⁶ Prẹlu kayá opacẹlyá nịdyé khyè prẹlu kayá prè. Manárò tẹopacẹlyá ná Thè Sàsè Byacè nuò, a dyé ohtwòhtya taple ù dóthudóthé tókyé. ⁷ Dó vá hé pẹ nẹ, “Thí tóbè opacẹlyá pọ tóphuo,” phuyènuò akhu-akhyèrò, khyéthukhyéthé támé. ⁸ Kèlathé nuò a lathécuoó cù- dù atẹ prè. Nẹ nịhuò aprạ tadúró a o bítèhyá matorò a kiré cuótò bítè nuò nẹ thégnèto. Lõ- kayá opacẹlyá ná Cómarya a Thè Sàsè tahe nuoma a thyáphú nuòhó.”

⁹ Nicodemo sudyá lù, “A cuó htwòhtya cyá phuté?”

¹⁰ Jesú hésù è, “Nẹ htwò có Israel a thárádu- tóprẹ vánheto, phuyèprè rò nẹ cuó thégnèto metè? ¹¹ Vá hésocócó nẹ, pẹ hé pẹ ù tẹ dó pẹ thégnè tahe, pẹ donya pẹ ù tẹ dó pẹ myáhtye tahe tadúró thì phýésù pẹ tẹhèbè yènuò tóprẹ- to. ¹² Vá heso pẹhtuóhó thì ná hekhú ari-akyá yètahe tadúró thì zùe vá to. Vá ki heso pẹ pọ thì ná mókhu ari-akyá tahe henuoma thì kiré zùe cyá và phuté? ¹³ Kayá htyatuónó dó mókhu nuò a o tóprẹ- to. Prẹlu aphúkhù dó a o dó mókhu hyályá yètóprẹ htyatuó tú- dù prè. ¹⁴⁻¹⁵ Thyáphú kayá pwõ- tóprẹ dó a zúkanyáka vá tahe, ki nịbè théhtwòprẹ tacùprẹ talèkré agnènuò, vá dó a mądúhò prẹlu aphúkhù yè ù ki tahtwòhtya kuódú vá phú Mosè mú- nukhè còhtya rítalibya zàzọ dó hihtùlọ rò a tahtwòhtya è dó kèsèhtyèkyá lótamákhú nuò pá.

¹⁶ “Cómarya mọnị ló có prẹlu hekhuphú lõ- plí. Lõ- kayá dó a zùe aphúkhù tahenuò, thyáphú a ki nịbè théhtwòprẹ tacùprẹ rò a ki tuó tá dó tẹpyètẹkyá támé nuò, a dyélyakya aphúkhù o tú tóprẹ yènuò dó prẹlu hekhuphú tahe agnè. ¹⁷ Metèhèrò, Cómarya nõhyályá aphúkhù dó a ki cirya kayá hekhuphú agnènuò mato. Mátókhonuò a nõhyá lù dó a ki hyá mèlwòhtekạ kayá hekhuphú agnè nuòprè. ¹⁸ Kayá dó a zùe phúkhù tahenuò, Cómarya cirya èthí to. Kayá dó a zùe phúkhù to tahenuò, Cómarya cirya èthí hò, metèhèrò, a yò zùe kuóh Cómarya aphúkhù dó a o tú tóprẹ- tuó yètóprẹ to akhu-akhyé, a ciryahò èthí. ¹⁹ Metèrò èthí khyábè tẹcirya henuoma, Cómarya atẹlì hyánuò dó hekhuyé tadúró prẹlu hekhuphú tahe thézù tẹlì yènuò to metèhèrò èthí yò mẹ tẹmụmyáricyá tahe akhu-akhyé, a mọnìklò dó tẹkhítẹlọ. ²⁰ Lõ- kayá dó a mẹ tẹmụmyáricyá tahenuò, a théhte tẹlì rò a hyá dó tẹlì a o to, metèhèrò kayá dó a mẹ tẹmụmyáricyá tahenuò, a thésè ná a tẹhtùtẹora tahe oluòhtya rò a hyátò to. ²¹ Manárò kayá dó a mẹ tẹcótẹtẹ tahenuò, a hyátò dó tẹlì a o, metèhèrò thyáphú ù pwõ- tóprẹ ki myáhtye luórya ná a metè tahenuò, atò ná Cómarya athéplò agnènuò, a hyátò dó tẹlì o.”

Jesú Ná Giovanni Baptista

²² A héhtuó lù rò, Jesú ná a khòpacẹ tahe htecuó dó Judakẹ. Rò a cuó nyẹrare kuó ná a khòpacẹ tahe bínuò rò a cuóplwó pẹ ù htyé. ²³ Giovanni plwó pẹ kuópọ ù htyé bí khàlé dó ù é ná Aenon nuótópho. Aenon ma a ophù ná dó Salim htuòrò htyé oé. Kayá hyá dó lúo rò a plwó pẹ èthí htyé. ²⁴ (Yéma bí ù dótẹ hí Giovanni dó hitòkù híto akhènuò) ²⁵ bínuòakhè Giovanni a khòpacẹ tahe ná Judaphú tóprẹ krékryá khyèlù ná lèklólèkhya oná tẹmẹmwòplì phuté nuò ari-akyá. ²⁶ Èthí cuó dó Giovanni a o rò a hé lù, “Thárá- kayá

dó a okuõ ná nê bí Jordano htyěklõ bérě rò nê khyáluõ pë ù ná è ari-akyã nuõtõprë ní-khõnyãyè a cuõplwõ pëtuõ ù htyè rò ù cuõ lõplí hó dõ lúo hó.”

²⁷ Rò Giovanni hészù lù, “Úpě bèbè Còmarya ki dyetã lù to nuõ, a nìbè cyã tề tồcõ- to. ²⁸ Vã héhtuõhõ thĩ, ‘Vã ma Kristu mậto tadừõ Còmarya nõhỹa rệ và dõ ẻnyẻhỹa prẻ.’ Vã héhtuõhõ akhu-akhỹẻ thĩ htwõhõ và prẻkhyáthẻ tahe hó. ²⁹ Vã ma athyánã prẻkrwõkruõ khõmẻ prẻkhũ tồprẻnuõ. Khõmẻ prẻmò ma khõmẻ prẻkhũ atẻ. Manárõ prẻkrwõkruõ nuõtõprẻ kahtõ nỉdã khõmẻ prẻkhũ hẻbẻ. A nỉhuõ lũngõ akhu-akhỹẻ, a thẻkrủthẻlẻ nyacõ. Phũnuõhõ và tẻthẻkrủ yẻnuõ a lõhtyabãhtya hó. ³⁰ È ma a tồbẻ loduklõ, và ma a tồbẻ lo patiklõ.

³¹ “Kayã o dõ mỏkhu hyã yẻtõprẻnuõ, aduklõ ná ù lõ- plĩ. Kayã o dõ hekhu yẻtõprẻnuõ a thẻgnẻ hẻbẻ prẻtủ hekhu ari-akyã prẻ. Kayã o dõ mỏkhu hyã yẻtõprẻnuõ aduklõ ná ù lõ- plĩ. ³² A hẻsoluõ pẻ ù ná lõ- a myãhtye nuõtãhe ná lõ- a nỉhuõ nuõtãhe. Manárõ a hẻsoluõ pẻ ù nuõ ù nỉdã phỹẻsủ lữtẻ tồprẻ- to. ³³ Kayã dõ a nỉdã phỹẻsủ lữ tẻhẻsoluõ tahenuõ a zủẻ tặtẻ lahỹa ná Còmarya ma amậcõ. ³⁴ Kayã dõ Còmarya nõtã è tồprẻnuõ, Còmarya dyẻ lõbã hó lữ Thẻ Sãsẻ Byacẻ akhu-akhỹẻ, a hẻbẻprẻ Còmarya alẫangỏ tahe prẻ. ³⁵ Phẻ Còmarya mợnỉ aphủkhũ rò a dyẻtẫlỏ lữ tẻpwỏ- tồcõ dõ a takhukủ hó. ³⁶ Kayã dõ a zủẻnyãyẻ phủkhũ yẻtõprẻ tahenuõ, a nỉbẻ thẻhtwỏprẻ tacủprẻ. Rỏ kayã dõ a nỉdã kuõủ to rò a zủẻnyãyẻ kuõủ phủkhỹẻ to tahenuõ, a nỉbẻ kuõủ thẻhtwỏprẻ to. Còmarya a tẻciryã tặ o dõ kayã nuõtãhe alỏ.”

4

Jesũ Ná Samaria Muõ

¹ Pharisẻophủ tahe nỉhuõ ná Jesũ a khỏpacẻ oẻhtya ná ẻhtya htuõrỏ a plwõnỉẻẻ pẻ klỏ ù htyẻ ná Giovanni. ² Ki hẻlakỏ ma, Jesũ plwỏ pẻ ù htyẻ tồprẻ- to, a khỏpacẻ tahe plwỏ shuõshuõ pẻ ù prẻ. ³ Bí Jesũ nỉhuõ ù dyã lủzỏ phủyẻ akhẻ, a htecuõkyã dõ Judakẻ htuõrỏ a kạkhyẻ khyẻthỹa dõ Galilea kẻ.

⁴ Bí a cuõ akhẻnuõ, a tồbẻ cuõbẻ ná Samaria kẻ. ⁵ Phũnuõrỏ a cuõtuõ dõ vỉ Sykar dõ a o bí Samaria kẻkủnuõ. Vỉ yẻtõvỉnuõ a ophủ ná Jacob lẻdyẻkyã aphủkhũ Joseph hekhu khẫẻ nuõtỏphỏ. ⁶ Jacob ahtyẻklủ o bínuõ. Rỏ Jesũ cuõ thẻprảladyã klyã akhu-akhỹẻ a cuõ onyãokỏỏ bí htyẻklủ nuõtỏỏ akhẫshỹẻ. Bínuõkhẻ nuõma phũ- mỗhtuõ hó.

⁷ Rỏ Samaria muõ tồprẻ hyãdyãhtyẻ, rò Jesũ hẻ lữ, “Dyẻỏ pẻkuõ và htyẻ to-.” ⁸ (Bínuõkhẻ ma a khỏpacẻ htecuõ iprỉ lẻẻ dõ vỉkủ.)

⁹ Samaria muõ hészù lù, “Nẻ ma Judaphủ, và ma Samariaphủ, nẻ cuõ kwỉõ tuõ vẫhtyẻ.” (A hẻ phủyẻ mẻtẻhẻrỏ Judaphủ ná Samariaphủ nuõma a rẻ lủ to).*

¹⁰ Jesũ hészù lù, “Nẻ ki thẻgnẻbẻ Còmarya a tẻdyẻkrã shyẻzủ htuõrỏ prẻ dõ a kwỉõ nẻhtyẻ yẻtõprẻ ma ùpẻ nuõ nẻ ki thẻgnẻ pỏbẻ hẻma, nẻ ki kwỉõ và htyẻ pã rò và ki dyẻỏ nẻ htyẻ dõ a dyẻ ù thẻhtwỏprẻ yẻnuõ pã.”

¹¹ Prẻmò nuõtõprẻ hészù lù, “Thárã- nẻ cuõ dyãhtya cyã htyẻ dõ a dyẻ ù thẻhtwỏprẻ yẻnuõ bítẻ pã? Nẻ htyẻlẻcỏ rò a o toto, htyẻklủ yẻtỏõnuõ a zặ nyacỏ tỏkuõrỏ. ¹² Pẻphẻ Jacob dỏ- nyẻnu dyẻkyã pẻ htyẻklủyẻ. Jacob ná aphủalyẻ ná a tẻphủtẻlyẻ tahe dyãỏ htyẻyẻ. Ma nẻ duklỏnyã ná pẻphẻ Jacob ẻ?”

¹³ Jesũ hészù lù, “Kayã dõ a õhtyẻ yẻtahenuõ, a thẻỏ khyẻthỹa pã, ¹⁴ manárõ kayã dõ a ki õhtyẻ dõ và dyẻỏ ẻ pã yẻnuõ, a thẻỏ pã htyẻ tồphủỏ- to. Htyẻ dõ và ki dyẻỏ ẻ pã yẻnuõ, a ki htwỏhtya htyẻhtekhủ dõ lủkủ pã. Rỏ a ki dyẻ lữ thẻhtwỏprẻ tacủprẻ talẻkrẻ pã.”

¹⁵ Prẻmò yẻtõprẻ hészù lù, “Thárã-, thỹáphủ và ki thẻỏ pã htyẻ tồphủỏ- to, htuõrỏ thỹáphủ và ki hyã dyãỏõỏ pã tã htyẻ bỉyẻ tẳmẻnuõ dyẻmỏ và htyẻ dõ nẻ hẻ yẻnuõ.”

¹⁶ Jesũ hészù lù, “Kạ ẻhỹa nẻvẻ bỉyẻ.”

¹⁷ Rỏ a hészù Jesũ, “Vẫvẻ oto.”

Jesũ hészù lù, “Nẻ hẻ ná nẻvẻ oto nuõma atỏ prẻ. ¹⁸ Nẻvẻ õhtuõhỏ nyẫhtủ rò prẻkhũ dõ nẻỏ nỉdyẻ khỏnyãyẻ tồprẻ nuõma nẻ vẻ mậto. Nẻ hẻluỏỏỏ hẻluỏẻtẻ pẻ cỏ và hó.”

* 4:9 4:9 Ki mậto ma phủyẻ, Judaphủ nõẻ kuỏ Samariaphủ bẻlỏ dõ a nõẻ nỉdyẻ nuõtãhe to.

19 Prēmòyê hé lǔ, “Thárá~ vǎ myáhtye thégñé tǎtêhó ná nê ma prêprô tôprê. 20 Pê klwilyǎ Samariaphú dô~ nyênu tahenuô, a còbêhtya Cómarya bí so yênuôtômê alô. Manáro thǎ Judaphú tahenuô thǎ hé ná ù tóbê còbêhtya Cómarya dô vǎ Jerusalem akú nuô.”

21 Jesú hêsú lǔ, “Mòmũ~ zǎyê vǎnuô, shuôkhê ki hyátuôhó dô thǎ ki còbêhtya Phê Cómarya pǎ. Manáro bí so yêtômê alô nuô bèbê, dô vǎ Jerusalem akú yênuô bèbê, ù lo hyácòbê pǎ bínuô tohó. 22 Thǎ Samariaphú tahenuô, thǎ còbêhtya ùpê nuô thǎ thégñé tǎtê nǎdyé to. Manáro pê Judaphú tahenuô, pê còbêhtya ùpênuô pê thégñé nǎdyé, mêtêhêrô têtêmwóhtekǎ nuô a ohtya dô pê Judaphú aklê hó. 23 Manáro kayǎ dô a còbê sǎprênyacê Phê Cómarya tahenuô, shuôkhê dô êthǎ ki còbê dôthudôthê ná têtâmátêcô nuô, a ki hyátuô pǎ. A hyátuô cò hó khònyǎ hó. Mêtêhêrô Phê Cómarya myápũ kayǎ dô a còbêhtya lǔ phúnúô tahe hó. 24 Cómarya ma mǎthumáthê rô kayǎ dô a còbêhtya è tahenuô, a tóbê còbêhtya è phú Thê Sǎsê Byacê zǎklyázǎklô è dô têtâmátêcô akú nuô.”

25 A hêsú Jesú, “Vǎ thégñé ná Messia (Dô ù é amwǎ ná Kristu nuô) ki hyǎ pǎ, rò bí a hyátuô pǎ akhênuô, a ki hyáhêso pê pê têtêlô~ plǎ pǎ a hé phúnúô.”

26 Jesú hêsú è, “Kayǎ dô a hêbê ná nê khònyǎyê tôprê nuôma mǎ nuôtôprê hó.”

27 Bínuôakhê, Jesú a khòpacê tahe kǎtuô rô a khyéthukhyéthê nyacô dô a myáhtye Jesú hêbê ná prêmô nuôtôprê. “Prêmô nuôtôprê thêzǎ itê?” nuô, êthǎ sudyǎ lǔ tôprê~ to, htuôto “Byacê Jesú cuôhêbê tuô ná prêmô nuôtôprê mêtê?” nuô, êthǎ sudyǎ lǔ tôprê~ toto.

28 Htuôrô prêmô yêtôprê bekya ahtyêô rô a kǎhêso épêlǎ ù dô vǎkũnuô, 29 “Hyǎ myákuô lahyǎ mǎ vǎ kayǎ tôprê lé! A héprô lõplǎ cò lõ vǎ mêtũôhó nuôtahe. È mǎ Kristu cò ê?” 30 Phúnúô akhu-akhyê êthǎ o bí vǎkũ nuô rô a hyǎ lahyǎ dô Jesú a o.

31 Bínuôakhê, a khòpacê tahe kwíthêzô Jesú, “Rabbi~, emô sêe yê~.”

32 Manáro a hêsú êthǎ, “Vǎ sêe lêe dô thǎ thégñé tuôkuô vǎ to nuô a o dû hó.”

33 Phúnúô akhu-akhyê a khòpacê tahe sudyǎ nǎdyé lǔ tôprê htuô tôprê, “Kayǎ tôprêprê hyǎdyê htuôhó lǔ sêe ê?”

34 Jesú hé êthǎ, “Vǎ mêtô prê dô a nõhyǎ vǎ yêtôprê a têtêzǎ rô vǎ mêtũôkyǎ têtê dô a dyê vǎ yênuôma mǎhó vǎ sêe hó. 35 Thǎ lêtêlô hé nǎdyé lahyǎ, ‘A bãhó lwǎlê pǎ ma shuôkhê tó kêhó buô pǎ.’ Tadũro vǎ hé thǎ, myátǎtê lahyǎ kayǎ épê dô athýaná lyǎ yêtahenuô, êthǎ ma athýaná buô mǎbũ tókê lõplǎ hó rô shuôkhê bêtô dô tó kê cò hó khònyǎhó. 36 Khònyǎyê cò bèbê, prêkêbuô tôprênuô a nǎbê akhwóakê rô a dya-oplô têtêhêphó tahe dô a mǎhó têtêwôprê tacúprê agnê yênuô hó. Phúnúôrô prêisóbuô yê ná prêkêbuô yê thényêlô ki thêkrǎ rǎlô lǔ pǎ. 37 Mêphúnúôrô ngóđônyǎ hé, ‘Tôprê rô isó, tôprê rô kê’ nuôma atô prê. 38 Vǎ nõcuô kêhó thǎ buô dô lyǎkhu dô thǎ mênô ná thǎnê tóphuô~ to yêtolê hó. Kayǎ dô aruô tahe mêtũôhó bínuô rô dô êthǎ mêtũôrê hó akhu-akhyê, thǎ cuô nǎbê kuô hó têtêwítêtaryê bínuôhó.”

39 Dô vǎyê tóvǎ akũnuô Samariaphú zǎnyǎe kǎ êlǎ Jesú, mêtêhêrô mǎ dô prêmô nuôtôprê khyáthê rô a hé, “A héprô lõplǎ têtê dô vǎ mêtũôhó tahenuô,” akhu-akhyê êthǎ zǎnyǎe kǎ êlǎ. 40 Phúnúô akhu-akhyê bí Samariaphú tahe hyátuô dô Jesú o akhê, a kwíthêzô lǔ ná a ki kǎ-okuô ná êthǎ dô avǎkũ rô Jesú kǎ-okuô ná êthǎ bínuô nyênyê. 41 ù hyǎ nǎđǎ êlǎ a têtđônyǎ tahe rô ù zǎkanyǎkǎ rǎlǎ.

42 Êthǎ hé prêmô nuôtôprê, “Pê zǎyê Jesú khònyǎyê nuôma mǎđô nê hêso pê pê akhu-akhyê nuô mǎto. Dô pê nǎhuô a têtêsođônyǎ ná pênê htuôrô pê thégñé ná è ma Kristu dô a mêtũôhtekǎ hekhuphú yênuô tôprê mǎlakô hó, akhu-akhyê nuôprê.”

*Jesú Zasǎmê Khwǎ A Prêmetêphú Tôprê Aphúkhũ
(Matteo 8:5-13, Luka 7:1-10)*

43 Jesú o bínuô nyênyê htuôrô a htecuô dô Galilea kê. 44 Jesú héhtuô dû hó, “Prêprô nuô adókũphú nǎđũ dyazǎdyanyǎ nǎdyêkuô lǔ to.” 45 Bí a cuôtuô dô Galilea kê akhênuô, Galileaphú bínuô tahe êmq̄sú è, mêtêhêrô êthǎ cuônókuô têtêcuôtalwópwê dô vǎ Jerusalem akú rô a myáhtyenô lõ htuôhó Byacê Jesú mêtê têtêprôtêprýǎ têtêlô~ plǎ bí pwêkhê nuôhó.

46 Htuôrô, Byacê Jesú kǎkhyê khyéthýǎ dô vǎ Canan dô Galilea kêtũ bí alê mêtêwóhtya htyê ná thòbítêhtyêzǎ nuô. Bí vǎ Capernaum akú nuô, kayǎ htwô khwǎ a prêmetêphú

khukló otôprê rò a phúprêkhú thésuí. ⁴⁷ Bí a n̄huỗ hó ná Jesú o dố Judakê rò a hyã dố Galilea kê akhênuô, a cuố dố lủo rò a kwithézò Jesú ná a ki krwókakuố lủ dố v̄i Capernaum rò ka zasimé p̄é lủ phúkhu dố a kiré thyétalí lảhố yétôprênuô.

⁴⁸ Jesú hé è, “Thi d̄amyáhtye p̄ép̄a t̄êpr̄ot̄êpr̄ya ná t̄êkhyéthukhyéthé tahe to hérò, thi z̄iê có taki- to.”

⁴⁹ Htuỗrò kayã htwò khuklódu yétôprênuô a hêsú lủ, “Byacê- ka kuốná v̄ã khõnyã bí v̄aphú thyé tyahító akhêyê,” a hé lủ phúnuô.

⁵⁰ Byacê Jesú hêsú lủ, “Kakhyê khyéthya mỗ. Nê phúprêkhú ki omọ kakhyê dù p̄ã.”

Rò kayã htwò du yétôprê z̄iê Jesú a t̄êhébè rò a kakhyê khyéthya dố ahi. ⁵¹ Bí a ka dố klyalọ akhênuô, a pr̄em̄et̄êphú tahe hyã lủsú è rò a hêsó lủ, “Nê phúprêkhú omọ kakhyê hó.” ⁵² A sudyã a pr̄em̄et̄êphú ȳetahe ná aphúkhu omọ kakhyê khyéthya bíkhêttê rò èthi hêsú lủ, “A t̄êkú t̄ã bí pahénu mọkw̄ilya tòmú akhênuô.”

⁵³ Aphê tan̄et̄ya tuốbêkhyê aphú t̄êkú t̄ã ashuốkhê nuôma, a tóttú bí Byacê Jesú hé lủ, “Nê phúkhu ki omọ kakhyê dù p̄ã shuốkhê bínuô.” Dố yê akhu-akhyê è ná a hiphúphyáphú tahe z̄úk̄anyãkã lỏplí Byacê Jesú.

⁵⁴ Ȳenuôma Byacê Jesú o dố Judakê rò htecuố khyéthya dố Galilea kê rò a dyéluố at̄em̄e t̄êpr̄ot̄êpr̄ya nȳêphuốtôphuố ȳenuô hó.

5

Byacê Jesú Zasimé Kayã Khãduôdá Tôprê

¹ Phúnuôhtuỗrò, Jesú cuốkuố Judaphú tahe apwê dố v̄i Jerusalem. ² Dố v̄i Jerusalem akũnuô htyêò o tồ. Htyêò nuôtồ nuô a ophú ná Thimilọ Kadákú rò Hebreo ngó nuôma ù è ná Bethesda.* Dố htyêò khuprì alọnuô ù isó tava ná l̄ethú nyãmê. ³ Bí l̄ethú nuôtahe akũnuô kayã m̄ethêlê, kayã khãduôdá, ná kayã thyétokyê tahe hyãomyê rọ êkú lả lahyã bínuô. ⁴ (Èthi opọ lahyã htyêkazuố m̄et̄êhêrò Cóm̄arya a tan̄êphú hyãlyã m̄ekazuố tamômô htyêyê rò bí htyê kazuố akhênuô, kayã dố a cuốnuố r̄elố dố htyêkú t̄ôpr̄êpr̄e nuô, at̄êswi sim̄ekyã.)† ⁵ Kayã swi nȳêhó thuốshyê ná nalw̄ithyó obínuô t̄ôprê. ⁶ Jesú myáhtye a omyêkhúo bínuô rò a thêgnê ná aswi nȳêhó akhu-akhyê a sudyã lủ, “Nê thêz̄i n̄osimé nê t̄êšê ê?”

⁷ Rò a hêsú Byacê, “Byacê-, bí ù m̄e kazuố htyêò akhênuô, kayã dố a ki cộnuố v̄ã dố htyêò akũnuô a o t̄ôprê- to. Rò bí v̄ã yácú cuốnuố akhênuô, kayã dố aruôtôprê cuốnuốphe r̄ekyã hó v̄ã.”

⁸ Byacê hé è, “Ihtò talún̄i nê klolém̄yê rò cuốmỗ.” ⁹ At̄êswi sim̄ekyã có tồphuốtuỗ rò a talún̄i al̄ém̄yê rò a cuố.

T̄em̄e-an̄e ȳenuô atồ ná Judaphú a M̄onȳêduô akhu-akhyê, ¹⁰ Judaphú khuklókuklyã tahe hé kayã dố at̄êšê sim̄e nuôtôprê, “Ȳêtonyê ma M̄onȳêduô. T̄êthyót̄et̄hya o ná nê phycuốn̄i nê l̄ém̄yê phúnuô ma an̄i to.”

¹¹ Manárò a hêsú èthi, “Kayã dố a zasimé v̄ã nuôtôprê hé v̄ã, ‘Talún̄i nê klolém̄yê nuô rò cuốmỗ,’ a hé v̄ã nuố-.”

¹² Èthi sudyã lủ, “Kayã dố a n̄om̄e nê phuyê t̄ôprênuô ma ùp̄ê?”

¹³ Manárò Jesú ma ùp̄ê nuô kayã yétôprê thêgnêto, m̄et̄êhêrò Byacê Jesú htecuố m̄ekyã dố kayã orjôé aklê.

¹⁴ Anonuô, Jesú myáhtye khyéthya è dố t̄êlũhồdu akũ rò a hé lủ, “N̄iđã, v̄ã hé nê, khõnyãyê nê t̄êswi sim̄êhó. Thyáphú nê ki myáhtyebê p̄ã tã ná t̄ê dố acyê lỏklỏ có ná yê p̄ã t̄ãm̄enuô m̄ep̄ã tã t̄êthú t̄ãm̄ê ní-.” ¹⁵ Htuỗrò a htecuố hêsó p̄é Judaphú khuklókuklyã tahe ná kayã dố a zasimé v̄ã t̄êswi nuôma amw̄i ná Jesú hênuô-.

¹⁶ Phúnuô akhu-akhyê, Jesú yó m̄e t̄êyetahe dố M̄onȳêduô khukhyê, Judaphú khuklókuklyã tahe cáhtya m̄esúsáhyã lủ. ¹⁷ Jesú hêsú èthi, “V̄ãphê m̄e t̄em̄e pwố- phuố, a okuố tồphuố- to rò v̄ã tồbê m̄ekuố phúnuô.” ¹⁸ Dố Jesú hêbê ngó phuyê akhu-akhyê Judaphú khuklókuklyã tahe lé yácú p̄um̄et̄hyê shyolỏklỏ pọ ná dố arêkhê nuô. M̄ã pr̄étú a m̄e

* 5:2 5:2 Liphá mú- nukhê tahehenuô, ù è ná Bethzatha, tahehe rò a é ná Bethsaida. † 5:4 5:4 Liphá dố ù r̄ão mú- nukhê tahe akũnuô, tahehe rò a r̄ãnuốtồt̄ lisásê am̄ã (4) ȳêttôm̄ã. Êtakì rò a r̄ãnuố otồ to.

talwóalye tō okuō Mōnyēduō a tēthyótēthya túdũ yēnuō mǎto, a yō hé pō ná Cómarya mamá apherē nǐdũ rò a be krũnyanı ané ná Cómarya akhu-akhyé éthi pũ mēthyé lũ pré.

Jesũ Taryēshyosõ

¹⁹ Phũnuòrò, Jesũ hēsũ éthi, “Vǎ hécócó thĩ, phúkũyě a mē cǔ- dù phú a thézũmē nuōma anĩ to. A mēpré phú a myáhtye a Phě Cómarya mēnuō tahe pré. Phě mēte ítē bēbē, a phúkũ mē kuōdũ phũnuō. ²⁰ Mētēhērò, phē mōnĩ aphúkũ rò a dyéluō lũ lò- tē dó a mē ná ané nuōtahe. Apherē ki dyéluō lũ tēmē dó adulókló pǎ có ná yētahe pǎ rò thĩ ki khyéthukhyéthé nyacó pǎ. ²¹ Phũ vǎphē mēhtwōprē kǎkhyé kayá dó a thyé rò a dyé ù théhtwōprē nuō, aphúkũyě a ki dyépé kuōũ théhtwōprē dó a théplòo thézũ dyé pē ù nuōtahe pǎ. ²² Phě anēbyacé nǐdũ ciryá ù tōprē- to. A dyétǎ lóbbǎ lò tēciryá tahe dó aphúkũ khadǎkũ hó. ²³ Mētēhērò, thyáphũ kayá lò- plĩ ki bezũbenyǎ aphúkũ phú ù bezũbenyǎ phēnuō rò a dyétǎ lò tēciryá dó lũ khadǎkũ. Kayá dó a bezũbenyǎ phúkũ to tahenuō, mǎhó a bezũbenyǎ phē dó a nõhyǎlyǎ lũ nuótōprē to hó.

²⁴ “Vǎ hécócó thĩ, kayá dó a nĩhuō vǎ lǎngó yērò a zũenyǎe prē dó a nõhyǎlyǎ vǎ yētōprē tahenuō, a nĩbē théhtwōprē tacǔprē hó. Rò a myáhtye bēnópǎ tēciryá to. A cuō talwóbé hó ná tēthyé rò a cuōnuō hó dó tēhtwōprē akũ hó. ²⁵ Vǎ hēsocócó thĩ, shuókhě dó kayáthyé tahe ki nĩhuō Cómarya aphúkũ ngó, rò kayá dó a nĩhuō yētahe ki htwōprē pǎ nuō, a ki hyátuǒ pǎ. A hyátuǒ cóhó khõnyǎ hó. ²⁶ Phũ vǎphē odũ ná a taryēshyosõ dó a dyé cyǎ ù théhtwōprē nuō, phēyě a dyé kuōhó aphúkũyě a taryēshyosõ dó a dyé ù théhtwōprē hó. ²⁷ Rò è ma prēlukayǎ aphúkũ akhu-akhyé, Cómarya dyétǎkuō hó è taryēshyosõ dó a ki ciryá kuōũ hó.

²⁸ “Khyéthukhyéthé lahyǎ támé, mētēhērò shuókhě dó kayá odó luǒkũ lò- plĩ tahe ki nĩhuō Cómarya aphúkũyě angõnuō a ki hyátuǒ pǎ. ²⁹ Bĩnuóakhě pǎ, kayá a dó luǒkũ tahe ki ihtòhtekǎ lahyǎ pǎ. Kayá dó a meryǎ tē tahenuō a ki thyé ihtòkǎkhyé rò htwōprē tacǔprē talèkré pǎ. Kayá dó a mē tēmũmyǎ tahenuō, a ki thyé ihtòkǎkhyé htuǒpǎ rò ù ki ciryá éthi pǎ.”

Prē Dó A Khyáthé Ná Jesũ Ari-akya Tahe

³⁰ Byacé Jesũ héplehyǎ pǒ, “Vǎ mē cǔ- dù phú vǎ thézũ mē nuōma anĩ to. Vǎ ciryá phú Phě Cómarya hēsó vǎ nuō pré. Vǎ tēciryá nuōma atō pré, mētēhērò vǎ mē cǔ- dù vǎ théplònuō mǎto. Vǎ mēpré phú prē dó a nõhyǎlyǎ vǎ yētōprē a tēthézũ o nuōpré.

³¹ “Hékuǒré, vǎ ki khyáluō nǐdyédũ vǎrivǎkyǎ kihērò lészũnĩ akhǎlé o tóco- to. ³² Manárò kayá dó a ki khyáluónĩ pē thĩ ná vǎrivǎkyǎ nuō, a o tōprē. Rò vǎ thégně ná a khyáathé ná vǎrivǎkyǎ yēnuōma a mǎlakó có.

³³ “Thĩ nõcuō thĩkayǎ dó Giovanni a o rò a khyáathé ná vǎrivǎkyǎ nuōma amǎ pré. ³⁴ Vǎ lo ná prēlukayǎ ki khyápé vǎrivǎkyǎ tōprē- to. Manárò thyáphũ thĩ ki zũe tē dó è hé nuōtahe rò thĩ ki tuǒkuōũ dó tēmēlwóhtekǎ agnēnuòrò, vǎ dyé théné kǎkhyé khyéthýǎ thĩ ná Giovanni a hé vǎrivǎkyǎ yēnuōtahe pré. ³⁵ Giovanni nuō a lítakhēntya thyáná mikó tómé dó a kyǎhtya nuō. Thĩ théluǒ atēlĩ taplõtapyáphũ pré, angólasá nuōma, a théhé ná thĩ thézũ hyǎ nǐdǎ a tēithyó taplõtapyáphũ pré a théhé phũnuō.

³⁶ “Manárò vǎ tēkhyáthé dó adulókló pǎ có ná Giovanni a tēkhyáthé yēnuō a o tahe. Vǎphē dyé vǎ tēphytēmē dó vǎ bē mēhtuǒkyǎ, rò khõnyǎyě vǎ mē hó tēmē yētahe hó. Tēmē yētahe nuōma, a khyáluō hó athé ná vǎphē nõhyǎ mǎlakó hó vǎ nuō hó. ³⁷ Rò phē dó a nõhyǎ vǎ yētōprēnuō, a khyákuō athé dó vǎgně. Thĩ nĩhuónó ná atalǎ to, htuòrò thĩ myáhtyenó ná améthé tóphuó- to. ³⁸ Cómarya nõhyǎ có vǎ tadúro thĩ zũenĩ kuō vǎ to akhu-akhyé, Cómarya alǎngó ohtwōprē kuō dó thĩ théplòkũ to. ³⁹ Thĩ myápũthégně lahyǎ lisǎsě tahe mētēhērò thĩ tané ná thĩ ki myáhtye théhtwōprē tacǔprē bí li yēnuōtahe akũ pǎ. Lisǎsě yētahe nuōma a khyáluō pēhó athé ná vǎrivǎkyǎ hó. ⁴⁰ Manárò thyáphũ thĩ ki nĩbē kuōũ théhtwōprē tacǔprē agnēnuō, thĩ thézũ hyǎ kuō lahyǎ dó vǎo to.

⁴¹ “Vǎ myápũ dó ù ki htuthēhtyanĩ vǎ agnēnuō mǎto. ⁴² Manárò thĩ ma kayá phúté tahe nuoma vǎ thégñě lòhó rò vǎ thégñě, dó thĩ théplòkũnuō, thĩ tēmō Cómarya oto. ⁴³ Vǎ hyǎhó ná vǎphē amwĩ tadúro thĩ ésũ vǎ to. Kayá dó aruótōprē ki hyǎ dó thĩ ná amwĩ nǐdũ

kihèrò, thĩ é sú mọ̀nì è. ⁴⁴ Thĩ thèzũ htuthè nĩdyè lũ tòprè ná tòprè tadúró túpré Cómarya tòprè ki htuthénì thĩ agnènuò, thĩ myápũ kuò lahyá ù to. Thĩ ki htuthè nĩdyè khyèdũ lũ phúyè kihèrò thĩ cuò zũe cyá vǎ phútè?

⁴⁵ “Tanẹ tǎ vǎ ná kayá tòprè dó a ki dya thĩ tètũ dó phè a mètènyè nuòpǎ tǎmẹ. Mosè dó thĩ myásũ thèlè nĩdyè lũ nuòtòprè, ki dya thĩ tètũ pá. ⁴⁶ Thĩ ki zũe tǎtẹ mǎlakò Mosè kihèrò, thĩ ki zũekuò nyǎ vǎ prè, mètèhèrò prè dó a rǎ vǎrivǎkyǎ ma è hó. ⁴⁷ Manárò, mǎ dó thĩ zũe a tẹràkyǎ yènuòtahe to akhu-akhyè, thĩ cuò zũe cyá vǎ tẹhèbè yètahe phútè?”

6

Byacè Jesũ Buòe Kayǎ Nyǎri
(Matteo 14:13-21, Marko 6:30-44, Luka 9:10-17)

¹ Phúnúduòrò, Jesũ htecuòkyá dó Galilea htyèòdu abéré tòkyè. (Ù é ná htyèòdu Tiberia ma amámá.) ² Kayǎ bémũ yò myáhtye htuòhò tẹpròtẹprya dó Byacè cuò mèsimé pẹ kayǎswí kayǎsè tahe akhu-akhyè, èthĩ krwò cuòplucuòphè kuò lỏ lúkhyè. ³ Rò Byacè Jesũ htya dó solò rò è ná a khòpacẹ tahe htya onyǎo lahyá bínúò. ⁴ Bínúòakhè Judaphú tẹcuòtalwópwè yè a phũ- bè hó.

⁵ Bí Byacè Jesũ tũmyá rò a myáhtye kayǎ tòmũdu hyǎ tỏ dó lũò akhè, a hé Philipu, “Pẹ ki cuò iprì tòpẹ kayǎ yètahe lẹe bítè ẹ?” ⁶ A sudyá myábyepre Philipu prè. A kírẹ mepẹ èthĩ phútè pǎnuò, a tanẹ one htuòhò dó a thèplòkũ hó.

⁷ Philipu hèsú, “Pẹ iprì lỏ pẹ có èthĩ ná rũzye denari tòkò* khǎlẹ có ma, èthĩ e prè tòprè tòmũ nuò- apòeto.”

⁸ A khòpacẹ dó aruò tòprè dó amwì ná Andrea, a mǎdũ Simonè Petru apuọ yètòprè hé Byacè, ⁹ “Pacẹ prèkhũphú o bíyè tòprè. Akhómũ dó ù mẹ ná buòbalínúò a o nyǎklỏ ná tẹphú nyèbè. Manárò a ki pòe pẹ kayǎ bǎprètè?”

¹⁰ Byacè Jesũ hé, “Nỏ onyǎo kayǎ nuòtahe,” a hé phúnúò. Khǎlẹ bínúò tòpho ma mĩthuólẹ duòtwóryǎlá. Rò shuòshuòpré lỏ- prèkhũdu dó a onyǎtǎ bínúò tahenuò, a phũ- odũ nyǎri có. ¹¹ Byacè Jesũ phyé khómũ yètahe rò a hébwíhétaryèhtya Cómarya. Htuòrò a dyètǎ ná a khòpacẹ tahe rò èthĩ zũtǎ pẹlỏ ná kayǎ onyǎo bínúò tahe. A phyéke tẹphúbí yényèbè rò a mẹ thyákuò phũ khómũnuò. Rò kayǎ yètahe a thée kỏ có bá- tẹnuò a phyéke lahyá có.

¹² Bí èthĩ ekóòbǎ lỏhtuòhò pwò- tòprè akhènuò, Byacè Jesũ hé a khòpacẹ tahe, “Phyé- dwóplỏ lỏkhyè sèe olókyǎ nuòtahe, nòokyǎlỏ dẹ tǎmẹ,” a hé èthĩ phúnúò. ¹³ Phúnúòrò a khòpacẹ tahe phyédwò khómũ balì nyǎklỏ dó ù e htuòhò rò a okyǎlỏ tahenuò a obǎ pá có ná krĩnuò shyényèmẹ có.

¹⁴ Bí kayǎ yètahe myáhtyehtuò Byacè Jesũ mẹ tẹpròtẹprya yètahe akhènuò, èthĩ hé lahyá, “Prèprò dó a kírẹ hyǎlyǎ dó hekhuyè pá ù hé nuòma a mǎ nyǎ hó è hó,” a hé lahyá phúnúò. ¹⁵ Byacè Jesũ thègnè ná èthĩ kírẹ hyǎnòshyo htyahtwò lũ ná khwí akhu-akhyè, a cuòhtya khókyǎ dó sokhu tũdũ tòprè prè.

Byacè Jesũ Cuò Dỏ Htyèkhu
(Matteo 14:22-27, Marko 6:45-52)

¹⁶ Bí mǎhèlyǎ hó akhènuò, a khòpacẹ tahe tǎkalyǎ cuò lahyá dó htyèòduhtũ. ¹⁷ Èthĩ tǎ sidyánì thòklyè bínúò rò a htecuò lahyá dó vǎ Capernaum. Vǎ yènuò a o dó htyèò béré tòkyè. Mòkhihò tadúró Byacè Jesũ ƙatuọ kuòhì èthĩ to. ¹⁸ Kẹlathè duhyǎ rò htyè háhódu háhósò hyǎ. ¹⁹ Bí èthĩ khyácuòtuọ hó thuòmìlẹ, lwmìlẹ hó akhènuò, èthĩ myáhtye Byacè Jesũ cuò dó htyèkhu rò hyǎphũtò èthĩ thòklyè.† Rò èthĩ thèisè taròthè lỏplỏ có lủlẹ. ²⁰ Rò Byacè Jesũ hé èthĩ, “Vǎprè! Thèisè lahyá tǎmẹ.” ²¹ Yètòphuoòrò èthĩ thèkrũthèlỏ é sú lahyá Jesũ dó thòklyèkũ. Rò tòphuoòtũ, thòklyèyè cuòtuọ gnè dó htyèhtũ bí èthĩ lẹcuòyè tòpho.

Kayǎ Bémũ Myápũ Byacè Jesũ

* 6:7 6:7 Rũzye denari tòbè ma a krĩnyǎ ná tònýe atẹryǎ khwókè. † 6:19 6:19 Mile ma a krĩnyǎ ná aklì 880

²² Shyéparō tōnyēnuō, kayā bēmū dō a okyā dō htyēōdu bérĕ tōkyē tahe thégnē ná dō pahénukhē nuō thōklyé okyāprē tōbē prē. Rò Byacē a khōpacĕ tahe sidyanĭ lahyā thōklyé nuōtōbē rò a htecuō nĭdyédū lahyā prē. Kayā bēmū tahe thégnē ná Byacē Jesū sidyácuō tōkuō ná a khōpacĕ nuōtahe to, èthĭ htecuō nĭdyédū lahyā prē. ²³ Htuōrò thòklyé o dō vĭ Tiberia rò a hyā tahenuō, a hyā okuō phū lahyā bí Byacē lĕ hébwihétaryē htya Cómarya rò a buōe kayā bēmū tahe ná khómū akhălĕ nuōtōpho. ²⁴ Bí kayā bēmū tahe myáhtye pã Byacē Jesū ná a khōpacĕ tahe bĭnuō to akhĕ, thyáphú èthĭ ki cuō myápũ myáhtye Byacē Jesū agnēnuō, èthĭ nuō lahyā dō thòklyé tahe akū rò htecuō lahyā dō vĭ Capernaum.

Byacē Jesū Ma Sēe Dō A Dyé Ũ Tĕhtwōprĕ

²⁵ Bí èthĭ cuō myáhtyehó Jesū dō htyēōdu bérĕ akhĕnuō, a sudyā lŭ, “Rabbi, nĕ hyātuō bíyĕ bókhĕtĕ?”

²⁶ Byacē Jesū hēsū èthĭ, “Vã hécócó thĭ, thĭ myáhtye vã mĕ tĕprōtĕprya rò thĭ pũ vã mato. Thĭ ekó khómū rò thĭ pũ vã prē. ²⁷ Cyĕpryĕ ryapĕ tá sēe lĕlĕō dō a nuōthuō a thōpyĕ cyā nuōtahe agnĕ tāmĕ. Cyĕpryĕ ryapĕ sēesĕō dō a ki dyé thĭ théhtwōprĕ tacųprĕ yĕtahe agnēnuō. Prĕlukayā aphŭkhŭyĕ, a ki dyé ũ sēe phūnuō tahe pã, mĕtĕhĕrò Phĕ Cómarya dyĕluō hó ná a thĕplò hó lŭ hó.”

²⁸ Rò èthĭ sudyā lŭ, “Ki hĕphūnuō rò, thyáphú pĕ ki mĕtō Cómarya athĕplò rò pĕ bĕmĕ kryá- maitĕ?”

²⁹ Rò Byacē Jesū hēsū èthĭ, “Zŭĕ lahyā vã dō Cómarya nõhyā ĕ yĕnuō.”

³⁰ Phūnuōrò èthĭ sudyā lŭ, “Thyáphú pĕ ki myáhtye tĕprōtĕprya rò pĕ ki zŭĕ agnēnuō, nĕ ki dyĕluō pĕ pĕ tĕprōtĕprya ítĕtĕ pã? Nĕ ki mĕpĕ pĕ matĕpã ĕ? ³¹ Phŭ lisásĕkŭ hé, ‘A dyĕe èthĭ ná sēe o dō mókhu hyālyā tahe,’^o lisásĕkŭ hĕphūnuō rò, pĕphyĕpĕphũ dō-nyĕnu tahe e lahyā khómū dō ũ ĕ ná mãna dō kĕsĕhtyĕkyā lŭtamákhū nuō.”

³² Byacē Jesū hēsū èthĭ, “Vã hécócó thĭ, sēe odō mókhu hyālyā nuōma, Mosĕ dyĕe èthĭ mato. Vãphĕ dyĕe èthĭ prē. Khõnyārò a ki dyĕe hó thĭ sēe málakō dō a o dō mókhu hyālyā yĕnuō pã. ³³ Mĕtĕhĕrò Cómarya asĕe málakō ma a o dō mókhu hyālyā rò a dyĕ pĕ prĕlu hekhuphŭ théhtwōprĕ nuōtōprĕ hó,” a hé èthĭ phūnuō.

³⁴ Rò èthĭ hé, “Byacē, pwō- nyĕnyĕ- dyĕ pĕ pĕ sēe yĕnuō.”

³⁵ Rò Byacē Jesū hēsū èthĭ, “Vã ma sēe dō a dyĕ ũ théhtwōprĕ hó. Kayā dō a hyātō dō vao nuō, a thĕvĭthĕe pã tōphuō- to. Kayā dō a zŭĕ vã nuō, a thĕōpã takhyā- to. ³⁶ Manārò, phŭ vã hĕhtuōhó thĭnuō, thĭ myáhtye cō vã tadŭrò thĭ zŭĕ vã to. ³⁷ Lŏ- kayā dō vãphĕ dyĕ vã tahenuō, a ki hyā dō vao pã. Ũpĕpĕ- bĕbĕ, a ki hyā dō vao nuō, vã vĕhtekyā ná ĕ taki- to. ³⁸ Mĕtĕhĕrò vã odō mókhu hyālyā rò vã hyāmĕ cŭ- dŭ vã thĕplò phūnuō mato. Vã hyāmĕ phŭ prĕ dō a nõhyā vã yĕtōprĕ a tĕthĕzŭ nuōprĕ. ³⁹ Tĕ dō atō prĕ dō a nõhyā vã yĕtōprĕ athĕplò ma matĕ hĕnuōma, lŏ- kayā dō a dyĕ vã nuōtahe vã bĕplwō lamĕkyānĭ èthĭ to. Shyĕ- mŏnyĕ dō khyĕtadŭlō tŏnyĕ pãnuō, vã bĕmĕ ihtòhtwōprĕ kăkhyĕ èthĭ pã. ⁴⁰ Mĕtĕhĕrò, vãphĕ a tĕthĕzŭ ma máhó lŏ- kayā dō a myáhtye aphŭkhŭ yĕ rò a zŭĕ tahenuō, a ki nĭbĕ théhtwōprĕ tacųprĕ, rò vã ki mĕ ihtòhtwōprĕ kăkhyĕ èthĭ shyĕ- mŏnyĕ dŏkhyĕ tadŭlō nuōtŏnyĕ pã.”

⁴¹ “Vã ma sēe odō mókhu hyālyā,” Byacē Jesū yŏ hé phūnuō akhu-akhyĕ, Judaphŭ tahe tamwŏtalĕ lŏplĭ lŭ. ⁴² Èthĭ hé lahyā, “Ĕ ma Joseph aphŭkhŭ Jesū hĕnuō tōprĕ prĕ vãhĕto? Amuŏaphĕ ma pĕ thégnĕ prĕ vãhĕ? Mamĕtĕrò a cuō hĕtuō nĭdyĕ anĕ, ‘Vã o dō mókhu hyālyā’ phŭtĕ?”

⁴³ Byacē Jesū hēsū èthĭ, “Tamwŏtalĕ pã tá lahyā tāmĕ. ⁴⁴ Ki mã ná vãphĕ dō a nõhyā vãyĕ tōprĕ ki nõhyā ũ dō vao to hĕnuō, ũ hyábĕ dō vã o tōprĕ- to. Kayā dō a hyā dō vao tahenuō, vã ki mĕ ihtòhtwōprĕ kăkhyĕ èthĭ shyĕ- mŏnyĕ dŏkhyĕ tadŭlō tŏnyĕ pã. ⁴⁵ Prĕprŏ tahe rãokya, ‘Cómarya ki ithyŏithya èthĭ lŏ- plĭ pã.’^o Lŏ- kayā dō a nĭhuŏ phĕ a tĕithyŏithya rò a hyā ithyŏithya tĕ dŏ lŭo tahenuō, a ki hyā dō vã o pã. ⁴⁶ Kayā myáhtyenŏ Phĕ Cómarya tōprĕprĕ, vã thĕzŭ hé phūnuō mato. Ũ myáhtyenŏ phĕ tōprĕ- to, myáhtyenŏ phĕ ma tŭprĕ a o dō Cómarya a o rò a hyālyā nuōtōprĕ prĕ. ⁴⁷ Vã hécócó thĭ, kayā dō a zŭĕnyĕĕ

vã tôprêprê nuô, a ki nîbêhò théhtwôprê tacûprê hó. ⁴⁸ Vã ma sêe dô a dyé ù théhtwôprê. ⁴⁹ Thî phýphuô dô- nyenu tahe e khómũmäna tadúro a thyêpã lahyã prê. ⁵⁰ Manárò, sêe o dô mókhu hyãlyã vã hé thî nuôma, a o býé. Úpêpê- bèbê a ki e sêeyê hénuôma, a thyê páto. ⁵¹ Vã ma sêe dô a dyé ù théhtwôprê rò a o dô mókhu hyãlyã. Úpêpê- bèbê, a ki e sêe yênuô, a ki htwôprê tacûprê pã. Sêe yênuôma mãhò vãzye yênuô hó. Thyáphú prêlu hekhuphú ki htwôprê agnênuô vã dyélyakyã vã nêklô yê dô êthigné hó.”

⁵² Judaphú tahe kréthyékreo nîdyélú, “A cuô dyée cyã pè ná azye phútê?”

⁵³ Rò Byacè Jesú hésú êthî, “Vã héccó thî, thî ki e prêlukayã aphúkhú yê azye to, thî ki ò lúthwi to hénuô, théhtwôprê o dô thîkú to. ⁵⁴ Manárò kayã dô a e vãzye ò vãthwi tahenuô, a nîbê théhtwôprê tacûprê, rò shyé- mónyê tadú dô khyêlô tônýê pãnuô, vã ki mêtewôprê ihtòkakhýê lú pã. ⁵⁵ Mêtêhêrò vãzye ma lée mãlakò, vãthwi ma lèô mãlakò hó. ⁵⁶ Kayã dô a e vãzye ò vãthwi tôprêprê nuô, a ohtwôprê dô vãkú, rò a ohtwôprê dô êkú hó. ⁵⁷ Phú vãphê dô a nõhyã vãýê tôprê htwôprê nuô, dô êkhuèkhyê rò vã htwôprê kuô. Phúnuôrò kayã dô a e vãzye tôprêprê nuô, dô vãkhuvãkhyê rò a ki htwôprê kuô pã. ⁵⁸ Yéma sêe odô mókhu hyã hó. Thîphýéthîphuô mú- nukhê tahe e khómũmäna tadúro a thyê lahyã prê. Manárò kayã dô a e sêe dô vã hé pè thî khõnyã yêtahenuô a ki htwôprê tacûprê pã.” ⁵⁹ Bí a ithyótã ù dô vî Capernaum tètóbê hòkú akhênuô, a hé ù phúnuô.

A Khôpacê Éprê Vĩkyã Lũ

⁶⁰ Êthî nîphuô Byacè Jesú héphúnuô rò, a khôpacê éprê hé lahyã, “A têtithyó yê apyã nyacó. Úpê tôprê kíré zûephyésú békúô a têtithyóyê pè?”

⁶¹ A khôpacê tahe tamwõtãlê lahyã phúyênuô a thêgnê akhu-akhyê, a hé êthî, “Vã hé phúyê rò thî théplópýê ló lahyã ná vã têtithyó yêtahe é? ⁶² Kí mephúnuô hêrò, thî myãhtye prêlukayã aphúkhýê ki kãkahtya khyéthýã dô akhãlê léo pã hêrò, thî ki tanê lahyã phútê pã? ⁶³ Thê Sãsê Byacè nuô a dyé théhtwôprê tacûprê. Prêlukayã nuô, a dyé cyã théhtwôprê tacûprê to. Ngó dô vã hébê thî yêtahe nuôma, Thê Sãsê Byacè a têtêbê tahe rò a dyé ù théhtwôprê tacûprê. ⁶⁴ Manárò dô thîklê nuô, kayã dô a zûe kuô tónuô a o tahe.” Mêtêhêrò Byacè Jesú thêgnê pã cò dô akhãshýê, dô êthíklê nuô a zûe lú to, rò a ki isêtãkyã lú pãnuô a otôprênuô, a thêgnê rò a hé êthî phúnuô prê. ⁶⁵ A hé plehyã pò, “Dô thîklênuô kayã zûe vã to otahe, túro vã hé hó thî, phê ki nõhyã ù dô vão to hénuô ù hyãbê dô vão tôprê- to, phúnuô hó.”

⁶⁶ Cáhtya bínúô rò a khôpacê tahe kãkyã élã rò krwòkuô pã lúkhyê to.

⁶⁷ Rò a sudyã a khôpacê shyéthényê yêtahe, “Thîlê, thî thêzû hteakãkyã kuô vãlê phúnuô vãhétó?” A hé êthî phúnuô.

⁶⁸ Simonè Petru hé kãkhyêsú lú, “Byacè, pè kíré cuótó kuô ùpê? Têtithyóithya dô a dyé pè théhtwôprê tacûprê nuô a o prétú dô nêo prê. ⁶⁹ Pè zûe rò pè thêgnê ná nê ma Cómarya a prêsãsêphú tôprê, rò a nõhyãlyã nê hó.”

⁷⁰ Htuôrò Byacè Jesú hésú êthî, “Vã nwóhtya htuôhó thî shyéthényê, mãto é? Manárò, dô thîklê nuô, khínêricýã khuklò otòduô, a hé êthî phúnuô. ⁷¹ (A hé phúyéma a thêzû hé Simonè Iscariot aphúkhú Juda. È ma a otòkuô dô shyéthényêyê aklê tadúro dôkhyênuô a isêtãkyã Byacè Jesú.)

7

Byacè Jesú Ná A Puôprêkhú Tahe

¹ Byacè Jesú héhtuô phúyê rò, a cuô dô Galilea kè rò, a lè tódô htuô tódô bínúô. Judaphú khuklòkhuklyã tahe yô myápû mêtýê lú akhu-akhyê, a thêzû cuô dô Juda kékú to. ² Manárò, bínúôkhê, Judaphú apwê isólêthú kíré bè nuô a phúhyã hó. ³ Phúnuôrò Byacè Jesú a puôprêkhú tahe hé lú, “Thyáphú nê khôpacê tahe kí myãhtyekuô nê mē tēprōtēprya tahe agnênuôrò, nê tókò htecuô khókýã ná býé rò cuô dô Juda kékú nuô. ⁴ Kayã dô a thêzû mwî luôhtyêluôkê hénuôma, a mēhuômēthwê tē tôprê- to. Nê kí mēnyã hó tēprōtēprya phúnuôtahe hêrò dyéluô pè kuô nēnê ná hekhu tóbãlò nuô kókò.” ⁵ Mêtêhêrò Byacè a puôprêkhú nîdyédú tahecónuô-, a zûe lú to.

⁶ A hé lú phúnuô akhu-akhyé, Byacé Jesú hé èthí, “Shuôkhêťô shuôkhêbènuô a hyātuô đố vǎgnê hító. Maná rô đố thǎgnênuô thǎcuôthǎkǎ bíkhêťe ma anǎ prê. ⁷ Prêlu hekhuphú tahe thêhte cyá thǎ to. Maná rô a thêhte lahyá vǎ, meťêhêrô vǎ yô héhteluô êthǎ me tēmũmyá tahe nuô~. ⁸ Cuôđũmô lahyá đố pwêkũ nuô. Vǎ cuô hító, meťêhêrô shuôkhêťô shuôkhêbê hyātuô đố vǎgnê hító.” A hêsũ apuô thǎtahe phúnuô. ⁹ Byacé Jesú héhtuô phũyê rô a okyá bí Galilea kékũ nuô.

Byacé Jesú Cuô Đố Pwê Isólêthũ

¹⁰ Maná rô bí a puôprêkhũ tahe htecuôkyá htuôhó akhênuô, a hte cuôhuôcuôthwê kuô đốkhyé, a cuôđácuôđĩ to. ¹¹ Judaphú khuklôkhuklyá tahenuô, “Jesú otô bítê?” A myápũ sudyá lahyá lú phúnuô.

¹² Kayá bêmũ tahe dônỹahuô dônỹathwê ényacô lũrilũkyá. Tahehenuô, a hé lahyá, “È ma kayá ryá prê.”

Akhôruô tahe hêsũ, “Aryá mǎto. A pũ ilolahô ù prê,” a hé lahyá phúnuô. ¹³ Û yô thêisê lahyá Judaphú khuklôkhuklyá tahe rô ù héláhlêđĩ sũbũ tóprê~ to.

¹⁴ Bí ù pwê phũ~ klámêhó akhênuô, Byacé Jesú cuôhtyanuô đố têtũtyá hókũ rô a cáhtya ithyóithya ù bĩnuô. ¹⁵ Judaphú khuklôkhuklyá tahe khyéthukhyéthê rô a hé lahyá, “A htyadyánô kuôđ đố Judaphú thyólihô a thárádu tahe a khadākũ to tadũrô a cuô thêgnê ényacô báyê nuôma a cuô ithyónĩtô bítêťe?”

¹⁶ Rô Byacé Jesú hêsũ èthĩ, “Vǎ ithyô ù yêtahe nuôma vǎ têtũyóithya nĩđũ mǎto. Têtũthý yêtahe nuôma a hyá đố Cómarya đố a nõhyá vǎyê tóprê a o. ¹⁷ Kayá tóprêprê ki thêzũ lũmetô Cómarya athêplô hénuô, têtũyóithya yêtahe nuôma a o đố Cómarya a ohyá ê? Mǎtorô vǎ hébê nĩdyédũ ná vǎ taryêshyosô ê, nuô aklyá thêgnê nyá prê. ¹⁸ Kayá đố a hébê nĩdyédũ ná a taryêshyosô tóprêprê nuô, a thêzũ nõhtuthênĩ ù ná anê prê. Maná rô kayá đố a thêzũ nõhtuthênĩ ù ná prê đố a nõhyá lú yêtóprêprê nuô, a hébêcô prê, a lahólaha ù to. ¹⁹ Mosê dyéhó thĩ têtũyótêthya vǎhêto? Maná rô thĩ lũkrwômẽ kuô têtũyótêthya tóprê~ to. Thĩ pũ meťhyê vǎ meťê?”

²⁰ “Khĩné međê hỏ nê hỏ. Ûpê tóprê pũmeťhyê nê pê?” Kayá bêmũ hêsũ lú phúnuô.

²¹ Rô Jesú hêsũ èthĩ, “Đố Mõnyêduô akhênuô, vǎ me pê thĩ têtũprôtêprya tóco rô thĩ khyéthukhyéthê lỏ có pwô~ tóprê vǎ! ²² Mosê mekyá thĩ, lỏ~ thĩ phũprêkhũ tahenuô thĩ bê đútalı lũphá a hé rô thĩ đútalı lahyá aphá bí Mõnyêduô nuôtõnyê. Ki héklyácô rô prê đố a me rêlô yênuôma, Mosê mǎto. Thĩphyêthĩphũ đố~ nyenu tahe cáhtya međêlô prê. ²³ Phũnuôrô thỹaphũ thĩ ki khêławócuôłalye tả Mosê a têtũyótêthya tǎmê nuô, thĩ ki tở đútalı lahyá thĩ phũprêkhũ tahe aphá bí Mõnyêduô akhênuô, kihêrô thĩ đútalı lahyá prê. Phũnuôrô bí vǎ zasĩmẽ kayáswĩ kayásê đố Mõnyêduô akhê rô thĩ cuô thêplôdu vǎ meťê? ²⁴ Dyatêthũ tả ù phũ thĩ myáhtye ù đố akłô nuôtahe tǎmê. Mǎtôkhónuô, dyalyácô dyalyatê lahyá thĩ thêplô đố thĩ ki ciryatô ciryabê ù nuô nĩ.”

È Ma Messia Ê?

²⁵ Jerusalemphú tahehe hé, “Judaphú khuklôkhuklyá pũ meťhyê lú nuôma è hó ê? ²⁶ Myámólê, a hébêcô đố kayá tóplutôphê anyêhyá có rô ù hé tǎtũ lú tóprê~ to. Khõnyáyê ma pê khuklôkhuklyá tahe thêgnê tǎtê hyǎnyá hỏ ná è ma Messia tóprê hỏ, phúnuô è ha? ²⁷ Û hé ná Kristu ki hyǎpá nuô, ù thêgnê adõaso tóprê~ to ù hé vǎhê, maná rô yêvê a o tở đốbítê nuô pê thêgnê prêyê.” Èthĩ hé lahyá phúnuô.

²⁸ Bí Byacé Jesú ithyótǎpá ù đố têtũtyá hókũ akhênuô, a êhtõt̃hya, “Thĩ thêgnê vǎ nuôma amǎvǎ. Vǎ o tở bítê hyá nuôma thĩ thêgnê mǎlakô nyá vǎ ni. Vǎ hyá cũ~ đũ vǎ thêplô mǎto. Prê đố a nõhyá vǎ yêtóprê nuôma, thĩ thêgnê lú to. È ma prê đố acô tóprê. ²⁹ Maná rô vǎ thêgnê lú, meťêhêrô vǎ yô o đố lũo hyá prê nuô~. Prê nõhyá vǎ ma è prê nuô~.”

³⁰ A héhtuô phũnuôrô èthĩ pũhtũpũ Byacé Jesú. Maná rô shuôkhê đố ù ki pũ meťhyê lú agnênuô, a hyātuô hító akhu-akhyé ù pũhĩ lú tóprê~ to. ³¹ Maná rô ù zũerô zũeê pǎnyá lú prê. Èthĩ hé lahyá, “Shyê~ Kristu ù hé nuôtóprê hyǎpá akhênuô, a ki me têtũprôtêprya êklôpá có ná yêtóprê pǎ ê?” A hé lahyá phúnuô.

Judaphú Khuklôkhuklyá Tahe Nõpũ Û Ná Jesũ

³² Èthí hébèhuô hébèthwé nǐdyélǔ ná Byacè Jesũ Krístu ari-akyã phúyè akhènuô, Phariseôphú tahe nǐhuô rò èthí ná bwídukhu tahe nõcuôpǔ Byacè Jesũ ná klyèphú dǒ a opǒ tǐlǔhõdu nuôtahe.

³³ Byacè Jesũ hé, “Vã otǒ nyèkuôpã ná thǐ to. Nyètyato pãma vã ki kãkhyè khyèthýá dǒ prẽnõhyã vã yètǒprè a o hǒ. ³⁴ Thǐ ki myápǔthú lahyã vã pã, manárò thǐ myáhtye vã to. Dǒ vã lèo akhãlè nuô, thǐ cuô cyã kuô vã tǒprè- to.”

³⁵ Judaphú khuklókhu kyã tahe hé nǐdyé lǔ tǒprè ná tǒprè rò a hé lahyã, “Pè myáhtye cyã è to a hé nuôma, a kírè tanè cuô tǒ bitè ha? Ma a kírè cuô dǒ pè Judaphú cuôo kuôũ dǒ Greekphú nuôtahe aklè rò a kírè cuô ithyóke Greekphú búnuôtahe è ha? ³⁶ Htuôró a hé, ‘Thǐ ki myápǔ vã pã tadúró thǐ myáhtye vã to,’ a hé phúnuô htuôró, a hé pǒ, ‘Dǒ vã lèo akhãlè nuô, thǐ cuô cyã kuô vã to,’ a hé phúnuôma a thézǔ hé ítè ha?’ A hé nǐdyé lǔ tǒprè ná tǒprè phúnuô.

Htyè Dǒ A Dyéú Thèhtwǒprè

³⁷ Bí pwèdulǒ dǒkhyè tǒnyè akhènuô, Byacè Jesũ kahtò èhtǒ, “Lǒ- kayã dǒ a thèó htyè tahenuô, nõhyã phyéó lahyã htyè dǒ vã oyè. ³⁸ Úpèpè- bèbè, dǒ a zǔenyãe vãnuô, phú lisãsèkũ hé, htyè dǒ a dyé ù thèhtwǒprè ahtyèklǒ yènuô, a ki htwíhte dǒ lǔkũ pã.” ³⁹ Htyè dyé ù thèhtwǒprè dǒ Byacè Jesũ hé yènuôma mã Thè Sãsè Byacè prè. Úpèpè- bèbè dǒ a zǔe lǔ tahenuô, a ki nǐbè pã. Byacè Jesũ nǐbè hí tètaryédu taryèhtú to, mètèhéro a thyé ihtòkãkhyè rò a kã kahtya dǒ mókhu híto. Phúnuôró Cómarya a Thè Sãsè hyãnuôo dǒ èthí thèplókũ tǒprè híto.

⁴⁰ Bí kayã bémũ nǐhuô Byacè Jesũ èhtǒ hé phúyè akhènuô, tahehe rò a hé, “È ma prèpro dǒ pè opǒmyású lǔ nuôtǒprè mǎnyã hǒ.” A hé lahyã phúnuô.

⁴¹ Tahehe rò a hé, “Messia mǎnyã hǒ,” manárò tahehenuô a hé, “Messia o dǒ Galilea kè rò a ki hyã pã mǎto. ⁴² Lisãsèkũ hé, Messia ki hyã ohtya dǒ Khwí Davi akwlwíalyákũ pã, a ki hyã opacèlyã dǒ Khwí Davi o nǐdyé vǐ Bethelèhem akũnuô pã, vãhéto?” A hé lahyã phúnuô. ⁴³ Dǒ Krístu akhu-akhyèró kayã bémũ tahe tanè lǔkhókhyèlǔ tǒmũ ná tǒmũ. ⁴⁴ Tahehenuô a thézǔ pǔ lǔ, manárò ù pǔ lǔ tǒprè- to.

Judaphú Khuklókhu kyã Tahe Zǔe Jesũ To

⁴⁵ Bí klyèphú opǒ tǐlǔhõdu tahe kãkhyè khyèthýá dǒ bwídukhu tahe ná Phariseôphú tahe a o akhènuô, a sudyã èthí, “Thǐ pǔkãñǐ è to mètè?” A hé èthí phúnuô.

⁴⁶ Klyèphú opǒ tǐlǔhõdu tahe hésú èthí, “Ú hébèdõnyã thýaná ènuô a o tǒprè- to.”

⁴⁷ Rò Phariseôphú tahe hétakèsú èthí, “Ma a ilo nǐkuô có hǒ thǐ kǒ? ⁴⁸ Pè dǒ a htwǒ tǐcǒbucóbè a khuklókhu kyã aklè yètahenuô bèbè, Phariseôphú aklè yètahe nuóbèbè, a zǔe kuô lǔ nuôma a o nyã tǒprèprè è? ⁴⁹ A o tǒprè- to. Kayã bémũ nuôtahe ma a thègnè kuôũ Mosè a tètthýótèthya tǒcǒ- to akhu-akhyè, a cuô zǔebǒ zǔebye dúgnè lahyã prè. Cómarya ki cirya èthí pã,” Phariseôphú tahe hétakèsú èthí phúnuô.

⁵⁰ Kayãmwǐ ná Nicodemo o tǒprè. È ma a otǒkuô dǒ Phariseôphú aplóamuklè tǒprè. Dǒ arèkhè nuôma a hyãno dǒ Byacè Jesũ a o. Rò Nicodemo yè sudyã èthí, ⁵¹ “Kayã tǒprè mètthúo krysã- mãitènuô pè ki nǐhuôhǐ a hé to, pè ki myápǔthègnè htuôhǐ atèmè tahe híto nuô, pè bè ciryanǐ è to pè tètthýótèthya ophúnuô, vãhéto?” A sudyã èthí phúnuô.

⁵² Èthí hésú lǔ, “Nè ma- Galilea kèphũ prèprè. Myápǔ rwó kãkhyè khyèthýá mǒ lisãsè nuô, nè ki myáhtye thègnè ná prèpro nuôtǒprè ohtya dǒ Galilea kèkũ pã mǎto.”

⁵³ Htuôró kayã kãkyã lǒ dǒ ahi pwǒ- tǒprè.

8

Prèmò Cuóthú Prèkhũ Tǒprè

¹ Manárò Byacè Jesũ rò a cuóhtyakyã dǒ Oliva sokhu. ² Anotóro mǒlǐrǒmũ akhènuô, Byacè Jesũ kãkhyè khyèthýá dǒ tǐlǔtyã hǒkũ. Kayã pwǒ- tǒprè hyã otavã lõplǐ lǔ. Htuôró a onyátã rò a ithyóithya èthí. ³ Prèithýó tètthýótèthya athará tahe ná Phariseôphú tahenuô a pǔhyãñǐ prèmò tǒprè dǒ Byacè Jesũ a o. Èthí myáhtye lénǐ prèmò yètǒprè bí a cuóthú prèkhũ akhènuô. Èthí nõihtòo prèmò yètǒprè dǒ kayã bémũ a mètthènyè. ⁴ Htuôró a hé

Byacè Jesũ, “Thará, prèmò yětòprè ma pè myáhtye léní cò lù bí a cuóthũ prèkhũ akhènuò cò. ⁵ Mosè a tètthótètthya akũnuò, a mekyà pè ná prèmò phúyè tahe nuòma tòbè tətthèkyà è ná lù. Nè kuòkelé~, nè kírè hékuò phútè?” ⁶ Thyáphũ èthĩ pũnĩ Byacè Jesũ a tètthèbèthũ ngò tahe agnènuò, a hyápũ sudyà khobyepre lahya Jesũ.

Manárò Byacè Jesũ onyà palõtã rò a ngòlyã rá li ná akanõ dó hemũklè. ⁷ Èthĩ yò sudyà htuòhtuò sudyà thyáthya lù akhu-akhyè, a ihtò rò a hé èthĩ, “Kayã dó thiklè tòprèprè nuò, a ki hé nĩdyè anè ná atètthũ oto hénuò, tã rëlómò prèmò yětòprè ná lù nuò,” a hé phũnuò. ⁸ Byacè Jesũ onyãtã khyèthya rò a rãtã khyèthya li ná akanõ dó hemũklè.

⁹ Bí èthĩ nĩhuòhò Jesũ héphũnuò akhè, èthĩ htekaqyã lù tòprè htuò tòprè. A muõprè tahe hteka rëlõ ù. Dòkhyè rò prèmò nuòtòprè ihtò okyã túkuòdũ ná Jesũ prè. ¹⁰ Byacè Jesũ ihtò rò a sudyã lù, “Mòmuõ, èthĩ cuòtòlò bitè? Û cirya pã nè tòprè- to ẽ?”

¹¹ Rò a hésù lù, “A opã tòprè- to.”

Rò Byacè Jesũ hé lù, “Vã ma- và cirya nè toto. Kamõ rò mepã tã tètthũ támè ní~,” a hé lù phũnuò.

Byacè Jesũ Ma Hekhu Atèlĩ

¹² Byacè Jesũ hé khyèthya kayã nuòtahe, “Vã ma hekhu atèlĩ. Kayã dó a krwõ vákhyè tòprèprè nuò, a cuò pã dó tètthítèlò aklè takhyã- to. A ki nĩbè tèlĩ dó a dyè lù thèhtwòprè athè yènuò pã.”

¹³ Phariseòphũ tahe hé lù, “Nè hésoluò nĩ nèrinèkyã tahenuò lèzũenĩ akhãlè o náto. Mametèrò pè zũenĩ nè tètthèbè to héro nè hébè nĩdyè lòdũ prè nèrinèkyã prè,” èthĩ hé lù phũnuò.

¹⁴ Byacè Jesũ hésù èthĩ, “Vã hé nĩdyè cò vãrivãkyã tadũrò và hé yètahe nuòma atò prè metèhèrò và obítèhyã nuò và thègnè nĩdyè, và kírè cuò bitè pã nuò và thègnè nĩdyè prè. Manárò và obítèhyã, tomaná, và kírè cuòtò bitè pãnuò thĩ thègnè to. ¹⁵ Thĩ dácirya ù kihèrò thĩ cirya ù phũ prèlũ hekhuphũ alèklò mènũò prè. Vã rò và cirya ù tòprè- to. ¹⁶ Manárò và ki cirya ù hénuò, và ki cirya còcòtètè ù prè, metèhèrò và cirya túdũ tòprè mato. Vã mètò tũkuò ná vãphè dó a nõhyã và yětòprè. ¹⁷ Dó thĩ tètthótètthya akũ nuò, ù rão ná ki kayã thényè hébèhte thyálũ hénuò, èthĩ tètthèbè tahenuò ù dya ná a tòhò. ¹⁸ Vã hébè nĩdyè vãrivãkyã và. Vãphè dó a nõhyã và yětòprènuò, a hésodònyã nĩkuòdũ vãrivãkyãkyã, phũnuòrò pè thègnè héhte thyálũ prè.” A hé èthĩ phũnuò.

¹⁹ “Nèphè otò bitè?” Èthĩ sudyã lù phũnuò.

Rò a hésù èthĩ, “Vã rò thĩ thègnè toto, vãphè rò thĩ thègnè toto. Thĩ ki thègnè và kihèrò thĩ thègnè kuòdũ vãphè prè.” A hésù èthĩ phũnuò. ²⁰ Bí a ithyó ù dó tètthítèlũ hõkũ akhènuò, a hé èthĩ phũnuò. Akhãlè lèithyó ù dó tètthítèlũ hõkũ yènuòma, a ophũ ná lèbe-oplò tètthítèlũ akhãshyè. Manárò dó Cómarya taritaryã one pè Jesũ dó ù ki mètthè lù agnènuò, a yò tuò tyahító akhu-akhyè, ù pũ lù tòprè- to.

Bĩ Vã Kírè Cuò Akhãlè Nuò Thĩ Cuòcyãto

²¹ Byacè Jesũ hé pè pò èthĩ, “Vã ki htecuòhò pã, rò thĩ ki pũthũ và pã. Thĩ ki thyè pã tadũrò Cómarya plwòkyã thĩ tètthũ yètahe to. Bĩ và lècuò khãlè nuò thĩ cuòcyãto,” a hé èthĩ phũnuò.

²² Phũnuòrò Judaphũ khuklòkhuklyã tahe hé lù, “A hé ná bí èlècuò akhãlè nuò, pè cuòcyãto a hé phũnuòma a kírè mètthè nĩdyédũ anè pã è ha?” A hé lahya phũnuò.

²³ Byacè Jesũ hé èthĩ, “Vãrò mòkhu a htyèphũkèphũ tòprè, manárò thĩ ma hekhu a htyèphũkèphũ prè. Lõ- thĩ tètthètahe tahenuò, a ícũ lõ ná hekhu prè. Lõ- và tètthètahe tahenuò, a ícũ ná mòkhu. ²⁴ Phũnuòrò, và hé thĩ ná thĩ ki thyè pã tadũrò Cómarya plwòkyã thĩ tètthũ yètahe to và hé thĩ nuòma yèhò. Vã ma ùpènuò và hésò pèhtuòhò thĩ rò thĩ ki zũeto hénuò, thĩ ki thyè pã tadũrò Cómarya plwòkyã thĩ tètthũ yètahe to.”

²⁵ Èthĩ sudyã lù, “Nè ma ùpè?”

Rò Byacè Jesũ hésù èthĩ, “Vã ma ùpènuò, và héhtuòhò thĩ dó kalũkhè nuòpã cò. ²⁶ Vã ki hé thĩrithĩkyã hénuòma, a lèhé oèlãpã, htuòto và lèdya thĩ tètthũ nuò, a oèlãpãpã. Manárò ngò dó và hé pè prèlũ hekhuphũ yètahe nuòma mápèrè và nĩhuò dó prè dó a nõhyã và yènuò tòprè a o rò tètthũ dó a hé tahe nuòma a tòprè,” a hésù èthĩ phũnuò.

²⁷ Byacé Jesũ hé pẹ èthĩ ná aphě ari-akya nuô, èthĩ thégneplô lahyã to. ²⁸ Dó èthĩ thégneplôto akhu-akhyé Byacé Jesũ hé èthĩ, “Shyé~ thĩ mũthyéhtya prẽlu aphũkhũ mã vãyé dõ krusu díkè hihtũlõ akhẽpãnuô, thĩ ki thégneño ná vã ma kayã dõ vã hêsoluõ htuõpẽhõ thĩ nuõtõprẽ pã. Htuõto thĩ ki thégnehyã ná vã mẹ cụ~ dù vã thẽplõ mậto, rò vã hẽbẽprẽ tẹ dõ vãphẽ ithyõithya vã nuõtahe prẽ nuô thĩ thégneđũ pã. ²⁹ Htuõrõ prẽ dõ a nõhyã vã yẽtõprẽnuô, a okuõ ná vã. Vã mẹtõ lũthẽplõ pwõ~ tõphũõ có akhu-akhyé a vikyã vã to.” ³⁰ Bĩ ù ñũhuõ a hé phũyẽ akhẽnuô, ù zũenyãe ényacõ lũ.

Tẹmátẹcõ Kĩ Plwõkyã Thĩ Pã

³¹ Byacé Jesũ hé Judaphũ dõ a zũenyãe lũ nuõtahe, “Kĩ thĩ cũe pũmanĩ vã tẹithyõithya yẽtahe hẽnuõma, thĩ htwõhõ vã khõpacẽ dõ a tặtẹ tahe hõ. ³² Rõ thĩ ki thégne tẹmátẹcõ pã. Rõ tẹmátẹcõ kĩ plwõhte thĩ pã,” a hé èthĩ phũnuô.

³³ Èthĩ hẽsũ lũ, “Pẹ ma Abraham aklwĩalyã tahe, pẹ cuõhtwõnõ ná ùcũ tõphũõ~ to. Nẹ cuõ hé tuõ ná tẹmátẹcõ kĩ plwõhte thĩ pã, phũnuô phũtẽ?” Èthĩ sudyã lũ phũnuô.

³⁴ Rõ Byacé Jesũ hẽsũ èthĩ, “Vã hécõcõ thĩ, lõ~ kayã dõ a mẹ tẹthũ nuõtahe ma a htwõhõ tẹthũ acũhõ. ³⁵ Cũ hẽnuõma, a ocũ tõkuõ ná hibyacé nuõma anĩ to. Manárõ phũprẽkhũ tõprẽ hẽnuõma, a ocũ tõkuõ ná hiphũphyãphũ tacũprẽ. ³⁶ Phũnuõrõ Cómarya aphũkhũ mã vãyé ki ilýe plwõhtekyã hõ thĩ ná tẹthũtẹora yẽ hẽnuô, thĩ ñĩbẽhõ tẹpalã mãlakõ hõ. ³⁷ Thĩ htwõ Abraham aklwĩalyã nuõma vã thégne prẽ. Manárõ vã ithyõ thĩ rò thĩ khãlẽkũ okuõũ to akhu-akhyé, thĩ pũmẹthyé vã. ³⁸ Vã hêsoluõ pẹ thĩ phũ vãphẽ hêsoluõ pẹ vã nuõtahe. Thĩ kuõke rò, thĩ mẹ phũ thĩ ñũhuõ dõ thĩphẽ tahenuô a o.” A hé èthĩ phũnuô.

³⁹ Èthĩ hẽsũ lũ, “Pẹphẽ ma Abraham.”

Rõ Byacé Jesũ hẽsũ èthĩ, “Thĩ ki mãlakõ Abraham aphũ tahe hẽnuô, thĩ ki mẹ thyáphũ è mẹnũ kõkõ. ⁴⁰ Vã hêsoluõ pẹ thĩ ná tẹmátẹcõ dõ vã ñũhuõ vãphẽ hêsopẹ vã nuõtahe tadũrõ thĩ pũmẹthyé vã. Abraham mẹnõ phũnuô tõphũõ~ to. ⁴¹ Thĩ krwõmẹkuõ phũ thĩphẽ shyẽtõ mẹnũ cõ,” a hé èthĩ phũnuô.

Rõ èthĩ htẽsũ, “Pẹphẽ otũ Cómarya tõprẽ~ tuõ. Pẹmuõpẹphẽ cuõthũcuõplã lũ rò aphũ o ñidyé pẹ mậto.” A htẽsũ phũnuô.

⁴² Rõ Byacé Jesũ hẽsũ èthĩ, “Thĩphẽ kĩ mãlakõ Cómarya hẽrõ thĩ mọñkũ vã kõkõ, mẹtẽhẽrõ vã o dõ lũo hyã rò khõnyãyé vã hyão biyẽprẽyẽ. Vã hyã cụ~ dù vã thẽplõ mậto, vãphẽ nõhyã vã prẽ. ⁴³ Vã hé pẹ thĩ rò thĩ cuõ thégneplõ có taki~ to rò ma a mẹ có phũtẽ? Thĩ thégneplõ to mametẽhẽrõ thĩ thẽzũ ñĩdã cõnyã vãngõ taki~ to. ⁴⁴ Thĩphẽ ma khĩnẽricyã khuklõ dõ ù é ná Satan nuõtõduõ hõ. Thĩ thẽzũ krwõmẹkuõ phũ thĩphẽ a tẹthẽzũ nuõprẽ. Thĩphẽ ma a htwõ prẽmẹthyé kayã dõ kalũkhẽ pã có. Tẹmátẹcõ o dõ lũkũ to akhu-akhyé, a ñĩdã krwõmẹ kuõũ tẹmátẹcõ to. Bĩ a hẽbẽ akhẽnuô, a tẹlahõlahya tahe nuõma a htwõ hõ lũ lẹklõ hõ. È ma kayã lahõlahya tõprẽ rò a htwõ hõ lõ~ tẹlahõlahya tahe aphẽ hõ. ⁴⁵ Mẹtẽhẽrõ vã yõ hẽbẽ pẹ thĩ tẹmátẹcõ akhu-akhyé, thĩ zũe to. ⁴⁶ Vã mẹtẹ nuõma a thũprẽ a hé rò a zũbẽ nuõma dõ thĩklẽ nuô a otõprẽprẽ ẽ? Vã kĩ hẽbẽtẹ dõ amãacõ taheprẽ kihẽrõ mametẽ rò thĩ zũe vã to. ⁴⁷ Cómarya aphũalye tahe nuõma a thẽkrũthẽlõ ñĩdã Cómarya angõ. Manárõ thĩ ma Cómarya phũmõphũkhũ tahe mậto akhu-akhyé, thĩ ñĩdã lũngõ to.”

Byacé Jesũ Ná Abraham

⁴⁸ Phũnuõrõ Judaphũ tahe hé Byacé Jesũ, “Pẹ hé nẹ, nẹ ma Samariaphũ tõprẽ, htuõrõ khĩnẽ mẹbè nẹ, pẹ hẽphũnuô ma amãnyãto ẽ?”

⁴⁹ Rõ Byacé Jesũ hẽsũ èthĩ, “Khĩnẽ mẹbè vã mậto, vã bedubehtũ vãphẽ rò thĩ bedubehtũ vã to. ⁵⁰ Vã thẽzũ nõhtuthẽ ù ná vãnẹ phũnuô mậto. Manárõ Cómarya ma prẽ dõ a thẽzũ htuthẽnĩ vã. Prẽ dõ a kĩ cĩrya ù pãnuõma è hõ. ⁵¹ Vã hécõcõ thĩ, kayã tõprẽprẽ kĩ a cũe ñĩdã vãngõ hẽnuô, a thyẽpã takhyã~ to,” a hé èthĩ phũnuô.

⁵² Judaphũ tahe hé lũ, “Khõnyãrõ pẹ thégne tặtẹhõ ná khĩnẽ mẹbè nẹ hõ. Abraham thyẽhtũhõ, prẽprõ tahe~ ma a thyẽ htuõhõhõ. Manárõ nẹ cuõhẽtuõ ná kayã tõprẽprẽ kĩ cũe ñĩdã vãngõ hẽnuô, a thyẽpã takhyã~ to, nẹ hé phũnuô. ⁵³ Ma nẹ duklõnyã ná pẹphẽ

Abraham ẽ? Ẽ thyẽ htuõhó, prẽprõ tahe~ ma a thyẽ htuõhóhó. Nẽ tanẽ nĩdyẽ nẽnẽ ná ùpẽ?” Ẽthĩ hesũ lũ phũnuó.

⁵⁴ Rò Byacè Jesũ hékakhyẽsũ ẽthĩ, “Vã ki htuthẽ nĩdyẽ vãne kihéro vã tẽhtuthẽ yẽnuó, lẽyũe thẽlẽnĩ ná tóco~ to. Vãphẽ dõ thĩ hé nĩdyẽ ná thĩ Cómarya yẽtõprẽnuó, ẽ ma prẽmẽlĩ mẽtakhẽ vã hó. ⁵⁵ Thĩ thẽgnẽ lũ to tadũrò vã thẽgnẽ lũ. Ki vã hé ná vã thẽgnẽnú lũ to hẽrò, vã htwõ kayã lahõlahya thyánã thĩnuó hó. Vã thẽgnẽ tãtẽ có ẽ rò vã nĩdã lũngó. ⁵⁶ Thĩphẽ Abraham thẽluõ myãhtye dõ vã ki hyã dõ hekhu yẽ. A myãhtyehó rò a thẽkrũthẽlõ hó,” a hesũ ẽthĩ phũnuó.

⁵⁷ Rò Judaphũ tahe hé lũ, “Nanyãshyẽ~ rò nẽ bã hito rò nẽ cuõ myãhtyenó Abraham phũtẽ?”

⁵⁸ Rò Byacè Jesũ hesũ ẽthĩ, “Vã hęcóco thĩ, Abraham ohito akhẽ, vã one rẽ htuõdũ hó,” a hesũ ẽthĩ phũnuó. ⁵⁹ Yẽtõphuõrò ẽthĩ ihtuõ lahyã lõ rò a kĩrẽ tãthyẽ lahyã ná Byacè Jesũ. Manáro Byacè Jesũ cuõ tadwõuõbĩkyã anẽ rò a htẽcuõmẽkyã bí tẽlũtyã hõkũnuó.

9

Byacè Jesũ Zasĩmẽkyã Kayã Phẽmẽthẽkhĩ Tõprẽ

¹ Bí Byacè Jesũ cuõ dõ klyãlõ akhẽ, a myãhtye kayãphẽ mẽthẽkhĩ dõ a muõhõkũ tõprẽ. ² A khõpacẽ tahe sudyã lũ, “Thará, kayãphẽ yẽtõprẽ cuõ mẽthẽkhĩ pã có dõ a muõhõkũ ma, dõ ẽtẽthũ khukhyẽ ẽ, mãtorõma, dõ amuõaphẽ tẽthũ khukhyẽ ẽ?” A khõpacẽ tahe sudyã lũ phũnuó.

³ Rò a hesũ, “A tẽthũ mãtoto, amuõaphẽ tẽthũ mãtoto. Manáro thyãphũ Cómarya a tẽprõtẽprya kĩ oluõhtya dõ ẽ tẽohtwõprẽ akũ rò a khĩ prẽ. ⁴ Dã mõkhĩ hito nuó, pẽ bè mẽ pẽ prẽ dõ a nõhyã vã yẽtõprẽ atẽmẽ. Mõkhĩ rò ù męcýã pã tõprẽ~ to nuó, a kĩ hyãtuõ pã. ⁵ Bí vã opã bí hekhu yẽ akhẽnuó, vã ma hekhu atẽlĩ rò a dyẽ ù tẽthẽkhuthẽgnẽ dõthudõthẽ tõkyẽ tõprẽ hó,” a hé ẽthĩ phũnuó.

⁶ A hẽtuõ phũnuó rò, a htuplátã aplĩhtyẽ dõ hekhu rò a nĩcópẽ he ná aplĩhtyẽ rò a kĩrẽ dõ kayãphẽ yẽtõprẽ a mẽthẽplõ lõ. ⁷ Rò a hé kayãphẽ mẽthẽkhĩ yẽtõprẽ, “Cuõmõ, cuõ plẽplĩkyã nẽ mẽthẽyẽ dõ Siloa htyẽõ nuó ní~” (Siloa angõlasã ma “nõcuõ”). Yẽtõphuõrò kayãphẽ yẽtõprẽ cuõ plẽplĩkyã htuõ amẽthẽ, rò a kã akhẽnuó, a mẽthẽ lĩ hyã.

⁸ Rò ahi khãõkhãshyẽ tahe ná kayã dõ a myãhtyenó lũ kwiesẽ tahenuó, a sudyã nĩdyẽ lũ tõprẽ htuõ tõprẽ, “Kayãphẽ mẽthẽkhĩ onyã kwiesẽ nuõtõprẽ ma ẽhó ẽ?” A hé lahyã phũnuó. ⁹ Rò tahehe nuó, a hé lahyã, “Ẽ hõnuó.”

Tahehe rò a hé lahyã, “Ẽ mãto, a có ná ẽ phũnuõprẽ,” ù hé lahyã phũnuó. Manáro anẽbyacè nĩdũ rò, a hé sõkadõ nĩdyẽ anẽ, “A kwiesẽ nuõtõprẽ ma vãhó,” phũnuó.

¹⁰ “Rò nẽ cuõ mẽthẽlĩ kãkhyẽ cyã khyẽthyã phũtẽ?” Ẽthĩ sudyã lũ phũnuó.

¹¹ “Jesũ hé nuõtõprẽ nĩcópẽ hemũ rò a kĩrẽ dõ vã mẽthẽplõlõ. Rò a nõcuõ plẽplĩkyã vã dõ Siloa htyẽõ. Vã cuõ plẽplĩkyã htuõ rò vã kã akhẽnuó, a lĩhyã pẽ vã,” a hé pẽ ẽthĩ phũnuó.

¹² “Khõnyãrò kayã nuõtõprẽ obĩtẽ?” Ẽthĩ sudyã lũ, rò,

“Vã thẽgnẽto,” a hesũ ẽthĩ phũnuó.

Pharisẽophũ Tahe Sudyãmyã Kayãphẽ Mẽthẽlĩ Kãkhyẽ Khyẽthyã Nuõtõprẽ

¹³ Ẽthĩ ẽcuõ kayã mẽthẽkhĩnú tõphuõ nuõtõprẽ dõ Pharisẽophũ tahe a o. ¹⁴ Bí Byacè Jesũ nĩcópẽ hemũ rò a mẽlĩkã kayãphẽ mẽthẽkhĩ nuõtõprẽ ma a yõ tãtõ ná Mõnyẽduó nuõtõnyẽ. ¹⁵ Rò Pharisẽophũ tahe cuõ sudyãkuõ lahyã ẽ ná a cuõ mẽthẽlĩ kã phũtẽ nuó ari~akyã. Rò a hé pẽ Pharisẽophũ tahe, “A kĩrẽ paã dõ vã mẽthẽplõlõ rò bí vã cuõ plẽplĩkyã htuõ lũ nuó vã mẽthẽlĩ kãkhyẽ,” a hé phũnuó.

¹⁶ Pharisẽophũ tahe hé, “Ẽ ma a o dõ Cómarya a o hyã mãto, mẽtẽhẽrò a duõ kuõũ Mõnyẽduó to nuõ~.”

Manáro tahenuó a hé lahyã, “Prẽoraphũ tõprẽ cuõmẽ cyã tuõ tẽprõtẽprya phũyẽ tahe phũtẽ?” Phũnuõrò ẽthĩ thẽplõ lũkhó lõkhyẽlũ tõmũ ná tõmũ.

¹⁷ Dókhýè rò èthi sudyä khyëthyä kayäphë mëthèkhínó tôphuó yëtôprë, “È mę lí kạhó nę mëthè hó, phúnuôrò nę ki hé è ná è ma a htwó kayä phútë tôprë tề?”

Rò a hészù èthi, “È ma prëprò tôprë,” a hészù phúnuó.

¹⁸ È ma mëthèkhínó htuótôphuó rò khónýáyë a lí kạkhýè nuó, Phariseóphú tahe zúë nyä hí lủ toto, rò a nócúó é ke ù ná amuđaphë. ¹⁹ Rò èthi sudyä amuđaphë, “Yëma thípú dó thỉ hé nýdyé è ná a mëthèkhí pạ có dó muđhókú nuótôprë ế? Khónýárò a cuó mëthèli kạkhýè cyä phútë?” A sudyä amuđaphë phúnuó.

²⁰ “È ma pẹpú mạlakó ni. A mëthèkhí mạlakó panyä dó muđhókú ni. ²¹ Manáro khónýáyë, a mëthè likạkhýè phútë, maúpë męli kạkhýè pẹ lủ pẹ nuó pẹ thégne. Sudyä myádú ènuó. A dutậthénệtẹ hó. A hészúpłó hészúphë cyä nýdyéhó anệhó,” èthi hészù phúnuó. ²² Bínuókhë nuó, Judaphú khuklókuklyä tahe thèpló sukú lủ lủ, kayä tôprëprë dặhéhó ná Jesú ma Messia hénuóma, èthi vệhtekýä có kayä dó a hé phúnuó tôprë dó tặcóbể hỏkló akhu-akhyë, amuđaphë tahe théisë Judaphú khuklókuklyä tahe alẹ rò, a hé lahyä ná pẹ thégnekuó to, a hé phúnuó prë. ²³ Túró amuđaphë hé, “Sudyädú lủ nuó, a dutậthénệtẹ hó,” a hé phúnuóma dó tẹritẹkyä yë akhu-akhyë hó.

²⁴ Phariseóphú tahe éhyä khyëthyä kayä mëthèkhínó yëtôprë rò èthi hé lủ, “Ólyacó có dó Cómarya anyëhyä nuó, pẹ thégne ná kayä męlikạ nę mëthè nuótôprë ma prëora-othyáphú prë,” a hé lủ phúnuó.

²⁵ Rò a hészù èthi, “Prëora-othyáphú má ế, máto ế nuó vạ thégne to. Vạ thégne prétú dó arẹkhë vạ mëthèkhí, khónýárò vạ mëthèli hó yënuó prë.” ²⁶ Htuóró “È mękryä- pẹ nę phútë? A mę likạ pẹ nę phútë?” Èthi sudyä khyëthyä lủ phúnuó.

²⁷ “Vạ hé pẹhtuóhó thỉ rò thỉ nýdặ to. Thỉ thézụ nựhuó khyëthyä mẹtë? Thỉ thézụ htwókaquó a khỏpacặ ế?” A hészù èthi phúnuó.

²⁸ Yëtôphuóró, èthi thèplódu, hé takhwótakë lủ, “Nẹ ma ẻkhỏpacặ. Pẹ ma Mosè a khỏpacặ đứ,” a hé lủ phúnuó. ²⁹ “Cómarya hébè ná Mosè mú- nukhë nuóma pẹ thégne. Manáro kayä yëtôprë, a otó bitệhyä nuó pẹ thégnenó có taki- to.”

³⁰ Kayäphë yëtôprë hészù kạkhýè pọ èthi, “Kayä yëtôprë a męli kạkhýè cyä có vạ mëthèpló có rò, a otó bitệhyä nuó pẹ thégne to thỉ cuóhé tókuóró a tapa-ihú cónýä vạhó. ³¹ Prëoraphú kwi tẹmęcwọ nuó, Cómarya nýdặ to nuóma pẹ thégne. A nýdặpré tú kayä dó a zúë lủ rò a mẹtó lủthèpló nuótahe prë. ³² Ủ męli kạ cyä kayä mëthèkhí dó muđhókú nuó dó hekhu htwólủ mỏkhu htwóthề tuỏkhónýä nuó pẹ nựhuónó tôprë- to. ³³ Kayä yëtôprë a odó Cómarya a ohyä kimáto hénuóma, a męcýä tóccó- to,” a hé kạkhýészù èthi phúnuó.

³⁴ Phariseóphú tahe hészù kạkhýè lủ, “Nẹ tẹthútẹora đứpạ có dó nẹ opacặlyä akhë rò nẹ cuó ithýó kạkhýè pẹ pẹ phútë?” A hé lủ phúnuóró a vệhtekýä lủ dó tặcóbể hỏkló.

Kayä Mèthèkhí Dóthudóthé Tahe

³⁵ Bí Jesú nựhuó ná ù vệhtekýähó kayä mëthèkhí yëtôprë akhënuó, Byacè Jesú cuốpủ myáhtye lủ rò a hé lủ, “Nẹ zúë prẹlukayä aphúkhủ ế?”

³⁶ Rò a hészù Jesú, “Thárá, è ma úpẹ? Thyáphú vạ ki zúë è rò héluó pẹ vạ,” a hé lủ phúnuó.

³⁷ Byacè Jesú hé lủ, “Nẹ myáhtye htuóhó è hó. Nẹ hébè lủ khónýä yëtôprë nuóma è hó.”

³⁸ Rò kayä yëtôprë hé lủ, “Byacè, vạ zúë hó,” a hé rò a dúngủlyä còbệhtya Byacè Jesú.

³⁹ Rò Byacè Jesú hé lủ, “Thýáphú prẹlu hekhupú tahe ki myáhtye lự nýdyé atệthú agnënuóró, vạ hyályä dó hekhuyë hó. Kayä dó athýaná kayä mëthèkhí rò a thégnekuó Cómarya a tẹmátặcọ to tahenuó, vạ ki męli kạ èthi mëthè pạ. Manáro kayä dó a hé lự nýdyé anẹ ná vạ thégne htuóhó Cómarya a tẹmátặcọ tahenuó, a ki htwó thyáná kayä mëthèkhí nuótahe pạ.”

⁴⁰ Phariseóphú dó a o lahyä bínuó tahe nựhuó a hé phúyë rò a sudyä Jesú, “Nẹ thề hé pẹ ná pẹ mëthèkhí kuó phúnuó ế?”

⁴¹ Rò Byacè Jesú hé èthi, “Thỉ ki mëthèkhí kihéro thỉ thégne tặtệhí tẹmátặcọ to akhu-akhyë thỉ tệthú oto. Manáro khónýáyë thỉ hé ná thỉ mëthèli akhu-akhyë, thỉ tệthúo,” a hé èthi phúnuó.

10

Têhébèkho Prêkyéthímí Ari-akyã

¹ Byacê Jesũ hékongô, “Vã hécócó thĩ, kayã dô a hyãnuõtô dô thímípô a kadãkũ to tãprẽprẽ, rò a ki hyãhtya nuõbê dô aruô tãphopho hénuõma, prẽehuõehĩ, prẽpũphe zẽplée ù prẽ. ² Manárô kayã dô a hyã nuõtô dô kadãkũyẽ tãprẽprẽ nuõma prẽkyéthímí mã hó. ³ Prẽopô kadãkũ yẽtãprẽnuõ, a ki bãmõsũ pẽ prẽkyéthímí yẽtãprẽ kadãkũ pã. Thímí tahe nĩdã thẽgnẽ lũngô. Rò a êhte nĩdyẽ athímí tahe tãduõ ná amwĩ tãcõ, tãduõ ná amwĩ tãcõ dô apoklõ rò athímí tahe krwõkuõ lõ lũkhyẽ. ⁴ Athímí tahe yõ tõnĩ dyẽ lũngô akhu-akhyẽ, bí a êhte htuõlõ hó athímí tahe dô apoklõ akhẽnuõ, è rò a cuõ rẽ dô nyẽ, athímí tahe rò a krwõkuõ lõ lũkhyẽ. ⁵ Thímí yẽtahenuõ, a krwõkuõ kayã dô aruõtahe akhyẽto, mẽtẽhẽrò èthĩ nĩnuõnõ lũngô to, a thẽgnẽnõ lũ to akhu-akhyẽ, a klyã taphãkyã lõ~ kayã dô aruõ tahe alẽ prẽ.” ⁶ Byacê Jesũ dõnyã pẽ èthĩ ngõkhãkho yẽtõtõ tadũrò èthĩ thẽgnẽplõ lahyã angõlasã to.

⁷ Phũnuõ akhu-akhyẽ, Jesũ hé khyẽthyã, “Vã hécócó thĩ, vã ma thímípô a kadãkũ hó. ⁸ Lõ~ kayã dô a hyã rẽ dô vãnyẽhyã nuõtahe ma, prẽehuõehĩ, prẽpũphe zẽplée ù tahe prẽ. Rò thímí tahe nĩdã èthĩ ngõ to. ⁹ Vã ma kadãkũ hò. Lõ~ kayã dô a hyãnuõ ãtũ ná vã dô a mãdũ kadãkũ yẽtahe nuõ, a ki nĩbẽ tẽmẽlwõhtekã pã. A ki hyãhte hyãnuõ rò a ki myãhtye a lãesẽ akhãlẽ pã. ¹⁰ Prẽehuõnuõ a hyãmẽtẽ hénuõma, thyãphũ a ki hyã ehuõehĩ nĩ, a ki hyã mẽthyẽnĩ ù, a ki hyã mẽpyẽmẽkyã ù agnẽprẽ. Vã rò thyãphũ ù ki nĩ tẽhtwõprẽ htuõto thyãphũ ù tẽhtwõprẽ ki lõbã tãpõtãpẽ agnẽ nuõrò vã hyã prẽ.

¹¹ “Vã ma prẽkyéthímí dô aryã tãprẽ. Prẽkyéthímí dô aryã tãprẽnuõ a dyélyakyã athẽplõ htwõprẽ dô thímí tahe agnẽ. ¹² Ki dakẽkyẽ thímí ná ù hénuõma, thímí yẽtahenuõ atẽ mãto akhu-akhyẽ, bí a myãhtye htwimĩ hyã akhẽ, a dyakyã thímí rò a htekyakyã prẽ. Rò htwimiyẽ ki hyã ahyẽ pũekyã thímí pã, rò a hyã mẽ klyãpruõ klyãpryãkyã lõ thímí pã. ¹³ Prẽ dakẽkyẽ thímí yẽtãprẽnuõ, a htekyã taphãkyã, mẽtẽhẽrò a mõ nĩdyẽ thímí yẽtahe to.

¹⁴ “Vã ma prẽkyéthímí dô aryã tãprẽ. Vã thẽgnẽ vã thímí rò vã thímí thẽgnẽ vã. ¹⁵ Athyãná nuõhõ, vãphẽ thẽgnẽ vã rò vã thẽgnẽ vãphẽ, rò vã dyélyakyã vã thẽplõ dô vã thímí tahe agnẽ. ¹⁶ Vã thímí dô aruõ dô a o bí apokũ yẽtonuõ a opã tahe. Vã bẽ êkã kuõ èthĩ pã. Èthĩ ki nĩdãkuõ vã ngõ pã, rò èthĩ ki kã htwõ tõ lõ lũ thímí tãmũtuõ, prẽkyéthímí a Byacê tãprẽ- tuõ pã. ¹⁷ Vãphẽ mõnĩ vã mẽtẽhẽrò thyãphũ vã ki htwõprẽ kãkhyẽ khyẽthyã nuõ, vã dyélyakyã vã thẽplõ htwõprẽ. ¹⁸ Vã ki nõmẽthyẽ ù ná vãnyẽ to hénuõ, ù mẽthyẽ cyã vã tãprẽ- to. Vã dyélyakyã vã thẽplõ yẽnuõma, ù nõshyo vã tãprẽ- to, vã thẽplõ ná vã thẽplõ dyélyã nĩdyẽdũ prẽ. Vã o ná vã tẽprõtẽpryã dô vã thẽzũ dyélyakyã vãthẽ ma a nĩnĩ, vã thẽzũ phýedwõkhyẽ è ma- a nĩnĩ prẽ. Vãphẽ mehyãnĩ vã ngõ ná vã bẽmẽ phũyẽ,” a hé pẽ èthĩ phũnuõ.

¹⁹ Dõ a hébẽ phũnuõ akhu-akhyẽ, Judaphũ tahe lũkhókyã khyẽlũ nyẽmũ. ²⁰ Kayã éprẽ hé, “È ma khĩnẽ mẽbẽ lũ rò a tamwĩ prẽ. Cuõ nĩdã tuõ lũngô mẽtẽ?”

²¹ Manárô dô aruõ tahenuõ a hé kuõke, “Khĩnẽ mẽbẽ kayãnuõ a hébẽ mẽphũyẽ to. Khĩnẽ mẽlĩkã cyã nyã ùmètèhẽ è?” A hé lahyã phũnuõ tahe.

Judaphũ Tahe Zũe Jesũ To

²² Bĩnuõkhẽ dô vĩ Jerusalem akũnuõ, a tõná Judaphũ thĩtahe mẽ pwẽ tãpwẽ dô ù é ná tẽthẽnẽhtya kãkhyẽ tẽbẽ sãsẽ tẽlũhõdu mũ- nukhẽ nuõ, a o tãpwẽ.* ²³ Bĩnuõkhẽ a tõná kẽrõkhẽ rò Jesũ o bí tẽlũtã hõkũnuõ rò a cuõrwõ bí khãlẽ tãpho dô ù é ná Khwĩ Solomo hidãkuõ nuõtãpho alẽ. ²⁴ Judaphũ tahe hyã oplu tavaļõ lõ rò a hé lũ, “Nẽ ma ùpẽ nuõ nẽ hẽsoluõpẽ pẽ pẽ tãphuõ- to, nẽ nõopõ myásũ nyẽpõ pã có pẽ bá- tẽ pã có? Nẽ ki mãlakõ Krĩstũ hẽrò hẽsoluõ pẽ pẽ,” a hé lũ phũnuõ.

²⁵ “Vã hétuõ pẽ hó thĩ rò thĩ zũeto. Tẽprõtẽpryã dô vã mẽ ná vãphẽ amwĩ tahenuõ, a hébẽ pẽhõ dô vãgnẽ hó. ²⁶ Manárô thĩ yõ htwõ vã thímí mãto akhu-akhyẽ, thĩ zũe vã to.

* **10:22** 10:22 Bí Krĩstũ hyãlyã hĩto ana 164 akhẽnuõ, Syria kẽphũ tahe hyãnuõ mẽtapró mũmyãvĩgnẽ tẽlũhõdu yẽ thuõna htuõrò Judaphũ tahe mẽplĩmẽphũõ khyẽthyã rò a besãsẽ taple kãkhyẽ tẽlũhõdu yẽ rò apwẽ nĩdyẽ lahyã.

27 Vã thímí tahe nuôma a nĩdã vã ngó. Vã thégñè èthĩ, rò èthĩ krwõ vãkhyě. 28 Vã dyé èthĩ thétwõprè tacúprè. A ki thyé pã tóphuõ- to. Ủ hyã cwihte cyã pã èthĩ dõ vã takhukũ tóprè- to. 29 Vãphè yénuõ aduklõ cõ ná ủ pwõ- tóprè. Thímí yétahe nuôma è dyé vã rò ủ hyã cwihtekyã cyã pã èthĩ dõ vã phè a takhukũ tóprè- to. 30 Vã ná vãphè ma tóprè- tuõ prè.”

31 Judaphú tahe ihtuõlyã khyéthýa lahyã lõ rò kírè tậthyé lủ. 32 Manárò Byacè Jesũ hé èthĩ, “Tèmeryã dõ vãphè nõmè vã tahenuõ, vã dyéluõ é- pèlãhó thĩ hó. Manárò thĩ kírè tậtuõ vã ná vã mệ tẹryã yétahe bitè tóctótè?” A hé èthĩ phúnuõ.

33 “Dõ nệ tèmeryã yétahe akhu-akhyèrò pẹ kírè tậ nệ ná lõ mậto. Nệ yõ hébèthú Cómarya yénuõ prè, mệtèhèrò nệ htwõ prè prèlu hekhuphú tóprèprè rò nệ cuõ dákwo lyã nĩdyé cõ nệñè ná Cómarya,” èthĩ hé lủ phúnuõ.

34 Rò Byacè Jesũ hé èthĩ, “Dõ thĩ tẹthyótẹthya akũ nuõ, a rảo tòmã, ‘Vã hé ná thĩ ma cómarya tahe,’* a hé phúnuõ vãhétò? 35 Cómarya alãangõ nuôma atóabè tacúprè cõ. Ủ htulya taple cyã lủ tóprè- to. 36 Phúnuõrò phè nwóhtya vã rò a nõhyãlyã vã dõ hekhuyé. Rò bí vã hé, ‘Vã ma Cómarya aphúkũ tóprè’ akhènuõ, thĩ cuõ hétuõ vã ná vã héthú Cómarya phútè? 37 Vã ki mệtõ phú vãphè mệnuõ to hèrò zựè tã vã tãmé. 38 Manárò ki vã mệhõ phú vãphè mệnuõ hèrò thĩ ki zựè lahyã cõ taki- to hénuõ, patítadũ rò thĩ tókõ zựè sálé lahyã tẹ dõ vã mệ tẹprõtẹryã nuõtahe. Thĩ ki zựè vã tèmẹ tahe hèrò thĩ ki thégñehyã ná phèõ dõ vấkũ rò vã odõ èkũ pã,” a hé èthĩ phúnuõ. 39 Èthĩ thézủ pủ lủ tadúró a htecuõ taphãkyã èthĩlẹ.

40 Byacè Jesũ kạkhyé khyéthýa dõ Jordano htyèklõ bẻé tồkyé, bí Giovanni lẹplwõ rẹlõ pẹ ủ thyé akhãlẹ nuõtỏpho, rò a kạ-o bínuõ. 41 Kayã hyãrõhyãè nyacõ dõ lủo. Rò èthĩ hé nĩdyé khyèlủ tóprè htủ tóprè, “Giovanni mệluõ tẹprõtẹryã tóctõ- to tadúró lõ- a hé kayã yếtỏprè ari-akyã nuõ, atõ lõplícõ,” a hé lahyã phúnuõ. 42 Kayã bínuõtahe zựenyãe kạ élã Jesũ.

11

Lazarú Thyé

1 Kayãmwi ná Lazarú hé yếtỏprènuõ aswí. È ná a vyãprèmò Maria ná Martha ma a o lahyã dõ dõ Bethania. 2 Maria yếtỏprè ma mậhõ a lyátã htyènuõmũ dõ Byacè a khãduõlõ rò a htủplĩ ná akhuluõ nuõtỏprè hỏ. Lazarú dõ aswí yếtỏprè nuôma a puõprèkhũ hó. 3 A vyãprèmò yéthènyè nõcuõ heso ủ ná Jesũ, rò èthĩ cuõ hé Jesũ, “Byacè, nệ khỏbỏthyómõ Lazarú thèswí hỏ.”

4 Bí Jesũ nựhuõ tẹritẹkyã yè akhènuõ, a hé, “Dõ tẹswiyè akhu-akhyé ủ ki myãhtye Cómarya alĩ atakhè pã. Htuõto dõ tẹswiyè akhu-akhyèrò ủ ki mệlĩmệtakhè kuõdũ Cómarya aphúkũ yénuõ pã.” 5 Jesũ mọnĩ lõplĩ Martha ná apuõprèmò, ná a puõprèkhũ Lazarú thèthuõlõ. 6 Rò a nựhuõ ná Lazarú swí tadúró a o tadũ plehyãpã bínuõ nyènyè.

7 Htuõrò a hé a khỏpacẹ tahe, “Pẹ kạ dõ Judakẹ pỏ-.”

8 Manárò a khỏpacẹ tahe hé lủ, “Thárã, dõ pãnunu- huprè rò Judaphú tahe thézủ pủ tậ nệ ná lõ rò nệ kírè kạkhyètõ khyéthýa èthĩ bínuõ ò?”

9 Jesũ hészũ èthĩ, “Tõnyè ma a o shyènyèmũ ha vãhè? Kayã tóprèprè dõ a cuõklyã dõ mỗsẻklẹ yénuõ, a taphỏ lakhú nãto, mệtèhèrò a yõ myãhtye hekhu atẹlĩ nuõ. 10 Manárò kayã tóprèprè a ki cuõ dõ mỗkhĩ hénuõ, a ki taphỏ lakhú pã, mệtèhèrò a yõ khĩ nuõ.”

11 A héthuõ phúyè rò, a hé plehyã pỏ èthĩ, “Pẹ khỏbỏthyõ Lazarú omyèñĩ sỏtapã hó, manárò vã ki cuõ hturyã ihtỏ lủ.” A hé èthĩ phúnuõ.

12 “A ki omyèñĩ sỏtapã prè hèrò, a omõ-oryã hyãkhyé dũ pã kỏkỏ,” a khỏpacẹ hészũ lủ phúnuõ. 13 Jesũ thézủ hé angólasã ná Lazarú thyé hó manárò èthĩ tanèprè ná a omyèñĩ phúnuõprè.

14 Yếtỏphuõrò a hẻluõlĩ pẹ èthĩ, “Lazarú thyèhỏ, 15 manárò, vã okũ ná Lazarú bínuõ to rò vã thẻkrủ prè, mệtèhèrò dõ a htwỏhtya phúyè akhu-akhyé, thĩ tẻzựè vã ki duhtya ná

duhtya pã. Tëyëtahe htwöhtya phúyë nuôma, a htwöhtya dõ a ki htwöbwihtwötaryë dõ thignë pré. Phúnuôro cuõ~, pë cuõkuõ è pó~.”

¹⁶ Thomazo dõ ù épõ lúmwi ná Didymo* yëtõprë hé Jesù a khõpacë tahe, “Pë cuõthyë rõkuõ ná pë Byacë pó!” A hé phúnuõ.

Byacë Jesù O Dõ Dõ Bethania

¹⁷ Bí Byacë Jesù cuõtuõ dõ dõ Bethania akhënuõ, ù iluõ† Lazarú nuõ a ohõ lwinyë hó. ¹⁸ Dõ Bethania yë a oye ná vĩ Jerusalem a phũ~ o nyëmile. ¹⁹ Martha ná Maria yë a puõprëkhũ thyë akhu-akhyë, ù hyã ilõ èthi, ù hyã okruõölë êkuõ lä èthi. ²⁰ Bí Martha nĩhuõ ná Byacë Jesù hyãhõ akhënuõ, a htecuõ myású lũ. Manárò, Maria rò a okyã dõ hi pré.

²¹ Martha hé Byacë Jesù Kristu, “Byacë, në ki okuõ ná pë býyë hénuõma, và puõprëkhũ thyë cyã ítë. ²² Manárò, khõnyáyë có bèbè, và thëgnë ná në kwĩ Cómarya ítëtë~ nuõ, a ki dyë në pré.”

²³ Jesù hésù lũ, “Nëpuõ ki htwõprë kakhýë khyëthyã pã.”

²⁴ Rò Martha hésù lũ, “Bí ù pwõ~ tõprë ihtõkakhýë lõ dõ tethýë dõ khyëlõ tónyë pãnuõ, è ki thyëihtë kakuõ pãnuõ và thëgnë pré,” a hésù lũ phúnuõ.

²⁵ Byacë Jesù hé lũ, “Vã ma prë dõ a męhtwõprë kakhýë kayãthyë tahe. Vã ma prë dõ a dyë ù thëhtwõprë. Kayã dõ a zũë và tahenuõ, a thyë có tadúro a ki htwõprë kakhýë pã.

²⁶ Mętëhéro kayã dõ a zũë và tahenuõ, a ki nĩbè thëhtwõprë tacũprë pã, a thyëpã tõphuõ~ to. Vã héyë në zũë è, Martha?”

²⁷ “Ò, và zũë và, Byacë,” a hésù phúnuõ. “Vã zũë málakõ có ná në ma Messia mãhõ Cómarya a phúpřëkhũ dõ a kírë hyã dõ hekhu yëtõprë nuõhõ.”

Jesù Nguõ

²⁸ Martha héhtuõ phúnuõrò a ka dõ apuõ Maria o rò a ka hébèhuõ lũ, “Thará hyãtuõ býyë hó, rò a sudyã nĩdyë në.” ²⁹ Maria nĩhuõ rò a tapluõtaplyë htecuõtõ Byacë Jesù. ³⁰ Manárò bínuõ akhënuõ, Jesù nuõhĩ dõ dõkũ to. A opãprë bí Martha lëcuõ myãhtye tãşú lũ nuõtõpho pré. ³¹ Bí Judaphú dõ a hyã okruõölë, a hyã ilõ Maria thítahe myãhtye ná Maria ihtõ htecuõ tapluõtaplyë akhë, èthi krwõcuõkuõ lũkhyë. Èthi tanë ná a kírë hyãnguõ dõ luõkhu.

³² Bí Maria cuõmyãhtye ná Jesù akhënuõ, a hyãdángũlyã dõ lũkhãduõ khãshýë rò a hé lũ, “Byacë~ ki në okuõ ná pë býyë hénuõma, và puõprëkhũ thyë cyã ítë?”

³³ Bí Jesù myãhtye Maria ná Judaphú dõ a krwõ hyãkuõ lũ tahe nguõ akhënuõ, a thëplë, a thëmuõ rò a thëplõmqto. ³⁴ A sudyã èthi, “Thĩ cuõ iluõtõ lũ bíté?”

Rò èthi hésù lũ, “Byacë, hyãmyámõ.”

³⁵ Rò Jesù nguõ.

³⁶ Rò Judaphú tahe hé lahyã, “Myámõlé, a mq có lũ bá~ tẽnuõ.”

³⁷ Manárò tahehe rò a hé, “A mę lĩ cyã có ùmèthè và hé rò a cuõ plwõthyëtũ kayã yëtõprë phútë?”

Byacë Jesù Mę~ihtõkakhýë Lazarú Dõ Tethýë

³⁸ Jesù thëplë thëmuõ khyëthyã rò a cuõtõ dõ ù lëilũ nuõ lũ dõ lõkũ yẽnuõ a o. Luõkũ yẽnuõ ù htulõbí lũ ná lõdu tõmë. ³⁹ Rò a hé ù, “Htulõ taphãkyã lõdu yẽnuõ.”

Manárò kayãthyë yëtõprë a vyãprëmõ Martha hésù lũ, “Byacë, tuõkhõnyã yẽnuõ, a thyë bãhõ lwinyëhõ. A ki nuõthõnuõmyã lõhõ,” a hé lũ phúnuõ.

⁴⁰ “Vã héhtuõhõ në, në ki zũë rò në ki myãhtye Cómarya a tẽlĩtëtakhë pã, vàhétõ?” Byacë Jesù hé èthi phúnuõ.

⁴¹ Phúnuõrò èthi htulõ taphãkyã lõdu nuõtõmë. Rò Jesù tũhtya dõ mólë rò a hé, “Kõ~ Phë, në nĩdã và tẽkwĩcõbë akhu-akhyë, và hébwihtetaryë në. ⁴² Vã thëgnë ná në nĩdã và tẽkwĩcõbë pwõ~ phuõ. Manárò và myã dõ a ki htwõbwi htwõtaryë pë kayã dõ a ihtõ býyë tahe agnë, rò thyáphũ èthi ki zũë ná në nõhyã và agnẽnuõrò, và hé phúyë pré.”

* **11:16** 11:16 Didymo angólasá ma odikryë. † **11:17** 11:17 Judaphú tahenuõ a ikhũnuõ luõkũ dõ lõkũ sorõlõ rò a iluõnuõ kayãthyë bínuõ.

⁴³ Bí Byacè Jesũ kwicóbě htuõnuõ, a èhtõhtya, “Lazarú! Htemõ!” ⁴⁴ Rò kayã thyě yětõprě hte. Aťakhu khãduõ tahenuõ a talũoma lõpã ná ikě bápłĩ rò amèthè nuõ a bo tavãbí lõpã ná ikě.

Rò Jesũ hé èthĩ, “Htulyěkyã pě lũ rò nõcuõ è nuõ.”

Ů Kre Měthyě Jesũ

(Matteo 26:1-5, Marko 14:1-2, Luka 22:1-2)

⁴⁵ Judaphú dõ a hyã olě kuõ Maria tahe myáhtye Jesũ meyě akhu-akhyě a zũkanyãka élä Jesũ. ⁴⁶ Manãrõ tahehe nuõ a cuõ dõ Pharisěophú tahe a o rò a cuõ hěsoluõ pě èthĩ ná Jesũ meťeyě. ⁴⁷ Phũnuõrõ bwĩdukhu tahe ná Pharisěophú tahe éplõ Judaphú khuklõkhuklyã dõ aruõ tahe rò okũokyã nĩdyé lũ.

Rò èthĩ hé, “Pě ki mephútě yě? Kayã yětõprě meluõ pě ũ tẽpřõtẽpřya élä hõ. ⁴⁸ Pě ki dya-o tadũ è phũyě hěnuõma, ũ zũe kuõlõ lũ hõ. Htuõpãrõ Roma klyěphú tahe ki hyã pã rò hyã mepruõkyã lõ pě tẽlũhõduhõ, pě myěcõphúphú nyěcõlõ pã.”

⁴⁹ Yětõphuõrõ dõ èthĩ aklě nuõ, kayãmwĩ ná Caipha otõprě. Bĩnuõ tõna ma a htwõ bwĩdukhuõ. Rò a héhtya, “Thĩ thěgně lahyã tõcõ- to. ⁵⁰ Dõ Judaphú myěcõ yětõmuõ tõcõlõ kírěpyěkírěkyã lõ agněnuõ, kayã yětõprě ki thyěkyã dõ Judaphú yětahe agně nuõ aryãklõ nuõma, thĩ thěgněto è?”

⁵¹ A hé phũyě nuõma a hé nĩdyédũ ná a tẽcyãtẽdè nuõmãto. Cõmarya nõhébè lũ pře. Bĩnuõ tõna akũnuõ, è yõ htwõ bwĩdukhuõlõ rò a hẽpřõ one ře ná Jesũ ki thyě dõ Juda myěcõphú tahe agně pã, phũnuõprě. ⁵² Htuõrõ a tẽhẽpřõ yěnuõ, a tõpřetũ Jesũ ki thyě pě dõ Judaphú tahe agně nuõmãto, a ki thyětuõ pěkuõ Cõmarya aphũalye dõ a o lahyã dõ htyěké aruõ tahe agněgně. Thyáphú a ki mehtwõhtya kayã yětahe tõmũtuõ pã agněnuõ, ũ bẽ meťhyě lũ pã. ⁵³ Phũnuõrõ, cáhtya bĩnuõ tõnyě tãplehyã rò kayã htwõ Judaphú khuklõkhuklyã tahenuõ, a pũ kreměthyě lahyã hõ Jesũ.

⁵⁴ Phũnuõrõ, Jesũ cuõ nuõlãnuõlĩ pã dõ Judaphú tahe aklě to. A cuõ okhõkyã dõ kěsěhtyěkyã lõtãmãkhu akhãshyě khãlě tõpho. A cuõ o nĩdyé dõ yětõdõ nuõma ũ è ná dõ Ephraim, a cuõ otõřõ kuõ ná a khõpacě tahe bĩnuõ.

⁵⁵ Judaphú pwě dõ ũ é ná tẽcuõtalwõ pwěduyě a phũhyãhõ rò, kayã dõphũsophú otavítavã bĩnuõ tahe htyarõ ékũ- lã lahyã dõ vĩ Jerusalem. Bí pwě bẽtyahũto akhěnuõ, thyáphú èthĩ ki me mwõplĩře lahyã athẽplõ phũ tẽcóbě lěklõ o nuõ rò a cuõ ře lahyã dõ vĩ Jerusalem pře. ⁵⁶ Èthĩ myãpũ lahyã Jesũ. Rò bí èthĩ oplõ tõlũ dõ tẽlũtyã hõkũ akhěnuõ, a sudyã nĩdyé khyělũ tõprě ná tõprě rò a hé, “Thĩ taně phútě? A hyã pwě pã vãhẽ?” ⁵⁷ Bĩnuõakhě přelũtyã khuklõ tahe ná Pharisěophú tahenuõ a hėtã lahyã angõ, thyáphú pě ki pũnĩ Jesũ nuõ rò, kayã dõ a myáhtye lũ tõpřepře nuõ, a tõbè hěsoluõ pě pě.

12

Jesũ O Dõ Dõ Bethania

(Matteo 26:6-13, Marko 14:3-9)

¹ Bí tẽcuõtalwõpwě bẽtya hũto anyě thuõthyõ akhěnuõ, Jesũ cuõ dõ Lazarú o nĩdyé dõ Bethania nuõ. Lazarú yětõprě nuõma mãhõ Jesũ me ihtõhtwõpře kãkhyě lũ nuõtõpře hõ. ² Ů taritaryã buõebuõõsũ Byacè Jesũ ná ãĩmõhẽ rò Martha buõebuõõ kuõ bĩnuõ. Lazarú onyã otõkuõ dõ kayã onyã e lahyã ãĩ bí ãĩře khãshyě aklě nuõtahe. ³ Bĩnuõakhě Maria phyěhyãnĩ htyěnuõmũ dõ ũ é ná nardũ yětõpyã. Htyěnuõmũ yěnuõma angũdu nyacõ rò a phũ- lyahtuõ tõçĩ khãlě cõ. A hyã lyãtã dõ Byacè Jesũ khãduõlõ rò a htũthũkyã ná akhuluõ. Htyěnuõmũ yěnuõ, a nuõmũ cuõpye lõ cõ hi tõmẽ cõ.

⁴⁻⁵ Manãrõ, dõ a khõpacě aklěnuõ, amwĩ ná Juda Iscariot hěyěnuõ a otõpře. Dõ khyě rò a isěkyã Byacè nuõtõpře hõ, rò a hé, “Isěkyã htyěnuõmũ rò a nĩ rũ yěnuõ cuõdyé ná kayã sõphãsõryaphú nuõtahe to meťe? Nẽ ki isěkyã ma a nĩ cõ rũzye denari thuõcwě cõ meně!”

⁶ A thězõnĩ mãlakõ kayã sõphãsõryaphú rò a hé phũyěnuõ mãto, meťehẽrõ è ma a htwõ přeħuõ. A bẽ pũ pě ũ rũ, sãpě ũ rũpye rò a bõphyěhuõ tamõmõ rũ rò a nõe nĩdyédũ ná agněpře.

⁷ “A o dû, međidyã tá è támé” Byacè Jesù hékaḵhyèsù phúnuô. “A phyé odwô pèhó vã htyènuômú dô ù lëiluô vã pä tónyè agnèhó. ⁸ Kayã sóphásoryaphú tahe otôkuô ná thĩ pwô- tóphuo cô, manárò vãyènuô vã otôlã kuô ná thĩ to.”

Ů Tanę Kremęthyě Lazarú

⁹ Judaphú bémudu tahe nřhuô ná Byacè Jesù obí dô Bethania nuô rò a cuô lahyã bínuô. Èthĩ thézú hyãmyáhtye lahyã tú Byacè Jesù nuô máto, èthĩ thézú hyã myáhtye tuôkuô Lazarú dô Byacè Jesù mehtwôprę ḵaḵhyé lú nuôtôpręprę. ¹⁰ Phúnuô akhu-akhyé prëlútyã khukló tahe tanę kremęthyé tộkuô Lazarú. ¹¹ Mętéhéro dô Lazarú akhu-akhyé, Judaphú éprę vřkyã bwídukhu tahe rò htecuôkhó lahyã dô Jesù o rò zúe lahyã Byacè Jesù akhu-akhyé a tanę kremęthyé tộkuô lú prę.

Jesú Cuônuô Dó Vř Jerusalem Akú

(Matteo 21:1-11, Marko 11:1-11, Luka 19:28-40)

¹² Dóḵhyé tónyènuô, kayã bémú dô a hyã tộcuôtalwópwe yétahe nřhuô lahyã ná Jesù hyã dô vř Jerusalem yé dô klyálo hó phúnuô. ¹³ Phúnuôrò a púnř lahyã kanôdulé tahe rò a htecuô myású lú, rò a éhtó lahyã,

“Htuthéhtya lahyã Cómarya!”

“Cómarya ki sóri è dô a hyã ná Byacè amwř yětôprę!”^{*}

“Cómarya ki sörídú Israel akhwř yětôprę ní-”

¹⁴ Byacè Jesù phyénř myáólyã talóphú tộduô rò a htya sidyánř lú. Rò yéma a mę lóbãhó lisásëkú hé,

¹⁵ “Kô- Jerusalem* vřphú thĩ-! Théisě tá lahyã támé ní! Myámố lahyã, thĩ khwícóphya dyánř myáólyã talóphú rò a hyãtôkuô dô thĩo hó.”^{**}

¹⁶ Bínuôakhě a khópacę tahe thęgněplóhř tẹmehtwóhtya angólasá yétahe hító. Tẹ yétahe nuôma a mę lóbãhtyahó pręprę a tẹhéone mú- nukhě tahehó. Manárò, bí Byacè Jesù ḵaḵahtya htuôhó dô mỏkhu akhěnuô, èthĩ thęnęhtyabě noprę ná a mę tẹyétahenuô a tóló ná pręprę a tẹhéone mú- nukhě tahe. Rò a khópacę tahe thęnęhtya tuôbě ná a męto pěló lú phú pręprę héone nuôtahe.

¹⁷ Kayã bémú dô a myáhtye Jesù éhte Lazarú dô luôkú rò mehtwôprę ḵaḵhyé lú tahenuô, èthĩ hėsoluô plehyã pę pọ ù phú èthĩ myáhtye nuô. ¹⁸ Èthĩ nřhuô lahyã ná Byacè Jesù mę tẹprôtęprya pę ù tẹyé akhu-akhyé, èthĩ htecuô myáplumyáphě lú ná tẹritękyã yé akhu-akhyé hó. ¹⁹ Phúnuôrò Pharisěophú tahe hé nřdyé lú tóprę ná tóprę phútě hěro, “Myámólé! Pẹ hépę pä èthĩ tohó. Hekhu tóbalố krwókuô lố lřkhyé hó!”

Jesú Héprọ One Rế Nřdyé Atęthyě Ari-akya

²⁰ Kayã cuô lahyã tộcuôtalwó pwědu dô a ki cuô cóbě Cómarya dô vř Jerusalem yétahe aklěnuô, Greek myēcóphú okú tahe. ²¹ Greekphú yétahenuô, a cuôtó dô Philipu a o, rò a hé lú, “Thárã, pẹ thé myáhtye kuólã Byacè Jesù.” Philipu ma vř Bethsaida, Galilea képhú tóprę. ²² Philipu cuô hėsó pę Andrea rò è ná Andrea cuô hėsoluô pę Jesù.

²³ Rò Byacè Jesù hé, “Shuókhě hyãtuôhó dô pręlukayã aphúkhũyě ki nřbèhó tẹtaryėdu taryėhtu hó. ²⁴ Vã hęcócó thĩ, buôkúlãpló tóplónuô, ù ki iluôtã lú dô hekhu to hėnuô, a phěhtya a thěhtya cyãto. Manárò ù ki iluôtã lú hėnuô, a ki phěhtya thěhtya ényacó pä.†

²⁵ Kayã dô a mọ nřdyé a thěhtwôprę dô hekhuyě tópręprę nuô, a nřbè thěhtwôprę tacúprę to. Manárò kayã dô a ki thěló nřdyé a thěhtwôprę dô hekhuyě to tópręprę nuô, a ki nřbè thěhtwôprę tacúprę pä. ²⁶ Ůpěpě- bėbė dô a mę vã tẹmę nuô, a bėkrwó vãkhyé. Túma, vã obítě- tópho bėbė, è ki okúô bínuô pä. Vãphě ki męlímętakhě kayã dô a mę vã tẹmę nuôtôprę pä.

Jesú Hėluố Pẹ Ů Ná Atęthyě Ari-akya

^{*} **12:13** 12:13 Li Htuthéhtya 118:25-26 ^{*} **12:15** 12:15 Dó Greek ngó ma a hé, “Zion a phúprēmò” ^{*} **12:15** 12:15 Zekaria 9:9 † **12:24** 12:24 Byacè Jesù ma athyaná buôkúlãpló tópló nuôhó. Thyáphú ù ki nřbè thěhtwôprę athě agnėnuô, a khyáthyě hó athě dô krusu dikě hihtúlo hó.

27 “A cyě nyacó vǎ thêplò. Vǎ tǒbè hé phútě? ‘Kǒ- vǎphě thédǒ, nõkhyábè tǎ vǎ ná tẹcyětẹcụ yě tǎmẹ ní-’ vǎ tǒbè hé phúnuó ẹ? Vǎ tǒbè hé phúnuó to. Vǎ hyǎlyǎ nyǎ hó dǒ tẹyẹnuó agnẹhó. 28 Kǒ- phẹ, nẹ taryẹduhtú có bá- tẹ nuó, dyéluó pẹ ụ ní-.”

Yětòphuoṛò ngó o dǒ mókhu hétǎ, “Vǎ dyéluó htuóhó vǎ tẹtaryẹdu taryẹhtú hó, vǎ ki dyéluó khyẹthya pǎ.” 29 Kayǎ bẹmụ o lahyǎ bínuó tahe nịhuó lahyǎ aprayẹ rò tahehe nuó a hé lahyǎ, mókṛọ prǎrúrprǎtẹ, tahehe rò a hé, mókhu tanéphú hébètǎ lù.

30 “Ngóprǎhtya yẹnuóma thǐ lẹnịbwí nịtaryẹ agnẹprẹ, vǎgnẹ mǎto,” a hé èthǐ phúnuó. 31 “Khǒnyǎrò shuókḗ hyǎtuóhó dǒ ụ ki cǐrya prẹlu hekhuphú hó. Khǒnyǎrò shuókḗ hyǎtuóhó dǒ ụ ki vẹhtekya khínericya khuklò Satan dǒ a pǒ kayǎ dǒ a zụeto tahe yẹnuó tǒduó hó. 32 Manárò shyé- ụ mụthyẹhtyalóhó vǎ dǒ krusu dikẹ hihtúlọ akhẹpǎnuó, vǎ ki éhyǎ lǒ kayǎ pwọ- tǒprẹ dǒ vǎo pǎ.” 33 A hé phúyẹ nuóma a thézụ dyéluó thẹgnẹ pẹ ụ ná a ki thye phútẹ pǎ nuóprẹ.

34 Kayǎ bẹmụ hẹsú, “Pẹ nịhuónó tẹthyótẹthya hé ná Kristunuó a bẹ ohtwóprẹ tacụprẹ vǎ, rò nẹ cuó hétuó, ‘Ụ bẹ mụthyẹhtya prẹlukayǎ aphúkhùyẹ dǒ hihtúlọ’ phútẹ? ‘Prẹlukayǎ aphúkhù’ ma ụpẹ?” A hé lahyǎ phúnuó.

35 Yětòphuoṛò Byacẹ Jesú hélyǎ nịdyẹ anẹ, “Tẹlǐ yẹnuó a okuóppọ ná thǐ taplòphú pǎprẹ. Bí tẹlǐ okuóppọ ná thǐ akhẹnuó, tarú cuóplehyǎ lahyǎ. Tẹkhǐ ki hyǎtuó khyẹ thǐ pǎ. Kayǎ cuó dǒ tẹkhíkẹ tǒprẹnuó, a cuótó bitẹnuó, a thẹgnẹ nịdyẹ anẹ to. 36 Thyáphú thǐ ki htwóhtya tẹlǐphú tahenuó, bí tẹlǐ okuóppǎ ná thǐ akhẹyẹ, zụẹ lahyǎ ẹ ní-.” A hébẹ htuó phúnuó rò a htecuó taphǎ uókhókya ná èthǐ.

Kayǎ Sǒdǒ Tẹzụtẹnyǎ

37 Byacẹ Jesú dyéluó pẹ có èthǐ lǒ tẹmẹ tẹprọtẹprya yẹtahe dǒ èthǐ mètḗnyẹ có tadúró a zụẹ pǎnyǎhǐ lù toto. 38 Dǒ a zụẹ phúyẹ to akhu-akhỵẹ, atǒ lǒhó Prẹprọ Isaiah lẹhéone angóyẹ,

“Kǒ- phẹ, ụpẹ zụẹhó pẹ hẹsodónya pẹ ụ yẹnuó tahe pẹ? Nẹ dyéluó pẹhó nẹ tẹprọtẹprya yẹ ná ụpẹhó?”* Prẹprọ Isaiah héphúnuó.

39 Mẹtẹhéro èthǐ zụẹbẹ to hénuó, Prẹprọ Isaiah hékuóppǎ,

40 “Thyáphú èthǐ ki kǎkhyětó tǎ lahyǎ Byacẹ tǎmẹ, htuóto thyáphú èthǐ nõzasímẹ tǎ lahyǎ anẹ ná Byacẹ tǎmẹ nuórò, Byacẹ mẹkhíhó èthǐ mètḗ, Byacẹ mẹpryẹhó èthǐ thẹplò khukhyẹ èthǐ myáhtye cyǎ ná amètḗ to, èthǐ tanẹplóbẹ lahyǎ ná athẹplò to.”* A hé phúnuó.

41 Prẹprọ Isaiah héphúyẹ mẹtẹhéro a myáhtyenó Byacẹ Jesú a taryẹdutaryẹhtú túró a hé lùrilúkyǎ phúyẹ prẹ.

42 Manárò bínuókhẹ kayǎ zụẹ rǒlẹǎ Byacẹ Jesú. Judaphú khuklòdu khusuhtú aklẹ tahenuó a zụẹkuó có lù có. Manárò thẹisẹ ná Phariséophú tahe vẹhtekya èthǐ dǒ tẹcóbẹ hǒklò rò, èthǐ hẹsohte luóbù pẹ ụ ná atẹzụ to. 43 Mẹtẹhéro, èthǐ thézụ nõhtuthénǐ lahyǎ anẹ ná prẹlu kayǎ nuó adu lǒklò có ná a thézụ nõhtuthénǐ anẹ ná Cómarya có.

Byacẹ Jesú Alǎangọ Ki Cǐrya Ụ Pǎ

44 Yětòphuoṛò Byacẹ Jesú èhtóhtya, “Bí kayǎ tǒprẹprẹ zụẹ vǎ akhẹnuó, a zụẹ tú vǎ mǎto, a zụẹ tuókuóhó prẹ dǒ a nõhyǎlyǎ vǎyẹ tǒprẹ hó. 45 Kayǎ dǒ a myáhtye vǎ nuó, a myáhtye kuóhó prẹ dǒ a nõlyǎ vǎyẹ tǒprẹ hó. 46 Thyáphú lǒ- kayǎ dǒ a zụẹ vǎ tahe ki opǎ tǎ dǒ tẹkhíkẹ tǎmẹ nuó vǎ hyǎ litakhẹhtya phú tẹlǐ tǒmẹ dǒ hekhu yẹnuóhó.

47 “Kayǎ tǒprẹprẹ ki nịhuó vǎlǎvǎngó rò a ki zụẹto hénuó, vǎ cǐrya lù to. Mẹtẹhéro, vǎ hyǎlyǎ dǒ hekhu yẹnuóma, vǎ ki hyǎ cǐrya ụ agnẹnuó mǎto, vǎ ki hyǎ mẹlwóhtekǎ ụ agnẹprẹ. 48 Kayǎ dǒ a htésú vǎ rò a phyẹsú kuó vǎlǎvǎngó to tahenuó, prẹcǐrya èthǐ a otóprẹ. Mọnyẹmọthẹ dǒkhyẹlǒ tónyẹpǎ nuó, ngó dǒ vǎ hébẹ yẹtahe ki htwó èthǐ prẹcǐrya tẹ pǎ. 49 Mẹtẹhéro, vǎ hébẹ yẹnuó, vǎ hébẹ ná vǎ taryẹshyosó nịdú nuó mǎto. Mǎtǒkhónuó vǎ hébẹ phú vǎphẹ dǒ a nõhyǎ vǎyẹ tǒprẹ nõhébẹ vǎ nuóprẹ. 50 Vǎ thẹgnẹ ná vǎphẹ a tẹmekyǎngọ yẹnuó a thúcuó ụ dǒ tẹhtwóprẹ tacụprẹ. Phúnuórò vǎ hé phú vǎphẹ nõhé vǎ nuótahe prẹ.”

13

Byacè Jesù Siplí Pě A Khôpacě Tahe Akhăduô

¹ Bí tĕcuotalwópwĕ bĕtya hĭto akhĕnuô, Byacè Jesù thĕgnĕhŏ ná shuôkhĕ dô a ki bĕ vikya hekhu rô a bĕ ka dô aphĕo nuô a hyătuôhŏ. Rô a mŏnĭ a khôpacĕ dô a o dô hekhu yĕtahe pwŏ- tŏphuô cŏ. A mŏ tuŏ cŏ ĕthĭ dô a tadŭ cŏ.

² Bĭnuôkhĕ Byacè Jesù ná a khôpacĕ tahe e lahyă pă dĩ mŏhĕ. Rô Simonĕ Iscariot aphŭkhŭ Juda Iscariot yĕtŏprĕnuô, thyăphŭ a ki isĕtăkyă Byacè Jesù agnĕnuô, khĭnĕricyă khuklŏ Satan hĕbĕnuô htuôhŏ angŏ dô lŭ thĕplŏkŭ hŏ. ³ Byacè Jesù thĕgnĕdŭhŏ ná aphĕ dyĕtă htuôlŏhŏ lŭ tĕppŏryă shyosŏ dô tĕlŏ- plĭ akhu hŏ. A thĕgnĕ ná a o dô Cŏmarya ohyă rô a ki kaŭhyĕ khyĕthyă dô Cŏmarya a o pă. ⁴ Phŭnuôrô a kahto dô ĕthĭ lĕe dĩrĕ khăshyĕ rô a plwŏkyă a çaklŏhtŭ htuôrô a cŏma anyătă ná khuhtŏ lĕhtŭthŭ tŏba. ⁵ A mĕhtuô phŭnuôrô, a zŭnuô htyĕ dô bĕlŏ taĕdu küză tŏbĕ akŭ rô a cáhtya siplĭ pĕ a khôpacĕ tahe akhăduô. Rô a htŭthŭkyă pĕ ĕthĭ ná khuhtŏ dô a cŏ dô a nyătăkŭ nuôtŏba.

⁶ A cuôtŏ dô Simonĕ Petru a o rô a hĕsŭ lŭ, “Byacè nĕ kĭrĕ siplĭ vă khăduô ĕ?”

⁷ Rô Byacè Jesù hĕkaŭhyĕsŭ lŭ, “Vă cuŏmĕ tuŏ phŭyĕ mamĕtĕhĕrô khŏnyăyĕ nĕ thĕgnĕ hĭto tadŭrô tŏnyĕnyĕ pănuô, nĕ thĕgnĕplŏdŭ pă.”

⁸ “To-, nĕ bĕ siplĭnĭ vă khăduô taki- to,” Petru hĕsŭ lŭ rô Byacè Jesù hĕ lŭ, “Vă ki siplĭnĭ nĕ to hĕrô, nĕ htwŏ vă khôpacĕ mătŏ.”

⁹ Rô Simonĕ Petru hĕ khyĕ, “Ki mĕphŭnuôrô, Byacè, siplĭ tú tă vă khăduô tămĕ. Siplĭ tuŏ pĕkuô lŏdŭ vă takhu ná vă khuklŏ yĕnuô.”

¹⁰ Rô Byacè Jesù hĕsŭ kaŭhyĕ lŭ, “Kayă dô a iluŏ htuôhŏ htyĕ tŏprĕnuô, anĕ tŏprĕlŏ a plĭlŏhŏ, a lo siplĭ prĕtŭ akhăduô prĕ. Thĭ thĕplŏ mwŏplĭthĭplo lŏhŏ vă, manărô a mwŏplĭthĭplo lŏ pwŏ- tŏprĕ to.” ¹¹ Mĕtĕhĕrô a thĕgnĕ ná ũ kĭrĕ isĕtăkyă lŭ tŏprĕ pă, túrô a hĕ ná thĭ mwŏplĭthĭplo lŏ pwŏ- tŏprĕ to, a hĕ phŭnuô prĕ.

¹² Bĭ a siplĭ htuôhŏ ĕthĭ khăduô akhĕnuô, a thyăhtya khyĕthyă açaklŏ rô a kaŭhyĕ onyă khyĕthyă dô akhălĕ. Rô a sŭdyă ĕthĭ, “Vă mĕ pĕ thĭ phŭyĕ nuôma thĭ thĕgnĕplŏ lahyă ĕ?” A hĕ phŭnuô. ¹³ “Thără, tomană, ‘Byacè,’ thĭ ĕ lahyă vă phŭnuôma atŏ prĕ, mĕtĕhĕrô vă htwŏ mălakŏ phŭ thĭ ĕ vă nuônuô-.” ¹⁴ Phŭnuôrô khŏnyăyĕ vă htwŏ thĭ Byacè thĭ Thără cŏ rô vă ki siplĭ pĕ thĭ khăduô kihĕrô thĭ tŏ siplĭ pĕkuô lŭ khăduô tŏprĕ ná tŏprĕ nĭ-. ¹⁵ Vă mĕkyă pĕ thĭ lĕkrwŏ mĕbyăbŭ yĕtŏcŏ hŏ. Thĭ tŏ krwŏmĕkuô lahyă phŭ vă mĕ pĕ thĭ yĕnuô. ¹⁶ Vă hĕcŏcŏ thĭ, lulĕnuô aduklŏ ná abyacĕ tŏprĕ- to. Kayă dô ũ nŏ lŭ yĕtŏprĕnuô aduklŏlŏ ná a nŏ lŭ nuôtŏprĕnuô a o tŏprĕ- to. ¹⁷ Khŏnyărô thĭ thĕgnĕ lahyă hŏ tĕyĕtahe hŏ. Thĭ ki ohtwŏprĕ krwŏmĕ tĕyĕtahe hĕnuô, thĭ ki nĭbĕ tĕsŏri.

Byacè Jesù Héprŏ One Rĕ Dŏ Ũ Ki Isĕtăkyă Lŭ Pă

(*Matteo 26:20-25, Marko 14:17-21, Luka 22:21-23*)

¹⁸ “Vă thĕ hĕ lŏplĭ thĭ pwŏ- tŏprĕ phŭnuô mătŏ. Lŏ- thĭ dô vă nwŏhtya yĕtahe nuôma vă thĕgnĕ nĭdyĕ lŏ thĭ pwŏ- tŏprĕ. Manărô thyăphŭ lisăsĕkŭ hĕone ki lŏbăhtya agnĕnuô, ‘Kayă dô a ĕtŏtŏkuô tĕ ná vă yĕtŏprĕ thĕhte vă rô a tapĕ kaŭhyĕkyă hŏ vă ná akhănuôkyă hŏ.’”

¹⁹ “Shyĕ- a htwŏhtyahŏ pănuô, thyăphŭ thĭ ki zŭĕ ná vă ma Messia nuô tŏprĕhŏ nuôrô, vă hĕsoluôkyă pĕ hŏ thĭ khŏnyă hŏ. ²⁰ Vă hĕcŏcŏ thĭ, kayă tŏprĕprĕ dô a ĕmŏsŭ kayă dô vă nŏhyă ĕ yĕtŏprĕ nuôma, a ĕmŏsŭ hŏ vă hŏ. Kayă tŏprĕprĕ dô a ĕmŏsŭ vă nuôma a ĕmŏsŭ hŏ prĕ dô a nŏhyă văyĕ nuôtŏprĕ hŏ.”

²¹ A hĕhtuô phŭnuôrô, a sŏryă nyacŏ lŭthĕplŏ rô a hĕhte luŏlĭkyă pĕ ĕthĭ, “Vă hĕcŏcŏ thĭ, dô thĭklĕ yĕnuô kayă dô a ki isĕtăkyă vă pănuô a o tŏprĕ,” a hĕlĭkyă ĕthĭ phŭnuô.

²² A khôpacĕ tahe myăotyă nĭdyĕ lŏ lŭ tŏprĕ ná tŏprĕ rô a thĕzŭ hĕ bĭtĕ tŏprĕ nuô, a tanĕplŏ lahyă to, a hte tapă lŏplĭ cŏ ĕthĭ. ²³ Dŏ a khôpacĕ akłĕ dô a mŏ nĭdyĕ nyacŏ lŭ yĕtŏprĕnuô, a onyăphŭ dô Byacè Jesù khăshyĕ tŏkyĕ. ²⁴ Simonĕ Petru nuôcuô akhuklŏ dô a onyăphŭ lŭ khăshyĕ nuôtŏprĕ rô a hĕ lŭ, “Sŭdyă ĕ nuô, a thĕzŭ hĕ maŭpĕ?” A hĕnuô cuô lŭ phŭnuô.

²⁵ A taterě Byacè Jesù rò a hé lù, “Byacè, nẹ hé nuôtôprẹ ma ùpẹ?” A sudyã lù phúnuô.

²⁶ Byacè Jesù hé lù, “Vã tónuô khómũ tókyě dǒ ithwíbèkũ rò vã dyéré ná lù nuôtôprẹ ma èhò.” A héhtuô phúnuô rò a phyé khómũ tókyě rò a tónuô dǒ ithwíbèkũ rò a dyecuô ná Simonè aphúkhũ Juda Iscariot. ²⁷ Juda phyéhtuôhtuô khómũ, khínericýã khuklò hyãnuô dǒ lùkũ.

“Nẹ kírẹ mẹ itenuô, cuô mepyãmǒ,” Byacè Jesù hé lù phúnuô. ²⁸ Mametèhèrò Byacè Jesù cuô hétuǒ lù phúyě metè- nuô, èthĩ o bí dirẹ khăshyè nuótahe thégnè tǒprẹ- to. ²⁹ Juda yǒ pǔ pẹ èthĩrũ khukhyè, èthĩ tahehe nuô, a tanẹ lahyã prẹ ná Byacè Jesù nõcuô iprĩ lù ná tẹ dǒ a lo ná pwèduyè agnè tomaná a nõcuô dyé lù ná kayã sóryaşopháphũ tahe tètócócó prẹ, a tanẹ lahyã phúnuô. ³⁰ Juda phyéhtuôhtuô khómũ, a htecuô có. Bínuôkhè ma mǒkhĩ hǒ.

Byacè Jesù Héprǒ One Rẹ Petru Ná A Ki Htébíkyã Lũ Pã
(Matteo 26:31-35, Marko 14:27-31, Luka 22:31-34)

³¹ Juda htecuô htũhǒ akhènuô, Byacè Jesù hé èthĩ, “Khǒnyáyě shuôkhè hyãtuǒhǒ dǒ prẹlukayã aphúkhũ mǎhǒ vǎyè ki nǐbèhǒ tètaryèdu taryèhtũ hǒ. Cómarya ki nǐbè dítũ tètaryèdu taryèhtũ dǒ prẹlu kayã aphúkhũyè a o hǒ. ³² Cómarya ki nǐbè dítũ a tètaryèdu taryèhtũ dǒ è o kihèrò Cómarya ki mǐlímètakhè aphúkhũyè ná anẹ nǐdũ pã. A ki mǐlímètakhè có lù khǒnyáyǒ.

³³ “Vãphúvǎlyè thĩ, vã otǒ nyèkuǒpã ná thĩ tohǒ. Thĩ ki myápũthũ vã pã. Phú vã héhtuôhǒ Judaphũ khuklòkhuklyã tahenuô, vã ki hé pẹ pǒ thĩ khǒnyáyè ná khǎlè dǒ vã kírẹ cuô yènuô, thĩ cuôcyáto.

³⁴ “Phúnuòrò khǒnyáyè vã ki mekyã thĩ ngǒ athè tǒmũ. Mǒ nǐdyè lahyã lù tǒprẹ ná tǒprẹ ní-. Phú vã mǒ nǐdyè thĩnuô, thĩ bè mǒ nǐdyè lù tǒprẹ ná tǒprẹ. ³⁵ Thĩ ki mǒ nǐdyè lù tǒprẹ ná tǒprẹ hènuô, ù pwǒ- tǒprẹ ki thégnè ná thĩ htwo vã khǒpacè pã.”

³⁶ “Byacè, nẹ kírẹ cuô bítè tǒphotè pã?” Simonè Petru sudyã lù phúnuô.

Rò Byacè Jesù hésũ lù, “Khǎlè dǒ vã kírẹ cuô yètǒphonuô, khǒnyǎrò nẹ krwǒcuô cyã kuóhĩ vã to. Manárò nẹ ki krwǒcuô kuóno vã dǒkhyè pã.”

³⁷ “Byacè, vã ki krwǒcuôkuô nẹ khǒnyǎrò a cuô cyãtuǒtorò metè? Vã o taritaryã onehǒ vǎnẹ ná vã ki thye dǒ nẹgnèhǒ yè.” A sudyã lù phúnuô.

³⁸ Yètǒphuòrò Byacè Jesù hésũ lù, “Nẹ o taritaryã one hǒ nènẹ ná nẹ ki thye dǒ vǎgnè mǎlakò hǒ è? Vã hécócó nẹ, bí shyèphè i-uhtya tyahító nuô, nẹ ki htébíkyãsũ* ù ná vã thégnèno è to thuǒphuô có pã,” a hé lù phúnuô.

14

Byacè Jesù Ilǒ Théplò Mǒkyã Nǐdyè A Khǒpacè Tahe

¹ Byacè Jesù hé èthĩ, “Théplòkũ théplòkyã lahyã tǎmè ní-. Zǐtè lahyã Cómarya rò zǐtèkuô lahyã vã ní-. ² Dǒ vǎphè ahikũ nuô, hidókũ léo akhǎlè o ényacó. A ki omáto hèrò, vã cuô hé tuǒ thĩ metè? Vã kírẹ cuô taritaryã one pẹ hǒ thĩ khǎlè tǒpho hǒ. ³ Vã cuô taritaryã pẹ htũhǒ thĩ khǎlè tǒpho pã rò vã hyã khyèthyã dǒ thio pã. Thyáphũ thĩ ki kǎ otǒkuô ná vã bí vã lèkǎ-o akhǎlè yèpãnuô rò, vã hyã ékǎ khyèthyã dù thĩ pã ní-. ⁴ Klyã dǒ vã kírẹ cuô yètǒphonuô, thĩ thégnèprẹ,” a hé èthĩ phúnuô.

Byacè Jesù Ma Klyácuô Dǒ Phè A O

⁵ Thomazo hé lù, “Byacè, nẹ kírẹ cuôtǒ bítè tǒpho nuô pẹ thégnèto, phúnuòrò pẹ cuô thégnè cyã klyã phútè?”

⁶ Rò Byacè Jesù hésũ lù, “Vã ma klyã ná tèmátècǒ ná tètwtǒprẹ hǒ. Vã htwo pèhǒ ù klyácuô dǒ phè a o akhu-akhyè, ùpèpè- bèbè, a ki cuô dítũ ná vã to hènuô, a cuótuǒ cyã dǒ phè a o tǒprẹ- to. ⁷ Thĩ ki thégnè tǎtèhǒ vã hènuô, thĩ thégnè tuǒkuô dùhǒ vǎphè hǒ. Cáhtya khǒnyáyè tǎplehyãnuô, thĩ klyã thégnè nyǎhǒ vǎphè hǒ rò thĩ klyã myáhtyenó nyã hǒ è hǒ.”

⁸ Philipu hé lù, “Byacè, nẹ ki dyéluô pẹ tú pẹ ná phè hènuóma pòhǒ.”

* 13:38 13:38 Tahehe nuô a hé ná sumwó

⁹ Byacê Jesũ hêsũ lũ, “Philipu, vã otõkuõ ná thĩ nyêkũ- là cóhò rò ma nê thêgnênò nyã vã to ê? Kayã dõ a myãhtyenò vã nuò, a myãhtyenóhò phẽ hó. Rò, ‘Dyêluõ pẽ pẽ ná phẽ,’ nê cuõhêtuõ phũnuò mêtê? ¹⁰ Vã okuõ dõ phêkũ rò phê okuõ dõ vãkũ nuòma, nê zũe nyãto ê? Vã hêbê thĩ yênuòma, vãngõ nĩdyêdũ mậto. Vã mẹ tẹ yêtahe nuòma phẽ dõ a o dõ vãkũyê tởprê mẹnĩ lỏplĩ prê. ¹¹ Bĩ vã hê pẽ thĩ ná vã okuõ dõ phêkũ rò phê okuõ dõ vãkũ yênuòma, tarũ zũe lahyã. Thĩ ki- zũelã vã to hêrò, patítadũ rò thĩ tở myã vã mẹ tẹpọtêpřya dõ vã dyêluõ htuõhò nuòtahe rò zũetê dõ vã hê pẽ thĩ yêtahe nuò. ¹² Vã hécócó thĩ, kayã dõ a zũe vã tahenuò, a ki mêtê dõ vã mệhtuõhò yênuòtahe pã. Vã kírê cuõhò dõ phẽ a o akhu-akhyê, a ki mệdu mệlyã mệlỏ klỏpã cỏ ná yêtahe pã. ¹³ Dõ vãkhuvãkhyê rò thyáphũ ù ki mệlĩmetakhêhtya vãphẽ agnênuò, thĩ kwítê itêtê- bẻbẻ, thĩ ki kwĩ ná vãmwi hênuò, vã ki dyê thĩ pã. ¹⁴ Thĩ kwĩ tẻtẻtẻ- bẻbẻ, thĩ ki kwĩ ná vãmwi hênuò, vã ki mẹpê thĩ phũ thĩ kwĩnuò pã.

Jesũ Ólyã Dõ A Ki Nõhyã Pẽ Èthĩ Thê Sãsê Byacê

¹⁵ “Thĩ ki mọ vã hêrò, thĩ ki nĩdã cũe vã tẻmemyãngỏ tahe. ¹⁶ Vã ki kwĩhtya phẽ dõ a ki thũtã pẽ thĩ prẻmẻcwỏ thĩ tởprê dõ vã khãlẻ yênuò pã. Rò a ki okuõ ná thĩ tacủprẻ pã. ¹⁷ Ê ma mậhò Thê Sãsê Byacê hó. Ê ki ithyóithya zũklyázũklỏ thĩ ná tẻmậtẻcỏ yênuò pã. Prẻlu hekhuphũ tahe myãhtyenò lũ toto, thêgnênò lũ toto akhu-akhyê, a êsũ lũ to pã. Manárò thĩ thêgnêhỏ lũ, mẻtẻhẻrỏ a ohtwỏprẻ tỏkuõ ná thĩ rò a ki hyã dõ thĩ thẻplỏkũ pã. ¹⁸ Vã dya-okryãkyã thĩ to. Vã ki hyã khyẻthỹã dõ thĩỏ pã. ¹⁹ Taplỏphũ akũnuò, prẻlu hekhuphũ tahe myãhtye pã vã to. Manárò thĩrỏ, thĩ ki myãhtye vã pã. Vã htwỏprẻ akhu-akhyẻrỏ thĩ ki htwỏprẻ kuỏ pãpã. ²⁰ Bĩnuòtỏnyẻ pãnuò, thĩ ki thêgnẻ ná vã o dõ vãphẻ akũ rò thĩ o dõ vãkũ rò vã o dõ thĩkũ pã. ²¹ Kayã tởprẻprẻ dõ a pủmanĩ vã tẻmemyãngỏ yêtahe, rò a krwỏ ohtwỏprẻ tahe nuòma mậhò kayã tởprẻ dõ a mọ mậhỏ vã hó. Kayã dõ a mọ vã nuò vãphẻ ki mọnĩ lũ pã. Vãrỏ, vã ki mọnĩkuỏ ẻ pã rò vã ki dyêluõ shyẻklỏ cỏ ẻ ná vãnẻ pã.”

²² Yẻtỏphuoỏ Juda (Juda Iscariot mậto) hẻ, “Byacê, nẻ thẻzũ dyêluõ pẽ pẽ ná nẻnẻ tadủrỏ mamẻtẻrỏ nẻ dyêluõ tuỏpẻkũỏ prẻlu hekhuphũ tahe to mẻtẻ?”

²³ Byacê Jesũ hêsũ kạkhyẻ lũ, “Lỏ kayã dõ a mọ vã tahenuò, a ki mẹ phũ vã hẻ lũ nuò pã. Vãphẻ ki mọnĩ ẻthĩ pã, rò pẻ ki hyã dõ ẻthĩ a o pã rò pẻ ki hyã isỏ o cỏ pẻhipẻphỹã dõ a thẻplỏkũ pã. ²⁴ Kayã tởprẻprẻ dõ a mọ vã to nuò, a nĩdã vã tẻithyóithya to. Ngỏ dõ thĩ nĩhuỏ yêtahe nuòma vãngỏ nĩdũ mậto. Mậdũ phẻ dõ a nõhyã vã yẻtỏprẻ angỏ prẻ.

²⁵ “Bĩ vã okuỏpã ná thĩ khỏnyãkhẻ yẻ, vã hẻsoluỏ pẻhỏ thĩ tẻyêtahe hó. ²⁶ Manárò, phẻ ki nõhyã pẻ thĩ prẻmẻcwỏ thĩ Thê Sãsê Byacê ná vãmwi pã. Ê ki ithyóithya pẻ thĩ tẻlỏ- plĩ pã, htuỏtỏ lỏ tẻ dõ vã hẻtuõhỏ thĩ tahenuò, a ki dyẻthẻnẻ kạkhyẻ khyẻthỹã thĩ pã. ²⁷ Vã dyãkyã pẻ thĩ thẻplỏ a tẻkacủkabẻ hó. Rò vã dyẻ pẻ hó thĩ vã tẻkacủkabẻ hó. Vã dyẻ thĩ yênuòma athỹaná prẻlukayã dyẻ thĩ nuòtahe mậto. Thẻplỏkũ thẻplỏkyã tã lahyã tãmẻ. Thẻisẻ tã lahyã tãmẻmẻ.

²⁸ “Thĩ nĩhuỏ htuõhỏ vã hẻ thĩ, ‘Vã cuỏkyã thĩlẻ pã tadủrỏ vã ki kạtỏkuỏ khyẻthỹã thĩ pã.’ Vã kírẻ cuỏ dõ phẻ a o pã, vã hẻ thĩ phũyênuò, thĩ ki mọ vã hêrỏ thĩ thẻkrủ prẻ, mẻtẻhẻrỏ vãphẻ nuò adukỏ ná vã. ²⁹ Shẻ- a htwỏhtyahỏ pãnuò, thyáphũ thĩ ki zũe agnẻnuòrỏ, vã hẻsỏ one pẻ cóhỏ thĩ bĩ a htwỏhtya tyahítỏ yênuò hó. ³⁰ Vã ki hẻbẻ nyẻnyẻ ná thĩ nuòma ashuỏakhẻ o ẻ pậtohỏ. Khĩnẻricỹã khukỏ Satan dõ a pỏ hekhu yẻtỏduỏnuò, a kírẻ hyãhỏ. A tẻtaryẻshyosỏ yẻnuò, a mẹ pẻ ná vã to. ³¹ Thyáphũ prẻlu hekhuphũ ki thẻgnẻhyã lahyã ná vã mọ phẻ agnẻnuò, vã mẹ tỏtủprẻ phũ phẻ mệhyã vã ngỏ nuòtahe prẻ.

“Cuỏ-! Pẻ htecuỏhỏ pỏ!”

15

Jesũ Ma Thỏbithẻmỏ A Mậlakỏ Tỏmỏ

¹ “Vã ma thỏbithẻmỏ dõ a mậlakỏ tỏmỏ, vãphẻ ma prẻbyacẻ. ² Thỏbithẻphỹã dõ a icủ ná vã rò athẻaphỏ htỏo tahenuò, ẻ ki pặkyã lỏ pã. Aphyã dõ athẻaphỏhte tahenuò bẻbẻ, thyáphũ a ki thẻthẻ ẻhtyapỏ agnẻnuò a mẻlặkyã lỏke aphyã tahe. ³ Thĩ mwỏplibủphuoỏ hỏ ná vãlặvãngỏ dõ vã hẻ pẻ thĩ yẻ akhu-akhyẻ prẻ. ⁴ Okỏsỏma lahyã dõ vãkũ rò vã ki

oklòsòma dǒ thĩkũ pǎ. Thòbìthèphyǎ tǒphyǎphyǎ dǒ a osóicũma ná vǎ to nuô, a thèntyacyǎ nĩdyédũ ané tǒphyǎ~ to. Phũnuôhó thĩ ki oklòsòma dǒ vǎkũ to hénuô, thĩ thèhtebe cyǎ thòthè dǒ a mǎdũ mètèryǎ yènuô tǒprè~ to.

⁵ “Vǎ ma thòbìthèmǒ, thĩ ma aphyǎ tahe. Kayǎ dǒ a ki-o kisorò dǒ vǎkũ rò vǎ ki-o kisorò dǒ èthĩ akũ tahenuô, èthĩ ki thèntyaphòhtya ényacó pǎ. Mètèhèrò thĩ ki o ícũ ná vǎ to hénuô, thĩ męcýǎ tẹ tǒcǒ~ to. ⁶ Kayǎ tǒprèprè dǒ a oklòsòma dǒ vǎkũ to nuô, athyaná thòphyǎ dǒ ù vĩhtekyǎ è dǒ aklǒ, rò a nókýákrákyǎ tahe nuôprè. Thòphyǎ phũnuô tahenuô, ù ihtuòplǒ è rò ù vĩnuòkyǎ lũ dǒ mikũ rò ù isúũkyǎ è prè. ⁷ Thĩ ki oklòsòma dǒ vǎkũ, rò vǎlǎvǎngó ki osóklǒma dǒ thĩkũ kihèrò thĩ thèzũkwĩ ítètè~ bèbè nuô, vǎ ki dyé thĩ pǎ. ⁸ Dǒ thĩ thèntyaphòhtya é thòthè dǒ a mǎhó mètèryǎ yètahe akhu-akhyè, ù ki mǐlĩmètakhèhtya vǎphè pǎ. Dǒ thĩ thèntyae phũnuô akhu-akhyè thĩ dyèluòhó ná thĩ htwǒ vǎ khòpacè tahe hò.”

⁹ “Vǎ mọkuǒ thĩ phú vǎphè mọ vǎ nuô, khònyǎrò oklòsòma lahyǎ dǒ vǎ tẹmọ akũ yènuô ní-. ¹⁰ Thĩ ki nĩdǎ cǔe vǎ tẹmekyǎngó yètahe hénuôma thĩ oklòsòma hó dǒ vǎ tẹmọ akũ hó. Thĩ ki mę phuyé hénuôma a thyáhó ná vǎ nĩdǎ vǎphè angó rò vǎ oklòsòma dǒ a tẹmọkũ yènuô hò. ¹¹ Thyáphũ thĩ ki thèluòphòphũ thyákuǒ phú vǎ thèluòphòphũ yè agnènuô, vǎ hésoluǒ pẹ hó thĩ hó. ¹² Mọ nĩdyé lũ tǒprè ná tǒprè phú vǎ mọ nĩdyé thĩ yènuô ní-, yéma mǎhó vǎ tẹmekyǎngó hó. ¹³ Tẹmọ dǒ aduklǒlǒ ná kayǎ tǒprèprè dǒ a khyáthyèkyǎ có athé dǒ a khòbóthýó tahe agnènuô a o pǎ to hó. ¹⁴ Thĩ ki mę phú vǎ mekyǎ thĩ ngó yè hénuôma, thĩ htwǒhó vǎ khòbóthýó hó. ¹⁵ Vǎ é pǎ thĩ ná lulé to hó, mètèhèrò lulé hénuôma a thègnè nĩdyé kuǒ abyacè atẹmę ari-akya to. Vǎ ki ékhó hó thĩ ná thĩ ma vǎ khòbóthýó tahe hó, mètèhèrò lǒ~ vǎ nĩhuǒ tẹ dǒ vǎphè a o tahenuô, vǎ hésoluǒ pẹlǒhó thĩ hó. ¹⁶ Thĩ nwóhtya vǎ mǎto. Vǎ nwóhtya thĩ rò vǎ dyahtyahó thĩ dǒ thĩ ki htecuǒ lahyǎ rò cuǒ thèntyaphòhtya é lahyǎ. Vǎ dyahtyahó thĩ ná thĩ ki thèicũmatuǒ lahyǎ dǒ atadũ. Thĩ ki męphũnuô túma thĩ kwĩ ítètè~ bèbè, thĩ ki kwĩ ná vǎmwĩ hénuô, phè ki dyé thĩ pǎ. ¹⁷ Vǎ tẹmekyǎngó yènuôma mǎhó mọ nĩdyé lũ tǒprè ná tǒprè yènuôhó.”

Prẹlu Hekhuphũ Ki Thèhte Byacè Jesũ A Khòpacè Tahe Pǎ.

¹⁸ “Prẹlu hekhuphũ tahe ki thèhte thĩ hèrò tanęhtya tuǒbè lahyǎ ná a thèhte rẹhtuòhó vǎ nuô ní-. ¹⁹ Thĩ ki thyaná prẹlu hekhuphũ yètahe hénuô, a ki mọ nĩdyé thĩ phú èthĩ kayǎ nĩdũ nuòtahe pǎ. Manárò thĩ rò, thĩ khódũ ná èthĩ hó. Vǎ nwóhtekhókyǎ hó thĩ dǒ prẹlu hekhuphũ tahe aklè hó. Èthĩ thèhte thĩ akhǎshyèkhǎryǎ ma mǎhó dǒ thĩ yǒ khódũ ná èthĩ hó, htuòta vǎ yǒ nwóhtekhókyǎ hó thĩ ná èthĩ yè akhu-akhyèrò èthĩ thèhtethéhá hó thĩ hó. ²⁰ Thèntęhtyabè lahyǎ ngó dǒ vǎ hé pẹ thĩ, ‘Lulé duklǒlǒ ná abyacè nuô a o tǒprè~ to,’ yènuô ní-. Èthĩ męcýmęcý htuòhó vǎ akhu-akhyè, a ki męcýmęcý kuǒ ke thĩ pǎ. Èthĩ ki cǔe nĩdǎ htuòhó vǎngó hénuô, a ki cǔe nĩdǎ kuòdũ thĩngó pǎ. ²¹ Thĩ htwǒ vǎ khòpacè akhu-akhyè prẹlu hekhuphũ tahe ki męcý thĩ pǎ, mètèhèrò èthĩ thègnè lahyǎ phè dǒ a nõhyǎ vǎ yènuô tǒprè to. ²² Vǎ ki hyǎ hésodónyǎ pẹ èthĩ to kihénuô, Cómarya dya ná èthĩ tẹthũ to. Manárò khònyǎyè vǎ hyǎ hésodónyǎ luǒ pẹ èthĩ akhu-akhyè, aléhé siplé nĩdyé angó ná atẹthũ agnènuô a opǎ tǒmũ~ to hó. ²³ Kayǎ dǒ a thèhte vǎ nuô a thèhte tuǒkuòhó vǎphè hó. ²⁴ Tẹmę tẹprǒtẹprya dǒ ù męcýǎ tǒprè~ to yètahenuô, vǎ ki dyèluǒ dǒ èthĩ aklè to hénuô, èthĩ tẹthũ o takhyǎ~ to. Manárò, khònyǎyè, èthĩ myáhtye tẹmę tẹprǒtẹprya yètahe rò a thèhte lǒplĩ hó vǎ ná vǎphè hó. ²⁵ Manárò yènuôma, èthĩ mǐlǐmębǎhtya pẹhó phú lisásè héo htuòhó, ‘Vǎ mę thèhtethèhánó èthĩ ná vǎnè tǒcǒ~ to tadũrò èthĩ thèhte vǎ.’”

²⁶ “Vǎ ki nõhyǎ prẹmęcwótẹ dǒ a o dǒ phèo yènuô tǒprè dǒ thĩ o pǎ. È ma tẹmǎtẹcǒ a Thè Sǎsè Byacè dǒ a o dǒ phè a o hyǎ. Shyé~ a hyǎtuǒ pǎnuô, a ki hésoluǒ pẹ thĩ ná vǎrivǎkyǎ pǎ. ²⁷ Thĩ otǒkuǒ ná vǎ dǒ akhǎshyèkhè pǎ có akhu-akhyè thĩ bè hésó pẹ kuǒũ ná vǎrivǎkyǎ ní-.”

16

¹ “Thyáphũ thĩ ki vĩkyǎ tǎ thĩ tẹzũtẹnyǎ tǎmẹ nuô, vǎ hésoluǒ lǒpẹ htuòhó thĩ tẹyètahe hó. ² ù ki vẹhtekyǎ thĩ dǒ tẹcǒbèhǒ tahe aklǒ pǎ. Kayǎ dǒ a męthyè thĩ tahenuô a tanę

nidyé ané, 'Pè mẹ hó Cómarya atèmẹ hó,' shuókhě phúyènuô, a ki hyātuố pã. ³ A cuố mệtuố lahyã phúyè mệtèhèrò èthi thègnèno phẻ tồphuo- to, htuòrò a thègnèno và tồphuo- to. ⁴ Shyé- tẹshuốtẹkhẻ hyātuốhỏ pã akhènuô, thì ki khyábẻ tẹcyếtẹcụ tahe pã. Thyáphủ thì ki thénéhtyabẻ tuố tẻ dó và dyerò one thì tẹyètahe agnènuòrò, và hẻso-one pẻ hò thì khỏnyáyẻ hó. Dỏ akhảshyékhẻ nuoma và yỏ okuố ná thì akhu-akhẻ và hẻsoluốno pẻhi thì to."

Thẻ Sảsẻ Byacẻ Atèmẹ

⁵ "Khỏnyàrò, và ki kahỏ dó prẻ dó a nõhyả và yẻtỏprẻ a o hó. 'Nẻ kẻrẻ cuốbítẻ tồphotẻ pãnuô,' thì sudyả và tỏprẻ- to. ⁶ Và hẻluố pẻ thì phúyẻ rò thì thẻplẻthẻzỏ lỏplẻ cỏ. ⁷ Ki hẻ lỏlỏ- ngỏ ma, và cuốkyả thỉlẻ ma aryả klỏlỏ cỏ dó thỉgnẻcỏ, mệtèhèrò và ki cuố to hẻnuô, prẻmẻcủ mỏhỏ Thẻ Sảsẻ Byacẻ yẻtỏprẻ hyả dó thỉo to. Manàrò và ki cuố hẻnuô, và ki nõhyảlyả ke lủ dó thỉo pã. ⁸ Bẻ Thẻ Sảsẻ Byacẻ hyātuốhỏ pã akhẻnuô, a ki dyẻthẻgnẻ pẻ prẻlu hekhủphủ tahe ná èthẻ mẻ tẻthủ pã, htuòrò a ki dyẻthẻgnẻ pẻ pỏ èthẻ ná tẻcỏtẻtẻ aklyả pã. Htuốto, a ki dyẻthẻgnẻ pẻkuốpỏ èthẻ ná Cómarya ki ciryả èthẻ pã. ⁹ Dỏ èthẻ zẻẻ và to akhu-akhẻ, a dyẻthẻgnẻhỏ èthẻ ná èthẻ tẻthủ o hó. ¹⁰ Mẻtẻhẻrò, và ki ka dó phẻ a o pã rò thì myáhtye pã và to akhu-akhẻ, Thẻ Sảsẻ Byacẻ ki dyẻthẻgnẻplỏ pẻ èthẻ ná tẻcỏtẻtẻ aklyảaklỏ pã. ¹¹ Cómarya ciryảhỏ khẻnẻricyả khuklỏ Satan dó a pỏ hekhu yẻtỏduố hò akhu-akhẻ, a dyẻ thẻgnẻplỏ pẻhỏ prẻlu hekhủphủ tahe ná Cómarya ki ciryả èthẻ pã hó.

¹² "Tẻ dó và thẻzủ hé pẻ pỏ thì tahenuô a o ẻlảpả, manàrỏ thì thẻgnẻplỏbẻ lỏhỏto. ¹³ Bẻ Thẻ Sảsẻ Byacẻ dó a dyẻluố tẻmátẻcỏ yẻ hyảpả akhẻnuô, a ki zủklyảzủklỏ pẻ thì ná lỏ tẻmátẻcỏ nuỏtahe pã. A ki hẻsoluố pẻ thì ná a tẻtanẻ nẻđủnuô mậto. A ki hẻsoluố pẻ thì phủ a nẻhuố hyảnẻ dó Cómarya a o nuỏtahe pã. A ki dyẻluố pẻ thì ná tẻ dó a htwỏhtya hỏto nuỏtahe pã. ¹⁴ Dỏ a hyả hẻsoluố pẻ thì ná lỏ a nẻhuố tẻ dó vảo nuỏtahe akhu-akhẻ, a ki mẻlẻmẻtakẻ và pã. ¹⁵ Lỏ- tẻ dó a o ná phẻ tahe nuỏma vậtẻ lỏ- plẻ hó. Túrò và hé pẻ thì ná Thẻ Sảsẻ Byacẻ ki hyả hẻsoluố pẻ thì lỏ- a nẻhuố tẻ dó và o nuỏtahe pã, phủnuố hỏnuố."

Tẻthẻplẻ Htwỏhtya Tẻthẻkrủ

¹⁶ "Nyẻtyato pãma thì myáhtyenỏ pã và to hó, manàrỏ nyẻtyato khyẻthẻyả pãma thì myáhtye khyẻthẻyả và pã."

¹⁷ A khỏpacẻ tahehe nuỏ, a sudyả nidyẻ lủ tỏprẻ ná tỏprẻ rò a hé lahyả, "A cuố hé tuố, 'Nyẻtyato pãma thì myáhtyenỏ pã và to hó, manàrỏ nyẻtyato khyẻthẻyả pãma thì myáhtye khyẻthẻyả và pã' a hé phúyẻnuỏma a thẻhẻ angỏlasỏ phứtẻ?" Htuòrỏ èthẻ hé lahyả, " 'Mẻtẻhẻrò và kẻrẻ cuố dó phẻ a o hó,' a hé phủnuỏma a thẻzủ hé angỏlasỏ phứtẻtẻ?" ¹⁸ Rỏ èthẻ ná èthẻ sudyả tadủ nidyẻ pảlủ, " 'Nyẻtyato pãma,' a hé yẻtỏmủ nuỏma a thẻhẻ ítẻ? A thẻzủ hé matẻnuô, pẻ thẻgnẻplỏ htwỏpỏto hó."

¹⁹ Byacẻ Jesủ thẻgnẻ dó èthẻ thẻzủ sudyả lủ tẻrẻtẻkyả yẻ akhu-akhẻyẻrỏ a hé èthẻ, "Vả hé pẻ thì, 'Nyẻtyato pãma thì myáhtyenỏ pã và to hó, manàrỏ nyẻtyato khyẻthẻyả pãma thì myáhtye khyẻthẻyả và pã,' yẻnuô và thẻ hé angỏlasỏ ítẻnuô thì sudyả nidyẻ khyẻlủ tỏprẻ ná tỏprẻ vậhẻto? ²⁰ Vả hẻcỏcỏ thì, bẻ prẻlu hekhủphủ tahe ki thẻkrủthẻlỏ tapủlủsủ cỏ pã akhẻnuô, thì kẻngủkẻhẻ lahyả pã. Dỏ và khyábẻ tẻcyếtẹcụ akhu-akhẻ, thì ki thẻplẻnebẻ nyacỏ pã, manàrỏ thì tẻthẻplẻnebẻ yẻnuô a ki htwỏhtya tapẻkhỏ pẻke thì ná thì tẻthẻluốphỏphủ pã. ²¹ Athẻyảnỏ prẻmỏ phủo hỏsẻ nuỏ pã. Bẻ a hỏsẻ akẻ, a khyábẻ tẻsỏphỏsỏryả tadủrỏ bẻ aphủohỏ akhẻnuô, a sỏtapỏkyả a tẻsỏphỏsỏryả tahe, mẻtẻhẻrỏ aphủonẻ pacẻphủ tỏprẻ dó hekhủyẻ akhu-akhẻ a thẻkrủthẻlỏ hyả pã. ²² Tẻ ki htwỏhtya thẻyảkuốđủ ná thì phúyẻnuô pã. Khỏnyàrỏ thì ki thẻplẻnebẻ pã, manàrỏ và ki myáhtye khyẻthẻyả thì pã rò thì ki thẻkrủthẻlỏ nyacỏ pã. Htuốto ủ phẻyẻkyả cyả pã cỏ thì tẻthẻkrủthẻlỏ tỏprẻ- cỏto pã. ²³ Bẻnuỏtỏnyẻ pãnuô, thì sudyả pã cỏ và tỏcỏ- to hó. Vả hẻcỏcỏ thì, thì ki kwẻ vậphẻ ítẻtẻ- bẻbẻ, thì ki kwẻ ná vậmwẻ hẻnuô, vậphẻ ki dyẻ thì pã. ²⁴ Tuốkhỏnyả yẻnuô, thì kwẻ ná vậmwẻ tỏcỏ- to. Kwẻ lahyả, thì ki nẻbẻ pã. Rỏ thì ki nẻbẻ lỏbả cỏ tẻthẻluốphỏphủ pã.

Tẻmẻpẻ Hẻkhu

²⁵ “Vả hébè pẹ ̄ thĩ tẹ̀yẹtahe ná ngókháko tahe. Manàrò shuókhě dỏ và lo hébè pã ná ngókháko to nuò, a ki hyátuõ pã. Và ki hẹluõlĩ pẹlỏ thĩ ná vậphẻ ari-akyã pã. ²⁶ Bĩnuòtónyẻ pãnuò, thĩ kwicỏbẻhẻta lahyã ná vãmwi pã. Rò và lokwi pẹ pã dỏ thĩgnẻ to. ²⁷ Mẻtẻhẻrỏ vậphẻ mọnĩ thĩ ná anẻ nỉdủcỏ. Dỏ thĩ mọnĩ hó và, thĩ zủenủ hó và ná và o dỏ phẻ a o hyã akhu-akhẻ, a mọnĩ hó thĩ hó. ²⁸ Vả o dỏ phẻo hyã rò và hyãlyã dỏ hekhuyẻ. Khỏnyàrỏ và ki htekaყã dỏ hekhuyẻ rò và ki kaყhẻ khyẻthýã dỏ vậphẻ a o.”

²⁹ Yẻtỏphủỏrỏ a khỏpacẻ tahe hé lủ, “Khỏnyã rỏ nẻ hébẻ pã ná ngókháko to rỏ a plỏryãlã. ³⁰ Pẻ sudyã tyahĩ nẻ tỏcỏ- to tadủrỏ nẻ thẻgnẻ lỏrẻdủhỏ tẻ dỏ pẻ kỉrẻ sudyã nẻ nuỏtahe hó. Phủnuỏrỏ khỏnyãyẻ pẻ thẻgnẻ ná nẻ thẻgnẻ lỏ tẻpwtỏcỏ. Dỏ nẻ thẻgnẻ phủyẻ akhu-akhẻ, pẻ zủẻ ná nẻ o dỏ Cỏmarya a o hyãlyã mãyã hó.”

³¹ Rỏ Byacẻ Jesủ sudyã ẻthĩ, “Khỏnyàrỏ thĩ zủẻ mảlakỏ hó nuỏ-? ³² Manàrỏ shuókhẻ dỏ thĩ ki klyapruỏklyapryã lỏ pã, rỏ thĩ ki kaყã lahyã dỏ thĩhi tỏprẻ ná tỏprẻ nuò, a ki hyátuõ pã. Hẻtẻtẻ- ma a hyátuõ cỏhỏ. Thĩ pwỏ- tỏprẻ ki dya-okyã tủdủ và pã. Manàrỏ và otủdủ mậto, mẻtẻhẻrỏ vậphẻ okủ ná và.”

³³ “Thýáphủ thĩ ki nủẻ tẻthẻplỏ kacủkabẻ agnẻnuò, và hé pẻ htuỏ lỏ hó thĩ lỏ- yẻtahe hó. Dỏ thĩ htwỏhtyãhỏ tẻtỏcỏ- tuỏ ná và akhu-akhẻ, thĩ nủẻhỏ thẻplỏ a tẻkacủkabẻ hó. Dỏ hekhu yẻnuò, thĩ ki myãhtyẻbẻ ná tẻpyátẻsẻ tẻcyẻtẻcủ pã, manàrỏ dyashyodyasỏ lahyã thĩ thẻplỏ nỉ-. Vả mẻpẻ htuỏhỏ hekhunẻkhu a taryẻshyosỏ yẻtahe hó.”

17

Byacẻ Jesủ Kwicỏbẻ Nỉdyẻ Agnẻ

¹ Byacẻ Jesủ hẻhtủ phủyẻ rỏ a tủhtyã dỏ mỏkhu rỏ a kwicỏbẻ rỏ a kwỉ phủyẻ,

“Phẻ-, shuókhẻ hyátuõhỏ. Thýáphủ và ki mẻlĩmẻtakhẻ htyaluỏ nẻnuò, mẻlĩmẻtakhẻ mỏ và mậdủ nẻ phủkhủyẻ. ² Mẻtẻhẻrỏ thýáphủ lỏ- kayã dỏ nẻ dyẻ và tahe ki nủẻ thẻhtwỏprẻ tacủprẻ agnẻnuò, nẻ dyẻ htuỏlỏhỏ và tẻtaryẻshyosỏ dỏ và ki pỏ lỏ kayã yẻtahe hó. ³ Cỏmarya mảma tủ nẻ tỏprẻprẻ, rỏ kayã dỏ a thẻgnẻ nẻ rỏ a thẻgnẻ ná và ma Jesủ Kristủ dỏ nẻ plwỏhyã lủ tỏprẻ tahe nuỏma mậhỏ tẻthẻgnẻ dỏ a dyẻ ẻthĩ thẻhtwỏprẻ tacủprẻ hó. ⁴ Vả mẻ pẻ htuỏlỏ hó nẻ tẻmẻ dỏ nẻ nỏmẻ và nuỏtahe akhu-akhẻ, và mẻlĩmẻtakhẻ hó nẻ dỏ hekhuyẻ hó. ⁵ Phẻ-, phủ và tẻlĩtẻtakhẻ otỏkuỏ ná nẻ dỏ hekhu htwỏhtyã tyahító pã akhẻnuò, dyẻkhyẻmỏ và tẻlĩtẻtakhẻ yẻnuò dỏ nẻnyẻhyã khỏnyãyẻ to.”

Byacẻ Jesủ Kwicỏbẻ Pẻ Dỏ A Khỏpacẻ Tahe Agnẻ

⁶ “Kayã dỏ nẻ nỏhtekhỏ ẻthĩ dỏ hekhuyẻ rỏ nẻ dyẻ ná và tahenuò và dyẻluỏ pẻhỏ ẻthĩ ná nẻ hó. ẻthĩ tahe nuỏma nẻtẻ hó. ẻthĩ tahenuò, nẻ dyẻ ná và rỏ ẻthĩ nỉdả lahyã nẻngỏ. ⁷ Khỏnyàrỏ lỏ- tẻ dỏ vậhẻ vảmẻ yẻtahenuò, a o dỏ nẻo rỏ a hyã prẻnuỏ ẻthĩ thẻgnẻ hó. ⁸ Mẻtẻhẻrỏ, tẻrítẻkyã dỏ nẻ dyẻ và nuỏtahenuò, và dyẻ ná ẻthĩ rỏ ẻthĩ phýẻsủ htuỏhỏ. ẻthĩ thẻgnẻ tẻtẻ hó ná và o dỏ nẻ o hyã rỏ ẻthĩ zủẻ ná nẻ nỏhyã và. ⁹ Vả kwicỏbẻ pẻ dỏ ẻthĩ agnẻ. Vả kwicỏbẻ pẻ prẻlu hekhupủ nuỏtahe agnẻ mậto. Manàrỏ kayã dỏ nẻ dyẻhỏ và tahenuò, nẻtẻ akhu-akhẻ, và kwicỏbẻ pẻ dỏ ẻthĩgnẻ. ¹⁰ Lỏ- a o ná và tahenuò, nẻtẻ hó, rỏ lỏ- a o ná nẻ tahenuỏma, vậtẻ hó. Vả nủẻ dỉtủ tẻlĩtakhẻ dỏ ẻthĩ o. ¹¹ Vả o tadủ pã dỏ hekhuyẻ to, manàrỏ ẻthĩ yẻtahe kí o tadủpã dỏ hekhuyẻ pã. Vảrỏ, và ki kaყhẻ khyẻthýã dỏ nẻ o pã. Kỏ- Phẻ sảsẻ! Thýáphủ ẻthĩ ki olủ ná thẻplỏ tỏmẻ- cũ phủ và ná nẻ olủ ná thẻplỏ tỏmẻ- cũ akủnuò, takỏtakẻ bĩnỉdủ ẻthĩ ná nẻmwi dỏ aprỏapryã, nẻmwi dỏ nẻ dyẻ và yẻnuò nỉ-. ¹² Bỉ và otỏkuỏ ná ẻthĩ akhẻnuò, và takỏtakẻbỉ nỉdyẻ ẻthĩ hó, và opỏ myãkhwẻnỉ ẻthĩ ná mwi dỏ nẻ dyẻ và nuò hó. A lamẻkyã ná tỏprẻ- to. Thýáphủ lĩsảsẻ ki lỏbảhyã agnẻnuò, a lamẻkyã tủprẻ kayã nuỏtỏprẻ dỏ ủ dya one nyãhỏ ẻ dỏ a ki pyẻnyã pã nuỏtỏprẻ tủdủ prẻ.”

¹³ “Vả hyãhỏ dỏ nẻ o khỏnyã hó. Thýáphủ ẻthĩ ki olỏbả ná tẻthẻluỏphỏphỏ agnẻnuò, bỉ và opả bỉ hekhuyẻ akhẻ, và hẹluỏ pẻ hó ẻthĩ ná tẻyẻtahe hó. ¹⁴ Vả dyẻthẻgnẻ pẻhỏ ẻthĩ ná nẻlẻnẻngỏ, rỏ kayã dỏ a zủẻ và to tahenuò, a thẻhtẻhẻhỏ lỏ ẻthĩ mẻtẻhẻrỏ phủ và oỉcủtẻ ná hekhu to nuò, ẻthĩ thýakủ hó ná và akhu-akhẻ, ủ thẻhtẻhẻhỏ lỏ ẻthĩ. ¹⁵ Vả

kwicóbě ná phyéhte taphăkyă êthi ná hekhuyê phúnuô mătô. Mătôkhónuô, và kwicóbě ná nê ki takótakê bini êthi ná kayăcyê kayăricyă dô ù é lủ ná Satan yênuô tôduô. ¹⁶ Phú và oicútô ná hekhu to nuô, êthi thyăkuôđú ná và hó. ¹⁷ Męsăsê khòđú êthi ná nêlănêngô dô acó yênuô ní-. ¹⁸ Phú nê nõhyă và dô hekhu yênuô, và nõcuôhó êthi dô hekhuphú yêtahe a o hó. ¹⁹ Thyáphú êthi ki besăsê kuô lahyă athê ná nêlănêngô a tēmătêcô yênuô rò, và dyélya lólátakli htuôhó và thêhtwôprê dô êthi akhălê hó.”

Byacê Jesú Kwicóbě Dô Prêzútêphú Tahe Agnê

²⁰ “Vă kwicóbě pê tú và khôpacê yêtahe agnênuô mătô. Êthi yêtahe cuô khyáthê pă rò kayă dô a nỉhuô rò a zũenyăe kạ kuô và pă tahe agnêbêbê, và kwicóbě pê tộkuô lỏ dô êthignêgnê. ²¹ Kô- phê, phú nê o dô vắkủ, rò và o dô nệkủ yênuô, thyáphú êthi lỏ- plỉ ki okuôđú lủ ná thêplỏ tòmétuô rò, và kwỉ thêzũhtya hó nê hó. Htuôto thyáphú prêlu hekhuphú tahe ki zũe ná nê nõhyălyă và nuôrò, và kwicóbě ná êthi ki okuôđú dô pêkủ ní-. ²² Thyáphú êthi ki olủ ná thêplỏ tômê- cũ phú và ná nê olủ ná thêplỏ tômê- cũ akủnuô rò, và dyê hó êthi tẻlítẻtakhê dô nê dyê và yênuô hó. ²³ Thyáphú êthi ki thêplỏ icủryă lủ tòmétuô agnê, htuôto thyáphú prêlu hekhuphú tahe ki thêgnêhyă ná nê nõhyălyă và, rò nê mọnỉ prê dô a zũe và tahe phú nê mọnỉ và nuôrò, và o dô êthi akủ rò nê o dô vắkủ.”

²⁴ “Kô- Phê, kayă dô nê dyê ná và yêtahenuô, và o bítẻ tôphonuô, và thêzũ é okuô êthi bínuô. Và thêzũ dô êthi ki myáhtye và tẻlítẻtakhê dô nê dyê và yêtahe, mẹtẻhêrò, nê mọ pă và dô pẻ byălyă tyahỉ hekhu to akhê pă cỏ.”

²⁵ “Phê dô acóate-, prêlu hekhuphú tahe thêgnê nê to tadúrò và thêgnê nê, htuôto kayă dô a zũe và yêtahe thêgnê ná nê nõhyă và. ²⁶ Thyáphú nê tẻmọ vắyê ki o dô êthi akủ, htuôto thyáphú và ki okuô dô êthi akủ agnênuô, và dyêthêgnê pẻhó êthi ná nê, rò và ki dyêthêgnê plehyă pẻ pỏ êthi ná nê pă,” Byacê Jesú kwicóbě rò a hé phúnuô.

18

Ủ Isẻtặkyă Byacê Jesú Rò Ủ Pủ Lủ

(Matteo 26:47-56, Marko 14:43-50, Luka 22:47-53)

¹ A kwicóbě htuôrò è ná a khôpacê tahe htecuôbẻ Kidro lyăzặkră nuôtỏbỏ. Dỏ lyă bẻẻ nuô, olivaphê prẻlẻ otỏlẻ. Rỏ è ná a khôpacê tahe cuổnuô lahyă bínuô.

² Byacê Jesú ná a khôpacê tahe cuô myáhtye tặsủ tamỏmỏ nỉdyẻ lủ bí khălẻ nuôtỏphỏ akhu-akhẻ, Juda dô a isẻtặkyă Byacê Jesú yẻtỏprẻnuô, khălẻ nuôtỏphỏ ma a thêgnẻ prẻ.

³ Phúnủrỏ, Juda cuô dô prẻnuô tỏlẻkhu. Rỏ bwídukhu tahe ná Pharisẻophủ tahe nõhyă tộkuô Roma klyẻphủ tahe ná klyẻphủ dô a opỏ tẻlủhỏđủ nuỏtahe ná Juda. Êthi phyẻhyănỉ mikỏ thỉtahe, mikỷă tarẻbỏ tahe ná takủtảbẻ tahe.

⁴ Tẻ kớẻ htwỏhtya anẻ ná Jesú phútẻ nuô, a thêgnẻ lỏplỉ akhu-akhẻ a hyătỏ êthi rò a sudyă êthi, “Thỉ myápủ ụpẻ?”

⁵ Êthi hẻsủ lủ, “Pẻ myápủ vỉ Nazarẻphủ Jesủ,”

A hé rò Jesủ hẻsủ êthi, “Vă ma êhỏ.” Rỏ Juda dô a isẻtặkyă lủ nuôtỏprẻ ihtỏ tộkuô ná êthi bínuô. ⁶ Bí Byacê Jesủ hé êthi, “Vă ma êhỏ,” akhẻnuô, êthi thyẻkặkhyẻ rò a lakhútặ lỏ dô hekhu.

⁷ Yẻtỏphuỏrỏ Byacê Jesủ sudyă khyẻthỷă êthi, “Thỉ myápủ ụpẻ?”

Rỏ êthi hẻsủ, “Pẻ myápủ vỉ Nazarẻphủ Jesủ,” a hẻsủ lahyă phúnủđủ.

⁸ “Vă héhtủđỏ thỉ ná và ma êhỏ. Thỉ ki myápủ mặ và hẻrỏ plwỏkặkyă kayă dô arủ nuỏtahe,” a hẻsủ êthi phúnủđủ. ⁹ Tẻhẻbẻ yẻtỏmủnuô, a mẻ lỏbắhtya ngỏ dô a héhtủđỏ, “Kayă dô nê dyẻ và tahenuô, a lamẻkyănỏ tỏprẻ- to,” yẻnuôhỏ.

¹⁰ Yẻtỏphuỏrỏ Simonẻ Petru dô a phyẻhyănỉ nẻ tỏbẻ yẻtỏprẻ bắhte anẻ rò a pặtặkyă bwídukhuỏ a prẻmẻtẻphủ tỏprẻ a khălẻkủđỏ cỏhtwỏ tỏkyẻ. Kayă yẻtỏprẻnuô amwỉ ná Malko.

¹¹ Rỏ Byacê Jesủ hé Petru, “Rỷănuô đwỏkyă nẻ nẻ dô aklokủ nuô. Tẻcyẻtẻcủ abẻlỏ dô vắphẻ nõđ vắyẻ nuỏma, và tỏ ô nyỏ ta ẻ?”

Ů Ěhyã Byacè Jesũ Dõ Anna Anyěhyã

(Matteo 26:57,58, Marko 14:53,54, Luka 22:54)

¹² Htuõrò Roma klyěphũ ná èthi klyěkhuklò tòprè ná Juda klyěphũ dõ a opò tẹlũhõdu tahe pũ cõklõma lõ Jesũ. ¹³ Rò a é cuõ rẹlõ lũ dõ Anna ahi. È ma Caipha aprẹ. Caipha ma bínuo tônakũ a htwo bwiðukhulõ hó. ¹⁴ Caipha ma kayã tòprè dõ a dyé thẹgnécwõ pẹ Judaphũ khuklòkhuklyã tahe, “Phũ- ná kayã lõ- plĩ ki thyělõ nuõ, kayã yětòprè ki thyěkyã nuõma aryáklõ” a hé phũnuõ.

Petru Htébíkyã Ná Vã Thẹgněno Jesũ To.

(Matteo 26:69-70, Marko 14:66-68, Luka 22:55-57)

¹⁵ Simonè Petru ná Jesũ a khõpacẹ dõ aruõ tòprènuõ, a krwõcuõkuõ Byacè akhyě. A khõpacẹ dõ aruõ yětòprènuõ, bwiðukhulõ yětòprè thẹgně tạtẹ lũ akhu-akhyě a cuõnuõkuõ ná Byacè Jesũ dõ bwiðukhulõ yětòprè ahi vĩkũ. ¹⁶ Manárò Petru ihtò okyã dõ lõkadãklõ prẹ. A khõpacẹ dõ aruõ dõ bwiðukhulõ thẹgně lũ yětòprènuõ, a htekyě rò a htehé prẹopõ lõkadã prẹmòphũ yětòprè rò a ẹnuõ Petru yě dõ hivĩkũ.

¹⁷ Prẹmòphũ opõ kadã yětòprè hé Petru, “Nẹ ma nẹ otõkuõ dõ Jesũ hénuõ tòprè a khõpacẹ nuõtahe aklẹ tòprè hó, vãhéto?” Rò a hẹsũ lũ, “Vã mạto.”

¹⁸ Yõ kẹrõ rò prẹmẹtẹphũ tahe ná klyěphũ dõ a opò tẹlũhõdu tahe ihtõswĩ tavã lõplĩ mi. Rò Petru ihtõswĩ tõkuõ mi ná èthi.

Bwiðukhulõ Tòprè Cẹmyã Jesũ

(Matteo 26:59-66, Marko 14:55-64, Luka 22:66-71)

¹⁹ Bwiðukhulõ nuõtòprè sudyãmyã Jesũ ná a khõpacẹ tahe ari-akyã ná a tẹthyóithya tahe ari-akyã.

²⁰ Byacè Jesũ hẹsũ lũ, “Vã ithyõhuõ ithyóthwénõ ná ù to, vã ithyólãithyólĩ ù dõ kayã pwõ- tòprè anyěhyã prẹ. Lõ- Judaphũ tahe lẹhyã myãhtye tãsũ nĩ lũ akhãlẹ dõ tẹcõbẹ hõkũ nuõ bèbẹ, dõ tẹlũtyã hõkũnuõ bèbẹ vã ithyó ù pwõ- tòphuõ cõ. ²¹ Phũnuõrò nẹ cuõ sudyãtuõ vã mẹtẹ? Sudyãkuõ kayã dõ a nĩhuõ vã tẹdõnyã nuõtahe kõkõ. Vã dõnyã pẹ èthi kryã- mẹtẹ nuõ, a thẹgně lõplĩ prẹ,” Byacè Jesũ hẹkãkhyěsũ èthi phũnuõ.

²² Bĩ Byacè Jesũ hé phũyẹ akhěnuõ, klyěphũ opõ tẹlũhõdu dõ a ophũ bí lõkhãshyě nuõtòprè plyã lũ khãlĩshyě rò a hé lũ, “Nẹ cuõ hẹsũtuõ bwiðukhulõ yětòprè phũnuõ mẹtẹ?” A hé lũ phũnuõ.

²³ Byacè Jesũ hẹsũ lũ, “Vã ki hé thú hẹrò a thũkryã- ítenuõ, zũlũ pẹmyã vã, a ki tõ hẹrò mamẹtèrò nẹ cuõ plyãtuõ vã khãlĩshyě mẹtẹ?” A hẹsũ lũ phũnuõ. ²⁴ Htuõrò Anna cõklõma pãprẹ lũ rò a nõthũcuõ ù ná Jesũ dõ bwiðukhulõ Caipha hé yětòprè a o.

Petru Htébíkyãkhyě Jesũ

(Matteo 26:71-75, Marko 14:69-72, Luka 22:58-62)

²⁵ Simonè Petru iswĩlẹ tadũpã mi bínuõ. Rò kayã dõ aruõ tòprè hé lũ, “Nẹ ma ẹkhõpacẹ vãhéto?” A sudyã lũ.

Rò a hé kãkhyěsũ, “Vã mậ nãto.”

²⁶ Bwiðukhulõ a prẹmẹtẹphũ dõ apuõvyã ná Petru pãtũ lũ khãlẹkuõ nuõtòprè sudyã lũ, “Vã myãhtyenõ nẹ dõ olivaphẹ tarékũ nuõrò nẹ otõkuõ ná Jesũ vãhéto?” A sudyã lũ phũnuõ. ²⁷ Petru htẹsũ bíkyã khyěthya ná vã mạto a héhtuõhtuõ ná shyěphẹ i-uhyta.

Ů Ěcuõ Byacè Jesũ Dõ Khwĩ Pilato Nyěhyã

(Matteo 27:1-2, 11-14, Marko 15:1-5, Luka 23:1-5)

²⁸ Yětòphuõrò Judaphũ tahe o dõ Caipha hi rò a ẹcuõ lahyã Byacè Jesũ dõ Roma Khwĩ Pilato hõkũ. Èthi ẹcuõ lũ bí mõiĩ ròmũ akhěnuõ. Judaphũ tahe thẹzũ o mwõplĩthĩplo lahyã anẹ phũ èthi tẹcõbẹ lẹklõlẹkhya o nuõ. Phũnuõrò èthi nuõ lahyã dõ Khwĩ Pilato hõkũ to, mẹtẹhẹrò èthi ki nuõ hénuõ, ù dyée èthi tẹcuõtalwópwẹ asẹe mọhẹ yenuõ to. ²⁹ Phũnuõ akhu-akhyě, Khwĩ Pilato hte dõ hõklõ rò a myãhtye hẹbẹsũ ná èthi rò a sudyã èthi, “Thĩ cuõ dyatẹthũ lũ ná ítẹ akhu-akhyě tẹ?”

³⁰ Èthi hẹsũ, “A ki mẹtũ tẹ to rò pẹ ẹhyã lũ dõ nẹo takhyã- to,” a hẹsũ lũ phũnuõ.

³¹ Khwĩ Pilato hẹsũ èthi, “È cuõ nĩdyédũ lahyã rò cirya nĩdyédũ lahyã phũ thĩ tẹthyótẹthya onuõ.”

Manáro Judaphú tahe hésú lű, “Pẹ taryěshyosó dỏ pẹ bẻ cirya thyěkyá kayá nuô, a oto,” a hésú phúnuô. ³² A hé lahyá phúyẻ ma thyáphú a ki lỏbáhtya phú Byacẻ Jesú héone hékhokya ná a kírẻ thyẻ phúttẻ tỏcỏ pả nuôhỏ.

³³ Phúnuôrỏ Khwí Pilato nuỏ dỏ ahỏkủ rỏ a nỏẻnuỏ ử ná Byacẻ Jesú rỏ a sudyá lű, “Nẻ ma Judaphú akhwí tỏprẻ mảlakỏ ẻ?” phúnuô.

³⁴ Byacẻ Jesú hésú lű, “Yẻma nẻ tẻtanẻ héhte nỉdyẻdủ ẻ? Mảtorỏ kayá tỏprẻprẻ hyảdyá pẻ nẻ ná vảrikya ẻ?” A sudyá kạkhyẻsủ lű phúnuô.

³⁵ Rỏ Khwí Pilato hé lű, “Nẻ tanẻ vả ná Judaphú ỏ? Prẻ dỏ a thủhyá nẻ dỏ vảo tahe nuỏma nẻ myẻcỏphủ nỉdủ ná nẻ bwídukhu nỉdủ nuỏtahe prẻ. Nẻ cuỏmẻthủ kryá- ỉtẻtẻ?” Khwí Pilato sudyá lű phúnuô.

³⁶ Byacẻ Jesú hésú lű, “Vảhtyẻvảkẻ ma bí hekhuyẻ mảto. Ki a mả bí hekhuyẻ hénuô, thyáphủ vả ki tuỏdỏ Judaphú a khuklỏkhuklyá yẻtahe a takhukủ tẻmẻ nuô, vảkhỏ dỏ a krwỏkuỏ vả tahe ki vủsủ htuỏhỏ ẻthỉ kỏ. Phúnuôrỏ vảhtyẻvảkẻ ma bí hekhuyẻnuô mảto.” A hé phúnuô.

³⁷ Khwí Pilato hé lű, “Ki héphúnuô héro nẻ htwỏ khwí tỏprẻ hó nuỏ?” A sudyá lű phúnuô.

Byacẻ Jesú hésú lű, “Vả ma khwí tỏprẻ mảlakỏ phú nẻ hé nuôhỏ. Thyáphủ vả ki hẻsopẻ ử ná tẻmảtẻcỏ nuỏrỏ, vả hyả opacẻlyá dỏ hekhuyẻ hó. Lỏ- kayá okuỏ dỏ tẻmảtẻcỏ tỏkyẻ tahenuỏ a ki nỉdả vảngỏ pả.” A hé phúnuô.

(*Matteo 27:15-31, Marko 15:6-20, Luka 23:13-25*)

³⁸ Khwí Pilato sudyá lű, “Tẻmảtẻcỏ ma ỉtẻtẻ?” phúnuô. Rỏ Khwí Pilato htetỏ khyẻthýá dỏ Judaphú yẻtahe a o rỏ a hé ẻthỉ, “Vả kírẻ cirya ẻ agnẻnuỏ vả myảhtye atẻthủ tỏcỏ- to.” A hé ẻthỉ phúnuô. ³⁹ “Manáro phú thỉ tẻcỏbẻ alẻklỏ o ná bí thỉ mẻhỏ tẻcuỏtalwỏpwẻ akhẻnuỏ, vả plwỏhte pẻ thỉ kayá tẻ dỏ htỏkủ tỏprẻ pwỏ- tỏphủ. Phúnuỏrỏ ma thỉ thẻzủ plwỏhtekyá ‘Judaphú akhwídu yẻtỏprẻ’ ẻ?” A sudyá ẻthỉ phúnuô.

⁴⁰ Rỏ ẻthỉ ẻhtỏhtya lahyá, “Plwỏhte to. Plwỏhte dỏ Barabba nuỏ,” a hé lahyá phúnuô. Barabba ma prẻpủpẻ zẻplẻẻ ửtẻ tỏprẻ.

19

¹ Phúnuôrỏ Khwí Pilato ẻ Byacẻ Jesú rỏ a nỏẻmủ ử ná suplyẻ ỉplỉ. ² Klyẻphủ tahe ikhu tava thỏshýamỏ thyánả khuklwỏ nuỏrỏ a klwỏhtya pẻ ná Jesú. Rỏ a thyáhtya pẻ lű cạcỏ taphẻỏhtủ dỏ athýánả khwí lẻthýá yẻtỏba htuỏrỏ, ³ a hyảtỏ lű rỏ a hyảhẻ kạkhyẻkhyẻ hyảnyẻnyẻlủ, “Kỏ- Juda akhwídu, ohtwỏprẻ mỏnyẻ htủdủ nỉ-!” A hé lavilavỏ kanỉkano htuỏ lű phúnuô rỏ ẻthỉ plyá lű khảỉshýẻ.

⁴ Khwí Pilato hyảhte khyẻthýá rỏ a hé Judaphú tahe, “Thýáphủ thỉ ki thẻgnẻ lahyá ná vả cẻmyá ẻ rỏ vả myảhtye a mẻ tẻthủ tỏcỏ- to agnẻnuỏ, vả ki ẻhtelủ pẻ khyẻthýá thỉ bỉyẻ.”

⁵ Byacẻ Jesú klwỏhtenỉ khuklwỏ thỏshýá rỏ thýáhtenỉ cạcỏ taphẻỏhtủ tỏba rỏ htetỏ ẻthỉ. Rỏ Khwí Pilato hé ẻthỉ, “Yẻlẻ, ẻ ma kayá nuỏtỏprẻ hó.” A hé ẻthỉ phúnuô.

⁶ Bwídukhu tahe ná klyẻphủ dỏ a opỏ tẻlủhỏdu tahe myảhtye lủlủ, “Mủthýẻhtyakyá ẻ dỏ krusu dẻkẻ hihtủlo nuỏ, mủthýẻhtyakyá ẻ dỏ krusu dẻkẻ hihtủlo nuỏ,” a ẻhtỏhtya lahyá phúnuô.

Manáro Khwí Pilato hé ẻthỉ, “Écủ nỉdyẻdủ lahyá rỏ mủthýẻhtya nỉdyẻdủ lahyá dỏ hihtủlo nuỏ. Dỏ vảgnẻ rỏ, tẻthủ dỏ vả ki cirya ẻ nuỏ, vả cẻmyá ẻ rỏ vả myảhtye tỏcỏ- to,” a hé ẻthỉ phúnuô.

⁷ Judaphú tahe hé tadủ lahyá, “Pẻ tẻthýỏtẻthya o ná ẻ bẻthýẻ prẻ, mẻtẻhẻrỏ a dỏkwỏ lyá nỉdyẻ anẻ ná vả ma Cỏmarya aphủkhủ, a hé nỉdyẻ anẻ phúnuô.” A hẻhtya tadủ lahyá phúnuô.

⁸ Khwí Pilato nỉhuỏ pỏ ngỏphủyẻ rỏ a lé thẻisẻ hyảshyoshyo. ⁹ A kạ kanủ khyẻthýá dỏ ahỏkủ rỏ a nuỏ sudyá Jesú, “Nẻ obẻtẻ hyả?” Manáro Jesú hẻkạkhyẻsủ lű tỏcỏ- to. ¹⁰ Rỏ a hé Jesú, “Nẻ hẻkạkhyẻsủ vả tỏcỏ- to mẻtẻ? Vả nẻbẻ tẻtaryẻshyosỏ dỏ vả ki plwỏkyá nẻ ma a nỉnỉ, mảtorỏ vả ki mủthýẻhtyakyá nẻ dỏ hihtủlo nuỏma a nỉnỉ prẻ nuỏma nẻ thẻgnẻ to ẻ?” A hé lű phúnuô.

¹¹ Rò Byacè Jesù hêsù lù, “Còmarya ki dyètã nê taryëshyosò yê tonuô, nê ñîbè cyã to. Phúnuòrò kayã dõ a dyètãkyã vã dõ nê takhukù yêtahenuô, atêthù duklòlõ pã cõ ná nê.”

¹² Cãhtya bí a héhtuô phúnuô rò, Khwí Pilato yácú myápũ klyã dõ a ki plwòhtekyã Jesù. Manárò Judaphú tahe êhtò plehyã tadùpõ, “Nê ki plwòhtekyã kayã nuòtòprê hêma, nê ma Khwí Caesare akhòbòthyó máto. Kayã tòprêprê dõ a dákwo lyã ñidyé anê ná khwí nuô, máhó kayã dõ a htêsù Khwí Caesare hõ.”

¹³ Bí Khwí Pilato ñihuô êthi héphúyê akhênuô, a êhte Jesù rò a onyãtã dõ têtçirya lèonyã khãlê dõ ù ê, ù byãthye kayã lècuô ná lõ. Hebreo ngõ ma a hé, Gabbatha. ¹⁴ Bínuô tónyê ma atò bí mõtuduôkhê ù tari one têtçuoãtalwópwe agnê nuòtónyê.

Rò Khwí Pilato hé Judaphú tahe, “Yêlé thĩkhwí,” a hé êthi phúnuô.

¹⁵ Manárò êthi êhtòhtya lahyã, “Mêthyëkyã è, mũthyëhtyakyã lù dõ krusu díkê hihtũlo nuô.”

Rò Khwí Pilato sudyã êthi, “Thĩ thêzũ nõ mũthyëhtyakyã vã ná thĩkhwíyê dõ krusu díkê hihtũlo ê?”

Rò bwídukhu tahe hé, “Pê khwí oprétũ Khwí Caesare tòprê tuô. Pêkhwí dõ aruô ma a o tòprê- to,” êthi hé lahyã phúnuô.

¹⁶ Dókhyétadũ rò Khwí Pilato dyètãkyã Jesù dõ êthi atakhukù dõ êthi ki mũthyëhtyakyã lù dõ krusu díkê hihtũlo.

Û Mũthyëhtya Byacè Jesù Dõ Krusu Díkê Hihtũlo.

(Matteo 27:32-44, Marko 15:21-32, Luka 23:26-43)

Phúnuòrò klyèphú tahe pũcuôkyã Jesù. ¹⁷ Rò a zácuô ñidyédũ a krusu rò a htècuô dõ khuklòkrwí akhãlê. Khãlê yètòpho ma Hebreo ngõ hé, “Golgotha.” ¹⁸ Û mũthyëhtyakyã lù dõ krusu díkê hihtũlo bínuô. Û mũthyëhtya tõ lù ná kayã thényê, tókyê ná tòprêprê. Jesù rò a o dõ aklãmêkũ.

¹⁹ Khwí Pilato nõrà ù têtãmátèdyã aiplò rò a nõmũthyëhtya ù dõ krusu díkê hihtũlo. Êthi rá liplòyê, “Judaphú tahe akhwí, vĩ Nazarèphú Jesù” phúnuô. ²⁰ Û mũthyëhtya Jesù yènuô, a ophúprê ná vĩ akhu-akhyê, Judaphú tahe hómýã éla liyê. Rò liyènuô ù rão lõplĩ ná Hebreo ngõ dõ Judaphú hébè ñidyé yènuô, ná Latin ngõ ná Greek myècòphú angõ. ²¹ Prêlũtyã khuklò tahe hé Khwí Pilato, “Judaphú tahe akhwí, rãphúnuô tãmê. Rã taple khyèthya ná kayã yètòprê ma a dákwołyã ñidyé anê ná Judaphú tahe akhwí,” rá taple khyè phúnuô.

²² Manárò Khwí Pilato hé lù, “Tê dõ vã ráhtuôhó nuôma, a htuoôhó.”

²³ Bí klyèphú tahe mũthyëhtya htuoôhó lù dõ hihtũlo akhênuô, klyèphú thélwĩ yènuô a phyé Byacè Jesù hyeçã tahe rò, a ibê ñidyé lù tòprê tóba. Rò êthi phyé põ lù çacwõtũtũ dõ ù bõcũ tãhtũplũ prê lù rò ù léisèhtũ lù oto yètóba.

²⁴ Êthi tòprê ná tòprê hé ñidyélũ, “Pê htózê è to ha, ùpê tõ ñîbèpê pãnuô, pè bó têtbyãbwí tóçõ pól!” A hé ñidyé lù phúnuô.

Thyáphú lisàsèkũ ki lõhtyabãhtya rò têtwtõ anê phúyê prê. Lisàsèkũ hé, “Êthi ibê phyé ñidyé lahyã vãçã tahe hõ. Thyáphú êthi ki phyéñĩ vãçã rò a bó lahyã têtbyãbwí hõ.”*

Rò klyèphú yêtahenuô, a mē lahyã phúnuô hõ.

²⁵ Bí Byacè Jesù a krusu akhãshyènuô, Byacè amuõ ná Byacè amuõ apuõprèmò, ná Clopa amē Maria ná Magdalena dõkũmuõ Maria ihtò o lahyã bínuô. ²⁶ Bí Byacè Jesù myãhtye amuõ ná a khòpacê dõ a mõ ñidyé lù yètòprê ihtò ophũ ná lù akhê, a hé cuô amuõ, “Muõ-khõnyáyê kayã yètòprê ma a htwohó nêphú hõ,” a hé cuô amuõ phúnuô. ²⁷ Htuòrò a hé kuõke a khòpacê nuòtòprê, “Khõnyáyê vãmuõrò a htwohó nêmuõ hõ.” Cãhtya bínuô rò a khòpacê yètòprê éka-o Byacè amuõyê dõ ahĩ.

Byacè Jesù Thyê

(Matteo 27:45-56, Marko 15:33-41, Luka 23:44-49)

²⁸ A héhtuô phúnuô rò Byacè Jesù thègnê ná a mêtũlõhõ têtwpõ- tóçõ hõ. Rò thyáphú lisàsê ki lõbãhtya agnènuô, Byacè Jesù hé, “Vã thêó htyê” a hé phúnuô. ²⁹ Bínuô tòphonuô, htyèzãshye o tóthõ. Rò êthi klyacuõphyê têtóçõ dõ athyaná phyáplyê rò a cuõcyenuô dõ

* 19:24 19:24 Li Htuthèhtya 22:18

htyž̄ašhye thòkù rò a còklòma dõ thòphyã dõ ù é ná hyssòphyäyẽ aļò rò a tũdyahyatyã dõ Byacẽ a khãulo. ³⁰ Bí Byacẽ Jesũ puõmyã yẽ akhẽnuõ, a hé, “A htuõhõ.” Rò a khuklò tãngòkyã, htuõrò a dyelyãkyã athèplò htwõprẽ dõ Còmarya a takhukù.

Ū Sũ Lũřõ Ná Tabyã

³¹ Bínuõ tònýenuõ atõ ná mõnyẽ dõ ù taritaryã one shyéparõ Judaphú a Mõnyẽduõ nuõtõnyẽ agnẽ. Mõnyẽduõ yẽnuõma mãdũ Mõnyẽduõ dõ a tãtõ khódũ bí pwẽ dõ ù é ná tẽcuõtalwõpwẽ akhẽnuõ. Phúnuõrò Judaphú khuklòdu khusuhtũ tahenuõ, bí Mõnyẽduõ akhẽyẽ, èthi thẽzũ dya-o luõřõ yõtãhenuõ dõ krusu díkẽ hihtũlo. Thyáphú èthi ki thyẽprãnuõ rò, èthi cuõ kwĩ Khwĩ Pilato dõ a ki nõdòkẽkyã ù ná èthi nuõtahe akhapyã rò ki phyétãkyã èthi dõ krusu díkẽ hihtũlo. ³² Phúnuõrò klyẽphú tahe hyãdòkẽ rjẽlõ ù mũthyẽhtya tõná Jesũ yéthényẽ aklẽ tõprẽ. Htuõrò a cuõ dòkẽ kuõpõke a okyã nuõtõprẽ. ³³ Manárò bí èthi cuõtuõ dõ Jesũ o akhẽnuõ, èthi myãhtye ná a thyẽ htuõhõ akhu-akhyẽ a dòkẽ lũ khapyã tõkhõ- to. ³⁴ Manárò klyẽphú yõtãhe aklẽ tõprẽnuõ, a sũ Jesũ rjẽklẽ ná tabyã rò tõphuõtuõ thwi ná htyẽ sátãhte. ³⁵ Kayã dõ a myãhtye a htwõhtya phũyẽ tõprẽnuõ a hésoluõ pẽ ù. Rò a hésu luõřõ pẽ ù prẽ. A thẽgnẽ tãtẽ nĩdyẽ ná a hé yẽnuõma acõatẽ prẽ. Thyáphú thi ki zũẽ kuõũ nuõ, a hésoluõ pẽ thi prẽ. ³⁶ Thyáphú lisãsẽ ki lóbãhtya agnẽnuõ, tẽyõtãhe htwõhtya hõ. Lisãsẽkũ hé, “Akrwĩ ki lakẽnĩ tõbõ- to,”* a hé phúnuõ. ³⁷ Lisãsẽ dõ aruõtõpho hé põ, “Èthi sũ nĩdyẽlũ ná tabyã yõtõprẽnuõ, èthi ki myã lũ pã.”*

Ū Iluõ Jesũ

(Matteo 27:57-61, Marko 15:42-47, Luka 23:50-56)

³⁸ Htuõrò vĩ Arimatheaphú Joseph cuõkwĩ Jesũ aluõřõ yẽ dõ Khwĩ Pilato a o. Joseph ma Byacẽ Jesũ a khõpacẽ tõprẽ, manárò a yõ thẽisẽ Judaphú tahe alẽ akhu-akhyẽ a htwõhuõhtwõthwẽ prẽ lũ khõpacẽ prẽ. A cuõkwĩ Khwĩ Pilato yẽnuõ, a cũ lũ rò a hyã phyédwõ cuõkyã Byacẽ aluõřõ yẽ. ³⁹ Nicodemo krwõcuõkuõ ná è. Kayã dõ a hyã olẽ kuõ Byacẽ Jesũ dõ mõkhíkẽ dõ arẽkhẽ nuõtõprẽ ma Nicodemo hõ. A phyéhyãní lèplõ nuõmũ nyẽcõ dõ ù é, myrra ná alõsa. A lyahtuõnuõ, a phũ- o cõ nyẽshyẽ ná nyãcwẽ cõ. ⁴⁰ Èthi yéthényẽ phyẽ Jesũ a luõřõyẽ rò a bo talũ ná ikẽ bãplĩ tõba rò a bobĩ talũ tõ lũ ná tẽnuõmũ nuõtahe. Judaphú alèklõ iluõ luõřõ nuõma a mẽ lahyã phúnuõ. ⁴¹ Bí ù lèmmũthyẽhtya Jesũ dõ krusu díkẽ hihtũlo akhãshýenuõ, prẽ o tõlẽ. Dõ prẽ nuõtõlẽ akũnuõ, ù ikhũkũnuõ othẽ luõřkũ tókũ dõ lõkũ, rò ù iluõnõ hí ná luõřõprẽ- hĩto. ⁴² Bínuõ tònýenuõ atõ ná mõnyẽ dõ ù taritaryã one shyéparõ Judaphú a Mõnyẽduõ nuõtõnyẽ, htuõto luõřkũ yõ ophũ bínuõ tókũ akhu-akhyẽ, èthi cuõ iluõnuõkyã lũ bínuõ.

20

Luõřkũ Okõkhũkyã

(Matteo 28:1-10, Marko 16:1-8, Luka 24:1-12)

¹ Judaphú a Mõnyẽduõ htuõ anotõrõ mõlĩ rõmũ mõkhíõpã akhẽnuõ, Magdalena dõkũmuõ Maria hyã dõ luõřkhu rò a myãhtye ná lõdu dõ ù htuõlõbí lũ ná luõřkũ nuõtõmẽnuõ ù htuõlõtãphã cuõkyã lũ. ² Rò a klyakã dõ Simonẽ Petru ná Jesũ a khõpacẽ dõ a mõ nĩdyẽ lũ dõ aruõtõprẽ a o rò a hésu pẽ èthi, “Èthi phyẽcuõkyãmẽ hõ Byacẽ nuõ dõ luõřkũ hõ. Èthi cuõdya-otõ lũ bítẽ- nuõ pẽ thẽgnẽ to.”

³ Yõtõphuõrò Petru ná Byacẽ a khõpacẽ dõ aruõ tõprẽ klyahyã lahyã dõ luõřkhu. ⁴ Èthi klyahyã prõ lũ prẽ tadũrõ Byacẽ a khõpacẽ dõ aruõ yõtõprẽ klyapryãklõ ná Petru akhu-akhyẽ, a klyahyã tuõřẽklõ lũ dõ luõřkhu. ⁵ A hyã ngõmyãcõnuõ dõ luõřkũ rò a myãhtye ikẽ bãplĩhtũ yẽ okyã bínuõ, manárò a hyãnuõ dõ akũ to. ⁶ Yõtõphuõrò Simonẽ Petru dõ a klyahyã tãno dõ lũkhyẽkhu yõtõprẽ hyãtuõř rò a hyãnuõ dõ luõřkũ. Rò a myãhtye ikẽ bãplĩhtũ nuõtõba okyã bínuõ. ⁷ Htuõrò a myãhtye tuõřkũ khuhtõ dõ ù bobĩ pẽ ná Byacẽ Jesũ akhuklõ nuõtõbaba. A khuhtõphú yõtõbanuõ a otõkuõ ná ikẽ bãplĩhtũ nuõtõba to. A botalũ kyã khódũ tõpho. ⁸ Dõkhyẽ rò a khõpacẽ dõ a klyahyã tuõřẽ dõ luõřkhu yõtõprẽ

hyãnuõ dö akũ. A hyã myãhtye rò a zũe ná Jesũ htwõprẽ kãkhyẽ hõ. ⁹ Lisãsẽ héone cóhõ, Byacẽ Jesũ ki thỹe ihtõkãkhyẽ pã tadũrõ, tuõ cóhõ bĩnuõkhẽnuõ, phũ lisãsẽ héone yẽnuõ, a khõpacẽ tahe thẽgnẽplõ hĩto.

¹⁰ Htuõrõ èthĩ yẽthẽnyẽ kãkhyẽ lahyã dö ahi.

*Byacẽ Jesũ Oluõhtya Pẽ Magdalena Dõkũmuõ Maria
(Marko 16:9-11)*

¹¹ Manãrõ Maria rò a ihtõ okyã bí luõkũhtũnuõ rò a nguõ. Bí a nguõ khẽ, a ngõ takõ myãcõnuõ dö luõkũ. ¹² Rõ a myãhtye mõkhu tanéphũ thyánĩ hyecãbũ thényẽ onyão dö Jesũ luõto léo nuõ. Tôprẽ rò a o dö a khuklõhtẽ tõkyẽ, tôprẽ rò a o dö a khãzõ tõkyẽ.

¹³ Rõ èthĩ sudyã Maria, “Mõmuõ, nẽ nguõ mẽtẽ?”

Rõ Maria hé kãkhyẽsũ èthĩ, “Èthĩ phyẽcuõkyãmẽ hó vã Byacẽ hó, èthĩ cuõdya-o tõ lũ bitẽnuõ vã thẽgnẽto,” a hẽsũ phũnuõ. ¹⁴ Bí a tarĩ kãkhyẽ akhẽnuõ, a myãhtye Byacẽ Jesũ kahtõ dö lũkhyẽkhu tadũrõ a thẽgnẽ ná Byacẽ Jesũ mãto.

¹⁵ “Mõmuõ~, nẽ nguõ mẽtẽ? Nẽ myãpũ ùpẽ?” A sudyã lũ phũnuõ.

Maria tanẽtyã Byacẽ Jesũ ná prẽopõ myãkhwẽ tarẽ rò a hé lũ, “Vyã, nẽ ki phyẽcuõ lũ hẽrõ nẽ cuõdya-o tõ lũ bitẽ tõphonuõ, hẽluõ pẽ vã rò vã ki cuõphyẽkhyẽ”, a hé lũ phũnuõ.

¹⁶ “Maria,” Byacẽ Jesũ hé lũ phũnuõ.

Rõ a tarĩ cuõtõ lũ rò a hẽsũ lũ ná Hebreo ngõ rò a hé, “Rabboni-.” (Angõlasã ma Thárã)

¹⁷ Rõ Byacẽ Jesũ hé lũ, “Pũ tã vã mẽ, mẽtẽhẽrõ vã kã dö vãphẽ o hĩto. Cuõ dö vã puõvyã nuõtahe a o rò cuõhẽ pẽ èthĩ, ‘Vã ki kãkahtya dö vãphẽ ma amãmã, thĩ phẽ ma amãmã, vã Cõmarya ma amãmã, thĩ Cõmarya ma amãmã yẽtõprẽ a opã’ ” a hé lũ phũnuõ.

¹⁸ Magdalena dõkũmuõ Maria yẽ cuõ dyãsopẽ a khõpacẽ tahe ná tẽritẽkyã yẽ rò a hé pẽ èthĩ, “Vã myãhtyehõ Byacẽ hó!” Rõ a hẽluõ pẽ èthĩ ná Byacẽ hé pẽ lũ nuõtahe.

*Byacẽ Jesũ Oluõhtya Pẽ A Khõpacẽ Tahe
(Matteo 28:16-20, Marko 16:14-18, Luka 24:36-49)*

¹⁹ Bí Judaphũ a Mõnyẽduõ mõkatõ nuõtõnyẽ htuõ shyẽparõ tõnyẽ mõkhĩpalõ akhẽnuõ, a khõpacẽ tahe thẽisẽ lahyã Judaphũ a khuklõdu tahe alẽ rò a mẽma lahyã kadã, rò bí èthĩ oplõ tõlũ dö hidõkũ akhẽnuõ, Byacẽ Jesũ hyãihtõ oluõkhyẽ pẽ dö èthĩ klãmẽkũ rò a hé èthĩ, “Tẽthẽplõ kacũkabẽ ki okuõdũ ná thĩ ní-,” a hé èthĩ phũnuõ. ²⁰ A hẽhtuõ pẽ èthĩ phũnuõrõ a dyẽluõ pẽ èthĩ ná atakhu ná arõklẽ. Bí a khõpacẽ tahe myãhtye lũ akhẽnuõ, a thẽkrũthẽlõ tapã lahyã cõ.

²¹ Byacẽ Jesũ hé khyẽthỹã èthĩ, “Tẽthẽplõ kacũkabẽ ki odũ ná thĩ ní-! Rõ phũ vãphẽ nõhyã vã nuõ, vã nõcuõkuõ thĩ.” ²² A hẽhtuõ phũnuõrõ a thẽcuõ dö èthĩkhu rò a hé èthĩ, “Phyẽsũ lahyã Thẽ Sãsẽ Byacẽ yẽ. ²³ Thĩ ki plwõkyã ùtẽthũ tahe hẽrõ ùtẽthũ ki plwõkyã pã. Thĩ ki plwõkyã ùtẽthũ to hẽrõ, ùtẽthũ ki plwõkyã to.”

Byacẽ Jesũ Oluõhtya Pẽ Thomazo

²⁴ Bí Jesũ cuõnuõ oluõ pẽ a khõpacẽ dö hikũ akhẽnuõ, Thomazo dö ù épõ lũmwĩ ná Didymo yẽtõprẽ okuõ ná èthĩ bĩnuõ to. ²⁵ A khõpacẽ yẽtahe hé Thomazo, “Pẽ myãhtyehõ Byacẽ hó,” a hé pẽ lũ phũnuõ.

Manãrõ a hẽsũ èthĩ, “Vã ki myãhtye lipana akhãlẽ cwẽokyã dö a takhukũ to, htuõrõ vã ki kaũbẽnĩ lipana cwẽkhãlẽ ná vã kanõ to, vã ki phũbẽnĩ arõklẽ acwẽ ná vã takhu to hẽnuõ, vã zũeto.”

²⁶ Dõkhyẽ thuõthỹotõnyẽnuõ, Byacẽ Jesũ a khõpacẽ tahe oplõ tõkhyẽlũ dö hinuõ tõmẽ akũ. Bĩnuõakhẽ Thomazo otõkuõ ná èthĩ bĩnuõ. Èthĩ mẽma kadã tadũrõ Byacẽ Jesũ hyãnuõ ihtõo dö èthĩ klãmẽkũ rò a hé èthĩ, “Tẽthẽplõ kacũkabẽ ki okuõdũ ná thĩ ní-” phũnuõ. ²⁷ Yẽtõphũõrõ a hé Thomazo, “Hyãmyãmõ vã takhukũyẽ, hyã rò kaũmyãdũ ná nẽ kanõ nuõ. Zõhyã nẽ takhunuõ rò phũmyãdũ vã rõklẽ acwẽyẽ. Thẽplõ rare tãmẽ. Tarũ zũẽnuõ.” A hé lũ phũnuõ.

²⁸ “Vã Byacẽ, vã Cõmarya,” Thomazo hẽsũ lũ phũnuõ.

²⁹ Htuõrõ Byacẽ Jesũ hé lũ, “Nẽ yõ myãhtye vã khukhyẽrõ nẽ zũe prẽ. Kayã dö a myãhtye vã to rò a zũe tahenuõ a ki nĩbẽ tẽsõri,” a hé lũ phũnuõ.

Ũ Rã Li Yětôba A Tẹtaze Myásũ Tahe

³⁰ Byacè Jesũ dyéluõ pẹ tẹmẹ tẹpọtẹpɔya dó a khõpacẹ tahe anyehyã dó ù rãmánuõ tọ bí li yětôba akũ to tahenuõ a oéłá pã có. ³¹ Manáro ù rão li yětôba ma thyáphú thĩ ki zúe ná Jesũ ma Messia, è ma Cómárya aphúkhũ tóprẹ, rò dó thĩ zúe lũ akhu-akhyèrò, thĩ ki nĩbè thétwõprẹ agnènuõ, ù rã pẹ thĩ prẹ.

21

Byacè Jesũ Oluõhtya Pẹ A Khõpacẹ Thuõthyótõprẹ.

¹ Dõkhyè nyẹtyato nuõ, Byacè Jesũ oluõhtya pẹ a khõpacẹ tahe dó Tiberia htyèòduhtũ. A oluõhtya pẹ lũ phútè hérò, ² Simonè Petru, Thomazo dó ù épọ lúmwi ná Didymo,* ná Galilea ké vĩ Cananphú Nathanael ná Zebedeo aphúprẹkhũ thényè ná Jesũ a khõpacẹ dó aruõ thényè cuõ opló róló lũ. ³ Simonè Petru hé èthĩ, “Vã cuõpẹ tẹ,” a hé rò, èthĩ hé lũ, “Pẹ cuõkuõ ná nẹ,” a hé lũ phúnuõ. Phúnuõrò èthĩ sidyanĩ thòklyè rò htecuõ pẹ lahyã tẹ tadúró tõtè- tõtè a nĩ tóbè- to.

⁴ Mólłbũhò rò Byacè Jesũ ihtòdo dó htyèhtũ nuõ, manáro a khõpacẹ tahe thégñè ná Jesũ mato.

⁵ A sudyã èthĩ, “Khõbóthyó thĩ, tẹ nĩ sálé ẹ?”

Rò èthĩ hésũ lũ, “Anĩ tóbè- to.”

⁶ Rò Jesũ hé èthĩ, “Vítã thĩ itavĩ dó thĩ thòklyè cóhtwó nuõtòkyè, tẹ nĩdũ pã.” Rò bí èthĩ mephũ a hé akhènuõ, tẹnĩ ényacó akhu-akhyè, a cwihtya pẹ nĩdyé pã có a itavĩ dó thòklyèkũ to.

⁷ Yětõphúró Jesũ a khõpacẹ dó a mọ nĩdyé yětõprẹ hé Petru, “È ma Byacè nuõ-” a hé pẹ lũ phúnuõ. Bí Simonè Petru nĩhuõ lũ hé, “È ma Byacè nuõ-,” phúnuõ akhè, tõphuõtuõ a thyáhtya khyèthyã açã dó a plwókyã lũ nuõtõba htuõrò a pátã dó htyèkũ. ⁸ A khõbóthyó dó a okyã dó thòklyèkũ yètahenuõ, a krwõkhyãkã kuõ lũ. Èthĩ khyã cwihtarũ kanĩ itavĩ dó a nĩbã ná tẹ yènuõtõba dó htyèhtũ. Èthĩ oye læ ná htyèhtũ to, a oye prẹ aplẹ nyèzè prẹ. ⁹ Bí èthĩ kabã ohó athòklyè dó khòlòkhu akhènuõ, èthĩ myáhtye ù isúe tẹ dó miklwókhu htuõná khómũ tahe.

¹⁰ Byacè Jesũ Kírustu hé èthĩ, “Phyé hyãpemyã vã tẹ dó thĩ púnĩ nuõtòkló bíyè tahe.”

¹¹ Rò Simonè Petru cuõhtyanuõ dó thòklyèkũ rò a cwihtarũhtya itavĩ dó a nĩbã ná tẹyè dó khòlòkhu. Lõ- tẹbèdu dó a nĩ nuõma a o tòzè ná nyãshyè ná thuõbè. Tẹ nĩ ényacó tadúró itavĩ lazè tóco- to. ¹² Byacè Jesũ hé èthĩ, “Hyã emò lahyã.” Èthĩ thégñèhò lahyã ná è ma Byacè Jesũ akhu-akhyè, “Nẹ ma ùpẹ?” Èthĩ sudyã bù lahyã lũ tóprẹ- to. ¹³ Byacè Jesũ phyenĩ khómũ rò a cuõtò èthĩ rò a zúe pẹ èthĩ. Rò a phyenĩ tẹ rò a cuõ zúe pẹkuõ èthĩ phúnuõnuõ. ¹⁴ Byacè Jesũ thyè ihtòhtwõprẹ kaxhyè htuõrò a dyéluõ pẹ anẹ ná a khõpacẹ tahenuõ, yè ma thuõphuõtõphuõ hó.

Byacè Jesũ Ná Petru

¹⁵ Èthĩ e htuõrò, Byacè Jesũ sudyã Simonè Petru, “Giovanni† aphúkhũ Simonè, nẹ mọkló málakò vã ná kayã yètahe mọ vã nuõ ẹ?” A sudyã lũ.

Rò Simonè hésũ lũ, “Ò, Byacè, vã mọ nẹ nuõma nẹ thégñèdũ hó,” a hé lũ phúnuõ.

Byacè Jesũ hé lũ, “Myã buõenĩ vã thímíphú nuõtahe ní-.”

¹⁶ Rò Byacè Jesũ sudyã khyèthyã lũ, “Giovanni aphúkhũ Simonè, nẹ mọ málakò vã ẹ?” A sudyã lũ.

Rò a hésũ Byacè, “Ò, Byacè, vã mọ nẹ nuõma nẹ thégñèdũhó.”

Rò Byacè Jesũ hésũ lũ, “Myákhwènĩ vã thímídu nuõtahe ní-.”

¹⁷ Htuõrò a sudyã pọ lũ thuõphuõtõphuõ, “Giovanni aphúkhũ Simonè, nẹ mọ vã ẹ?”

Byacè Jesũ yõ sudyã lũ, “Nẹ mọ vã ẹ?” nuõ thuõphuõhó akhu-akhyè, a mọ lũthéplò to. Rò a hésũ lũ, “Byacè, nẹ thégñè ló tẹpwõtòcò, vã mọ nẹ nuõma nẹ thégñè hó,” a hé lũ phúnuõ,

Rò Byacè Jesũ hé lũ, “Myã buõebuõõnĩ vã thímídu nuõtahe ní-. ¹⁸ Vã hécócó nẹ, bí nẹ nacépã akhè, nẹ nyãhtyabé nĩdyédũ nẹnyãhtó, nẹ thézũcuõ bítè- nuõ nẹ cuõbè. Manáro

* 21:2 21:2 Didymo angólasá ma odkryè. † 21:15 21:15 Tahehenuõ, a è lúmwi ná Bar Jonna.

shyé- nẹ muốprếhó pãnuô, nẹ ki zóhte nẹ takhu nyếkhó pã. Ủ ki cồklòma nẹ takhu rò ủ ki cồcuố nẹ đố khắlế đố nẹ thềứ cuố to nuô pã.”¹⁹ Byacề Jesù hé lữ phúyề nuôma, a thề hếluố lữ ná Petru ki thyyə phútề pã rò Cómarya aliatakhề ki oluốhtya phútề pã agnếnuô prề. Htuốrò Byacề Jesù hé lữ, “Krwố vắkhyề.”

Byacề Jesù Ná A Khốpacề Đố Aruốtahe

²⁰ Bí Petru myáakhyề akhếnuô, a myáhtye Byacề Jesù a khốpacề đố a mọdyề lữ nuốtồprề krwốkuố ethikhyề. (È ma prề đố a o taterề Byacề Jesù bí ethi esềe mọhề akhề nuốtồprề hó, rò a sudyả lữ, “Byacề, ủpề kírề isếtặkyả nẹ pã pề?” nuốtồprề hó. Yềma Byacề Jesù thyyəhító akhề)²¹ bí Petru myáhtye lữ akhếnuô, a sudyả Jesù, “Byacề, èkuốlề, a ki htwốhtyakuố phútề pã?” A sudyả Jesù phúnuô.

²² Byacề Jesù hếsủ lữ, “Vả ki thềứ nồohtwồprề tuố lữ đố vả hyápã kihérò, cừ vả prề. Nuôma nẹ tềmề mậto, nẹ tềmề ma nẹ bè krwốkuố vả prề,” a hé lữ phúnuô. ²³ Đố Byacề Jesù hé phúyề akhu-akhyề, ngố luốpasícuố bỗbyelố đố puốvyả prềứtềphú tahe aklề ná a khốpacề nuốtồprề a thyyəto hếnuố, a hé lahyả phúnuô. Manárò Byacề Jesù hé ná a thyyəto phúnuô mậto. A hé, “Vả ki thềứ nồohtwồprề tuố lữ đố vả hyápã kihếnuô rò cừ vả prề, nuôma nẹ tềmề mậto,” a hé phúnuô prề.

²⁴ Prề rãmáradyả tề yếtahe ma vả đố a htwố Byacề Jesù a khốpacề yếtồprề prề, rò a myáhtye lốlố- tềmềhtwốhtya anề yếtahe rò a rãmáradyả prề. A tềhếsoluố pề yếtahe nuôma atố lố prề nuô pề thềgnề.

Tềhềbề Đốkhyề Tadủ

²⁵ Khốnyáyề, Byacề Jesù mẹtề đố aruố tahenuô a oếlápã. Ki rãmáradyả lốlố- a mề nuốtahe hếnuôma, vả tanề ná hekhuyề tồbalố cónuô, lếdyali akhắlế pồpã cồto hó.

Prêdônyăphú Tahe Acts of the Apostles Têhêbè Rê Dô Nyê

Prêdônyăphú dô Li Prêdônyăphú akú yêtahe nuôma ari-akyă ícú plehyă ná Li Luka pré. Liyê a rá hêsoluô pé ù ná Jesú a khôpacê dô kalúlô tahenuô, Thé Săsê Byacê zÿ pé êthí klyá phútê, a dônyă pasicuôluô pé ù ná Jesú a têtêkrÿmila ari-akyă rò a cáhtya dônyă dô “Vÿ Jerusalem, Judakê, Samaria kê rò a dônyăpasí cuôtuô dô hekhu tadú” (1:8) phútê nuôma, liyêtôba atêrà hêsoluô pé ù têtítêkyă amuôklô ma yêtahe hó. Yêma Krístuphú cáhtya mę têphyétême dô Judaphú tahe aklê htuôrò Krístuphú a têtútênyă yêtahenuô, a cáhtya cuônuô lôhó dô Judaphú tahe aklê hó, rò a oéhtya ná oéhtya lôhó hekhu tôba hó. Prêrăli thêzÿ dyêluô tătê pé pô prêhóli tahe ná Krístuphú yêtahenuô, a kírê mępyékyă Roma ahtyéakê máto, htuôto Krístuphú a têtútênyă yênuô, a mëlôbăhtya pé lô pré Judaphú tahe a têtôbucôbê pré.

Û dônyă Jesú a têtêkrÿmila rò a luôcuôpasí lyăhtya ná lyăhtya, htuôto Prêdônyăphú tahe cuô mę-ohtwôhtya pé ù prêzÿetêplômÿ tahe yênuô, li yêtôba ráluô pé têtítêkyă a khăshyêkhăryă a khălêkhăbya thuôpho. Yêthuôcô ma kryă~ maitêhêrò, (1) Jesú kă kahtya htuô dô môkhu rò Krístuphú a têtôbucôbê cáhtya duhtyalýăhtya dô vÿ Jerusalem akú. (2) Êthí cuôlê mę lyă htya tuôdô Palestine kê rò (3) êthí cuôlê mę plehyă tavítava tuô lahyă dô Méditarinean htýêodu akhăshyê rò mę cuôtuô lahyă dô Romakê.

Li Prêdônyăphú a têphyétême dô a luôdulô ma mähô Thé Săsê mętê yênuô hó. Bí pwê dô ù é ná Pentecosto bè rò ù pwê dô vÿ Jerusalem akú nuôtônyê akhênuô, Thé Săsê Byacê o ná a taryêshyosò rò a hyălyă dô prêzÿetêphú nuôtahe ałò rò li yêtôba hêsó lôplí ná Thé Săsê Byacê zÿklyăzÿklô, dyêhêdyére prêzÿetê plômÿphú tahe ná prêzÿetêplômÿ a khuklôdukhusuhtÿ tahe. Krístuphú tahe a têtêhodônyă tahe nuôma aprôpryă shyosò nyacó. Têmehtwôhtya anê tôcô htuô tôcô dô Li Prêdônyăphú akú yêtahe nuôma pé myăhtye ná têtôpryă shyosò yêtahenuô a o dô prêzÿenyăetê tahe a têtôhtwôprê tahe akú, ná prêzÿetê plômÿphú tahe a têtôhtyôbôlá nÿ lÿ akú yênuôprê.

Têhêbè tótó ná tótó

Byacê Jesú a têtêkyăngó dô khyêlô ná a têtólyă. 1:1-14

Kayă dô a htya Juda khălê 1:15-26

Têtêcuô dônyăluô pé ù dô vÿ Jerusalem akú 2:1-8:3

Têtêcuô dônyăluô pé ù dô Judakê ná Samaria kê 8:4-12:25

Paulu a têphyétême 13:1-28:31

A. Htelê cuômę Cómarya a têphyétême arêlô tôphuô 13:1-14:28

B. Okúokyă myăhtye tăsú lÿ dô vÿ Jerusalem akú 15:1-35

C. Cuô mę Cómarya a têphyétême nyêphuô tôphuô 15:36-18:22

D. Cuômę Cómarya a têphyétême thuôphuô tôphuô 18:23-21:16

E. Û dóo Paulu dô htókú dô vÿ Jerusalem ná vÿ Caesarea ná vÿ Roma tahe avÿkú 21:17-28:31

¹ Thárădu Theophilo, cáhtya bí Byacê Jesú mę Cómarya* atême nuôtônyê rò a tuôdô Cómarya êkă kahtya lÿ nuôtônyê ari-akyă ná a têtihóithya lô~ plí tahenuô vă râmărădyă htuôlôhó dô li arêlô nuôtôba akú hó. ² Bí ù êkă kahtya tyahí é dô môkhu hító nuô, dô Thé Săsê Byacê a têtôrtêpryă akhu-akhýêrò a mekyă a Prêdônyăphú dô a nwôhtya htuôhó lÿ nuôtahe ná êthí ki bè mętê tahe ari-akyă. ³ A khyáthyêhtuô anê rò a ihtòhtwôprê kăkhyê dô têtêhyê htuôrò dôkhyê anyê lwÿshyê akúnuô, a dyêluô pé anê ná a khôpacê tahe êphuôlă, htuôrò a hêsodônyă pé êthí ná Cómarya ahtyéakê ari-akyă. A khôpacê tahe myăhtye é rò athêplô rare pá lahyă to. Êthí zÿê sâprênyacê có ná a htwôprê mälakó có. ⁴ Tôphuôkhê bí a eô têtôkuô ná a khôpacê yêtahe akhênuô, a mekyă êthí, “Htecuôkyă tá lahyă hí dô Jerusalem vÿyê akúnuô tá himê. Opótadú lahyă bínuô tuôdô thÿ nÿbê shyézÿú dô vă hêsó-one htuôhó

* 1:1 1:1 Cóphtya

thí ná vǎphě ólyǎ dó a ki dyé thǐ pǎnuó ní~.” ⁵ Htuóto a hépó èthí, “Giovanni plwó pè ù ná htyé, manárò nyětýato pǎnuó ù ki plwó pè thǐ ná Thé Sǎsě Byacé pǎ.”

Û Éka Kahtyakyǎ Jesú Dó Mókhu

⁶ Bí Prëdönyäphú tahe hyǎ myǎhtye tǎsù khyéthýá lǔ dó Jesú o akhěnuó, a sudyǎ Jesú, “Byacé, khönyǎyěma shuókhě bēhó dó nẹ kiré dyékaḡhyě hó Israelphú tahe ahtyéké nuó hó ǎ?”

⁷ Rò Jesú hēsú èthí, “Těshuótkhě ná mǎnyémóthě tahe nuóma a htwóhtyadú ná phě a taryěshyosó prě. A ki htwóhtya bíkhětě pǎ nuóma, thǐ lo thégně máto. ⁸ Manárò bí Thé Sǎsě Byacé hyǎlyǎhó dó thǐlo pǎ akhěnuó, thǐ ki lǒbǎ ná tẹshyotēsó pǎ rò thǐ ki htwóhtya pè vǎ prěkhyáthé tahe dó vǐ Jerusalem akǔ, ná Juda tóké~ lě, ná Samaria kẹ htuóto a ki tuó códó hekhusǐba lǒ có pǎ,” a héphúnuó.

⁹ Jesú hébè htuóro bí a khópacẹ tahe tǔhtyamyǎ è akhěnuó, Cómarya éka kahtyakyǎ lǔ dó mókhu. Óluó tǒba kuóbikyǎ lǔ rò èthǐ myǎhtye pǎ lǔ to.

¹⁰ Bí èthǐ tǔhtya sǒtapa pǎ dó mólě akhěnuó, kayáthényě kǔthyánǐ hyeçabǔ rò hyǎoakahto htyaluókhýé pè dó èthǐ akhǎshýé. ¹¹ Rò a hé èthǐ, “Galileaphú thǐ~ thǐ cuó ihtò tǔhtya lahyǎ dó mólě bíyě metè? Jesú dó thǐ myǎhtye ù éka kahtyakyǎ è dó mókhu yětòprěnuó a ki hyǎlyǎ thýǎ khyéthýa phú thǐ myǎhtye a ḡkahtya khönyǎyěnuó pǎ.”

¹² Htuóro a khópacẹ tahe o dó Oliva sokhu rò a ḡkhyě khyéthýa lahyǎ dó vǐ Jerusalem. Vǐ Jerusalem yěnuóma a oye ná soyě akǐ zẹthúóthýó ná shyéthuóthýó prě. ¹³ Èthǐ ḡatuó dó vǐ Jerusalem akǔ rò a cuóhtyanuó dó hi dó èthǐ lěcuóokuó nǐdyé taplòtaplyǎphú yěnuótómě dó akhunuó tótó. Rò èthǐ yětahema kryǎ~ ùpě hérò Petru, Giovanni, Jakomo, Andrea, Philipu, Thomazo, Bartholomeo, Matteo, Alphaeo aphúkhǔ Jakomo, Simoné dó a mǎ nǐdyé ahtyěaké yětòprě ná Jakomo aphúkhǔ Juda thítahe prě. ¹⁴ Èthǐ yětahenuó a hyǎ myǎhtye tǎsù tǎpló tamómó ná prēmó dó aruótahe ná Jesú amuó Maria ná Jesú a puóprěkhǔ tahe rò èthǐ kwícóbě rǒlǒ lǔ bínuó.

Nwóhtya Kayǎ Dó A Tǒhtya Juda Akhǎlé

¹⁵ Tǒnyěkhěnuó, prězǔetèphú dó a phú~ o aprě tǒzěnyěshýé yěnuó a hyǎ okúokyǎ lǔ. ¹⁶ Rò Petru ihtòhě, “Puóvyǎ thǐ~, lisǎsě héone htuóhó Juda dó a zǔ pè ù klyǎ rò a nõpǔ ù ná Jesú yě ari-akyǎ. Rò Thé Sǎsě Byacé nõhébè Khwǐ Davi ná èrièkyǎ yětahe nuóma a tǒbè lóhtyabǎhtya nyǎ prě. ¹⁷ È ma a otǒnókuó dó pè aplóamukǔ tǒprě rò ù nwóhtya kuó è dó a ki metǒkuó tẹ ná pè.”

¹⁸ (Rǔ dó Juda menǐ dó tēmumýaricyǎ akǔ yěnuó a iprǐ ná prě tǒlě rò a latǎthýé hópóphe dyé bínuó rò aphúòaprǎ tahe tǎhte lǒ. ¹⁹ Kayǎ o dó vǐ Jerusalem tahe nǐhuó lahyǎ tēm-ané yě rò a é lahyǎ khǎlé yětòpho amwǐ ná angó nǐdú. Rò èthǐ é ná “Akeldama,” angólasá ma a hé ná “Tětwhǐ kélǎkhu”)

²⁰ “Û rǎo dó Li Htuthéhtya akǔnuó rò a hé, ‘Ahi ki orýǎkyǎ dú pǎ ní~ ù ki nuóo tǎ dó hiyě akǔnuó tǒprě~ tǎmé ní~.’[✠] ‘Htuóro a hépó,

‘Û ki nuómèdú akhǎlé tǒprě pǎ ní~.’[✠]

²¹⁻²² “Phúnuóro kayǎ tǒprèrè tǒbè nuó otǒkuó ná pè rò a ki khyǎ kuó athé ná Byacé Jesú thyéihò htwòprè ḡkhyéyě ari-akyǎ. Kayǎ dó pè kiré nwóhtya taple è yětòprè nuóma, bí Jesú cuótkhětǒ kuópǎ ná pè bí hekhuyě akhě, htuóto cáhtya bí Giovanni plwó pè ù htyé tuó hyǎ dó Cómarya éka kahtyakyǎ Byacé Jesú dó mókhunuó, è ma bínuókhě a tǒbè mádú kayǎ dó a otǒcuótkǒ ná pè pwǒ~ phuó tǒprè,” Petru hé phúnuó.

²³ Rò èthǐ hēsólúóhtya kayǎ thényé dó amwǐ ná Joseph, kayǎ tahehe é lǔ ná Barsabba (Mátorò Justo) ná Mathia. ²⁴ Htuóro èthǐ kwícóbě lahyǎ, “Kó~ Byacé~ nẹ thégně dúhó kayǎ thépłó a tětana tahe akhu-akhyě, dó kayǎ yéthényě akłěnuó nẹ nwóhtya htuóhó è bítě tǒprè, ²⁵ htuóto kayǎ dó nẹ nwóhtya htuóhó è yětòprè thyáphú a ki phyénǐ Prëdönyäphú Juda dó a vǐkyǎ kyǎ a tẹphyétēmẹ yětòprè akhǎlé nuó, dyéluóhtya pè pè khönyǎ. Juda ma a thyéhó rò a cuó dúhó klyǎ dó a tókò cuó ná lǔ nuóhó.” ²⁶ Htuóro thyáphú èthǐ ki

nwóhtya dö yéthényë aklë tôprë nuôro èthi bö lahyä tÛbyäbwí tôcò rò a tătò dö Mathia rò ù sunuô tÛkuô è dö Prëdönyäphú shyétôprë aplóamuyë akü.

2

Thé Säsë Byacë Hyälyä

¹ Bí mőnyë dö ù é ná Pentecosto* hyätuôhó akhënuô, èthi lö- plí hyä oplóoplu rôllo lü dö khälë tóphotuô. ² TÛprarúpratë htya khyé dö mólë rò a pra thyácóná këlathë lalyädu hyänuôro a hyälyä nuô dö èthi onyáo nıdyé hinuô tòmë akü rò a pra lö có hitòmë có. ³ Htuôro èthi myähtye lahyä mikyähtya thyáná plıtahe rò a lıspıryäcuô lö rò a cuô byáo lö dö èthi tôprë htuô tôprë ało. ⁴ Èthi löbä löplı ná Thé Säsë Byacë pwô- tôprë rò èthi hébëhte lö ná ngókhókhye phú Thé Säsë Byacë nõhëbë èthi nuôtahe.

⁵ Bínuôakhë Judaphú dö a bedu Cómarya tahe o lahyä dö htyékë pwôtókë rò a hyä lahyä dö vı Jerusalem rò a hyä o lahyä bínuô. ⁶ Bí ù nıhuô tÛprarúpratë htıyë akhë, kayä tahe hyä oplólpluhë tava löplı rò èthi khyéthukhyéthë löplı có, mëtëhéro prëzÛetëphú tahe hébë ngó tahenuô, lö- kayä hyä bínuô tahe, tôprë ná tôprë nıhuô nıdyé lö dü ná èthi angó nıdü akhu-akhyë, a khyéthukhyéthë löplı có. ⁷ Rò èthi hé nıdyé khyëlü, “Kayä dö a hébë tÛ yëtahe nuôma Galileaphú prë vähëto? ⁸ Mamețëro lö- pë yëtahe cuônıhuô tuô lögnë èthi hébë lö ná pë tôprë ná tôprë angó phütëtë? ⁹ Pë yëtahenuô, tahehe ma Pathiaphú, Medephú, Elamitëphú, Mesopotamiaphú, Judaphú, Cappadociaphú, Pontusphú, Asiaphú, ¹⁰ Phrygiaphú, Pamphyliaphú, Egyptphú, Libyaphú dö a ophú ná vı Cyreneo, rò pë yëtahehenuô a o dö vı Roma rò a hyä olë. ¹¹ (Pë yëtahe nuôma tahehe rò Judaphú, tahehe rò Judaphú máto tadúro pë nuôkuô dö Judaphú a tÛcóbucóbë akü.) Kayä dö aruô pö tahe nuôma Creta klúphú ná Arabiaphú thıtahe. Manáro pë pwô- tôprë cuônıhuô tuô lö èthi yëtahe hésodönyä Cómarya atëmë tÛprotÛprya tahe ná lö- pë yëtahe angóngó.” ¹² Èthi khyéthukhyéthë löplı có pwô- tôprë rò a tanepló pá có lahyä to, rò èthi sudyä nıdyé lahyä lü, “TÛ cuómë htwóhtya tuô anë phuyë ma angólasä hyä phütëtë?” A hé nıdyé lü tôprë ná tôprë phúnuô.

¹³ Manáro kayä dö aruô tahehenuô a nyëkruô prëzÛetëphú yëtahe rò a hé lahyä, “Kayä yëtahe ma a ömü lahyä htyësíprë prë.”

Petru A TÛhésodönyä

¹⁴ Htuôro Petru dö a ihtòo tÛkuô ná Prëdönyäphú shyétôprë yëtôprënuô a èhtò hébë shyo pë ù, “Puôvıyä Judaphú ná kayä o dö vı Jerusalem akü lö- plı thı- nıdä lahyä! Vă ki héso pë thı tÛhtwóhtya yë angólasä. ¹⁵ Thı tane lahyä ná kayä yëtahe ömühtyë manáro amáto, mólı İwıthyótómü bè mópäprë! ¹⁶ TÛhtwóhtya phuyë tahe nuôma a htwóhtyahó phú Prëpı Joel hésodönyä one htuôhó nuôtahe prë.

¹⁷ Cómarya hé, yëma tÛ dö vä ki nõhtwóhtya è bí mőnyë dö khyëtadüló pá tahenuô hó, vä ki klölyä vä Thé Säsë Byacë dö kayä hekhuphú lö- plı tahe ało pá-, thı phúmòphúkhü tahe ki hésoluô one vä tÛritëkyä tahe pá, thı prëkhúphúthë tahe ki myähtyelwó one pá, rò thı muôprë tahe ki omýemyälwó tÛ tahe pá. ¹⁸ Mőnyëmóthë hyätuôhó pá nuô, vä ki klölyä vä Thé Säsë dö väcü prëmòprëkhü lö- plı tahe ało pá rò èthi ki hésoluô pë thı ná vä tÛritëkyä tahe pá. ¹⁹ Vă ki dyëluô tÛmëtapä khyéthukhyéthë tahe dö mólë pá, htuôto vä ki dyëluóhtya tÛmë tÛprotÛprya a tÛmátëdyä tahe dö hekhu yë pápá, thwı, ná mi, ná mikhuô taóhtya ki ohtya dö hekhuyënuô pá. ²⁰ Bí Byacë a mőnyëdu dö a löbä ná tÛtaryëdu taryëhtü yë hyätuô tyahıto akhënuô, tamó ki khıtarıkyä pá, rò lë ki lıkathwıkyä phú thwınuô pá. ²¹ Rò bínuôakhë pánuô kayä dö a èhtóhtya dö Byacë a o tôprëprënuô a ki nıbëdü tÛmëlwóhtëka pá,”* Prëpı Joel hé phúnuô.”

²² Rò Petru hé pö, “Văkhó İsrailphú thı-, nıdä lahyä vä tÛhëbëyë! Bí vı Nazarephú Jesü otökuô ná thı akhënuô, a dyëluô èhtuô pëlähó thı tÛmë tÛprotÛprya tahe ná tÛmëtapä khyéthukhyéthë tahe ná tÛmë tÛprotÛprya a tÛmátëdyä dö Cómarya dyëpıdyëprya lü

* 2:1 2:1 Pentecosto angólasä ma “mőnyënyäshyë” mëtëhéro ató bí ù mÛ htuôhó tÛcuótalwó pwë rò a bähtya mőnyë nyäshyë nuótönyë. ✱ 2:21 2:21 Joel 2:28-32

yênuôtahe hó. Yênuôma a dyêluôhó ná Jesú ma a o dô Cómarya a ohyá phúnuô hó. A me pè htuôlôhó tèmè yêtahe nuôma thì thégne htuôdúhó. ²³ Phú Cómarya taritaryaê one rò a thégneone htuôdúhó ná ù ki dyé tãkyá Jesú dô thì takhukú pã rò thì nômtũthýeh̄tya è ná kayácýê kayáricýá tahe dô krusu alô pã. ²⁴ Manárò Cómarya mehtwôprê kãkhyê khyêthyá è dô têthyê, rò a mełwóhtekã lú dô têthyê a tẽcyêtẽcũ alẽ, mețehéro têthyê amuôphẽ pũklòmacyá pã lũ to hó. ²⁵ Phuô Davi hêso-one htuôhó Kristu ari-akyã rò a hé,

“Vã myáhtye Byacè o dô vã mêtênýê pwô- tôphuo có. Cómarya o dô vã takhu cóhtwó tôkyê akhu-akhyê ù mepyámẽsê cyá vã tôcô- to. ²⁶ Phúnuôrò vã thêplômô pwô- tôphuo có, rò bí vã hébè akhê vã hébè shuôshuô có ná têtêkrũthêlô có. Htuôto vã nêklô yênuôbèbè, vã ohtwôprê dô tẽmyásũ akũ pã. ²⁷ Vã thêkrũthêlô nyacó, mețehéro nê vitãkyá vã thêhtwôprê dô Luôkênédô to. Nê nôthônôlôkyã nê kayásãsê yêtôprê dô luôkũ to. ²⁸ Nê dyêluô htuôhó vã klyá dô a thũcuô vã dô têtwtwôprê nuôtôbô hó, nê okuô ná vã akhu-akhyê vã thêkrũthêlô nyacó,”²⁹ Phuô Davi hé phúnuô.”

²⁹ Rò Petru hé khyêthyá, “Vã puôvyá thì-, vã ki hêsoluô pè thì ná pè Phuô Davi dô-nyênu tôprê ari-akyã. È thýê rò ù iluô htuôhó lũ, rò aluôkhunuô a o tadũ pã býê tuôkhônýã có. ³⁰ Phuô Davi ma prêprô tôprê. Cómarya ólyã htuôhó lũ ná dô aklwilyã akłẽ tôprênuô, Cómarya ki nôntyahtwó lũ ná khwí dô êkhálẽ yênuô pãnuô, a thégne prê.”³¹ Phuô Davi myáhtye-one ná Cómarya ki mețê pã akhu-akhyê a hébè one rê Kristu dô Cómarya nwóhtya è ná prêmêłwóhtekã ù yêtôprê a têthyêihô htwôprê kãkhyê ari-akyã rò a hé, Cómarya vỹkyã kyã è dô Luôkênédô to. Htuôto a nôthônôlôkyã lũ to.³² Cómarya mehtwôprê kãkhyê htuô Jesú yê dô têthyê rò lô- pè yêtahe nuôma pè htwô pè lũ prêkhyáthê dô pè ki khyáluô pè ù ná atêthyê ihtôkãkhyê yê ari-akyã. ³³ Cómarya bedubehtũ Jesú rò a dya-o lũ dô atakhu cóhtwó tôkyê, rò phú a Phê Cómarya ólyã htuôhó ná a ki dyé lũ Thê Sãsê nuô a dyêhó lũ hò. Rò Jesú klôlyalyã hó tẽ dô nê myáhtye n̄huôhó khônýã yê nuôtahe hó. ³⁴ Phuô Davi anêbyacè nĩdũ htya tuôdô mókhu to tadũrò a hé,

“Cómarya hé vã Byacè, “Onyã dô vã takhu cóhtwó yêtôkyê. ³⁵ Rò onyã tuôdô vã dyatã prê dô a thêhte nê yêtôprê dô nê khanyêlẽ dô athyaná nê khãduô lèkhêzítã yênuô pã,”³⁶ Phuô Davi hé phúnuô.

³⁶ “Phúnuô akhu-akhyê Israel aklwilyã lô- plĩ thì- thì bè thégne tãtê ná Jesú dô thì mũthýeh̄tya è dô krusulo yêtôprênuô, Cómarya dyêhtwóhtya hó lũ ná è ma Byacè ma amãmã, Kristu ma amãmã hó,” Petru hé phúnuô.

³⁷ Bí kayã yêtahe n̄huô Petru hêso pè êthĩ phúyê akhênuô, êthĩ thêplôsê nyacó rò a hêkãkhyêsũ Petru ná Prêdônyâphú dô aruôtahe, “Puôvyá thì-, kihêphúnuôrò pè tóbè mephútê?”

³⁸ Petru hé pè êthĩ, “Thyáphú Cómarya ki plwôkyã thì têtthũ tahenuô zã nĩdũ lahyã thĩnê pwô- tôprê rò plwô lahyã thĩnê ná htyê dô Jesú Kristu amwĩ akũnuô, túma Cómarya ki dyé thì shyêzũ máhó Thê Sãsê Byacè yênuô pã. ³⁹ Cómarya a tẽemaklô yênuôma, mã thĩgnê ná thĩklwĩthilyã dôkhyê tahe agnê, lô- kayã dô a o dô htyêkêyê tahe agnê ná lô- kayã o dô Cómarya êhyã lũ dô a o nuôtahe agnê hó.”

⁴⁰ Petru hêrò one êthĩ êmũlã, htuôto a dyêhêdyére êthĩ, “Mêłwóhtekã lahyã thĩnê ná tẽcirya dô a kírê hyábè kayã mũmyáricýã yêtôhtũ nuôtahe ní!” ⁴¹ Kayã dô a zũê Petru a tẽhêbêdônýã yêtahenuô a plwôkã lahyã anê ná htyê, rò bĩnuôtônýenuô, kayã zũkanyãkã rò a kãkanuô êhtya kuô pò êthĩ nuô, a phũ- o aprê thuôrí có.

Prêzũtêphú Tahe A Têhtwôprê A Têbóthyókhêkhô Khyêlũ

⁴² Êthĩ phyênĩ lahyã tẽshuôtêkhê dô a ki ithyó thêgnêhtyanĩ kuô anê dô Prêdônyâphú tahe a o, rò êthĩ bóthyókhêkhônĩ lũ, eo rólũ† rò kwícóbê rólũ. ⁴³ Prêdônyâphú tahe mełũ

✧ 2:28 2:28 Li Htuthêhtya 16:8-11 ✧ 2:30 2:30 Li Htuthêhtya 132:11 ✧ 2:31 2:31 Li Htuthêhtya 16:10 ✧ 2:35 2:35 Li Htuthêhtya 110:1 † 2:42 2:42 Bí prêzũtêphú tahe eo rólũ tẽ akhênuô, êthĩ eo patôkuô ná Byacè a tẽesãsê mójhê kôle.

têtapã khyéthukhyéthê tahe ná tẽmẽ tẽprõtẽprya a tẽmátẽdyã tahe akhu-akhyẽ ùpwõ-
prẽ théisẽ beduzũnyã lõplĩ Cómarya có. ⁴⁴ Lõ- prẽzũtẽphũ tahenuô a otõoplõ lũ rò tẽ dô
a o ná êthĩ tahenuô, a zũtã mẽcwõ nĩdyẽ lũ tõprẽ ná tõprẽ. ⁴⁵ Êthĩ isêtãkyã a ucetazẽ ná
a tãmuõtãtẽ tahe rò a mẽcwõ pẽ ná kayã dô a lorũlohtë tahe. ⁴⁶ Êthĩ cuô okúokyã rõlũ
dõ tẽlũhõdu pwõ- tõnyẽ rò êthĩ thẽplõshyo zũezũõ pẽ lũ tõprẽ ná tõprẽ rò thẽkrũthẽlõ
erõõrõlũ dô êthĩ ahidõhiphyã akũ. ⁴⁷ Êthĩ htuthẽhtya Cómarya rò ùpwõ- prẽ thẽplõ okuõ
êthĩ. Byacẽ beplõ éhtya pẽ êthĩ kayã dô a nĩbẽ tẽmẽlwõhtekã tahe dô êthĩ prẽzũtẽplõmu
akũ pwõ- tõnyẽ có.

3

Petru Ná Giovanni Zasĩmẽ Kayã Khãduôdá Tõprẽ

¹ Bẽtõnyẽ bí mõhẽlyã thuõmũ, ù tõ kwicõbẽ ashuõkhẽnuô, Petru ná Giovanni cuõhtya
lahyã dô tẽlũhõdu. ² Rò ù cõhyã kayã khãduôdá dô a muõhõkũ tõprẽ rò ù hyã dya-o ã bí
tẽlũhõdu kadã akhãshyẽ nuô. Kadã yẽnuô ù é ná “kadãtwõ.” Thyãphũ a ki kwĩnũkuõ rũ
dõ kayã hyãnuõ dô tẽlũtyã hõkũ nuõtahe a o rò pwõnyẽnyẽ ù cõhyã dya-o lũ bĩnuô. ³ Bí
a myãhtye Petru ná Giovanni kírẽ nuõ dô tẽlũtyã hõkũ akhẽnuô, a kwĩthẽzõ êthĩ dô a ki
dyẽ pẽ lũ tẽ tõcõcõ. ⁴ Rò êthĩ myátã lũ rò Petru hé lũ, “Myãcuõtõ dô pẽyõ!” ⁵ Rò a kírẽ
nĩbẽ tẽ tõcõcõ kõle a tanẽ rò a myãcuõtõ Petru ná Giovanni.

⁶ Manárõ Petru hé lũ, “Vãrũvãhtẽ o tõmyẽ- to, manárõ tẽ dô a o ná vã yẽnuô, vã ki
dyẽ nẽ. Dõ vĩ Nazarẽphũ Jesũ Krĩstu dô amwĩ o ná tẽprõprya shyosõ yõtõprẽ khukhyẽrõ
vã hẽ nẽ, kahtõ cuõmõ!” ⁷ A hẽhtuõ phũnuõrõ a pũ lũtakhu cõhtwõ rò a cwikahtõ lũlũ
ná tõphuõtuõ a khãduõlẽ, akhãduõ shyẽdyẽ ná akhãduõ mètthẽplõ tahe a shyohtyasõhtya
lõplĩ có. ⁸ Rò a pãkahtõ rò a kahtõ cuõkãcuõhyã htuõrõ a cuõnuõ rõkuõ ná êthĩ dô tẽlũhõdu
akũ rò a cuõkãcuõhyã, pãishyẽ-ıprũ rò htuthẽhtya Cómarya. ⁹ Lõ- kayã o bĩnuô tahe
myãhtye lõ a cuõcyã yẽnuô ná a tẽirõhtuthẽhtya Cómarya yẽnuô tahe. ¹⁰ Rò êthĩ tõmanĩ
lahyã lũ ná ã ma kayã onyãkwĩẽ ùrũ bí tẽlũhõdu kadãtwõ khãshyẽ nuõtõprẽ prẽ. Dõ a
cuõcyã khyẽhtyã phũyẽ akhu-akhyẽ êthĩ khyéthukhyéthê lõplĩ có pwõ- tõprẽ có.

Petru A Tẽhẽsodõnyã Dõ Tẽlũtyã Hõkũ

¹¹ Bí kayã yõtõprẽ pũma taklõ nĩdyẽ Petru ná Giovanni bí khãlẽ tõpho dô ù é ná Solomo
hilákũ akhẽnuô, kayã bĩnuô tahe khyéthukhyéthê rò klyahyã lahyã dô êthĩ a o. ¹² Petru
myãhtye êthĩ rò a hé êthĩ, “Vã khõbõthyo Israelfũ thĩ- thĩ cuõ khyéthukhyéthê lahyã
tẽmẽ yõtõcõ alẽ mètẽ? Thĩ cuõ myãotyã tuõ lõ pẽ mètẽ? Kayã yõtõprẽ cuõcyã yẽnuõma
thĩ tanẽ lahyã ná pẽ mẽ pẽ ã ná pẽ tẽprõtẽprya nuõ ã? Thĩ tanẽ lahyã ná ma kayã
sãsẽphũ tahe akhu-akhyẽ phũnuô ã? ¹³ Abraham, Isaac ná Jacob tahe a Cómarya ná pẽ
muõphẽphyẽphũ dô- nyenu tahe a Cómarya dyẽluõ htyahó a tẽlõtẽtakhẽ ná alulẽ Jesũ
yẽnuô hõ. Manárõ thĩ dyõtãkyã ã dô kayã htwõduhtwõkhu tahe a takhukũ rò bí Khwĩ
Pilato cirya htuõhõ dô a ki plwõhtekyã lũ akhẽnuô, thĩ cũkuõ lũ to. Dõ khwĩ yõtõprẽ
a mètthẽnyẽnuô, thĩ htẽsũ tapã có ù có.* ¹⁴ È ma kayãsãsẽ, kayãcõkayãtẽ tõprẽ tadũrõ
thĩ vĩkyã ã. Thĩ kwĩ Khwĩ Pilato, ‘Khyãthẽdõ rò plwõhte pẽ pẽ kayã dô a mẽthyẽ ù
nuõtõprẽ.’ ¹⁵ Thĩ mẽthyẽkyãhó kayã dô a dyẽ ù thẽhtwõprẽ yẽnuô tõprẽ hõ, manárõ
Cómarya mẽhtwõprẽ kãkhyẽ khyẽhtyã ã dô tẽthyẽ hõ, rò tẽhtwõhtya-anẽ phũyẽ nuõma
pẽ myãhtye có hõ ná pẽnẽ hõ. ¹⁶ Thĩ myãhtyethẽgnẽhõ ná kayã khãduôdá yõtõprẽ nuõma
mãdõ a zũẽ Jesũ amwĩ akhu-akhyẽrõ a ryãkãkhyẽ prẽ. Pẽ thẽgnẽ ná yẽnuõma mã dô ã
zũẽ Jesũ akhu-akhyẽ, Jesũ meryã lõlãtaklĩ lõ có lũ phũ thĩ lõ- plĩ myãhtye lõdũhõ khõnyã
yẽnuõhõ.

¹⁷ “Puõvyã thĩ-, khõnyãrõ, thĩ ná thĩ khuklõkhuklyã mẽthyẽ Jesũ nuõma, thĩ yõ thẽgnẽ
angõlasã to akhu-akhyẽrõ thĩ mẽ ã prẽ. ¹⁸ Cómarya hẽone htuõlõhõ angõ ná prẽprõ tahe
lõ- plĩ hõ. Rò a hẽone pẽ êthĩ ná Krĩstu bẽ khyãbẽ nyã tẽcyõtẽcũ pã. Rò a lõhtyabãhtya hõ
phũ a hé yẽnuô hõ. ¹⁹ Thyãphũ Cómarya ki plwõkyã thĩ tẽhtũnuô rò, zã nĩdũ lahyã thĩnẽ
rò taklyẽ kãkhyẽ khyẽhtyã lahyã dô Cómarya a o. Thĩ ki mẽphũnuô hẽrõ shyẽ- shuõkhẽtõ

shuõkhèbè hó pãnuõ Byacè Cómarya ki dyèhèdyére khyè thĩ pã. ²⁰ Rò a ki nõhyãlyã pè thĩ Jesù mädú Messia dö Cómarya nwóhtya pè htuõhó dö thĩgnè yènuõ tóprè pã. ²¹ Phú Cómarya dyè thègnèone htuõdúhó ná prèprò sásè mú- nukhè tahe ná Jesù yènuõ a tóbè o dö mókhu tuõdö Byacè Cómarya mètthè kàkhyè lõhó tẹpwõ- tóçò akhènuõ pã. ²² Mètthèrò Mosè hé, ‘Phú Cómarya nõhyã vã nuõ, a ki nõhyã prèprò dö thĩ myécòklè tóprè pã rò thĩ tóbè nĩdã có angó pwõ- tòmú có pã.’[✠] ²³ Kayã dö a nĩdãcũe kuõ prèprò nuõtòprè alãangó to tahenuõ, Cómarya ki dyataphãkyã èthĩ ná Cómarya aphúalyè khälè pã, htuõto a ki mepýékyã èthĩ pã.’[✠]

²⁴ “Cãntya dö Samuelè htũkhè tuõdö lõ- prèprò dö a hèsodónyã Cómarya ari-akyã dö khyè tahe ahtũkhènuõ, a hèsò-one htuõ lõ hó tẹ dö a ki htwóhtya htũkhè khõnyãkhè yètahe ari-akyã hó. ²⁵ Cómarya a tèmaklò dö a nõdyèluõtã dítú prèprò thĩ tahe nuõma thĩgnè hí. Htuõto Cómarya òlyã htuõhó ná thĩ muõphèphyèphũ dö- nyènu tahe nuõ- ma thĩgnè otõkuõ hõhó. Phú Cómarya hèsò-one htuõhó Abraham, ‘Vã ki sõi dítú lõ hekhuphú yètahe lõ- plĩ ná nẹ klwilyã kalyã nuõtòprè akhyè pã.’[✠] ²⁶ Bí Cómarya nwóhtya alulè Jesù akhènuõ, a nõhyã rẹ pẹ lũ dö thĩ o hó. Thyáphú a ki sõi thĩ rò a nõhyã lũ phúnuõ. Mã dö Cómarya a tarikóklõkyã thĩ pwõ- tóprè ná tèmũmyáricyã akhu-akhyè, Cómarya a sõi thĩ.”

4

Ũ Dõtã Petru Ná Giovanni Dõ Htõkũ

¹ Bí Petru ná Giovanni hèbèpã ná kayã yètahe akhènuõ, bwidu tahe ná prèpõpõ tẹlũhõdu khuklò tóprè ná Saducèophú tahe hyãtuõ lahyã. ² Prëdónyáphú yèthényè ithyóithya pè ũ ná Jesù htwõprè kàkhyè dö tẹthyè rò a zũluõplõ pẹ lõ ũ ná kayãthyè tahe ki htwõprè kàkhyè thyákuõphú yènuõ pã akhu-akhyè, èthĩ nuõtahe théplõdu kayã nuõthényè. ³ Rò èthĩ pũ Prëdónyáphú yèthényè rò a dõtã èthĩ dö htõkũ. A pũ èthĩ akhènuõ, yõ mõièlãhó akhu-akhyè a dóo tuõ èthĩ dö mõi. ⁴ Manárò kayã dö a nĩhuõ èthĩ tẹdónyã yètahenuõ, a zũnyãekã èlã Jesù. Dyã shuõshuõ prè prèkhũdu dö a zũe Jesù tahenuõ a phũ- o có nyãrĩ có.

⁵ A pũhtuõ èthĩ anotónyènuõ Judaphú a khuklõdu tahe ná muõprũmuõprè dö a htwõ khuklõkhuklyã tahe ná prèithyó tẹthyótẹthya athára tahe hyã okú tãstũtãplõ khyèlũ dö vĩ Jerusalem akũ. ⁶ Èthĩ hyã okú myãhtyesũ ná Caipha, Giovanni, Alexandro, bwidukhulõ Anna ná kayã aruõ dö aklwialyã ná bwidukhulõ nuõtòprè tahe. ⁷ Èthĩ nõkahtò Prëdónyáphú yèthényè dö èthĩ mètthényè rò a sudyã èthĩ, “Thĩ meryã kàkhyè khyèthyã kayã khãduõdá nuõtòprè phútè? Thĩ mephúyè nuõma thĩ mẹ ná ùpè a tẹprõtèprya pè? Mãtorò thĩ cuõ nõe ùpè amwĩ pè?”

⁸ Petru lõbãhtya ná Thé Sásè Byacè rò a hèsú èthĩ, “Prèhtwõduhtwõkhu thĩ- ná muõprũmuõprè dö a htwõ khuklõkhuklyã thĩ- ⁹ dö pè meryã kàkhyè kayã khãduõdá yètõnyè tóprè akhu-akhyè thĩcè thĩsudyã pè phúnuõ è? Pè zalamékã lũ phútè nuõma thĩ thézũ thègnè è? ¹⁰ Lõ- thĩ yètahe bèbè, Israel aklwialyã lõ- plĩ bèbè, a tó thègnè lahyã ná kayã khãduõdá yètòprè ihtõcuõcyã ryákàkhyè khyèthyã dö thĩ mètthényè khõnyãýè nuõma mädö vĩ Nazarèphú Jesù Kristu amwĩ a tẹprõtèprya akhu-akhyè prè. Jesù Kristu ma thĩ mũthyèhtya è dö krusulõ nuõtòprè hõ, manárò Cómarya mètthwõprè kàkhyè khyèthyã è dö tẹthyè hó. ¹¹ Jesù ma, ‘A thyánã lq tòmè dö thĩ byãhtya hi rò thĩ tãkyã è manárò dödkhyènuõ a htwóhtya lq dö ũ nõe è dö hinã dö a lodulõ ũ tòmè.’[✠]

¹² “Kayã dö a mөлwõhtekã cyã pè ma túprè Jesù tóprè prè. Kayã aruõ dö Cómarya dyè èthĩ ná a ki mөлwõhtekã pè agnènuõ, dö hekhu yètõba lõ có nuõ a o tóprè- to.”

¹³ Judaphú dö a htwõduhtwõkhu tahenuõ, a myãhtye ná Petru ná Giovanni théplòkhũhã rò a thègnè ná èthĩ ma kayã cyãlycýalè mato htuõto èthĩ ma kayã mõièhmõlĩphú prè tahe akhu-akhyè, a khyèthukhyéthè lahyã có. Htuõto èthĩ thègnè pò ná Petru ná Giovanni ma

✠ 3:22 3:22 Li Dõnyã 18:15-16 ✠ 3:23 3:23 Li Dõnyã 18:19, Li Cõbucòbè 23:29 ✠ 3:25 3:25 Hekhuhtwõlũ 22:18, 26:4 ✠ 4:11 4:11 Li Htuõthètya 118:22

kayã dö a krwöbóthyó kuö ná Jesú tahe. ¹⁴ Manáro èthi myáhtye ná kayã dö akhäduò ryákakhyé nuòtòprê kahtò o bí Petru ná Giovanni akhäshyé akhu-akhyé èthi hécyã pá tòcò- to. ¹⁵ Htuòrò èthi nõhtecuò tãphãkyã Petru ná Giovanni dö prêzûetêplómũ hidòklò rò èthi nuòtahe okúokyãkyã tú dyédú lü. ¹⁶ Èthi sudyã nídyélü, “Pê tòbè mē èthi phútê? Èthi mēhtwòhtya tēpròtēprya yētahenuò lö- kayã o dö vî Jerusalem akü yētahe thégne löplî hó akhu-akhyé pē ki hé ná amãto nuò a nîpãto hó. ¹⁷ Manáro, thyáphú tēritēkyã yē ki luòpasícũ pá tã dö kayã éprē aklē tãmē nuò, pē bè hé èthi ná bè hēsodònyãní pē pá ù ná Jesú amwî tòprê- to.”

¹⁸ Rò èthi ékanuò khyēthya Petru ná Giovanni rò a hé èthi, “Jesú amwî yēnuò, thî bè hébēní pá toto, thî bè ithyóithyaní pē pá ù toto.” ¹⁹ Manáro Petru ná Giovanni hēsú èthi, “Ma pē tòbè nídã thingó è? Mãtorò pē tòbè nídã Cómarya angó è nuò, tanēlyã nídyé lahyã thínē dö Cómarya a mēthēnyē nuò. ²⁰ Mētēhéro tē dö pē myáhtye nîhuò htuòhò tahenuò pē ki hēsoluò pē ù to hēnuò, pē ocyã to.”

²¹ Phúnuòrò Judaphú dö a htwò khuklòkhuklyã tahe lé dyéròdyéryē shyosò hyãklòlò pò èthi ná dö aréano nuò có, htuòrò a plwòkãkyã èthi prē. Èthi thégne ná kayã htuthéhtya löplî Cómarya ná èthi mēhtwòhtya tēyētahe akhu-akhyé a ki ciryã Petru ná Giovanni phútēnuò a tanēplò lahyã to. ²² Kayãphē dö ù zasimē tēpròtēprya lü yētòprēnuò ana ohó lwíshyélò hó.

Prêzûetêphú Tahe Kwícóbê Cómarya Dö A Ki Dyé Lü Tēthéplòkhúhã.

²³ Bí ù plwòhtehò Petru ná Giovanni yēnuònuónã tòphútuò èthi kãkhyé dö a khòbóthyó tahe a o. Rò lö- bwídukhu tahe ná muòprũmuòprê dö a htwò khuklòkhuklyã tahe hékryã- èthi phútē nuò, a kãdyáluò pē ná akhò yētahe. ²⁴ Bí a khòbóthyó tahe nîhuò tēritēkyã yē akhēnuò, èthi kwícóbê rölò lü dö théplò tòmē- cũ akü dö Cómarya a o rò a hé, “Kò- byacèdu, nē ma prē dö a byályatēlyã mòkhuhekhu, htyēdutavã thítahe ná lö- tē dö a o dö tēyētahe akü lö- plî tòprê! ²⁵ Thé Sãsê Byacè nõhèbè dítü pē Phuo Davi, mähò nēlulē yēnuò,

‘Myécòruò tahe cuò théplòdu lükathwí có lahyã mētē? Mamētèrò kayã tahe cuòkre mēmũmyã lahyã tē dö a kyädé tahe mētē? ²⁶ Hekhucòphya tahe taritaryã one lahyã ané dö a ki sã Cómarya ná khwí dö Cómarya nwòhtya lü dö a ki mēlwòhtekã prēlu kayã yētòprē. Phúnuòhò prēpòtaritē tahe okúokyã röní lü dö a ki sãtòròkuò tē ná hekhu akhwí tahe.’[✧]

²⁷ “Khònyãrò dö vîkü yēnuò a htwòhtyahó ané phúnuò hó! Mētēhéro Khwí Herodè ná Khwí Pòntio Pilato okúokyã tãsú ná Judaphú mãto tahe ná Judaphú tahe bí vîküyē. Rò a tanē mēthyē rölü Jesú mãdú nē lulésãsé dö nē dyéhtwò è ná Kristu yēnuò tòprê. ²⁸ Dö nē tēpròtēprya akhu-akhyé ná tē dö nē dyalyã htuòhò nē théplò dö a ki htwòhtya pá tahe akhu-akhyé, kayã yētahe mē lahyã hó phú nē taritaryã one htuònuò hó. ²⁹ Manáro, Kò- Byacè-, nídã myámò èthi hé taròthé théisē lahyã pē khònyãyē tahenuò, htuòto thyáphú pē htwò nēlulē yētahe ki hébèkhúhãbũ ryákuò nērinēkyã nuòrò, mēcwòrē pē. ³⁰ Dyéluò nē taryēpròprya dö a ki zasimē ù agnē, ná tēmē tēpròtēprya tahe ná tēmē tapãkhyéthu tahe, rò dö nē lulésãsē Jesú yētòprē amwìkhyé rò nõoluòhtya dü tēyētahe ní-”

³¹ Bí èthi kwícóbê htuòhò akhēnuò, khälē bí èthi léoplò tölü nuòtòpho a kazuòrúruòhtya rò èthi lóbã löplî ná Thé Sãsê Byacè pwò- tòprê rò èthi pwò- tòprê hēsodònyã khúkhúhãhã pē lahyã ù ná Cómarya ari-akya.

Prêzûetêphú Tahe Mēlumetyã Mēcwómekò Khyélü Ná Tē Dö A O Ná Èthi Tahe

³² Prē dö a zũenyãetē tahenuò èthi olü ná théplò tòmē- cũ, tētãtã tòcò- tuò. Èthi tãmũtãtē tahenuò èthi dákwo nídyé lahyã ná atē tòprê- to. Tē dö a o ná èthi tahenuò èthi eròphyérò khyélü. ³³ Prêdònyâphú tahe khyáluò pē ù athé ná Byacè Jesú nyãkahtò htwòprē kãkhyé ari-akya yēnuò, a lóbã có ná tēpròtēprya ashyo-asò htuòto Cómarya klòlyalò klòlyabã pē có abwiataryé dö èthi lö- plî alo có. ³⁴ Dö prêzûetêphú yētahe aklēnuò, kayã sòphásoryã o tòprê- to, mētēhéro kayã dö a o ná htyeòlyãrò, nãhinãphya

tahenuô, a isěťakyã rò a phyéhyãní lahyã rû dô a isěťãní yětahe, ³⁵ rò hyãdyétã lahyã rûyě dô Prëdônyâphú tahe a takhukû rò èthi ibě pë ná kayã dô a lorũlohtë nuôtahe.

³⁶ Phúnuô akhu-akhyë kayã mwĩ ná Joseph o tóprë, è ma Leviphú tóprë rò a o pacělyã dô Cypnú klúkhu, rò Prëdônyâphú yětahe è lúmwi ná Barnaba (Angólasá ma kayã dô a dyěhědyére ù) ³⁷ a isěkyã alyã tólë rò a hyã dyétã arûyě dô Prëdônyâphú tahe a takhukû.

5

Anania Ná Sapphira

¹ Manárò kayã dô amwi ná Anania otóprë. È ná amě Sapphira isěkyã nídyé alyã tólë. ² Rû dô èthi isění yěnuô, amě théplòo thyákuô ná lû dô èthi ki bekyã èthigné tahe rò a okyã dô aruô yětahenuô a hyãdyé ná Prëdônyâphú nuôtahe.

³ Rò Petru hé lû, “Anania~ nẹ cuô nõpótuõ nẹnẹ ná khínerycýã khukló mětë? Nẹ lahõkyáhó Thě Sásě Byacě hó. Nẹ cuô bedwó uõkyã tuõlyã ngu dô nẹ isění è akłë nuôtahe mětë? ⁴ Bí nẹ isěťã tyahí nẹlyã to akhěnuô, lyáyě ma nẹťë níđú máto ế? Nẹ isěhtuõhó rò rû dô nẹ nịbè tahenuô~ ma nẹťë prëprë. Phúnuô rò nẹ cuô belyãtuõ nẹ théplò dô nẹ ki mephúyě mětë? Yěma nẹ lahõ kayã máto, nẹ lahõ có hó Cómarya hó.”

⁵ Anania nịhuõ nõg yěnuô ná tóphuõtuõ a lakhúthyěkyã có. Rò lõ~ kayã dô a nịhuõthégně lahyã tẹmẹtwõhtya anẹ yětahenuô a taròthé thěisě lõplĩ có. ⁶ Prëkhú phúdíphúthè tahe hyãnuõtuõ rò a talúbĩ lû ná ikě, rò èthi cõhtekyã lû rò cuô iluõkyã lû.

⁷ Htuõrò a phũ~ ohó thuõmũ akhěnuô, amě hyãnuõ tuõđó Petru a o. Manárò dô pãnuuô, a mękryã~ phútěnuô a thěgně kuõũ tóco~ to. ⁸ Petru sudyã Sapphira, “Nẹ hėsoluõ pë myã vã, lõ~ nẹ ná nẹvẹ isění ucětažě angũ nuõma rû báyě nyãprë ế?”

Rò a hėsũ, “Amávã, lõ~ plĩ nuõma báyě nyãprë hó.”

⁹ Phúnuõrò Petru hé lû, “Mamětëro nẹ ná nẹvẹ cuô męmyã tuõ Thě Sásě Byacě mětë? Kayã cuõiluõ nẹvẹ tahenuô, a kaťuõ mópãprë bí kadãhtũ yěnuõ prë rò èthi ki cõcuõ kuõ põ nẹ pã!”

¹⁰ A hé htuõrò tóphuõtuõ Sapphira lakhú thyěťakyã kuõ bí Petru khãduô khãshyë nuô. Prëkhú phúdíphúthè tahe hyãnuõ rò myãhtye ná a thyěhó akhu-akhyë èthi cõhtecuõiluõ tõkyã lû ná avě. ¹¹ Lõ~ prëžřetě plómuphú yětómũlõ ná kayã dô aruô tahe nịhuõthégně lahyã tẹmẹtwõhtya anẹ yětaherò a thěisě lahyã kanõ~ to.

Tẹprõtẹprya Ná Tẹmẹ Tapakhyéthu Tahe

¹² Tẹmẹ tẹprõtẹprya tahe bèbè, tẹmẹ tapakhyéthu tahe bèbè, Prëdônyâphú tahe męluõ pë ẻã ù. Lõ~ prëžřetẹphú tahe hyã myãhtye tãũ lû dô tẹlũhõdu khãłë tópho dô ù ẻ ná Khwi Solomo hilákũ yěnuõ akũ. ¹³ Kayã dô a zũenyãe to tahenuô a hyãnuõ obũ kuõ èthi tóprë~ to tadũrò a htuthé nídyé nyacó èthi. ¹⁴ Manárò prëmõprëkhũ dô a zũe Byacě tahenuô, a hyãnuõřõ ẻhtya ná ẻhtya kuõ dô èthi aplóamũ akũ. ¹⁵ Prëdônyâphú tahe yõ mę tẹprõtẹprya pë hó ù tẹyětahe akhu-akhyë, bí Petru cuõřwó klyákũ bí èthi khãshyë yě akhěnuô, thyáphú a zquó ki tãbè prěswíprěsě yětahe nuõrò, kayã tahe záhyãní lahyã kayãswíkayãsě tahe rò a hyã delyã pë èthi alěmyě tahe, klo tahe dô klyádukũ. ¹⁶ Kayã bẽmũ dô a o tavítava phũ ná vĩ Jerusalem nuõtahe záhyãní lahyã kayãswíkayãsě tahe, mátorò kayã dô khínémũmyã mębè lũ tahe dô èthi a o rò a zasimě pë lõ có ù pwõ~ tóprë.

Prëdônyâphú Tahe Khyábè Tẹmęcyęmęcũ

¹⁷ Yětóphuõrò bwídukhulõ tóprë ná lõ~ prë dô a krwõkuõ lũkhyë dô a opanuõ tõkuõ dô Saducěophũ aplóamũ bínuô tahe, thěkháthèhte tadũ có Prëdônyâphú yětahe có. ¹⁸ Èthi pũ Prëdônyâphú tahe rò dõtãkyã èthi dô htókũ. ¹⁹ Manárò bí nuõtòthěnuô, Byacě tanémókhuphú tóprë hyãbãmó kadã rò a plwõhtekyã Prëdônyâphú yětahe rò a hé èthi, ²⁰ “Cuõnuõ kahtòo lahyã dô tẹlũhõdu avĩkũ nuô rò hėsodõnyã pë lõũ ná tẹohtwõprë athě yě ari-akýã nuô.”

²¹ Prëdônyâphú tahe níđã mókhutanéphũ nuõtóprë angó rò, bí mólĩbũ akhěnuô, èthi cuõnuõ lahyã dô tẹlũhõdu a vřtarékũ rò èthi cáhtya ithyóithyatã lõ ù bínuô.

Bwídukhulô tôprë ná kayä dö a krwöhyäkuö lûkhyë tahe hyätuö rô hyä éplô lö Juda khuklódu tahe ná muöprümüöprë tahe rô èthi okúokýä lö lö. Htuöró a nôcuöéhyä Prëdônyâphú o dö htöku nuötahe dö èthi nyëhyä. ²² Manáro bí Juda klyëkhukló tahe cuönuö dö ù lédóo èthi akhâlë akhënuö, a myáhtye pá Prëdônyâphú yëtahe tôprë- to akhu-akhyë, èthi kahëso khyë kayä htwö khuklókhuklyä nuötahe ná muöprümüöprë nuötahe, rô a hé èthi, ²³ “Bí pë cuötuö dö ù lédóo akhâlë akhënuö, pë myáhtye ù kâma orýälä kadä ná thó. Htuöró lö- prëopö htö yëtahenuö, a kahtöopö lahyä bí kadähtü nuö pwö- tôprë tadüro pë bâmö kadä rô pë nuömyä dö akü akhënuö, pë myáhtye pá tôprë- to.” ²⁴ Bí prëopö tëlühödu khukló yëtôprë ná prëlútyä khukló tahe ñihuö tëtítëkyä yë akhënuö, a htepa löpli lö rô a tanë lahyä ná ma a kírë htwöhtya kuölö pö kryä- itë pá a tanë löpli phúnuö.

²⁵ Yëtôphuöró kayä hyänuö tôprë rô a hé èthi, “Níðä lahyä- thí dótä kayä dö htöku nuötahe cuö dö tëlühödu a vîtarekü nuö rô a ithyóithyatä löpli ù bínuö hó.” ²⁶ Phúnuöró prëopö tëlühödu khukló yëtôprë ná a khöpacë tahe htecuö ékakhë Prëdônyâphú nuötahe. Manáro thëisë ná ù ví èthi ná lö rô èthi meshyomëso bú lá ná èthi to.

²⁷ Èthi thücuö Prëdônyâphú yëtahe dö Judaphú khuklókhuklyä yëtahe anyëhyä rô bwídukhulô yëtôprë sudýä cemyä èthi. ²⁸ A hé èthi, “Pë hêtâhétë htuöró thí ná ithyóithya pá tä ù ná kayä yëtôprë amwî tãmë ní-, rô khönyâyë thí myámýä thí cuö mëkryä- hó ítëtë! Thí ithyó pyëcuö löpli hó ù dö ví Jerusalem akü yënuö hó. Kayä nuötôprë thýë nuöma pë yëtahe akhyë hó, thí thézü dya lahyä pë tètü phúnuö.”

²⁹ Petru ná Prëdônyâphú tahe hésü, “Phü- ná kírë níðä prëlu kayä angönuö, bè níðä klö dö Cómarya angö. ³⁰ Thí müthyëhtya htuöró Jesü dö krusulo rô pëphyëpëphuö a Cómarya yëtôprë mëhtwöprë kakhë khyëthýä è dö tëtýhë khâlë hó. ³¹ Thyáphú Cómarya ki dyë pë Israelphú tahe tēja níðü né ná tëplwökyä tëtü tahe agnënuö, a dya-ohö Jesü dö atakhu cóhtwö tókyë phú kayä htwöduhtwökhu tôprë ná prëmëlwóhtekä ù tôprënuö hó. ³² Pë ma prë dö a khyáluö pë ù thé ná tëtý tahe ari-akýä hó. Phúnuöró Thé Säsë Byacë yë bèbë, a khyáluö thyäkuö athë phúnuönuö. Thé Säsë Byacë yënuö Cómarya dyëtä pë ná kayä dö a níðä lüngö nuötahe agnë prë.”

³³ Bí Judaphú khuklódu khusuhtü tahe ná Judaphú muöprümüöprë dö a htwö khuklókhuklyä tahe ñihuö tètëbéyë akhënuö, a thëplödu kanö- to. Rò a thézü kremëthyëkyä có Prëdônyâphú yëtahe có. ³⁴ Manáro bí èthi aklënuö Pharisëophü dö amwî ná Gamalie otôprë. È ma tëtýótëtýtha athára tôprë, htuöto è ma kayä tôprë dö ù dyaduzünyáni lö. A ihtö dö kayä htwö khukló tahe anyëhyä rô a nôëhte khókyä lö Prëdônyâphú tahe dö aklö taplöphü. ³⁵ Htuöró a hé Judaphú dö a htwö khuklókhuklyä tahe, “Khöbóthyö Israelphú thí-, thí kírë më kayä yëtahe phütënuö, tanë tãtë lahyä taki. ³⁶ Tanëhtya tuö lahyä ná dö arëkhë nuöma kayämwî ná Theuda ohtya tôprë. A hélýä níðýë ané ná vâ ma kayä htwödu tôprë. A khöpacë dö a krwökuö lö nuö a phü- o lwizë có, tadüro bí ù mëthyëkyä htuöró lö akhënuö, a khöpacë tahe lupruölipryä lö prë. Htuöró a tëtýtëtëmë tahenuö a pyëkyälö bínuö prë. ³⁷ Dökhýë bí ù ihtuöplö htýëphúkëphü amwî tëtärárádyä akhënuö, Galileaphú dö amwî ná Juda héyënuö tôprë oluöhtya khyëthýä. A cuö ilo-ilyáni élä kayä tadüro nyëtýatorö ù mëthyëkyä lö rô a khöpacë tahe lupruölipryäkyä khyëthýä prë. ³⁸ Phúnuöró tëtítëkyä dö a htwöhtya khönyâyë bèbë, vâ thézü hé thí ná më tá èthi tóco- tãmë. Nöodü èthi phúnuö, mëtëhéro èthi tanë mëtë yëtahenuö, ki mã prë a hyä dö prëlu kayä a tëtanë kihéro a pyëkyä dü atë pá-. ³⁹ Mätöro tëtëmë yënuö, a o dö Cómarya a ohyä kihënuöma thí mepë ná èthi to, thí vúsü prë ná Cómarya prë nuö, thí myáhtye shyëklö ná thinë pá.”

⁴⁰ Prë htwö Judaphú khuklódukhusuhtü tahe cüë kuö Gamalie a tëtýetanëcwö yë rô a énuö khyëthýä Prëdônyâphú yëtahe. Htuöró a mü èthi ná iplírwî htuöró a hé èthi ná thí bè dônyähësoní pë pá ù ná Jesü amwî yënuö to, a héhtuö phúnuöró a plwö kakhýä èthi.

⁴¹ Prëdônyâphú tahe thëkrüthélö htecuökyä dö Judaphú khuklókhuklyä yëtahe a mëthënyë, mëtëhéro dö Jesü akhu-akhyëro Cómarya dya-o nyä hó èthi ná a bè khyábë

ũ mețarë ethi phuyë nuoma a kò nyã hó phúnuo prë. ⁴² Rò dôkhyënuo, ethi okuokya to. Dô tëlühödu akünuo bèbë, dô ùhiuphyã akünuo bèbë, pwõnyënyë~ ethi ithyoihtya plehyã pë ù, ethi hësodönyã plehyã luõ pë pö ù ná tètèkrũmila ari-akya. Tètèkrũmila ma mãhõ Jesũ ma kayã dô a mełwõhtekã prëlu hekhuphú lõplĩ tõprë hó.

6

Prëmëcwómekõ Ũ Thuõthyótõprë.

¹ Bínuo akhë, prëžëtëphú tahe oëhtya ná oëhtya rò Helleniaphú tahe ná Judaphú dô a hëbë nidyëdü angõ tahe krékhyëlũ. Helleniaphú tahe hé ná kayã dô a züezüõ sëesëõ tonyë ná tonyë tahenuo a myátãphuõ bèkhukya ethi prëmòokryã tahe, a hé lahyã phúnuo. ² Phúnuorò Prëdönyäphú shyéthënyëyë, a éplõ lõ prëžëtëphú tahe rò a hé ethi, “Pë ki dya-okuokya tètësodönyã pë ù ná Cómarya alãangõ yëtahe rò pë ki ibëã pë ù sëesëõ nuoma a tõto. ³ Phúnuo akhu-akhyë puõvyã thĩ-, nwõhtya lahyã kayã thuõthyótõprë dô a lõbã ná Thé Sãsë Byacë ná tètíphë tahe rò pë ki nõmë ethi tëmë dô a bè züezüõ pë ù sëesëõ tahe. ⁴ Pë yëtahe kuõke rò pë tóbë dyélya lõshuõlõkhë ke dô tøkwiçóbë ná tètësodönyã pë ù ná Cómarya alãangõ tókyë.”

⁵ Lõ~ kayã o dô aplóamukũ yëtahe pwõ~ tõprë thëplõtõ kuõ lõplĩ ná Prëdönyäphú hësoluõhtya yëtahe, rò ethi nwõhtya Stephano dô a lõbã ná tëtžëtënyã ná Thé Sãsë Byacë yëtõprë, htuõrò a nwõhtya kuõpõ Philipu, Prochorus, Nicano, Timon, Pamena. Htuõrò a nwõhtyanĩ Nicolaita, è ma Judaphú mãto, è ma vĩ Antiokophú tõprë rò a kanuõ kuõ dô Juda a təcõbucóbë akũ. ⁶ Ethi aplóamuyë thúhyã kayãyë thuõthyótõprë dô Prëdönyäphú tahe a o. Rò a kwicóbë pë htuõ ethi rò a dyahtya lahyã atakhu dô ethi yëtahe alõ.

⁷ Phúnuorò Cómarya alãangõyë a luõpasicuo ná cuõ có. Htuõrò dô vĩ Jerusalem akũ nuo, kayã dô a zükanyãkatë tahe orõoëhtya ná htya có. Htuõto bwidu tahenuo, a zükanyãka é kuõ nyacó.

Ũ Pũ Stephano

⁸ Stephano dô a lõbã ná Cómarya abwiatarýë ná a tètprõtëprya yëtõprënuo, a mełuõ pë ù o bínuo tahe ná tëmë tètprõtëprya tahe ná tëmëtapã khyéthukhyéthë tahe bínuo. ⁹ Manárò kayã dô a htësú lũ nuo a o tahe. Ethi ma kayã tòmũ dô a nuõ otõkuõ dô (Phú ù é ethi ná) Judaphú dô a nõbë tëpalã tahe a təcóbëhõ aplóamũ. Ethi ma a o dô vĩ Cyreneo ná vĩ Alexandria akũ. Ethi yëtahe ná Judaphú dô aruõtahe dô a o dô Cilicia kë ná Asia kë thĩ tahenuo, a cáhtya krékryãsú Stephano. ¹⁰ Manárò bí Stephano hëbëtë akhënuo, Thé Sãsë Byacë dyë lũ tètíphëcyãdë tahe akhu-akhyë ethi krékakhyësú cyã pã lũ tóçõ~ to.

¹¹ Phúnuorò ethi cuõ ilõhuõ kayã dô aruõtahe rò a nõhëlahõ ethi, “Pë nõhuõnõ htuõhõ Stephano yë, a htësú, a hëbë mũmyãricyã Mosë a tëtthyótëhtya tahe ná Cómarya có.”

¹² Ethi cuõ dô kayã bémũ yëtahe a o, ná Judaphú khuklõkhuklyã tahe, ná prëithyó tëtthyótëhtya athará tahe a o rò a cuõ ryãmikuõ rò a cuõ nõmësúsáhtya ethi. Rò kayã yëtahe cuõ pũ Stephano rò cwihyã lũ dô kayã htwõ khuklõkhuklyã tahe a mëtthënyë. ¹³ Htuõrò ethi éhyã kayã dô a ki khyãlahõnĩ athë ná Stephano ari-akya tahe. Rò kayã yëtahenuo a hé lahyã, “Kayã yëtõprë ma a hépyéhëkyã lõplĩ pë tëlühödu sãsë ná Mosë a tëtthyótëhtya tahe pwõ~ tõphuõ có menë. ¹⁴ Pë nõhuõ a hé ná vĩ Nazarëphú Jesũ yë ki mețãprõkyã tëlühödu yënuo pã rò a ki htulya taplekya pë lëklõlëkhyã dô Mosë dyëokya htuõhõ pë yënuõtahe pã” a hé phúnuo.

¹⁵ Lõ~ kayã dô a onyão bí kayã htwõ khuklõkhuklyã akhãlé yënuo tahe myátãtõ lõ Stephano, rò ethi myãhtye lũ mëtthënuo a thyácónã tanémókhuphú amèthë nuo có.

7

Stephano Hëbèngõ Tahe

¹ Bwidukhuõ yëtõprë sudyã Stephano, “Phú kayã yëtahe hé në yënuoma, në hé mãlakõ nyã è?”

² Rò Stephano dyã pë ethi, “Puõvyãmuõphë thĩ- nĩdã lahyã vã hé pë thĩ yë! Bí pëphë Abraham cuõ tyahĩ dô vĩ Haran hĩto, rò a opã pré bí Mesopotamia akhënuo, Cómarya

dó a lóbã ná têtaryêdu taryêhtú yêtôprê oluôhtya pë lú dô a mêtênyê. ³ Htuôró a hé lú, ‘Dyakyá nêhinêphyá, nêphúnêlye ná nêhtyênêkê nuôtahe rò cuô o dô kê dô vã ki dyêluô nê yênuô pâ ní.’^{*}

⁴ “Phúnuôró Abraham htecuôkyá bí Chaldea kêkú nuôró a htecuôo dô vî Haran. Bí aphê thyêhtuô rò dôkhyênuô Cómarya nôcuôo lú dô htyêkê bí thîo nîdyê khônyá yênuôhò. ⁵ Rò Cómarya dyétã nóhî Abraham prê tôlê~ to, bí tôkyêphú prênuô~ a dyê có hí lú to, tadúró Cómarya ólyá lú ná a ki dyê lú kêtôkê pâ, rò kèyênuô, a ki htwô Abraham ná akłwíalyá kalyá dítú yêtahe ahtyêakê pâ. Bí Cómarya ólyá lú ngóyê akhênuô, Abraham aphú o hí tôprê~ to.^{*} ⁶ Cómarya héokyá Abraham, ‘Nêkłwinêlyá kalyá dítú tahenuô a ki cuôhtwô síprê dô htyêruôkêklô tôkê pâ, rò êthî ki cuôhtwô cû bínuô pâ, rò ù ki męcyêmcęcû êthî analwizê akú pâ. ⁷ Manárò vã ki ciryá kayá dô a nôhtwô êthî cû nuôtahe pâ. Rò dôkhyêpãnuô, êthî ki htekaqyá ná kêbínuô tôkê pâ rò êthî ki ka cóbucôbêhtya vã bí khälê nuôtôpho pâ,^{*} Cómarya hé phúnuô. ⁸ Htuôró Cómarya ólyá angó ná Abraham tômu, a a têtôlyá a tēmátêdyá yênuôma mähó Abraham lëklô mę têtútalíphá* yênuô hó. Rò Abraham dútalí nîdyê a phúprêkhú Isaac phá bí a opacêlyá htuo a bãhtya athê lwíthyó akhênuô. Isaac mę dítú pëkuô a phúprêkhú Jacob phú aphê męnuo. Htuôró Jacob mę dítú pë kuôpô a phúprêkhú shyéthényê phúnuônuo. Jacob aphúprêkhú shyéthényê yênuôma mähó pë kłwílyá shyényêmuô yêtahe aphê tahe hó.

⁹ “Jacob aphúprêkhú tahenuo, a thêkhwé nîdyê kuô apuô Joseph rò êthî isêcuôkyá lú dô a ki cuôhtwôkyá cû dô Egypt kê. Manárò Cómarya okuô ná è. ¹⁰ Htuôró bí a sítôbê têtapyátêsê akhênuo, Cómarya męsípłê lú pwô~ tôphuo có. Bí Joseph cuôtuô dô Egypt kê Khwí Pharao mêtênyê akhênuo, Cómarya dyê lú têtítêphê ná Khwí Pharao a temyádu khó nîdyédúlú tahe. Htuôró Khwí Pharao nôpónl lú ná Egypt kê ná ahi-aphyá ná ahòhtë thítahe.

¹¹ “Bínuôakhê têtovîokô ohtya dô Egypt kê ná dô Canan kêkú rò tęcycýtęcûdu tadú tahe ohtwôhtya tuô có dô pëphyêpëphuo tahe lëlëlê o pâ có to có. ¹² Rò bí Jacob nîhuô ná buôhúodí o dô Egypt kê akhênuo, a nôcuô iprî pëphê dô~ nyenu tahe sêesê dô Egypt kê arêlô tôphuo. ¹³ Bí êthî cuôhò nyêphuôtôphuo akhênuo, Joseph dyéthêgnê êthî ná è ma êthî apuô nîdú rò Khwí Pharao thêgnêhyá kuôdú Joseph apuôvyá, amuoğaphê yêtahe. ¹⁴ Htuôró Joseph nôka éhyá aphê Jacob ná apuôvyá kłwílyá lỏ~ plî dô Egypt kêkú. Apuôvyá kłwílyá lỏ~ plî nuô, a o thuôthyótshyê ná thényá. ¹⁵ Phúnuôró Jacob ná aphúalye tahe cuôo lahyá dô Egypt kê rò è ná pëphê dô~ nyenu tahe cuôthyêlô bínuo. ¹⁶ Êthî luôto tahenuo, ù phyêka è dô vî Shekem. Rò ù ka iluô êthî bí Abraham iprî onekyá nîdyê luôkhu nuôtôpho. Luôkhu dô vî Shekem yênuô Abraham iprî dô Hamor aphú thítahe a o.

¹⁷ “Bí shuôkhê phúhtyahó ná Cómarya ki mëlómębãhtya a tēmaklô dô a ólyá htuoóhó ná Abraham akhênuo, pë myêcôphú dô a o dô Egypt kêkú yêtahenuo, a orôhtya ná orôhtya có. ¹⁸ Dôkhyênuo, khwí dô a thêgnê Joseph ari-akyá to tôprênuo, a htya pónl Egypt kê.^{*} ¹⁹ Athéplô có dô pë myêcôphú yêtahe akhu to. A męcyêmcęcû pëmuôpëphê, pëphyêpëphuo dô~ nyenu tahe, thyáphú pacêphú othê nuôtahe ki thyêkyá agnênuo a nôcuô dyatapháyeqyá tadú pemyêcô phúothê yêtahe ná hí.

²⁰ “Mosè opacêlyá tôkuô bínuôakhê hó. È ma pacêphú dô a phêtwôphêthãryá dô Cómarya anyêhyá tôprê. Amuoğaphê myákhwê nîdyélé lú dô hidókú thuólêlê~ tuô prê. ²¹ Rò bí ù cuôdya taphãkyá è ná hí akhênuo, Khwí Pharao aphúprêmu myãhtye lú rò a phyêka buôdu inîdyê lú phú aphú ná anê nîdú tôprênuo. ²² Û ithyóithyanl Mosè ná Egyptphú a têtítêphê pwô~ tóco rò a têtêbêhésú ná a têtphytêtmê tahenuo, a lóbã ná têtaryêshyosô có.

* 7:3 7:3 Hekhuhtwólú 12:1 * 7:5 7:5 Hekhuhtwólú 17:8, 48:4 * 7:7 7:7 Hekhuhtwólú 15:13-14, Li Hteka 3:12 * 7:8 7:8 Cómarya hétã Abraham ná a bè dútalíphá. Thyáphú è ná akłwíalyá tã kalyá dítú tahe ki dyêluô ná êthî thêplôtôkuô ná Cómarya a têtôlyayê rò a cûe krwómękuô phú Cómarya mekyá agnê nuô, a bè dútalíphá, htuoó thyáphú a ki dyêluô lahyá ná êthî ma Cómarya akayá hó agnênuo, a bè dútalíphá. * 7:18 7:18 Li Hteka 1:8

²³ “Bí ana ohó lwîshyê akhênuô, a belya athêplò ná a ki cuôolê kuô amyêcô Israelpnú tahe. ²⁴ A myáhtye Egyptnú tôprê menûmécá Israelpnú tôprê rò a cuô męcwô pękuô Israelpnú yêtôprê. A męlyêşû kakhýê Egyptnú yêtôprê rò a męthyękýa lû. ²⁵ A tanę ná a myęcôphû nîdû tahe thęgnę ná Cómarya ki nwóhtya è dõ a ki męlwóhtekañî êthî dõ cûkhălê pâ tadúro êthî thęgnęşû kuô lû to. ²⁶ Anotônyęnuô, a myáhtye Israelpnú ná Israelpnú thęnyę klye nîdyę khyędû lû rò a cuô yácú mępęmędwô kakhýê pę êthî rò a hé êthî, ‘Nîdâ lahyâ khôbóthyó thî- thínáthî nîdûprê rò thî cuô vúnîdyę lû mętę?’

²⁷ “Manárò kayâ dõ a męthúmeplá rę akhõ Israelpnú nîdû yêtôpręnuô, a shya taphã cuôkyâ Mosè dõ ahtû rò a hé lû, ‘Maüpe tôprê dyę nę taryęshyosó dõ nę kibè põ pę rò cîrya pę nuôpę? ²⁸ Nę thęzû męthyękuô vâ phû nę męthyę Egyptnú dõ pahénu nuôtôprê ę?’^{*} ²⁹ Bí Mosè nîhuô ngó yêtômû akhênuô, a hteklya cuôo dõ Midia kę phû htyęruôkêklôphû tôprê, rò a cuô phúnî bínuô thęnyę.

³⁰ “Mosè cuôo bãhõ bínuô analwîshyê hó akhê, dõ Sínai so khăshyę, kęşęthyękýa lôtamákhu khălê tóphonuô, miúhtya cãcuô rò tanémókhuophû tôprê oluôhtya pę lû dõ mikû dõ a męthęnyę.^{*} ³¹ Mosè myáhtye rò a khyéthukhyéthê rò a hyámýaphû tãtę lû rò a nîhuô Byacè ngóprahtya, ³² ‘Vâ ma nę muôphęphyęphû dõ- nyénu tahe a Cómarya. Vâ ma Abraham, Isaac, Jacob tahe a Cómarya.’^{*} Mosè thęisę tanyãtadé có rò a myábû pâ có to.

³³ “Cómarya hé põ lû, ‘Khălê bí nę kahtò nîdyę nuôtôpho ma hekhu dõ asãş akhu- akhyę plwóhtekyâ nękhuphá nuô.^{*} ³⁴ Vâ myęcôphû khyácýękhyácú nyacó dõ Egypt kękû nuóma vâ myáhtye hó. Vâ nîhuôhó êthî tauôtasè rò thyáphû vâ ki męlwóhtekã êthî agnėnuô, vâ hyãlyã hó. Cuôcómõ khónýã, vâ ki nõcuô nę dõ Egypt kękû.^{*}

³⁵ “Mosè ma kayâ tôprê dõ amyęcô Israelpnú nîdû vîkyã lû ná ngó tòmû dõ a hé lû, ‘Maüpe tôprê dyę nę taryęshyosó dõ nę ki bępónî pę rò cîrya pę nuô pę?’^{*} A hé lû phúnúo. Tanéphû oluôhtya pę lû dõ cãcuôkû akhu-akhýe, Cómarya anębyacé nîdû nõcuô lû dõ a ki pónî a kayâ bémû rò a ki męlwóhtekã êthî. ³⁶ Dõ Egypt kękû nuô bebè, dõ Htyęlidutava akúnuô bebè, Mosè dõ a êhtekãkyã Judaphû tahe dõ Egypt kękû yêtôpręnuô, a męluô pę êthî tēmę tęprotęprya tahe ná tēmętapã khyéthukhyéthê tahe. Htuôto bí êthî kã dõ kęşęthyękýa lôtamákhu ana lwîshyê akúnuô bebè, a męluô pę ù tęprotęprya yętahehe.

³⁷ “Mosè ma kayâ dõ a hėsoluô pę Israel aklwîalyã tahe, ‘Cómarya ki nõhyãlyã pręprõ dõ thío phû a nõhyã vâ yęnuô pâ, rò è ma thî myęcôphû nîdû prę.’^{*} ³⁸ Mosè ma kayâ tôprê dõ a otôpólõ rókúo lõ ná pęphyępęphû dõ kęşęthyękýa lôtamákhu nuôtôprê hó. A otôkuô ná pę muôphęphyęphû dõ- nyénu tahe ná tanémókhuophû dõ a hébè nîdyę lû dõ Sínai sokhu nuôtôprê hó. Htuôro è ma kayâ tôprê dõ a nîbè Cómarya alãangó dõ a htwôprę yętahe rò a ki dyęlyã ditû pę ná pę yętahe nuô hó.

³⁹ “Tadúro pę muôphęphyęphû dõ- nyénu tahenuô, a nîdâ Mosè angó to. Êthî betanãkyã lû rò êthî tanę thęzû kakhýê dõ Egypt kę prę. ⁴⁰ Êthî hé Mosè avýã Aròn, ‘Byã pę pę byacé tahe dõ a kipôkithû nî pę tahe! Mosè dõ a êhtekã pę dõ Egypt kękû yêtôpręnuô, khónýãro a mękryã- anę phúté nuô, pę thęgnę pãto hó!’^{*} ⁴¹ Htuôro bínuokhê êthî byã púphtëphû zãzõ tóduô rò a lúhtyanî lû rò êthî thękrûthélõ mępwę eõ nîdyę, rò htuthęhtya nîdyę lahyã tę dõ a mę nîdyę lahyã ná atakhu yętahe. ⁴² Phúnúorò Cómarya tari kóklôkyã êthî rò a dyęhtwóhtyakyã êthî ná kayâ dõ a cóbęhtya tamó, lě, sè dõ mólê tahe phû ù rãokýã dõ pręprõ tahe alikû nuô rò a hé,

‘Israelpnú thî-! Bí thî o dõ kęşęthyękýa lôtamákhu analwîshyękû akhê, tęphútęlyę dõ thî męthyę rò thî lútyãhtya tahe nuóma thî lúhtya ná vâ mato. ⁴³ Tę dõ thî zãcuô nîdyę yęnuóma byacé dõ ù è ná Molo yę alęthû ná thîbyacé dõ ù è ná Repha yę asę prę. Tęnuótahe ma mápřę pręzõ dõ thî byã nîdyę ná thî lęcóbęhtya agnęprę. Phúnúorò vâ ki nõcuôyękýã thî dõ htyęruôkêklõ dõ ayeklõ có ná Babylonia kę yęnuô pâ.’^{*}

^{*} 7:28 7:28 Li Htekã 2:14 ^{*} 7:30 7:30 Li Htekã 3:2 ^{*} 7:32 7:32 Li Htekã 3:6 ^{*} 7:33 7:33 Li Htekã 3:5 ^{*} 7:34 7:34 Li Htekã 3:7-8,10 ^{*} 7:35 7:35 Li Htekã 2:14 ^{*} 7:37 7:37 Li Dónyã 18:15 ^{*} 7:40 7:40 Li Htekã 32:1,23
^{*} 7:43 7:43 Amos 5:25-27

44 “Bí pë muõphëphyëphuo dô~ nyënu opã dô kësëhtyëkyã lõtãmákhũ akhënuô, èthĩ isónĩ lahyã lëthũ dô Cómãrya hëluô pë èthĩ nuôtômë.† A isóhtya lëthũduyë phú Cómãrya hësuluônĩ pëhõ Mosè rò a dyëluô pëthuôhõ lũ nuôprë. 45 Dõkhyënuô pëklwípëlyã yëtahe nĩbëkuô lëthũduyë dô pëmuõpëphë tahe a o rò bí èthĩ cuõkuô ná Joshua akhënuô, a phyëcuô nĩdyë. Bí a nuõphyënjĩ hó kë akhënuô, èthĩ phyënuõõtõ nĩdyë lëthũdu yënuô dô kënuôtõba akũ. Rò Cómãrya vëhtëré pëkyã èthĩ myëcõruõphũ dô a o bínũ tahe rò lëthũ yënuô a o bínũ tuõdõ Davi htũkhë. 46 Cómãrya thëplõnĩ Davi rò Davi kwĩthëzõ htyanĩ lũ dô a ki plwõ isóhtya lũ Jacob a Cómãrya lëonĩhi agnë tõmë. 47 Manãrõ kayã dô a isóhtyanĩ pë Cómãrya ahi yëtõmë nuõma Davi aphũkhũ Solomo prë.

48 “Manãrõ Cómãrya dô adulõ yëtõprënuô hi dô prëlukayã mę ná atakhu nuô a oto. Phú prëprõ tõprë héone ná 49 Byacë Cómãrya hé,

‘Mókhu ma vã khãlë lëonyã. Hekhu ma vã khãduô lëzĩ dyatã tõcõ. Thĩ kírë isóhtya pë vã hi phútë tõcõtë pã? Vã lëokhãlë otõ bitë tõphõtë? 50 Lõ~ yëtahe ma vã męhtwõhtya ná vãnë nĩdũ mato ë?’ *

51 Stephano hé põ, “Thĩ thëplõ pryëkadĩ cõ! Thĩ thëplõnuô a thyácónã kayã dô a thëgnë Cómãrya to tahe nuõ cõ! Cómãrya alãngõ agnë rò thĩ khãlëkaõ kanõ~ to! Thĩ krwõmę thyácónã thĩ muõphëphyëphuo dô~ nyënu tahe męnuô cõ, rò thĩ mędĩdyã tãtũ Thë Sãsë pwõ~ tõphuõ cõ! 52 Thĩ muõphëphyëphuo dô~ nyënu tahenuô, a męcyëmęcũ lõ prëprõ tahe pwõ~ tõphuõ cõ. Cómãrya akayã dô a hyã hëso one pë ù ná Cómãrya alulë cõtë dô a kírë hyã pã yëtõprë ari-akyã tahenuô, thĩ muõphëphyëphuo tahe męthyëkyã htũõ èthĩ hó. Khõnyãrõ thĩ isëtãkyã Cómãrya alulë cõtë yëtõprë hó, htũõto thĩ męthyëkyã hó lũ hó. 53 Thĩ nĩbëhõ Mosè a tëtëhyótëthya dô Cómãrya dyëtã ditũ ná mõkhutanëphũ nuõtahe tadũrõ thĩ nĩdã lũngõ to,” Stephano hé phũnuô.

Û Tãthyë Stephano Ná Lõ

54 Bí kayã htwo khuklõ tahe nĩhuõ Stephano a tëtëhëbëyë akhënuô, èthĩ thëplõdu rò a ãtakrũ tõdëcuõ lahyã cõ akhukhyë dô lũo. 55 Manãrõ Stephano rò, a lõbã ná Thë Sãsë Byacë. A tũhtya dô mókhu rò a myãhtye Cómãrya alĩatakhë, htũõto a myãhtye Jesũ kahtõo dô Cómãrya atakhu cõhtwõ tõkyë. 56 Rò Stephano hé èthĩ, “Myãmõlë~! Vã myãhtye mókhu omõhtya rò prëlukayã aphũkhũ kahtõo dô Cómãrya atakhu cõhtwõ nuôtõkyë.”

57 Yëtõphuõrõ kayã htwo khuklõ tahe èhtõémõ rò tĩbĩ lahyã akhãlë ná akanõ. Rò tõphuõtuõ a lwõ hyãtõ dô Stephano a o. 58 Rò èthĩ cwĩhtecuõkyã Stephano dô vĩklõ rò tã lũ ná lõ. Prëkhyãthë thĩtahe dya-okyã èthĩ caklõ tahe dô prëkhũphũthë dô amwĩ ná Saulu yëtõprë a o rò a nõopõmyãnjĩ lũ.

59 Bí èthĩ tã Stephano ná lõ akhë, Stephano kwĩcõbëhtya Byacë rò a hé, “Byacë Jesũ~, phyédwókyã vã thëplõ yë.” 60 A dãngũlyã rò a èhtõhtya, “Kõ- Byacë, plwõkyãré èthĩ tëtëthũ ní~” a hé htũõrõ a thyëkyã.

8

1 Û męthyë Stephano yënuô, Saulu sutõ thyãkuõ athëplõ ná prëmęthyë Stephano nuõtahe rò a krwõõlyã thyãkuõ phũnuô. Cáhtya bínũ tõnyë tãplehyã rò kayã dô a o dô vĩ Jerusalem akũ rò a zũenyãe Jesũ tahenuô ù męcyëmęcũ nyacõ èthĩ cõ. Kayã dô a okyã dô vĩ Jerusalem akũ tahe nuõma tũprë Prëdônyâphũ tahe prë. Rò lõ~ kayã dô a zũenyãetë tahenuô a hteklyã cuõpruõcuõpryã lõplĩ dô Judakë ná Samaria kë. 2 Prë mõnjĩ nyacõ Cómãrya nuô a o tahe rò a cuõ iluõ dwókyã Stephano. Rò èthĩ nguõthyënguõõ lahyã cõ. 3 Saulu hëyë tõprënuô a yácũ pũ mępyëmękyã Kristu a prëzũetë plómuphũ tahe. A cuõhtya nuõ dô hitõmë htũõ tõmë akũ, rò a cuõcwĩ tarũhte prëmõmõ, prëkhũkhũ dô a zũenyãetë tahe rò donũõ èthĩ dô htõkũ.

Philipu Hësodõnyã Tëtëthëkrũmila Dõ Samaria Këkũ

† 7:44 7:44 Lëthũ dô a dyëluô ná Cómãrya okuõ ná èthĩ * 7:50 7:50 Isaia 66:1-2

⁴ Prêzûetêphú dõ a klyacuõpruõcuõpryã kyã lõ lû tahenuô, a cuõtuõlõ dõ khälê pwõ-
tôpho rò a cuõlê hêsodônyã pê ù ná Jesú a têtêkrũmila ari-akyã yêtahe. ⁵ Philipu cuõtuõ
dõ vjêdulõ dõ a o dõ Samaria kékũnuõ tóvĩ. Rò a cuõ hêsodônyã pê kayã o bĩnuõ tahe ná
Křĩtu ari-akyã. ⁶ Kayã bẽmũ tahe ñĩhuõnõ htuõhõ Philipu a têtêhêsodônyã tahe, htuõrõ
êthĩ myãhtyenõ htuõhõ lû tẽmẽ tẽprõtẽpryã tahe akhu-akhyẽ a ñĩdã ryãnyacõ lû têtêbẽ
tahe. ⁷ Khĩnêkhĩnõ mũmyã tahe êntõemõ htecuõ taphãkyã dõ kayã tahe aļõ nuõ a o élä,
htuõto a zasimẽ é pẽ lä kayã dõ a thyëtõkyẽ tahe ná kayã dõ a khãduõdã tahe. ⁸ Phũnuõ
akhu-akhyẽ, vjêkũphũ tahe thẽkrũthẽlõ nyacõ.

⁹ Bĩ vjêkũnuõ kayã dõ amwĩ ná Simonẽ o tõprẽ. A hé ñidyẽ anẽ ná è ma a htwõ khuklõdu
khusutũ tõprẽ, rò a cuõlê mẽtapã khyéthukhyéthẽ htuõ é pẽ lä hõ Samariaphũ tahe ná
tẽmẽ taple ùmèthẽ tahe. ¹⁰ Phũnuõrõ lõ- kayã dõ a htwõduhtwõkhu rò a o bĩ vjêkũ nuõtahe
bẽbẽ, kayã esẽ ryãtẽphũ o bĩ vjêkũ nuõtahe bẽbẽ, a ñĩdãthyẽñĩdão lõplĩ cõ lũngõ. Êthĩ hé
lahyã, “Kayã yõtõprẽ ma Cómãrya a tẽprõtẽpryã dõ ù è ná tẽprõpryã dõ adu-azã nyãhõ.”
¹¹ A mẽ khyéthukhyéthẽ pẽ ù ná atẽmẽ taple ùmèthẽ bĩnuõ ma anyẽlähõ akhu-akhyẽ, ù
ñĩdãthyẽñĩdão cõ lũngõ. ¹² Manãrõ bĩ Philipu hêsodônyã pẽ êthĩ ná Cómãrya ahtyẽakẽ ari-
akyã ná Jesú Křĩtu ari-akyã akhẽnuõ, prẽmòmõ, prẽkhũkhũ a zũkanyãkã têtêkrũmila
rõ plwõkã lõ anẽ ná htyẽ. ¹³ Simonẽ anẽbyacẽ ñĩdũ a zũenyãe kuõ Jesú rò a plwõkãkuõ anẽ
ná htyẽhtyẽ, htuõto a cuõrõkarõ kuõ cõ ná Philipu pwõ- tõphũ. Bĩ a myãhtyẽ tẽmẽtapã
khyéthukhyéthẽ dõ adu-azã tahe phũyẽ akhẽnuõ, a khyéthukhyéthẽ nyacõ.

¹⁴ Bĩ Prêdônyãphũ dõ vjẽ Jerusalem akũ tahe ñĩhuõ ná Samariaphũ tahe zũe kuõ lahyã
Cómãrya aļãangõ akhẽnuõ, êthĩ nõcuõ Petru ná Giovanni dõ êthĩõ. ¹⁵ Bĩ êthĩ hyãtuõhõ
akhẽ, thyãphũ Samariaphũ tahe ki ñĩbẽkuõ Thẽ Sãsẽ Byacẽ agnẽnuõ, a kwĩcõbẽ pẽ êthĩ.
¹⁶ Mẽtêhẽrõ Thẽ Sãsẽ hyãlyã hí dõ êthĩ aļõ tõprẽ- to. Êthĩ plwõ tũpãprẽ lahyã anẽ ná htyẽ
dõ Byacẽ Jesú amwĩ akũ pãprẽ. ¹⁷ Phũnuõrõ Petru ná Giovanni behtya atakhu dõ êthĩ aļõ,
rõ êthĩ ñĩbẽ lahyã Thẽ Sãsẽ Byacẽ.

¹⁸⁻¹⁹ Bĩ Prêdônyãphũ Petru ná Giovanni behtya atakhu dõ prẽzûetêphũ tahe aļõ rò êthĩ
ñĩbẽ Thẽ Sãsẽ Byacẽ akhẽnuõ, Simonẽ myãhtyẽ rò a thẽzũ dyẽ Petru ná Giovanni rũ rò a
hé êthĩ, “Vã ki behtya kuõ vã takhu dõ ùpẽ tõprẽ aļõ pã nuõ bẽbẽ, thyãphũ ù ki ñĩbẽkuõ
Thẽ Sãsẽ Byacẽ agnẽnuõrõ, dyẽpẽkuõ vã tẽprõtẽpryã yẽnuõtõcõ.”

²⁰ Rõ Petru hêsũ lû, “Cómãrya a tẽdyẽkrã shyẽzũ yẽnuõ, iprĩ è ná rũ ma anĩ prẽ, nẽ
tanẽ phũnuõ akhu-akhyẽ, nẽ ná nẽrũ ki latã tõdũlũ dõ Mórãpõtã kũ ñĩ- ²¹ Nẽ ma kayã
dõ a otõkuõ dõ pẽ tẽphyõtẽmẽ akũ mãto, mẽtêhẽrõ nẽ thẽplõ yẽnuõ, acõ dõ Cómãrya
a mẽthẽnyẽ to. ²² Nẽ thẽplõ a tẽtanẽ mũmyãricyã yõtãhenuõ, nẽ tóbẽ zã ñĩdũ mõ è rò
kwĩcõbẽ Cómãrya nuõ. Bõtõbẽ- ma Cómãrya plwõkyã cyã pã nẽ tẽtanẽthũ yẽnuõ tahe pã.
²³ Mẽtêhẽrõ vã myãhtyẽ ná nẽ thẽplõ nuõ a bãtãpĩ cõ ná têtêhtethẽhã rò nẽ têtêhũtẽora
cõklõma nẽ thyãcõnã ù tã dõ htõkũ tõprẽnuõ cõ.”

²⁴ Simonẽ hêsũ Petru ná Giovanni, “Thyãphũ lõ- thĩ hẽhõ yêtahe ki tãbẽ tã vã tõtõ- tãmẽ
nuõ rò kwĩcõbẽ pẽ lahyã vã dõ Byacẽ o.”

²⁵ Bĩ Petru ná Giovanni hêsõluõ pẽ ù ná tẽ dõ a thẽgnẽ myãhtyenõ htuõhõ Jesú Křĩtu
ari-akyã nuõtahe rò dõnyãlũ pẽ htuõ ù ná Byacẽ aļãangõ akhẽnuõ, êthĩ kãkhyẽ khyẽthyã
dõ vjẽ Jerusalem. Bĩ êthĩ kã dõ klyãlõ akhẽnuõ, a lẽkã dõ Samaria dõ éddõ rò a nuõ tõdõ hte
tõdõ rò a lẽ hêsodônyã luõ kã pẽ ù têtêkrũmila.

Philipu Ná Kayã Htwõ Ethiopia Kẽ Khuklõdu Tõprẽ

²⁶ Byacẽ a tanemõkhuphũ tõprẽ hé Philipu, “Taritaryã one nẽnẽ rò cuõpalyã rwópõ klyã
cuõ dõ vjẽ Jerusalem rò a tãkalyã cuõrwõ dõ vjẽ Gaza nuõtõbõ. Klyã yẽnuõma kêsẽntyẽkyã
lõtãmãkhu aklyã.” ²⁷ Phũnuõrõ Philipu o taritaryã anẽ rò a htecuõ. Bĩ a cuõ dõ klyãlõ
akhẽnuõ, a myãhtyesũ ná Ethiopiaphũ dõ aswĩkyã a dye tõprẽ. È ma a htwõ khuklõ rò
a bẽ myãkhwẽ põtãrĩnĩ Ethiopia khwĩmuõ Candace arũhtẽ lõ- plĩ tõprẽ. A cuõ cõbucõbẽ
htuõ dõ vjẽ Jerusalem rò a kãkhyẽ dõ adõ ná tãthĩlõ. ²⁸ Bĩ a kã dõ klyãlõ akhẽnuõ, a hõ li
dõ Prẽprõ Isaiãh rão dõ- nyẽnu nuõtahe. ²⁹ Thẽ Sãsẽ Byacẽ hẽso Philipu, “Cuõ dõ a tãthĩlõ
khãshyẽnuõ.”

³⁰ Rò Philipu klyacuố đố tathilố khăshyê rò bí a n̄huố a hỏ Prëpợ Isaiah li akhênuô, a sudyâ lủ, “Nê hỏ liyê nuôma, nê thêgnê n̄idyê sálê angólasá ê?”

³¹ Rò kayâ htwố khuklố yêtpợ hêsu lủ, “Ủ ki hêsothêgnêplố pợ vả tợpợ- to hêrồ vả cuố thêgnêcyá phútê?” A hê rò a êhtya sidyá pợ lủ lỏ.

³² Kayâ đố aswíkyá adye yêtpợ hỏ lisăế tồmạ đố a hê, “Ènuô athyaná thímí tồduố đố ù cwicuố rò ù kírê mệthyê lủ nuô, rò athyaná ù icỉ thímíphú asủ đố a nguố êhtôêmồ kuố tồmủ- to tồduố, a hêsu kuố ngố tồmủ- to. ³³Ủ mệtarê lủ rò ù ciryacóciryatê pợ lủ to, kayâ đố a dônycyá pợ ù ná a klwíkyaly ari-akyá nuô a o tợpợ- to, mệtêhêrồ ù phyêkakyá lủ thêplồhtwợpợ đố hekhuyê hỏ.”*

³⁴ Kayâ htwố khuklố yêtpợnuô, a sudyâ Philipu, “Hêso pemyá vả pợpợ yêtpợ hêbê tẹyê, ma a hê n̄idyêdủ prê è ari-akyá prê ê? Mátoma a hénỉ ứruố tợpợpợ ari-akyá ê?” ³⁵ Phunuôrồ Philipu cáhtya hê pợ lủ ná lisăế yêtpợmạ rò a hêsoluốnỉ pợ lủ ná Jesủ a tệthêkrủmila ari-akyá.

³⁶ Rò bí êthỉ yêthênycế cuố plehyá pợ đố nyê akhênuô, êthỉ cuốtuố đố htyêo akhălê tồpho. Yêtpợnuôrồ kayâ htwố khuklố yêtpợnuô a hê lủ, “Htyê o b̄iyê vả-! Vả ki thêzủ plwố vãnê ná htyê hênuôma tềmêdidyá tậttủ vắklyá o tồcồc ê?” ³⁷ (Philipu hêsu lủ, “Nê ki zủê lỏthulỏthê mắlakồ Jesủ Kristu hênuôma, nê plwố nệnê ná htyê ma anỉ prê.” A hê lủ rò a hêsu khyê, “Jesủ Kristu ma Cómarya aphúkhủ mắlakồ nuôma vả zủê” a hêsu phunuô)* ³⁸ kayâ htwố khuklốkhuklyá yêtpợnuô a é okuố pợvê tathilố yêtpợ. Rò Philipu ná kayâ htwố khuklồdu yêthênycế lỏ hitạ đố htyêkủ, rò Philipu plwố pợ a htwố khuklồdu yêtpợ ná htyê. ³⁹ Bí êthỉ o đố htyêkủ kạkhta yê akhênuô, Thê Săế Byacê cộcuố mệkyá Philipu. Kayâ htwố khuklố yêtpợ myáhtye pả lủ to tadủrồ a thêkrủthêlỏ rò a kạ plehyá lả đố adỏ. ⁴⁰ Philipu thêgnê n̄idyê anê ná a cuốtuố đố vỉ Azoto akủ rò a cuố plehyápợ đố vỉ Caesarea. Bí a cuố đố klyalố akhênuô, a hêsolônycá pợ ù ná Jesủ Kristu a tệthêkrủmila ari-akyá yê pợ- tợvỉ cồ.

9

Saulu Htwốhtya Prêzủetêphú Tợpợ

¹ Bínuôakhê Saulu hê thêisê Byacê a khỏpacế tahe đố a ki mệthyê êthỉ. A cuố đố bwídukhuố tợpợ a o ² rò a cuốkwithêzộ lủ ná a ki rắcuốnỉ likhyáthê tahe rò a ki rắcuố pợ Juda tềcồbêhỏ đố a o đố vỉ Damasco akủ nuốtahe a o. Likhyáthê yêtahenuô, a hê cuố êthỉ ná pợmồ bêbê, pợkhủ bêbê, ứpêpê- bêbê, đả Saulu myáhtye ná êthỉ krwômêkuố Byacê Jesủ aklyá tahe hênuô, a ki pủ êthỉ pả rò a ki thủkakyá êthỉ đố vỉ Jerusalem pả, a rắcuố phunuô. ³ Saulu cuố đố vỉ Damasco rò bí a phủ cuốtuốhỏ vỉ akhênuô, tềlítakhê đố mókhu sátakhê tậtavạ đố lủ khăshyê. ⁴ Rò a lakhútạ đố hekhuro rò a n̄huố ngồpợhtya tồmủ rò a hê lủ, “Saulu, Saulu, nê mệcyêmệcyê vả mệtê?”

⁵ Rò Saulu sudyăsủ lủ, “Byacê- nê ma ứpê?”

Rò ngồpợ yê hêkạkhyêsủ lủ, “Vả ma Jesủ đố nê mệcyêmệcyê è nuốtợpợ hỏ. ⁶ Manáro kahtòmồ rò cuốnuố đố vỉkủ nuô. Nê tồ mệkryá- phútênuô, ù ki hêsolủ nê pả.”

⁷ Kayâ đố a krwốcuốkuố ná Saulu yêtahenuô a n̄huố ngồpợ tadủrồ a myáhtye kayâ tợpợ- to akhu-akhýê, tợ-, a okuố lỏ lahyá rò a tanêplỏ hêbê pả tồcồ- to. A htetapạ lỏplỉ cồ êthỉ. ⁸ Saulu kahtồ rò a yácủ myákalỏhte tadủrồ a myáhtye tồcồ- to akhu-akhýê êthỉ cwicuố lủ rò a thũnuố lủ đố vỉ Damasco akủ. ⁹ Rò thuốnyêthuốthê akủ a myáhtyeycạto, htuốto ae-aỏ tồcồ- to.

¹⁰ Đố vỉ Damasco akủnuô prêzủetêphú đố amwỉ ná Anania o tợpợ. A myáhtyelwóré tợ rò đố a tềmyáhtyelwóré akủyênuô Byacê é è, “Anania!” Rò a tề kạkhyêsủ, “Byacê vảo prê.”

¹¹ Rò Byacê hê lủ, “O taritaryá mỏ nệnê rò cuố mỏ đố klyá nuốtồbỏ đố ù é amwỉ ná klyácỏ hênuố tồbỏ rò cuố sudyá mỏ vỉ Tarsophú đố amwỉ ná Saulu đố Juda ahikủ nuô. Khỏnyạrồ a kwícỏbê hỏ tề. ¹² Rò a myáhtyelwóré hỏ, thýáphú a ki myáhtye kạkhyê

* 8:33 8:33 Isaiá 53:7-8

* 8:37 8:37 Ủ rá o liphá đố kalúkhê tahenuô, tahehenuô limá 8:37 yênuô a opa to

khyëthyá agnënuô, kayá dö amwı ná Anania hënuô tôprë hyá dö lüo rò a hyá dyahtya atakhu dö lüo.”

¹³ Anania hësü, “Byacë, kayá yëtôprë ari-akyá nuô, vâ nıhuô ù éprë héhtuôpë élä hó vâ, a męcyëmęcü nę kayäsäsë o dö vı Jerusalem akü nuôtahe, hévâ. ¹⁴ Htuôto, a hyá dö vı Damasco yënuôma a hyá dö a kırı hyápü lölö- kayá dö a cóbë nę nuôtahe pré. Bwıdukhu tahe dyé è taryëshyosó menë.”

¹⁵ Manárò Byacë hé lü, “Cuômö, mętëhëro vâ nwóhtya hó è dö a ki hësodönyá pë Judaphú mätö tahe ná khwı tahe, ná Israelphú tahe ná vâriväkyá pã. ¹⁶ Lö- tęcýëtęcü dö a töbë khyá dö väkhuväkyë tahenuô vâ ki dyëluô sınë códü lü ná vãnë pã.”

¹⁷ Phúnuôró Anania cuônuô dö hi bí Saulu o nıdyé nuôtômë akü. Htuôró a nuôdyahtya atakhu dö Saulu alö rò a hé lü, “Puövyá Saulu, thyáphú nę ki myáhtye kakhýë ryá khyëthyá, htuôró thyáphú nę ki löbãhtya ná Thé Sásë Byacë agnënuô, Byacë Jesü dö a oluôhtya pë htuôró nę dö klyälö nuôtôprë, nõhya vâ dö nęo hó.” ¹⁸ Bınuô tôphuôtuô tē dö athyaná tēba o dö lü mēthēplölö nuô latäkyá rò a myáhtye kakhýë khyëthyá. Yëtôphuôró a kahtò rò a cuô plwö kakhýë anë ná htyë. ¹⁹ Ae-aó khyëthyá rò ahëare ohtya khyëthyá.

Saulu Hësodönyá Pë Ũ Dö Vı Damasco Akü

Rò a okuô ná prëzütetëphú tahe bí vı Damasco akünuô thuölwınyë. ²⁰ Rò tôphuôtuô Saulu htecuô tödë dö Juda tęcóbëhë tahe akü rò a cuôhësodönyá pë ù ná Jesü ma Cómarya aphúkhü tôprë ari-akyá. ²¹ Lö- kayá dö a nıhuô lü hébë tahenuô, a htetapã löplı êthı rò a hé lahyá, “È ma kayá dö a cuölü męthyë kayá dö a cóbë Jesü dö vı Jerusalem akü nuôtahe tôprë mätö è? A hyá býyë rò a ki hyápü kayá prëzütetëphú tahe rò a kırı thüka ù dö bwıdukhu tahe a o vâhëto?” ²² Saulu a tēhësodönyá pë ù yënuô a taryëshyosó duhyá ná duhyá có rò a khyáluô tătë pë ù ná Jesü ma Krıstu mälakö có tôprë akhu-akhyë, tuö có dö Judaphú o bí vı Damasco akü nuôtahe hësükakhýë cyá pã có lü töcö- to.

²³ Mönýëmóthë nyëhyá hó taki rò Judaphú tahe okü täsü nıdyë lü rò a tanë kremęthyë Saulu. ²⁴ Manárò ù hësoluô thëgnë pë lü ná ù ki kre męthyë lü pã, rò thyáphú ù ki męthyënlü lü agnënuô ù opö bí vı kadãduhtünuô mökhıkhi mösëklëklë có. ²⁵ Manárò bí mökhı akhënuô, Saulu a khöpacë tahe sunuô lü dö thu tömë akü rò a htya cyatã lü dö vıhtyalö kadãphú akü tökü rò a cyatãkyá lü dö vıüdu klötökyë.

Saulu Kakhýë Khyëthyá Dö Vı Jerusalem

²⁶ Saulu kã dö vı Jerusalem rò a yácü bóthyókhëkhë anë ná prëzütetëphú tahe tadúró èthı théisë löplı lülë. È htwö hó prëzütënyäephú tôprë hó tadúró èthı zıë lü to. ²⁷ Yëtôphuôró Barnaba męcwö lü rò a écuô lü dö Prëdönyáphú tahe a o. Rò a dyáluô thëgnë pë èthı ná Saulu myáhtyehó Byacë Jesü bí a cuô dö vı Damasco akhënuô, htuôró Byacë hësoluô pë htuôró lü ná è ari-akyá tahe. Htuôto Barnaba hësoluô pëkuô pö èthı ná Saulu hësodönyá khükhühãhã pë có vı Damascophú tahe ná Jesü ari-akyá. ²⁸ Phúnuôró Saulu otö kuóná èthı rò a cuô lë hësodönyá khühã pë có ù ná Byacë ari-akyá dö vı Jerusalem akü pwö- tôpho. ²⁹ A dönyäplö kakhýëhyányë sü ná Helleniaphú tahe tadúró èthı yácü myápü klyá dö a ki męthyë lü. ³⁰ Bí prëzütetëphú tahe nıhuô tëritëkyá yë akhënuô, èthı èhte cuökyá Saulu dö vı Caesarea rò thücuökyá lü dö vı Tarso.

³¹ Phúnuôró bınuôakhë prëzütetë plómuphú dö a o dö Judaké, Galilea ké, Samaria ké yëtahe akü tahe othuôokrë nókuô no ù pré. Dö Thé Sásë Byacë akhu-akhyë prëzütetë plómuphú tahe ahëare shyohtyasöhtya, èthı nıhënrë, èthı oróóehtya rò ohtwöprë lahyá dö tēbeduzınyá Byacë akü.

Petru Cuötuö Dö Vı Lydda Ná Vı Joppa Akü

³² Petru cuölë lö khälë pwö- tôpho. Tôphuöpã rò a cuöolëo tötüô prëzütënyäephú dö a o dö vı Lydda nuôtahe a o. ³³ Rò a cuô myáhtye täsü ná kayá thyëtökyë dö amwı ná Aenea o bınuô tôprë, a omýëkhü oprë dö lëmyëkhu rò a kahtöbëto nuô a o hó analwıthyó hó. ³⁴ Rò Petru hé è, “Aenea- Jesü Krıstu zasımëhó nę hó. Ihtö mö rò kéklyëdwö nę lëmyënuô” rò Aenea kahtö tapluötäplyë có. ³⁵ Lö- kayá o dö vı Lydda akü ná Sharòn nyekhu tahenuô a myáhtye tēmęhtwöhtya phuyë akhu-akhyë a zükanyäka kuö löplı Byacë.

³⁶ Bí vî Joppa akũnuô prêmò dǒ a zúkanyáka Jesũ nuô a o tôprê amwî ná Tabitha (Greek ngó ma amwî ná Dorca, angólasá ma takhyê tôduô) a teshuótêkhê lõ- plî nuô a mebwimetaryê pẹ ùruô htuôro mecwómekô pẹ kayá sôphásoryaphú tahe. ³⁷ Bínuôkhê aswî rò a thyêkyá. Aluôto yènuô, ù iluôplîluôphuô ryá htuôhó ná htyê rò ù dya-o lù dǒ hidókũ dǒ akhu tótó. ³⁸ Vî Lydda yènuô, a ophú ná vî Joppa akhu-akhýê, bí prèzùetèphú tahe n̄huô ná Petru o dǒ vî Lydda akhènuô, èthi nõcuô kayá thényê dǒ lùo rò a cuô kwithèzò lù, “Khyáthédò mepryãpryã rò hyãpryã dǒ pẹ o hénuô!”

³⁹ Rò Petru taritaryãhtyanî anê rò a htecuô rǒkuô ná èthi. A cuôtuô dǒ èthio akhènuô, èthi èhtya lù dǒ hidókũ dǒ akhu tótó. Rò lõ- prêmòokryá tahe o lahyã bínuô rò èthi kahtò nguô tava lõplî ná Petru rò a dyèluô pẹ Petru ná ca ná caklò thítahe dǒ Dorca isé pẹ èthi bí a ohtwôprê tǒkuôpã ná èthi akhê nuôtahe.

⁴⁰ Petru nõhtekyã lõ ù dǒ aklò rò a dǎngulyã kwícóbê tẹ. Htuôro a tarí myácuô dǒ Dorca luôto lèonuô rò a hé, “Tabitha- kahtòmò” a hé rò Tabitha myákalòhte rò a myãhtye Petru akhê a kahtò onyão. ⁴¹ Petru zõhyã atakhu rò a cwikahtò lù. Htuôro a ènuô khyèthýã prèzùetèphú tahe ná prêmòokryá tahe rò a dyèluô èthi ná prêmò dǒ a htwôprê kakhýê khyèthýã yétòprê. ⁴² Tèritèkyã yènuô, a luôpasícuô tuô lõ dǒ vî Joppa tókèlẹ rò ù zúkanyáka èkuôlã Byacè. ⁴³ Petru onyèkuôpã ná èthi bínuô mǒnyèmòthè nyèkukuôpã lã sálé dǒ Simonè hi bí vî Joppa akũ nuô. Simonè ma kayá dǒ a mehte tãmuôttètè yètahenuô ná tèmìtèmyã aphá tôprê.

10

Petru Ná Cornelio

¹ Bí vî Caesarea akũ nuô klyèkhuklò dǒ amwî ná Cornelio otòprê, è ma Roma klyètòzè akhuklò dǒ ù é ná Itali klyèklò. ² È ma kayá dǒ a mǒnî Cómarya tôprê rò è ná lõ- a hiphúphyãphú tahenuô a beduzúnyã nyacó Cómarya. A mecwó ényacó kayá sôphásoryaphú tahe rò shuôkhê dǎ tǒ kwícóbê hó hénuô, a kwícóbê pwô- tóphuô cò. ³ Tónyèkhê bí mǒhèlyã thuômmũ phúbèhò akhènuô, a myãhtyelwó one liphó cò Cómarya a tanémókhuphú tôprê hyãnuô oluôkhyè dǒ a hidókũ rò a é lù, “Cornelio!” phúnuô.

⁴ A myã otyásù tanémókhuphú rò a théisè kanǒ- to rò “Byacè, nẹ thézù hé vã ìtè?” A sudyã tanémókhuphú phúnuô,

Rò tanémókhuphú hèsù è, “Cómarya théplòohó nẹ, mehtëhéro nẹ tẹkwícóbê tahe ná nẹ tèmecwó kayá sôphásoryaphú tahenuô, a tuôhtyahó dǒ Cómarya a o thyáhóná nẹ lùhtya è nuôhó. ⁵ Khõnyãyè nõcuô éhyãmò Simonè Petru ná kayá tahe dǒ vî Joppa akũ nuô. ⁶ A cuôo dǒ Simonè dǒ a mephá nuôtòprê ahi dǒ a o dǒ htyèdutavãhtũ nuôtòprê.”

⁷⁻⁸ Tanémókhuphú htecuôkyã htuôro, Cornelio éhyã prèmètèphú dǒ a hidókũ thényê ná klyèphú tôprê dǒ a dyaduzúnyã Cómarya rò a lèzùe nidyé lù yétòprê, rò a hèsoluô pèlò èthi ná tèmèhtwòhtya htuôhó ané ná è yètahe, htuôro a nõcuô èthi dǒ vî Joppa.

⁹ Dǒkhyètónyè bí èthi cuôtuôphúhó ná vî Joppa akhènuô, Petru htya dǒ hikhuklwó tabye tòmè akhu rò a htya kwícóbê. Bínuô akhê ma atò ná mǒphú kíré htuôhó. ¹⁰ A thééthéò rò ù taritaryã pẹ lù sèe akhê a myãhtyelwó tètòcò. ¹¹ A myãhtye mókhu lumòhtya rò tètòcò dǒ athyaná tahũ lyãdu dǒ aná o lwîná tǒba rò ù cyãtã ènuô. ¹² Lõ- tephútèlye dǒ a khãduôo lwìkhó nuôtahe ná lõ- tephútèlye dǒ a labácuô nuôtahe ná lõ- htuphúzuôphú dǒ a zuô dǒ mólè tahenuô a o lõplî dǒ tahũdu yétòba akũ. ¹³ Ngóprahtya rò a hé lù, “Petru- kahtò mèthyèkyãmò tàyènuôtahe.”

¹⁴ Manárò Petru hèsù, “Byacè- vã e cónyã taki- to, tẹ dǒ ù dyahó è ná a sàsèto nuôtahe bèbè, matorò a mwòplithiplo to nuôtahe bèbè, vã enó è tóphuô- to.”

¹⁵ Rò ngóprahtya pò, “Tẹ dǒ Cómarya dǎhéhó ná a mwòplî prè, rò enî prè a hé nuôtahenuô, hé tá è ná a mummyã tãmé.”

¹⁶ Tahũdu dǒ tephútèlye o dǒ lùkũ yétòbanuô, akũ tãluô bã pẹ lù thuôphuô htuôro ù cõhtya mèkyã khyè è dǒ mókhu.

¹⁷ Bí Petru tanemyãnyã Cómarya a tẹdyèluô è temyãhtyelwó yè angólasá akhènuô, kayá dǒ Cornelio nõhyã lù tahenuô, a hyã sudyã myápũ Simonè ahi rò a hyãkahtò bí

ahinyêhyã lõkadãhtũnuô. ¹⁸ Rò êthi sudyãhtya, “Kayã mwĩ ná Simonè Petru hênuô tôprê ma a otô biyê ê?”

¹⁹ Bí Petru nanênĩpã tẽmyãhtyelwô yê akhẽnuô, Thê Sãsê Byacê hé lũ, “Simonè! Kayã hyãmyápũ nê thêthuô. ²⁰ Phũnuô akhu-akhyê hitãmô dô hilê nuô, mẽ pyázẽpyázê tãmê, tarú krwõcuõkuô êthi nuõtahe akhyẽnuô, mêtêhêrô vã nõhyãnyã êthi dô nẽ.” ²¹ Phũnuôrô Petru hitã dô hilê rò a hé êthi, “Vã ma kayã dô thĩ hyã myápũ è nuõtôprê hó. Thĩ hyãmyápũ vã mêtê?”

²² Rò êthi hêsú, “Klyêkhukló Cornelio nõhyã pẽ. È ma kayãcókayãtê tôprê, htuõto kayã dô a bezũbenyãlã Cómarya tôprê. Judaphú tahe bezũnyãní lõplĩ cõ lũ pwõ- tôprê cõ. Thyãphú a ki nõhuõnõ kuô nê tẽhêbêhêsú tahenuô rò Cómarya a tanémõkhuphú hyã hé lũ ná bè cuõ êhyã nê dô lũhi.” ²³ Rò Petru é omyêsú êthi.

Htuõrô parõ tõnyẽnuô, Petru taritaryã anê rò a krwõcuõkuô êthi. Prẽzũenyãephú dô a o dô vĩ Joppa akũ tahe krwõcuõkuô lũ. ²⁴ Rò dôkhyê tõnyẽnuô êthi cuõtuõ dô vĩ Caesarea bí Cornelio lếẽplõ nĩdyê apuõvyã tatò tahe ná akhõathýo tahe akhãlê, rò êthi bĩnuõtahe opõmyásũ nĩ lahyã Petru. ²⁵ Bí Petru kírê nuõ dô hidókũ akhẽnuô, Cornelio êmõsũ lũ rò a dãngũlya ngõtãklwítã dô lũ khãduõshyê rò a cõbêhtya lũ. ²⁶ Manárô Petru nõkahtõkhyê è rò a hé lũ, “Kahtòmõ- vã ma prẽlu kayã thyánã nê prê.”

²⁷ Bí Petru ná Cornelio hêbê nãnuõ dô hidókũ akhẽnuô, a myãhtye kayã hyãoplu-ophê, oplõone lahyã bĩnuô. ²⁸ Petru hé êthi, “Thĩ thêgnê dûhó, pẽ Judaphú a tẽthyótẽthya onã Judaphú tôprê kírê cuõbõthyókhêkhõ tõnã Judaphú mãto tahe bẽbê, a kírê cuõoléo kuô prê êthi bẽbê, anĩ to. Manárô Cómarya dyêluõhõ vã ná Judaphú mãto tahe nuõma a mwõplĩ kuõũ to, mãtorò a sãsê kuõũ to hé tã lahyã tãmê, pẽ tõbê bõthyó lõplĩ êthi, Cómarya dyêluõ vã phũnuô. ²⁹ Phũnuô akhu-akhyê bí nê êhyã vã akhẽnuô, vã hêsú pã tõtõ- to, vã hyã tõphuõhyã prê. Phũnuôrô khõnyãyê vã thêzũ sudyã nê, nê êhyã vã mêtê?” nuõprê.

³⁰ Rò Cornelio hé pẽ lũ, “Bí a talwókýã thuõthê mõhêlyã thuõmũ athyanã khõnyãkhê yẽnuõhõ, vã kwicõbê tẽ. Bĩnuõakhê, kayã kũthyánĩ hycã takhẽplyarashyĩ tôprê hyãkahtõo khyê dô vã mêtênyê. ³¹ Rò a hé vã, ‘Cornelio- Cómarya nõhuõhõ nê tẽkwicõbê hó. A thênẽhtyabê tuõ hó nêdyênẽzũ pẽ kayã sõphãsõryaphú nuõtahe hó. ³² Nõcuõmõ kayã tahe rò nõcuõê êthi ná kayã tôprê dô amwĩ ná Simonè Petru dô a o dô vĩ Joppa nuõtôprê. Khõnyãrô a cuõ okuõkuô dô amwĩ Simonè ahi hó. Simonè yẽnuõma ahi o dô htyẽdutavãhtũ, è ma prẽmephã tôprê.’ ³³ Phũnuôrô vã nõcuõê ù ná nê tõphuõtuõ cõ, nê hyãtuõkuô pẽ rò arýã nyacõ. Thyãphú pẽ ki nõhuõnõ kuõlõ Cómarya hêsotã htuõhõ nê nuõtahe rò khõnyãyê pẽ hyã lõplĩ dô Cómarya a mêtênyêhõ.”

Petru A Tẽhêsodõnyã

³⁴ Petru cáhtya hêbê, “Khõnyãrô vã thêgnê ná Cómarya myãdumyãpatĩ ù tôprê- to nuõma a málakõ cõ. ³⁵ Kayã myêcõ ítêtê- bẽbê, ki a bezũbenyã Cómarya rò a ki mêtõmêbê tẽ hênuõma Cómarya êmõsũ êthi prê. ³⁶ Thĩ thêgnê htuõdũ hó tẽitẽkyã dô Cómarya nõhyã pẽ Jesũ dô Israel akdwĩalyã tahe agnê rò a hyã hêsoluõ pẽ êthi ná tẽthêkrũmĩla ari-akyã yẽnuô hó. Dõ Jesũ Krĩstu dô a htwõ ù pwõ- tôprê a Byacê yêtõprê akhu-akhyêrô pẽ nõbêhõ tẽpêtêdwõ hó. ³⁷ Dõ Judakê tókêlê akũnuô, Byacê Jesũ mêtũõhõ kryã- maitê nuõma thĩ thêgnê dû hó. Bí Giovanni hêsodõnyã htuõpêhõ ù ná plwõhtyê ari-akyã akhẽnuô, Jesũ cáhtya mêtê dô Galilea kékũ. ³⁸ Htuõrô Cómarya nanõhtya vĩ Nazarêphú Jesũ rò a dyê lũ Thê Sãsê Byacê ná a tẽprõtẽprya phútê nuô, thĩ thêgnê htuõdũhõ. Jesũ lécuõ dô khãlê pwõ- tõpho rò cuõ mẽbwímetyaryê pẽ ù, zasímêkã kayã o dô khĩnêricyã khuklõ mẽnũmêcã lũ tahe, mêtêhêrô Cómarya okuô ná è akhu-akhyê a mêtõ tẽ phũnuô hó.

³⁹ “Pẽ ma kayã tahe dô a khyãluõ pẽ lõ ù ná lõ- Jesũ mêtũõhõ tẽ dô Judaphú tahe o nĩdyê kê tahe, ná vĩ Jerusalem akũ yẽnuõtahe ari-akyã prê. Htuõrô êthi mũthyẽhtyakyã Jesũ dô krusu alõ. ⁴⁰ Manárô bí thuõthê tõtênuô, Cómarya mêtũwõprê ihtõkãkhyê khyêthyã lũ dô tẽthyê rò a dyêluõhtya khyêthyã lũ. ⁴¹ A oluõhtya pẽ ù pwõ- tôprê mãto. A oluõhtya

pê túprê Cómarya nwóhtyahó pê dô pê ki htwóhtya prêkhyáthé yêtahe nuôprê. A thyêihtò kàkhyê htuôhó akhênuô, pê yêtahenuô, pê erôró tòkuô htuôhó ná lú hò. ⁴² Rò a mekyá pò pê ná pê ki cuô hêsodônyá pê ù ná têtêkrûmîla, htuôrò pê ki cuôkhyáluô pê ù pêthé ná è ma kayá tôprê dô Cómarya nwóhtya lú rò è ma a ki htwó pê kayá htwôprê tahe ná kayáthyê tahe a prêciryatê pá. ⁴³ Prêprô pwô- tôprê hêsodônyá one htuôhó è ari-akyá rò èthi hé, ‘Lô- kayá dô a zûenyâe lú tahenuô Cómarya ki plwôkyá dítú èthi atêthú ná êmwîkhyê pá,’ Petru hé pê èthi phúnuô.

Judaphú Mâto Tahe Nîbê Thé Săsê Byacê

⁴⁴ Bí Petru hébê pãprê akhênuô, Thé Săsê Byacê hyályá dô kayá dô a nîdá têtítèkyá yêtahe alo pwô- tôprê. ⁴⁵ Cómarya cuô dyélya tuôkuô Thé Săsê Byacê dô Judaphú mâto yêtahe alo akhu-akhyê, Judaphú dô a zûkanyáka hò têtê rò a o lahyá dô vî Joppa akú rò a hyá rôkuô ná Petru yêtahenuô a khyéthukhyéthê nyacó. ⁴⁶ Mêtêhêrò èthi nîhuô dû kayá yêtahe hébê ná ngókhókhye tahe akhu-akhyê, èthi htuthêhtya lahyá Cómarya.

Htuôrò Petru hé, ⁴⁷ “Kayá yêtahe nîbêkuô Thé Săsê Byacê phú pê nîbê htuôhó yênuôhó. Mephúnuôrò èthi ki plwô anê ná htyê agnênuô maupê tôprê ki mêtâtûcyá èthi pê.” ⁴⁸ Phúnuô akhu-akhyê Petru hétàngô ná èthi ki plwô anê ná htyê dô Jesú amwî akú. Rò èthi kwîthézò Petru ná a okuôpô ná èthi bínuô nyêthuôthê.

11

Petru Dyaluôhtyakhyê Têtítèkyá Dô Jerusalem Prêzûetêplômú A O

¹ Prêdônyâphú ná prêzûetêphú dô a o dô Judakê pwô- tôpho tahenuô, a nîhuô ná Judaphú mâto tahe nîbê kuôhó Cómarya alãangô. ² Phúnuôrò bí Petru cuô dô vî Jerusalem akhênuô, prêzûenyâepêphú dô a dútalíphá tahenuô, a dya têtêthú dô lûkhu. ³ Rò èthi hé Petru, “Nê cuôolê tuôkuô Judaphú mâto dô a dútalí kuôhó phá to tahe ahi rò nê cuôecuôô tòkuô tuô ná èthi.”

⁴ Rò Petru hêsoluôplô pëlô èthi têtítèkyá dô a cá htwóhtya lú dô akhâshyé tuôdô atadú nuôtahe pwôtôcô. ⁵ Rò a hêsoluôplô pê èthi, “Bí vâ o dô vî Joppa rò vâ kwîcôbê akhênuô, vâ myáhtyelwó têtôcô. Vâ têtmyáhtyelwó yênuô, a o dô mókhu rò a cyatâ pê vâ thyáná tahúdu dô anâ o lwîná tôbanuô. Htuôrò a cyatâ phútatò bí vâ khâshyé. ⁶ Vâ myánuô tâtê dô tahúdu yéakúnuô rò vâ myáhtye têtphútèlye dô akhâduô o lwîkhó tahe, têtmitêtmyá tahe ná têtphútèlye dô alabácuô tahe ná htuphú dô a zuô dô mólê tahe. ⁷ Yêtôphuôrò vâ nîhuô ngóprahtya rò a hé vâ, ‘Petru, ihtò mũthyéekyá mô têtènuôtahe.’

⁸ “Manárò vâ hêsú, ‘Byacê- vâ e- nyá ná taki- to. Tê dô ù be è ná a sãsê to tahe ná a mwôplî to tahenuô, vâ enó ná tôphuô- to.’

⁹ “Rò ngóprahtya dô mókhu yênuô hé pô, ‘Cómarya dâhé ná a mwôplî hênuôma, a sãsê to, bè tanê nî to.’ ¹⁰ Rò a kuôtâ bã thuôphuô rò dôkhyêlô tôphuônuô, ù phyéhtya dwókyá è dô mókhu.

¹¹ “Û phyéhtyakýkyá ná tôphuôtuô kayá vî Caesareaphú thêthuô dô ù nôhyá èthi yêtahenuô, lô-, a hyátuô bí pê lécuôôkuônî hi nuôtómê. ¹² Yêtôphuôrò Thé Săsê Byacê hé vâ ná mepýázepýasê tãmê, krwôcuô lékuômô èthínuô. Rò puôvyá dô vî Joppa aprêthuôthýo yê krwôcuôkuô ná vâ tuôdô vî Caesarea rò pê nuôkuô dô Cornelio ahikú pwô- tôprê. ¹³ Cornelio hêso pê pê ná a myáhtye tanémókhuophú tôprê hyakahtò dô a hidókú ari-akyá rò a hé lú, ‘Nôcuô kayá tôprê dô vî Joppa rò nôcuôéhyá kayámwî ná Simonê dô ù è pá lúmwî ná Petru nuôtôprê. ¹⁴ A ki hébêtê ná nê pá rò dô a hébê thî akhu-akhyê nê ná nê hiphúphyâphú lô- plî ki nîbê têtêlwóhtekâ pá.’

¹⁵ “Rò bí vâ cáhtya hébêtê akhênuô, Thé Săsê Byacê hyályá dô èthi alo phú a hyályá htuôhó dô pèlo dô kalúkê nuôtôphuô nuôhó. ¹⁶ Yêtôphuôrò vâ thênêhtyabê tuô têtêbê dô Byacê hékyá, ‘Giovanni plwô thî ná htyê tadúró ù ki plwô thî ná Thé Săsê Byacê pá nuôtómú.’ ¹⁷ Mephúnuôrò pê zûe Byacê Jesú Kristu rò Cómarya dyé pê shyézú, phúnuôhó Judaphú mâto dô a zûe thyákuôná pê yêtahenuô, Cómarya ki dyé thyákuô èthi shyézú phú a dyé htuôhó pènuô kihêrò vâ ma kayá tôprê dô a pû mêtâtû Cómarya aklyáaklô tôprê è?”, Petru hé pê èthi phúnuô.

¹⁸ Bí êthi n̄ihuô t̄erit̄ekyã yê akhênuô, êthi pacyéishyê pã Petru to, rò a htuthéhtya lahyã Cómarya, “Ki a málakô phúnuôhéro Cómarya dyép̄ekuôhó Judaphú máto tahe t̄eshuôkhéryá dó a ki za n̄idútkuô lahyã ané rò a ki n̄ibè kuô lahyã thêhtwôpr̄ê hó.”

Prêz̄úet̄êplôm̄u Dó Vĩ Antioko

¹⁹ Dó ù m̄ethyê Stephano akhu-akhýê, cáhtya bínuôrò ù m̄ecyê m̄ec̄û kayã dó a z̄úkanyáka Jesú tahe phúnuôrò êthi lupruôlupryã cuô l̄öpl̄i. Tahehenuô a cuôtuô dó Phonicia k̄ê, Cyprú klúku ná vĩ Antioko. Êthi h̄esodônyã p̄ê túpr̄ê Judaphú th̄i tahenuô ná Cómarya al̄angó pr̄ê. ²⁰ Manárò Cyprúklúphú ná vĩ Cyreneophú dó a z̄úkanyáka t̄ê akl̄ê tahehenuô, a cuôtuô dó vĩ Antioko rò a h̄esodônyã p̄ê myêcôruô Greekphú tahe ná Jesú Kristu a t̄êthêkr̄ũmila ari-akýã. ²¹ Rò Cómarya a t̄êpr̄ot̄epryã o ná êthi akhu-akhýê kayã z̄úkaplukaphè rò athéplò htulya ka t̄ò lahyã dó Byacè o.

²² T̄erit̄ekyã yê luôcuôtuô dó Jerusalem prêz̄úet̄êplôm̄u a o akhu-akhýê êthi th̄ucúô Barnaba dó vĩ Antioko. ²³ Rò bí a cuôtuô akhê, a cuômyáhtye ná kayã yêtahe n̄ibè Cómarya abwiatarýê akhu-akhýê a thêkr̄ũthêlô nyacó rò thyáphú êthi ki ohtwôpr̄ê có plehyã tadú ná Byacè rò, a dyéhêdyére shyakrwô kuôp̄ô êthi akhyê. ²⁴ Barnaba ma kayã dó aryã rò a l̄óbã ná Thê Sásê Byacè t̄ôpr̄ê. Rò è ma kayã dó a t̄êz̄út̄enyã s̄ò t̄ôpr̄ê. Rò a m̄ecwô é p̄elã ù rò ù z̄úkanyáka êlã Byacè.

²⁵ Phúnuôhtuôrò dókhyênuô, Barnaba cuômyáp̄ũ Saulu dó vĩ Tarso akú. ²⁶ Bí a myáhtye l̄ũ akhênuô, a ékan̄i l̄ũ dó vĩ Antioko. Rò êthi yêthényê ka-okú myáhtye t̄asú ná prêz̄úet̄ê plôm̄uphú bínuô tahe t̄ôna- hyã có. Rò a ithyóithyatã n̄iê p̄elã kayã obínuô tahe. Û érel̄ô prêz̄úet̄êphú tahe ná Kristuphú ma bí vĩ Antioko yênuô hó.

²⁷ Bínuôakhê, pr̄ep̄r̄o tahe o dó vĩ Jerusalem rò a hyã dó vĩ Antioko. ²⁸ Dó êthi akl̄ênuô amw̄i ná Aghabu ot̄ôpr̄ê. Dó Thê Sásê Byacè a t̄êpr̄ot̄epryã akhu-akhýê, a ihtò rò a hépr̄o one ngó ná t̄êov̄jokô cyêc̄û ki ohtya dó hekhúsiba l̄ò pã. (Yênuôma a htwôhtya bí Claudio htwô khwí akhênuô.) ²⁹ Prêz̄úet̄êphú pw̄ô- t̄ôpr̄ê belyã lahyã athéplò ná a ki th̄ucúô p̄ê kuô t̄em̄ecwô bá êthi dyébé nuô, dó êthi puôv̄yã o dó Judakêkú nuôtahe. ³⁰ Phúnuôrò a th̄ucúon̄i r̄ũyê ná Saulu ná Barnaba. Saulu ná Barnaba phyêcúon̄i r̄ũyê rò a cuô dyetã ditú dó prêz̄úet̄êplôm̄u muôpr̄ũmuôpr̄ê dó a htwô khuklôkhuklyã tahe a takhukú.

12

Û M̄ecyê m̄ec̄û Shyos̄ Hyátó

¹ Bínuôakhê Khwí Herodè* cáhtya m̄ecyê m̄ec̄û prêz̄úet̄ê plôm̄uphú tahe. ² Dó a hétã angó akhu-akhýê, ù s̄ũthyêkyã Giovanni avyã Jakomo ná n̄ê. ³ A myáhtye ná a m̄et̄ê phuyênuô, atò ná Judaphú tahe athéplò akhu-akhýê, a hé t̄ãp̄ô angó ná bè p̄ũ p̄ô Petru. T̄em̄e yênuô a htwôhtya bí pwêkhóm̄ũ s̄odô huôm̄útafho akhênuô. ⁴ Û p̄ũ htúô Petru rò ù dotã l̄ũ dó htókú. Û dyetã klyêphú lw̄im̄u at̄em̄e dó êthi bè op̄on̄i l̄ũ. Êthi op̄ô t̄ôm̄u htúô t̄ôm̄u. T̄ôm̄unuô a o thêlw̄i. Bí pwê htúôhó akhênuô, Khwí Herodè tan̄e ná a ki c̄emyã Petru rò a ki c̄iryã l̄ũ dó kayã b̄em̄u a m̄êthényê pã.

⁵ Phúnuôrò ù dóo tadú pã Petru dó htókú. Manárò prêz̄úet̄ê plôm̄uphú tahe thêplòshyo kwícóbê p̄ê nyacó dó l̄ũgn̄ê.

Tanémókhuphú M̄esiplékyã Petru Dó Htókú

⁶ Bí Khwí Herodè êhte tyahi Petru dó kayã b̄em̄u a m̄êthényê hito t̄ôthênuô, Petru omyêo dó klyêphú thényê aplêkú. Û c̄okl̄oma è ná suplyet̄ôhté nyêh̄ô. Htuôto klyêphú tahe op̄ô ol̄ó bí l̄édótã ù htò kadãht̄unuô. ⁷ Byacè a tanémókhuphú t̄ôpr̄ê hyã kahtò oluôkhýê bínuô rò a lihtya l̄ò bí Petru o n̄idyê a p̄ok̄unuô. Tanémókhuphú plyã Petru plãkhu rò a hturyãkahtò l̄ũ rò a hé l̄ũ, “kahtôpryãm̄ô” t̄ôphuôtuô suplyet̄ôhté o dó Petru atakhu nyêkhólô akú yênuô a latã plwóhtekyã l̄ò n̄idyédú ané.

⁸ Htuôrò tanémókhuphú hé l̄ũ, “Nyãhtya n̄ê nyãhtó rò dyãní n̄ê khuphãnuô.” Rò Petru krwôm̄ekúô phú tanémókhuphú hé è nuô. Rò a hé p̄ô l̄ũ, “Ihtôhtyan̄i n̄ê ik̄ênúo

* 12:1 12:1 Khwí Herodè yêtôpr̄ê nuôma Khwí Herodè Agrippa.

rò krwöcuökuö väkhyëyë.”⁹ Rò Petru krwöhte kuö lükhyë tuöđđ htöklö. Manáro tanémókhuphú mepë lü phú yënuöma a mälakö ë, mätö ë nuö Petru thëgnë tätë to. A tanepre ná a myáhtyelwótë pre. ¹⁰ Èthi cuötalwóbëkyähtuö prëopökadä arëlö tötö htuöđò a cuö talwóbë pö nyëtötötö. Dökhyëlö rò a cuötuđ dö kadä dö ù me ë ná tötë nuötökü. Kadäkü yëtökünuö ma a cuöluplü nuötö có dö vïkü rò a lumöhtya pë nídyëdü èthi pre, rò èthi htëcuökyä bí kadä yënuötökü. Rò èthi krwöcuöörwó pre vïkükyä yëtöbò rò tanémókhuphú lamëkhyëkyä pë Petru.

¹¹ A lamëhtuö pë lü túró Petru thëgnëno pre tëtëwöhtya-anë ná èyë pre rò a hé, “Khónyáyë vä thëgnëhö ná tëtëwöhtya anë phuyënuöma a mälakö có. Byacë Cómarya nõhyä a tanémókhuphú rò a hyä mešiplë htekyä vä dö Khwí Herodë a taryëshyosö alë, htuöto a hyä melwóhtekä vä dö Judaphú dö a myásü dö a ki mecyë vä tahe a takhukü.”
¹² Bí a thëgnëhyähö ná tëtëwöhtya anëyë ma a mälakö có hö akhënuö, a cuö dö Giovanni dö ù épö amwí ná Marko yëtöpre amü Maria ahi, rò bínuökhënuö, a tötü ná ù hyä oplöoplu kwícóbë rölö lü bínuö. ¹³ Petru kađö kadädu dö hinyëhyänuö tókü rò thyáphú èthi ki thëgnë ná maupë dö kadä pë nuö rò lulë prëmöphü dö amwí ná Rhoda hé yëtöpre cuömyásü lü. ¹⁴ Rò a thëgnë Petru talä rò a thëkrü talwósülü rò a sötapa bämö pë lü kadä rò a klyakanuö hëso pë èthi ná Petru kahtöo dö aklönuö.

¹⁵ “Ma në tamwí ë?” Èthi hësu Rhoda phúnuö, tadúró a mälakö có Rhoda hësäprësü èthi phúnuö. “Petru azö präkö” èthi hësu kakhë lü phúnuö.

¹⁶ Bínuöakhë Petru dö plehyä pö kadä rò èthi bämö kadä rò a myáhtye Petru rò èthi khyéthukhyéthë kanö- to. ¹⁷ Petru thëzÿ nõthuöthuö- o èthi rò a vüvyäluö pë èthi ná atakhu. Rò a hëso pë èthi ná Byacë Cómarya mešiplëhte kryä- è dö htökü phütë ari-akyä. Rò a hé, “Hëso pëkuö Jakomo ná lö- prëzÿetëphü dö aruö nuötahe ná tëtëtëkyä yënuö ní-,” Petru héhtuökyä pë èthi phúnuö rò a htëcuökyä dö aruö tópho.

¹⁸ Mólübü hö rò prëopö htö tahe tanë théplösúsä nyacö rò a hé nídyë khyë lü, “Petru cuöhteplëcyä phütëtë?”
¹⁹ Khwí Herodë hétä angö, a nõ myápü khyëthyä aklyëphü tahe ná Petru tadúró èthi myáhtye pá lü to. Phúnuö akhu-akhyë a cuö cemyä prëopö htö yëtahe rò a hétäkyä angö ná methëkyä prëopö htö nuötahe.

Tëtëwöhtya-anë phúnuö htuöđò dökhënuö Khwí Herodë htëcuökyä bí Judakënuö rò a htëcuö okuö dö vï Caesarea.

Khwí Herodë Thyëkyä Ari-akyä

²⁰ Khwí Herodë théplödu nyacö vï Tyrephü tahe ná vï Sidophü tahe. Phúnuökhukhyëro thyáphü èthi ki cuömyáhtye hébëni ná Khwí Herodë yënuöđò èthi vïphü tahe cuörolü dö Khwí Herodë a o. Arëlö rò èthi cuöhëbë plöřë ná Blasto dö a ki mecwö pë èthi agnë, meťëhëro è ma a htwö prëzÿüklyázÿüklö cwö khwí rò kayä dö khwí zÿenü lü töpre. Dökhyë rò èthi cuökwí tëtëđëdwö dö khwí a o, meťëhëro khwí yëtöpre ahtyëakë nuö, a mecwö pë èthi htýëphükëphü ná sësëö tahe.

²¹ Tönyëkhë bí ù nwöhtya khödú hö Khwí Herodë akhënuö, aküathyáhtyaní khwíhyecä rò a onyáo dö khwí a khuklyáhtëhtyalökhu rò a hébëtä kayä bëmü tahe. ²² Rò èthi èhtöhtya, “Khwí dö a hébë yëtöpre ma prëlukayä mätö. Mácödü cómarya töpre cóhö.”

²³ Töphuötuö, Byacë a tanémókhuphú töpre mešwímëšë Khwí Herodë, meťëhëro a tó htuthëhtya Cómarya tadúró a cuö nõhtuthëhtya anë ná prëlukayä. Rò zä ethyëkyä lü.

²⁴ Manáro Cómarya aläangönuö, a luöpasicüö yë plehyäpö dö nyë rò ù zÿükanyäka èhtya ná èhtya có.

²⁵ Rò Barnaba ná Saulu mehtuö atëmë bí vï Jerusalem akü nuöđò a éni Giovanni dö ù épö lümwí ná Marko yëtöpre rò a htëkaqyä.

13

Prëzÿetë Plómuphü Nwöhtya Barnaba Ná Saulu Rò A Nöcuö Èthi

¹ Prëzÿetëplömu bí vï Antioko akünuö prëpřo ná Thára o tahe. Maupë hénuöma Barnaba, Simeonë (Dö ù é lü ná kayazyelö) ná Lucio (Vï Cyreneophü), Menaen (Ů buö

duhtya rôkuô è ná Khwí Herodê)* ná Saulu yêtahe hó. ² Bí êthî cóbucóbêhtya Byacê rò duôe sêesêò akhênuô, Thê Săsê Byacê hé êthî, “Nwóhte khókya pê vâ Barnaba ná Saulu nuô. Mêtêhêrò vâ nwóhtya one htuôhò êthî dó a ki bè mē vâ tēmē.” ³ Êthî duôe sêesêò rò a kwicóbê, htuôrò êthî dyahtya atakhu dō Saulu ná Barnaba alô rò a nõhtecuô êthî.

Barnaba Ná Saulu Héso Pê Ủ Têthêkrĩmila Dō Cyprú Klúkhu

⁴ Barnaba ná Saulu cuô phû Thê Săsê Byacê nõcuô êthî nuô. Êthî tãlyacuô dō vj Seleucia bí ù lëkabáo thòklyêdu akhâlê nuôtôpho rò êthî htya sidyanj lahyã thòklyêdu bínuô rò htecuô dō Cyprú klú. ⁵ Bí êthî cuôtuô dō vj Salami akhênuô, a cuô hêsodônyã pē ù ná Cómarya alãangô dō Judaphú təcóbêhò tahe akũ. Giovanni Marko cuô tōkuô ná êthî rò a mēcwókuô êthî.

⁶ Êthî cuôhtyanuô dō Cyprú klúkhu rò a cuô luplú tuôdô vj Papho o dō klútadú nuôtôvj. Êthî myáhtye tãsú ná Juda prêprô lahólahyaphú dō a cuôlê dyéluô pē ù ná tēmētaple ùmêthê tōprê. Amwí ná Bar-Jesú. ⁷ Ê ma a mēpē khwídu Sergio tēmē. Khwídu Sergio ma kayã dō a dè tōprê. A thêzũ ñhuô Cómarya alãangô rò a éhyã Barnaba ná Saulu. ⁸ Manárò kayã mētaple ù mêthê Elyma yêtôprênuô, (Yêma Bar-Jesú amwí ná Greek ngó), thýáphú khwídu kizjũkinyã kuô tãmê nuôrò, a pũ mēdídyã tãtũ êthî. ⁹ Bínuô Saulu (Ủ thêgnê kuôpô emwí ná Paulu) yêtôprênuô, a lóbã ná Thê Săsê Byacê. Rò a myãrê tōdê kayã mētaple ùmêthê nuôtôprê. ¹⁰ Rò a hé lũ, “Nê ma prê dō a mē khínérícýã khukló atēmē tōprê. Nê ma kayã dō a thêhte lỏ- tẹ dō acóatę nuôtahe. Nê lỏbã có ná tẹlahólaha ná tēmũmyãricýã pwôtócó, nê pũ mētaplótaple lahó lỏ Byacê a tēmátęcó yênuô pwô-tôphuô có. ¹¹ Khõnyãyê Byacê ki cirya nê, nê ki mêthêkhí pá, Cómarya ki nõlĩkakhýê nê to hénuô, nê ki myáhtyeycýã pá tẹlĩ tohó.”

Rò amêthê óruôkyã rò a khĩkyã tóphuôkhí có. Rò akuôaphũ cuôprê rò a myápũ kayã dō a ki pũcwĩthũcuô lũ prê. ¹² Bí khwídu yêtôprê myáhtye tēmēhtwóhtya anê phúyê akhênuô, a zũkanyãkã kuô Jesú. A ñhuô ù ìthyó pē lũ Byacê ari-akyã rò a khyéthukhyéthê nyacó.

Cuôlê Héso Têthêkrĩmila Bí Vj Antioko Dō Pisidia Kêkũ

¹³ Paulu ná kayã dō a cuô tōkuô ná lũ tahe sidýacuôñj thòklyêdu bí vj Papho nuôrò htecuô dō vj Perga dō a o dō Pamphylia kékũnuô. Cuôtuô bínuô rò Giovanni Marko htecuô khókya ná êthî rò a kakhýê dō vj Jerusalem. ¹⁴ Êthî odô vj Perga rò htecuô lahyã dō vj Antioko o dō Pisidia kékũnuô tóvj. Rò bí Judaphú Mõnyêduô bè akhênuô, êthî cuônuô onyão dō təcóbêhòkũ. ¹⁵ Bí ù hõhtyahtuôhó Mosê ali tẹthyótẹthya ná ì dō prêprô rãone nuôtahe akhênuô, təcóbêhò khukló tahe nõcuôsudyã kayã tōprê ná êthî rò a hé êthî, “Puôvyã thĩ-, thĩ lédýéhêdyére kayã bémũ yêtahe ki o tòmũmũ hêrò, pē thêzũ nõdyéhêdyére thĩ.”

¹⁶ Paulu ihtò rò a vúvyãluô atakhu. Mêtêhênuôrò a thêzũ nõthuôthuô- o kayã yêtahe rò a cáhtya hébê, “Puôvyã Israel aklwĩalyã thĩtahe ná Judaphú mato rò a cóbucóbêhtya Cómarya bíyê thĩtahe lỏ- plĩ thĩ-, ñĩdã lahyã. ¹⁷ Judaphú a Cómarya nwóhtya pē muôphêphyêphuô dõ- nyenu tahe rò bí êthî cuôokuólê dō Egypt kẹ akhênuô, a dyé htwóhtya êthî ná kayã myécódu tócó. Cómarya êhtekakyã êthî dō Egypt kékũ ná a tẹprõtẹprýã dō adu-azã yênuô hó. ¹⁸ Rò a bè khyáthêplóhtũñj êthî dō kêsêntyékya lõtãmákhũ nuô analwĩshýê có. ¹⁹ Kayã myécóphũ thuóthyótomyê dō a o dō Canan kékũ tahenuô Cómarya mēpékýã pē êthî, rò a dyé kẹyétoba ná Israelfhú rò a htwó hó êthíkê. ²⁰ Tẹ dō a ki htwóhtya phúyênuô, anýê có ana lwĩzẹnyãshýê có.

“Phúnuô htuôrò dókhyênuô, a tuôhyã tyahí dō Prêprô Samuelê htwóhtya tyahí khuklódu akhê tonuô, Cómarya dyétã pē êthî pręciryatę tahe. ²¹ Htuôrò êthî kwĩ Samuelê ná a ki nwóhtya pē êthî khwí dō a ki pónj pē êthî tōprê. Rò Cómarya nwóhtya pē êthî ná Kish aphũkhũ Saulu. Ê ma Benjamino aklwĩalyã rò a htwó pē êthî khwí analwĩshýê. ²² Dókhyêrò Cómarya dyatãkyã Saulu dō khwí akhâlê rò a nõhtwóhtyake Davi ná êthî

* 13:1 13:1 Khwí Herodê yêtôprê nuôma Khwí Herodê Antipa dō a pó Galilea nuôtôprê hó.

khwí. Davi ari-akyã yênuô Cómarya héhtuôhó, ‘Vã myáhtyehtuôhó Jesse aphúkhũ Davi ma kayã tóprê dô a mêmnyacô vã thêplò rò a ki mē lõplĩ phú vã thêzũ nõmē lũ nuô pã.’[✧]

²³ “Phú Cómarya ólyã one htuôhó ná a ki nõhyãlyã Jesũ phú prēmēlwóhtekã Israel aklwĩalyã thĩtahe agnê tóprê pã nuô, a ki ohtwóhtya dô Davi aklwĩalyã tãpalyã dítũ yênuô pã a hé phúnuô. ²⁴ Bí Jesũ hyã tyahító nuô, Giovanni hêsodónyã pělũ Israelphũ tahe ná êthĩ ki zã nĩdũ lahyã anê rò a ki plwókã lahyã anê ná htyê, phúnuô. ²⁵ Bí Giovanni mē atēmē kirê phú htuôhó akhênuô, a hêso pē kayã bēmũ tahe, ‘Thĩ tanē vã ná ùpê? Vã ma kayã dô thĩ opómýásũ akyã nuôtóprê mǎto. Nuôtóprê ma a ki hyã dô vǎkhyêkhu pã, rò vã ki htulyê pēprê lũ khupháplyē prê nuô- vã kò ná è to.’

²⁶ “Puq̄vyã Abraham aklwĩalyã thĩtahe ná Judaphũ mǎto dô a o bĩyê rò a cóbucóběhtya kuô Cómarya tahe lõ- plĩ thĩ-, tēmēlwóhtekã ari-akyã yênuô, ù thũhyã pē dô pēgnê prê. ²⁷ Mētêhêrò vĩ Jerusalemphũ tahe ná êthĩ akhuklò tãhenuô a thêgnê kuô lũ ná è ma prēmēlwóhtekã a Byacê tóprê phúnuôto. Htuôto prēpr̄tahe alǎngô dô ù hõlũdhtya è bí Judaphũ a Mõnyêduô† pwq̄- tóphuo nuótahe bēbē, êthĩ thêgnê tãplũ kuôũ angólasã to. Phúnuôrò thyáphũ prēpr̄o tahe alǎngô ki lõhtyabãhtya agnênuô, a nõcirya thyëkyã hó Jesũ prê. ²⁸ Têthũtēplá dô a ki cirya thyëkyã Jesũ agnênuôma a myáhtye tóco- to tadũrò ù nõshyo Khwí Pilato dô a ki ciryathyëkyã lũ hó. ²⁹ Bí êthĩ mēhtuô lõhó phú lisásê héone lũrlĩlũkyã akhênuô, êthĩ cuôphyétãkyã lũ dô krusulô rò êthĩ cuôsunuôkyã lũ dô luq̄kũ. ³⁰ Manáro Cómarya mēhtwõprê ihtókakhyê khyéthya lũ dô tēthyê. ³¹ Htuôrò Byacê Jesũ yê a dyelũ mõnyēmõthê nyêkũ- pēlá sálê anê ná kayã dô a cáhtya krwõkuô lũkhyê, cáhtya dô Galilea kē tuôdô vĩ Jerusalem nuótahe. Khónýarò, êthĩ htwóhtyahó prēkhyáathê dô lúgnê rò a cuô khyápêhó Israelphũ tahe hó.

³² “Khónýarò pē hêso pē thĩ tēthêkrũmila: Tē dô Cómarya ólyã pē htuôhó ná pēphyēpēphũ dô- nyénu nuótahe, ³³ khónýarò a mēlõbã pēhó pē hó ma dô Cómarya mē-ih̄to htwõprê kãkhyê khyéthya hó Jesũ dô tēthyê hó. Pē ma pē klwĩlyã tãkalyã dô pēphyēpēphũ yétahe a o hó rò a mēlõbã pēhó pē hó. Phú ù rǎo dô Li Htuthéhtya amǎdu nyétótótô akũnuô a hé,

‘Nê ma vǎphúkhũ, yētõnyêrò, vã htwõ hó nēphê hó.’[✧]

³⁴ “Cómarya mē-ih̄to htwõprê kãkhyê Krĩstu dô tēthyê hó rò athõalò cyã pǎto hó. Cómarya hé,

‘Vã ki dyê thĩ tēsõri dô asásê ná atǎatē tahe phú vã ólyãnuólyã htuôhó Davi dô vã ki dyê è pã nuótahe pã.’[✧]

³⁵ “Phú prēr̄ali irò htuthéhtya hé pǎ,

‘Nê nõthõnõlòkyã nē lulésásê yētõprê dô luq̄kũ to.’[✧]

³⁶ “Mētêhêrò Cómarya taze-onekyã pē Davi mú- nukhê rò Davi mēhtuôkyã bí ahtũkhê nuô, rò dôkhyênuô a thyëkyã. Rò ù iluótãtõ lũ ná aphê dô- nyénu tahe rò anêklõ thõkyã bĩnuô. ³⁷ Manáro kayã dô Cómarya dyê htwõprê kãkhyê è tópr̄nuô athõalò to.

³⁸ “Phúnuô akhu-akhyê, puq̄vyã lõ- plĩ thĩ- vã thêzũ nõthêgnê tãtē kuô thĩ ná ù hêsodónyã pē thĩ tēplwókyã thĩ tēthũ nuôma mǎdô Jesũ Krĩstu akhu-akhyê prê. ³⁹ Dô Jesũ mēhtuôhó akhu-akhyê, kayã dô a zũe Jesũ pwq̄- tóprê nuô Cómarya plwókyã lõhó lũtēthũ rò a dyacódyatēkyã lũ hó. Dô thĩ krwõlũ mēkuô Mosè a tēthyótēthya akhu-akhyê, Cómarya plwókyãcyã thĩ tēthũ nuótahe taki- to. ⁴⁰ Phúnuôrò rõnĩ lahyã thĩnê, mētêhêrò thĩ ki mēhtwóhtya tã thĩnê phú prēpr̄o tahe héone htuôhó nuótahe tãmê. ⁴¹ Prēpr̄o hé, ‘Thĩ dô a hēbê takhwótakê dũgnê tahe thĩ-, nĩdã lahyã! Khyéthukhyéthê rò thyëkyã lahyã mǎ. Mētêhêrò, bí thĩ htũkhê yênuô vã ki mēpē thĩ tētõcõcõ dô ù hêso pē có thĩ pã manáro thĩ zũe kuôũ taki- to yênuô pã,’[✧] prēpr̄o hé phúnuô.”

⁴² Bí Paulu ná Barnaba htecuókyã dô tēcóbêhõkũ akhênuô, kayã bēmũ tahe nõhyápõ êthĩ shyê- Judaphũ a Mõnyêduô bē khyéthya dôkhyê thuóthyótõnyê pã rò a nõhêsodónyã êhtya põ êthĩ ná tēritēkyã thĩtahe. ⁴³ Rò bí ù cõbê htuôhó dô tēcóbêhõkũ akhênuô,

✧ **13:22** 13:22 Li Htuthéhtya 89:20, Samuêlê arêlõ tõba 13:14 † **13:27** 13:27 Judaphũ Mõnyêduô ma bí mǎkatõ nuôtõnyê. ✧ **13:33** 13:33 Li Htuthéhtya 2:7 ✧ **13:34** 13:34 Isaia 55:3 ✧ **13:35** 13:35 Li Htuthéhtya 16:10

✧ **13:41** 13:41 Habaku 1:5

Judaphú tahe ná Judaphú máto dó a zúkanýäka kuõ Judaphú a təcóbucóbě tahenuõ, a krwõplukrwõphè kuõõ Paulu ná Barnaba akhyë. Rò èthì hébè dyéhèdyére shyosõhtya kayä dó a krwõkuõ lùkhyë nuõtahe ná a ki ohtwõprë thèlè plehyä nìkuõ lahyä anë dó Cómarya abwiatarýë akù.

⁴⁴ Dókhyë thuõthyótõnyë bí Judaphú a Mõnyëduõ bè khyëthyä akhënuõ, kayä dó a hyä nìdäkuõ Byacè Cómarya alångõ tahenuõ a phû- lõ có tõvõ lõ có. ⁴⁵ Bí Judaphú tahe myähtye kayä hyärõhyäë akhënuõ, èthì thèkothékhwë nìkuõ nyacó Paulu rò a htésú pacyëishyékýä Paulu a tètèbèhèsú tahe.

⁴⁶ Htuõrò Paulu ná Barnaba lé hébè khũhãlõ pópó có, rò a hé, “Pè tõbè hësodõnyä rëlõ pë thì ná Cómarya alångõ. Manárò thì zÿenyäe pë tètõnyä yënuõ to akhu-akhyë, thì ciryalýa nìdyédú hó thìnë phú kayä dó a kò nìbè kuõõ thèhtwõprë tacÿprë to nuõtahe hó. Phúnuõrò pë ki dyakýä thì rò pë ki cuõ dó Judaphú máto tahe a o. ⁴⁷ Mètèhèrò, Byacè mekyä pë angó,

‘Thyáphú hekhusibalõ ki nìbè kuõõ tømewõhtekýa agnënuõ, vã nõhtwõhtyahó thì phú tëlì tømë dó Judaphú máto tahe agnë hó.’ ” Byacè hékyä phúnuõ.*

⁴⁸ Bí Judaphú máto yëtahe nìhuõnõ kuõ hó tÿyë akhënuõ, èthì thèkrÿ rò htuthéhtya Byacè alångõ yëtahe hó. Rò kayä dó Cómarya nwóhtya hó èthì dó a ki nìbèkuõ thèhtwõprë tacÿprë tahenuõ, a htwõka lahyä prëzÿetèphú tahe hó.

⁴⁹ Byacè Cómarya alångõ yënuõ, ù bè hësodõnyä luõpasicuo lõ è tókèlë hó. ⁵⁰ Manárò thyáphú ù ki mecyëmecÿ Paulu ná Barnaba yënuõrò Judaphú thì tahenuõ, a nõshyo shyakrwõ prëmò dó a cóbè Cómarya rò a htwõ khukló tahe, ná prèkhú dó a htwõ khukló dó vïkú nuõtahe, rò a nõcuõryä dítú pý kayä yëtahe mikuõ. Rò èthì vèhtekýä Paulu ná Barnaba dó èthì kékù. ⁵¹ Phúnuõrò Prëdõnyäphú tahe thuõtäkyä hemú dó a khanyëlë. Yëma a dyéluõkyä vïkÿphú bínuõ tahe ná tømátèdyä tõe hó, mètèhèrò èthì vïkÿphú tahenuõ, a htésú vèhtekýä èthì, rò èthì htecuõkyä dó vï Iconio. ⁵² Rò prëzÿetèphú o bí Pisidia kè, vï Antioko akù tahenuõ, èthì thèkrÿthèlõ nyacó rò a lóbã lahyä có ná Thè Säsè Byacè.

14

¹ Phú èthì mehtuõhó dó vï Antioko akünuõ, Paulu ná Barnaba cuõnuõ dó Judaphú tahe təcóbèhõkú dó a o dó vï Iconio akù nuõtómë. Rò èthì hébèplõphè pë ryányacó ù ná Byacè Jesú ari-akýä akhu-akhyë Judaphú ná Judaphú máto tahe zúkanýäka ékuõ èthì kanõ- to. ² Manárò Judaphú dó a zÿe kuõõ to tahenuõ, a ryä Judaphú máto tahe mikuõ dó a ki htésúkyä kayä dó a zúkanýäka nuõtahe. ³ Prëdõnyäphú yèthényë onyë kúlã bínuõ. Rò èthì thèlèhtyanì Byacè Jesú dó a ki mecwõ èthì akhu-akhyë, a hësodõnyä khũhã pë có ù. Byacè dyé èthì tømecýä tètapa khyéthukhyéthè thìtahe ná tømewõtaryë ari-akýä dó Prëdõnyäphú hësó pë ù tahe nuõma a málakõhó nuõprë. ⁴ Vïkÿphú bínuõ tahe lupruõkyä nyëmü, tõmü rò apõnìdyé Judaphú, tõmü rò apõnìdyé Prëdõnyäphú tahe. ⁵ Judaphú máto tahe ná Judaphú tahe cuõõtõkuõ ná èthì khuklódukhusuhtü rò hébè plũhtuõkyä rölü ngõ ná ki mecyëmecÿ Prëdõnyäphú tahe rò ki tã èthì ná lõ pã. ⁶ Bí Prëdõnyäphú tahe thègnèhó ná ù tanë kremëmümyä hó èthì akhënuõ, èthì htekyä cuõkyä dó vï Lystra ná vï Derbe dó a o dó Lycaonia kè a tètõalë nuõtahe, ná khälë otavítavã bínuõtahe. ⁷ Rò èthì cuõlë hësodõnyä plehyä pë pý ù tètèkrÿmìla tavítavã bínuõtõpho.

Cuõmë Tømë Dõ Vï Lystra Ná Vï Derbe Akù

⁸ Bí vï Lystra akünuõ kayä khãduõdã pã dó a muõhõkú rò a cuõcyáto o tõprë. ⁹⁻¹⁰ A onýä nìdã Paulu hësodõnyätë bínuõ. Paulu myätätã lü rò a thègnë ná è o ná a tÿzÿtÿnyä dó a mešimébé lü khãduõdáyë akhu-akhyë, a èhtóhé lü, “kahtómõ” rò kayä khãduõdã yétõprë pãkahtò cuõkaçuõhyã bínuõ.

¹¹ Bí kayä bëmü myähtye Paulu mètèphúyë akhënuõ, èthì èhtó hébè lü ná Lycaoniaphú angó rò a hé, “cómarya tahe klwohyälýa anë phú prëlukayä dó pëo hó.” ¹² Èthì é Barnaba

amwî ná Byacé “Zeo” htuôró a é kuôke Paulu mwî ná Byacé “hema”.* Mëţêherò Paulu yô hébé êklò ná ù akhu-akhyêró a é lú phúnuò. ¹³ Byacé Zeo a tëlúhòdu nuò, a o dô vîklò rò Byacé Zeo a bwídu yëtòprënuò, è ná kayâ bémü tahe thézû hyâ lütýähtya Prëdônyâphú tahe akhu-akhyê a cwihyânî púpñhê tahe rò a phyéhyânî têphò tahe dô tëlúhòdu kadâhtû.

¹⁴ Bí Barnaba ná Paulu nînuò dô ù kîré lütýähtya èthî akhënuò, èthî htózë ahyecâ rò, èthî klyahyãnuò dô kayâ bémü tahe aklè rò èthî èhtò hé kayâ nuòtahe, ¹⁵ “Thî cuômëphüyé mëté? Pë ma kayâ thyánâ thî prë. Pë hyähéso pé thî têtêkrûmila ari-akyâ prë. Pë thézû hësólúò pé thî ná cóbëpâ tâ lahyâ tê dô angólasá oto nuòtahe támé. Pë thézû nôcóbê thî ná Cómarya dô a htwòprë yëtòprë. È ma Cómarya dô a byálya mòkhu, hekhu, htyédutava ná tèo dô akü nuòtahe lõ- plî tòprë. ¹⁶ Dó nuòkhë ma Cómarya plwò lõu pwòmyëpwòcò ná cü ù thézû mëdú ütë phúnuò. ¹⁷ Manárò Cómarya dyélúòhtuòhó ù ná a tøkhyáthé pwò-tòphuo hó. A tøkhyáthé yëtahe ma itë hérò a mëtëryâ tahe dô thîgnë akhu-akhyê, yëma máhó a dyélúò ná è o màlakò nuòhó. A nôcütâ pé thî ké, a nôthëhte tóshuòtòkhë pé thî buòhuòdí ná thòthëvèphò tahe, a dyétâ lõbâ pé thî sësèò rò a më thëluòphòphú pé thî thëplò.” ¹⁸ Prëdônyâphú tahe hësú có èthî báyé tadúró èthî kîré mëtätÿsúbé kayâ bémü dô a kîré lütýähtya tê dô èthî o yëtahe nuò azú to.

¹⁹ Htuôró Judaphú tahehenuò, a o dô vî Antioko ná dô vî Iconio rò a hyâ. Thyáphú kayâ bémü yëtahe ki thëhtekyâ Paulu ná Barnaba, rò a ki thëplò okuò èthî tókyé agnënuò, a cuòilo kayâ bémü tahe. Htuôró èthî tãhtuò Paulu ná lú rò a tanë lahyâ ná a thyéhó rò èthî cwihte vîkyâ kyâ lú dô vîklò. ²⁰ Manárò bí prëzÿetëphú tahe hyâopòtava myâ è akhënuò, a kahto khyëthyâ rò a kaçanuò khyëthyâ dô vîkù. Dókhýé tónyënuò, è ná Barnaba htecuò dô vî Derbe.

Paulu Ná Barnaba Kakhýé Khyëthyâ Dó Èthî Prëzÿetëplómü Akü

²¹ Paulu ná Barnaba hësodónyâ pé ù ná têtêkrûmila bí vî Derbe akü nuò, rò ù htwòhtya élä a khòpacë. Htuôró dôkhyënuò, èthî kakhýé khyëthyâ dô vî Lystra ná vî Iconio ná vî Antioko dô a o dô Pisidia kékünuò tahe. ²² Thyáphú prëzÿetëphú tahe ki oklòsómâ dô a tëtÿtënyâ akü agnënuò, Paulu ná Barnaba dyéhëdyére htyanî èthî, htuòto shyakrwòñî èthîkhyë. Èthî ithyóithya pé ù, “Pë kîré cuònuò lupúbé tuòdó Cómarya ahtyëakékü yënuòma pé bè cuòtalwó élä ná tÿpyátèsë thítahe có.” ²³ Dó prëzÿetëplómü tòmü ná tòmü akünuò, Paulu ná Barnaba nwóhtya pé èthî muòprümüòprë dô a bè htwò khuklòkhuklyâ tahe. Rò a kwícóbé pé èthî, htuôró a duòe sësèò, a mëtuo phúnuòró a dyétäkyâ kayâ yëtahe dô Byacé dô èthî zÿë nîdyé yëtòprë a takhukü. ²⁴ Èthî cuòplú talwókyâ Pisidia ké rò èthî cuòtuò dô Pamphylia kékü. ²⁵ Èthî hësodónyâ pëhtuòhó ù têtêkrûmila bí vî Perga akünuò rò èthî cuò díttü pò dô vî Attalia.

²⁶ Èthî sidyanî thòklyëdu bí vî Attalia nuò rò kakhýé khyëthyâ lahyâ dô vî Antioko. Vî Antioko ma vî dô a dyétâ Paulu ná Barnaba dô Cómarya a takhukü dô a kimyákikhwèñî èthî dô a tÿcuòlë dónyâ ná Cómarya alãangó yënuò hó. Rò èthî mëtuoðhó tÿphyëtëmë yëtahe hó. ²⁷ Bí èthî kaçuò dô vî Antioko akhënuò, èthî épílo prëzÿetë plómuphú tahe rò a hësodónyâ pëlò èthî ná lõ- Cómarya mëtòkuòtë ná èthî nuòtahe rò Judaphú máto tahe ki zÿkanyäka kuò agnë nuò, Cómarya bámòhtya pé èthî kadâ. ²⁸ Èthî onyëkuò nyacó ná prëzÿenyäephú thítahe bínuò.

15

Û Sudyâ Mosè A Tëtýótëtýha

¹ Kayâ o dô Judakékü tahe hyálya lahyâ dô vî Antioko rò hyâ ithyóithyatâ prëzÿenyäephú tahe, “Thî ki dútalí phá phú- Mosè a tëtýótëtýha okyâ nuòto héma thî nîbëcyâ tëmëlwòhteka to.” ² Paulu ná Barnaba krékryâ sòsü nyacó kayâ yëtahe ná tÿritëkyâ yëtócò. Phúnuòró dô tÿritëkyâ yë akhu-akhyê, ù nwóhtya Paulu ná Barnaba ná kayâ o dô vî Antioko akü tahe, rò èthî tóbë cuò myähtyesú ná Prëdônyâphú ná prëzÿetëplómü muòprümüòprë a khuklòkhuklyâ dô vî Jerusalem akü nuòtahe. ³ Phúnuòró

* **14:12** 14:12 Byacé Zeo ma Greekphú tahe a Cómarya dô adulò ù tòprë. Htuôró Byacé Herme ma prëthú pé Cómarya tahe tÿritëkyâ.

prêzûetê plómuphú tahe thũcuôtuõ ãthĩ dõ vĩa Jerusalem rò bí ãthĩ cuõ talwóplúbé hó Phonicia ké ná Samaria ké akhẽnuõ, ù hêsoluõ pẽ ãthĩ ná Judaphú mato tahe zũkanyáka kuõhõ Cómarya phútẽnuõ ari-akya akhu-akhyẽ prêzûetêphú tahe thẽkrũthêlõ lõplĩ có pwõ- tôprẽ. ⁴ Bí ãthĩ cuôtuõ dõ vĩa Jerusalem akhẽnuõ, prêzûetê plómuphú tahe ná Prêdônyâphú tahe ná prêzûetêplómũ muõprũmuõprẽ dõ a htwõ khuklókukhuklyã tahe émõsũ ãthĩ rò hêsõ pẽ ù ná tẽritẽkyã dõ Cómarya mẽ dítũ tẽ dõ ãthĩkũ tahe ari-akya.

⁵ Manarõ Phariseophú aplóamũ dõ a zũkanyáka tẽ aklẽ tahe kahtõ hé, “Judaphú mato tahenuõ a tõbẽ dũtalĩ kuõ phá, htuõrõ ù tõbẽ hé tõpẽkuõ ãthĩ ná ãthĩ tõbẽ lũkrwõmẽkuõ Mosè a tẽthyõtêthya tahe.”

⁶ Prêdônyâphú tahe ná prẽ dõ a htwõ prêzûetêplómũ muõprũmuõprẽ khuklókukhuklyã tahenuõ, ãthĩ okũ khyẽlũ rò ãthĩ tanẽ rókhyẽlũ tẽritẽkyã yêtõcõ. ⁷ ãthĩ hêbêdõnyã khyẽlũ rò anyẽ kũlãhõ nuõ Petru kahtõ hé ãthĩ, “Vã puõvyã thĩ-, thyáphũ vã ki hêsodõnyã pẽkuõ Judaphú mato tahe ná tẽthẽkrũmila, htuõto thyáphũ ãthĩ ki niõũ kuõ rò zũkanyáka Jesũ agnẽnuõ, Cómarya nwõhtya nyẽlãhõ vã dõ thĩklẽ nuõma thĩ thẽgnẽ dũ hõ. ⁸ Cómarya ma a myãhtye thẽgnẽlõ ù pwõ- tôprẽ athẽplõ. Dõ a dyẽ pẽ Judaphú mato tahe Thé Sãsẽ Byacè akhu-akhyẽ, a dyẽluõ hó ná a thẽplõohõ ãthĩ phũ a dyẽ htuõhõ pẽ Thé Sãsẽ nuõ hõ. ⁹ Cómarya a tẽmyãhtye nuõma phútẽhêrõ, Judaphú yêtahe ná Judaphú mato yêtahe nuõma akhõakhyẽ ná lũ tõcõ- to. Dõ ãthĩ zũenyãe Cómarya akhu-akhyẽ a plwõkyã ãthĩ tẽthũ rò a mẽmwõplĩkyã ãthĩ thẽplõ. ¹⁰ Phũnuõrõ, mametê thĩ cuõmẽ thẽplõdu tuõ Cómarya mêtê? Tẽvítẽzã dõ pẽ yêtahe ná pẽ muõphẽphỹphũ dõ- nyẽnu tahe vipêto tahenuõ, thĩ cuõ thẽzũ nõvínõzã tuõ ná kayã dõ a zũenyãe tẽyêtahe alõ mêtê? ¹¹ Cuõmẽ lahyã tã phũnuõ tãmẽ, dõ Byacè Jesũ abwiatarỹ akhu-akhyẽ pẽ niõbẽ tẽmẽlwõhtekã prẽ pẽ zũẽ phũnuõ. ãthĩ- ma a niõbẽ thyãkuõdũ tẽmẽlwõhtekã phũ pẽ niõbẽ nuõnuõ prẽ,” Petru hé ãthĩ phũnuõ.

¹² Bí Paulu ná Barnaba o dõ Judaphú mato tahe aklẽ akhẽnuõ, Cómarya mẽ dítũ tẽprõtẽprya a tẽmátẽdyã ná tẽmẽtapã khyéthukhyéthẽ tahe ná ãthiyẽ thẽnỹ. Bí Paulu ná Barnaba hẽluõ pẽ kayã hyãokũokyã yêtahe ná tẽritẽkyã yẽ akhẽnuõ, thuõkrũkrũ- a niãdã lahyã có. ¹³ Bí ãthĩ hêbêhtuõ akhẽnuõ, Jakomo hé, “Puõvyã thĩ-, niãdã lahyã vã hêsoluõ pẽ thĩ, ¹⁴ Simonẽ Petru hêsoplõluõ htuõthẽ pẽ prẽ pẽ ná Cómarya cáhtya dyẽluõ pẽ hó a tẽmyãtêkhwenĩ yẽnuõ dõ Judaphú mato tahe a o hõ. Mêtêhêrõ dõ Judaphú mato aklẽ tahehenuõ, thyáphũ a ki htwõhtya niõkuõdũ Cómarya atẽ agnẽnuõrõ, a nõ zũkanyáka hó ãthĩ hó. ¹⁵ Yẽma a thyãcõhõ ná prẽprõ tahe dõnyã onekyã nuõ cóhõ, rò lisãsêkũ héone,

¹⁶ Dõkhyẽ pãnuõ vã ki hyã khyẽthyã pã. Vã ki hyã meryã kãkhyẽ khyẽthyã Davi ahi dõ a tãprõkyã yẽnuõ pã. Vã ki hyã isõthẽhtya taplẽ khyẽthyã a latãprõ pyẽkyã yẽnuõ pã.

¹⁷ Thyáphũ lõ- prẽluhekhuphũ dõ aruõ tahe pwõ- tôprẽ ná Judaphú mato tahe dõ vã é htuõhõ ãthĩ ná vãmwĩ dõ a ki htwõhtya niõdũ vã tẽtahenuõ, a ki hyãlõdũ dõ vão pã.* ¹⁸ Byacè dõ a dyẽthẽgnẽ nyẽ- lãhõ prẽlukayã ná tẽritẽkyã yêtõcõ tôprẽnuõ, a hẽkyãdũ phũnuõ hó.”

¹⁹ Phũnuõ akhu-akhyẽ, Jakomo hẽkuõ põ, “Vã tẽmyãhtye o ná Judaphú mato dõ a tarĩ kãkhyêtõ dõ Cómarya a o tahenuõ pẽ tõbẽ mẽdídyãniĩ ãthĩ to. ²⁰ Pẽ tõ rá pẽ ãthĩ li, rò pẽ tõ hẽtaplẽ- ãthĩ ná sèe dõ ù lũtyãhtya è ná prẽzõ tahenuõ, a mwõplĩto akhu-akhyẽ, pẽ tõbẽ nõe ãthĩ to, pẽ tõbẽ nõcuõthũniĩ ãthĩ ná prẽmõprẽkhũ to, htuõrõ pẽ tõbẽ nõenĩ ãthĩ ná tẽphútẽyẽ dõ ù cithyẽ è nuõtahe to, htuõrõ tẽthwi itêtẽ- bebẽnuõ, pẽ tõbẽ nõenĩ ãthĩ to. ²¹ Mêtêhêrõ ù hó luõhtya Mosè a tẽthyõtêthya nuõma anyẽ- lãhõ. Judaphú Mõnyẽduõ pwõ- phuõphũ- nuõ, ù hõhtya è dõ tẽcõbêhõkũ. Alãangõ yêtahenuõ ù hêsodõnyã luõ è dõ vipwõtõvĩ akũ,” Jakomo hé ãthĩ phũnuõ.

Û Rãcuõ Pẽ Li Dõ Judaphú Mato Rõ A Zũkanyáka Jesũ Tahe A o

²² Htuõrõ Prêdônyâphú tahe ná muõprũmuõprẽ dõ a htwõ khuklókukhuklyã tahe ná prêzûetê plómuphú tãmũlõnuõ, ãthĩ thẽplõtõ dõ a ki nwõhtya kayã dõ ãthĩklẽ tahe rò nõcuõtõ ãthĩ ná Paulu ná Barnaba dõ vĩa Antioko. ãthĩ nwõhtya kayã dõ prêzûetêphú tahe bezũbenyã niãdyẽ nyacõ lũ yêthẽnỹ rõ amwĩ ná Sila ná Juda. Juda yẽnuõ ù ãpõ lũmwĩ ná

Barsabba. ²³ Èthi rá liyê rò a rácuô pé prêzûetê plómuphú dô a htwô Judaphú máto tahe, rò a thũcuô ná kayá yêtahe. Rò èthi rá lahyá,

Pê dô a mǎdũ thi puôvyá Prêdônyâphú yêtahe ná prêzûetêplômũ muôprũmuôprê dô a htwô khuklôkhuklyá yêtahe thũcuô pé thi têtêmohéryá tahe.

Pê thũcuô pé lóplí lǎ- pèpuôpèvyá máhó Judaphú máto dô a o dô vî Antioko, Syria ké ná Cilicia ké yêtahe akú nuôtahe a o.

²⁴ Pê n̄huô ná kayá dô pèklê tahe cuônuô mǎdíyá thi, htuôrò hékúhékyá lǎ thi, ù hé phúnuô manárò èthi ma kayá dô a phyení kuô têtithyóithya dô pèò nuôtahe máto.

²⁵ Phúnuô akhu-akhyê pè okú hébê khyêhólú ná têtítèkyá yê ari-akya rò pè théplòtò khyêhólú ná pè ki nwóhtya kayá dô pèklê tahe rò pè ki nõhyá dô thi o pá. Èthi ki cuôrókuô ná pè khòbòthyó Barnaba ná Paulu dô pè mọ nidyé nyacó yènuô thényé pá.

²⁶ Èthi ma kayá dô a dyélyábũ athéplò dô Byacé Jesú Kristu agné tahe. ²⁷ Phúnuô akhu-akhyê thyáphú Juda ná Sila ki hyá héluôplǎ tǎtè pè pọ thi ná pè rácuô pé thi tènũtahe agnènuôrò, pè nõhyá èthi prè. ²⁸ Thé Sásé Byacé ná lǎ- pè yêtahe théplòtò khyêlú ná têtithyótèthya dô aruô tahenuô pè thézũ nõvínózá thi tóco- to. Pè thézũ nõlũkrwómè prè thi tẹ dô a lo krwómè nuôtahe prè. ²⁹ Tẹ dô a lo krwómè tahe ma kryá- itèhéro sée dô ù lũhtya ná prèzọ tahenuô, e lahyá tǎmè, tètthwi nuôma e n̄i toto, tètphútelyè dô ù cithyê é nuôma e n̄i toto, htuôrò cuôthũcuôplá lahyá tǎ prèmòprèkhũ tǎmè. Thi ki ròbè lahyá tètèyetahe hénuôma, a ki ryá dô thigné pá.

Omo-oryá oshyo-opryá lahyá dù ní-. Èthi rácuô lahyá phúnuô.

³⁰ Û nõcuô prèthũ têtítèkyá yêtahe dô vî Antioko htuôrò èthi cuô éoplóló prèzũkanyáka tètetahe rò a dyé èthi liyétóba. ³¹ Liyê tóbanuô, li dô a dyéhedyére èthi akhu-akhyê bí èthi hó akhènuô, a thèkrũthèlò lahyá có. ³² Juda ná Sila dô a mǎdũ prèprọ yèthényènuô, a shyakrwò dyéhedyére nyékũ- lǎ ná prèzũenyáephú bínuô tahe. ³³ Èthi onyè bínuô taplôphú htuôrò kayá dô a zũkanyáka tètetahe plwòkamọkaryá èthi dô ù nõhyá èthi tahe a o. ³⁴ Manárò Sila belyá athéplò ná a ki okyá bínuô.* ³⁵ Paulu ná Barnaba oplehyá pọ bí vî Antioko akũnuô. Èthi ná kayá dô aruô tahe ithyóithya hésodónyá rǎlú ná Byacé aláangó bínuô.

Paulu Cuôpèkyá Ná Barnaba

³⁶ Mọnyèmòthè nyèhyáhó taki rò, Paulu hé Barnaba, “Pè cuôolèkuô khyéthya prèzûetèphú tahe dô pè hésodónyá htuôpèhó èthi ná Byacé Cómarya aláangó nuôtahe pwótòvî pó-, èthi atèzũtènyá Cómarya nuôma a mẹ lóplí kryá- hó phútè nuô pè ká myákyè rǎlú pó-.” ³⁷ Barnaba thézũ écuônĩ kuô Giovanni dô ù é lú ná Marko hé yènuô tóprè.† ³⁸ Manárò Paulu thézũ écuônĩ kuô lú to, mètèhéro a cuómè kuô htuôhó ná èthi tadúro a mǎplúmèhtuô tèmè to, htuôto a bekyá èthi bí Pamphylia ké nuôrò a kaphekyá èthilè akhu-akhyê a tókò énykyè pá lú tohó a myáhtye phúnuô. ³⁹ Paulu ná Barnaba krékryá khyèlú ná Marko khyè yènuôma kanó- to akhu-akhyê èthi cuôkhócuôpèkyá lú. Barnaba ény Marko rò èthi cuôdyání thòklyèdu rò htecuô lahyá dô Cyprú klú. ⁴⁰ Paulu rò a ény kuôke Sila. Rò prèzûetèphú tahenuô, a dyé tǎkyá Paulu ná Sila dô Cómarya abwíataryé a tèmýátèkhwè akú rò èthi yèthényè htecuôkyá bínuô. ⁴¹ Rò èthi yèthényè cuônuólè dô Syria ké ná Cilicia ké rò dyéshyodyésòhtya khyéthya prèzûetè plómuphú bínuô tahe.

16

Timothy Cuôkrwòkuô Paulu Ná Sila

¹ Paulu cuô plehyá pọ dô nyè rò a cuôtuô dô vî Derbe ná vî Lystra. Bí vî Lystra akũnuô, kayá zũkanyáka tètèrè rò amwĩ ná Timothy. Rò amuô ma Judaphú dô a zũenyáetè tóprè, manárò aphyé ma Greek myécòphú tóprè. ² Prèzûetèphú dô a o lahyá bí vî Lystra ná vî Iconio nuôtahe htuthé nidyé nyacó lú có. ³ Paulu thézũ ékrwòcuônĩ Timothy akhu-akhyê, a dútalí pè lú phá.* A cuómè phúyè mètèhéro, Judaphú dô a o lahyá bínuôtahe

* 15:34 15:34 Û rá liphá mú- nukhè tahehenuô, ù myáhtye lisásè yétómǎ opatòkuô to † 15:37 15:37 Dó likhásyè tahe akũnuô Prêdônyâphú Amǎdu 15:37 a opato * 16:3 16:3 Timothy pacèkhènuô, a dútalínó phá to mètèhéro aphyé ma myécòruô Greekphú, Judaphú máto.

thégnê lõplĩ ná Timothy aphê nuôma Greek myêcôphú tôprê akhu-akhyê túrò a dútalĩ pê lû phá pré. ⁴ Bí êthĩ cuô nuôtôvĩ htetôvĩ akhênuô, a cuô ithyóithya htuôkya pê lõ hó prêzûetêphú dô a o lahyá bí vĩ nuôtahe akú nuôtahe hó. Rò a ithyóithya pê êthĩ phú Prêdônyâphú ná prêzûetêplómũ muôprũmuôprê khuklôkhuklyá dô a o lahyá dô vĩ Jerusalem akú nuôtahe héklôhéma betâbetê htuôhó tẽmekyângó nuôtahe hó. ⁵ Phúnuô akhu-akhyê, prêzûetê plómũphú tahe a tẽzûtẽnýá ashyo-asô hyâtó, htuôto prêzûetêphú tahe orôhtya ná orôhtya có pwô- tónyêcô.

Paulu Myáhtyelwó Tê Bí Vĩ Troa Akú

⁶ Bí Asia kékũ nuô Thé Sãsê Byacê nõcuô hêsodônyá êthĩ ná Cómarya alãngó to akhu-akhyê êthĩ cuôkhó rò cuôplúbékya ná Phrygia kẹ ná Galasia kẹ. ⁷ Bí êthĩ cuôtuô dô Mysia kékũ akhênuô, êthĩ yácú cuônuô dô Bithynia kékũ tadúró Jesũ a Thé Sãsê nõcuônuô êthĩ to. ⁸ Phúnuô akhu-akhyê, êthĩ cuô talwókyá Mysia kẹ rò cuô dô vĩ Troa akú pré. ⁹ Bínuôtôthê, Paulu myáhtyelwó têtôcô. Rò a myáhtyelwó ná Macedonia képhú tôprê hyákahtò kwithêzò lũ, “Hyãnuô męcwó pękuórê pę dô Macedonia kékũyê.” ¹⁰ Paulu myáhtyelwó htuô tẽ yeyê, pę otaritaryá pẽnê ná pę ki htecuô dô Macedonia kẹ, mętêhêrò pę zũê ná Cómarya é pę ná pę ki cuô hêsodônyá pękuô Macedonia képhú tahe ná têtêkrũmila ari-akya.

Lydia Htwôhtya Prêzûetêphú Dô Vĩ Philippi Akú

¹¹ Pê o bí vĩ Troa nuô rò pę sidyanĩ thòklyêdu rò pę htecuô tðdê cócô dô Samothrace klú onĩ nuôtôpho, parò tónyênuô, pę cuô plehyá pọ dô vĩ Neapoli. ¹² Pê o bínuô rò, pę htecuô ditúpô dô vĩ Philippi. Vĩyê tóvĩ ma vĩdu tóvĩ dô a o dô Macedonia kékũ rò kayá bínuô tahe ma Roma a htyêphúkêphú lõ pwô- tôprê có. Rò pę o bínuô thuólwĩnyãnyê.

¹³ Bí Judaphú Mõnyêduô bêhò akhênuô, pę htecuô dô vĩklò rò pę cuô ditú dô htyêklòhtũ. Bínuôma Judaphú tahe lękwícóbê akhãlê okóle pę ne rò pę cuô-, rò prêmò tahe hyãplò one rẹ lahyá bínuô rò pę onyãhêbê ná êthĩ. ¹⁴ Prêmò dô a nĩdã pę tẽhêbê yê akłẽ tôprẽnuô, amwĩ ná Lydia, è ma vĩ Thyatiraphú tôprê rò a isê ikẽ lĩlòthò nguđu tahe. È ma prêmò tôprê dô a cóbucóbê Cómarya. Rò thyáphú a ki zũekuô Paulu a tẽdõnyãhêbê pę ù yetahe agnẽnuôrò, Cómarya bãmò pę lũthêplò. ¹⁵ È ná a hiphúphyãphú ná kayá o lãkuô bí Lydia ahikũ nuôtahe plwò lahyá anê ná htyê. Htuôrò a éka pę rò a hé, “Thĩ ki dyanýãhò vã ná vã ma kayá tôprê dô a zũenyãe tãtê tôprê hó hêrò thĩ bê ka-olê tuôkuô dô vãhi,” a hé rò a étadu pę, rò pę bê kaquô có lũ.

Ũ Dótã Paulu Ná Sila Dô Htòkũ Dô Vĩ Philippi Akú

¹⁶ Tónyêkhê bí pę cuô dô tẽkwícóbê akhãlê tôpho akhênuô, pę myáhtye tãsú ná cúmũô pacêphú tôprê, cúmũôphú yêtôprẽnuô khĩnêkhĩnò o dô lũkũ rò a nõhê lũ, tẽshuôtêkhê dô a ki hyãhtwôhtya dô nyê pã nuôtahe ari-akya. Dô a hêso pę ù phúnuô akhu-akhyê abyacê tahe nĩbê ényacó rũ ná êkhukhyê có. ¹⁷ A krwôcuôkuô Paulu ná pę tahe akhyê rò, a êhtóhtya, “Prêkhũ yetahe ma Cómarya dô adu-ahtũ tadũ yêtôprê alulê tahe hó. A hêsodônyá luò pê thĩ ná Cómarya męlwóhteka thĩ ari-akya hó.” ¹⁸ A hé phúnuô mõnyêmõthê nyêhò rò a súsádidyá nyacó Paulu athéplò rò a tari kaqhyétò lũ rò a hé khĩnêkhĩnyê, “Dô Jesũ Kristu amwĩ akũnuô, vã nõhtecuôkyá nê dô prêmò yêtôprê akũ,” a héhtuô tôphuotũ khĩnêkhĩnò yêtóduô htecuôkyá dô lũkũ.

¹⁹ Bí pacẽmuôphú yêtôprê abyacê thégnêhò ná a lęnĩbêrũ klyá o pãto akhênuô, êthĩ pũ Paulu ná Sila rò cwicuô êthĩ dô khuklódu khusuhtũ tahe lęonĩ akhãlê dô klékũ nuô. ²⁰ Êthĩ écuô Paulu ná Sila dô Roma pręciryatê tahe a mêtênyê rò a hé êthĩ, “Kayá yetahe ma Judaphú rò a hyãmę tathũtalũ lõplĩ pę vĩkũ. ²¹ Êthĩ ithyóithyatã ngó dô a khódú ná pę tẽthyótêthya aléklò tahe. Pę ma Roma htyêphúkêphú tahe akhu-akhyê, pę cũe, krwômębê kuôcyã êthĩ aléklò yetahe to,” êthĩ hé lahyá phúnuô.

²² Lõ- kayá bẽmũ yetahenuô a htêsú kuô lõplĩ Paulu ná Sila. Phúnuôrò pręciryatê tahenuô, a nõhtózãkyá kayá yêthényê hyeca, rò a hétã angó ná bẽmũ êthĩ ná iplĩrwĩ. ²³ Ũ mũcymũcũ nyacó êthĩ rò dókhyênuô, ù dónuô êthĩ dô htókũ, rò ù nõ opóma tãtękyá êthĩ

ná prêopô hto akhukló nuôtôprê. ²⁴ Bí ngô hyâtuôhó dô prêopô hto khukló yêtoprê a o akhênuô, a dônúô êthi dô htôkú dô akú tótô rô a klóma êthi khâduô ná thòbyedu.

²⁵ Bí môngkhênuô, Paulu ná Sila kwicóbê rô irô htuthêntya Cómarya akhê, kayâ o dô htôkú tahe nídá lahyâ êthi têtukwícóbê tahe ná êthi irôtê tahe. ²⁶ Yêtophuôrô tanêhtôdi htyakhyê rô a htô shyonyacô rô lédô o htô khâshyê yênuô a kazuôtuô lô có. Bínuô tôphuôtuô, lédô o htô kadâdu tahe lumôhtya nídyê lódú anê. Htuôto lô- suplyêtôhtê dô ù cóma ná ù dóo kayâ tahenuô, a lalyê htekyâ nídyêdú lô anê. ²⁷ Bí prêopôhtô khukló yêtoprê thênêntya rô a myáhtye ná kayâhtô akadá lumô akhênuô, a tanê ná ù dótâ kayâ tahe klyachteplê lôhó rô a báhte anê rô a kírê súthyêlyâ nídyê ná anê. ²⁸ Bínuôkhê Paulu êhtôcuô lú, “Súsê dyêtä nêngê támê. Pê o lõplí biyé prê.”

²⁹ Prêopôhtô khukló nôphyéhyâ ù mikô rô a klyanuô dangûtâ tanyâtatê dô Paulu ná Sila a khâduôshyé. ³⁰ A mephúnuô htuôrô a êhte Paulu ná Sila dô aklô rô a sudyâ êthi, “Puôvyâ thî-, thyáphú vâ ki nîbêkuô têsíplêkâ agnênuô, vâ tóbê mephútê?”

³¹ Rô êthi hêsuô lú, “Zúkanyâkâ Byacê Jesú yênuô, rô nê ná kayâ dô a hyâ olâkuô ná nê dô nêhikú tahenuô, a ki nîbê dù têtêlwóhtekâ pâ.” ³² Htuôrô Paulu ná Sila hêsodônyâ pê è ná lô- kayâ o dô lúhikú nuôtahe ná Byacê aļangô. ³³ Bí nuôtôthêthê- tuô prê, prêopôhtô khukló yêtoprênuô a síplíkyâ pê êthi acu-ahtyâ tahe, htuôrô tôphuôtuô è ná lô- a hiphúphyâphú nuôtahe plwô lô lahyâ anê ná htyê. ³⁴ A ékañí Paulu ná Sila dô ahi, htuôrô a dyéedyéô pê êthi sêesêô. È ná a hiphúphyâphú tahe a zúkanyâkâ lahyâ hó Cómarya akhu-akhýê, a thêkrîthêlô lahyâ kanô- to.

³⁵ Dôlkyê tórônuô, Roma prêciryatê tahe nôcuô klyeopô vî tahe dô kayâopôhtô khukló yêtoprê a o. Rô a nôcuôhê prêopôhtô khukló nuôtôprê, “Plwóhtekyâ kayâ nuôtahe.”

³⁶ Phúnuô rô, prêopôhtô khukló yêtoprê hêsoluô Paulu, “Prêciryatê tahe hétâhó angô ná bêtêlwóhtekyâ nê ná Sila akhu-akhýê, thî htecuô nî hó. Cuómomô lahyâ ní-.”

³⁷ Manáro Paulu hêsuô klyeopô vîphú tahe, “Pê ma Roma htyêphúkêphú tahe prê. Êthi sudyâcemyâ hí pê tôphuô- rô a cuómûcuôpô lõplí pê dô ù tôplutôphê méthênýê, htuôto êthi cuôdótâ tuô pê dô htôkú có. Khônýârô, êthi thêzú nõhtecuôhuô pê è? Êthi cuómephúyê ma aní to. Roma prêciryatê yêtahe tóbê hyâ biyé rô bêtêaplwóhte pê ná anê.”

³⁸ Klyeopô vîphú tahe hêsoluô kakhýê pê khyêthyâ têtítêkyâ yê dô Roma prêciryatê tahe a o rô bí êthi nîhuô ná Paulu ná Sila ma Roma htyêphúkêphú tahe prê akhênuô, êthi thêisê lahyâ. ³⁹ Phúnuô akhu-akhýê, Roma prêciryatê tahe hyâ kwithêzô Paulu ná Sila rô êthi thúhte lú dô htôklô rô a kwithêzô êthi ná a ki htecuôthapâ dô vîkú yê. ⁴⁰ Paulu ná Sila o dô htôkú hte rô htecuô dô Lydia ahi. Êthi cuómýáhtye ná prêzûetêphú tahe bínuô. Rô êthi dyéhêdyére htuô ù bínuô tahe rô êthi htecuôkyâ.

17

Dô Vî Thessalonia Akú

¹ Êthi cuôtalwókyâ vî Amphipoli ná vî Apollonia rô a cuôtuô lahyâ dô vî Thessalonia. Bí vînuô tóvî akúnuô, Judaphú têtôbêhê o tômê. ² Phú Paulu lèklô mē nídyê nuô, a cuônuô dô têtôbêhêkú. Judaphú a Môngýeduô thuôphuô lõnuô a cuô hébêdônyâ krékryâ ná kayâ bêmû bínuô tahe rô a zûluô pê ù ná lisásê ari-akyâ. ³ Rô a hêso pê êthi ná ù ráone lisásê ari-akyâ nuôtahe rô a zûluôplô pê ù ná Kristu ari-akyâ. Rô a hé, Kristu dô Cómarya nwóhtya è ná prêmêtêlwóhtekâ ù yêtoprê nuôma ù mēcyēmēcû lú htuôpârô a ki ihtô htwôprê kakhýê khyêthyâ dô têtêyê pâ a hêsoplô pê ù phúnuô. Rô a hé, “Jesú dô vâ hêsoluô pê thî khônýáyê tôprê nuôma máhó Krístu dô Cómarya nwóhtya lú dô a ki mêtêlwóhtekâ ù yênuô tôprê hó.”

⁴ Dô Judaphú aklê tahehenuô, a zûekuô Paulu a têtêbê rô athêplô nuôkú kuónâ Paulu ná Sila. Greekphú dô a bezúnyâ Cómarya tahenuô a zúkanyâkâ ékú kuólâ êthi yêthênýê, htuôto prêmô dô a mwîdumwîhtú tahenuô, athêplô okuô êthi yêthênýê rô a zúkanyâkâ kanô ékuô lâ êthi.

⁵ Manáro Judaphú tahe thêkháthêhte êthi rô a cuôéplô kayâcyê kayáricyâ dô a lê dô klékú yêtahe rô a nômê tarûtapyâ lô có ù tóvîlô có. Thyáphú êthi ki pûcwitarú htení Paulu

ná Sila dô kayâ bêmu yêtahe a mêtênnyênuô, Judaphú yêtahe ná kayâ bêmu yêtahe cuô mepuônuô Jason ahi rô nuômyápũ Paulu ná Sila. ⁶ Manáro êthi myáhtye Paulu ná Sila to akhu-akhyê a cwiithe Jason ná apuôvyâ Kristuphú dô aruô tahe rô a êcuô êthi dô kayâ htwô vïkhuklôkhuklyâ tahe a mêtênnyê rô a êhtôhtya lahyâ, “Kayâ yêtahe ma, prëmë tarútapyâ têt dô khälê pwô- tôpho có. Rô khônyâyê êthi hyátuôhó dô pë vïkũ hó. ⁷ Prë êmôsũ êthi dô ahikũ ma Jason hó. Êthi hé lahyâ ná khwídu o dô aruô tôpre, rô amwî ná Jesũ akhu-akhyê, êthi hébê talwóatyle hó Khwídu Caesare a têtthyôtêthya tahe hó.” ⁸ Dô êthi hébê lahyâ phúyê akhu-akhyê a mêtarútapyâ súsamáhyâ htyalô kayâ bêmu ná kayâ dô a htwô vïkhuklôkhuklyâ tahe hó. ⁹ Thyáphú Jason ná apuôvyâ Kristuphú dô aruô tahe ki siplê agnênuô, êthi kwî Jason ná akhó yêtahe rû, htuôró a plwôhtecuôkyâ no êthi prë.

Dô Vï Beroea Akũ

¹⁰ Mòkhíhó akhênuô, prëzûetêphú tahe thúcuôkyâ Paulu ná Sila dô vï Beroea. Bí a cuôtuô dô vïkũ akhênuô, a cuônuô cócú có dô Judaphú a têtôbêhó akũ có. ¹¹ Judaphú o bí vï Beroea tahenuô a théplôhtũ myáhtyeyeklô ná vï Thessaloníaphú thítahe. Êthi níđá sãprêsãmyâ nyacó têtítêkyâ dô têtêplôshyo akũcó. Htuôró thyáphú êthi ki thégnê tãtë ná Paulu a têtêbê yênuôma, amã è ma máto è nuô a pũthégnê lahyâ có lisãsê pwônyênnyê pwôthêthê có. ¹² Êthi zûkanyáka élä, htuôró Greek myécôphú prëmô dô a mwíduumwíhtũ tahe ná Greekphú prëkhũ tahe zûkanyáka kuô élä.

¹³ Rô bí Judaphú dô vï Thessalonía tahe nïhuôhó ná Paulu hêsodônyâ pë pö ù ná Cómarya alãangó dô vï Beroea akũ akhênuô, êthi hyáryâ kayâ bêmu yêtahe mikuô rô a nõ mêtarútapyâ ù. ¹⁴ Prëzûetêphú tahe thúcuô tôphuô thúcuôkyâ Paulu dô htyêdutavãhtũ, manáro Sila ná Timothy thényêlô okyãpã bí vï Beroea akũ nuôprë. ¹⁵ Prë dô a thúcuô Paulu tahenuô, a krwô sidyacuô tuôkuô lũ thòklyêdu dô vï Athenia có. Rô bí êthi kãkhyê khyêthýá dô vï Beroea hó akhênuô, Paulu krwômecuônî êthi ngó ná a ki kãhêso nípë lũ Sila ná Timothy ki hyãprýakuô dô lúo.

Dô Vï Athenia Akũ

¹⁶ Bí Paulu opô Sila ná Timothy bí vï Athenia akhênuô, a myáhtye prëzô tahe oé nyacó bí vïkũnuô akhu-akhyê a théplôpye nyacó. ¹⁷ Phúnuô akhu-akhyê, a hébêdônyâ krékryá ná Judaphú ná Greek myécôphú dô a bezûbenyâ Cómarya tahe bí têtôbêhó akũ nuô, htuôró a dônýakrékryá kuôpô ná kayâ dô a o lahyâ dô klékũ nuôtahe phúnuô pwônyênnyê-có. ¹⁸ Thára dô ù è, Epicureaphú ná Stoicphú tahe hébêdônyâ krékryá lahyâ ná Paulu. Êthi aklê tahehenuô, a hé lahyâ Paulu, “Kayâ têtêgnê okuôũ tóco- to rô a cuôcyëmë anê phú prëcyãprêdê yêtôprëyê a cuô hékryã- ítêtê?” Tahehe rô a héke, “A thyáná a dônýá htyêruôkékłô a cómarya tahe ari-akýã,” a hé phúnuô. Êthi cuôhétuô lahyâ phúyê mêtêhêró a tóbí Paulu hêsodônyâ pë ù ná Jesũ ari-akýã ná atêthyê ihtò htwôprë kãkhyê ari-akýã akhênuô akhu-akhyê a hé lahyâ phúnuô. ¹⁹ Htuôró êthi êcuô Paulu dô kayâ htwô khuklôkhuklyâ tahe a o rô êthi cuô okúokýá lũ bí Areopago khôlôkhunuô, rô êthi sudyâ Paulu, “Pë thézũ thêgnê kuô nê têtthyóithya athê yêtôcô ari-akýã. ²⁰ Têtítêkyâ dô nê dônýá yênuô, akhóakhye nyacó dô pëgnê rô angólásá hyã phútênuô pë thézũ thêgnêkuô,” a hé lũ phúnuô. ²¹ (Mêtêhêró, Atheniaphú ná htyêruôkékłôphú dô a o lahyâ bínuô pwô- prënuô, dá têtítêkyâ oluôhtyathê khókhye hó tóccô hó hénuôma, a thézũ dônýá lahyâ, a thézũ níđá rô a mëlôkyãđê lö a têtshuôttêkhê ná têtýetahe ari-akýã prë.)

²² Paulu ihtò dô kayâ htwô khuklôkhuklyâ tahe lëokú lũ bí Areopago khôlôkhu anyêhyã yênuô rô a hé, “Vï Atheniaphú löplî thî-, bíte tóccôbêbê, vã myáhtye ná thî dyaduzũnyã nyacó Cómarya vã-.” ²³ Mêtêhêró, bí vã cuôlê dô thî vïkũ akhê rô vã myã thî têtôbucôbê akhälê tahe akhênuô, vã myáhtye têtlyã khälê tôpho dô ù rão lũ, ‘Cómarya dô ù thêgnê è to tôpre agnê’ phúnuô. Phúnuô akhu-akhyê, Cómarya dô thî thêgnê lũ to rô thî cóbucôbêhtya nídyê è yêtôprënuô, vã ki hêsodônyâ pë thî ná è ari-akýã khônýã.

²⁴ Cómarya dô a byãyatêlyã tamó, sê, lë, hekhu ná têtwpô- tóco yêtôprë nuôma mókhu ná hekhu a Byacê hó. Rô têtlyhódu dô kayâ më è ná atakhu tahenuô, Cómarya o bínuôtahe akũ to. ²⁵ Phúnuô akhu-akhyê prëlukayã ki mëtwpômekô Cómarya agnênuô a lo ná tóccô-

to, mêtêhêrò, anêbyacê nîdû yênuô, a dyê ù pwô- tôprê thêhtwôprê ná têtênuôthêhte ná têtê dô aruôtahe pwô- tôcô có. ²⁶ Cómarya byálya pré kayá tôprê pré rò a nõohtwôhtya prêlukaphú pwômyêpwôcô rò a nõolô ù dô hekhusiba akú. Anêbyacê nîdû taritaryá one tâtê têshuôtêkhê ná têkhâlêkhâbaya dô prêluhekaphú kiokisô agnê. ²⁷ Thyáphú prêlukayá ki myápû lû pâ rò taryáma a ki myáhtye lû pâ kôle a tanê rò a byályaô êthi. Ki héklyácô ma Cómarya ophûnyêprê ná pê pré. ²⁸ Phú kayá tôprê héhtuôhó, ‘Dô Cómarya akhu-akhyêrò pè ohtwôprêbê, rò pè kúkáruryábê,’ a hé phúnuô. Phú thî prêrângóirò tahe hékyá nuô, ‘Pê ma aphúalyê tahe,’ a rákyá phúnuô.

²⁹ “Phú pè htwôhó Cómarya aphúalyê tahenuô, Cómarya ma athyaná rû, htê, matorò lô tahe pè tókò tanênî phúnuôto, Cómarya ma prêisô byácyâhi tahe, prê htwô takhucyâdê tahe byá htwôhtya cyâ è phú prêzô nuôtahe mato. ³⁰ Bí ù thêgnê hí Cómarya to akhênuô, a myá bêkhatâphuôkyá prêlukayá atêthú phúnuô tôcô pré. Manárò khônýâyenuô, a hétâhó angô ná kayá pwô- tôprê dô a o dô khâlê bítê- tóphobêbê a tóbê zâ lahyá anê rò a tóbê tari kakhýêtô khyéthýá dô Cómarya a o pwô- tôprê a héhtuô phúnuô hó. ³¹ Mêtêhêrò, a beklôbema htuôhó mônýemôthê dô a ki cirya cócótetê lô có hekhusiba pâ. Cómarya nwóhtya htuôhó prêciryatê tôprê hó. Rò a dyêluô pè htuôhó ùpwô- tôprê ná a têtêhyáthê hó. Rò a têtêhyáthêyê ari-akya ma máhó a mē-ihô htwôprê kakhýê khyéthýá kayá nuôtôprê dô têtêhyê yênuôhó.”

³² Bí êthi nîhuô Paulu hêsodônýá pè êthi ná têtêhyê ihtôkakhýê ari-akyaýê akhênuô, tahehe rò a nyêkruô lû, tahehe kerò a hé, “Pê thêzû nîhuô khyéthýápô nê hé pè pè têtítetkyá yênuô.” ³³ Yêtôphuôrò Paulu htecuô taphâkyá. ³⁴ Kayá tahehenuô a thêplôo lû rò a bóthyó ná lû rò a zúkanyâkâ kuô têtê. Prê dô a zúkanyâkatê tahe aklênuô, amwî ná Dionysio otôprê. Ê ma kayá tôprê dô a otôkuô dô Areopago kayá htwô khuklôkhuklyá aplôamu tahe aklê tôprê. Htuô ná prêmò dô amwî ná Damari ná kayá dô aruô tahe zÿenyâkê kuô têtê.

18

Dô Vî Corinthia Akú

¹ Têtêwôhtya htuô phúyê rò, Paulu o bí vî Athenia nuô rò a htecuô dô vî Corinthia. ² Rò a cuô myáhtye tãsû ná Judaphú tôprê dô amwî ná Aquila yê bínuô tôpho. Aquila yênuô, a o pacêlya dô vî Pontus rò è ná amê Priscilla hyátuôthê lahyá mópâprê bínuô pré. Khwídu Claudio hétâ angô ná lô- Judaphú tahenuô, bê htecuôkyá lõplî bí vî Roma akuyê. Dô khwî hétâ angô phúyê akhu-akhyêrò Aquila yê ná amê Priscilla htecuôkyá dô Itali kékú rò hyátuô lahyá bíyê pré. Rò Paulu cuô myáhtye tãsû ná êthi. ³ Rò Paulu okuô ná êthi bínuô. Rò a mērôkuô têtê ná êthi, mêtêhêrò Paulu nuô a buôenî pré a thêhtwôprê ná a mē lêtêhúikê thyáná mē ná vè thényêyê meyênuô pré. ⁴ Judaphú Mônýêduô pwô- phuôphuô- nuô, Paulu dônyâkrékryá ù bí têtêcôbêhò akúnuô. Thyáphú Judaphú ná Greekphú nyemulô ki zúkanyâkâ kuô Jesú agnênuô, Paulu yácú hébê cwinîhtônî êthi thêplô.

⁵ Bí Sila ná Timothy o dô Macedoniakê htecuô rò a hyátuô dô Paulu o akhênuô, Paulu dyélya lõplî a têshuôtêkhê dô a ki hêsodônýá pè ù ná têtêhêkrûmila ari-akya. Rò a khyáathê rò a hêsodônýá luô pè Judaphú tahe ná Jesú ma Krístu, è ma prê dô Cómarya nwóhtya lû ná dô a ki mēlwóhtekâ prêlukayá nuôtôprê hó, a hé phúnuô dô ù pwô- tôprê a méthényê. ⁶ Manárò Judaphú tahe htêsú pacyéishyê Paulu akhu-akhyê, Paulu htôruc tãkyá hemú dô a hyeçalô. A htôruc tãkyá hemú phúyênuôma a dyêluôhó têtêmatêdyá tôcô dô ù htêsú êthi phúnuô. Htuôrò a hêsú êthi, “Thî ki tuôdô têtêyêtêkyá hênuôma thínáthi nîdúhó. Têtêtêtêplá opá dô vâlô to hó. Cáhtya khônýâyê tãplehyá nuô, vâ ki cuô hêsodônýá pèdúhó dô Judaphú mato tahe aklêhó.”

⁷ Phúnuô akhu-akhyê, a htecuôkyá êthi khâlê rò a cuô okuô dô Judaphú mato dô amwî ná Titio Justo hé yênuô tôprê ahi, rò ahi o bí têtêcôbêhò khâshýenuô. Ê ma kayá dô a cóbucôbêhtya Cómarya tôprê. ⁸ Crispu ma kayá htwô têtêcôbêhò akhuklô bínuô tôprê. Ê ná lô- kayá dô a hyaolá kuô lû bí ahi nuôtahe zúkanyâkâ lõplî Byacê rò kayá aruô dô a o dô vî Corinthia akú dô a nîhuô têtêhêkrûmila tahenuô, a zúkanyâkâ kuô rò a plwôkâ kuô lahyá anê ná htyê.

⁹ Tôthënuô, Paulu myáhtye tÛmyálwó tóco rò Byacé hébè lú, “Théisë támé! Okuôkyá tá nÛ tÛhébè támé! Othuôtakrú támé! ¹⁰ MÛtÛhëro vã okuôdü ná nÛ, rò ù mÛpyámÛsÛ cyã ná nÛ tóprÛ- to, mÛtÛhëro kayaká obi vÛyÛ tóvÛ akú nuôtahema prÛ dö a zÛenyãe vã nuôma a oróoë lähó.” ¹¹ Phúnuôro Paulu obi vÛ Corinthia nuô tóna ná lÛthuôthyó rò a ithyóithya pÛ kayaká bÛmÛ tahe ná Cómarya alãangó.

¹² Bí Gallio htwô Roma khwídu dö Akaiã kÛ akhÛnuô, Judaphú tahe épló nÛdyé lö lú rò a cuôpÛ lahyã Paulu rò a thÛcuô lö dö lÛciryã khãlé. ¹³ Èthí hé, “Kayã yÛtôprÛma, kayaká lÛ ilóilyã lö kayaká bÛmÛ. Rò a nõcóbÛhtya ù ná Cómarya dö a khó ná tÛthyótÛthya nuôtahe.”

¹⁴ Bí Paulu kirÛ hébÛhÛ akhÛnuô, Khwídu Gallio hé Judaphú thÛtahe, “Judaphú thÛ-, tÛritÛkyã yÛnuô a ki mãnyãhö tÛ dö a talwótalyÛ cõ htyÛkÛ a tÛthyótÛthya tahe cõbÛbÛ, vã tóbÛ thÛplòhtú nÛdã dü thÛ tÛdyaluôhtya yÛtahe. ¹⁵ Manãro tÛritÛkyã yÛnuôma a mãprÛ tÛhébÛ krÛkryã lö nõgõ tahe ná mwÛ tahe, ná thÛ Judaphú tÛthyótÛthya nÛdü tahe prÛ akhu- akhyÛ, thÛ tóbÛ ciryã nÛdyédú thÛtÛ prÛ. Vã ma kayaká dö a htwô pÛ ù prÛciryã tÛritÛkyã phÛyÛnuô tahe agnÛnuô mãto.” ¹⁶ Rò a vÛhtÛkyã Judaphú tahe dö lÛciryã khãlé yÛnuô aklö. ¹⁷ Htuôro èthí pwô- tóprÛ pÛma tÛcóbÛhõ khuklö Sostheno yÛ, rò a mÛ lö dö lÛciryã akhãlé yÛnuô anyÛhyã cõ tadúro Khwídu Gallio hÛtãtÛ mÛtãtÛ èthí tóco- to.

Paulu KãkhyÛ KhyÛthya Dõ VÛ Antioko

¹⁸ Paulu oplehyã mÛnyÛmÛthÛ nyÛkú- lã pÛ bí vÛ Corinthia akúnuô, htuôro a htecuôkyã prÛzÛtÛphú bínuô tahe alÛ. A sidyanÛ thòklyÛdu rò a htecuô dö Syria kÛ. Rò a htecuô tónã Priscilla ná Aquila. Bí a htyã sidyã tyahÛ thòklyÛdu to nuô, a byã lyanÛ anÛ dö Cómarya a mÛthÛnyÛ bí vÛ Cenchrea akúnuô rò a icÛkyã akhuö. ¹⁹ Èthí cuôtuö dö vÛ Epheso rò a bekyã Priscilla ná Aquila bínuô. A cuônuô dö tÛcóbÛhõkü rò a cuô hébÛdönyã krÛkryã ná Judaphú tahe. ²⁰ Judaphú tahe kwÛthÛzõ lö ná a ki onyÛ pÛkuôpõ èthí bínuô tadúro a cÛto. ²¹ Manãro bí a htecuô hó akhÛnuô, a hékyã èthí, “A ki tó Cómarya athÛplò hëro vã kãkhyÛ kuô khyÛthya dö thÛo pã.” A hé htuôro a htyã sidyã thòklyÛdu bí vÛ Epheso akúnuô rò a htecuôkyã. ²² Bí a cuôtuö dö vÛ Caesarea akhÛnuô, a htyã dö vÛ Jerusalem rò a htyã hÛmõhÛryãkyã prÛzÛtÛtÛ plómuphú bínuô tahe, rò a lya dö vÛ Antioko.

²³ A lya o bínuô taplõtapyãphú rò a htecuôkyã khyÛ. A cuölÛ bí Galasia kÛ ná Phrygia kÛkúnuô tópho htuô tópho. Htuôro a cuô dyÛshyodyÛsõhtya pÛ prÛzÛtÛtÛphú o bínuô tahe ahÛare.

Apollo MÛtÛ Dõ VÛ Epheso Akú Ná VÛ Corinthia Akú

²⁴ Judaphú dö amwÛ ná Apollo otôprÛ. A opacÛlyã dö vÛ Alexandria, rò a hyã dö vÛ Epheso. È ma kayaká hébÛcyãhébÛdÛ lã tóprÛ. Htuôto lisãÛ a tÛrãmãrãdyã tahe- ma a thÛgnÛplólú lö cõ. ²⁵ Ù ithyóithyanõ htuôhõ è ná Byacé aklyãaklö tahe hó. Htuôro a thÛplòshyo dönyãpÛ nyãcõ ù, htuôro a ithyóithya tãtÛ pÛ nyãcõ ù ná Jesú ari-akyã tahe. Manãro a thÛgnÛ prÛtú Giovanni a tÛplwôhtyÛ ari-akyã tócoôtuô prÛ. ²⁶ A cáhtya hébÛkhÛhã dö tÛcóbÛhõ akú. Bí Priscilla ná Aquila nÛhuô a tÛhébÛ akhÛnuô, a êkã lö dö ahi. Thyãphú è ki thÛgnÛhyã tãtÛ klólöpõ ná a khãlélyÛ yÛnuôro, Priscilla ná Aquila hélúö pÛ pÛ lö ná Cómarya aklyãaklö tahe.

²⁷ Bí Apollo thÛzÛ cuô dö Akaiã kÛ akhÛnuô, prÛzÛtÛtÛphú bí vÛ Epheso nuôtahe mÛcwõ pÛ lö ná èthí atÛrãli dö a dyÛshyodyÛsõhtya prÛzÛtÛtÛphú dö a dö Akaiã kÛkú nuôtahe. A rãcuônÛ pÛ èthí li phÛyÛ mÛtÛhëro thyãphú ù ki ãmõsÛryã Apollo agnÛnuô prÛ. A cuôtuö bínuô rò a htwôbwÛhtwõtaryÛ pÛnyãcõ kayaká dö a htwôkãhö prÛzÛtÛtÛphú dö Cómarya abwãtaryÛ akhu-akhÛyÛ prÛ nuôtahe agnÛ cõ. ²⁸ MÛtÛhëro, a tÛhébÛdönyã krÛkryã ù tahenuô a onã tÛpÛpÛryãshyõsõ, htuôto a zÛluôbÛ pÛ ù lisãÛ khyãathÛ tahe ná Jesú ma Kristu, htuôto Jesú ma prÛ dö Cómarya nwõhtya lö ná a ki mÛlwõhtÛkã prÛlukayã akhu- akhyÛ, a krÛ pÛkyã lö Judaphú tahe dö kayaká tóplutõphÛ a mÛthÛnyÛ.

¹ Bí Apollo obí vî Corinthia akû akhênuô, Paulu cuôtalwókyá Galasia ké ná Pisidia ké, rò a cuôtuô dô vî Epheso akû. A myáhtye ná prêzûetêphú tahe bí vî Epheso akûnuô. ² Rò a sudyá èthî, “Bí thî zûenyâetê akhênuô, thî nîbè htuôkuôhó Thé Sâsê Byacê è?”

Rò èthî hésú lû, “Pê nîbè nôkuô hito. Htuôró Thé Sâsê Byacê o hénuô-, pè nîhuônó kuô có ù tóphuô- to.”

³ Paulu sudyá èthî, “Ki mephúnuôró thî plwônó lahyá htyé phuté tócotê?”

Rò èthî hésú lû, “Pê plwônó prê Giovanni plwô pè nuô prê.”

⁴ Rò Paulu hé pè èthî, “Giovanni plwô pè kayá dô a zâ nîdû anê hó nuôtahe agnê prê. A hé kayá nuôtahe ná zûkanyâkâ prê dô a kîré hyá dôkhyé yênuô tôprê ní-, è ma Jesú hó.” ⁵ Èthî nîhuô a hé pè èthî phúyê rò, èthî plwô lahyá anê ná htyé dô Byacê Jesú amwî akû. ⁶ Bí Paulu behtya atakhu dô èthîlô akhê, Thé Sâsê Byacê hyâlyá dô èthîlô rò dô Thé Sâsê Byacê akhu-akhyé èthî hébêhtengó dô a khókhye tahe rò a hésodônyá pè lahyá ù ná Cómarya alâangó tahe. ⁷ Lõ- plî nuôma a o shyéthényê prê.

⁸ Paulu cuônúô dô têtécóbêhókû rò a hébêdônyá khûhá ná kayá bémú bínuô thuôlê akû. Paulu hébêdônyá krékryá èthî, Cómarya ahtyéké ari-akya rò a htónjcwînjî lâ èthî athéplô. ⁹ Manáro tahehenuô a khâlêduô rò zûe kuô to. Rò a pacyéishyê lahyá Byacê aklyáaklô dô ù dyêluô yênuô dô kayá tôplutôphê méthényê có. Phúnuô akhu-akhyé, Paulu htecuô taphákyá ná èthî. Rò a ényî a khôpacê tahe rò pwônyenyê- è ná a khôpacê tahe cuô hébêdônyá rôlû dô ù è ná Thára Tyranno léithyótê khâlê nuôtôpho. ¹⁰ Rò a cuô mepôkuô tê bínuô nyêna. Phúnuôró lõ- Judaphú ná Judaphú máto tahe dô a o dô Asia kékû tahe nîhuônó kuô Byacê alâangó.

Sceva Aphúprêkhú Tahe Vêhtemyákuô Khînékhîno

¹¹ Cómarya dyé Paulu ki mē tēprôtēprya dô adu-azâ tahe. ¹² Phúnuô akhu-akhyé, Paulu nôe nîdyé a khuhtôphú tahe ná a ikêphú dô a lécôtâttûbí dô nyé dô a nôenó nîdyé htuôhó tahenuô, ù ki phyécúô dô kayâswikayâsê tahe a o, ná khînékhîno mēbè lû tahe a o hénuô, a tēswtîtēsê sîmékya có. Htuôró khînékhîno tahe hteklya taphákyá lõplî có.

¹³ Judaphú dô a lēvēhtekyá khînékhîno nuô a o tahe. Èthî pû vēhtekyá kuô khînékhîno ná Jesú amwî. Èthî hé khînékhîno tahe, “Jesú, dô Paulu hésodônyânjî lûmwî yêtôprê akûnuô, và nõhtecuôkyá thî,” a vēhte kuô phúnuô. ¹⁴ Judaphú prêlûtyá khuklô dô amwî ná Sceva hé yêtôprênuô, a phúprêkhú o thuôthyótôprê. Aphú yêtahe nuôma a pû vēhte lahyá khînékhîno phúnuô tahehó. ¹⁵ Manáro khînékhîno hésú èthî, “Jesú ma và thégngē. Paulu ma- và thégngēngē. Manáro và thégngē thî to. Thî ma ùpê?” ¹⁶ Kayá dô khînékhîno mēbè è yêtôprênuô, a pãhtya dô èthîlô rò a vúpékya lõ èthî. Phúnuôró khîné mēbēsê ényacó èthî rò èthî klyahē khâklô lõ lahyá dô hitaklô.

¹⁷ Lõ- Judaphú ná myécôruô Greek myécôphú dô a o bí vî Epheso akû nuôtahe nîhuô lõplî tēmēhtwôhtya anê yêtôcô. Rò èthî théisê lõplî có rò èthî beduzûnyá, rò htuthéhtyanî lahyá Byacê Jesú amwî. ¹⁸ Prêzûetêphú tahe hyârôhyâélâ dô Paulu o rò èthî hyá ôlyanuôlyá lahyá dô kayá tôplutôphê a méthényê, htuôró èthî dyêluôhtya lahyá a tēmēmúmyáricyá dô èthî mēhtuôhó nuôtahe. ¹⁹ Kayá yêtahe aklênuô, tahehe rò a htwô khînékhîno Thára rò a phyéhyânjî lahyá ali dô a cuôithyónjî kuô tēmeyê dô ùlô ari-akya nuôtahe rò a hyá isúúkyá ná mi dô kayá tôplutôphê a méthényê. Èthî dyámyá lõ- li yêtahe angunuô, a tã rûzye nyãthó khâlécó. ²⁰ Dô Cómarya tēprôtēprya oluôhtya dô klyá phúyê akhu-akhyé, Cómarya alâangó luôpasî cuôlyãhtya pô rò a duhtyahtũhtya plehyá pô dô nyé.

Têsúsá Ohtya Dô Vî Epheso Akû

²¹ Tēmē-anê phúyêtahe htuôró Paulu dyalyá athéplô ná a ki lécuôrwó Macedoniaké ná Akaia ké rò a ki cuôtalwó dô vî Jerusalem pã. Htuôró a hé, “Vã cuôhtuô dô vî Jerusalem rò và bē cuô plehyá pô dô vî Roma pã.” ²² Bí a cuô okúô taplôphú bí Asia ké akhênuô, a nõcuô Timothy ná Erasto dô a mēcwô lû yéthényênuô dô Macedoniaké.

²³ Bínuôkhê, dô ù zûe Byacê Jesú aklyáaklô akhu-akhyé, tēpyátēsê du- tóco ohtya dô vî Epheso akû. ²⁴ Prêlôrrû dô amwî ná Demetrio hé yêtôprênuô, alôabyãhtya Byacê muô

Artemi* tëlütähiphú dõ a lõ ná rû tahe rò prëmetëphú tahe nîbwínítaryë kuõ nyacó ná tëphyétëmë yë akhu-akhyë có. ²⁵ Phúnuõ akhu-akhyë a épló lõplí a prëmetëphú tahe ná prëmetëphú dõ atëmë thyáná lû dõ aruõ tahe rò a hé èthí, “Puõvñá thî-, pë duzãhtyathë prë ná pë tëphyétëmë yëtócó akhyë prë nuõma thî thëgnë dũhõ. ²⁶ Paulu héyë tãprënuõ a mëkryã- itë nuõma thî myãhtyenñhuõ lõdũhõ ná thínë hó. A cuõ ilo-ilyá pyë lõ ù ná cómarya dõ kayã byá ná atakhu tahenuõ, cómarya mã taki- to, a hé phúnuõ. Rò a ilo-ilyá nî ényacó ù tú kayã obi vî Epheso aküyë tahenuõ máto, a phũ- ilo-ilyá nñlõ cóhó Asia kë tókëlë cóhõ. ²⁷ Phúnuõrò, thëisë ná pë tëphyétëmë yë pyékýã. Htuõto vã bèzò ná pãma ù dyaduzũnyã kuõ pã byacë muõ Artemi a təcóbëhõ to. Asia kë tókëlë ná hekhusibalõ cóbëhtya lõplí Artemi. Vã bèzò ná byacë muõ Artemi amwî luõhtyëluõkë yënuõ, pãma a símëkýã he.”

²⁸ Prëmetëphú yëtahe nñhuõ tëhëbë yëtahe rò èthí thëplõdu kanõ- to, rò èthí èhtõtuya lõ, “Epheso Byacë muõ Artemi yëtõprë ma a taryëdutyaryëhtú nyacó!” ²⁹ Tëtathũtalũ ohtwõhtya rò a pasícũ lõ có tóvĩlõ có. Kayã bëmü pũma Macedoniaphú Gaio ná Aristarko dõ a cuõ nñkhõnĩthyõ kuõná Paulu yëthënyë. Rò ù cwicũ èthí dõ ù lëdyéluõ tëlavilavõ akhãlë bí vñkũnuõ. ³⁰ Paulu thëzũ cuõ dyéluõ anë dõ kayã bëmü tahe a mëthënyë tadũrò prëzũtëphú tahe dyëcuõ lũ to. ³¹ Paulu a khõbõthyõ dõ a htwõ Asia kë khuklõkhuklyã nuõtahe cóbëbë, a nõthũhyã tëtítëkýã dõ lũo rò a kwĩthëzõ lũ ná nõhýa dyéluõ tã anë dõ ù lëlavilavõ akhãlë yënuõ tãmë a hëluõ cuõ kuõ lũ phúnuõnuõ.

³² Bínuõakhë, kayã dõ a hyãoplõ lahyã bínuõ tahe mësúsísúsá takruõtakrë rò tãprë tãcãcã- a èhtõëmõ lõ lahyã. Èthí hyã oplõoplulõ lahyã bínuõ ná tëtítëkýã matë- nuõ a thëgnë nĩdyë lahyã anëto tahenuõ, a phũ kírë lõ có pwõprë có. ³³ Judaphú tahënuõ a nõhte Alexandro dõ kayã bëmü a mëthënyë, rò kayã bëmü yëtahe hé lũ ná hëbë mõ pë. Rò Alexandro zõhtya atakhu rò a nõothuõ èthí. Rò a hëluõplõ pë kayã bëmü yëtahe ná tëmëhtwõhtya anë yëtahe. ³⁴ Manárò bí èthí thëgnëhõ ná è ma Judaphú tãprëprë akhënuõ, èthí èhtõtuya rõlõ lũ rò a hé lahyã, “Epheso Byacë muõ Artemi nuõma ataryëdu nyacó! A èhtõtuya yënuõ, anyënuõ a phũ- o có nyëmũcõ.”

³⁵ Dõkhyë rò vî a prërãli yëtõprë nõothuõ kayã bëmü yëtahe, rò a hé èthí, “Vî Ephesophú lõ- plí thî-, ù pwõ- tãprë thëgnë ná pë vî Ephesophú tahema prë dõ amyãakhwë Byacë khwímũ Artemi tëlũhõdu ná lõsãsë dõ a o dõ mókhu latã nuõtõmë nuõma ù thëgnë lahyã có pwõ- tãprë có. ³⁶ Û htëbímëbí pëcyã ná tëtítëkýã yëtahe tãprë- to. Mëphúnuõrò, thuõthuõ- thî tã o lahyã rò thî lo mëbõmëbye hító. ³⁷ Kayã dõ thî éhyã lũ býyë tahe nuõma kayã dõ a pũphezëplëphe ütë dõ tëlũhõdu akü nuõtahe ná a pacyëishyë pë byacë muõ nuõtahe máto. ³⁸ Demetrio ná a prëmetëphú yëtahe nuõ, a ki thëzũ be tëtũ ù tãprëprë hërò aní prë. Mëtëhërò təciryahõ bãmó prë, htuõrò ashuõkhë tãprë ná prëciryatë tahe hyã tã lahyã býyë prë. Bítë- tãmü bèbë, a ki dyahtya ütëtũ dõ kayãdu-o, rò a ki thëzũ hëbë ù ná kayãdu hënuõma aní prë. ³⁹ Manárò təciryã dõ aruõ ki okhò pódũ hërò, èthí tãbë ciryã bí khwí lëklõ éokú htyëphúkëphú akhënuõ. ⁴⁰ Tëhtwõhtyahõ anë yëtõnyë akũnuõ, pë thëisë ná Romaphú tahe betëtũ dõ pëlo rò a ki hé pë ná thî mëduhtya tësúsísúsá phúnuõ. Tësúsísúsá htwõhtyadu phuyënuõma, pë hëbësiplëcyã nĩdyë pënë tãcã- to. Tësúsísúsá htwõhtya ná tëtítëkýã itënuõ, pë hësoluõcyã pë ná ù tãcã- to.” ⁴¹ A hëtuõ phuyë rò, a plwókakýã lõ kayã bëmü yëtahe.

20

Paulu Cuõpõ Dõ Macedoniakë Ná Greece Kë

¹ Bí tësúsá othuõ htuõhõ akhënuõ, Paulu épló prëzũtëphú tahe rò a dyéhëdyére èthí, a hëmõhëryákýã èthí htuõrò a htecuõ dõ Macedonia kékũ. ² Bí a cuõrwõ dõ o bí klyãlo tahe akhënuõ, a dyéhëdyére cuõ épë lá ù. Htuõrò a cuõ plehyã põ dõ Greece kë. ³ A cuõ bínuõ thuõlë htuõrò a o taritaryáhõ anë ná a ki htecuõ dõ Syria kë ná thòklyëdu tadũrò a thëgnë ná Judaphú tahe kre mëthyë lũ akhu-akhyë, a belyã khyëthýã athëplõ ná a ki kanuõ

* **19:24** 19:24 Thyáphú Greekphú tahe ki phúõé pã agnënuõ, èthí lũhtya lahyã Byacë muõ Artemi.

cuôtalwô khyéthýá Macedoniaké ná akhăduô. ⁴Vĩ Beroeaphú Pyrrho aphúkhũ Sopater ná vĩ Thessaloniaphú Aristarko ná Secundo, htuôrô vĩ Derbephú Gaio, ná Timothy, ná Asia képhú Tykico ná Trophimo tahe krwôcuô kuônă lũ. ⁵Êthĩ cuôpôpê pê dô vĩ Troa akũ. ⁶Pwê khómũ sôđô huómũtapho htuôhóhónă, pê htyasidyánĩ thòklyêđu bí vĩ Philippi nuô rô pê hyămyáhtye ná êthĩ dô vĩ Troa. Pê hyă dô klyălô nuô a o cồ nyăthê cồ. Rô pê hyă onyê bínũô thuôthyótônýe.

Paulu Cuôlêkuô Prëzũetêphú Tahe Dô Vĩ Troa Anolô Tôphuô

⁷Bĩ mỗkatô mỗhê akhênuô, pê oplóotô khyéthýălũ ná ki ibikyê khómũ agnê. Parôpă nuô Paulu kírê htecuôhó akhu-akhyê a hébê tuố cồ kayă bémũ yêtahenuô dô mỗnêkhê cồ. ⁸Hidôkũ dô akhutôtô bí pê lëokúnĩ lũ akhălê nuô, ù isilĩ êlă mi. ⁹Pacê prêkhũ phũthêphũ dô amwĩ ná Eutyko héyê tôprênuô a onyăo dô kadăphũkhu. Paulu dônýă nyênýacô rô Eutyko omyêkhă rô a omyênĩ hyălă. Yêtôphuôrô a odô hikhu thuôttótôtô rô a lată tuốđô hekhu. Bĩ ù cuô phyăhtya lũ akhênuô, a thyêhó. ¹⁰Rô Paulu hită dô hilê rô a ngòtă phyăbũ lũ rô a hé, “Bêzô tămê. A htwôprêpă prê!” ¹¹Htuôrô a kahtya khyéthýá dô hidôkũ rô a htya-ibikyê khómũ rô a ki etôttôkuô tẹ ná prëzũetêphũ tahe. A hébênýe tồkuô ná êthĩ tuốđô mỗlĩbũ rô a htecuôkyă no prê. ¹²Êthĩ kăthũ pacê prêkhũphũthê Eútychus yê dô ahi. A htwôprê păprê akhu-akhyê, a mỗkhyê nyacô êthĩ thêplô.

Paulu Odô Vĩ Troa Rô Htecuô Dô Vĩ Mileto

¹³Paulu mekyă pê ná cuôsidyă thòklyêđu rô htecuô rẹ dô vĩ Asso nuô, rô Paulu ki cuô sidyă kuô pê bínũô pă. Mếtêhênuô ê rô a ki cuô ná akhăduô dô khòkhu tồkyê pă. ¹⁴Pê myăhtyesũ lũ dô vĩ Asso, rô pê sidyăcuô rồlũ thòklyêđu dô vĩ Mitylene. ¹⁵Pê sidyă cuô thòklyêđuýe rô parô tónýenuô, pê cuôtuố dô Chio klũ. Dỏkhyêtônýe rô pê cuôtuốke dô Samo klũ. Dỏkhyêtônýe pồ rô pê cuôtuố dô vĩ Mileto. ¹⁶Thyăphũ teshuôttêkhê ki lỏkyăđê tă bí Asia kékũ yê tămênuô, Paulu dyalyă athêplô ná a ki cuô talwókyă vĩ Epheso. Kĩ aryánĩ rô Paulu thêzũ cuôtuố pryălê kuô Pentecostopwê ashuôakhê bí vĩ Jerusalem akũnuô.

Paulu Hébê Ná Vĩ Epheso Prëzũetêplômũ Muốprũmuốprê Khuklòkhuklyă Tahe Dỏkhyêlô Tôphuô

¹⁷Bĩ Paulu obi vĩ Mileto akhênuô, a mehyă prëzũetêplômũ muốprũmuốprê dô a htwô khuklòkhuklyă rô a o lahyă dô vĩ Epheso akũ nuôtahe dô a o. Rô a hé êthĩ ná a ki hyă myăhtye tấsũ lũ bí vĩ Mileto akũyê. ¹⁸Bĩ êthĩ hyătuốhó akhênuô, Paulu hé êthĩ, “Cáhtya bí và hyătuốlũ dô Asia kẹ nuôtônýe tặplehyănuô, và ihtoonyă tợnă thĩ phũtêphũtênuô thĩ thêgnê htuôđũhó. ¹⁹Bĩ và myăhtyebê cồ ná tặpyătêsê dô Judaphũ tahe kreme mũmyăricyă cồ và akhênuô tadúrô và yô mẹtê dô Cómarya agnê akhu-akhyê và bê mêtêhtyê tặ cồ. Htuôto và bê shyalyă tadũ cồ và thêplô. ²⁰Thĩ thêgnêđũhó ná tềhêsodônýă tồcôcô dô a ki htwôhtya tềmêcwố dô thignê hênuô, và mềbímeuôkyă ná tồcô- to. Rô dô kayă bémũ aklê bẻbẻ, dô thĩhithĩphyă akũ bẻbẻ, và ithyóithya pê htuốhó thĩ hó. ²¹Judaphũ tahe bẻbẻ, Judaphũ mătô tahe bẻbẻ, và hétăsô nyacô êthĩ nyêmũlô, ză nĩđũ lahyă thĩnê rô zủkanyăkă kuô lahyă Byacê Jesũ, và hé pê êthĩ phúnũô nuô.

²²“Khônýáyê, và nĩđă Thê Săsê Byacê angồ rô và ki cuô dô vĩ Jerusalem. Bínũôpărô tẹ kírê mề-anê ná và phũtêphũtê pănuô, và thêgnêto. ²³Vă thêgnê prê tồcôcô- tuố, dô vĩ pwốttôvĩ akũnuô, Thê Săsê Byacê dyérô và ná ù bẻ cồklôma và pă, rô prê mepyămêşê và tahenuô, a opồ onehó vắklyă hó. ²⁴Manărô thyăphũ và ki mềtuốkyă tềmê dô Byacê Jesũ dyélyăkyă vắyê agnênuô, và dyadu thêlô nĩdyê pă cồ và thêplô htwôprê yênuô to hó. Tềmê dô a nômê và yêtahe nuôma mắhó và bẻ khyă văthê ná Cómarya abwiatarýe a tềthêkrũmila yê ari-akýă yênuô hó.

²⁵“Khônýáyê và thêgnêhó ná lỏ- thĩ dô và hêsodônýă pệhtuố lỏhó ná Cómarya ahtyêakê ari-akýă yêtahe nuô, cáhtya khônýáyê tặplehyă nuô thĩ myăhtye pă và tôpê- to hó. ²⁶Phúnũô akhu-akhyê, yêtônýe, và ki hêluố thêgnê tặtẹkyă pê thĩ ná lỏ- thĩ yêtahenuô, thĩ ki thêtwôprê pyékýă tôprêprê kihênuôma và tềthũ má pătô hó. ²⁷Mếtêhêrô lỏ- tẹ dô Cómarya taze-one tahenuô, và đouđôbí ná tồcô- to. Vă hêsóthêgnê pê htuốlỏhó thĩ hó. ²⁸Myăkhwê nĩdyédũtô lahyă thĩnê rô myăkhwê nĩdyê lahyă lỏ- thĩmĩ dô Thê Săsê dyătặkyă

pê thi dô thi bê myâkhwení yênuô tahe ní-. Htwô lahyă prêkyêthímíphú dô a myâkhwení athímí yêtahe nuô tahe ní-. Myâkhwení lahyă Cómarya a prêzûetê plómuphú dô aphúkhú iprika htuôhó ná athwi nídú yênuô ní-.²⁹ Vă htecuôkyă htuôhó pânuô, vă thêgnê ná kayă dô a thyă ná htwimí dô acyêahă tahe ki hyănuô dô thiklê pã, rò a ki nuômêbêsê lõ thímí muômú yêtahe pã.³⁰ Rô dô thiklênuô kayă ki oluôhtya tahehe pã. Rô thyáphú êthi ki ilôilyă cuôní prêzûetêphú tahe agnê nuôrò, a ilolahô cuô êthi pã.³¹ Phúnuô akhu-akhyê, roryêní lahyă thîgnê ní-. Rô vă ithyóithyaní thî mỗkhhíkhí mỗsêklêklê thuôna akú có. Htuôto pwô- phuôphuô- vă mêtêhtyêtã dô thîgnê ényacónuô thênêhtyabê lahyă dúní-.

³² “Khônýâyê, vă dyêtãkyă thî dô Cómarya a têmýátêkhwê akú ná abwídu-ataryêhtú a têtítêkyă yênuô akú hó. A têtítêkyă yênuô a mêduhtyahtúhtya cyã thî rò a ki dyê thî ucêtazê dô a bedwó one pê ná a kayăsãsê lõ- plí yêtahe agnê nuô pã.³³ Rũ bêtê, hê bêtê, hyecã lêkũlêthyă bêtê, vă thêzũthêlô nókuô ná ütê tôprê- to.³⁴ Lõ- têt dô vă ná vă khôbóthyô lobê tahenuô, vă męcwó nıdyêdú ná vãnê nuôma thî thêgnê lõdúhó.³⁵ Thyáphú pê ki męcwó békúô kayă dô a hęcêrecê tahenuôrò, vă mę byábũ pëlô htuôhó thî pwô- tóco ná pê tóbê krũekrũryă têt, phúnuô. Rô thênêhtyabê lahyă Jesú a têtêbê dô a hé, ‘Dyêtê nuô têtşóri bê êklô pã có ná nıbêtê có,’ ” Paulu hé pê êthi phúnuô.

³⁶ Bı Paulu hêbêhtuôhó akhênuô, a dãngũlyă tũkuôlô ná êthi pwô- tôprê rò a kwícóbê.³⁷ Rô êthi phyábú nuômú hémohéryakýă Paulu rò a nguô lahyă có pwô- tôprê.³⁸ Êthi thêplênêbê lõmahô Paulu hé êthi ná thî myãhtyenó pã vă tôphuô- to pã, a hé êthi yêtômũ nuôhó. Rô êthi thũcuô lũ dô ù lếtáo thòklyêdu khălê.

21

Paulu Cuô Dõ Vĩ Jerusalem

¹ Pê hémohéryakýăhtuô êthi bínuô rò pê htekaýă. Pê sidyãhtyaní thòklyêdu rò pê cuô córanê có dô klú dô ù é ná Co klú. Parô tónyênuô pê cuôtuô dô Rhode klú rò pê cuô plehyă lãpô dô vĩ Patara.² Pê myãhtye thòklyêdu bínuô tóbê dô a kırıe cuô dô Phonicia kê rò pê htya sidyãni rò pê htecuô.³ Bı pê myãhtyeluôhó Cyprü klú akhênuô, pê cuô dô cilyă tókyê rò pê cuô dô Syria kê. Thòklyêdu ki htedya tãkyă tãmuôttãtê tahe akhu-akhyê, pê hte-okuôkyă dô htyêhtũ bí vĩ Tyre nuô.⁴ Pê myãhtye prêzûetêphú bínuô tahe rò pê cuô okuôkuô êthi bínuô thuôthyótönyê. Rô Thé Sãsê Byacê htureyă êthi thêplô akhu-akhyê, êthi hêso pê Paulu, “Cuô tã dô vĩ Jerusalem tãmê ní-.”⁵ Manáro thuôthyótönyê htuôrò pê htecuô khyêthyă klyă. Lõ- prêzûetêphú bínuô tahe ná aphúamê tahe thũhte pê dô vĩklô rò thũcuôtuô pê dô htyêdutavãhtũ rò êthi dãngũlyă lõplí bínuô pwô- tôprê rò kwícóbê lahyă têt.⁶ Pê hémohéryakýă htuô lũ tôprê ná tôprê, rò pê htya dô thòklyêdukũ rò êthi kãkhyêkyă lõ dô ahi.

⁷ Pê cáhtya dyãní thòklyêdu bí vĩ Tyre nuôrò pê htecuô dô vĩ Ptolemais vĩ. Rô pê hémohéryãní êthi prêzûetêphú bínuôtahe rò pê okuôkuô ná êthi bínuô tóthê.⁸ Dõkhyê tónyênuô, pê htecuô rò pê cuôtuô dô vĩ Caesarea. Pê cuô okuôkuô ná Philipu dô a hêsodónyă pê ù ná têtêkrũmıla yêtôprê ahi. Dõ vĩ Jerusalem akú nuô, ù nwohtya kayă thuôthyótôprê dô a ki męcwó ù aklênuô, Philipu ma a otũkuô ná kayă bínuô tahe aklê tôprê.⁹ A phúpřemò phũthêo thêlwĩ. Êthi hêprô one pê ù ná Cómarya ari-akýă tahe.

¹⁰ Pê o bínuô, mỗnyêmỗthê nyêlã sãlêhó akhênuô, kayă mwĩ ná Aghabu hêyê tôprênuô a o dô Judakê rò a hyãtuô bínuô.¹¹ A hyã dô pêu rò a phýêhte Paulu nyãhtó rò a cõlyă nıdyê khyêdú ná atakhu khãduô ná nyãhtó yêtôba rò a hé, “Thê Sãsê Byacê hé, ‘Judaphú o bí vĩ Jerusalem akú nuôtahe ki cõklô nyãhtó Byacê yêtôprênuô phũyê pã rò a ki dyêtãkyă lũ dô Judaphú mătô tahe a takhukũ pã.’”

¹² Bı pê nıhuô hó ngóyê akhênuô, pê ná kayă dô aruô obínuô tahe, pê kwithêzô Paulu ná cuô tã dô vĩ Jerusalem tãmê ní- pê hé lũ phúnuô.¹³ Manáro Paulu hêsú pê, “Thĩnguôthihê rò thî mę thêplêthêzô vă mêtê? Vă otaritaryă one hó vãnê dô ù kipũkicô vă bí vĩ Jerusalem yênuô pã tũdũ mătô, vă taritaryă one pô cõhó dô vă ki thyê dô Byacê Jesú agnê có.”¹⁴ Pê

kwithêzô è rò a nípato akhu-akhyë, pë hé pá lû tôcô- to, pë hékyâ prë, “Cû- dúhó atô Byacë athêplò a têtêzú hó kô?” Pë hékyâ lû phúnuô prë.

¹⁵ Pë opó bínuô taplôphú rò, pë taritaryâní pë tãmuôtâtê rò pë htecuô dó vî Jerusalem.

¹⁶ Prëzûetêphú bí vî Caesarea akù tahenuô a cuôkuô ná pë rò a êcuô okuô pë dó Cypurúklúphú Maso hé yêtoprënuô ahi. Maso ma prëzûetêphú dó arêlô tahe aklë tôprë hó.

Paulu Cuôolêkuô Jakomo

¹⁷ Bí pë cuôtuô dó vî Jerusalem akù akhënuô, prëzûetêphú tahe thêkrûthêlô émôsu có pë. ¹⁸ Parô tônÿenuô, Paulu cuôkuô ná pë rò pë cuôolê hébèkuô ná Jakomo ná prëzûetêplômú muôprûmuôprë dó a htwô khuklôkhuklyâ bínuôtahe pwô- tôprë. ¹⁹ Paulu hémohéryâ htuô êthí rò, a hëso luôpwôluôdwô pë lô êthí ná têtêtykÿá dó Cómarya mēhtuô pë lôkryá- hó lû tēphytēme dó Judaphú mato tahe aklë phútē nuôtahe.

²⁰ Êthí n̄huôhtuô a tēhèbè rò, êthí htuthēhtya lahyâ Cómarya pwô- tôprë. Htuôró êthí hé Paulu, “Puŵvyâ Paulu-, Judaphú dó a zûkanyâkatē tahenuô a o cóhó dó aríathókú có hó nuôma, nē myáhtye hó. Htuôró êthí yētahenuô a bedu lōplí có Judaphú a tēthyótēthya tahecó. ²¹ Manáro nē cuô ithyóithyakyâ tuô Judaphú dó a cuôo dó Judaphú mato aklë tahe ná nē nô víkyâ êthí ná Mosè a tēthyótēthya tahe, htuôto nē nô dútalí kuô êthí aphú tahe phá to, htuôto nē nô krwômē kuôpá êthí ná Judaphú a lēklôlēkhya tahe to, ù hé pë êthí phúnuô. ²² Nē hyātuô býē nuôma, êthí klyâ- n̄huô nyâ prë. Phúnuô akhu-akhyë, pë tóbè mēphútē? ²³ Rò mēphú pë hëso pë nē yënuô. Býēnuô kayâ dó a byãhtuôhó anē dó Cómarya a mēthēnyënuô, a o thêlwí. ²⁴ Cuô tōkuô ná êthí rò cuômēmwpōplí rōkuô nēnē ná êthí nuô. Htuôró nôklütaplú êthí khukló rò plá pë êthí akënuô.* Nē ki mēphúnuô héró nērinēkyâ dó ù hé tahenuô ù pwô- tôprë ki thēgnē lōdú ná amá tôcô- to pá. Htuôto ù ki thēgnē lōdú ná nē nēbyacë n̄dú rò nē ohtwōprë krwôkuôdú Mosè a tēthyótēthya akhyënuô pá. ²⁵ Pë rãthūcuôhó li tōba dó Judaphú mato dó a htwōhtyahó prëzûetêphú tahe a o rò pë hësoluô pë hó êthí ná pë hébèplú htuôhó ngó ná sēe tôcôcô dó ù lütÿahtya è ná prëzô bēbè, thwi bēbè, tēphútēlye dó ù cithyë akÿãbô tahenuô bēbè, e tá è mē, htuôró tóbè cuôthūcuôplání prēmōprëkhú to.”

²⁶ Phúnuô akhu-akhyë, shyéparōnuô Paulu cuôrōkuô ná kayãnuô thêlwí rò a cuômēmwpōplí rōkuô anē ná êthí phú Judaphú lēklôlēkhya onuô. Thyáphú a ki hësoluô thēgnē one rē pë Judaphú a bwídu ná tēmēmwpōplí a mōnyēyē atadú bíkhētē pá, htuôró êthiyē thêlwí ki hyãlūhyãtyãhtya tē bíkhētē pá agnënuô, êthí cuômēmwpōplí htuô anē rò Paulu cuôhtyanuô dó Judaphú tēlütÿá hōkū.

Ū Pû Paulu Dó Tēlütÿá Hōkū

²⁷ Bí tēmēmwpōplí amōnyē thuôthyótōnyē phúhtuôhó akhënuô, Judaphú o dó Asia kékū tahe myáhtye Paulu dó tēlütÿá hōkū, rò a cuôryã kayâ bémÿ tahe mikuô rò a nôpÿ ù ná Paulu. ²⁸ Êthí êhtōhtya, “Israelphú thí-, mēcwô kuô mō pë tá! Kayâ yêtoprë ma, a cuôlê có khálē pwô- tôpho rò a cuôlê ithyó pë lô ù pwô- tôprë. A cuôlê ithyóithya pë lô Israelphú tahe rò a ithyóithya khópyē lô Mosè a tēthyótēthya tahe ná tēlūhōdu yêtómē hó. Khōnyáyē, a éhyâ n̄icóhó Judaphú mato tahe dó tēlütÿá hōkū rò a hyãnuô mē mūmyãricÿá lô khálē sãšē býē hó.” ²⁹ (Êthí cuôhétuô phúyē mētēhéro a myáhtye Ephesophú Trophimo okuô ná Paulu dó víkū rò êthí tanē lahyâ ná Paulu éhyâ nuô lû dó tēlütÿá hōkū akhu-akhyë a hé lahyâ phúnuô.)

³⁰ Rò a súsáhtya lōplí có tōv̄l̄lô có. Rò kayâ bémÿ tahe klyahÿá plulô dó Paulu o rò a hyãpÿ lû rò a cwihte lû dó tēlūhōduklô, rò tōphuôtuô ù mēbikyâ tēlūhōdu lōkadãdu tahe. ³¹ Bí kayâ bémÿ tahe pūmēthyēhó Paulu akhënuô, ù thūcuô tētētēkyâ dó Roma klyétōrí akhukló yêtoprë a o, rò ù hé lû ná vî Jerusalem tathūtalūhtya lô cóhó tōv̄l̄lô có. ³² Tôphuôtuô klyétōrí akhukló yêtoprë ênī klyétōzē akhukló tahe ná klyēphú tahe rò a

* **21:24** 21:24 Cáhtya bí Judaphú tahe byãtē akhënuô, a ici akhuluô to. Bí a tēbyãyē a lōhtyabãhtya hōnuô, a iklū taplūno akhuluô rò a lūhtyatyãhtya tēnguduprjdu tahe.

klyanuõ lahyä dö kayä bému tahe akü, rò bí kayä bému tahe myáhtye klyëkhukló ná klyëphú yëtahe akhënuõ, èthi be-okuõkyä lö a tëmütëpö Paulu yë.

³³ Klyëtóri akhukló yëtöprë hyäto dö Paulu o rò a hyäpü Paulu. Rò a hétä a khöpacë tahe rò a nõpü cöklö Paulu ná suplyëtöhtë nyëbö. Htuõrò a sudyä ü, “È ma üpë? A cuõmë kryä- itëtë?” ³⁴ Kayä bému tahe èhtöhtya tóprë tómyë tóprë tóco prë, dö akhöruõ tahe rò a èhtöhtya khóke tóco. Dö tëmë-anë phúyë akhu-akhyë klyëtóri akhukló yëtöprë thégnë tãtë pëpãto akhu-akhyë a nõëkakyä Paulu ná a khöpacë tahe dö klyëphú tahe léo akhãlë. ³⁵ Bí Paulu ná klyëphú tahe kaçuõ dö kabõ khãshyë akhënuõ, kayä bému tahe lé mësúsá shyohyã akhu-akhyë klyëphú tahe cõhtyamõ kakyä lö. ³⁶ Kayä bému yëtahe krwõkakuõ rò “Mëthyëkyä lö,” a èhtö lahyä phúnuõ.

Paulu Hébesiplëni Anë

³⁷ Bí klyëphú tahe kirë ènuõ Paulu dö klyëphú léo akhënuõ, Paulu hé klyëtóri akhukló yëtöprë, “Vã hébë ná në ma aní sálë è?” A hé.

Rò klyëkhukló yëtöprë sudyä lö, “Në hébëcyä sálë Greek ngõ è? ³⁸ Dö arëkhë anyëlã hito nuõ, kayä Egyptphú dö a më tathũtalũhtya súsa rò a èhtecuõkhókyä kayäcyë kayäricyã aprëlwĩri dö kësëhtyëkyã lõtamáku nuõma në hó vãhëto?”

³⁹ Rò Paulu hésü lö, “Vã ma Judaphú tóprë, vã opacëlyã bí Cilicia ké, vj Tarso akü nuõprë. Vjyë tóvj nuõma vj dö amvj luõhtyëluõkë tóvj. Vã ma vj Tarsophú tóprë prë. Khyáthédö dyë vã tëshuõtëkhë dö vã ki hébë ná kayä bému yëtahe.”

⁴⁰ Rò klyëtóri akhukló yëtöprë dyë è tëshuõtëkhë akhu-akhyë, Paulu kahto bí kabõlo nuõ, rò a vúvyãcuõ atakhu dö kayä bému yëtahe a o. Bí èthi othuõhó akhënuõ, Paulu hébëtã èthi ná Hebreo ngõ.

22

¹ Rò Paulu hé pë èthi, “Puõvyã muõphë thĩ-, njdá lahyä vã tëshébesiplë vãné dö thĩ mëthënyë yë.” ² Bí èthi njhuõ a hébë èthi ná Hebreo ngõ akhënuõ, èthi lëothuõ ryáklõlõ pápã.

Rò Paulu hébë plehyã pö, ³ “Vã ma Judaphú tóprë, vã opacëlyã dö vj Tarso, dö Cilicia ké a tępóalë, manárò vã duhtya dö vj Jerusalem. Gamalie ma vã Thára rò ü ithyõ tãtë nyacõ vã ná tëthyõtëthya dö muõphëphëphüõ dö- nyënu tahe krwõmëkuõ htuõhó nuõtahe. Vã théplõshyo mëlõthulõthë nyacõ Cómarya a tëphyëtëmë thyánã thĩ dö a o byë tahe pwõprë théplõshyo nyacõ khónyã yënuõhó. ⁴ Kayä dö a krwõkuõ klyã dö Jesü Kristu dyëluõ yënuõ, vã mëcyëmëcyü có èthi bá- tã hënuõ, vã mëcyëmëcyü tuõ có èthi dö a thyë có. Htuõrò vã pü lö prëmõprëkhü tahe rò vã dõtãlõ èthi dö htõkü. ⁵ Vã hébëcõhëbëtë prë nuõma, bwidukhulõ yënuõ ná Judaphú dö a htwõ khuklõkhuklyã lö- plĩ tahe khyábë athë dö vãgnë prë. Mëtéhërò, thyáphú vã ki cuõpü kayä dö a krwõkuõ Jesü Kristu akhyë nuõtahe rò vã ki cöklö èthi ná suplyëtöhtë, htuõpãrò vã ki ëka cirya èthi dö vj Jerusalem pá nuõrò, èthi htwõ khuklõkhuklyã nuõtahe räcuõni litaha rò a dyëcuõ ná vã. Li yëtahenuõ, a räcuõ pë apuõvyã Judaphú dö a htwõ khuklõkhuklyã rò a o lahyä dö vj Damasco dö vã kirë cuõ vjyë tóvj akü nuõtahe a o.”

Paulu Héluõ Pë Ů Ná Athëplõ Htulyakã Ari-akya

⁶ “Bí vã hyã phühó ná vj Damasco bí mõhtuõhó akhënuõ, tëlĩtakhë rasõ tókuõ o dö mókhu hyãlyã litava htyakhyë dö vã khãshyë. ⁷ Vã lakhútã dö hekhu rò vã njhuõ ngõ prähtya rò a hé vã, ‘Saulu-, Saulu-, mamëtërò në cuõ mëcyëmëcyü vã mëtë?’

⁸ “Rò vã sudyäsü è, ‘Byacë, në ma üpë?’

“Rò a hésü vã, ‘Vã ma vj Nazarëphú Jesü dö në mëcyëmëcyü ènuõ tóprë hó.’ ⁹ Kayä dö a krwõcuõkuõ ná vã tahe myáhtye tëlĩ nuõtõkuõ tadürò a njhuõ lahyã ngõ dö a hébë ná vã yënuõ to.

¹⁰ “ ‘Byacë-, vã töbë mëphütë?’ Vã sudyäsü è phúnuõ.

“Rò Byacè hésú vǎ, ‘Ihtò rò cuõnuõ dö vǎ Damasco akũ nuõ. Cómarya taritaryǎ pëhtuõhó dö nëgnë hó, në töbë mekryǎ- itënuõ, ù ki hëso pëdú në pǎ.’¹¹ Tëlitakhë nuõtokuõ akhu-akhyërò vǎ mëthëkhikyǎ. Vǎkhövǎthyó tahe cwinuõthũnuõ prë vǎ dö vǎ Damasco akũ prë.

¹² “Kayǎ amwǎ ná Anania o tóprë, è ma kayǎ tóprë dö a mɔnyacó Cómarya, rò a lǔ krwómëkuõ phú tëtëyótëthya o nuõ. Rò Judaphú o bí vǎ Damasco akũ nuõtahe dyaduzũnyǎ nyacó lǔ cǎ. ¹³ A hyǎ ihtò dö vǎ khǎshyë rò a hé vǎ, ‘Puõvyǎ Saulu-, myǎhtye kǎkhyë khyëthyámǎ,’ a hé rò, vǎmëthë likǎ tóphuõ likǎkhyëcǎ, rò vǎ myǎhtyerë è.

¹⁴ “Rò Anania hé vǎ, ‘Cómarya dö pëphë dö- nyënu tahe cóbëthya è tóprënuõ, a nwóhtyahó në dö në ki thëgnë tëtë dö ató lǔthëplò tahe, htuõrò në ki myǎhtye a prëmëtëphú cótë tóprë, rò në ki nǐhuõbë dü ngó dö a hébë nǐdú në ná anë yënuõ pǎ. ¹⁵ Mëthëhërò në ki htwóhtya prëkhyáthë tóprë dö lǔgnë pǎ, rò në ki hëso pë ù pwõ- tóprë ná tëtë dö në myǎhtye, nǐhuõbë nuõtahe pǎ. ¹⁶ Në mę pyázë nënë mëtë? Ihtómò rò plwókamò nënë ná htýënuõ, rò kwicóbëthya mǎ è dö a ki siplikyǎ në tëtëthú yënuõ,’ ” Paulu hé pë èthǐ phũnuõ.

Byacè É Paulu Ná A Ki Cuõhësoðönyǎ Pë Ũ Dö Judaphú Mǎto Tahe Aklë

¹⁷ Paulu hé pǎ, “Vǎ kǎkhyë khyëthya dö vǎ Jerusalem rò bí vǎ kwicóbë dö tëtëlǔyǎ hòkũ akhënuõ, vǎ myǎhtyelwó tëtëcǎ. ¹⁸ Dö vǎ tëmýáhtyelwó yëakũnuõ, vǎ myǎhtye Byacè rò a hé vǎ, ‘Htcuõkyǎ pryǎprýámǎ dö vǎ Jerusalem yëakũnuõ, mëthëhërò në khyáluõ nëthë ná vǎrivǎkyǎ yëtahenuõ kayǎ bémũ biyë tahe nǐdǎkuõ nëtë to.’

¹⁹ “Vǎ hésú è, ‘Byacè-, èthǐ thëgnë tǎtë cóhó ná vǎ cuõ dö tëtëcóbëhòkũ tómë htuõ tómë rò kayǎ dö a zǔkǎnyǎkǎ në tahenuõ, tahehe rò vǎmũvǎpǎ èthǐ, tahehe rò vǎ dótǎ èthǐ dö htòkũ hó. ²⁰ Rò bí ù mëthyë Stephano dö a khyáathë ná nërinëkyǎ yëtóprë akhënuõ, vǎ okuõ binuõ, rò vǎ krwópǎ nǐdyë kuõ ná kayǎ dö a mëthyë lǔ nuõtahe tókýë rò vǎ opómýáni pëkuõ kayǎ dö a mëthyë lǔ nuõtahe acaklò tahe.’

²¹ “Byacè hé vǎ, ‘Cuómǎ! Mëthëhërò, vǎ ki nõcuõ taphǎyëkyǎ në dö Judaphú mǎto tahe a o.’ ”

²² Bí Paulu hébë tuõhó biyë akhënuõ, kayǎ bémũ yëtahe nǐdǎ khyǎpǎto rò èthǐ cyëpryë èhtóhtya lahyǎ, “Mëthyëkyǎ è! A kò ohtwóprë pǎ to hó!”

²³ Èthǐ èhtóëmǎ, vǎvǎyǎhtya lõ ahyecǎ rò pruõhtyamó lõplǐ hemũ. ²⁴ Judaphú yëtahe cuõ èhtóëmǎ lahyǎ có katýë rò ma, tëtëritëkyǎ cóphütëtënuõ, Roma klyëtóri akhukló yëtóprë thëzǔ thëgnë kuõ akhu-akhyë, a hétǎ a khópacë tahe ná a ki thũcuõ Paulu dö klyëphú tahe léo ahikũ, rò a ki nõtǎ aklyëphú tahe ki mũ Paulu rò ki cemyǎ lǔ pǎ. ²⁵ Manárò bí èthǐ cóklò Paulu dö a ki mũ lǔ ná iplǐrwǎ akhënuõ, Paulu hé klyëtözë akhukló dö a kahtò obínuõ tóprë, “Roma htýëphúkëphú tóprënuõ atëtëthú o è, ma a oto è nuõ, thǐ cirya htúcemyǎ htuõhító rò thǐ kirë mũ è nuõma ató sǎlé nyǎ ná tëtëyótëthya è?”

²⁶ Bí klyëtözë akhukló yëtóprë nǐhuõ tëtë akhënuõ, a cuõ hëso dítú pë ná klyëtóri akhukló rò a cuõsudyǎ klyëtóri akhukló yë, “Në kirë mę è phütë pǎ? È ma Roma htýëphúkëphú tóprë vǎ!”

²⁷ Dö tëtëritëkyǎ yë akhu-akhyërò, klyëtóri akhukló yëtóprë cuõ dö Paulu a o rò a cuõ sudyǎ lǔ, “Hépemyǎ vǎ, në ma Roma htýëphúkëphú tóprë è?”

Rò Paulu hésú lǔ, “O- amǎ.”

²⁸ Rò klyëtóri akhukló yëtóprë hé lǔ, “Thyáphú vǎ htwónǐkuõ Roma htýëphúkëphú tóprë nuõrò, vǎ dyëbë é nyacó rǔ cǎ.”

Manárò Paulu hésú lǔ, “Vǎmuõvǎphë ma Roma htýëphúkëphú akhu-akhyë, vǎ rò, vǎ htwó Roma htýëphúkëphú dö vǎ opacëlyǎ akhëpǎ có.”

²⁹ Tóphuõtuõ, kayǎ dö a kirë htúcemyǎ lǔ tahenuõ, a cuõ taphǎkyǎ lõ ná lǔ. Htuõrò klyëtóri akhukló yëtóprënuõ, a thëisë nǐdyë khyë nyacó, mëthëhërò a thëgnë hyǎ ná Paulu ma Roma htýëphúkëphú tóprëcǎ, manárò a yõ cuõnó cóklòmǎthú htuõhó ù ná suplyëtóhtë tahe akhu-akhyë, a thëisë nǐdyë khyë nyacó.

³⁰ Judaphû tahe cuôbetuô têtthú dỏ Paulu aỏ mẹtênuô, klyêtôrí akhuklô yêtôprê thêzủ thêgnê tặterýa akhu-akhyê, mỗilbủrô, a nỏcuô ilyêkyá suplyetỏhtê dỏ Paulu aỏ. Htuôrô a dyếtặ angỏ ná a nỏokủokyá lỏlỏ- kayá dỏ a htwỏ prẻlủtyá khuklỏ tahe ná Judaphû dỏ a htwỏ khuklỏkhuklyá nuỏtahe. Htuôrô a é Paulu rỏ a nỏihỏo lủ dỏ êthỉ amêthenyê.

23

¹ Paulu myácuỏtỏ Judaphû dỏ a htwỏduhtwỏkhu yẻtahe rỏ a hé êthỉ, “Vả puỏvỷạ thỉ-, dỏ vả thẻplỏkủnuỏ a dyẻluỏ vả ná vả tẻohtwỏprẻ dỏ Cỏmarya a mẻthenyẻyẻ, tuỏkhnỏyánuỏ, amwỏaplỉ lỏbả lỏplỉ prẻ.” ² Bwỉdukhumỏ Anania nỏplyạ Paulu kầu ná kayá dỏ a kahtỏophủ ná lủ nuỏtahe. ³ Htuôrỏ Paulu hẻsủ è, “Kỏ- dỏ dỏ ủ plỏbủ è-, Cỏmarya ki plyạ nẻ pả! Nẻ onyỏo bủnuỏ ná nẻ ki cỉrya vả phủ tẻthyỏtẻthya aklyá hyả nuỏ tadủrỏ dỏ nẻ nỏplyạ ủ ná vả kầu akhu-akhyẻ nẻ talwỏhỏ tẻthyỏtẻthya hỏ.”

⁴ Kayá dỏ a ophủ ná Paulu tahe hẻsủ lủ, “Kỏ- nẻ cuỏ hẻbẻ mủmyáricýạ bủtuỏ cỏ Cỏmarya a bwỉdukhumỏ yêtôprẻprẻ!”

⁵ Rỏ Paulu hẻsủ, “Vả puỏvỷạ thỉ-, vả thẻgnẻ ná è ma a htwỏ bwỉdukhumỏ nuỏ mậu. Lisắẻ héone, ‘Kayá htwỏ khuklỏkhuklyá dỏ a pỏnỉ nẻ kayá tahe yêtôprẻnuỏ, nẻ tỏbẻ hé mủmyáricýạ nỉ lủ to,’” a hé phủnuỏ.

⁶ Bỉ Paulu myáhtye ná kayá obủnuỏ tahe ma tahehe rỏ Saduceỏphủ, tahehe rỏ Pharisẻophủ akhu-akhyẻ, a êhtỏhtyalủ pẻ Judaphû dỏ a htwỏ khuklỏ tahe, “Vả puỏvỷạ thỉ-, vả ma Pharisẻophủ tỏprẻ. Vả ma Pharisẻophủ tahe a phủprẻkhủ ma amậmậ. Vả myắủ ná kayá dỏ a thẻyẻ tahenuỏ, a ki ihtỏhtwỏprẻ kạkhyẻ khyẻthya pả akhu-akhyẻrỏ thỉ htủcẻ vả.” ⁷ Dỏ a hẻluỏhtya tẻ phủyẻ akhu-akhyẻ, Pharisẻophủ ná Saduceỏphủ tahe krẻkryá khyẻlủ rỏ êthỉ lủprủokyá lủ nyẻmủ. ⁸ (Mẻtẻhẻrỏ Saduceỏphủ tahenuỏ, a hé lahýạ, kayá thẻyẻ htủỏhỏ tahenuỏ, a ihtỏhtwỏprẻ kạkhyẻ pỏto. Htuỏto tanẻmỏkhumủ hẻbẻ, zỏ bẻbẻ, a o tỏcỏ- to. Manỏrỏ Pharisẻophủ tahe ke rỏ, a zủẻ lỏ ke ná a olỏ thuỏcỏ.)

⁹ Yẻtỏphủrỏ ủ lẻ- êhtỏẻmỏhtya shyoshyo rỏ dỏ êthỉ aklẻnuỏ kayá dỏ a thẻgnẻ Cỏmarya tẻthyỏtẻthya o tahe, êthỉ ma tỏmủcủ ná Pharisẻophủ yẻtahe nuỏhỏ, rỏ dỏ êthỉkẻ tahenuỏ, a ihtỏ rỏ a krẻ kạkhyẻsủ, “Pẻ myáhtye kayá yẻtỏprẻ a tẻmẻthủ tỏcỏ- to. Taryáma thẻhtwỏprẻ mậtoma tanẻmỏkhumủ nỏhẻbẻ lakỏ è prẻ kỏle.” ¹⁰ Tẻklyẻtẻngả yẻ a shyỏhtya tuỏ cỏ dỏ klyẻtỏrí akhuklỏ yêtôprẻ bẻzỏ ná thẻisẻ ủ htỏzắhtỏmủkyá Paulu akhu-akhyẻ, a nỏẻhtekyá Paulu ná aklyẻphủ tahe dỏ êthỉ aklẻ, rỏ a thủcuỏkyá lủ dỏ klyẻphủ tahe lẻonỉ hi nuỏtahe akủ.

¹¹ Bỉ nuỏtỏthẻ, Byacỏ hyả kahtỏo dỏ Paulu khắshýẻ rỏ a hé lủ, “Dyashyodyắỏ nẻ thẻplỏ nỉ-. Phủ nẻ khyả htủỏhỏ nẻthẻ ná vảrỉvắkyá bỉ vỉ Jerusalem akủ yẻnuỏ, nẻ ki khyánỉkủỏ pỏdủ tẻrítẻkyá yẻnuỏ dỏ vỉ Roma akủ nuỏpả.”

Ủ Kre Mẻthyẻ Paulu

¹² Shẻparỏ mỗilbủ akhẻnuỏ, Judaphủ tahe hyỏokủ hẻbẻ lủ rỏ êthỉ hẻbẻ sukủ nỉdyẻ lủ ngỏ rỏ a byắkhyẻlủ, “Pẻ ki mẻthyẻnỉ hí Paulu to nuỏ, pẻpẻpẻ tỏcỏ- to.” ¹³ Kayá dỏ a sukủhuỏ lủ ngỏ yẻtahenuỏ, a o kayá lủshẻyẻ lỏcỏ. ¹⁴ Htuôrỏ êthỉ cuỏ dỏ bwỉdukhu tahe ná Judaphủ muỏprủmuỏprẻ dỏ a htwỏ khuklỏkhuklyá tahe a o rỏ a hé, “Pẻ byắthẻyẻ htủỏhỏ pẻnẻ ná pẻ ki mẻthyẻnỉ hí Paulu to hẻrỏ pẻpẻpẻ tỏcỏ- to.” ¹⁵ Phủnuỏ akhu-akhyẻ thỉ ná Judaphủ dỏ a htwỏ khuklỏkhuklyá tahe rácuỏ lỉ tỏba dỏ Roma klyẻtỏrí akhuklỏ nuỏtỏprẻ a o rỏ hé lủ, nỏthủkạkhyẻ khyẻthya Paulu dỏ thỉ onủ. Rỏ cyẻmẻ lahýạ phủ thỉ thẻzủ thẻgnẻ tặẻ ẻhtyapỏ tẻrítẻkyá yẻnuỏ. Rỏ bỉ ủ thủkạkhyẻhỏ lủ dỏ klyáỏ akhẻ pủnuỏ, pẻ otaritaryá onẻdủ pẻnẻ pả rỏ pẻ ki mẻthyẻsủ è pả.”

¹⁶ Manỏrỏ Paulu apủvỷạ prẻmỏ a phủprẻkhủ nỉhuỏ ná ủ kỉrẻ kremẻthyẻ Paulu rỏ, a cuỏnuỏ dỏ klyẻphủ tahe lẻohỉyẻ akủ rỏ a cuỏnuỏ hẻsủluỏ pẻ Paulu ná tẻrítẻkyá yẻtỏcỏ.

¹⁷ Yẻtỏphủrỏ Paulu é klyẻtỏzẻ a khuklỏdu tahe aklẻ tỏprẻ rỏ a hé lủ, “Thủcuỏ pacẻ prẻkhủphủ yẻtỏprẻ dỏ klyẻtỏrỉ khuklỏ nuỏtỏprẻ a o nuỏ. Tẻrítẻkyá dỏ a thẻzủ hẻsủluỏ pẻ lủ nuỏ, a o tỏcỏ.” ¹⁸ Rỏ klyẻtỏzẻ khuklỏ tỏprẻ thủcuỏ lủ dỏ klyẻtỏrỉ khuklỏ nuỏtỏprẻ a o rỏ a hé lủ, “Paulu dỏ ủ dỏnuỏ lủ dỏ htỏkủ nuỏtỏprẻ é vả rỏ a nỏthủcuỏ vả ná pacẻ prẻkhủphủ yẻtỏprẻ dỏ nẻo. A thẻzủ hẻbẻ nẻnuỏ, a o tỏcỏ, a hé phủnuỏ.”

¹⁹ Klyêtôri khukló cwiní lútakhu rò a écuó lú dô khălê tadwô tôpho rò a sudyâhuô lú, “Têritêkyâ dô nê thêzú hé vânuô ma ítê?”

²⁰ Rò a hêso pê lú, “Judaphú tahe théplô nuôkú rôlô lú ná shyeparô pânuô, êthi ki cyême anê phú Juda kayâ htwôdu tahe thêzú thêgnê tậtê Paulu ari-akyâ pã rò a nôthũhyâ nê ná Paulu yê dô Juda kayâ htwôdu nuôtahe a o pã. ²¹ Manárô cuônđã tá êthngô tãmê ní-, mêtêhêrô kayâ kírê opô mệthyêhuô ênuô a o có kayâ lwĩshyê lôcô. Êthi byãhtuôhó lũngô tôprê ná tôprê, êthi ki mệthyênĩ hí Paulu to hênuô, êthi eô tậ tôcô- to, a hé lahyâ phũnuô-. Khõnyâyê êthi o taritaryâ one lôhó anê ná a ki mệ lahyâ phũyê akhu-akhyê, êthi opô nĩđã prê nê tậhê kakhysê phũtê nuôprê.”

²² Klyêtôri akhukló yêtôprê hé lú, “Nê hêsoluô pê vã tậritêkyâ yêtôcô nuô, cuôhêso pê tá ù tôprê- tãmê ní-.” A hétuô phũnuô rò a plwôkakyâ prêkhũphú yêtôprê.

Ũ Thũhtya Paulu Dô Khwídu Felice A O

²³ Phũnuô htuôrô, klyêtôri khukló éhyâ klyêtôzê khukló thényê rò a hé êthi, “Nô o taritaryâ one klyêphú nyêzê, rò nôcuô tộkuô ná prêsidyâ tathĩ aprê thuôthyótôshyê, ná prêpũ tabyã aprê nyêzê nuô, rò yêtôthê bí lwĩthyótômũ bêhó pã akhênuô, nôhtecuô êthi dô vĩ Caesarea pã ní-. ²⁴ Taritaryâ one pê tathítahe dô Paulu agnê pã ní-, rò thũcuôtuô mòmoryáryã è dô khwídu Felice a o pã ní-, rò thũsiplê cuôkyáryã è ná prê dô a thêhêthêhá lú nuôtahe a takhũ ní-.”

²⁵ A hé phũnuô htuôrô, klyêtôri khukló yêtôprê rãnĩ li tôba rò a hêcuô phú dô alê yênuô,

²⁶ Prêrãliyê ma vã dô amwĩ ná Claudio Lysia. Vã rácuô pê nê dô a mã Byacê khwídu Felice. Nê ki omq-oryã dù ní-.

²⁷ Judaphú tahe pũmanĩ kayâ yêtôprê rò a kírê mệthyê lú pã. Ũ dyêthêgnê vã ná è ma Roma htyêphúkêphú tôprê akhu-akhyê, vã ênĩ vã klyêphú tahe rò vã cuô mệlwóhtekakyâ lú. ²⁸ Êthi cuôbê tậthú lú ná tậritêkyâ ítênuô, vã thêzú thêgnê akhu-akhyê, vã thũcuô è dô êthi Judaphú dô a htwôduhtwôkhu tahe a o. ²⁹ Atậthú dô a tuô có dô a tậbê thycónuô bêbê, ù tậbê dónuô có lú dô htôkũ cónuô bêbê, vã myãhtye a o tôcô- to. Ũ behtya tậthú dô lũlô khõnyâyê nuôma, mấprê êthi atậthyótêthya nĩdyêdú nuôtahe prê. ³⁰ Bí ù dyêthêgnêhó vã ná Judaphú tahe cuôkúokýã nĩdyê lú rò êthi hêbê sunuôkũ khyêlú ná êthi kírê kremệthyê Paulu nuô, vã belyahó vã thêplô ná vã ki nôthũcuô pryãkyã è dô nêo tộphuôtuô có. Rò vã hêdú kayâ dô a be lú tậthú yênuôtahe ná a ki hyãdyahyãluô Paulu atậthú ari-akyâ dô nê mệthênýê pã.

³¹ Rò klyêphú tahe mệphú ù nô êthi nuô. Rò êthi ênĩ Paulu rò a thũcuô tuô có lú dô vĩ Antipatri bĩnuô tộthêcô. ³² Dôkhyê tónyênuô, klyêphú dô a cuô ná akhãduô tahenuô a kakhýê khyêthýã dô klyêphú tahe lëonĩ akhălê. Rò thyãphú prêsidyâ tathĩ tahe ki cuô plehyã kuôpô ná Paulu dô nyê tókyê agnênuô, a nôokyãkyã prêsidyâ tathĩ tahe bĩnuô. ³³ Êthi cuôtuô dô vĩ Caesarea rò, a cuôdyê li nuôtôba dô khwídu takhũkũ rò êthi thũhtyakyã Paulu dô khwídu yêtôprê a o. ³⁴ Khwídu hõmyãhtuô liyê rò a sudyã Paulu ná a odô kêbítê tókê hyãtê, rò bí a thêgnêhó ná Paulu o dô Cilicia kê hyã akhênuô, ³⁵ a hé lú, “Shýê- kayâ dô a be tậthú nê nuôtahe ki hyãtuôhó pã rò vã ki nĩđã myãmyã nê tậhêbê pã.” Htuôrô, a hêtã angô dô klyêphú tahe alô ná cuôdya Paulu dô Khwĩ Herodê mệhtya nĩdyê ahô nuôtômê akũnuô, rò opômanĩ lú ní-.

24

Judaphú Betậthú Paulu Dô Khwídu Felice Amêthênýê

¹ Opô nyãnyê rò, bwídukhuô Anania ná Judaphú muôprũmuôprê khuklódukhusuhtũ tahe éhyãtõnĩ ná kayâ cyãhêbê htyêkê a tậthyótêthya tôprê dô amwĩ ná Tertullo, rò a hyãlyã lahyã dô vĩ Caesarea. Êthi hyãnuô dô khwídu Felice amêthênýê rò a hyãdyahyã Paulu tậthú. ² Ũ ênuôhtuô Paulu rò Tertullo betậthú Paulu rò a hé, “Khwídu Felice, dô nê pôtari ryányacô tậ akhu-akhyê pê nĩbê nyêlãhó tậpêtêdwô hó. Htuôto nê myãhtye one tậ dô nyê akhu-akhyê tậ dô a tókô htulya tahenuô nê htulya htuôhó. ³ Nê mệtê yêtahe bitêtôpho bêbê, atô lõplĩ pê thêplô pwô- tộphuô có akhu-akhyê, pê hêbwhítaryê nyacô

në. ⁴ Vã thészű meļõ nyë në tëshuotëkhë to. Manárò vã kwithészõ në ná në ki khyáthédõ nĩdã pëkuõrë pë tëritëkyã yë. Vã hébëdönyãhtű pë ná në to.

⁵ “Pë thëgnë ná kayã yëtõprë ma kayã dó a pű međidyã ũ. Kayã dó a me-õhtyalõ têtãrűtapýã dó Judaphú tahe akłë tuõłõ dó hekhusiba yënuõma èhõ. È ma Nazarëphú aplõamű akhukłõ tõprë. ⁶ A pű me mũmyáricýã kuõpõ tëlũhõdu rò pë pű lű prë. (Pë hétãplű htuõhõ pëngõ ná pë ki ciryã è phú pë tëtëhyótëthya o nuõ hõ. ⁷ Manárò, klyëtõrí akhukłõ Lysia cyëprýë hyã cwihtephekyã lű dó pë takhukű. ⁸ Htuõrò Lysia hétã angõ ná pë tõtë betëthű Paulu dó në mètënyë.)” Në ki sudyã kayã yëtõprë hénuõma, lõ- pë behtya tëtëthű dó lűlõ tahenuõ, në ki thëgnëłõ đũ pã.”

⁹ Yëtõphuõrò, Judaphú tahe- rò a krwõ bekuõłõ tëtëthű dó Paulu aļõ phúnuõnuõ. Rò èthĩ hé lahyã ná lõ- a hé yëtahe nuõma a tõłõ prë.

Paulu Hésiplë Anë Dõ Khwídu Felice Amètënyë

¹⁰ Bínuõakhë khwídu yëtõprë zõhtyaluõ atakhu dó Paulu ki hébë tẹ rò Paulu hésű, “Në htwõdũhõ prëciryã tẹ dó kayã yëtõmyëtõcõ akhu ma ana-alë nyëłãhõ nuõma vã thëgnë prë. Phúnuõ akhu-akhyë, vã kirë hébësiplëni vãnë dó në mètënyë phúyënuõma, vã thëkrű nyacõ. ¹¹ Vã cuõcõbë dó vĩ Jerusalem nuõma anyëłõ ná shyënyëthë hito. Në ki pűthëgnë ná nënë hénuõma anĩ prë. ¹² Judaphú yëtahenuõ a myáhtyenõná vã cuõkrëkyã ná kayã dó tëlũhõdu akũnuõ tõprë- to, vã cuõmë tarűtapýã kayã bémű dó tęcõbëhõkű hénuõ bebë, khãłë dó aruõ dó vĩküyë nuõbebë, èthĩ myáhtyenõná tõphuõ- to. ¹³ Tũnuõhtuõto èthĩ betëthű dó vãłõ khõnyãyë tahenuõma, a zűlũõbë ná èthĩ betëthű yënuõma a tõprë nuõ a o tõtõ- to. ¹⁴ Manárò, vã õlyã ná vã cõbucõbëhtya pë muõpñhëphyëphuõ dó- nyënu tahe a Cõmarya, rò mã dó vã krwõkuõ klyã dó Byacë dyëluõ yënuõrò èthĩ hé lahyã vã ná vãzűvãnyã thũhõ tệhõ, a hé lahyã phúnuõ. Lõ- Mosë a tëtëhyótëthya dó a rãone rë tahenuõ ná lõ- prëpřõ ali tahenuõ, vã zűë kuõłõ prëprë. ¹⁵ Vã tëmýásű dó Cõmarya akű nuõma athýaná èthĩ nuõprëprë. Vã zűë myásű ná kayãryã bebë, kayãcyë bebë, a ki nyãkahtõ htwõprë kãkhyë lõkhyë pã. ¹⁶ Thyáphű vã thëplõ a tętãnyë a ki mwõplĩ dó Cõmarya ná prëłukayã a mètënyë nuõ, vã yácű mețë aryã tadű pwõ- tõphuõ cõ.

¹⁷ “Vã cuõõtaphã nyë ná vĩ Jerusalem dó ana, alëkű cõhõ, rò dõkhyënuõ, thyáphű vã ki cuõthű pë vã myëcõphű nĩdũ tahe arű, htuõto thyáphű vã ki lűhtyatyãhtya tẹ bínuõ agnë nuõrò, vã kãkhyë khyëthya bí vĩ Jerusalem yënuõ prë. ¹⁸ Bí vã lűtyãhtya tẹ dó tëlũtyã hõkű akhënuõ, èthĩ myáhtye vã. Vã me htuõplũryã tëmëmwpõllhtya vãnë phű tęcõbucõbë lëklõlëkhyã o nuõprë. Rò vã mëmwpõplĩ htuõ vãnë rò, dõkhyënuõ vã me sűsisűsã thëkhãthëhte ũ tõtõ- to. Bí vã khãshyënuõ kayã oprë tõtũtõprë prë, kayã bémű o ná to. ¹⁹ Manárò Judaphú dó a o dó Asia kẹ tahe hyãnuõ okuõ bínuõ tahe. Èthĩ ki thészű dya vã tëtëthű hérò a tõ hyãtõ ná anë dó nẹ, rò a tõ dyaluõhtya tëritëkyã nuõtahe. ²⁰ Kimãtorò bí vã kahtõ dó Juda kayã htwõduhtwõkhu tahe a mètënyë akhënuõ, kayã biyë tahe tõtõ hëluõhtya lahyã lõ- vã tëtëthű dó a myáhtye nuõtahe. ²¹ Vã tëtëthű ki o hénuõma a oprëtű vã ihtõ dó èthĩ amètënyë rò vã èhtõhtya, “Thĩ ciryã vã yëtõnyë nuõma mã dó vã zűë ná kayã dó a thýë tahe nyãkahtõ htwõprë kãkhyë pã, yëtõmű akhu-akhyë prë, ” Paulu hé pë lű phúnuõ.

²² Htuõrò khwídu Felice dó a thëgnë htuõ ryáryãdëdëhõ klyã dó Byacë dyëluõ yënuõrò, a be tadũkyã tësudyãcëmýã yë rò a hé, “Shyë- klyëtõrí khukłõdu Lysia hyãtuõhõ akhëpãnuõ, vã ki ciryã pë thĩ tëritëkyã yëtõcõ pã,” a hé èthĩ phúnuõ. ²³ Rò a hétã angõ dó klyëtõzë khukłõ yënuõ tõprë a o, opõnĩryã Paulu yë ní-, manárò plwõpalã cuõhtõcuõlyã pëkuõ sãłëđũ è cű- athëplõ thészűmënuõ tahehe ní-. Akhõathýõ tahe ki hyãmyãhyãdyë lű tẹ dó a lo tahe kihërò plwõmýã pë lű ní-.

Paulu O Dõ Khwídu Felice Ná Amë Drusilla Mètënyë

* 24:8 24:8 Ũ rã liphá mú- nukhë tahehenuõ, lisãšëmã dó a o dó klómõklõbí akű yëtõmãnuõ, ũ myáhtye patëkuõ lű to.

²⁴ Dõkhyë thuõlwĩnyënuõ, khwídu Felice ná amë Drusilla mädú Judamuõ yëtõprë hyã rò a nõcuõ ù ná Paulu rò a nĩdãmýá Paulu hëbë pë lù ná tẽzũnyã Jesũ Kristu ari-akyã. ²⁵ Rò bí Paulu hëbë pë põ lù ná tẽcõte, tẽpõlyanĩ nẽ ná tẽcĩrya mõnyë dö a ki hyã pã ari-akyã yë akhënuõ, khwídu Felice thëisë rò a hé lù, “Yëtõhũ rò nẽ kanĩ hó. Vã tẽshuõtëkhë ki o pã hërò, vã ki éhyãpõ khyë nẽ pã.” ²⁶ Phúnuõ akhu-akhyë a mehyã tamõtãmõ Paulu dö a ki hyãhëbë ná lù, mëtëhërò a myásũkuõ ná tõnyënyë pãnuõ, Paulu ki dyë lù rũ pã a tanë phúnuõ.

²⁷ A talwõ hyãhõ nyëna htuõrò, Pòki Festo htwõhtya khwídu dö Felice akhãlë, rò khwídu Felice thëzũ mètèhõkuõ dö Judaphú tahe a mètènyë akhu-akhyë a dõtã tadũpã Paulu dö htõkũ.

25

Paulu Kwĩcuõ Dõ Roma Khwídu A O

¹ Khwídu Festo hyãtuõ bí kë nuõtõba akũ rò a bãhõ thuõnyë htuõnuõ, a o bí vĩ Caesarea nuõ rò a cuõ dö vĩ Jerusalem. ² Bwidukhu tahe ná Judaphú a khuklódu tahe hyã dyaluõhtya tẽdyatëthũ Paulu tahe dö khwídu Festo a o. ³ Èthĩ kwĩthëzõ khwídu Festo ná a ki mëbwímëtarýë pëkuõ èthĩ rò èthĩ thëzũ ná khwídu Festo ki nõthũhyã ù ná Paulu rò a ki thũhyã pë èthĩ dö vĩ Jerusalem, mëtëhërò èthĩ kĩrë kremëhyë Paulu dö klyãlo pã. ⁴ Khwídu Festo hësũ, “Ù dõtã Paulu dö vĩ Caesarea, rò nyëtýato pãnuõ, vã ki cuõ bĩnuõ pã. ⁵ Rò nõcuõ tõkuõ thĩ kayãdu tahe ná vã dö vĩ Caesarea pã ní-, rò ki Paulu mëmãlakõ tẽthũ dö ù tókõ cĩrya è pã hërò, thĩ kayãdu yëtahe ki behtyaluõ lù tẽthũ pãma anĩ prë.”

⁶ Khwídu Festo opõ bí Jerusalem vĩnuõ anyëlwihtýõ, mãtorõ nyëshýë bĩnuõ tõpho rò a lyã dö vĩ Caesarea. Anotõnyë rò a onyã dö prëcĩryatë akhãlë akhu rò a hëtã angõ ná ù ki thũhyãnuõ Paulu dö a o. ⁷ Bí Paulu hyãtuõ akhënuõ, Judaphú dö a o dö vĩ Jerusalem rò a hyã tahenuõ a hyã kahtõo tavã lõ Paulu. Rò èthĩ hyãbëhtya èlã tẽthũ dö adu-azã tahe tadũrõ èthĩ hyã dyahtya lù tẽthũ yëtahenuõ, atõ tõcõ- to.

⁸ Phúnuõrò Paulu hësiplë anë, “Tẽthũ dö a mëpyëmëkyã Judaphú a tẽthyõtëthya tahe bëbë, tẽlũhõdunuõ bëbë, htuõrò Roma akhwídu bëbë vã mënõ tõcõ- to.”

⁹ Khwídu Festo thëzũ mètèhõ dö Judaphú tahe a mètènyë akhu-akhyërò, a sudyã Paulu, “Ki cuõ cĩrya pë nẽ tẽritëkyã yë dö Jerusalem dö vã mètènyë hënuõma, nẽ thëplõo cuõ sãlë è?”

¹⁰ Rò Paulu hësũ è, “Khõnyãrò vã ihtõhõ dö khwídu lëcĩrya akhãlë hó. Yëma khãlë dö tõbë cĩrya sudyãcëmyã vã hó. Phú nẽ thëgnë tãtë htuõdũhõ nuõ hó, vã mëtũnõ ná Judaphú tahe tõcõ- to. ¹¹ Ki vã mëtũ talwõtalyë hó Judaphú tahe a tẽthyõtëthya dö a tókõ ná tẽcĩrya thýë vã tõcõcõ hërò, vã kwĩthëzõ pã ná thĩ dö thĩ ki plwõ htwõprë põ vã nuõto. Manãrò èthĩ atëdyãhtyaluõ vã tẽthũ yëtahe nuõ, ki a tõto hërò ù dyëtãcyã vã dö Judaphú tahe a takhukũ tõprë- to. Thyãphú ù ki cĩrya vã rò vã kwĩcuõ ù dö ù ki thũcuõ vã dö Roma khwídu a o.”

¹² Khwídu Festo ná kayã tẽthĩphëcyãdë tahe hëbë sunuõkũ rõkhyëlũ rò a hësũ Paulu, “Në kwĩ ù dö ù ki thũcuõ nẽ dö Khwídu Caesare ohõ akhu-akhyë nẽ ki cuõnõ dö lũo pã.”

Paulu Dõ Khwídu Agrippa Ná Apuõ Bernice Amètènyë

¹³ Dõkhyë thuõlwĩnyë hõnuõ rò khwídu Agrippa ná apuõ Bernice hyãtuõ dö vĩ Caesarea dö a kĩrë hyã olë kuõ khwídu Festo rò a ki hyã olë dyëluõ lù ná a tẽhëmõhëryã tahe. ¹⁴ Èthĩ cuõ mõnyëmõtë nyërare kũ- lã bĩnuõ rò khwídu Festo hëluõ pë khwídu Agrippa ná Paulu ari-akyã. Rò a hé, “Khwídu Felice dõtãkyã kayã dö htõkũ tõprë. ¹⁵ Rò bí vã hyã dö vĩ Jerusalem akhënuõ, Judaphú prëlũtyã khukló tahe ná Judaphú muõprũmuõprë dö a htwõ khuklókhuklyã tahe hyã dyaluõhtya lù tẽthũ rò a nõcĩrya ná vã.

¹⁶ “Manãrò vã hëso èthĩ ná pë Romaphú tahe a lëklõlëkhyã o, bí ù dyëtã tyahĩ kayã mëtũ htyëkë tẽthyõtëthya tõprëprë dö ù takhukũ hitõnuõ, a tõbë nĩbë ashuõakhë dö ù ki nĩhuõ ù betëthũ dö aq, htuõrò bè dyë lù ashuõakhë dö a bè hëbësiplë nĩdyë anë ná tẽthũ dö ù bë lũlo yënuõ tahe. ¹⁷ Phúnuõ akhu-akhyë, bí èthĩ hyãtuõ bí vĩ Caesarea akũ yëakhënuõ, vã cwihtũ pë pã èthĩ mõnyëmõtë to. Anotõnyë rò vã onyã dö lëcĩrya akhãlë rò vã nõ éhyãnuõ kayã nuõtõprë dö vã mètènyëhyã. ¹⁸ Kayã hyã betëthũ Paulu

yëtahe ihtò lahyä rò dyahtyaluõ lõpli lütëthú tahe. Rò èthi ki kè Paulu tètthú ná a mëtthú talwótalye htyéké a tètthýotëtthya o pä é vâ tanë tadúro èthi kè lü tètthú tahenuò, a mëtthú talwótalye htyéké a tètthýotëtthya nuò a opa tóco- to. ¹⁹ Èthi krékryä shuõshuõ khyédú lü ná èthi atëcòbucòbè nìdú nuòtahe ná kayä dö amwì ná Jesú dö a thyëtthúdhò nuòtòprë ari-akyä pré, tadúro Paulu kuõké rò a hé ná a o htwòprë päprë. ²⁰ Thyáphú vâ ki thégné èhtyapó tètthýotëtthya yëtahe rò, vâ tóbè mephútënuò vâ héplòbè pé pä èthi to akhu-akhyé, vâ sudyä Paulu ná ma nè théplòo cuò dö vj Jerusalem rò nè thézú nõsudyä cemýä ù tètthýotëtthya yëtahe ná nènè é? Vâ sudyä lü phúnuò. ²¹ Manáro Paulu kwiozyó kuórë rò a thézú nõcirya tètthýotëtthya yënuò ná Khwídu Caesare. Phúnuò akhu-akhyé, vâ nõtä vâ klyëphú tahe ki opò nì lü tuõdò pé thücuò tuõbé hó lü dö Khwídu Caesare a o pä,” khwídu Festo hé phúnuò.

²² Khwídu Agrippa hésú khwídu Festo, “Vâ thézú nìhuõkuò kayä yëtòprë a tètthýotëtthya nà vãné nìdú.”

Rò khwídu Festo hésú lü, “Ki héphúnuò rò shyéparò pãnuò nè ki nìhuõnò dü pä.”

²³ Dókhýé tónyënuò, khwídu Agrippa ná apuõ Bernice hyä rò a kúthya hyänì hyecatwó hyecatryä dö a plyatakhe tahe rò a hyãnuò røkuõ ná klyëkhukló ná kayädukayãhtü bí vjku nuòtahe dö ù lëokuokyä lü akhálé tópho. Khwídu Festo nõënuò ù ná Paulu dö akü. ²⁴ Rò khwídu Festo hé, “Khwídu Agrippa ná kayä dö a o býé lõ- pli thi-, thi myãhtyehó kayä yëtòprë hó. Lõ- Judaphú dö a o býé tahenuò bèbè, a o dö vj Jerusalem akü nuòtahe bèbè, a hyä kwithézò vâ ná kayä yëtòprë ari-akyä. Èthi èhtòthya lahyä ná kayä yëtòprë tókò ohtwòprë päto, a hé lahyä phúnuò. ²⁵ Manáro, a mët tètthú dö tókò cirya thyékýä ènuò vâ myãhtye tóco- to. Anébyacé nìdú kwídu ná a thézú nõcirya nìdú ná Khwídu Caesare akhu-akhyé, vâ belyãhò vâ théplò ná vâ ki thülyä è pré. ²⁶ Manáro, tètthýotëtthya dö vâ ki ráluõthya tãtë pé dö khwídu onuò, a o tóco- to. Phúnuò akhu-akhyé vâ nõehýä ù ná è dö thi lõ- pli a mètthényé hó. A lodu rélõma hó vâ ki nõhyä lü dö khwídu Agrippa mãhó nøyé a mètthényé hó. Shyé- pé sudyä htuõhó è pä túma vâ ráhtyaluõ tãtëno tètthýotëtthya pä, phúnuòprë. ²⁷ Mëtéherò ù dótä kayä dö htökü yëtòprënuò, vâ ki héluõplòthya tãtë khyéthýä tètthú dö ù kè lü yënuòtahe to herò vâ ki nõthücuò lü dö khwídu o hënuò, a cõ- ná atòabè to,” khwídu Festo hé phúnuò.

26

Paulu Hébesiplé Ané Dó Khwídu Agrippa Amètthényé

¹ Khwídu Agrippa hé Paulu, “Nè ki théhébè ma aní pré.” Rò Paulu zòhtya atakhu rò a hébesiplé nìdyé ané phúyë: ² Paulu hé khwídu Agrippa, “Khwídu Agrippa-, vâ nìbè tètthúotëtthé ryä dö vâ tóbè hébesiplé nìdyé vãné dö nè mètthényé phúyë, htuõto vâ tó htésú lõ- tètthú dö Judaphú kèlò vâ yëtahe dö yëtónyé akü akhu-akhyé, a monyacó vâ cò. ³ Mëtéherò nè thégné tãtë lödúhó Judaphú a lëklölëkhya tahe ná èthi atëklyëtengä yëtahe lõ- pli hó akhu-akhyé a mqlä vâ. Phúnuòrò, vâ kwithézò dü nè ná nè ki khyáthéplòhtü nìdä pékuórë vâ tètthýotëtthya nì-.

⁴ “Cãhtya dö vâ pacëkhé, bí vâ o nìdú dö vâ kèkü akhé, rò dókhyënuò vâ cuòo dö vj Jerusalem rò vâ ohtwòprë kryä- phútënuò, Judaphú tahe thégnélò dühó pwò- tòprë. ⁵ Vâ ma vâ onuòtëkuòdú dö Pharisëophú aplòamu dö a püma sònyacó tètthýotëtthya tahe tòmü tòprënuòma èthi thégné nyëlãhó vâ hó. Ki èthi thézú khyáluò vãrivãkyä hënuòma a thégné lõpli cò. ⁶ Vâ yó myású tètthú dö Cómarya ólyä one htuõhó pé muõphëphyëphú dö- nyënu nuòtahe akhu-akhyé, khõnyãyé vâ bè kahtòo býé rò ù bè sudyäsucé myáhó vâ hó. ⁷ Cómarya a tètthýotëtthya yënuòma mãhó khõnyãyé Judaphú shyényëmuõ mëtthé lü a tètthýotëtthya, rò èthi opòmýású nìdyéhó mõtëmõtì dö athýaná vâ myású yënuò tócohó. Phëkhwídu- dö vâ myásúhó yënuò akhu-akhyé, Judaphú tahe pü kè lõhó vâ tètthú hó. ⁸ Cómarya mëtthýotëtthya kãkhyécýä kayãthýé tahenuò, thi býé tahe cuòotanë tuõ lahyä ná a mëtthýotëtthya kuõto phútë?”

⁹ “Vâ nøyacé nìdú cò, dö nuòkhé vâ tanëttyä htuõhó bí vâ mëtthé tadúnuò, phútëtë- bèbè vâ bè pü htésümësú ná kayä dö a züé vj Nazarëphú Jesú amwì yënuòtahe, vâ tanë htuõhó phúnuò. ¹⁰ Phúyënuò vâ mëtthýotëtthya dö vj Jerusalem akü nuòhó. Vâ

phyení têtaryëshyosô dô prëlütüya khukló tahe a o rô và dónuô élä Cómarya akayâ säsê tahe dô htókü. Bí ü męthyê êthi akhënuô, và thêplòu ólyâ patôkuô ná nômęthyëkyâ ü. 11 Vãmüvápô, męcyëmęcü nô élä êthi dô tęcòbèhò tahe akü, rô và hësò êthi rô và nôhé êthi, ‘Vâ zÿe pâ Jesü to’ phünüô, rô và thêplòdu kanô- êthi to. Tuô có dô và ki htëcuô dô myęcòruôphú o nıdyê vıtahe akü rô, và ki cuô męcyëmęcü có êthi có.’

Paulu Hëluôhtya Pë Ü Ná Athêplò Htulya Kakhÿë Ari-akyâ

12 “Phünüô rô tónyëkhë, và cuô dô vı Damasco. Rô và phyëcuônı li tôba dô bwıdukhü tahe dyëtâ và ná a taryëshyosô tahe tôba. 13 Kô- phë khwıdu Agrippa, tónyëro bí và cuô dô klyálo rô bí- mótuoô córané hó akhënuô, và myáhtye tëlı shyosô tòmê rô a takhësòkló có ná tamónuô, a o dô mókhu rô a sátakhëtâ tava và ná kayâ dô a cuô tókuô ná và tahe. 14 Pë lakhütâ lö dô hekhu pwô- tóprë có, rô và nıhuô ngóprahtya ná Hebreo ngó tòmü rô a hé và, ‘Kô- Saulu-, Saulu-, nę męcyëmęcü và męte? Nę taphôsê nıdyê khyëdü nę khäduô ná tamô dô athyaná pı tapë kakhÿë sê nıdyê khyëthyádü a nębyacë ipılı nuôprë,’ a hé và ná Hebreo ngó phünüô.

15 “Rô và sudyâ kakhÿësü è, ‘Byacë-, nę ma üpê?’

16 “Rô Byacë hësü và, ‘Vâ ma Jesü dô nę męcyëmęcü ënuô tóprëhó,’ a hé và phünüô. 16 “Manáro tarü ihtò khyëthyámô, và hyâ oluôhtya pëhó nę ná vãnë phúyë nuôma mähó dô và ki nwóhtyahó nę ná nę ki htwóhtyahó và Prëdônyâphú ná prëkhyáthé tóprë hó. Yëtónyë nę myáhtyehó ná và bıyë ari-akyâ yëtahe ná tẹ dô và kırıe zÿluô pëpô nę dôkhyë pâ tahenuô, nę bè cuôdyáluô pëló ü pâ-. 17 Và ki nõthücuô nę dô nę myęcônıdü tahe ná Judaphú mätö tahe aklë pâ. Rô và ki męsıpléhte nę dô êthi nuôtahe a takhukü pâ. 18 Nę bè bämóhtya pë êthi tahe amèthé pâ, htuoô rô nę nótari kakhÿë khyëthyá êthi dô tẹkhitëtapâ alë pâ, rô nę ki thücuô êthi dô tëlı pâ, htuoô rô nę ki thücuônuô êthi dô a o dô khınëricyâ khukló a taryëshyosô alë yënuôtahe dô Cómarya a tẹprötëpıya alë pâ. Dô êthi zÿenyäe và akhu-akhyë, Cómarya ki plwökyâ êthi tẹthü pâ, htuoô dô Cómarya nwóhtya nıdyê akayâ nuôtahe lëo akhălë yënuô, êthi ki nıbè kuôdü pâ, ” a hé và phünüô.

Paulu Hëluôhtya A Tëphyëtëmę Tahe Ari-akyâ

19 “Khwıdu Agrippa- phünüô akhu-akhyë, và krwómëkuô phú temyáhtyelwó dô a o dô mókhu hyâ yënuôprë. 20 Và cuölë hësodónyâ rëló pë ü dô vı Damasco htuoô rô dô vı Jerusalem akü, dôkhyëro và cuô dô Judakë pwô- tópho, htuoô rô và cuô kuôdü dô Judaphú mätö tahe aklëklë. Rô thyáphú êthi ki zâ nıdü lahyâ a tẹthütëora tahe, htuoô rô thyáphú êthi ki tari kakhÿëtö khyëthyá anë dô Cómarya a o, htuoô rô thyáphú a ki dyëluôhtya lahyâ atëmę dô aryâ tahe ná a zâ nıdü htuoôhó anë agnënuô, và hësodónyâ pëhó êthi hó. 21 Dô tẹritëkyâ yë akhu-akhyë, bí và o dô tẹlütüya hókü akhënuô, Judaphú tahe pı và rô a pı męthyë và prë. 22 Manáro, Cómarya męcwó và akhu-akhyë, tuôđö yëtónyë và ihtò khyánı pëpâ vãthé ná kayâ dô a o bıyë pwô- tóprë. Kayâ dô ü tanëdu lö bèbè, ü tanë patı lö bèbè và hësoluô thyápë lö lö. Tẹritëkyâ dô và hé pë êthi yënuôma, tócòcò- tuô prë lö ná prëprö tahe ná Mosè hëso-one htuoôhó nuôtahe prë, rô a hé lahyâ, 23 Kristu dô Cómarya nwóhtya lö ná prëmëlwóhtekâ prëluëkhuphú yëtóprënuô, a ki khyábè tēmęcyëmęcü pâ rô è ma prë dô a ihtò htwóprë kakhÿë rëló ü dô tẹthyë tóprë pâ, phünüô akhu-akhyë, a ki hësodónyâ tëlı pë Judaphú tahe ná Judaphú mätö tahe pâ, ” Paulu hé pë khwıdu Agrippa phünüô.

24 Bí Paulu hëbësiplé anë phúyë akhënuô, khwıdu Festo cyëpıyë èhtö lö, “Paulu-, nę tamwı prë. Nę tẹthëkhuthëgnë dô adu-azâ tahe mętamwı lö nę hó.”

25 Paulu hësü lö, “Phë khwıdu Festo-, và tamwı mätö. Và hé yëtahe nuôma tëmätëcò prë. 26 Phë khwıdu Agrippa, và hëbè há dô nęnyëhyâ phúyë mętëhëro, nę thëgnëdühó tẹritëkyâ yëtahe hó. Mętëhëro và zÿe tătë có ná nę klyá thëgnë htuoňyáhó tẹritëkyâ yë hó, mętëhëro tẹritëkyâ yëtahe nuôma a htwó htıyahuôhtıathwë mätö. 27 Phë khwıdu Agrippa-, ma nę zÿe kuô sálë prëprö a tẹhëbè nuôtahe è? Nę zÿe prë nuôma và thëgnë.”

28 Khwıdu Agrippa hësü Paulu, “Dô tẹshuótkëkhë taplótaplyáphú akü yënuô, nę tanë ná nę ki ilónı và dô và ki htwóhtıyakuô Kristuphú pâ tóprënuô è?”

²⁹ Paulu hésú, “Dó taplôphú akü bèbè, anyë có bèbè, a lodu náto. Vã kwicóbě pětú nětôprë agnë máto, vã kwicóbě níplě lõ~ kayã dó a ñhuõ vã tètéhébe khõnyáyë tahe ki htwõhtyakuõ Kristuphú thýaná vãyë, manárò tètë dó vã thézú nõsitòbëkuõ thí to nuõma a otúprë phú ù dótã vã dó htòkú rò ù cõma vã ná suplyëtõtë yënuõprë.”

³⁰ Bínuõkhë khwídu Agrippa ná khwí Festo ná khwídu Agrippa apuõ Bernice ná lõ~ kayã onyã kuõná èthi bínuo pwõ- tóprë ihtlõ. ³¹ Rò èthi htecuõkyã lõ dó aklõ rò a hé nídyë khyëlú tóprë ná tóprë phúyë, “Kayã yëtôprënuõ atëtthú dó bè cirya thyëkyã è nuõbèbè, mátorò bè donuõkyã è dó htòkú nuõbèbè, tètthú dó a mę talwótalyë phúyënuõ, a o tócto.”

³² Rò khwídu Agrippa hésu khwídu Festo, “Kayã yëtôprë ki kwithézò nõcirya ané ná Khwídu Caesare to héma, tóbë plwõhtekyã lú hò.”

27

Paulu Sidyáni Thòklyëdu Rò Htecuõ Dó Vĩ Roma

¹ Bí ù héplúhéhtuõ hò ngõ dó pë bè sidyáni thòklyëdu rò bè htecuõ dó Italy kę akhë, Paulu ná kayã aruõ dó ù dótã èthi dó htòkú tahenuõ, ù dyëtãkyã èthi dó Julius a takhukú. Julius ma klyëtözë akhukló tóprë. È ma a o panuõtõ kuõ dó Roma klyëphú dó a o aprë tóri tòmü, rò ù è ná “Augusta aklyë bémüdu.” ² Thòklyëdu tóbë a o dó vĩ Adramytium rò a hyã. Rò a kirë htecuõ dó vĩ dó a orwó htyëdutavahtú dó Asia kękú tahe rò pë htya sidyáni lú. Kayã mwj ná Aristarko dó a o dó vĩ Thessalonía, dó Macedoniaké a tępóalë otóprë rò a cuõ tókuõ ná pë.

³ Shyéparõ nuõ, pë cuõtuõ dó vĩ Sido. Julius thézò nídyë Paulu. Rò thyáphú a khõbõthýo tahe ki dyépë kuõ lú tètë dó a lo tahenuõ rò a plwõcuõolë kuõ lú dó a khõbõthýo tahe a o. ⁴ Pë obínuõ htecuõ rò kélathë htõhyású pë akhu-akhyë, pë cuõ tawdõbíkya ná Cyprü klú dó cihõ tókyë. ⁵ Pë cuõ talwókyã Cilicia kę ná Pamphylia kę a htyëdutava rò pë cuõtuõ dó vĩ Myra, Lycia kękünüõ. ⁶ Bínuõkhë klyëtözë akhukló nuõtôprë myãhtye thòklyëdu o dó vĩ Alexandria hyã rò a kirë cuõ dó Italy kę tóbë, rò a nõhtyasidyã cuõkuõ pë ná thòklyëdu yëtóbë. ⁷ A cuõzõ pë súlú pë rò mõnyëmõtthë nyëhyãhõ rò dõkhyënuõ pë cuõtuõ pyãsënyacõ dó khälë tõpho, bí aphú ná vĩ Cida nuõ. Kélathë yõ htõsú pë rò pë cuõ plehyã cyãpãto akhu-akhyë, pë cuõ tawdõhõ dó Crete klú cilyã tókyë. Crete klú yënuõ a o tõdëcuõ ná Salmone klú tanõphú nuõtõklú. ⁸ Pë cuõrwó htyëdutavahtú yënuõ apyãasë nyacõ pë. Rò pë hyãtuõ dó khälë tõpho dó ù è lú ná Lëokuõ khälëmõ héyënuõ tõpho. Khälë yënuõ a ophú ná vĩ Lasea.

⁹ Pë cuõ yënuõ, mõnyëmõtthë nyëlähõ akhu-akhyë pë ki cuõ plehyã põ dó nyë hénuõ tępýãtëtšë ohtya cyãdë pã, mętëhëro, tępłwókyã tètthú pwëyënuõ amõnyëmõtthë talwókyãhõ akhu-akhyë Paulu dyerõdyeryë èthi rò a hé, ¹⁰ “Khõbõthýo thí-, vã myãhtye ná ki pë htecuõ hénuõ, cáhtya biyë tãplehyã tuõ dó nyë nuõpãma tępýëtëkyã ki ohtya pã, rò tëlacülaprõ ki ohtya ényacõ pã. Pë ki lacülaprõ túprë thòklyëdu ná tãmuõtãtë o dó thòklyëdukú yënuõtahe túdú máto. Pë thëplõ htwõprë tahe ki lacülaprõkyã kuõ pãpã.” ¹¹ Manárò klyëtözë akhukló yëtôprënuõ a níđãkuõ Paulu angõ to. A níđã prëtú thòklyëdu a khuklódu yëtôprë ná thòklyëdu abyacë angõ prë. ¹² Shyé- kërõkhë hyãtuõpãnuõ, lëbãokuõ thòklyëdu khälë biyë nuõma a tãtõtãbë to. Èthi thëplõtõ éklõ ná ki htecuõkyã biyë, rò ki yácú cuõtuõbë dó vĩ Phoeni hénuõ, shyë- kërõkhë pãrõ ki cuõokuórë bínuõ pã. Vĩ Phoeni ma mãdú thòklyëdu bí Crete klú nuõtahe lëkãbãokuõ tawdõryã akhälë. Vĩyënuõ, a o tõdëcuõ dó cínuõ cilyã ná cínuõ cihityã tókyë.

Kélathëdu Tã Dó Htyëdutava Akü

¹³ Kę cáhtya lathë thédõthédõ hyã dó cilyã tókyë rò kayã tahe tanę lahyã ná yëtõphuõrò, ki htecuõ ma anj hò a tanę lahyã phúnuõ, rò èthi cihityakya lõ dó ù lëcú okuõma ná thòklyëduyë* rò a plwõkuõcuõkyã thòklyëduyë rwó Crete klúntú nuõtõkyë. ¹⁴ Manárò nyëtãtonuõ, kélathë hyãsdõ dó ù è lú ná “Cihityã cihite kélathë” nuõ a o dó klúkhu tókyë rò a hyãtõ dó èthi o. ¹⁵ Kélathë hyãhtõ thòklyëduyë rò èthi buõpë nídyë pã a thòklyëdu akhukló

* 27:13 27:13 Lëmę-okuõ thòklyëdu

to akhu-akhyë, pë plwõ htöcuõkyä lü ná këlathë. ¹⁶ Bí pë cuõtdawõhó ná Cauda klúphú akhënuõ, thyáphú a thòklyëphú dö thòklyëdu cwicuõñí lü yëtòbë ki phëpyëkyä tãmë nuõ, pë yácú-yáre pücuõ nídyë khyëthyá è dö tÿpyátëssë akúccó. ¹⁷ Èthí cwihtya thòklyëphú yëtòbë dö thòklyëdu akú, htuõrò thyáphú thòklyëdu yëtòbë ki phëkyä tãmënuõ, èthí phýe suplyëdu rò a cõtara tavama ná thòklyëdu. Thëisë ná thòklyëduyë locuõ tabò otyä dö Syrti hethòkhu nuõrò, èthí htótäkyä thòklyëdu a ikëbadu léplwõhtò ná këlathë yënuõ rò a plwõ locuõkyä thòklyëdu yë, cú- dühó këlathë htöcuõ è phúnuõ pré. ¹⁸ Këlathëshyo lathësò pá akhu-akhyë, ano tónyënuõ èthí tătäkyä tãmuõttätë dö thòklyëdukú yëtahe dö htyëkü. ¹⁹ Dòkhyëpò tónyënuõ, èthí anëbyacë nídü tătäkyä kuõpò thòklyëdu krükřò tahe dö htyëkü. ²⁰ Tamò bèbë, sè bèbë, pë myáhtyëno pá to nuõ, mõnyëmõthë nyëlähó, këlathë lalyä hyäsõpã nyacó rò pë myású dö pë lësiplë nuõ a o pãto.

²¹ Bí kayä yëtahe enóõn pãto nyëlähó akhënuõ, Paulu ihtò dö èthí nyëhyä rò a hé èthí, “Khòbóthyò thí- bí pë o dö Crete klú akhënuõ, thí tòkò htecuõ to vã hé thí akhënuõ, thí tòkò nídã sálë vãngó. Thí ki nídã vãngó hënuõma, thí kírëpyëkírëkyä, kírë lacúlaprò lökyä phýë to. ²² Manárò khònyáyë vã kwíthézò thí, beshyobesò lahyä thí théplò, thí thëhtwõprë tòbë lacúkyãñí tóprë- to. A ki pyëkyä prëtú thòklyëdu yëtòbë pá pré. ²³ Mëtëhëro, yëtòthë, Cómarya dö vã htwõhó atë rò vã mēhó atëmë yëtòprë a tanémókhuphú hyä kahtò dö vã kháshyë, ²⁴ rò a hé vã, ‘Paulu-, thëisë tãmë. Në bè hyä kahtò tuõbë nídü dö Khwídu Caesare a mēthënyë pá, rò a ki cirya sudyásucemyä dú në pá. Cómarya yõ myá nēmèthë rò a mēbwímëтарыë nídü në akhu-akhyë, a ki mēsiplë në ná kayä dö a sidyá tōkuõ thòklyëdu ná në yëtahe lö- plí pá.’ ²⁵ Phúnuõ akhu-akhyë, khòbóthyò thí-, besò lahyä thí théplò ní-, mëtëhëro vã zūñenídú Cómarya yëtòprë ná a ki mēphú a hétuõhó vã nuõ pá. ²⁶ Phútëtë- bèbë, këlathëyë klyä htöcuõ dyahtya nyä pë dö klú tòmëmë akhu pá.”

²⁷ Bí shyélwíthë tóthënuõ, këlathëduyë a htöcuõ pë dö Adria htyëdutava yënuõ akú. Atò bí mõ kírë phũnëhó akhënuõ, prëmëtëphú dö thòklyëdu akú yëtahe thëgnë ná a cò ná a locuõphúhó ná khòkhu tóphopho hó. ²⁸ Phúnuõ akhu-akhyë, èthí tÿmyä htyëyë rò a zã aklí nyëshyë, rò o taplòdu nuõ èthí tÿmyákyë htyë rò a oprë aklí shyënyä pré. ²⁹ Èthí bèzò ná thëisë thòklyëdu cuõttábë ná lö rò a cyatã lö lëmë-okuõ thòklyëdu lwímë dö htyëkü rò a kwícóbë lahyä ná mõ ki lí pryä pë èthí. ³⁰ Prëmëtëphú dö thòklyëdukú tahe pü lahyä klyä dö a ki klyaplëkyä agnë rò èthí dyatã thòklyëphú nuõtòbë dö htyëkü rò a dyatã kho lahyä lëmë-okuõ thòklyëdu yëtahe dö htyëkü dö thòklyëdu yë anyëhyä. ³¹ Rò Paulu hé klyëtözë akhukú yëtòprë ná klyëphú tahe ná prëmëtëphú dö thòklyëdukú yëtahe, “Thí ki o lahyä dö thòklyëdu akú to hënuõma thí siplëcyä tóprë- to.” ³² Phúnuõ akhu-akhyë, klyëphú tahe pãttükyä suplyë dö ù cõma ná thòklyëphú yëtòbë tahe rò a plwõ locuõkyä thòklyëphú yë.

³³ Mõ kírë libũhó akhënuõ, Paulu kwíthézò tadú löplí èthí ná a kie kiõ khyëthyä lahyä. “Khònyárò thí thãklyä talá cò shyélwíthë cõhó, rò thíethiõ nõhí tóccó- to. ³⁴ Phúnuõrò, vã kwíthézò thí ná thí kiekü lahyä sëtóccó. Thyáphú thí ki htwõprë lahyä nuõ, thí loe lahyä sè. Khuluõ pré tóbò dö thí khuklólò prënuõ a bè lamëkyãñí tóbò- to.” ³⁵ Paulu héhtuõ èthí phýyë rò, a phýení khómü rò a hébwíhëтарыë Cómarya dö èthí lö- plí a mēthënyë. Htuõrò a ibimú khómü rò a e lahyä. ³⁶ Phúnuõrò èthí thëplòshyo théplòsò kãkhyë lökhyëthyä rò a ekuõ lökhyëthyä sè pwõ- tóprë. ³⁷ Kayä o dö thòklyëdu akú lö- plí nuõma a o nyëzë ná thuõthyótóshyë ná prë thuõthyó. ³⁸ Ù ekòbã htuõlòhó sè pwõ- tóprë rò thyáphú thòklyëdu ki phwíhyä agnë nuõ, èthí tătäkyä lö buõküllä tahe dö htyëdutava akú.

Thòklyëdu Phëpyëkyä

³⁹ Bí mõlibũhó akhënuõ, èthí myáhtyë luõhó khòkhu tadúrò èthí cuõtuõttò bítë tóphotë nuõ a thëgnë lahyä to. Manárò èthí myáhtyë htyëdutava a tanõnuõ otòpho akhu-akhyë, èthí ki cuõtuõcyä bínuõ hënuõma, a thëzúcuõ báokuõ lahyä a thòklyëdu bínuõ. ⁴⁰ Phúnuõ akhu-akhyë èthí pãttükyä suplyë dö ù còklõma ná lö lëmë-okuõ thòklyëdu yënuõtahe htuõrò a plwõ lacú tãkyä lö löyëtahe dö htyëdutava. Tõphuõtuõ èthí ilyëkyä suplyë

dó ù cöklöma ná lépë thòklyëdu nuötahe. Htuö̀rò èthi cõtadyähtya ikë̀badu dö thòklyëdu nyëhyä tókyë rò èthi plwòhtöcuó ná këlathé dö htyëhtü tókyë. ⁴¹ Manárò thòklyëdu htyaotyä dö hethòkhu tópho. Thòklyëdu akhukló sama nyétakló cò rò a kazuö pëpáto. Dó thòklyëdu aipë tókyënuö, htyëháho plyäshyo talwósúllú rò a phëkyáhó.

⁴² Pãma lö~ kayä dö ù dótä èthi dö htökü yëtahe izòhte lö dö khòkhu rò hteklya plëcuökyä lö he, klyëphú tahe a tanë rò, èthi dyalyä lahyä hó athéplò ná a ki mëthyëkyä lö èthi. ⁴³ Manárò klyëtözë a khuklöyë a thézü mësiplé Paulu akhu-akhyë, hé didyätätü klyëphú tahe ná a ki mëthyë tá èthi tóprë~ támë. Phúnuö akhu-akhyë a hétä angö ná kayä dö a izöcyä htyë tahenuö pátä rëlómö dö htyëkünuö rò izòhterëmö dö khòkhu nuö. ⁴⁴ Kayä dö a okyä tahenuö, sidyaní thòbye tahe, matorò sidyaní lahyä thòklyëdu phë khakíkhäkwò yëtahe rò krwò izòhte kuö lahyä. Rò èthi më lö lahyä phú a hé nuòrò èthi htuö̀ ryáryádèdè löplí dö khòkhu pwö~ tóprë.

28

Cuötüö Dó Malta Klú

¹ Bí pë htyatuö ryáryádèdè htuö̀ dö khòkhu akhënuö, ù héluö pë pë ná klú nuötòklú ma ù é ná Malta klú. ² Kayä o bí klúlo tahenuö, a mëryä nyacó pë. Këcû hyä rò kërö nyacó pë akhu-akhyë, èthi uökyämi rò a éiswí lahyä pë mi. ³ Paulu cuö ihtëka kru tóhtë rò a ka isúnuö dö mikü akhënuö, mi thëhtya kü rüthí tóbö rò a hte iphuö Paulu rò a oicü lilóma dö lö takhulö. ⁴ Kayä klúkhuphú bínuö tahe myähtye rü icüllíóoma dö Paulu takhulö rò a hé nidyë khyëlü tóprë ná tóprë phüyë, “Kayä yëtóprëma prëmëthyë kayä pré. A siplé ná tëtthë dö htyëdutavakü tadüro Byacé dö ù é ná tëtçötëtë yëtóprë dya ohtwöprë pä lö to.” ⁵ Manárò Paulu tasí tãnuökyä rü dö mikü, rò a më lö tóçö~ to. ⁶ Èthi opö myä lahyä ná Paulu klyä në záhyä nyä pä hó. Èthi opö nyëlahö tadüro a myähtye aryä htya lö tóçö~ to akhu-akhyë, èthi tanë khókýä Paulu ná è ma cómarya aphú tóprëprë nyä hó.

⁷ Khälé tavitavä phú bínuötópho ma, klúbyacé Publio apré o tólé. Rò a émösü ryányacó pë, rò pë cuö htwö kuökuö lö siprë thuönyëthuöthë. ⁸ Publio aphë nëkü rò a sëä lühókü akhu-akhyë a omyëo dö lëmyëkhu pré. Rò Paulu nuö dö a hidókü rò, a nuö kwícóbë pë lö, rò a dyahtya atakhu dö lölo rò a zasimé pë lö. ⁹ Phúnuö akhu-akhyë, lö~ kayäswikayäsë o bí klúkhu nuötahe hyä zasimé kuö lahyä ané dö lö. ¹⁰ Èthi dyëpludyéphë cò pë shyëzü tahe, rò bí pë sidyáhtya thòklyëdu akhënuö, èthi dyacuöni pë pë lëlélö dö klyälö agné tahe.

Paulu O Dó Klú Malta Rò Htecuö Dó Vï Roma

¹¹ Thuö̀lë bãhtuö dökyhënuö, pë sidyáhtya vï Alexandria a thòklyëdu tóbë. Dó thòklyëdu akhukló nyëhyänuö byacé dikryë azäzo o. Rò thòklyëdu yë a cuö okuö plútuö dö kërökhë bí klú nuötòklú alo. ¹² Pë cuötüö dö vï Syracuse rò pë cuöo bínuö thuönyë. ¹³ Pë o bínuö rò pë htecuö pö dö vï Rhegio. Htuö̀rò dökhýë tónyënuö, këlathé duhyä dö cilyä tókyë rò nyënyëtónyë nuö pë cuötüö dö vï Peteoli. ¹⁴ Pë myähtyesü ná prëzütëphú bínuö tahe, rò èthi éokyä kuöpö pë bínuö thuöthyótónyë. Pë okyä htuö̀ bínuö rò pë htecuökyä dö vï Roma. ¹⁵ Pë puövyä prëzütëphú dö a o dö vï Roma akü tahenuö, a nïhuö lahyä përipëkyä rò a hyä myähtyesü tuö pë dö vï Appio klékü nuö tahe, taheherò a hyä myähtyesü pë dö siprëhi nuö thuömmé akü. Bí Paulu myähtye èthi akhënuö, a nïhënyre lä lö rò a hébwihëтары Cómalya.

Dó Vï Roma Akü

¹⁶ Bí pë cuötüö dö vï Roma akü akhënuö, ù nõo nidyëdü Paulu rò ù cuökhyäo pë lö hitómë rò klyëphú tóprë opö nidyë lö.

¹⁷ Thuö̀thë bãhónuö, Paulu éplóní Judaphú dö a htwö akhukló bí vï Roma nuötahe. Bí èthi hyätüö löhö akhënuö, a hé èthi, “Vä puövyä thí~, tëmë takhwótakësü pë myécó tahe bebë, matorò të dö a khó ná pë lëklölëkhyä dö pë nübë dö pë muöphëphyëphü dö~ nyënu tahe a o nuö bebë, vä mënó ná tóçö~ to. Manárò ù pü vä dö vï Jerusalem akü rò ù dyëtäkyä vä dö Romaphú tahe a takhukü. ¹⁸ Èthi sudyäçemyä htuö̀hö vä rò dökyhënuö,

èthi myáhtye vâ têtthú dõ atõ ná bè təciryá thyékyañuô a o tãcã- to akhu-akhyë, èthi thézũ plwõkyã vã. ¹⁹ Manárò bí Judaphú tahe htésú tàyë akhënuô, vã tãbè nõciryá vãnë ná Khwídu Caesare vã tanë phúnuô. Vã dya têtthú dõ vã myécõphú alõ nuô a o ná tãcã- to. ²⁰ Dõ tètřitëkyã yë akhu-akhyërò, vã kwí kuô èthi dõ a ki dyemyáhtye hébëkuô tã ná thí. Kihélakõma dõ thí mãhõ Judaphú yëtahe a tẽmyásũ akhu-akhyërò ù bè cõklõmakyã vã ná suplyëtõhté yë hó.”

²¹ Rò èthi hësú lũ, “Pë nĩbënë ná li o dõ Judakë hyã rò a hëso pë pë ná nẽrinëkyã nuô a o tãbã- to. Pë puõvyã Judaphú dõ a hyã biyë tahenuô, a hénõ pë ná pë ná nẽ mètthumëplátë ari-akya tãprë- to. ²² Manárò pë thëzũ nĩhuô kuõdũ nẽ tẽmyáhtye ná nẽ tãtanë tahe prë, mètëhërò, pë thëgnë ná kayã bitë- tãpho bèbè a hé takhwõtakë lõpli kayã yëtõmu.”

²³ Phúnuõrò èthi héo lũ mõnyëmõthë dõ a ki myáhtye tãsũ khyëthyã ná Paulu rò bí èthi héo lũ nuõtõnyënuô, Judaphú tahe hyã lahyã bí Paulu o nĩdyë hi nuõtõmë akũ, rò èthi hyãrõ éklõlõ có ná dõ arëkhë nuõtõhũ có. Rò Paulu cáhtya hësodõnyãluô pë èthi ná Cõmarya ahtyëakë ari-akya rò a khyã nĩdyë athëyë dõ mõlĩ tuõ có dõ mõkhĩ có. Thyáphú èthi ki zũë Jesũ ari-akya yëagnënuõrò, a yácú hësothëgnëplõ pë èthi ná Mosë a tètthyótëthya nuõtahe ná prëprõ héone nuõtahe. ²⁴ Tahehe rò a zũë lahyã ná Paulu hé yëtahe nuõma a mãlakõ có, manárò tahehenuô a zũë to. ²⁵ Bí èthi thëplõ lùkhókhyëlũ rò èthi htecuõkyã akhënuô, Paulu hébè ngõ dõkhyélõ tãmũ, “Thë Sãsë Byacë hébè dítũ ná Prëprõ Isaiah rò a hësokya pë muõphëphyëphuõ dõ- nyënu tahe nuõma a tãtũ có. ²⁶ Rò a hé,

‘Cuõ dõ kayã yë tãmyëtõcõ a o rò hé èthi, “Thí nĩhuõ htuõ nĩhuõ thyáthyã có tadúró thí thëgnëplõto. Thí myáhtuõhtuõ myáthyáthyã có tadúró thí myáhtyeto.” ²⁷ Mètëhërò kayã yëtõmyëtõcõ nuô, a thëzũ thëgnë kuõnyã ù to. Èthi mëbí lahyã a khãlëkũ, htuõrò a mëbí lahyã a mètthëplõ. Kimátoma, èthi ki myáhtye kuõ lahyã tã ná a mètthëplõ, rò èthi ki nĩhuõ kuõ lahyã tã ná akhãlë, èthi ki tanëplõ hyãkuõ lahyã rò a ki tari kãkhyëtõ lahyã anë dõ vã o, rò vã ki zasimë khyë èthi.’”²⁸ A hé phúnuô.

²⁸ Paulu hé põ, “Phúnuô akhu-akhyë thí tãbè thëgnë lahyã, Cõmarya a tẽmëlwohtekã ari-akya nuô, ù ki thũcuõhõ lũ dõ Judaphú mãto tahe a o hó, rò Judaphú mãto tahe ki nĩdã lũ pã.” ²⁹ (Paulu héhtuõ tã phúyë rò, Judaphú tahe htecuõkyã rò èthi cuõ kryãthyékryão nĩdyë khyëlũ.)*

³⁰ Paulu o bí hi dõ a cuõ khyã okuõnĩ yënuô nyëna rò a émõsũ lõ- kayã dõ a hyã olë kuõ lũ nuõtahe. ³¹ Paulu hësodõnyã pë ù ná Cõmarya ahtyëakë ari-akya, rò a ithyóithyatã pë ù ná Byacë Jesũ Krístu ari-akya. Htuõrò a hébëkhũhëbèhã rò ù mètãtũ ënuô a o tãprë- to.

✧ 28:27 28:27 Isaia 6:9-10

* 28:29 28:29 Û rá o liphã dõ akhãshyélõ tahe akũ nuô, taheherò limã 29 yënuô a opa to.

Roma Romans Tèhèbè Rê Dó Nyè

Paulu rácuô pè liyènuô dó vî Roma prèzûetè plómuphú tahe a o, li yènuôma mǎhó a taritaryá dyerò one rê a tètaze-one dó a ki cuôlèo kuô vî Roma prèzûetè plómuphú tahe pǎ ari-akyá prè. A tètaze-one mǎitè hérò a ki cuô meçwô tèt ná Krístuphú bínúôtahe taplôtaplyá pǎ, htuôpǎrò èthí bínúôtahe ki meçwô lù dó a ki cuô plehyá pò dó Spain kê. Phú a thégné Krístuphú a tètûtènyá ná Krístuphú tó ohtwôprè krwô mekuô tahenuô, a rá hésoluôplô pèlô ù. Paulu dyèluô pè ù Krístuphú a ohtwôprè ari-akyá tahe aklènuô, liyètòba nuôma alòabǎ lóu hó.

Paulu hémqhéryá Roma prèzûetè plómuphú tahe rò a hésoluô pè htuô èthí ná a tètawícóbè pè dó èthígné tahe htuôhó yètòphuôrò a héluô pè èthí ná tèt dó a thézû rá liyè a khǎshyékǎryá ari-akyá. Tèritèkyá a khǎshyékǎryá ma mǎhó “Cómarya dyacódyatè hó kayá tahe ná ané nǐdú phútènuô tètèkrûmila yè dyèluôhtyaluô hó. Tètótètè yènuôma a cáhtya ná tètû rò a tadú ná tètû.” (1:17)

Htuôrò Paulu hésoluô èhtyapó tèritèkyá a khǎshyékǎryá yè. Judaphú tahe bèbè, Judaphú máto tahe bèbè, Cómarya lo meçómètè kǎ lòplí èthí pwô- tóprè, meçéhéro kayá pwô- tóprè o thyálo lù dó tètútètora a taryèshyosò alè prè. Dó prèluhekuphú zûe Krístu akhu-akhyèrò Cómarya dyacódyatè hó èthí. Htuôrò Paulu hésoluô pò ná tètòhtwôprè athè dó pè nǐbè yènuôma má dó pè htwòhtya tètôcô- tuô ná Krístu hó akhu-akhyè prè, a hésoluô pè pò phúnuô. Prèzûetèphú tahenuô, a nǐbè lahyá hó tètètèdwò ná Cómarya hó, htuôto tètú ná tètýè a taryèshyosò púma èthí yènuô, Cómarya a Thé Sásè plwòhte palá cuô hó èthí hó. Bí Amǎdu 5-8 akúnuô, Paulu hésoplô pè pò ná Cómarya a tètaze myású one a tètýótètýa tahe ari-akyá ná Thé Sásè Byacè a tètpròtèprya shyosóyè htulya taple pè ù tètòhtwôprè athè ari-akyá. Htuôto Judaphú tahe agné bèbè, Judaphú máto tahe agné ná Cómarya taze-one pè lòkryá- ù pwô- tóprè phútènuô, Paulu hésoplô pè lò ù hó. Thyáphú kayá pwô- tóprè ki nǐbè dítú kuô lahyá Cómarya abwídu-ataryèhtú dó Jesú Krístu a o agnénuôrò, Judaphú tahe víkyá kyá Byacè Jesú Krístu prè. A meç phúyènuôma Cómarya a tètaze-one prè. Manáro prèrǎliyè zûe ná Judaphú tahenuô, a víkyá lá ná Byacè Jesú to, a héplúkyá angó phúnuô. Dókhýè tadú rò Paulu ráluô pè ná Krístuphú tahe tóbè ohtwôprè dya lahyá a théplòthuòhtyè phútè, htuôto a lodulô- ma bí èthí bóthyóbólá ná kayá dó aruô tahe akhé, a tó dyèluô lahyá atèmò phútènuô, a ráluôplô pè phúnuô. A ráluô ná meç Cómarya a tètýètèmeç ari-akyá, htuôrò Krístuphú tahe tóbè nǐdá khwícóphya dó a pòhtýékè tahe angó, rò a tóbè mǎnǐ lù meçwǎnǐ lù tóprè ná tóprè. Rò a meçadúkyá ali yètòba ná a tètémqhéryá tahe ná a tètutèhtya Cómarya tahe prè.

Tèhèbè tótò ná tótò

Tèhèbè rê dó nyè ná tèritèkyá akhǎshyékǎryá tahe 1:1-17

Kayá pwô- tóprè lo tètèlwòhtekǎ 1:18-3:20

Cómarya a tètèlwòhtekǎ ù aklyáaklô 3:21-4:25

Tètòhtwôprè athè dó Krístukú 5:1-8:39

Cómarya a tètaze-one pè Israelphú tahe 9:1-11:36

Krístuphú a tètýa théplòthuòhtyè 12:1-15:13

Tèhèbè tadúkyá dókhýè ná tètémqhéryá tahe 15:14-16:27

Paulu A Tètémqhéryá

¹ Vǎ ma Paulu. Vǎ rácuópè thǐ li yètòba. Vǎ ma Jesú Krístu a prèmetèphú tóprè. A é vǎ ná vǎ ki htwòhtya Prèdónyáphú tóprè, htuôrò a nwòhtya vǎ ná vǎ ki hésodónyá pè ù ná Cómarya a tètèkrûmila. ² Tètèkrûmila yènuô, Cómarya ólyá one nyèlǎhó angó mú-nukhè ná aprèprò tahe phú a ráone htuôhó dó lisásè akúnuô. ³ Tètèkrûmila yènuôma a mǎhó aphúkú mádu pè Byacè Jesú Krístu yè ari-akyá dó a hyálya klwo-ané phú

prêlukayã yênuô tôprê hó, rò a hyã opacêlyã dô khwí Davi aklwíalyã akú yênuô tôprê hó. ⁴Dô Thê Sãsê Byacê akhu-akhyêrò bí Cómarya mehtwôprê kaxhyê pê Byacê Jesú Krístu dô têtthýê ná a têtprôtêprya akhênuô, a dyêluô hó lú ná è ma Cómarya aphúkhú tôprê málakò hó. ⁵Dô Krístu akhu-akhyêrò Cómarya dyétã pê a têtbitêtaryê ná têtshuôkhê tóryã dô pê ki htwôhtya Prêdônýãphú dô Krístu agnê. Thyáphú lô~ Judaphú máto tahe ki zúkanýãka kuôú Jesú, rò èthí ki níðakuô Cómarya ngó agnênuôrò, a nõhtwôhtya pê pré. ⁶Cómarya é ù dô ù ki htwôhtya Jesú Krístu akayã tahe aklênuô, thí ma thí onuôôtokuô bínuônuô hó.

⁷Khôbóthyómô dô a o dô vj Roma akú thí, Cómarya mô nídyê thí, htuôto a é hó thí dô thí ki htwôhtya akayã níðú hó.

Vã rácuô pélló thí liyétôba. Pê Phê Cómarya ná pê Byacê Jesú Krístu ki dyédú thí têtbitêtaryê ná têtacúkábê ní~.

Paulu Kwicóbê Rò A Hébwihétaryê Cómarya

⁸Dô Jesú Krístu akhu-akhyêrò, vã hébwihétaryê rêlô hó vã Cómarya dô thí lô~ plí agnê hó, mehtëhêrò, thí têtztênýã yênuô, ù níhuô lôhó hekhu tôba hó. ⁹Bí vã kwicóbêhtya Cómarya akhênuô, vã thênêhtyabê thí pwô~ tôphuô có. Vã mę málakò có phúyê nuôma Cómarya thêgnê pré. Vã mę lôthulóthê pê lú tēmē ná vã têtônýã pê aphúkhú Byacê Jesú Krístu a têtthêkrũmila ari-akyã yê akhyê hó. ¹⁰Vã kwicóbê nyê- lähó Cómarya, a ki thêplò ná vã ki cuôolê kuô thí kihêrò vã thêzú cuôolê kuôlã thí.

¹¹Mehtëhêrò thyáphú vã ki hyã dyê pêkuô thí Cómarya a Thê Sãsê ashyêzú yênuôrò, vã thêzú hyã olê kuô lã thí. Cómarya a Thê Sãsê ashyêzú ki dyêshyodyésòhtya dú thí thêplò ní~. ¹²Vã thêzú hé phútê hêrò pê dyêhêdyêre męcwólyê męcwókê khyêthyálú thí têtzú ná vã têtzú phúnuô tôcôprê. ¹³Puôvyã thí~, vã thêzú nõthêgnê kuô thí ná vã têtaze-one dô vã ki hyã olê kuô thí pã ari-akyã yênuôma êphuô lähó. Manáro tēmę didódídyã vã nuô a o tuôpã có khônýã yênuô có. Phú vã mehtuôhó dô Judaphú máto tahe aklênuô, thyáphú kayã o dô thíkê nuôtahe ki htwôhtyakuô prêtztêtêphú agnênuôrò, vã thêzú hyã olê męcwó pê kuô kayã nuôtahe pré.

¹⁴Greek myécôphú tahe bèbê, Greek myécôphú máto tahe bèbê, kayã têtthítêphê o bèbê, kayã têtthítêphê oto bèbê, tēmę lyábêhó vã dô vã kibê hêsodônýã pê myécó pwô~ tôcô ná têtthêkrũmila yêhó. ¹⁵Phúnuô akhu-akhyê thí dô a o lahyã dô vj Roma akú yêtahenuô, vã thêplòshyo dônýã pêkuô nyacó thí ná têtthêkrũmila yê ari-akyã có.

Têtthêkrũmila A Têtprôtêprya

¹⁶Dô têtthêkrũmila yê akhu-akhyê, vã thétarêto, mehtëhêrò, lô~ kayã dô a zúê têtthêkrũmila yêtahenuô, Cómarya męlwóhtekã lô èthí ná a têtprôtêprya hó. A męlwóhtekã rêlô Judaphú tahe, htuôrò a męlwóhtekã kuôpô Judaphú máto tahe. ¹⁷Cómarya dyacódyatê hó kayã tahe ná anê níðú phútênuô têtthêkrũmila yê dyêluôhtyaluô pê hó. Têtçótêtê yênuôma a cáhtya ná têtzú rò a tadú ná têtzú. Lisãsê hé, “Kayã dô Cómarya dyacódyatê è ná atêzú tahenuô, èthí ki níbê têtowôprê athê málakò pã.”*

Kayã Męlôplí Têtthú Pwô~ Tôprê

¹⁸Cómarya a têtthêplòdu oluôhtya dô mókhu. Rò a oluôhtya pê lô~ kayã dô a mę têtthútêplá nuôtahe ná kayã dô a mę tēmũmyáricýã nuôtahe. Dô èthí mę tēmũmyáricýã tahe akhu-akhyêrò a nõ thêgnê pã ù ná tēmátêcô yênuô to hó. ¹⁹Mehtëhêrò èthí lêtthêgnêcyã Cómarya ari-akyã nuô, a oluô líphó có dô èthígnê có, mehtëhêrò Cómarya anêbyacê níðú dyêluô lálí pê có hó èthí có hó. ²⁰Mehtëhêrò cáhtya dô Cómarya byályálú hekhu akhênuô, kayã tahe thêgnêplô ryáryádèdê có ná Cómarya o ná a taryêprôprya tacúpê có, htuôto èthí thêgnê plòplú có ná è ma Cómarya a málakò tôprêcô. Cómarya a taryêprôprya tacúpê yêtahenuô ná è ma Cómarya málakò tôprê có yênuô, èthí myáhtyecýã to tadúró èthí thêgnêcyã pré. Èthí yô myáhtye Cómarya byályatêlyã têtýtetahe akhu-akhyê, èthí thêgnêcyã lahyã Cómarya ari-akyã yetahe pré. Phúnuô akhu-akhyê, lô~ têtđó èthí mehtuôhó tahenuô, èthí héhtôhélyã cyã pãto.

* 1:17 1:17 Habaku 2:4

²¹ Èthi thégnéhó Cómarya tadúro èthi bezúbenyá kuǒ lǔ phú Cómarya tǒprè to. A hébwihétaryé kuǒ lǔ toto. Phínuorò èthi atètane tahenuó, a htwóhtya lǒ tǐolǒoklǒ. Htuóto èthi atètane olǒoklǒ yétahenuó, tǐkhítǐlǒ mebíkyá hó èthi hó. ²² Èthi hélya nídyé lahyá ané ná a tǐhítǐphǐ o, tadúro a htwó lahyá kayá uóáyá pré. ²³ Èthi tǒ cóbǐhtya Cómarya dó a o ná a taryéduhtǔ rò a thyécyáto yétǒprè, manáro a cuó cóbǐ taplédúgnǐ prǐzǒprǐkǐ dó ù byá ná takhu tahe. Èthi cóbǐ prǐzǒprǐkǐ dó athyaná kayá dó a thyécyá yǐnuótahe, mǎtorò athyaná htuphúzuǒphǔ tahe, mǎtorò athyaná tǐphútǐlye tahe, tomaná athyaná rǐplyá tahtǐ tahe.

²⁴ Phínuó akhu-akhyé, èthi théplǒ thézǔ tǐpatápatǒ mǔmyáricyá phútǐnuó, Cómarya plwǒmǐkyá èthi pré. Rò èthi mǐ thétarǐ nídyé lǒ lǔ tǒprè ná tǒprè. ²⁵ A tǒ zǐe Cómarya a tǐmǎtǐcǒ tadúro a htulya taplekyá rò a cuó zǐe nídu tǐlahǒlahya. A tǒ cóbǐ shyétǒcǒ Cómarya rò a tǒ mǐpǐ prǐtǔ prǐ dó a byálya tǐ yétǒprè atǐmǐ prǐ tadúro a cuó cóbǐ rò mǐpǐ tuǒ tǐ dó Cómarya byálya lǔ tahe atǐmǐ. Byacé yétǒprǐnuó ù ki htuthéhtya dú lǔ acǔcǔ ahtǔhtǔ ní-. Amèn.

²⁶ Dǒ èthi mǐphúnuó akhu-akhyé, Cómarya dyétǎkyá èthi dó thwihtyǐ a tǐthéztǐthǐlǒ dó a mǐtarǐ mǔmyá èthi yǐ a khadákǔ. Prǐmò tahe có bèbè, a víkyá alǐklǒ bóthyó omyétǒ ná prǐkhǔ rò èthi ná èthi cuó bóthyó omyétǒ nídyé lǔ. ²⁷ Prǐkhǔ tahenuó bèbè a thyáphúnuóhǒ. Èthi víkyá alǐklǒ omyétǒ ná prǐmò tahe rò athwihtyǐ a tǐthéztǐ nuó a théztǐcuó omyé tǒ nídyé khyédú lǔ. Prǐkhǔ tahenuó a mǐ thétarǐ nídyé khyédú lǔ tǒprè ná tǒprè. Dǒ èthi mǐtǐthǔtǐora phúyǐ akhu-akhyé, Cómarya ki cirya hó èthi phú a kò ná èthínuó hó.

²⁸ Htuóto èthi thégnǐ htuóhǒ Cómarya ari-akya tadúro, a phýsǔ lahyá to, a dya tǐtǒcǒ-to akhu-akhyé, Cómarya nǒpǒkyá èthi ná èthi atètane mǔmyáricyá nídu tahe rò a plwǒmǐ lahyá èthi ná tǐ dó a kò mǐto nuótahe hó. ²⁹ Èthi tǐohtwǒprǐ yǐnuó a lǒbǎ shuǒshuǒ có ná tǐcǒtǐtǐ to, tǐmǔmyáricyá, kǒvǐkǒpra enídyé dúgnǐ, htuóro a lǒbǎ có ná tǐthǐkhwǐ ù, mǐthyé kayá, vúú, lahǒlahya-e ù, thǐkháthǐhte ù, dyámwǐhtyǐzǒ ù. ³⁰ Htuóro èthi hépyé ùmwǐ, thǐhte Cómarya, isǒibashyo, phýedu phýéhtyalǒ nǐ, htuthé nídyé ané. Èthi pǐtanǐ éhtyapǒ klyá athǐ tahe dó a ki mǐ éhtya plehyǎpǒ tǐmǔmyáricyá. Èthi nídá lahyá amuǒaphǐ ngǒ to. ³¹ Èthi ma kayá uóáyá kayá phuǒhtyá, acǒ kuǒ ná angǒ to. A tǐmǒnǐ ùnuó, a oto, a thézǒnǐ ùnuó a oto. ³² Cómarya a tǐthyótǐthya hé ná kayá dó a ohtwǒprǐ phúnuó tahe ma a kǒthyé nuó a thégnǐ prǐ tadúro a mǐ plehyá tadúdupǒ pré. Htuóto ù ki mǐkuǒ phúnuó héro èthi théplǒmǒ lahyá pré.

2

Cómarya A Tǐcirya Ma Akòabǐ, Acóatǐ

¹ Khǒbóthyó, nǐ ki hé ù, “Èthi nuóma kayá ryáto,” tadúro nǐ ma kayá ryáto thyáná èthithǐ pré. Nǐ cyáhǐ laplǐnǐ nǐnǐ ma anǐ to. Bí nǐ hé ná èthi ma kayácyǐ rò Cómarya tǒ cirya èthi akhǐnuó, nǐ cirya nídyédú hó nǐnǐ, mǐtǐhéro nǐ rò nǐ mǐ thyákuǒ phúnuónuó pré. ² Pǐ thégnǐ ná Cómarya ciryacǒ ciryatǐ prǐ kayá dó a mǐ tǐthǔ phúnuótahe pré. ³ Manáro khǒbóthyó, kayá mǐ tǐthǔ phúnuó tahenuó, nǐ cuó pacyéishyé ní ù mǐtǐ? Nǐ nǐbyacé nídu rò nǐ mǐ tǐthǔ thyáná èthi nuó prǐpré. Phínuorò, nǐ tanǐ nídyé nǐnǐ ná nǐ ki siplǐ ná Cómarya a tǐcirya pǎ phúnuó è? ⁴ Cómarya ryá dó nǐkhu bá- té, a khyáthédǒ pǐ nǐ bá- té, a khyáthéplǒhtǔ pǐ nǐ bá- té nuó, nǐ dyazǔto è? Thyáphǔ nǐ ki za nídu nǐnǐ agnǐnuórò, Cómarya yácú dyéluǒ pǐ nǐ atǐmǐ tǐryá tahe dó nǐkhu nuóma nǐ thégnǐ tǐtǐ to è?

⁵ Mǐtǐhéro nǐ ma kayá khuklǒpryǐthéplǒyǒ nyacǒ tǒprǐ, phúnuórò, shyé- Cómarya théplǒdu rò a ki ciryatǐ cócǒtǐtǐ oluǒhtyahǒ pǎ akhǐnuó, a ki théplǒ duklǒ nǐ pǎ rò a ki cirya cyǐlǒklǒ nǐ pǎ. ⁶ Cómarya ki dyé ù tǐmǐnǐkhwǒkǐ pwǒ- tǒprǐ phú ù ohtwǒprǐ mǐhtuóhǒ tǐnuó tahe pǎ. ⁷ Kayá tahehe nuó, a dyéluǒ a tǐthéztǐ mǎlakǒ ná Cómarya ki htuthǐnǐ èthi pǎ, rò a ki mǐlǐmǐtakhǐ èthi pǎ, htuóto a ki dyé èthi tǐhtwǒprǐ dó a thyécyápǐto yǐnuó pǎ a myású lahyá phúnuórò èthi yácú-yáre mǐ plehyá tadú lahyá tǐryá. Phínuorò Cómarya ki dyé thǐhtwǒprǐ tacǔprǐ yǐnuó ná kayá phúnuótahe pǎ.

⁸ Manáro kayá dǎ a mǎlyǎ nǐdyédú ané nuótahe, ná a víkyǎ tǐmátǐcǎ, rò a krwǒmekuǒ tǐmǔmǎricyǎ tahenuó, Cómarya ki thǐplǒdu èthǐ pǎ rò a ki cirya èthǐ pǎ. ⁹ Lǒ- kayá dǎ a mǐ tǐmǔmyǎ tahenuó, a khyábè tǐpyǎtǐsè ná tǐkǔtǐkyǎ pǎ. Judaphú tahe ki khyábè rǐlǒ pǎ, htuǒpǎrǒ Judaphú mǎto tahe ki khyábekuǒ no dǒkhyè pǎ. ¹⁰ Manáro Cómarya ki dyépé kayá dǎ a mǐ tǐryǎ lǒ- plǐ nuótahe, tǐtaryǐdu taryǐhtǔ, tǐhtuthǐnǐ lǔ ná tǐthǐplǒ kacǔkabé pǎ. A ki dyé rǐlǒ Judaphú nuótahe pǎ htuǒpǎrǒ a ki dyéno Judaphú mǎto nuótahe dǎ khyè pǎ. ¹¹ Mǐtǐhǐrǒ Cómarya ki cirya thýǎlǒ prǐ lǔ pǎ. A myǎdu myǎpatǐ ù tǐprǐ- to.

¹² Tǐtǐhyótǐtǐhya dǎ Cómarya nǒrǎmáo Mosè tahenuó Judaphú mǎto tahe atǐ o kuǒ to tadǔrǒ Cómarya ki cirya èthǐ tǐthǔ pǎ. Judaphú dǎ a o ná tǐtǐhyótǐtǐhya yǐtahenuó bèbè, a yǒ nǐdǎ lahyǎ Cómarya a tǐtǐhyótǐtǐhya to rò a mǐthǔ lahyǎ tǐ akhu-akhyè, Cómarya ki cirya èthǐ pǎpǎ. ¹³ Cómarya dyacódýatǐ prǐlukayǎ ná a nǐhuǒnǒ tǐtǐhyótǐtǐhya khukhyǐnuó mǎto. Cómarya dyacódýatǐ prǐlukayǎ ná a krwǒmekuǒ phú tǐtǐhyótǐtǐhya mekyǎ ngó nuótahe prǐ. ¹⁴ Judaphú mǎto tahenuó a nǐbèkuǒ Cómarya a tǐtǐhyótǐtǐhya to tadǔrǒ tǐphuǒtǒkhyanuó, èthǐ thǐplǒ lǐklǒ tanǐ tǐtahenuó a thýǎkuǒ phú tǐtǐhyótǐtǐhya hǐnuó a o tahe. Phǔnuǒrǒ dǎ èthǐ athǐplǒkǔ nuó a dyǐluǒ ná èthǐ thǐgnǐ tǐryǎ ná tǐmǔmyǎ. Phǔnuǒrǒ èthǐ nǐbyacǐ nǐdǔ yǐnuó a htwǒhtya pǐ hó èthǐ atǐtǐhyótǐtǐhya hó. ¹⁵ Èthǐ atǐhǐbǐhǐsǔ, a tǐhtǐtoonyǎ thǐ tahenuó, a dyǐluǒ ná Cómarya a tǐtǐhyótǐtǐhya hǐbè lǔ dǎ a thǐplǒkǔ. Èthǐ thǐplǒ dǎ a thǐgnǐ nǐdǔ tǐryǎ ná tǐmǔmyǎ yǐnuó a hǐluǒ nǐpǐdǔ èthǐ. Èthǐ thǐplǒ a tǐtanǐ yǐnuó, tǐphuǒphuó a nǐkǎkhyè nǐdyé khyǐthýǎlǔ ná a thǔ, tǐphuǒphuó rò a tǒ, a mǐ phǔnuó. ¹⁶ Bǐ Cómarya dyǐtǎ a tǐprǒtǐryǎ shyosǒ dǎ Jesǔ Kristu ki cirya ù lǒ- plǐ pǎ tǐnyǐnuó, a ki thýǎ kuǒdǔ phǔnuó pǎ. Bǐnuóakhǐpǎ, lǒ- kayǎ a tǐtanǐ dǒuǒdǒbǐ tahenuó, Cómarya ki cirya lǒ èthǐ atǐdǒuǒdǒbǐ nuótahe pǎ. Yǐma tǐthǐkrǔmǐla dǎ vǎ dǒnyǎ pǐ ù yǐnuóhǒ.

Judaphú Tahe Ná Tǐtǐhyótǐtǐhya

¹⁷ Nǐ dǎ a htwǒ Judaphú yǐ kuǒkelǐ-, nǐ hé nǐdyé nǐnǐ ná vǎ ma Judaphú tǐprǐ vǎhǐto. Nǐ zǔnǐ Mosè a tǐtǐhyótǐtǐhya rò nǐ tanǐnǐdyé nǐnǐ ná Cómarya mǐnyacǒ nǐ vǎhǐto. Thǐ hǐbè htyamǒhtyapho nǐdyé thǐnǐ, “Cómarya nǐwǒhtya pǐ Judaphú dǎ pǐ ki htwǒhtya nǐdǔ akayǎ,” vǎhǐto. ¹⁸ Cómarya thǐzǔ nǐmǐ kryǎ- nǐ mǐtǐnuó nǐ thǐgnǐ hó. Dǎ ù ithýóhǒ nǐ ná tǐtǐhyótǐtǐhya tahe akhu-akhyè nǐ thǐgnǐ nǐwǒcyǎ bǐhǒ tǐdǎ a tǒlǒ ù tahe hó. ¹⁹ Nǐ tanǐ nǐdyé nǐnǐ ná nǐ ma kayǎ tǐprǐ dǎ a zǔpǐ Judaphú mǎto dǎ athýánǎ kayǎ mǐthǐkhǐ tahe aklyǎ. Nǐ tanǐ nǐdyé nǐnǐ ná nǐ lǐhtya pǐ kayǎ o dǎ tǐkǐhtǐlǒ yǐtahe agnǐ. ²⁰ Nǐ tanǐ nǐdyé nǐnǐ ná nǐ zǔbǐ pǐ kayǎ uǒáyǎhtýaphuǒ yǐtahe aklyǎ rò nǐ ithýóithýacyǎ pǐ kayǎ dǎ athýánǎ pacǐ dǎ a ónǐ pǎ yǐtahe, mǐtǐhǐrǒ tǐtǐhyótǐtǐhya zǔkǐyǎzǔklǒ pǐ lǒ hó thǐ ná thǐ ki thǐgnǐ Cómarya ari-aklyǎ ná tǐmátǐcǒ tahe hó. ²¹ Nǐ ithýó pǐ ù vǎ! Mǐmǐtǐrǒ nǐ ithýólyǎ nǐdyé nǐnǐ to? Nǐ hǐsǒdǒnyǎ pǐ ù ná ehúehǐ tǎ ù tǐ tǐmǐ nǐ-, nǐ hé phǔnuó tadǔrǒ ma nǐ cuǒ ehúó có ùtǐ có ǐ? ²² Cuǒthǔ tǎ ùphǔúmǐ tǎmǐ nǐ, nǐ hé phǔnuó tadǔrǒ ma nǐ cuǒthǔ có ùphǔúmǐ có ǐ? Nǐ thǐzǒthǐryǎ prǐzǒprǐkǐ tadǔrǒ ma nǐ cuǒphyǐphe có Judaphú mǎto tahe a tǐnguduprǐdu dǎ a tǐlǔtyǎ hǒkǔ nuótahe có ǐ? ²³ Nǐ phyé htyalǒhtyamǒ nǐnyacǒ nǐnǐ ná Cómarya dyǐtǎ nǐ atǐtǐhyótǐtǐhya tadǔrǒ dǎ nǐ cǔe nǐdǎ kuǒ tǐtǐhyótǐtǐhya to akhu-akhyǐrǒ, ma nǐ cuǒ mǐ thǐtarǐ có hó Cómarya ǐ? ²⁴ “Dǎ thǐ Judaphú tahe akhu-akhyǐrǒ Judaphú mǎto tahe pacýǐshyǐ lǒ hó Cómarya,”* lǐsǎsǐkǔ hǐphǔnuó.

²⁵ Ki thǐ nǐdǎ tǐtǐhyótǐtǐhya hǐrǒ, thǐ dútalǐphǎ* nuóma a nguduprǐdu lǎvǎ. Manáro thǐ ki nǐdǎto hǐrǒ dǎ Cómarya a mǐthǐnyǐ nuó thǐ thýǎprǐ ná kayǎ dǎ a dútalǐphǎ to nuótahe prǐprǐ. ²⁶ Phǔnuǒrǒ èthǐ dǎ a dútalǐ kuǒ phǎto tahenuó ki a nǐdǎ tǐtǐhyótǐtǐhya hǐnuóma Cómarya dyathýǎ kuǒ hó èthǐ phú kayǎ dǎ a dútalǐphǎ nuótahe hó. ²⁷ Phǔnuǒrǒ Judaphú mǎto tahe dǎ a dútalǐ kuǒ phǎto yǐtahenuó, ki a nǐdǎ Cómarya a tǐtǐhyótǐtǐhya hǐrǒ a ki zǔtaryǎtǎ dú nǐ tǐthǔ pǎ. Nǐ o ná tǐtǐhyótǐtǐhya rò nǐ dútalǐ có phǎ bèbè, nǐ yǒ nǐdǎ kuǒ tǐtǐhyótǐtǐhya to akhu-akhyè, a kizǔkinǐtǎ nǐ tǐthǔ pǎ.

* 2:24 2:24 Isaia 52:5 * 2:25 2:25 Tǐdútalǐphǎ angǒlasǎ ma Judaphú tahe a tǐcǒbucǒbǐ alǐklǒ mǐmǐmǐdyǎ tǒcǒ. Bǐ Judaphú prǐkhǔ tahe opacǐlyǎ bǎhtyahǒ anyǐ lwǐthýó nuó, Cómarya nǒdǔmǎdǔdyǎ a phǔprǐkhǔ tahe. Yǐma mǎdǔ Cómarya a tǐlǒlyǎ a tǐmátǐtǐyǎ ná èthǐ tǒcǒ hó.

²⁸ Ki hé lǎlǎngó hérò, dó pẹ krwǒ ohtwǒprẹ kuǒ phú Judaphú aléklǒ nuótahe akhu-akhyèrò pẹ htwǒhtya bécyá Judaphú a málakǒ tǒprẹ- to, htuǒto Judaphú a málakǒ tǒprẹ nuóma a dútalí prétú nẹklǒpházye nuó máto. ²⁹ Judaphú málakǒ tǒprẹ nuóma a bè dú athéplò dó a máhó Thè Sàsè Byacè htulya taplekyá lùthéplò yénuó. Tèthyótèthya yénuó a htulya taplekyá cyá lùthéplò to. Prèlukayá htuthéhtya kuǒ kayá dó a dú athéplò nuó tahe to tadúró Cómarya htuthéhtya nǎdyé èthí.

3

Cómarya Mephú A Hénuó Pwǒ- Tôphuǒ

¹ Ki hé phúnuòrò, htwǒ Judaphú tǒprènuó abwítaryé oítè? Judaphú a tẹdútalíphá yénuóma abwítaryé otócòcò è? ² Htwǒ Judaphú tǒprẹ nuóma abwítaryé oé málakǒ có. Tẹdǒ abwítaryé olǒú tǒcò nuóma máhó Cómarya zǎenǎ pẹ Judaphú tahe akhu-akhyé, a hèsoluǒ pẹ pèngǒ dó a thézúyè hèsó pẹ ù nuótahe hó.

³ Judaphú tahehe ki có nǎdyé pǎ angó ná Cómarya to hérò, Cómarya a tẹólyá tahe ki taphúkyá lǒ pǎ è? ⁴ A taphúkyá ná taki- to. Prèlukayá lǒ- plí htwǒlǒ có kayá lahólaha có bèbè, Cómarya có tadúpǎ nyá ná angó prẹ. Lisàsèkú hé, “Prèlukayá ki hé nẹ ná nẹ hébè bíkhètè- bèbè atǒabè lǒ prẹ, ù pǔkèpǔnè nẹ tẹthú dó nẹ mètètótó bíkhètè- bèbè nuó, ù lacúkyá nẹ khálé prẹ.”⁵

⁵ Manárò pẹ Judaphú a tẹcótètẹ to tahenuó a ki dyéluǒ líphó có Cómarya a tẹcótètẹ kihérò pẹ kíré hédyé è phúté? Cómarya thèplòdu rò a cirya pèyè nuóma athú prẹ, pẹ ki hé phúnuó è? (Vǎ hébè phú prèlukayá léklǒ hénuó prẹ.) ⁶ Ki héphúnuóma a tǒto. Cómarya mètèyè kí a tǒto hérò a ki ciryatǒ ciryabécya prèlu hekhuphú phúté pǎ? ⁷ Kayá tahehe ki kryású, “Vǎ mẹ tẹcótètẹ to tahenuó, a ki dyéluǒhtya Cómarya a tẹmátètécó, htuǒto a ki mẹ éhtyapó Cómarya a taryédutaryéhtú kihérò, mamètèrò a cuó ciryatúǒ prèoraphú, phú vǎyè mètè?” ⁸ Èthí héyè a ki tǒ hérò, pẹ lohékuǒ, “Thyáphú ù ki htuthéhtya Cómarya ná a mètè nuó a tǒprè agnènuó, tarú mẹ lahyá tẹthúnuó,” lohékuǒ phúyèprèkǒ. Kayá dó a hé phúnuó tahema Cómarya cirya lú nuó a tǒprè. Manárò kayá tahehenuó a dyá lǒ vǎzǒ ná vǎ ithyó ù phúnuó. Manárò vǎ ithyó ù phúnuó máto.

Prèlu Kayá Cótẹ Tôprẹ- To

⁹ Phúnuòrò, pẹ ki hé phúté? Pẹ Judaphú tahe ma pẹ ryáklǒ ná Judaphú máto tahe è? Pẹ ryáklǒ ná taki- to. Pẹ dyéluǒ htuǒhó ná Judaphú bèbè, Judaphú máto bèbè èthí olǒplí prẹ dó tẹthútẹora a taryéshyosǒ alẹ prẹ. ¹⁰ Lisàsèkú hé,

“Kayá cókayátẹ o tǒprẹ- to. ¹¹ Kayá dó a o ná tẹthékhuthégnè hénuó bèbè, kayá dó a myápǔ Cómarya tahe bèbè, a o tǒprẹ- to. ¹² Kayá pwǒ- tǒprẹ cuó taphákyá lǒhó ná Cómarya. Èthí htwǒlǒhó kayá olǒoklǒ pwǒ- tǒprẹ hó. Kayá dó a mẹ tẹryá nuó a opá tǒprẹ- to, bí tǒkú tǒprèprè nuó, a oto.” ¹³ Èthí tẹhébè tahenuó, lẹthézótèthéryá thyácóná nẹ mèmǒ lúǒkú rò a nuǒthǒ hteluǒ nuó có. Èthí pǔ ilolahó ù ná a tẹhébèhèsú tahe.* Athyaná rǔthí iphuǒ ù rò aryá nuó, èthí mepýémekýá lǒ ù ná a tẹhébè tahe.* ¹⁴ Èthí atẹhébèhèsú tahenuó, a lǒbǎ có ná tẹisǒiba. Èthí hébè shuǒshuǒ ngó dó taklè nǐnuǒ ènuó tahe có.* ¹⁵ Mèthyé kayá pǒ- kihérò èthí cuó taplúǒtapyé có. ¹⁶ Èthí cuó bítè- tǒpho bèbè, a cuó mepýémekýá ù, a cuómẹ thèplèthézǒ ù. ¹⁷ Tǒ ohtwǒprẹ krǔklè pèdwǒkuǒ ná ù phútènuó, èthí thègnè kuǒú to.* ¹⁸ Tǒbè théisè Cómarya nuó èthí tanẹ tuǒkuǒú tǒcò- to.”*

¹⁹ Pẹ thègnè ná lǒ tẹthyótèthya hèsó tahenuó, a hé pẹ kayá dó a nǐbè tẹthyótèthya nuótahe agnèprè. Thyáphú pẹ ki hébè siplécya nǎdyé pǎ tá pènè ná pẹ mẹ tẹthú akhyéyè támé nuòrò, Cómarya dyétǎ pẹ pẹ tẹthyótèthya yénuó prẹ. Htuǒto thyáphú Cómarya ki cirya lǒ- kayá o dó hekhu yétǒba pwǒ- tǒprè pǎ nuòrò, a dyétǎ prè. ²⁰ Mètèhéro, dó ù ohtwǒprẹ krwǒmèkuǒ tẹthyótèthya akhu-akhyèrò, ù htwǒhtyacyá kayá cókayátẹ dó

* 3:4 3:4 Li Htuthéhtya 5:14 * 3:12 3:12 Li Htuthéhtya 14:1-3, 53:1-3 * 3:13 3:13 Li Htuthéhtya 5:9 * 3:13 3:13 Li Htuthéhtya 140:3 * 3:14 3:14 Li Htuthéhtya 10:7 * 3:17 3:17 Isaia 59:7-8 * 3:18 3:18 Li Htuthéhtya 36:1

Cómarya a méthènyě nuô a o tòprè- to. Thyáphú pè ki thègněhyă nıdyé pè tětthú rò Cómarya dyětä pè pré.

Cómarya Męcómęte Kayä Tahe Ná Èthı Atězútęnyä Akhyě

²¹ Manáro khönyáyě, thyáphú prëlukayă ki htwöhtya kayăcökayäte dö Cómarya a méthènyě nuô, a mę khódú klyă dö aruô tóbö ná ané. Cómarya aklyáyě nuôma dö pè nıdă cüe tětthótęthya akhu-akhyě nuô mătó. Mosè ná pręprę tahe rãone htudhó dö lisăsěkü mú- nukhě pã có. ²² Kayă dö a züe ná Jesú Krıstú męhtuô pęhó lügně tahenuô, Cómarya dya hó lü phú kayăcökayäte nuôhó. Yěma klyă dö Cómarya mępé lö- kayă dö a züe Jesú Krıstú nuôtahe agně hó. Dö Cómarya a méthènyěnuô akhóakhye ná lü tóprè- to. ²³ Mętěhéro kayă pwô- tóprè mę tětthútęora. A lü tuöhtya htwóbé Cómarya dyamá a taryédutaryěhtü yěnuô tóprè- to. ²⁴ Cómarya yô thězöñı pè akhu-akhyě, a dyacódyate krăpré pè pré. Dö Jesú Krıstú ihtakă hó pè akhu-akhyě, pęcópęte pré. ²⁵ Mętěhéro Cómarya dyéluô lıphó có ná Krıstú hyälyă phyékya pęhó pè tětthútęplá dö Cómarya kırıe cırya pęyě pã nuô hó. Dö pè züe Jesú Krıstú khyáthyě athé dö hihtulo rò athwi htwtă dö pęgně akhu-akhyě, Cómarya dyacódyate hó pè. Thyáphú Cómarya ki dyé htyaluô ná a męcómęte tę agnėnuô, a nõhyă Jesú Krıstú hó. Dö nuôkhě ma, a khyáthédó pę hekhuphú tahe a tětthú. A myă talwókyă èthı mę tětthú nuôtahe rò a cırya èthı to. ²⁶ Manáro khönyáyě a ki dyéluô ná a mę tęyě ató pré agnėnuô a nõhyă Jesú ná a ki hyă khyáthyě dö ũ pwô- tóprè agně. Phúnuô akhu-akhyě, Cómarya ané Byacé nıdú a dyéluô ná a męcómęte pré, rò a dyacódyate kayă dö a züe Jesú nuôtahe ná ané nıdú.

²⁷ Kihéphunuôrò, pè lęphyéhtyaló nıdyé pęnė nuô a o tóç- to. Mętěhéro Cómarya dyacódyate prëlukayă ná a nıdă cüe tětthótęthya khukhyě nuô mătó. Mătókhónuô, prëlukayă yô züenı Krıstú thyě pè dö èthıgně akhu-akhyě, Cómarya dyacódyate èthı pré. ²⁸ Mętěhéro prëlukayă lükrowmę kuô tětthótęthya akhyě rò Cómarya dyacódyate èthı phúnuô mătó. Dö èthı züenyäetę khukhyéro, a dyacódyate lü pré. ²⁹ Cómarya yěnuôma Judaphú a Cómarya túdúpré ể? Ma Judaphú mătó tahe a Cómarya mătókuô duto ể? Cómarya yěnuôma Judaphú mătó tahe agnė- ma amámă. ³⁰ Mętěhéro Cómarya opré tóprè- tuô pré. Bí Judaphú züehó Krıstú akhěnuô, a ki dyacódyate lü pã. Htuôto, bí Judaphú mătó tahe züekuô Krıstú akhěpănuôma-, a dyacódyate kuô èthı pãpã. ³¹ Cómarya ki dyacódyate pè ná pè tězútęnyä khukhyě pré kihéro tětthótęthya yętahe nuôma a taphükya löhó kô? A taphükya to. Thı hé tá ná a taphükya tãmé, a lé mę shyohtyasóhtya klóló pã tapléçó, mętěhéro ki pè züe Jesú hėnuô pè lé nıdă ryáhyă klóló pópú tětthótęthya có.

4

Cómarya Dyacódyate Abraham Phútě

¹ Kihéphunuôrò, pè Judaphú tahe aphe Abraham yěnuólé, pè ki hé nıdyé lü phútě? Cómarya dyacódyate prëlukayă ná a tězútęnyä pré phúnuôrò Abraham cuomyáhtye thėgně nó kuô tęcótęte phútě? ² Cómarya ki dyacódyate Abraham ná a męryă tę khukhyě kihéro a ki phyéhtyaló nıdyé ané ná a mę tęryă yętahe khukhyě hėnuôma anı pré. Manáro dö Cómarya a méthènyě nuô, a phyéhtyaló ná tęyętahe akhu-akhyě nuô anı to. ³ Lisăsěkü hé, “Abraham züe Cómarya rò dö atězú akhu-akhyě, Cómarya dyacódyate lü pré.”*

⁴ Kayă tópręprę ki cuórya pę ütę rò ũ ki dyé lü akhwóaké hėnuô, a nıbė akhwóaké yěnuôma a nıbėkră phú shyézúnuô mă takhyă- to. A ryatę rò a nıbė akhwóaké pré. ⁵ Manáro kayă dö a züe nıdyé kuô a tēmeryă yętahe to, rò a ki züenı pré Cómarya dö a męcómęte kă kayăcyě kayarıcyă yě tópré pré kihéro, Cómarya myáhtye lü tězúyě rò a ki dyacódyate lü ná ané nıdú pã. ⁶ Khwı Davı hé thyákuódú phúnuô dö nuôkhě, kayă dö a nıbė tēsöri tahe nuôma mądú kayă dö Cómarya dyacódyate èthı ná a tēmeryätę nuôtahe akhyě mătó. ⁷ Khwı Davı hé,

* 4:3 4:3 Hekhuhtwólú 15:6

“Kayá dõ Cómarya plwökyä hó lütëthú rò mẽbikyä lõhó lütëthú tahenuô, a nĩbèhó tèsõri hó.

⁸ Kayá dõ Byacè rãmáradyä pä lütëthú to tahenuô, a nĩbèhó tèsõri hó.”[✠]

⁹ Tèsõri yènuôma nĩbècyä prétú Judaphú dõ a dútalíphá nuôtahe prè è? A nĩbè tú èthĩ máto. Judaphú máto dõ a dútalí kuõ phá to nuôtahe ma a opatõ kuõkuõ. Pè héhtuõdúhó, dõ Abraham atèzũ akhu-akhyè Cómarya dyacódyatè lũ.[✠] ¹⁰ Ki mẽphúnuô hérò bí Cómarya dyacódyatè Abraham akhènuôma atõ bikhètè? Ma aré ná a dútalíphá nuô è? Mátòrò anoklò ná nuô è? Anoklò ná nuô máto, arèklò ná nuô. ¹¹ A dútalíphá nuôma ano dõ khyè prè. Bí a dútalí tyahí phá to akhènuô, dõ atèzũ akhu-akhyè Cómarya dyahó è phú kayácókayätè tòprèhó, phúnuòrò a mẽmámèdyäkyä lũ ná tètútalíphá phúnuô tóco prè. Phúnuòrò kayá dõ a dútalí kuõ cõu phá to tadúró, a zũe Cómarya tahenuô, Abraham htwõ pè lõ kayá phúnuô tahe aphè hó. Phúnuô akhu-akhyè Cómarya dyacódyatè kuõhó èthĩ hó. ¹² Htuónátò, pè Judaphú yètahenuô, pè dútalí cõ phá tadúró pè ki thèlèhtyanĩ tètútalíphá yè to tahenuô, Abraham ma a htwõ kuõdú pèphèphè. Bí pèphè Abraham dútalí tyahí phá to khè a tètúntènyä yènuô, pè ki krwõ myábũ kuõdú è.

Dõ Tètũ Akhu-akhyè Nĩbè Cómarya A Tètũlyä

¹³ Cómarya ólyä Abraham ná aklwĩalyä tahe dõ nuòkhè ná hekhu yètòbalõ nuô, a ki htwõhtya èthĩtè pä. Manárò dõ èthĩ cũe lũkrwõ mẽkuõ tètthytètthya akhyè rò a ki htwõhtya èthĩtè pä, a ólyä lũ phúnuô máto. Cómarya dyacódyatè èthĩ ná a tètũntènyä akhu-akhyè, a ólyä ná a ki dyè èthĩ pä prè. ¹⁴ Cómarya ki ólyä ná kayá dõ a lũkrwõmè kuõ tètthytètthya yètahenuô a ki nĩbè Cómarya a tètũlyä pä kihérò tètũntènyä yènuô abwĩtaryè o pä to hó. Tètũlyä yènuô angólasá opá tóco~ to hó. ¹⁵ Mètèhèrò tètthytètthya ma a mẽduhtya Cómarya athèplò. Prètũ kayá lũbè tètthytètthya pwõ~ tóphuõ to akhu-akhyè, a mẽduhtya Cómarya athèplò rò a ki cirya èthĩ pä. Tètthytètthya ki oto nuô kayá tòprè~ ma a cuótalwõ khètalyè tètthytètthya to.

¹⁶ Phúnuòrò, pè nĩbècyä Cómarya a tètũlyä ná pè tètũ tóco~ tuõ prè. Mètèhèrò thyáphú pè ki nĩbè kuõ tètthytètthya ná abwĩtaryè khukhyè túprè agnènuô, pè bè o ná tètũ. Htuóto, lõ~ Abraham aklwĩalyä tahenuô a ki nĩbè lõ tètũlyä yè pä. Kayá dõ a lũkrwõmèkuõ Judaphú a tètthytètthya nuôtahe ki nĩbè túdú máto, kayá dõ a zũenyäe thyákuõ ná Abraham nuôtahe ki nĩbè lõkuõ päpä. Abraham ma pè lõ~ plĩ aphè. ¹⁷ Lisásèkũ héone, “Vá nõhtwõhtya hó nè ná myècò tóplutòphè aphè hó.”[✠] È htwõ pè pèphè dõ Cómarya anyèhyä. Cómarya yètòprè nuôma a máhó pèphè Abraham zũenĩdyè nuótòprè hó. È ma Cómarya dõ a mẽhtwòprè kakhýè kayáthyè, htuóto a hétã prè angó tòmũ prè rò tètũ dõ a o híto tahenuô a htwõhtya lõplĩ cõ.

¹⁸ Cómarya hé Abraham, “Nè ki htwõ myècò tóplutòphè aphè pä. Nèklwĩnèlyä ki orqóé thyácóná sè dõ mólè nuôtahe pä.” Cómarya hé tètthytètthya alé htwõhtya pè dõ Abraham ki phú orqóéhtya agnènuô azũ pátò tadúró a zũe opõ myásũnĩ dõ a ki htwõhtya.[✠] ¹⁹ Abraham thègnèdyè anè ná ana ohó tözè hó, a muõprè kíré thyèhó, htuóto amè Sara bebè, a sóphú tadúró Abraham atèzũ patĩ kalyä tó to. ²⁰ Abraham zũe Cómarya a tètũlyä yènuô athèplò lùhtòlũlyä taki~ to. A tètũntènyä nuô, taklya ná a shyohtyasòhtya rò a htuthé hébwíhétaryèhtya Cómarya. ²¹ Cómarya ki mẽ phú a ólyä nuõpä nuô, a zũe lõthulòthé cõ. ²² Abraham a tètũntènyä yõ ophúnuô akhu-akhyè, “Cómarya dya è phú kayácókayätè tòprè.”[✠] ²³ Rò tètèbè dõ a hé, “Cómarya dya Abraham phú kayácókayätè tòprè,” yètòmũ nuôma, ù rá pètũ Abraham tòprè agnènuô máto. ²⁴ Tètèbè yètòmũ nuôma, pègnè~ ma a nuóótõ sãprè kuõ cõ. Ki pè zũe ná Cómarya dõ a mẽhtwòprè kakhýè pè Byacè Jesũ dõ tètthýè yètòprè hénuôma a ki dyakuõ pè phú kayácókayätè tahe pä. ²⁵ Dõ pè tètthytètthya akhu-akhyèrò Cómarya nõmũthýè ù ná a phúprèkhũ. Thyáphú a ki dyacódyatè pè agnènuô, a mẽhtwòprè kakhýè hó lũ dõ tètthýè hó.

✠ 4:8 4:8 Li Htuthèhtya 32:1-2 ✠ 4:9 4:9 Hekhuhtwólú 15:6 ✠ 4:17 4:17 Hekhuhtwólú 17:5 ✠ 4:18 4:18 Hekhuhtwólú 15:5 ✠ 4:22 4:22 Hekhuhtwólú 15:6

5

Tẹ̀pẹ̀tẹ̀dwó Ná Tẹ̀thẹ̀krẹ̀thẹ̀lọ̀

¹ Phúnúòrò Cómàrya dyacódyatẹ́ hó pẹ́ ná pẹ́ tẹ̀zùtẹ̀nyá akhyè hó. Rò pẹ́ opẹ̀odwò okrẹ̀oklẹ̀ tọ́ khyèthya hó ná Cómàrya hó. Prẹ̀mẹ́ htwòhtya pẹ́ pẹ́ phúyenuoma màhó pẹ́ Byacè Jesù Krístu hó. ² Dó pẹ́ zùpẹ́ Byacè Jesù Krístu akhu-akhyèrò, a nõ ohtwòprẹ́ hó pẹ́ dó Cómàrya abwíataryè akù hó. Khónyáyẹ́ pẹ́ ohtwòprẹ́ kuòhó dó abwíataryè akù hó. Rò pẹ́ thẹ̀krẹ̀ myásúmyátù kuò hó Cómàrya a taryèdutaryèhtù yènuò hó. ³ Pẹ́ myású túprẹ́ yènuò màto, bí pẹ́ myáhtye ná tẹ̀cyètẹ̀cù, tẹ̀pyátẹ̀sè akhè nuòbèbè, pẹ́ thẹ̀krẹ̀thẹ̀lọ̀lọ̀ prẹ́, mẹtẹ̀hèrò pẹ́ thẹ̀gnè ná tẹ́ yètahenuò a dyé èhtya pẹ́ pọ́ pẹ́ tẹ̀khyábè tẹ̀cyètẹ̀cù prẹ́. ⁴ Tẹ̀khyábè tẹ̀cyètẹ̀cù nuò a dyé oéhtya tẹ̀mẹ̀tò Cómàrya athẹ̀plò, tẹ̀mẹ̀tò Cómàrya athẹ̀plò nuò, a dyé ohtwòhtya épọ́ tẹ̀myású. ⁵ Bí pẹ́ myású ná Cómàrya ki mepẹ́ pẹ́ akhènuò, pẹ́ thẹ̀plọ̀pyé to, mẹtẹ̀hèrò, bí Cómàrya dyétà pẹ́ Thè Sàsè Byacè akhènuò, a klọ̀lyà lyálya pẹ́hó pẹ́ atẹ̀mọ́ dọ́ pẹ́ thẹ̀plòkù hó.

⁶ Mẹtẹ̀hèrò, bí pẹ́ mẹ̀cwọ́ lyàbè cyà nidyé pà pènẹ́ to akhènuò, Jesù Krístu hyàkhyáthyè tóshuòtòkhè pẹ́ kayácycè kayácù tahe agnè. ⁷ Kayà tòprẹ́ ki khyáthyè pẹ́ kayácókayátẹ́ agnè tòprẹ́ hénuòma, akya nyacó. Manàrò kayàrya màlakò tòprẹ́ agnè hénuò, taryá- ma prẹ́ khyáthyèbù dó agnè nuòma a o prẹ́ kòlẹ́. ⁸ Manàrò Cómàrya mọ́ có pẹ́ bá- tè hèrò, bí pẹ́ htwópà có prẹ̀mẹ̀tẹ̀thù tẹ̀oraphú akhè pà có nuòrò, Krístu hyàkhyáthyè athé dó pẹ̀gnè. Yèma Cómàrya dyéluòhó pẹ́ ná atẹ̀mọ́ pẹ́ hó.

⁹ Pẹ́ htwòhó kayácókayátẹ́ dó Cómàrya a mètẹ̀nyè ná Krístu athwi khukhyè hó. Phúnúòrò Krístu ki mẹ̀lwohtekà màlakò có pẹ́ ná Cómàrya a tẹ̀cirya yènuò pà. ¹⁰ Dó arẹ̀khè nuòma, pẹ́ htwò kayà dó a thẹ̀hte Cómàrya tahe. Dó aphúkhù khyáthyè athé dó pẹ̀gnè akhu-akhyè, a mẹ́ krẹ̀klẹ́ kakhýè khyèthya hó pẹ́ hó. Khónyáyẹ́ pẹ́ htwòhó akhò bóthyó hó. Pẹ́ thẹ̀gnè tẹ̀tẹ́ cóhó ná pẹ́ sìplébè prẹ́ ná aphúkhù a tẹ̀ohtwòprẹ́ akhyè prẹ́. ¹¹ Pẹ́ lẹ̀thẹ̀krẹ̀thẹ̀lọ̀ nuò a o túyènuò màto. Dó Byacè Jesù Krístu akhu-akhyèrò pẹ́ thẹ̀krẹ̀thẹ̀lọ̀ bóthyóní hó ná Cómàrya hó. Prẹ́ dó a mẹ́ khòbóthyó kakhýè pẹ́ khyèthya pẹ́ ná Cómàrya ma Jesù Krístu yènuò hó.

Tẹ̀thyè Ná Adam, Tẹ̀htwòprẹ́ Ná Krístu

¹² Mẹ̀phúnúòrò, dó kayà tòprẹ́ nídá Cómàrya angó to akhu-akhyèrò, kayà pwọ́- tòprẹ́ mẹ̀lò hó tẹ̀thù hó. Tẹ̀thùtẹ̀ora yè a dyéhtwòhtya hó tẹ̀thyè hó. Phúnúòrò dó tẹ̀thùtẹ̀ora yè akhu-akhyèrò, kayà pwọ́- tòprẹ́ myáhtye sítòbè ló ná tẹ̀thyè hó. ¹³ Prẹ̀lu kayà mẹ̀rẹ̀klò tẹ̀thù ná Cómàrya dyélya tẹ̀thyótẹ̀thya yènuò. Manàrò ki tẹ̀thyótẹ̀thya oto hénuò Cómàrya cirya ná kayà tẹ̀thù to. ¹⁴ Cáhtya bí Adam nídá Cómàrya angó to ahtúkhènuò, rò a tuòhyà dó Mosè ahtúkhè nuò, kayà ló- plí bèthyèlọ́. Kayà nuòtahe ma, a mẹ̀thúkuò phú Adam mẹ̀thù nuò màto tadúró èthi bèthyè kuòlọ́ prẹ́. Adam ma athyaná Krístu dó a kíré hyápà nuòtòprẹ́ hó.

¹⁵ Manàrò Cómàrya a tẹ̀dyétà krá shyézù yènuò ná Adam mètẹ̀thù yènyècò nuòma a thyalù to. Mẹtẹ̀hèrò, dó kayà tòprẹ́ nídá Cómàrya angó to akhu-akhyèrò, kayà bè thyè ényacó. Manàrò Cómàrya abwíataryè nuò aduló klọ̀pà có ná nuò có. Htuòto shyézù níkrá dó a hyà dó kayà aruò tòprẹ́ a o ma màhó Jesù Krístu yènuòhó. Dó è abwíataryè khukhyèrò, a dyé tẹ̀pòtẹ̀pẹ́ é pẹ́ nyacó ù èprẹ́ có. ¹⁶ Vá ki hépọ́ khyèthya, Cómàrya a tẹ̀dyèkrá shyézù yènuò, ná kayà tòprẹ́ mètẹ̀thù nuòma a thyalù to. Bí a mẹ̀hó tẹ̀thù akhènuò, Cómàrya ciryahó lù phú kayà dó a mẹ̀thumẹ̀plá tẹ́ tòprẹ̀nuò tadúró bí kayà mẹ̀hó tẹ̀thù akhènuò, Cómàrya dyèkrá pẹ́ èthi ná abwíataryè ashyézùyè akhu-akhyè, a dyacódyatẹ́ hó èthi hó. ¹⁷ Dó prẹ̀khù Adam mẹ́ tẹ̀thùtẹ̀plá akhu-akhyè kayà ló- plí bèthyè nuòma ató prẹ́. Manàrò kayà dó a thẹ̀plòo phyésù Cómàrya dyé lù ná abwídu taryèhtù yènuò ná a dyèkrá lù tẹ̀cótẹ̀tẹ́ ashyézù yètahenuò, a ki ohtwòprẹ́ lacúlahtù kuò ná Jesù Krístu pà, htuòto a ki pọ́ tọ̀kuò tẹ́ ná Jesù Krístu pà. Mẹtẹ̀hèrò kayà tòprẹ́ dó a mà Krístu yènuò, a mẹ̀pẹ́ htuòhó tẹ́ dó pẹ̀gnè hó.

¹⁸ Phúnuòrò kayã tôprê mãhó Adam yê mệthútê tôcô akhu-akhyê Cómarya ciryahó kayã pwõ- tôprê hó. Phúnuòhó, kayã tôprê đố a mãhó Jesũ Krĩstu yê a mệhó tẹcótẹtẹ tôcô akhu-akhyê, Cómarya dyacódyatê lõhó kayã pwõ- tôprê hó, rò êthĩ ki nĩbè lahyã thේhtwõprê tacũprê pã. ¹⁹ Mệtêhêrò đố kayã tôprê nĩđã Cómarya angó to akhu-akhyê, kayã pwõ- tôprê htwõlõ hó tẹthútẹora a phúmòphũkhũ tahe hó. Manárò đố kayã tôprê nĩđã Cómarya angó akhu-akhyê, Cómarya dyacódyatê lõhó kayã pwõ- tôprê hó.

²⁰ Thyáphũ kayã lõ- plĩ ki thégñê ná êthĩ mệthũ ényacó agnẽnuò, Cómarya dyétápê hó êthĩ tẹthyótẹthya yẽnuò hó. Manárò bí êthĩ mệtẹthũ éntya ná éntya akhẽnuò, Cómarya a tẹbwítẹtaryẽ yê a lé oéhtya ná oéhtyahtya cò. ²¹ Mệphúnuòrò, phũ tẹthútẹora pótarinĩ lõ kayã lõ- plĩ rò a nõohwõhtya hó tẹthye akhõnuò, khõnyáyê thyáphũ pẹ ki nĩbè ditũkuõ thේhtwõprê tacũprê đố pẹ Byacê Jesũ Krĩstu a o rò, Cómarya abwíataryẽ pótarinĩ nĩdyê kuõ hó pẹ ná tẹcótẹtẹ hó.

6

Đố Jesũ Krĩstu Akhu-akhyêrò Pẹ Ohtwõprê

¹ Ki mệphúnuò hêrò, pẹ ki hé phútê? Thyáphũ Cómarya abwíataryẽ ki oéhtya ná éntya agnẽnuòrò, pẹ tởbè mẹ plehyã lãpọ tẹthũ ẽ? ² Phúnuò mậto. Pẹ ma athyaná kayã đố a thye rò a mẹ plehyã cyápã tẹthũ to yẽnuò tôprê hó. Phúnuòrò pẹ cuõ ohtwõprê mẹ plehyã cyápã tẹthũ phútê? ³ Toròma, thĩ sọtapa nyã hó ẽ? Bí pẹ lõ- plĩ plwõ pẽnẽ ná htyê akhẽ nuòma pẹ dyẽluò hó ná pẹ htwõhtya tôcô- tuõ hó ná Jesũ Krĩstu hó, rò pẹ thye tọkuõ hó ná lũ nuòma thĩ thégñê prẽ vãhétò? ⁴ Phúnuò akhu-akhyê bí pẹ plwõhtyê akhẽnuò, a thyáhó ná pẹ thye tọkuõ hó ná Krĩstu hó, rò ù iluõ tặtọkuõ hó pẹ ná Krĩstu đố luõkũ hó. Đố pẹ Phẽ Cómarya a tẹtaryẽduhtũ prõprya akhu-akhyê, phũ a mệhtwõprê kạkhyê khyẽthya Krĩstu đố tẹthye akũnuò, a ki dyê ohtwõprê kuõ pẹ yetahe ná tẹhtwõprê athẽ pã.

⁵ Ki pẹ thye tọkuõ hó ná Krĩstu đố atẹthye akũhó kihêrò pẹ ki thye ihtòkạkhyê tặt tọkuõ cò ná è đố atẹthye ihtòhtwõprê kạkhyê akũ pã. ⁶ Mệtêhêrò, thyáphũ tẹthũ a tẹprọtẹprya ashyo-asõ yê ki pótarinĩ pã tã pẹ tãmé, htuõto thyáphũ pẹ ki htwõ pã tã tẹthũ acũ tãmẽnuò, thĩ thégñêhó ná pẹ tẹohtwõprê alye yẽnuò, Cómarya mụthyehtya tọkuõ htuõhó ná Krĩstu hó. ⁷ Mệtêhêrò, bí kayã tôprêprê thye akhẽnuò, tẹthũ a tẹprọtẹprya shyosõyê pótarinĩ cyápã lũ to hó.

⁸ Pẹ thye tọkuõ ná Krĩstu akhu-akhyê, pẹ zũe ná pẹ ohtwõprê tọkuõ ná è hó. ⁹ Mệtêhêrò pẹ thégñê ná Krĩstu ihtòkạkhyê đố tẹthye rò a thyeçyã pãtohó. Tẹthye muõphẽ pótarinĩ cyápã lũ to hó. ¹⁰ Đố a thye akhu-akhyê, tẹthũ a tẹprọtẹprya shyosõ lacũ lõhó lũkhãlẽ hó. A thye tóphuõprê rò ahtuõaplũ lõhó, a lothyê pãtohó. Manárò khõnyáyê a htwõprê rò a ohtwõprê pẹ đố Cómarya agnẽ hó.

¹¹ Thyánanuòhó, thĩ tỗkò hélyanĩ lahyã thĩnẽ, tẹthũ atẹ tahenuò, pẹ bedyakya è phũ kayãthye đố a mẹcyápã tẹthũ to nuò. Manárò thĩ ná Jesũ Krĩstu ma thĩ htwõhtyahó lũ tẹ tôcô- tuõ hó akhu-akhyê thĩ tởbè ohtwõprê mệlĩ mệtakhẽhtya lahyã Cómarya. ¹² Phúnuòrò, thyáphũ thĩ ki krwõmẹ kuõ pã tã tẹthẻzũ patápatõ mũmyã tahe tãmẽnuò, nõpõnĩ pã tã thĩ nẹklõ đố a thyeçyã yẽnuò ná tẹthũ yẽnuò tãmẽ ní-. ¹³ Dyê tã thĩ nẹklõ akrũakrõ yẽnuò đố tẹmũmyaricyã ki nõb lũ ná a takuõtabẽ đố lẹmẹ tẹthũ tahe agnẽnuò tãmẽ ní-. Cómarya dyêhó nẹ tẹohtwõprê athẽ akhu-akhyê, dyê lahyã thĩ nẹklõ yẽnuò đố a o nuò. Dyétã lõ thĩ nẹklõ akrũakrõ yetahe lõ- plĩ đố Cómarya a o nuò, rò phũ thĩ nõb takuõtabẽ nuò, nõb lahyã thĩ nẹklõ krũkrũ yẽnuò đố thĩ lẹmẹ tẹcótẹtẹ agnẽ ní-. ¹⁴ Thĩ ohtwõprê đố tẹthyótẹthya a lẹ mã pãtohó, thĩ ohtwõprê hó đố Cómarya abwíataryẽ a lẹ hó. Phúnuòrò tẹthũ yẽnuò a htwõ pã thĩbyacê mạpãtohó.

Tẹcótẹtẹ Acũ Tahe

¹⁵ Phúnuòrò pẹ ki opã đố tẹthyótẹthya a lẹ to hó, pẹ ohó đố tẹbwítẹtaryẽ a lẹ hó kihêrò, khõnyáyê pẹ mệtẹthũ ma anjĩ prẽ kỏ? Phúnuò mậto. ¹⁶ Thĩ thégñenótò ẽ? Bí thĩ dyelyã hó thĩnẽ đố kayã tôprêprê a takhukũ rò thĩ ki htwõ hó lũcũ akhẽnuò, thĩ nĩđã ừnuò angó ma a nĩpãto hó. Thĩ bẽ nĩđã prétũ angó prẽ, vãhétò? Phúnuòrò bí thĩ htwõ tẹthũ acũ akhẽnuò, a

ki thũcuõkyã thĩ dõ tệthyẽ pã. Manàrò thĩ ki nĩdã Còmarya angõ hérò a ki nõohtwõprẽ thĩ dõ thĩ ki mẹtõ lũ thẽplõ pã. ¹⁷ Vã hébwihétaryẽ Còmarya, mẹtèhèrò, dõ nuòkhẽ thĩ htwónó htuõhõ tệthũ acũ tõphũ tãdũrõ khõnyáyẽ thĩ nĩdã lõthulõthẽ hó Còmarya a tệthyõ athẽ dõ thĩ nĩbè yẽnuõtahe hó. ¹⁸ Còmarya ilyẽ plwõhtecuõkyã hó thĩ ná tệthũtẹora acũ yẽnuõ hó. Khõnyáyẽ thĩ htwõhõ tẹcõtẹtẹ acũhõ.

¹⁹ Vã hébè pẹ thĩ ná mỗhémỗlĩ a tẹhébè tahe, mẹtèhèrò thĩ ma prẽlu hekhuphũ rò, thĩ thẻgnẻplõzũ kuõũ Còmarya a tẹtahe to akhu-akhyẽ, vã hébè pẹ thĩ phũnuõ prẽ. Dõ nuòkhẽ ma thĩ nõhtwõ thĩ nẻklõ akrũkrõ yẻtahe ná thĩbyacẻ dõ a mũmyáricyã nuõtahe acũ, thĩ nõmẻ èthĩ ná tẹpatápátõ mũmyáricyã tahe rò thĩ mẻthũmẻplã lõ Còmarya a tệthyõtẹthya pwõtõtõ. Phũnuõrò khõnyáyẽ thĩ nẻklõ krũkrõ yẻtahenuõ nõhtwõ ke ẻ ná Byacẻ dõ aryã yẻtõprẻ acũ yẽnuõ ní-. Thyáphũ thĩ ki htwõhtya kayasãsẻ agnẻnuõrò, nõhtwõhtya mỗ thĩ nẻklõ krũkrõ yẻtahe ná tẹcõtẹtẹ yẻ acũ yẽnuõ ní-. ²⁰ Bĩ thĩ htwõ tệthũtẹora acũ akhẻnuõ, tẹcõtẹtẹ abyacẻ pổ nĩdyẻ kuõ thĩ to. ²¹ Bĩnuòkhẻ nẻ nĩbẻ kuõũ tẻtwõtẹyẻã tõtõto. Dõ nõ mẻ phũnuõ akhu-akhyẽ, khõnyárò thĩ tanẻ thẻtarẻ nĩdyẻ hó thĩnẻ hó. Tẻmẻ phũnuõtahe ma a thũcuõ ử dõ tệthyẻ tacủprẻ akhẻlẻ prẻ. ²² Manàrò khõnyáyẽ Còmarya ilyẻ plwõhtecuõkyã hó thĩ dõ tệthũtẹora acũ hó. Rò thĩ htwõhõ Còmarya acũ dõ athẻ tahe hó. Dõ thĩ htwõhõ phũyẻ akhu-akhyẻ, a nẻbwĩnítaryẻ dõ thĩgnẻ ma mặhõ a thũcuõ thĩ dõ tẻohtwõprẻ sỏsẻ a klyádẻkũ yẻnuõ hó. Rò dõ pẻ ohtwõprẻ sỏsẻ hó akhu-akhyẻ, a nẻbwĩ hó dõ thĩgnẻ ma mặhõ thĩ nẻbẻ thẻhtwõprẻ tacủprẻ yẻnuõ hó. ²³ Mẹtèhèrò, tệthũ akhwỏakẻ ma tệthyẻ. Manàrò tẻbwítẻtaryẻ ashyẻzủ dõ Còmarya dyẻtẻkrỏ pẻ yẻnuõma mặhõ thẻhtwõprẻ tacủprẻ dõ pẻ Byacẻ Jesũ Krĩstu akũ yẻnuõhõ.

7

Tẻkhỏmẻkhỏmỏ Alẻmyábủ

¹ Puỏvỷã thĩ-, lõ- thĩ yẻtahenuõ thĩ yỏ thẻgnẻ htuõlõhõ tệthyõtẹthya akhu-akhyẻ, tẻ dõ vã kẻrẻ hé pẻ thĩ yẻtahenuõ, thĩ thẻgnẻ tặtẻ htuõ lõdũhõ. Kayã tỏprẻ ki thẻyẻ hĩto nuõ, tệthyõtẹthya tahe pổ tadũ nĩdyẻ pã lũ prẻ. ² Hẻkuỏrẻ byẻhõ, prẻmỏ dõ a khỏmẻ htuõhõ tỏprẻnuõ, tệthyõtẹthya pủma nĩdyẻlũ, avẻ ki thẻyẻ hĩto nuõ a bẻ okyảnẻ avẻ to. Manàrò ki avẻ thyẻhtuõhõ hérò a siplẻkyảhõ ná tẻkhỏmẻ a tệthyõtẹthya yẻ hó. ³ Phũnuõrò, bĩ avẻ ohtwõprẻ pã akhẻnuõ, a ki cuỏ khỏmẻkhỏ ná prẻkhũ dõ aruỏ tỏprẻ hérò ử ki hé lũ ná prẻmỏ dõ a cuỏthũ prẻkhũ. Manàrò, ki avẻ thyẻhtuõhõ rò a siplẻkyã hó ná tẻkhỏmẻ a tệthyõtẹthya yẻnuõ hó. A ki cuỏphyẻ taple cỏ avẻ tỏprẻ bẻbẻ, ử hé pã lũ phũnuõto hó.

⁴ Phũnuõrò, vã puỏvỷã thĩ-, bĩ Krĩstu thẻyẻ dõ krusulo akhẻnuõ, a thyảhỏ ná thĩ thẻyẻ tẻkuỏhõ ná lũ hó akhu-akhyẻ, thĩ opỏ dõ tệthyõtẹthya a tẻpõtẻthũ alẻ to hó. Khõnyáyẻ thĩ htwõhtyahỏ tõtõ- tuỏ ná ẻ dõ Còmarya mẻhtwõprẻ kỏkhẻ lũ dõ tệthyẻ yẻnuõ tỏprẻ hó. Dõ tẻmẻhtwõhtya hó phũyẻ akhu-akhyẻ, thĩ ki thẻhtyaphỏhtya lahẻ tẻ dõ aryã tahe rò a htwỏbwĩ htwõtaryẻ pẻ dõ Còmarya agnẻ. ⁵ Mẹtẻhẻnuõrò pẻ yỏ thẻgnẻhẻã tệthyõtẹthya hé pẻ akhu-akhyẻ, bĩ pẻ ohtwõprẻ phũ prẻlu kayã a thwihtẻphỏzẻyẻ a tẻthẻzủthẻlỏ akhẻnuõ, pẻ tẻthẻzủthẻlỏ mũmyáricyã tahe oẻhẻã ná oẻhẻã. Rò tẻ yẻtahenuõ, a thũcuõ pẻ dõ ngarakũ tacủprẻ prẻ. ⁶ Manàrò khõnyã yẻnuõ, Còmarya mẻsiplẻ hó pẻ ná tệthyõtẹthya hó, mẹtẻhèrò pẻ yỏ thẻyẻ tẻhỏnỏ Krĩstu akhu-akhyẻ, tệthyõtẹthya yẻ cỏklỏma thyảkuỏ pẻ phũ dõ nuòkhẻnuõ a nẻpỏto hó. Còmarya mẻlwỏhtẻkỏ hó pẻ ná tệthyõtẹthya yẻ, rò Thẻ Sỏsẻ Byacẻ mẻcwỏhỏ pẻ ná klyã athẻ yẻtỏbỏ hó akhu-akhyẻ, pẻ mẻhỏ atẻmẻ yẻhỏ. Pẻ mẻ Còmarya a tẻphẻyẻtẻmẻ ná dõ pẻ nĩdã krwỏmẻkuỏ tệthyõtẹthya aklyã lyẻ yẻtỏbỏ akhu-akhyẻ nuỏ mặ pỏthỏhõ.

Tệthyõtẹthya Ná Tệthũtẹora

⁷ Mẻphũnuõrò pẻ ki hé phứtẻ? Tệthyõtẹthya ma athũ prẻ pẻ ki hé phũnuõ ẻ? Pẻ hé phũnuõma a tỏto. Nẻ mẻ phũnuõma athũ tệthyõtẹthya ki zủlũ to hẻnuõ, tẻ dõ vã mẻthũ htuõhõ kryã- ítẻnuõ vã thẻgnẻ kỏkhẻ nĩdyẻ lakỏto. Hẻkuỏrẻ, “Thẻzủthẻlỏ tã ử tẻ tẻmẻ nẻ,”* ki tệthyõtẹthya rảlũ phũyẻ to hérò, thẻzủthẻlỏ ửtẻ nuõma a htwõ tệthũ

* 7:7 7:7 Li Htekỏ 20:17, Li Dỏnyã 5:21

hó nuò, và thégñě to. ⁸ Manárò và yǒ htwò pr̄eraphú akhu-akhyě, t̄ethyót̄ethya hé và ná thézũthéló tǎ üt̄ě tǎm̄ě a hérò, và lé thézũthéló shyoshyo. Mephúnuòrò t̄ethyót̄ethya ki oto henuò, t̄ethú yěnuò a taryěshyosò to to, a thyě pr̄ě. ⁹ Dó arékhě nuò, và thégñě Cómarya a t̄ethyót̄ethya to akhu-akhyě, và ohtwòpr̄ě tǒ pr̄ě Cómarya athéplò pr̄ě, và tan̄ě théplòmí n̄idyé phúnuò. Manárò bí t̄emekyǎngǒ hyǎtuǒhó akhěnuò, t̄ethú aklyá hyǎnuòhó dǒ và t̄eotwòpr̄ě akũ hó rò và thyěkyǎ hó dǒthudóthé tǒkyě hó. ¹⁰ Và myáhtye ná Cómarya dyětǎ t̄emekyǎngǒ yětahenuò, a tǒbè thũcuò p̄ě dǒ t̄etwòpr̄ě tacúpr̄ě aklyá tadúró tadú-tadú nuò alédǎ thũcuò và dǒ t̄ethyě pr̄ě.

¹¹ M̄et̄éhérò, t̄ethú myáhtyení a khǎl̄éryá dǒ a ki tate htyaní t̄emekyǎngǒyě akhu-akhyě, a ilolahò pr̄ě và, htuòrò a n̄õe t̄emekyǎngǒyě rò a m̄ethyěkyǎ và pr̄ě. ¹² Phúnuòrò, t̄ethyót̄ethya ma asǎšě. Rò t̄emekyǎngǒyě tahe nuòma asǎšě, acóat̄e rò atǒabè pr̄ě.

T̄ēsát̄ep̄ǎ O Dǒ P̄ekũ

¹³ Kihéphúnuòrò, t̄e atwǒaryá yěnuòma a m̄e thyěkyǎ và ě? A m̄ethyěkyǎ và m̄áto. A m̄ethyěkyǎ và yěnuòma t̄ethú t̄eora pr̄ě. A n̄õe Cómarya a t̄ethyót̄ethya dǒ aryá yě rò a ilo m̄ethyěkyǎ và pr̄ě. M̄et̄éhérò thyáphú và ki thégñě t̄at̄e ná t̄e dǒ và m̄etuòhó nuòtahe ma a thũhó nuòrò, Cómarya dyětǎ t̄ethyót̄ethya pr̄ě. Phúnuòrò dǒ t̄emekyǎngǒ yě akhu-akhyěrò, và ki myáhtyehyá ná t̄ethúyě a m̄umyáricyǎ nyacó.

¹⁴ P̄ě thégñě ná Cómarya a Th̄ě Sǎšě dyětǎ p̄ě t̄ethyót̄ethya yětahenuò và ma pr̄el̄u hekhuphú dǒ a thyěcyǎ tǒpr̄ě pr̄ě. Và ma athyána c̄ũ dǒ ũ is̄ě cuǒkyǎ lũ ná a ki cuǒhtwò p̄ě t̄ethú t̄eora Byac̄ě yētòpr̄ě ac̄ũ pr̄ě. ¹⁵ Mame t̄erò và cuǒ m̄etuǒ t̄ethú phúyěnuò, và thégñě n̄idyé vǎn̄ě to. M̄et̄éhérò và m̄e phú và thézũ m̄enuò m̄áto. T̄e dǒ và thézũ m̄e taki- to tahenuò và cuǒm̄e tuǒtuǒ. ¹⁶ T̄e dǒ và thézũ m̄eto tahe rò và cuǒm̄etuǒ nuòma a dyéluòhó ná t̄ethyót̄ethya yěnuò, aryá pr̄ě và thép̄lòtòkuǒ phúnuò hó. ¹⁷ Phúnuòrò, ki hélakóma pr̄ě dǒ a m̄e t̄eyě tǒpr̄ě nuòma và m̄áto. Nuòma t̄ethú dǒ a o dǒ vǎkũ yěnuò tǒpr̄ě m̄e pr̄ě. ¹⁸ Dǒ vǎphávǎzye a t̄ethézũthéló akũnuò, và thégñě ná t̄eryá o tǒcò- to, m̄et̄éhérò và thézũ m̄et̄eryá tadúró và m̄ebéto. ¹⁹ T̄eryá dǒ và thézũ m̄e ẽnuò, và m̄e ẽ to, và cuǒ m̄e takhátuǒ dǒ t̄emumyáricyǎ dǒ và thézũ m̄e ẽ to tahe. ²⁰ Ki và m̄e phú và thézũ m̄enuò to henuòma, a m̄e nuòtǒpr̄ě ma và m̄alakó m̄áto. Nuòma t̄ethú dǒ a o dǒ vǎkũ nuòtǒpr̄ě m̄e pr̄ě.

²¹ Phúnuòrò và myáhtye ná t̄ethú dǒ pr̄el̄ukayá l̄eklóm̄e panuǒ n̄idyé yěnuò a m̄e dǒ vǎkũ. Bí và thézũ m̄et̄eryá akhěnuò, và myáhtye shuòshuò cǒ t̄emumyá o dǒ vǎkũ cǒ. ²² Dǒ và thép̄lòkũ nuò và m̄o nyacó Cómarya a t̄ethyót̄ethya cǒ. ²³ Manárò và myáhtye l̄ekló m̄epanuǒ t̄ethú dǒ aruò tǒcò dǒ a n̄òm̄e và n̄ekló akr̄ũkr̄ũ yětahenuò ná t̄emumyáricyǎ tahe. L̄ekló m̄epanuǒ t̄ethú yěnuò asá-apǎ ná và thép̄lò dǒ a thézũm̄e t̄eryá yěnuò. T̄ethú al̄ekló m̄epanuǒ yěnuò, a sǎp̄ekyǎ lũ rò a n̄ohtwòkyǎ và ná t̄ethú dǒ al̄ekló m̄epanuǒ yěnuò ac̄ũ hó. Rò t̄ethú dǒ al̄ekló m̄epanuǒ dyé yěnuò a o dǒ và n̄ekló kr̄ũkr̄ũ tahe akũ. ²⁴ Ó- buǒ uǒ! Và cuǒ htwò t̄ethú ac̄ũ phúyě rò acȳě nyacó và. T̄ethú dǒ a o dǒ vǎkũyě rò a thũcuò và dǒ t̄ethyě yěnuò, ùp̄ě tǒpr̄ě ki m̄elwóhtekǎ b̄e p̄ě và p̄ě? ²⁵ Và h̄ebwih̄etaryě Cómarya, m̄et̄éhérò dǒ p̄ě Byac̄ě Jesũ Kr̄istu akhu-akhyěrò, a m̄elwóhtekǎ hó và hó.

Phúnuòrò t̄em̄etwòhtya an̄e ná và ma phút̄éhérò và thép̄lò yěnuò, a thézũ m̄e shuòshuò pr̄ě Cómarya a t̄ethyót̄ethya tadúró vǎphávǎzye a t̄ethézũthéló yěnuò a m̄e shuòshuòpr̄ě t̄e dǒ al̄ekló m̄epanuǒ t̄ethú yěnuòtahe pr̄ě.

8

T̄eotwòpr̄ě Dǒ Th̄ě Sǎšě Byac̄ě Akũ

¹ Phúnuòrò khǒnyǎȳě, kayá dǒ a htwòhtyahó tǒcò- tuǒ ná Jesũ Kr̄istu tahenuò, Cómarya cirya pǎ lũ takhyá- to hó.* ² M̄et̄éhérò dǒ p̄ě htwòhtya hó lũ tǒcò- tuǒ ná Jesũ Kr̄istu hó akhu-akhyě, Cómarya a Th̄ě Sǎšě m̄ep̄éhó p̄eklyá dǒ ath̄ě tǒbò hó. Htuòrò a m̄elwóhtekǎ hó và ná t̄ethú al̄ekló m̄epanuǒ dǒ a thũcuòhó và dǒ t̄ethyě dǒthudóthé yě akũ nuòhó. ³ Dǒ m̄ait̄ě akhu-akhyě hérò, thyáphú p̄ě ki okuǒkyǎ dǒ p̄ě m̄e t̄ethú yě agñěnuò, p̄ě n̄idǎ

* 8:1 8:1 Lisǎšě alyekũ hé p̄ó, “Kayá dǒ a ohtwòpr̄ě tǒ phú Th̄ě Sǎšě Byac̄ě a t̄ethézũ rò a ohtwòpr̄ě phú pházye a t̄ethézũthéló m̄umyá nuò m̄áto tahe”

krwõmëkuõ có tètthýtètthya yë akhyë có rò, a taryëshyosõ dó a ki męcwõ pę pęnuõ a oto, mętěhërõ ahęare dó a ki mępękyá pházye a tětthézũthélõ yęnuõ a oto. Phũnuõrõ Cómarya mę ná anę, a nõhyálya a phúpřękhũ rò a hyálya klwo-anę phũ hekhuphũ thyáná pę dó a mę tětthũ yętahe. Manárõ tětthũ alęklõ mępanuõ yę pocyá lũ to. A hyá khyápę pę tětthũtęora, rò a mępyękyá hõ tětthũ a tępótari pę yętahe hõ.[†] 4 Thyáphũ pę ki męlõmębá pęlõ tětthýtètthya atękwĩ tahenuõ, Cómarya mępęhtuõhõ dó pęgnę hõ. Pę dó a nĩdã krwõmę kuõ pã nęklõpházye a tětthézũthélõ to yętahe, rò pę mę phũ Thé Sãsę Byacé zũklyázũklõ pę yętahe agnėnuõ, Cómarya mę pęhtuõ lõhõ pę hõ.

5 Kayá dó a ohtwõprę phũ nęklõpházye a tětthézũ mũmyá tahenuõ, a tanę shuõshuõ prę tětthézũthélõ dó a mũmyá tahe prę. Manárõ kayá dó a ohtwõprę phũ Thé Sãsę Byacé zũklyázũklõ lũ tahenuõ, a tanę shuõshuõprę phũ Thé Sãsę Byacé a tětthézũ nuõtahe prę. 6 Kayá dó a tanę shuõshuõprę nęklõpházye a tětthézũthélõ mũmyá tahenuõ, a ohtwõprę tõnũkuõ pã ná Cómarya tacųprę to hõ. Manárõ kayá dó Thé Sãsę Byacé põnĩ lũ tętanę tahenuõ, a ki nĩbẹ tępõtępę yętõhtũ pã, htuõto a ki otõkuõ ná Cómarya tacųprę pã. 7 Mętěhërõ, kayá dó a tanę shuõshuõprę nęklõpházye a tětthézũ mũmyáricyá tahenuõ, a htwõhtya prę dó a thęhte Cómarya. Mętěhërõ a cųę nõkuõ Cómarya a tětthýtètthya takhyá- to. A cų- ma a cųę bękuõ nyá toto. 8 Kayá dó a nõpõ anę ná pházye a tětthézũthélõ mũmyá tahenuõ, a męthękrũ bękuõ Cómarya takhyá- to.

9 Manárõ, thĩrõ, pházye a tětthézũthélõ mũmyá põnũkuõ thĩ to. Cómarya a Thé Sãsę ki ohtwõprę dó thĩkũ hęrõ, a Thé Sãsę Byacé yęnuõ ki põnĩ thĩ pã. Űpępę- bẹbẹ, dó a nĩbẹ kuõ Krĩstu a Thé Sãsę to tahenuõ a htwõ Krĩstu atę mąto. 10 Manárõ Krĩstu ki ohtwõprę dó thĩkũ hęrõ, thĩ zõ dó a o dó thĩkũ tahenuõ a ki htwõprę tacųprę pã, mętěhërõ Cómarya dyacõdyate htuõhõ thĩ hõ. Dõ thĩ tětthũ akhu-akhyęrõ thĩ nęklõ yęnuõ, a ki thýękyá pã tadũrõ thĩ ki htwõprę tacųprę pã. 11 Cómarya dó a męhtwõprę kąkhyę Jesũ Krĩstu dó tětthýę yętõprę a Thé Sãsę Byacé ki ohtwõprę dó thĩkũ hęrõ, thĩ nęklõyę a ki thýę có pã bẹbẹ, dó Thé Sãsę Byacé ohtwõprę dó thĩkũ akhu-akhyę, Cómarya ki dyękuõ thĩ thęhtwõprę pã.

12 Męphũnuõrõ khõbõthyó thĩ-, tępę lyabẹ pę dó pę ki ohtwõprę phũ Cómarya a Thé Sãsę hé pę nuõ. Pę tõbẹ ohtwõprę nĩ pã phũ thwihtyępházye a tětthézũthélõ mũmyá nuõtohõ. 13 Mętěhërõ, ki thĩ ohtwõprę phũ thĩ pházye a tětthézũthélõ mũmyá hėnuõ, thĩ ki thýękyá pã. Manárõ dó Cómarya a Thé Sãsę męcwõ hõ thĩ rò thĩ ki męthýękyá nęklõpházye a tětthézũthélõ mũmyáricyá yętahe hėnuõma, thĩ ki htwõprę pã. 14 Mętěhërõ, kayá dó a ohtwõprę phũ Cómarya a Thé Sãsę zũklyázũklõ lũ tahe nuõma mąhõ Cómarya a phũmõphũkhũ tahe hõ. 15 Mętěhërõ Thé Sãsę Byacé dó Cómarya dyę thĩ yęnuõ, a nõtaruõ thĩ, a nõthėisę khyęthýá thĩ phũ cųnuõ mąto. Mątõkhõnuõ, Thé Sãsę Byacé męhtwõhtya pęhtuõhõ thĩ ná thĩ htwõhõ Cómarya a phũmõphũkhũ akhu-akhyę, a dya hõ thĩ phũ a phũmõphũkhũ tahenuõ hõ. Dõ Thé Sãsę Byacé akhu-akhyęrõ, pę é Cómarya, “Abba, Phẹ” phũ thĩphẹ sinę tõprę nuõma anĩ hõ. 16 Thé Sãsę Byacé nĩdũ a khyáluõ, hėsoluõ rõtõ pękuõpõ ná pę thęplõ yę ná pę ma Cómarya a phũmõphũkhũ tahe, phũnuõhõ. 17 Khõnyáyę pę ki htwõ mąhõ aphúalyę rò a ki dyę pę a tępõri ucętazę dó a dya odwõ pę pę nuõtahe pã. A ki dyę tępõri dó aphúalyę tahe tõ nĩbẹ nuõtahe pã. Htuõto ucętazę dó a klõma tacųprę yę pę ki nĩbẹ přõkuõ ná Krĩstu pã. Ki pę khyácýękhyácũ rõtõkuõ ná Krĩstu hęrõ pę ki nĩbẹ rõtõkuõ tętaryęduhtũ ná ẹ pã.

Cómarya Ki Dyę Pę Tętaryęduhtũ

18 Vã thęgnę myáhtye ná tęcýętęcų dó pę khyábẹ khõnyákhę yęnuõ, vã ki talõmyá ná Cómarya ki męlĩmętakhę pę shyę- nopã tõtũ hęrõ, vã dya ná tętõtõ- to. 19 Lõ- Cómarya byálya thõmõvėbõ, tęphtëlyę ná kayá pwõ- tõprę yęnuõ, a thęplõ shyo oyõ myásũ nyacõ ná Cómarya ki dyęlũõhtya a phũmõphũkhũ tahe pã. 20 Lõ- Cómarya byálya tẹ yętahenuõ a bẹ pyękyá lõ pã. Èthĩ thęzũ tuõdõ tępýętękyá phũnuõ to tadũrõ Cómarya męhtwõlõ èthĩ

† 8:3 8:3 Li dó ù rã řęlõ akhãshýę mũ- nukhę tahenuõ, ù sunuõlõ põ. “Kayá dó a ohtwõpręto phũ Thé Sãsę Byacé rò a ohtwõprę phũ pházye a tětthézũthélõ mąto tahenuõ, Cómarya cirypã lũ to.”

phú atë taritaryã one nuôhó. ²¹ Manárò lõ tètèbyá yètahenuô a myásũ pãná, thyáphú a kithyékithò to nuô, Cómarya ki mëlwohtëkã èthi pã rò a ki dyé èthi tètãlá ná tètaryèduhtũ dó athyaná aphú yétahe pã.

²² Pë thègné ná lõ tètèbyá yètahenuô, a tauôtasë nídyé lõ atèsë dó athyaná prëmò phúo hósë rò a èhtò nuô pã. A tauôtasë tuõ lahyã pã có khõnyã. ²³ Lõ- tètbyálya yétahe tauôtasë túdũ máto, pë lõ- pliyé bebè, pë tauôtasë tõtũ lõ dúpré. Pë dó a nĩbè Thè Sãsë Byacé máhó Cómarya dyékra shyèzũ dó aréłó yètahenuô bebè, pë tauôtasë kuôdũ dó thèplókũkũ. Pë opõmyásũ tauôtasë kuôdũhó Cómarya ná shyé- a ki hyã ihó pë ná aphú pã tónyë, ná shyé- a ki hyãdyéhó pë nêkłó athë pã yènuôhó. ²⁴ Cáhtya bí Cómarya mëlwohtëkã pë nuô, pë myásũ dó a ki mepë pë yétahe pã. Manárò kayã tõtprèpë ki nĩbè htuôhó tẽ dó a myásũ yènuô, a lo opõmyásũ pã ná to hó. Û opõmyásũ tẽ dó ù nĩbè htuôhõnuô a o tõtprè- to. ²⁵ Manárò pë ki myásũ tẽ dó pë nĩbèhí è to tahenuô, pë thèplõhtũ opõmyásũ prè.

²⁶ Phúnuôhó, bí pë hęcèrecé akhènuô, Cómarya a Thè Sãsë hyã męcwó pë. Pë tó kwícóbè Cómarya itènuô pë thègnéto tadúro Thè Sãsë Byacé ané nídũ kwípé pèkhálé. Bí a kwípé pègné akhènuô, ngó dó pë hé hteluô cyáto tahenuô a tauô htyaluô pë pë dó Cómarya o. ²⁷ Htuôro Cómarya dó a pũ htúcemyã pë thèpló a tètãnë yètõtprènuô, a thègné tãtë tẽ dó Thè Sãsë Byacé thézũ kwípé pègné yènuôtahe, mètèhéro Thè Sãsë Byacé kwípé Cómarya akayã sãsë tahe agnè phú Cómarya a tètèzũo nuôpré.

²⁸ Kayã dó a mọ Cómarya, rò Cómarya é lũ ná a tètaze myásũ one agnè tahenuô, tèmèhtwõhtya ané ná èthi phútètè- bebènuô, Cómarya mę pë tètãyã dó èthi agnèpré nuôma, pë thègné prè. ²⁹ Mètèhéro, kayã dó a kírë zũe Cómarya tahenuô a thègné one rędũhó. Htuôto a belyã-one níhtuôđũhó athépló mú- nukhè ná a ki nõhtwõhtya thyákuô èthi ná aphúkhũ yènuô pã. Phúnuôro aphúkhũyë htwõhtyahó phúvyãpré tõtpré dó apuõvyã èpré yétahe akłé hó. ³⁰ Htuôto, kayã dó Cómarya belyã one htuôhó athépló ná èthi mú- nukhè yètahenuô, a èhó èthi dó a ki htwõhtyahó akayã hó. Htuôro kayã dó a é nídyé yètahenuô, a dyacódyatë htuôhó èthi hó. Htuôto kayã dó a dyacódyatë htuôhó yètahenuô, a dyéhó èthi ná a tètaryèduhtũ tahe hó.

Cómarya Atëmọ

³¹ Kihéphúnuôro, lõ- tètđó vã hé pèhó thi yètahenuô, pë ki tanę phútè? Cómarya ki okuô dó pë tókyé kihéro, maũpé tõtpré ki thèkhácýãpã pë pé? ³² Cómarya yètõtprènuô, aphú ná ané nídũ có rò a théló nídyé to rò a dyélyaқыã có aphú dó pë lõ- plĩ tahe agnè có. Ki a dyétãkrã có pë ná aphúkhũ Jesũ Krĩstu có kihéro, lõ- tẽ dó a okyã dó aruô tahenuô, a ki dyé tãkrãpó pë pã máto è? ³³ Maũpé tõtpré kírë hyã dyacyã kayã dó Cómarya nwõhtya èthi yétahe atèthũ pè? Prè dó a dyacódyatë èthi ma Cómarya hó. ³⁴ Phúnuôro, maũpé kírë cirya èthi pè? Tõtprè- ma ù cirya cyãní èthi to. Mètèhéro, Jesũ Krĩstu ma prè dó a thyé dó pë tètũ agnè tõtpré, htuôto Cómarya męhtwõpré kãkhyé lũ dó tètthyé tõtpré. Rò Cómarya dyé lũ khálé dó atakhu cóhtwó tókyé. Thyáphú Cómarya ki męcwó pë nuô Jesũ nuô kwithézó pë hó pë khálé hó. ³⁵ Maũpé tõtpré htópèkyácýã Jesũ Krĩstu atëmọ pë yènuô pè? Bí pë khyábè có tètýãtèsë akhènuô bebè, tètýètèçũ akhè nuôbebè, ù męcýmęcũ pë akhènuô bebè, tètõvõkõ bebè, oryãkũ oryãthyã bebè, tètãrõthé thèisè akhènuô bebè, ù mètthyé mēmé có pë akhè nuôbebè, ù htópèkyácýã pë ná Jesũ Krĩstu atëmọ pë yènuô tõtprè- to. ³⁶ Lisásèkũ hé,

“Dó thikhuthĩkhyé rò, pë myãhtyebè ná tètthyé tónyë- mójhé có. Û tanę pë ná pèyè athyaná thímí dó ù kírë mètthyé lũ nuô,”^a a hé phúnuô.

³⁷ Lõ- tètýétahe htwõhtya tadúro Krĩstu dó a mõní pë yètõtpré akhu-akhýé, pë ki mępé lólãtaklyã lóhó tètýétahe pã. ³⁸ Tètthyé bebè, tètwtwõpré bebè, tanémókhuphu bebè, khĩnèkhĩnó bebè, tèmèhtwõhtya ané khõnyãvë tahe bebè, shyé- nopã tahe bebè, tètprõtèprya tahe bebè, vã zũe tãtë ná a htópèkyácýã pë ná Cómarya atëmọ to. ³⁹ Tè o dó mólë tahe bebè, a o dó hekhu tóbayé alë tahenuô bebè, tètbyálya dó aruô tahe bebè, dó pë

Byacê Jesũ Krĩstu mehtuõ pẽhõ tẽ dõ pẽgnẽ akhu-akhyẽ, lõ- tẽ yẽtahenuõ a htõpẽkyãcyã pẽ ná Cómarya atẽmõ to.

9

Cómarya Ná A Kayã Bẽmũ Tahe

¹ Vã ná Krĩstu yõ htwõhtya hó lũ tãcõ- tuõ hó akhu-akhyẽ, vã hebẽcõhẽbẽtẽ prẽ thĩ prẽ. Vã lahõ ná thĩ to. Thẽ Sãsẽ Byacê põnĩ thũnĩ vã thẽplõyẽ, rò vã thẽplõyẽ a hẽklõmacwõ kuõpõ ná vã hebẽ tẽyẽnuõma atõ prẽ. ² Vã thẽplẽthẽzõ kanõ- to. Asẽ vã thẽplõyẽ, a lamẽ pẽpã cõto hó. ³ Mẽtẽhẽrõ, dõ vã puõvỹã Judaphũ, mãhõ vãmyẽcõ nĩdũ, vãthwĩvãhtyẽ nĩdũ yẽtahe agnẽnuõ, Cómarya ki isõhãkyã dõ vãyẽ ma anĩ prẽ, htuõrõ Cómarya ki htõpẽkyã vã ná Krĩstu rò èthĩ ki nĩ tẽmẽlwõhtekã pã kihẽrõ a htõpẽkyã vã ma anĩ prẽ, vã thẽzũ khyãpẽ nyacõ dõ èthĩgnẽ cõ. ⁴ Èthĩ ma Israelphũ tahe. Cómarya inĩbuõnĩ hó èthĩ phũ aphũalyẽ shyẽklõ nuõhõ. Rõ a dyẽluõ pẽ hó èthĩ ná a tẽtaryẽduhtũ hò. Cómarya ema htuõhõ sẽ ná èthĩ rò a dyõtã htuõhõ èthĩ ná a tẽthyõtẽthya hò. Èthĩ nĩbẽ tẽcõbẽ aklyãaklõ dõ tẽlũtyã hõkũ rò a nĩbẽ lahyã Cómarya a tẽemaklõ tahe hó. ⁵ Èthĩ phỹẽphuõ klwĩlyã ma Hebreo aklwĩalyã dõ amwĩla du mũ- nukhẽ tahe. Bĩ Krĩstu hyãlyã opacẽ phũ prẽlu hekhuphũ akhẽnuõ, a hyã dõ èthĩ aklwĩalyã akũ. È ma Cómarya dõ a põtãritẽ lõ- plĩ tõprẽ, rò ù ki htuthẽhtyadũ è tacũprẽ talẽkrẽ ní-. Amẽn.

⁶ Kihẽphũnuõrõ, Cómarya mẽpyẽkyãhõ a tẽemaklõ yẽnuõ ná Judaphũ yẽtahe hó ẽ? A mẽpyẽkyã ná to. Mẽtẽhẽrõ lõ- Israelphũ dõ aklwĩlyã kalyã dõ Jacob a o tahenuõ, a htwõlõ Cómarya kayã mãlakõ pwõ- tõprẽ mãto. ⁷ Lõ- aklwĩalyã tã dõ Abraham a o tahenuõ bẽbẽ, a htwõ lõ Abraham aphũ pwõ- tõprẽ mãto. Mãtõkhõnuõ, Cómarya hé Abraham, “Vã ki dyanuõ tũprẽ Isaac aklwĩalyã yẽnuõ dõ nẽklwĩnỹlyã akũ pã.”⁸ A thẽzũ hé angõlasã phũtẽ hẽrõ, prẽlukayã phũo rò aklwĩlyã kalyã dõtũ dõ Abraham thwĩhtyẽ tahenuõma, Cómarya aphũalyẽ lõ pwõ- tõprẽ mãto. Kayã dõ a opacẽlyã phũ Cómarya a tẽõlyãnuõlyãkyã nuõtãhema tũ ù ki dya èthĩ phũ Abraham aklwĩalyã prẽ. ⁹ Mẽtẽhẽrõ, Cómarya ólyã nuõlyãkyã angõ, “Shyẽ- ashuõakhẽ tãtõtãbẽhõ pãnuõ, vã ki hyã khyẽthya pã rò Sara ki phũonĩdyẽ a phũprẽkhũ pã.”¹⁰

¹⁰ Tũnuõhtuõto, Rebecca phũo dĩkryẽ nĩdyẽ htuõhõ aprẽkhũ thẽnyẽ hó, rò apẽ ma tõprẽprẽ- tuõ prẽ. Apẽ ma mãhõ pẽphẽ Isaac dõ- nyẽnu nuõtõprẽ hó. ¹¹⁻¹² Bĩ aphũ dĩkryẽ yẽthẽnyẽ opacẽlyã tyahito akhẽ, htuõrõ bĩ aphũ yẽthẽnyẽ mẽ tyahĩ tẽthũ ná tẽryã hito akhẽnuõ, Cómarya hẽone rẽ amuõ, “Avyãprẽ tõprẽ beryã pẽ apuõ nuõtõprẽ atẽmẽ pã.”¹³ Thyãphũ ù ki thẽgnẽ ná Cómarya nwõhtya cũ- dũ athẽplõ phũ a tẽtaze-one htuõhõ nuõrõ, a mẽhõ phũ a tẽtaze-one yẽnuõ hó. Dõ kayã tõprẽprẽ mehtuõhõ tẽtõcõcõ akhu-akhyẽrõ a nwõhtya lũ mãto. Mãtõkhõnuõ, a o dõ Cómarya a khadãkũ rò a nwõhtya nĩdyẽ lũ prẽ. ¹³ Lisãsẽkũ hé, “Vã mõ nĩdyẽ Jacob, vã thẽhtekyã Esau,”¹⁴ a hẽphũnuõ.

¹⁴ Ki mephũnuõrõ pẽ bẽ hé phũtẽ? Cómarya mẽ tẽ tõkuõ, acõto, pẽ ki hé phũnuõ ẽ? Pẽ hé phũnuõ ma atõ to. ¹⁵ Mẽtẽhẽrõ, tõphuõkhẽ a hé Mosẽ, “Vã ki thẽzõnĩ kayã tõprẽprẽ dõ cũ- dũ vã thẽplõ lẽthẽzõnĩ lũ nuõtõprẽ pã. Vã ki mẽcwõkrã kayã tõprẽprẽ dõ cũ- dũ vã thẽplõ thẽzũ mẽcwõ nuõtõprẽ pã.”¹⁶

¹⁶ Phũnuõrõ pẽ lẽthẽlẽhtya nĩdyẽ pẽ prẽlukayã a tẽthẽzũ, mãtorõ, atẽ yácũ-yãre tahe nuõma anĩ to. Tẽlõ- plĩ dõ pẽ lẽthẽlẽ htyanĩ nuõma tũprẽ Cómarya a tẽthẽzõ prẽ. ¹⁷ Mẽtẽhẽrõ lisãsẽkũ hẽdũ Khwĩ Phãrao, “Thyãphũ vã ki dyẽluõ nĩ dõtũ vã taryẽpõpõryã tahe ná nẽ, htuõto thyãphũ vãmwĩ ki luõhtyẽluõkẽ lõ dõ hekhũsĩba yẽnuõrõ, vã nõhtyahtwõ nẽ ná khwĩ prẽ,”¹⁸ a hé lũ phũnuõ. ¹⁸ Mephũnuõrõ Cómarya thẽzõnĩ ù cũ- dũ a thẽzõ nuõ, a mẽ khuklõpõryẽ kayã dõ cũ- dũ a thẽzũ mẽpõryẽnĩ ù nuõtahe prẽ.

Cómarya A Tẽthẽplõdu Ná A Tẽthẽzõ

¹⁹ Taryãma dõ thĩklẽnuõ, a ki sudyã vã, “Ki mephũnuõrõ mamẽtẽrõ a cuõ dyatadũpã pẽ tẽthũ mẽtẽ? Ûpẽ tõprẽ ki mẽtãtũ bẽ lũ thẽzũmẽtẽ yẽnuõ pẽ?” ²⁰ Manãrõ vã ki hé nẽ, nẽ

✱ 9:7 9:7 Hekhuhtwõlũ 21:12 ✱ 9:9 9:9 Hekhuhtwõlũ 18:10,14 ✱ 9:11-12 9:11-12 Li Htekã 25:23 ✱ 9:13 9:13 Malaki 1:2-3 ✱ 9:15 9:15 Li Htekã 33:19 ✱ 9:17 9:17 Li Htekã 9:16

ma prëlu kayã prë. Nê lohé pacyé kaxhyêsû Cómarya phúnuôto. Pôhe tômënuô, ki a hé kaxhyêsû prëbyálú yétôprë, “Nê cuôbyá và phúyê mëtê?”* A hé kaxhyêsû phúyê nuôma aní to. ²¹ Paá tóbê yënuô, a o dô prëbyápôhe yétôprë a takhukú prë, a ki byápô cû- dù phú a thézú byánuô ma aní prë. Paá tóbê akúnuô, a ki byápô dô ù nôe khókhyedú è bípwebîla akhê nuôbèbè, matorò a ki byápô dô ù ki nôe è mòhémôlî agnê nuôbèbè, a byá cû- dù athéplô thézú byá nuôma aní prë.

²² Cómarya thézú mę cû- dù athéplô nuô, aní pwô- tôphuô có. A thézú dyéluô pë ù ná a têtéplôdu htuôrò a thézú nôthégnê kuôú ná a tępřotępřya tahe. Manáro kayã dô a bè khyábê lû têtéplôdu pã, rò a bè tuôdô tępřytëkyã pã tahe agnënuô, a dyéluô taple khópé êthi ná a tëkhyáthédô, a tëkhyáthéplôhtú tahe. ²³ Thyáphú Cómarya ki dyéluônî pë kayã dô a thézú nîdyé lû nuôtahe ná a mę tępřotępřya pë có êthi bá- tënuô rò, a khyáthéplôhtú pë nyacó êthi có. A nwôthya one rë hõ êthi hórò a ki dyé pë êthi ná a taryédúhtú yënuô pã. ²⁴ Pë ma kayã dô Cómarya è có pë tahe hó. A é tú Judaphú tahe aklënuô mato, dô Judaphú mato tahe aklënuôma, a é nî tōkuô dūdú. ²⁵ Phú Cómarya nõhé prëpřo Hosea, “Dô nuôkhê êthi ma a htwô vākayã mato, manáro và ki é êthi, ‘vākayã’ pã, htuôto, dô nuôkhê rò êthi ma kayã dô và mō nîdyé è tahe mato manáro khõnyáyë và ki é êthi, ‘Kayã dô và mōnî è tahe’ pã.”*

²⁶ “Khälé dô và héhtuôhó thî mú- nukhê, ‘Thî ma vākayã mato’ nuôtôpho nuô, khõnyáro và ki é êthi ná ‘Cómarya dô a htwôprë tôprë a phúmôphúkú tahe’ hõ,”* prëpřo Hosea hé phúnuô.

²⁷ Prëpřo Isaiiah hé Israelphú tahe ari-akyã, “Israelphú tahenuô, a oé thyácóná lôtamá dô htyëdutavã ahtú nuô có manáro Cómarya ki męlwóhtekã patíprë êthi pã. ²⁸ Mëtêhéro, Cómarya ki cirya tadú pryãkyã hekhuyê pã.”*

²⁹ Phú Prëpřo Isaiiah héone htuôhó, “Byacé dô a cyátë lõ- plî yétôprë ki thêlônîdyé pëklwípëlyã tahe to hénuôma, pë ki htwôhtya thyákuô phú a cirya plúkyã vî Sodom ná vî Gomorra nuô prë.”*

Israelphú Ná Têthëkrîmîla

³⁰ Ki męphúnuôrò, pë ki hé phútê? Judaphú mato tahenuô, a myápü kuôú klyá dô Cómarya dyacódyatë ù yënuôtôbò to tadúro êthi nîbê hó. Dô êthi tējzútënyã akhu-akhyerò Cómarya dyacódyatë hó êthi hó. ³¹ Manáro Judaphú yëtahenuô, thyáphú a ki nîbê Cómarya a tējdyacódyatë êthi agnënuôrò, êthi yácú lûkrwômę lahyã tětthytëthya tahe tadúro a nîbê cyã takhyã- to. ³² A cuô nîbê tuô to mëtêhéro êthi yácú myápü tětçotëtë nuô, a thêlëhtyanî kuô lahyã tējzú to. Mátôkhónuô, êthi thêlëhtyanî lahyã tëryã dô êthi mę nuôtahe aļ prë. Êthi sítakluôbê “Lô lësitakluô tômë.” ³³ Phú lisásëkú hé Messia ari-akyã, “Myámô lahyã, và dya-o lõ tômë dô vî Zion akú pã, rò ù ki sítakluô è pã, rò a ki męlakhú ù pã.

Manáro kayã dô a zÿë lû tahenuô, a tuô dô têtéplôpyé akhälé takhyã- to.”*

10

¹ Vã puôvyã thî-, thyáphú Cómarya ki męlwóhtekã pë Israelphú tahenuôrò, và thêplôshyo nyacó rò và kwícóbë pë nyacó dô êthi agnê có. ² Vã thëgnê tătë lõ êthi ari-akyã akhu-akhyë, và ki hësoluô pë thî ná êthi ari-akyã hénuôma aní prë. Êthi thêplôshyo myápü lûkrwô mëtô nyacó Cómarya thêplô tadúro bèò lûkrwô mę phútënuô êthi thëgnê lahyã to. ³ Cómarya dyacódyatë ù aklyáaklô nuô êthi thëgnëplô to. Mátôkhónuô, êthi myápü męhtya nîdyédú lahyã ná êthiklyãêthiklô prë. Phúnuôrò Cómarya dyacódyatë ù aklyáaklô yënuô êthi thêplôthézú krwômę kuôú taki- to. ⁴ Thyáphú Cómarya ki dyacódyatë lõ kayã dô a zÿë Kristu nuôtahe agnënuôrò, Krístu męhtuôkyã plúlohó tětthytëthya a tëtaze-one tahe hó.

* 9:20 9:20 Isaiia 29:16, 45:9 * 9:25 9:25 Hosea 2:23 * 9:26 9:26 Hosea 1:10 * 9:28 9:28 Isaiia 10:22-23

* 9:29 9:29 Isaiia 1:9 * 9:29 9:29 Vîkúpú tahe mę tēmümyáricyã akhu-akhyë Cómarya mępyëkyã lõ có nyëvî có.

* 9:33 9:33 Isaiia 8:14, 28:16

Təmɛlwohtëkə Yənuoma Kayä Pwõ- Tôprə Agnë

⁵ Mosë rä pë kayä dö a lükřwõ mebě tět̕hyótět̕hya rò a htwõt̕hya kayäcókayätë dö Cómarya anyëhyä tahe ari-akyä, rò a rä rò a hé, “Kayä dö a krwölũmë löbä lölö-tět̕hyótět̕hya yětahenuo, a ki htwõprë tacũprë pä,”*⁵ a rä rò a hé phũnuo. ⁶ Manáro kayä dö Cómarya dyacodyatë è ná a tèt̕t̕t̕enyä khukhyë tahenuo, a töbë sudyänĩ, “Úpë kírë ht̕ya (Èt̕ä Krĩstu) dö mókhupë?”* phũnuoto. ⁷ Htuoto a bè sudyänĩ, “Úpë kírë hit̕ä dö Luõkénédo (Rò mehtwõprë kakhÿë Krĩstu dö tět̕hyë) pë?”* phũnuoto. ⁸ Manáro, Cómarya dyacodyatë ù aklyáaklö nuoma a hé phútë? Rò a hé, “Cómarya alãngõ ophũ tatõ có ná në có. A o prë bí në khãuphãlõnuo prë, a o prë bí në thëplõkũ nuõprë.”* Nuoma mãhõ tèt̕t̕ a tět̕hëkrũmila dö pë dõnyä pë thiyë nuõhõ. ⁹ Ki në õlyä ná nëkhãu rò në ki hé ná Jesũ ma Byacë tôprë rò në ki zũë dö në thëplõkũ ná Cómarya mehtwõprë kakhÿë Jesũ dö tět̕hyë kihenuo, në ki nĩbë tēsiplëkã pä. ¹⁰ Mëtëhëro, kayä dö a zũë dö a thëplõkũ tahenuo, Cómarya ki dyacodyatë lũ. Htuõrõ kayä dö a õlyä ná akhãu tahenuo, a nĩbëhõ tēsiplëkã hõ. ¹¹ Lisäsëkũ hé Jesũ ari-akyä, “Úpë bèbë, dö a zũenyãe lũ tahenuo, a ki tuõdõ tē lēt̕hëplõpyë akhãlë nuõ a o takhyä- to.”* ¹² Mëtëhëro Judaphũ ná Judaphũ mãto tahenuo a lëkhõlëkhye lũnuo, a o ná tõcõ- to. Lõ- prë zũët̕t̕phũ yētahe nuoma a Byacë orõlũ tôprë- tuõ prë. Kayä dö a kwĩht̕ya lũ tēmëcwõ tahenuo, a sõri tãpõt̕ãpë pë có èthĩ có. ¹³ Mëtëhëro, phũ lisäsë hé, “Úpëpë- bèbë dö a kwĩht̕ya tēmëcwõ dö Byacë a o tahenuo, Byacë Cómarya ki mëlwohtëkã lũ pä.”*

¹⁴ Ki mephũnuõrõ, èthĩ tèt̕t̕ ki oto hëro a cuõ kwĩht̕yacyä tēmëcwõ dö Byacë Jesũ a o phútë? Ki èthĩ nĩhuõnõ to hëro a cuõ zũëcyä Byacë Jesũ phútë? Prëdõnyãdyaso pë èthĩ ki oto hëro èthĩ cuõnĩhuõcyä phútë? ¹⁵ Ú ki plwõhyã prëdõnyã dyaso pë èthĩ to hëro èthĩ cuõ dõnyã hëscopyä pë ù phútë? Lisäsëkũ hé, “Kayä dö a phyëhyä pë tět̕hëkrũmila tahe akhãduõ nuõ atwõ nyacõ.”*

¹⁶ Manáro Israelphũ tahenuo a phyësũlõ tět̕hëkrũmila pwõ- tôprë to. Mëtëhëro, Prëprõ Isaiã hé, “Kõ- Byacë, mãpë kírë zũëkuõ pë t̕rit̕kyä yënuo pë?”* ¹⁷ Mephũnuõrõ, tèt̕t̕ ma a o dö t̕nĩhuõ t̕rit̕kyä alõ hyã prë. Dõ ù dõnyãhëso pë Krĩstu ari-akyä akhu-akhyëro, ù nĩhuõnõ kuõ t̕rit̕kyä prë. ¹⁸ Manáro vã ki sudyä, “Ma èthĩ nĩhuõnõ kuõ nyãto è?” Vã ki hé, èthĩ nĩhuõnõ vã. Lisäsëkũ hé, “Èthĩ ngõpra cuõ lõhõ dö hekhusĩbalõ hõ. Èthĩ alãngõ yënuo a cuõtuõ lõhõ dö hekhu tadũ hõ.”*

¹⁹ Vã ki sudyä khyëthyä, Israelphũ tahe ma a thëgnëplõkuõ nyã ù to è? Kayä dö a hësũ r̕lõ ù nuoma Mosë hõ rò a hé phúyë,

“Myëcõruõ dö thĩ tanëdu kuõ lũ to tahenuo, vã ki sõri èthĩ rò nõthëkhwëkuõ ná thĩ pä. Vã ki sõri myëcõruõphũ dö a thëgnëplõbë kuõ vã to tahe rò vã nõthëplõdu ná thĩ pä.”*

²⁰ Dõkhyë rò Prëprõ Isaiã hékhũhãhã lõpõ có rò a hé,

“Judaphũ mãto dö a yácũ myápũkuõ vã to tahenuo, a myãht̕yehõ vã hõ, rò vã oluõht̕ya pë Judaphũ mãto tahe dö a pũ sudyãkuõ vã to tahe hõ.”*

²¹ Manáro, Prëprõ Isaiã rãnĩ Israelphũ tahe ari-akyä rò a hé,

“Vã o taritaryä opõmyãsũsũ vãkayã ki kakhÿëtõ khyëthyä dö vão tõnyë- mõhé có, manáro èthĩ nĩdã lahyã vãngõ to, a khuklõpryë lahyã prë.”*

11

Cómarya Thëzõnĩ Israelphũ Tahe

¹ Phũnuõrõ vã ki sudyä lahyã thĩ, ma Cómarya vĩkyä kyä hõ a myëcõphũ nĩdũ yë hõ è? A vĩkyä ná èthĩ taki- to. Tanemyã lahyã myã vãyë, vã ma- Israelphũ tôprëprë kõkõ. Vã ma Abraham aklwĩalyä, Benjamino aklwĩ kalyã prë. ² Cómarya vĩkyä ná akayã dö a nwõht̕ya htuõhõ èthĩ dö kalũkhë nuõtahe to. Lisäsë hé Prëprõ Elia ari-akyä nuoma thĩ

* **10:5** 10:5 Li Cõbucõbë 18:5 * **10:6** 10:6 Li Dõnyã 30:12 * **10:7** 10:7 Li Dõnyã 30:13 * **10:8** 10:8 Li Dõnyã 30:14 * **10:11** 10:11 Isaiã 28:16 * **10:13** 10:13 Joel 2:32 * **10:15** 10:15 Isaiã 52:7 * **10:16** 10:16 Isaiã 53:1 * **10:18** 10:18 Li Htuõhëtyä 19:4 * **10:19** 10:19 Li Dõnyã 32:21 * **10:20** 10:20 Isaiã 65:1 * **10:21** 10:21 Isaiã 65:2

thégně nyã to ě? A tauõtasěhtya Cómarya ná amyěcô Israelphú tahe ari-akya rò a hé,
 3 “Kó~ Byacě~, ethi męthyěkyã hó pręprę dó nę nõhyã ethi nuõtahe hó. Ethi dòpruõ tãlõ
 hó tělútyárę tahe hó. A okyã prętú vã tóprę~ tuõ prę, tadúró ù pũmęthyěpã vãvã.”[✱] 4 Rò
 Cómarya hěsú kãkhyě lú phútę? Cómarya hěsú lú, “Nę okyã túdú tóprę mãto, vã dya-okyã
 kuõpã kayã thuõthyótóri. Pręzọ dó ù é ná Baal yěnuõ, ethi yětahe dãngũ cõběhtya kuõũ
 to.”[✱] 5 Khõnyãy bẹbẹ a thyã phúnuõhó, Cómarya nwóhtya hó pẹ ná abwídu-ataryěhtũ
 yětahenuõ, a okyãpã taki. 6 Ki Cómarya męlwóhtekã ethi ná tẹbwítętaryě kihérò, angólasã
 ma dó ethi mę tẹryã akhu-akhyě nuõmãto. Dó ethi męryátę khukhyě kihérò Cómarya
 abwítaryě nuõ, a mã pã tẹdyékrã shyězũ mãpãto hó.

7 Phúnuõrò, angólasã ma mãhó tẹ dó Israelphú myápũ nıdyě yěnuõ, a myãhtye nıdyě
 to. Túprę kayã dó Cómarya nwóhtya ethi yětahe myãhtye lahyã prę. Lõ~ a okyã nuõtahe
 ma Cómarya nõ khuklópřyě lõ nyãhó ethi nuõtahe hó. 8 Phú lisăsěkũ héone,
 “Cómarya mękhímętapãkyã ethi thęplõ. Ethi myãkuõ lahyã manárò a myãhtye thęgně
 kuõ lahyã ù to. A nıhuõkuõ lahyã ù manárò a thęgněplõ kuõ lahyã ù to. Judaphú
 tahe nuõma a thyã lahyã ná nuõ tuõkhõnyãcõ.”[✱]

9 Htuõrò Davi hé,

“Ethi mę pwě rò a takruõę takruõõ nıdyě lahyã sẹe tahenuõ, a ki htwóhtya nıdyě khyěthyã
 dũ ethi dádõ pã ní~. Htuõrò a ki htwóhtyadũ ethi lęsitakluõ lakhú pã ní~. Ethi tókò
 nıbẹ lyẹ kãkhyěsũ khyěthyã bã~ těnuõ, plı nıdyédũ ethi ní~.

10 Thyáphú ethi ki myãhtyekuõ pã tã ù tẹmãtęcõ tãmęnuõ, męlěkyã ethi męthęplõ nuõ
 ní~. Nõkhyãbẹ nyãtakúccõ ethi ná tẹpyátęsẹ tacúprę yěnuõ ní~.”[✱]

11 Phúnuõrò vã ki sudyã, bí Judaphú tahe sítakluõ lakhú akhěnuõ, apyěakya læ có ě?
 Apyěakya læto. Ethi yõ mędũgně tẹthũ rò, Cómarya męlwóhtekã ke Judaphú mãto tahe,
 rò a mę thękhwékuõ Israelphú tahe ná ethi prę. 12 Dó ethi mę tẹthúttęora akhu-akhyě,
 Cómarya sõri ényacó hó kayã o dó hekhu yětõba hó. Dó ethi thukyã Cómarya a tẹmyádu
 ethi akhu-akhyě, Judaphú mãto tahe nıbẹ lõbãkyã hó Cómarya a tẹmyáduñı ethi hó.
 Phúnuõrò shyé~ lõ~ Judaphú dó Cómarya nwóhtya ethi nuõtahe ki zũekã lõhõ Krıstu akhě
 pãnuõ, Cómarya ki sõrisõbũ lõ có ù bã~ tẹ pãnuõ, tanęmyã lahyã mõ.

Tẹmęlwóhtekã Dó Judaphú Mãto Tahe Agně

13 Khõnyãy, vã hẹbẹ ná thı Judaphú mãto tahe. Cómarya nõ vã phú Prędõnyãphú tóprę
 dó Judaphú mãto tahe agně akhu-akhyě, tẹmę dó Cómarya dyě vã yě vã tanędu nıdyě
 nyacó è. 14 Phú Cómarya męryã htuõpřéhõ thı Judaphú mãto tahe agněnuõ, vã myãsũ ná
 thyáphú vã ki mę thękhwé nıpẹ kuõdũ vãkhõ Judaphú nıdũ tahe agně, htuõto thyáphú
 vã ki ilokanı kuõ ethi tahehe ná a ki nıbẹ kuõ tẹmęlwóhtekã agněnuõrò, vã tanędu
 nıdyě nyacó tẹmę dó Cómarya dyě vã yěnuõ có. 15 Cómarya vikyã ethi akhu-akhyě, lõ~
 kayã hekhuphú dó aruõ tahenuõ a htwóhtya tapleke hó lú khõbõthyó hó. Kihéphúnuõ rò
 shyé~ Cómarya émõsũ khyěthyã hó Judaphú yětahe akhěpãnuõ a ki thyánã maitě pãnuõ
 tanęmyãmõ lahyã. A ki thyácónã kayãthyě htuõrò a htwõprę kãkhyě khyěthyã nuõ có
 pã. 16 Judaphú ma athyanã ù nıo khõmũ huõmũ tóbũnuõ. Dó huõmũ yětõbũ aklěnuõ,
 huõmũplõ arělõ tóplõ dó ù lũhtya ná Cómarya yě ki a sãsě hėnuõ, a ki sãsě lõhõ tóbũhõ.
 Judaphú tahenuõ a thyãkuõ põdũ ná thõmũ tõthõ nuõnuõhõ. Thõrwıyě a ki sãsě hėrò
 amõaphyã tahenuõ a sãsě kuõ lõ nyã dú hó.

17 Judaphú yětahe nuõma athyanã ù cuõ zókěkyã olıvaphyã dó ù isódyã lũ dó tarékũ
 yětahe aphyã rò ù cuõ zókěkã kuõke olıvaphyã dó a dyánıdũ anę dó mıkłě nuõtahe aphyã
 rò ù kã pluõhtũ ícũlũ. Thı Judaphú mãto tahe nuõma athyanã olıvamõ dó a dyã dó mıkłě
 yětahe nuõhõ. Khõnyãy thı nıbẹ kuõhõ tẹsõri dó Cómarya sõrikyã Judaphú phyěphuõ
 dó nuõkhě tahe hó. Thı nıbẹ thyánã thõphyã yětahe cwıõ nıhěñıre kuõ thõcyãhtyě dó a o
 dó arwıkũ rò a hyã yětahe nuõhõ. 18 Manárò thı dó a mãdũ Judaphú mãto yětahenuõ, thı
 tõbẹ hẹbẹ htyamõhtyapho rò hętakhwótakę nı Judaphú dó a mãdũ thõphyã dó ù zókěkya

✱ 11:3 11:3 Khwı arělõ tõba 19:10,14

✱ 11:4 11:4 Khwı arělõ tõba 19:18

✱ 11:8 11:8 Li Dõnyã 29:4, Isaia 29:10

✱ 11:10 11:10 Li Htuthěhtya 69:22-23

è yènuòtahe to. Thĩ ki tanę htyalõ nĩdyé thĩnẹ hẹrò, thẹnẹhtyabè lahyá, thĩ dyéhědyére nĩ thòrwĩ mato. Thòrwĩ dyéhědyére nĩ thĩ prẹ. ¹⁹ Thĩ ki hé, “Thyáphú Cómarya ki pluòhtũ ícũ nĩ vǎnuò, a zókẹkyá thòphyá yẹtahe prẹ.” ²⁰ Thĩ hé yènuòma a mǎhó. Manáro dǎ èthĩ zĩe Krĩstu to akhu-akhyé, Cómarya zókẹkyá thòphyá dǎ a mǎ Judaphú yènuò prẹ. Dǎ thĩ tẹzũtẹnyá akhu-akhyẹrò, Cómarya pluòhtũ ícũ thĩ ná thòmọ yènuò prẹ. Phúnuòrò tanędu nĩdyé tǎ lahyá thĩnẹ tǎmẹ. ²¹ Cómarya ki thẹlò nĩdyé a thòphyǎlye dǎ a mǎ Judaphú thĩ yẹtahe to kihẹrò thĩ ma~ a thẹlò nĩdyé toto.

²² Phúnuòrò tanę tǎtẹ lahyá. Cómarya nuò, tǔkyéma a thẹzòni akayá, tǔkyé nuò a ci sǔsǔ nĩdyé akayá. A cisò nĩdyé akayá Judaphú dǎ a cuò taphǎkyá lǔ tahenuò tadúro a thẹzò nĩdyé thĩ dǎ a mǎ Judaphú mato yẹtahe. Manáro thĩ tǔ dyaduzũnyá plehyá lahyá a tẹthẹzò nĩdyé thĩ yènuò. Kimátoma a ki pǎtũkyá kuò thĩ pǎ. ²³ Judaphú ki tari kǎkhyětò khyěthyá Cómarya, rò èthĩ ki zĩe khyěthyá lǔ henuò, a ki pluòhtũ ícũ kǎkhyé khyěthyá èthĩ ná thòmọ yènuò pǎ, mẹtẹhẹrò Cómarya ki pluòhtũ ícũ kǎkhyé khyěthyá phúnuò ma a mẹ cyáprẹ. ²⁴ Thĩ Judaphú mato tahenuò athyaná olivaphyá dǎ a dyádũ anẹ dǎ mĩklě nuòtahe hó, rò ù cuò ikẹkẹ pluòhtũ ícũ lǔ ná olivamọ dǎ ù isódyá è nuòtahe prẹ. A bẹ mẹtwtò khódũ thĩ ná alẹklò mędyáni yènuòtahe. Phúnuòrò Cómarya ki męicũ kǎkhyé thòphyá dǎ a pǎkyá dǎ tarékũ nuòtahe henuòma azũklò pǎ có ná a mẹtwtò thĩ yènuò có.

Cómarya Ki Męlwóhtekǎ Kuò Judaphú Tahe

²⁵ Puǎvyá thĩ~, thyáphú thĩ ki phyé htyalóhtyamó tǎ thĩnẹ tǎmẹ nuò, khǔnyáyě vǎ thẹzũ nõthégně tǎtẹ thĩ ná tẹmǎtẹtẹcò acóazǎ dǎ ù thẹgněplònrò lǔ to yènuòtòcò, mẹtẹhẹrò, Cómarya nõ khuklòpryẹ Judaphú tahe. Manáro a khuklòpryẹ nyẹtadũ tuǒprẹ bí Cómarya nwóhtya onehó Judaphú mato dǎ a zĩe Krĩstu tahe akayá bǎprẹ hó pǎ bínuò prẹ. ²⁶ Htuòpǎrò, lǔ~ Israelphú nuòtahe ki nĩbè lǔ tẹmęlwóhtekǎ pǎ. A ki htwóhtya phú Prẹprò Isaiah rǎone nuò pǎ. Rò a hé, “Prẹ męlwóhtekǎ Cómarya akayá yětòprẹnuò a ki o dǎ vĩ Zion rò a hyá pǎ. A ki phyé taphǎkyá lǔlǔ~ Jacob aklwialyá yẹtahe a tẹmũmyáricyá nuòtahe pǎ.

²⁷ Bí vǎ phyé taphǎkyá htuòlǔhó èthĩ tẹthũ yẹtahe akhẹpǎnuò, vǎ mẹ lǔbǎhtya hó vǎ tẹlǔlyá ná èthĩ dǎ nuòkhě nuòtòmũ hó.”*

²⁸ Judaphú tahe yǔ phyészũkuò tẹthẹkrũmĩla yě to akhu-akhyé, èthĩ htwóhtyakyá prẹ dǎ a thẹhte Cómarya tahe hó. Manáro thĩgně kuòke rò Cómarya dyékrǎ hó thĩ shyézũ akhu-akhyé a nĩbwĩntaryé dǎ thĩ Judaphú mato tahe agně hó. Ki myáke dǎ Judaphú tǔkyé hẹrò Cómarya yǔ nwóhtya htuòhó èthĩ ná akayá hó akhu-akhyé, a mọ nĩdyé èthĩ, mẹtẹhẹrò a ólyá one htuòhó angó ná èthĩ phyẹphuòdu mú~ nukhě tahe hó. ²⁹ Mẹtẹhẹrò Cómarya dyétǎkrǎ htuòhó shyézũ yènuò ná kayá dǎ a nwóhtya hó lǔ yẹtahenuò, a hébè taklyé kǎkhyé pǎ angó taki~ to hó. ³⁰ A thyáhó ná thĩ dǎ nuòkhě hó nuò, dǎ nuòkhě ma thĩ cűe nĩdǎ kuò Cómarya alǎangó to tadúro khǔnyáyě dǎ Judaphú tahe cűe nĩdǎ kuò Cómarya angó to akhu-akhyé Cómarya thẹzòni hó thĩ Judaphú mato yẹtahe hó. ³¹ Phúnuòhó, khǔnyáyě Judaphú tahe nĩdǎ pǎ Cómarya angó to. Rò Cómarya yǔ thẹzòni thĩ akhu-akhyé, tǔnyényé pǎnuò Judaphú tahe ki nĩbẹkuò Cómarya a tẹthẹzò pǎ. ³² Mẹtẹhẹrò thyáphú Cómarya ki thẹzòni lǔ pwò~ tǔprẹ nuòrò, a dǔnuò othyá lǔlǔ ù pwò~ tǔprẹ dǎ tẹnĩdǎ ngọ to apòkũ yènuò hó.

Tẹhtuthěhtya Cómarya

³³ Cómarya a tẹthẹzò, a tẹthĩtẹphé ná a tẹthẹkhuthégně yẹtahenuò, adu-azǎ nyacó. A taritaryá mẹtẹ yẹtahenuò, ù thẹgněhtwó bẹ có tǔprẹ~ to. Aklyá tahenuò ù krwó thẹgně bẹ có tǔprẹ~ to.

³⁴ Lisásèkũ hé,

“Maũpẹ thẹgněhtwó bėnó Cómarya athẹplò pẹ? Maũpẹ tǔprẹ zũklyázũklò bėnókuò Cómarya pẹ? A onó ná tǔprẹ~ to.”*

- ³⁵ “Kayã dõ a mẽbwímẹtaryẽ nõ ẹlã hó Cómarya rò Cómarya tõ mẽbwímẹtaryẽ ҡaҡhyèsù kuòke lù nuòma a o ùpẹ?”[⊛]
- ³⁶ Mẹtèhèrò, a byálya tẹlò- plí, a myákhwèní tẹlò- plí ná a taryèp̄p̄p̄rya tahe, rò dõ a byálya tẹp̄w̄- tòcò akhu-akhyè ù htuthéhtyaní hó Cómarya hó. Kayã pw̄- t̄p̄r̄e ki htuthéhtyadù Cómarya acùcù ahtùhtù ní-. Amèn.

12

Dyèlya Tẹohtwõp̄r̄e Dõ Cómarya Agnẽ

¹ Phúnuòrò, puõvyã thĩ-, Cómarya a tẹthézò pẹ nuò, adu-azã talwósùlù có dõ pègnè akhu-akhyè, vã kwíthézò thĩ ná thĩ ki dyèlya thĩ nẹklò yè dõ Cómarya a o phú tẹlù dõ a htwõp̄r̄e, phú tẹlù dõ a sàsè ná phú tẹlù dõ atò lùthèplò a tẹthézù nuò ní-. Thĩ tõ còbèhtya Cómarya phùyènuòma màhò klyá dõ atòabè tòbò hó. ² Ohtwõp̄r̄e myábùkuò tá phú kayã dõ a thègnè kuòù Cómarya to nuòtahe alẹklò ohtwõp̄r̄e nuòtámé ní-. Thyáphù thĩ ki ohtwõp̄r̄e khòdù ná èthinuò rò, nõhtulya taplèthè khókyá thĩ tẹtanẹ tahenuò ná Cómarya nuò ní-. Thĩ ki mẽphúnuò túma thĩ thègnèhyábé prè tẹ dõ Cómarya thézù nõmẹ thínuò tahe prè. Túrò thĩ ki thègnèhyá tẹryá, tẹmẹmọ Cómarya athèplò, ná tẹthègnè lóbàhyã Cómarya a tẹthézù tahe pã prè.

³ Dõ Cómarya abwíataryè khukhyèrò a dyahtya vã ná vã ki htwõ Prèdònyãphù t̄p̄r̄e akhu-akhyè, vã hé l̄p̄l̄i thĩ pw̄- t̄p̄r̄e, tanẹdu l̄oklò tá thínẹ ná bá thĩ tòkò tanẹ n̄idyé thínènuò támé ní-. Mátòkhònuò thĩ tòbè tanẹn̄i thínẹ bá akòabè nuòp̄r̄e. Sudyã lyãmyã n̄idyé thĩ tẹz̄t̄enyã dõ Cómarya dyé thĩ nuòma adu bá- tẹnuò tanẹthyã lahyã bánuòp̄r̄e ní-. ⁴ Pènẹ ma t̄p̄r̄e cù lù prè tadúró pènẹklò akr̄ũakr̄ũ tahe nuòma a okhólù. Akr̄ũakr̄ũ tòcò ná tòcò nuò, a mẹ tẹmẹ thyalù to. ⁵ Phúnuòhò pẹ oróóe tadúró pẹ htwõhtyãhò lù nẹt̄p̄r̄e- tuò dõ Kristu akùhò. Pẹ oícùt̄o l̄hò lù pw̄- t̄p̄r̄ehò. ⁶ Pẹ ki nõe pẹ shyézù dõ Cómarya dyèbwí dyétaryè khólù t̄p̄r̄e ná t̄p̄r̄e yènuò. Cómarya ki nõhèsodònyã kayã t̄p̄r̄ep̄r̄e ná alãangò kihèrò, a tòbè hèsodònyã bá Cómarya dyé lù tẹz̄t̄enyã nuòp̄r̄e. ⁷ Ki Cómarya dyé kayã t̄p̄r̄ep̄r̄e a tẹcyátèdè dõ a nõmẹcwò lù ná ùruò kihèrò, a tòbè mẹcwò ù. A ki dyé kayã t̄p̄r̄ep̄r̄e a tẹcyátèdè dõ a ki nõithyó lù ná ù kihèrò, a tòbè ithyó ù. ⁸ Ki Cómarya dyé kayã t̄p̄r̄ep̄r̄e a tẹcyátèdè dõ a bè shyakrwò ùkhyè kihèrò a tòbè shyakrwò ù. Ki kayã t̄p̄r̄e a thèplòshyo m̄l̄um̄etyã kayã soryasòpháphù tahe ná a t̄m̄uòt̄at̄e tahe kihèrò a tòbè thèplòshyo m̄l̄um̄etyã pèdù ù. Cómarya ki dyé kayã t̄p̄r̄ep̄r̄e a tẹcyátèdè dõ a bè htwò khuklòkhuklyã hèrò a tòbè mẹ sãpr̄ésãmyã n̄idù. Kayã t̄p̄r̄ep̄r̄e ki a thézò m̄ewõn̄i ù kihèrò, a tòbè mẹ dõ tẹthèluòphòphù akù.

⁹ Mòkhámokho tá ù támé ní-. Thézòkyã tẹmũmyãricyã ní-. Díklá man̄iryã lahyã tẹryã ní-. ¹⁰ Mọ n̄idyé lù phú puõvyã tòmúuò hókũnuò ní-. Bez̄ubenyã n̄idyé lù t̄p̄r̄e ná t̄p̄r̄e ní-. ¹¹ Kr̄ũmẹ lahyã Byacè atẹmẹ ní-. Taklè lahyã támé ní-. Dã mẽhò Byacè atẹmẹ hó hènuòma dyashyo lahyã thĩ thèplò ní-. ¹² Thĩ tẹmyásù dõ Cómarya taritaryã pẹ thignè yètahenuò, thèkr̄ũthèlò lahyã ní-. Bí tẹpyátèsè hyábè thĩ akhènuò, khyáthédò lahyã, kwicòbè lahyã pw̄- phuò ní-. ¹³ Cómarya akayã tahe ki soryasòphá hèrò, m̄ewõm̄ekò p̄n̄i kuò èthĩ ní-. Myã dyèedyèòsù lahyã sipr̄ésimya ní-. É omyè op̄e lahyã èthĩ dõ thĩ hidòkù ní-.

¹⁴ Sòrisòbù dù kayã dõ a m̄eyèm̄ecù thĩ nuòtahe ní-. Kwicòbè dõ Cómarya ki s̄orin̄i èthĩ nuò ní-, isòibasù tá èthĩ támé ní-. ¹⁵ Thèkr̄ũthèlò r̄okuò ná kayã dõ a thèkr̄ũthèlò nuòtahe ní-. Thèpl̄èthézò r̄okuò ná kayã dõ a thèpl̄èthézò nuòtahe ní-. ¹⁶ Ohtwõp̄r̄e r̄olò lù dõ thèplò tòm̄- cù akù ní-. Phyéhtyalò tá lahyã thĩ thèplò támé ní-. Mátòkhònuò, bóthyòkhèkhò n̄ikuò lahyã ná kayã soryasòpháphù nuòtahe ní-. Tanẹdu n̄idyé n̄en̄è támé ní-.

¹⁷ Kayã dõ a m̄eyè nẹ nuò, m̄eyè ҡaҡhyèsù tá èthĩ támé ní-. Tẹmẹ dõ ù pw̄- t̄p̄r̄e tanẹ ná aryã tahenuò, yácù p̄m̄e lahyã tẹmẹ phúnuò tahe ní-. ¹⁸ Yácù ohtwõp̄r̄e kr̄ũklè kuò lahyã ná ù bá a cyã tadù ná n̄enuò ní-. ¹⁹ Khòbóthyó thĩ, ù ki m̄esè thĩ hèrò, m̄elyè ҡaҡhyèsù tá ù támé ní-. Nòciryadi è ná Cómarya pã, m̄etèhèrò lisàsèkù hé, “Prè dõ a

męlyęsũ kaxhyę kayă dõ a mẽ tẹmũmyă nuõtahe ma vă prę. Vă mẽlyę kaxhyęsũdũ ná vãnę pã,* Byacę hé phũnuõ. ²⁰ Mătõkhõnuõ, phũ lisăsękũ hé,

“Kayă dõ a thęhte nę tahenuõ, a ki thęvĩthęe hęrõ, tarũ dyęe ę ní-. A ki ladyă thęõhtyę hęrõ, tarũ dyęõ lũ ní, thĩ ki mephũnuõ hęma, a ki thętarę nĩdyę anę thyaná thĩ dyahtya mikwõ dõ a khuklõkhu nuõ pã.”*

²¹ Plwõ mẽpę tã tẹmũmyă ná nęnę tãmę ní-. Mępękyă tẹmũmyă yęnuõ ná tẹryă yęnuõ ní-.

13

Kristuphũ Tahe Tõ Nĩdă Kayă Dõ A Põ Lũ Tahe Angõ

¹ Ũ pwõ- tõprę tõbẹ cũe nĩdă khwicõphya dõ a põhtyękẹ tahe angõ, mẽtẹhẹrõ Cómarya ki nõpõ ęthĩ to hęnuõ, ęthĩ htyahtwõbẹ khwĩ to. Kayă dõ a põhtyępõkẹ khõnyăyę tahe nuõma Cómarya dyahtya lõ ęthĩ prę. ² Phũnuõ rò, kayă dõ a sásũ prępõhtyępõkẹ tahe nuõma a sásũhõ Cómarya taritaryă dyahtya tẹyęnuõ hõ. Htuõto, kayă dõ a mẽ phũyę tahenuõ, ũ ki cirya ęthĩ pã. ³ Kayă dõ a mẽtẹryă tahenuõ, a lo thęisę ná prępõhtyękẹ yętahe alę to. Manáro kayă dõ a mẽtẹthũ tahenuõ, a ki thęisę ęthĩ alę pã. Phũnuõrõ thĩ ki thęzũ thęisę ęthĩlę to hęrõ, mẽ tẹryănuõ, dõ thĩ mephũnuõ akhu-akhyẹrõ prępõtę yętahe ki htuthę nĩdyę thĩ pã. ⁴ Mętẹhẹrõ, thyáphũ a ki htwõbwĩhtwõtaryę dõ thĩgnę rò Cómarya dyahtya pęhõ thĩkhwĩ yętahe hõ. Thĩ ki mẽthũ hęrõ thĩ tõbẹ thęisę mǎlakõ nyă hõ, mẽtẹhẹrõ Cómarya dyę mǎlakõ hõ lũ taryęshyosõ dõ a ki ciryanĩ thĩ pã hõ. Ế ma Cómarya a prępõtęphũ tõprę. Bĩ a cirya kayă dõ a mẽthũtẹ tahe phũyę akhęnuõma mǎhõ a cirya pę hõ Cómarya akhǎlę hõ. ⁵ Phũnuõrõ, thĩ tõbẹ nĩdă kayă dõ a põ thĩ tahe angõ. Dõ thĩ mẽthũ akhu-akhyẹrõ a ki cirya thĩ pã phũnuõ tũdũ mǎto, thyáphũ thĩ ki thęgnęlyă nĩdyę kuõ põdũ thĩnę ná mẽphũyę ma aryáryă phũnuõ prę. ⁶ Phũnuõ akhu-akhyẹrõ, thĩ tõbẹ dyępę kuõ khwĩ amo-ară, mẽtẹhẹrõ ęthĩ ma a htwõ Cómarya a prępõtęphũ tahe. Htuõrõ ęthĩ ma a dyęlyă athę rò a mẽ lõshuõlõkhę pę ũ ná a tẹpõtari yę agnę. ⁷ Phũnuõrõ, thĩ lo dyę ũ tahenuõ, dyę lahyă, ki thĩ lo dyę nĩdyędũ thĩ nębyacę amo-ară kihęrõ dyę lahyă ní-. Thĩ ki lodyę amo-ară dõ aruõ tahe hęrõ tarũ dyę lahyă ní-. Thĩ tõ bezũbenyă ũ tahenuõ bezũbenyă lahyă ũ ní-. Thĩ tõ mẽlĩmętakhę ũ tahenuõ mẽlĩmętakhę lahyă ũ ní-.

Tẹmõnĩ Lũ Tõprę Ná Tõprę

⁸ Plǎlĩlõ thĩnuõthĩsu ní-, nõokyă tã tõcõ- tãmę ní-. Nõokyă prętũ su dõ thĩ lo mõnĩ lũ tõprę ná tõprę nuõprę ní-. Mętẹhẹrõ kayă dõ a mõnĩ ũ nuõ, a mẽ lõbǎhõ tẹthyõtẹthya hõ. ⁹ Cómarya a tẹmekyãngõ tahe hé, “Cuõthũ tã ũphũmę tãmę ní,” “Męthyę tã pręlu kayă tãmę ní,” “Ehuõ tã ũtę tãmę,” “Thęzũthęlõ kuõ tã ũtę tãmę,” lõ tẹyętahe, ná tẹmekyãngõ dõ aruõtahe betõlõ prę lũ tũmũ rò a hé, “Mõnĩ kayă dõ a ophũ nę khǎsõkhǎshyę tahe phũ nę molyă nĩdyę nęnę nuõ ní-.”* ¹⁰ Thĩ ki mõnĩ ũ nuõ thĩ mẽthũ pã ũ to hõ. Phũnuõrõ kayă dõ a mõnĩ ũ nuõ, a krwõ mẽlõbǎ lõhõ tẹthyõtẹthya hõ.

¹¹ Thĩ bẹ mõnĩ ũ mẽtẹhẹrõ khõnyă yęnuõ thĩ thęgnę ná shuõkhę dõ a lodu mǎlakõlõ yętõcõnuõ a phũ- kĩrę hyātuğhõ. Ihtõmõ lahyă, shuõkhę tõ omyęo mǎpato hõ. Tẹmęl-wõhtekă pę yęnuõ, a hyātuğ phũklõ hõ ná dõ pę zũę lũ khę nuõhõ. ¹² Mõkhĩ kĩrę cuõtalwókyă hõ, mọ kĩrę bũtalĩ lǎhõ. Phũnuõrõ pę ki dyatǎkyă lõ tẹmęmũmyă dõ pę mẽ dõ tẹkhĩklę yęnuõtahe põ-. Rò pę ki kũthyahtya lahyă tẹlĩ açă tõtę yętahe põ-. ¹³ Yętõphũõrõ, pę ohtwõprę thǎryă ęõ kuõ phũ kayă dõ a ohtwõprę dõ mỗsęklę nuõtahe põ-. Mę tarũtapyă pwęla bẹbẹ, emũõpryă bẹbẹ, thwihtyę a tẹthęzũ mũmyă tahe bẹbẹ, tẹtanę patápatõ tahe bẹbẹ, tẹklyýtęngă lũ tahe bẹbẹ, tẹtanę thękhwę lũ tahe bẹbẹ, pę mẽpato hõ põ-. ¹⁴ Krwõ myábũkuõ Jesũ Kristu a tẹohtwõprę yęnuõ ní-. Phũ thĩ kũthyahtya hyęcă nuõ, kũthyahtya taple kuõke dõ Byacę Jesũ Kristu rò tanę pã tã lahyă tẹlũ mẽmọ thwihtyę a tẹthęzũthęlõ aklyăaklõ tahe tãmę ní-.

* 12:19 12:19 Li Dõnyă 32:35

* 12:20 12:20 Pręthĩphę tẹhẹbẹ 25:21-22

* 13:9 13:9 Li Htekă 20:13-15,17, Li

Cõbucõbẹ 19:18, Li Dõnyă 5:17-19,21

14

Dya Pă Tă Lũ Tôprê Nă Tôprê Têthú Tămé

¹ Êmq̄sũ p̄ Kristuphũ dũ atêzũ patip̄ dũgn̄ nuôtahe ní-. Êthi atêtan̄ tahenuô, a khó ná n̄ bèbè, kryásũ tã êthi tãmé ní-. ² Kayã tahehenuô a zũe ná e itê- ma anĩ pr̄e a hé tadúro kayã dũ atêzũ patip̄ yêtôpr̄enuô a e pr̄étũ thòt̄byäl̄e pr̄e. ³ Kayã dũ a e lõ t̄epw̄õ- t̄ócõ t̄ôpr̄enuô, a bè tan̄ patinĩ kayã dũ a e kuõ t̄epw̄õ- t̄ócõ to yênuô t̄ôpr̄e to. Phũnuôhõ kayã dũ a e kuõ pw̄õ- t̄ócõ to yêtôpr̄enuô, a bè dya t̄êthú nĩ kayã dũ a e t̄epw̄õ- t̄ócõ yêtahenuô to, m̄etêhêrò Cómarya êmq̄sũ kayã yêtôpr̄e. ⁴ N̄e cuõ pũ dya t̄êthú tuõ cõ ù pr̄em̄et̄ep̄hũ rò ma n̄e ma kayã phút̄e t̄ôpr̄e cõ? A m̄e htw̄õhtya at̄em̄e bèbè, a m̄e htw̄õhtya to bèbè, abyac̄e odũ rò a ki hé nĩdyédũ lũ pã k̄ókõ, m̄etêhêrò Byac̄e Cómarya yênuô, a m̄ecw̄õ b̄ecyã p̄e êthi akhu-akhyê, êthi ki m̄etw̄õhtyabé pã.

⁵ Thyáphũnuôhõ, kayã tahehenuô a tan̄ lahyã, m̄õnyê tahehenuô ù dya sãsê khòdũ è a tan̄ phũnuô tadúro tahehenuô a tan̄ ná m̄õnyê lõ- plĩ nuô a thyálõ pr̄e lũ a tan̄ lahyã phũnuô. Kayã t̄ôpr̄e ná t̄ôpr̄e nuô, a bè zũe kl̄õma taklõ nĩdyédũ a t̄êtan̄ pr̄e. ⁶ Kayã dũ a tan̄ ná m̄õnyê tahehenuô, ù t̄õbè dyasãsê khòdũ è a ki tan̄ hêrò, besãsê m̄õnyê yênuô dũ t̄em̄l̄im̄et̄akhê Byac̄e agn̄enuô. Kayã dũ a e t̄epw̄õ- t̄ócõ tahenuô, e dũ t̄em̄l̄im̄et̄akhê Byac̄e agn̄enuô, m̄etêhêrò a hébwih̄et̄aryê htuõ Cómarya rò a e t̄e akhu-akhyê a m̄el̄im̄et̄akhê Cómarya hõ. Phũnuôhõ kayã dũ a duõesê tahenuô, a hébwih̄et̄aryê kuõ Cómarya rò a m̄el̄im̄et̄akhê htyakuõ Cómarya amwĩ akhu-akhyê a thyálũlũ pr̄e. ⁷ P̄e ohtw̄õpr̄e nĩtũdũ p̄egn̄e m̄ãto. Htuõrò p̄e thyênĩ tũdũ p̄egn̄e m̄ãto. ⁸ P̄e ki htw̄õpr̄e hêrò, p̄e ohtw̄õpr̄e dũ Byac̄e agn̄e. P̄e ki thyê hêrò p̄e thyê dũ Byac̄e agn̄e. Phũnuõrò p̄e htw̄õpr̄e bèbè, p̄e thyê bèbè, p̄e ma Byac̄e at̄e tahe.

⁹ Dũ t̄erit̄ekyã yêtahe akhu-akhyê, thyáphũ Kristu ki htw̄õhtya kayã htw̄õpr̄e tahe ná kayã thyê tahe a Byac̄e rò, a thyê htuõrò a ihtòhtw̄õpr̄e k̄akhyê khyêthyã hõ dũ t̄êthyê hõ. ¹⁰ Phũnuõrò, n̄e cuõ pũ dya t̄êthú tuõ n̄e puõvyã m̄et̄e? M̄ãtorò, n̄e cuõ tan̄ patitũõ n̄e puõvyã yêtôpr̄e m̄et̄e? Lõ- p̄e yêtahenuô, p̄e bè ihtòlõ dũ Cómarya l̄eciryã akhãl̄e nuô anyêhyã pã. ¹¹ M̄etêhêrò, dũ lisãsêkũ nuô, Byac̄e hé,

“Phũ vã htw̄õpr̄e m̄ãlakõ nuô, vã òlyã thĩ, ùpw̄õ- t̄ôpr̄e ki hyã dangũ sãtaklwitã lõ dũ vã nyêhyã pã rò a ki òlyã lahyã pw̄õ- t̄ôpr̄e ná vã ma Cómarya m̄ãlakõ t̄ôpr̄e pã.”*

¹² Phũnuõrò, p̄e m̄etũõ kryã- hõ it̄enuô p̄e bè h̄esohtyalũ lõ Cómarya pw̄õ- pr̄e pã.

Dyê Htw̄õhtya T̄el̄akhũlãlõ, T̄êthút̄eplã Dũ Ūgn̄e Tãmé

¹³ Phũnuõrò, dya pã tã lũt̄êthú t̄ôpr̄e ná t̄ôpr̄e tãmé ní-. T̄e dũ a ki htw̄õhtya t̄el̄akhũlãlõ, t̄êthút̄eplã dũ puõvyã t̄ôpr̄ep̄r̄e agn̄e h̄enuô, n̄e bè dyalyã khókya n̄e th̄eplõ dũ n̄e ki m̄epã t̄enuôtahe t̄ócõ- to. ¹⁴ Vã yõ htw̄õhtya hõ ná Byac̄e Jesũ t̄ócõ- tuõhõ akhu-akhyê, vã th̄egn̄e t̄ãt̄e ná s̄ee odũ an̄e rò a mw̄õplĩ tonuô a o t̄ócõ- to. A mw̄õplĩ lõ pr̄e. Manãrò ki n̄e zũe ná s̄ee tahehenuô a mw̄õplĩ to kihêrò s̄eeyê a mw̄õplĩ dũ n̄egn̄e to. ¹⁵ Dũ n̄e e t̄et̄ócõcõ akhu-akhyêrò, n̄e puõvyã tan̄m̄õ taki- to kihêrò, n̄e m̄e t̄eyênuô dũ t̄em̄õ akũ m̄ãto. Dũ n̄e es̄e akhu-akhyêrò cuõm̄ep̄yêkyã tã n̄e puõvyã dũ Kristu khyáthyê p̄e htuõhõ dũ agn̄e yênuô t̄ôpr̄e tãmé. ¹⁶ Vã ki m̄e t̄eyêt̄ócõ ma aryã pr̄e dũ vãgn̄e, n̄e tan̄ cõ tadúro, ki a htw̄õhtya puõvyã Kristuphũ tahe a t̄etan̄thũ kihêrò m̄e tãmé. Pãma êthi pacyêishyê lõhe. ¹⁷ M̄etêhêrò, Cómarya ahtyêak̄ekũ nuô, s̄ees̄eõ ma t̄e dũ a lodulõũ m̄ãto. T̄e dũ a lodulõ ù ma, t̄ecót̄et̄e, t̄eothuõokr̄e, ná t̄êth̄elũõphòphũ dũ Th̄e Sãsê Byac̄e dyê p̄e yêtahe nuõpr̄e. ¹⁸ Kayã dũ a ohtw̄õpr̄e krwõkuõ phũnuô tahe, rò a m̄e Kristu a t̄ep̄hyêt̄em̄e tahenuô, Cómarya bèbè pr̄elũkayã bèbè ath̄eplõ onĩ hõ lũ hõ.

¹⁹ Phũnuõrò, p̄e ki yácũ-yãre okr̄ũokl̄e nĩdyê lũ t̄ôpr̄e ná t̄ôpr̄e htuõrò p̄e ki phyécw̄õm̄ecw̄õ, dyêh̄edyêre nĩdyê lũ t̄ôpr̄e ná t̄ôpr̄e p̄õ-. ²⁰ M̄ep̄yêkyã tã Cómarya a t̄ep̄hyêt̄em̄e ná s̄ees̄eõ akhyê tãmé ní-. S̄ee lõ- plĩ ma a mw̄õplĩthĩplo lõ pr̄e tadúro s̄ee it̄et̄e- bèbè, kayã t̄ôpr̄ep̄r̄e ki e rò a ki htw̄õhtya puõvyã dũ aruõ t̄ôpr̄e a t̄el̄akhũlãlõ h̄enuõma, è m̄e t̄eyênuõma a thũhõ. ²¹ E t̄ezye bèbè, õ htyezã bèbè, m̄et̄e t̄ócõcõ dũ a htw̄õhtya t̄el̄akhũlãlõ dũ puõvyã agn̄ebèbè, p̄e ki duõ ma aryãklõ.

* 14:11 14:11 Isaia 45:23

²² Tẹ yětahenuô, nẹ zűe è phútẹ bèbè, huôhuô~ dya-o nuô, nẹnẹ nídú ná Cómarya ki thégne ma pòhò. Kayá tòprẹ ki thégne ná a mẹ tẹyenuôma a tòprẹ, rò a mehtuôrò dǎ a thèplòkú nuô, mọmọ~ a mọ prẹ, rò athèplò nídú ki ciryá lù to hénuô, a nịbè tẹsǎri hỏ. ²³ Manàrò a e rò a ki thèplò didòdídyá kihénuô Cómarya ki ciryá è bí a etẹ akhènuô pǎ, mẹtèhèrò a e tẹyè nuôma a e ná tẹzűtẹnyá mǎto. Nẹ mẹ tẹtítètè~ bèbè, tẹzű ki oto hénuô a htwǎ tẹthú hỏ.

15

Ohtwǒprẹ Lùmẹmọ Pẹ Ũthèplò

¹ Pẹ dǎ a o ná tẹzűtẹnyá sỏ yětahenuô, pẹ tǎkò khyáthédǎ mẹcwọ pẹkuǎ kayá dǎ a tẹzűtẹnyá patípǎ rò athèplò larǎlẹrẹ pǎ dũgnẹ nuótahe. Pẹ tǎ lùmẹmọ lỵá nịdyédú pẹnẹ to. ² Thyáphú a ki htwǎbwihtwǎtaryẹ pẹ dǎ èthi agnẹ, htuôrò thyáphú èthi ki duhtya htũhtya dǎ tẹzűtẹnyá akũnuô, pẹ tǎ lùmẹmọ pẹ pẹ puǎvyá Kristuphú tahe athèplò. ³ Mẹtèhèrò, Kristu anẹbyacè nídú cỏ rò a lùmẹmọ nịdyé anẹ to. Mǎtǎkhónuô, lisǎsẹkũ hé, “Tẹ dǎ ũ pacyéishyé nẹ tahenuô, a hyǎbè kuǎhỏ vǎ hó.”^{*} ⁴ Mẹtèhèrò, lisǎsẹ dǎ ũ rǎo è mú~ nukhẹ tahenuô, a rǎ one dǎ a ki ithyóithya pẹ agnèhỏ. Thyáphú pẹ ki o ná tẹmyásủ nuô, lisǎsẹ dyé hỏ pẹ tẹkhyáthèplòhtũ ná tẹhètẹrẹ tahe hỏ.

⁵ Vǎ kwícỏbè ná Cómarya dǎ a dyé thỉ tẹkhyáthèplòhtũ yẻ ná tẹhètẹrẹ yětǎprẹnuô, a ki mẹcwọ nídú thỉ thyáphú thỉ tǎprẹ ná tǎprẹ ki odũ lũ ná tẹthèplò tǎmẹtuǎ phú thỉ myǎbũkuǎ Jesũ Kristu a tẹohtwǒprẹ nuótahe ní~. ⁶ Thỉ ki mephúnũuô hé túrò thỉ ki htuthèhtya bé lahyǎ pẹ Byacè Jesũ Kristu a Phẻ Cómarya yẻnuô dǎ thèplò tǎmẹ~ củ akũ ná dǎ tẹhèbèhte rỏlũ tǎcỏ~ tuǎ akũ prẹ.

Tẹthèkrűmịla Dỏ Judaphú Mǎto Tahe Agnẹ

⁷ Phúnũuôrò émǎsủnị lahyǎ lũ tǎprẹ ná tǎprẹ ní~. Thyáphú ũ ki htuthèhtya lahyǎ Cómarya rò émǎsủ nịdyé lũ tǎprẹ ná tǎprẹ phú Kristu émǎsủ htuǎhỏ thĩnuô ní~. ⁸ Mẹtèhèrò, vǎ hé thỉ ná Kristu hyǎlyá htwǎ pẹhỏ Judaphú tahe a prẹmetẹphú hỏ, mẹtèhèrò thyáphú Cómarya ki cỏ ná angỏ dǎ a ỏlyá htuǎhỏ ná èthi aphyẻaphuǎ mú~ nukhẹ tahenuôrò Kristu hyǎlyá htwǎ phúnũuô. ⁹ Htuǎto, thyáphú Judaphú mǎto tahe ki htuthèhtya kuǎ Cómarya a tẹthézỏ nịkuǎ èthi yẻ agnẹnuôrò, Kristu hyǎlyá pẹ tuǎkuǎ èthignẹgnẹ. Lisǎsẹkũ hé, “Phúnũuôrò, vǎ ki htuthèhtya nẹ dǎ Judaphú mǎto tahe aklẻ pǎ, vǎ ki htuthèhtya nẹ ná vǎ tẹỉrỏ thỉtahe pǎ.”^{*}

¹⁰ Rỏ a hé kuǎpỏ,

“Kỏ~ Judaphú mǎto thỉ, thèkrűthẻlỏ tỏkuǎmỏ ná Cómarya kayá Judaphú yẻnuótahe ní~.”^{*}

¹¹ A hé kuǎpǎpǎ,

“Judaphú mǎto thỉ~, htuthèhtya lahyǎ Byacè, htuthèhtya lỏplỉ è pwỏ~ tǎprẹ ní~.”^{*}

¹² Prẹprỏ Isaiah hé pỏ khyẻthýá,

“Jesse aklwỉalyá ki hyǎ oluǎhtya tǎprẹ pǎ, rò a ki pỏnị Judaphú mǎto tahe pǎ. Judaphú mǎto tahe ki myásủ lahyǎ lũ pǎ.”^{*}

¹³ Bí thỉ zűenị hó Cómarya dǎ a mẹcwọ thỉ yẻ akhẻnuô, è ma Cómarya tǎprẹ dǎ pẹ lẹmyásủ a khǎshýekhǎryá akhu-akhyẻ, a ki mẻlỏbǎ pẻdũ thỉ tẹthẻluǎpỏhỏphủ ná thỉ thèplỏ a tẹkacủkábẻ ní~. Htuǎto thyáphú thỉ tẹmyásủ ki shyohtyasỏhtya plehyǎ kuǎpỏ dǎ nyẻ ná Thẻ Sǎsẻ Byacè a tẹprỏtẹprýa akhu-akhyẻ prẻ nuôrò vǎ kwícỏbẻ pẹ dǎ thỉgnẹ.

Paulu A Tẹphyétẹmẹ

¹⁴ Puǎvyá thỉ~, vǎ zűe tǎtẹ nị cỏ thỉ ná thỉ ohtwǒprẹ lỏbǎ cỏ ná tẹtwtẹryá, ná tẹthẻkhuthẻgnẹ dỏ aỏabǎ, rò thỉ ithyóithya cyá nịdyé hỏ lahyǎ lũ tǎprẹ ná tǎprẹ hỏ.

¹⁵ Manàrò, Cómarya dyẻ hó vǎ tẹbwihtẻtaryẻ dǎ vǎ ki mẹ tẹmẹyẻ akhu-akhyẻ, thyáphú thỉ ki thẻnẻhtyabẻ nịkhyẻ ngỏ dǎ vǎ ithyóithya thỉ nuótahe rò, tahehenuô vǎ rǎlǎlỉ pẹ cỏ thỉ cỏ. ¹⁶ Cómarya abwiátaryẻ akhu-akhyẻ a dyẻ vǎ tẹmẹ dǎ vǎ ki mẹ Jesũ Kristu atẹmẹ dǎ

* **15:3** 15:3 Li Htuthèhtya 69:8 * **15:9** 15:9 Li Htuthèhtya 18:49, Samuẻlẻ nyẻbǎ tỏba 22:50 * **15:10** 15:10 Li Dỏnyǎ 32:43 * **15:11** 15:11 Li Htuthèhtya 117:1 * **15:12** 15:12 Isaia 11:10

Judaphú mǎto tahe aklě. Thyáphú Judaphú mǎto tahe ki htwöhtya tẹ̀lũ tóco dỏ Cómarya ki phyesú è, htuòrò tẹ̀lũ tóco dỏ Thé Sásě Byacě męsăsě htuóhò lũ rò, Cómarya nwóhtya khódúhò và ná và ki metẹ̀ phú bwídu dỏ a dyásodónyá luòpẹ̀ ụ ná Cómarya a tẹ̀thẹ̀krũmíla nuòtòprẹ̀ hó.

¹⁷ Phúnuòrò, dỏ và htwóhtya tóco~ tuóhò ná Jesũ Krístu hó akhu-akhyě, và tanędu nídyé nyacó tẹ̀mẹ̀ dỏ và mępẹ̀ Cómarya yěnuò có. ¹⁸⁻¹⁹ Tẹ̀ ariaruò thĩ tahenuò và hébẹ̀htyalò búkuò ná ụ to. Và hébẹ̀htyalò búprétú Krístu atẹ̀mẹ̀ dỏ a męcwọ̀ vǎyẹ̀ ari-akya prẹ̀. Dỏ và hébẹ̀ è ari-akya yẹ̀ akhu-akhyě, htuòrò dỏ èthĩ myáhtye và tẹ̀mẹ̀ tahe, htuóto dỏ Thé Sásě Byacě dyé và atẹ̀prọtẹ̀prya yẹ̀ rò, và mę luòpẹ̀ èthĩ tẹ̀prọtẹ̀prya yẹ̀tahe ná tẹ̀htetapa khyéthukhyéthé nuótahe akhu-akhyě và zũklyázũklò bẹ̀pẹ̀hò Judaphú mǎto tahe dỏ a ki nǐdǎ cǔehó Cómarya hó. Bí và lẹ̀ hẹ̀sodónyá pẹ̀lò ụ ná Krístu a tẹ̀thẹ̀krũmíla akhěnuò, và cuònuò hẹ̀soluò pẹ̀ lóhò ụ pwọ̀- tòprẹ̀, pwọ̀tòdỏ dỏ dỏo rwọ̀ vǐ Jerusalem nuò tuòdỏ Illyricum kẹ̀ nuótahe hó. ²⁰ Yẹ̀ma máhò tẹ̀ dỏ và thẹ̀zũ myásũ mę nuóhò. Khǎlẹ̀ bitẹ̀- tópho bẹ̀bẹ̀ dỏ a nǐhuòhĩ Krístu ari-akya to nuò và dónyǎpẹ̀ èthĩ ná tẹ̀thẹ̀krũmíla, mętẹ̀héro athyaná hitómẹ̀ dỏ ụ byátǎ htuóhò akháduò kyǎdẹ̀ ná lỏnuò, và thẹ̀zũ cuò isóhtya dítũ ná ụkhǎlẹ̀ dỏ ụ byátǎ htuóhò yẹ̀ a lo náto. ²¹ Mǎtòkhónuò, phú lisǎsẹ̀kũ hé, “Kayá dỏ ụ hénó pẹ̀hĩ èthĩ ná è ari-akya híto tahenuò, èthĩ ki myáhtye lũ pǎ, kayá dỏ a nǐhuòndò kuò híto tahenuò èthĩ ki thẹ̀gnẹ̀plóhyǎ pǎ,”[✠] a hé phúnuò.

Paulu Taritaryǎ Dỏ A Ki Cuòlẹ̀ Okuò Krístuphú Dỏ Vǐ Roma Akũ Nuótahe

²² Dỏ tẹ̀yẹ̀tahe akhu-akhyě, và kírẹ̀ hyǎ dỏ thĩo nuò tẹ̀mẹ̀ dídyǎ tǎtũ tamómò có và có. ²³ Manárò, khónyǎyẹ̀, lỏ- khǎlẹ̀ tavítavǎ bíyẹ̀ tóphonuò, và męhtuò lỏhò, và lẹ̀mẹ̀ khǎlẹ̀khǎbya nuò a o pǎtohò. Htuóto và thẹ̀zũ hyǎ olẹ̀ myáhtye nyacó thĩ có. ²⁴ Phúnuòrò shyé- và cuò dỏ Spain kẹ̀ akhẹ̀pǎnuò, và tanę thẹ̀cuòlẹ̀ tuòkuò thĩ pǎ. Shyé- và cuò hó dỏ Spain kẹ̀ akhẹ̀pǎnuò và cuòlẹ̀kyǎ kuòkuò thĩ bí vǐ Roma akũ nuò pǎ rò và ki cuò bóthyòbólǎkyǎ níkuò ná thĩ taplòtǎpalyáphú pǎ và tanę phúnuò. Htuòrò và myásũ dỏ thĩ ki dyékuò và thĩ tẹ̀męcwọ̀ dỏ và tẹ̀cuò plehyǎ dỏ Spain kẹ̀ yěnuò pǎ, và myásũ phúnuò. ²⁵ Manárò, khónyǎyẹ̀ và cuò dỏ vǐ Jerusalem. Rò và ki cuòphyé rũ dỏ ụ męlũmętyǎ tahe bínuò pǎ, rò và ki męcwọ̀ ná Cómarya akayǎ bínuò tahe pǎ. ²⁶ Mętẹ̀héro, Macedonia kẹ̀phú tahe ná Akaiá kẹ̀phú tahenuò, a thẹ̀plòshyo dyécuò pẹ̀kuò rũtahe ná Cómarya a prẹ̀sǎsẹ̀phú dỏ a soryǎsọphǎ rò a o lahyǎ dỏ vǐ Jerusalem akũ nuótahe. ²⁷ Èthĩ thẹ̀plòshyo męlũ nyacó. Ki hẹ̀lakò rò, èthĩ lomęcwọ̀ nyǎ Judaphú dỏ a zũe kǎkuò yěnuótahe hó. Athyaná èthĩ nuòsu oé hó Judaphú yẹ̀tahe hó. Mętẹ̀héro Judaphú yẹ̀tahenuò a dyé pẹ̀kuò dítũdũ hó Judaphú mǎto tahe tẹ̀sòri dỏthudóthé tahe hó. Phúnuòrò Judaphú mǎto tahe nuòsu o Judaphú tahe ná a ki bẹ̀ ibẹe kǎkhyě pẹ̀ khyěthya èthĩ ná tẹ̀sòri máhò rũtẹ̀ ná tǎmuòtǎtẹ̀ yẹ̀tahe hó. ²⁸ Phúnuòrò shyé- và dyékyǎ htuóhò rũ dỏ èthĩ takhukũ pǎnuò, htuòrò shyé- và thẹ̀gnẹ̀ tǎtẹ̀hò ná èthĩ nǐbẹ̀ htuóhò rũ pǎ akhěnuò, và ki htecuò dỏ Spain kẹ̀ pǎ, rò và ki nuò olẹ̀ kuólákuò thĩ bínuò pǎ. ²⁹ Và thẹ̀gnẹ̀ ná shyé- và hyǎtuò dỏ thĩ o pǎ nuò, và ki phyehyǎnĩ Krístu a tẹ̀sòri dỏ olóabǎ yěnuò pǎ.

³⁰ Puòvǎyǎ thĩ-, dỏ pẹ̀ Byacě Jesũ Krístu ná Thé Sásě Byacě atẹ̀mẹ̀ akhu-akhyě và kwíthẹ̀zọ̀ thĩ ná thĩ ki kwícóbẹ̀ rọtòkuò ná và pǎ, rò thĩ ki kwícóbẹ̀htya pẹ̀kuò và dỏ Cómarya a o pǎ rò thĩ ki kwícóbẹ̀ lỏthulòthé pẹ̀kuò dỏ vǎgnẹ̀ pǎ ní-. ³¹ Htuòrò, thyáphú Cómarya ki męsiplẹ̀ và ná kayá dỏ a o dỏ Juda kẹ̀kũ dỏ a zũe kuòũ Krístu to nuótahe a takhukũ nuòrò, kwícóbẹ̀ pẹ̀kuò dỏ vǎgnẹ̀ ní-. Htuòrò kwícóbẹ̀ pẹ̀nĩ kuòpọ̀ prẹ̀zǔetẹ̀phú dỏ a o dỏ vǐ Jerusalem akũ nuótahe ki thẹ̀krũthẹ̀lò phyesú tẹ̀męlũ dỏ và thũcuò pẹ̀ èthĩ yěnuótahe ní-. ³² Ki Cómarya thẹ̀plòo ná và ki hyǎ olẹ̀ tuòkuò thĩ pǎ héro, và ki hyǎokuò tabéthẹ̀prǎ kuò thĩ pǎ, rò và ki hyǎ thẹ̀luòphòphũ tọkuò ná thĩ pǎ. Htuóto và ki hyǎ nǐbẹ̀ tẹ̀dyẹ̀hẹ̀dyére và dỏ athẹ̀ tahe pǎ. ³³ Cómarya a tẹ̀thuòtẹ̀krẹ̀ ki okuòdũ ná thĩ lỏ- plĩ ní-. Amèn.

16

Tẹ̀hẹ̀mọhẹ̀ryǎ Tahe

¹ Vã ki hêsoluõ pẽ thi ná pẽ puõprẽmò Phoebe ari-akyã. È ma vị Cenchrea prẽzũtẽtẽ-plòmũ khuklò tòprẽ. ² Shyẽ- a hyãtuõkuõ thi pã rò ẽmõsũ è phũ prẽzũkanyãkã Byacẽ Jesũ dõ athyanã thi yẽnuõ ní-. Ẽmõsũ è phũ Còmarya akayã sãsẽ tahe tũkò myãkhwenĩ ù nuõ ní-. A lo kuõ thi itẽtẽ- bẽbẽnuõ mẽcwõ pẽkuõ è ní-, mẽtẽhẽrò vã bẽbẽ, ũruõ tahe bẽbẽ, a mẽcwõmẽkò ẽlãhò ù hõ.

³ Vã thũcuõ nĩkuõ vã tẽhẽmõhẽryã yẽ dõ Aquila ná amẽ Priscilla a o. Ẽthĩ ma a mẽtũkuõ tẽ ná vã dõ Jesũ Krĩstu agnẽ. ⁴ A thẽgnẽ ná ù ki mẽthyẽ cõ ẽthĩ tadũrò a khyãthyẽkhyã cõ lahyã anẽ, rò a mẽlwõhtekã htuõhõ vã menẽ. A mẽbwĩmẽtaryẽ tú vã mato, a mẽbwĩmẽtaryẽ pẽkuõ lõdũ lõ- prẽzũtẽtẽ plòmũphũ dõ a htwõ Judaphũ mato nuõtahe akhu-akhyẽ, pẽ hẽbwĩhẽtaryẽ nĩ ẽthĩ.

⁵ Hẽmõhẽryã pẽkuõ vã prẽzũtẽtẽ plòmũphũ dõ a hyã cõbucõbẽ kuõ dõ lũ hi nuõtahe ní-. Hẽmõhẽryã nĩpẽ kuõ vã khõbõthyõmõ Epãneto ní-. Kayã dõ a zũkã rẽlõ ù Krĩstu dõ Asia kẽkũ nuõma è hõ.

⁶ Vã thũcuõ nĩkuõ vã tẽhẽmõhẽryã dõ Maria a o. È ma a mẽpẽ nyacõ tẽ dõ thĩgnẽ tòprẽ.

⁷ Thũ cuõ nĩpẽ kuõ vã tẽhẽmõhẽryã dõ Andronico ná Junia ní-. Ẽthĩ ma Judaphũ thyánã vã yẽnuõ prẽ. Û dõtã rõkuõ ẽthĩ ná vã dõ htõkũ ni. Ẽthĩ ma Prẽdõnyãphũ dõ ù dyaduzũnyã nyacõ tahe. Ẽthĩ krwõrẽklõ Krĩstu akhyẽ ná vã ni.

⁸ Vã thũcuõ nĩkuõ vã tẽhẽmõhẽryã dõ Ampliato a o, è ma vã mõnĩ nyacõ lũ dõ Byacẽ akũ ní-.

⁹ Vã thũcuõnĩ vã tẽhẽmõhẽryã dõ Urbano dõ a mẽ rõkuõ Krĩstu a tẽphytẽmẽ ná vã yẽnuõ tòprẽ ná vã khõbõthyõmõ Staky a o.

¹⁰ Thũcuõnĩ pẽkuõ vã tẽhẽmõhẽryã dõ Apelle a o nuõ ní-. È ma prẽmẽtẽphũ dõ a sítõ myãhtyebẽ nó htuõhõ tẽmẽcyẽmẽcũ tahe rò a thẽplõpyẽ kuõ to tòprẽ khukhyẽ kayã dõ lẽthẽlẽnĩ nyacõ è tòprẽcõ.

Thũcuõnĩ pẽkuõ vã tẽhẽmõhẽryã yẽnuõ dõ Aristobulo ná a hiphũphỹphũ nuõtahe a o ní-.

¹¹ Thũcuõnĩ pẽkuõ vã tẽhẽmõhẽryã dõ Herodio a o ní-. È ma Judaphũ thyánã vã prẽprẽ. Thũcuõnĩ pẽ kuõ vã tẽhẽmõhẽryã dõ puõvyã Krĩstũphũ dõ a o dõ Narcisso ahi nuõtahe ní-.

¹² Hẽmõhẽryã nĩpẽ vã Tryphaena ná Tryphosa nuõthẽnyẽ ní-. Ẽthĩ ma prẽmò tahe dõ a mẽ nyacõ tẽ dõ Byacẽ agnẽ.

Hẽmõhẽryã nĩpẽ kuõ vãkhõmõ Persi nuõ ní-. È ma prẽmò dõ a yácũ mẽnyacõtẽ dõ Byacẽ agnẽ tòprẽ hõhõ.

¹³ Hẽmõhẽryã nĩpẽ kuõ vã Rufo nuõ ní-. È ma prẽmẽtẽphũ dõ amwĩladu dõ tẽzũtẽnyã tũkyẽ tòprẽ. Hẽmõhẽryã nĩpẽ kuõ vã amũõ nuõnuõ ní-. Amyãakhwẽ nĩ vã thyãcõnã aphũ ná anẽ nuõ cõ.

¹⁴ Hẽmõhẽryã nĩpẽ kuõ vã Asycrito, Phlego, Herme, Pataroba, Herma thĩ tahenuõ ní-. Htuõrõ hẽmõhẽryã nĩpẽ kuõ vã puõvyã Krĩstũphũ dõ a hyã cõbẽ tuõkuõ ná ẽthĩ nuõtahe ní-.

¹⁵ Hẽmõhẽryã nĩpẽkuõ vã Philologo ná amẽ Julia, Nereo ná apũõprẽmò, ná Olympa ná lõ- Còmarya akayã sãsẽ dõ a hyã cõbẽ tũkuõ ná ẽthĩ nuõtahe ní-.

¹⁶ Bí thĩ myãhtyẽ tãsũ lũ tòprẽ ná tòprẽ akhẽnuõ, nuõmũnuõthỹã lũ ná tẽnuõmũ dõ a sãsẽ nuõ akũ ní-.

Krĩstu a prẽzũtẽtẽ plòmũphũ lõ- plĩ thũhyã pẽ thi ẽthĩ atẽhẽmõhẽryã tahe prẽ.

Tẽmekyãngõ Dõ Khyẽ Tadũ Tahe

¹⁷ Puõvyã thĩ, vã thẽshyãkrwõnĩ thĩkhyẽ, rõnĩ lahyã thĩnẽ ná kayã dõ a hyãnuõmẽ lũprũlũprỹã tẽ nuõtahe ní-. Ẽthĩ tẽithyõithya tahenuõ a ilo cuõ taphãkyã kayã dõ thĩklẽ tahehe ná Krĩstu pã. Ẽthĩ tẽithyõ tahenuõ a lũ khõdũ ná Krĩstu ari-akyã dõ ù ithyõ htuõhõ thĩ nuõtahe. Otaphãkyã ná ẽthĩ ní-. ¹⁸ Mẽtẽhẽrò kayã phũnuõ tahe ma a mẽ Byacẽ Krĩstu atẽmẽ mato. Mátõkhõnuõ, a lũmẽmõ mẽthẽplõmĩ nĩdyẽ lahyã anẽklõ a tẽthẽzũthẽlõ tahe prẽ. A hẽbẽmõ hẽbẽcyã ù, htuõhẽnĩ ù rò ẽthĩ ilolahõnĩ kayã dõ a cũezũ tẽnuõtahe pã. ¹⁹ Thĩ cũe nĩdãryã ngõnuõ, ù nũhũ lõ- plĩ cõ pwõ- tòprẽ cõ hõ. Dõ thĩ ohtwõprẽ phũnuõ

akhu-akhyê vâ thekrũ kanq- to. Manáro teryá ma phútê nuô, vâ thezũ nõthégněplõplũ ryá kuõ thĩ. Htuõrò tẽmũmyá ma phútẽnuô, vâ thezũ nõ mwõplĩthĩplo ryá thĩ prẽ.

²⁰ Nyetyato pãma tẽpẽtẽdwô a Cómarya yẽ ki nõzĩtãprõ múkyá khíneryá khukló yẽtõduô dõ thĩ khanyêlẽ pã.

Byacè Jesũ Krĩstu abwiataryẽ ki okuõdũ ná èthĩ ní-.

²¹ Timothy dõ a mẽrõkuõ tẽ ná vâ yẽtõprẽ thũhyã kuõ a tẽhẽmõheryá dõ thĩ o. Htuõrò Lucio, Jason ná Sosipater yẽtahe thũhyãnyĩ kuõkuõ. Èthĩ ma Judaphũ tahe thyáná vãyẽ hó.

²² Vã ma Tertio. Liyetõba ma Paulu nõrã vã prẽ. Rò vã hẽmõheryá cuõnyĩ thĩ dõ Krĩstu amwĩ akũ.

²³ Gaio hẽmõheryá cuõnyĩ thĩ. A ẽmõsũryá túdũ vã dõ ahi máto, a ẽmõsũnyĩ lõdũ prẽzũetẽ plõmũphũ lõ- plĩ cõ. A myá ẽsũmõryá nyacõ sĩprẽsĩmyá cõ.

Prẽopõ pẽũ vĩshyẽdõ rũ Erasto yẽ ná pẽ puõvyã Quarto thũhyã pẽkuõ thĩ atẽhẽmõheryá tahehe. ²⁴ Pẽ Byacè Jesũ Krĩstu abwiataryẽ ki o kuõdũ ná thĩ lõ- plĩ ní-. Amèn.*

Tẽhtuthẽhtya A Tẽcõbẽ Dõ Khyẽ Tadũ

²⁵ Dõ vã hẽsodõnyã luõ pẽ ù ná tẽthẽkrũmĩla yẽ ná Jesũ Krĩstu ari-akyãyẽ akhu-akhyẽ, Cómarya mẽsõhtyabẽ pẽ hó thĩ tẽzũ rò pẽ ki htuthẽhtya è põ-. Jesũ Krĩstu ari-akyã yẽnuõma, ù dyauõdyabĩ è nyẽlãhõ tadũrò khõnyãyẽ ù dyẽluõ htyahõ è hó. ²⁶ Manáro khõnyãyẽ phũ prẽprõ héone htuõhõ nuô, htuõrò phũ Cómarya dõ a htwõprẽ tacũprẽ yẽtõprẽ mekyã one htuõhõ angõ tahe, thyáphũ Judaphũ máto tahe ki zũe Krĩstu rò èthĩ ki nĩdã lũngõ agnẽnuô, ù dyẽthẽgnẽ luõpẽ lõhõ èthĩ pwõ- tõpho hó. ²⁷ Rò Cómarya dõ a mẽtẽcyã túprẽ è yẽtõprẽnuô, dõ Jesũ Krĩstu akhu-akhyẽ ù ki mẽlĩmẽtakhẽ htya dítũ è acũcũ ahtũhtũ ní-. Amèn.

* 16:24 16:24 Liphã dõ ù rã rẽlõ lũ mú- nukhẽ tahenuô amãphũ (24) yẽ a opa to.

Corinthia Aréłó Tõba First Corinthians Tèhébě Rẹ Dõ Nyẹ

Li Corinthia aréłó yètõba ma Paulu rãcuõ pẹ Corinthia prẹ̀zùetèplómù dõ è me-
ohtwõtya ná anẹ̀ yètõmu a o, Corinthiaphù tahe a tẹ̀ohtwõprẹ̀ ná a tẹ̀zùtẹ̀nyà tahenuò
a tãtõtãbè lahyà to akhu-akhyè a rã héplò cuõ pẹ̀ èthì. Bínuòkhè vī Corinthia yènuò a
htwò Greek myécòphù vīduvĩhtù tòvĩ dõ kayà myécò ècò lẹ̀hyãoplò tǒlù akhàlẹ̀, a htwò
Akaia kẹ̀ vĩmuò, a o dõ Roma kẹ̀du a tẹ̀pòalẹ̀. Vĩ yènuò ù lẹ̀mekuòmẹ̀khá a khàlẹ̀ryá, ù
lẹ̀phyèhtyalò nĩdyè ù lẹ̀klòlẹ̀khyá twòmwiřinẹ̀ akhàlẹ̀, théplò a tẹ̀patápatò lẹ̀thézòthèryá
akhàlẹ̀, tẹ̀còbucòbè émyèécò oní akhàlẹ̀.

Corinthia prẹ̀zùetẹ̀ plómùphù tahe théplò lụkhólù rò a o kholù tòmù ná tòmù, théplò a
tẹ̀thézù patá mummyà tahe, tẹ̀sudyà prẹ̀mòprẹ̀khù a tẹ̀omyè tǒlù tahe ná tẹ̀phyéphúphyémè
tahe ari-akya, ná prẹ̀zùetèplómù a tẹ̀còbucòbè a lẹ̀klòlẹ̀khyá tahe, Thè Sàsè Byacè dyè
shyèzù tahe ná thye ihtòhtwõprẹ̀ kàkhyè ari-akya yètahe lǒ- plĩ nuò, yèma màhò tẹ̀pyátèsè
dõ Prèdònyàphù Paulu thézù hé tahenuò hó. Paulu dyéluò ná tẹ̀thèkrũmila yènuò, a
hékàkhyèsùbè pẹ̀ tẹ̀sudyà yètahe.

Amàdu 13 dõ a hèsoluò pẹ̀ ná Cómàrya dyètã pẹ̀ akayà tahe shyèzù tahe aklènuò tẹ̀mò
ma aryálòù hò yètòmànuò, taryàma liyètõba akũnuòma, ù thègnè èlò ù hó kòle.

Tèhébě tótò ná tótò

Tèhébě rẹ̀ dõ nyẹ̀ 1:1-9

Okhólù tòmù ná tòmù dõ prẹ̀zùetèplómù akù 1:10-4:21

Thwihtyè a tẹ̀thézùthéłò mummyà tahe ná

Tẹ̀onáhináprè 5:1-7:40

Kristuphù ná Kristuphù mato tahe 8:1-11:1

Prẹ̀zùetẹ̀ plómùphù tahe a tẹ̀ohtwõprẹ̀ ná a tẹ̀còbucòbè tahe 11:2-14:40

Kristu ná prẹ̀zùetèphù tahe atẹ̀thye ihtòkàkhyè 15:1-58

Mełumẹ̀tyà pẹ̀ Kristuphù o dõ Judakẹ̀ tahe 16:1-4

Èriekyà nĩdù ná tẹ̀hébètadù dõ khyè 16:5-24

¹ Vã ma Paulu. Cómàrya théplòo vã rò a nwóhtya vã ná Jesù Kristu a Prèdònyàphù
tòprè. Rò vã ná pẹ̀ puõvyá Kristuphù Sostheno rãcuò pẹ̀ thĩ liyètõba.

² Pẹ̀ rãcuò pẹ̀ liyè dõ Cómàrya prẹ̀zùetẹ̀ plómùphù o dõ vī Corinthia akù tahe a o, ná lǒ-
kayà dõ a còbèhtya Byacè Jesù Kristu rò a o lahyà dõ khàlẹ̀ pwò- tópho nuòtahe a o. Jesù
yènuò, pẹ̀ Byacè ma amámá, èthì Byacè ma amámá. Dõ Jesù Kristu akhu-akhyè Cómàrya
mèsàsèhò thĩ rò a éhò thĩ dõ thĩ ki ohtwõprẹ̀ sàsè éhtya pò agnè hó.

³ Pẹ̀ Phè Cómàrya ná pẹ̀ Byacè Jesù Kristu ki dyè dù thĩ tẹ̀bwítẹ̀taryè ná tẹ̀théplò
kacũkabè ní-.

Paulu Hébwihétaryè Pẹ̀ Corinthia Prẹ̀zùetẹ̀ Plómùphù Tahe Agnè

⁴ Dõ Jesù Kristu akhu-akhyèrò Cómàrya dyètãhò thĩ abwiátaryè hó. Dõ a dyè thĩ phúyè
akhu-akhyè, vã hébwihétaryè pẹ̀ thĩ Cómàrya pwò- tóphuò cò. ⁵ Mètèhèrò, dõ thĩ ná
Kristu htwòhtyahò lù tǒcò- tuò hó akhu-akhyè, Cómàrya sòrisòbù hó thĩ pwò- tǒcò hó.
Rò lǒ- thĩ tẹ̀hébèhèsù tahenuò bèbè, thĩ tẹ̀thèkhuthègnè tahenuò bèbè, a sòrisòbù lǒplĩ
hó thĩ hó. ⁶ Rò pẹ̀ hèsoluò pẹ̀ thĩ Kristu ari-akya yètahenuò, a oklòoma tãtẹ̀ hó dõ thĩkù
hó. ⁷ Phũnuò akhu-akhyè, bí thĩ opòmýásù Byacè Jesù Kristu ki hyãoluòhtya pã yènuò,
lǒ- Thè Sàsè Byacè ashyèzù nĩkrá dõ thĩ lo tahenuò Cómàrya dyè lǒ hó thĩ hó. ⁸ Shyé- pẹ̀
Byacè Jesù Kristu hyà amònyè pã tònnyènuò, thyáphù ù lẹ̀dyá tẹ̀thù dõ thĩlo ki o pã tãmẹ̀
agnènuò, Byacè ki pũklòpũma nĩdù thĩ tuòdò a tadù pã. ⁹ Cómàrya yètòprẹ̀ ma lẹ̀zùenĩ
nyacò. È ma prẹ̀ dõ a é thĩ rò a thézù nõ bóthyókhèkhò thĩ ná aphùkhù màdũhò pẹ̀ Byacè
Jesù Kristu yètòprènuò hó.

Prẹ̀zùetẹ̀ Plómùphù Tahe Théplò Lụkhókhyèlù

¹⁰ Văpuõvãvyã thi- khõnyãyẽ vã kwĩthézõ shyonyã hó thi ná têtaryëshyosõ dô Byacê Jesũ Krĩstu dyẽ vã yẽnuõhõ. Vã thêzũ kwĩthézõ thi ma phútêhêrõ, vã thêzũ dô thi ki krũklẽ lũ, okhõmekhlõlũ tõmũ ná tõmũ tãmê. Vã thêzũ shyakrwõ thi ná thi têtanẽ tahe bẽbê, thi têtaze-one tahe bẽbê, nõ thyã prẽ lũ tôcõcõ- tuõ prẽ ní-. ¹¹ Mêtêhêrõ, puõvyã thi-, Chloe a khõbõthõyõ aklẽ tahehe hêsoluõplõ pẽ vã, thĩklyéthĩngã thĩvũ nĩdyẽ lõ lũ tõprẽ ná tõprẽ hé vã-, ¹² thĩklyéthĩvũ kryã- lũ phútêhêrõ, tõprẽ rò a hé, “Vã ma Paulu a khõpacẽ” dô aruõ tõprẽ ke rò a hé, “Vã ma Apollo a khõpacẽ,” tõprẽke rò a hé põ, “Vã ma Cepha a khõpacẽ,” dô aruõ tõprẽ põ kuõ ke rò a hé, “Vã ma Krĩstu a khõpacẽ,” phũnuõ hé vã.

¹³ Krĩstu anêklõ yẽnuõma ù mẽ lũruõ hte lũ tõmũ ná tõmũ phũnuõma anĩ nyã ẽ? Vã mậdtũhõ Paulu yẽnuõma a khyáthyẽnõ pẽ nyã dô thĩgnẽ dô krusulõ ẽ? Thi plwõ thĩnẽ ná htyẽ dô thi ki htwõhtya vã khõpacẽ phũnuõ nyã ẽ? ¹⁴ Vã plwõnõ prếtũ Gaio ná Crĩspu thẽnyẽprẽ akhu-akhyẽ, vã hẽbwĩhẽtaryẽ lã Cõmarya. ¹⁵ Phũnuõrõ, thi cuõhẽ ná vã plwõ hó htyẽ ná Paulu amwĩ hó, phũnuõma anĩ tõprẽ to ní-. ¹⁶ (Kõ- a mảlakõ, vã plwõ pẽ kuõpã lakõ Stephana ná a hĩphũphỹphũ tahe. Vã tõmakyã prếtũ yẽtahe prẽ. Dõ aruõ ma a opã ẽ, ma a o pã to ẽ nuõ vã tõmanĩ pã to hó.) ¹⁷ Krĩstu plwõhyã vã ná vã bẽhyã plwõ pẽ ù htyẽ mậto. A plwõ hyã vã dô vã ki hyã hêsodõnyã pẽ ù ná têtêkrũmĩla ari-akya prẽ. Rõ bí vã hêsodõnyã pẽ ù têtêkrũmĩla akhẽnuõ, vã hẽbẽnõ ná prêthĩphẽphũ tahe angõ to. Mêtêhêrõ vã ki thêlẽhtyanĩ prêthĩphẽphũ a tẽhẽbẽ tahe hêrõ, vã mẽ taphũkyã lõ hó Krĩstu atêthyẽ a tẽprõtẽprỹa shyosõ dô krusulõ yẽnuõ hó.

Krĩstu Ma Cõmarya A Tẽprõtẽprỹa Shyosõ Ná A Têtĩphẽcyãdê

¹⁸ Kayã tahehe zũe tẽ to akhu-akhyẽ, Cõmarya ki cĩrya êthĩ pã. Kayã phũnuõ tahenuõ, a tanẽ lahyã ná Krĩstu thyẽ dô krusulõ ari-akya yẽnuõma a olõoklõ prẽ. Manãrõ pẽ dô a nĩbẽ tẽmẽlwõhtekã yẽtahe agnẽnuõ, tẽritẽkyã yẽ a mậdũ Cõmarya a tẽprõtẽprỹa shyosõ dô pẽgnẽ hó. ¹⁹ Cõmarya alãangõ hé, “Vã ki mẽpyẽkyã prêthĩphẽphũ tahe a têtĩtẽphẽ tahe pã. Vã ki vĩkyã kyã prẽcyãprêdêphũ tahe a têtêkhuthẽgnẽ nuõtahe pã,”^a a hé phũnuõ.

²⁰ Ki mẽphũnuõrõ prêthĩphẽphũ tahe bẽbê, prẽcyãprêdêphũ tahe bẽbê, prẽ dô a kryãcũcyã ù tahe bẽbê, pẽ thẽgnẽ ná êthĩ têtĩphẽ tahenuõ, a olõoklõ prẽ. A dyẽluõplõ cõ, hekhu a têtêkhuthẽgnẽ yẽtahe nuõ a olõoklõ prẽ. ²¹ Cõmarya a têtĩtẽphẽ ma adu-azã mảlakõ cõ. Phũnuõrõ prẽlukayã yẽtahe ki pũthẽgnẽbẽ Cõmarya ná êthĩ têtêkhuthẽgnẽ tahenuõ, a bẽ takhyã- to. Mậtkhõnuõ, Cõmarya thẽplõo dô a ki mẽlwõhtekã kayã dô a zũe Krĩstu a têtêkrũmĩla dô pẽ hêsodõnyã pẽ ù yẽnuõ tahe pã. Manãrõ kayã dô a zũe têtêkrũmĩla yẽ to tahenuõ, a tanẽthũ lahyã ná têtêhêsodõnyã yẽtahe nuõma a olõoklõ prẽ, a tanẽ lahyã phũnuõ. ²² Judaphũ tahenuõ, a ki myáhtye Cõmarya atẽmẽ tẽprõtẽprỹa tahe to hêrõ, a zũe kuõ lahyã cõ ù têtêkrũmĩla yẽnuõ to. Greek myẽcõphũ tahe agnẽ kuõke rò, Krĩstu a têtêkrũmĩla yẽ a htwõ tẽolõoklõ dô êthĩgnẽ prẽ, mêtêhêrõ a thêzũ nĩhuõ lahyã prẽ kayã dô a o ná têtĩtẽphẽ rò a hẽbẽcyãhẽbẽdẽ tahe a tẽhẽbẽ prẽ. ²³ Phũnuõrõ bí pẽ hêsodõnyã Krĩstu thyẽ dô krusulõ akhẽnuõ, Judaphũ tahe tanẽ thẽplõsẽ nyacõ. Judaphũ mậto tahe ke rò a hé ná angõlasã o dô êthĩ agnẽ tôcõ- to. ²⁴ Manãrõ kayã dô Cõmarya ẽ lũ dô a ki zũe têtêkrũmĩla yẽtahe agnẽnuõ, Judaphũ tahe bẽbê, Judaphũ mậto tahe bẽbê, Krĩstu thyẽ dô krusulõ yẽnuõma mậhõ Cõmarya a tẽprõtẽprỹa shyosõ ná a têtĩtẽphẽ hó. ²⁵ Mêtêhêrõ, bí pẽ hêsodõnyã pẽ ù Krĩstu atêthyẽ ari-akya akhẽnuõ, taheherõ a hé lahyã ná Cõmarya mêtẽ yẽnuõ, a olõoklõ lõ hó, a tanẽthũ lahyã phũnuõ. Cõmarya mêtẽ yẽnuõ, acyãadê lõklõ pã cõ ná prẽlukayã dô a tẽcyãtẽdẽ dulõ ù tõprẽ pã cõ. Cõmarya a tẽhẽcẽrecẽ yẽnuõ, a hẽshyoresõ lõklõ pã cõ ná prẽlu hekhuphũ dô a hẽshyoresõ lõ ù tõprẽ pã cõ.

²⁶ Puõvyã thi-, tanẽmyã nĩdyẽdũ kũ thĩnẽ bí Cõmarya ẽ tyahĩ thi to akhẽnuõ kõkõ. Ki hé ná prẽlu hekhuphũ a tẽmyáhtye hêrõ, dô thĩklẽnuõ, prẽ dô acyãadê tahe bẽbê, prẽ dô a o ná a taryëshyosõ tahe bẽbê, kayã dô aklwĩalyã duzãhtyathẽ tahenuõ bẽbê, a o nuõ tõkuõ patĩprẽ prẽ. ²⁷ Thỹaphũ kayã dô a tanẽdyẽ lahyã anẽ ná kayãcyãkayãdê tahe ki thẽtarẽkyã agnẽnuõ, Cõmarya ẽ takẽ nyã hó kayã dô ù tanẽ êthĩ ná a olõoklõ

^a 1:19 1:19 Isaiã 29:14

nuõtahe pré. Thyáphú kayã dó a tanędyé lahyã anę ná a o ná taryęshyosõ nuõtahe ki thętarękyã agnėnuõ, Cómarya é takę nyã hó kayã dó ũ tanę ęthi ná a taryęshyosõ o kuõũ to nuõtahe hó. ²⁸ Thyáphú Cómarya ki mępyękyã tę dó pręlu hekhuphú tanędunı nuõtahe agnėnuõrõ, a é prę kayã dó ũ dyadu ęthi to nuõtahe pré, ũ tanępatı ęthi nuõtahe ná ũ dya ęthi ná kayã olõoklõ nuõtahe pré. ²⁹ Phúnuõrõ, dó Cómarya a męthėnyėnuõ, ũ phyęhtyalõ cyã ũnę tõprę- to. ³⁰ Cómarya męhtwõhtya tõhõ thı ná Jesũ Krıstũ tõtõ- tuõ hó. A męhtwõ pę hó thı tõtõ- tuõ ná Krıstũ yėnuõ, a ki htwõhtya hó pę tętħıtęphę hó. Dõ Krıstũ akhu-akhyėrõ Cómarya dya hó pę phú kayãcókayãtę tahenuõ hó. Htuõto pę htwõhtya hó Cómarya akayã sãsę rõ Krıstũ plwõhte palã hó pę dó tętħı acũ akhãlę hó. ³¹ Męphúnuõrõ, phú lisãsękũ hé, “Kayã dó a thézũ phyęhtyalõ anę tahenuõ, a tókõ phyęhtyalõ prętũ lõ Byacę męhtuõ pę hó lũ nuõtahe pré.”*

2

Krıstũ Khyáthyę Anę Dõ Krusulõ Ari-akya

¹ Vã khõbõthyõ thı, bí vã hyã dõnyã pę hó thı ná Cómarya alãangõ akhėnuõ, liplõ dó ũ thęgnęhtwõ to tadúrõ kayã tanędu lya nıdyé lahyã anę tahe nõę è tahenuõ, vã hébėnõ pę thı tõphuõ- to. ² Mętęhėrõ, vã dyalyã htuõhõ vã thęplõ ná vã ki hėsodõnyã prętũ Jesũ Krıstũ yętõprę ari-akya ná atęthyę dó krusulõ ari-akya yėnuõ pré. ³ Bí vã hyã kuõ dó thı o binuõ tõphuõ akhėnuõ, vã thęgnę nıdyé vã tętęcęcęcę rõ vã thęisę tanyãtadę cõ. ⁴ Htuõto bí vã hėsodõnyã pę thı akhėnuõ, vã hébė ilõ-ilyánõ thı ná pręlu hekhuphú a tęcýãtędę tõphuõ- to. Manárõ thı zũę lahyã tę dó vã hėsõ pę thı yėnuõ tahe, mętęhėrõ Cómarya a Thę Sãsę yėnuõ a prõpyãshyosõ rõ a dyéthęgnęplõ pę thı rõ thı zũę hó. ⁵ Phúnuõrõ, thı tętũtęnyã yętahenuõ, a thęlęhtyanı dó pręlu hekhuphú a tęcýãtędę tahe aļõ nuõ mąto. A thęlęhtyanı dó Cómarya a tępřõtępyã shyosõ yę aļõ hó.

Cómarya A Tętħıtęphę Dõ Adu-azã

⁶ Kayã dó a tętũsõ tahenuõ, vã ithyõ pę ęthi ná tętħıtęphę ari-akya tahe. Tętħıtęphę yętahenuõ, a hyã dó pręlukayã a o mąto. A hyã dó pręlukayã dó a o ná a taryęshyosõ nuõtahe a o mąto. Mętęhėrõ tętętahenuõ a ki pyękyã lõ pã. ⁷ Vã hėsodõnyã pę ũ ná Cómarya a tętħıtęphę dó acõazã tahe. Dõnudõtha khėnuõ, Cómarya dyęluõ pę hí ũ ná tętħıtęphę yętahe hí to. Dõ- Cómarya byályã tyahı hekhu to akhę pãnuõ, a taze-one pę htuõhõ dó a ki mę pę pę tętłıtętakhę yętahe hó. ⁸ Tętħıtęphę yėnuõ, kayã dó a htwõ khuklõkhuklyã dó hekhu yętahe thęgnę tõprę- to. ęthi ki thęgnę yę hėrõ, ęthi mũthyęhtya ná Byacę dó a o ná a tętłıtętakhę yętõprę dó krusulõ takhyã- to. ⁹ Phú lisãsę hékyã dó nuõkhę,

“Tę dó Cómarya tarıtyã one dó a ki mę pę kayã dó a mõnı lũ tahe agnėnuõ, ũ myãhtyenõ tõprę- hí to, ũ nıhuõnõ tõprę- hí to, ũ tanętuõnõ é tõprę- hí to.”*

¹⁰ Manárõ, Cómarya dyéthęgnę dıtũ pę pę tętętahe ná Thę Sãsę Byacę.

Thę Sãsę Byacę yėnuõ a thęgnę lõ tępwõtõcõ. A thęgnę tuõ lõ cõ Cómarya a tętana dó acõazã tahe cõ. ¹¹ Phúnuõhõ, kayã tõprę a tętana lõplı tahenuõ, è ná è thęgnę nıdyédũ pré. Tõprę- ũ thęgnęhtwõ kuõ lũ to. A thyaķuõdũ phúnuõhõ, túprę Thę Sãsę Byacę thęgnę lõlõ- Cómarya a tętana tahe. Kayã dó aruõ tahe thęgnęhtwõ tuõ tõprę- to. ¹² Cómarya dyę pę a Thę Sãsę, rõ Thę Sãsę Byacę yėnuõ, a hyã dó pręlukayã a o nuõ mąto. Thyáphú pę ki thęgnęplõ lõ tę dó Cómarya dyę tãkrã pę yętahe agnėnuõ, pę nıbėhõ Thę Sãsę Byacę dó a hyã dó Cómarya a o yėnuõ hó. ¹³ Phúnuõrõ, bí pę ithyõ pę kayã dó Thę Sãsę Byacę o dó lükũ tahe akhėnuõ, pę nõę pręlu hekhuphú dó a cyã hébė tahe a tętėbė tõmũ- to. Pę hébė phú Thę Sãsę Byacę ithyõıthya pę nuõprę. Pę héplõ pę kayã yętahe ná tępátęcõ phú Thę Sãsę Byacę ithyõ pę nuõprę. ¹⁴ Manárõ ũpępę- bėbė, dó a nıbę kuõũ Thę Sãsę Byacę dó a thęplõkũ to tahenuõ, a phýsũ kuõũ Thę Sãsę Byacę a tętħıyõıthya to. Kayã phúnuõ tahenuõ, a thęgnęplõbė kuõũ angólasã to, a tanę lahyã pré ná a olõoklõ pré, mętęhėrõ, prę dó a héplõbė pę ęthi nuõma túprę Thę Sãsę Byacę tõprę pré. ¹⁵ Lõ- kayã dó a nıbė Thę

Săsě Byacě yětahenuô, a thégně luplú rě lő htuôhó tětíthyóithya yétahe hó. Manárò kayă dô a nĭbè kuôŭ Thě Săsě Byacě to tahenuô, a thégněplôbě kuôŭ kayă dô a o ná Thě Săsě Byacě tahe a tětanaŭ tahe to. ¹⁶ Phú lisăsěku hé,

“Ūpě tōprě thégněhtwôbě Byacě athéplô pě? Kayă dô a dyéthégněcwôbě pě kuô Byacě ná a tětanaŭ tahe nuôma a o tōprěpřě ě?”

Manárò pě yětahenuô, pě nĭbè htuôhó Krístu athéplô a tětanaŭ tahe hó.*

3

Cómarya A Přemětěphú Tahe

¹ Puôvyă thĭ-, vâ otôkuô ná thĭ dô arêkhě nuôma, vâ ithyó pě thĭ phú vâ ithyó pě kayă dô a cĕe nĭdă Thě Săsě Byacě angô tahe nuôma anĭ hí to. Vâ bè ithyó pě thĭ phú přěluhekhu phú dô a lĭkrwô mĕ păprě a tětthězŭthělô tahe nuôtahe přě. Matěhéro thĭ tĕzŭe Krístu nuô ashyo-asô hĭto akhu-akhyě thĭ thyápăprě ná pacěphú dô a ônpă nuôtahe přě. ² Thĭ esě dô apřyĕazwô tahe nuôma anĭ hĭto akhu-akhyě, vâ bè dyě ô přě thĭ pŭ nuôhtyě thyaná pacěphú tōprěnuô přě. Tuôkhônyăyě cô bĕbĕ a thya păprě ná thĭ e sĕe a pryĕ rò a nĭhĭto nuô. Vâ ki ithyó thĭ ná tĕ dô acôază tahe hĕrô thĭ thégněplô hí to. ³ Mĕtĕhéro thĭ ohtwôpřě thya păprě ná přĕlu hekhuphú dô a krwôlŭ mĕ păprě lahyă phú a tětthězŭthělô o nuôtahe přě. Thĭ thĕkhwĕ nĭdyĕ khyĕlŭ tōprĕ ná tōprĕ, thĭklyĕthĭngă nĭdyĕ khyĕlŭ nuôma a dyĕluôhtyahô ná thĭ thya păprě ná přĕlu hekhuphú nuôtahe přě vâhĕto? Thĭ mĕthyă păprĕ ná kayă dô a zŭĕ kuôŭ Krístu to nuôtahe přě. ⁴ Bí thĭ hĕ nĭdyĕ khyĕlŭ, vâ ma Paulu a khôpacĕ, vâ ma Apollo a khôpacĕ akhĕ nuôma, thĭ mĕ thya păprĕ phú přĕlu hekhuphú alĕklô mĕnuô přě vâhĕto?

⁵ Kihĕlôlô rò, Apollo ma ũpĕ? Paulu ma ũpĕ? Pĕ ma kayă môhémôlŭphú dô a mĕ Cómarya atĕmĕ tahe přě. Dô pĕ hĕsodônyăluô pĕ thĭ akhu-akhyě thĭ zŭĕnyăe ka lahyă Byacě Jesŭ Krístu. Phú Cómarya dyĕtă pĕ tĕmĕ tōprĕ ná tōprĕ nuô, pĕ mĕ nĭdŭ phú a nômĕ pĕ yĕnuô přě. ⁶ Vâ ma přĕiluôťă tĕklwĭ. Apollo ma přĕzŭhtyĕ. Manárò přĕ dô a nôphĕhtyaduhtya tĕklwĭtĕlŭ nuôma Cómarya přĕ. ⁷ Přĕiluôťă tĕklwĭtĕlŭ ná přĕzŭhtyĕ yĕnuôma a lodu lâ mătô. A lodulô ũ ma přĕ dô a nôphĕhtyaduhtya tĕklwĭ yĕtōprĕnuô hó. ⁸ Přĕ dô a iluôťă tĕklwĭ yĕ ná přĕ dô a zŭhtyĕ yĕ thényĕ lő nuô, a tĕtaze myăsŭ one tahe nuôma a thyalŭ přĕ, aduklô ná lŭ to. Phú ĕhĭ tōprĕ ná tōprĕ yăcŭ-yăre mĕhtuôhó tĕtahenuô Cómarya ki dyĕ ĕthĭ tĕryă nĭkhwókĕ pă. ⁹ Pĕ ma přĕmĕrôlŭtĕ dô Cómarya agně tahe přĕ. Thĭ ma athyaná Cómarya a tarĕtară dô pĕ lĕmĕ-e akhălĕ. Htuôto thĭ ma athyaná hi dô Cómarya isôhtya ĕ tômĕ.

¹⁰ Vâ kuôke rò athyaná přĕisôhtya hi dô acyăadĕ tōprĕnuô. Mĕtĕhéro, Cómarya dyĕ vâ shyĕzŭ nĭkră rò vâ idĕ lya hihtŭ kyădĕ khăshyĕ ná lŭ tahe. Rô kayă dô aruô tahehenuô, a hyă isôhtya dĭtŭ kuôke hihtŭkyădĕ khăshyĕ dô vâ dĕlyă htuôhó ná lŭyĕ nuô alô. Manárò, ĕthĭ tōbĕ isôhtya phŭtĕ nuô, a bè mĕ tătĕ lahyă. ¹¹ Hihtŭkyădĕ khăshyĕ dô vâ dĕlyă htuôhó ná lŭ mătô Jesŭ Krístu yĕnuô ma a o přĕ tōphotuô. Tĕ dô pĕ tōkô zŭĕnĭ nuôma a mătă přĕtŭ Jesŭ Krístu yĕtōprĕ přĕ. Ū dĕlyă khô dô aruô nuô a o pă tōpho- to. ¹² Kayă tahehe dô a ithyó tătĕ ũ ná tĕmătĕcô tahenuô, a thyahô ná a hyă isôhtya dĭtŭ hihtŭ kyădĕ khăshyĕ dô ũ dĕlyă ná lŭ yĕ alô nuô hó. A thyahô ná a isôhtya dĭtŭ hó ná htĕ, rŭ, mătôrô lŭngudupřĭdu tahenuô hó. Manárò dô aruô tahe kuôke rò, a hyă isôhtya dĭtŭ ná thô, mĭmô mătôrô buôpŭ tahe dô alô yĕnuô hó. ¹³ Kayă tōprĕ ná tōprĕ a tĕisôhtya hi a tĕcyătĕdĕ yĕnuô, a ki oluôhtya shyĕ- Byacĕ Krístu hyă amônyĕ nuôtônyĕ pă. Kayă pwô- tōprĕ mĕ tĕy tahenuô, ũ ki mĕmyă ĕ ná mi pă. Tōprĕ ná tōprĕ a tĕcyătĕdĕ atĕmĕ yĕnuô, mi ki láu myă lŭ pă rò a ki dyĕ htĕluô lŭ pă. ¹⁴ Tătĕ dô ũ hyă isôhtya ĕ dô hihtŭ kyădĕ khăshyĕ yĕ alô tahenuô, a ki khyăbĕ milău hĕrô a tĕisôhtya hi yĕnuô a ki nĭbĕ tĕryă nĭkhwókĕ pă. ¹⁵ Manárò, mi ki ũkyă atĕmĕ yĕtahe pă kihĕrô, a ki lacŭkyă pă. Manárò, anĕbyacĕ nĭdŭ yĕnuô a ki nĭbĕ tĕmĕlŭwôhtĕka pă. Rô a ki siplĕkyă ná mi thyaná kayă tōprĕpřĕ siplĕhtĕkyă ná mikyăŭťă hi nuô pă.

* 2:16 2:16 Isaia 40:13

¹⁶ Thĩ ma Cómarya a tẹlũhõdu rò Thẽ Sásẽ Byacẽ dõ a o dõ Cómarya a o yětõprẽ hyã nuõ ohtwõprẽ dõ thĩkũ nuõma thĩ thẽgnẽ nyã to ẽ? ¹⁷ Kayã tõprẽprẽ dõ a mepýekyã Cómarya a tẹlũhõdu yẽnuõ, Cómarya ki mepýekyã lũ pã. Mẹtẽhéro Cómarya a tẹlũhõdu ma a sásẽ rò thĩ nẹbyacẽ nĩdũ nuõma mǎhõ Cómarya lẹonĩ a tẹlũhõdu hõ.

¹⁸ Lahõlyã nĩdyẽ tã thĩnẽ tõprẽ- tǎmẽ. Kayã tõprẽprẽ ki tanẹlyã nĩdyẽ anẹ ná vã ma prẽthíphephũ tõprẽ henuõ, a bẽ htwõhtya kayã olõoklõ tõprẽ. Vã thẽzũ henuõma phũtẽhéro, ẽ ki tanẹ nĩdyẽ anẹ ná vã ma prẽthíphephũ tõprẽ yẽnuõ athyaná kayã dõ a thẽgnẽ kuõũ Cómarya to tahe a tẹtanẹ nuõ hõ. Thyáphũ a ki htwõhtya prẽthíphephũ mǎlakõ dõ Cómarya anyẽhyã tõprẽnuõ, a bẽ htwõhtya kayã olõoklõ tõprẽ dõ prẽlu hekhuphũ tahe a mètẽnẽyẽ. ¹⁹ Prẽlu hekhuphũ tahe tanẹ ná yẽma tẹthíphe hõ tahenuõ, dõ Cómarya agnẽ nuõma a mǎ prẽ tẹolõoklõ prẽ. Lisásẽkũ hé, “Prẽthíphephũ tahe tanẹ nĩdyẽ lahyã anẹ ná pẹ dẽ lã hõ tadúro Cómarya pũnĩkyã hõ ẽthĩ ná ẽthĩ atẹcyádẽ adápã yẽnuõhõ. Ẽthĩ atẹmẹcyámẽdẽ tahe nuõma mǎprẽ dápã prẽ.”²⁰ Lisásẽ dõ aruõ tòmã hé põ, “Cómarya thẽgnẽ ná prẽthíphephũ tahe a tẹtaze-one tahenuõ, angõlasá o to.”²¹ Phũnuõrò, thĩ krwõkuõ ná ùpẹpẽ- bẹbẹ, thĩ tõ phyéhtyalõ nĩ thĩnẽ tõprẽ- to. Ki hé tǎtã rò, tẹlõ- plĩ nuõma thĩ tẹ prẽ. ²² Paulu bẹbẹ, Apollo bẹbẹ, Petru bẹbẹ, hekhũsĩba lõ cõ bẹbẹ, tẹthỹ ná tẹhtwõprẽ bẹbẹ, htũkhẽ khõnyǎkhẽ yẹbẹbẹ, shyẽ- nopã tõtũ bẹbẹ, Cómarya dyètã lõ tẹyẽtahe dõ a ki htwõbwihtwõtaryẽ dõ thĩgnẽ prẽ. ²³ Thĩ ma Krĩstu atẹ, rò Krĩstu ma Cómarya atẹ.

4

Krĩstu A Prẽdõnyǎphũ Tahe

¹ Thĩ tõ dya lahyã pẹ phũ Jesũ Krĩstu a prẽmètẹphũ tahenuõ. Thĩ tõ dya lahyã pẹ phũ prẽmètẹphũ tahe dõ a ithyóithya hẹsoplõ pẹ ù ná tẹmǎtẹcõ dõ ù thẽgnẽnõ hĩto dõ nuõkhẽ tahe. Rò Cómarya dyètǎhõ pẹ tẹmẹ dõ pẹ ki mẹ yẽ agnẽ hõ. ² Kayã dõ ù dyètã lũ tẹmẹ tahenuõ, a tõbè cõ ná atẹmẹ. ³ Thĩ ki hécõ vã ná Paulu tõkuõrõma ryázũe nĩcyã ẽ ẽ, ma ryã zũenĩ to ẽ cõ bẹbẹ, a lẹhéo náto. Kayã dõ aruõ tahe ki hé vã bẹbẹ, a lẹhéo nátoto, mẹtẽhéro vã nẹbyacẽ nĩdũ cõ rò vã hẹlyã nĩdyẽnõ vǎnẹ phũ thĩ hé vã nuõ tõphuõ- to. ⁴ Vã thẽplõ yẽnuõ mòmõ a mõ prẽ, vã thẽplõ yẽ a dya kǎkhyẽ ná vã tẹthũ tõtõ- to. Vã thẽplõ yẽ a hé vã phũtẽtẽ- bẹbẹ, aléhẽ o tõtõ- to. Vã mẹtẹ yẽnuõ athũ ẽ, ma atõ ẽ nuõ, prẽ dõ a thẽgnẽ vǎrivǎkyã rò a ki cẹmyã vã pã tõprẽnuõma túprẽ Byacẽ tõprẽ prẽ. ⁵ Phũnuõrò tẹcĩrya ashuõakhẽ hyã bẽ tyahĩto nuõ, cuõ cĩrya tã ù tõprẽ- tǎmẽ. Opõ tuõ lahyã dõ Byacẽ hyã cĩrya ù ná tõphuõ nuõ. Tẹouõobĩ dõ tẹkhĩtẹlõ akũ tahenuõ, a ki dyéhtyaluõ pã. Rò prẽlukayã a tẹtanẹ dóuõdõbĩ dõ a nõmẹ lũ tahenuõ, Cómarya ki dyéluõ thẽgnẽ pã. Bĩnuõkhẽ pã rò, phũ kayã tõprẽ ná tõprẽ mẹ tẹ nuõ, Cómarya ki htuthénĩ ẽthĩ pã.

⁶ Vã puõvyã thĩ, thyáphũ a ki htwõbwihtwõtaryẽ dõ thĩgnẽ rò vã hẹsoluõ pẹ thĩ ná vǎrivǎkyã ná Apollo ari-akyã phũ tẹ dyéluõbyábũ tõtõ nuõ hõ. Tẹ dõ vã thẽzũ hé pẹ thĩ angõlasá nuõma phúyẽ: “Mẹ talwólõ tã lahyã phũ lisásẽ rã o nuõ tǎmẽ.” Phũnuõrò yětõprẽ rò aryáklõ ná dõ nuõtõprẽ, cuõ htuthẽ nĩdyẽ lahyã ù phũnuõ tõprẽ- tǎmẽ. ⁷ Mǎupẽ tõprẽ hé nẹ ná nẹcyǎnẹdẽ khóklõ dũ ná ù phũnuõ tõprẽ pẽ? Lõ- tẹ dõ a o ná thĩtahe nuõma Cómarya dyẽ thĩ mǎto ẽ? Phũnuõrò, thĩ cuõcyẽ htyalõhtyamõ nĩdyẽ thĩnẽ thyácónã Cómarya dyètã krã thĩ mǎto nuõ phũtẽtẽ?

⁸ Thĩ tanẹ ná lõ- tẹ dõ thĩ lo tahenuõ a o lõplĩ hõ, lõ- Cómarya ólyǎkyã tahenuõ thĩ nĩbẽ lõplĩ hõ, thĩ tanẹ lahyã phũnuõ. Thĩ tanẹ nĩdyẽ lahyã ná thĩ htwõ cõdũ hõ khwĩ dõ Cómarya ahtyẽakẹkũ cõhõ ni, manáro pẹ rò pẹ htwõbẽ kuõ hí ù khwĩ to. Thyáphũ pẹ ki htwõ tõkuõ khwĩ ná thĩ rò, vã thẽzũ nõhtwõ kuõ lã hõ thĩ khwĩ hõ. ⁹ Vã hé phúyẽ mẹtẽhéro, a cõ ná pẹ Prẽdõnyǎphũ tahenuõ, Cómarya dya patĩklõ pẹ a tõ ná ùruõ tahe. Htuõto athyaná kayã tã dõ htõkũ tahe dõ ù kĩrẹ mẹthỹ hõ ẽthĩ dõ kayã tõplutõphẽ a mètẽnẽyẽ nuõ. Rò athyaná lõ- mókhu tanéphũ tahe ná prẽlu hekhuphũ tahe myã hyã tǎtõ lõ pẹ nuõ. ¹⁰ Mẹtẽhéro dõ pẹ krwõ Krĩstu akhyẽ akhu-akhyẽrò ù hé pẹ ná kayã tamwĩ.

Manárò thĩ kuôke rò, thĩ htwôhtya hó tẹ tẹcô- tuô ná Kristu hó akhu-akhyé, thĩ tanẹ nidyé có lahyá thíné ná pręcýáprêdêphú tahe hó. Pẹ rò pẹ hęcérecé dù pègné pré, thĩ rò thĩ hëshyoresô nyacô dădu- ni. Ú tanẹ patí dũgné pẹ pré. Thĩ rò ù mëlímetakhe có dù dădu- thĩ ni. ¹¹ Tuôkhônýárò pẹ ovîokò, pẹ ovîôhtyé, pẹkúpêthýá dũgné pré hycacazé hycamú pré. Pẹ khyábè dù pègné ùmũpũpũnĩ pẹ. Pẹ sódôhi sódôpré dù pègné pré. ¹² Thyáphú pẹ ki ebèôhtwô agnènuô, pẹ bè cyèprýcyèlĩ eryá dũgné tẹ. Bí ù isò pẹ akhènuô, pẹ sòri kakhýèsù ù. Bí ù męcýmęcý pẹ akhènuô, pẹ khyáthéplòhtú sù pré ù pré. ¹³ Bí ù hé takhwótaké pẹ akhènuô, pẹ hé kakhýèsù ryá pré ù pré. Tuôkhônýáyé, pẹ ma a thyá tadú pädũgné pré ná ù cuô víkyá thòthwíthòdô tahe ná hekhu paapaô nuôtahe pré.

¹⁴ Vă thészú nõthétarẹ thĩ rò và rá cuô pẹ thĩ li yènuô mătô. Vă mọny thĩ phú văphú ná vãné nuô rò và ithyóithya cuô nidyé thĩ pré. ¹⁵ Thára dô a ithyóithya thĩ nuô a o có apré tóthô tadúró thĩphé ma a o pré tóprèpré- tuô pré. Bí và hēsodónýá pẹ thĩ tètèkrũmĩla rò thĩ zũehýá hó Kristu akhènuô, và htwóhó thĩphé hó. ¹⁶ Phúnúòrò và kwíthézò thĩ ná thĩ ki krwô myábũ kuô và tẹohtwôpré yé. ¹⁷ Dô tẹritékýá yé akhu-akhyèrò và nõhyá hó Timothy dô thĩ o hó. È ma athýáná văphú ná vãné dô và mọ nidyé rò acó ná angó dô Byacé akú tópré. Kayá dô a krwô Kristu akhyé tahenuô, a tókò ohtwôpré lahyá phútènuô, a ki dyé thénèhtya khyé thĩ phú và ohtwôpré hó yènuô pá. Yènuôma tẹ dô và ithyó pẹ kayá dô a zũkanyáka Jesú Kristu tahe dô khălẹ pwô- tópho tahenuô hó.

¹⁸ Thĩ tanẹ lahyá ná và hyá olé kuô pá dô thĩ to akhu-akhyé, dô thĩklé tahehenuô a phyéhtyalô lahyá ané. ¹⁹ Manárò ki Byacé thèplò và dô và ki bè cuôolé kuô thĩ héro và ki hyá olé lẹ kuô thĩ pá. Shyé- và hyátuôkuô thĩ pá rò, kayá dô a phyéhtyalô ané nuôtahe a mękryá- ítènuô và ki hyá pũthégné tódú ná vãné pá. Ma èthĩ nĩbè málakò tètaryèproryá dô Cómarya a o ẽ, mătòrò a o byèpré akhău tabé a tẹhèbè pré ẽ nuô và hyá pũthégné tódú ná vãné pá. ²⁰ Kayá dô a o dô Cómarya ahtyéakékù tahenuôma, a o prétú khău tóbè a tẹhèbè mătô. Cómarya htulya taplekýá htuôlòhó èthĩ atèdyathudýathé tahe ná a tẹpròtèprýá hó. ²¹ Thĩ ki víkyá thĩ tẹmẹ dô a mũmýaricyá yètahe to hènuôma, và ki hyáthèprwô sò nyá hó thĩ hó. Thĩ ki víkyá héro và ki hyá hébècèhèbènyá pré thĩ pá rò và ki mọ nidyé thĩ pá. Phúnúòrò, thĩ thészú klô lahyá bíté tócoté?

5

Tẹcuôthú Prèmòprèkhũ Ohtya Dô Prèzũtèplòmũ Akú

¹ Khônýárò, ù hélúô pẹ và, dô thĩklé nuô kayá cuôthú prèmò rò a cuôthú nidyé khyèdú ná amuño o tópré và nĩhuô ù hé pẹ và phúnúô. Kayá dô a zũe Kristu to tahe có rò tètú phúyènuô a mẹnô lahyá to. ² Ki mephúnúòrò, thĩ cuô phyéhtyalócýá nidyé thíné phúté? Phú- ná thĩ phyéhtyalô thíné nuô, thĩ tó thèplèthézò thyékýá có thíné có. Kayá dô a cuôthú phúyè tóprèpré nuô, thĩ tó vèhtekýá lù dô thĩ aplóamũ akú. ³ Vă nẹklô oye có ná thĩ tadúró và thèplò ícũ ná thĩ pré. Kayá dô a mètèthú adu-ază phúyè nuôtahenuô, và ciryá hó è dô Jesú amwĩ akú phú và otòkuô ná thĩ nuô hó. ⁴ Bí thĩ okú myáhtye tậsũ rợlô lữ akhèpănuô, và thészú nõmẹ lỏ thĩ pwô- tócd dô athýáná và otòkuô hó ná thĩ phúnúô. ⁵ Thyáphú ù ki mępyékýá kayá yétòpré a thwihtýépházýe a tètèzũthéłò agnènuô, thĩ bè dyétăkyá kayá yétòpré dô khínéricýá khuklô a takhukú. Thyáphú kayá yétòpré a thèplòhtwôpré ki nĩbè tẹmèlwóhtekă shyé- Byacé a mọnyé pá tónýé agnènuô, thĩ bè mę phúnúô. Mètèhéro thĩ nĩbèhò Byacé a taryëshyosô ná a tẹpròtèprýá hó akhu-akhyé mę lahyá phúnúô.

⁶ Thĩ cuô hèbè htyalô tuô thĩngó phúnúôma amă to. Thénèhtya lahyá ngó tòmũ dô a hé, “Huómũ takiphú pré rò a mętapho lỏ khómũ tóklô,” ù hé nuôma thĩ thègné vánhé. Phúnúòrò kayá yétòpré a tètúnuô, a dyèhtwóhtya tuôkuô lỏ hó thĩ tòmũlô atètú hó. ⁷ Thyáphú thĩ ki mwôplĩ lătakli lỏ agnènuô, thĩ bè phyéhtekýá huómũ lye atètú yènuô, túró thĩ htwóhtya thýáná khómũ thè dô huómútapho otòto yènuô pá. Vă thègné tătẹ có ná thĩ ma kayá mwôplĩthĩplo htuôhó tahe, mètèhéro Kristu ma pẹ tẹcuôtalwópwè athímí dô a khyáthýé htuô pẹ hó dô pègné rò a plwókyá pẹ tètú tópré. ⁸ Phúnúòrò pẹ eò rợlũ tẹcuôtalwópwè yènuô pỏ-. Khómũ dô a osilyá tộ ná huómútapho yènuô, pẹ tókò e è

to. Huõmõtapho yẽnuõ, a mę duhtya ẽhtya tẽthũ ná tẽmũmyáricyá tahe pré. Pẹ ki eõ rólũ khómũ dõ huõmõtapho otõsilyã to yẽnuõ, ná khómũ dõ a mwõplĩthĩplo yẽnuõ ná tẽmãtẽcõ yẽnuõ tahe pó-!

⁹ Vã rá pẹ thĩ li dõ arẽkhẽ tõba nuõma, vã hé thĩ ná bóthyókhekõ tá ná kayã dõ a cuõthũ prẽmõprẽkhũ nuõtahe tãmé, vã rá hécuõ pẹ thĩ phũnuõ. ¹⁰ Manárõ vã hé phúyẽ nuõma, vã thẽzũ hé ná bè bóthyónĩ ná kayã dõ a zũe kuõũ Jesũ Krĩstu to nuõtahe tãmé phũnuõ mãto. Dõ ẽthĩ aklẽ tahehenuõ kayã dõ a cuõthũ prẽmõprẽkhũ, a kóvẽkõpra e nĩdyédũ agnẽ, a ehuõehĩ, a cõbẽ lahyã prẽzõ thĩ tahenuõ a o akhu-akhyẽ vã thẽzũ hé kayã phũnuõ tahe mãto. Kayã dõ a zũe kuõũ Cõmarya to tahenuõ thĩ bè bóthyónĩ ẽthĩ to kihéro, thĩ bè htecuõ taphãkyã plũlã hõ ná hekhu yẽnuõ hõ. ¹¹ Vã thẽzũ hẽnuõma phũtẽhéro kayã dõ a hẽlyã nĩdyẽ lahyã anẽ ná prẽzũtẽphũ tahe tadũro a ki cuõthũ prẽmõprẽkhũ, a pũ kóvẽkõpra e nĩdyédũ agnẽ, a cõbẽ prẽzõ, dyãmwihtyẽzõ ù, emũõpryã mãtorõ ehuõehĩ thĩ tahenuõ bóthyõ tá ẽthĩ tãmé. Bĩ etõõtõ prẽ ná kayã phũnuõ tahe prẽ nuõ etõõtõ tãmé mẽ.

¹²⁻¹³ Hétãtã- ma, Ciryã kayã o dõ prẽzũtẽplõmũ aklõ nuõtahe ma vã tẽmẽ mãto. Kayã phũnuõ tahe ma Cõmarya ciryã dũ ẽthĩ pã. Manárõ thĩ tõkõ ciryã nĩdyédũ thĩ prẽzũtẽtẽ plõmũphũ tahe nuõma mãto ẽ? Lisãsẽkũ hé, “Vẽhtekyã kayã mũmyã dõ thĩklẽ nuõ,”^o rò thĩ bè mę kuõ phũnuõ.

6

Puõvyã Krĩstuphũ Ná Krĩstuphũ Ẽhtya Lũ Dõ Kayãdu Hi

¹ Thĩ ki klyẽlũngãlũ hẽrõ thĩ cuõ ẽhtya ciryã tuõ lũ tõprẽ ná tõprẽ dõ kayãdu dõ a zũe Krĩstu to tahe ahi mẽtẽ? Thĩ ná thĩ ẽ hẽbẽplõ nĩdyẽ lũ rò thĩ nõciryã ná Cõmarya akayã tahe to mẽtẽ? ² Cõmarya akayã tahenuõ, a ki ciryã prẽlu hekhuphũ pãnuõma thĩ thẽgnẽ to ẽ? Thĩ ma kayã tahe dõ a bè ciryã cõ prẽlu hekhuphũ o dõ hekhu yẽtõba lõ cõ pã akhu-akhyẽ, tẽritẽkyã phũbõphũbĩ yẽtahe prẽ rò thĩ tõbẽ hẽbẽplõ pẹ nyã ù to ẽ? ³ Dõ mókhu pã nuõ, pẹ bè ciryã cõ mókhu tanéphũ cõ pã tahe nuõma thĩ thẽgnẽ to ẽ? Phũnuõrõ hekhunẽkhu a tẽklyẽlũngãlũ phúyẽ tahe prẽ rò pẹ cuõ ciryãni to mẽtẽ? ⁴ Tẽklyẽlũngãlũ phúyẽ ki ohtwõhtya rò, thĩ cuõ tõ kayã dõ a htwõ kuõ prẽzũtẽtẽ plõmũphũ to tahe a o rò thĩ cuõ nõciryã tuõ ẽthĩ mẽtẽ? ⁵ Thẽtarẽ tadũ- kẹ cõ. Dõ thĩ prẽzũtẽtẽ plõmũphũ aklẽ nĩdũ nuõ kayã dõ a o ná tẽtanẽcyã rò a hẽbẽ ciryacyã pẹ Krĩstuphũ yẽtahe a tẽklyẽngã lũ yẽ bí aplekũ nuõ patĩtadũ tõprẽ nuõma aklyã o nyã prẽ. ⁶ Thĩ cuõ mę khódũ lahyã thĩgnẽ phũtẽ. Thĩ ná thĩ cuõ ẽhtya tuõ lũ dõ kayãdu hi rò cuõ nõciryã tuõ ná kayã dõ a zũe kuõũ Krĩstu to yẽtahe vã!

⁷ Dõ thĩ ná thĩ cuõ ẽhtya hẽbẽ lũ dõ kayãdu hi akhu-akhyẽ, a dyẽluõ hõ ná thĩ lacũkyã lõlãtakli hõ. Phũ- ná thĩ mephũnuõ rò thĩ khyãthẽplõhtũ pẽkyã thĩ puõvyã dõ a mẽthũ thĩ yẽnuõma aryáklõ to ẽ? Phũ- ná thĩ ẽhtya thĩ puõvyã Krĩstuphũ dõ kayãdu ahi nuõ, thĩ plwõ thukyã thĩ tãmuõtãtẽ tahe nuõma aryáklõ pã cõ. ⁸ Phũyẽnuõrõ thĩ mę to. Thĩ cuõ mẽthũ nĩdyẽ khyẽlũ tõprẽ ná tõprẽ. Htuõto thĩ cuõ pũphezẽplẽphe nĩdyẽ khyẽlũ tõprẽ ná tõprẽ. Thĩ Krĩstuphũ ná Krĩstuphũ cuõmẽ nĩdyédũ lũ phũtẽ.

⁹ Kayãhã kayãkãkẽ, kayã mũmyáricyã tahenuõ a htwõ nĩ kuõũ Cõmarya a htyẽphũkẽphũ dõ lũhtyẽlũkẽkũ to pã nuõma thĩ thẽgnẽ to ẽ? Thyáphũ thĩ ki mẽthũ tá lahyã tãmé nuõ, tanẽ tãtã lahyã vã hé thĩ yẽnuõ. Kayã dõ a lũkrwõmẽ tẽthẽzũ patãpatõ tahe, kayã dõ a cõbẽ prẽzõ tahe, kayã dõ a cuõthũ ùphũũmẽ tahe, prẽkhũ ná prẽkhũ cuõthũ khyẽlũ nuõtahe, ¹⁰ htuõto kayã ehuõehĩ tahe, kayã dõ a pũ kóvẽkõpra e nĩdyẽ dũgnẽ tahe, kayã emũõpryã tahe, kayã dõ a dyãmwihtyẽzõ ù, ná kayã dõ a lahõẽ ù rũ tahenuõ a htwõ nĩ cyã kuõũ Cõmarya a htyẽphũkẽphũ dõ lũhtyẽlũkẽkũ to. ¹¹ Dõ thĩklẽ tahehe nuõ, dõ nuõkhẽ ma a htwõ htuõhõ kayãcyẽ kayãricyã thyánã nuõhõ tadũrõ Cõmarya siplykyã htuõhõ thĩ tẽthũ hõ. Rõ khõnyãyẽ thĩ htwõ hõ Cõmarya atẽ hõ. Dõ Byacẽ Jesũ Krĩstu ná Cõmarya a Thẽ Sãsẽ akhu-akhyẽrõ khõnyãyẽ, Cõmarya dyahõ thĩ phũ kayãcõkayãtẽ tahenuõ hõ.

Dyénoë Thi Nêklô Yênuô Dô Cómarya Aliatakê Agnê

¹² Dô thiklê tahehenuô, a hé, “Vã mệ ìtêtê- ma aní prê,” a hé phúnuô ma a mậồ tadúro ìtêtê- ma aryá lỏ dô thignê mậồ. Vã mệ ìtêtê- ma aní prê tadúro vã plwôhtwô vãnê ná lỏ- tề dô vã thêzủ mệ nuôtahe acủ to. ¹³ “Sêe ma hỏkủ agnê, hỏkủ ma sêe agnê,” kayá tahehe ki hé phúnuô. Amávã, manáro yênyêcônuô Cómarya ki mepyékyã lỏ pã. Nêklô yêma lệnôe ná tẹpátápátỏ agnê mậồ. Mậồ lệnôe ná Byacê a tềthêzủ nỏmệ pệ tahe agnê prê. Dỏ Byacê yê akhu-akhýrò, shyê- nopã a ki mệ ihtòkạkhyê khyêthyã pệ nêklô yênuô pã. ¹⁴ Cómarya dô a mệhtwỏprê kạkhyê Byacê dô tềthyê yêtỏprênuô, a ki mệhtwỏprê kạkhyê kuỏ pệ dô tềthyê ná a tẹprỏtẹpryã shyosỏ yênuô pã. ¹⁵ Thi nêklô yênuôma a mậồ Kristu anêklỏ krủkrủ tahe nuôma thì thêgnê to ê? Vã phýe Kristu akrủakrủ yê rò vã nỏmýe tộ ná himyáphêmuỏ ma a kỏ nyã ê? Ki mệphúnuôma aní taki- to. ¹⁶ Kayá tỏprêprê dô a omyê tộ ná himyáphêmuỏ nuô, a htwôhtya hó tỏhtwitủ tỏzyetuỏ ná himyáphêmuỏ yê hó nuôma thì thêgnê to ê? “Êthi yê thényê nuôma a htwôhtya hó lủ tỏhtwitủ tỏzyetuỏ hó”* lisásêkủ hé phúnuô. ¹⁷ Manáro kayá dô a htwôhtya hó tỏcỏ- tuỏ ná Byacê tahenuô, a htwôhtya hó tỏcỏ- tuỏ ná Byacê dôhtudỏthê tỏkyê hó.

¹⁸ Cuỏ taphãkyã lahyã ná tẹpcuỏthủ prêmỏprêkhủ nuôtahe ní-. Tềthủ dô aruỏ ìtêtê- bẻbẻ nuô a mẻbẻ sẻ tộ ná kayá anêklỏ phủ cuỏthủ prêmỏprêkhủ atềthủ yênuô to. Kayá dô a cuỏthủ prêmỏprêkhủ tahenuô a mệthủ lỵa nỉdyêdủ cỏ anêklỏ cỏ hó. ¹⁹⁻²⁰ Thi nêklô yênuôma Thê Sásẻ Byacê dô Cómarya dyelyã pệ thì yêtỏprê alẻo a tẻlủhỏdu nuôma thì thêgnê to ê? Mẻtẻhẻrỏ Cómarya iprỉ ngudungusỉ htuỏhỏ thì akhu-akhýe, thì nêklỏ yênuô thì tẻnỉdủ mậ pã to hó. A htwôhtya hó Cómarya atẻ hó. Phúnuỏrỏ nẻe lahyã thì nêklỏ yênuô dô Cómarya aliatakê agnênuô ní-.

7

Tẻsudyã Tẻphyẻmẻphyẻvẻ Ari-akyã

¹ Khỏnyãrỏ, vã ki rỏdỏnyãplỏ kạkhyẻsủ pệ thì ná thì sudyã vã dô thì likủ nuôtahe. Thì sudyã vã ná ki phýẻmẻphyẻvẻ to ma aryáklỏ kỏ thì hé phúnuô. Prẻkhủ ki phýẻ amẻ to ma aryáklỏ. ² Manáro kayá dô a cuỏthủ ủphủủmẻ, a cuỏthủ prẻmỏprẻkhủ tahe yỏ oẻ talwỏsủlủ akhu-akhýe, prẻkhủ pwỏ- tỏprẻ tỏkỏ phýẻ lahyã amẻ, rò prẻmỏ pwỏ- tỏprẻ tỏkỏ phýẻ lahyã avẻ. ³ Prẻkhủ tỏbẻ omyẻ tộ ná amẻ. Bí vẻ thêzủ omyẻtộ ná amẻ akhẻnuỏ, mẻ tỏ yo nỉdyẻ to, phúnuỏhỏ, bí mẻ thêzủ omyẻtộ ná a vẻ akhẻnuỏ, vẻ tỏ yo nỉdyẻ toto. ⁴ Mẻ anêklỏ yênuôma atẻ tủdủ mậồ, vẻ atẻnỉ kuỏ dủdủ. Phúnuỏhỏ vẻ anêklỏ yênuô a tẻtủdủ mậồ, mẻ atẻnỉ kuỏ dủdủ prẻ. ⁵ Mẻ ná vẻ a tẻthẻzủthẻlỏ tỏprẻ ná tỏprẻ nuỏ, bẻ yo nỉdyẻ lủ to. Manáro bí thì thêzủ kwỏcỏbẻ thuỏkrủthuỏkrẻ tủdủ akhẻnuỏ, thì ki thẻplỏtỏ lủ dô thì ki omyẻ taphã khỏ nyẻlả lủ to kihẻnuỏma aní prẻ. Manáro thì kwỏcỏbẻ htuỏnuỏ, thì bẻ omyẻtộ khyẻlủ, mẻtẻhẻrỏ ki thì khỏpẻ dyẻ thì thẻplỏ to hẻnuỏ, khỉnẻricýã khukủ ki ilo-ilyánỉ thì pã. ⁶ Vã hé thì phủyẻnuỏma vã nỏshyo thì mậồ. Mậồ vã dyẻthẻgnẻ cwỏ thì prẻ. ⁷ Ki hẻlakỏma vã thẻzủ nỏopalả kuỏ lỏ thì phủ vãy. Manáro Cómarya dyẻtẻ tỏprẻ ná tỏprẻ nuỏma a thỷalủ to. Yẻtỏprẻ rò a dyẻtẻ lủ shyẻzủ yẻtỏcỏ dô nuỏtỏprẻ rò a dyẻtẻ khỏlủ shyẻzủ dô aruỏ tỏcỏ ke a mệ phúnuô.

⁸ Phúnuỏrỏ kayá dô a o ná hi ná prẻ to thì tahe, ná prẻmỏokryã thì tahenuỏ, aryáma opalả plehyã lả kuỏ lahyã phủ vã yênuỏ hó. ⁹ Manáro thì ki khỏpẻ nỉdyẻ thì thẻplỏ to hẻrỏ, tarủ phýẻ lahyã phủmẻphủvẻ nuỏ. O ná hi ná prẻ ma aryáklỏ pã cỏ ná thẻplỏ tanẻ patápátỏ mủmýã nuôtahe cỏ.

¹⁰ Kayá dô a onả phủmẻphủvẻ tahenuỏ, vã thẻzủ ithyỏtạkyã êthi ngỏ tỏmủ. Tẻithýo yẻnuỏma vã tẻithýo mậồ, Byacê ithýỏkyã ná anẻ cỏ. Rỏ a hé ná mẻ bẻ okýánỉ avẻ to. ¹¹ Manáro a ki okýã hẻrỏ a bẻphýẻ taple nỉpả avẻ to. A ki o tủdủ ma aní prẻ, mậồrỏ a ki hẻbẻplỏ khyẻthyã ná a vẻ rò a ki kạ otỏkuỏ khyẻthyã ná lủ hẻnuỏma aní prẻ. Vẻ ma a bẻ okýánỉ amẻ toto.

¹² Vã thẻzủ hé pẻ pỏ kayá dô aruỏ dô thiklẻ nuôtahe. (Manáro, yẻma Byacẻ hẻkyã mậồ.) Vã tẻithýo nỉdủ prẻ. Vã thẻzủ ithýỏkyã vẻ dô a ki htwỏhỏ Kristuphủ rò amẻ ki zủẻ kuỏhỉ

Kristu to tadúro amě yě ki théžú oplehyá tǝkuǝpá ná avě hěnuo, avě bè okyānı amě to. ¹³ Phúnuohó mě dǝ a htwóhó Kristuphú rò a vẹ ki zǝenyáe kuǝ hí Jesú Kristu to tadúro avě ki théžú oplehyá tǝkuǝpá ná lú hěnuo, a bè okyānı avě to. ¹⁴ Mětéhéro, thi dǝ a zǝe pẹ Byacé Jesú tahenuo, thimě bebě, mǝtoró thivě bebě, a ki zǝe kuǝ hí pẹ Byacé Jesú to kihéro, dǝ thi yǝ zǝe tẹ akhu-akhyě, Cómarya ki sǝri èthi pá. Rò a ki sǝri tǝkuǝ thiphúthilye tahe pá. Cómarya ki sǝri thiphú tahe to hěnuo, thi phú tahenuo a ki thyákuǝ lǝ ná kayá dǝ a zǝe Byacé to nuótahe aphúalye nuótahe pá.

¹⁵ Manáro mě bebě, vẹ bebě dǝ a zǝe Kristu to yětǝprěnuo a ki théžú okyārě héro a okyá dǝ. A ki mephúnuo héro, kayá dǝ a zǝe Kristu yětǝprěnuo a tǝbè otǝnı ná kayá dǝ a zǝe Kristu to yěnuo tǝprě to. Mětéhéro Cómarya éhó thi dǝ thi ki olú ná tẹpětǝdwǝ prě. ¹⁶ Mě dǝ a htwóhó prězǝetǝphú tahe thi-, dǝ thikhuthikhyě rò vẹ htwóhtyacyá prězǝetǝphú to thi hécyá to. Phúnuohó vẹ dǝ a htwóhó prězǝetǝphú tahe thi-, dǝ thikhuthikhyě rò thimě htwóhtyacyá prězǝetǝphú to thi hécyá to.

Ohtwǝprě Phú Cómarya É Nẹ Nuó

¹⁷ Thi pwǝ- tǝprě tǝkǝ ohtwǝprě plehyá lahyá phú Cómarya dyětá thi bí a é thi akhěnuo. A mẹ one htuǝ lǝ nyá hó dǝ pẹ ki ohtwǝprě phúyě nuó nyá hó. Tẹithyóithya phúyěnuo, vǝ ithyótǝ lǝ htuǝhó dǝ prězǝetǝplǝmǝ akǝ pwǝ- tǝpho hó. ¹⁸ Kayá dǝ a dútalı htuǝhó phá rò Cómarya ki é lú tahenuo, a tǝbè mǝsimékya ní a tẹdútalıphá a tẹmátǝdyá yěnuo to. Kayá dǝ a dútalı kuǝ phá to tahenuo, Cómarya ki é èthi héro a lo dútalı pá phá to. ¹⁹ Mětéhéro, dútalıphá bebě, dútalıphá to bebě a lodu lá mǝto. Tẹ dǝ a lodulǝ ũ tǝcǝma tẹnıdǝ Cómarya mekyāngǝ tahe yěnuo hó. ²⁰ Bí Cómarya é kayá tǝprěprě akhěnuo, è htwǝ kayá phútě tǝprěnuo a tǝkǝ ohtwǝprě plehyá lá phúnuo. ²¹ Bí Cómarya é nẹ akhěnuo, nẹ htwǝ có cǝ bebě, a lẹhéo ná to. Manáro nẹbyacé ki hé nẹ ná théžú cuǝ bitě ma anı hó a ki hé rò htecuǝ nuó. ²² Mětéhéro nẹ htwǝ cǝ tadúro, bí nẹ zǝehó Byacé Jesú akhěnuo, a dyahó nẹ phú kayá tǝprě dǝ a ní hó tẹpalá nuó hó. Phúnuohó kayá dǝ a htwónó cǝ to tǝprěnuo, bí a zǝehó Byacé Jesú Kristu akhěnuo, è htwóhó Byacé Jesú Kristu acǝ hó. ²³ Cómarya iprı ngǝdungısi nyacó thi akhu-akhyě, cuǝ htwǝ pá tá lahyá prẹlukayá acǝ tǝmẹ. ²⁴ Phúnuoró puǝvyá thi-, bí Cómarya é nẹ akhěnuo, nẹ htwǝ kayá phútě, nẹ mẹ tẹmẹ itěnuo, tarú ohtwǝprě, bóthyó plehyá lá hó Cómarya ná nẹ tẹmẹ yěnuo hó.

Tẹsudyá Kayá Dǝ A o Ná Hi Ná Prě Hıto Tahe Ná Prēmǝokryá Tahe Ari-akya

²⁵ Khǝnyārǝ vǝ ki hěsodǝnyǝplǝ pẹ thi ná kayá o ná hináprě hıto tahe ari-akya. Tẹritǝkyá yěnuoma, Byacé mekyānǝ ngǝ to. Manáro vǝ théžú dyéthěgně pẹ thi ná vǝ tẹmyáhtye. Mětéhéro Cómarya théžǝnı vǝ akhu-akhyě, zǝenı lahyá vǝ nuó. ²⁶ Mětéhéro, pẹ htǝkhě khǝnyáyě, tẹpyátěsě, tẹmęcyęmęcǝ o ná prězǝetǝphú tahe akhu-akhyě, kayá dǝ a o ná hináprě hıto tahenuo, oplehyá lá lahyá phúnuoma aryáklǝ vǝ tanę phúnuo. ²⁷ Thimě o ẹ? A ki o héro tanę dǝ ki dyakya è tǝmẹ. Thi phúthě lahyá ẹ? Thi ki phúthě pá lahyá héro pǝphuyě tá lahyá thiméthivě tǝmẹ ní-. ²⁸ Manáro thi ki phyě thiméthivě héro thi męthú tẹ mǝto. Prēmǝ opalá tǝprě ki phyě avě héro a męthú tẹ mǝto. Manáro phú mǝnávẹ bè myáhtyebě ná tẹpyátěsě dǝ a tẹohtwǝprě akǝ tahenuo, vǝ théžú nǝmyáhtye thi to.

²⁹ Khǝbóthyó thi-, vǝ théžú hé thi ma phúyě: mǝnyě tadú phúhtya hó. Cáhtya khǝnyáyě tǝplehyá, kayá dǝ aměo avě o tahenuo, a tǝkǝ ohtwǝprě lahyá phú kayá dǝ amě o to avě o to tahenuo. ³⁰ Kayá dǝ angǝahě tahenuo, a tǝ mẹ lahyá phú èthi nguǝ to nuó. Kayá dǝ a thékrǝ tahenuo, a tǝ mẹ lahyá phú èthi thékrǝ to nuó. Htuǝto kayá dǝ a iprı tẹ tahenuo, athéplǝ tǝbè icǝnı ná tǝtẹ dǝ a iprı yětahe to. ³¹ Kayá dǝ a nǝe tǝmuǝtǝtẹ dǝ hekhu yětahenuo, a bè tanędu nıdyé tǝtẹ dǝ hekhu yětahe to. Mětéhéro lǝ- tẹ dǝ a o dǝ hekhu yě tahenuo, a oklǝma nyě tacǝprě mǝto akhu-akhyě, vǝ hé thi phúyě prě.

³² Hekhu a tǝmuǝtǝtẹ yětahenuo, vǝ théžú nǝkǝnǝkyá thi to. Kayá dǝ amě o to tǝprěnuo, a théžú krwǝlǝ mętǝ Byacé athéplǝ akhu-akhyě, a be sǝsě a tẹtanę tahe dǝ Byacé agně. ³³ Manáro, kayá dǝ amě o tǝprěnuo, akǝakya ná hekhu a tẹphyétẹmẹ tahe agně. Mětéhéro a théžú krwǝlǝ mętǝ prě amě théplǝ. ³⁴ Phúnuoró, kayá dǝ amě o tǝprěnuo, athéplǝ o

nyemê. Prêmo dô avê onô tôphuo~ to tôprê, matorò prêmookryã tôprênuô, a be sãse a têtanê tahe dô Byacê a têphyétême tahe agnê. Mêtêhêrò a thêzũ dyêlyã lõ anêklô ná athêplò nyecòlô dô Cómarya agnê. Manárò prêmò dô avê o tôprênuô, a békúbekyã ná hekhunêkhu a têphyétême tahe. Mêtêhêrò a thêzũ krwòlũ mêtò avê thêplò. ³⁵ Thyáphú a ki htwöbwihtwötaryê dô thignê rò vã hé phúyê pré. Vã pũ mêtidyã tãtũ thĩ mato. Thyáphú thĩ ki ohtwöprê tãtõtãbê lahyã, htuôto thyáphú thĩ ki dyêlyã lõthulothê lahyã thĩnê dô Byacê a têphyétême agnênuôrò, vã thêzũ mectwô thĩ phúnuô pré.

³⁶ Hékuorê, prêmò dô nê hyãsudyã htuôhó è yêtôprênuô, nê thêzũshyo nyacò lõ rò nê tanê shuôshuô pré ná nê ki phyê ná lõ kihêrò, phyékýã è nuô. Nê ki mephúnuôma têtthũ o to. ³⁷ Manárò prêkhũ yêtôprê ki dyalyã htuôhó athêplò ná a ki phyê pã prêmò yêtôprê to, htuôrò a ki khôpê nidyê athêplò hó kihêrò, a ki phyépã amê to rò a ki-ò hó phúnuô hénuôma aryã pré. ³⁸ Phúnuô akhu-akhyê, prêkhũ dô a phyê amê nuô aryã nyacò, manárò prêkhũ dô a phyê amê to nuô aryã lõklò pã có.

³⁹ Prêmò tôprênuô, avê ki thýêhító hêrò a ki phyê taple avê hénuôma anĩ to. Manárò avê ki thýê htuôhó kihêrò a ki thêzũ phyê taple prêkhũ dô aruôtóprê hénuôma anĩ hó. Manárò a tóbê phyê pré prêkhũ dô a zũe Byacê Jesũ Krĩstu nuô pré. ⁴⁰ Manárò a ki phyê pã avê to hénuô, a mòklò lõ. Yêma máhó vã tẽmyáhtye ná vã têtanê tahe. Vã tẽhêbê yẽnuô, vã zũe ná Thê Sãsê Byacê dyêluô vã pré.

8

Sêe Dô Û Buôhtya Ná Prêzô Tahe Ari-akyã

¹ Khõnyãrò vã thêzũ rácuô pê thĩ sêe dô ù buôhtya ná prêzô nuôtahe ari-akyã. Thĩ hé ná prêzô tahe nuôma a tẽprõtẽprya shyosò dô a lémepê pẽ nuô a o to nuô pẽ thêgnê, thĩ hé phúnuô ma amã vã. Thĩ tẽthêgnê yẽnuô, a nõphyéhtyalò thĩ ná thĩ nê manárò tẽmõ nuô a mectwómekò mãlakò có ù có. ² Kayã dô a tanê nidyê anê ná vã thêgnê êlã hó tahenuô, tẽ dô a tókò thêgnê tahenuô, a thêgnê hí tóco~ to. ³ Manárò kayã tôprêprê dô a mõ Cómarya nuô, Cómarya thêgnê lõ ná è ma akayã hó.

⁴ Phúnuô akhu-akhyê, esêe dô ù buôhtya ná prêzô tahenuô, pẽ thêgnê ná prêzô yẽnuôma a kyãdê pré, angólasá o tóco~ to. Pẽ thêgnê kuô pò dû ná Cómarya nuôma a o prê tôprê~ tuô. ⁵ Cómarya mato dô kayã cóbê lõ tahe nuôma a o ényacò. Rò êthĩ hé lahyã, cómarya yêtahe nuôma a o dô mókhu, matorò a o bí hekhu yê, phúnuô. Rò cómarya mato yêtahenuô êthĩ cóbêhtya nidyê lõ phú êthĩ cómarya, êthĩ byacê tahenuô. ⁶ Manárò pẽ thêgnê ná Cómarya ma a oprê tôprêprê~ tuô pré. È ma pẽphê, è ma a byãlyã tẽpwõ~ tóco rô pẽ ohtwöprê pẽ dô lõgnê. Byacê ma a oprê tôprêprê~ tuô pré, è ma Jesũ Krĩstu hó. Cómarya nõbyátã dítũ tẽpwõ~ tóco ná Jesũ Krĩstu. Prê dô a dyê pẽ thêhtwöprê ma mã è hó.

⁷ Manárò, pẽ puõvyã Kristuphũ tahehe dô a thêgnê tãtẽ kuô lõ hí tẽthêgnê dô vã rá pẽ thĩ khõnyãyê to nuô a o tahe. Bí êthĩ zũe tyahĩ Jesũ to akhẽnuô, êthĩ tanê ná prêzô yêtahe nuôma a taryêshyosò o akhu-akhyê êthĩ kírê vilkyã a têtanê yêtahenuô, apyãasê nyacò dô êthĩ agnê có. Rò bí êthĩ esêe dô ù lũtyáhtya ná prêzô yêtahe akhẽnuô, a mõ lũthêplò to, rò a mêtthũ hó tẽ hó a tanê lahyã phúnuô. ⁸ Sêesêo yẽnuô a meryáhtyatô pẽ tẽbõthyókhêkhõ ná Cómarya taki~ to. Pẽ e bebê, pẽ e to bebê, a lẽhtwöbwi htwötaryê tõ dô pẽgnê tóco~ to.

⁹ Thĩ thêzũ è tẽ itêtê~ nuô thĩ enĩ pré tadúro, rònĩ lahyã thĩnê ní~. Mêtêhêrò thĩ mẽ tẽ tahenuô, nõhtwöhtya tã tẽlakhúlalò dô kayã a tẽzũtẽnyã patĩ tahe agnê támê. ¹⁰ Hékuorê, kayã dô atẽzũ patĩ tôprêprê ki myáhtye thĩ cuô phyê esê dô ù lũhtya ná prêzô yê, hébyenuô. Thĩ thêgnê ná prêzô yẽnuôma a kyãdê pré, angólasá o tóco~ to tadúro kayã dô a thêgnê kuô to yêtôprênuô a myábũ kuô thĩ rò a ki cuôphyêe kuô pã. A phyêe rò a mõ lũthêplò to, tadúro a ki phyêe pã. ¹¹ Phúnuôrò thĩ puõvyã dô atẽzũ patĩ yêtôprênuô, thĩ tóbê thêgnê ná Krĩstu khyáhtyê pẽ tõkuô dô ègnê. Mêtêhêrò dô thĩ thêgnê tẽyê ná thĩ mêtê yê akhu-akhyêrò thĩ mepýamêsê hó thĩ puõvyã yê hó. ¹² Dô thĩ mephúnuô akhu-akhyê thĩ mêtthũhó thĩ puõvyã yêtahe hó. Mêtêhêrò atẽzũ patĩ rò a krwò myábũ

mëkuõ thĩ rò athéplò mọ nĩdyé to akhu-akhyé, a thya hó ná thĩ męthúhó Kristu nuò hó. ¹³ Męphúnuòrò, dõ vǎ e tẹzye khukhyèrò a ki dyéhtwõhtya puõvyǎ Kristuphú tópręprę a tẹlakhúlalò kihénuò, vǎ e pǎ tẹzye tóphuò- to. Mętẹhéro vǎ thézũ nõhtwõhtya tẹlakhúlalò dõ vǎ puõvyǎ Kristuphú yętahe agnẹ to akhu-akhyé, vǎ e pǎ to prę.

9

Prędõnyǎphú Tahe A Tẹphyétẹmẹ Ná A Tẹtaryëshyosõ Tahe

¹ Vǎ ma prępalǎphú tóprę mǎto ẹ? Vǎ ma Prędõnyǎphú tóprę mǎto ẹ? Ma vǎ myǎhtyenó kuõ nyǎ hí pẹ Byacé Jesũ Kristu to ẹ? Vǎ krũmẹ Byacé atẹmẹ akhu-akhyé, thĩ zũkanyǎkǎ hó Kristu hó nuoma amǎto ẹ? ² Kayǎ aruò tahe dyakuõ vǎ phú Prędõnyǎphú tóprę to tadúro thĩ rò thĩ tóbẹ dya vǎ phú Prędõnyǎphú tópręnuò. Mętẹhéro thĩ ná Kristu htwõhtya hó lù tóçô- tuõ akhu-akhyé, thĩ dyéluò tǎtẹ hó ná vǎ ma Prędõnyǎphú a mǎlakó có hó tóprę hó.

³ Kayǎ tahe ki pũ sudyǎ vǎ ná vǎ mętẹ yẹ ari-akya kihéro vǎ ki hésũ èthĩ, ⁴ vǎ mę tẹmeyé rò vǎ tókò nĩbẹ nyǎ ù tẹbuòebuò vǎ to ẹ? ⁵ Vǎ phyé kuõ vǎmẹ dõ a zũe Kristu rò vǎ ékrwõcunĩ kuõ è ná klyǎ phú Prędõnyǎphú dõ aruò tahe męnuò bẹbẹ, phú Byacé a puõprẹkhũ thĩ nuòtahe mę nuò bẹbẹ, phú Petru mę nuò bẹbẹ, vǎ mę kuõ phúnuò ma anĩ nyǎ to ẹ? ⁶ Tanemyǎ mǎ lahyǎ. Pẹ mętẹ phúyẹ rò ù kò męcwọ kuõ nyǎ pẹ to ẹ? Túnyǎ prę vǎ ná Barnaba bẹ pũepũryǎ buòelyǎ nĩdyé nyǎ dù hó pẹnẹ phúyẹ nyǎ prę hó ẹ?

⁷ Hékuórẹ, klyéphú tahenuò, a mę klyé atẹmẹ rò a lókya nĩdyédũ arũ nuoma a onó nyǎ ẹ? Pręisó thòbĩthémọ tópręnuò, a enó nĩdyé kuò a thòbĩthẹ to nuoma a onó nyǎ ẹ? Kayǎ dõ a kyẹ pũpanẹ tópręnuò, a tókò nĩbẹ nyǎ akhwóakẹ to ẹ? ⁸ Vǎ hé pẹ thĩ yenuoma pręlukayǎ a tẹtanẹ túdũ nyǎ prę ẹ? Cómarya a tẹthyótẹthya hé kuõ nyǎ phúnuò to ẹ? ⁹ “Thĩ nõzĩtǎthye pũ ná buò akhẽnuò, taklwóbĩ tǎ akyǎkũ tǎmẹ”⁹ Mose a tẹthyótẹthya hé phúnuò. Cómarya hé phúyenuoma thĩ tanẹ ná a hé pẹ prętú pũ agnẹ prę ẹ? ¹⁰ A hé pẹ pẹgnẹ mǎto ẹ? Yẹma a hé mǎlakó pẹ có hó pẹgnẹ hó. Kayǎ dõ a hyǎ htǎ pẹ ù lyǎ ná kayǎ dõ a hyǎ ké pẹ ù buò tahenuoma, a myásũ nyǎ hó dõ a ki nĩbẹ lahyǎ akhwóakẹ tahe dõ a lẹlẹõ agnẹ hó. ¹¹ Phúnuòhó, pẹ hésodõnyǎ pẹ thĩ ná Cómarya alǎangó dõ athyaná kayǎ dõ a pruõtǎ tẹklwítẹlwĩ tahenuò hó. Pẹ tó myásũ kée nĩdyé khyé thĩ tẹmęcwọ dõ thĩ o nuoma a konyǎ to ẹ? ¹² Kayǎ dõ aruò tahe hyǎ hésodõnyǎ pẹ thĩ rò thĩ ki męcwómẹkó èthĩ henuò, pẹ rò thĩ tókò męcwómẹkó nyacó pẹ mǎto ẹ? Pẹ kwĩ thĩ tẹmęcwọ ma a kò prę tadúro pẹ kwĩnó ná thĩ tóçô- to. Thyǎphú pẹ ki mę didídídýǎ tǎ Kristu a tẹthẹkrũmila tẹmęnuò, pẹ yácũ khyáthéplòhtũ có tẹpwõ- tóçó có. ¹³ Thĩ thẹgnẹ tǎtẹ dù hó ná kayǎ dõ a mę tẹphyétẹmẹ dõ tẹlũtyǎ hókũ tahenuò, a e lahyǎ prę sẹesẹ dõ a o dõ tẹlũtyǎ hókũ nuòtahe prę. Kayǎ dõ alũatyǎhtya pẹ ù yętahenuò, èthĩ e nĩdyé khyé lahyǎ prę tẹzye dõ ù hyǎ lũhtya yenuò tahe prę ma thĩ thẹgnẹ to ẹ? ¹⁴ Phúnuòhó kayǎ dõ a dõnyǎ tẹthẹkrũmila tahenuò, dõ a mę tẹmeyé akhu-akhyé, ù tó buòe èthĩ, Byacé hékyǎ phúnuò.

¹⁵ A kò dõ vǎ tókwĩ có thĩ tẹmęcwọ có tadúro vǎ kwĩ thĩ tóçô- to. Htuòto vǎ thézũ nõmęcwọ thĩ ná vǎnẹ rò vǎ rǎ pẹ thĩ liyenuò mǎtoto. Vǎ thézũ mędídýǎ tẹthẹkrũmila taki- to. Phũ- ná vǎ męphúnuòrò, vǎ thyekyǎ nuò- ma a mọkló pǎ có. ¹⁶ Vǎ lẹphyéhtyalò nĩdyé vǎnẹ ná vǎ dõnyǎheso pẹ ù tẹthẹkrũmila yenuò akhǎlẹ o ná tópho- to, mętẹhéro Byacé mekyǎ nyǎ ná vǎ bẹ dõnyǎheso pẹ ù tẹthẹkrũmila. Vǎ ki dõnyǎheso pẹ ù tẹthẹkrũmila yẹ to henuò, a kicyẹkicũ nyacó vǎ bá- tẹ pǎ. ¹⁷ Tẹmẹ yenuò vǎ ki nwóphyénwómẹ nĩdyédũ prę kihéro, vǎ phyé akhwóakẹ ma a kò prę. Manáro vǎ nwóphyénwómẹ nĩdyédũ mǎto. Cómarya nwóhtya vǎ rò a dyétǎkyǎ tẹmeyé dõ vǎ khadákũ akhu-akhyé, vǎ bẹ mę phú a dyétǎ vǎ, a nõmẹ vǎ nuòprę. ¹⁸ Kihéphúnuòrò, vǎ kirẹ nĩbẹ kuõ akhwóakẹ itẹ pǎ? Akhwóakẹ dõ vǎ nĩbẹ nuoma mǎhó vǎ dõnyǎ pẹ ù tẹthẹkrũmila yenuò hó, a kò có dõ vǎ tó kwĩ kuõ tẹmęcwọ tadúro vǎ phyé kuõ akhwóakẹ to yenuò hó.

¹⁹ Vǎ ma prępalǎphú tóprę rò ù męcwómẹkó nó vǎ to akhu-akhyé, vǎ lo nĩdǎ èthĩngó to. Manáro thyǎphú ù ki zũkanyǎkǎ ẹ Byacé Jesũ agnenuò, vǎ thézũ htwõ pẹ có kayǎ pwõ- tóprę acũ có. ²⁰ Thyǎphú Judaphú tahe ki zũkanyǎkǎ kuõ Byacé Jesũ Kristu agnenuò, bí vǎ o kuõ dõ èthĩklẹ akhẹ, vǎ mę thyǎkuõ phú Judaphú tahe mę nuò. Vǎ o dõ Mose

a têtthýótêthya alê mâtó tadúrô thyáphú êthi ki zûenyâe ka kuõ Byacê Jesú agnênuô, vâ bê lûkrwô mêkuõ têtthýótêthya phú êthi mē nuô prê. ²¹ Thyáphú kayâ dó a thégnê kuõ Mosê a têtthýótêthya to tahe ki zûkanyâka kuõ Byacê Jesú Kristu agnênuô, bí vâ o kuõ dó êthiklê akhê, vâ mēphú pē Judaphú alêklô mēnuô to, vâ mē thyákuõ phú êthi mēnuô prê. Manárô vâ krwólû mē kuõ Cómarya a têtthýótêthya to, vâ hé phúnuô mâtó. Ki hétâtama vâ ma kayâ tôprê dó a lûkrwô mē nyacó Kristu a têtthýótêthya tôprê có. ²² Thyáphú kayâ dó ù mēcyê êthi, pēpēpô êthi tahe ki zûkanyâka kuõ Byacê Jesú agnênuô, bí vâ otôkuõ dó êthiklê akhê, vâ ohtwôprê thyákuõ phú êthi nuô. Thyáphú kayâ tahehe ki nîbê kuõ tēmēlwóhdeka agnênuô, vâ myápû ohtwôprê tâtôtâbê kuõ pwô- tóco phú êthi pwô- tôprê ohtwôprê nuô có. ²³ Vâ mē têtētê- bèbê nuô, vâ mē dó têtthêkrûmila agnê prê. Thyáphú vâ ki nîbê kuõ têtthêkrûmila a tēsōri tahenuô, vâ mē hó phúnuô.

²⁴ Û klya dícé lû nuôma, ù klyapluklyaphê có tadúrô a klya pē lû ù nuôma a o prê tôprê prê, rò ù dyê tēklyá nîkhwókê tú ê tôprê prê nuôma thî thégnêdú hó! Shyé- nopâ, thyáphú thî ki nîbê kuõ tēsōri dó Cómarya a o nuô rò thî tō yácú-yâre, cyēpryēcyēlî krwókuõ lahyâ Cómarya akhyê thyáná kayâ klyadicê dó a thézû klya pē ù rò a thézû nîbê tēklyá nîkhwókê yēnuô tahe cyēpryēcyēlî klya nuô. ²⁵ Lõ- kayâ dó a klyadicê tahenuô, a bê khônidyê athéplô, a bê ithýolyá nidyê lahyâ athéplô a têtthézûthéllô tahe. Thyáphú a ki nîbê ù ki mēlímetakhê êthi ná khuklwô dó anóakâ, apyéakyácýá yētahe agnênuô prê rò, a khô nidyê lahyâ anê phúnuô. Manárô pē dó a zûe Jesú Kristu tahenuô, pē ki nîbê ù ki mēlímetakhê pē ná khuklwô dó anóakácýá to tahe pâ. ²⁶ Phúnuôrô, thyáphú vâ ki nîbê kuõ tēyê agnênuô, vâ thyácóhó ná kayâ klyadicê tē tôprê dó a klya tódê hyâ córanê có dó mábô a o nuô tôprê có. Vâ thyácóhó ná prēplútê dó a plúthúplúbê dúgnê ù tôprênuô mâtó. ²⁷ Phúnuôrô vâ khô, vâ khyá nidyê vâ théplô a têtthézûthéllô tahe rò vâ ithýocyê ithýócú lya nidyê vānê. Vâ yô hēsodónyâ pē htuôhó ù akhu-akhyê, vâ thézû htwô kayâ dó a lacýkyâ ù khâlê to, vâ thézû htwô phú vâ tókô htwô nuô.

10

Tēdyerôdyéryē Tēcôbê Prēzô Tahe Ari-akyâ

¹ Vâ khôbóthyó thî-! Vâ thézû nõthégnê kuõ thî ná pēphyēpēphuô dó Mosê thûka lû dó nuôkhê tahe ari-akyâ. Óluõ dó a dyéluõ ná Cómarya hyálya otôkuõ ná êthi yētôba nuô, a zouôka pē dó êthikhu. Htuôrô êthi kaçuô talwóbê ryáryádêdê lõplî ná htyēdutava dó ù é ná htyēlîdu yēnuô tóbô có. ² Lõ- êthi yētahenuô a thyáhó ná êthi plwô lahyâ lõplî hó htyê dó óluõ yētôba akú ná dó htyēdutava yē akúnuô hó, rò êthi htwô kalô hó Mosê a khôpacê dó a krwô lûkhyê tahe hó. ³ Êthi erô lõplî lû khómú dó Cómarya dyétâ êthi yēnuô pwô- tôprê hó. ⁴ Htuôrô êthi ôrô lõplî lû htyê dó Cómarya dyê êthi yēnuô hó. Htyê dó êthi ô yēnuôma a o dó lõkú hte. Ló yēnuôma máhó Jesú Kristu hó. Êthi cuô bitê- tōpho bèbê nuô, Jesú cuô tōkuõ ná êthi. ⁵ Cómarya mēcwómekô pē có êthi bánuô có tadúrô dó êthiklê tahehenuô a mē tō Cómarya athéplô to nuô a o ényacó. Phúnuôrô êthi thyékyâ lõ dó kēsēntyēkyâ lõtamákhú.

⁶ Pēphyēpēphuô yētahe lûkrwômē a têtthézû mũmyáricýá tahe akhu-akhyê a htwôhtya hó phúnuô hó. Thyáphú pē ki myábû krwómēkuõ tá phú êthi mēnuô támē nuô, a htwôhtya hó têtthýó tóco dó pēgnê hó. ⁷ Pē bê cóbēnîkuõ prēzô phú êthi nuô to. Mētēhêrô lisāsêkú hé, “Êthi onyâ takruôtakrê emûômû lahyâ rò ilēprēlîmēya nidyê lõ lahyâ.”⁸ Pē bê cuóthô nîkuõ prēmôprêkhú phú dó êthi aklē tahehe cuô thú nuô to. Dó êthi cuóthú prēmôprêkhú akhu-akhyê, tónyê akú prê nuô, êthi thyékyâ kayâ nyéthô ná thuórí có.⁹ Byacê tókuô- rò ma acó ná a tēlôlyá ê, ma acó to é phúnuôma pē bê hémýámēmyá nî Byacê phú êthi tahe hémýámēmyá nuô to. Pēphyēpēphuô tahenuô a mēmyá lahyâ phúnuô akhu-akhyê, rû tahe iphuô thyékyâ élá êthi.¹⁰ Pē bê tamwõtālénî phú êthi tahehe tamwõtālê nuô to. Pēphyēpēphuô dó nuôkhê tahe tamwõtālê lahyâ akhu-akhyê, mókhu tanéphú mēthyékyâ êthi.

✧ 10:7 10:7 Li Hteka 32:6

✧ 10:8 10:8 Li Hteka 32:6

✧ 10:9 10:9 Li Lémiklê 21:3-6

¹¹ Têyêtahe cuô htwôhtya tuô lloplî phûnuô mețêhêrô thyáphú kayá dõ aruô tahe ki krwô myábú mekuô tá phûnuô támê nuô, a dyêluô pê ù prê. Thyáphú ù ki dyêrôdyeryê one pê pê dõ a ohtwôprê dõ khyêlô ù yêtôhtú tahe agnênuôrô, ù râmárádyá okyá pê dõ lisásêkú yêprê. ¹² Phûnuôrô nê ki tanê nîdyê nenê ná vâ têtúțenyá sô nyacô hó kihêrô, orôoryê nîdyê nenê ní~, pãma nê mețhú kuô he. ¹³ Lõ têtlo-ilyá dõ nê myáhtye hyãbêno tahe nuôma a thyá prê ná prêlu hekhuphú dõ aruô tahe myáhtye hyãbêno nuôtahe prê. Manárô Cómarya nuô acó ná angó, mețêhêrô têtlo-ilyá dõ ashyo-asô dõ nê khyábê to tahenuô, a nôkhyá nê to. Bí têtemyá hyãbê nê akhênuô, thyáphú nê ki khyáthêplôhtúbê è, htuôto thyáphú nê ki siplêbê ná têtlo-ilyá yê agnênuô, Cómarya ki bãmô pê nê klyá pã.

¹⁴ Vã khôbôthyômô thî, còbê tá lahyá prêzo taki~ támê ní~. ¹⁵ Thî ma kayá dõ acyãadê tahe. Phûnuôrô vã hé pê thî khônyâyê nuôma athú ẽ ma atô ẽ nuô tanê tãtê nîdú lahyá ní~. ¹⁶ Bí pê eô rglû Byacê têtê sãsê mômê akhê rò pê kwîhtya Cómarya ná a ki sôrisôbû thôbîthêhtyêbê yê akhênuô, a dyêluô hó ná dõ Kristu athwi akhu-akhyê, pê htwôhtya tóccôcô~ tuô lû ná è hó mato è? Phûnuôhó bí pê ibiphê khómú rò pê è akhênuô, a dyêluô hó ná pê htwôhtya tóccôcô~ tuô lû ná Kristu anêklô hó, mato è? ¹⁷ Pê ecúócú rjô lloplî lû khómú tóklôtuô. Phûnuôrô pê orjóé tadúro pê ma nê tóprêprê~ tuô lû prê.

¹⁸ Tanemyámô lahyá Judaphú dõ a e lahyá têtze dõ ù lütýãhtya ná Cómarya tahenuô. Dõ êthî e têtlyãhtya yêtahe akhu-akhyê, êthî còbêhtya lloplî hó Cómarya yênuô hó. ¹⁹ Ma vã thêzû hé ná prêzo dõ kayá còbê nîdyê è yênuôma a o ná a taryêshyosô phûnuô è? Torôma vã thêzû hé ná têtêtô dõ ù lütýta ná prêzo yênuôma a lodu klô, vã thêzû hé phûnuô ẽ? ²⁰ Vã thêzû hé phûnuô mã taki~ to. Vã thêzû hé ná têt dõ ù lütýta ná prêzo tahe nuôma a lütýta lahyá prê khînékhîno prê, a lütýta lahyá Cómarya mato. Phûnuôrô vã thêzû nõ bóthyóbólá thî ná khînékhîno to.* ²¹ Byacê têtêosãsê mômê rò thî cuô nuôenuôo kuô ù, kayá dõ a còbê prêzo tahe buô nîdyê asêesêo ná khînékhîno tahenuô rò thî cuônuô etôôtokuô ù, thî cuô mephûnuô ma, anî to. Mețêhêrô, nê ki cuô nuôenuôo tókuô phûnuô hênuôma athýaná nê bóthyô hó ná khînékhîno hó. ²² Pê thêzû nõ thêplôdu Cómarya ná pênê è? Ma pê hêshyoresôklô nyã ná Cómarya è?

²³ Dõ thîklê tahehenuô a hé lahyá, “Pê me ìtêtê~ ma anî prê,” phûnuô. A hé phûnuôma amávã tadúro ìtêtê ma a htwôbwîhtwôtaryê llo mato. “Pê me ìtêtê ma anî prê,” tadúro ìtêtê~ bebê nuô, a dyêshyodyêsôhtya cyã ù têtúțenyá to. ²⁴ Têt dõ a nîbwînitaryê prétú thî tóprê agnê nîdú nuô, thî tó myápû menî tóprê~ to. Mátôkhônuô, thî tó myápû mepê kuô têt dõ a nîbwînitaryê dõ úruô agnênuô tahe.

²⁵ Dõ klêkú nuô, ù isê e têtze ìtêtê~ bebê, thî enî lloplî prê. Thyáphú thî ki thêplômô agnênuô, têtze yéma ù buô htuôhó ná prêzo è, ma to è sudyã tá ù támê. ²⁶ Vã hé phúyê mețêhêrô, “Hekhu ná têt dõ a o dõ hekhu aljyê pwô~ tóccô nuôma Cómarya atê llo~ plî prê,” lisásêkú hé phûnuô.*

²⁷ Kristuphú mato tóprê ki é e nê dĩ rò nê ki dya hó nê thêplô ná nê ki cuô e hénuô, ù taritaryã dyatãsú pê nê ìtêtê~ bebê nuô, tarú e è. Thyáphú nê thêplômô agnênuô, têtze yênuôma ù buô htuôhó ná prêzo è ma ù buô htuô hîto è nuô, sudyã pã tá ù mē, tarú enuô. ²⁸ Manárô kayá tóprêprê ki hé thî, “Têtze yênuô ù buôhtya htuôhó ná prêzo hó menê,” a ki hé thî rò, thyáphú thî ki mecyê tá kayá dõ a hé thî yêtôprê athêplô támê nuô, tanê pê kuô ègnê rò e támê. ²⁹ Thî thêgnê ná thî e têtze ma anî prê akhu-akhyê, thî thêplômô prê. Manárô vã bêtô pê kayá dõ aruô tahe agnê. Hékuórê, dõ thîklê tóprêprê ki sudyã, “Vã ki me ìtêtê~ ma anî prê, mametêrô vã bècuô krwólumê tuô pê kuôpã kayá dõ a tanemô to yêtôprê agnê phútê?” A ki hé phûnuô. ³⁰ Tomaná, dõ thîklê dõ aruô tóprêprê ke rò a ki sudyãke, “Sêesêo dõ vã ki e yênuô, vã ki hébwîhétaryêhtya Cómarya rò vã ki e hénuô, têtêtô phûnuô tóklóma têtúo o prê kayá tahehe cuô hé tuô phûnuô rò mețê?”

³¹ Phûnuôrô, vã ki hêsúplô pê êthî, thî me ìtêtê~ bebê, thîethîo ìtêtê~ bebê, me dõ ù ki htuthêhtya lahyá Cómarya agnê nuô. ³² Dõ Judaphú tahe agnê bebê, Judaphú mato tahe agnê bebê, Cómarya a prêzûetê plómuphú tahe bebê, thî me têt ìtêtê~ nuô nõhtwôhtya

tã têtakhúlalô dô êthĩ agnê tãmê. ³³ Mëkuô lahyã phú vã mẽ nuô. Thyáphú ù ki nĩbê tẽmewóhõteka agnẽnuô, vã mẽ itêtê~ bẽbê, vã yácú lũmẽtô pẽ ù thẽplô a tẽthẽzũ tahe. Vã tanẽ mẽ prẽ tẽ dô vã thẽzũ mẽ nuôtahe ná tẽ dô aryá dô vã tõprẽ agnê nĩdũ nuôtahe mato. Vã pũ mẽpẽ tẽ dô aryá dô kayã pwõ~ tõprẽ agnê nuôtahe prẽ.

11

¹ Phúnũôrò, myábũkuô lahyã vã phú vã myábũ Krĩstu nuô.

Bĩ Cóbẽ Akhẽ Rõnĩ Lahyã Thĩ Tẽdya Thẽplõthuõhtyẽ Tahe

² Thĩ thẽnẽhtyabẽ tuõ vã pwõ~ phuõ, htuõto thĩ krwõmẽ phú ù ithyókya vã rò vã ithyó dítú pẽ thĩ nuôtahe akhu-akhyẽ vã htuthẽ nĩdyẽ nyacó thĩ.

³ Manárò vã thẽzũ nõ thẽgnẽplô ryá kuô põ thĩ ná Krĩstu ma prẽkhũ tahe akhuklô. Rò vẹ ma a htwõ mẽ akhuklô, rò Cómarya ma a htwõ Krĩstu akhuklô. ⁴ Phúnũô akhu-akhyẽ, ki prẽkhũ tõprẽprẽ thẽzũ kwicóbẽ dô tẽcóbẽhõkũ bẽbê matorò a ki thẽzũ hẽsodõnyã luõ pẽ ù ná ngõ dô Cómarya nõhẽluõ lũ yẽtahe dô tẽcóbẽhõkũ nuô bẽbê, a ki kẹkuõ bĩnĩ akhuklô hẽnuô, a thya hó ná a bezũbenyã Krĩstu to nuô hó. ⁵ Prẽmò tahe agnê kuõke rò, a ki kwicóbẽ dô tẽcóbẽhõkũ bẽbê matorò a ki hẽsodõnyã pẽ ù ná ngõ dô Cómarya nõhẽluõ lũ nuôtahe dô tẽcóbẽhõkũ bẽbê, a ki kẹkuõ bĩnĩ akhuklô to hẽnuô, a thya hó ná a bezũbenyã avẽ to hó. Htuõto a thya hó ná a ici taklũ akhuluõ tõprẽ rò a htwõhtya tẽthẽtarẽ nuô hó. ⁶ Prẽmò dô a thẽzũ kẹkuõ bí a khuklô to tõprẽprẽ nuô, a tõ ici taklũkyã akhuluõ ma aryáklô. Manárò ici taklũkyã rò thẽtarẽ prẽ a kihérò, kẹkuõ bíkyã akhuklô ma aryáklô. ⁷ Manárò prẽkhũ kuõke rò bí a cóbucóbẽ tõ ná ù akhẽnuô, a tõ kẹkuõ bĩnĩ akhuklô to. Mẽtẽhérò Cómarya byátã prẽkhũ yẽnuô thyaná anẽ akhu-akhyẽ, prẽkhũ ma Cómarya a taryẽdũtaryẽhtũ, manárò prẽmò ma prẽkhũ a taryẽdũtaryẽhtũ. ⁸ Mẽtẽhérò bí Cómarya byátã prẽkhũ akhẽnuô, a phyẽ prẽmò akrũakrõ rò a byátã lũ mato. Manárò bí a byátã prẽmò akhẽnuô, a phyẽ prẽkhũ akrũakrõ rò a byã lũ. ⁹ Phúnũôrò dô prẽmò akhu-akhyẽrò Cómarya byátã prẽkhũ mato. Manárò thyáphũ prẽkhũ ki nĩkhõnĩthyó agnẽnuõrò, a byátã prẽmò prẽ. ¹⁰ Thyáphũ tanẽmókhuphũ tahe ki thẽgnê ná prẽmò tahe o lahyã ná a taryẽshyos agnẽnuô, a tókò kẹkuõ bí lahyã akhuklô. Êthĩ kẹkuõ bí akhuklô yẽnuõma a dyẽluõ tẽmátẽdyã tóco dô a kwicóbẽ bẽbê, a hẽsodõnyã Cómarya alãangõ bẽbê, a o ná a taryẽshyos phúnũô.

¹¹ Phútêtê~ bẽbê, lõ~ kayã dô a htwõhtya hó tẽtõcõ~ tuõ ná Byacẽ tahenuõ, prẽkhũ bẽbê, prẽmò bẽbê, a lo nĩ nyã lũ tõprẽ ná tõprẽ. ¹² Pẽ lo nĩ lũ tõprẽ ná tõprẽ nuõma a málakò có. Mẽtẽhérò Cómarya phyẽ prẽkhũ akrũakrõ rò a byátã ná prẽmò. Manárò prẽkhũ nuô, a opacẽlyã kuõ prẽ dô prẽmò ahókũ pwõ~ tõprẽ prẽ. Prẽ dô a nõhtwõhtya lõ tẽpwõ~ tóco yẽtõprẽ nuõma Cómarya prẽ. ¹³ Thĩ tanẽmyámõ, prẽmò tõprẽ hyã cóbẽ dô tẽcóbẽhõkũ rò a ki kẹkuõ bĩnĩ akhuklô to hẽnuô, aryáto nuõma thĩ thẽgnẽdũ hó. ¹⁴ Û lẹklô hé, prẽkhũ dô a dyahtũ akhuluõ nuô, a htwõ tẽthẽtarẽ dô lũgnẽ, ¹⁵ manárò prẽmò dô a dyahtũ akhuluõ nuô, atwõaryã dô lũgnẽ, ù hé phúnũô vãhẽto? ¹⁶ Manárò, vã hé phuyẽ rò dô thĩklẽ nuô, kayã dô athẽplô tõ kuõ to nuô a o tahe. Tẽ dô vã thẽzũ hé êthĩ nuõma phútẽhérò, pẽ Prẽdõnyãphũ tahe ithyókhó pẽ ù ná lẹklõlẹklõhya dô aruõnuô a o tóco~ to. Htuõto prẽzũtẽpũ dô a o dô vĩ bítẽ~ tóvĩ akũ tahenuõ bẽbê, bí êthĩ cóbẽ akhẽ, a mẽthya kuõ lõ phúnũô prẽ.

Bĩ Corinthiaphũ Tahe Eõ Lahyã Byacẽ Tẽõ Sãsẽ Mõhẽ Akhẽ, A Mẽthũ Lahyã Tẽ

¹⁷ Htuõrò vã thẽzũ ithyó pẽ põ thĩ nuô a o pã tahe. Vã kirẽ ithyó pẽ põ thĩ yẽnuô, vã ki htuthẽ nĩdyẽ thĩ mẽtẽ yẽtahenuõ a o tóco~ to, mẽtẽhérò bí thĩ cóbucóbẽ rõlũ akhẽnuô, thĩ tõmẽ tẽ dô aryáklô tahe tadũrò thĩ lé mẽtẽ dô a mũmyã klõ tahehe. ¹⁸ Arêlô tóco ma mànhó thĩ hyã cóbucóbẽ tõlũ bíkhẽtẽ~ bẽbê nuô, thĩ thẽplô lụkhókhyẽlũ, ù hé pẽ vã phúnũô. Phú ù hé pẽ vã nuô vã zũẽ ná tahehe ma atõ nyã prẽ. ¹⁹ Thyáphũ ù ki myãhtyẽ thẽgnê ná kayã tahe ma a zũẽ mã ẽ, mato ẽ nuô, tẽthẽplô lụkhólũ yẽnuô a bẽ ohtya nyã prẽ. ²⁰ Bí thĩ hyã eõ rõlũ Byacẽ tẽõ sãsẽ mõhẽ akhẽnuô, thĩ eõ thya pá có ná ù eõ Byacẽ tẽõ sãsẽ mõhẽ to. ²¹ Mẽtẽhérò, thĩ hyã eõ Byacẽ tẽõ sãsẽ mõhẽ bíkhẽtẽ~ bẽbê nuô, thĩ hyã ekõõbã nĩdyẽ rẽlõ

sèesèò tahe, thĩ dyakya pè kuõũ to. Kayã ovĩe nuò a o tahe. Kayã dõ a emũõpřyã nuò a o tahe. ²² Thĩ e lahyã dõ thĩhi toma thĩhi o nyã to ẽ? Ma thĩ thèzũ memwĩpĩhtyèthĩ takè nyã hó lõ- přezũetèphũ yètahe amwĩ nyã hó ẽ? Ma thĩ thèzũ mę thètarèkyã kayã sòphásõryã nuòtahe ẽ? Vã kĩrè hé pã thĩ phũtè? Vã tòbè htuthè nĩdyé thĩ ẽ? Lèhtuthè nĩdyé thĩ nuò a o tòcõ- to.

²³ Mètèhèrò, tẹ dõ thĩ mę tahenuò, athyaná phũ Byacè Jesũ ithyókya pè vã nuòtahe to. Tẹ dõ a ithyókya pè vã tahenuòma, vã ithyó pè kuõ lõ htũhó thĩ hó. Vã ithyó pè thĩ, bí ù isètãkyã hó Byacè Jesũ nuòtòhé akhènuò, a phyéhtya khómũ, ²⁴ rò a hébwihétaryèhtya Cómarya, htũòrò a ibiphèkyè khómũ rò a hé, “Yè ma vã nèklõ dõ a dyélyakya dõ thĩgnè. Thyáphũ thĩ ki thénèhtyabè tuõ vã pwõ- tóphũò nuòrò, mę lahyã phúyè pwõ- tóphũò ní-.” ²⁵ Èthĩ ehtũò khómũ rò, a phyéhtyake thòbĩthèhtyèbè rò a męthya kuõ phũ a męřè nuò, rò a hé, “Thòbĩthèhtyè yènuòma mǎhó Cómarya tẹõlyã athè a tẹmátèdyã tòcõ. Cómarya męklòmęma tǎtękyã htũhó tẹõlyã yènuò ná vǎthwi dõ a htwtǎ dõ thĩgnè yènuò hó. Thĩ ò thòbĩthèhtyè yè bíkhètè- bèbènuò, thyáphũ thĩ ki thénèhtyabè tuõ vã pwõ- tóphũò nuòrò, mę lahyã phúyè nuò ní-.” ²⁶ Thĩ e khómũ rò thĩ ò thòbĩthèhtyè dõ békũyè bíkhètè- bèbè nuò, thĩ hèsoluòhtya hó Byacè atèhtyè ari-akya tuõ hó dõ a hyã khyèthya pã tóphũò nuò hó.

²⁷ Phũnuòrò, ùpèpè- bèbè dõ a e khómũyè rò a ò Byacè ahtyèbè dõ tẹbezũbenyã lũ akũ to tahenuò, a męthũ hó Byacè anèklõ ná athwi yènuò hó. ²⁸ Phũnuòrò nẹ tõ sudyãlyã myánĩřè dyédũ nènè, rò nẹ tõ eno khómũ, òno thòbĩthèhtyè dõ békũ yènuò. ²⁹ Bí thĩ e khómũ, thĩ ò thòbĩthèhtyè yè akhènuò, thĩ bè tanę tǎtę tuõ Kristu anèklõ angólasá yènuò. Thĩ ki tanę tǎtę to hénũò, Cómarya ki plĩ thĩ pã. ³⁰ Dõ thĩ tanę tǎtę lahyã phũnuò to akhu-akhyè, dõ thĩklè nuò, kayãswĩkayãšè tahe ma a o éé, kayã hęcèřecè tahe ma a oplu-ophèphè, kayãthýè ma a o tahehe. ³¹ Thĩ ki sudyãlyã myárèłó nĩdũ thĩnè hénũòma, Cómarya plĩ thĩ to. ³² Shyé- Cómarya cĩrya kayã dõ a zũè lũ to nuòtahe akhèpãnuò, thyáphũ a ki cĩrya pã tókuõ pè ná èthĩ tǎmè nuò, a ithyó nĩdyé pè, a plĩ nĩdyé pè phúyè nuòpřè.

³³ Phũnuòrò, vã khòbóthyó thĩ- bí thĩ hyãopló lũ dõ thĩ ki eròòròlũ Byacè tẹèò sǎšè mǎhè akhènuò, oyòopó kĩrè lũ tóprè ná tóprè rò eròòròlũ. ³⁴ Manárò bí thĩ eõ Byacè tẹèò sǎšè mǎhè akhè, dõ thĩklè nuò, kayã tóprèpřè ki thèethèò lǎlè hó kihèrò thyáphũ Cómarya ki plĩ thĩ to nuò, thĩ tókò eõ hyã řè lahyã dõ thĩhi.

Tẹ dõ vã lo hé ithyóithya thĩ nuò a o pã tahe, manárò vã ki hé pè thĩ shyè- vã hyãtuõ dõ thĩ o pã.

12

Thè Sǎšè Byacè Ashyèzũ Nĩkrǎ Tahe

¹ Puõvyã thĩ-, khõnyáyè, vã thèzũ dõnyǎpló pè thĩ ná shyèzũ nĩkrǎ dõ Thè Sǎšè Byacè dyé thĩ tóprè ná tóprè nuòtahe ari-akya. ² Bí thĩ zũkanyãkã tyahĩ Byacè Jesũ to akhènuò, thĩ krwõcuõthũ kuõ lõ přezõ dõ a hébècyáto nuòtahe akhyè, rò a thũcuõthũ lõ thĩ klyã. ³ Vã thèzũ nõthègnèpló kuõ thĩ ná kayã dõ a isõ mũmyã Jesũ takhyã- to nuòtahe ma, túpřè kayã dõ Thè Sǎšè Byacè zũklyázũkló lũ nuòtahe přè. Thè Sǎšè Byacè ki zũklyázũkló kayã tóprèpřè to hénũò, a ólyábè lahyã ná Jesũ ma Byacè tóprè, phũnuò tóprè- to.

⁴ Shyèzũ nĩkrǎ dõ Thè Sǎšè Byacè dyéyè tahenuò, a thyalũ tòcõ- to, a o amyèmyè acòcò tadúro a hyã a khǎshyèkhǎryã ma tóphopho- tuõ přè. A khǎshyèkhǎryã ma a hyã dõ Thè Sǎšè Byacè yè a o hó. ⁵ Tẹmę dõ pè ki mępè přezũetèphũ dõ aruò tahe agnènuò a o éłã tadúro tẹmę yètahenuò a khólũ. Manárò Byacè dõ pè mępè lũ tẹmę yètóprè nuòma tóprèpřè- tuõ lũ přè. ⁶ Tęcyátèdè dõ a o ná pè dõ pè ki mępè Cómarya a tẹphyètèmę agnènuò, a o éłã tadúro tęcyátèdè yètahenuò a khólũ. Manárò přè dõ a dyètǎ pè tęcyátèdè tóprè ná tóprè dõ pè ki mę Cómarya atèmę yètahe agnè nuòma, Cómarya tóprèpřè- tuõ přè.

⁷ Thyáphũ pè ki męcwõ pè kuõ pè puõvyã Kristuphũ dõ aruò tahe agnènuò, Cómarya dyéluò ná Thè Sǎšè Byacè o dõ pè pwõ- tóprè akũ hó. ⁸ Dõ pèklè tahehenuò, Thè Sǎšè

Byacè dyetã èthi tètìtèkyã dó acóazã tahe, tahehenuô a dyetã èthi tètìtèkyã dó a lóbbã ná tètèkhuthégnè tahe. ⁹ Tahehenuô Thê Sãsè Byacè dyetã lù tètũsò, tahehenuô a dyetã lù tètprotèprya dó a mešimè pè ù tètšwítèsè tahe. ¹⁰ Tahehenuô Thê Sãsè Byacè dyetã lù tètprotèprya dó a mešimè pè ù tètšwítèsè tahe. Tahehenuô Thê Sãsè Byacè dyé èthi tètçyátèdè dó a ki htwòhtya prèprò tahe, tahehenuô a dyetã lù tètçyátèdè dó a thègnècyã tèt dó ù hébè tahe rò ù hébè tèt yétahe nuôma a o dó Thê Sãsè Byacè a o hyã mã è, ma amáto è phúnuô. Tahehenuô a dyetã lù tètèbècyã ngókhókhye tahe. Tahehenuô a hélúòplò kakhycyã pè khyè ù ná kayáhèbè ngókhókhye dó ù thègnèhtwò to yétahe angólasá. ¹¹ Prè dó a dyetã lò- shyèzũ yétahe nuôma Thê Sãsè Byacè tètprèprè- tuò prè. Rò shyèzũ nĩkrã yènuô, a dyetã pè lò prèzũtètèphú pwò- tètprè. A dyetã pè ù cù- dù phú a thèzũ dyetã ù nuò prè.

Nèklô Akrũakrõ Oèlã Tadũrò Nè Ocũ Lũ Tètprèprè- Tuò Prè

¹² Prèlukayã anèklô yènuô akrũakrõ oè nyacò tadũrò nèklô ocũprè lù tètprèprè- tuò prè. Thyáphúnuòhó pè dó a zũè Jesũ Kristu yètahehenuô, a orò oè nyacò tadũrò pè htwò cùprè lù nè tètprèprè- tuò prè. ¹³ Phúnuòhó, dó pèklè nuò, tahehe ma Judaphú, tahehe ma Judaphú mãto, tahehe ma cù, tahehe ma prè paláphú. Manárò dó Thê Sãsè Byacè yètòprèprè- tuò cùprè lù akhu-akhyè, pè plwò rò lòplĩ lù htyè dó Kristu anèklô tètprè- tuò akũ prè. Pè nĩbè thya lòplĩ lù Thê Sãsè Byacè tètprèprè- tuò prè.

¹⁴ Mètèhèrò, kayã anèklô nuò, akrũakrõ o prè tóco máto. A o ényacó. ¹⁵ Hékuòré, khãduò ki hé, “Vã ma takhu máto, phúnuòrò vã ma nèklô akrũakrõ máto,” a ki hé phúnuò tadũrò, a htwò tadũpã nyã prè nèklô akrũakrõ prè. ¹⁶ Htuòrò ki khãlèkuò hé, “Vã ma mètèplò máto, phúnuòrò vã ma nèklô akrũakrõ máto,” a ki hé phúnuò tadũrò a htwò tadũpã nyã prè nèklô akrũakrõ prè. ¹⁷ Pè nèklòyè a ki o shuòshuò prè mètèplò hèrò, pè ki cuò nĩhuòcyã phútè? Pè nèklòyè a ki o shuòshuò prè khãlèkuò hèrò, pè kírè cuònuòthyaçyã phútè? ¹⁸ Manárò nèklô akrũakrõ tóco ná tóco nuò. Cómarya dyatãdũ hó lù akhãlè ná akhãlè rò a dyatã cù- dù phú atò lùthèplò nuò hó. ¹⁹ Nèklô krũkrõ khãlè pwò- tètpho nuò, a ki o shuòshuò prè mètèplò, mãtorò a ki o shuòshuò prè khãlèkuò kihèrò nèklô o pã to hó. ²⁰ Phúnuò akhu-akhyè, nèklô krũkrõ oè tadũrò nè ocũ prè lù tètprè- tuò prè.

²¹ Phúnuòrò, “Vã lo nè to,” mètèplò bè hénĩ takhu to. Phúnuòhó, “Vã lo nè to,” khuklò bè hénĩ khãduò toto. ²² Ki hétãtã rò, nèklô krũkrõ dó a lodu to, ù tanèpatĩ lù tahenuò, ù lodu klólo có lù taplé có. ²³ Nèklô krũkrõ dó a lodu to pè tanè nĩdyé lù tahenuò, pè lé dyadu nĩdyé èthi. Nèklô krũkrõ dó ù myãhtye rò atwòmwiřinè to tahenuò, pè bè mešimešò nĩryádyé klò có lù. ²⁴ Nèklô krũkrõ dó ù myãhtye rò a lèhéoto tahenuò, pè lo tari kũbithyábĩryá nĩdyé è to. Manárò, bí Cómarya byã pènèklô akhè, tèt dó pè tanè ná a lodu to yètahehenuò, è dyadu ryányacó. ²⁵ Thyáphú thĩ thèplò ki lùkhó tá lù tètprè ná tètprè- tãmé nuò, Cómarya me-ohyanyĩ Kristu anèklô phúnuò hó. Phúnuòrò, khònyáyè, nèklô krũkrõ tóco ná tóco yè ki bè meřólũ tèt rò ki meçwòmèkò nĩkhyè lù tètprè ná tètprè. ²⁶ Akrũakrõ tóco ki khyábè tètçyátèsè hèrò akrũakrõ lò- plĩ ki khyã tètkuò ná lù. Ù ki htuòthèñĩ akrũakrõ tóco hèrò, akrũakrõ lò- plĩ ki thèkrũ ròkuò lò lù.

²⁷ Khònyáyè, lò- thĩ yétahe nuôma, thĩ htwò rólò lù Kristu anèklô tóco- tuò. Rò thĩ tètprè ná tètprè nuôma mãhó anèklô krũkrõ tóco- tuò hó. ²⁸ Dó prèzũtètèplòmũ akũ nuò, Cómarya dyahtya rëlò Prèdònyãphú tahe, nyètótótò ma prèprò tahe, thuòtótótò ma Thará tahe, dókhyèrò kayã dó a mešimè tètprotèprya tahe, kayã dó a nĩbè tètaryèpròprya dó a zasímècyã pè ù tètè tahe, kayã dó a meçwòmèkò ù tahe, kayã dó a zũklyázũklò pè ù tahe, ná kayã dó a hèbècyã ngókhókhye tahe yènuò tahe hó. ²⁹ Kayã pwò- tètprè htwò lò Prèdònyãphú máto. Kayã pwò- tètprè htwò lò prèprò máto. Kayã pwò- tètprè htwò lò Thará máto. Kayã pwò- tètprè nĩbè lò tètaryèpròprya dó a ki mešimè pè ù tètprotèprya tahenuò máto. ³⁰ Kayã pwò- tètprè zasímècyã pè lò ù tètšwítèsè máto, kayã pwò- tètprè hèbècyã lò ngókhókhye tahe máto, kayã pwò- tètprè htwòlò prè dó a hélúòplòcyã pè ù ná ngókhókhye tahe angólasá máto. ³¹ Vã thèzũ dó thĩ ki thèplòshyo thèzũ kuò lahyã shyèzũ

dõ aryáló ù dõ a mẽcwõmẽkõ mãlakõ có ù nuõ tahe. Manárò dõ tẽlõplĩ yẽtahe aklẽnuõ, aryáló ù nuõ a o pã tõiõ. Nuõtõcõma mãhõ mõiũ lũ tõiõpẽ ná tõiõpẽ yẽnuõ hõ.

13

Tẽmõ

¹ Vã ki hẽbẽcyã lõ có prẽlukayã angõ tahe ná lõ- mókhu tanéphũ tahe angõ có tadũrõ vã ki mõiũ ù to hẽnuõ, vã htwõ prẽ mõ ná cáccẽ dõ aprã tawõtathũ kaõkaáyã kyãdẽ yẽnuõtahe prẽ. ² Vã ki nĩbẽ có tẽcyátẽdẽ dõ vã ki hẽsodõnyã cyã pẽ có ù ná Cõmarya alãangõ tahe có bẽbẽ, vã ki thẽgnẽ lõlãtakli có tẽ acõazã tahe ná lõ- tẽthẽkhuthẽgnẽ tahenuõ có bẽbẽ, vã nĩbẽ có tẽzũ dõ a nõthõthũ cuõkyãbẽ có so tahe bẽbẽ, vã ki mõiũ ù to hẽnuõ, vã ma kayã olõõklõ tõiõpẽ prẽ. ³ Lõ tẽ dõ a o ná vã tahenuõ, vã ki dyẽ lõkyã có ná kayã sõphãsõryã tahe cóbẽbẽ, htuõto vã ki lũhtyakyã có vãngẽ dõ ù ki sũũkyã có vã ná mi bẽbẽ, vã ki mõiũ ù to hẽnuõ, a nĩwĩnĩtaryẽ dõ vãgnẽ tõiõ- to.

⁴ Pẽ ki mõiũ ù hẽrõ, pẽ khyãthẽplõhtũbẽ, pẽ thẽzõnĩ ù, pẽ thẽkhwẽ kuõũ tẽ to, pẽ hẽbẽhtyalõ pẽngõ to, pẽ phyẽdu phyẽhtyalõ pẽnẽ to. ⁵ Pẽ ki mõiũ ù hẽrõ tẽ dõ akõabẽ to tahenuõ pẽhẽpẽmẽ ù to. Pẽ myãpũmyãvyã nĩdyẽdũ pẽnẽ to. Pẽ ki mõiũ ù hẽnuõ pẽ thẽplõdu zũnyẽ ù to. Pẽ pũma ùtẽthũ to. ⁶ Pẽ ki mõiũ ù hẽrõ, bí ù mẽ tẽmũmyãricyã akhẽnuõ, pẽ thẽkrũthẽlõ to, manárò ù ki hẽcõmẽcõ tẽ hẽnuõ, pẽ thẽkrũthẽlõ nyacõ. ⁷ Pẽ ki mõiũ ù hẽnuõ, pẽ thẽplõ pyẽ pẽ tõiõphũ- to. Pẽ zũẽ plehyã tadũ ná ù ki ryã hyã pã, pẽ myãsũ plehyã tadũ ná Cõmarya ki meryã hyã ù pã, htuõto pẽ khyãthẽplõhtũbẽ tẽpwõtõcõ.

⁸ Tẽmõiũ atadũ cyãto, a oklõma tacũpõrẽ. Prẽpõr tahe a tẽhẽbẽ tahe bẽbẽ, tẽhẽbẽcyã ngõkhókhye tahe bẽbẽ, tẽthẽgnẽplõphẽ tahe bẽbẽ, a o klõma tacũpõrẽ mãto, a ki lamẽkyã lõ pã. ⁹ Pẽ tẽthẽkhuthẽgnẽ khõnyãkhẽ yẽtahenuõ bẽbẽ, pẽ tẽhẽpõrõ one Cõmarya alãangõ tahenuõ bẽbẽ alõabã hí to. ¹⁰ Manárò shyẽ- nopã bí Cõmarya dyẽ hõ pẽ tẽthẽkhuthẽgnẽ dõ alõabãhõ yẽ akhẽpãnuõ, tẽ dõ alõabã to tahenuõ a ki simẽkyã lõ pã. ¹¹ Bí vã pacẽ pã akhẽnuõ, vã tẽhẽbẽ bẽbẽ, vã tẽdyã vã thẽplõthuõhtyẽ tahenuõ bẽbẽ, vã tẽtanẽ tahenuõ bẽbẽ, athyanã pacẽ tõiõpõrõ prẽ. Manárò bí vã dupõrẽ hyã hõ akhẽnuõ, vã vỹkyã lõ pacẽ alẽklõ tahe. ¹² Thyãphũnuõhõ tẽ dõ pẽ thẽgnẽ khõnyã yẽ tahe nuõma a thyãprẽ ná pẽ myã mãduõ dõ a luõ õruõ tõiõ nuõ prẽ. Manárò dõ khyẽ pãnuõ mõiõyẽmõthẽ dõ pẽ ki myãhtyẽ tãũ shyẽklõ có Cõmarya ná pẽnẽ pã nuõ, a ki hyãtuõ pã, rõ pẽ ki thẽgnẽplõ lõ pwõ- tõiõ có pã. Khõnyãrõ pẽ thẽgnẽplõ lõ hí Cõmarya to tadũrõ bĩnuõkhẽ pã nuõ, pẽ ki thẽgnẽ tãtẽ lõ phũ Cõmarya thẽgnẽ tãtẽ lõ pẽ nuõ pã.

¹³ Manárò khõnyã yẽnuõ, tẽzũ, tẽmyãsũ ná tẽmõ okyã pã thuõcõ. Dõ yẽ thuõcõ aklẽnuõ adulo ù ma tẽmõ hõ.

14

Shyẽzũ Dõ Aryálõ Tahe Nuõma Shyẽzũ Dõ A Mẽcwõmẽkõ Û

¹ Thĩ tõiõ cyẽpõryẽcyẽlĩ yácũ mõiũ kuõũ. Htuõrõ thẽzũ nĩbẽ kuõ lahyã ù shyẽzũ dõ Thẽ Sãsẽ Byacẽ dyõtãkrã yẽnuõ tahe. Shyẽzũ nĩkrã dõ aryálõ ù ma mãhõ hẽsodõnyã cyã pẽ ù ná Cõmarya alãangõ phũ prẽpõr tõiõpõrõ nuõhõ. ² Mẽtẽhẽrõ kayã tõiõpõrẽ ki hẽbẽ ngõkhókhye dõ ù thẽgnẽhtwõ to yẽtahe hẽnuõ, a hẽbẽ ná prẽlukayã tahenuõ mãto, a hẽbẽ ná Cõmarya prẽ. Û thẽgnẽplõ kuõ lũ tẽ tõiõpõr- to. È yõ hẽbẽ ná Thẽ Sãsẽ Byacẽ a tẽpõrõtẽpõryã rõ a hẽbẽ ngõ yẽtahenuõ acõazã akhu-akhỹẽ, ù thẽgnẽhtwõ kuõ lũ to. ³ Ki myãke klyã dõ aruõ tõiõ hẽrõ, kayã dõ a hẽsodõnyã pẽ ù ná Cõmarya alãangõ tahenuõma, a hẽbẽ ná prẽlukayã tahe hõ, rõ a htwõ tẽmẽcwõ dõ prẽlukayã tahe agnẽ, a dyẽhẽdyẽrẽ prẽlukayã, rõ a mẽmõhtyã khyẽthyã prẽlukayã tahe athẽplõ. ⁴ Kayã dõ a hẽbẽ ngõkhókhye yẽtahenuõ a mẽcwõlyã nĩdyẽ tũdũ anẽ prẽ. Manárò kayã dõ a hẽsodõnyã pẽ ù ná Cõmarya alãangõ tahenuõ, a mẽcwõ lõ prẽzũtẽtẽ plõmõphũ pwõ- tõiõpõr. ⁵ Vã thẽzũ dõ thĩ pwõ- tõiõpõr ki nĩbẽ lõ ngõkhókhye ashyẽzũ tahe tadũrõ vã thẽzũklõ dõ thĩ pwõ- tõiõpõr ki hẽsodõnyã pẽ ù ná Cõmarya alãangõ tahe. Mẽtẽhẽrõ kayã dõ a nĩbẽ shyẽzũ dõ a hẽsodõnyã pẽ ù ná Cõmarya alãangõ phũ prẽpõr tahenuõ, a loduklõ rõ a nĩwĩnĩtaryẽ klõ ná kayã dõ a nĩbẽ ngõkhókhye ashyẽzũ yẽtahe. Manárò kayã dõ a hẽbẽ ngõkhókhye

yêtahe tôprênuô, kayâ tôprêprê dô a ki hêsohte luôplô pè ù ná è hébè ngôkhókhye yê angólasa ki o túma, a nĭbwĭnĭtaryê pè dô prêzĭetê plómuphú tahe agnê pré.

⁶ Phúnuôró và khôbóthyô thĭ, và ki hyâ hébè pè thĭ ná ngôkhókhye yê kihêró a ki nĭbwĭnĭtaryê dô thĭgnê phútê? Manáro, và ki phyéhyâní pè thĭ tĕritĕkyâ dô Cómarya dyéluô pè và tahenuô bèbè, tĕthékhu thégnê tahenuô bèbè, tĕhéprôhéprya one tahenuô bèbè, ná tĕithyóithya tahenuô bèbè, kihénuô, a ki htwôbwĭhtwôtaryê dô thĭgnê pã. ⁷ Myá kuôré lahyâ tĕdôtĕuô a tãmuôtãtê dô a sôdô thĕplô yĕtahenuô, kayâ tôprê ki uôtĕlô, mãtorô ki a dôtĭ manáro a dôpra atalã yĕnuô a ki pra rĕ to kihêró a thĕzĭ dôpra kryã-phútĕnuô, a khôbóthyô tahe cuô thĕgnĕplôcyã lŭ tĕdôpra atalã prarĕpranĭ yĕnuô phútê?

⁸ A thyã phúnuôhó, hékuôré, klyĕphú tôprê ki thĕzĭ dyéthĕgnê akhó tahe ná êthĭ tó htyasátê hó rò a ki uôprahtya pè êthĭ kwô, manáro a uô dyéthĕgnê ù yĕnuô, a ki uô prapł ryã kwô to kihêró ùpê tôprê cuô thĕgnĕcyã a tĕdyéthĕgnê ù yĕnuô ná ù bè htyasátê phútê? ⁹ Phúnuôhó nĕ ki hébè ù ná ngôkhókhye dô ù thĕgnê angólasa to yĕnuô hérô ù cuô thĕgnĕcyã angólasa phútê? Nĕ ki hébè phúnuô hérô, a thyãprê ná nĕ hébè lŭ kyãdĕ nĕ kĕlathê pré. ¹⁰ Dô hekhu yĕnuô, ngôkhólŭ nuô a o ényacó tadúró tócuô ná tócuô nuô angólasa o khódú atĕ. ¹¹ Manáro kayâ tôprêprê ki hébè và rò và ki thĕgnê lŭngô to hérô, ênuô a thyákyã hó ná htyĕkĕruôphú tôprê dô vàgnĕ hó, rò vànuô, a thyakuôdŭ hó htyĕkĕruôphú tôprê dô ĕgnĕ hóhó. ¹² Thĭ ki thĕzĭ málakô Thé Sãsĕ Byacĕ dyĕkrã shyĕzĭ yĕ hénuô, nwóphyĕ lahyâ shyĕzĭ dô a ki mĕ duhtyahtŭhtya cwô prĕzĭetĕplómŭ nuôtahenuô.

¹³ Phúnuôró kayâ dô a hébĕcyã ngôkhókhye yĕtôprĕnuô, a tóbĕ kwĭ Cómarya ná a ki dyĕ lŭ tĕcyãtĕdĕ dô a ki hĕsoplô kaqhyĕ pè khyĕ ù ná a tĕhébé tahe. ¹⁴ Mĕtĕhêró, và ki kwĭcóbĕ ná ngôkhókhye yĕ hérô, và thĕplô yĕnuô a thĕgnĕ ná và kwĭcóbĕ Cómarya tadúró và tanĕplô nĭdyĕ angólasa to. ¹⁵ Ki héphúnuôró, và kibĕ mĕ phútê? Và ki kwĭcóbĕ phú Thé Sãsĕ Byacĕ zĭklyázĭklô và thĕplô nuô pré, htuôto và ki kwĭcóbĕ dû ná ngô dô ù thĕgnĕ kuô và nuôtahe pré. Bí và irô akhĕnuô, và ki irô phú Thé Sãsĕ Byacĕ zĭklyázĭklô và thĕplô nuô pré, htuôto và ki irôdŭ ná ngô dô ù thĕgnĕ kuô và nuôtahe pré. ¹⁶ Hékuôré, nĕ ki hébwĭhĕtaryĕ htuthĕhtya túprĕ Cómarya ná ngôkhókhye yĕ kihêró, kayâ dô a hyãcóbĕ kuô nĕ yĕtahe akłĕ tôprêprê yô thĕgnĕ kuô nĕngô to akhu-akhyĕ, a krwô hébwĭhĕtaryĕhtya cyã kuô nĕ Cómarya to. ¹⁷ Nĕ tĕkwĭcóbĕ htuthĕhtya Cómarya yĕnuô, aryálã có hó tadúró a htwôbwĭhtwôtaryĕ dô ùgnĕ tócuô- to.

¹⁸ Tĕhébé ngôkhókhye yĕtahenuô, và yô hébĕcyã lŭklô ná thĭ akhu-akhyĕ và hébwĭhĕtaryĕ Cómarya. ¹⁹ Manáro dô prĕzĭetĕplómŭ akúnuô, và hébĕ ná ngôkhókhye yĕtahe to. Mĕtĕhêró, phŭ- ná và hébĕ ù ná ngôkhókhye yĕ amŭ tóthó nuô, và ithyó pré ù ná ngô dô ù thĕgnĕcyã yĕ nyãmŭ pré nuô aryáklô pã có dô vàgnĕ có.

²⁰ Và khôbóthyô thĭ, tanĕ lahyâ tá phú pacĕphú tahe tanĕ nuô tãmé. Manáro túprĕ tĕmŭmyãricyã yĕtócuô nuô pré rò htwôhtya thyã lahyâ ná pacĕphú othĕ dô a thĕgnĕ kuôhŭ tĕmŭmyãricyã to nuôtahe ní-. Manáro tĕ dô và rá pè thĭ yĕtahenuô, tanĕ lahyâ phú kayãduprĕ hó tôprĕ a tĕtanĕ nuô. ²¹ Lisãsĕkŭ hé,

“Vã ki nôhyã htyĕruôkĕklôphú tahe ki hyâ hébĕ vàkayã tahe ná htyĕruôkĕklô angô tahe pã. Và ki hébĕ có êthĭ phúnuô pã manáro êthĭ nĭdã và ngô to pã,”^o Byacĕ hé phúnuô.

²² Phúnuô akhu-akhyĕ, ngôkhókhye yĕtahe nuôma tĕmátĕdyã dô prĕzĭetĕphú tahe agnĕnuô mãto. Ngôkhókhye yĕtahe nuôma a dyéluô ná Cómarya kĭrĕ cĭrya kayã dô a zĭnyãĕ kuôhŭ to nuôtahe agnĕ pré. Manáro tĕhéprô Cómarya alãangô tahenuô a dyéluô ná Cómarya thĕplônĭ prĕzĭetĕphú tahe pré. Tĕhéprô one yĕnuôma prĕ dô a zĭĕ kuôhŭ to tahe agnĕnuô mãto. ²³ Hékuôré, thĭ hyã cóbucóbĕ rŭlŭ lŭ rò thĭ ki hébĕ ná ngôkhókhye yĕtahe pwô- tôprĕ kihénuô, kayã dô aruô tahe, mãtorô kayã dô a zĭĕkuô hí ù Krĭstu to tahe ki hyãcóbĕ tŭkuô thĭ hérô êthĭ ki nĭhuônô kuô ngô yĕtahe tŭphuô- to kihénuô êthĭ ki hé lahyâ thĭ ná kayã tamwĭ pã. ²⁴ Manáro, hékuôré, kayã aruô dô a nĭhuônô kuôhŭ ngô yĕtahe tŭphuô- to tahe, mãtorô kayã dô a zĭĕ kuôhĭ Krĭstu to tahe ki hyãcóbĕ tŭkuô thĭ hérô thĭ ki héprô Cómarya alãangô pwô- tôprĕ hénuô, êthĭ ki thĕgnĕlyã nĭdyĕ lahyã anĕ ná êthĭ ma prĕoraphú tahe pã. Dô thĭ héprô yĕ akhu-akhyĕrô êthĭ ki thĕzĭ zã lahyã anĕ

pã. ²⁵ Yětõphuõrò, tẹ dõ èthi thégnehtwóto dõ a thèplòkù tahenuõ, a ki tanèplõhte pã, rò a ki dãngũlyã còbèhtya Cómarya rò a ki hé, “Cómarya a taryèpproyã shyosõ omãkuõ lakò ná kayã yètahe hò,” a ki hé lahyã phúnuõ pã.

Paulu Ithyóithya Ū Ná Cóbucóbè Rõlũ Ari-akyã

²⁶ Vã khõbóthyó thĩ, phúnuõrò bí thĩ hyácóbè rõlũ akhẽnuõ, thĩ tõ mę phútẹ? Tahehenuõ a ki iřõ htuthéhtya Cómarya, tahehenuõ a ki ithyóithya ũ ná Cómarya alãangõ, tahehenuõ a ki hẽluõhte pẹ ũ ná Cómarya dyẽluõ lũ tahe, tahehe kuõke rò a ki hẽbè ná ngókhókhye tahe, tahehe ke rò a ki hẽplõhte pẹ ũ ngókhókhye yètahe angólasá. Thĩ mę lahyã phúyẽ ma aryá vã. Manárò thĩ mę tẹitètè~ bẹbè nuõ, nõ ñhẽñire, nõ htwõbwihtwõtaryè pẹ prẹ dõ a ñhuõ tẹ tahe agnè nuõ. ²⁷ Kayã tõprèprẹ ki thézũ hẽbè ná ngókhókhye yètahe kihéro, a tõ hẽbè ẽlõ ná thényẽ tomaná thèthuõ to. Manárò èthi tóbè hẽbè tõprè htuõ tõprè. Rò dõ èthi akłè tõprẽnuõ, a tõ thégneplõ angólasá rò a tóbè hẽso kakhỹè plõ pẹ khyéthya pẹ ũ. ²⁸ Manárò, kayã dõ a hẽbè ná ngókhókhye yètahe nuõ, prẹhesohtepłõ luõ pẹ lũ angólasá ki o tõprè~ to héro, nõothuõkyã èthi dõ thĩ prẹzũtẹtẹplõmũ akũnuõ, rò nõkwicóbè huõ ñidyedũ è ná Cómarya nuõprè.

²⁹ Phúnuõhõ, kayã dõ a hẽprõ Cómarya alãangõ tahenuõ, a tõ hẽprõ prẹ thényẽ tomaná thèthuõ prè. Èthi hẽprõ yètahe nuõma Cómarya nõhẽprõ mã èthi ẽ, mãto ẽ nuõ, kayã dõ a okyã tahe tóbè ñidã rò tanemyã tãtẹ lahyã èthi atèhẽprõ yètahe. ³⁰ Manárò, dõ kayã onyãñidã tẹ akłè tahenuõ, kayã tõprèprẹ ki ñibè ngõ dõ Cómarya o tòmũmũ kihéro, kayã dõ a hẽprõtẹ nuõtõprè tóbè okuõkyã, kayã yètõprè bẹ hẽbè kuõke. ³¹ Phúnuõhõ, thyáphũ ũ pwõ~ tõprè ki ñibè kuõ tẹthèkhuthégnè ná tẹhètẹre agnẽnuõ, lõ~ kayã dõ a hẽprõ tẹ tahenuõ, a tóbè hẽprõ tõprè htuõ tõprè. ³² Kayã dõ a thézũ hẽprõ tẹ tahenuõ, a hẽprõ bẹbè, a hẽprõto bẹbè, a tõ khõbécya dyè lahyã ané. ³³ Mètèhéro, bí thĩ hyã cóbucóbè rõlũ akhẽnuõ, thĩ hẽprõ prarũpratẹ prõ lũ lũ tóphuõtuõ phúnuõ rò Cómarya thèplõ o to. Cómarya thézũ dõ thĩ ki hé thĩ ki mę lahyã ná aklyãakłõ tõprè htuõ tõprè phúnuõ.

³⁴ Bí prẹzũtẹtẹ plõmũphũ okuõkyã lũ akhẽnuõ, èthi lẹklõ o ná dõ prẹzũtẹtẹ plõmũ akũ yẽnuõ, prẹmò tahe tóbè othuõokrẽ. Èthi tóbè hẽbèñi to. Manárò phũ Judaphũ tẹthyótẹthya o nuõ, ũ tóbè dyaduzũnyã èthi. ³⁵ Èthi ki thézũ thégne tètócõcõ héro, a bẹ kã sudyã prè avè dõ hi. Dõ prẹzũtẹtẹplõmũ akũnuõ, prẹmò tõprèprẹ ki hẽbèkuõ tẹ hẽnuõ a htwõhtya tẹ thètarè təcõ.

³⁶ Cómarya alãangõ a kshãshyèkhãryã ma a o nyã prétũ dõ thĩ Corinthia prẹzũtẹtẹplõmũ akũ rò a hyã nyã prè ẽ? Mãtorò a hyã pẹ prétũ nyã dõ thĩ yètahe a o prè ẽ? ³⁷ Kayã tõprèprẹ ki tanè ñidyè ané, vã ma prè dõ a hẽprõ pẹ Cómarya a tẹritẹkyã tõprè, mãtorò vã ma kayã dõ a ñibè shyézũ dõthudõthè tókyè tõprè kihéro vã rã tẹ yètahe nuõ Byacè a tẹhèkyã prè nuõ a bẹ thégne prè. ³⁸ Manárò lõ~ vã hé lũ yètahe nuõ, a ki bezũbenyã to héro bezũbenyã tã è tõprè~ tãmẹ.

³⁹ Męphúnuõrò, vã khõbóthyó thĩ, dyaicũ lahyã thĩ thèplõ ná tẹhẽprõ yètahe. Manárò cuõ nõokuõ tã kayã dõ a hẽbè ná ngókhókhye nuõtahe tãmẹ. ⁴⁰ Thĩ mę itètè~ bẹbè nuõ, thĩ tóbè mę tãtõtãbè è rò tóbè cuõ ná aklyãakłõ.

15

Kristu Thyè Ihtòkakhỹè

¹ Vã khõbóthyó thĩ, khõnyãrò vã thézũ dyè thénèhtyabè khyéthya thĩ ná tẹthèkrũ ari-akyã dõ vã hẽsodõnyã pẹ htuõhõ thĩ rò thĩ ñibè htuõhõ rò thĩ dyashyodyasõ htyahó thĩ tẹzũtẹnyã dõ alõ yẽnuõ ari-akyã prè. ² Yẽnuõma tẹthèkrũ ari-akyã dõ vã hẽsodõnyã pẹ htuõhõ thĩ nuõ hò. Thĩ ki zũe rò thĩ ki pũklõma ryã tẹthèkrũmila ari-akyã yètócõ hẽnuõma, thĩ ñibèhõ thĩ tẹmẽlwõhtekã hò. Thĩ ki mę phúnuõto héro, thĩ tẹzũ yètahe nuõma tẹzũ dõ a mãlakõ mãto.

³ Tẹritẹkyã dõ a lodulõ ũ dõ vã ñibè rò vã dyètã dítũ pẹ thĩ yẽnuõma mãhõ, thyáphũ pẹ ki sipłè ná tẹciryã pẹ tẹthũ yẽnuõrò, Kristu khyáthyè hó athè hò, lisãsèkũ hé phúnuõ. ⁴ Htuõto lisãsèkũ hé pọ, ũ iluõhtuõ Kristu rò thuõnyè tõnyẽnuõ a ihtõtwtõprè kakhỹè dõ tẹthyè. ⁵ A htwõprè kakhỹè htuõrò a oluõhtya pẹ Petru, htuõrò a oluõhtya pẹ Prẽdõnyáphũ

shyéthényġ. ⁶ Htuôro dôkhyġnuô, a oluôhtya pġ pô a khôpacġ nyăzġ tôphuôtuô. Rô kayă dô a myáhtye lŭ yġtahuô, taheha ma a thyġhtuôhô manáro tahehenuô, a ohtwôprġ tuôpă khônyăkhġ yġnuô a o êklô pă cô ná a thyġ htuô nuôtahe cô. ⁷ Htuôro a oluôhtya pġhtuô Jakomo rô a cuô oluôhtya pġke lô- Prġdônyăphŭ nuôtahe. ⁸ Dôkhyġlô rô a oluôhtya pġ kuôke vă dô athyană pacġphŭ dô a o bălġ kuôŭ to yġtôprġ.

⁹ Dô Prġdônyăphŭ lô- plġ aklġnuô, vă ma kayă dô akôabġ kuôŭ phŭ Prġdônyăphŭ dô aruô nuôtahe taki- to tôprġ hô, mġtġhġrô bí vă zŭġ tyahġ Jesŭ Krġstu to akhġnuô, vă mġcyġmġcŭ kayă dô a zŭġ Jesŭ Krġstu tahe akhu-akhyġ, ũ ki é kuô vă ná Prġdônyăphŭ tôprġprġnuô- a kôcô taki- to. ¹⁰ Manáro, dô Byacġ abwiataryġ akhu-akhyġ, khônyărô vă htwôhtyahô Prġdônyăphŭ tôprġhô. Tġbwitġtaryġ dô Cômarya dyġtă vă yġnuô a kyădġ to. Mġtġhġrô vă yăcŭ htôhġhtôre mġ klô cô ná Prġdônyăphŭ dô aruô tahe cô. Vă mġbġ phŭyġ nuôma văhġvăre nġdŭ mătô. Cômarya abwiataryġ mġ tŭkuô ná vă akhu-akhyġ, vă mġbġ phŭyġ nuôprġ. ¹¹ Phŭnuôro, vă hġsodônyă pġ thġ yġtahuô bġbġ, ġthġ hġsodônyă pġ thġ tahenuô bġbġ, thġ zŭġ thyălô hô lŭ phŭnuô hô.

Pġ Ihtô Htwôprġkă Dô Tġthyġ

¹² Pġ hġsodônyă htuô pġ hô thġ ná Krġstu ihtôhtwôprġ kăkhyġ dô tġthyġ tadŭrô dô thġklġ tahehenuô, “Kayă thyġ htuôhô tôkuôro a ihtôhtwôprġ kăkhyġcyă pă takhyă- to,” a cuôhġ lahyă phŭnuôma mġtġ? ¹³ Phŭ thġ hġnuô a ki mălăkô hġrô, Krġstunuô, a thyġ ihtôhtwôprġ kăkhyġ to, angŭlasă hyă phŭnuô hônŭô. ¹⁴ Krġstu ki thyġ ihtôkăkhyġ mălăkô to kihġrô, pġ hġsodônyă pġ thġ yġnuôma a nġbwġnġtaryġ to. Thġ zŭġ nuô- ma a nġbwġnġtaryġ toto. ¹⁵ Tŭyġnuô mătô, thġ hé ná kayă thyġhtuônuô a htwôprġ kăkhyġ cyăpăto yġnuô a ki mălăkô hġrô, a tă ná thġ hé hô ná Cômarya mġhtwôprġ kăkhyġ khyġthyă Krġstu mătô phŭnuô hônŭô. A ki mălăkô phŭnuô hġrô, pġ ma kayă dô a cuô dônyă lahôlahya pġlô hô ũ ná Cômarya ari-akyă tahe hô, mġtġhġrô pġ yô hġsodônyă pġ ũ ná Cômarya mġhtwôprġ kăkhyġ khyġthyă hô Krġstu phŭnuô nuô-. Manáro thġ hé yġtahe nuôma atô tôcô- to. ¹⁶ Kayă thyġ tahe ki ihtôhtwôprġ kăkhyġ to kihġrô, Krġstu nuô- ma Cômarya mġ ihtôhtwôprġ kăkhyġ lŭ dô tġthyġ mătô to. ¹⁷ Krġstu ki thyġ ihtôkăkhyġ dô tġthyġ to kihġrô, thġ zŭġ Krġstu nuô a kyădġ lô hô. Htuôto tġthŭ tahe cŭklŭma păprġ thġ prġ, a plwŭkyă hí thġ to. ¹⁸ Thġ hġyġ a ki tô hġrô, kayă dô a zŭġ Krġstu rô a thyġ htuôhô tahenuô, a tuôlô hô dô tġpyġtġkyă hô. ¹⁹ Pġ dô a zŭġ Krġstu rô a ohtwôprġ pă khônyăyġ tahenuô, pġ zŭġ Krġstu rô pġ ki myăsŭ prġtŭ yġtôhtŭ agnġ prġ, pġ myăsŭ dô a ki mġlwôhtġkă pġ shyġ- nopă tôhtŭ agnġnuô a ki oto hġrô, dô hekhu yġnuô, tô thġzŭlô ná kayă phŭ pġ yġtahe nuôma a o pă to hô.

²⁰ Manáro, Krġstu thyġ ihtôkăkhyġ yġnuôma a mălăkô cô. Dô ġ thyġ ihtôkăkhyġ rġlô ũ dô tġthyġ akhu-akhyġ, a dyġluô thġgnġ tătġ pġ cô hô pġ ná kayă dô a thyġ talwô htuôhô tahenuô, a ki ihtôhtwôprġ kăkhyġ lŭkhyġ dô tġthyġ pă. ²¹ Dô kayă tôprġprġ mătô pġ Adam mġtġthŭ akhu-akhyġrô, prġlu hekhuphŭ pwŭ- tôprġ bġ thyġ lô. Phŭnuôhô, dô kayă tôprġprġ mătô Jesŭ yġ mġ tġ akhu-akhyġrô, lô- kayă thyġ tahe ki ihtôhtwôprġ kăkhyġ lô khyġthyă dô tġthyġ pă. ²² Prġlukayă pwŭ- tôprġ aklwġlyă tă kalyă dġtŭ dô pġ Adam a o akhu-akhyġ, kayă pwŭ- tôprġ bġ thyġ lô prġ. Phŭnuôhô, kayă dô a htwô hô tôcô- tuô ná Krġstu tahenuô, Krġstu ki mġhtwôprġ kăkhyġ lŭ pă. ²³ Manáro tġihtôhtwôprġ kăkhyġ yġnuô a ki htwôhtya tôcô htuô tôcô pă. Pġ pwŭ- tôprġ tŭbġ opô tuôdô mŭnyġ tŭ ihtô nuôtŭnyġ pă. Byacġ Jesŭ ihtô htwôprġ rġlô pă. Htuôro shyġ- Byacġ Jesŭ Krġstu hyălyă khyġthyă pă nuô a ki mġ ihtôhtwôprġ kăkhyġ kayă dô a zŭġ lŭ nuôtahe pă. ²⁴ Htuôpărô, hekhu ki tadŭkyă pă. Bġnuôkhġ pă, Krġstu ki mġpġkyă lŭlô- prġpôtġ tahe, tġtaryġprŭryă tahe ná tġtaryġshyosô nuôtahe pă. Rô a ki dyġtăkyă htyġġkyġ dô Phġ Cômarya a takhukŭ pă. ²⁵ Mġtġhġrô Krġstu bġ pŭ tuŭ tġ shyġ- Cômarya mġpġ lŭlătaki htuôlôhô prġ dô a thġhte Krġstu yġtahuô, rô a dyată lô hô ġthġ dô Krġstu a khăduôlġ hô pă. ²⁶ Tġshyotġsô dô khyġlô ũ tôcô dô Cômarya ki bġ mġpġkyă ġ nuôma mătô tġthyġ yġnuô hô. ²⁷ “Cômarya ki dyată lô tġpwŭ- tôcô dô akhăduôlġ pă,”^o lġsăsġkŭ hġphŭnuô. Manáro ngŭ yġtŭmŭnuô ma, a

thézú hé ná Cómarya o dõ Kristu a taryëpõpõrya shyosõ alë phúnuo mâto, mëtëhêrò, prë dõ a nõpõ Jesù Kristu ma Cómarya prë. ²⁸ Thyáphú Cómarya ki põ lõlátakli tępwõ- tóco agnënuò, shyé- Jesù Kristu põ hõ tëlò- plí pã akhënuò, a ki nıdã a Phë Cómarya dõ a nõpõ lù yëtõprë angó pã.

²⁹ Vã thézú hé pë põ thi tóco. Kayã thyëhtuõ tahenuò a ki htwõprë kãkhyë pãto hó kihêrò kayã tahehe cuò plwõ pë tuõ htyë dõ kayã thyë tahe agnë rò a nıbwınıtaryë dõ èthıgnë phútë? Kayã thyëhtuõhõ tahenuò, a ki htwõprë kãkhyë cyã pãto hó kihêrò, kayã nuòtahe cuò plwõ pë tuõ èthı htyë mëtë? ³⁰ Pë kuõkelé-, kayã thyëhtuõhõ tahe ki ihtõtwtõprë kãkhyë pãto kihêrò, pë cuò khyã tuõ tęcýëtęcü yëtahe pwõ- tónyë mëtë? ³¹ Vã khõbõthyó thı-, vã myãhtyebë ná tëtëhyë pwõ- tónyë có. Dõ thi zıe Byacë Jesù Kristu akhu-akhyë, thi mëtëhrı nyacó vã nuòma Cómarya thëgnë prë. Htuòto, vã khyábë nyacó tęcýëtęcü nuòma Cómarya thëgnë kuõdũ prë. ³² Bí vı Epheso akũ yënuò, vã khyábë nyacó tęcýëtęcü có, mëtëhêrò kayã dõ a thëhtethëhã vã tahenuò a thézú e vãzye nuòma a thyácónã tëmıtëmıyã tahenuò có. Phúnuòrò, vã ki zıe ná kayã thyëhtuõ tahe ki htwõprë kãkhyë pãto kihêrò, vã cuò khyáthéplõtũ, khyácýkhyácũ katë- yë mëtë? Kĩ ù thyë ihtøkãkhyë pã to kihêrò, aryálõ ma pë ki mëmõmephwı pënë rò pë ki hé kuõ phú ù héo ngó tòmũ, “Parõpã ma pë thyë hó pã è-, rò pëepõ põ-, mëmõmephwı nıdyë lahyã pënë põ-.”³³ Ngó dõnyã o phúnuò.

³³ Zıe tã kayã dõ a hé phúnuò tahe tãmë. Phú ù hé, “Thı ki bõthyó thı khõbõthyó dõ a më tëmũmyáricyã tahe rò a tanë tëmũmyáricyã tahenuò, a ki rënyı thı pã rò thı ki htwõhtya thyákuò kayã mũmyáricyã phú èthı nuò pã.” ³⁴ Tanë tãtõtãbë khyëthyã lahyã thı thëplò rò vıkyã kyã thı mëtëthũ nuò tahe. Mëtëhêrò dõ thıklë tahehenuò tuõkhõnyã a thëgnë tãtë kuõ hí ù Cómarya ari-akya to. Tëohtwõhtya phúyë nuòma thı tókõ thëtarë nyacó.

Pë Thyë Ihtøkãkhyë Pã Nuò Pë Nęklõyë A Kĩ Thyã Phútë Pã

³⁵ Hékuõrë, kayã tõprëprë ki sudyã, “Kayã thyëhtuõnuò, a cuò htwõprë kãkhyë cyã phútë? A ki htwõprë kãkhyë hêrò, anęklõ yë a ki htwõhtya nęklõ phútë tócotë pã?” A ki sudyã phúnuò pã. ³⁶ Kayã olõ thı- thı iluõtã tęklwı nuò, a ki phákrãthõrë to hêrò a phëhtya cyãto. ³⁷ Buõküã plò bebë, tęklwı ítëtë- bebë, amõ dõ a kırıë phëhtya yë pã nuò a zãzõzãkı ki thyánã tęklwı aplò yënuò pã mâto. ³⁸ Tęklwı tóco ná tóco nuò a tóbë plõhte më phútë nuò, Cómarya tari one htuõlõdũ hó cü athëplò thézú męnuò hó. Tęklwı tóco ná tóco nuò, amõ tóbë mękhõdũ phútë nuò, Cómarya tari one lõ htuõhõ phú a thézú męnuò hó. ³⁹ Phúnuòhõ, Cómarya byátã thëhtwõprë tahe anęklõ pházye tóco ná tóco nuò a thyálũ to. Kayã tahe anęklõ pházye bebë, tëphútëlye tahe anęklõ pházye bebë, htu tahe anęklõ pházye bebë, të tahe anęklõ pházye bebë, tóco ná tóco nuò a khólũ. ⁴⁰ Phúnuòrò nęklõpházye dõ mókhu agnënuò a khódũ, dõ hekhu agnënuò a khódũ. Mókhu anęklõ pházye a tëtwtõtëryã yënuò atwõ khódũ tómyë, hekhunękhu anęklõ pházye a tëtwtõtëryã yënuò atwõ khódũ tóco. ⁴¹ Tamõ a tëtwtõtëryã bebë, lë a tëtwtõtëryã bebë, sè a tëtwtõtëryã bebë, tóco ná tóco nuò, atwõ khódũ lũ. Sè tómë ná tómë a tëtwtõ prë nuò a khódũ lũ.

⁴² Phúnuòhõ shyé- ù thyë ihtøkã pã tónyënuò, pënëklõ yë a khódũ ná pënëklõ khõnyã yënuò pã. Kayã thyë tõprë anęklõ nuò a ki thõkyã pã tadũrò shyé- a thyëihtøkã pã tónyënuò, anęklõ yënuò a thyëcyã pãto hó, a thõcyã pãto hó. ⁴³ Bí kayã tõprë ohtwõprë pã akhënuò, anęklõ pházyeyë a dyëhtwõhtya lũ tëtëthéplõpyë ná tëtëcęcęcë tahe prë. Manárò shyé- a thyë ihtøkãkhyë pã tónyënuò, anęklõ pházyeyë a ki lõbã ná tëlıtëtakhë ná tëtaryëshyosõ pã. ⁴⁴ Pë hekhunękhu anęklõ yënuò, ù ki iluõ tãkyã è pã. Manárò shyé- pë thyë ihtøkãkhyë hó pã nuò pë ki nıbë khódũ nęklõ athë dõ a ki ohtwõprë bécýã dõ mókhu rò a ki thyëcyã pãto yënuò pã.

Phú pë o ná nęklõ dõ a ohtwõprë bécýã dõ hekhu yënuò, pë ki o ná nęklõ dõ a ohtwõprë bécýã dõ mókhu nuò pãpã. ⁴⁵ “Prëlukayã aréłó tõprë dõ ù è lũ ná Adam yënuò Cómarya dyë lũ thëhtwõprë.”⁴⁶ Iisãsëkü hëphúnuò. Manárò Jesù Kristu dõ ù è lũ ná Adam dõ khyëlõ yëtõprënuò, a dyëtã dıtũ hó prëlukayã tahe a tëtëhtwõprë athë ná Thë Sãsë Byacë hó.

46 Pẽnĕklõ dó a thyĕcyá yĕnuo a hyã rĕklõ, htuõrò pĕ thĕhtwõprĕ anĕklõ yĕnuo a hyãno dó khyĕ prĕ. 47 Prĕlukayã Adam arĕłó tõprĕnuo, ù byã lũ ná hemũ prĕ. Manárò Jesũ Krıstũ dó ù ě lũ ná Adam nyĕprĕ tõprĕ yĕtõprĕnuo a o có dó mókhu hyãlyã. 48 Prĕlukayã lõplĩ nuo a o ná anĕklõ dó athyanã prĕlukayã arĕłó dó ù byãtã lũ ná hemũ nuo tõprĕ hó. Manárò kayã dó a krwõ Jesũ Krıstũ akhyĕ tahenuo, shyĕ- mókhu pã, anĕklõ ki thyanã kayã o dó mókhu hyãlyã nuotõprĕ pã. 49 Pĕ pwõ- tõprĕ pĕ o ná pẽnĕklõ dó athyanã Adam anĕklõ nuo. Manárò dó khyĕ pã pẽnĕklõ yĕnuo a ki thyanã Krıstũ dó a hyãlyã dó mókhu yĕnuo tõprĕ anĕklõ pã.

50 Khõbõthyó thĩ-, khõnyãyĕ vã thĕzũ hé pĕ thĩ ná pẽnĕklõ pházye dó a o ná thwi ná htyĕ yĕnuo a cuõnuõ ohtwõprĕcyã dó Cómarya ahtyĕakĕkũ to. Mĕtĕhĕrò pẽnĕklõ dó athõapyĕkyã cyã tacũprĕ yĕnuo, a ohtwõprĕ khyãnyĕbĕ tacũprĕ to. 51 Khõnyãyĕ vã thĕzũ hé pĕ thĩ tĕ dó ù thĕgnĕ hıto nuotahe. Pĕ ki thyĕ lõ pwõ- tõprĕ pãnuo mãto. Manárò pẽnĕklõ yĕnuo a ki htulyã taplekyã lõ pwõ- tõprĕ pã. 52 Shyĕ- a htwõhtya hó pãnuo, apryã nyacó pã, a ki pryãklõ pã có ná pĕ bõklĕ pĕmĕthĕ nuo pã có. Mõnyĕdõkhyĕ tadũhó pã tõnyĕnuo, pĕ ki nĩhuõ kwõ prahtya pã. Bí kwõ prahtya akhĕnuo, thyáphũ kayã dó a thyĕ tahe ki htwõprĕ kãkhyĕ lahyã tacũprĕ pã agnĕnuorò, ĕthĩ ihtõkã dó tĕthyĕ pã. Manárò kayã dó a ohtwõprĕ tuõpã bĩnuotõnyĕ pã tahenuo, anĕklõ tahe ki htulyã taple kãlõ pã. 53 Pẽnĕklõ dó a thõpyĕcyã yĕnuo, a bĕ htulyã taplekyã ná nĕklõ dó a thõpyĕcyãto yĕnuo pã. Pẽnĕklõ dó a thyĕcyã yĕnuo, a bĕ htulyã taplekyã ná nĕklõ dó a thyĕcyãto yĕnuo pã. 54 Shyĕ- pẽnĕklõ htulyã taplekyã hó ná nĕklõ dó a thyĕcyãto yĕ pã akhĕnuo, a ki lõhtyabãhtya thyanã lisãsĕkũ hé, “Tĕthyĕ lacũkyã hó, ù mĕpĕ plũã hó lũ hó.”*

55 “Kõ- tĕthyĕ, nĕ mĕpĕcyã pã ù to. Nĕ takuõtãbĕ ashyo-asõ dó a ki mĕpyãmĕsĕ ù tahenuo a otõ bítĕ?”*

56 Tĕthyĕ a taryĕshyosõ dó a ki mĕpyãmĕsĕ ù nuoma a nĩbĕ dó tĕthũtĕora ałò rĕtĕthũtĕora a taryĕshyosõ yĕnuoma a nĩbĕ dó tĕthyótĕthya ałò prĕ. 57 Manárò pĕ hĕbwĩhĕtaryĕ Cómarya kanõ- to, dó Byacĕ Jesũ Krıstũ mĕpĕ htuõhó tĕ dó pĕgnĕ akhu-akhyĕ, Cómarya dyĕ hó pĕ tĕmĕpĕ tĕthũ a taryĕshyosõ ná tĕthyĕ a taryĕshyosõ yĕtahe hó.

58 Phũnuorò, vã khõbõthyó thĩ, khõnyãrò ihtò tanyãryã lahyã rò oklõsoma lahyã dó thĩ tĕzũ akũnuo ní-. Mĕ shyoshyo lahyã Cómarya atĕmĕ pwõ- tõphuo ní-, mĕtĕhĕrò thĩ mĕ Byacĕ atĕmĕ nuo a kyãdĕ dó thĩgnĕ to.

16

Ihtuõ Tĕmĕlũmĕtyã Dõ Cómarya Akayã Tahe agnĕ

1 Khõnyãyĕ, vã thĕzũ hé thĩ ná thĩ ihtuõplõ rũ tĕmĕlũ dó thĩ ki mĕcwõ ná prĕzũtĕphũ dó a sõryãşõphã rò a o dó Judakĕkũ nuotahe ari-akya. Vã thĕzũ hé thĩ ná krwõmĕkuõ phũ vã hĕkyã Galasia prĕzũtĕtĕ plõmũphũ nuotahe bĕmĕ nuo. 2 Pwõ- phuõphuo bí Mõnyĕduo* bĕ hó nuo, thĩ tõprĕ ná tõprĕ tõ dya oplõkyãkhó thĩ rũ nuõ tõklĕ ná tõklĕ akũ nuo. Thĩ ki dya oplõ tõ lũ phũnuo hĕrò shyĕ- vã hyãtuõhó akhĕpãnuo, thĩ locuõ lĩ ihtuõplõ pãto hó. 3 Shyĕ- vã hyãtuõ pã nuo, thĩ tõkò nwõhtya kayã tahe dó a ki bĕ cuõthũ pĕ ù rũ dó vĩ Jerusalem pã. Rò thyáphũ kayã dó a ki phyĕsũ rũyĕ pã tahe ki thĕgnĕ ná ù dyĕ rũ yĕnuo ná tĕritĕkyã itĕ agnĕnuo, vã ki rácuõnĩ pĕ prĕphyĕsũ rũ nuotahe li tõba pã, rò vã nõphyĕcuõnĩ ná ĕthĩ pã. 4 Bĩnuõkhĕ pã, vã lo tõ cuõ tõkuõná ĕthĩ pã kihĕrò ĕthĩ ki cuõrõkuõ ná vã pãma anĩ prĕprĕ.

Paulu A Tĕtaze-one

5 Vã lo cuõnuõrĕ dó Macedoniakĕ akhu-akhyĕ, shyĕ- vã cuõnuõ htuõhó dó Macedoniakĕ pã nuo, vã ki hyã dıtũ dó thĩ o pã. 6 Vã ki hyã olĕ nyĕ kuõ thĩ taki pã kõle. Taryã- ma vã oplũ talwó kuõ thĩ ná kĕrõkhĕ yĕ pã kõle. Htuõpãrò, vã ki cuõ plehyã põ klyã pã. Rò vã ki cuõ plehyã põ klyã bítĕ- tõpho pãnuo bĕbĕ, vã myãsũ ná thĩ ki mĕcwõbĕ vã prĕ. 7 Hyã olĕ prĕ taplõphũ rò vã thĕzũ hyã olĕ to. Byacĕ ki thĕplõo hĕrò, vã thĕzũ hyã olĕ nyĕ kuõ thĩ taki. 8 Vã ki cuõ o bí vĩ Epheso akũ nuo pã rò vã ki o tuõđõ pwĕ dó ù ě ná Pentecosto

* 15:54 15:54 Isaia 25:8 * 15:55 15:55 Hosea 13:14

* 16:2 16:2 Judaphũ a Mõnyĕduo ma mõkatõ. Byacĕ thyĕihtõkã amõnyĕ ma mõkatõ htuõ nuotõnyĕ

htuô nuô pã. ⁹ Kayã dô a thêhtethêhã và tahenuô a o ényacó tadúro và cuô o bí vj Epheso akú yênuô a nguduprjdu nyacó dô vagnê cò, mêtêhêrò kayã dô a thêzj njuhô Cómarya alãangó tahenuô a o é nyapácô.

¹⁰ Shyé~ Timothy hyã tjkuô thj pã akhênuô, myákhwê ryã è ní~, mêtêhêrò è ma Byacê a prêmêtêphú tôprê dô a thyákuôdú ná và yênuô hó. ¹¹ Thj bè tanê patínj lú tôprê~ to. Thyáphú a ki katuôbê khyê dô và o, htuôto thyáphú a ki cuô plehyã mòmọ ryáryã pọ klyã dô nyê tókyê agnênuô, thj bè męcwọ lú, mêtêhêrò và opọmyású è ná akhõ puôvyã Kristuphú dô aruô tahe ki katuô rjólú lú dô và o.

¹² Apollo ma pẹ puôvyã Kristuphú tôprê. È kuôke rò và nõshyo nyacó lú dô a ki cuôolê kuô thj rò a ki krwócúkuô ná pẹ puôvyã Kristuphú dô a cuôolê kuô thj nuôtahe tadúro a hé ná khõnyárò a thêzj cuôolê hí to, shyé~ ashuôkhê o pã rò a cuôolê kuô no thj pã a hé phunuô.

Têhêbê Dôkhyêlô Tahe

¹³ Và puôvyã thj~, otháklýã lahyã thjnê pwô~ tóphuô ní~, ihtò tanyãma lahyã dô thj tẹzjê Kristu yê akúnuô ní~, dya khũhã kuô lahyã thj thêplò ní~, dyashyodyasô lahyã thj thêplò dô tẹzj akúnuô ní~. ¹⁴ Thj mę tẹjtétê~ bèbê, mọnj ú rò mę lahyã ní~.

¹⁵ Stephana ná a hiphúphyáphú ari-akyã nuôma thj thêgnê lódu hó. Dó Akaiã kékũ nuôma, prê dô a zjnyãe kã rjêlô ú Kristu ma êthi nuôtahe hó. Rò êthi męcwọ Cómarya akayã nuôtahe pwô~ tóphuô có. ¹⁶ Và puôvyã thj~, và kwithêzj thj~, kayã dô a htwô khuklôkhuklyã thyánã Stephana ná akhõ prêmêtê lú tẹ tahe hé thj rò njđã lahyã êthi nuôtahe angó ní~. ¹⁷ Thjkhõ dôkũphú Stephana, Fortunato ná Akaiçu tahe hyãtuô rò và thêkrj nyacó. Thj oyê rò thj hyã myáhtyebê và to tadúro khõnyãyê êthi hyã myáhtye hémohéryábê và akhu-akhyê, a thyáhó ná thj hyã myáhtyesú hémohéryã và hó. ¹⁸ Phú êthi mę thêkrjthêlô thj nuô, êthi mę thêkrjthêlô nyacó và. Rò dyaduzjnyã lahyã kayã phunuô tahe ní~.

¹⁹ Prêzjêtê plómuphú dô a o dô Asia kékũ yetahe thũhyã pẹ thj atêhémohéryã tahe. Aquila ná amê Priscilla ná prêzjêtê plómuphú dô a hyácóbê dô lúhi tahe thũhyã pẹkuô thj êthi atê hémohéryã dô Kristu akú. ²⁰ Pẹ puôvyã Kristuphú dô a o biyê lõ~ plj tahenuô bèbê, a thũhyã pẹkuô thj atê hémohéryã tahe. Thj o lahyã bínuô tahe bèbê, hémohéryã njđyê lú tôprê ná tôprê rò dyêluô lahyã thj tẹmọnj lú tôprê ná tôprê nuô ní~.

²¹ Và máhó Paulu yê, và rácuô pẹ thj litôkló ná vãnê njđú có. Và rácuô pẹ thj rò và hé phuyê, “Hémohéryã thj pwô~ tôprê,” và rá phunuô.

²² Ûpêpê~ bèbê, dô a mọnj Byacê to nuô, tẹisõhã ki bédú lú ní~. “Maranátha” Kõ~ pẹ Byacê~! Hyãmõ ní~.

²³ Byacê Jesú abwiatarýê ki o kuôdú ná thj ní~.

²⁴ Lõ~ kayã dô a zjê Kristu rò a htwôhó tóco~ tuô ná lú tahenuô, và tẹmọ ki okuôdú ná êthi ní~.

Corinthia Nyëba Tôba Second Corinthians Têhébè Rê Dô Nyë

Bí Paulu bóthyóbólá ná Corinthia prèzùetè plómuphú rò, apyá nyacó dô lùgnè akhènuò, a rácuò Li Corinthia nyëba tôba yè dô Corinthia prèzùetè plómuphú tahe a o. Corinthiaphú aklè tahehenuò, a hétakhwótakè, pacyécyè pacyécù nyacó Paulu, manárò Paulu dyéluò ná a thézù okrùklè ná èthì, rò bí tẹkrùtẹklè o khyéthya hó akhènuò, a thẹkrù kanò~ to a hèsoluò pẹ èthì phúnuò.

Bí Paulu rá liyètòba dô akhàshyé khènuò, a rädönyärè ná a tẹbóthyóbólá ná Corinthia prèzùetè plómuphú tahe, rò a hèsoplò pẹ èthì ná mametèrò a hé kàkhyèsù sòtaklò có kayá o bí prèzùetèplómù kù, dô a hétakhwótakè pacyécyè pacyécù nyacó lù nuòtahe, htuòto bí a hé kàkhyèsù kayá nuòtahe phúnuò akhè èthì za nìdù lahyá khyéthya anè rò a okrùoklè kàkhyè khyéthya ná ù akhènuò, a thẹkrù nyacó a héplò pẹ èthì phúnuò. Htuòrò a kwithézònjí Corinthia prèzùetè plómuphú tahe ki dyé pẹkuò Kristuphú soryasóphá dô a o dô Judaké nuòtahe tẹmèlù. Lisàsè Amàdu okyá dô khyè yètahenuò, Paulu ráluò pọ ná dô Corinthia prèzùetèplómù akùnuò, kayá o nyèthuòprè rò a hé lahyá Paulu, Paulu ma Prèdönyáphú a málakò tóprè mátò, èthì ma a málakò có a hé lahyá phúnuò rò Paulu héplò kàkhyèsù èthì ná è ma Prèdönyáphú tóprè málakò, phúnuò.

Têhébè tótó ná tótó

Têhébè rê dô nyë 1:1-11

Paulu ná Corinthia prèzùetè plómuphú tahe 1:12-7:16

Mẹlùmetyá Kristuphú odó Judaké tahe 8:1-9:15

Paulu héplò kàkhyèsù ù ná è nìbèhò tètaryèshyosó

Dô a bè htwò Prèdönyáphú tóprè 10:1-13:10

Têhébè tadúkyá dô khyè 13:11-13

Paulu A Tèhémghéryá

¹ Vá ma Paulu. Cómarya théplò tódúhó dô a ki nwóhtyahó vá ná Byacè Jesù Krístu a Prèdönyáphú tóprè hó. Vá ná pẹ puóvyá Timothy rácuòpè liyè dô thí vj Corinthiaphú dô a zùe Cómarya tahe a o. Htuòto pẹ rácuòtọ pẹkuòdú kayá dô a zùe Cómarya dô a o dô Akaia kékù nuòtahe a o.

² Pẹ Phè Cómarya ná Byacè Jesù Krístu ki dyètádú thí tẹbwítetaryè ná tẹkacúkabé ní~.

Paulu Hébwihétaryè Htuthéhtya Cómarya

³ Pẹ ki hébwihétaryè htuthéhtya rólù pẹ Byacè Jesù Krístu a Phè Cómarya yè pò~. È ma phè dô a thézò ù tóprè, rò ló~ tẹmẹmọ tẹmẹcwọ tahe nuòma a o dô lùo hyá prè. ⁴ Bí pẹ myáhtye sítòbè ná tẹpyátèsè ló~ plí tahe akhènuò, è mẹmọ mẹcwọ pẹ. Dô è mẹmọ mẹcwọ pẹ phúyè akhu-akhyè, pẹ mẹmọ mẹcwóbé pẹ kuò úruò dô a myáhtye sítòbè ná tẹpyátèsè pwòmýèpwòcò tahe. Tẹmẹmọ mẹcwọ dô pẹ mẹmọ mẹcwọ ù yétahe nuòma, a thyáprè ná Cómarya mẹmọ mẹcwọ pẹ nuòtahe prè. ⁵ Dô Krístu akhu-akhyèrò pẹ khyábè ényacó tẹcyètècù, manárò dô Jesù Krístu akhu-akhyèrò Cómarya mẹmọ mẹcwọ ékuò nyacó pẹ. ⁶ Thyáphú thí ki nìbè tẹmẹmọ mẹcwọ ná thèhtwòprè tacúprè agnènuò, Cómarya nòkhyábè pẹ tẹpyátèsè phúyènuò prè. Rò thyáphú thí ki nìbèkuò tẹmẹmọ mẹcwọ agnènuò, Cómarya mẹmọ mẹcwọ hó pẹ. Pẹ tẹmẹmọ mẹcwọ thí yènuò, a dyéhtwóhtya hó thí tẹkhyáthèplóhtú thyáhóná pẹ khyábè htuòhó nuòtahe hó. ⁷ Phúnuò akhu-akhyè, pẹ zùenì nyacó thí, mètèhéro bí thí khyábè thyákuò tẹcyètècù phú pẹ khyábè tahe akhènuò, Cómarya ki mẹmọ mẹcwọ kuò thí phú a mẹmọ mẹcwọ hó pẹ yènuò pà.

⁸ Puóvyá thí~, pẹ thézù dyé thègnèlùò pẹkuò thí ná bí pẹ o dô Asia kẹ dukù akhènuò, pẹ khyábè nyacó tẹcyètècù tahe ari-akya. Tẹcyètècù dô pẹ khyábè yènuò, acyèacù talwósùlù có akhu-akhyè pẹ thýcòhó pàkò~ pẹ tanè có phúnuò. ⁹ Rò pẹ dya ná pẹ thýè có hó mametèrò pẹ bécuò khyácýèkhyácù tuò phúyè mètèhéro, thyáphú pẹ ki zùelya nìdyé

tã pënë tãmé, rò pë ki zÿe prëtú Cómarya dó a mę htwóprëka ù dó tětÿyë yënuô tôprë agnënuô, pë bè khyãbënyã tët phúyë prë. ¹⁰ Rò Cómarya męlwóhteka hó pë dó tětÿyë a tětãrôthë thëisë dó adu-azã akú yënuô hó. Pë zÿëñí ná Cómarya klyã męlwóhteka plehyã tadúpô nyã pë prë. ¹¹ Thyáphú Cómarya ki męlwóhteka pë ná tëtphúyë tahe agnënuô, pë lo dó thí ki męcwókuô pë ná thí tëtkwícóbë. Thyáphú kayã éprë ki htuthé hébwihétaryëhtya Cómarya pã agnënuô, Cómarya ki nídã thí tëtkwícóbë tahe pã rò a ki męlwóhteka pë dó tětÿyë ná abwídu ataryëhtú pã.

Paulu Htulya Khókyã Atë Taritaryã

¹² Mamețêrò pë hébéhtyalò bú pëngò hérò, dó pë théplòkúyë pë thégnë tãte ná pë męthúmmęplã, pë héthúhëphyenò ù tôprë- to, htuôto pë dya cócúprë pë théplòthuóhtyë dó thíkhu prë. Pë męphúyë nuóma má dó Cómarya abwiataryë a tëtpròtęprya akhu-akhyë prë, máđđ prëlu hekhupú a tětthítęphé akhu-akhyë nuó máto. ¹³ Pë rácuô pë thí li tahenuóma, pë hé córané có thí có, pë dóuódóbí angólasá tóco- to. ¹⁴ Khönyãrò thí thégnëplò pwo lö hí përipëkyã to, manarò dókhyëpãnuô pë myású ná thí ki thégnëplò lölátaki lö có përipëkyã pã. Phúnuôrò, bí Byacë Jesú hyãkhyëhyã pã tonyënuô, dó pëkhupëkhyë rò thí ki thékrÿthélò phú pë thékrÿthélò dó thíkhuhtíkhyë nuó pã.

¹⁵ Vã thégnëtãtë hó ná pë klyã thékrÿthélò lahyã nyã phúnuô pã prë. Phúnuôrò thyáphú thí ki nÿbë tēsōri nyęphuo agnënuô, vã dyalyã htuóhó vã théplò ná vã thézú hyã olë kuô thí nyęphuo có. ¹⁶ Phúnuôrò vã dyalyã htuóhó vã théplò ná shyë- vã cuô dó Macedoniaké akhëpãnuô vã ki cuónuólë kuólã kuô thí pã. Htuôrò shyë- vã o dó Macedoniaké ka akhëpãnuô, thyáphú thí ki męcwókuô vã dó vã kírë cuópô dó Judaké yëagnënuôrò, vã ki kanuô olëkuólã kuô pô thí pãpã, vã taņe phúnuô. ¹⁷ Vã taritaryã htuóhó phúnuô tadúró a htwóto. Taryama thí taņe lö lahyã vã ná a hétö kuô angó to, a héttöhëlyã dúgnë vã, phúnuô kóle. Prëlu hekhupú tahe a tětãritaryã tahenuóma, shyépã rò a hé, “ò,” shyépã rò a hé, “to,” a mę lahyã phúnuô. Vã tětãritaryã yënuóma a thyã phúnuô máto.

¹⁸ Phú Cómarya hébecó tëtë nuô, vã hébecó thyákuódú phú é nuóprë. Shyépã rò “ò,” shyépã rò “to,” vã hé kuóu phúnuô takhyã- to. ¹⁹ Męțêhëró vã ná Sila* ná Timothy hësođnyã pëhó thí ná Jesú Krístu ari-akya hó. È ma Cómarya aphúkhú tôprë, a hébecóhëbëtę pwo- tóphuo có, a héttöhëlyã kuóu tóphuo- to. ²⁰ Byacë Jesú męlómębã pë lö hó lö- Cómarya a tętölyã nuótahe hó. È męlómębã pë Cómarya a tętölyã yënuóma, pë théplòtò kuô prë rò pë ki hé, “Amèn” angólasá ma “A málakó có” rò pë ki htuthëhtya Cómarya phúnuô. ²¹ Prë dó a męklómęma tanyãñí pë ryã pë tëtzÿëñí Krístu yënuóma máhó Cómarya anębyacë nídú yë hó. Thyáphú pë ki htwóhtya akayã agnënuô, a nwohtya hó pë hó. ²² Htuóto, Cómarya męmámędyã pë yënuô, a dyéluô hó ná pë htwó hó akayã hó. A dyëtã pë Thé Sãsë Byacë yënuóma a męmámędyã hó pë hó. Htuóto Thé Sãsë Byacë yënuô, a hyãnuô ohtwóprë dó pë théplòkú rò a hécwó pëkuô pë ná Cómarya ki męlómębãhtya pë lö pë a tętölyã nuótahe pã.

²³ Vã thétaklé hyã thęprwòthëlí thí rò vã hyãhtwó pë dó vı Corinthia to. Vã hé phúyë rò vã lahó thí to nuóma Cómarya thégnë löpli prë. ²⁴ Pë thézú męțãtÿ ná thí tëtzú to. Thí tëtzÿtęnyã sòkadó có nuóma pë thégnë hó. Thyáphú thí ki thékrÿthélò éhtyapó agnënuô, pë thézú hyã męcwómękó kuô thí phúnuô prë.

2

¹ Vã ki hyã thęprwò thí phúnuô hérò, vã thégnë nyã hó ná vã ki hyã męthęplë thí pã akhu-akhyë vã dyalyakya hó vã théplò ná vã hyã pãto hónuô. ² Vã ki męthęplë thí hëró maupë ki męthękrÿke vã pã pë? Prëmęthękrÿ vã ma a o prëtú thí dó vã męthęplë thí yënuótahe prë. ³ Phúnuôrò, phú- ná vã kírë hyã dó thí o nuô, vã rácuô rë pëkyã hó thí li dó arëkhë nuótöba hó nuô-. Bínuókhë vã ki hyã olë kuô thí hënuô, vã thégnë ná thí ki męthęplë nyã vã prë. Manarò thí ma kayã tahe dó a tókò męthękrÿ nyacó vã tahe. Vã thégnë ná bí vã thékrÿthélò akhënuô, thí klyã- thękrÿ kuónyã pã prë. ⁴ Bí vã rácuô pë thí li nuótöba akhënuô, vã théplòmô có taki- to, akúakya nyacó vã. Htuóto vã męthëhtyë

* 1:19 1:19 Silvano

bătapí- có. Manárò vǎ thézǔ mǎthǎplǎ thǎ phúnuô mǎto, vǎ thézǔ nõthǎgnǎ thǎ ná vǎ mǎ có thǎ bá- tǎ phúnuôprǎ.

Plwõkyǎ Prǎoraphú A Tǎthú

⁵ Khõnyǎrò, ki hé kayǎ mǎthútǎ dǎ thǎklǎ nuôtõprǎ nuô, a mǎthǎplǎ tú vǎ mǎto, a mǎthǎplǎ tuõkuõ lõhó thǎ pwõ- tõprǎ hó. Manárò vǎ thézǔ hǎlõhǎklõ náto, vǎ ki hé ná a phú- mǎthǎplǎ lõ có thǎ pwõ- tõprǎ có. ⁶ Prǎmǎthútǎ yǎtõprǎnuô, thǎ tõplutõphǎ mǎzǎhó lǎ bánuôma a pòhó. ⁷ Manárò, khõnyǎyǎ thǎ ki cuõ plwõkyǎ lǎ tǎthú hǎnuôma aryǎklõ dǎ thǎgnǎ. Rò cuõ dyǎhǎdyǎrǎ khyǎthǎ è nuô. Pǎma a thǎplõpyǎ rò a thǎplǎthǎzõ talwõsúũ he. ⁸ Phúnuô akhu-akhyǎ, vǎ kwíthǎzõ thǎ. Cuõ dyǎluõ khyǎthǎ è ná thǎ mǎtadũ pǎprǎ è phúnuô ní-. ⁹ Vǎ rá pǎ thǎ lí dǎ arǎkhǎ tǎbanuô ma, vǎ thézǔ nõmǎzǎ thǎ ná kayǎ nǐdǎ kuõ nõgõ to nuôtõprǎ hó. Phúnuôrò vǎ thézǔ thǎgnǎ tǎtǎ ná thǎ krwõmǎkuõ phú vǎ ithyócuõ thǎ nuô ǎ, ma thǎ krwõmǎ to ǎ phúnuôprǎ. ¹⁰ Khõnyǎyǎ thǎ ki plwõkyǎ kayǎ dǎ thǎ mǎzǎ lǎ nuôtõprǎ atǎthú kihérò vǎ- ma vǎ plwõkyǎ kuõ ǎtǎthú prǎprǎ. Hǎkuórǎ, tǎ dǎ vǎ tǎkò plwõkyǎ ki o hérò, thyáphú a ki htwõbwíhtwõtaryǎ dǎ thǎgnǎnuô vǎ ki plwõkyǎ kuõ ǎtǎthú pǎ. Krístu ki myǎhtyǎ kuõdũ vǎ plwõkyǎ atǎthú yǎnuô pǎ. ¹¹ Thyáphú khínǎricyǎ khuklõ ki mǎpǎkyǎ tǎ pǎ tǎmǎnuô, pǎ bǎ plwõkyǎ ǎ tǎthú phúnuô. Mǎtǎhérò khínǎricyǎ khuklõ a tǎtǎze-one tahenuô pǎ thǎgnǎ lõplǎ dũ hó.

Paulu Thǎplõkũ Thǎplõkyǎ Dǎ Vĩ Troa Akũ

¹² Bí vǎ cuõtuõ hó dǎ vĩ Troa akũ rò vǎ ki hǎsodõnyǎ pǎ ǎ ná Krístu a tǎthǎkrũmíla akhǎnuô, vǎ myǎhtyǎ ná Byacǎ bǎmó one pǎ htuõhó vǎ kadǎkũ rò vǎ myǎhtyǎ ná a thézǔ nõmǎ hó vǎ tǎmǎ bí vĩ nuôtõvĩ akũ. ¹³ Manárò vǎ thǎplõkũ thǎplõkyǎ kanõ- to, mǎtǎhérò vǎ myǎhtyǎ pǎ puõvyǎ Tito to. Phúnuôrò vǎ hǎmõhǎryǎkyǎ kayǎ o bí vĩ Troa nuõtahe rò vǎ htcuõkyǎ dǎ Macedonia kǎ.

Dǎ Krístu Akhu-akhyǎrò Pǎ Mǎpǎtǎ

¹⁴ Manárò, vǎ hǎbwíhǎtaryǎ htuthǎntyǎ tǎ dǎ Cómarya mǎpǎ hó pǎ yǎtahe, mǎtǎhérò dǎ pǎ yõ htwõhtyǎhó tǎtõcõ tǎnǎ Krístu akhu-akhyǎ, Cómarya cuõ rǎ dǎ pǎnyǎhyǎ rò pǎ krwõcuõkuõ lǎ dǎ khyǎkhú dǎ athyáná ǎ dótǎ Krístu akayǎ dǎ htõkũ nuõtahe hó. Cómarya dyǎluõ hó pǎ ná ǎ pwõ- tõprǎ hó. Cómarya nõdítũ hó pǎ dǎ pǎ ki lǎdyǎthǎgnǎ pǎ ǎ ná Krístu ari-akya dǎ athyáná tǎnuõmũnuõsũ yǎnuô pwõ- tõpho hó. ¹⁵ Pǎ tǎohtwõprǎ ná pǎ tǎhǎsodõnyǎ pǎ ǎ yǎtahenuô athyáná tǎnuõmũnuõsũ dǎ a nuõmũ pǎsĩ cuõtuõ lõhó dǎ kayǎ pwõ- tõprǎ a o. A nuõmũ cuõtuõ lõhó dǎ kayǎ dǎ a nǐbǎhõ tǎmǎlwõhtǎkǎ tahe a o ná kayǎ dǎ a ki tuõ hó dǎ tǎpyǎtǎkyǎ pǎ tahe a o hó. ¹⁶ Pǎ tǎohtwõprǎ yǎ ná pǎ tǎhǎsodõnyǎ pǎ ǎ Krístu ari-akya dǎ a thǎcuõ ǎ dǎ thǎhtwõprǎ tacũprǎ yǎtahenuô, athyáná tǎnuõmũnuõsũ tahe rò a nuõmũví pǎnyacó kayǎ dǎ a nǐbǎhõ tǎmǎlwõhtǎkǎ yǎtahe agnǎ hó. Manárò kayǎ dǎ a ki tuõdǎ tǎpyǎtǎkyǎ pǎ tahe agnǎnuô, a nuõthõnuõũ pǎ ǎthĩ thyaná luõthõ nuõprǎ. Dǎ ǎthĩ zũyǎ kuõ to akhu-akhyǎ, a ki thǎcuõ ǎthĩ dǎ tǎcirya tacũprǎ akhǎlǎ yǎnuô hó. Pǎ tǎmǎ yǎnuõma adu-azǎ nyacó, phúnuôrò mǎupǎ tõprǎ ki mǎbǎ lakó tǎmǎ phuyǎ tǎcõ nuô pǎ? ¹⁷ Kayǎ mǎ lahyǎ Cómarya atǎmǎ rò a ithyóithyǎ pǎ ǎ nuô a o ǎlǎ tadũrò pǎ myǎbũ mǎkuõ phú ǎthĩ mǎnuô to. Mǎtǎhérò, thyáphú ǎthĩ ki nǐbǎ lahyǎ rǎ rò ǎthĩ hǎsodõnyǎ pǎ ǎ ná Cómarya alǎngó prǎ. Manárò pǎ yǎtahenuô, Cómarya nõcuõ hǎsodõnyǎ pǎ ná Krístu ari-akya, pǎ hǎsodõnyǎ pǎ ǎ yǎnuô Cómarya myǎhtyǎ, pǎ htwõhó tǎtõcõ- tuõ ná Krístu hó rò pǎ ma Prǎdõnyǎphú dǎ a thǎplõcõcũ tahe hó.

3

Pǎ Ma Prǎdõnyǎphú Dǎ A Hǎsodõnyǎ Pǎ ǎ Ná Tǎõlyǎ Athǎ

¹ Vǎ hé phuyǎ rò a có ná vǎ hǎbǎ htyalõ khyǎthǎ vǎnǎ phúnuô ǎ? Ma pǎ lo phyǎhyǎnĩ pǎ likhyǎthǎ tahe dǎ a ki hǎluõ pǎ thǎ ná pǎ ma Prǎdõnyǎphú tahe mǎlakó phú ǎruô tahehe phyǎhyǎnĩ nuô ǎ? Mǎtorò pǎ lo phyǎcuõnĩ likhyǎthǎ tahe dǎ thǎ ki rá pǎ pǎ agnǎnuô ǎ? ² Manárò pǎ yǎtahenuô, pǎ lokuõ phúnuô to. Pǎ thǎgnǎ ná thǎ ma pǎ likhyǎthǎ tahe hó rò pǎ thǎplõ ǎcúná thǎ pwõ- tõphuõ có. Dǎ thǎ krwõ hó Krístu akhyǎ akhu-akhyǎ kayǎ pwõ-

tôprê ki thêgnê dítú kuôdû ná pè mètê yênuôma aryá prê phúnuô pã. ³ Thĩ yêtahe nuôma, a thyáhóná li dõ Kristu rá rò a thũhyá dítú ná pè yêtahenuô hó. Manárò a rá ná libò ná libòhtyê yênuô máto, htuôto a rá o dõ lõbalò phú Mosè alõba nuô máto. Kristu nõrà dítú hó liployê dõ thĩ thêplò tahe alõ ná a Thé Sásê Byacê hó. Cómarya dõ a htwôprê yêtôprê nõhyá Thé Sásê Byacê ki hyá ohtwôprê dõ thĩkũ hó.*

⁴ Jesũ Kristu ohtwôprê dõ pèkũ ná thĩkũ akhu-akhyê, pè hébũ ná pè mē tēmē yêtahenuô, Cómarya thêplòo prê. ⁵ Pè thêlêhtya nídyé pè tēcýátêdê tahenuô máto. Pè o ná tēcýátêdê dõ pè mēbêhò tēmē yêtahe nuôma a o dõ Cómarya a o hyá prê. ⁶ Thyáphũ pè ki ithyó dõnyáplóbê pè ù tẽõlyá athěyê agnẽnuô, prê dõ a dyétã pè tēcýátêdê yênuôma Cómarya yêtôprê hó. Tẽõlyá athê dõ a dyétã yênuôma athyaná ù rá o Mosè a tẽthyótẽthya nuô máto. Tẽõlyá athê yênuôma a tate thêlêhtyanĩ Thé Sásê Byacê mètê dõ pè thêplòkũ yênuô prê. Pè ki thêlêhtyanĩ tẽthyótẽthya dõ ù rão yênuô hẽnuôrò pè ki nĩbê tẽthyê pã, manárò Thé Sásê Byacê yênuô a phyéhyanĩ pè pè thêhtwôprê tacũprê hó.

⁷ Dõ nuôkhê bí Cómarya rá tẽthyótẽthya yêtahe dõ lõbalò rò a dyétã ná Mosè akhẽnuô, Cómarya a tẽprõtẽprya yênuô a lítakhê htyaluô. Rò tẽlítakhê tã dõ Mosè amèthelò yênuô, a takhẽsò pè nyacó dõ Israelphũ tahe agnẽ akhu-akhyê êthĩ myábũ có lùmèthè to. Manárò tẽtakhê yênuô a lítadu to, a lamé khyê prê. ⁸ Tẽthyótẽthya yê a ki hyá có ná a tẽlítakhê shyosò báyê có kihèrò tẽõlyá athê yênuô a ki lítakhê shyosòklòlò nyá hó ná tẽthyótẽthya yênuô hó. Tẽõlyá athê yênuô a dyého pè Thé Sásê Byacê dõ a dyé pè tẽhtwôprê yênuô tôprê hó. ⁹ Tẽõlyá alyé dõ a phyéhya prê tẽthyê yênuô, a ki o ná alĩatakhê shyosò kihèrò, tẽõlyá athê dõ a mēcómètê hó pè dõ Cómarya anyehya yênuô, a tẽlítẽtakhê shyosò ki dulòklò cónya hó ná nuô hó. ¹⁰ Tẽõlyá athê khõnyáyê tòmũ a tẽprõtẽprya yênuô alĩsò talwósúlũ rò alĩ pèkyá tẽthyótẽthya yê akhu-akhyê, a có ná tẽthyótẽthya yê a lítakhê lamékyá phúnuô. ¹¹ Tẽthyótẽthya atwóaryá nyacó tadúró a lítadu pã to, a li lamékyá prê. Manárò tẽõlyá athê dõ a oklõma tacũprê yê, a ki o ná a tẽlítẽtakhê shyosò dõ adulòklò cónya hó ná tẽthyótẽthya yênuô hó.

¹² Pè thêgnê tãtê hó ná tẽõlyá athěyê a ki oklõoma tacũprê pã akhu-akhyê, pè ki hẽsodõnyá pè ù ná Cómarya alãangó nuô pè hé hábũ hó. ¹³ Pè ma athyaná Mosè nuô máto. Thyáphũ Israelphũ tahe ki myátòdẽhyá tã Mosè mèthè dõ a lítakhê cẽkalyá ná kalyá yê támé nuô, Mosè huóbĩ nídyé amèthè. ¹⁴ Bĩnuòkhê Israelphũ tahenuô, a htebĩhtetapã lõ lũ thêplò. Tuõkhõnyá có bèbè, bí ù hó htyaluô Mosè a tẽthyótẽthya dõ lisàsẽkũ yê akhẽnuô, êthĩ thêgnẽplò tóco~ to. Êthĩ ki zũe Byacê Jesũ Kristu túma athêplò bítapã yênuô ki omòhtya rò thêgnẽplõhyá bẽno prê. ¹⁵ Tuõkhõnyáyê có bèbè, êthĩ thêgnẽplò lahyá hí to. Mètêhèrò bí êthĩ hó Mosè a tẽthyótẽthya akhẽnuô, êthĩ thêplò yò bítapã pãprê akhu-akhyê, a thêgnẽplóbê lahyá to. ¹⁶ Manárò, bí kayá dõ athêplò bítapã yêtôprê zũenyãe ka hó Byacê akhẽnuô, tẽ dõ a mẽkhímẽtapã lũthêplò tahenuô ù ki phyémõkyá pã. ¹⁷ Byacê dõ vã rá ari-akya yêtôprê nuôma Thé Sásê Byacê hó. Lõ~ kayá dõ a nĩbèhò Thé Sásê Byacê tahenuô, Thé Sásê plwõhtepalã cuó lã lũ hó. ¹⁸ Khõnyáyê tẽ dõ a huó tãtũ bí lõ~ pè dõ a zũe Jesũ yêtahe amèthè nuô a o pã tóco~ to. Phúnuôrò, khõnyáyê pè myáhtye plehyá lã hó Byacê a tẽlítẽtakhê rò pè htwõhtya thyáhóná mãduo dõ a lisátakhê kãkhyê Byacê a tẽlítẽtakhê tahenuô hó. Pè myáhtye plehyá lã hó Byacê alĩatakhê, rò Thé Sásê Byacê mepé hó pè dõ pè ki thyáhyá ná thyáhyá, thyáhó ná pè Byacê dõ a taryèduhtũ yêtôprẽnuô hó.

4

Thê Ngũduprĩdu Dõ Pòhekũ Tahe

¹ Phúnuôrò pè thêplõpyé to, mètêhèrò dõ Cómarya abwiátaryê akhu-akhyê, a dyétã pè tēmē dõ pè ki hẽsodõnyá pè ù ná tẽõlyá athê yênuô hó. ² Tẽilo lahõ ù, tēmē dóuodóbĩ ítêtê~ tahe nuóbèbè, tēmē dõ a htwõhtya tẽthetarê ítêtê~ tahenuô bèbè, pè mepã taki~ to hó. Bí pè hẽsodõnyá pè ù ná Cómarya alãangó akhẽnuô, pè hébè ilolahó ù to, pè ithyólahó panuõtõ ngó dõ aruótahe to. Dõ Cómarya a mèthènyê, pè hébè ítêtê~ bèbè,

* 3:3 3:3 Ezekielè 36:26-27

pë mețë ìtětë- bèbè nuô, atô lõplì prè. Thyáphú èthì pwô- tôprè ki thégne lahyá ná èthì zùenì pë agnènuòrò, pë hèsocò, pë meçò hó tẹ phúnuò hó. ³ Mețèhèrò, tẹthèkrũmila dỏ pẹ dónyáhèso pẹ ù yènuò, a ki ouđóbí hénuòma, a ouđóbí pẹ prè kayá dỏ a ki tuđdỏ tẹpyátèkyá tahe agnè prè. ⁴ Kùhíneryá khuklò dỏ a pónì hekhu yétòduđnuò, a mekhì mețapakyá èthì mètè akhu-akhyè, èthì myáhtye kuđ tẹthèkrũmila atèlì yènuò to. Thyáphú prèlu hekhuphú tahe ki thégneplò tã Krístu a tẹthèkrũmila dỏ a hèsoluò pẹ ù ná Krístu a tẹlìtètakhè ari-akya yè tàmé nuò, a mețapa uóáyakya èthì phúnuò hó. Prè dỏ a dyèluò tãtẹ pẹ ná Cómarya ma Krístu hó. ⁵ Pẹ lè hèsodónyá nidyé pèrìpèkyá mậto. Manárò pẹ lè hèsodónyá luò pẹ ù ná Jesú Krístu ma Byacè tôprè ari-akya. Phúnuòrò dỏ Krístu akhu-akhyè, pẹ htwòpẹ thì prèmețèphú tahe hó. ⁶ Bì Cómarya byálya tẹlò- plì akhènuò, a hé, “Tẹkhì ki thóthú taphá cuođkyá rò tẹlì ki oluòhtya dù ní-,” a hé phúnuò. Cómarya mețuò pẹ kuđdỏ hó pẹ phúnuò hó. Bì pẹ thégne hí Krístu to akhènuò, pẹ thèplò yè a khítapa prè tadúró Cómarya mełìka pẹ pẹ thèplò hó. Thyáphú pẹ ki thégneplòryá Cómarya a tẹlìtètakhè dỏ a dyèluòhtya ditú ná Krístu yètahenuò, è ma prè dỏ a isilìhtya pẹ pẹ thèplò a tẹtanẹ tahe tôprè hó.

⁷ Manárò pẹ dỏ a hèsodónyá pẹ ù yètahenuò, a cô prè ná pòhe dỏ ù sunuòobá è ná tẹnguduprìdu dỏ akù tòmè nuòhò. Tẹnguduprìdu yènuòma mậhò me tẹthèkrũmila yènuò hó. A mephúyè mețèhèrò thyáphú Cómarya ki dyèluò ná tẹppropyashyosò yènuòma a o dỏ pèkù hte mậto, a o dỏ lủo hyá prè. ⁸ Pẹ myáhtyebè ényacò ná tẹpyátèssè tadúró a mepénò ná pẹ takhyá- to. Tòphuođphuònuò pẹ tòbè mephútè nuò pẹ thégne pã có tởcò- to tadúró pẹ thèplòpyé nó kuđ takhyá- to. ⁹ Ù mecyèmecụ pẹ tadúró Cómarya vikya ná pẹ to vã. Èthì mủlakhú pẹ tadúró pẹ ihtò khyèthya rò pẹ me plehyá tadúpã prè tèmẹ vã. ¹⁰ Pẹ cuò bítè- tởpho bèbè, pẹ bèkhyábè tẹcyètècụ pwô- tởphuođ thyácóná pẹ myáhtyebè có ná tẹthýè nuò có. Pẹ ohtwòprè thyácóná Krístu dỏ a ohtwòprè bí hekhuyè akhènuò có. Thyáphú ù ki myáhtye ná Krístu ohtwòprè dỏ pèkù thì ná pẹ dỏ tẹthýè pã rò a meçwò pẹ pwô- tởphuođ có agnènuò, tẹyètahe htwòhtya prè. ¹¹ Pẹ tẹohtwòprè yétòhtú kayá nuò, pẹ yỏ krwò Jesú khyè akhu-akhyè, pẹ bè myáhtyebè ná tẹtaròthè thèisè dỏ ù ki mețhyè có pẹ có. Thyáphú ù ki myáhtye ná Krístu ohtwòprè dỏ pènèklò dỏ tónyèkhè pã a thyècyáyè akùnuò, pẹ bè myáhtyebè phúyè prè. ¹² Dỏ pẹ hèsodónyá pẹ ù tẹthèkrũmila akhu-akhyè pẹ myáhtye tamómò cóná ù kírè mețhyè pẹ. Manárò dỏ pẹ myáhtye phúyè akhu-akhyè, thì nủbè tẹhtwòprè hó.

¹³ Lisásèkù hé, “Vã zùe Cómarya, rò vã ki hèsoluò pẹ ù pã,” a thyáphúnuòhò, pẹ zùe Cómarya akhu-akhyè, pẹ ki hèsoluò pẹ kuđ ná Krístu a tẹthèkrũmila ari-akya pã.* ¹⁴ Pẹ yỏ htwòhtya hó tẹtởcò- tuò ná Byacè Jesú hó akhu-akhyè, pẹ thégne ná Cómarya dỏ a mehtwòprè kakhýè pẹ Byacè Jesú yétòprènuò, a ki mehtwòprè kakhýè kuđ pẹ pã. Htuòto a ki mehtwòprè kakhýè tởkuò thì ná pẹ dỏ tẹthýè pã rò a ki èka otởròlò pẹ dỏ a mèthènyè pã. ¹⁵ Thyáphú a ki nủbwínítaryè dỏ thignè rò, lõ- tẹcyètècụ yètahenuò, pẹ khyáthèplòhtú lõplì có pwô- tởcò rò pẹ hèsodónyá pẹ ù ná tẹthèkrũmila. Shýè- kayá éprè myáhtye hyábè é hó Cómarya abwíataryè akhèpãnuò, kayá dỏ a ki hébwíhétaryè Cómarya tahe ki o èhyá pã, rò kayá lõ- plì ki htuthéhtya Cómarya pã.

Ohtwòprè Ná Tẹzù

¹⁶ Dỏ yètahe akhu-akhyèrò pẹ thèplòpyé taki- to. Pènèklò ahèare tởphuòtòki, tởphuòtòki a hècèrecè hyá tadúró pẹ thèplò yènuò, tónyè ná tónyè a hèshyohèssòhtya prè. ¹⁷ Mețèhèrò tẹpyátèssè dỏ pẹ khyábè è bí hekhu yètahe nuòma taplòtapyáphú prè. Pẹ ki talómýá ná tẹtwòtèryá dỏ pẹ ki nủbè è shýè- nopã tởhtú pã tahe hénuòma, amá ná tởcò- hí to. Bì hekhuyè pẹ khyábè có tẹpyátèssè yètahe tadúró dỏ mỏkhu pãnuò tẹlìtètakhè tacúprè dỏ atwòaryá klò, rò adu-ahtuò klỏlò có ná tẹpyátèssè dỏ pẹ khyábè dỏ hekhu yènuò, pẹ ki nủbè pã. ¹⁸ Phúnuòrò, tẹpyátèssè dỏ vã myáhtyebè yètahenuò, vã dyazù ná è tởcò- to. Tẹ dỏ a o ícúma lỏ dỏ vã thèplòkú tởcònuòma mậhò tẹtwòtèryá dỏ Cómarya ki dyé vã pã yènuò prè. Tẹ dỏ pẹ myáhtyeyá tahenuò, a ki onyè prè taplòphú prè, manárò tẹ dỏ pẹ myáhtyeyáto tahenuò, a ki onyè có tacúprè pã.

* 4:13 4:13 Li Htuthéhtya 116:10

5

1 Pênêklô dô athýaná hi dô pè o nidyè è dô hekhu yètômé nuô, shyé- ù mepuôkya hó è pá, a thè hé hò shyé- pè thýe páma, pè thègnè ná Cómarya ki mep-opé hò pèhithè mähò pênêklô athè yènuô dô mókhu nuô hó. A ki mep ná ané rò hithè mähò pênêklô athè yènuô, a thýecyá pá to, a ki oklôma tacüprè pá. ² Manárò, pè yò myású thézú ka-o lähò hi dô mókhu yètômé akhu-akhyè, bí pè opá dô hi dô hekhuyè tòmèkú akhènuô, pè nethuô thémuôkruôhá nyacó. ³ Thyáphú pênêklô yè a ki o tadúlá agnènuô, Cómarya ki dyè taple pênêklô athè yènuô dô mókhu pá. ⁴ Bí pè opá dô hi mähò pênêklô dô hekhuyè tòmèkú akhènuô, pè myáhtyebè ná tẹpýatèsè akhu-akhyè, pè tauôtasè thémuôkruôhá có. Vá hé ná pè thézú otaphákyá là hó ná pênêklô hó phúnuô máto. Vá thézú hé, thyáphú pênêklô dô a thýecyáyè, a ki htulya taplekyá ná pênêklô dô a htwöprè tacüprè pá agnè yènuô, pè thézú ka-o là hó dô nêklô athè yènuô akú hó, phúnuô pré. ⁵ Prè dô a taritaryá one pé hó pè dô pè ki nìbè nêklô athè yètöprè nuôma Cómarya yènuô hó. Htuôto a dyétá pé kuôpó pè Thè Sásè Byacè yènuôma a thyáhóná tèmátèdyá dô akldama tôcò rò a mëlómèbá pé hó pè lô- a ólya nuôtahe hó.

⁶ Phúnuô akhu-akhyè pè zúè tătè ní hò tètètahe hó. Pè dá o pápré bí pênêklô yètahe akú pré hénuôma, pè cuó o hí dô khälé bí Byacè Jesú o nuô má hito. ⁷ Mètèhèrò pè ohtwöprè ná tètè pè zúenì è tahe pré, pè ohtwöprè ná tètè pè myáhtyè è nuôtahe máto. ⁸ Vá ki hé, pè zúenì Byacè yènuô ashýo-asó rò pè thézú htecuôkyá là hó ná pênêklô yè rò pè thézúcuó otôkuô là hó ná Byacè dô mókhu hó. ⁹ Manárò, pè o bitè- tôpho bèbè, pè o pápré býé bèbè, pè cuó o hó dô himókhu hó pá bèbè, pè thézú mètò pré Cómarya athéplò pré. ¹⁰ Mètèhèrò, shyé- nopáma pè pwô- tôprè bèhya o lô dô Kristu lèciryá khukyántè htyaló anyèhya pá. Bí pè o dô hekhuyè akhè, lô- pè mètúôhò tètè aryá tahenuô bèbè, tètè dô athú tahenuô bèbè, pè ki nìbè dyékhyè tèmènikhwókè pá è, ma pè nìbè to è nuô, a ki cemyá lô pè pwô- tôprè pá.

Dô Kristu Akhu-akhyèrò Pè Htwöhtya Cómarya A Khôbóthyó

¹¹ Mètèhèrò pè thègnè ná shyé- nopá nuô, Byacè ki cemyá lô prèlukayá tahe atèmè phúnuô pá akhu-akhyè, pè ki théisè bezúbenyá nyacó lú pá. Phúnuôrò thyáphú ù ki zúenyáe ka Byacè Jesú agnènuô, pè thèplòshyo hésodónyá pè ù hó. Kryá- maítè o dô pè thèplòkú nuô Cómarya thègnè lòplí ná ané pré. Phúnuôhò, pè ma kayá phútè tahenuô, vá myású ná thí klyá thègnèhya nyá pá pré. ¹² Tané tá lahyá ná pè thézú hébè htyamóhtyapho ní khyèthyá pènè phúnuô támé. Pè hé thí phúnuô mètèhèrò thyáphú thí ki hé kakhýèsú cyá kuô kayá dô a pacyéishyé pè nuôtahe agnènuô, pè thézú nõthègnè tătè kuô thí ná pè məkryá- ítètè phúnuô pré. Kayá nuôtahe ma a dyadu phyéhtyaló nìdúgnè pré təcýátètè dô a oluô dô akló nuôtahe pré, a dyadu kuôú tètè dô a o dô kayá tôprèprè a thèplòkú nuôtahe to. ¹³ Ù ki hé pè ná kayá tamwí kihèrò, lèhéó ná to, lô- pè mep yètahe nuôma Cómarya agnè pré. Ù ki hé pè ná pè mètè tò kihèrò, a mähò, pè mep má pè nyá dô a ki nìbwínitaryè dô thìgnènuô. ¹⁴ Kristu atèmò mepékya hó pè akhu-akhyè, pè ohtwöprè pè dô Cómarya agnè phúyè hó. Pè thègnè ná Kristu thýe pè dô kayá pwô- tôprè agnè. Angólás ma mähò kayá pwô- tôprè thýe tókúô hó ná Kristu hó. ¹⁵ Pè dô a htwöprè yètahenuô, thyáphú pè ki krwó ohtwöprè plehya pá tá phú pè thèplò a tètèzúthéló nuôtahe támé, thyáphú pè ki krwó ohtwöprè plehya kuô phú pè dô a khyáthyè htuôpéhô dô pègnè rò a ihtòhtwöprè kakhýè htuôhò yètöprè agnènuô, Byacè khyáthyè pé hó dô pè pwô- tôprè agnè hó.

¹⁶ Phúnuôrò khónyáyè pè htwöhtya hó tètócò- tuó ná Kristu hó akhu-akhyè, phú kayá dô a zúè Kristu to tahe dyadu tètòluô dô akló tahenuô, pè dyadukuô pá phúnuôto hó. Dô nuôkhè pè tanéthútyá Kristu phúnuôhò tadúro khónyáyè pè tanéthú pá è phúnuô to hó. ¹⁷ Kayá tôprèprè dô a htwöhtya hó tôcò- tuó ná Kristu nuô, a htwöhtya hó kayá tôprè dô Cómarya byálya taple thè lú hó. A vikýa kyá a tètòhtwöprè alyè tahe rò a ohtwöprè taplekyá dô athè hó. ¹⁸ Lô tètètahe nuôma Cómarya mep lòplí pré. Dô Kristu hyá mepé pè akhu-akhyè, pè htwöhtya hó Cómarya a khôbóthyó hó. Rò a dyétakuô hó pè tẹphyètèmè dô pè ki cuó hésodónyá pé kuôú ná Kristu mètúwöhtya kakhýè khyèthyá pè ná Cómarya

a khöbóthyó hó, phúnuó prë. ¹⁹ Pë thézú hénuôma phútêhéro, dô Kristu akhu-akhyëro Cómarya mehtwóhtya hó prëlukayá pwô- tôprë ná a khöbóthyó hó. Cómarya dya pá prëlukayá tahe a tèmehtú to hó. Rò a dyétákyá hó pë tèmeyë dô pë ki cuó hësodónyá luó pë ù ná Cómarya mehtwókahyë khyéthya hó prëlukayá tahe ná a khöbóthyó hó. ²⁰ Phúnuòrò, khönyáyë pë htwo pë prëhébetë dô Kristu akhálë. Cómarya anëbyacë nídü nõkwithézò ditú pë ná thí dô thí ki níđá pë tềhësodónyá thí yë. Pë kwithézò thí dô Kristu akhálë ná plwô Kristu ki mehtwóhtya khyë thí ná Cómarya a khöbóthyó tahe. ²¹ Kristunuó atêhtú o tóco- to. Manárò, thyáphú a ki plálikyá pë pë tềhtú anuôasu tahe agnënuó, Cómarya nõkhyáthyë lú dô pë tềhtú agnë. Dô Kristu mepë hó pë phúnuó akhu-akhyë, pë ki htwohtya hó tètôco- tuó ná Kristu hó rò, Cómarya ki dyacódyatë hó pë dô anyéhyá pá.

6

¹ Pë ma prëmërotë ná Cómarya tahe akhu-akhyë, pë shyakrwó thí ná thí ki ohtwöprë phú Cómarya thézú nõohtwöprë thínuó. Thí ma kayá dô a nìbë htuóhó Cómarya abwíataryë tahe hó akhu-akhyë, thí bè ohtwöprë lahyá phúnuó. ² Mètêhéro Cómarya hé,

“Bí shuókhë hyátuôhó dô vâ tóbë myádu thí nuótónyënuó, vâ níđáhó thí tềkwícóbbë hó, bí shuókhë hyátuôhó dô vâ tóbë mëlwohteká thí nuótónyënuó, vâ męcwô hó thí hó.”* Phúnuòrò, vâ hé thí, níđá lahyá, yétónyë ma mónyë dô Cómarya myáduñí thí amónyë hó. Yétónyë ma tèmëlwohteká thí amónyë hó.

³ Pë dónyá pë ù ná Jesú Kristu ari-akya yë thyáphú ù ki htésúkyá tãmë nuòrò, tèmë dô a htwohtya êthí tẹpacyéishyë tahenuó pë mę tóco- to. ⁴ Pë mę tề itétë- bèbë, thyáphú ù ki myáhtye ná pë ma Cómarya a prëmëtëphú tahe agnënuó, pë dyéluó pë ù ná pë khyáthéplóhtú tẹpcyëtëcú tahe, ná pë khyá sóphásoryá tềtahe ná pë khyábë tẹpyátësë thítahe hó. ⁵ Ûmũpò có pë. Û dóttá pë dô htóku. Û mę tarútapyá pë rò ù vhtëcucókyá pë, pë erylá thëpráladya pwönyëpwóthë có, tóthë- tóthë omyénóto nuó a o athë é lá, htuóro enóónó to nuóma a oo. ⁶ Dô pë htwo máhó Cómarya a prëmëtëphú tahe akhu-akhyë, pë dyéluó pë ù ná pë thëplò mwöplithi plo, pë tềthëkhuthégnë, pë tềthëplóhtú, pë tềthézóní ù yétahe hó. Thë Sásë Byacë o dô pëkú rò pë mọ lóthulóthë có ù có. ⁷ Pë ithyó pë ù Cómarya alãangó dô acóatë tahe, rò Cómarya a tẹprotëprya ashyo-asó yë męcwô pë. Phúnuó akhu-akhyë pë yétahenuó Cómarya dyéluópló có hó ná pë htwo èprëmëtëphú tahe hó. Pë o ná katya dô létadyá tătú yënuó ná pënë máhó tềcótëtë dô Cómarya dyë pë yétahe, rò a thyáhó ná klyéphú tôprë nõë níđyë a takuôtabë dô a ki sátë agnë yënuó hó. ⁸ Prë htuthë pë ma a oo, prë pacyë pë ma a oo. Prë hébëryá pë ma a oo, prë hémũmyá pë ma a oo. Prë hé pë ná kayálahó tahe nuóma a oo, manárò pë ma kayá dô a hébëcò tề tahe prë. ⁹ Kayá dô a tanepatí pë nuó a o tahe tadúro përipëkyá nuó, Cómarya thëgnë ló prë. Pë kíré phúthyë tamómò có tadúro pë ohtwöprë tuópá khönyá. Ûmũpò có pë tadúro pë thyë hí toto. ¹⁰ Pë myáhtye ényacó tẹpyátësë tadúro pë thëluôphóphú pwô- tóphuo có. A cô ná pë sóryaşóphá nyacó tadúro dô pë ithyóithya pë ù akhu-akhyëro ù duzáhtyathë dóthudóthë tókyë nuó a o ényacó hó. A cô ná pëtë o kuóu tóco- to tadúro pë nìbë lóhó tẹpwô- tóco hó.

¹¹ Khöbóthyómọ vî Corinthiaphú thí-, ló- tề dô a o dô pë thëplókú tahenuó, pë hësoluó pë ló có thí hó. Pë mọkanó- thí to. ¹² Pë ma kayá dô a phyékakhyë atëmọ tahe máto. Kayá dô a phyékakhyë atëmọ tahe nuóma thí hó. ¹³ Khönyáro vâ ki hé thí phú vâphúvályë ná vãnë nuó. Mọkhyéthya pë phú pë mọ thí nuó.

Thí Ma Cómarya Dô A Htwöprë Tôprë A Tềlúhódu

¹⁴ Puôvyá thí, zácú tộ tá izá ná kayá dô a zúekuó pë Byacë Jesú to nuótahe tãmë ní-. Mètêhéro acó ná ataká nuó a dóngãma ícúcýá lú to. A lí ná a khí nuó bèbë, a otócýá lú toto. ¹⁵ Kristu ná khínëricýá khukló cuó thëplò tătótábë cyá lú phútë? Phúnuóhó Kristu aphúalyë tôprë ná khínëricýá khukló aphúalyë tôprënuó a cuó thëplò ícúcýá lú tómétuó

phútě? ¹⁶ Cómarya a tẹlühödu nuô a otçyá nyá ná prẹ̀zọ ẹ̀. Phúnuôhó, pẹ̀ yẹtahe nuôma Cómarya dọ a htwoprẹ̀ yětoprẹ̀ a tẹlühödu. Cómarya hé, “Vá ki hyáô dọ wákayá tahe a théplókú pá rò và ki cuô tọkuô ná èthi pá. Rò và ki htwó èthi Cómarya pá, rò èthi ki htwó wákayá tahe pá.”¹⁷ Htuôto Cómarya hé pọ̀,

“Htecuô taphákya dọ èthi aklěnuô rò cuôo khókyá ná èthi nuô. Tẹ̀ dọ a mwọ̀plithiplo to tahenuô tóbè tá è tóco~ támé, thí ki mephúnuô túma và ésú thí pá prẹ̀.”¹⁸ Rò và ki htwó thíphě pá. Rò thí ki htwó wáphúwálye tahe pá,”¹⁹ Byacè dọ aprọapryá tọprẹ̀ hé phúnuô.

7

¹ Khóbóthyó thí~ lỏ Cómarya ólyá tahe nuôma pẹ̀gně lỏ hó. Phúnuôrò, pẹ̀ ki cuô taphákya ná pẹ̀nẹ̀klọ a tẹ̀thẹ̀zụ̀ mũmyáricyá tahe ná pẹ̀ thẹ̀plọ a tẹ̀tanẹ̀ mũmyáricyá yẹnuô tahe pọ̀~. Rò dọ pẹ̀ théisẹ̀ dyaduzụ̀nyá Cómarya yẹ akhu-akhyẹ̀rọ pẹ̀ ki htwóhtya lahyá dú kayá dọ a sàsě tahe pọ̀~.

Paulu A Tẹ̀thẹ̀krụ̀thẹ̀lọ

² Puõvyá thí~, dyéluôkuô lahyá thí tẹ̀mọ pẹ̀ to~. Pẹ̀ mẹ̀thúmeplánó ná ù tọprẹ̀~ to. Pẹ̀ mẹ̀pyámẹ̀sẹ̀nó ná ù tọprẹ̀~ toto. Pẹ̀ cuoetụ̀dplẹ̀ nó ná ùkhu tọprẹ̀~ toto. ³ Vá hé phúyẹ̀ rò và thẹ̀zụ̀ dya thí tẹ̀thú phúnuô mato. Mẹ̀tẹ̀héro phú và héhtuôhó thí nuô, thí ma kayá dọ pẹ̀ mọ nidyé è tahe. Phúnuôrò pẹ̀ thýé cóbèbè, pẹ̀ htwoprẹ̀ bẹ̀bẹ̀, pẹ̀ mọtadú nyá thí prẹ̀. ⁴ Vá zụ̀e tẹ̀tẹ̀ nidyé nyacó thí rò và htuthé nidyé nyacó thí pwọ~ tọphuo có mené. Phúnuô akhu-akhyẹ̀ pẹ̀ mýahtyebè ényacó ná tẹ̀pyátèsẹ̀ tadúró pẹ̀ thẹ̀krụ̀thẹ̀lọ prẹ̀, htuôto pẹ̀ thẹ̀plòmọ prẹ̀.

⁵ Bí pẹ̀ hyátuôhó dọ Macedoniaké akhěnuô, tẹ̀pyátèsẹ̀ yẹ a krwõtadú kuõpá ná pẹ̀, a okuôto, mẹ̀tẹ̀héro bínuôkhě kayá dọ a thẹ̀hte pẹ̀ tahenuô a hyákyéhyangá pẹ̀ rò pẹ̀ thẹ̀plókú thẹ̀plókya nyacó. ⁶ Manáro Cómarya dọ a dyéshyodyesòhtya kayá dọ a thẹ̀plópýe tahe yětoprẹ̀nuô, a dyéhedyére hó pẹ̀ hó, mẹ̀tẹ̀héro Tito hyátuôkuô hó pẹ̀ hó. ⁷ Tito hyátuô ró pẹ̀ thẹ̀krụ̀ túdunuô mato, a heso pẹ̀ pẹ̀ ná thí dyéhedyére lú phútẹ̀ nuô akhu-akhyẹ̀ a mẹ̀thẹ̀krụ̀ kuô nyacó pẹ̀. A heso lú pẹ̀ pẹ̀ ná thí nethuô myáhtye kanọ và to, htuôrò thí tanẹ̀thẹ̀plẹ̀ nidyé thí tẹ̀mẹ̀thú tahe, htuôto thí o taritaryá onehó dọ thí ki hébè takẹ̀bíní pẹ̀ và, a heso lú pẹ̀ và phúyẹ̀ akhu-akhyẹ̀, khónyáro và lé thẹ̀krụ̀lọ pápá.

⁸ Li dọ và rácuô pẹ̀ thí dọ arẹ̀khě tóbanoúma, a ki mẹ̀thẹ̀plẹ̀ nyacó thí tadúró và tanẹ̀kú ná to, và dya ná aryá prẹ̀. Vá thúcuô lú pẹ̀ thí li akhěnuô, và myáhtye ná a mẹ̀thẹ̀plẹ̀ thí akhu-akhyẹ̀, và tanẹ̀kú nidyé, manáro a mẹ̀thẹ̀plẹ̀ prẹ̀ thí taplọphú prẹ̀. ⁹ Manáro khónyáyẹ̀, và thẹ̀krụ̀ hó. Thí thẹ̀plẹ̀thẹ̀zọ akhu-akhyẹ̀rọ và thẹ̀krụ̀ phúnuô mato. Thí tẹ̀thẹ̀plẹ̀thẹ̀zọ yẹnuô, a dyéhtwóhtya hó thí tẹ̀za lyanídú thíně hó akhu-akhyẹ̀rọ và thẹ̀krụ̀ prẹ̀. Cómarya thẹ̀zụ̀hó kayá dọ a thẹ̀plẹ̀thẹ̀zọ phúnuô tahe hó. Phúnuô akhu-akhyẹ̀ pẹ̀ mẹ̀pyámẹ̀sẹ̀ thí tóco~ to. ¹⁰ Mẹ̀tẹ̀héro, tẹ̀thẹ̀plẹ̀thẹ̀zọ dọ Cómarya dyéhtwóhtya yẹnuôma, a nõ htulya taplekyá pẹ̀ thẹ̀plọ dọ pẹ̀ ki nịbè tẹ̀mẹ̀lwóhteka agnẹ̀ prẹ̀ akhu-akhyẹ̀, pẹ̀ lo tanẹ̀kú pẹ̀ ná tẹ̀thẹ̀plẹ̀thẹ̀zọ dọ Cómarya dyéhtwóhtya yẹnuôtahe to. Manáro prẹ̀lukayá alẹ̀klọ thẹ̀plẹ̀thẹ̀zọ tahenuô, a dyeohtya prẹ̀ tẹ̀thýe prẹ̀.

¹¹ Dọ thí thẹ̀plẹ̀thẹ̀zọ akhu-akhyẹ̀rọ Cómarya mepẹ̀ thí phútẹ̀ nuô, myámó lahyá! Thí thẹ̀plọshyó mẹ̀hyáhó lahyá tẹ̀cótẹ̀tẹ̀ tahe hó, thí thẹ̀plọshyó dyéluô hó thí mẹ̀tẹ̀ dọ atọ tahe hó. Thí thẹ̀plọdu hyáhó kayá tẹ̀cótẹ̀thú dọ thíklě tahenuô hó, thí théisẹ̀ hyáhó ná Cómarya ki ciryá thí pá hó. Thí thẹ̀zụ̀ myáhtye khyěthya pẹ̀ hó. Thí thẹ̀plọshyó nídáhó ngọ rò thí ki ciryáhó kayá dọ a mẹ̀thúttẹ̀ nuôtahe hó. Dọ thí mẹ̀ lahyá hó phúyẹ̀ akhu-akhyẹ̀, thí dyéluô hó ná khónyáyẹ̀ thí tẹ̀thú o páto hó. ¹² Phúnuôrò, li dọ và rácuôpẹ̀ thí dọ arẹ̀khě tóbanoú ma, và rácuô pẹ̀ kayá dọ a mẹ̀thúttẹ̀ nuôtọprẹ̀ ná kayá nuôtọprẹ̀ mẹ̀thúttẹ̀ nuôtahe akhu-akhyẹ̀ túdú mato, thyáphú thí ki thẹ̀gně ná thí dyélya có thíthě dọ pẹ̀gně bá~ tẹ̀nuô, và rácuô tọkuôdu phúnuô. Thí mọ pẹ̀ bá~ tẹ̀nuô Cómarya thẹ̀gně tẹ̀tẹ̀ lóplí có. ¹³ Phúnuô akhu-akhyẹ̀, pẹ̀ thẹ̀plòmọ thýekyá có.

✧ 6:16 6:16 Li Cóbucóbè 26:12, Ezekielè 37:27

✧ 6:17 6:17 Isaia 52:11, Ezekielè 20:34,41

✧ 6:18 6:18 Samuelè

nyęba tóba 7:14

Htuôto thì mệthêkrũ nyacó Tito akhu-akhyë, pẹ myáhtye a thêkrũthêlò rò pẹ lé thêkrũthêlò hyáshyosholó pọ có. ¹⁴ Bí Tito cuô tyahí dỏ thì o hito nuô, và htuthê nidyé thì dỏ Tito anyëhyá có menê. Thì mẹ málakò có hó phú và htuthê nidyé thì nuô hó. Thì mętaręnò và tồphuo~ to. Phú và hêbêcôhêbêtẹ thì pwọ~ tồphuo nuô, pẹ hé pẹ Tito ná thիրithiկյա nuôma pẹ hêbêcôhêbêtẹ pręprę. ¹⁵ Phúnuôrò, bí a thênęhtya tuọbê khyëthýa thì o taritaryá one thĩnẹ ná thì nĩdá a tẹithyóithya htuôto thì ếmsũ lủ ná tẹthéisê, tanyátadê có akhënuô, a lé mọhyá shyolòklỏ pọ có thì có. ¹⁶ Vả zũe lỏlakathe nĩ có thì rò và thêkrũ nyacó.

8

Corinthiaphú Atẹdyé Tẹlútẹtyá Tahe

¹ Pẹ khỏbỏthýo thì-, pẹ thézũ hêsuloỏ pẹ thì ná Cómarya dyétạ pẹ tẹbwítẹtaryê dỏ prẹzũetẹ plỏmụphủ dỏ a o lahyá dỏ Macedonia kẹkũ nuótahe ari-akyá. ² Prẹzũetẹ plỏmụphủ bínuótahe ma, a khyábê nyacó tẹpyátẹsê dỏ acyęacũ tadũ nyacó tahe tadũrò èthĩ thẻlủophỏphủ lahyá kanỏ- to. Èthĩ sỏphásorya nyacó tadũrò a thẻplỏshyo mẻlũmetyá męcwỏmẹkỏ pẹ nyacó prẹzũetẹphủ dỏ vị Jerusalem akũ nuótahe kanỏ- to. ³ Bá èthĩ dyébenuô èthĩ dyé có, htuôto a dyẻlỏklỏ pả có ná bá a dyébenuô có, rò èthĩ thẻplỏshyo dyé nĩdũ lahyá prẻ nuôma và hẻbũ prẻ. ⁴ Èthĩ thẻplỏshyo mẻlũ lahyá rò a kwithẻzỏ pẹ dỏ pẹ ki plwỏ èthĩ dỏ a ki męcwỏ nĩkuỏ Cómarya akayá tahe. ⁵ Èthĩ mẹtẹ yẻnuôma, adukỏ pả có ná pẹ tẹmyásũ tahe có. Phú Cómarya thẻzũ nỏmẹ èthĩ nuô, arẻlỏ rò èthĩ besásẻ athẻ dỏ Byacẻ agnẻ, htuỏrò èthĩ besásẻ lahyá athẻ dỏ pẻgnẻ. ⁶ Phúnuô akhu-akhyë, thýáphủ Tito ki mẻhtuỏplủ cwỏ thì tẻthẻplỏshyo męcwỏ ừ yẻtahe agnẻnuô pẹ shyakrwỏ hó ẻ hó. Mẹtẻhẻrỏ prẻ dỏ a cáhtya dyẻhẻdyẻre rẻlỏ thì ná thì ki męcwỏ pẹ kuỏ prẻzũetẹphủ dỏ a o lahyá dỏ vị Jerusalem akũ nuótahe tỏprẻ nuôma Tito hó. ⁷ Thì lỏbả có ná tẹpwỏ~ tỏcỏ có. Thì tẻzũtẻnyá ma asỏ, thì hẻbẻcyá hẻbẻdẻ, thì lỏbả ná tẻthẻkhuthẻgnẻ, thì thẻplỏshyo męcwỏ ừ, htuôto thì mọnyacỏ pẹ. Phúnuô akhu-akhyë, pẹ thẻzũ kuỏ pọ dỏ thì ki lỏbả ná tẻthẻplỏshyo męcwỏ ừ tahe.

⁸ Vả hé phuyẻ rò và nỏshyo thì phúnuô mậto. Thýáphủ thì ki krwỏmyábủ kuỏ kayá dỏ aruỏtahe thẻplỏshyo męcwỏ ừ nuỏrò, và thẻzũ dyẻthẻgnẻ pẹ kuỏ thì phúnuô prẻ. Dỏ và dyẻlủ thì phuyẻ akhu-akhyẻrỏ thì mọ málakỏ ừ ẻ, thì mọ mậto ẻ nuô, và ki thẻgnẻhyá pả phúnuô prẻ. ⁹ Pẹ Byacẻ Jesũ Kristu yẻnuô abwídu ataryẻntũ có bá- tẻnuô, thì thẻgnẻdũ hó. A o dỏ mỏkhu akhẻnuô, a duzạhtyathẻ nyacó tadũrò bí a hyá klwo anẻ phú prẻlủ hekhuphủ tỏprẻ akhẻnuô, a bẻhyá htwỏ có kayá sỏphásoryaphủ tỏprẻ dỏ pẻgnẻ có. Thýáphủ thì ki duzạhtyathẻ kuỏ ừ agnẻnuỏrò, a bẻhyá htwỏ có kayá sỏphásoryaphủ tỏprẻ phúnuô có.

¹⁰ Phúnuỏrò và tẻtane ma phuyẻ, và myáhtye ná tẻmẹ dỏ thì cáhtya mẹ dỏ nahenu tahenuô, thì ki mẻhtuỏkyá khỏnyáyẻ hẻnuôma aryáklỏ dỏ thĩgnẻ. Thì ma kayá tỏmụ dỏ a cáhtya ihtuỏplỏ rẻlỏ tẻmẻlủ rò a ki męcwỏ pẹ ná kayá o dỏ vị Jerusalem akũ nuótahe pả tũnuô mậto, thì ma kayá tỏmụ dỏ a thẻplỏshyo mẻlũmetyá nyacó tẻ tahe. ¹¹ Phúnuô akhu-akhyë, mẻhtuỏ plủkyá tẻ dỏ thì cáhtya mẹ yẻ tỏcỏnuô. Thì cáhtya ihtuỏplỏ lủ tẻmẻlủ akhẻnuô, thì thẻplỏshyo męcwỏ nyacó ừ. Phúnuỏrò khỏnyáyẻ thì tỏkỏ thẻplỏshyo mẻhtuỏ plủkyá thì tẻmẹ yẻnuô. Thì tỏkỏ dyẻ lahyá bá thì dyẻbẻ nuô pwỏ~ tỏprẻ. ¹² Thì ki thẻplỏshyo dyẻ nidyẻdũ málakỏ hẻrỏ Cómarya thẻzũ phúnuô hó. Thì dyẻbẻ bá- tẻ bá- tẻ nuô, a lodu lả mậto. Cómarya thẻzũ nỏdyẻ thì bá thì dyẻbẻ nuỏprẻ. Tẻ dỏ thì dyẻbẻto nuô a kwỉ ná thì taki- to.

¹³ Vả pủ mẻphwỉ pẹ kayá dỏ aruỏ tahe a tẻvítẻzỏ rò và dyahtyahtuỏke dỏ thỉlỏ phúnuô mậto. Vả thẻzũ dỏ thì ki cyẻ rò cyẻrỏlủ, thì ki mọ rò mọrỏlủ phúnuô tỏcỏprẻ. ¹⁴ Mẹtẻhẻrỏ, khỏnyáyẻ thì duzạhtyathẻ hó akhu-akhyë, thì tỏkỏ męcwỏ pẻkuỏ prẻzũetẹphủ dỏ a sỏphásorya nuótahe. Shýẻ- nỏpả thì ki loke kihẻrỏ èthĩ ki męcwỏ kuỏke thì pả. Thì ki męcwỏlyẻ męcwỏkẻ lủ phúnuô hẻrỏ, dỏ thỉklẻ nuỏ prẻ dỏ apyáasẻ tahenuô a o pả to.

¹⁵ Lisăsêkũ hé, “Kayã dó a dya-oplô ényacó a léelêđ tahenuô atê oé talwó lâ náto. Kayã dó a dya oplô patípúpúrê a léelêđ tahenuô, a o patí talwó lâ ná to.”*

Tito Ná A Khôbôthyó Tahe

¹⁶ Cómarya dyé théplôshyo Tito dó a męcwó thĩ phú pę théplôshyo męcwó thĩ nuô akhu-akhyê, pę hébwihétaryê nyacó Cómarya. ¹⁷ Bí pę kwithézô lũ ná a ki cuómyá thĩ akhênuô, a cũ pęngó rò a thękrũthéł cuómyá có thĩ. Hélólô rò anębyacé nįđũ thęzũ cuómyáhtye nyáđũ hó thĩ hó. ¹⁸ Pę plwôcuô tōkuô puqvyá tōprę ná è. Pręzũetęplómũ pwōtómũ htuthé nįdyé nyacó lũ ni, mętéhérô è ma pręmę Cómarya atęmę dó a lę hėsodōnyá pę ũ ná tęthękrũmila ari-akya tōprę. ¹⁹ Túyęnuô máto, è ma pręzũetę plómuphũ bíyę tahe dyahtya htuđhó lũ ná a ki cuó tōkuô ná pę hó. Shyé~ pę hyăphyé tēmęlũ dó thĩ théplôshyo męcwó ũ yętahe rò pę ki cuó zũtã pę ná kayã soryasópháphũ dó vı Jerusalem akũ nuótahe akhępánuô, è ki cuó tōkuô ná pę pá. Thyáphũ ũ ki htuthęhtya lahyá Jesũ Kristu, htuđto thyáphũ ũ ki myáhtye lahyá ná pę théplôshyo męcwó málakó èthĩ agnėnuô, pę ki cuólę zũpę ũ tēmęcwó yęnuô pá. ²⁰ Thyáphũ ũ ki dya tá pę tęthũ tãmę nuô, pę cuórlũ phųyę prę. Tēmęlũ dó ũ théplôshyo dyé yętahenuô, pę bè mętamętę nı ryá pę có ũ có. ²¹ Pę dya ná pę ki męcô prętũ bí Cómarya a męthęnyé yęnuô máto, dó pręlukayá agnė nuóma pę bè męcómętętę.

²² Phúnũorò pę nõhyá tōkuô pọ kayã dó aruótōprę ná pę puqvyá yę thęgnę. Pę myáhtye thęgnę ná è ma kayã tōprę dó lęzũenı nyacó è dó Cómarya a tęphyétęmę akũ tōprę có. Khõnyárò a zũenı nyacó thĩ akhu-akhyé a lé~ théplôshyo męcwó lópó pá có thĩthĩ có. ²³ Tito ma prę dó a mę tōkuô tę ná vã rò a męcwó thĩ tōprę. Pę puqvyá dó a krwõhyákuô lũ nuô thęgnę ma, pręzũetę plómuphũ bíyę tahe nõhyá èthĩ prę. Èthĩ ma kayã tahe dó a dyadzũnyá nyacó Kristu tahe có. ²⁴ Thyáphũ pręzũetęphũ dó a o dó pręzũetęplómũ akũ pwōtómũ nuótahe ki thęgnę tãtę ná thĩ mọ málakó ũ agnėnuô, dyęluđ lahyá thĩ tēmõnı èthĩ yętahenuô ní~. Htuđto thyáphũ èthĩ ki thęgnę lahyá ná pę htuthęnı thĩ yętahenuô ató málakó có agnėnuô, mę lahyá phúnũo ní~.

9

Krístuphũ Tōprę Ná Tōprę A Tęphyęcwó Męcwó Lũ

¹ Thĩ tó męcwó Cómarya akayá dó a sóphásoryá dó a o dó vı Jerusalem akũ nuótahe ari-akya nuô, vã lo rá plehyá pę pọ pá ná thĩ to. ² Mętéhérô thĩ théplôshyo męcwó èthĩ bá~ tę nuô, vã thęgnę. Vã htuthęnı pę pę khôbôthyó dó Macedonia kękũ nuótahe ná thĩrithıkyá tahe hó. Vã hé pę èthĩ ná thĩ pręzũetęphũ dó Akaiá kękũ yętahenuô, a taritaryá one rũ dó nahėnu pá có. Thĩ tęthęplôshyo yęnuô, a hturyáhtya ényacó Macedonia kęphũ tahe athęplô dó a ki męcwó kuđũ phúnũo pá hó. ³ Thyáphũ thĩ ki taritaryá one lahyá thĩ tēmęlũ phú vã hęluđhtuđ pę hó èthĩ nuô, htuđto pę htuthęnı pę ũ ná thĩrıkya tahenuô, thyáphũ a ki htwõhtya tá tęhtuthé dyálahõ tãmę nuórò, vã nõhyáhó pę puqvyá yętahe dó thĩo hó. ⁴ Phúnũorò bí vã hyá pá akhėnuô, pę puqvyá Krístuphũ dó Macedoniakę tahe krwõhyákuô ná vã pá kôle. Vã thęzũ nõmyáhtye èthĩ ná thĩ taritaryá one htuđlõ hó rũ tēmęlũ nuótahe. Thĩ ki taritaryá one tóco~ to hėnuô, tę dó vã zũenı thĩ tahenuô a ki htwõhtya nyáhó tęthętarę dó vágne ná thıgnę pá hó. ⁵ Phúnũorò, vã dyalyá hó vã théplô dó vã lo nõhyá rę pę puqvyá tahe dó thĩo rò a ki męcwó tęhtuópló tēmęlũ dó thĩ ólyá ná thĩ ki męcwó ũ nuótahe. Ki męphúnũo túró shyé~ vã hyátuđ pãnuô, thĩ ki taritaryá one htuđlõhó thĩ tēmęlũ yętahe hó. Pę ki męphúnũorò ũ ki myáhtye ná ũ nõshyo thĩ tōprę~ máto, thĩ théplôshyo mę nįdyédũ prę phúnũo pá.

⁶ Tanęmyá lahyá kayã dó a pruođã patıprę tęklwı tōpręnuô a ki nıbè kăkhyé patı khyęthýá prę tęthętęphõ pá. Manárò kayã dó a pruođã é tęklwı tōpręnuô, a ki nıbè kăkhyé é khyęthýá tęthętęphõ pá. ⁷ Phúnũorò, ũpępę~ bèbè, a tóbè dyé phú a belyá htuđhó athęplô dó a kırıe dyé bá~ tę akhunuô prę. A bè thęłó kăkhyé nįdyé to. A bè dyanı athęplô ná a tãbėhó lũkhu rò a tóbè dyéhó phúnũo nı to, mętéhérô Cómarya mõnı kayã dó a

thêkrũthêlô dyéú nuôtahe pré. ⁸Thyáphú thĩ ki nĩbè lóbbá lóllô- tẹ dđ thĩ lo nuôtahe, htuôto thyáphú thĩ tẹ ki o lóbbá tẹpôtẹpẹ dđ thĩ ki dyépẹkuô dítú ná kayá dđ aruôtahe agnenuô, Cómarya ki sòri é lóklópá có ná ló- thĩ lo tahe nuôma a męcyá pré. ⁹Lisásèkũ hé, “Pręcópręcẹ tóprẹ thêplòshyo męcwọ hó kayá sòphásorya tahe hó, rò a tęcótẹtẹ yenuô, a oklôma hó tacúprẹ hó.”*

¹⁰Metèhéro prẹ dđ a dyétá pẹ prèehimepréphú tahe tẹklwítẹlwi dđ a ki isóiplú agnè ná lẹlẹó agnè tahe nuôma Cómarya hó. Phúnuôhó, Cómarya ki dyé thĩ ló- tẹklwi dđ thĩ lo tahenuô pá. Tẹklwi yenuôma a málakó hó ló- thĩ lo męryá ù nuôtahe hó. Cómarya ki nõ thèhtyaphóhtya èhtya ná èhtya kuòpódú thĩ tẹhètẹphó pá. Thĩ tẹhètẹphó yenuôma mǎhó ló- tẹryá dđ a hyá dđ thĩ tẹhèplòshyo dyéú yétahe a o nuò hó.* ¹¹Thyáphú thĩ ki thêplòshyo dyébé pẹ kuúw pwò- tóphuó, htuôto thyáphú kayá dđ a nĩbè thĩ tẹmẹlú dđ pẹo yétahe ki hébwihétaryé Cómarya agnenuô Cómarya ki dyé duzǎhtyathê lóbbádú thĩ pwò- tóphuó pá.

¹²Metèhéro tẹmẹlúmętyá yenuô a męcwọ pẹ Cómarya kayá dđ a sòphásorya yenuôtahe túdú mǎto, a hturyǎhtya tuó có ùthèpló dđ ù ki hébwihétaryé htuthéhtya lahyá Cómarya có. ¹³Thĩ tẹmęcwọ yenuô a khyáluó ná thĩ zűe málakó Byacè Jesú hó. Dđ thĩ yó zűe krwómękuó phú Kristu a tẹthèkrũmila hénuô akhu-akhyé ù ki htuthéhtya ényacó Cómarya pá. Metèhéro dđ thĩ thêplòshyo męcwọ pẹ èthĩ ná ù pwò- tóprẹ akhu-akhyé, kayá éprẹ ki htuthéhtya lahyá Cómarya phúnuô pá. ¹⁴Phúnuòrò Cómarya tẹbwítẹtaryé dđ a taklíkhódú yenuô, a dyéluó pẹ thĩ rò thĩ dyéluó dítú pẹ èthĩ akhu-akhyé, èthĩ ki kwícóbè pẹ dđ thĩgnè pá, htuôto èthĩ ki nethuô myǎhtye lakó có thĩ pá. ¹⁵Pẹ ki htuthéhtya rólú Cómarya dđ a dyétá pẹ shyézú mǎhó aphúkhũ dđ a nguduprĩdu nyacó rò pẹ hécyá akhǎlé opá có to yenuô tóprẹ pò-.

10

Paulu Hébe Takẹ Tǎtũbí Nĩdyé A Tẹphyétẹmẹ

¹Tahehenuô a hé lahyá vǎ ná bí vǎ hébèsú ná thĩ akhè, vǎ taruô pré tadúró bí vǎ rá ná li akhènuô, vǎ hébèshyohébèsò nyacó, a hé lahyá vǎ phúnuô. Manáro vǎ nẹbyacè nĩdú vǎ kwithézò tadú có thĩ ná tẹthédóthénga, tẹkhyáthédó phú Kristu dyéluó pẹ htuóhó pẹ yenuô tahe có. ²Shyé- vǎ hyá kuó khyéthya thĩ pá akhènuô, thyáphú vǎ ki hébèshyohébèsò tǎ thĩ tǎmẹ nuòrò, vǎ kwithézò tadú thèpló có thĩ ná htulya taplekýá ló thĩ tẹdya thĩ thèplóthuóhtyè nuôtahe ní-. Dđ thĩklè tahehenuô a hé lahyá pẹ ná pẹ krwólú pré prẹlu hekhupú alékló thézú nuôtahe pré. Kayá dđ a hé pẹ phúnuô tahenuô, vǎ ki hébèsò takló có èthĩ pá kóle. ³Pẹ ma prẹlu hekhupú tahe pré nuôma amǎvǎ, manáro pẹ sású tẹ yenuô, pẹ sǎ phú prẹlu hekhupú tahe sǎnuò mǎto. ⁴Tẹsǎ a takuòtabè dđ pẹ nõ yétahe nuôma prẹlu hekhupú a takuòtabè mǎto. Pẹ nõ Cómarya a takuòtabè dđ aprọaprya rò a mętǎprọ pyékyábè lóplĩ có vűudu tahe ná tẹkrékryá lú dđ athú nuôtahe có. ⁵Pẹ mętǎprọkyá lóllô- tẹphyéduphyéhtyaló nẹ dđ a mędídyǎ tǎtũsú tẹthégnè Cómarya nuôtahe. Ló- kayá a tẹtanę tahenuô pẹ púdóo ló è rò pẹ nõ cűe nĩdǎ è ná Kristu angó.

⁶Bí thĩ dyéluó hó ná thĩ nĩdǎ krwómę lólataki htuóllóhó tẹ akhènuô, pẹ o taritaryá one hó dđ pẹ ki ciryá kayá dđ a nĩdǎ krwómę kuúw to nuôtahe hó.

⁷Thĩ myá lahyá pré tẹoluó dđ akłó tahe pré. Dđ thĩklè tahehenuô a héthú lahyá ná kayá dđ a htwo Kristu a prẹmẹtẹphú ma tú pẹ pré. Nóthégnè tuókuó èthĩ ná pẹ ma pẹ htwo kuódú Kristu a prẹmẹtẹphú tahe vǎ. ⁸Taryéshyosó dđ Byacè dyé vǎ yenuô, a có ná vǎ hébè htuthé súlú có vǎnẹ taki é? Manáro vǎ thétarẹ náto. Tẹtaryéshyosó yenuô, a ki mę duhtyahtúhtya thĩ agnè pré, a mępyémękyá thĩ agnenuô mǎto. ⁹Vǎ pű rá théisé cuó pẹ thĩ ná li tahe phúnuô mǎto. ¹⁰Metèhéro tahehenuô, a hé lahyá, “Paulu rá lakó li tókuòrò ashyo-asó talwósúlú có. Bí a okuó ná pẹ akhènuô, a taruô pré, a dónyǎ ma a nĩ kuúw toto,” a hé lahyá vǎ phúnuô. ¹¹Kayá dđ a hé phúnuô tahenuô, a tóbè thégnè ná pẹ oyẹ ná thĩ bebè, pẹ otọ ná thĩ bebè, pẹ ki mę tǎtẹ málakó có phú pẹ héo dđ likú yenuô pá.

* 9:9 9:9 Li Htuthéhtya 112:9

* 9:10 9:10 Isaia 55:10-11, Hosea 10:12

¹² Pê taruô málakô dû pëgně ni. Kayã dô a tanę htyalô nıdyé lahyã anę ná êthi ma acyãadê klólô ù tahenuô pë tãradũ bú kuô ná pënë ná êthi to. Êthi tôprë ná tôprë tãradũ nıdyé lahyã anę akhu-akhyë, êthi ma kayã olóoklô málakô có tahe.

¹³ Manárò, pë rò, pë hébèhtyalô talwó ná bá pë tókò hébè htyalô nuô to. Pë hébè htyalô prétú tẽmę dô Cómarya dyétã hó pë yëtahe nuóprë. Yënuôma a otókuôlô hó ná pë mëtë dô thiklë yëtahenuô hó. ¹⁴ Pë cuô mę talwó ná khálë dô Cómarya nõmę pë yënuô to. Cómarya dyé pë tẽmę dô pë kibè hyã dô thĩ o rò pë ma prë dô a hyã hësoluô rëlô pë thĩ tẽthëkrũmila tahe hó. ¹⁵ Phúnuorò pë hébèhtuthé nıdyé kuô ná pënë ná tẽmę dô úruô męhtwóhtya ręhtuôhó nuótahe ari-akya to. Mátókhónuô pë myású khódú ná thĩ tẽzũ ki sóhtya htuóto pë hyãmę tẽmę dô thiklë yë ki duhtyahtũhtya ná htũhtya pọ dô nyé tókhó agnë nuóprë. ¹⁶ Htuôpãrò pë ki cuô plehyã talwó pọ dô dô oye dô ù cuô hësoluônô pë hí êthi ná tẽthëkrũmila tóphuô- hito nuótahe a o pã. Rò pë ki cuô hësodónyã luô pë êthi ná Jesú a tẽthëkrũmila ari-akya pã. Mętêhéro pë thẽzũ hébèhtyalô nıdyékuô pënë ná tẽmę dô úruô męhtuô hó nuótahe. ¹⁷ Mętêhéro, lisásékú hé, “Kayã tôprëprë dô a thẽzũ hébèhtyalô anę nuô, a tókò hébèhtyalô prétú tẽ dô Byacé mępę htuôhó tẽ nuótahe ari-akya prë.”* ¹⁸ Mętêhéro, kayã dô a htuthé nıdyédú anę tahenuô, Byacé thẽplòo lũ to, Byacé thẽplòo prétú kayã dô Byacé htuthé nıdyédú lũ ná anę nuótahe prë.

11

Paulu Ná Prëdónyãphú Dô A Lahô Tahe

¹ Vã räcuô pë thĩ li khõnyãyë tahenuô, vã rä pëhtwó có kayã tamwĩ tôprë akhu-akhyë, khyáthédô khyáthëplóhtũ rë vã ní-. ² Mętêhéro vã thẽplòshyo nyacó dô thĩ ki thẽplócó tadú ná Kristu. Thĩ tahenuô a thýacónã prëmòphúthé dô athëplô mwõplĩthĩplo tôprë dô vã ólya htuôhó vãngó ná vã ki dwó pë ná prëkhũ pã tôprë dô a mähó tú Kristu yë pãnuô tôprë hó. ³ Phú khinícryã khukló klwo anę thýaná rũ rò a hyã ilolahó Eva nuô, vã bèzò one ná pãma ù hyã ilolahó kuôdú hó thĩ phúnuô pã hó, htuóto pãma ù hyã mępyémękyã lóduhó thĩ thẽplò a tẽtanę tahe rò thĩ vıkyádú hó thĩ tẽthẽzũ mõnĩ lóthulóthé Kristu ná thĩ tẽthẽzũmọ cócú Kristu yënuô pã hó vã bèzò nyacó dô thĩgně phúnuô. ⁴ Mętêhéro úpë tôprë bebè, a dăhyãnuô hësodónyã pë hó thĩ ná Jesú ari-akya dô a khódú ná pë hëso pë thĩ yënuô hëro thĩ thëkrũthélô ésu có lũ. Rò thĩ phyésú zũnyé- hu có Thë Sãsë Byacé dô a khódú ná thĩ phyésú htuôhó nuô tôprë, htuóto thĩ zũezũnyé prë tẽthëkrũmila dô a khódú ná pë hësodónyã pë htuôhó thĩ nuótahe hó. ⁵ Thĩ dă é nıdyé êthi, “Prëdónyãphú thárádu” nuótahe, a tọ htyalóklô nánã vã to. ⁶ Vã hébëcyã hébèdè kuô ná ù to tadúro vã thëgně tãtë lóplĩ có Cómarya a tẽmátécó tahe vã. Pë o ná tẽthëgně Cómarya a tẽmátécó yënuôma pë dyélú tãtë pë hó thĩ pwõ- tóphuó hó.

⁷ Bí vã hësodónyã pë thĩ ná tẽthëkrũmila akhënuô, vã kwínó ná thĩ akhwóakè tómyé- to. Thýáphú thĩ ki nĩbè thëhtwõprë tacúprë agnënuô, vã shyalyã vãñę phúnuô prë. Vã męphúyëro ma athú é? ⁸ Bí vã mëtë dô thiklë akhënuô, tẽlótëkyã tahe nuóma prëzũtëplómũ dô aruô tahe dyé vã rũ prë menë. Thýáphú vã ki mębëté dô thĩgnënuô, a thýacóhó ná vã cuô pũphezëplëphe có prëzũtëplómũ dô aruô tahe phúnuô có menë. ⁹ Bí vã okuô ná thĩ akhë, vã ki lorũ hënuô, vã kwínó ná thĩ tôprë- to, mętêhéro lỏ- tẽ dô vã lo tahenuô, pë puõvyã dô Macedoniaké tahe hyã męcwó lóplĩ vã prë. Dô aręano nuóma vã kwínó ná thĩ tẽmęcwó tóphuô- to, khõnyãyë tãplehyã nuóma- vã mękũmękyã, męhtuómęnyé ná thĩ toto. ¹⁰ Vã hébèhtuthé nıdyé prëzũtë plómũphú dô aruô dô a o kuô bí Akaia kékũ yëtahe ari-akya yënuô, vã nĩlã htuthé okuô vinyã to. Mętêhéro Kristu a tẽmátécó o dô vákũ akhu-akhyë, vã hé pë thĩ khõnyã yëtahenuô, thĩ klyã thëgnětãtë bényã prë. ¹¹ Vã hé phúyëro vã mọ thĩ to phúnuô é? Vã mọ thĩ nuóma Cómarya thëgně. ¹² Thýáphú kayã dô a hé ná êthi tẽmę tahe nuóma athýaná pë tẽmę prë nuótahe ki hébèhtuthé nıcyã dyépã tã anę phúnuô tãmé nuô, vã ki mę plehyã lá pọ phú vã mę khõnyã yënuô. ¹³ Êthi nuótahe ma Prëdónyãphú a málakó mátó. Êthi ma Prëdónyãphú dô a

laho tahe pre. Ethĩ cuo helaho pe ũ na ateme tahe ro a cyeme lahya ane phu Kristu a Prędonyaphu malako tahenuo pre. ¹⁴ Ethĩ mephunuo ro va khyethukhyethẽ na toco- to. Khinericya khuklo klowolaho co ane phu tanemokhuphu do a takhe tahenuo ma- a mecyã pre. ¹⁵ Phunuoro, khinericya khuklo a premetephu tahe klwo lahocya thayako ane phu Comarya a premetephu do acotate tahe nuoma lekhyethukhyethẽ na toco- to. Do khyetadu pa, phu ethĩ methu htuohonu, ethĩ ki khyabe təcirya phu a ko na ethĩ nuo pa.

Paulu Hebẽhtuthẽ Nidyẽ A Khyabẽ Tęcyceteci Tahe

¹⁶ Va ki he khyethya, thi to taneni lahya va na kayã tamwi topre- to. Manaro thi ki tanẽ lahya va herõ va htwo kuore kayã tamwi ro va hebẽhtuthẽ ni kuore takiphu. ¹⁷ Va hebẽhtuthẽ khonyaye nuoma va hebẽ phu Byace thezu nõhebẽ vanuo mato. Va hebẽ phu kayã tamwi topre nuopre. ¹⁸ ũ yo hebẽhtuthẽ elã lahya unẽ phu prelu hekhuphu leklo hebẽhtuthẽ ni nuotahe akhu-akhye, va ki hebẽhtuthẽ nidyẽ kuõ vane pre. ¹⁹ Dadu- vanini, thi yo o lahya na tęcycatẽde ro thi khyathẽplõhtũbẽ ro thi thekrũthẽlo nida pe lahya kayã tamwi nuotahe a tẽhebẽ dadu ni. ²⁰ Kayã do a nõhtwo do thicu nuotahe, na a ilolahõ enidyẽ thi nuotahe, na a etũõplẽ nidyẽ thikhu nuotahenuo, thi da- yo thẽplõhtũ nidyẽ kuõ lahya du hõhõ. Thi nõphyẽ htyamõhtyapho nidyẽ lahya ane ro thi plwo pacyẽ nidyẽ lahya ethĩ na thĩnẽ.

²¹ Pe mebuõkuõ dadu- phu ethĩ me thi nuo to, pe taruo thyekya codu gnẽni, htuõro pe thetarẽ dũgnẽ ni. Manaro ethĩ ki hebẽhtuthẽ bu phunuõ herõ va ki hebẽhtuthẽ kuõ phu kayã tamwi topre hebẽhtuthẽ nuõ herõ va hebẽbẽ prepre ko. ²² Ethĩ ma Hebreophu tahe e? Va ma Hebreophu toprepre va. Ethĩ ma Israelphu tahe e? Va ma Israelphu toprepre va. Ethĩ ma Abraham akwialya tahe e? Va ma Abraham akwialya toprepre va. ²³ Ethĩ ma Kristu a premetephu tahe e? Va me lõklõ co ku na ethĩ nuotahe co kõkõ. Va he phuye ro a co na va tamwithere. Va yacu me lõklõ co ku na ethĩ menuõ co kõkõ, ũ dotã eklo va do htõku na ethĩ co kõkõ. ũ mũ va na iplirwi nuõ a o enyaco, va phu- kire thyecõnuõ va myãhtye sitõbẽ tamõmõ co. ²⁴ Judaphu tahe damũ ho va tõphuõnuõ a bẽmũ va thuõshyẽ na lwhĩthõtõplĩ, ro va myãhtyebẽ nõ phunuõ nyãphuõ co. ²⁵ Romaphu tahe mũ va na iplirwi thuõphuõ, kayã tahe ta va na lo ro ethĩ ta htũ- a tãthyẽ co va co, ro ethĩ tanẽ lahya ho na va thyehõnuõ, a o tõphuõ. Thõklyẽdu phẽ nõ pe va do htyẽdutavakũ thuõbẽ ro va locuõ do htyẽdutava akũnuõ tõnyẽ na tõthẽ. ²⁶ Do va cuo klyã ephuõ akũnuõ va myãhtye sitõbẽ enyaco na tẽtarõthẽ theisẽ tahe. Va myãhtye sitõbẽ nõ htyẽdu tãtũbĩ vãklyã, va myãhtye sitõbẽ nõ na prepũphe zẽplẽphe utẽ tahe, va myãhtye sitõbẽ nõ na vãmýcõ Judaphu nĩdu tahe na Judaphu mato tahe thetethẽhã pũmetyẽ va. Bĩ va cuõnuõ do vĩduvĩhtũ akũ bebẽ, bĩ va cuõ do kayã o topre- to akhalẽ nuõ bebẽ, va myãhtye sitõbẽ nõ enyaco na tẽtarõthẽ theisẽ tahe. Htuõto do htyẽdutava akũ bebẽ, va myãhtye sitõbẽ nõ elã tẽtarõthẽ theisẽ tahe. Puõvyã Kristuphu do a laho tahe a tẽmepýamẽsẽ nuoma va sitõbẽ elã lã. Lõ- tẽtarõthẽ theisẽ yẽtahenuõ, va myãhtyebẽ nõ lõplĩ co. ²⁷ Va bẽ erylã thẽprãthẽtuõ ro va bẽ cyẽpryẽcyẽlĩ rylã ladyaladã co vane. Va omyeni to nuoma tamõmõ co. Va tuõbecõ do tẽladyãe ladyãõ ma a oo. Ekõõbã to tamõmõ co. Va hyeã lẽkũlẽthyã o lõbãto ro va bẽ khyabẽ kërõkẽswĩ co. ²⁸ Tũyẽnuõ mato, pwõnyenyẽ- va bẽkũbẽkyã pe lõ- prẽzũtẽtẽ plõmũphu tahe ari-akya co. ²⁹ Kayã toprepre ki hẽcẽrecẽ herõ va tanẽ thezõ nidyẽ lũ. Kayã toprepre ki metẽthũ hẽnuõ va thẽplõdu nyaco kayã do a ilocuõ lũ do tẽthũ akũ nuõ topre.

³⁰ Ki va lo hebẽhtuthẽ herõ va ki hebẽhtuthẽ pretũ tẽ do a dyẽluõ va tẽhẽcẽrecẽ tahe ari-akya pre. ³¹ Byacẽ Jesũ Kristu a Phẽ Comarya yẽ a thẽgnẽ na va hebẽ laho mato. ũ ki htuthẽhtyadu amwi tacũpre talẽkrẽ nĩ-. ³² Bĩ va o do vĩ Damasco akũ akhẽnuõ, khwĩdu Areta ahõlẽlyã khwĩ nyẽprẽtõpre dyatã opõ aklyẽphu tahe do vĩ kadãduhtũ ro a nõopõ pũ ethĩ na va. ³³ Manaro, ũ sunuõ va do thu tõmẽ akũ, ro do vĩũdu alo nuõ kadãphu o tõkũ ro ũ cyatã va do ũdu kadãphuyẽ aklo ro va siplẽkyã do khwĩ nuõtõpre a takhukũ.

12

Paulu A Têmyáhtyelwó One Tahe Ná Têdyélúô Lũ Tahe

¹ Têhêbêhtuthê yênuô a nîbwínítaryê dô ùgnê tôprê- to tadúro và tồbê hébêhtuthê pré. Manáro khônýâyê và ki hêsoluô pé thì ná Byacê dyémyáhtyelwó one và tahe ná a dyélúô pé và têtáhe ari-akyá. ² Dô arêkhê shyélwîna akhênuô, ù êkạ kahtya kayáphê dô a zúê Kristu tôprê dô mókhu thuôtô tótô tôpho. (Anêklô opahtyatô kuô ê, ma a opahtyatô to ê nuô, và thêgnê to. Thêgnê prétú Cómarya tôprê pré.) ³ Phú và héntuônuôhó, kayáphê nuôtôprê nuô, bínuôkhê anêklô opahtyatô kuô ê ma a opahtyatô to ê nuô thêgnê prétú Cómarya tôprê pré. ⁴ Manáro Byacê êkạ kahtya tuôkuô ê dô alêo nîdyê mókhu khálê htyalôlô nuôtôpho ma và thêgnê. Bí ê htya o bínuô akhê a nîhuô ù hébê lủ ngótahe dô a hêsoluô kạkhyécýá pé pạ cồ ù ná prêlukayá angô to, htuôto Cómarya nô hêsoluô nyá lủ toto. ⁵ Và ki hébêhtuthê nîdyê têtêhtwôhtya hô anê yêtahe. Manáro và hébêhtuthê nîdyê ná vãnê to. Và ki hébê htuthêní prétú và têtêcêrecê yêtahe pré. ⁶ Manáro và ki thêzủ hébêhtuthê nîdyê kuô vãnê pạ hénuôma aní pré, và htwô ná kayá tamwí mậto, mêtêhêrô và hébêhtuthê nîdyê vãngô yêtahe nuôma acóate pré. Manáro thyáphủ và ki hébê htuthê nîdyê vãnê to nuô, và khônîdyê vãnê. Và thêzủ nôtanê ù bá ù myáhtye và mêtêtahe ná bá ù nîhuô và têtìhtyóithya tahe nuôprê. Và thêzủ nô tanêduklô ù ná bá và mênúo to.

⁷ Thyáphủ và ki hébê htuthê nîdyê tả vãnê ná và myáhtye têtýrýa dô mókhu nuôtahe tàmênúo, Cómarya dyê hô và dô và ki khyábê têtýcêtêcủ tôcô dô a cồ ná thòshyá kishyá takhuô otýá dô và phálênuô. Khínêricýá khuklô nôhyá a tanêphủ tôduô dô a ki hyá mêtýmêtýcủ và ná têtýcêtêcủ yêttôcô hó. Dô têtýátêssê yê akhu-akhýêrô và phyétýalôcýá pạ vãnê to hó. ⁸ Thyáphủ Cómarya ki phyê taphákyá pé và têtýcêtêcủ yênuô, và kwíthêzô lủ thuôphuô cồ. ⁹ Manáro a hêsu và, “Lô nê lobê tê dô và o tahe ná nê têtýcêtêcủ yêtahe agnê nuôma túprê vàbwívátaryê dô a mêtçwô nê yênuô pré. Bí nê hêcêrecê phúnúo akhê, và têtprôtêprýa shyosô ki oluôhtya dô nêkủ pạ.” Phúnúo akhu-akhýê thyáphủ ù ki myáhtye plehyá tadú pọ Kristu a têtprôprýa shyosô o dô vậkủ yênuô, và ki hébê htuthê nîdyê và têtêcêrecê ari-akyá yêtahe pạ. Và ki hébê htuthê nîdyê vãnê phúnúorô và thêkrủthêlô pré. ¹⁰ Phúnúorô và o ná têtêcêrecê tahe, và myáhtye sitôbê ná têtýcêtêcủ tahe, ù pacyêishyê và tahe, ù mêtçyêmetçyê và tahe, và myáhtye sitôbê ná têtýátêssê thì tahe, lỏ- têt dô và myáhtye sitôbê yêtahe nuôma Kristu agnê pré, manáro và thêplômí thêplômọ pré. Mêtêhêrô bí và hêcêrecê akhênuô, túma và hêshyoresô* pré.

Paulu Bêzôbêthi Pé Corinthia Prêzủetê Plómuphủ Tahe Agnê

¹¹ Và hébê htuthêní vãngô akhu-akhýê và cồ cồ ná kayá tamwí tôprê. Manáro thì mêtamwí và pré. Thì tồ htwô kayá tahe dô a tồ htuthê nîdyê và. Phú kayá tahehe hé lahyá và, và ma kayá olôoklô tôprê pré tadúro và tọ larủ klóná a htwô lahyá tháradu mậhó Prêdônýáphủ nuôtahe taki- to. ¹² Bí và otôkuô ná thì akhênuô, thì myáhtye tậttê lỏđu hó ná và ma Prêdônýáphủ mậlakô tôprê hó, mêtêhêrô têt dô và mêtúôhó tahenuô, và khyáthêplôhtủ mêt nyacô, htuôto và dyélúô pé htuôhó thì têtátêdyá tahe ná têtprôtêprýa tahe hó, rò và mêtúô pé htuô êlả hó thì têtapa khyêthukhyêthê tahe hó. ¹³ Prêzủetê plómuphủ dô aruô tahe rô và myádukhókỏ lủ, thì rò và myá tậphuôbêkhu kyá thì phúnúo ê? A o pré tôcô dô và kwíkủ thì têtmetçwô to nuôprê kỏkỏ. Và kwíkủ thì têtmetçwô to yênuôrô khyáthêdô rò plwôkyarê và têtthủ ní-

¹⁴ Và tari one dô và ki hyá olê kuô thì thuôphuôttôphuô hó. Manáro và hyákwnýá ná thì rủ taki- to. Và kwí prétú thì ki mọ và pré, mêtêhêrô phú tồ buôe muôphê mậto, muôphê tồ buôe phú pré. ¹⁵ Vảlôvákýá vậrủvậttê, vậhêvậre, têtpwô- tôcô dô thìgnê nuô, và thêkrủthêlô pré. Và mọ cồ thì báyê cồ tadúro thì têt mọ và nuô a cồ ná apatí kalyá tộbye phútê?

* 12:10 12:10 Pé zủení Cómarya akhu-akhýê Cómarya dyê và têtêshyoresô dôthudóthê tókýe.

¹⁶ Phúnuôrò vǎ mǎkúmǎkyǎ thǐ to nuôma thǐ klyá thégñěnyǎ prě. Manárò kayǎ tahehe hé lahyǎ vǎ ná vǎ hyǎ ilo-ilyǎ thǐ, vǎ hyǎ lahölahya e thǐrǔ, a hé lahyǎ phúnuô. ¹⁷ Vǎ lahöe lahyaô nõ thǐ ẽ? Kayǎ dô vǎ nõhya ẽ dô thǐ o tahe nuôma a hyǎ ẽtǔöplè nõ thǐkhu rò a kađyè lahyǎ vǎ rǔ nuôma a o tôprǐprǐ ẽ? ¹⁸ Bí vǎ kwithéžò Tito dô a ki hyǎ dô thǐ o, rò vǎ plwöhyǎ tǔkuô prǐžǔetǐphǔ tôprǐ ná ẽ akhǎ nuôma, Tito hyǎmǝ-e nyǎ thǐkhu ẽ? A hyǎ mǝ-e thǐkhu tôcô- to. A tǐihtòonyǎ, atǐđya a thǐplöthuöhtyǎ tahe nuôma athyáná vǎ prě vǎhétò?

¹⁹ Lǔ- pǐ rá pǐ thǐ yǐtahe nuôma, thǐ tanǝ lahyǎ ná pǐ hébè takǐbí nǐdyé lǔ pǐnǐ phúnuô kǔle. Phúnuô mǎto, pǐ hébǐprǐ phú Krǐstu nõhébè pǐ nuô prě nuôma Cómarya myǎhtyǎ thégñédú hó. Khöbóthyómò thǐ-, lǔ- pǐ mǐtǐ yǐtahe nuôma pǐ mǐ dô a ki htwöbwihtwötaryǎ dô thǐgnǐ prě. ²⁰ Shyé- vǎ hyǎtǔökuô dô thǐ o khǐpǎnuô, pǎma vǎ hyǎ myǎhtyǎ dühó thǐ tǐdyathudyathé tahe dô a khódú ná phú vǎ thǐžǔ myǎhtyǎ nuôtahe pǎ hó, htuoðrò thǐ ki myǎhtyǎ dühó vǎ tǐdyathudyathé tahe dô a khódú phú thǐ thǐžǔ myǎhtyǎ vǎ nuô pǎ hó, vǎ bǐžǔone phúnuô. Vǎ bǐžǔ dühó ná pǎma vǎ hyǎmyǎhtyǎ thǐklyéthingǎ lǔ, thǐ thǐkhwǐkhyǐlǔ, thǐ thǐplödu thuöhtyǐhtǔ lǔ, thǐ okhólǔ tǔmǔ ná tǔmǔ, pacyǐshyǐ ǔ, dyámwǐhtyǐžǔ ǔ, phyéduphyǐhtyaló nǐ, mǐsúsá tarǔtapyǎ tǐ, phúnuô tahe hó. ²¹ Dó thǐ tǐihtòonyǎ mǐ lahyǎ phúnuô akhu-akhyǎ, vǎ ki hyǎ olǐ kuô thǐ yǐtǔphuó pǎnuô, pǎma vǎ myǎhtyǐbè dü hó ná tǐthǐtarǐ dô Cómarya a mǐthǐnyǎ pǎ hó vǎ tanǝ thǐǐsǐ phúnuô. Mǐtǐhǐrò, dô arǐano nuôma kayǎ dô a cuóthǔ prǐmòprǐkhǔ tahe, tanǝ patápató tahe ná a cuóthǔ ǔphúúmǐ tahenuô, a za nǐ lahyǎ hí anǐ to. Phúnuôrò dô kayǎ yǐtahe akhu-akhyǎ vǎ ki nguǔbǐhǐsǐ có dô ẽthǐgnǐ pǎ cókò vǎ bǐžǔ phúnuô.

13

Tǐdyǐrǔdyǐryǐ Ná Tǐhémǔhǐryǎ Dó Khyǐtadǔ

¹ Vǎ kirǐ hyǎ olǐ kuô thǐ yǐtǔphuó nuôma thuöphuóðtǔphuó hó. Phú lisǎsǐkǔ hé, “Kayǎ tôprǐprǐ ki dya a khöbóthyó tôprǐprǐ atǐthǔ kihǐrò, patítadǔ kayǎ thǐgnǐ mǎtorò thǐthúò bǐ khyǎbè athé ná kayǎ yǐtǔprǐ dya a khöbóthyó tǐthǔ yǐnuôma atǔ lakò phúnuô.”* ² Bí vǎ hyǎ olǐ kuô thǐ nyǐphuóðtǔphuó akhǐnuô, vǎ dyǐrǔ one htuoðhó kayǎ dô a mǐthǔtǐ dô arǐano nuôtahe ná lǔ- kayǎ dô aruô nuôtahe hó. Khönyǎrò vǎ otaphǎzye ná thǐ rò vǎ dyǐrǔ khyǐthyǎ thǐ. Rò shyé- vǎ hyǎ khyǐthyǎ yǐtǔphuó pǎnuô vǎ nǐlá thǐlǔthéžò nǐdyé pǎnyǎ ná thǐ tôprǐ- to hó. ³ Vǎ ki mǐ phú vǎ héhtuoðhó nuô pǎ, mǐtǐhǐrò Krǐstu nõhébè dǐtǔ vǎ ná thǐ mǎ ẽ ma amǎto ẽ nuô, thǐ kwǐshyó hó vǎ dô vǎ ki hé pǐ thǐ hó. Krǐstu ki ithyóryǎkǎ thǐ pǎma, a thǐǐsǐ pǐ ná thǐ taki- to, a ki ithyóryǎkǎ thǐ ná a taryǐshyosǔ có pǎ. ⁴ Dó thǐhǐcǐrecǐ akhu-akhyǎ Krǐstu khyǎthyǎ athé dô krusu alǔ. Manárò khönyǎyǐ dô Cómarya a tǐprǔtǐprya shyosǔ akhu-akhyǎ a htwöprǐ hó. Phúnuôhó pǐ ma pǐ hǐcǐrecǐ thǎkuôðú phúnuô tadǔrò bí pǐ ki hé hó thǐ pǎ akhǐnuô, pǐ ki dyǐluó pǐ thǐ ná Cómarya a tǐproprya shyosǔ pǎ, mǐtǐhǐrò pǐ yǔ htwö hó tǐtǔcô- tuó ná Krǐstu dô pǐ tǐohtwöprǐkǔ hó akhu-akhyǎ, pǐ ki mǐphúnuô pǎ.

⁵ Thǎphǔ thǐ ki thǐgnǐ nǐdyé lahyǎ thǐnǐ ná thǐ có ná thǐ tǐžǔ ẽ, thǐ có to ẽ nuô, sudyǎ lya nǐdyé lahyǎ thǐnǐ nuô. Krǐstu ohtwöprǐ dô thǐkǔ nuôma thǐ thǐgnǐ to ẽ? Manárò thǐ ki myǎhtyǎ ná thǐ có ná thǐ tǐžǔ to hǐrò, Jesú Krǐstu ohtwöprǐ dô thǐkǔ to. ⁶ Rò vǎ žǐe ná pǐ ma Krǐstu a Prǐðónyǎphǔ tahe mǎlakò có nuôma, thǐ ki thǐgnǐnyǎ nyǎdǔ pǎ. ⁷ Pǐ kwǐcǔbǐ ná thǐ ki mǐ plehyǎ pǎ tǎ tǐthǔ tǎmǐ, mǐtǐhǐrò thǎphǔ ǔ ki thǐgnǐ ná pǐ ma Krǐstu a Prǐðónyǎphǔ mǎlakò tahe agñǐnuôrò, pǐ kwǐcǔbǐ phúnuô mǎto. Thǐ ki tanǝ lahyǎ pǐ ná pǐ ma Prǐðónyǎphǔ dô a mǎlakò tahe bǐbè, a mǎlakò to tahe bǐbè, a lǐhéó ná tôcô- to, tǐ dô pǐ thǐžǔ mǎlakò nuôma ítǐ hǐrò thǐ ki mǐtǐryǎ hǐnuôma pò hó. ⁸ Mǐtǐhǐrò pǐ sásǔtǐsǔ tǐmǎtǐcò nuôma anǐ to, pǐ bǐkrwǔ pǔ tarwǔ nǐdyǐkuô dô tǐmǎtǐcò tǔkyǐ. ⁹ Pǐ ki lo ithyóryǎkǎ thǐ to hǐnuô, pǐ nõcǐyǎ pǐ taryǐshyosǔ to, phúnuôrò ǔ tanǝ lahyǎ pǐ ná pǐ hǐcǐrecǐ prǐ tadǔrò thǐ ki mǐ plehyǎ pǎ tǐthǔ to hǐnuô, thǐ htwöhtya kayǎ dô a hǐshyosǔ tahe hó akhu-akhyǎ pǐ thǐkrǔthǐlǔ nyacó. Pǐ kwǐcǔbǐ pǐ thǐ ná thǐ ki ohtwöprǐ ryǎhyǎ dô nyǐ tǔkyǐ rò thǐ ki mǐ pǎ tǎ lahyǎ tǐthǔ tǎmǐ, phúnuô prě. ¹⁰ Shyé- vǎ hyǎtǔökuô thǐ

* 13:1 13:1 Li Dónyǎ 19:15

pã rò thyáphú vã ki hyã nõe sỏ tả vã taryëshyosỏ dĩ Byacẻ dyẻ vã yẻnuỏ tẳmẻnuỏ, bí vã oỵẻ nỏ thỉ akhẻ, vã thẻzủ rỏcủ rẻ pẻ thỉ liẻ prẻ. Thyáphú vã ki mẻduhtyahtủtya thỉ tẻzủtẻnyỏ agnẻnuỏ, Byacẻ dyẻ vã taryëshyosỏ yẻnuỏ prẻ. A dyẻ vã taryëshyosỏ dĩ vã ki mẻpyẻmẻkyỏ thỉ agnẻnuỏ mỏtỏ.

¹¹ Khỏbỏthỏyỏ thỉ-, vã thẻzủ hẻ thỉ dĩ khyẻtỏdủ, thẻluỏphỏphủ lahỏ nỉ-. Mẻyỏỏỏỏkhyẻ lahỏ thỉ tẻohtwỏprẻ nỉ-. Nỉdỏ lahỏ vã tẻkwỉthẻzỏ thỉ yẻnuỏ tahe nỉ-. Oplỏocủ, opẻodwỏ nỉdyẻdủ lủ nỉ-. Thỉ ki mẻphủnuỏ hẻrỏ Cỏmarya dĩ a mỏdủ tẻmỏ nỏ tẻpẻtẻdwỏ a khỏshyẻkhỏryỏ yẻtỏprẻ ki o kuỏdủ nỏ thỉ pỏ.

¹² Dyẻluỏ thỉ tẻmỏ nỉdyẻlủ yẻnuỏ nỏ thỉ tẻhẻmỏhẻryỏ lủ tỏprẻ nỏ tỏprẻ nỉ-.

¹³ Prẻzủtẻphủ dĩ a o lahỏ bỉyẻ pwỏ- tỏprẻ thủhyỏ pẻ kuỏ thỉ ẻthỉ atẻhẻmỏhẻryỏ tahe.

¹⁴ Pẻ Byacẻ Jesủ Kristủ abwỉataryẻ, Phẻ Cỏmarya atẻmỏ nỏ Thẻ Sỏsẻ Byacẻ a tẻbỏthỏyỏbỏlỏ yẻnuỏ, a ki o kuỏ dủ nỏ thỉ pwỏ- tỏprẻ nỉ-.

Galasia Galatians Tèhébé Ré Dó Nyě

Û lě hēsodōnyā Jesũ a tètèkrũmila rò Judaphũ mǎto tahe zũenyǎeka kuǒ tahe. Phũnuòrò thyáphũ kayǎ tǒprèprè ki htwòhtya mǎlakó Kristuphũ tǒprènuò a bè krwólũ mękuǒ Mosè a tètthyótèthya ẽ, ma a bè krwólũ mę to ẽ nuò, ngósudyǎ ohtya phũnuò tahe. Rò Paulu kryásũ ná lo krwólũ mękuǒ to. Tèohtwǒprè dó Kristu akũ yěnuò, a loduló ù ma túpré tẹ̀zũ prè rò Cómarya dyacódyatẹ̀ lũ ná atẹ̀zũ prè. Manárò kayǎ o dó Galasia ké, Romaké a tẹ̀pólẹ̀, Asia Minor kẹ̀dukú prẹ̀zjẹ̀tẹ̀plómũ tahe aklẹ̀ tahehenuò a htésũ Paulu rò a hé lahyǎ ná thyáphũ Cómarya ki dyacódyatẹ̀ kayǎ tǒprè agnènuò, a bè krwólũmẹ̀ tuǒkuǒ pọ̀ Mosè a tètthyótèthya tahe.

Thyáphũ Galasiaphũ dó a krwózũthũ kuǒ ù ithyóithya thũ lũ nuòtahe ki zũ kǎkhyětó kǎkhyèbè khyèthya agnènuò, Paulu rácuó pẹ̀ Galasiaphũ tahe li yètòba prè. A cáhtya hépló pérélǒ ù ná Cómarya ẽ mǎlakó lũ ná Jesũ Kristu a Prẹ̀dōnyǎphũ tǒprè. Prẹ̀lu hekhuphũ dó a o ná a taryěshyosó tǒprèprè ẽ vǎ mǎto, Cómarya ẽ vǎ dó vǎ ki htwòhtya Prẹ̀dōnyǎphũ tǒprè rò a ẽ khódũ vǎ dó vǎ ki bèmẹ̀ dó Judaphũ mǎto tahe aklẹ̀ a héluǒpló pẹ̀ ù phũnuò. Yètòphuòrò a hé ná Cómarya dyacódyatẹ̀ prẹ̀lu kayǎ ná a tẹ̀zjẹ̀ tǒcò tú prè, a cyẹ̀pryẹ̀ kryásũ ù phũnuò. Li Galasia Amǎdu dó khyělǒũ tahenuò, Paulu dyéluó ná bí pẹ̀ zjẹ̀hó Kristu akhènuò, pẹ̀ ki mọ̀ Cómarya ná kayǎ dó aruòtahe. Rò bí pẹ̀ mọ̀hó Cómarya ná kayǎ dó aruò tahe akhènuò, pẹ̀ Kristuphũ a tẹ̀dyathudyathè tahenuò a ki ryáhyǎ pǎ.

Tèhébé tǒtú ná tǒtú

Tèhébé ré dó nyě 1:1-10

Paulu nǐbẹ̀ tẹ̀taryěshyosó dó a htwò hó Prẹ̀dōnyǎphũ tǒprè 1:11-2:21

Cómarya abwídu taryěhtũ a tètèkrũmila 3:1-4:31

Kristuphũ nǐbẹ̀ tẹ̀palá ná a tẹ̀phyètẹ̀mẹ̀ 5:1-6:10

Tèhébé dó khyè tadú 6:11-18

¹⁻² Vǎ ma Paulu, liyètòba ma vǎ rá prè. Vǎ ma Prẹ̀dōnyǎphũ tǒprè. Kayǎ tǒmũmũ nõhtwòhtya vǎ ná Prẹ̀dōnyǎphũ mǎto. Htuòto, vǎ htwòhtya Prẹ̀dōnyǎphũ dó kayǎ tǒprèprè a takhukũ mǎto to. Jesũ Kristu ná Phě Cómarya dó a męhtwǒprè kǎkhyè Jesũ Kristu dó tẹ̀thyè nuòtǒprè nõhtwòhtya vǎ ná Prẹ̀dōnyǎphũ tǒprè prè. Htuòrò puǒvyǎ Kristuphũ lǒ- plí dó a o kuǒ ná a biyẹ̀ tahe, thũhyǎ pẹ̀ a tẹ̀hémohéryǎ yètahe dó Galasia ké prẹ̀zjẹ̀tẹ̀ plómũphũ tahe a o.

³ Pẹ̀ Phě Cómarya ná Byacè Jesũ Kristu ki dyédũ thĩ tẹ̀bwídu tẹ̀taryěhtũ ná thẹ̀pló a tẹ̀kacũkábẹ̀ ní-. ⁴ Thyáphũ Kristu ki męlwóhteka pẹ̀ ná yètòhtũ a tẹ̀mũmýaricyǎ tahe agnènuò, a dyélyǎkyǎ hó a thẹ̀htwǒprè dó pẹ̀ tẹ̀thũtẹ̀ora ki plwókyǎ agnè hó. Phũ a Phě Cómarya thẹ̀zũ nõmẹ̀ lũ tahenuò, a męhtuòhó. ⁵ Pẹ̀ ki męlímẹ̀takhèhtya Cómarya acũcũ ahtũhtũ pó-. Amèn.

Tètèkrũmila Otú Tǒcòtuó

⁶ Dó thĩkhuthĩkhyè rò vǎ khyèthukhyéthè nyacó, mętèherò, anyẹ̀- rò anyẹ̀ tyahító rò, thĩ dyakýǎkhyè Cómarya dó a ẽ thĩ ná Kristu abwíataryè yètòprè. Rò thĩ phyésũ tẹ̀thyóithya aruò tǒcò dó thĩ tanẹ̀ ná tètèkrũmila yěnuò. ⁷ Ki hélakó ma tètèkrũmila dó aruò nuò a o pǎ tǒcò- to hó, manárò kayǎ dó a mędídòdídyǎ thĩ thẹ̀pló rò a thẹ̀zũ buǒtaple khókyǎ Kristu a tètèkrũmila nuò a o tahe. ⁸ Manárò pẹ̀ bèbẹ̀, tanémókhuphũ tǒprèprè bèbẹ̀, ki hēsodōnyǎ tètèkrũmila dó a ki khódũ ná pẹ̀ hēsodōnyǎ htuǒpẹ̀hó thĩnuò tahe henuòma Cómarya ki ciryá dũ ẹ̀ pǎ ní-. ⁹ Dó arẹ̀khè nuòma pẹ̀ héhtuòhó thĩ hó rò khǒnyǎyẹ̀ vǎ hé khyèthya thĩ, kayǎ tǒprèprè dó a ki hēsodōnyǎ pẹ̀ thĩ tètèkrũmila dó a khódũ ná thĩ phyésũ htuòhónuò henuòma, Cómarya ki ciryádũ ẹ̀ pǎ ní-.

¹⁰ Vǎ hé phúyẹ̀ nuòma athyaná vǎ yácũ krwólũ kuǒ prẹ̀lukayǎ athẹ̀pló phũnuò ẽ? Vǎ thẹ̀zũ krwólũ kuǒ prẹ̀lukayǎ athẹ̀pló phũnuò mǎto. Vǎ thẹ̀zũ krwólũkuǒ phũ Cómarya

athéplò nuòpré. Vă ki yáćú lûmëmọ tadúpă pré prèlukayă tahe athéplò pré hénuôma, vă ma Krístu a prēmētèphú tóprè mătó.

Paulu Htwôhtya Prêdônyăphú Tôprè Ari-akyă

¹¹ Puôvÿáthí, vă thézű nõthégnêkuô thí ná tètèkrűmila dỏ vă hêsodônyă pè thí yênuô, tètèkrűmila yênuôma prèlukayă mêtwtôhtya è mătó. ¹² Vă nĩbè dỏ prèlukayă a o nuô mătó. Ủ ithyó pè vă tóprè- to. Prè dỏ a dyéluôhtya pè vă yênuôma mądú Jesű Krístu pré.

¹³ Bí vă lűkrwókuô Judaphú tahe a təcóbcucỏbẻ akhênuô, vă ohtwôprè phútè nuôma thí thêgnê htuôđúhỏ. Vă męcÿmęcÿ kayă dỏ a zűe Jesű Krístu tahe, rò vă yáćú pű męcÿmęcÿyă có èthí có. ¹⁴ Htuôđò phú Judaphú tahe a təcóbcucỏbẻ lẻklỏlẻkhyă onuô, vă pűthégnẻ cyáđẻklỏ ná Judaphú dỏ ana krűnyă ná vă nuôtahe dỏ nyẻcỏ, htuôđỏ dỏ vă muỏphẻphyẻphủỏ mặhỏ Judaphú alẻklỏ tahe agnênuô, vă thẻplỏshyỏ nyacỏcỏ. ¹⁵ Manáro, bí vă opacẻlyă tyahítỏ akhênuô, Cỏmaryă nwóhtya htuôđỏ vă ná abwídu-ataryẻhtủ hó, rò a é hó vă dỏ vă ki mề pè lủ tẻmề hó. ¹⁶ Thyáphủ vă ki hêsodônyă pè Judaphú mătó tahe ná Krístu a tètèkrűmila agnênuô, Cỏmaryă thẻplỏỏ ná a ki dyéluôhtya pè vă ná aphủkhủ. Bínủokhẻ, vă kwí ná kayă a tẻdyẻthẻgnẻ zűkÿyázủklỏ cwỏ vă tóprè- to. ¹⁷ Vă cuỏ myáhtyenỏ Prêdônyăphủ dỏ a htwôhtya rẻ ná vă dỏ a o lahă dỏ vủ Jerusalem akủ nuôtahe tỏphủỏ- to. Mătỏkhỏnuô, vă cuỏ tỏphủỏcuỏ dỏ- Arabia kẻ htuôđỏ vă kạkhyẻ khyẻthăyă dỏ vủ Damasco akủ pré.

¹⁸ Thuỏna htuôđỏ vă htyă dỏ vủ Jerusalem. Thyáphủ vă ki cuỏolẻ bóthỏyỏ thẻgnêkuô ná Petru rò vă cuỏ pré. Rỏ vă cuỏ okủ ná è bínủỏ shyẻnyănyẻ pré. ¹⁹ Vă myáhtye Prêdônyăphủ dỏ arủ tỏprẻ- to. Vă myáhtye túprẻ Byacẻ apủỏ Jakomo pré. ²⁰ Lỏ- vă rá pẻ thí yẻtahe nuôma atỏ pré. Vă lahỏ to nuôma Cỏmaryă thẻgnẻ pré. ²¹ Dỏkhyẻ nuô vă cuỏ dỏ Syria kẻ ná Cilicia kẻkủ. ²² Bínủokhẻ, prẻzűtẻtẻ plỏmủphủ dỏ Juda kẻkủ nuôtahe thẻgnẻhủ vă to. ²³ Èthủ nủhuỏ pré ủ hé pẻ èthủ, “Kayă dỏ a męcÿmęcÿ htuôđỏ pẻ dỏ nuôkhẻ tỏprẻnuô, khỏnyărỏ a hêsodônyă pẻ kuỏ hó ủ ná tẻzűtẻnyă dỏ a pű męcÿmęcÿyă dỏ- nuôkhẻ nuôtỏkuỏ hó.” ²⁴ Dỏ vắkhủvắkhyẻ rò èthủ htuthẻhtya lahă hó Cỏmaryă hó.

2

Paulu Ná Prêdônyăphủ Dỏ Arủ Tahe

¹ Dỏ khyẻ shyẻlủwına htuôđỏ vă ná Barnaba kạkhyẻ khyẻthăyă dỏ vủ Jerusalem rò vă êkạnủ tỏkuỏ pỏ ná Tito. ² Cỏmaryă dyéluôhtya vă ná vă tỏbẻ cuỏ bínủỏ akhủ-akhyẻrỏ vă cuỏ pré. Bí vă o bínủỏ akhẻ, vă myáhtyehủnủ ná kayă dỏ ủ dya èthủ ná prẻzűtẻtẻplỏmủ khủklỏkhủkÿyă tahe rò vă hêsoplỏnủ pẻ èthủ ná tètèkrűmila phủ vă hêsodônyă pẻ ủ pwỏ- phủỏ dỏ Judaphú mătó tahe akẻ nuòprẻ. Vă tẻhêsodônyă dỏ a talwỏkyă htuôđỏ tahe bẻbẻ, khỏnyăyẻ tahenuô bẻbẻ, vă thézű nõhtwtôhtya kyáđẻ to. ³ Tito dỏ a okủ ná vă yẻtỏprẻ nuôma myẻcỏruỏ Greekphủ có tỏprẻ tadủrỏ tẻđủtalủphă nuô, ủ nõshyỏ ná è tỏprẻ- to. ⁴ Manáro kayă tahehenuô a thézű nõđủtalủ Tito phá. Èthủ nuôtahe ma kayă dỏ a klwolahỏ anẻ phủ puỏvÿă nuôtahe pré. Thyáphủ èthủ ki nuỏpủ htủhủnủ pẻ nủ htuôđỏ tẻpală dỏ Jesű Krístu akủ yênuôrỏ èthủ hyănuôhủỏ dỏ pẻklẻ pré. Rỏ èthủ thézű nõhtwtôhtya pẻ ná Judaphủ tahe a tẻthyóẻtẻhtya acủ pré. ⁵ Manáro thyáphủ tètèkrűmila amặacỏ yẻ ki okỏđỏma dỏ thủkủ agnẻnuôrỏ, pẻ nủđă kuỏ ná èthủ tẻhẻbẻ taki- to.

⁶ Rỏ kayă dỏ ủ nõhtwỏ èthủ ná khủklỏkhủkÿyă dỏ prẻzűtẻtẻplỏmủ akủ tahe nuôma a nõsunủđỏ sunủđỏkỏ pỏ ná vă tẻhêsodônyă yẻnuôtahe tỏcỏ- to. Ủ hé ná èthủ ma khủklỏkhủkÿyă dỏ amwủladủ có tahe tadủrỏ vă thẻgnẻ ná Cỏmaryă nuô a myádu myápatủ ná ủ tỏprẻ- to. ⁷ Kayă htwỏ khủklỏkhủkÿyă nuôtahe hẻlỏhẻklỏ ná vă tẻhêsodônyă tỏcỏ- to. A hé tapẻ- pả có vă, èthủ myáhtye dỏ Cỏmaryă dyẻ vă tẻphyẻtẻmề dỏ vă ki lẻ hêsodônyă pẻ ủ ná tètèkrűmila dỏ Judaphủ mătó tahe a o phủ a dyẻtặ htuôđỏ Petru tẻmề mądú tẻmề dỏ a bẻ hêsodônyă pẻ ủ tètèkrűmila dỏ Judaphủ tahe akẻ nuô hó. ⁸ Mẻtẻhẻrỏ Cỏmaryă dyẻtặ đítủ hó a taryẻpỏpỏryă ná Petru dỏ a ki mề tẻmề phủ Prêdônyăphủ tỏprẻnuô dỏ Judaphủ tahe agnẻhỏ. A thyă phủnuôhỏ Cỏmaryă dyẻtặ đítủ kuỏhỏ vă ná vă ki mềkuỏphủ Prêdônyăphủ tỏprẻnuô dỏ Judaphủ mătó tahe agnẻ hỏhỏ. ⁹ Jakomo ná

Petru ná Giovanni dõ ù dya hó èthi ná khuklòkhuklyã yětahenuô, a thégnèplò lahyã ná tětewítetaryè yěnuôma Cómarya dyé vã prè, a myáhtye lahyã phúnuô. Dõ tětèyè akhu-akhyè, èthi myáhtye ná Barnaba ná vã nuôma prēmērōlūtè ná èthi phúnuô prè. Èthi théplòsutò thuòhtyèsübè hó ná pè ki mețè dõ Judaphú mătò tahe aklèhò, rò èthi kuòke rò a ki me ke dõ Judaphú tahe aklè phúnuô prè. ¹⁰ Tú tètòcò dõ èthi thézũ nõmè pè nuôma mápřetú pè ki sòtapã meçwõ tã kayã sòphásoryã tahe tãmè nuòprè. Yěnuôma tètòcò dõ vã théplòshyo meňyã dũhò nuòprè.

Paulu Ithyó Petru Dõ Vĩ Antioko Akũ

¹¹ Manàrò bí Petru o dõ vĩ Antioko akhěnuô, a yõ mețetòto akhu-akhyè vã hé è dõ kayã zũe Kristu tahe a mètènyè cò. ¹² Mețèhèrò bí Jakomo nõhyã akayã Judaphú dõ a zũenyãetè tahe hyãtuõ tyahíto akhěnuô, Petru etõõtõkuõ ná Judaphú mătò dõ a zũenyãe Kristu tahe. A etõõtõ phuyěnuôma atõ prè. Manàrò dõkhyè, bí Jakomo nõhyã akayã yètahe hyãtuõhò akhěnuô, a thóthú taphã cuõkyã rò a etõõtõkuõ pã ná èthi nuòtahe to, mețèhèrò Jakomo a khòbòthyó Judaphú yětahenuô, a thézũ nõdũtalí dũgnè Judaphú mătò tahe apha akhu-akhyè, a théisè èthilè rò a thóthú taphã cuõkyã prè. ¹³ Judaphú dõ a zũe Kristu dõ aruô tahenuô a thégnè ná Petru me yěnuôma a tóto tadúro a krwõmèkuõ phú Petru meňuõnuô. Barnaba krwõmèkuõ dũhò phú èthi cyèkhácýèkho meňuõ hóhò.

¹⁴ Bí vã myáhtye dõ èthi cuõtò pã ná tètèkrũmila a tèmãtècò aklyáaklò to akhěnuô, vã hé Petru dõ èthi mètènyè, “Nè ma Judaphú tòprè tadúro nè ohtwõprè phú Judaphú mătò tòprè nuôma aní hó. Phú Judaphú tòprè alèklò meňuõ, nè tó lokrwõ mèkuõ pãtohò, mețèhèrò khònyáyè nè zũe htuõhò Kristu hó. Mephúnuõrò khònyáyè nè cuõ nõshyo Judaphú mătò dõ a zũe Kristu tahe ná a ki krwõmèkuõ phú Judaphú alèklò nuôma aní nyã è?”

Judaphú Ná Judaphú Mătò Tahe A Tètũtènyã Khukhyè, Èthi Nĩbè Tèmèlwóhtekã

¹⁵ Vã hé plehyãpò Petru, “Pè rò pè opacelyã phú Judaphú dõ a thégnè Cómarya a tètuyótèthya yětahenuõ. Pè ma athyánã Judaphú mătò dõ a thégnè kuõ tètuyótèthya to nuòtahe mătò. Htuõrò kayã phúnuô tahe ma pè é èthi ná prèoraphú. ¹⁶ Manàrò pè Judaphú dõ a zũe Kristu yètahe nuôma, pè thégnè ná Cómarya dyacódyatè kayã tòprènuôma a dyacódyatè lũ ná a lũkrwõ mèkuõ tètuyótèthya akhyěnuô mătò. Mápřé tú a zũenyãe Jesũ Kristu yěnuô prè. Pè yětahenuô bèbè, thyáphú Cómarya ki dyacódyatè kuõ pè ná pè tètũtènyã Kristu yè akhyè nuòrò, pè zũenyãe kuõhò Jesũ Kristu hó. Mă dõ pè krwõmèkuõ tètuyótèthya akhyěnuô mătò, mețèhèrò dõ ù lũkrwõ meբè tètuyótèthya akhyè rò ù htwõhtyabè kayácókayãtè nuò a o tòprè- to.

¹⁷ “Bí pè yácú myápũ ná Cómarya ki dyacódyatè pè dõ Kristu khukhyè akhěnuô, ù myáhtye prè pè phú pè htwõ prèoraphú thyánã Judaphú mătò nuòtahe prè. Kí a htwõprè phúnuòprè hèrò, Kristu ma prè dõ a nõshyo pè ná pè bè mețèthú phúnuô è? A nõshyo pè phúnuô mătò. ¹⁸ Manàrò ki vã taklyè hé kakhèkhò khyèthyã vãngò ná Cómarya dyacódyatè kayã dõ a lũkrwõmè kuõ tètuyótèthya nuòtahe prè kihèrò vã ki htwõ pãprè prèora-othyáphú tòprè prè. ¹⁹ Bí vã yácú lũkrwõmè tètuyótèthya akhěnuô, vã lũ mețò bécýã Cómarya athèplò tóphuõ- to. Phúnuõrò thyáphú vã ki ohtwõprèbè pè dõ Cómarya agnènuõrò, vã thyèkyáhó dõ tètuyótèthya akũ hó.* ²⁰ Yěnuôma a thyáhó ná vã thyè tòkuõ ná Kristu dõ krusu alò hó. Vã ohtwõprè mápãto hó tadúro Kristu ohtwõprè hó dõ vãkũ hó. Tèohwõprè dõ vã ohtwõprè khònyã yěnuôma mápřé vã ohtwõprè dõ tètũe Cómarya aphúkhũ dõ a monĩ vã rò a dyelyakýã a théhtwõprè dõ vãgnè yěnuô tòprè akhyè prè. ²¹ Vã víkyã Cómarya abwiataryè to, mețèhèrò kayã tòprèprè ki htwõhtya bécýã kayácókayãtè ná lũkrwõmè tètuyótèthya akhyè prè kihèrò, Kristu khyáthyè athé yěnuôma a kyãdè lõhò.”

* 2:19 2:19 Vã thyèkyáhó dõ tètuyótèthya akũ hó angólasá ma vã opã dõ tètuyótèthya a tètèpalè to hó.

3

Yácú Krwólũkuõ Juda A Têthyótêthya Mátorò Ohtwòprê Ná Têzũ Dõ Kristu Akũ

¹ Galasiaphú dõ a uóáyá thĩ- thyáphú thĩ thêzũ nĩdã krwõmêkuõ khyêthya Mosè a têtthýótêthya yênuò rò ùpê hyã ilolahò thĩ pè? Vã ðõnyãplõphê pêtthũdõhò thĩ ná Jesũ Kristu khyáthyê anê dõ krusulõ nuõhò vãhé-. ² Hé pemyã vã tú yêtõcõcõ- nuõprê. Dõ thĩ krwõmêkuõ têtthýótêthya akhyê rò thĩ nĩbè Thê Sãsê Byacè ê? Kimátorò dõ thĩ nĩhuõ têtthêkrũmila rò thĩ zũenyãe akhu-akhyêrò, thĩ nĩbè Thê Sãsê Byacè phũnuò ê? ³ Taki- rò thĩ taneplõ cõ to metê? Bĩ thĩ cátya zũelú Kristu akhênuò, thĩ thêlẽnĩ htuõhò Thê Sãsê Byacè hò tadũrò khõnyãyêrò ma thĩ cyêpryê ohtwòprê thêlêhtya nĩdyédũ nyãhò thĩnê phũnuò ê? ⁴ Thĩ khyácýkhyácũ htuõhò têtécõ dõ têtthêkrũmila agnê hò tadũrò khõnyãyê a htwõ kyãdê lõ hò ê? Hétãtã- ma thĩ khyácýkhyácũ têtê nuõma abwĩataryê o málakõ cõ menê. ⁵ Phũnuòrò dõ thĩ krwõmêkuõ têtthýótêthya akhyê rò Cómarya dyê thĩ Thê Sãsê Byacè rò a mē tēpōtēpřya dõ thĩklê phũnuò ê? Phũnuò mato. Dõ thĩ nĩhuõ têtthêkrũmila rò thĩ zũe akhu-akhyêrò a dyê prê thĩ prê. Dõ thĩ lũkrwõmê kuõ têtthýótêthya yê akhyê nuò mato.

⁶ Tanemyámõ lahyã, lisãsêkũ hé, Abraham a tēohtwòprê yênuò, “A zũe Cómarya rò dõ a tēzũtēnyã akhu-akhyê, Cómarya dya hò è phũ kayãcõkayãtē tōprê nuõhò.”^{*} ⁷ Mēphũnuòrò thĩ tō thēgnê ná kayã dõ a zũenyãe Cómarya tahe nuõma Abraham akwĩalwĩ málakõ hò. ⁸ Lisãsê héone htuõdũ hò múnũmũthakhê pã, Cómarya ki dyacõdyatē Judaphú mato tahenuò ná èthĩ atēzũtēnyã akhyê pã, a héone phũnuò. Cómarya alãangõ dyê thēgnérê têtthêkrũmila ari-akyã dõ Abraham a o rò a hé, “Dõ nēkhunēkhyê rò, vã ki sõritã dítũ lõlõ- myécõ tahe ná nē pã,”^{*} a hé lũ phũnuò. ⁹ Phũ Abraham zũe Cómarya rò a nĩbè tēsõri nuò, lõ- kayã dõ a zũe tē tahenuò a ki nĩbè kuõ tēsõri phũ è nuò pã.

¹⁰ Manárò kayã dõ a thêlêhtya nĩdũ têtthýótêthya dõ a ki nĩbè têtécõtê agnê tahenuò, Cómarya ki ciryã èthĩ pã. Mētêhênuòrò lisãsêkũ hé, “Kayã tōprêprê dõ a ohtwòprê krwólũmê kuõ têtthýótêthya akhyê pwõtõmã to tōprênuò, Cómarya ki ciryã è pã,”^{*} a hé phũnuò. ¹¹ Pê thēgnê liphõ cõ ná kayã dõ a yácũ krwólũmê kuõ têtthýótêthya akhyê tahenuò, Cómarya dyacõdyatē èthĩ tōprê- to. Mētêhênuòrò lisãsêkũ hé, “Kayãcõkayãtē tōprê dõ a nĩbè thêhtwòprê nuõma mãdõ a tēzũtēnyã akhu-akhyê prê.”^{*} ¹² Manárò kayã dõ a thêlêhtya nĩdyê a krwólũ mēbê têtthýótêthya akhyê tahenuò, a thêlêhtya nĩcyã dõ tēzũ alõ to. A zũe nĩdyélõ prê lõ- a mēbê nuõtahe prê. Lisãsêkũ hé, “Kayã tōprêprê dõ a lũkrwõmê lõlõ- têtthýótêthya o tahenuò, a ki htwòprê málakõ pã,”^{*} a hé phũnuò. ¹³ Lõ- têtthýótêthya tahenuò, ù lũkrwõ mēbê tōprê- to akhu-akhyê, Cómarya ki ciryã lõ ùpwõ- tōprê pã, tadũrò Kristu ihtakã hò pē hò. Dõ a khyápê pē tēciryã dõ krusulõ yê akhu-akhyêrò a hyãnuõ khyápêhõ pē tēciryã dõ a ki hyãbê pē pã yênuò akhãlê hò. Mētêhêrò lisãsêkũ hé, “Kayã tōprêprê dõ ù mũthyêhtya è dõ krusu alõ nuò, tēciryã bēhõ è hò,”^{*} a hé phũnuò. ¹⁴ Thyáphú Judaphú mato tahe ki nĩbè kuõdũ tēsõrisõbũ nuòrò, Jesũ Kristu hyãihitakã htuõ lõ pē hò pē hò. Tēsõri yênuò, a thyãhõ ná Cómarya õlyãkyã Abraham mũ- nukhê nuò hò. Htuõto Cómarya õlyã htuõhò ná a ki dyétã pē Thê Sãsê Byacè pã. Thyáphú kayã dõ a zũe Jesũ tahe ki nĩbè Thê Sãsê Byacè pãnuòrò, Jesũ hyã ihtakã pē prê.

Têtthýótêthya Ná Tēmãklõ

¹⁵ Puõvyã thĩ-, vã ki hêsulõ pē thĩ ná tē dõ ù lēklõ mē nĩdyê è mõhémõlĩ tõcõ. Bĩ kayã thēnyê ema htuõhò lĩsê akhênuò, ùpēpê- bēbē, a ki hyã mēpyékýã mátorò a ki hyã mēkhókýã hēnuò, anĩ pã to hò. ¹⁶ Phũnuõhò Cómarya dyétã a tēõlyã ná Abraham ná akwĩalwĩ akłê tōprê prê. “Dõ akwĩalwĩ tahe,” Cómarya hé phũnuò mato. Angõlasã ma kayã o é mato. Mátõkhõnuò, a hé, “Dõ nēklwĩnēlwi akłêtōprê,”^{*} a hé phũnuò khukhyê angõlasã ma a hēluò prê tú tōprê prê. A thêzũ hé yênuõma Kristu yênuò hò. ¹⁷ Têdõ vã

* 3:6 3:6 Hekhuhtwólũ 15:6 * 3:8 3:8 Hekhuhtwólũ 12:3, 18:18 * 3:10 3:10 Li Dõnyã 27:26 * 3:11 3:11 Habaku 2:4 * 3:12 3:12 Li Cõbucõbê 18:5 * 3:13 3:13 Li Dõnyã 21:23 * 3:16 3:16 Hekhuhtwólũ 12:7

théžú hénuôma phúté hénuôro, Cómarya ólyā htuôhó ná Abraham rò dôkhyé ana lwížé ná thuôshyé nuô a dyétãno pré têtthyótêthya dô Mosé a o pré. Têtthyótêthya yénuôma, a me taphũkyácýā ná Cómarya a têtólyā to. ¹⁸ Dô pè lũkrwô me têtthyótêthya akhu-akhyé, pè ki nĩbécýā Cómarya a têsôri ucétazé kihéro têsôri yêtahe nuôma a hyā málakô dô Cómarya a têtólyā yénuô a o mâtó. Manárò Cómarya yô ólyā htuôhó têsôri ucétazé yénuô ná Abraham akhu-akhyé, a dyé htuôhó têsôri ucétazé yénuô ná lũ hó.

¹⁹ Cómarya cuódyétã tuô pè têtthyótêthya meté? Kayā yô metêthú akhu-akhyé, a dyétã pè pré. Têtthyótêthya yénuô, a oklôoma gné tuôdô Abraham aklwialwí hyātuônuô. Abraham aklwialwí dô Cómarya ólyākyā nuôtôprè ma mähó Jesú Kristu yénuôhó. Cómarya dyétã têtthyótêthya yé dô tanémókhuphú a takhukú. Rò tanémókhuphú dyétã dítú dô Mosé rò Mosé dyétã dítú dô kayā a o. Mosé ma prèmetè dô aklámèkú tôprè pré. ²⁰ Prèmetè dô aklámèkú tôprèma a oicú lö nyèkhónyèkyé. Cómarya dyétã a têtólyā dô Abraham a o nuô, a lo ná prèmetè dô aklámèkú tôprè- to. Cómarya ólyā túdú tôprè pré.

Têtthyótêthya A Tètaze-one

²¹ Mephúnuôro têtthyótêthya yénuô a metakhwótaké sú Cómarya a têtólyā yêtahe nuô é? A metakhwótaké sú têtó- to. Metêhéro têtthyótêthya yé, a ki dyéohyacyā pè têtóhtwôprè athé kihéro Cómarya dyacódyatè pè ná pè krwô cýekuô têtthyótêthya yêtahe akhyé pré. ²² Manárò lisásèkú hé, hekhu yétôba lönuô, a o lö dô têtthúteora a tètóalè pré. Phúnuô akhu-akhyé Cómarya a têsôri yénuô a ólyā ná pè ki zýe Jesú túma a dyé pè pã pré. Thêhtwôprè tacúprè yénuô a dyétúprè kayā dô a zýe Jesú Kristu nuôtahe pré.

²³ Bí tètžútènyā yé hyātuô tyahító akhènuô, têtthyótêthya dóoma tadúpã pè thyáná kayā o dô htôkú nuôtahe hó. Pè o tadú bí htôkúnuô tuôdô Cómarya dyéluôhtya tètžútènyā tóphuo pã nuô pã. ²⁴ Phúnuô akhu-akhyé, têtthyótêthya yénuô athyaná prè opômaní pè tôprènuô hó. Htuôro thyáphú Cómarya ki dyacódyatè pè ná pè tètžútènyā Kristu akhyé nuô rò têtthyótêthya yénuô a thúcuôhó pè dô Kristu a o hó. ²⁵ Khönyáro pè dya hó pè tètžútènyā dô Jesú Kristu akú akhu-akhyé, têtthyótêthya yénuô a opômaní pã pè to, htuôto a zýklyázýklô ní pã pè to hó.

²⁶ Dô tètžútènyā akhu-akhyé, thĩ lö- plĩ htwöLöhó tètôcô- tuô ná Kristu hó rò thĩ htwöLöhó Cómarya aphúalyè tahe hó. ²⁷ Metêhéro kayā dô a plwôhó ané ná htyé tahenuô, a htwôhtyahó tètôcô- tuô ná Kristu hó tahe nuôma mähó a kúhtyathyáhtyahó Kristu thyáná a kúhtyathyáhtya hyeca dô athé nuôtahe hó. ²⁸ Judaphú ná myécôruô Greekphú tahe, cúphú ná prè nĩbè tètálahú tahe, prèkhú ná prèmo, lö- tèt yêtahe nuôma akhóakhye ná lũ to, metêhéro lö- thĩ yêtahe nuôma thĩ htwôhtya lö hó tètôcô- tuô ná Kristu hó. ²⁹ Thĩ ki htwôhó Kristu atè héro thĩ htwô mähó Abraham aklwialwí tahéno. Rò thĩ ki nĩbè têsôri tahe dô Cómarya ólyākyā Abraham nuôtahe pã.

4

¹ Tè dô vã théžú hé éntya pò nuôma phútêhéro, hékuóré, phúprèkhú tôprè dô a tóbè nĩbè aphe ucétazé tadúro bí a pacépã akhènuô, è ma a thyá pápré ná cú tôprènuô pré. Manárò è ma kayā tôprè dô a tóbè nĩbè lö málakô cý ucétazé lö- plĩ yénuô pã tôprè hó. ² Phúprèkhú yétôprè nuôma a tóbè opô tadú tuôpã dô ù buôdu myákhwè ní lũ ná ù zýklyázýklô ní lũ alè, rò a tóbè opô tuôdô shuôkhétô shuôkhèbè hó dô aphe taritaryá dyétã lũ yénuô pã. ³ Pè yêtahe nuôma athyaná nuôhó. Bí Kristu hyā tyahító akhènuô, pè htwô hekhunèkhu a têtthyótêthya ná a lèklölèkhyā tahe acú. ⁴ Manárò bí shuôkhétô shuôkhèbè hyātuôhó akhènuô, Cómarya nõhyālyā aphúkhú rò a hyā opacèlyā dô prèmo tôprè a o, rò a hyā ohtwôprè dô Juda a têtthyótêthya alè. ⁵ Metêhéro, thyáphú a ki hyā ihtakā kayā ohtwôprè dô têtthyótêthya alè nuôtahe, htuôto thyáphú pè ki htwôhtya Cómarya aphúalyè tahe agnènuô a nõhyā aphúkhú pré. ⁶ Thĩ yô htwôhó Cómarya aphúalyè tahe akhu-akhyé, dô pè théplòkú yénuô, Cómarya sunuôhó aphúkhú a Thé Sāsè dô a éhtôhtya, “Abba, phè” phúnuô ma a ní hó yénuôhó. ⁷ Mephúnuôro nè ma cú tôprè mápato hó. Nè htwô hó phú tôprè hó. Nè htwô hó Cómarya aphú tôprè akhu-akhyé, khönyáyè lö- ucétazé dô nè tò nĩbè tahenuô, Cómarya ki dyéLö ná nè pã.

Paulu Thêplò Kúkyã Dó Galasiaphú Thítahe Agnê

⁸ Shuôkhê dó a talwô htuô tahenuô, thì thêgnê Cómarya to akhu-akhyê, thì htwôhó củ dó cómarya mato tahe alê hó. ⁹ Manáro khönyâyê thì thêgnêhó Cómarya hó. Vả ki hé lakô có thì ná Cómarya thêgnêhó thì hó. Mametêrò thì thêzũ taklyê kakhýê pã dó hekhunêkhu a têtýótêtýa tahe ná alêklô lêkhyá tahe dó a hêcêrecê rô abwiataryê oto yêtahe alê nuô metê? Ma thì thêzũ htwôhtya khyêthýá êthi acũ ê? ¹⁰ Mametêrò thì củ yácũ lĩkrwô mêmọtũ Cómarya athêplò ná thì dyadu khókhyedũ mọnýetahe, nalê tahe ná shuôkhê tahe metê? ¹¹ Dó thì mephũnuô akhu-akhyê vã thêplòkũ thêplòkyã nyacó dó thìgnê có. Pãma lô- tẽmẽ dó vã mẽ pẽhtuôhó dó thìgnê nuôtahe, htwôhtya kyãdê lỏdũ hó pã hó.

¹² Pũgvýã thì-, vã kwithêzò thì ná thì ki myábũ krwômẽ kuỏdũ phú vã mẽ yẽnuô, mêtêhêrô vã htwôhtyahô Judaphú mato dó athýaná thì dó a htwô pã têtýótêtýa acũ to tởprẽ nuôhó. Dó arẽano nuôma thì mêtũnô ná vã tởcô- to. ¹³ Bí vã otỏkuỏ ná thì rò vã hêsodonyã pẽnô thì ná têtthêkrũmila arêlô tởphuỏnuôma vã yỏ thêswi nuôma thì thêgnê lỏdũ hó. ¹⁴ Vã nêklô a têtswitêstê yê a htwôhtya nyacó têtýátêstê dó thìgnê tadũrô thì thêhte thêtakhônô ná vã tởphuỏ- to. Thì lé êmỗsũ ryã taplê- pã có vã thyácóná vã htwô Cómarya a tanêphũ tởprẽnuô có, htuôto thì êmỗsũ vã yẽnuô, a thyáho ná thì êmỗsũ Jesũ Kristu anêpýacê nuô có hó. ¹⁵ Thì thêkrũ htuôhó, manáro khönyâyê thì củmê thĩnê phũtê? Vã hêcỏcỏ- thì, dó arêkhê nuôma thì mọ vã bá- tẽnuô thì ki kaũhtecýã thì mêtêplô hẽnuôma thì kaũhte rò thì ki dyêkyã có ná vã có kỏle. ¹⁶ Manáro khönyâyê dó vã hêso pẽ thì tẽmátêcỏ akhu-akhyêrôma vã củ htwôhtya tyácóhó thì lếtêhtethêhá vã ê?

¹⁷ Kayã dó a thêzũ krwômẽkuỏ Judaphú a têtýótêtýa tahenuô êthi thêzũ nỏkrwỏkuỏ nyacó thì tadũrô têtýẽnuôma aryátô. Thyáphũ thì ki thêplô củnuỏtỏ kuỏ dó êthi aklẽnuô rô, êthi thêzũ mẽ sipruỏsipryãkyã vã ná thì prẽ. ¹⁸ Thì ki thêplỏshyo thêzũ mẽ mậlakỏ tẽryã hẽnuôma aryã hó. Yácũ mẽ lahyã pwỏ- tởphuỏ ní-. Yácũ mẽ prẽtũ bí vã otỏkuỏ ná thì akhẽnuô tãmẽ ní-. ¹⁹ Vãphũ dó vã mọnĩ thì- vã thêplỏshyo nyacó dó thì ki duhtyaprẽhtya kuỏ dóthudỏthê tỏkyê thyákuỏdũ ná Kristu nuô có. Vã têtthêplỏshyo yẽnuô, a dyêkũdyêkyã nyacó vã thêplô có. Vã thêplô a têtũtêtũkyã yẽnuô, a thyácóhó ná muỏ dó a kirẽ phũo rô ahỏsê yẽnuô có. ²⁰ Khönyãrô vã thêzũ otỏkuỏ ná thì rò vã thêzũ hêbêcêhêbẽnyã hyátỏklỏ vãngỏ mêtêhêrô vã tanêplô dyê pã thì to hó.

Hagar Ná Sara Ari-akyã

²¹ Thì dó a thêzũ nỏhtwôhtya têtýótêtýa yẽnuô ná thìbyacê tahe thì- têtýótêtýa hé phũtẽnuôma thì nũhuỏnô kuỏ to ê? Hêso pẽmyã vã. ²² Lisásêkũ hé, Abraham phũprêkhũ o thêgnê. Tởprẽ ma củprẽmỏ phũo nĩdyê lũ, dó aruỏtởprẽ ma củprẽmỏ mato tởprẽ phũo nĩdyê lũ.* ²³ Củprẽmỏ yếtỏprẽnuô aphũo phũ prêlukayã alêklô o nĩdyê nuô. Manáro củ prẽmỏ mato yếtỏprẽnuô, Cómarya yỏ ỏlyã one htuỏhó Abraham akhu-akhyê, aphũo phũ Cómarya ỏlyã one htuỏhó lũ nuỏprẽ.

²⁴ Prẽmỏ yêthẽnyẽnuô a dyêluỏ kho pẻhó ử lếtthêgnêplỏhyã agnê prẽ, mêtêhêrô prẽmỏ yê thẽnyê nuô a dyêluỏhtya Cómarya a tẻỏlyã nyêcỏ. Tẻỏlyã mậdũ têtýótêtýa yẽnuôma Cómarya dyếtã ná Mosê dó Sinaí sokhu. Yẽnuôma a dyêluỏ kho prẽ củprẽmỏ Hagar prẽ. Tẽmãklỏ yẽnuô, aphũo nĩdyê kayã dó a htwô têtýótêtýa acũ nuôtahe hó. ²⁵ Phũnuỏhó, Hagar yẽnuô a thyáho ná Sinaí so dó Arabia kẻ bi- Cómarya dyếtã ử têtýótêtýa so nuỏtỏmê hó. Hagar ná aphũ tahenuô a htwô củ thyáhóná Jerusalemphũ dó a htwô têtýótêtýa acũ nuôtahe hó. ²⁶ Manáro củprẽmỏ mato Sara yẽnuôma a thyáho ná vĩ Jerusalem dó mỏkhu akhu-akhyê, aphũ tahenuô a htwô củ to. Ê ma pẽmuỏ hó. ²⁷ Mêtêhêrô lisásê hêdũ phũyê,

“Prẽmỏ sỏphũ- dó a khyábê nỏ kuỏ phũohỏsê tởphuỏ- to tởprẽ, thêkrũ rô êhtỏ thêluỏphỏphũ mỏ-. Mêtêhêrô prẽmỏ sỏphũ dó avẻ dyakyã ê yếtỏprẽ ki phũ orỏ lỏklỏ có ná prẽmỏ dó avẻ onỏ nuôtahe có pã.”*

²⁸ Puõvvyã thĩ-, khõnyãýẽ thĩ thyáná Isaac nuô hó. È yẽnuô a opacẽlyã ná Cómarya a tẽólyã. Cómarya a tẽólyã akhu-akhyẽ, a dya hó thĩ phú Abraham aphumõphúkhũ tahenuô hó. ²⁹ Bínuõkhẽ phúprẽkhũ dõ a opacẽlyã phú prẽlukayã alẽklõ o nĩdyẽ yẽtõprẽnuô, a męcýẽmęcũ phúprẽkhũ dõ a opacẽlyã ná Thẽ Sãsẽ Byacẽ a tẽproprya shyosõ yẽnuô tõprẽ. Khõnyãrò, a htwõhtya kuõ dùhõ anẽ phúnuô hó. ³⁰ Manárõ lisãsẽkũ hé, “Vẽhtekyã cũprẽmò ná a phúkhũ nuô, mętẽhéro cũprẽmò aphúkhũ ki nĩbẽ tõkuõ phúucyẽ ná cũprẽmò mato yẽ aphúkhũ nuõma anĩ to.”[∞] ³¹ Mephúnuõrò puõvvyã thĩ-, pẽ ma cũprẽmò nuô tõprẽ aphú mato. Pẽ ma cũprẽmò mato nuô tõprẽ aphú tahe hó.

5

Tẽpalã Dõ Jesũ Krĩstu Akũ

¹ Thyáphú pẽ ki nĩbẽ kuõ tẽpalã yẽ agnẽnuô, Jesũ Krĩstu mëlwohteka hó pẽ dõ pẽ htwõ tẽthyótẽthya acũ yẽ alẽ hó. Phúnuõrò oklõsõma lahyã rò tari kakhýẽ htwõ pã tả lahyã cũ yẽnuô támẽ ní-.

² Nĩdã kuõrẽ vã mánhõ Paulu yẽ ki hé pẽ thĩ yẽ, thĩ ki krwõmẽ kuõ tẽdũtalíphã hẽnuõma, Krĩstu khyáthýẽ dõ thĩgnẽ nuô, a htwõbwihtwõtaryẽ pã dõ thĩgnẽ tõcõ- to hó. ³ Vã dyerõ khyéthya thĩ ná kayã tõprẽprẽ dõ a ki cũe tẽdũtalíphã yẽhẽnuô a tõbẽ lũkrwõmẽ lõ tẽthyótẽthya pwõ- tãmã. ⁴ Dõ thĩklẽ tahehenuô, a tanẽthũ lahyã ná èthĩ ki lũkrwõ mẽ tẽthyótẽthya hẽnuõma Cómarya ki dyacõdyatẽ lũ pã, phúnuô. Thĩ ki tanẽ lahyã phúnuô héro thĩ bóthyóbólã pã thĩnẽ ná Krĩstu to hó. Thĩ htõpẽ taphãkyáhõ thĩnẽ ná Cómarya abwiataryẽ yẽnuõhõ. ⁵ Manárõ dõ Thẽ Sãsẽ Byacẽ akhu-akhyẽrò, pẽ zũenĩdyẽ pẽnẽ ná Cómarya ki dyacõdyatẽ pẽ, mętẽhéro pẽ zũenĩ Jesũ Krĩstu. Pẽ opõmyásũ málakõ có tẽyẽnuô hó. ⁶ Mętẽhéro bí thĩ htwõhtyahõ tẽtõcõ- tuõ ná Jesũ Krĩstu akhẽnuô, tẽdũtalíphã bẽbẽ, tẽdũtalíphã to bẽbẽ, a htwõbwihtwõtaryẽ tõcõ- to. Tẽ dõ a htwõbwihtwõtaryẽ lõúkhõ nuõma, tẽzũtẽnýã dõ a dyẽluõ tẽmõ Cómarya ná ũruo yẽnuô prẽ.

⁷ Thĩ klyã ryáryádẽdẽ htuõhõ tadũrõ maũpẽ tõprẽ nõokuõ thĩ dõ thĩ ki nĩdã tả tẽmátẽcõ támẽ yẽnuô pẽ? ⁸ Cómarya dõ a è thĩ yẽtõprẽ nuõma, a nõokuõ ná thĩ to. ⁹ “Huõmũ takiphũ prẽnuô a męc taphohtya écyã khómũ tóbũlõ có.” ¹⁰ Manárõ dõ pẽ htwõhtyahõ tẽtõcõ- tuõ ná Byacẽ hó akhu-akhyẽ, vã zũe ná thĩ tẽmyáhtye yẽnuõma a lũcõõkhõ ná vã to. Ûpẽ bẽbẽ dõ a mędidyã thĩ tõprẽprẽnuô, Cómarya ki cirya dù lũ pã. ¹¹ Puõvvyã thĩ-, vã ki hẽsodõnyã pẽ thĩ ná Judaphú alẽklõ dũtalíphã nuõma tẽ dõ a lodu mato. Dõ Jesũ akhu-akhyẽ, Judaphú tahe męcýẽmęcũ tadũpã vã prẽ. Vã ki hẽsodõnyã pẽ thĩ ná thĩ bẽ dũtalíphã kihẽnuõma, Judaphú tahe klyã thẽplõmõ nyã prẽ. Manárõ vã dõnyã phúnuõto. Vã dõnyã prẽ ná Krĩstu krusu dõ Judaphú tahe thẽplõ mõ nĩdyẽ toyẽ ari-akyã prẽ. ¹² Kayã dõ a męcýẽ męsúsã thĩ thẽplõ ná tẽdũtalíphã ari-akyã tahenuô, vã thẽzũ nõswikyãni lõpõ có a dye nuô có.

¹³ Vã puõvvyã thĩ-, thyáphú thĩ ki nĩbẽ tẽpalã agnẽnuõrò, Cómarya éhõ thĩ hó. Manárõ dõ thĩ nĩbẽ tẽpalãyẽ akhu-akhyẽrò, nõpõ tả thĩnẽ ná thĩ thwihtyẽpházye a tẽthẽzũthẽlõ nuõtahe támẽ ní-. Mátõkhõnuô, thĩ tõ mõ nĩdyẽklõ lũ tõprẽ ná tõprẽ, thĩ tõ męcýẽmęcũ nĩdyẽ klõ lũ tõprẽ ná tõprẽ. ¹⁴ Mętẽhéro lõ- tẽthyótẽthya tahenuô ki dya-oplõtõ lõ lũ tãmũprẽ hẽnuõma, a ki hé, “Mõnĩ kayã dõ a o phú tavítavã ná nẽ nuõtahe thyánã nẽ mõlyã nĩdyẽ nẽnẽ nuô ní,” a ki hé nyã phúyẽ prẽ.[∞] ¹⁵ Manárõ thĩ ki cyẽ thĩnẽ phú tẽmũtẽmýã rò thĩ ki enĩdyẽ khyẽlũ tõprẽ ná tõprẽ hẽnuõma rõnĩ lahyã thĩnẽ ní-, mętẽhéro pãma thĩ męcýẽmęcýã nĩdyẽ lõkhyẽ thĩnẽ tõprẽ ná tõprẽ he.

Ohtwõprẽ Ná Thẽ Sãsẽ Byacẽ

¹⁶ Phúnuõrò vã hé thĩ, ohtwõprẽ lahyã phú Thẽ Sãsẽ Byacẽ zũklyázũklõ nĩ thĩ nuô ní-. Thĩ ki mephúnuô túrõ thĩ lũkrwõ mẽ pã thĩ thwihtyẽpházye a tẽthẽzũthẽlõ to hó. ¹⁷ Mętẽhéro thwihtyẽpházye a tẽthẽzũthẽlõ yẽnuõma, a lũcõõ khókyã ná Thẽ Sãsẽ Byacẽ a tẽthẽzũthẽlõ. Rò Thẽ Sãsẽ Byacẽ a tẽthẽzũthẽlõ yẽnuô a lũcõõ khókyã khyéthýadũ ná

nêklôpházye a têtêzûthêlô. Têyê nyêcônô a rê lû to akhu-akhyê, phú thĩ thêzû mē nuô thĩ mēcyá pã to hó. ¹⁸ Thê Săsê Byacê ki thũ thĩ hêrô, thĩ o pã dô têt̃hyôt̃ethya ałê to hó.

¹⁹ Thwihtyêpházye atēmē nuôtahema a oluôliphô có phútê hēnuôrô a cuôthũ prēmôprêkhũ, a ohtwôprê thêzôthêryã, athêplô patápatô, ²⁰ a cóbê lahyã prêzôprêkĩ, a mē lahyã khinêkhinô tēmē tahe, a thêhtethêhã nĩdyê lû, a krêkryã khyêlũ, thêkhwê khyêlũ, thêplôdukrũ lû, thêzû mwĩ luôhtyêluôkê, thêplô nuôkũ lû to, thêhtekyã Krístuphũ aplóamũ dô aruô tahe. ²¹ Pũmê-e ùkhu, tēmũôpryã, mēpwê dô a lakhũ lalô ná tēmē aruô dô athyanã yēnuôtahe. Phú vã dyêrôdyêryê htuôhô thĩ dô arêkhê nuô hó, vã dyêrô pòkhyêthya thĩ khônýáyê. Kayã dô a ohtwôprê phúyê tahenuô, a nĩbê kuôũ Cómarya htyêlêkêkũ a têsôrisôbũ to.

²² Manáro Thê Săsê Byacê nuôma a dyêohtya tēmô, têt̃hêkrũthêlô, têt̃pêt̃dwô, têt̃khyáthêdô, têt̃hêzôklabê, têt̃wtôt̃eryã, têt̃cũlãphyêngô, ²³ têt̃hêdôthêngã ná têt̃khôpêdyê thêplô thĩ tahenuô hó. Thĩ ki mēphúyê hēnuôma, athũ hó têt̃hyôt̃ethya hénô phũnuô tômã- to. ²⁴ Kayã dô a htwô Jesũ Krístu atê tahe nuôma a thwihtyêpházye a têt̃hêzûthêlô pôtari pã lû to hó. A mũthtyêhtyakyã hó a thwihtyêpházye a têt̃hêzûthêlô lô- plĩ dô krusu ałô hó. ²⁵ Pê ohtwôprê hó ná Thê Săsê Byacê akhu-akhyê pê bê krwômê phú Thê Săsê Byacê zũklyázũklô pê nuô. ²⁶ Pê bê phýedunĩ pênê to. Mêt̃hêplôdu nĩdyê tã lû tôprê ná tôprê tãmê. Thêkhwê nĩdyê khyêlũ tôprê ná tôprê tãmê ní-

6

Vízã Rôlũ Tôprê Ná Tôprê A Têvítêzã

¹ Puôvỹã thĩ-, thĩ ki myáhtye kayã tôprêprê dô a mêt̃hũ tê tóccô hēnuô, thĩ dô a ohtwôprê phú Thê Săsê Byacê zũklyázũklô nĩ thĩ yê tahenuô, thĩ lo cuô ithyóithya kãkhyê è. Thĩ bê ilô thêdôthêngã è htuôrô thyáphũ thĩ ki krwôcuôkuô tã dô têt̃ilo-ilyã akũ tãmê nuô, rônĩ lahyã thĩnê ní-. ² Vízã rôlũ tôprê ná tôprê a têt̃vítêzã tahe ní-. Thĩ ki mēphũnuô hēnuôma thĩ mē hó phú Jesũ Krístu ithyóithyakyã nuôhô. ³ Kayã tôprêprê dô a hé nĩdyê anê, vã ma kayã dô ù lodunĩklô tôprê a hé tadũrô a ki mã phũnuô mătô hēnuôma a lahô lya nĩdyêdũ anê prê. ⁴ Kayã pwô- tôprê tở sudyãlã nĩdyêdũ anê. Rô a tởbê dicênĩ anê ná kayã dô aruô tahe to. Tēmē dô a mêt̃huôhô tahenuô a ki ryã hêrô dô a tēmeyê akhu-akhyê, a ki thêkrũ ma anĩ prê. ⁵ Mêt̃hêrô kayã pwô- tôprê bẽvibezã nĩdyêdũ a têt̃phyétēmē tahe.

⁶ Kayã dô a ithyóithya thĩ ná Cómarya ałãangô tahe nuôma thĩ tókô dyê pê êthĩ têt̃wtôt̃eryã pwôtôcô.

⁷ Lahôlã nĩdyê tã thĩnê tãmê ní-. Tanê tã ná nê ki mêt̃adwô mēuômêbí bécýã dô Cómarya a mêt̃hēnyê tãmê ní-. Nê iluôqtã phútēnuô, nê ki kébênô nĩdyê khyêthyádũ pã. ⁸ Mêt̃hêrô kayã dô a iluôqtã thwihtyêpházye a têt̃hêzûthêlô tahenuô, a ki kê kãkhyê bẽnô nĩdyê khyêthyádũ têt̃pyêt̃kyã nuôtahe pã. Manáro kayã dô a iluôqtã têt̃krwômêkuô phú Thê Săsê Byacê a têt̃zũklyázũklô lû tahenuô, a ki kébênô dyêkhyêthyádũ thêhtwôprê tacũprê pã. ⁹ Mêt̃t̃eryãnuô thêplôpyê lahyã tãmê ní-. Pê ki thêplôpyétô hêrô, shyê- shuôkhê bẽ pãnuô, pê ki kébênô khyêthyádũ têt̃hêtêphô pã. ¹⁰ Phũnuô akhu-akhyê bíkhêtê- bẽbê, bí pê nĩbê têt̃shuôtêkhê ryã akhēnuô, pê bẽ meryã pê ù pwô- tôprê. Manáro thĩ mêt̃t̃eryãnuô myádurêlô khópêdũ prêzũtêphũ nuôtahe ní-

Têdyêrô Ná Têhémôheryã Dôkhyê Tadũ

¹¹ Khônýáyê, myã lahyã mô! Liplôdu yêtahe nuôma vã rã nĩdũ ná vãnê prê.

¹² Kayã dô a nôshyo thĩ ná bẽ dũtalíphã nuôtahema a thêzũ nôhtuthēnĩ ù ná anê prê. Mêt̃hêrô kayã nuôtahema a ki hēsodônýã túprê Krístu atêthýê dô krusulo prê kihêrô a thêisê ù mēcyêmēcyê lũnuô. ¹³ Êthĩ dô a dũtalĩ cóphã nuôtahe có rô a cũe kuôũ têt̃hyót̃ethya to. Manáro thyáphũ êthĩ ki behtyalô lahyã athêplô ná thĩ krwô dũtalĩ pê kuô lû phá yê akhyê nuôrô, êthĩ thêzũ nôdũtalĩ kuô thĩphã prê. ¹⁴ Vã ki hêbêhtyalô kuô phú êthĩnuô kihêrô, vã ki hêbêhtyalô prê dô vã dônýã pê Byacê Jesũ Krístu a krusu ari-akýã yēnuô prê. Jesũ thýê dô krusulo hó akhu-akhyê, têt̃pwô- tóccô dô a icũ ná hekhu yêtahenuô, a thýekýã pêt̃lôhô dô vãgnêhô, phũnuôhô, vã rô vã thýekýã pêt̃lôhô têt̃dô a icũ ná hekhu

yěnuôtahe hínhó. * ¹⁵ Kayă dútáíphá tahe bèbè, a dútáí kuốũ to tahe bèbè a lodu ná tôcôto. Tệđố a lodulốũ nuôma htwốhtya Cómalya akayă yěnuô prế. ¹⁶ Cómalya a tẹpệtềdwố ná a tềthềzòklabè ki o kuốđũ ná kayă đố a cữe tềithyóithya yěnuô tahe aỉo ná Cómalya akayă mắlakố nỉđũ nuôtahe aỉo ní.

¹⁷ Tắplehyă khốnyă yěnuô, nố mệsúsámahyă pắ tắ vắ thềplò ná ử tồprề- tắmề ní-, mềtềhềrồ tềacwế đố a o đố vắnềlọ yếtahe nuôma, a dyềluố ná vắ ma Jesũ Krítu acủ tồprề mắlakố hỏ.

¹⁸ Puốvyă thỉ-, Byacề Jesũ Krítu ki sunuốđũ abwíataryế đố thỉ lỏ- plỉ a thềplòkũ ní-. Amèn.

* **6:14** 6:14 Angólasá ma a thềzủ hé phúyề: Jesũ thyế đố krusulọ hỏ akhu-akhyế, tề đố hekhuphủ thềzủthềỉố tahenuô, vắ dyadu pắ tồcô- to hỏ. Rồ hekhuphủ đố aruô tahenuô, a tanềđu pắ vắ tồprề- to hỏ.

Epheso Ephesians Tèhéhè Rẹ Dó Nyě

Paulu rã cuó pẹ Ephesophú tahe ali yètòba aküyènuò, aréló rò a dyéluò pẹ èthí, “Shyé-shuòkhè tătótàbè hó pãnuò, Cómàrya ki mëlómèbá a tètarityá one yétahe pã. Lõ- tẹdó a o dó mókhu nuòtahe bèbè, lõ- a o dó hekhu yétahe nuòbèbè, a ki męplómęcű tǒlǒ lű dĩ a khuklóduló Krístu yětòprẹ alẹ pã.” (1:10). Htuòto a kwíthézọ kuố pọ Cómàrya akayá tahe ná a ki oplóócű tǒlǒ dĩ Cómàrya a tètaze-one dĩ adu-azã yẹ alẹ pã rò èthí ki o dĩtű lahyá ná thẹplò tòmè- cũ dĩ Krístu akű pã.

Li Epheso aréló tókwo nuò, prẹràli yětòprẹ hésoluò èhtya pẹ pọ tẹplótẹcű ari-akya. A hé pẹ ná Cómàrya nwóhtyaní akayá tahe phútẹ, htuòrò dĩ aphúkhú Jesű Krístu akhu-akhyèrò Cómàrya plwókyá hó èthí tẹthú phútẹ, rò a plwóhte palá cuókyá hó èthí phútẹ, htuòrò Thẹ Sàsẹ Byacẹ thẹplòsukúcwọ kuố Cómàrya a tẹlyá dĩ adu-azã yènuò, phútènuò, prẹràli hẹluòhtya phunuò. Nyẹkwo tókwo kuốke rò thyáphú prẹhóli tahe ki krwó ohtwóprẹ rǒlǒ tẹtòcò- tuó dĩ Krístu akű tóprẹ ná tóprẹ agnènuòrò, a kwíthézọnị prẹhóli tahe.

Cómàrya akayá tahenuò, a htwóhtya hó tẹtòcò- tuó hó ná Krístu phútènuò a dyáluò pẹ ná ngókhákhò tahe. A hé ná prẹzẹtẹ plómuphú tahenuò athyaná kayá tóprẹ anẹkló, Krístu rò athyaná kayá nuótòprẹ akhuklò, matorò prẹzẹtẹplómụ rò athyaná hi tòmè, Krístu rò athyaná lọ dĩ a loduló ù tòmè dĩ ù isólyá lű dĩ hihtúná, matorò prẹzẹtẹplómụ rò athyaná mẹ, Krístu rò athyaná vẹ a hékwo ngó phunuò. Paulu dónyá pẹ ù ná Cómàrya abwídu-ataryèhtű dĩ Krístu akű yènuòtahe ari-akya. Lõ- Krístu a tẹmọ ná Krístu a tẹkhyáthyẹ anẹ dĩ krusulọ ná a tẹplwókyá tẹmẹthú ná Krístu abwídu-ataryèhtű ná a tẹmwọplbũphuo yétahe lõ- plí nuò, Paulu hésoluò pẹ lõ èthí ná tẹritẹkyá yétahe.

Tèhéhè tótọ ná tótọ

- Tèhéhè rẹ dĩ nyẹ 1:1-2
- Krístu ná prẹzẹtẹ plómuphú 1:3-3:21
- Tẹohtwóprẹ dĩ Krístukű 4:1-6:20
- Tèhéhè tadú dĩ khyẹ 6:21-24

¹ Vã ma Paulu. Cómàrya thẹplòo dĩ vã ki htwó Jesű Krístu a Prẹdónyáphú tóprẹ.

Vã rãcuópẹ liyètòba dĩ Cómàrya akayá dĩ a o lahyá dĩ vẹ Epheso akű nuòtahe a o. Thỉ ma kayá tahe dĩ a htwóhtya hó tótcò- tuó ná Krístu hó rò, thỉ vikyá thỉ tẹtẹ Jesű Krístu to.

² Pẹ Phẹ Cómàrya ná Byacẹ Jesű Krístu ki dyédú thỉ tẹbwítẹtaryẹ ná tẹkacúkábẹ ní-.

A Tẹsóri Dóthudóthẹ Tókyẹ Dó Krístu Akű

³ Pẹ ki htuthéhtya rǒlǒ pẹ Byacẹ Jesű Krístu a Phẹ Cómàrya yětòprẹ pọ-. A dyétáhò pẹ tẹsóri pwọ- tótcò dĩ a o dó mókhu hyáyẹ rò a ki męcwọ pẹ dĩthudóthẹ tókyẹ atẹlo nuòtahe pã. Bí pẹ yétahe ná Krístu htwóhtya hó lű tótcò- tuó akhènuò, a dyétá lǒhò pẹ nuòtahe hó. ⁴ Mètèhèrò, dĩ Cómàrya a mètènyẹ pãnuò, thyáphú pẹ ki sàsẹ rò ù ki dyacyá pã tá pẹ tẹthú tótcò- tãmẹ agnènuò, a nwóhtyapá pẹ dĩ Krístu akű, dĩ a byályá tyahí hekhu khèto pã có. ⁵ Cómàrya yọ mọnị pẹ akhu-akhyẹ, dĩ- a byályá tyahí hekhu akhèto pã có a belyá htuòhó athéplò ná a kiikibuò hó pẹ phú a phúalyẹ ná anènuò pã, dĩ a ki mẹ phúyẹ agnènuò, a ki nómẹ dĩtű ná Jesű Krístu pã. A mẹ phúyènuòma mądùprẹ cų- athéplò thẹzụ mẹnidyédú ná a tètaze-one nidyédú prẹ. ⁶ A dyétákrá pẹ pẹ shyézụ mǎhó a phúpřèkhú dĩ a mọ nidyé yětòprẹ akhu-akhyẹ, pẹ htuthéhtya rǒlǒ Cómàrya abwídu-ataryèhtű yènuò pọ-. ⁷ Dó Krístu khyáthyẹ anẹ rò athwi htwílyá akhu-akhyẹ, Cómàrya ihtaká hó pẹ, rò a plwókyá lǒhò pẹ tẹthú hó. Cómàrya abwíataryẹ yènuò adu-azã nyacó dĩ pègnẹ có. ⁸ Cómàrya klǒlyályályá tǎpótǎpẹ pẹ có pẹ abwídu-ataryèhtű rò, a dyé pẹ lõ- a tẹthíphẹ cyądè tahe ná a tẹthékhuthégnẹ pwọ- tótcò có. ⁹ Rò a dyéluò hó pẹ ná a tẹtarihuò tarithwẹ

yěnuôhó. A dyalya htuôhó athéplô dô a ki mëlómëbãhtya a tètarihuô tarithwé yěnuô ná Kristu hó. Yéma mähó dô a théžú dyéluô pë pë ná a tètarihuô tarithwé yěnuôhó. ¹⁰ Shyé~shuôkhë tãtôtãbë hó pãnuô, Cómarya ki mëlómëbãhtya a tètarityã one yëtahe pã. Lõ~tëđó a o dô mókhu nuôtahe bëbë, lõ~ a o dô hekhu yëtahe nuôbëbë, a ki mëlómëçú tïlô lü dô a khuklôdulôu Kristu yëtôprë alë pã.

¹¹ Dô Kristu khukhyërò, Cómarya nwóhtyahó pë ná pë ki htwóhtya akayã hó.* A dyalya htuôhó athéplô akhu-akhyë, a mę hó phúnuô hó. A męhtwóhtya lõhó tępwô~ tôcô phú a théžú męnuô hó. ¹² Thyáphú pë ki dyakuô pë temyású dô Kristu akünuô rò, a mę pëhó pë phúnuôhó. Pë Judaphú tahe ma kayã dô a myású rëlôu Kristu tahehó. Dô pë myású phúnuô akhu-akhyë, ù ki htuthë kuô Cómarya a tętutëhtü tadü yëtahe pã. ¹³ Thï rò, bí thï nñhuô kuô tēmātëçô, tětëkrũmila dô a mëlwóhtekã thï ari-akyã akhënuô, thï žüë rò thï htwóhtya tëtôcô~ tuô ná Kristu hó. Dô thï žüë Kristu akhu-akhyë, a dyélya thï Thé Sãsë Byacë dô a ólya one htuôhó yěnuô hó. Thé Sãsë Byacë yěnuô a thyáhó ná tēmātëđyã tôcô dô a dyéluô ná thï htwóhó Cómarya akayã hó. ¹⁴ Thé Sãsë Byacë yěnuô athyanã tēólya akłãama tôcô dô a dyéluô ná lõ~ Cómarya ólya dô a ki dyé pë pã tahenuô, pë ki nñë pã. Shyé~ Cómarya a tēihtakã pë a tēphyëtëmę yë aplúahtuô lõhó pã akhënuô, a ki dyé pë ucëtazë nuôtahe pã. Phúnuôrò ù ki htuthëhtya kuô Cómarya a tętutëhtü tadü yëtahe pã.

Paulu Kwicóbë Pë Kristuphú Dô Vĩ Epheso Akü Nuôtahe Agnë

¹⁵ Cómarya sórihó pë phúnuô akhu-akhyë, cáhtya bí và nñhuô ná thï žüë Byacë Jesü Kristu rò thï mōnĩ Cómarya akayã akhënuô, ¹⁶ và hébwihétaryë Cómarya dô thignënuô a latüpëpã có tôphuô~ to. Và kwicóbë bíkhëtë~ bëbënuô, và thénëhtyabë tuô thï. ¹⁷ Và kwicóbë tadüpã dô pë Byacë Jesü Kristu a Cómarya, mähó pëphë dô ataryëdu ataryëhtü aprõapryã yëtôprë a o. Rò thyáphú thï ki thëgnëhyã tãtë ryáklõpõ Cómarya agnënuô, và kwicóbë ná Cómarya a Thé Sãsë ki dyé thï tětihítëphë, rò a ki dyéluô pë thï ná Cómarya pã. ¹⁸ Thyáphú thï ki thëgnëplõryã kuôu tēmę tępřõtëpřya dô a ólya pëhtuô hó akayã dô a é nĩdyé lü nuôtahe agnënuô, và kwicóbë dô a ki dyéthëgnëplô pë thï pré. Cómarya dyé kryã~ hó akayã yëtahe ucëtazë dô angudupřidu, atwõaryã tahe kryã~ itëhõnuô, và théžú nõthëgnë tãtë kuô thï. ¹⁹ Htuôto a tępřõtëpřya dô a ki męcwõ pë kayã dô a žüë lü yëtahenuô, aducó bá~ tēnuô, và théžú nõthëgnë kuô thï rò và kwicóbë pë dô thignë pré. Tępřõtëpřya yěnuôma a taryëshyosõ thyácónã, ²⁰ tępřõtëpřya dô Cómarya męhtwõpřë kãkhyë khyëthya Kristu dô tětthyë nuôtôcô ná tępřõtëpřya dô a nõnyão lü dô mókhu dô atakhu cóhtwó nuôtókyë yěnuôhó. ²¹ Lõ~ přëpõtë dô mókhu tahe, lõ~ mókhu a taryëshyosõ tahe, lõ~ mókhu a tępřõtëpřya tahe ná mólë abyacë yëtahe lõ~ plĩ akhunuô, Kristu htwõdukłõ lõ~ plĩ dô èthikhu hó. A mwĩdumwĩhtü yěnuô a htyalõ lõklõ cóhó ná mwĩ dô ù ki põhtya è yëtóhtü nuôbëbë, dôkhyëtóhtü pã nuôbëbë có hó. ²² Cómarya nõo lõhó tępwô~ tôcô dô Kristu a tępõalë hó. Cómarya nwóhtya hó lü dô a ki htwólõ tępwô~ tôcô akhukłõ dô přëžüëtëplómü agnë hó. ²³ Přëžüëtëplómü ma Kristu anëklõ. Přëžüëtëplómü yěnuôma alõabãhtya cyã pré ná Kristu a tępõhtwõpřë pré. Přë dô a mëlõbãcyã tępwô~ tôcô ná khãlë pwõ~ tõpho nuôma túprë Kristu pã.

2

Cómarya Mëlwóhtekã Pë Ná Abwiataryë

¹ Dô arëkhë nuôma, thï yõ nĩđã çüë kuôu Cómarya angõ to, thï mę tětthü akhu-akhyë, dôthudóthë tókyënuô, thï thyánã kayã thyëhtuôhó nuôtahe hó. ² Bínuôakhë, thï krwõmëkuô hekhu a tēmũmyãricyã tahe. Thï nĩđã çüë kuô pré khĩnericyã khukłõ dô a põnĩ khĩnëkhĩnõ dô mólë tahe angõ. Khĩnericyã khukłõ yěnuô, a põnĩpã kayã dô a nĩđã kuôu Cómarya angõ to nuôtahe. ³ Dô~ arëkhë nuôma, pë ohtwõpřë thyánã èthi nuôhó. Pë ohtwõpřë phú pë thëplõ lëklõ théžú mętëthü nuôtahe pré. Pë lümëmõ pënë ná pënëklõ thwihtyë lëklõ théžú mũmyã nuôtahe ná tętãnë mũmyã tahe. Cómarya tókõ ciryã kuô có pë phú èthi nuô có. ⁴ Pë thyáphúnuô pré tadúro, Cómarya dô a lõbã ná tětthëžõ yëtõpřënuô

* 1:11 1:11 Pë htwóhtyahó Cómarya a ucëtazë.

a mọ nyacó pẹ cò. ⁵ Bínuòkhè pẹ cùe kuò cò angó to, pẹ thyácóná kayáthyè nuò cò tadúró a dyé tǒkuò hó pẹ tẹohwòprẹ athè ná Kristu hó. Cómarya abwídu-ataryèhtú akhu-akhyèrò, pẹ nǐbèhò tẹsìplèkà hó. ⁶ Pẹ yó htwòhò tètòcò- tuò ná Kristu hó akhu-akhyè, Cómarya mehtwòprẹ kàkhyè tǒkuò hó pẹ ná Kristu hó. Pẹ ná Kristu htwòhtyahò lù tètòcò- tuò akhu-akhyè, a dyé pótari tǒkuò hó pẹ ná Kristu dó mókhu ahtyèakékù hó. ⁷ Cómarya yènuò aryá nyacó dó pẹ htwò lùkayá yètahe akhu. Kristu mepe htuòhò tẹ dó pègnè akhu-akhyè, Cómarya dyéluòtá hó a tèmèmòmèryá pẹ yètahe hó. Thyáphú Cómarya ki dyéluò pẹ prèlukayá shyè- nopá tóhtú tahe ná abwídu-ataryèhtú yètahe pànuò rò, a mẹ pẹ dó pègnè phuyè prè. ⁸ Metèhèrò, dó thì zùe Kristu ná Cómarya abwíataryèduhtú nyacó dó thikhuyè akhu-akhyè, a mełwòhtekà hó thì hó. Dó thì nẹbyacè nǐdú yò yácú-yàre khukhyè rò thì nǐbè tẹlwòhtekà mato. Yèma Cómarya dyétàkrá prè thì prè. ⁹ Dó thì mẹ tẹryá nuòtahe akhu-akhyèrò Cómarya mełwòhtekà thì mato. Phúnuòrò, thì lẹhtuthé phyèhtyalò nǐdyé thǐnènuò, akhàlè o tóccò- to. ¹⁰ Khònyàró pẹ htwòhtya phuyè nuòma, Cómarya mepe pẹ prè. Dó pẹ htwòhtya tóccò- tuò hó ná Jesù Kristu akhu-akhyè Cómarya dyé pẹ tẹohwòprẹ athè hó. Thyáphú pẹ ki me tẹryá agnènuòrò, a dyé hó pẹ hó. Pẹ ki mẹ tẹryá yètahe agnènuò, a taritaryá one nyè- pèláhó dó pègnè hó.

Dó Kristu Akhu-akhyè Cómarya Meccú Tǒkhyèthyá Hò Judaphú Tahe Ná Judaphú Mato Tahe

¹¹ Phúnuòrò, thénẹhtyabèni lahyá thǐnè ná dó nuòkhè nuò, thì opacẹlyá dó Judaphú mato tahe aklè. Rò Judaphú dó a é nǐdyé ané ná kayá dútalípháphú tahenuòma, a dú lahyá prè nẹklò pházye prè, rò prèlukayá dú pẹ èthi prè. Rò èthi nuòtahe ma a é lahyá thì, “Kayá dútalípháphú mato tahe,” phúnuò. ¹² Tanẹ kàkhyè nǐdyé lahyá thǐnè dó nuòkhè nuòtahe, bínuòkhè ma thì thègnè kuòhú Kristu to, rò thì otǒkuò dó Israelphú nuòtahe aklè hito. Dó Cómarya ná akayá tahe eklòema lǔngó rò a ólyá nǐdyé akayá tahe aklènuòma, thì otǒkuò hitoto. Thì ohtwòprẹ dó hekhyè nuò, thì ohtwòprẹ sòdò Cómarya, thì ohtwòprẹ sòdò tẹmyású lahyá prè. ¹³ Dó arèkhè nuòma, thì otapházye ná Cómarya tadúró khònyáyè thì ná Jesù Kristu yó htwòhò lù tóccò- tuò rò Kristu yó sìplì htuòhò thì ná athwi akhu-akhyè Cómarya ékà phúhò thì dó akhàshyé hó.

¹⁴ Metèhèrò, Kristu ané Byacè nǐdú yènuòma prè dó a mepe mēdwòkà tẹ dó pèplèkú tòprè. Dó arèkhènuò, Judaphú ná Judaphú mato tahe nuòma a thèhtethèhá lù thyáná dó dó a o tǎtǎ pẹ yènuò hó. Khònyáyè a mẹ lamékya tètèhtethèhá lù yè, rò kayá yènyèmunuò a mehtwòhtya khyèthyá hó lù tòmuhó. ¹⁵ Judaphú tahe a tẹthyótẹthya aklènuòma a tẹthyótẹthya aphúphyá tahe a o ényacó tadúró dó Kristu thyè akhu-akhyè a mẹ tadú htuòkyá plúlóhò èthi tẹ nuòtahe hó. A tètaze-one ma mähó, thyáphú kayá yènyèmù ki htwòhtyadú kayá athè tòmucú dó Kristu akú rò, a mẹ taple nǐdú ná ané hó. Phúnuòrò a mepe mēdwò kàkhyè khyèthyá èthi hó. ¹⁶ A khyáthyè athè dó krusulọ akhu-akhyè, kayá yènyèmunuò a meccú kàkhyè khyèthyá lù tòmucú hó, rò a mekrǐmeklè kàkhyè khyèthyá èthi ná Cómarya hó. Phúnuòrò èthi tòprè ná tòprè thèhtethèhá pǎ lù to hó. ¹⁷ Phúnuòrò Judaphú mato dó a o tapháyè ná Cómarya tahe bèbè, Judaphú dó a ophú ná Cómarya tahe bèbè, Kristu hyàlyá donyáhésò péhò èthi ná tẹpètèdwò a tètèkrǐmilla hó. ¹⁸ Dó Kristu mẹ pẹ htuòhò dó pègnè rò Thé Sàsè Byacè tòprè- tuò mecwọ pẹ dítú pẹ akhu-akhyè, lǒ- pẹ Judaphú tahe bèbè, Judaphú mato tahe bèbè, pẹ hyànuòni hó dó Cómarya anyèhyá hó.

¹⁹ Ki mephúnuòrò, thì Judaphú mato yètahenuò, thì htwòpǎ htyèruòkèklòphú tahe mǎpato hó, mǎtorò thì htwòpǎ sìprè tahe mǎpato hó. Khònyáyè thì htwòtǒ thyákuòhò Cómarya a htyèphúkèphú thyáná akayá yènuòtahe hó. Htuòto thì ma Cómarya a hiphúphyáphú tahe hó. ²⁰ Thì ma athyaná hi dó ù byá a khàduòkhàshyé ná lẹ yètómè nuòhò. Prèdónyáphú ná prèprọ tahe nuòma athyaná ù byá hihtú a khàduòkhàshyé yètahenuò hó. Rò Byacè Jesù Kristu anẹbyacè nǐdú yènuòma athyaná hiyè tòmè kǐklòkima

* 2:11 2:11 A cuòétyọ thì phúnuò me tètèhèrò èthi dútali lahyá aphá rò a tanẹ nǐdyé lahyá ané ná pẹ ma Cómarya akayá.

agněnuô è ma a htwô prětahtwô klôma pě ù tề đố a lodulô ù tôprề hó. ²¹ Byacè ma prề đố a pùmactwima tồplônỉ lỏ hikhữhikhữ yếtômề rồ a mềduhtya ná duhtya nỉ hi yếtômề rồ đốkhyếtadunuô, a htwôhtya tềlũhồdusăsề đố Byacè lếonỉdyề agnề tômề hó. ²² Đố đố thỉ ná Kristu htwôhtya hó lủ tềtôcô- tuồ akhu-akhyề, Kristu dyaplồtợ kuồhồ thỉ ná Juda Kristuphủ tahe hó. Htuồrồ đố Thề Săsề Byacè a tềprồtềprya akhu-akhyề, thỉ đố a htwôkuồ Judaphủ mậto yếtahenuô, ù isốhtya tồkuồ hó thỉ ná Judaphủ đố Cómarya ahikhủ yěnuôhồ.

3

Cómarya Nỏ Paulu Ná A Ki Dôngyả Pề Judaphủ Mậto Tahe

¹ Phunuồrồ, đố và mẹ Kristu a tềphyếtềmề rồ và dôngyả pề Judaphủ mậto tahe ná tềthềkrủmila yề akhu-akhyềrồ, và mậđu hó Paulu yề, ù bẻ đốtắkyả hó và đố httồkủ.

² Cómarya abwiataryề akhu-akhyềrồ, a dyélya và tềmề đố và ki mềcwồ pề thỉ yěnuôma, và zựề ná thỉ nựhuồ htuồđứhồ. ³ Cómarya dyéluồ pề và ná tềacóazặ đố ù thềgnềhtwồ to yěnuô, và rầluồ thềgnềcuồ pề htuồhồ thỉ đố liyếtôba akunuồ takồtakiphủ hó. ⁴ Shyề-thỉ hó vắlyề pắ akhěnuồ, thỉ ki thềgnềhyả ná và thềgnềplồbề tềcốzặ rồ tềcốzặ yěnuôma mậhồ Kristu ari-akya yěnuô hó. ⁵ Tềcốzặ yěnuô, Cómarya dyéluồ pềkuồ kayá mủ-nukhể nuồtahe to. Manáro khỏnyắyề đố Thề Săsề Byacè akhu-akhyềrồ a dyéluồ pề hó a Prềdôngyảphủ đố a sắsề yếtaha ná aprềprồ sắsề yếtaha hó. ⁶ Cómarya a tềcốtềzặ đố ù thềgnềhtwồ to yěnuôma mậhồ Cómarya dyếtặ pềhồ Judaphủ tềsỏri hó. Rồ tềsỏri yếtahenuô, thỉ Judaphủ mậto tahe nựbề rợthyákuồhồ ná ethỉ yěnuôhồ. Judaphủ mậto tahe ná Judaphủ yếtahenuô, a htwôhồ lủ nề tôprềcủ hó. Lỏ- Cómarya ólyắkyả akayá tahenuô, thỉ Judaphủ mậto tahe ki nựbề rợkuồhồ ná ethỉ hó. Đố thỉ zựề tềthềkrủmila rồ thỉ htwôhtyahồ tồcô- tuồ ná Jesủ Kristu akhu-akhyề, thỉ nựbềkuồ lỏhồ tềsỏri nuồtahe hó.

⁷ Cómarya abwiataryề a tềdyềkrầ yề ná a tềprồtềprya akhu-akhyềrồ a dyélya hó và tềmềyề đố và ki bẻ dôngyả pề ù ná tềthềkrủmila yěnuô hó. ⁸ Đố Cómarya kayá yếtaha aklěnuồ, và ma kayá đố atồakồ kuồ cồ ù taki- to tôprề. Phunuồ cồ tadứrồ Cómarya dyếtặ và tềbwítetaryề yề ná và ki bẻ hếsoluồ pề Judaphủ mậto tahe ná Kristu a tềngudupứđu đố pựthềgnề bẻ cồ ari-akya to yếtaha. ⁹ Cómarya ki mềlồbắhyả a tềtaritaryả one tề acóazặ yếtôcồ phứtề pầnuồ, a dyếtặhồ và tềmề đố và bẻ cuồ hếsolpồ pề ù tềyěnuô hó. Na đố a talwồ htuồtahe nuồ, Cómarya đố a byắlyả tề lỏ- plỉ yếtôprềnuồ, a dyéluồ pề ù tềyề hitồ. ¹⁰ Khỏnyắrồ thyáphủ prềpồtề đố mỏkhu ná mỏkhu a taryềshyosỏ tahe ki myắhtye thềgnề Cómarya oná a tềcyắtềdề bá- tề, rồ a dyéluồ pề ethỉ ná a mềhtwồ icủ tồhồ Judaphủ đố a htwô Kristuphủ tahe ná Judaphủ mậto rồ a htwô Kristuphủ tahenuô a mềhtwồhồ lủ tồmựtuồ phủ a prềzựtềplồmự tồmựcủlủ nuồhồ. ¹¹ Cómarya dyalyả htuồhồ athềplồ đố a ki mề phúyề nuồma đố a byắlyả tyahỉ hekhuto akhề pắ cồ. Khỏnyắyề đố pề Byacè Jesủ Kristu mềplủmềtuồkyả pề lỏhồ pề akhu-akhyề, Cómarya mềlồmềbắ pềhồ a tềtari one yěnuôhồ. ¹² Đố pề zựề Kristu, htuồrồ đố pề htwôhtyahồ tềtồcồ tộ ná lủ akhu-akhyề, khỏnyắyề pề ki hyắnuồ đố Cómarya a o ná tềzựề nựdyềné ná tềkhủtềhắ nuồma anỉ hó. ¹³ Mềphủnuồrồ, và kwithềzồ thỉ, đố và khyábề tềcyếtềtềcủ đố thỉgnề yěnuô, thềplồpyề tá lahyả tắmề nỉ-. Và khyábề phúyề nuồma thỉ lệnỉbwỉ nựtaryề agnềprề.

Paulu Kwícồbề Pề Khyềthýả Ephesophủ Tahe Agnề

¹⁴ Đố tềritềkyả yề akhu-akhyềrồ, và dắngủ kwícồbề pề thỉ đố vắphề a mềthềnyề cồ. ¹⁵ Lỏ- mỏkhu a hiphủphyắphủ tahenuô bẻbề, lỏ- hekhu a hiphủphyắphủ tahenuô bẻbề, Cómarya yěnuôma ethỉ aphề mắlakồ tôprề. ¹⁶ Cómarya a tềsỏrisỏbủ oplu-ophề cồ. Phunuồ akhu-akhyề, và kwỉhtya è đố a ki nỏ Thề Săsề Byacè ki dyếtặ đítủ pề thỉ atềtaryềshyosỏ yề rồ a ki mềshyomềsỏhtya khyềthýả thỉ thềplồ pắ. ¹⁷ Htuồtồ đố thỉ tềzựtềnyắ akhu-akhyềrồ, thyáphủ Kristu ki hyắ oklồsỏma đố thỉ thềplồkủ agnềnuồrồ, và kwícồbề pề đố thỉgnề. Và kwícồbề ná thỉ ki mợhyả ná mợhyả nỉ Cómarya, htuồrồ thỉ ki mợhyả ná mợhyả nựdyề lủ tôprề ná tôprề. Thỉ ki mềphủnuồ hẻrồ phủ thỏrwắ sắtắzắzắ nuồ, thỉ tềmồ ki cuồzắkuồ phủnuồ pắ, htuồrồ phủ ù byắlyả klồmaryả hi tồmề akhắshyěnuồ, thỉ tềmồ ki klồmaryả thyákuồđứ phủnuồ pắ. ¹⁸ Htuồrồ Kristu mồ cồ thỉ bá- tềnuồ, và kwícồbề

dó thĩ ná Cómarya akayá sāsě tahe ki thégñěhyă tătẹ bẻlỏ pả. Atẹmọ pẹ yěnuo adu-ază nyacỏ, htuỏto a tadũcyă pả cỏ to. ¹⁹ Ừ thégñěhtwỏ Kristu atẹmọ tởprẻ- to manάρò thyáphủ thĩ ki thégñẻ kuỏũ nuỏrỏ, vả kwicỏbẻ dỏ thĩgnẻ. Bẻ thĩ thégñẻhyăhỏ atẹmọ akhẻnuỏ, thĩ ki nẻbẻ lỏbả lỏlỏ- Cómarya alẻklỏ nuỏtahe pả.

²⁰ Htuthẻhtya lahyă Cómarya. Dỏ a tẻprẻtẻprẻyả adu-ază yẻ mẹtẻ dỏ pẻkủ akhu-akhẻ, a ki mẻbẻ lỏklỏ pẻ cỏ pẻ ná pẻ kwẻhtya ẻ nuỏtahe pả cỏ. Mátỏrỏ, a ki mẻbẻ lỏklỏ pẻ cỏ pẻ ná pẻ tanẻ onepả prẻ nuỏtahe pả cỏ. ²¹ Dỏ Jesủ akhu-akhẻyẻrỏ ừpwỏ- tởprẻ ki htuthẻhtya lỏdủ Cómarya nẻ-. Kayá tỏhtủ htuỏ tỏhtủ dỏ a zủẻ Jesủ Kristu tahenuỏ, a ki htuthẻhtya dủ Cómarya acủcủ ahtủhtủ nẻ-. Amẻn.

4

Tẻhtwỏhtya Tỏcỏ- Tuỏ Hỏ Lủ Dỏ Kristu Akủ

¹ Phủnuỏ akhu-akhẻ, vả kwithẻzỏnẻ thĩ thỳáná ừ dỏtả kayá dỏ htỏkủ dỏ Byacẻ agẻnẻ tởprẻnuỏ. Cómarya ẻhỏ thĩ dỏ thĩ ki htwỏhtya prẻzủẻtẻphủ tahe akhu-akhẻ vả kwithẻzỏ thĩ ná thĩ ki ohtwỏprẻ dyaryákuỏ thĩ thẻplỏ phủ prẻzủẻtẻphủ tahe tỏkỏ ohtwỏprẻ nuỏ.

² Dỏ thĩ mẹtẻ lỏ- plẻ aklẻnuỏ, thĩ tỏbẻ htwỏ lahyă kayá dỏ a shyalỷ athẻplỏ rỏ a thẻdỏthẻngả tahe. Htuỏrỏ khyáthẻplỏhtủ nẻdyẻ lahyă lủ tởprẻ ná tởprẻ dỏ tẻmọ nẻdyẻlủ akủ nuỏ nẻ-. ³ Thẻ Sảsẻ Byacẻ mẻplỏmẻcủ hỏ thĩ hỏ. Thyáphủ thĩ ki oplỏcủ tadủ tẻlủ agẻnẻnuỏ, yácủ ohtwỏprẻ lahyă dỏ tẻpẻtẻdwỏ akủ nẻ-. ⁴ Pẻ yẻtahe ma pẻnẻklỏ ocủtẻlủ tởprẻ- tuỏ prẻ, pẻ nẻbẻ củrẻlủ Thẻ Sảsẻ Byacẻ tởprẻ- tuỏ prẻ. Phủnuỏhỏ, bẻ Cómarya ẻ pẻ akhẻnuỏ, a ỏlyả ná a ki dyẻno pẻ tẻryả yẻ dỏkhyẻ pả. Phủnuỏrỏ pẻ lỏ- plẻ myásủ rẻlỏ lủ tẻyẻ tỏcỏ- tuỏ prẻ. ⁵ Pẻ Byacẻ củ lủ tởprẻ- tuỏ prẻ, pẻ tẻzủẻtẻnyả ma tỏcỏ- tuỏ prẻ lủ, htuỏtỏ pẻ plwỏ rẻlủ htyẻ tỏcỏ- tuỏ prẻ. ⁶ Pẻ Cómarya củ lủ tởprẻ- tuỏ prẻ. Ẹ ma pẻ lỏ- plẻ aphẻ thỳalủ prẻ. A pỏ thỳả lỏplẻ pẻ, rỏ a mẻ dítủ tẻ dỏ pẻ lỏ- plẻ akủ. A okủ dỏ pẻ lỏ- plẻ akủ.

⁷ Manάρò Kristu dyẻtả khỏlủ pẻ tẻcyátẻdẻ tởprẻ ná tởprẻ dỏ pẻ ki mẻkhỏlủ a tẻphỳẻtẻmẻ tahe. Kristu ibẻtả pẻ pẻ tẻcyátẻdẻ yẻnuỏ, a thẻlỏ nẻdyẻ to. ⁸ Lisảsẻ rảone nuỏma a hẻ phủyẻ hỏ. Rỏ a hẻ,

“Bẻ a kả kahtyahỏ dỏ khẻlẻhtyalỏ akhẻnuỏ, a pủcủỏnẻ prẻthẻhte ẻ dỏ a lacủkyả lủkhẻlẻ nuỏtahe. Rỏ a dyẻhỏ akayá tahe shyẻzủ hỏ.”*

⁹ “A kả kahtya,” angỏlasả ma ítẻ? “A kả kahtya,” angỏlasả ma a thẻ hẻ ná Kristu hyảlyả htuỏhỏ dỏ hekhủẻ dỏ a zảlỏ ừ yẻnuỏ tởprẻ hỏ. ¹⁰ Kayá dỏ a hyảlyả htuỏhỏ dỏ hekhủ yẻtởprẻnuỏ, tởprẻ- tuỏ prẻ lủ ná a kả kahtya dỏ khẻlẻhtyalỏ lỏklỏ ná mỏkhu tahe nuỏtởprẻ hỏ. Dỏ mỏkhu bẻbẻ, dỏ mỏlẻẻ bẻbẻ, dỏ hekhủ khẻlẻ bẻtẻ- tỏphỏ bẻbẻ, thyáphủ a ki olỏ khẻlẻ pwỏ- tỏphonuỏ rỏ, a kả kahtya dỏ mỏkhu prẻ. ¹¹ Thyáphủ ừ ki htwỏ Prẻdỏnyảphủ tahe, ừ ki htwỏ prẻprỏ tahe, ừ ki htwỏ prẻdỏnyả tẻthẻkrủmỉla tahe, ừ ki htwỏ prẻzủẻtẻplỏmủ Thárả tahe, ừ ki htwỏ prẻithỏ lisảsẻ athárả tahenuỏrỏ, prẻ dỏ a dyẻtả ừ tẻcyátẻdẻ dỏ a khỏkhyẻdủ lủ tahe yẻtởprẻ nuỏma mảhỏ Kristu hỏ. ¹² Thyáphủ Cómarya akayá tahe ki o taritaryả anẻ ná a ki mẻ pẻ lủ tẻmẻ agẻnẻ, htuỏto thyáphủ a ki dyẻshỳyỏdẻsỏhtya prẻzủẻtẻ plỏmủphủ dỏ a mả Kristu anẻklỏyẻ agẻnẻnuỏrỏ, a dyẻtả dủhỏ phủnuỏhỏ. ¹³ Rỏ Kristu anẻklỏyẻ a ki shỳohtyasỏhtya tuỏdỏ pẻ lỏ- plẻ ki olủ ná tẻzủẻ tỏcỏ- tuỏ ná tẻtẻgnẻhyả Cómarya aphủkhủ tỏcỏ- tuỏ pả. Htuỏto pẻ ki htwỏhtya prẻzủẻtẻphủ dỏ a duprẻ tătẻ tahe pả. Tẻduprẻ tătẻ yẻnuỏma mảhỏ pẻ htwỏhtyahỏ kayá dỏ a lỏbả thỳáná Kristu dỏ alỏabả yẻtởprẻ nuỏhỏ.

¹⁴ Phủnuỏrỏ pẻ ma athỳáná pacẻphủ dỏ a ỏnủpả nuỏtahe mảpỏto hỏ. Kayỏka dỏ a ithỳỏlahỏ tẻ tahenuỏ, a ilolahỏ cyả pả pẻ to, rỏ pẻ zủẻthủ cyảkuỏ pả ẻthẻ atẻithỳỏithỳa to hỏ. Pẻ thyápả ná thỏklyẻ dỏ kẻlathẻdu rỏ a plyả lủtỏlủlyả ẻ tỏbẻnuỏ mả pỏtohỏ. ¹⁵ Mảtỏkỏhỏnuỏ, pẻ tỏ hẻbẻklỏ dỏ tẻcỏtẻtẻ ná tẻmọ yẻtahe. Htuỏrỏ dỏ pẻ mẻ tẻpwỏ- tỏcỏ akủnuỏ pẻ bẻ htwỏhtya thỳákuỏdủ ná pẻ Byacẻ Kristu dỏ a htwỏ pẻ khủklỏ yẻnuỏ tởprẻ hỏ. ¹⁶ Kristu pủma oplỏcủ tẻlỏ akayá thỳtahe dỏ athỳáná kayá rwẻhtwo ná akrwiakrwỏ dỏ acủma icủ nẻtẻ lỏ nẻklỏ krủkrủ dỏ a khỏlủ yẻnuỏtahe hỏ. Kẻ nẻklỏ krủkrủ tỏcỏ ná tỏcỏ

* 4:8 4:8 Li Htuthẻhtya 68:18

ki međú atemeđ dó a tǒ me tahe hénuoma, nêklǒ sǐprelǒ ki duhtya rò sǒhtya ná sǒhtya pǎ. Prêžúetêplómú nuoma a thya phúnuo hóhó. Prêžúetê plómuphú dó atemeđ kholú yétahenuo, a ki mo nǐdyélú tǒpre ná tǒpre rò a ki me nǐdyédú tǒpre ná tǒpre atemeđ hénuoma, prêžúetêplómú yê ki duhtya lǒbǎ dítú dú ná Kristu a têtrotèpřya akhyê pǎ.

Têhtwǒpre Athê Dǒ Kristu Akú

¹⁷ Phúnuorò, dó Kristu amwǎ akú rò vǎ bè hêsǒsǒ nyǎ thǐ ná ohtwǒpre lahyǎ tǎ phú kayǎ dó a thégnê Cómarya to nuótahe ohtwǒpre nuó támê. Èthǐ atêtanê tahe nuoma abwiatarýe o tǒcǒ- to. ¹⁸ Èthǐ nuótahe ma a thégnêplǒ bé kuǒ tēmátêcǒ to. Dǒ èthǐ khuklǒpřyê akhu-akhyê, a thégnê kuǒ lahyǎ ũ Cómarya aklyáaklǒ to, dó èthǐ thégnêkuǒ lahyǎ ũ Cómarya aklyáaklǒ to akhu-akhyêrò, èthǐ nǐbê kuǒ théhtwǒpre athê dó Cómarya dyé yénuo to. ¹⁹ Bí èthǐ meřhú cǒ têt akhênuo, a tanê thétarê nǐdyé kuǒpǎ cǒ anê to. Èthǐ lǐmê phú anêklǒ pházye a têtthéžúthélǒ kwǐ èthinuo, èthǐ dyélyakýǎ anêklǒ dó thwihtyêpházye a têtthéžú mũmyǎ patápatǒ dó a ki mełǒ lǒ- èthǐ théplǒ a têtanê mũmyáricýǎ nuótahe cǒ. Rò a théžú me plehyǎ tadúpǒ lahyǎ cǒ.

²⁰ Thǐ rò, bí thǐ thégnêhyǎ hó Kristu akhênuo, ũ ithyónó thǐ ná thǐ ki ohtwǒpre phúnuo tǒpre- to. ²¹ Thǐ dó a htwǒhtya tǒcǒ- tuǒ ná Kristu hó tahenuo, vǎ žúe ná thǐ nǐhuǒ tǎte htuǒhó Kristu ari-akýǎ hó. Htuǒrò ũ ithyó htuǒ pê hó thǐ têtthýó dó acóatê dó Jesú ithyó htuǒhó nuótahe hó. ²² ũ ithyóhó thǐ ná thǐ tǒbê plwǒtǎkyǎ thǐ têtthwǒpre alye-alwǒ tahe. Bí thǐ ohtwǒpre dó têtthwǒpre alye-alwǒ kǔyê akhênuo, thǐ théplǒ a têtthéžú mũmyǎ tahenuo a ilopyéilokýǎ thǐ rò a me mũmyáricýǎ lǒ thǐ théplǒ. ²³ ũ ithyóhó thǐ ná meřhêhtya thǐ théplǒ a têtanê dyathudyathê nuótahe. ²⁴ Rò kǔhtyathýahtya lahyǎ têtthwǒpre athê phú Cómarya byátǎ thýákuǒ htuǒhó thǐ ná anêklǒ dó têtçótêtê mǎlakǒ ná têtšásê mǎlakǒ akú nuótahe ní-.

²⁵ Phúnuorò lahǒ pǎ tǎ ũ tǒpre- támê ní-. Hébéçóhébetê lahyǎ ũ pwǒ- tǒpre ní-, meřhêrò pê ma athýaná nêklǒ tǒpre- tuǒ lǔ, manáro akrǔakřǒ kholú phúnuopře.* ²⁶ Thǐ ki théplǒdu rò meřhú tǎ têt támê ní-. Mǒtǎ tyahító nuó, thǐ bè théplǒ swǐlê khyéthýǎ ní-.* ²⁷ Thýáphú khǐnerícýǎ khuklǒ ki cwinuǒnǐ tǎ thǐ dó têtthú akú támênuo, plwǒmǒpê tǎ êklyǎ támê ní-. Phúnuorò théplǒdu tadú tǎ lahyǎ támê. ²⁸ Kayǎ dó a htwǒpre ehuo tǒprenuo, ehuo plehyǎ pǎ támê ní-. Thýáphú a ki žúezúǒ bépêkuǒ kayǎ sóphásoryaphú tahenuo, a bè krǔekřǔřya nǐkuǒdú teryǎ dó a cǒcú tahe.

²⁹ Ngǒ dó a htwǒbwihtwǒtaryê dó úgnê to nuó, nõhtplê tǎ dó thǐ kyǎkú tǒmǔ- támê ní-. Thýáphú a ki nǐhênǐre pê kayǎ dó a nǐhuǒ têt tahe agnênuo, hébé lahyǎ pře ngǒ dó a htwǒbwihtwǒtaryê rò a ki meřwǒ ũ têtduhtyahtýhtya nuótahe pře ní-. Hébépře lahyǎ ngǒ dó ũ lo è nuótahe pře ní-. ³⁰ Meřhêplê tǎ Cómarya a Thê Šásê támê. Cómarya dyé thǐ Thê Šásê Byacê yénuoma, a thýáhó ná tēmátêdyǎ tǒcǒ dó thǐ ma Cómarya atê hó. Thê Šásê Byacê yénuo, a ki otǒ ná thǐ tuǒdǒ Cómarya hyǎ mełwǒhtekǎ thǐ pǎ nuótǒnyê pǎ. ³¹ Vǐkyǎ kyǎ têtthéplǒsê, têtthéplǒdu, têtlyê éhtǒémǒ lǔ, têtđyámwǐhtyêžǒ, têtthékhǎ mũmyáricýǎ ũ pwǒtǒcǒ yétahe ní-. ³² Mêmǒmeryǎ nǐdyé lǔ rò théžǒ nǐdyé lǔ tǒpre ná tǒpre ní-. Dǒ Kristu akhu-akhyêrò, Cómarya plwǒkyǎ hó thǐ têtthú akhu-akhyê, plwǒkyǎ nǐdyé kuǒ lǔ têtthú tǒpre ná tǒpre phúnuo ní-.

5

Ohtwǒpre Dǒ Têlǐ Akú

¹ Thǐ ma Cómarya aphúalye dó a mo nǐdyé thǐtahe akhu-akhyê, ohtwǒpre myǎbǔ thýákuǒ lahyǎ phú ênuo ní-. ² Thǐ tǒ ohtwǒpre lahyǎ phútê hénuoma, moñǐ lahyǎ ũruo pwǒ- tǒnyê thýaná Kristu mo nǐdyé pê rò a khyáthyê athê dó pègnê nuó ní-. Htuǒto Kristu lǔhtya a théhtwǒpre dó Cómarya a mètthènyê thýaná têtenuǒmúnúǒsǔ dó atǒ Cómarya athéplǒ yénuo hó.

³ Thǐ htwǒhó Cómarya akayǎ šásê tahe akhu-akhyê, têtçúthú přemǒpřekhǔ, tème tarê nǐdyénê ná thwihtyêpházye a têtthéžú mũmyáricýǎ pwǒtǒcǒ, tomanǎ têtçóvékǒpra e nǐdyé

* 4:25 4:25 Zekaria 8:16 * 4:26 4:26 Li Htuhtéthya 4:3

dũgně tahenuô, a tóbě oní dŏ thĩklě taki~ to. ⁴ Těhébě dŏ ũ théžŏthěryã, tětěbě dŏ angŏlasá oto tahe, tětěbě patápatŏ tahenuô, akŏabě to akhu-akhyě hěbě lahyã tãmě ní~. Phũ~ ná thĩ kírě hětě phũnuô tahenuô hěbwihtěaryě htyarě dŏ Cŏmarya nuô. ⁵ Thĩ thěgně tătěhŏ ná kayã dŏ a cuŏthũ přemŏprěkhũ, kayã dŏ a mętarě nĩdyě aně ná thwihtyěpházye a tětěžũ mũmyáricyã tahe, ná tětŏvěkŏpra e nĩdyédũgně tahenuô, a nĩbęcýã kuŏũ ucětazě dŏ Kristu ná Cŏmarya ahtyěakěkũ nuô tŏprě~ to. Kayã dŏ a kŏvěkŏpra e nĩdyédũgně tahe nuŏma athyaná cŏběhtya přezŏprěkĩ nuŏhŏ. ⁶ Nŏilo-ilyánĩ tã thĩně ná kayã dŏ a hěbělahŏ rò angŏlasá oto tahenuô tãmě ní~. Kayã dŏ a mę tēmũmyáricyã phũnuô tahe, rò a nĩdã kuŏ ũ Cŏmarya angŏ to tahenuô, Cŏmarya ki thěplŏdu èthĩ pã rò a ki ciryã èthĩ pã. ⁷ Phũnuôrŏ, cuŏnuŏ krwŏbŏthyŏ tŏkuŏ tã ná kayã mętětũ phũnuô tahe tãmě ní~.

⁸ Thĩ něbyacě nĩdũ cŏ rò thĩ ohtwŏprě htuŏhŏ dŏ tětĥitětĥlŏ akłě hŏ. Manárŏ khŏnyãýě thĩ htwŏhŏ Byacě akayã rò thĩ ohŏ dŏ tětĥi akũ hŏ. Phũnuôrŏ ohtwŏprě thyákuŏ lahyã phũ tětĥiphũ tahenuô ní~. ⁹ Mětěhěrŏ, tětĥi a tětĥetětĥŏ tahe nuŏma mähŏ lŏ~ tětwtŏtěrýã, tětŏtětě ná tětĥěplŏ cŏcũ yětahe nuŏhŏ. ¹⁰ Rŏ myápũ thěgně lahyã tět dŏ atŏ Cŏmarya athěplŏ nuŏtahe ní~. ¹¹ Tětĥitětĥlŏ atēmę tahenuô cuŏnuŏkrwŏ mętŏkuŏ tãmě ní~. Èthĩ tēmę nuŏtahe ma abwítaryě o tŏcŏ~ to. Mătŏkhŏnuô, tět yětahenuô a dyéthěgně pět ũ ná aryátŏ. ¹² Tēmę dŏ kayã nĩdã kuŏũ Cŏmarya angŏ to tahe męhuŏmęthwě nĩdyě tahenuô, hěbědŏnyã kuŏ přě atēmę ari-akýã přenuŏ tŏ hěbě cŏ to cŏ. Těnuŏtahe ma lětĥetarě akhálě přě. ¹³ ũ phyěhteluŏ lŏ tětĥlŏ~ plĩ dŏ alĩklě nuŏ, lŏ~ tětýetahe, athyaná itěnuŏ ũ myáhtyě luŏlĩphŏ lŏplĩcŏ. ¹⁴ Tět dŏ a dyě myáhtyeluŏ thěgně tătě ryã ũ ma tũprě tětĥi přě. Phũnuôrŏ ũ hě,

“Phě omyěshyŏ, thěněkuŏ mŏ ũ, ihtŏkã kuŏmŏũ dŏ tětĥyě a khálěyě nuŏ. Kristu a tětĥiyě ki takĥětã dŏ nětŏ pã.”

¹⁵ Phũnuôrŏ, thĩ bě ohtwŏprě phũtěnuŏ, rŏnĩ lahyã thĩně ní~. Ohtwŏprě lahyã tã phũ kayã dŏ a tanęplŏ tanęphě kuŏũ to nuŏtahe tãmě ní~. Ohtwŏprě lahyã phũ kayã dŏ a tanęplŏ tanęphě nuŏtahe ní~. ¹⁶ Bĩkhětě~ bėbė, bí nět nĩbě tětshuŏtětĥě ryã dŏ nět ki bēmę tětýã akĥěnuŏ, tarũ mę è ní~, mětěhěrŏ mŏnyēmŏthě khŏnyã yětahe nuŏma mŏnyēmŏthě dŏ ũ mę tēmũmyáricyã tahe přě. ¹⁷ Phũnuôrŏ o uŏyã lahyã tãmě ní~. Byacě thěplŏo kryã~ phũtěnuŏ myápũ thěgněkuŏ lahyã ní~. ¹⁸ Emũŏprýã lahyã thĩně ná htyěsĩprě tãmě ní~, mětěhěrŏ tēmũŏprýã nuŏ a mępyě ũ tětŏhtwŏprě. Phũnuôrŏ plwŏ Thě Sásě Byacě ki olŏbã dú dŏ nětũ ní~. ¹⁹ Thĩ tŏprě ná tŏprě irŏ nĩdyělũ ná Cŏmarya ali-irŏ tahe ná li-irŏ htuthěhtya nuŏtahe ní~. Hŏ irŏ lahyã rò irŏ htuthěhtya lahyã dŏ thĩ thěplŏkũ nuŏ. ²⁰ Itětě~ agně bėbė, dŏ pět Byacě Jesũ Kristu amwĩ akhu-akhyě, tarũ hěbwihtěaryě pět Phě Cŏmarya pwŏ~ tŏphuŏ ní~.

Mě Ná Vět Tahe

²¹ Thĩ yŏ bezũbenyã Kristu akhu-akhyě, cŭe khyělũ ngŏ tŏprě ná tŏprě ní~. ²² Mětĥĩ~, phũ thĩ cŭe Byacě angŏ nuŏ, cŭe kuŏ thĩ vėtahę angŏ ní~. ²³ Mětěhěrŏ, phũ Kristu mądũ přěžŭetětĥlŏmũ akĥukłŏ nuŏ, vęt ma a mę dũhŏ mět akĥukłŏ. Přěžŭetětĥlŏmũ ma mę Kristu aněklŏ hŏ. Přě dŏ a ihtakã a přěžŭetětĥlŏmũ yěnuŏma èhŏ. ²⁴ Phũnuôrŏ, khŏnyãýě phũ přěžŭetětĥlŏmũphũ cŭe Kristu angŏnuŏ, thĩ tóbě cŭeĥuŏ thĩvęt tahe angŏ dŏ tětĥlŏ~ plĩ akũ.

²⁵ Větĥĩ~, phũ Kristu mŏ nĩdyě a přěžŭetětĥlŏmũ rò a dyělýakýã cŏ athě dŏ přěžŭetětĥlŏmũphũ tahe agněnuŏ, mŏnĩ lahyã thĩmě ní~. ²⁶ Thyáphũ a ki męsásěnjĩ a přěžŭetětĥlŏmũphũ tahenuô, a thyěkýã pět cŏ dŏ èthĩ agně, rò a sĩplĩkyãhŏ èthĩ ná htyě ná è alãangŏ yěnuŏhŏ. ²⁷ Thyáphũ a přěžŭetětĥlŏmũphũ ki twŏ ki thãryã ki lĩtakĥěryã dŏ a mětĥěnyě pãnuŏ, a khyáhtyě pět dŏ èthĩ agně, rò a thězũ dŏ a přěžŭetětĥlŏmũphũ, bėvĩbėrwŏ nĩ to. Bě tanĩtanuŏ nĩ to, bė mũmyáricyã nĩ ná tět dŏ aruŏ tahe to. Mătŏkhŏnuô, a thězũ dŏ a bė sásě rò ũ bę dyanjĩ tětĥũ dŏ alŏ to. ²⁸ Phũnuôrŏ, phũ~ vęt tahe mŏlyã nĩdyě aněklŏ nuŏ, èthĩ tóbě mŏ nĩdyě amě phũnuô. Kayã dŏ a mŏ nĩdyě amě nuŏ a mŏ nĩdyě hŏ aněhŏ. ²⁹ ũ thěhte lyã nĩdyě ũnět tŏprě~ to. Mătŏkhŏnuô, ũ buŏebuŏŏ myákhwě lyã nĩdyě ũnět pwŏ~ tŏprě. Kristu aně nĩdũ a buŏebuŏŏ myákhwě lyanjĩ dyě aněklŏ dŏ amã a přěžŭetětĥlŏmũphũ yětahe phũnuŏhŏ. ³⁰ Pět ma aněklŏ krũkrũ tahe akhu-akhyě a myákhwě lyã nĩdyě pět. ³¹ Lisásěkũ

hé, “Dó tẹritẹkyá yě akhu-akhyèrò, prẹkhũ ki cuó taphãkyá ná amuõaphě rò a ki cuóotõ ná amě. Rò èthi thègně yěnuò a ki htwóhtya hó lù tóprẹ- tuó hó.”* 32 Ngó yěnuòma acóazã dó ù thègněhtwò to, tadúró ngó yěnuòma a thézũ hédũ Kristu ná a prẹzũetẹ plómuphũ tahe prẹ. 33 Manárò, thĩ bèbè, thĩ bè mọlyá nịdyé thimě phũ thĩ mọlyá nịdyé thĩnẹnuò pwõ- tóprẹ. Htuòrò mề bèbè, a bè bezũbenyá nị avẹ pwõ- tóprẹ.

6

Phũ Ná Muõphě Tahe

¹ Phũyẹthĩ, thĩ htwóhtyahó tẹtócò- tuó ná Byacè hó akhu-akhyě, nịdã lahyá thĩmuõthĩphě angó ní-, mẹtèhèrò nịdã muõphěngó ma tẹ dỏ atỏabè. ² “Bezũbenyá lahyá thĩmuõ ná thĩphě ní-.”* Ngómekyá yěnuòma Cómarya mekyá rẹlõ angó tòmũ dó a otõkuòdũ ná a tẹòlyá hó. ³ A tẹòlyá yěnuòma kryá- itè hèrò, thĩ ki bezũ thĩmuõthĩphě hėnuò, thĩ ki nịbè tẹsòri pã, htuòto thĩ ki ohtwõprẹ mọnyèmòthèhtũ dó hekhuyě pã.*

⁴ Phěthĩ, mẹtèhèplòdu tã thĩphũ tãmé ní-. Mátòkhònuò, buòebuò ìthyóithya duhtyaprẹhtya nị èthi ná Byacè Cómarya alãangó nuò, htuòto zũklyázũklõnị èthi ná Byacè Cómarya thézũ nòmẹ pẹ nuòtahe ní-.

Cũ Ná Abyacè

⁵ Cũthĩ, nịdã lahyá thĩ hekhunékhu Byacè yětahe angó ní-. Thěisě èthi rò bezũbenyá èthi ní-. Phũ- thĩ nịdã Kristu angó nuò, nịdã lỏthulỏthé èthi angó ní-. ⁶ Thyáphũ a ki htuthėnị thĩ rò thĩ nịdãprẹ èthĩngó tũprẹ bí a opómýá thĩ akhėnuò tãmé ní-. Mẹtèhèrò thĩ ma Kristu acũ tahe akhu-akhyě, mề lỏthulỏthé pẹ èthi phũ Cómarya thézũ nòmẹ thĩ nuò ní-. ⁷ Mề sãprẹnyacè pẹ èthi thyáná thĩ mẹpẹ mókhu Byacè atèmẹ nuò ní-, cuó tanẹ tã ná thĩ mẹpẹ hekhu Byacè atèmẹ tahenuò tãmé ní-. ⁸ Mẹtèhèrò thĩ thègněhó, kayá htwòcũ tahe bèbè, kayá opalã tahe bèbè, ki a mề tẹryá hèrò Cómarya ki dyé è tẹmẹnĩkhwóké pã.

⁹ Phũnuòhó, cũbyacè thĩ-, meryákuò lahyá thĩcũ tahe phũnuò ní-. Hé taróthé thěisě tã èthi tãmé ní-. Thĩ bèbè, èthi bèbè, thĩ Byacè ocũ prẹ lù tóprẹ- tuó dó mókhu prėnuò, thègnědũ lahyá ní-. Thĩbyacè dó mókhu yěnuòma, a myádu myápati to.

Paulu Hėsopẹ Prẹzũetẹphũ Tahe Dỏ A Ki Bè Sásũ Khĩnėricyá Khuklỏ Phũtẹ

¹⁰ Dỏkhyě tadũnuò, vã thézũ hé thĩ phũyě, thyáphũ thĩ kishyokisỏhtya nuò, phỹe lahyá Byacè a tẹprọtẹprya shyosỏ yětahe ní-. A tẹprọtẹprya yětahe nuòma ashyo-asỏ nyacỏ. ¹¹ Thyáná klyěphũ tahe kũthyáhtya a takuòtabě nuò, kũthyáhtya lỏ lahyá takuòtabě dó Cómarya dyé thĩ yěnuò ní-. Thyáphũ thĩ ki mẹtãtũ sủbédũ khĩnėricyá khuklỏ a tẹlỏilyá lahỏ tahenuò, kũthyáhtya lahyá phũnuò ní-. ¹² Mẹtèhèrò, pẹ sásũ ná kayá dó a o ná apháazye athwi-ahyě tahenuò mậto. Pẹ sásũ ná khĩnėkhĩnỏ dó a pỏtẹ tahe, ná khĩnė dó a o ná a taryěshyosỏ tahe ná khĩnė shyosỏ dó a pỏ hekhu a tẹkhítẹlỏ nuòtahe, ná khĩnė mũmyá dó a o dó mỏlẹ nuòtahe. ¹³ Phũnuòrò, shyé- tẹpyátẹsẹ amọnyẹ hyãtuòhỏ pã akhėnuò, thyáphũ thĩ ki ihtò tanyá sũryá kuỏũ, htuòto shyé- thĩ sãplúsãhtuòhỏ pãnuò, thĩ ki thukyá tãmėnuò rò kũthyáhtya lỏ lahyá Cómarya a takuòtabě yěnuò tahe. ¹⁴ Phũnuò akhu-akhyě ihtò tanyá sũryá lahyá thĩnẹ. Nyãhtyama Cómarya a tẹmạtẹcỏ yě dó athyaná thĩ nyãhtyamanyãhtỏ dó thĩ nyátã akũnuò ní-. Kũthyáhtya tẹcótẹtẹ yě phũ thĩ kũthyáhtya caọtỏhté dó a ki takẹbĩnị thĩnẹ yěnuò ní-. ¹⁵ Thyáná klyěphũ taritaryá dyãhtya one lahyá a khuphã suhtỏ dó a ki htecuỏ agnėnuò, taritaryá one lahyá thĩnẹ ná tẹthėkrũmĩla dó a dyé thĩ tẹthuòtẹkrẹ tẹpẹtẹdwỏ yěnuò ní-. ¹⁶ Htuòto, athyaná thĩ pũklỏma katya dó lẹtadyã tãtũsũ yěnuò, tarũ pũklỏma nị ryá lahyá thĩ tẹzũtẹnyá dó a ki mẹpị sũkyá khĩnė aplẹ miũ dó a khế hyãtỏ thĩ nuòtahe ní-. ¹⁷ Thègně tãtẹ lahyá tẹmẹlwỏhtekã ari-akya dó Cómarya mẹpẹ htuòhỏ thĩ dó athyaná thĩ klwỏhtya khuklwỏtỏhté dó a ki takẹ tãtũnị pẹ thĩ yěnuò, htuòto pũma Thě Sãsẹ Byacè anẻ dó a mậdũ Cómarya alãangỏ yěnuò ní-. ¹⁸ Kwicỏbẹ Cómarya rò kwĩthẻzỏ nị lù dó a ki mẹcwỏ thĩ tẹpwỏ- tỏcỏ ní-. Kwicỏbẹ lahyá phũ Thě Sãsẹ

* 5:31 5:31 Hekhuhtwólũ 2:24

* 6:2 6:2 Li Hteka 20:12, Li Dỏnyá 5:16

* 6:3 6:3 Li Hteka 20:12, Li Dỏnyá 5:16

Byacè zŭklyázŭklŏ thŭ nuô pwŏ- tôphuố ní-. Rò bí thŭ kwícóbě phúnuô akhě, othăklyă rò rŏnŭ lahă thŭnế ní-. Kwícóbě nŭpělŏ lŏ- Cômărya akayă nuôtahe pwŏ- tôphuố ní-.

¹⁹ Thyáphú Cômărya ki nõhébè vă ngŏ đŏ a tŏkò hėbè nuôtahe agnėnuôrò, bí vă kŭrế cáhtya hé pế ù akhě, kwícóbě nŭpěkuô đŏ văgnế ní-. Htuôto thyáphú vă ki hėsodŏnyă hăhă pếkuôŭ ná Cômărya a tětthėkrŭmila đŏ a ouŏbŏ nŭyế- lâhŏyế agnėnuô, kwícóbě nŭpế kuôpŏ đŏ văgnế ní-. ²⁰ Đŏ Krŭstu nwohtya hó vă ná a prėhėso tėtŭrŭtěkya tôprế đŏ vă ki hėsodŏnyă pế ù ná tětthėkrŭmila yế akhu-akhyế, khŏnyáyế vă tặhŏ đŏ htŏkŭ hó. Tề đŏ vă tŏbề đŏnyă pế ù tahenuô, thyáphú vă ki đŏnyă hăhă pế ù agnėnuôrò, kwícóbě pế kuô đŏ văgnế ní-.

Paulu A Tětthėmŏhėryă Đŏ Khyế Tadŭ

²¹ Tykico ma pế puŏvyă đŏ pế mŏ nŭdyế nyacŏ lŭ tôprế, htuôto ề ma puŏvyă đŏ acŏ ná Byacè tềmề. Thyáphú thŭ ki thėgnế ná vă omŏ-oryă ề, ma to ề, htuôto vă mềkryă- ỉtětėnuô, a ki hyă hėsoluố pėlŏ thŭ pă. ²² Tėtŭrŭtěkya a khăshyėkhăryă đŏ vă thếzŭ thŭhyă ề đŏ thŭ nuôma mặhŏ, thyáphú thŭ ki thėgnế ná pế omŏ-oryă ề, ma to ề, htuôto thyáphú a ki hyă dyėshyodyėsŏhtya pế thŭ thềplŏ agnế prề.

²³ Phế Cômărya ná pế Byacè Jesŭ Krŭstu ki dyėdŭ puŏvyă Krŭstuphú tahe ná tẹpėtđwŏ, tềmŏnŭ lŭ tôprế ná tôprế, ná tềzŭ Krŭstu yếtahe ní-. ²⁴ Cômărya ki dyėluố pэдđŭ abwiataryế ná kayă đŏ a mŏ Byacè Jesŭ Krŭstu nuôtahe ná atəmŏ đŏ atadŭ cyăto yėnuô ní-.

Philippi Philippians Têhébè Rê Dó Nyé

Li Philippi yétôba ma Paulu rá bí a cuómẹ ohtwóhtya rẹlọ́ hó prẹ̀zụetẹ̀plómụ tòmụ dọ a o dọ Europe kẹ̀dukù, Roma kẹ̀muọ a tẹ̀póalẹ̀, Macedonia kẹ̀phúkù. Li yénuo a rá bí ụ dónuó lú dọ htókù akhè. Kayá mẹ Cómarya a tẹ̀phyétẹ̀mẹ̀ dọ aruò tahe hétakhwótakẹ̀ pacyéishyè lú, htuoòrò kayá o bí vị Philippi prẹ̀zụetẹ̀ plómụkù tahehenuo, a ithyóithya thú ụ a o tahe, bínuòkhè a rá cuó pẹ̀ èthi liyétôba. Manárò dọ Paulu a tẹ̀zụsọ́ Jesú Krístu akhu-akhyè, a dyéoluóhtya tẹ̀théluọ̀phòphủ ná tẹ̀lẹ̀zụenị li yétôba.

Bí Paulu lorú akhè Philippi Krístuphú tahe thúhyá pẹ̀ lú tẹ̀mẹcwo tahe akhu-akhyè a thézụ rá hébwihétaryè cuópẹ̀ èthi prẹ̀. Paulu ná ló- Philippi Krístuphú tahe khyábè tẹ̀mẹcyẹmẹcụ. Phúnuòrò èthi thẹ̀plò khúhàhtya, èthi zụe plehyá lã pọ̀, rò Paulu myáhtyehó tẹ̀shuótẹ̀khè ryáhóyè akhu-akhyè, a dyéshyodyésó hyá pọ̀ èthi thẹ̀plò. A kwíthézọ̀ èthi, a ki shyalyá lahyá athẹ̀plò thyaná Krístunuò, htuoòrò a ki pụ̀kòkòkòpra- e nidyé túdú gnè tàmé, a ki phyédu phyéhtyaló tã lahyá ané tàmé. A dyé thénẹhtyabè khyéthya èthi ná èthi tẹ̀ohtwòprẹ̀ dọ a htwóhtya hó tóprẹ̀- cù ná Krístu phúyènuoma máhó dọ èthi zụe Krístu khukhyèrò èthi nịbèhó Cómarya abwídu-ataryèhtú ashyéjú yétócó hó, dọ èthi cùe krwómẹ kuó Judaphú a tẹ̀thyótẹ̀thya tahe akhyènuò mato, rò a rá ná kayá dọ a htwóhtya hó tóprẹ̀- cù ná Krístu tahenuo, Cómarya dyé hó èthi tẹ̀théluọ̀phòphủ ná tẹ̀kacụkabé hó.

Dó- Krístuphú tahe a tẹ̀zụtẹ̀nyá tahe ná a tẹ̀ohtwòprẹ̀ tahe akünüo, a o lahyá ná tẹ̀théluọ̀phòphủ, tẹ̀zụelyá nidyé nẹ̀, tẹ̀plótẹ̀cù ná tẹ̀mẹayamẹkhyá tahe. Liyétôba thézụ rá dulọ ma yétahe hó. Htuóto a dyéluó ná Paulu mọ̀nị nyacó Philippi prẹ̀zụetẹ̀ plómụphú yénuotahe có.

Têhébè tótọ ná tótọ

Têhébè rê dó nyé 1:1-11

Paulu myáhtye sítòbè tẹ̀ tahe 1:12-26

Tẹ̀ohtwòprẹ̀ dọ Krístu akú 1:27-2:18

Tẹ̀taze-one pẹ̀ Timothy ná Epaphrodito 2:19-30

Tẹ̀dyérọ̀dyéryè one prẹ̀ dọ a thẹ̀hte Krístuphú tahe ná

Tẹ̀taròthé théisè tahe 3:1-4:9

Paulu ná akhó vị Philippiphú tahe 4:10-20

Tẹ̀hébè tadú dó khyè 4:21-23

¹ Pẹ̀ ma Paulu ná Timothy. Pẹ̀ ma Jesú Krístu a prẹ̀mẹtẹ̀phú tahe. Pẹ̀ rácuó pẹ̀ li yétôba ná Cómarya akayá dọ a htwóhtya hó tẹ̀tócò- tuó ná Jesú Krístu rò a o lahyá dọ vị Philippi akú nuotahe a o. Pẹ̀ rácuopatọ̀ pẹ̀kuóná prẹ̀zụetẹ̀plómụ khuklókukhyá tahe ná prẹ̀mẹcwo prẹ̀zụetẹ̀ plómụphú tahe. ² Pẹ̀ Phè Cómarya ná Byacé Jesú Krístu ki dyédú thĩ tẹ̀bwítẹ̀taryè ná tẹ̀kacụkabé ní-.

Paulu Kwícóbbè Dọ Kayá Philippiphú Dọ A Zụe Krístu Tahe Agnè

³ Vá thénẹhtyabè tuọ thĩ bíkhètè- bèbè nuò, vá hébwihétaryè vá Cómarya. ⁴ Vá kwícóbbè pẹ̀ dọ thignè bíkhètè- bèbè nuò, vá thẹ̀krụ̀thẹ̀lọ̀ pwọ̀- tọphuo có. ⁵ Mẹtẹ̀hèrò, vá mẹ tẹ̀thẹ̀krụ̀míla yénuo, thĩ yó mẹtọ̀kuó hó ná vá dọ kalúkè tuọkhnọnyá có hó. ⁶ Cómarya dọ a cáhtya htulya ryáka htuoóhó thĩ thẹ̀plò yétóprẹ̀nuo, vá zụe tẹ̀tẹ̀ có ná a ki meryá plehyá plúlá tuọdọ Jesú Krístu amọ̀nyè hyātuọ̀ pãnuò tọphuo pá.

⁷ Vá yó mọ̀ nyacó thĩ akhu-akhyè, vá tanẹ̀ thĩrithikyá phúyènuoma atọ̀ prẹ̀. Bí vá opá dọ htókù akhèyènuò bèbè, bí vá tó hébè takẹ̀ tẹ̀tẹ̀ súbí nidyé vá tẹ̀thẹ̀krụ̀míla rò vá tó hébè klọ̀ma sù nidyé vá tẹ̀thẹ̀krụ̀míla akhèyènuò bèbè, Cómarya meryá nyacó pẹ̀ rò a dyétẹ̀ khódu pẹ̀ tẹ̀mẹ̀ dọ pẹ̀ ki mẹ̀rọ̀lú tẹ̀ rò lẹ̀ hẹ̀sodónyá pẹ̀ ụ ná tẹ̀thẹ̀krụ̀míla. ⁸ Vá nethuo

myáhtye nyacó thĩ rò vǎ mọ nǐdyé thĩ pwǒ- tǒprè ná tẹmọ dǒ Jesũ Krĩstu dyé vǎ yẹnuoma Cómarya thègnè prè.

⁹ Thyáphú thĩ tẹmọ nǐdyé lù tǒprè ná tǒprè yè, a ki shyohtya ná shyohtya, htuóto thyáphú thĩ ki thègnèyá èhtya ná èhtya pọ lahyǎ htuóto thyáphú thĩ ki thègnè ibèphécya lahyǎ tẹ dǒ athú ná ató tahe agnènuòrò, vǎ kwicóbè pẹ dǒ thignè prè. ¹⁰ Thyáphú thĩ ki thègnèplò tǎtẹ ryá tẹ dǒ aryálò rò thĩ ki thèplò mwǒplíthplo, htuóto tuǒ shyè- Krĩstu hyǎ khyèthyá amọnyè pǎ tǒnyènuò, ù ki dyacyá pǎ tǎ tẹthú dǒ thĩlọ tǎmẹ nuò, vǎ kwicóbè pẹ dǒ thignè. ¹¹ Htuóto vǎ kwicóbè pẹ dǒ thignè, dǒ Jesũ Krĩstu a tẹprǒtẹprya khukhyèrò, thĩ ki thèhte dítú kuǒ lahyǎ tẹcótẹtẹ athè tahe. Mètèhèrò bí ù myáhtye thĩ thèhte tẹmǎtẹcǒ athè yètahe akhènuò, ù ki beduzúnyǎ Cómarya, rò ù ki htuthèhtyanǐ lù pǎ.

Vǎ Ohtwǒprèyè Vǎ Thèlétú Krĩstu Prè

¹² Vǎ puǒvyǎ thĩ, lǒ- tẹmèhtwǒhtya ané ná vǎ yètahe nuoma mǎ prè a męcwǒ pẹ tẹthèkrǐmila ki duhtya htúhtya agnèprè nuoma vǎ thézú nǒthègnè kuǒ thĩ. ¹³ Dǒ vǎ zúè Krĩstu akhu-akhyerò ù dǒo vǎ dǒ htòkú prè nuoma lǒ- klyèphú opọ khwíhòhtè yènuotahe bèbè, lǒ- kayǎ dǒ aruò nuotahe bèbè, a thègnè lǒ prè. ¹⁴ Dǒ ù dǒtǎ vǎ dǒ htòkú akhu-akhyerò, puǒvyǎ Krĩstuphú éprè a tẹzúenǐ Byacè yènuò a shyohtyasòhtya tọ lahyǎ rò a hèsodònyǎ hǎ hyǎ pẹ hó ù ná Cómarya alǎangǒ, rò èthĩ thèisè pǎ lahyǎ tǒcò- to hó.

¹⁵ Kayǎ tahehenuò a thèkhwé kuǒ lahyǎ vǎ, a thézú dícè lahyǎ vǎ rò a hèsodònyǎ pẹkuǒ ù ná Krĩstu a tẹthèkrǐmila prè. Manàrò tahehe ma a dyacódyatẹ lahyǎ prè athèplò rò a hèsodònyǎ pẹ ù prè. ¹⁶ Èthĩ mọnǐ vǎ rò a mẹ lahyǎ prè, mètèhèrò tǒbè hébètakẹbí tǎtúnǐ tẹthèkrǐmila atẹmẹ yènuoma Cómarya dyé vǎ prè nuò èthĩ thègnè lahyǎ prè. ¹⁷ Kayǎ thèkhwé vǎ nuotahe ma a hèsodònyǎ lahyǎ Krĩstu ari-akya ná tẹthèplòcǒ thèplòtẹ to. Èthĩ nuotahe ma a thè dícè lahyǎ vǎ prè. Vǎ yǒ o dǒ htòkú akhu-akhyerò èthĩ mẹ phúyènuoma a thézú nǒkhyábè cyèklǒ pọ vǎ tẹpyátèsè prè. ¹⁸ Kayǎ tahehenuò, a ki hèsodònyǎ pẹ ù ná a tẹdyathudyathè dǒ athú có bèbè, taheherò a ki hèsodònyǎ pẹ ù ná a tẹdyathudyathè dǒ ató cóbèbè, a mẹ lahyǎ bitè tǒcò bèbè, a lèhéó ná tǒcò- to. Tẹ dǒ a lodulǒ tǒcò ma mǎ hó èthĩ hèsodònyǎ pẹ ù ná Krĩstu ari-akya yènuòhó. Kayǎ nyẹmùlǒ a hèsodònyǎ lahyǎ Krĩstu ari-akya akhu-akhyerò vǎ thèkrǐthéłǒ prè.

Vǎ ki thèkrǐ plehyǎ tadú pọnyǎ pǎ prè, ¹⁹ mètèhèrò, dǒ thĩ kwicóbè khukhyè, ná Jesũ Krĩstu a Thè Sǎsè ki męcwǒ pẹ vǎ pǎ khukhyèrò, vǎ ki siplèhte dǒ htòkú pǎnuò vǎ thègnè prè. ²⁰ Vǎ tẹthézú ná vǎ tẹmyású ma itè hérò, dǒ Krĩstu a mèthènyè pǎnuò vǎ klyǎ thètarèno nyǎ pǎ taki- to hó. Vǎ htwǒprè bèbè, vǎ thye bèbè, thyáphú ù ki htuthèhtyanǐ Krĩstu agnènuòrò, vǎ thézú ohtwǒprè lǒbǎ có ná tẹthèplòkhǐhǎ phú vǎ khǐhyǎ nǐdyé pwǒ- tǒphuò nuòprè. ²¹ Tẹohtwǒprè dǒ vǎgnè ma itè hérò, vǎ thézú ohtwǒprè pètúprè dǒ Krĩstu agnè prè, rò vǎ ki thye hènuoma tẹbwítetaryè oé lǒklǒ có dǒ vǎgnè có. ²² Vǎ ki ohtwǒprè plehyǎnǐpọ hérò, vǎ ki mẹ tẹ dǒ abwiatarýè o nuotahe pǎ. Manàrò vǎ ki nwóphyé bitè tǒcótè nuò vǎ thègnè tǎtẹ hí to. ²³ Vǎ tǒ nwóphyé bitè tǒcótè nuò vǎ thègnè to, apyǎ nyacó dǒ vǎgnè có. Vǎ thézú bekyǎ vǎ tẹhtwǒprè yètòhtú rò vǎ thézú kǎ-o tǒkuǒ hó ná Krĩstu hó, phúyènuoma tẹdǒ aryálóhó dǒ vǎgnè hó. ²⁴ Manàrò, tẹ dǒ a lodulǒ tǒcòma vǎ tǒbè ohtwǒprè pẹ kuǒpǎ dǒ thignè rò vǎ ki otǒkuǒ ná thĩ pǎ. Thyáphú thĩ tẹzútenyǎ kishyokisò hyátó, htuóto dǒ thĩ zúè Krĩstu khukhyèrò thĩ ki thèkrǐthéłǒ hyǎshyò tǒpọ pǎ nuòrò vǎ ki męcwǒ thĩ pǎ. ²⁶ Thyáphú thĩ ki htuthèntǐ Jesũ Krĩstu mepẹ tẹdǒ vǎgnè yètahenuòrò vǎ ki kǎ otǒkuǒ khyèthyá ná thĩ pǎ.

²⁷⁻²⁸ A htwǒhtya phútè bèbè, thĩ tǒ ohtwǒprè lahyǎ phú Krĩstu a tẹthèkrǐmila hèsó pẹ thĩnuò ní-. Thĩ ki mephúnuò hérò vǎ hyámýáhtye thĩ bèbè, vǎ otapházye ná thĩ rò vǎ nǐhuǒ prè thĩrithikyǎ bèbè, vǎ ki thègnè nyádúhó ná thĩ thèplò ícúhó lù rò thĩ ihtósású tanyārǒhó lù dǒ tẹthèkrǐmila a tẹzútenyǎ agnèhó, htuóto thĩ thèisè pǎ kayǎ dǒ a thèhtethèhǎ thĩ nuotahe alé tohó. Thĩ ki mephúnuò hérò thĩ khyálúò pèhó èthĩ ná Cómarya ki mepýekyǎ èthĩ pǎ, rò Cómarya ki mǎlwohtekǎ ke thĩ ná ané nǐdú pǎ. ²⁹ Mètèhèrò, Cómarya dyé túprè thĩ tẹsǒri dǒ thĩ ki zúè Krĩstu yènuò mǎto, a thèplòo kuǒdú

ná thĩ ki khyákuố tẹmẹcyẹmẹcủ đố Kristu agnẻgnẻ. ³⁰ Tẻsá đố thĩ sá yẻnuỏma athyáná và sá htuỏhỏ nuỏtahe prẻ. Và khyàbẻ tẻ đố arẻano nuỏtahema thĩ myáhtye htuỏđủ hỏ. Htuỏrỏ phủ thĩ nủhuỏ hỏ nuỏ, và sá tadủ tuỏ pỏ cỏ khỏnyáyẻnuỏ cỏ.

2

¹ Thĩ tẻohtwỏprẻ đố Kristu akủ yẻnuỏma, a nủhẻnủre sálee thĩ ẻ? Atẻmỏ yẻnuỏma a mẻmỏ sálee thĩ thẻplỏ ẻ? Thĩ bỏthyỏbỏla kuỏ sálee lahyá ná Thẻ Sẻsẻ Byacẻ ẻ? Kristu yẻtỏprẻ nuỏma a mẻryá nủdyẻ thĩ, a thẻzỏ nủdyẻ sálee thĩ ẻ? ² Htuỏrỏ, o lahyá ná tẻtanẻ tỏcỏ-tuỏ, tẻmỏnủ lủ tỏcỏ-tuỏ, thẻplỏ tỏmẻtuỏ ná tẻtaze-one tỏcỏ-tuỏ nủ-. Thĩ ki mẻphủnuỏ hẻnuỏma thĩ mẻlỏmẻbả pẻ hỏ và tẻthẻkrủthẻlỏ hỏ. ³ Bẻ thĩ mẻtẻ akhẻnuỏ, myádu nủdyẻđủ tủ thĩ tỏprẻ agnẻ tẻmẻ nủ, phẻduphẻyẻhtyalỏ tẻ thẻnẻ tẻmẻ, mẻtỏkhỏnuỏ shyalanủ lahyá thĩ thẻplỏ đố tỏprẻ ná tỏprẻ alee nủ-, rỏ tanẻdu lỏklỏ ừruỏ ná thẻnẻ nủđủ nủ-. ⁴ Myáphủ nủdyẻ tủđủprẻ thĩ tẻlo tahe agnẻnuỏ tẻmẻ nủ, tanẻ tuỏ pẻ kuỏ tỏprẻ ná tỏprẻ agnẻ nủ-.

⁵ Thĩ tỏ dya thyá lahyá thĩ thẻplỏ phủ Kristunuỏ.

⁶ Kristu o ná Cỏmarya alẻklỏ thyáná Cỏmarya nuỏhỏ manárỏ a tanẻ dyakrủnyá nủdyẻkuỏ anẻ ná Cỏmarya to. ⁷ Mẻtỏkhỏnuỏ, a vủkyá a tẻprỏtẻprẻyá ná Cỏmarya akhẻlee tahe, a vủkyá tẻpwỏtỏcỏ, rỏ a hyályá htwỏ anẻ thyáná củ tỏprẻ, htuỏtỏ a hyályá klwo anẻ phủ prẻlukayá tỏprẻnuỏ. ⁸ Rỏ a hyá dyẻluỏ hỏ anẻ phủ prẻlukayá nuỏhỏ, htuỏrỏ, a shyalayá anẻ đố ừlee. A nủđả Cỏmarya angỏ, a thẻyẻkyá cỏ rỏ a dya tẻ tỏcỏ- to. Tuỏđố a tẻbẻ thẻyẻ cỏ đố krusulo cỏ rỏ a củẻ prẻ. ⁹ Phủnuỏrỏ Cỏmarya bedubehtủ nủdyẻ lủ rỏ a dyahtya lủ đố akhẻlee htalỏlỏlủ rỏ a dyẻ lủ mwẻ đố adukỏlỏ cỏ ná ừmwẻ pwỏ-tỏprẻ. ¹⁰⁻¹¹ Bẻ ừ ẻhtya Jesủ amwẻ pủnuỏ tẻbẻbyá lỏ- plẻ đố a o đố mỏkhu tahenuỏ bẻbẻ, đố hekhu tahenuỏ bẻbẻ, đố Luỏkẻnẻđỏ tahenuỏ bẻbẻ, thyáphủ kayá pwỏ-tỏprẻ ki hyá dẻngủlyá bezủbenyá lỏ lahyá đố Jesủ anyẻhyá pả, htuỏtỏ thyáphủ kayá pwỏ- tỏprẻ ki ỏlyá lỏ lahyá ná Jesủ Kristu ma Byacẻ tỏprẻ pả htuỏtỏ thyáphủ ẻthẻ ki mẻlẻmẻtakhẻ lahyá Phẻ Cỏmarya ná ẻthẻ atẻỏlyá phủnuỏ pả agnẻnuỏrỏ, Cỏmarya dyadudyahtủ nủdyẻhỏ Jesủ phủnuỏ hỏ.

Đố Hekhu Yẻnuỏ Thẻ Kỉ Lủhtya Phủ Tẻlẻ Tahenuỏ Pả

¹² Phủnuỏrỏ, khỏbỏthyỏmỏ thẻ- bẻ và otỏkuỏ ná thẻ akhẻnuỏ, thẻ nủđả và ngỏ, khỏnyáyẻ và oye ná thẻ akhu-akhyẻ, thẻ tẻbẻ nủđả lỏklỏ pả cỏ vẻngỏ cỏ. Thyáphủ thẻ ki mẻlỏbảhtya tẻmẻlỏwỏhtẻkẻ thẻ agnẻnuỏ, yácutỏ mẻ lahyá tẻ đố tẻdyazủdyanyá Cỏmarya akủ, rỏ mẻ tẻtỏkuỏđủ ná tẻthẻisẻ tanyátadẻ cỏ ẻnuỏ nủ-. ¹³ Mẻtẻhẻrỏ, thyáphủ thẻ ki thẻplỏshyỏ thẻzủ nủđả krwỏmẻ kuỏ phủ Cỏmarya a tẻthẻzủ đố arẻyá tahe agnẻnuỏ, a mẻ pẻhỏ tẻ đố thẻkủ pwỏ- tỏphủ cỏ hỏ.

¹⁴⁻¹⁵ Thyáphủ thẻ ki htwỏhtya kayá mwỏplẻthẻplo rỏ ừ lẻđya tẻthẻ đố thẻlo ki o pả tẻmẻ, htuỏtỏ thyáphủ thẻ ki htwỏđủ Cỏmarya a phủmỏphủkủ đố atẻthẻ o to tahe, rỏ bẻ thẻ ohtwỏprẻ đố kayá mủmyá cỏtẻtỏ yẻtahe aklee yẻakhẻ, thyáphủ thẻ ki lẻtakhẻhtya pẻ ừ phủ sẻtahe đố hekhusẻba yẻanyẻnuỏ, thẻ mẻtẻ ừtẻtẻ- bẻbẻ, tamwỏtalẻ krẻkryá tẻ lahyá tẻmẻ nủ-. ¹⁶ Hẻsỏđỏnyá pẻkuỏ lahyá ừ tẻhtwỏprẻ ari-akýá yẻnuỏ nủ-. Thẻ ki mẻphủnuỏ hẻrỏ bẻ Kristu hyályá khyẻthẻyá amỏnyẻ pả tỏnyẻnuỏ, lỏ- và tẻyácủ tahe ná và tẻphyẻtẻmẻ yẻtahenuỏ a htwỏhtya kyáđẻ pỏtỏhỏ akhu-akhyẻ, đố thẻkhuthẻkhyẻ rỏ và ki phẻyẻhtyalỏ nủdyẻ vẻnẻ pả. ¹⁷ Đố và đỏnyá tẻthẻkrủmẻla akhu-akhyẻrỏ taryáma và thẻyẻ cỏ pả ẻ. Bẻ thẻ zủẻ tẻthẻkrủmẻla akhẻnuỏ, thẻ dyẻlyá hỏ thẻ thẻplỏhtwỏprẻ đố Cỏmarya a o thyá cỏhỏnỏ bẻwủdu lủhtya tẻphủtẻlyẻ đố Cỏmarya a o nuỏ hỏ. Ừ ki mẻthẻyẻ và hẻrỏ, vẻthwi ki htwỏtẻ thyá cỏnỏ bẻwủdu tỏprẻ zủtẻ htyẻzẻ đố hekhu đố athẻáná ừ lủhtya tẻlủtẻyẻ nuỏhỏ. A ki htwỏhtya phủnuỏ hẻrỏ và ki thẻkrủthẻlỏ, thẻlủophỏphủ tẻkuỏ lỏ ná thẻ pwỏ- tỏprẻ prẻ. ¹⁸ Thẻ bẻbẻ, thẻ tỏkỏ thẻkrủthẻlỏ, thẻlủophỏphủ tẻkuỏ lahyá ná vẻvả.

Timothy Ná Epaphroditỏ

¹⁹ Thyáphủ và ki thẻgnẻ thẻrẻthẻkủyá rỏ a ki dyẻhẻdyẻre mẻmỏhtyatỏ pỏ và thẻplỏ pả agnẻnuỏ, a ki tỏ Byacẻ Jesủ athẻplỏ hẻrỏ và ki nỏhyá prẻyá pẻ thẻ Timothy đố thẻ o pả rỏ a ki kả hẻsỏluỏ pẻ và pả. ²⁰ Athẻplỏ o mẻlẻkỏ cỏ thẻ cỏ. Lỏ- kayá đố a o kuỏ ná và biẻẻ tahe

dó athyaná lünuô vâ myáhtyenó tôprê- to. ²¹ Kayá dó aruô lô- plí tahe nuôma a myápũ mení lahyá prétú tẹ dó a htwôbwihtwôtaryé dó êthí agnê nídú nuôtahe prê. A myápũ mẹ pẹ lahyá Jesũ Kristu agnê to. ²² Thí thégñédúhó, Timothy ma kayá nguduprĩdu tôprê. A mẹtẹkuô hó tẹ ná vâ dó tẹthékũmilá ki duhtyahtũhtya agnê yênuôma a thyácóhó ná phú ná phê nuôhó. ²³ Phúnuôrò shyé- vâ thégñêhó ná tẹ ki htwôhtya hó ané ná vâ bíyê phútê pã akhênuô, vâ myásũ dó vâ ki nõhyãlã lẹpryã Timothy dó thĩ o pã. ²⁴ Nyêtyato pãnuô, vâ zũenĩ ná Byacé ki mẹcwô vâ pã rò vâ nẹbyacé nídú, vâ ki hyátuôbê kuô dó thĩ o pã.

²⁵ Vâ tókò nõkakhýê pẹ thĩ Epaphrodito dó thĩ o vâ tanẹ phúnuô. È ma vâ puôvã tôprê, è ma kayá dó a mẹtẹ htuôhó tẹ ná vâ rò a sá rọtôkuô htuôhó tẹ ná vâ hó. È ma kayá dó a thũ pẹ thĩ li nuôtôprê hó rò thyáphú a ki mẹcwô pẹ vâ tẹlo tahenuô rò thĩ nõhyã lũ dó vâ o nuôtôprê hó. ²⁶ Mametêrò thĩ ñũhó ná Epaphrodito omọ-oryã to akhu-akhýê a nethuô myáhtye nyacó thĩ pwô- tôprê có, rò a tanẹkũ tanẹkyã pẹ nyacó dó thĩgnê có, phúnuôrò vâ nõkakhýê khyêthýã è dó thĩ o. ²⁷ A thésuí málakó có ni, a kířẹ phũthýê talí có hó. Manárò Cómarya thézõnĩ pã è, rò a thézõnĩ tú è mato, a thézõnĩ kuôtuô pã vâ. Mètêhêrò a ki thýêbye hênuôma, vâ ki thépłënebè lókló pọ có nyã ná yê hó. ²⁸ Phúnuôrò, shyé- thĩ myáhtye è pã rò, thyáphú thĩ ki thékũthéł khyêthýã pã, htuôto thyáphú vâ ki thépłókũ yakhye hyátópã agnênuôrò, vâ lé thépłó shyolókló pọ ná vâ ki nõkakhýê è dó thĩ o pã. ²⁹ Phúnuô akhu-akhýê, émqsúryã lahyã è phú puôvã dó a zũe Byacé tôprênuô ní-. Émqsú è ná tẹthéluôphòphũ rò dyazũdyanya kayá dó athyaná ênuô tahe ní-. ³⁰ Mètêhêrò, thĩ yô mẹcwôbê vâ to akhu-akhýê, thyáphú a ki mẹcwô vâ agnênuô, dó Kristu a tẹphytẹmẹ agnê rò, a ophũ có ná tẹthýê có.

3

Tẹcótẹtẹ Málakó

¹ Vâ puôvã thĩ, dókhyêlõnuô, vâ thézũ hé thĩ, dó thĩ htwôhtya hó tẹtôcô- tuô ná Byacé Kristu hó yênuô, thékũthéł lahyã ní-. Vâ rácuô pẹ khyêthýã thĩ li dó athyaná arêkhê tahenuô prê tadúró a dídòdídyã ná vâ tóccô- to. Vâ rá yêtahe nuôma thyáphú a ki takótakẹbí nípẹ thĩgnêprê.

² Rõnĩ lahyã thĩnê ná kayá mẹ tẹmũmyáricýã dó athyaná htwi nuôtahe ní-. Kayá nuôtahe ma thĩ bè dútalíphá a nõshyo ló ù phúnuô. ³ Pẹ ma Cómarya akayã málakó tahe hó, êthí nuôtahe ma a málakó mato, mètêhêrò dó Cómarya a Thê Sãsê akhu-akhýê pẹ cóbucóbèhtya hó Cómarya rò pẹ hébèhtuthé nídyé tẹdó Jesũ Kristu mẹpẹ htuôhó pẹ yêtahe hó. Thyáphú pẹ ki ñibè tẹmewóhtekã agnênuô, pẹ thélèhtya nídyé kuô tẹdó pẹ mẹ hó è yênuôtahe alo to. ⁴ Phú ù zũe nídyé lahyã ùnènuô, vâ lẹzũlẹyã nídyékuô vãné kũ- a o kókó.

Kayá tahehe ki tanẹke ná tẹritẹkyã dó a zũlẹyã nídyé anènuô a o tahe a ki tanẹ phúnuôhêrò tẹritẹkyã dó vâ lẹzũlẹyã nídyé kuô vãnènuô a o éłókló pã có ná nuô có kókó. ⁵ Bí vâ opacẹlyã bãhtya hó nyêlwĩthýo akhênuô, ù dútalí pẹ vãphá. Vâ htwô Israelphú dó vâ opacẹlyã khênuô pã có. Vãklwivãlyã tã dó Benjamino tómuôttôcô, vâ ma Hebreophú málakó tôprê. Vâ ma Phariseophú dó a níđã krwómekũ Judaphú a tẹthyótèthya tôprê. ⁶ Mètêhêrò vâ thépłòshyo dyadudyahtũ nyacó Cómarya atẹmẹ akhu-akhýê vâ mẹcyẽmẹcũ kayá dó a zũe Kristu tahe. Kí híke ná cũe tẹthyótèthya a tẹmekyãngó tahe túró htwôhtya béprê kayácókayãtẹ prê kihêrò, vâ htwô htuôhó kayá tôprê dó ù pũ dyacó vâ tẹthũ nuô, a ocóto tôprê hó.

⁷ Tôphuókhê tẹ dó vâ dya è ná nguduprĩdu nyacó dó vãgnê tahenuô, khõnyãrò dó vâ zũe hó Kristu akhu-akhýê, lô- tẹ yêtahenuô vâ dyakyã è phú tẹlólókló dó vãgnê nuôprê. ⁸ Túnuôhtuôto, khõnyãyê vâ yô thégñehýãhó ná thégñêhó vâ Byacé Jesũ Kristu yênuô a nguduprĩdu lóklópã có ná tẹlô- plí akhu-akhýê, lô- tẹ yêtahenuô, vâ dyakyã è phú tẹlólókló tahenuô prê. Dó Kristu agnê akhu-akhýê, vâ víkyã lóhó pwô- tóccô hó. Thyáphú vâ ki ñibè Kristu rò vâ ki htwôhtya tẹ tóccô- tuô ná Kristu agnênuô, lô- tẹ yêtahenuô, vâ tanẹkyã è phú thòwhĩ tahenuô prê. ⁹ Vâ tẹcótẹtẹ yênuô, vâ thélèhtyanĩ pã dó vâ níđã krwómẹ kuô tẹthyótèthya akhu yênuô mápãtohó. Mátòkhõnuô, vâ yô zũehó Kristu hó

akhu-akhyèrò và nìbèhò tètòtètè hó. Tètòtètè dǎ Cómarya dyè yènuòma a thèlètɔyànǎ dǎ tètùtètɔyá aɔ prè. ¹⁰ Lǎ- tèt dǎ và thézù thègnè tahe nuòma mà prétù Kristu ná atètɔyè ihtòhtwòprè kakhýè a tètprètèprya yènuò prè, rò và thézù khyácýèkhyácù tǔkuòná è, rò và thézù htwòhtya thyákuò ná è khyáthyè ané yènuò prè. ¹¹ Và thézù htwòhtya thyákuò phúnúò mètèhéro thyáphú Cómarya ki mètɔwòprè kakhýèkuò và dǎ tètɔyè thyáná yènuò pǎ prè.

¹² Tètýètahenuò và nìbè htuòhò và hénó ná phúnúòto, htuòrò và tètòhtwòprè yènuò, a lǎbǎ lǎhò và hénó ná phúnúò toto. Manáro thyáphú và ki thègnè Kristu rò và ki htwòhtya plehyá thyákuòná è agnènuò, và yácù-yàre nyacó. Kristu nwòhtya hó và ná tètìtètýá yètahe akhyèhò. ¹³ Puǒvyá thǎ-, yètahe nuòma, và nìbè htuòhò và tanè tuòno ná phúnúò hí to. Manáro và mètprè tǔcòprè. Và mèt yètòcò nuòma màhò và sòtapakýá tèt dǎ a htuòhò nuòtahe, rò htù- và hyátuǒ dǎ ù dya-o tètèpèmábò nuòtòcò a o agnènuò, và cyèprýè yácù-yàre nyacó. ¹⁴ Dǎ Jesù Kristu mètè htuòhò dǎ vàgnè akhu-akhyè Cómarya ènuò hó và dǎ mòkhu rò và yácù-yàre plehyá tuǒdǎ và ki nìbè tètèpèmákwòkè dǎ mòkhu yènuò pǎ. Và thyáhóná kayá klyadicè tǔprè dǎ a ki nìbè kuò tètèpèmákwòkè rò a klyá plehyá tuǒdǎ atadú nuòtòprè hó.

¹⁵ Lǎ- pèt dǎ a dutàthénètè lahyá hó dóthudóthé tǔkyè yètahenuò, pèt tǔkò dya thyálú pèt thèplòthuòhtyè phú và hépéhò thǎ yènuò. Manáro dǎ thǎklè tahehe nuò, a ki dya khódú a thèplòthuòhtyè kihèrò, Cómarya ki dyè thègnèplǒryá dǎ thǎ tètètanè dǎ atò nuòtahe pǎ. ¹⁶ Phútètè- bèbè, pèt ki cuǒ rǔlú dǎ nyè phú pèt thègnè htuòhò nuòtahe pǔ-.

¹⁷ Và puǒvyá thǎ, myábù kuò lahyá vǎyè, krwǒ myátòma kuò kayá dǎ a krwǒ ohtwòprè kuò phú pèt ohtwòprè luòkyá pèt thǎ nuò tahenuò. ¹⁸ Dǎ arèkhènuò ma, và heso tamómò pèlá hó thǎ hó. Khònyáyè và hé pèt pǔ khyèthyá thǎ ná mètèhtyè. Kayá dǎ a dya lahyá a thèplòthuòhtyè ná a thèhtethéhá Kristu atètɔyè angólasá dǎ krusulǒ tahenuò a o ényacó. ¹⁹ Èthǎ aklyá yènuò a ki tadúkyá bí tètýètèkyá màdúhò ngarakù nuò pǎ. Èthǎ byacè ma anèklǒ a tètthézùthèlǒ yènuò tahe hó. Tèt dǎ èthǎ tǔ thètare nǔdyè cǔ nuòtahe rò a phyètyalǒ nǔdyè lahyá pǎ cǔ ané. Htuòto èthǎ tanè shuòshuò prè tèt dǎ prèluhekuphú tanèdunǎ nuòtahe prè. ²⁰ Manáro pètè tahe nuòma mòkhu a htyèphúképhú rò pèt thèplòshyo opǔmyásù nǔdyè pèt Byacè Jesù Kristu dǎ a mètɔwòteka pètè ki o dǎ mòkhu hyálya pǎ yènuò tǔprè hó. ²¹ Jesù Kristu ki htulyakýá pènèklǒ dǎ a hècèrecè rò a thyècyá yènuò ná a tètprètèprya pǎ, rò a ki mètɔwòhtyakhyè pènèklǒ yènuò phú anèklǒ nǔdú dǎ a o ná a taryèduhtù yènuò pǎ. A prǔpryašyosǒ dǎ a mètɔwǒ lú dǎ a ki pǔbè lǒ tètǔ- plǎ yènuò, a ki htulyá taplekýá lǒ pènèklǒ yètahe pǎ.

4

¹ Phúnúò akhu-akhyè, và puǒvyá thǎ-, thǎ ma kayá dǎ và mǔ nǔdyè tahe rò và nethuò nǔdyè nyacó tahe, thǎ ma prè dǎ a mèt thèkrǔthèlǒ nyacó và rò và phyètyalómò nǔdyè nyacó vǎnè ná thǎkhyè cǔ. Khòbòthyómò thǎ- yè ma màhò thǎ tǔ oklòsoma lahyá dǎ Byacè akù phútnuò hó.

² Euodia ná Syntyche thǎ-, thǎ puǒnávýá hó lú dǎ Kristu akù akhu-akhyè, và kwíthèzò thǎ ná thǎ ki thèplòtò khyèlú tǔprè ná tǔprè. ³ Nèt ma kayá dǎ a mèt tèt ná và dǎ acó ná angó tǔprè hó, rò và thézù kwíkuò nèt tètèpèmákwò tǔcò, thyáphú prèmòyè thègnè ki krǔklè khyèlú agnènuò, mètɔwǒ pètè èthǎ ní-. Mètèhéro èthǎ yèthényè nuòma a yácù htóhèhtóre mètǔkuò tètprùtǎ tètthèkrǔmila atèmè ná và ní. Èthǎ mètǔkuò ná Clemente ná vǎkhò dǎ pèt mètǔlú tèt dǎ aruò nuòtahe, rò lǎ- èthǎ nuòtahe amwǎ ma a o lǎhò dǎ Byacè a lihtwòprè akù nuòhò.

⁴ Thèkrǔthèlǒ lahyá dǎ Byacè akù pǔwǔ- tǔphúó ní-, rò và hé khyèthyá thǎ, thèkrǔthèlǒ lahyá ní-. ⁵ Nèt thèplò thèdòthèngá yènuò nòmýáhtyè lǎ ná ùpǔwǔ- tǔprè ní-. Byacè kírè hyánuò aphúláhò. ⁶ Bèzò tǎ lahyá tǔcò- tǎmè ní-. Manáro dǎ tètǔ- plǎ akùnuò, kwícòbè rò kwǎ lahyá tèt dǎ thǎ lo nuòtahe, rò kwǎ lahyá ná tètèbwhítaryè Cómarya ní-. ⁷ Cómarya ki dyè thǎ atèkacýákabé dǎ prèlu hekuphú tanè htwòto yènuò pǎ. Dǎ thǎ htwòhtya hó

tětôcô- tuô ná Jesů Krístu hó akhu-akhyě, Cómarya a təkacükabé ki opóma nǐdú thǐ thěplóthuóhtyě ná thǐ tětanaŋ tahe pá.

⁸ Puǒvvyáthǐ, nǐdá lahyá vá tětéhébe dókhyě tadúló yétahe ní-. Dó thǐ thěplókú nuô thǐ tó tanę kryá- phútéhéro, thǐ tó tanę túprě tětđ amáacó tahe, tětđ ú bezǔbenyá è tahe, tětđ atóabé tahe, tětđ a mwǒplithǐplo tahe, tětđ ú thézǔmǒnǐ tahe, tětđyathudyathé dđ atwǒaryá tahe, tětđ aryá nyacó tahe, tětđ ú tǒkò htuthéhtya tahe nuǒprě ní-. ⁹ Lǒ- thǐ ithyóphyení htuóhó rò thǐ myáhtye nǐhuó htuóhó vá tětéhéběsǔ tahe ná vá tětphyétęmę dđ vá o tahenuô, ohtwǒprě krwǒmę kuǒ lahyá phúnúô rò təkacükabé a Cómarya ki o kuǒdú ná thǐ pá.

Paulu Hébwihétaryě Shyězǔ Dđ A Nǐbèkrá Tahe

¹⁰ Vá hébwihétaryě nyacó Byacé rò vá htuthénǐ nyacó lǔ, mętéhéro dđ khyě tadúló yěnuô, thǐ thǔhyá pę khyě vá tēmęcwǒ yěnuóma thǐ dyéluǒ khyěthya hó thǐ teryá tahe dđ vǎkhu hó. Vá thęgně ná thǐ ryányacó dđ vǎkhu pwǒ- tǒphuǒ có tadúro thǐ kǐrę dyéluǒ khyěthya thǐ tětthéplǒnǐ vá yětahúnuô, thǐ myáhtye hí tětshuǒtękhě ryá dđ thǐgně hító rò thǐ thǔhyálé pęhǐ vá to phúnúôprě. ¹¹ Vá hé phúyě rò ató ná vá lorǔ phúnúô mǎto, mętéhéro vá myáhtyebé có tēmę-anę ná vá phútěté- bebě, Cómarya ithyó htuóhó vá ná vá ki dyamícýá vá thěpló prě. ¹² Vá ohtwǒprě sóđđ tǎtę bebě, vá tę oplu-ophe có bebě, vá ohtwǒpręhyá benó lǒplǐ hó. Vá lęelęǒ o tǎpǒtǎpě cóbėbė, a o talítaki prě bebě, vá tǎtę oplu-ophe có bebě, a o patǐ prě bebě, vá ithyó hyǎnǐ lǒ htuóhó vǎnę ná tětwtwóhtya ná vá phútěté- bebėnuô, vá ohtwǒprě thěplǒmícýá prě. ¹³ Jesů Krístu dđ a dyé vá tětéhětęre yětǒprě męcwǒ vá akhu-akhyě, vá mębėlǒ hó tępwǒ- tǒcô hó.

¹⁴ Manáró thǐ yětahenuô, thǐ męryá nyacó vá có. Bí vá myáhtye sítóbė ná tępýátęsě akhěnuô, thǐ męcwǒmękǒ vá. ¹⁵ Vǐ Philippiphú thǐ-. Bí vá cuǒ hėsodónyá lǔ pę thǐ tětthėkrǔmǐla rò vá htęcuǒkyá dđ Macedonia kękǔ akhěnuô, prě dđ a męcwǒ vá ná rǔ nuóma túprě thǐ pręzǔtęplǒmǔ yětǒmǔ prě nuóma thǐ thęgně tǎtę lǒdú hó. ¹⁶ Bí vá o dđ vǐ Thessalonía akǔ akhěnuô có bebě, vá lobė tēmęcwǒ rò thǐ thǔlyanǒ pę vá tēmęcwǒ nyětshuǒphuǒ có. ¹⁷ Vá myǎpǔ dđ ú ki dyėkrá vá shyězǔ phúnúô mǎto. Thyáphú Cómarya ki dyé thǐ tēmęnǐkhwókė nuóró vá thěplǒshyo thézǔ myáhtye klǒtaplé- dđ thǐ ki mę éhtyapǒ teryá tahe phú thǐ mę htuóhó nuótahe cótaplé. ¹⁸ Lǒ- thǐ thǔhyá pę vá tahenuô vá nǐbė lǒ hó, rò a lǒbǎ talwósúllǔ có dđ vǎgně có. Lǒ- thǐ dyé tahenuô Epaphrodito phyéhyá pę hó vá rò khǒnyáyě lǒ- vá lobė tahenuô a o lǒplǐ hó. Tětđyě yětahenuô, athyaná tětǔnuǒmǔ dđ ú lǔhtya dđ Cómarya o nuóhó, tětǔ dđ ató Cómarya athěplǒ, rò a męmǒ lǔ thěplǒ nuótahe hó. ¹⁹ Dđ Jesů Krístu akhu-akhyěró Cómarya ki męcwǒ pę lǒ thǐ lǒ- thǐ lo nuótahe pá. Phú a duzǎhtyathě lǒbǎ tǎpǒtǎpě hęcýá pá cóto yěnuô, a ki męcwǒ kuǒdú thǐ phúnúô pá.

²⁰ Ú ki męlǐmętakhě dđ pę Phě Cómarya tacǔprě talėkré ní-. Amèn.

Tětémǒheryá Dđkhyě Tadú

²¹ Vá hémǒheryá cuǒ nǐdú Cómarya akayá pwǒ- tǒprě dđ a zǔpę Jesů Krístu tahe. Puǒvvyá Krístuphú dđ a o kuǒ ná vá býyě tahe thǔlyá pękuǒ a tětémǒheryá tahe dđ thǐo. ²² Lǒ- Cómarya akayá býyě tahe thǔlyá pękuǒ lǒ a tětémǒheryá tahe dđ thǐo. Lǒ- mahó puǒvvyá dđ a mę tēmę dđ khwidu hǒkǔ nuótahe hémǒheryá cuǒnǐ pękuǒ có thǐ có.

²³ Byacé Jesů Krístu abwiataryě ki okuǒdú ná thǐ lǒ- plǐ ní-. Amèn.

Colossae Colossians Tèhèbè Rẹ̀ Dô Nyẹ̀

Li Colossae yětôba ma Paulu rãcuõ pẹ̀ prẹ̀zùetẹ̀plòmù o dõ vɪ́ Colossae. Vɪ́ yětòvɪ́nuò a o dõ kẹ̀badu tòba dõ ù è ná Asia Minor, vɪ́ Epheso cihte tòkyè. Ù hésoluò pẹ̀ Paulu ná Thára dõ a ithyóithya thú ù o dõ Colossae prẹ̀zùetẹ̀ plómukù tahenuò, a ithyó sòkadõ có ná thyáphú ki thégně Cómarya rò ki nɪ̀bè tặ̀tẹ̀rýá tẹ̀mẹ̀lwohteká nuò bè cóbè “Zọ dõ a póní ù rò a o ná a taryeshyosò yènuòtahe.” Htuòto Thára yètahenuò a hé pọ̀ ná bè lùkrwòmẹ̀ kuò pọ̀ tẹ̀dùtalíphá, duòe séesèò tahe ná tẹ̀ dõ aruò tahe a ithyó pọ̀ ù phúnuò.

Thyáphú Paulu hé kàkhyè sùnɪ́ tẹ̀ithyóithya dõ ù ithyóithya thú ù yètahe agnènuòrò, a ránɪ́ Kristuphú a tẹ̀ithyóithya dõ acóatẹ̀ atòabè yètahe rò a thúcuò pẹ̀ ná Colossae prẹ̀zùetẹ̀ plómuphú yètahe. Paulu a tẹ̀hèsú ù yènuòma a hé ná Jesù Kristu dyébè lóbá lóplí có tẹ̀mẹ̀lwohteká yè rò tẹ̀zùtẹ̀nyá khó dõ aruò tahe ná tẹ̀lùkrwòmẹ̀khó dõ aruò tahe nuòma a thùtaphá cuòkhókyá ù ná Kristu. Cómarya nòbyátá dítú hekhuyè ná Kristu rò a nòphyeká dítú hekhuphú yètahe ná Jesù Kristu dõ a o. Prẹ̀luhekhuphú lẹ̀myású tẹ̀mẹ̀lwohteká agnè ma a o prẹ̀tú bè htwòhtya tẹ̀tòcò- tuò ná Kristu prẹ̀. Yètòphuòrò Paulu dónyáplò pẹ̀ prẹ̀zùetẹ̀phú tahe a bè ohtwòprẹ̀ lahyá phú tẹ̀ithyóithya yènuò phútẹ̀ nuòprẹ̀.

Tykico ma prẹ̀ cuòthù pẹ̀ Paulu li dõ Colossae prẹ̀zùetẹ̀plòmù a o rò è ékrwòcuòní ná Onesimo. Onesimo ma a htwò Philomena acú rò Paulu bè rãcuõ pẹ̀ Philomena li dõ Onesimo akhàlẹ̀.

Tèhèbè tótọ̀ ná tótọ̀

Tèhèbè rẹ̀ dõ nyẹ̀ 1:1-8

Kristu ná a tẹ̀phyètẹ̀mẹ̀ ari-akyá 1:9-2:19

Tẹ̀ohtwòprẹ̀ athè dõ Kristu akú 2:20-4:6

Tèhèbè tadú dõ khyé 4:7-18

¹ Vá ma Paulu, vá ná pẹ̀ puǒvyá Kristuphú Timothy rá pẹ̀ thɪ́ li yètôba. Cómarya thẹ̀plòonɪ́ vá ná vá ki htwòhtya Jesù Kristu a Prẹ̀dónyáphú tóprẹ̀.

² Vá rá cuòní pẹ̀ pẹ̀ puǒvyá Kristuphú dõ a sàsè rò acó ná angọ̀ rò a o lahyá dõ vɪ́ Colossae akú nuòtahe a o. Pẹ̀ Phẹ̀ Cómarya abwidu ataryèhtú ná a tẹ̀pẹ̀tẹ̀dwò ki okuòdú ná thɪ́ nɪ́-.

Tẹ̀hèbèwíhétaryè Ná Tẹ̀kwícóbè

³ Bí pẹ̀ kwícóbè tẹ̀ dõ thɪ́gně akhènuò, pẹ̀ hébèwíhétaryè pẹ̀ Byacè Jesù Kristu a Phẹ̀ Cómarya pwọ̀- tóphuò có. ⁴ Mẹtèrò pẹ̀ hébèwíhétaryè henuòma, thɪ́ zùenɪ́ Jesù Kristu rò thɪ́ mọ̀ nɪ́dyé Cómarya akayá sàsè ló- plí tahenuòma, pẹ̀ nɪ́huò htuòlòhó. ⁵ Bí thɪ́ nɪ́huò lú tẹ̀thèkrùmíla dõ amáacó yè akhènuò, thɪ́ nɪ́huò htuòdùhó tẹ̀myású dõ tẹ̀thèkrùmíla dyé thɪ́ yènuò hó. Dõ tẹ̀myású yè akhu-akhyè, thɪ́ zùe Cómarya, htuòrò thɪ́ mọ̀nɪ́ urre. Cómarya dyadwódyaplò pẹ̀ hó thɪ́ tẹ̀myású yènuò dõ mókhu hó. ⁶ Tẹ̀thèkrùmíla yè a phyéhyánɪ́ tẹ̀sòrì rò a luòpasicuò lóhó dõ hekhusiba hó. A luòpasicuò rò a phyéhyánɪ́ tẹ̀sòrì thyáná a phyéhyánɪ́ pẹ̀hó thɪ́ bí thɪ́ nɪ́huò rò thɪ́ thégněplòhyá hó tẹ̀mátẹ̀cò mádú Cómarya abwiataryè ari-akyá yènuò hó. ⁷ Epaphra ma kayá dõ a hésodónyá luò rẹ̀lò pẹ̀ thɪ́ ná Cómarya a tẹ̀bwítẹ̀taryè tóprẹ̀ hó. ⁸ È ma Jesù Kristu a prẹ̀mẹ̀tẹ̀phú dõ a mẹtọ̀ tẹ̀ ná pẹ̀ rò pẹ̀ mọ̀ nɪ́dyé lú tóprẹ̀. È ma Kristu a prẹ̀mẹ̀tẹ̀phú dõ acó ná angọ̀ tóprẹ̀. Rò a mẹ̀ phúyènuòma a mẹ̀ pẹ̀ pẹ̀ khàlẹ̀ hó. ⁸ A hésoluò pẹ̀ pẹ̀ ná Thé Sàsè Byacè hturyá thɪ́ dõ thɪ́ ki mọ̀nɪ́ ù.

⁹ Phúnuòrò, cáhtya bí pẹ̀ nɪ́huòbè thɪ́rithɪ́kyá nuò tónyènuò, pẹ̀ dya-okuòkyánò pẹ̀ tẹ̀kwícóbè dõ thɪ́gně tóphuò- to. Pẹ̀ kwícóbè Cómarya dõ a ki dyétá lóbá lóplí thɪ́ tẹ̀cyátẹ̀dè dõthudóthé tókyè ná tẹ̀thèkhuthégně dõthudóthé tókyè rò dõ yètahe akhu-akhyè pẹ̀ kwícóbè Cómarya ná a ki dyéthégně lólóbábá pẹ̀ thɪ́ ná thɪ́ ki mẹtẹ̀ phú atò lùthéplò nuòtahe. ¹⁰ Thyáphú thɪ́ ki ohtwòprẹ̀ ki kò ná Byacè htuòrò thyáphú thɪ́ ki mèmọ̀ lú thẹ̀plò agnènuò, pẹ̀ kwícóbè Cómarya phúnuò. Htuòto thyáphú thɪ́ ki mẹtẹ̀rýá pwòtòcò, rò thɪ́

ki thèntyaryá rò thĩ ki duhtyadú dǒ tètèhgně Cómarya akú agněnuô, pè kwícóbě pè pǒ dǒ thĩgně. ¹¹ Thyáphú thĩ ki thèkrũthélǒ khyácýkhyácúbě khyáthédǒbě tǵpyátěsě yěnuô rò, pè kwícóbě ná lǒ- Cómarya a tǵprǵtǵpřya shyosǒ tahe ki dyehědyére lǒ dú thĩ thǵplǒ. ¹² Thĩ ki hěbwihétaryé dú Phě Cómarya dǒ a dyé htwǒ htuǒhǒ thĩ ná akayá rò thĩ ki nĩbě tǵkuǒdú a ucětazě yětahenuô ná akayá sǵsě tahe dǒ ahtyěaké dǒ a litakhě akú yěnuódú pǵ ní-. ¹³ A mǵlwóhtekǵ pè dǒ khínérícýǵ khuklǒ a tǵshyotǵsǒ dǒ a pǒnĩ tǵkhitǵlǒ yětóduǒ a lǵ rǒ a thũnuǒ pè dǒ aphúkũ dǒ a mǒ nĩdyé yětǒprǵyě ahtyěkǵkú hó. ¹⁴ Dǒ phúkũyě akhu-akhyérǒ, Cómarya ihtakǵ hó pè, htuǒto a plwǒkyá lǒhǒ pè tǵthú tahe.

Křistu Ná Atǵmǵ

¹⁵ Jesú Křistu dǒ pè myáhtyecýǵ è yětǒprǵnuô a dyéluǒ tǵtǵtǵtǵtǵ dú hǒ pè ná Cómarya dǒ pè myáhtyecýǵ è to yětǒprǵ hó. È ma Cómarya aphúkũ vyǵprǵ dǒ aprǒapřya, ashyo-asǒ a duklǒhtǵlǒ ná tǵbǵbyá pwǒ- tǒcǒ tǒprǵ hó. ¹⁶ Mǵtǵhǵrǒ, lǒ- tǵdǒ a o dǒ mǒkhu nuǒtahe bǵbǵ, dǒ hekhu tahe bǵbǵ, tǵ dǒ pè myáhtyecýǵ è tahe ná pè myáhtyecýǵ è to tahe bǵbǵ, kayá dǒ a o ná a tǵprǵtǵpřya tahe bǵbǵ, a o ná a tǵshyotǵsǒ tahe bǵbǵ, prǵpǒtaritǵ lǒ- plĩ nuǒtahe bǵbǵ, Cómarya nõbyályǵ dítú ná Křistu prǵ. Htuǒrǒ lǒ- tǵ yětahenuô a byátǵ ná anǵ nĩdú rò a byátǵ ná agně prǵ. ¹⁷ Křistu one rǵ htuǒdǵhǒ ná tǵ lǒ- plĩ, rò thyáphú tǵyǵtahe ki cuǒ tǵtǒtǵbǵ agněnuô, a pǵklǒma nĩ lǒplĩ. ¹⁸ Lǒ- kayá dǒ a zǵǵ Křistu tahenuô, Křistu pǒtarinĩ èthĩ rò a zǵklyázǵkǵlǒ èthĩ thyáná khuklǒ zǵklyázǵkǵlǒ nĩ nǵklǒ nuô, rò kayá dǒ a zǵǵ lǵ tahenuô athyaná nǵklǒ yěnuô hó. Htuǒto è ma a dyépǵ prǵ dǒ a zǵǵnyǵtǵtǵ tahe a thǵhtwǒprǵ tǒprǵ hó. Htuǒrǒ thyáphú a ki htwǒhtya tǵlǒ- plĩ akhuklǒ agněnuô, Cómarya mǵ ihtǒhtwǒprǵ kǵkhyě rǵlǒ hó è hó. ¹⁹ Mǵtǵhǵrǒ, lǒ- Cómarya o ná a tǵlǒtǵbǵ tahenuô, a thǵzǵ nõokuǒ dǒ Křistu akú. ²⁰ Lǒ- tǵ dǒ a o dǒ mǒkhu nuǒtahe bǵbǵ, dǒ hekhyěnuô tahe bǵbǵ, Cómarya nõmǵrǵ kǵkhyě lǒ dítú khyěthyá lǒplĩ ná Křistu hó. A nõhyá khyáthyě aphúkũ dǒ krusu a lǒ rò athwi bǵ htwilyǵkyá dǒ pǵgně akhu-akhyě a mǵpǵmǵdwǒ kǵkhyě khyěthyá lǒplĩ hó tǵpwǒ- tǒcǒ phǵnuǒhǒ.

²¹ Dǒ nuǒkhě bí thĩ zǵǵ tyahĩ Jesú Křistu to akhěnuô, thĩ ma kayá dǒ a cuǒ kǒkyá ná Cómarya. Thĩ tǵtanǵ tahenuô a lǵkhǒ ná Cómarya, htuǒto thĩ tǵmǵ tahenuô a mũmyǵricýǵ. ²² Manárǒ khǒnyǵyě, Křistu anǵbyacǵ nĩdú hyǵ khyáthyě athǵ akhu-akhyě, Cómarya mǵrǵkǵkhyě khyěthyá hó thĩ ná anǵklǒ nĩdú cǒ hó. Dǒ Cómarya a mǵthǵnyě pǵnuô, thyáphú thĩ ki sǵsě rò thĩ ki lwǒ ná tǵthú, htuǒto ũ ki dyacyǵ pǵ tǵ tǵthú dǒ thĩlǒ tǒprǵ- tǵmǵ nuô, Cómarya mǵrǵ kǵkhyě khyěthyáhǒ thĩ phǵnuǒ hó. ²³ Thyáphú thĩmǵthǵ ki o kuǒdú dǒ Cómarya a mǵthǵnyě nuǒrǒ, tarú zǵǵ plehyá lǵpǵ lahyá phǵnuǒhǒ. Zǵǵshyo zǵǵsǒ lahyá, rò oklǒsǒma lahyá dǒ thĩ tǵzǵ akú ní-. Bí thĩ nĩhuǒ lǵ tǵthèkrũmila akhěnuô, thĩ nĩbǵ htuǒhǒ tǵmǵyǵsǵ hó. Rǒ thǵplǒ lǵhtǒlǵlyǵ tǵ lahyá dǒ thĩ tǵmǵyǵsǵ yě akú nuǒ tǵmǵ ní-. Tǵthèkrũmila dǒ Cómarya mǵryǵ kǵkhyě khyěthyá kayá tahe ná anǵ nĩdú yěnuô, ũ dǒnyǵ cuǒhǒ lǵ dǒ kayá pwǒ- tǒprǵ a o, ná dǒ hekhu sǵba a o hó. Vǵ mǵhǒ Paulu yě, vǵ dǒnyǵ kuǒ tǵthèkrũmila yěnuô hǒhǒ.

Paulu Mǵtǵ Phú Prǵmǵtǵphú Tǒprǵ Dǒ Prǵzǵtǵtǵplǒmu Akú

²⁴ Thyáphú thĩ ki nĩbwĩnĩtaryé agněnuô khǒnyǵyě vǵ khyábǵtǵ dǒ thĩgně phǵyěnuǒma vǵ thèkrũ prǵ. Phú Křistu khyá pǵ hó kayá dǒ a zǵǵ lǵ dǒ a thyádú ná anǵklǒ tahenuô, vǵ thǵplǒshyo dǒ vǵ nǵklǒphǵzǵyě yě ki khyá pǵkuǒ lǒdú lǒ- kayá dǒ a zǵǵ lǵ nuǒtahe agněgně. ²⁵ Thyáphú vǵ ki hǵsǒdǒnyǵ lǒbǵ pǵ thĩ ná Cómarya a tǵritǵkyǵ agněnuô, Cómarya dyélyǵ hó vǵ tǵphyǵtǵmǵ yě dǒ thĩgněhǒ, htuǒto a nõhtwǒhtya hó vǵ ná lǒ- prǵzǵǵ Křistu nuǒtahe a prǵmǵtǵphú tǒprǵ hó. ²⁶ Kayá ohtwǒprǵ dǒ arǵtǒhtǵ tahe lǒ- plĩnuô, Cómarya nõtanǵplǒ hí èthĩ ná tǵthèkrũmila yě ari-akýǵ hǵto. Tǵthèkrũmila yěnuô, Cómarya bǵ dyauǒdyábĩ pǵ lǵ prǵ, manárǒ khǒnyǵyě a dyéluǒ htyahǒ dǒ akayá tahe a o hó. ²⁷ Cómarya thǵplǒo dǒ a ki beluǒhtya pǵ akayá tahe ná a tǵdyauǒdyábĩ yětǒcǒ. A tǵdyauǒdyábĩ yěnuǒma Judaphú mǵto tahe agně nuǒma amǵmǵ. Tǵdyauǒdyábĩ yěnuǒma a ngǵdupřĩdu, alĩatakǵ nyacǒ. Tǵdyauǒdyábĩ yěnuǒma mǵhǒ Křistu dǒ a o dǒ thĩkũ yěnuǒhǒ, rò angǒlasá ma mǵhǒ thĩ ki nĩbǵ kuǒdú Cómarya a litakhě pǵ, yěnuǒhǒ.

²⁸ Thyáphú pè ki thũnuô kayá pwô- tôprè dô Cómarya mètènyè phú kayá dô a htwôhtya hó tètôcô- tuô ná Krístu rò a duprè tătè hó dôthudóthé tókýè tahe agnènuô, pè hèsodónyá pè hó ù pwô- tôprè ná Krístu ari-akyá hó, htuôto pè dyèrôdyéryè hó ù pwô- tôprè, rò pè ithyóithya pè hó ù pwô- tôprè ná lô- tètíhíphécýádè yènuôtahe hó. ²⁹ Krístu a tètprôprya yè a mēshyomēsô nyacô dô vākū. Vā thēlē htyanī a tètprôprya shyosô yè rò vā htôhētóre rò vā krūmēhó Cómarya atēmē yētahe hó.

2

¹ Vā thēzū dyéthégñè pè thī ná vā yácú mē lōthulōthé pè nyacô dô thīgñè ná kayá odô vī Laodicea akū nuôtahe agnè ná kayá dô a thégñè myáhtye nōhí vā to nuôtahe agnè bá- tē nuôprè. ² Thyáphú vā ki dyéhēdyérenī ēthī rò vā mēphúyè prè. Thyáphú ēthī thēplò ki icū nīdyé lū tôprè ná tôprè dô tēmō akū htuôto thyáphú ēthī ki nībè lōlātaki tătēlō tētéhégñè, phúnuôrò ēthī thégñēplōhyáhó Cómarya atēdya ouôobí máhó Krístu yènuô rò vā yácú mē lōthulōthé phúnuô prè. ³ Tēcýádè ná tētthékthuhégñè lô- plī mādúhó tēsōri nguduprīdu yènuô, a ouôobí dô Krístu akū. ⁴ Thyáphú ù ki ilolahó cuô tã thī ná ù tētithyóithya dô athú nuôtahe tāmē nuôrò vā hé thī phúyè nuôprè. Tētithyóithya yētahenuô, a có có ná atô bēbē, zūē tāmē ní-. ⁵ Mētēhéro, vā nēklō otōkuô ná thī to tadúro vā thēplò icū ná thī rò vā nīhuô dô thī olū ná thēplò tōmētúô, htuôto thī pūklōmanī tēzūtēnyá dô Krístu akū akhu-akhyè, vā thēkrūthēlō nyacô.

⁶ Phú thī zūē htuôhó Jesú Krístu phú thī Byacé tôprènuô, ohtwôprè plehyá lahyá phú Byacé thēzū nōohtwôprè thī nuô. ⁷ Isótã zãzã lahyá thī tēzū dô Jesú Krístu akū phú thōrwī sótãzã nuô. Rò duhtya lahyá dô Jesú Krístu akū ní-. Thī zūē yènuô a bē shyosôhyá ná sôhyá plehyá phú ù ithyó htuôhó thī nuô, rò lô- Cómarya mēpè htuôhó thī tahenuô, htuthé hébwíhétaryè htya lahyá lū ní-.

⁸ Rōnī lahyá thīnē ní-. Nōilo-ilyá nī tã thīnē ná kayá dô a ithyóithyathú dūgnē tēnuôtahe tôprè- tāmē ní-. Tēnuôtahe ma a kyádè prè. Tētithyóithya phúnuô tahema mápèrè kayá hekhupú aléklō dyétã dítú khyēlū tōhtū htuô tōhtū nuôtahe prè. Rò nuôtahe ma a hyá dô khīnēkhīnō mūmyá dô a pō hekhusība nuôtahe a o prè. Tētithyó phúnuô tahema a hyá dô Jesú Krístu a o mătō.

⁹ Mētēhéro Jesú Krístu hyá klowhtya anéklō phú kayá nuô tadúro, a lōbã lô có ná Cómarya aléklō tahe lô- plī có. ¹⁰ Rò dô thī ná Krístu htwôhó lū tōcô- tuô akhu-akhyè, dôthudóthé tókýè atēlō lô- plī tahenuô, thī nībè lōbã htuôlōplī hó. Krístu ma lô- khīnēkhīnō a tēshyotēsô nuôtahe ná hekhunékhu a taryēshyosô tahe akhuklō hó. ¹¹ Thī o dô Krístu akū akhu-akhyè a thyáhó ná thī dūtálíphá hó. Tēdūtálíphá yènuô kayá dú thī mătō. Bí Krístu phyéhtekyá hó thī thēplò a tētthēzūthēlō mūmyáricyá tahe akhēnuô, a dūtálí thīphá hó. ¹² Bí thī plwô thīnē ná htyè akhè, thī lēklō mūmyá tahenuô, thī iluôtã tōkuô htuôhó ná Krístu hó, rò thī lēklōthēlēklōtwô tahenuô, Cómarya mēhtwôprè kākhyè tōkuô hó ná Krístu hó. Dô thī zūenī Cómarya a tētprôtēprya dô a mē ihtōhtwôprè kākhyè khyéthya Krístu dô tētthē yè akhu-akhyè, a htwôhtya htuôlō hó phúnuô hó.

¹³ Bí thī zūē hí Jesú Krístu to akhēnuô, dô thī tētthú akhu-akhyerò, thī thyaná kayá dô a thyé dôthudóthé nuôtahe hó. Htuôto thī siplēhtebé ná thī lēklō mētētthú a prôpryašhyosô yènuô to. Manárò khōnyáyē Cómarya mē ihtōhtwôprè kākhyè tōkuô hó thī ná Krístu hó. Cómarya plwôkyá lōhó pè tētthú lô- plī hó. ¹⁴ A htúplīkyá lô hó tērāmáradyá dô a kírē cirya pè nuôtahe hó. Bí ù mūthyēhtya Krístu dô krusulō akhēnuô, Cómarya htózãhtómūkyá htuô lōhó tērāmáradyá nuôtahe hó. ¹⁵ Bí Jesú thyé dô krusulō akhēnuô, lô- khīnēkhīnô dô a o ná a taryēshyosô tahenuô, Cómarya púphekýá lōplī hó ēthī atētaryēshyosô nuôtahe rò a dyēluôhtya pè hó kayá pwô- tôprè ná a mēpékýá hó ēthī hó.

¹⁶ Phúnuôrò, kayá dô a dya thī tētthú ná thī tētētō ari-akyá tahenuô, nīdã tã èthīgō tāmē ní-. Pwōnana- thī ki mēpwēmēla pēkuô ēthī mōnyè sāsē to, dã lēbã hórò thī ki mēpwēmēla pēkuô ēthī to hénuô, ēthī thēzū dya thī tētthú. Manárò nīdã tã èthī angó tāmē ní-. ¹⁷ Mētēhéro, mú- nukhēnuô, Cómarya dyétã tētthýótēthya, tēmēpwēmēla yētahe rò lô- tē yētahe nuôma athyaná tēzouô dô a dyēluô ná tē kírē htwôhtya dô nyè phūtē pá

nuòpré. Anébyacè málakò ma Krístu pré. ¹⁸ Kayá dó a nõshyo thì ná thì bè shyalyà thì thèplò rò a nõcòbèhtya kuõ thì ná mókhtanéphú tahe phú èthi còbèhtya yènuò tahenuò, krwómè kuõ tá èthi támé ní-. Thì ki krwòkuõ èthi atèithyóithya tahe hénuòma, tèmèñikhwókè dó Cómarya ólyà htuòhó thì ná a ki dyé thì nuòtahe pãnuò, thì nĩbè pã to. Kayá phúnúotahe ma a hé nĩdyé lahyã có ané ná pè myãhtye tèmýálwó dó Cómarya a o akhu-akhyè, pè nĩbè khòdú tètèkhuthégnè dó Cómarya a o, a hé lahyã phúnúò. Èthi phyéhtyalò nĩdyé nyacó a tètãñ yètahe ná a tètýáhtelòhteklò yènuòtahe có. ¹⁹ Kayá nuòtahe ma a pũklòpũma pã Krístu to hó. Krístu ma athyaná khuklò rò lõ- kayá dó a zũe lũ tahe nuòma a htwò lũ nèklò. Khuklò yènuò a dyèhèdyére pè nèklò rò a nõmãhtũ ná rwĩhtwo ki pũma ícũnĩ rólũ nèklò rò a nèklò yènuò a duhtya phú Cómarya nõduhtya lũ nuòpré.

Thyè Tòkuõ Ná Krístu, Htwòprè Tòkuõ Ná Krístu

²⁰ Thì thyè tòkuõ ná Jesũ Krístu hó rò a mèlwóhtekã hó thì ná khĩnèkhĩnò dó a pònĩ hekhũsiba yènuòtahe a takhukũ hó. Thì cuò ohtwòprè pã lahyã phú kayá dó a thyápã ná hekhuphũ yètahenuò phútè? Rò thì cuò nĩdã krwómèkuõ pã tètýuòtètýwó tahe mètè? ²¹ Tètýuòtètýta ná tètýuòtètýwó yètahe hé, “Yètòcònuò pũkrã tá è támé,” “Dõnuòtòcò rò ilyemyã tá è támé,” “Dõ nuòtòcò kuòke rò tòbè tá è támé.” ²² Yètahe nuòma a ithyóithya pré tètđó a oluò taplòtaplyáphũ nuòtahe pré. Pè nõe nĩhtuò è rò pè bè vĩkyã khyèthya è pré. Tètýuòtètýta ná tètýuòtètýta yètahe nuòma kayá dyé ohtwòhtyanĩ è pré. ²³ Dõ tètýuòtètýta yè akhu-akhyè kayá tahehenuò a cyè còbèbye pré lahyã Cómarya, a cyè shyalyã byèprè lahyã athèplò rò a mcyèmecũ lyã nĩdyé lahyã ané. Tètýuòtètýta yètahenuò a thyácónã a-o ná tètýátètđè nyacó tadũrò amã náto. Thyáphũ ù ki khòbè ùthèplò a tètèzũthèlò mũmyã tahe agnènuò, tètýuòtètýta yètahe mètýwòbè ná ù to.

3

Tèohwòprè Alyè Ná Athè

¹ Phú Cómarya mè ihtòhtwòprè kakhýè Krístu dó tètýhè nuò, Cómarya mè ihtòhtwòprè kakhýè kuòhó thì dó tètýhè hó rò a dyé tòkuõ hó thì thèhtwòprè athè yènuò ná Krístu hó. Phúnúòrò lõ- thì thèplò a tètèzũ tahenuò dya-o lahyã dó mókhu bí Krístu lèonyã nĩdyé akhlè dó Cómarya atakhu còhtwó nuòtòkyè ní-. ² Tanè lahyã mókhu a tètýuduprĩdu ní-. Hekhu atãtè tahenuò, tanè tá lahyã támé. ³ Mètèhèrò, thì thyètý htuòhó ná Krístu hó rò khònyãy thì nĩbè tòkuòhó thèhtwòprè athè ná Krístu hó, htuòto thì htwòhtya hó tètòcò- tuò hó ná Cómarya hó. Kayá tahenuò a thègnèplò kuòhĩ thèhtwòprè athèyè hĩto. ⁴ Krístu ma prè dó a dyé thì thèhtwòprè tòprè rò shyé- a hyãlyã khyèthya pã nuò, a ki o ná a taryèdutyèhtũ pã. Bĩnuò akhèpãnuò, thì ki oluòhtya tòkuõ ná a taryèdutyèhtũ yènuò pã.

⁵ Phúnúò akhu-akhyè, vĩkyã thì tètýhè nuò lyè a tètèzũthèlò mądũ, tètýuòhtũ prèmòprèkhũ, tètýhè nuò dó a mwòplĩ to tahe, thèplò patápatò, tètèzũthèlò mũmyãricyã, ná thèzũ nĩbè èhtya pò tètýuzãhtyathè tahe. Tètèzũnĩbè èhtyapò tètýuzãhtyathè ma athyaná còbè prèzò hó. ⁶ Kayá dó a mè mũmyãricyã tètýhènuò tahenuò, a ki sitòbè ná Cómarya a tètèplòdu pã. ⁷ Tòphuòkhènuò, thì ohtwòprè thú htuòlò hó phú thì thèplò a tètèzũ nõ thì nuòtahe hó. ⁸ Manàrò khònyãy vĩkyã kyã tètèplòdu, tètèplòhtya, tètèhète, tètèpyè ùmwĩ, htuòrò tètèbè mũmyã dó a kò héto nuòtahe. ⁹ Hèbè lahòlahya pã tá lũ tòprè ná tòprè- támé, mètèhèrò thì vĩkyãhó thì tètýhè nuò alyè dó thì lèklò mènũo tahehò. ¹⁰ Rò thì kũthyãhtyahó tètýhè nuò athè dó Cómarya byátaplethè yènuò hó. Thyáphũ thì ki thègnè tãtèryã agnènuò, Cómarya mètýwòhtya thyáhyã hó thì ná ané hó. ¹¹ Dõ tètýhè nuò, Judaphũ tahe ná Judaphũ mato tahenuò bèbè, kayá dũtalíphã ná dũtalíphãto tahenuò bèbè, htyèkèruòphũ tahe bèbè, kayãmĩ tahe bèbè, cũphũ ná kayá paláphũ tahenuò bèbè, pè tòbè tanè pã ná a kholũ takĩ- to. Kayá dó a zũe Krístu pwò- tòprè nuò, Krístu ohtwòprè hó dó lũkũ hó. Phúnúò akhu-akhyè, Krístu ma tètđó a lodulò ù hó.

¹² Thĩ ma Cómarya akayã dö a mwõplĩ rò a mwõnyé tahe, rò a nwóhtya nyéyé hó thĩ hó. Phúnuòrò kũthyahtya lahyã tẽthẽzõklabè, tẽmeryátẽ, tẽshyalya thẽplò, tẽthẽdõthẽngã ná tẽkhyáthẽdõ thĩnuò tahe ní-. ¹³ Khyáthẽdõ pẽ kayã dö a meryẽ nẽ thẽplò nuòtahe ní-. Kayã tõprẽprẽ ki mẽthũ nẽ hẽrò plwõkyã lütẽthũ ní-. Plwõkyã khyẽlũ tẽthũ tõprẽ ná tõprẽ phú Byacè plwõkyãhõ thĩ tẽthũ yẽnuò ní-. ¹⁴ Dõ tẽlõ- plĩ yẽtahe aklẽnuò, tẽ dö a lodulõ tãcõma, mwõnyé khyẽlũ tõprẽ ná tõprẽ yẽnuòhõ. Thĩ ki mephúnuò hẽma, thĩ otõoplõ rõhõ lũ dö tẽtõcõ- tuõ akũ hó.

¹⁵ Lõ- thĩyẽ tahe nuõma thĩ htwõ lõhõ Kristu anẽklõ rò Cómarya nwóhtya hó thĩ dö thĩ kĩkrũkĩklẽ khyẽlũ tõprẽ ná tõprẽ hó. Mephúnuòrò nõpõnĩ thĩ thẽplò ná Kristu a tẽpõtẽdwò, rò hẽbwihétaryẽ lahyã Cómarya ní-. ¹⁶ Nõ oklõsõma lõbã kuõdũ Kristu alãangõ dö thĩ thẽplõkũ ní-. Thĩ ki ithyóithya khyẽlũ tõprẽ ná tõprẽ, rò thĩ ki dýrõdyeryẽ khyẽlũ tõprẽ ná tõprẽ bá tẽcyã o ná thĩ nuò ní-. Irõhtuthẽhtya lahyã Cómarya ná thĩ tẽhẽbwihétaryẽ lũ dö thĩ thẽplõkũ ní-. Irõhtuthẽhtya lahyã Cómarya ná ali-irõ nuòtahe lõ- plĩ ní-. ¹⁷ Thĩ hẽbè bèbè, thĩ mẽtẽ itẽtẽ- bèbè, myã Byacè Jesũ Kristu amẽthè rò mẽ lahyã ní-. Dõ Byacè Jesũ Kristu akhu-akhyẽrò hẽbwihétaryẽ htuthẽhtya lahyã Cómarya ní-.

Paulu Zũklyázũklõkyã Hiphũphyãphũ Tahe

¹⁸ Mẽthĩ- cũyẽ thĩvẽ angõ, mẽtẽhẽrò thĩ ma prẽzũtẽphũ tahe akhu-akhyẽ, thĩ tõkò mẽ lahyã phũnuò.

¹⁹ Vẽthĩ- mwõnĩ lahyã thĩmẽ rò thẽprwõthẽlĩ, meryãmesẽ tã èthĩ tãmẽ.

²⁰ Phũthĩ- nĩdã lahyã muõphẽ angõ dö tẽpwõ- tãcõ akũ ní-, mẽtẽhẽrò, nĩdã muõphẽ ngõ ma atõabè ná Byacè athẽplò.

²¹ Phẽthĩ- mẽsẽ tã thĩphũthĩlyẽ athẽplò tãmẽ ní-, mẽtẽhẽrò shyẽpãma èthĩ thẽplõpyẽ he.

²² Cũthĩ- nĩdã lahyã thĩbyacè tahe angõ dö tẽlõ- plĩ akũ ní-. Thĩ thẽzũ nĩbè a tẽhtuthẽ thĩ rò thĩ meryã lahyã prẽtũ bí a mẽthẽnyẽ prẽ. Mẽ lahyã phũnuò tãmẽ ní-. Meryã lahyã pwõ- tõphũ dö tẽthẽplõcõ thẽplõtẽ akũ ní-. Mẽtẽhẽrò dö thĩ yõ dyazũdyanyã lahyã Cómarya akhu-akhyẽ, tarũ meryã lahyã ní-. ²³ Thĩ mẽ tẽitẽtẽ- bèbè, dya lahyã thĩ thẽplò phú thĩ mẽ Byacè atẽmẽ nuò, rò mẽ sãprẽsãmyã lahyã. Tanẽ lahyã tã phú thĩ mẽ pẽ prẽlukayã atẽmẽ nuò tãmẽ ní-. ²⁴ Meryã lahyã thĩ tẽmẽ ní-, mẽtẽhẽrò thĩ thẽgnẽ ná Byacè ki dyẽ thĩ ucẽtazẽ phú thĩ mẽnuò pã. Byacè dö thĩ mẽ pẽ lũ yẽtõprẽ nuõma Byacè Kristu yẽnuòhõ. ²⁵ Cómarya ki cirya kayã dö a mẽthũtẽ nuòtahe pã. Cómarya cirya tẽnuò a myãdu myãpatĩ to.

4

¹ Cũ Byacè thĩ- meryã lahyã thĩcũ ní-, dyacõdyatẽ lahyã thẽplò dö èthĩ akhu ní-, myãdumyãpatĩ tã ù tãmẽ ní-, mẽtẽhẽrò thĩ thẽgnẽ kuõdũ hó ná thĩ Byacè o dö mókhu hó.

Tẽithyóithya Tahe

² Kwĩcõbè sãprẽ lahyã Cómarya rò thẽnẽ kwĩcõbẽhtya krũkrũ è ní-. Othãklyã lahyã, rò o lahyã ná tẽhẽbwihétaryẽ htya è ní-. ³ Dõ nuòkhẽma kayã tahe thẽgnẽ Kristu ari-akya to. Cómarya dõuõdõbí nĩdũ Kristu ari-akyaẽ. Manárò khõnyãyẽ tẽdõuõdõbí yẽnuò a oluõhtya hó. Thyãphũ Cómarya ki bãmõ nĩpẽ pẽklyã dö pẽ ki hẽsodõnyã nĩpẽ ù ná Kristu ari-akya yẽnuòrò, kwĩcõbè pẽkuõ lahyã dö pẽgnẽ ní-. Mũ- nukhẽma tẽdõuõ yẽnuò, a oluõhtya hĩto, tadũrò khõnyãyẽ a oluõhtya hó. Dõ vã dõnyã pẽ ù ná Kristu ari-akya akhu-akhyẽ, ù dõtã vã dö htõkũ prẽ. ⁴ Phú vã tõkò dõnyã pẽnyãhõ ù nuò, thyãphũ vã ki dõnyã plõphẽryã pẽ dö ù agnẽ nuòrò, kwĩcõbè pẽkuõ lahyã dö vãgnẽ ní-. ⁵ Cyãtanẽ limyã lahyã rò cyẽthãryã thĩnẽ dö kayã dö a zũhĩ Kristu to tahe anyẽhyã ní-. Bĩkhètẽ- bèbè, bí thĩ nĩbè tẽshuõtẽkhẽ ryã dö thĩ ki mẽ tẽryã akhẽnuò, tarũ meryã lahyã pwõ- tõphũo ní-. ⁶ Thyãphũ thĩ ki thẽgnẽ kuõ lahyã ná thĩ tã hẽsũ kãkhyẽcyã pẽ ù pwõ- tõprẽ phũtẽphũtẽ agnẽnuò, hẽbècẽhẽbẽnyã, hẽbè htõnĩcwĩnĩ kuõ lahyã ù thẽplò ní-.

Tẽhẽmõheryã Dõkhyẽ Tadũ

⁷ Tykico ki héso lõpé thì ná vřivřkyř př. È ma puřvyř đố ù mọnỉ lũ tởprẻ, htuỏto ẻ ma kayř tởprẻ đố ỏỏ ná Cỏmarya atẻmẻ, rỏ a mẻ Byacẻ atẻmẻ rỏ a mẻ tỏkuỏ tẻ ná pẻ tởprẻ. ⁸ Thyấphủ a ki hẻsoluỏ pẻ thì ná pẻripẻkyř lõ- plỉ, htuỏto thyấphủ a ki dyẻhẻdyẻre mẻmọnỉ thì thẻplỏ agẻnuỏ, vř thủlyả hó ẻ đố thì o hỏ. ⁹ Onesimo ki hyấlyả tỏkuỏ ná lũ pả. È ma kayř đố ỏỏ ná angỏ rỏ ù mỏ nỉdyẻ lũ tởprẻ. È ma thì đỏkủphủ nỉđủ prẻ. Èthỉ ki hẻso pẻ lõ thì ná lõ- tẻhtwỏhtya anẻ bỉyẻ nuỏtahe pả.

¹⁰ Aristarko đố ù đỏtặ tỏkuỏ ẻ ná vř yẻtởprẻ thủlyả pẻkuỏ thì atẻhẻmỏhẻryả, htuỏrỏ Barnaba tỏpuỏbủ Marko thủlyả pẻkuỏ thì atẻhẻmỏhẻryả đố thì oo-. (Thỉ nỉbẻ htuỏỏỏ li đố ù rảlủ pẻ thì ná Marko ari-akyả yẻnuỏhỏ. A ki hyấtuỏkuỏ đố thì o pả rỏ ẻmỏsủryả lũ nỉ-.) ¹¹ Jesủ đố ù ẻ ẻ ná Justo yẻtởprẻ thủlyảkuỏ a tẻhẻmỏhẻryả đố thì oo. Judaphủ đố a zủẻ Kristủ tahe aklẻnuỏ, prẻ đố a mẻợ kủỏ tẻ ná vř đố Cỏmarya ahtẻyẻakẻ agẻnẻnuỏ ma a oprẻ thẻthủỏthủỏ- tuỏ prẻ. Èthỉ ma a mẻmỏ nyacỏ vř thẻplỏ. ¹² Epaphra ma thì đỏkủphủ tởprẻprẻ. È ma a htwỏ Kristủ a prẻmẻtẻphủ tởprẻ. A hẻmỏhẻryả hyấnỉ thì. A thẻplỏshyo rỏ a kwỉcỏbẻ tamỏmỏ pẻ cỏ đố thỉgnẻ cỏ. Thyấphủ thì ki oklỏsỏma đố thì tẻzủtẻnyả akủ rỏ thì ki duhtyabẻ lahyả đỏthudỏthẻ tỏkyẻ, htuỏto thyấphủ thì ki zủẻ thẻgnẻhyả tặtẻpỏ Cỏmarya a tẻthẻzủ pỏ- tỏcỏ agẻnẻnuỏrỏ, a kwỉcỏbẻ pẻ đố thỉgnẻ. ¹³ Vř khyả vřthẻ đố ẻgnẻ ná ẻ ma kayř tởprẻ đố a yỏcủ nyacỏ đố thỉgnẻ ná vỉ Laodiceaphủ tahe agẻnẻ ná vỉ Hierapoliphủ tahe agẻnẻ cỏ. ¹⁴ Tẻkhuthấrỏđủ Luka đố pẻ mỏ nỉdyẻ ẻ yẻtởprẻ ná Dema yẻ, thủlyả nỉkuỏđủ a tẻhẻmỏhẻryả đố thì oo-. ¹⁵ Khyấthẻđỏ thủcuỏpẻ pẻ tẻhẻmỏhẻryả yẻnuỏ đố pẻ puřvyř vỉ Laodiceaphủ tahe ná pẻ puřvyř Nympha ná prẻzủtẻ plỏmủphủ odỏ lủhỉkủ nuỏtahe nỉ-.

¹⁶ Shyẻ- thì Colossae prẻzủtẻ plỏmủphủ tahe hỏhtuỏỏỏ pẻlyẻ pủnuỏrỏ, dyẻhỏ pẻkuỏ Laodicea prẻzủtẻ plỏmủphủ nuỏtahe pả nỉ-. Htuỏrỏ hỏkuỏ lahyả vảli đố vř thủlyả pẻ ẻthỉ yẻnuỏ pả nỉ-.

¹⁷ Hẻso pẻkuỏ Arkippo, “Tẻphyẻtẻmẻ đố Byacẻ dyẻlyả hó nẻ yẻnuỏ, mẻhtủỏkyả ẻ,” hẻ ẻ phủnuỏ nỉ. ¹⁸ Vř ma Paulủ rỏ tẻhẻmỏhẻryả yẻnuỏma, vř rỏcuỏpẻ thì ná vř takhu nỉđủ prẻ. Vř yỏ o đố a htỏkủyẻ akhu-akhyẻ, sỏtapỏ tả vř tẻmẻ nỉ-. Cỏmarya abwấtaryẻ ki okủđủ ná thì nỉ-.

Thessalonia Aréłó Tôba First Thessalonians Têhébè Rê Dó Nyé

Vĩ Thessalonia ma a htwõ vĩmuõ tówĩ dó Macedonia képhú, Romakédu a tẹpõalẹ tówĩ. Paulu htecuõ htuõ dó vĩ Philippi rò a cuõ ẹ-ohtya ke prẹ̀jẹ̀tẹ̀plómụ tòmụ dó Thessalonia vĩ. Manárò Paulu h́sodónyá pẹ ỳ Kristu ari-akya dó Judaphú ḿto tahe akłé rò ỳ zũenyáka ẹkuólá lù akhu-akhyé, Judaphú dó a thékhwé kuõ Paulu atẹmẹ yẹtahe thékhatéhte Paulu. Paulu bè htecuõkyá bí vĩ Thessalonia yẹnuò rò a bè cuõkyá dó vĩ Beroea. Dókhýé bí a cuõtuõ hó dó vĩ Corinthia akù akhẽnuò, Paulu ná a khòbóthyó Timothy dó a mẹrólù tẹ yětõprẹ héluõ pẹ Paulu ná Thessalonia prẹ̀jẹ̀tẹ̀ plómụphú tahe a tẹhtòonyá ari-akya.

Paulu rácuõ rẹ Li Thessalonia yětõba ma a rá dyéhědyére, dyěshyodyěsõhtya cuõ pẹ khyěthyá Thessalonia prẹ̀jẹ̀tẹ̀ plómụphú tahe. È hébwihétaryé cuõpẹ khyěthyá èthĩ atẹ̀jẹ̀tẹ̀nyá ná èthĩ atẹmọ tahe. È rá dyéthénẹhtya khyěthyá èthĩ ná bí è otõkuõ ná èthĩ akhẽ a ohtwõprẹ mẹkryá- phútẹ ari-akya prẹ. Htuõrò prẹ̀jẹ̀tẹ̀ plómụphú tahe sudyá lahyá ná Kristu ki hyá khyěthyá nyẹphuótõphuo ari-akya. Rò èthĩ hé lahyá ná Kristuphú dó a thyéré ná Kristu hyálya pá tahenuò, thěhtwõprẹ tacuprẹ dó Kristu ki hyá dyé yěpánuò ma èthĩ nĩbè kuõ pá ẹ? Kristu ki hyákhýé bíkhětẹ pá? Tẹsudyá phuyé tahenuò, Paulu h́sóló pẹ èthĩ. Paulu phýenĩ ashuóakhẽ rò a hé pẹ èthĩ, bí èthĩ opọ Kristu ki hyá khyěthyá pá yěakhẽnuò, èthĩ tó mẹ plehyá lá tẹmẹ dó tẹthuòtẹkré akù, a hé èthĩ phúnuò.

Têhébè tótó ná tótó

Têhébè rẹ dó nyé 1:1

Têhébwihtetaryé ná tẹhtuthéhtya 1:2-3:13

Dyéhědyére Kristuphú tahe atẹ̀dya thẹplòthuòhtyẹ tahe 4:1-12

Ithyóithya ỳ ná Kristu ki hyá khyěthyá nyẹphuótõphuo ari-akya 4:13-5:11

Tẹdyéhědyére dó khyé 5:12-22

Têhébè dó khyé 5:23-28

¹ Pẹ ma Paulu, Sila,* ná Timothy. Pẹ rácuõ rólù liyětõba dó thĩ Thessalonia prẹ̀jẹ̀tẹ̀ plómụphú tahe a o.

Thĩ Thessalonia prẹ̀jẹ̀tẹ̀ plómụphú tahe ma Phě Cómarya ná Byacé Jesũ Kristu akaya tahe hó. Tẹbwítetaryé ná tẹkacúkabé ki okuódú ná thĩ ní-.

Thessalonia Prẹ̀jẹ̀tẹ̀ Plómụphú Tahe A Tẹohtwõprẹ Ná A Tẹ̀jẹ̀tẹ̀nyá

² Bí pẹ kwicóbẹ dó thĩ lỏ- plĩ gnẹ akhẽnuò, pẹ hébwihétaryé Cómarya pwõ- tóphuo có. ³ Dó thĩ tẹ̀jẹ̀tẹ̀nyá akhu-akhyé, thĩ mẹtẹ ahtwóahte, dó thĩ tẹmọnĩ ỳ akhu-akhyé, thĩ krĩmẹ tẹ, rò dó thĩ o ná tẹmyású dó pẹ Byacé Jesũ Kristu alọ akhu-akhyé, thĩ khyáthẹplòhtúbẹ tẹmẹcyẹmẹcụ thĩ tahe. Bí pẹ kwicóbẹ dó pẹ Phě Cómarya o akhẽnuò, lỏ- thĩ mẹtẹ yětahenuò, pẹ sọtapa pẹpá có to có.

⁴ Puõvyá dó Cómarya mọnĩ thĩ, pẹ thẹgnẹ ná thĩ ma kayá dó Cómarya nwóhtyanĩ thĩtahe hó. ⁵ Mẹtẹhéro pẹ phyéhyá pẹ thĩ tẹthékřĩmila yẹnuoma túprẹ pẹ kháu a tẹhébè nuómáto. Tẹthékřĩmila yẹnuoma, a o ná a taryěshyosó, a o ná Thé Sásẹ Byacé, a o ná tẹ̀jẹ̀tẹ̀ lólátakli tẹthékřĩmila a tẹcótẹtẹ yẹtahe. Rò bí pẹ okuõ ná thĩ akhẽnuò, pẹ ma kayá phútẹ tahenuoma, thĩ thẹgnẹ htuódúhó. Yẹnuoma pẹ ohtwõprẹ pẹ dó thĩ lẹnĩbwĩ nĩtaryé agnẹ prẹ. ⁶ Thĩ myábú pẹ ná Byacé rò ỳ mẹcyẹmẹcụ nyacó thĩ, manárò thĩ thékřĩthẹlọ phyésúpá tẹthékřĩmila. Bí thĩ phyésú tẹthékřĩmila akhẽnuò, Thé Sásẹ Byacé mẹ thékřĩthẹlọ pẹ thĩ hó. ⁷ Phúnuòrò thĩ htwõhtya pẹhó kayá dó a zũkanyáka Kristu dó a o dó Macedonia kẹkũ nuótahe ná Akaia kẹkũ nuótahe alẹmyábũ hó. ⁸ Mẹtẹhéro Byacé a tẹthékřĩmila dó thĩ h́sodónyá pẹ ỳ yẹnuò, a luõ cuõtuõ túprẹ dó Macedoniakẹ ná Akaia kẹkũ nuómáto. Thĩmwĩla dó thĩ zũenyáe Cómarya ari-akya yẹnuò, a luõpasĩ cuõtuõ kuóló

* 1:1 1:1 Dó Greek ngó ma a hé ná "Silvano"

cóhó dõ khälé pwõ- tõpho hó. Phúnuòrò thĩ tẹzụ ari-akyä yěnuò pẹ lo dõnyä luõpépá ỳ tõprẹ- to hó. ⁹ Bí pẹ hyä olé kuõ thĩ akhěnuò, thĩ ẹmọsù lahyä pẹ phútěnuò, lỏ- kayä o bínuò tahe dõnyä pẹ lỏplĩ hó pẹ. A dõnyä pẹ pẹ ná thyáphú thĩ ki mẹkuõ Cómarya dõ a htwõprẹ rò acóatẹ málakò yětõprẹ a tẹmẹnuò, thĩ vikyá kyä lỏ có thĩ tẹcóbẹ prẹzo tahe có. ¹⁰ Htuõrò Cómarya aphúkhú Jesú dõ aphě mẹ kahtò htwõprẹ kạkhyě khyěthyä lủ dõ tẹthyě yětõprẹ ki hyälyä khyěthyä dõ mókhu pãnuò thĩ opõmyásù lahyä phútě nuò ẹthĩ hé lỏplĩ pẹ pẹ. Jesú ma prẹmẹlwõhtekạ hó pẹ ná Cómarya a tẹthẹplòdu dõ a ki cirya ỳ pã yěnuò tõprẹ a takhukú hó.

2

Paulu Mẹtẹ Dõ Vĩ Thessalonía Akũ

¹ Puõvyáthĩ, pẹ cuõolé kuõ thĩ nuò, a lỏkyädě ashuõakhě mậto. Abwítaryẹ oprẹ nuòma thĩ thẻgně dũhó. ² Phú thĩ thẻgně htuõhõnuõhó, bí pẹ hyä tyakuõhĩ dõ thĩ oto akhěnuò, vĩ Philippihú tahe mẹcyẹmẹcụ pẹ, htuõrò mẹtẻtarẹ lỏ pẹ. Ỗ mẹ takhwótakẹ dídya tậtụ có pẹ tadúro thyáphú pẹ ki hẻsodõnyä nĩpẹ thĩ ná Cómarya a tẹthẻkrủmĩla nuòrò, pẹ Cómarya dyéhó pẹ tẻkhũhã hó. ³ Pẹ dyẻhẻdyẻre thĩ ná thĩ ki zụẹ tẹthẻkrủmĩla phuyẻnuòma athủ náto. Pẹ tẻtanẹ ma a mwõplĩthĩplo dõ thĩkhu prẹ, pẹ cuõ pũ lahõ kuõ ná ỳ tõprẹ- to. ⁴ Pẹ hẻbẻ prẹ phú atõ Cómarya athẻplò nuõprẹ, mẹtẻhẻrò pẹ myáhtye bẻnó htuõhó tẹcyẻtẻcụ rò pẹ thẻplò pyẻpẹ to akhu-akhyẻ, a zụẹ thẻlẻnĩ pẹ rò a dyẻtậhó tẹthẻkrủmĩla yẻ dõ pẹ takhukú hó. Pẹ pũ hé phú atõ kayä thẻplò nuòmậto. Pẹ pũ hé phú atõ Cómarya dõ a cẹmyä pẹ thẻplỏyẻ tõprẹ a tẹthẻzụ nuõprẹ. ⁵ Phú thĩ thẻgně htuõhõnuõhó, pẹ hyä hẻbẻhtuthẻ lahónó ná thĩ tỏphuõ- to. Pẹ thẻzụ lỏphaẻ nĩrủnĩhtẻ rò pẹ hyä cyẻkhocyẻkhá nõ ná pẻnẻ tỏphuõ- to. Pẹ mẻnỏkuõ ná phuyẻ to nuòma Cómarya zủbẻ prẹ. ⁶ Thĩ bẻbẻ, kayä dõ aruõ tahenuò bẻbẻ, thyáphú a ki htuthẻ nĩkuõ pẹ rò pẹ pũmẹ phúnuò mậto.

⁷ Pẹ ma Kristu a Prẻdõnyãphú tahe akhu-akhyẻ, pẹ ki kwĩshyo tẹ dõ thĩo nuòma akòabẻ prẹ, manàrò pẹ mẹpहुnuòto. Bí pẹ okuõ ná thĩ akhěnuò, pẹ hẻbẻcẻhẻbẻnyã prẻ thĩ, thyáná muõtõprẹ myánĩkhwẻnĩ dyẻ aphú tahe nuõprẹ. ⁸ Pẹ yỏ mọ nĩdyẻ nyacó thĩ, htuõrò thĩ htwõ pẹ khỏbỏthyỏ dõ a mọnyacó pẹ tahe akhu-akhyẻ, pẻ tarĩtaryä one pẻnẻ dõ pẹ ki dyásỏ thẻgně tủpẻprẻ thĩ ná Cómarya a tẹthẻkrủmĩla yẻ ari-akyä nuòmậto, pẹ o tarĩtaryä one pỏ có pẻnẻ ná pẹ ki otỏkuõ ná thĩ rò, phẻycwỏmẹcụwỏ kuỏpỏ có thĩ. ⁹ Puõvyáthĩ, pẹ krủeryã nyacó tẹ nuòma thĩ klyä tỏnĩpã prẻ. Bí pẹ hẻsodõnyä pẹ thĩ ná Cómarya a tẹthẻkrủmĩla akhěnuò, thyáphú pẹ ki buỏẻ nĩdyẻ pẹ hỏkũsẻ, htuõto thyáphú pẹ ki mẻhtuỏmẻnyẻ tã thĩ tằmẻ nuòrò, pẻ ryatẻ mỏkhĩkhĩ mỏsẻklẻklẻ có.

¹⁰ Bí pẹ otỏkuõ ná thĩ prẻzủtẻphú tahe akhěnuò, pẹ ohtwõprẻ sãsẻ, pẻ ocóotẹ, htuõrò pẹ mẹtẻthủ to nuò thĩ thẻgnẻdũhó. Pẹ ma kayä phútẻ tahenuòma, thĩ ná Cómarya ki khyãluõdũhó thĩthẻ hó. ¹¹ Pẹ myákhwẻnĩ thĩ yěnuò, a thyácóná phẻ tõprẻ myákhwẻ nĩdyẻ aphú có nuòma thĩ thẻgnẻdũhó. ¹² Mẹtẻhẻrò thyáphú thĩ ki ohtwõprẻtỏ ohtwõprẻbẻ phú Cómarya athẻplỏnuò rò pẻ dyẻhẻdyẻre thĩ, pẻ hẻbẻmỏhẻbẻnyã thĩ, pẻ shyakrwỏ thĩkhyẻ pwõ- tõprẻ có. Cómarya ma prẻ dõ a ẻnuõ thĩ dõ ahtyẻakẻkủ ná a taryẻduhtủ akũ tỏprẻhó.

¹³ Bí thĩ nĩhuõ Cómarya alảãgỏ dõ pẻ hẻsỏ pẹ thĩyẻ akhěnuò, thĩ phẻyẻsủ ẻ phú a o dõ kayä a o rò a hyãnuò mậto, thĩ phẻyẻsủ có ẻ phú a o dõ Cómarya a o rò a hyã nuò có. Phúnuò akhu-akhyẻ, pẻ hẻbẻwĩhẻtaryẻ Cómarya pwõ- tỏphuõ có. Rò tẻritẻkyã yẻnuòma Cómarya a tẻritẻkyã málakỏ có. Rò dõ tẻritẻkyã yẻ akhu-akhyẻ, Cómarya nõohtwõprẻ hó thĩ phú atõ lủthẻplỏ nuõhó. ¹⁴ Puõvyáthĩ, tẻcuõhtwỏhtyã tuỏanẻ ná thĩ phuyẻtahe mẹtẻhẻnuòma a thyáhỏ ná tẻmẻhtwỏhtyã htuõhỏ anẻ dõ Cómarya a prẻzủtẻ plỏmụphú dõ a o dõ Judakẻkủ nuỏtahe hó. Ẽthĩ yỏ htwõ Jesú Kristu akayã tahe akhu-akhyẻrò a htwỏhtyã prẻ. Thĩ myẻcỏphủ mẹcyẻmẹcụ nĩdyẻ khyẻdủ thĩ yěnuò a thyácỏhỏ ná Judaphú tahe mẹcyẻmẹcụ nĩdyẻ khyẻthyãdủ prẻzủtẻphú dõ a o dõ Judakẻkủ nuỏtahe có hó. ¹⁵ Judaphú tahe ma prẻmẻthyẻ Byacẻ Jesú ná prẻpỏ tahe, htuõto a vẻhtekyã pẹ. A mẹtỏ Cómarya thẻplỏ to, htuõrò, a thẻhtẻthẻhã lỏ có ỳpwõ- tỏprẻ có. ¹⁶ Thyáphú Judaphú mậto tahe ki nẻbẻ kuõ tẻmẻlwỏhtekạ agẻnẻnuòrò, pẻ hẻsodõnyã luỏ pẻkuõ hó ẻthĩ ná

têthêkrũmila hó. Bínuôakhê Judaphú tahe pũ međidyã tãttũ pê. Phúnuôrò êthi mețe tahenuô, a dyabãhtyacômô nıdyê lõplı có a têtũtêora nuôtahe tuô cóđ lëdyahya akhãlê opã cóto hó. Khõnyãyê Cómarya a têtêplòdu a têtırya đõ khyêlô yênuô a ki hyãtuôhó đõ êthi o hó.

Paulu Thêzũ Cuôolêo Kuô Thessalonia Prêzũetê Plómuphú Tahe

¹⁷ Manárò puôvyãthı, bí tẽmẽcyẽmẽcũ mẽ sipruôsıpyrãkyã pẽnẽklô ná thı nẽklôyẽ taplõtapyãphú akhẽyẽnuô, pẽ nethuô nyacó thı có. Pẽ thêzũ myãhtye thı rò pẽ cyẽpyrẽcyẽlĩ nyacó. Pẽnẽklô oyẽ ná thı tadũrò pẽ tẽtanẽ tahe nuôma a ophũnyê ná thı prẽ. ¹⁸ Pẽ thêzũ hyãolê kuôpõlã thı. Vã mãđũ Paulu yẽ, vã yácũ hyã tamómũ kuôpõ có đõ thıo tadũrò khınêricyã khuklô međidyã tãttũ pẽklyã. ¹⁹ Mamẽtêrò pẽ thêzũ cuôolê kuôpõ nyacó thı hẽnuôma, thı yô o ná thı tẽzũ đõ ashyo-asô akhu-akhyê, pẽ o ná tẽmyãsũ, pẽ o ná têtêluôphòphũ, rò bí Byacê Jesũ Krıstu hyã tũnyẽpãnuô, thı htwôhó pẽ lëphyẽhtyalõnı pẽ thêplò đõ anyẽhyã pã hó. ²⁰ Thı ma pẽ lëphyẽhtyalõ pẽ thêplò ná pẽ têtêluôphòphũ tahe hó.

3

¹ Đõkhyê tadũnuô pẽ khyábê pã cóto akhu-akhyê, pẽ ki okyãhó bí vı Athenia akũ yẽ hó pẽ belyãkyã pẽ thêplò phúnuô. ² Rò pẽ thũlyã Timothy đõ thıo, ẽ ma pẽ puôvyã tũprẽ rò a htwô Cómarya prẽmẽtẽphũ tũprẽ. A mețũkuõtẽ ná pẽ, rò a hẽsodõnyã pẽ ù ná Krıstu a têtêkrũmila ari-akyã. Thyãphú a ki dyêhẽdyerenı thı rò a ki shyakrwõnı thı tẽzũtẽnyã akhyê nuôrò, pẽ thũlyã ẽ đõ thıo. ³ Û yô mẽcyẽmẽcũ thı akhu-akhyêrò thyãphú thı ki vıkyã tã thı tẽzũtẽnyã tũprẽ- tãmẽnuô, pẽ nõhyã Timothy đõ thıo. Thı thẽgnê ryãryãdêdê hó ná Cómarya taze-one đõ pẽ bẽ khyábê tẽmẽcyẽmẽcũ phúyẽ tahe nuôhó. ⁴ Mẽtêhêrò bí pẽ okũpã ná thı akhẽnuô, pẽ hé tamómũ pẽ htuôhó thı ná pẽ ki khyábê tẽmẽcyẽmẽcũ phúyẽ nuô pã. A hyã htwõhtya kryã- ná thı phũtẽnuô thı myãhtyebê mãlakó cóhó. ⁵ Vã okhyã pãto akhu-akhyê, thyãphú Timothy ki thẽgnê ná thı oklõsõmapã đõ thı tẽzũ ẽ, ma thı oma pã to ẽ nuô, vã thũlyã lõ đõ thı o. Vã bẽzõ ná khınêricyã khuklô klyã ilo-ilyã nyã thı hó. Htuôrò lõ- tẽphyetẽmẽ đõ pẽ mẽtuũ lõhó tahenuô, a ki kyãđê lõnyãhó, vã bẽzõ phúnuô.

⁶ Manárò khõnyãyê Timothy o đõ thıo rò a kãtuô khyẽthyãhó đõ pẽo hó. Rò a kã dõnyã pẽ pẽ ná tẽritẽkyã đõ a mọ tahe. A hẽluô pẽ pẽ ná thı tẽzũtẽnyã ná thı tẽmọ tahe ari-akyã. Htuôto a hẽluô pẽ pẽ ná thı thẽnẽhtyabê pẽ pwõ- tũphuô có, rò thı o ná têtêluôphòphũ, htuôto thı nethuô myãhtyekuô nyacó pẽ phũ pẽ nethuô myãhtye thĩnuô, a dõnyãluô pẽ pẽ phúnuô. ⁷ Phúnuôrò puôvyãthı, bí pẽ khyábê có tẽpyãtẽsê đõ adu-azã ná tẽcyẽtẽcũ lõ- plı yẽtahe akhê cónuôrò, thı zũe thẽlẽnı pã Krıstu akhu-akhyê, a nĩhẽnıre nyacó đõ pẽgnê có. ⁸ Mẽtêhêrò, đõ thı ihtò klõma đõ Byacê akũ akhu-akhyê, pẽ ohtwõprẽ khõnyãy yẽnuô, phwı- aphwıamõhyã khyẽthyã có pẽ hó. ⁹ Đõ thı khukhyêrò, pẽ hẽbwıhétaryẽ nyacó pẽ Cómarya rò pẽ thẽkrũthẽlõ lakálakó có đõ a mẽthẽnỹê có. Rò pẽ thẽkrũthẽlõ hẽbwıhétaryẽ Cómarya yẽnuô, a kó pẽ pã có to. ¹⁰ Thyãphú pẽ ki myãhtye tãsũbê khyẽthyã ná thı rò pẽ ki mẽcyõ éhtyapõ thı tẽzũ đõ a lo tahenuôrò, pẽ kwıcõbê mỗkhıkıhı mỗsẽklẽklẽ có.

¹¹ Thyãphú pẽ ki hyãnó khyẽthyã đõ thıo nuô, pẽ Cómarya đõ a mã pẽphẽ sını nıđũ yẽtũprẽ ná pẽ Byacê Jesũ yẽ ki tarıтарыã plõhyã pẽđũ pẽklyã pã nı-. ¹² Byacê ki mẽhtya pẽđũ thı tẽmõnı lõ rò, thı ki mọ lõthulõthê nıdyẽlũ tũprẽ ná tũprẽ, htuôrò thı ki mẽhtya nıkuôpõ kayã đõ aruô tahe thyãnã pẽ mõnı thĩnuô nı-. ¹³ Bí pẽ Byacê Jesũ hyãlyã tõ ná akayã sãsê tahe lõplı pã akhẽnuô, thyãphú ù lëdyã thı têtũ ki o pã tãmê, htuôto thyãphú thı ki sãsê đõ pẽ Cómarya ná pẽphẽ nıđũ yẽtũprẽ anyẽhyã pãnuô, a ki dyẽshyodyẽsõ nıdyẽđũ thı thêplò ahẽare nı-.

4

Tẽohtwõprẽ Đõ Atõ Cómarya Thêplò

¹ Puǵvǵǵǵ thǵ, dǵ khyǵlǵnuǵ, thǵ tǵbǵ ohtwǵprǵ tǵ ná Cǵmarya athǵplǵ phǵtǵnuǵ, pǵ ithubǵ htuǵǵ thǵ hǵ. Rǵ khǵnyǵǵ thǵ ohtwǵprǵ nuǵma a mǵhǵ. Khǵnyǵǵ pǵ kwǵthǵzǵ thǵ rǵ pǵ shyakrwǵnǵ thǵkhyǵ dǵ Byacǵ Jesǵ akhǵlǵ, thǵ ki mǵ plehyǵ ǵhtyaǵhtya pǵ phǵnuǵ. ² Tǵ dǵ pǵ hǵ htuǵǵ thǵ ná thǵ tǵbǵ mǵ tahenuǵ, thǵ thǵgnǵhǵ. Tǵ yǵtahe nuǵma Byacǵ Jesǵ dyatǵ tǵmǵ dǵ pǵkhu dǵ pǵ tǵbǵ hǵso pǵ thǵ prǵ.

³ Cǵmarya thǵzǵ ná thǵ tǵkahtǵnyǵ thǵtahe ki mwǵplǵthǵplo rǵ bǵ cuǵthǵnǵ prǵmǵprǵkhu taki- to. ⁴ Thǵ pwǵ- tǵprǵ tǵbǵ pǵtarǵlyǵ nǵdyǵdǵ thǵnǵ ná tǵohtwǵprǵ sǵsǵ dǵ ũ ki bezǵnǵ thǵ tahe. ⁵ Nǵpǵ lyanǵ tǵ thǵnǵ ná tǵlǵmǵmǵnǵ nǵtahe ná tǵpatǵpatǵ a tǵthǵzǵthǵlǵ phǵ kayǵ dǵ a thǵgnǵ kuǵ Cǵmarya to nuǵtahe tǵmǵ ní-. ⁶ Thǵ tǵbǵ mǵthǵnǵ thǵ puǵvǵǵ Kǵstuphǵ tahe ná tǵ phǵnuǵtahe tǵprǵ- to. Thǵ tǵbǵ taklyǵ lahǵenǵ dǵ thǵ puǵvǵǵ Kǵstuphǵ tahe akhu tǵprǵ- to. Kayǵ dǵ a mǵphǵnuǵ tahenuǵ, Byacǵ ki cǵrya ǵthǵ pǵ. Phǵyǵ tahenuǵ pǵ hǵsodǵnyǵluǵ pǵ htuǵǵlǵhǵ thǵ, pǵ dyǵrǵdyǵryǵ htuǵǵlǵhǵ thǵ hǵ. ⁷ Mǵtǵhǵrǵ Cǵmarya ǵ pǵ dǵ pǵ ki bǵ ohtwǵprǵ mǵthǵ prǵmǵprǵkhu agnǵnuǵ mǵto. Thyǵphǵ pǵ tǵkahtǵnyǵ thǵtahe ki mwǵplǵthǵplo agnǵnuǵrǵ, a ǵ pǵ prǵ. ⁸ Phǵnuǵ akhu-akhǵyǵ, kayǵ tǵprǵprǵ dǵ a htǵsǵ tǵthǵyǵithǵ yǵnuǵma, a htǵsǵ prǵlukayǵ mǵto. A htǵsǵhǵ Cǵmarya dǵ a dyǵ thǵ Thǵ Sǵsǵ Byacǵ yǵtǵprǵ nuǵhǵ.

⁹ Tǵmǵnǵ puǵvǵǵ dǵ a zǵkǵnyǵkǵ tǵ tahe ari-akyǵ nuǵ, pǵ lo rǵ pǵpǵ ná thǵ to hǵ. Mǵtǵhǵrǵ tǵ dǵ bǵ mǵ nǵdyǵ lǵ tǵprǵ ná tǵprǵ nuǵ thǵ nǵbyacǵ nǵdǵ, Cǵmarya ithubǵithǵ htuǵǵdǵhǵ thǵ hǵ. ¹⁰ Kǵhǵlakǵma thǵ mǵ nǵdyǵ lǵplǵ thǵpuǵthǵvǵyǵ dǵ a o dǵ Macedonǵkǵ yǵ tǵkǵlǵ nuǵtahe cǵ. Manǵrǵ pǵ shyakrwǵ kuǵpǵ thǵ ná thǵ ki mǵ ǵhtya lǵklǵ pǵ cǵ ná yǵnuǵ ní.

¹¹ Yǵcǵ ohtwǵprǵ krǵklǵ pǵdwǵ lahyǵ ná ũ dǵ tǵpwǵ- tǵcǵ akǵ ní-. Nǵ tǵrǵtǵkyǵ mǵto tahenuǵ, cuǵnuǵ mǵsǵsǵ kuǵ tǵ ũ tǵmǵ ní-. Phǵ pǵ hǵso htuǵǵ thǵ nuǵ, pǵpǵpǵryǵ rǵ buǵǵlyǵ nǵdyǵdǵ lahyǵ thǵnǵ ní-. ¹² Thyǵphǵ kayǵ dǵ a zǵnyǵǵ kuǵhǵ Cǵmarya to tahe ki myǵhtye thǵ tǵohtwǵprǵ rǵ ǵthǵ ki bezǵ thǵ, htuǵto tǵ dǵ thǵ loǵ loǵ tahenuǵ, thyǵphǵ thǵ ki thǵlǵhtyanǵ tǵ ũruǵ tǵmǵnuǵ, mǵ lahyǵ phǵ pǵ hǵ thǵ nuǵ ní-.

Byacǵ Atǵhyǵ Khyǵthǵyǵ

¹³ Puǵvǵǵǵthǵ, pǵ thǵzǵ nǵthǵgnǵkuǵ thǵ ná kayǵ dǵ a zǵnyǵǵtǵtǵ rǵ a thǵyǵ htuǵǵhǵ nuǵtahe ari-akyǵ. Phǵ kayǵ dǵ a tǵmyǵsǵ okuǵǵ to nuǵtahe thǵplǵnǵbǵ nuǵ, pǵ thǵzǵ nǵhtwǵ kuǵ thǵ phǵnuǵto. ¹⁴ Pǵ zǵǵ ná Jesǵ thǵyǵhtuǵ rǵ a htwǵprǵ kǵkhyǵ hǵ. Phǵnuǵrǵ pǵ zǵǵ ná shyǵ- Jesǵ hyǵlyǵ khyǵthǵyǵ pǵnuǵ, Cǵmarya ki ǵkǵ otǵkuǵ khyǵthǵyǵ kayǵ dǵ a zǵǵ Jesǵ rǵ a thǵyǵ htuǵǵhǵ nuǵtahe ná lǵ pǵ.* ¹⁵ Tǵ dǵ pǵ kǵrǵ hǵ pǵ pǵ thǵyǵ tahenuǵma, Byacǵ ithubǵithǵ ná anǵ nǵdǵcǵ. A hǵ, shyǵ- Byacǵ Jesǵ hyǵ khyǵthǵyǵ akhǵpǵnuǵ, pǵ dǵ a ohtwǵprǵ pǵ yǵtahenuǵ, pǵ kǵ kahtyarǵ ná kayǵ dǵ a zǵǵ rǵ a thǵyǵ htuǵǵhǵ nuǵtahe mǵto. ¹⁶ Mǵtǵhǵrǵ Byacǵ anǵbyacǵ nǵdǵ ki o dǵ mǵkhu rǵ hyǵlyǵ pǵ, rǵ a ki ǵhtǵtǵ angǵ tǵmǵ pǵ. Htuǵrǵ tanǵmǵkhu phǵ a khuklǵdulǵ tǵprǵ ki ǵhtǵ hǵbǵtǵ pǵ. Htuǵrǵ ũ ki nǵhuǵ Cǵmarya akwǵ prǵhtya pǵ rǵ kayǵ dǵ a zǵǵ Kǵstu rǵ a thǵyǵ htuǵǵhǵ tahenuǵ, a ki ihtǵ karǵlǵ ũ pǵ. ¹⁷ Htuǵrǵ pǵ dǵ a ohtwǵprǵpǵ yǵtahenuǵ, thyǵphǵ pǵ ki cuǵ myǵhtyesǵ kuǵ ná Byacǵ dǵ mǵlǵ pǵnuǵrǵ, Cǵmarya ki cǵhtya tǵkuǵ pǵ ná ǵthǵ dǵ olǵkǵlǵ pǵ. Htuǵpǵrǵ pǵ ki cuǵ otǵkuǵ ná Byacǵ tacǵprǵ talǵkrǵ pǵ. ¹⁸ Phǵnuǵ akhu-akhǵyǵ, dǵnyǵ mǵ nǵdyǵ khyǵ lahyǵ thǵ thǵplǵ ná tǵrǵtǵkyǵ yǵ tǵprǵ ná tǵprǵ ní-.

5

O Taritǵyǵ One Thǵnǵ Ná Byacǵ Atǵhyǵ Amǵnyǵ

¹ Puǵvǵǵǵthǵ, Byacǵ ki hyǵtǵ ana-alǵ ashuǵakhǵ bǵkǵhǵtǵ pǵnuǵ pǵ lo rǵ hǵsolǵ pǵ ná thǵ to. ² Mǵtǵhǵrǵ thǵ thǵgnǵ tǵtǵ htuǵǵdǵhǵ ná Byacǵ hyǵ amǵnyǵ pǵnuǵ, athyanǵ prǵǵhuǵ hyǵ dǵ mǵkǵkhǵ nuǵ pǵ. ³ Bǵ ũ hǵ, “Kǵthǵuǵkǵkrǵ hǵ, tǵbǵzǵbǵthǵ o pǵ tohǵ” ũ hǵ hǵ phǵyǵ akhǵpǵnuǵ, tǵpǵyǵtǵkyǵ ki hyǵtuǵkhyǵ pǵ ǵthǵ thyanǵ prǵmǵ phǵohǵsǵ nuǵpǵ rǵ ǵthǵ siplǵbǵ tǵprǵ- to pǵ.

* 4:14 4:14 Angǵlasǵ dǵ aruǵ ma dǵ Jesǵ akhu-akhǵyǵ Cǵmarya ki ǵkǵ kayǵ dǵ a thǵyǵ htuǵǵhǵ tǵnǵ Jesǵ nuǵprǵ.

⁴ Manárò, puõvyá thì, thì o dõ tẽkhítèlò ałẽ mậto akhu-akhyẽ, Byacè hyã amõnyẽ yẽnuò, thì khyẽ tanyãtadè cò phú prẽhuò hyãtuõkhyẽ kuõ thì nuò to. ⁵ Lõ- thỹyẽ tahe nuõma tẽlĩ aphúkũ ná mỗsẽklẽ aphúkũ tahe. Pẽ ma kayã mỗkhímõnephủ mậto, tẽkhítèlõphủ mậto. ⁶ Phũnuòrò pẽ kò omyẽ sõtapa nĩkuõ phú ừuò tahe omyẽ sõtapa nuòto. Pẽ tởbè othãklyã rò põtari nĩdyédũ pẽnẽ. ⁷ Mếtèhèrò kayã dõ a omyẽo tahenuò a omyẽo dõ mỗkhĩkhẽ, kayã dõ a emũõpryã tahe nuõma a emũõpryã dõ mỗkhĩkhẽ. ⁸ Manárò pẽ ma mỗsẽklẽphủ tahe akhu-akhyẽ, pẽ bẻ põtari nĩdyédũ pẽnẽ. Pẽ tởkò zũe plehyãlã Jesũ rò pẽ tởkò mọ plehyã lãnĩ ù. Pẽ ki mẹphũnuò hẻrò athyánã pẽ kũthyãhtya nĩ hó pẽ cạtõhtè dõ a takẽbĩnĩ pẽnẽ yẽnuòhỏ, htuòrò pẽ tẽmyásũ dõ Cómarya ki mẹpwỏhtekã pẽ yẽnuõma athyánã pẽ klwỏhtya khuklwỏ tởhtè dõ a takẽbĩ nĩdyẽ pẽ khuklỏ yẽnuòhỏ. ⁹ Cómarya nwỏhtya pẽ ná pẽ ki khyãbẻ a tẻthẻplòdu a tẻcirya yẽnuò mậto. Dõ pẽ Byacè Jesũ Kristu khukhyẻrò, a nwỏhtya pẽ ná pẽ ki nẻbẻ lãhỏ tẻmẹpwỏhtekã yẽnuòprẻ. ¹⁰ Pẻ thỹyẻ bẻbẻ, pẻ htwỏprẻ bẻbẻ, thyáphủ pẻ ki otỏkuỏ ná ẻnuòrò, a khyãthỹyẻ pẻhỏ dõ pẻgnẻ hỏ. ¹¹ Phũnuòrò, dyẻhẻdyẻre khyẻlũ tỏprẻ ná tỏprẻ rò mẹpwỏlyẻ mẹpwỏkẻ khyẻlũ tỏprẻ ná tỏprẻ phú thì mẻ hó khỏnyã yẽnuò nỉ-.

Tẻithyỏ Zũklyázũklỏ Ná Tẻhẻmẻhẻyã Dỏkhyẻ Tadũ

¹² Puõvyãthĩ, kayã dõ a htwỏ thì khuklỏkhuklyã dõ Byacè akũ rò a krũmẻ tẻ, a dyẻrỏdyẻryẻ one pẻ thĩklyã tahenuò pẻ kwĩthẻzỏ thì ná dyaduzũnyã lahyã kayã phũnuò tahe nỉ-. ¹³ Dõ ẻthĩ mẻ lahyã phũyẻ akhu-akhyẻ, dyaduzũnyã sãprẻ ẻthĩ rò mọ lỏthủlỏthẻnĩ ẻthĩ nỉ-. Okrũỏklẻ nĩdyẻ lũ tỏprẻ ná tỏprẻ nỉ-. ¹⁴ Puõvyãthĩ, pẻ kwĩthẻzỏ khyẻthỹã pỏ thì, dyẻrỏdyẻryẻ nĩdũ kayã taklẻlẻbyã nuỏtahe nỉ-. Htuòrò dyẻhẻdyẻre pẻ kayã dõ a taruò dũgnẻ nuỏtahe rò mẹpwỏ pẻkuỏ kayã dõ a hẻcẻrecẻ nuỏtahe, htuòrò khyãthẻplỏhtũ pẻ ù pwỏ- tỏprẻ nỉ-. ¹⁵ Nỏmẻlyẻ kạkhyẻsũ tã kayã dõ ù mẻthũ lũ nuỏtahe tãmẻ nỉ-. Mậtkỏhỏnuò, yácủ mẻryã nĩdyẻ lũ tỏprẻ ná tỏprẻ pwỏ- tỏphuò rò yácủ mẻryã nẻpẻkuỏ kayã dõ aruò tahe nỉ-.

¹⁶ Thẻluỏphỏphủ lahyã pwỏ- phuónỉ-.

¹⁷ Kwĩcỏbẻ lahyã pwỏ- tỏphuỏ nỉ-.

¹⁸ A htwỏhtya phứtẻtẻ- bẻbẻ, tarũ hẻbwĩhẻtaryẻ lahyã Cómarya pwỏ- tỏphuỏ nỉ-. Mếtèhẻrò, Cómarya thẻplỏo dõ thì tỏmẻ phũnuò dõ Jesũ Kristu akũ.

¹⁹ Mẻpỉ tã Thẻ Sãsẻ Byacẻ a tẻkủkủrủryã tahe tãmẻ nỉ-. ²⁰ Tanẻ patỉ tã prẻprỏ a tẻhẻprỏ one nuỏtahe tãmẻ nỉ-. ²¹ Cẻmyã htuỏlỏ tẻpwỏ- tỏcỏ rò phỹẻsủkuỏ tẻ dõ aryã nuỏtahe nỉ-.

²² Cuỏvỏ khẻvỏkyã lahyã tẻmũmyãricyã pwỏ- tỏcỏ nỉ-.

Paulu Kwĩcỏbẻ Ná Cómarya Kỉ Sỏrỉ Thessalonia Prẻzũtẻ Plỏmủphủ Tahe

²³ Cómarya dõ a dyẻ pẻ tẻthuỏtẻkẻrẻ yẻtỏprẻ anẻbyacẻ nĩdũ ki mẻsãsẻ lỏbãhtya dũ thì nỉ-. Htuỏto shyẻ- pẻ Byacẻ Jesũ Kristu ki hyã khyẻthỹã pãnuò, thyáphủ ù ki dyacyãpã tã thì tẻthũ tãmẻ nuòrò, Cómarya ki myãkhwẻnĩ lỏkuỏ pỏdũ thì nẻklỏ ná thĩthẻ ná thĩ thẻhtwỏprẻ pã nỉ-. ²⁴ Cómarya dõ a ẻ thì yẻtỏprẻnuò, a ki mẻ mảlakỏ pẻdũ thì phũnuò pã, mẻtẻhẻrỏ ẻ ma Cómarya dõ acỏ ná angỏ tỏprẻ.

²⁵ Puõvyãthĩ, kwĩcỏbẻ tuỏ pẻkuỏ lahyã pẻgnẻ nỉ-. ²⁶ Hẻmẻhẻyã lỏlỏ- puõvyã dõ a zũkanyãkạtẻ nuỏtahe rò nuỏmủnĩ lũ tỏprẻ ná tỏprẻ dõ tẻnuỏmủ sãsẻ akũnuò nỉ-. ²⁷ Dõ Byacẻ amwỉ akũ, vã nỏtã thì ná thì ki hỏlủ pẻ vã liyẻtỏba dõ puõvyã dõ a zũkanyãkạtẻ pwỏ- tỏprẻ a mẻthẻnyẻ nỉ-.

²⁸ Byacẻ Jesũ Kristu abwiataryẻ kỉ okuỏdũ ná thì nỉ-.

Thessalonia Nyëba Tôba Second Thessalonians Têhébè Rê Dô Nyë

Thessalonia prëzûetë plómuphú tahe théplò súsisúsá mahómahyã tadû pâ ná èthí myásû Kristu kírë hyãkhyë nyëphuôôtôphuô ari-akyã. Paulu rã Li Thessalonia nyëba yëtôba ma a rã cuô pë Thessalonia phú dô a zûë lahyã ná Byacë Jesû kírë hyã nyëphuôôtôphuô yënuô a hyã htuôhô a zûë nuôtahe agnë. Paulu dônyãplô pë khyë èthí rò a hëluô pë èthí ná Kristu hyãtyahito nuô, kayã tôprë dô ù è lû, “Kayã cyëricyã,” dô a mëtakhwótakësû Kristu yëtôprë ki ohtyarë rò a plwô më ù tëmümyáricyã yëpãnuô a tuô cò dô tètêzôthëryã tadû cò pâ.

Prëdônyãphú Paulu yë, a dyadu rã dyéthëgnëcuô pë Thessaloniaphú tahe ná a khyábë tÿpyátësë, tëmëcyëmëcû tahe tadúro èthí tókò oklôsôma kuô lahyã dô tÿzûtÿnyã akû, rò èthí tókò pÿepÿryã buôelyã nídyë kuô lahyãdú anë, htuôto èthí tó mëkhyãmëyaya lahyã tëmëryã tahe agnënuôro, a rã cuô pë èthí prë.

Têhébè tótô ná tótô

Têhébè rê dô nyë 1:1-2

Tÿhtuthÿtya 1:3-12

Kristu kírë hyã khyëthyã a tÿthyóithya ari-akyã 2:1-17

Tÿdyëhëdyëre ná Kristuphú a tÿihtòonyã tahe 3:1-15

Têhébè dô khyë 3:16-18

¹ Pë ma Paulu, Sila,* ná Timothy. Pë rácuô rôlû liyëtôba dô thí Thessalonia prëzûetë plómuphú tahe a o. Thí ma pë Phë Cómarya ná Byacë Jesû Kristu akayã tahe. ² Phë Cómarya ná Byacë Jesû Kristu ki dyédû thí tÿbwítÿtaryë ná tÿkacúkábë ní~.

Paulu A Têhëbwihétaryëhtya Cómarya Ná A Tÿkwícóbë

³ Puôvyã Kristuphú thí~, pë thénÿtyabë thí bíkhëtë~ bèbë nuô, pë bè hébwihétaryë cò Cómarya dô thígnë pwô~ tôphuô cò, mëtëhéro thí tÿzûtÿnyã ná thí tëmônî lû tôprë ná tôprë nuô, a duhtya ná duhtya akhu-akhyë, pë tóbë hébwihétaryë nyã hó. ⁴ Phúnuô akhu-akhyë, pë nÿbyacë nídú pë hësodónyã luôpë prëzûetëplómû dô aruô tahe ná thírithikyã. Bí thí khyábë tëmëcyëmëcû ná tÿpyátësë tahe akhënuô, thí khyáthëplòhtúbë rò thí oklôsôma dô thí tÿzûtÿnyã akû akhu-akhyë, pë phyÿtyalô mọ nídyë nyacó pë théplò.

⁵ Lõ~ tÿyëtahe khyã athë ná Cómarya cirya tÿ nuôma acóatë prë. Phúnuô akhu-akhyë, Cómarya ki dyakodyabë hó thí ná ahtyëakékû pâ. Thí khyábë tÿcyëtÿcû khónyãyë nuôma dô Cómarya htyékë agnë prë. ⁶ Cómarya më tÿ nuôma atóabë prë. Kayã dô a mÿcyëmëcû thí tahenuô, Cómarya ki dyëlyë kakhysû khyëthyádú èthí tÿcyëtÿcû pâ. ⁷ Manáro thí ná pë khyábë tÿcyëtÿcû yëtahenuô, Cómarya ki mëmọ kakhÿë khyëthyã khyëdú pë pâ. Shyë~Byacë Jesû oluôhtya akhëpãnuô, a ki mëmọhtya khyëthyã pë pâ. A ki hyã dô mikyãrahtô akû pâ. A ki hyãtô ná a tanëphú dô a oná a tÿprötÿpyã yënuô tahe pâ. ⁸ A ki cirya kayã dô a thëgnë kuô Cómarya to nuôtahe ná kayã dô a cÿë kuô pë Byacë Jesû a tÿthëkrûmila to nuôtahe pâ. ⁹ Èthí ki khyábë tÿpyëtÿkyã tacúprë a tÿcirya yënuô pâ. Htuôro Byacë ki dyataphãkyã èthí dô a mëtÿnyë ná a tÿtaryëduhtú dô aprọpryã yëtahe anyëhyã pâ. ¹⁰ Shyë~Byacë Jesû hyãkhyëthyã amónyë tónyë pãnuô, a ki htwóhtya dú phúnuô pâ. Bí nuôtónyë pãnuô, akayã sãsë tahe ki mëlímëtakhë lû pâ rò kayã dô a zûë lû tahenuô, a ki khyëthukhyéthë lõ lû pâ. Phúnuôro thiyë tahehe bèbë, thí ki htuthÿtya tÿkuô dô èthiklë pâ, mëtëhéro thí yô zûë htuôhô tÿthëkrûmila dô pë hësodónyã htuôpë hó thí nuôtahe hó.

¹¹ Phúnuôro thyáphú Cómarya ki mÿcwô thí rò thí ki ohtwôprë tóbëkuô ná atë tÿ agnënuô, pë kwícóbë pë dô thígnë pwô~ tôphuô cò. Pë kwícóbë pë pô dô thígnë ná Cómarya ki mëlôbã pë thí lõ~ thí tëmëryã dô thí thëzûmë nuôtahe, ná tëmë dô thí më ná tÿzû nuôtahe. Rò Cómarya ki mepëdú thí ná a tÿprötÿpyã pâ. ¹² Pë kwícóbë phuyë

* 1:1 1:1 Dô Greek ngó ma a hé ná “Silvano”

nuôma thyáphú pë Byacë Jesũ ki nÿbë tëlítetakhê dô thĩ o rò thĩ ki nÿbë kuôke tëlítetakhê dô a o pã agnë nuôprë. Dô pë Cómarya ná pë Byacë Jesũ Kristu abwíataryë akhu-akhyërò a ki htwòhtya dù phuyé pá ní-

2

Kayã Cyëricyã Tôprë

¹ Puôvyã Kristuphú thĩ-, vã thëzũ hësoluô pë thĩ ná shyë- Byacë Jesũ Kristu hyã akhê pã ari-akyã ná pë ki ka-oplô tókhyélũ dô a o pã ari-akyã yënuô prë. ² Kayã tôprëprë ki hé thĩ ná Byacë amõnyë hyãtuô htuôhó hënuôma pë kwíthëzò thĩ-, khyëzũ zúnýë lahyã támë ní-, taróthé thëisé lahyã támë ní-. A ki hé pë có thĩ, Cómarya nõhëprò one vã kimátorò ù hëso thëgnëluô pë vã phúnuô a hécó bèbë, kimátorò a ki hé lahyã ná li hyãtuô dô pë o tôba, a ki hécó phúnuô bèbë zÿë lahyã támë ní-. ³ Nõilo-ilyání tã thínë támë ní-. Byacë Jesũ Kristu hyã tyahíto nuô, kayã tahe ki sásũ Cómarya pã rò kayã dô a htësũkyã Cómarya ná Cómarya a tètthýòtèthya nuôtôprë ki oluôhtya pã. Tëyëtahe ki htwòhtyarë htuôpãrò Byacë Jesũ Kristu hyã khyëthýã pã amõnyë yënuô a ki hyã htwòhtya no pã. Htuôrò Cómarya ki mepýéplũkyã kayãcyëricyã nuôtôprë dô ngarakũ pã. ⁴ Lõ- tètđó ù é ná Cómarya, mátorò, lõ- tètđó kayã cóbèhtya è tahenuô, kayã cyëricyã yëtôprë kihékitaáý sũkyã pã rò a ki phyéhtyaló anë ná aduklóló có ná lõ- tëtýëtahe phúnuô có pã. Phúnuô akhu-akhyë, a ki hyãnuô o nyãó dô Cómarya tëlũhódu akũ pã rò a ki dákwoýã nÿdyë có anë ná vã ma Cómarya tôprë phúnuô có pã.

⁵ Ma thĩ tõnj pãnyã to è? Bí vã o kuôpã ná thĩ akhënuô, vã hësodõnyã luô pëlõ htuôhó thĩ hó, vãhétó? ⁶ Khõnyãýë tètđó a mędídyã tãtũ pã kayã cyëricyã yëtôprë aklyãnuô a o rò maítë nuôma thĩ thëgnëdũhó. Phúnuôrò shyë- ashuóakhê hyãtuôhó pãnuô ma kayãricyã nuôtôprë ki oluôhtya pã. ⁷ Tëouôobí dô a máhó tēmũmyáricyã yëtahenuô, a mēhó tētđó hekhuyë hó. Manáro kayã dô a mędídyã tãtũ tēmũmyáricyã yëtôprënuô, a ki mędídyã tãtũ plehyã tuôđó Cómarya phyétaphãkyã è yënuô pã. ⁸ Htuôrò kayã cyëricyã yëtôprë ki oluôhtya pã tadũrò bí Byacë Jesũ Kristu hyã pã akhënuô, a ki mēthýëkyã lũ ná a tètthëhte dô akyãũ yënuô pã, rò a ki hyã mepýëkyã lũ ná a tëtaryëduhtũ yënuô pã. ⁹ Kayã cyëricyã yëtôprënuô a ki nÿbë khínëricyã khukló a tēprõtēprya rò a ki dyëluô lahólaha pë lõ ù ná tēprõtēprya pwõtócó, tēmátēdyã pwõ- tócó ná tētapã khyéthukhyéthé tahe pwõ- tócó pã. ¹⁰ Thyáphú a ki lahólahyaní kayã dô a kírë thýë dõthudóthé tahe agnënuô, a ki nõë nÿdyë a tēmũmyáricyã nuôtahe pwõ- tócó pã. Èthĩ thëkrũthéló phyésũ kuôũ tēmátēcò to akhu-akhyë, a ki thýë lahyã pã. Èthĩ ki phyésũ hérò a ki nÿbë lahyã tēsiplëkã pã. ¹¹⁻¹² Phúnuôrò thyáphú èthĩ ki zÿë kuôũ tēlahólaha yë pã, htuôto thyáphú Cómarya ki ciryakyã kayã dô a zÿë kuôũ tēmátēcò to rò a cuô thëkrũthéló zÿë dùgnë tēmũmyáricyã nuôtahe agnënuô, Cómarya plwõhyã khó pënyã hó èthĩ tēlahócyãdë ashyo-asõ yëtócó hó.

Přë Zÿkanyãkã Tëphú Tahe Tôkò Ihtò Klõsõma Plehyã Tadũ Dõ A Tëzÿtënyã Akũ

¹³ Puôvyãthĩ-, thĩ ma kayã dô Byacë mõnj thítahe rò pë bè hëbwíhétaryë Cómarya dô thĩgnë pwõ- tóphuó có, mētëhërò thyáphú thĩ ki nÿbë kuô tēmwlóhtekã agnënuô, Cómarya nwóhtya one htuôhó thĩ dô kalúkhe pãnuô có hó. Dõ Thë Sãsë Byacë mēsãsë hó thĩ ná thĩ zÿë tēmátēcò akhu-akhyë, Cómarya mēlwóhtekã thĩ hó. ¹⁴ Dõ pë hëso pë thĩ tētthëkrũmila yë khukhyërò Cómarya é hó thĩ phúnuô hó. Mētëhërò thyáphú thĩ ki nÿbë kuô Byacë Jesũ Kristu a litakhê rò a é hó thĩ hó. ¹⁵ Phúnuôrò puôvyã thĩ-, pë ithýóithya hësodõnyã htuôpëhó thĩ ná pë khãukhãphë nuôtahe bèbë, mátorò pë ithýóithya htuôpëhó thĩ ná li dô pë rá cuô pë thĩ yëtahe akũnuô bèbë, oklõsõma kuô lahyã ù rò pũma nÿ ryã kuô lahyã ù ní-

¹⁶⁻¹⁷ Pë Phë Cómarya abwíataryë khukhyërò a dyëtã hó pë a tēdyéhëdyëre tacũprë ná tēmýásũ dô atãatë yëtahenuô hó. Pë Byacë Jesũ Kristu ná pë Phë Cómarya dô a mõnj pë yëtôprë ki dyéhëdyëre dù thĩ ní-. Htuôto thyáphú lõ- thĩ tēphyëtēmë nuôtahe ná lõ- thĩ tēhëbëhësũ tahe ki ryã agnënuô, a ki dyëshyodyësòhtya dù thĩ thëplò ní-

3

Kwícóbě Pédō Pěgně

¹ Pě puŕvyá thĩ-, pẹ thészũ hēsokyá thĩ dǒ khyě tadũ, thyáphũ Byacè a tètèkrũmila ki luǒpasicuǒ pryãpryã agnėnuǒ, kwícóbě pẹ kuǒ dǒ pėgně ní-. Htuǒto phũ thĩ phyėsũ htuǒhǒ tètèkrũmila yėnuǒ ná dǒ tẹbezũbenyã akũnuǒ thyáphũ ù ki phyėsũ thyãkuǒdũ phũ thĩ phyėsũ yėnuǒrǒ, kwícóbě pẹ kuǒ pǒ lahyã dǒ pėgně ní-. ² Kwícóbě pėkuǒ pǒ pẹ ná Byacè ki męsiplě pẹ ná dǒ kayãricyã nuǒtahe ná kayãcyę nuǒtahe a takhukũ ní-. Mětėhéro Cómarya a tètèkrũmila yėnuǒ ù zũę lǒ pwǒ- tǒprẹ mǎto. ³ Manárǒ Byacè yėnuǒ acó ná angǒ rò a ki dyėshyohtya thĩ thė ahėare pǎ, rò a ki takǒtakẹ tǎtũ pėnĩ thĩ ná kayãricyã nuǒtǒprẹ pǎ. ⁴ Dǒ pẹ zũęnĩ Byacè akhu-akhyérǒ, pẹ thėgně ná thĩ klyã- krwǒmẹ plehyã tadũ pǒ nyã phũ pẹ mekyã thĩ yėnuǒ hǒ. ⁵ Byacè ki thũcuǒ dũ thĩ dǒ Cómarya tẹmǒ akũ ná Kristu a tẹkhyáthėplǒhtũ akũ yėnuǒ pǎ ní-.

Tẹmẹ Lyabě Dǒ Bẹmẹ Tẹphyétẹmẹ Agně

⁶ Puŕvyá Kristuphũ thĩ-, dǒ Byacè Jesũ Kristu amwĩ akũ, pẹ mekyã thĩ ngǒ, lǒ- puŕvyá dǒ a taklělēbyã rò a krwǒmẹ kuǒ phũ pẹ lẹklǒmẹ dǒ pẹ dyėkyã thĩ yėnuǒ to tahenuǒ cuǒ bóthyo tá ná ẹthĩ tǎmẹ ní-. ⁷ Thĩ nẹbyacè nĩdũ thĩ tǒ krwǒmyábũ mękuǒ pẹ phútėnuǒ thĩ thėgně tǎtẹ htuǒdũhǒ. Mětėhéro bí pẹ otǒkuǒ ná thĩ akhėnuǒ, pẹ taklělēbyã ná to. ⁸ Ù lǒkyã pėnǒ ná pẹ lẹlẹlǒ agně to. Mǎtǒkhǒnuǒ, thyáphũ a ki htwǒhtya tǎ tẹvítězǎ dǒ thĩgně tǒprẹ- tǎmẹ nuǒ, pẹ yácũe yácũryã kanǒ- to. ⁹ Pẹ ki kwimęcwǒ thĩ ná pẹ lẹlẹlǒ ná lẹlǒlǒ hėnuǒma a kò prě. Manárǒ thyáphũ pẹ ki htwǒhtya thĩ lẹmyábũ rò thĩ ki krwǒmękuǒ phũ pẹ męyě agnėnuǒ, pẹ bẹ krũkrũryã nĩdyė nyacǒ. ¹⁰ Bí pẹ okuǒpǎ ná thĩ akhėnuǒ, pẹ ithyókya thĩ, “Kayã dǒ a taklě dũgně tǒprėnuǒ, ù tǒbẹ dyėenĩ lũ tǒcǒ- to.”

¹¹ Pẹ cuǒhėtuǒ phũyě mětėhėnuǒma, pẹ nĩhuǒ ná dǒ thĩklėnuǒ kayã taklě rò ae-aryã kuǒ tǒcǒ- to nuǒ a o tahe. Rǒ a cuǒnuǒ męsúsá kuǒlǒ ũruǒ a tẹritẹkyã nuǒ a o tahe, pẹ nĩhuǒ phũnuǒ. ¹² Dǒ Byacè Jesũ Kristu akũ, pẹ mekyã pėngǒ yėnuǒ ná kayã taklělēbyã yėtahe agně. Thyáphũ ẹthĩ ki ohtwǒprẹ tǎtǒtǎbẹ kuǒ, htuǒto a kiekiryã kuǒ lahyã ù rò a ki buǒelyañĩ dyėkuǒ lahyã dũ a thėplǒhtwǒprẹ agnėnuǒ, pẹ hėshyohėsókya nyã hǒ ẹthĩ hǒ. ¹³ Manárǒ, puŕvyá Kristuphũ thĩ-, bí thĩ mẹ tẹryã akhėnuǒ, thėplǒpyě tǎ lahyã tǎmẹ ní-. Tarũ mẹ plehyã tadũlǎ lahyã phũnuǒ ní-.

¹⁴ Kayã tǒprẹprẹ ki cũe kuǒ li dǒ pẹ thũpẹ thĩ yėtǒba a tẹithyǒithya to hėnuǒma myátǒmakyã ẹ ní-. Thyáphũ a ki thėtǎrẹ lya nĩdyédũ anẹ pǎnuǒ rò, bóthyo tǎ lahyã ẹ tǎmẹ ní-. ¹⁵ Manárǒ thėhtethėhǎ tǎ ẹ tǎmẹ ní-, mǎtǒkhǒnuǒ dyerǒdyeryě ẹ phũ nẹ dyerǒdyeryě nẹ puŕvyá Kristuphũ tǒprėnuǒ prě ní-.

Tẹhėbẹ Dǒkhyělǒ

¹⁶ Tẹkacũkabě a Byacè ki dyėtǎ dũ thĩ tẹkacũkabě pwǒ- tǒphuǒ dǒ klyã pwǒ- tǒbǒ akũ ní-. Byacè ki okuǒ dũ ná thĩ pwǒ- tǒprẹ ní-.

¹⁷ Vǎ ma Paulu rò vǎ rǎ tẹhėmǒhėryã yėnuǒ ná vǎ takhu nĩdũ. Li pwǒ- tǒba dǒ vǎ rǎ htuǒhǒ rò dǒ atadũ nuǒ, vǎ rǎ mēmámędyãkyã khódũ phũnuǒ. Vǎ rǎ mēmámędyãkyã phũnuǒ pwǒ- tǒphuǒ cǒ.

¹⁸ Pẹ Byacè Jesũ Kristu abwíataryě ki o kuǒdũ ná thĩ pwǒ- tǒprẹ ní-.

Timothy Aréló Tôba First Timothy Tèhébè Ré Dó Nyé

Timothy ma Kristuphú tóprè, a nacépá prè, a o dó Asia Minor kékù. Amuḡ ma Judaphú rò a phè ma Greekphú. A krwòkuḡ Paulu rò a htwòhtya prèmcwḡ Paulu a tètphyètèmè. Paulu rá Li Timothy aréló yètòba a rá tètiritèkyá akhášhyékhàrya o thuḡcò.

Aréló rò a dyèròdyèryèní tètithyóithya dó ù ithyóthú è dó prèzùtètè plómukù nuòtahe. Tètithyóithya thú yènuòma a ohtwòhtya dó Judaphú tahe a tètaneḡ tahe ná Judaphú mato tahe a tètaneḡ tahe mešilyá tǒlǔ nuòprè. A zùenyáe lahyá ná hekhunèkhu yènuò a nùmyáricyá nyacò khukhyè, thyáphú kayá tóprèprè ki nìbè kuḡ tèmèlwòhteká agnènuò, a bè oná tètègnè dó a dòuḡ khókhye tahe rò a bè nìdà krwòmè tètduòtèdwò mähódú bè duèsè tahe ná bè phýení phúmè to nuòtahe. Liyètòba akùnuò, a ithyóithya nuòtǒnǐ kuḡ pǒ ná tètǒtarǐ prèzùtètèplómù ari-akyá ná tètècòbucòbè aklyáaklò tahe, htuḡrò a hèsoluḡnǐ pè prèhtwò prèzùtètèplómù khuklòkhuklyá tahe ná prèmcwḡ tètòkú tahe a tòkò ohtwòprè lahyá phútè ari-akyá. Dó khyè rò Paulu dyèthègnè pè Timothy ná Jesú Kristu a prèmetèphú tóprè ma a bè ohtwòprè phútè, htuḡrò bè myákhwè nìdú Kristuphú aplóamù khólú yètahenuò phútè ari-akyá.

Tèhébè tótó ná tótó

Tèhébè ré dó nyé 1:1-2

Ithyóithyatǎ pè prèzùtètè plómuphú tahe ná prèzùtètè plómuphú dó a htwò khuklòdu khusuhtú tahe 1:3-3:16

Ithyóithyatǎ pè Timothy a tètphyètèmè tahe 4:1-6:21

¹ Vá ma Paulu. Vá rácuḡ nípè thǐ liyètòba. Cómarya dó a mèlwòhteká pè yètòprè ná Jesú Kristu dó pè tèmýású thèlè nìdyè è yètòprènuò, èthǐ hétǎ htuḡhó angó ná a nõhtwòhtyahó vá ná Jesú Kristu a Prèdónýáphú tóprè. ² Vá rácuḡ pè liyè dó Timothy dó athýaná vá phúpèrèkhú shyètò dó tètùtètènyá akù tóprè a o.

Phè Cómarya ná pè Byacè Jesú Kristu ki dyèlyadú è tètbitètaryè ná tètthèzò ná tètèkacùkabé ní-.

Tètýèròdyèryè Sù Prèithyóithya Thú Tè Tahe

³ Bí vá htecuḡkyá dó Macedoniakè akhè, phú vá nõ tadú htuḡhó nè bí vǐ Epheso akùnuò, rò o tadú plehyápò kírè bínuò ní-. Kayá o bí nuòtahe yò ithyóithya ù tètithyóithya dó aruò rò athú tahe akhu-akhýè, nè bè hétǎsò nengó ná nõokuḡkyá èthǐ atètithyóithya nuòtahe. ⁴ Hésonǐ èthǐ ná a ki mèlǒ kyädé tá tètshuòtèkhè ná tètýá kanikano mú-nukhè nuòtahe ná tètýáklwídyályá dó ahtú nuòtahe támè. Tènuòtahe ma a dyéohyta prè tètèkrèkryá lǔ, htuḡto a mèdídyá tǎtǔ tǒkuḡpódú Cómarya atèmè dó pè mecyá túprè è ná tètùtètènyá yènuònuò. ⁵ Tètèhétǎ ngóyè a tètaze myású ma thyáphú a ki hturyáhta tèmò agnè nuòprè. Tèmò yènuòma a hyáhte dó kayá thèplò mwòplǐ nuòtahe akù. Htuḡrò a hyáhte dó kayá o ná tètègnè tètýá ná tèmùmyá rò a nwóphyè tèt dó aryá nuòtahe akù, htuḡto a hyáhte dó kayá o ná tètùtètènyá málakò nuòtahe akù. ⁶ Kayá tahehe nuò, a tarǐ kóklǒkyá anè ná tètýetahe rò èthǐ cuòhèbèdònyá rǒkhyèlǔ ngó dó a kyädé nuòtahe hó. ⁷ Èthǐ thèzǔ htwòhtya lahyá Cómarya a prèithyó tètphyótètètha athará tahe tadúro èthǐ atètèbè nìdú nuòtahe bèbè, èthǐ hékryá- itènuò a thègnè kakhýè nìdyè lahyá to. Tètiritèkyá tahe dó èthǐ hèbè pryèkadǐ dó ari-akýánuò bèbè, èthǐ thègnèplò nìdyè tòcò- to.

⁸ Pè nõ tètphyótètètha yè bí a kò nõ akhènuò, pè thègnè ná aryá prè. ⁹ Pè thègnè ná tètphyótètètha yètahenuò, ù dyéohyta è dó kayá còkayátè tahe agnènuò mato. Mátòkhónuò, ù dyéohyta pè kayá dó a mèthú tètphyótètètha tahe ná kayá dó a nìdà kuḡhó to tahe, htuḡrò kayá dó a bezùbenyá kuḡhó Cómarya to tahe, ná kayá dó a me tètthùtèplá tahe, ná a còbè kuḡhó Cómarya to tahe, ná a tanè kuḡhó Cómarya to tahe, ná a mèthyè apheré kimátorò amuḡ tahe, ná a mèthyè kayá tahe, ¹⁰ kayá dó a cuòthú prèmpèrèkhú tahe, kayá dó a thèplòka

dó aphúamêkhu tahe, prêkhû ná prêkhû thúkhyêlû, kayă pûisêe ù ná rû tahe, kayă dô a lahôtê tahe ná kayă dô a cuô khyábôkhyábye athé tahe, kimátorò a mețê dô aruô tôcôcô dô a lúkhô ná têtithyóithya acóate tahe agnê prê. ¹¹ Têtithyóithya dô acóate yênuôma, myáhtye prê dô têtêkrûmila akú yênuô prê. Cómarya zûenî và rô a dyé và têtêkrûmila yê dô và ki bè pruôță agnê nuôprê. Têtithyóithya acóate yênuôma a hyă dô têsôri a Cómarya du dô ù htuthéhtya lû yêtôprê a o.

Dó Byacê A Têtêzô Akhu-akhyê Paulu Hébwihétaryê Lû

¹² Pê Byacê Jesû Krîstu dyé hó và têtêțere dô và ki meț atême agnê akhu-akhyê, và hébwihétaryê è. Htuôto a dya và phú kayă dô acó ná angô tôprê rò a nwóhtya và dô và ki mețê êțeme akhu-akhyê, hébwihétaryê è. ¹³ Dô- arêkhê nuôma, và hé mũmyáricyă Jesû Krîstu, và mețyemecû è, và pacyêishyê è tadúro Byacê thézônî và, mețêhêrò và yô zûenyăe kuôhî to, rò và mețê yêtahenuô, và yô thégnê híto akhu-akhyê, a thézônî và prê. ¹⁴ Rò pê Byacê klôlyă lyălyă ényacó hó abwiataryê dô vâlô rò a dyêhó và têtûtênýă ná tēmô dô a o dô Jesû Krîstu akú nuôtahe hó.

¹⁵ Thyáphú Jesû Krîstu ki hyă mełwóhtekă kayă têtútêoraphú tahe rò, a hyălyă dô hekhu yê hó. Têhêbê yênuôma acóate rò kayă lỏ- plî tókò phyésú lỏthulôthê è. Prêmethútêphú lỏ- plî aklênuôma và ma kayă dô a mețú dulô tởprê hó. ¹⁶ Manărò thyáphú Cómarya ki dyêluôhtya Byacê Jesû Krîstu a têtkyáthêđô alôabă dô vâlô agnênuô, a thézônî và. Mețêhêrò và ma kayă dô a mețêthú dulôúkhô tởprê hó. Thyáphú và ki htwóhtya pê ù lêmýábú dô prêzûe è dôkhyê tahe agnê, htuôrò thyáphú êthî ki nûbêkuô théhtwôprê tacúprê talêkrê agnê nuôrò Cómarya thézônî và prê. ¹⁷ Kayă pwô- tởprê ki htuthéhtya dú khwí dô a pôtaritê tacúprê talêkrê rò a thyêcyáto yêtôprê ní-. È ma Cómarya dô ù myáhtyeyă lû to. Cómarya mamátú è tởprê prê. Kayă pwô- tởprê ki dyadudyahtúđú è, ù ki mełmețakhê htyadú è pwôđôhtú ní-. Amèn.

¹⁸ Văphúkhû Timothy, têtđô và nõme nê khõnyă yêtahe nuôma, a krwômê kuôprê kayă tahe a têtêbê one hó nêrinêkyă tahe nuôprê. Thyáphú nê ki sáryă têt agnênuô, nõe Cómarya a têtêbê one yêtahe phú ù nõe takuôtabê tahenuô ní-. ¹⁹ Rò pûmanî nê têtûtênýă ná nê thêplò a têtane mwôplî nuôtahe ní-. Kayă tahenuô, a plwôkyă lahyă atê yêtahe akhu-akhyê a têtûtênýă pyékyă lỏ prê. ²⁰ Kayă dô a têtûtênýă pyékyă phúnúôtahe ma mắhó Hymenaeo ná Alexandro hó. Thyáphú a ki htwô têtithyó dô êthîgnê rò a ki okuôkyă a têtêbêthú Cómarya nuôtahe agnênuô, và dyêtăkyă hó êthî dô khínêricyă khuklô a takhukú hó.

2

Prêzûetêplômú A Têcóbucóbê

¹ Dô têtỏ- plî aklênuô têtđô a lodulô dô và thêzû dyêhêdyere thî nuôma mắhó thî ki kwícóbê pê dô ùgnê pwô- tởprê, rò kwínî pê kuô úruô atêlo tahe, htuôrò hébwihétaryêhtya pê Cómarya dô kayă lỏ- plî agnê. ² Cóbê lahyă phúnúô dô khwí tahe agnê ná khwícôphya lỏ- plî tahe agnê. Thyáphú pê ki ohtwôprê othuôokrê kacúkábê dô têtđyazûđyanyă Cómarya rò ohtwôprê tătôtăbê kuô ná ù dô têtpwô- tôcô akú nuôrò, kwícóbê lahyă phúnúô ní-. ³ Yêma têtđô arýă rò a mețêkrû pê Cómarya dô a mełwóhtekă pê yêtôprê athêplô. ⁴ Cómarya thêplò dô kayă pwô- tởprê ki nûbê têmêłwóhtekă rò a ki thêgnê lahyă têmátêcô. ⁵ Mețêhêrò Cómarya otú tởprê- tuô. Htuôrò kayă dô a mețmêđwô pê khyêthýă Cómarya ná prêlukayă nuô a o tởprê. È ma prêlukayă Jesû Krîstu yênuôhó. ⁶ Thyáphú a ki ihta kăkhyê prêlu hekhuphú lỏ- plî agnênuô a dyélyăkyă a thêhtwôprê. È ma prêkhyáthê dô a hyă tởshuôđôkhê tởprê. ⁷ Dô têtiritêkyă yê agnê, ù nõhtwóhó và phú prêhêso dônýtê tởprê ná Prêđônýaphú tởprê ná Thára dô a ki ithyópê Judaphú mắto tahe ná têtûtênýă dô a mắlakôyê ari-akýă tởprêhó. Và hé lahôlahya náto. Và hêcô prê.

⁸ Phúnuo akhu-akhyé dõ khälé pwõ- tõphonuõ vã théžú ná lö- prëkhũ tahe ki zõhtya ataku sãsé rò kwícóběté. Rò dõ a tẽkwícóbě akũnuõ, tẽkrétẽkryá, tẽ théplõdu thuõhtyẽhtũ tahenuõ a tõbè onĩ to.

⁹ Vã théžúkuõ ná lö prëmò tahe ki dyathudyathé lahyã a tẽkũhyethyãçã tahe. Kũhyã lahyã tẽ dõ atõabè nuõtahe, tari suséné rò ithye-ikĩ tá khuluõ tãmé, kalãhtya tá kalãhté ná lõtthélõpõ tahe tãmé, rò kũthyãhtya tá hyeçã dõ angudungusĩ nuõtahe tãmé.
¹⁰ Mátõkhõnuõ, prëmò ma tókò tari susé mętwõ ané ná tẽmę dõ aryã tahe. Prëmò dõ a ólyã ná a ki dyaduzũnyã Cómarya tahenuõ, a tókò mę lahyã tẽryã phúnuõtahe.

¹¹ Bí prëmò tahe ithyõ pũthégně lahyã ané akhẽnuõ, èthĩ tókò ithyõ pũthégně dõ tẽthõuokrẽ akũ ná dõ tẽnĩdã lö ngõ akũ. ¹² A ki phyení shuõkhě dõ èthĩ ki ithyõ prëkhũ tahe bẹbè, nõení a taryěshyosõ dõ prëkhũ tahe akhu bẹbè, vã plwõmę èthĩ to. Èthĩ bẹ othuõokrẽ prẽ. ¹³ Mětéhérò Cómarya byálya rėló Adam. Rò Eva nuõma, Cómarya byálya no è dõkhyé prẽ. ¹⁴ Rò khinéricyã khukló ilolahõ Adam máto. Khinéricyã khukló ilolahõ è rò a mętẽthũ nuõma prëmò prẽ. ¹⁵ Manáro prëmò tahehe nuõ, a ki oklõsõma lahyã dõ a tẽžũtẽnyã ná atẽmõ, ná a tẽsãsé akũ rò a ki o lahyã ná a tẽdyathudyathé sãprẽ ané hẽnuõma, Cómarya ki męlwõhtekã èthĩ bí èthĩ phúo akhẽnuõ pã.

3

Prẽžũtẽtẽplõmũ Khuklókhuklyã Tahe

¹ Tèhébè yẽnuõma acõatę rò kayã tõprẽprẽ ki théžú htwõ prẽžũtẽtẽplõmũ khuklókhuklyã hẽnuõ, tẽmę dõ a théžũmę yẽnuõma tẽmę dõ aryã tókõ hó. ² Kayã dõ a htwõ prẽžũtẽtẽplõmũ khuklókhuklyã tõprẽnuõ, ù dya tẽthũ dõ lũlo nuõ a bẹ onĩ to, a bẹ męoprẽ tõprẽ- tuõ, a bẹ kyẽthãrysãsprẽ ané, a bẹ põlyacyã nĩdyé ané, a bẹ ihtõnyã tãtõtãberyã, a tõbè èmõsũ sĩprẽsĩmyã dõ ahi, a tõbè ithyõithyacyã tẽ. ³ Htuõrò a tõbè emũõpryã nĩ to, a tõbè théplõphuõ nĩ to, mátõkhõnuõ a tõbè mã kayã dõ a thédõthénga, kayã dõ akrækryã kuõũ to, a bẽmõnĩ rũhtě to. ⁴ A tõbè mã kayã dõ a põryacyã nĩdyé a hiphũphyãphũ tahe htuõrò a tõbè buõdu ithyõhtya nĩdyé aphũ tahe dõ a ki nĩdã lũ ngõ rò a ki dyaduzũnyãnĩ lũ dõ tẽlõ- plĩ akũ. ⁵ Mětéhérò kayã tõprẽprẽ dõ a tõpõthũnĩ a hiphũphyãphũ tahe phũtẽ phũtẽnuõ, a ki thégně to hérò a myákhwě nĩcyã Cómarya a prẽžũtẽtẽ plõmũphũ to. ⁶ Thyáphũ a ki dyahtyalõ tá athéplõ tãmé, htuõrò thyáphũ Cómarya ki cĩryã tá è thyanã a cĩryã khinéricyã khukló nuõtãmé nuõrò, a bẹ htwõnĩ kayã dõ a zũtẽthé mópãprẽ nuõto. ⁷ Kayã dõ a zũekũ Jesũ to tahe ki bezũbenyã lũ agnẽnuõ, a tẽihtõnyã hẹbẹhẽsũ tahe tõbè ryã pwõ- tõphuõ cõ. Kayã dõ a zũekũ Jesũ to tahe ki bezũbenyã lũ phúnuõto hẽnuõ, a ki mętarę lũ pã, htuõto a ki nĩkyã khinéricyã khukló adádõ pã.

Prẽmęcwõ Prẽžũtẽtẽ Plõmũkũ Tahe

⁸ Thyáphũnuõhõ kayã htwõ khuklókhuklyã dõ a męcwõ prẽžũtẽtẽplõmũ tahenuõ, ù pwõ- tõprẽ tõbè dyaduõ èthĩ, rò èthĩ tõbè hẹbécõ ngõ, èthĩ tõbè õ talwõtalyení thõbithẽhtyẽžã to, htuõrò a tõbè lahõ kóvkõpra enĩ rũ dõ ùkhu to. ⁹ Tẽžũtẽnyã dõ acõatę adu-azã yẽnuõ, èthĩ tõbè pũmanĩ ryã è ná tẽthéplõ mwõplĩthĩplo. ¹⁰ ù tõbè męmyárę èthĩ. Èthĩ ki khyãbè tẽmęmyáyě, htuõrò ù lẹdya tẽthũ dõ lũlo ki oto hérò plwõmęno èthĩ ná prẽmęcwõ tẽdõ prẽžũtẽtẽplõmũ akũnuõ.

¹¹ Èthĩ amě tahenuõ bẹbè, ù pwõ- tõprẽ tõbè dyadudyahtũ èthĩ, èthĩ tõbè dyánĩ ùzõ to, èthĩ bęcýé thãrysãsprẽ ané rò èthĩ tõbẽmã kayã dõ acõ ná angõ dõ tẽlõ- plĩ akũ.

¹² Prẽmęcwõ prẽžũtẽtẽplõmũ tõprẽnuõ amě tõbè oprẽ tõprẽ- tuõ, a tõbè põcyã nĩdyé ryã a hiphũphyãphũ. ¹³ Prẽmęcwõtę yẽtahe dõ a męryã tẽphyétẽmę yẽtahenuõ, ù ki bedubehũ èthĩ pã, rò bí èthĩ ithyõ pę ù ná a tẽžũnyãenĩ Byacẽ Jesũ Krĩstu yě akhẽpãnuõ, a ki thẽplõkhũhã hyã rò zũehyã nĩdyé ané pã.

Pę Tẽcõbcõbě Acõazã

¹⁴ Timothy-, bí vã rã pę nẹ li yẽtõba akhẽnuõ, vã myásũ ná nyẽtyato pãnuõ, vã ki hyã myãhtye pryálẽ ná nẹ pã. ¹⁵ Manáro vã ki hyã pyãžělã hérõ pę tókõ ohtwõprẽ dõ Cómarya a hidókókũ agnẽ phũtẽ nuõ, vã liyě ki dyéthégně nẹ pã. Hiyě nuõma mã hó Cómarya dõ a

htwôprê tôprê a prêzûetêplômû yênuôhó. Prêzûetêplômû yênuôma a dyê sôhtya têtótêtê a têtíthyo tahe dô athyaná hihtû ná hikyãryã dô a tahtwô maní hiyê tómê nuôhó. ¹⁶ Pê têtôcúbôbê acóazãyê adu-azã cô bá- tẽ bá- tẽnuô ù htébikyã nicyã è tôprê- to.

Kristu oluôhtya hô phú prêlu hekhuphú tôprê, rò Thê Sãsê Byacê khyáhó athê ná Kristu yênuô a mêtô Cómarya athêplô, rò mókhu tanéphú tahe myáhtyebê hó è. Htuôrò è ari-akyã yênuô, ù hêsodônã hó è dô myécôruôphú tahe aklêhó. Kayã o dô hekhuyê tahehe nuô a zûkanyãkã kuô hó è hó. Cómarya cõhtyahó è dô mókhu dô têtítêtakhê akúhó.

4

Tháráka Tahe

¹ Thê Sãsê Byacê hêsó tãtê hó ná shyê- mónyê dôkhyê tahe akú pãnuô, kayã tahehe ki vikyã lahyã a têtzûtênã pá rò èthi ki nídã khiné dô a lahó dúgnê nuôtahe pá, rò a ki krwôkuô khiné dô a lahólahya tahe a têtíthyoíthya tahe pá. ² Têtíthyoíthya yêtahe nuôma a hyã dô kayã lahólahya tahe a o. Bí èthi mêtúcótê akhênuô, a tanê ná a mêtútê taki-to. ³ Èthi ithyóthú ù ná nôphyê ùmêûvê to, htuôrò sêesêô tahehenuô a nôduêduôô ù. Manárô Cómarya byálya pê sêe yêtahe dô prêzûenyãetê tahe agnê. Kayã dô a zûenyãetê tahe ná kayã dô a thêgnê tẽmãtêcô tahe agnênuô, a ki hébwihétaryêhtya Cómarya rò a phyêe sêe dô Cómarya byálya yêtahe hênuôma aní prê. ⁴ Mêtêhêrô lô- Cómarya byálya tê tahe nuôma aryã lõplí pwô- tóco prê. Ki nê phyêsúcýã tẽpwô- tóco ná têtêbwihétaryê hênuôma tô vikyã è tóco- to. ⁵ Mêtêhêrô mã dô Cómarya alãangô ná pê têtikwicóbbê akhu-akhyê, Cómarya cûhó dô a ki phyêsú têtýetahe hó.

Jesú Kristu A Prêmêtêphú Dô Aryã Tôprê

⁶ Nê ki ithyópê puôvyã Kristuphú tahe ná têtýetahe hênuôma nê ki htwôdú Jesú Kristu a prêmêtêphú dô aryã tôprê pá. Bí nê mephúnuô akhê, nê ki buôduhtya ní kuôdú nènê ná tẽmãtêcô dô têtzûtênã akú nuôtahe ná têtíthyoíthya aryã dô nê krwô mêtô nuôtahe pá. ⁷ Manárô têtýã dô- nyênu dô a tãtôtãbê kuô ná cómarya mãto nuôtahe, têtýã dô abwiataryê okuôúto nuôtahenuô, cuôvô khêvôkyã lahyã ní-. Mãtôkhónuô thyáphú nê ki ohtwôprê phú Cómarya a têtthêzú agnênuô ithyó cyãhtya níkyê nènê pwô- tôphuô ní-. ⁸ Têtíthyo cyãhtya nínê dô nêklôphãzye tôkyê nuôma, abwiataryê o tahe. Manárô ithyó cyãhtya ní nènê phú Cómarya thêzú nõ ohtwôprê nê nuôma abwítaryê o lõplí cô. Pê cuôíthyo cyãhtya nítuô pênê phú Cómarya a têtthêzú nuô mêtêhêrô, têtýênuô a ki htwôbwíhtwôtaryê mãlakô túyê tóhtú agnênuô mãto, shyê- nopã tóhtú agnê bèbê, a htwôbwíhtwôtaryê mãlakô cô pá.

⁹ Têtêbê yênuôma acóatê rò kayã lõ- plí tókô phyêsú lõthulôthê è, ¹⁰ mãdô yê akhu-akhyê, pê cyêprýêcyêlì mênycá tẽ, mêtêhêrô pê dya pê tẽmyású dô Cómarya dô a htwôprê yêtôprê alô. È ma prêmêlwóhtekã kayã lõ- plí, manárô kayã dô a zûkanyãkã è tahe agnênuô, è ma prêmêlwóhtekã dô a tãtê lõúkhó tôprêhó.

¹¹ Mekyã èthi ngó rò ithyóíthya èthi ná têtý tahe ní-. ¹² Nê ma kayã duhtyabyavi akhu-akhyê nôtane patí tá ù ná nènê tãmê ní-. Mãtôkhónuô, nê têtêbêhêsú tahe bèbê, nê mêtê ítêê- bèbê, nê tẽmô bèbê, nê têtzûtênã bèbê, nê thêplô a tẽmwôplíthi plo tahe bèbê, htwôhtya pê ù lémýábú dô aryã dô kayã zûetê tahe agnê ní-. ¹³ Dyê nê têtshuôtêkhê rò yácú hõ pê ù lisãsê dô ù mêtênýê ní-, hêsodônã luô pê ù rò, ithyóíthya tuô pê ù shyê- vã hyãtuôkuô nê pãnuô ní-. ¹⁴ Myátãbékýã tá Thê Sãsê Byacê ashyêzú dô Cómarya dyêhtuôhó nênuô tãmê ní-. Bí prêzûetêplômû muôprûmuôprê dô a htwô khuklókuklyã tahe behtya hô atakhu dô nêlô akhê, nê níbê ditúhó shyêzú yênuô dô kayã hépro one nêrinêkyã nuôtahe a o hó.

¹⁵ Thyáphú ù lõplí ki myáhtye nê tẽduhtyahtúhtya yê agnênuô, dyélya nê thêplô dô têtýetahe agnê rò mê è pwô- tôphuô ní-. ¹⁶ Nê hébêhêsú bèbê, nê mêtê ítêê- bèbê, nê ithyóíthya ù tahenuô bèbê, rônídyê è ní-. Oklôsóma dô têtýetahe akú pwô- tôphuô ní-, mêtêhêrô, nê ki mephúnuô hêrô nê ki mêtêlwóhtekã níttúdu nènê mãto, nê ki mêtêlwóhtekã tuô pêkuô kayã dô a níhuôkuô nê nuôtahe pá.

5

Tëdyakhu Dõ Kayã Zũkanyãkã Tahe Agnë

¹ Thëprwõ tã prëkhũ muõprë tãmë ní~, manárò kwithëzõ hébë dyaduzũnyã è phú nè kwithëzõ nëphë nuò ní~. Prëkhũ dõ anacë tahenuò dya è phú nëpuõ ná nënë nuò ní~. ² Bezũnyã lahyã prëmò muõprë tahe phú nëmuõ nuò ní~. Htuõrò prëmò dõ anacë tahenuò, bezũnyã èthi rò tanë mwõplithĩplo èthi phú nè puõprëmò nuò ní~.

³ Prëmòokryã dõ ù prëmewõ lũ oto tahenuò, dyaduzũnyã èthi rò myákhwëmewõ nĩ èthi ní~. ⁴ Manárò prëmòokryã tãprënuò a ki phúo, matorò alyë tahe ki o hénuò, aphúalyë thítahe tóbë myákhwëni rëdyë a muõokryã a phyëokryã yë phú Kristuphũ lëklõ mënuò. Phúnuò akhu-akhyë mëbwimëtarýë khyë muõphëphyëphũ tahe ná klyã phúyë ní~, mëtëhëro mëtëphúyë tahe nuòma atò Cómarya athëplõ. ⁵ Prëmò tãprë dõ a okryã málakò rò ù prëmýãprëkhwë lũ oto tãprënuò, a myásũ a tëmewõ dõ Cómarya a o. Htuõrò mòkhĩkhĩ mósëklëklë a kwicóbë tamómò có. Htuõto a kwithëzõ Cómarya ná a ki mëcwõ lũ. ⁶ Manárò prëmòokryã tãprë dõ a myápũni a tëtëhëzũthëlo a tëmëmolyã nidyë anë tãprënuò, a htwõprë tadúro a thyë htuõhõ. ⁷ Thyáphũ ù ki dya tã èthi tëtëhũ tëmënuò, ithyóithya tãnipë kayã dõ a zũë Jesũ tahe ki më lahyã phúnuò ní~. ⁸ Kayã tãprëprë ki a myánĩkhwëni dyëkuõ aklwíalyã to hénuò, a htëkyáhó Kristuphũ a tëtëthyóithya hó rò è ma kayã dõ a cyëlóklõ pã có ná kayã dõ a zũëkuõũ Kristu to tãprë có. A cyëlo ma kayã dõ a myáni dyëkuõ a hiphúphyáphũ aphúamë to nuòtahe hó.

⁹ Prëmòokryã tãprëprë dõ ana ki bãhtyahi shyëthuõthyo tonuò, dya tã è dõ prëmòokryã a lirámã akũ tãmë ní, htuõto a tóbë vëonó prë tãphũ prë. ¹⁰ Htuõrò a bè mädú prëmò dõ amwĩla luõryã ná a mëtëryã tahe akhyë. A bè mã prëmò tãprë dõ a myákhwë duhtya ní ryáhtuõ dúhõ aphúalyë tahe, a bè èmósũ síprë tahe dõ a hidókókũ, a bè mã prëmò tãprë dõ a síplĩ Cómarya akayã tahe akháduò,* a bè mëcwõ kayã bèpyábësë tahe htuõrò a bè mã prëmò tãprë dõ a dyëlyã athë dõ a mëtëryã tahe agnë.

¹¹ Manárò, prëmòokryã dõ ana cëpã tahenuò, benuò tã èthi dõ prëmòokryã a lirámã akũ tãmë. Mëtëhëro bi èthi thwihtyëpházýe a tëtëhëzũthëlo mëpëkyã hó atëmõ Kristu akhënuò, èthi thëzũ taple khyëthya lahyã avë prë. ¹² Dõ èthi mëpyëkyã a tëtolyã rënuò tòmũ akhu-akhyë, Cómarya ki cirya èthi pã. ¹³ Htuõto èthi htwõhtya kayã taklëlébyã, mëlõ shuõkhë, rò cuõlë htyahi tómë htuõ tómë. Tú a taklë yënuò máto, èthi okõ dyãuzõ, põúmwi, nuòmësúsã dídyã tuõkuõ dõ úruò tëtëritëkyã akũ rò hébë ngõ dõ a kò héto tahe. ¹⁴ Phúnuòrò vã thëzũ ná prëmòokryã dõ anacëpã tahe ki phyë lahyã avë. Htuõrò phúolyëo lahyã, rò myákhwëni lahyã hiphyã nuòma túro kayã dõ a myápũ pë tëtëhũ dõ a ki hémũmyáricyã pë tahenuò, a myáhtyepã aléhë pë tahe to hó. ¹⁵ Mëtëhëro prëmòokryã tahehe nuò, a taríókklõkyã hó anë ná Kristu hó, rò a krwõcuõkuõ lahyã khínëricyã khuklõ akhyë hó.

¹⁶ Prëmò dõ a htwõ Kristuphũ tahenuò, dõ a klwĩlyã aklënuò, prëmòokryã ki o tãprëprë hëro èthi bè myákhwëni lũ. Behtya tã tëtëvítëzã yënuò dõ prëzũtëtëplómũ alo tãmë, mëtëhëro thyáphũ prëzũtëtëplómũ ki myã mëcwõ prëtũ prëmòokryã dõ prëmewõ lũ oto tahe agnënuòrò, myákhwëni lahyã èthi ní~.

¹⁷ Muõprũmuõprë dõ a htwõ khuklõkhuklyã dõ a mëryátë tahenuò, thĩ tóbë bezũbenyã èthi, htuõto èthi tókò nĩbë pòepòò lëkhwólëkë.† Muõprũmuõprë dõ a htwõ khuklõkhuklyã dõ a krũmë Cómarya atëmë tahe, rò a hësodónyã pë ù ná Cómarya alãangõ rò a ithyóithya pë ù ná Cómarya alãangõ tahenuò, thĩ tóbë bezũbenyã èthi, dyëpòepòò pë lakò có èthi lëkhwólëkë có. ¹⁸ Mëtëhëro lisásëkũ hé, “Pũ dõ thĩ nõizĩ tãthuõè ná buõnuò, thĩ tóbë ùbi akýãkũ to,” htuõrò “Prëmëtëphũ tãprënuò a tóbë nĩbë akhwóakë.”[¶] ¹⁹ Kayã tãprëprë ki dya tëtëhũ dõ muõprũmuõprë dõ a htwõ khuklõkhuklyã aklë tãprëprë kihëro patítadũ prëkhyáthë ki o thëgnë tomaná thëthuõ to hénuòma nídá kuõ tã lahyã angõ tãmë ní~.

* 5:10 5:10 A bè mã prëmò tãprë dõ a më Cómarya atëmë dõ tëshyalyã thë akũ. † 5:17 5:17 Lisásë dõ aruò tahehenuò, “Thĩ tóbë bezũbenyã èthi, htuõto èthi tókò nĩbë pòepòò lëkhwólëkë” a hé kuõ phúnuò to, a hé, “Èthi tókò nĩbë khwókë nyëphũ khãlë” phúnuò ✧ 5:18 5:18 Li Dónyã 25:4, Luka 10:7

²⁰ Èthi ki me tethú kihéro, theprwõ ethi rô ithyó ryá kakhýe ethi dó kayá tôplutôphê a mênhenýe nuô ní-. Thyáphú kayá dó aruô tahe ki theisé agnenuô tarú me lahyá phúnuô ní-.

²¹ Dó Cómarya ná Jesú Krístu ná tanéphú sásê tahe a mênhenýe nuô, vâ hétàngó dó a klôma tómú ná nê ki cûe tethyóithya dó akhu yêtahe rô nê metê itêé- bêbê, myábékhu tãphuô tâ ù tôprê- támê ní-. Htuôto myádu myápatá tâ ù tôprê- támê ní-.

²² Cuô dyahtyapryá tâ thi takhu dó ùlô tôprêprê dó a ki me Cómarya a tephýetême agnenuô támê ní-. Cuônuô kuô tâ dó ù me tethútêplá aklênuô támê ní-, osásêdú netê ní-.

²³ Ôtúhtýe támê, ôsilyá tóná thòbithèhtýe† takitaki ní-. Nê swí tamômô dûgnê akhu- akhyé a ki meryácwôkuô nêhókú atêsê yênuô pã.

²⁴ Kayá tahehe a tethútêplá nuô a oluô lálí ryácó, rô ù pwõ- tôprê myáhtye thégnê lóplí ethi tethú yênuô ná Cómarya ki ciryá ethi pá tadúro kayá dó aruô tahehe a tethútêplá nuô, khõnyákhýe ù myáhtyeyá è to. Manáro ù ki myáhtyeno è dôkhyé pã. ²⁵ Phúnuôhó tẽmeryá dó pẽ myáhtye luô líphó có è nuô a o tahe. Tẽmeryá dó ù myáhtyelú lálícyá cóhí è to tahe bêbê, ù ki myáhtye tãtẽno è dôkhyé pã.

6

¹ Thyáphú Cómarya amwí ki bè tẽpacyéishýe támê, htuôro thyáphú ù ki dyá tâ pẽ tethyóithya yêtahe azq tôprê- támê nuô, lõ- kayá htwócú tahenuô, a tóbê dya lahyá athéplò ná a kò dyazúnyá abyacê tahe. ² Cú dó a o ná abyacê dó a zúkanyáka htuôhó Krístu tahenuô, vâbyacê ma prẽzútêphú prẽ tanê rô tó metakhwótakê ní abyacê to. Mátókhónuô, a bê meryá lókló có tẽ ná nuô có, metêhéro abyacê dó ethi mepê lú a tephýetême yêtôprê nuôma kayá dó a zúenyáe Jesú Krístu rô cútãhe mq nídyé lú akhu- akhyé, ethi tóbê meryá lócó. Thibê ithyó ethi rô nõshyo ethi dó a ki bè krwõmẽ phúnuô.

³ Kayá tahehe nuô a ithyóithya thú lahyá ù. Èthi atêithyóithya yênuô, atõ kuô ná pẽ Byacê Jesú Krístu a tethyóithya dó amácó yênuô to. Tethyóithya dó a ki mẽcwó pẽ kuôú phú Cómarya thézú nõ ohtwõprê ù tahenuô ethi ithyó pẽ kuôú toto. ⁴ Phúnuôro kayá yêtahenuô, a phýedu phýehtyalô talwósúlú lahyá có athéplò rô a thégnê lahyá tócó- to. Èthi théplohýo talwósúlú dó a ki krékryá ù ná líplò tôplò ná tôplò angólasá tahe akhu- akhyé, tẽyêtahenuô, a nõohtya tethéká lú, tẽklyétẽngá, tẽpacyéishýe, ná tẽtanethú khyélú tahe prẽ. ⁵ Htuôto, a nõohtya tẽkrékryá ù pwõ- tôphuô. Kayá dó a krékryá ù yêtahe a tẽtanê nuôma a mũmyáricýá rô tẽmátêcô opá có dó êthikú to. Tẽcóbucóbê nuôma klyá dó ù ki duzãhtyathê agnê tóbô ethi tanã lahyá phúnuô prẽ.

⁶ Manáro, kayá dó a ki cûezúe Cómarya tôprêprê kihenuô a o ná tethéplómí. Túró teryá dóthudóthé tahenuô a ki mëlómẽbã pẽ lú tẽohtwõprê tahe pã. ⁷ Bí pẽ hyá opacẽlyá dó hekhuyé akhenuô, pẽ phyéhyãní tẽ tóccôcê è? Pẽ phyéhyãní tẽ tóccô- to. Pẽ ki phyékaní cyákhýe tẽdó hekhu yéma a o itê? Pẽ phyéka nícyákhýe tẽ tóccô- to. ⁸ Manáro, pẽ lèlèlê ná pẽ tẽkútêthýá tahe ki-ohó nuô, pẽ théplò mĩhó. ⁹ Manáro kayá dó a thézú duzãhtyathê tahenuô, a latãnuôhó dó tẽilo-ilyá akúhó, htuôto a latã nuôhó dó tethéztúthélo dó a kyáde yênuô tahe akú ná tethéztúthélo dó a mẽbesê kakhýe nídyé khyé lú yênuô akú hó. A tethéztúthélo yênuô a cóklómahó lú ná suplye hó. Rô tethéztúthélo yênuô a shyatãhó ethi dó tẽpýtêkyá ná tẽtãprõtãrê akú yênuôhó. ¹⁰ Mẽtêhéro tethéztúthélo rú nuôma tẽmũmyáricýá lõ- plí arwãtãro hó. Kayá tahehe nuô, a théplohýo thézú talwósúlú rú khukhyé, ethi cuô taphãkyá ná tẽztútenýá rô tethéplẽnebê écô mẽcumẽhtýá lõ ethi théplohó.

Tẽmekyángó Dó Timothy Agnê

¹¹ Manáro nê rô nê htwóhó Cómarya akayá hó akhu- akhyé, klyacuô taphãkyá ná lõ- tẽyê tahe ní-. Thyáphú nê ki o ná tẽcótêtê, tẽzúe Cómarya, tẽztútenýá, tẽmõtêklê, tẽkhyábêtê, tẽthédóthẽngã thi tahenuô rô yácú krwólúpú tẽyêtahe ní-. ¹² Tẽztútenýá a tẽsátêpã nuô tarú yácú sá è dó aryá tadú ní-, rô pũmaní ryá dyé tẽhtwõprê tacúprê yênuô

† 5:23 5:23 Thòbithèhtýe ma athyaná htyezã nuôhó.

ní-. Bí nẹ òlyá nẹ tẹ̀zùtẹ̀nyá yẹnuo dõ ù éprẹ a mètẹnyẹ akhẹnuo, Cómarya é nẹ dõ nẹ nịbèhó thẹhtwõprẹ tacùprẹ yẹnuo hó. ¹³ Dõ Cómarya dõ a mẹhtwõprẹ tẹpwõtõcò yětõprẹ ná Jesù Kristu dõ a òlyá cócùprẹ angó dõ Khwí Pòntio Pilato a mètẹnyẹ yětõprẹ amètẹnyẹnuo, và ki mekyá nẹngó. ¹⁴ Rò và ki mekyá nẹ phúyẹ, cùe cócótẹtẹ ngómekyá dõ và dyẹhtuõhó nẹnuo tahe. Nẹrò nõdya tã tẹthú ná ù tãme. Tarú mephúnuo tuõdõ Byacè Jesù Kristu hyãoluõhtya khyèthya tóphuõ pã nuo ní-. ¹⁵ Cómaryadu dõ kayá htuthéhtyaní lù yětõprẹ ná túprẹ è tõprẹ dõ a põ tẹ lõ- plí yẹnuo, ná khwí tahe a Khwí, Byacè tahe a Byacè yětõprẹnuo, a ki nõhyã oluõhtya dú Jesù Kristu bí ashuõkhè tãtõtãbè hó nuo pã. ¹⁶ Cómarya dõ a thyécýáto nuoma túprẹ è tõprẹ prẹ. A htwõprẹ dõ tẹlì, dõ ù hyãphũcyá dõ lùo tõprẹ- to yẹnuo akù. Ù myáhtyenò è tõprẹ- to htuõrò ù myáhtyeyá è tõprẹ- to. Tẹ̀beduzùnyá ná tẹ̀prõtẹ̀prya tacùprẹ talèkré ki o kuõdù ná è ní- Amèn.

¹⁷ Mekyá nẹngó ná kayá duzãhtyathè dõ hekhu yètahenuo, rò hé èthì ná phyedu-phyéhtyaluõ tã thínè tãme, thèlẹhtya ní tã thì tẹ̀duzãhtyathè nuotahe tãme. Tẹ̀duzãhtyathè yètahenuo, a oluõ prẹ taplõphú pã rò a ki lamékýá pã hé èthì phúnuo ní-. Manárò èthì tóbè myásùhtya dõ Cómarya a o. Thyáphú pẹ ki thèkrùthèlõ agnẹnuo, Cómarya dyé tãpõtãpẹ pẹ có pẹ pwõ- tóphuõ có. ¹⁸ Mekyá nẹngó ná kayá duzã nuotahe nuo, rò hé èthì ná nõduzã kuõ lahyã èthì dõ tẹ̀meryá nuo tókyè ní-. Mèé lahyã tẹ̀ryá phúnuo túma htwómáhó kayãduzã hó. Rò nõ thèkrùthèlõ zùtã pẹkuõ ù, hé èthì ná nõmẹcwómẹkõ éé pẹkuõ ná ùruo tahe ní-. ¹⁹ Ki èthì mephúnuo hérò, a thyáhó ná èthì dya-oplò ní hó a tẹ̀duzãhtyathè dõ a byápryẹbyányéryá hó akhãshyeyè shyé- nopã tõtùtù agnẹnuohó. Htuõrò èthì ki pũma nídù thẹhtwõprẹ dõ a málakõ yẹnuo pã.

²⁰ Timothy- pũma rò takẹ̀bíní ryá tẹ̀ dõ Cómarya zùení nẹ dõ nẹ ki myákhwè ní ryá tẹ̀nuotahe ní-. Cuõvò khèhvòkyá kayá dõ a dyazùdyanya kuõ Cómarya to nuotahe a tẹ̀donyá ná a tẹ̀krékryá kyádè lù dõ kayá tahehe tanẹthú cyá có ná “tẹ̀thègnè” nuotahe ní-. ²¹ Kayá tahehe zùe nịdyé a tẹ̀thèkhuthègnè yètahe akhu-akhyé, a cuõpẹkyá ná tẹ̀zùtẹ̀nyá málakõ yẹnuo hó. Cómarya abwiataryé okuõdù ná thì lõ- plí ní-.

Timothy Nyëba Tôba Second Timothy Tèhébé Ré Dó Nyé

Li Timothy nyëbatôba yënuô, Paulu dyéthégnèplöcwô pë Timothy phú prëmerôlütè dó anacé pá tôprè ná prëmëcwô lù ahólè tôprè. A thézú ithyóithya lù ari-akyá a kháshyékharya ma tækhyáthéplóhtù ari-akyá yënuô hó. Paulu dyéthégnëcwô lù rò dyéhédyére lù ná a ki hésodónyá plehyá pë lá ù ná Jesù Krístu ari-akyá. Htuôto a sítôbè có ná tèmëcyëmëcù lù ná tèmëtakhwótakè lù yëtahe cóbèbè, a ki púma ní ryá tètèkrùmila a tètithyóithya dó atòabè yënuô ná lisàsè alyë yënuôtôba. Rò a ki mę nídú atëmę mähó Thára atëmę yënuô ná prë hésodónyá pë ù ná Krístu a tètèkrùmila ari-akyá yënuô.

Htuôró Paulu dyërdyëryë níjô lù ná a ki cuónuô opatôkuô tá dó kayá södô têtanę rò krékryá nídyé lù nuôtahe akú támé, kayá phúnútahe ma a męhtwóhtya ryá ù máto, a dyéhtwóhtya shuóshuó kayá dó a níhuó tètaha kipyékikyá agnë prë.

Paulu dyéhédyérenj Timothy ná a ki myábù kuódú lù tètewóprë tahe ná lù tètaze-one tahe, ná lù tètú tahe, ná lù tètèplóhtù tahe, ná lù tëmọ tahe, ná lù tækhyáthéplóhtù tahe, ná a tækhyácýëkhyácù dú ù męcyëmëcù lù yënuô tahe.

Tèhébé tótô ná tótô

Tèhébé ré dó nyé 1:1-2

Tètutuhéhtya ná tédyéhédyére tẹ 1:3-2:13

Tédyéthégnèplöcwô ná tédyërdyëryë 2:14-4:5

Paulu ari-akyá níđú tahe 4:6-18

Tèhébé dó khyé 4:19-22

¹ Vá ma Paulu. Vá rácuô níjé thí liyëtôba. Cómarya théplòo vá dó vá ki htwóhtya Jesù Krístu a Prëdónyáphú tôprè, htuôró Cómarya ólyá htuóhó ná a ki dyé pë thétwóprë dó Jesù Krístu akú pá ari-akyá yënuô vá héso löpéhó ù pwô- tôprè hó.

² Vá rácuô pë vaphúkhù dóthudóthé Timothy dó vá mọ nídyé é yëtôprë a o. Phě Cómarya ná pë Byacé Jesù Krístu ki dyélyadú nẹ tẹbwítetaryé, tètèhòkklabè, ná tẹkacükabé ní-.

Tèhébwíhétaryé Ná Tédyéhédyére

³ Vá hébwíhétaryé Cómarya dó nęgnë. È ma Cómarya tôprè dó vá mę atë ná vá théplò a têtanę mwóplí phú vá muóphěphyěphuó dó- nyenu tahe męhtuóhó nuóhó. Bí vá thénęhtyabè nẹ pwô- tóphuó akhënuó, vá hébwíhétaryé Cómarya rò vá kwícóbè dó nęgnë mọkhíkíhí mósékléklé có. ⁴ Bí vá thénęhtyabè nẹ mětèhtyëlyá akhënuó, vá thézú myáhtye nyacó nẹ, mětéhéro thyáphú vá ki thékřú lólóbábá agnënuôró, vá thézú myáhtye nẹ prë. ⁵ Vá thénęhtyabè nẹ tétútënyá dó a tătę htuôró dó a mậ tóco- tuó lù ná Nẹphyé Loi ná nẹmuô Eunice zűë htuóhó nuótahe. Vá zűë sãprënyacé có ná ethi tétú yënuô a okuódú dó nẹkú prë. ⁶ Dó nẹ zűenyáe tăteryá akhu-akhyé, vá dyé thénęhtya nẹ ná nẹ ki nõe plehyálá nẹ shyézú yënuô. Bí vá behtya vá takhu dó nẹlọ akhënuó, Cómarya dyéhtuóhó nẹ shyézú hó. ⁷ Mětéhéro. Thě Sãsě Byacé dó Cómarya dyélyá htuóhó pë yënuô, a nõhtwóhtya pá pë ná kayá dó a théisé tẹ tahenuó mápátóhó. Mậtkhónuó Thě Sãsě Byacé mębãnuó péhó pë théplò ná tètaryëshyosó ná tëmọ ná tẹpólyá cyá nídyédú pënë yënuóhó.

⁸ Phúnúôró, nẹ kírë khyá nệthé dó pë Byacé agnënuó thétarę támé, dó Byacé akhu-akhyëró, ù dóta vá dó htókú yënuô bèbè, thétarę támémé. Mậtkhónuó khyarókuó tēsópásoryá ná vá dó tètèkrùmila agnë phú Cómarya dyé nẹ tètétëre nuó. ⁹ Thyáphú pë ki htwóhtya Cómarya a prësásěphú níđú tahe agnënuôró, a męlwóhteká hó pë hó, rò a é hó pë hó, dó pë męhtuóhó tẹphyétëmę nuótahe akhu-akhyëró, a é pë nuó mậto. Yéma mậđú a tètaze-one ná abwítaryé níđú prë. Bí a byályá tyahí hekhu tonuó a dyélyá pë tẹbwítetaryé yënuô dó Jesù Krístu akú yënuóhó. ¹⁰ Manáro khónyáyé pë Byacé Jesù Krístu dó a męlwóhteká pë yëtôprë hyáhó akhu-akhyé, a dyéluó péhó pë tẹbwítetaryé yënuóhó. È mępyékýáhó tètíhyé a taryëshyosó dó a pẹpéó pë yëtahe hó. Htuôró

dó tètèkrùmila akhu-akhyë, a dyéluô htuôhó thétwöprè dó a thyë cyáto yénuôhó. ¹¹ Cómarya nwóhtyahó vâ phú prèhésodónyâ pé ù tètòprè nuôhó, htuôró a nwóhtyahó vâ phú Prèdónyâphú tòprè ná Thará dó a ithyó tètèkrùmila tòprè nuôhó. ¹² Mephúnuôró dó tètètahe akhu-akhyë vâ khyábèhó tètè tahe hó. Manáro vâ thétarè to, mètèhéro, vâ thègnèhó prè dó vâ zúkanyáka è yètòprè hó, htuôró vâ zùehó ná tèt dó a dyélya dó vâ takhukù yètahenuô, è ki opóma nítuôdyédú dó mónyè tadùpâ nuôtónyè pã.

¹³ Phú nètè ithyó nítuôhó dó vâlò tahenuô, púma rò krwómýábù mètè kuôdú ní-. Rò nètè tòkò zùe plehyání Kristu rò nètè tòkò moní kayá dó aruô tahe. Nètè ná Jesù Kristu htwóhtya hó lù tòcò- tuô akhu-akhyë nètè mètèbètè prè. ¹⁴ Opómaní tètè aryá dó Cómarya dyélya htuôhó nètè yètòcònuô ní-. Thè Sàsè Byacè dó a ohtwöprè dó nètè nuôtòprè a taryèshyosò khukhyèrò púklòma nítuô tètèyá yètòcò ní-.

¹⁵ Nètè thègnè ná ló- kayá o dó Asia kèkù tahenuô èthí tarí cuôkhókyã lóplíhó vâ khälé hó rò dó èthí nuôtahe aklènuôma, Phukelu ná Hermogene otòkuôdú bí nuô.

¹⁶ Byacè Cómarya ki thèzò nítuô Onesiphoro ná a hiphúphyáphú ná kayá aruô dó a okuô ná è ló- plí nuôtahe ní-. Mètèhéro, Onesiphoro ma a mèmò krílá hó vâ thèplò hó, htuôró ù dónuô có vâ dó htòkù tadúró dó vâkhuvákhyè rò a thétarè to. ¹⁷ Bí a hyátuô dó vî Roma akù akhènuô, htù- a myáhtye vâ a tanè rò a cyépryècyèlì myápù tadú có vâ có. ¹⁸ Byacè hyã amónyè tónyè pãnuô Byacè ki dyé myáhtye dú lù ná a tètèzò pãní-. A mètewó vâ dó vî Epheso akù bá- tètè nuô, nètè thègnè tètè dúhó.

2

Jesù Kristu Aklyèphú Dó A Thèplòcò Tòprè

¹ Phúnuô akhu-akhyë vâphúkù- beshyobesò nètè thèplò ná tètèwítètaryè dó a o dó Jesù Kristu aküyè nuô ní-. ² Phyní tètèthyó dó nètè nítuô htuôhó dó vâ hèsopè htuôhó nètè dó prèkhyáthé èprè a mètènyè nuôtahe ní-, rò dyétà dítù tètè yètahenuô ná kayá dó atàatè lèthèlèní è rò a ithyocyá dítù pé ù nuôtahe a takhukù ní-. ³ Khyáríkuô tètèpátèsè ná Kristuphú dó aruô tahe phú Jesù Kristu aklyèphú dó aryá tòprènuô ní-. ⁴ Klyèphú dó a o dó tètèphyètèmè akù tòprènuô, a yò thèzù mètòmèmò a klyèkhuklò athèplò akhu-akhyë, a tò mètè sívýádídýá ní ané ná tètèphyètèmè dó aruô tahe to. ⁵ Kayá dó a dícé tètè tòprènuô, ki a nítà mèkrwòkuô tètèdícé a tètèthyótèthya to hénuôma a nítècyá kuô tètèdícé akhwóakè to. ⁶ Kayá hyáelyá dó akrù tòprènuô, a tò nítè rëlò thòthèvèphò tahe prè. ⁷ Tanè tètè lahyá tètè dó vâ héyènuô, mètèhéro Byacè ki dyéthègnèplò nítuôdú nètè tètèpwò- tòcò pã.

⁸ Thèntèhtya lahyá Jesù Kristu dó Cómarya mètèwöprè kàkhyè è dó tètèthyè yènuô tòprè. È ma a mánò Davi aklwíalyá hó. Tètèkrùmila dó vâ hèsodónyâ pé thí yènuôma Jesù yè ari-akýá hó. ⁹ Vâ yò hèsodónyâ pé ù tètèkrùmila akhu-akhyèrò, vâ khyábèhó tètècyètècù rò ù còklòma có vâ ná suplyètèhté thýaná kayá mètù tètèthyótèthya tòprè có. Manáro Cómarya alàngò nuô ù còklòmacyá ná è to. ¹⁰ Phúnuôró thýáphú kayá dó Cómarya nwóhtya lù tahe ki nítèkuô tètèmlwóhteká ná tètèlètèkè tètèpèprè dó Jesù Kristu akù yènuô ró, vâ khyáthèplòhtù pé èthí prè.

¹¹ Tètèhèbè o,
“Pè ki thýètèkuô hó ná Kristu rò pé ki htwöprè tètèkuô ná è pã.

¹² Pè ki khyáthèplòhtù tètè hèrò pé ki pò tètèkuô tètè ná è pã,
Pè ki htékyá è rò è ki htékyákuô pètè pã.

¹³ Pè ki có ná è to manáro acó- tadúdu pã ná pètè pã, mètèhéro a htébí lyaní cyádyèkuô anétè.”

Tètèhèbè yètahe ma acóatè prè.

Prèmetèphú Dó Ató Cómarya Athèplò Tòprè

¹⁴ Dyé thèntèhtya khyèthýá ló- prèzètètèphú nuôtahe ná tètètahe ní-, rò thýáphú èthí kíkrekikryá nítuô khyèlù ná ngóhèbè yètahe támènuô nõrõnõryè sãprè èthí dó Byacè a mètènyè nuô ní-. Tètènuôtahe ma a meryá tètè mato. Mátòkhònuô a mètèpèmèkyá prè kayá dó a hyã nítuô èthí krékryá nítuô khyèlù ná ngó nuôtahe prè. ¹⁵ Thýáphú nètè ki mètèmètèbè

phú Cómarya a tètthézú nuô, htuôto thyáphú nê ki thyána prēmētēphú tōprē dō a thétarē nidyé a tēphyētēmē to, htuôto thyáphú nê ki htwōdú kayá dō a ithyótō ithyóbē pē ũ ná Cómarya alājāngō a tēmátēcō tōprē agnēnuô, yácú meryáryá cō ní-. ¹⁶ Cuôwò khvēvòkyá tēhébē dō a bezūbenyá Cómarya to nuôtahe ní-, mētēhērò tēhébē phúnuô tahe ma taklya ná a thũ taphã yēcuô yēcuôkyá ũ ná tēdyazúdyanyá Cómarya nuôprē. ¹⁷ Tē dō kayá yētahe dōnyá nuôma, athyána tēcutētētyá dō a e tãpròkyá pházye nuôtahe prē. Kayá o thégñē dō a mētē phúyē nuôma mǎhō Hymenaeo ná Philetō. ¹⁸ Èthi cuô taphãkyá tēmátēcō aklyá rò èthi hé lahyá, tēthyē ihtō htwōprē kākhyē nuôma a htwōhtya htuôhō a hé lahyá phúnuô akhu-akhyē, a mēpyékyá lò kayá tahe a tēzútēnyá. ¹⁹ Manárò ũ mē kazuôcyá ná Cómarya a tēkháshyē klōma yēnuô to. Dō tēkháshyē yē alōnuô ũ rǎo, “Byacē thégñē nidyédú akayá”[✧] rò “Kayá pwō- tōprē dō a hé ná vǎ ma Byacē akayá tahenuôma, a tōbē tari cuôkhókyá ané ná tētthú yēnuô.”

²⁰ Dō kayá duzá hitómē akūnuô dipòdidò o amyēmyē acócò cò. Tahehe nuô ũ mē è ná rǔhtē, tahehe nuô ũ mē è ná thò, tahehenuô ũ mē è ná he. Tahehe rò ũ nǎe è bí ũ lodu khódú è ashuôkhē, tahehe nuô, ũ dya ná lēnǎe è mǎhémǎlì agnē prē. ²¹ Kayá tōprēprē ki mē mwòplì htyakhyē ané ná tē dō a ví lǔ nuôtahe hēnuô, a htwōhtya dipòdidò tóccò dō ũ nǎe è bí ũ lodu khódú è akhēnuô hó. A besǎsē ané akhu-akhyērò, a htwōbwihtwōtaryē dō a Byacē agnē. Htuôrò a o taritaryá ané ná a kírē meryá tē lò- plì agnē hó. ²² Cuô taphãkyá ná phúthē a tētthézúthéllō ryáto nuôtahe ní-, rò lǔ lahyá tēcótētē, tēzútēnyá, tēmō ná tēkacúkabē, rò otókuô ná kayá dō a èhtóhtya Byacē ná athéplò dō a mwòplìthíplo nuôtahe ní-. ²³ Cuô taphãkyá ná tēkrékryá kyádē dō angólasá oto nuôtahe ní-. Nē thégñē ná tē yētahenuô dǎkhýē tadú páma a dyéo htwōhtya tēklyētēngǎ khyēlǔ prē. ²⁴ Byacē alulé tōprē hēnuôma a tǎ bēklyébēngǎ nǐ ũ to, mǎtǎkhónuô, a tǎ hébē thédóthēngǎ dō ũ lòplì akhu, htuôrò a tǎbē mǎ Thará dō aryá rò khyáthédò tē tōprē. ²⁵ Bí a ithyó ryá kākhyē kayá dō a htésú è tahe akhēnuô, a tǎ hébē thédóthēngǎ ũ. Taryá- ma, Cómarya ki dyénì pē èthi ashuôakhē ryá dō a ki zǎ nǐdúkhýē ané pá rò a ki thégñē htyakhyē tēmátēcō pá. ²⁶ Rò èthi ki thégñēhtya nǐkhýē ané pá rò a ki mēlwóhtekǎ nidyé ané ná khínérícyá khukló adápǎ yē akú pá. Mamētēhērò khínérícyá khukló pǔnǐ hó èthi rò a nǎmē hó èthi phú atǎ lúthéplò nuô hó.

3

Tēmũyáricyá Shyē- Mǎnyē Dǎkhýē Tadúpǎ Tahe

¹ Manárò shyē- mǎnyē dǎkhýē tadúpǎ tahenuô thǐ tǎbē thégñē ná tēshuótēkhē apyáasē ki ohtya pá. ² Bínuô akhēpǎnuô, kayá tahehe nuô, a ki mǎlyá nidyédú ané, a ki mǎnǐ rǔ, a phyédu ané, a ki dyahtyalǎ athéplò pá. Èthi ma kayá dō a pacyéishyē tē, cǔlǎphyénì muǎngópǎhēngǎ to, thégñē úbwíutaryē to, thégñē tēsǎsē to. ³ Èthi ma kayá dō a mǎnǐ kuóũ to, a plwǎkyá kuóũ tētthú to, hépyē úmwǐla, pǎcyá nǐryádyé anéto, kayáhákayákákē, èthi ma kayá dō a thēhte tēryá tahe pá. ⁴ Èthi ki mǎ kayá dō a isēe úmwǐ, a isēe únē rò mēbǎmēbye ané, cyē htyamóhtyapho ané, thézú mēmō tapǎ shuôphǎ cò ané yēnuô aduklólǎ cóná tēmǎnǐ Cómarya pá. ⁵ Èthi cyē krwǎmēkuóbye prē pē tēcóbucóbē aléklǎ lēkhyá pá. Manárò èthi ki htésúkyá tēcóbucóbē a taryēshyosó dō a mǎlakó yēnuôtahe pá. Cuô taphãkyá ná kayá phúnuôtahe alénì-.

⁶ Èthi tahēhenuô, a cuô nuókǎhǎnuókho dō ũ hidókókú rò èthi pótari pǔmanǐ prēmò dō a cǔezúnyē nuôtahe. Prēmò yētahe nuôma prēmò dō a o ná a tētthútēora a tēvítēzá rò a krwókuô tētthézúthéllō amyēmyē acócò akhyē nuôtahe prē. ⁷ Prēmò nuôtahe ma a ithyó tamótamó kuó htuôhō tē tadúró a thégñē béhtya pē kuóũ Cómarya a tēmátēcō tǎphuó- to nuôtahe hó. ⁸ A mē thyáphú Janne ná Jambres mē takhwótakēsú Mosē nuô hó. ✧ Kayá nuôtahe ma a htésú tēmátēcō. Èthi ma kayá dō a tanē mũyáricyá tē tahe, rò a tēzútēnyá pyékyá dǔgnē nuôtahe prē. ⁹ Manárò èthi tēmē yēnuô nyētýato páma a lamékyá prē. ũ pwō- tōprē ki myáhtya ná èthi théplò nuôma a bǎbýe prē. Tēphúyē tahe nuôma a htwōhtya htuôhō dō Janne ná Jambres ahtúkhē nuôhó.

Tëithyóithya Timothy Dôkhyêlô

¹⁰ Manáro nêke rò, nê krwôkuôhó vâ tëithyóithya akhyê, ná vâ tëohtwôprê aklyáaklô nuôtahe, ná vâ tëohtwôprê a têtaze-one nuôtahe hó. Nê myáhtyehó vâ tëzútënyá, vâ tëkhyáthédô, vâ tẽmô, vâ tëkhyáthéplôhtũ tahehó, ¹¹ htuôró vâ khyábênô ù męcyëmęcũ vâ yënuô, ná vâ sítôbê ná tẽpyátêsê yëtahe dô vj Antioko, vj Iconio ná vj Lystra akũ nuôma, a mękryá anê ná vâ phútënuô nê thégne htuôdúhó. Vâ khyábê ù męcyëmęcũ vâ tadúró lõ- tẽ yëtahe nuôma, Byacê męlwóhtekã pẽ lõplĩ vâ prê. ¹² Kayã pwô- tôprê dô a thézũ ohtwôprê tô phũ Cómarya athéplô a têtéthzũ dô Jesũ Krĩstu akũ tahenuô, ù ki męcyëmęcũ málakô có êthĩ pá. ¹³ Kayã mũmyáricyã ná kayã lahólaha ù tahenuô, nyëshyoshyo acyëhyã shyoshyo pá. Rò a ki ilolahô úruô tahe pá, rò ù ki ilolahô lahyã kuôkedũ êthĩ pá. ¹⁴ Manáro nêyê, tarũ cuôplehyã lã pô dô tẽmátęcô dô nê ithyó htuôhó, rò nê zũnyëke klôma htuôhó nuôtahe ní-, mętêhéro nê thégnedúhó ná Thará dô a ithyó nê tahe nuôma Thará dô atôabê tahe akhu-akhyê, tarũ cuôplehyã lã phũnuô ní-. ¹⁵ Dô nê pacêkhê nuô, ù ithyó htuôhó nê ná lisãsê yënuô hó. Thyáphũ nê ki zũyê Byacê Jesũ Krĩstu rò nê ki nĩbê Cómarya a tẽmęlwóhtekã nê agnënuô, lisãsêyê dyëhtuôhó nê têtíphê hó. ¹⁶ Lisãsê lõ- plĩ nuôma Cómarya a Thê Sãsê dyê pẽ, rò a o ná abwiatarýê dô a ithyó tẽmátęcô tahe, a ithyóithya ryáakhyê tẽzũethũ tahe, a męryá tóbê kãkhyê khyëthyã tẽmę dô athũ tahe, ná tẽithyó dô a thũ kayã dô tëohtwôprê acóatę tahe agnê hó, ¹⁷ mętêhéro thyáphũ Cómarya akayã ki lõhtyabãhtya rò ki o taritaryã anê ná a ki mętę aryã pwô- tôcô agnënuôró, a ithyó pẽ ù hó.

4*Hésodónyã Pẽ Û Têtêkrũmila*

¹ Shyê- Jesũ Krĩstu hyãpôhó phũ khwĩ tôprê akhëpãnuô, a ki hyã ciryã kayã htwôprê tahe ná kayãthyê tahe nyęcólô pá. Phũnuôró dô Cómarya ná Jesũ Krĩstu a męthënyê nuô vâ thézũ héklômakyã vãngô ná nê phũyê, ² hésodónyã lahyã têtêkrũmila ní-. Shuôkhê ryã bẽbê, shuôkhê ryáto bẽbê, tarũ dónyã plehyã tadũ lõpô têtêkrũmila yënuô ní-, htuôró thẽprwõnjê êthĩ ní-, ithyóithya ryáakhyê êthĩ ní-, rò dyéhëdyere êthĩ, ithyóithya êthĩ ná tẽkhyáthédô nuô ní-. ³ Tẽshuôtêkhê dô kayã nĩdãpã tẽithyóithya amãacô yëtonuô a ki hyãtuô pá. Rò êthĩ théplô tapũkazô lahyã dô a ki beplô orôphyãe nĩdũ athará tahe dô a hésodónyã pẽ êthĩ phũ êthĩ théplô tapũkazô thézũ nĩdãnuô tahe pá. ⁴ Êthĩ ki tarĩ cuôkhókyã anê ná tẽnĩdã tẽmátęcô pá, rò êthĩ ki thézũ nĩdã lahyã prê kayã dô ù dyãmodyánĩ pẽ êthĩ ná tẽdyã kanĩkano nuôtahe pá. ⁵ Manáro nê kuôkerô, pôtarinĩ nënë dô tẽpwô- tôcô akũnuô ní-, khyáthéplôhtũ tẽcyëtęcũ rò męprê prëdónyã têtêkrũmila a tẽphyëtẽmę rò męlôbã lõlô- tẽphyëtẽmę dô Cómarya nõmę nê yënuô prê ní-.

⁶ Mętêhéro, shuôkhê tuôhó dô vâ ki htecuôkyã ná hekhuyê hó. Tẽshuôtêkhê hyãtuôhó dô vâ ki dyakyã vâ tëohtwôprê yêhó. ⁷ Tẽsã dô aryálô nuô vâ sãhtuôhó. Tẽklyã díccê nuô vâ klyã htuôhó. Vã pũma nĩ ryã hó vâ tẽzũ tuôdô atadúhó. ⁸ Khõnyãró Cómarya bedwó pẽhó vâ tęcótętę a khuklwôhtê dô a máhó tẽmęnĩkhwóke yëtômê nuôhó. Htuôró shyê- mõnyê tadũ pãnuô, pręciryacótę a Byacê yëtôprê ki dyëlyã vâ pá tadúró yënuôma vãgnê tũdũ máto. Lõ- kayã dô a opõmyásũkuô Byacê ki hyã oluôhtya khyê pá nuôtahe agnëma a otõkuô pãpã.

Paulu Nõhyã Timothy Dô A O

⁹ Yácũ cyëprýê hyálê pryãprýã dô vâ o ní-. ¹⁰ Mętêhéro, Demã mõnjê tẽ pwô- tôcô dô hekhuyê akhu-akhyê, a cuô taphãkyã hó ná vã hó, rò a cuôhó dô vj Thessalonía hó. Crescen rò a cuôhó dô Galasia kę rò Tito rò a cuôke dô Dalmatia kę hó. ¹¹ Kayã okyãkuô ná vã ma túprê Luka tôprêprê. Cuô éhyã nĩkuô Marko ní-. Mętêhéro a tẽmęcwô vâ tahenuô, a htwôbwíhtwôtaryê nyacó dô vâ tẽphyëtẽmę agnê có. ¹² Vã nõhyãlyã hó Tykico dô vj Epheso akũ hó. ¹³ Shyê- nê hyã pá rò phyëhyánĩ pẽ vâ caqlôdu nuô ní-. Vã be-okyã è bí vj Troa dô Carpo a o nuô. Phyëhyã nĩkuô litalũ nuôtahe. A lodulô ma liphá nuôtahe hó.

¹⁴ Prêdã talí Alexandro nuôtôprê ma, a me mũmyáricyá nyacó vã có. Lõ- a mehtuôhó vã tahenuô Byacê ki cirya kuôke dù lũ phúnuô pã. ¹⁵ Oròoryê nídyé kuô nènè ná ènuô ní-, mehtëhéro a thêhtethéhã mețățũ sonyacó pè têtêkrũmila có.

¹⁶ Bí vã hébè takê bínídyé vãnè ná ù cirya vã arêlõ tòphuo akhënuô, ù okuô dõ vã khăshyé tòprê- to. Û klya taphăkyă lõplĩ vălê. Kõ- Cómarya, dya tă têtũ dõ èthĩ ał tòprê- tãmé ní-. ¹⁷ Manárò thyáphũ Judaphũ mătò tahe ki nĩhuônó kuô têtêkrũmila agnënuôrò, Byacê okuô ná vã rò a dyé vã têtêțere rò vã hësuloũ lõbã pëhtuôhó èthĩ hó. Phúnuôrò vã siplé htekyăhó yënuôma a thyácóná vã siplé htekyă dõ phuôkhĩ kyăkũ có. ¹⁸ Byacê ki meșiplé vã ná tēmũmyáricyá lõplĩ yëtahe pã, htuôto a ki phyêka vã pã rò a ki takótakê nídyé vã dõ mókhu a htyélêkékũ pã. Têtítetakhê ki lyabè dù Byacê yè tacũprê talèkré ní-. Amèn.

Têhémohéryá Dôkhyelõ

¹⁹ Vã thũhyă pè vã têtêhémohéryá yëtahe dõ Priscilla, Aquila ná Onesiphoro a hiphũphyăphũ tahe a o. ²⁰ Erasto rò a okyă bí vĩ Corinthia akũnuô. Htuôrò Trophimo rò a omõ-orĩ ryátáto akhu-akhyé, vã bekyă lũ dõ vĩ Mileto akũnuô. ²¹ Bí- kërôkhê hyātuõ tyahító yënuô, yácũ hyălê pryă dõ vã o ní-, Eubulo, Pudens, Lino ná Claudia thũhyă kuô a têtêhémohéryá tahe. Htuôrò puõvyă Krístuphũ dõ aruô tahe thũhyă nĩkuô a têtêhémohéryá tahe phúnuônuô.

²² Byacê ki okuôdũ ná nè ní-. Têtëwítetaryé ki okuôdũ ná thĩ lõ- plĩ ní-.

Tito Titus Tèhèbè Rê Dó Nyè

Tito ma Judaphú mato tóprè. È htwòka kuố Kristuphú rò a mợokuố tề ná Paulu. Rò a htwòhtya kayá tóprè dó a mợcwó Paulu a tềphyétềmề tóprè. Li Tito yétòba ma Paulu rácuố pề prềmợcwó lủ Tito dó anacề pả tóprè dó a cuố dya-okyá lủ dó Crete klú rò a nỏmyákhwề pôtariní lủ ná prềzừtềtềplómụ a tềphyétềmề bínuố tóprè a o. Li yétòba ma a ráluố ari-akyá a kháshyếkhảryá thuốmả.

Arếlố tòmả ma a dyéthénệhtya khyếthýá Tito ná kayá dó a htwố prềzừtềtềplómụ khuklódú tahe ma a tồbề ohtwốprề lahyá phútề, htuốrò nyềmặttómả ke rò a dyề thềgnềplố cwố lủ ná a tồbề ithyóithyaní kayá aplóamụ khólủ dó prềzừtềtề plómụkủ nuótahe phútề, htuốto a tồbề ithyóithyaní prềkhủ muốprề, prềmò muốprề tahe (Ithyó htuố prềmò muốprề tahe rò ithyóno prềmò nacề tahe), ná prềkhủ nacề tahe, ná củ tahe phútềnuố ari-akyá. Dó khyếlố tòmả rò Paulu dyéthềgnềcwố pề Tito ná Kristuphú a tềohtwốprề dyathudyathề tahe ari-akyá. A thềzừ hếkhólố madủhố Kristuphú tahe ki o lủ ná tềpềtềdwố, tềmọnỉ lủ, bề thềtthềhả nỉdyề lủ to, klyếngả lủ to, lựprouốlựprýá lủ to yేnuố hó.

Tèhèbè tồtố ná tồtố

Tèhèbè rề dó nyề 1:1-4

Prềhtwố prềzừtềtềplómụ khuklókhuklyá tahe 1:5-16

Kayá tồmụ ná tồmụ a tềphyétềmề khólủ dó prềzừtềtềplómụ akủ 2:1-15

Tềtahtwótashya krwố ù ná tềdyérồdyéryề 3:1-11

Tèhèbè dó khyề 3:12-15

¹ Vả ma Paulu, vả rácuố pề nệ li yétòba. Vả ma Cómarya a prềmềtềphủ ná Jesủ Kristu a Prềdỏnyáphủ tóprè. Cómarya nwohtya vả rò a nỏcuố mợcwốhố vả ná kayá dó a nwohtyahố lủ nuótahe a tềzừtềnyá ná a tềmặttềcố a tềthềkhuthềgnề tahe hó. Tềmặttềcố yేnuốma mậhố a mợcwốhố ethỉ dó a ki ohtwốprề tồ ná Cómarya athềplố yేnuótahe hó. ² Tềmặttềcố yేnuố a dyề ethỉ tềmýásủ dó ethỉ ki nỉbề thềhtwốprề tacủprề talềkrề agnề hó. Bí hekhu ohtwốhtya tyahító akhềnuố, Cómarya dó a lahốnố takhyá- to yétồprềnuố, a ólyá one htuốhố ná a ki dyề pề tềhtwốprề yేnuố hó. ³ Cómarya dó a mềlwốhtekạ pề yétồprề dyéthềgnề pề pề tềritềkyá yేnuốma, a tồshuốtồkhề rò a zừenỉ vả rò a nỏtả vả dó vả ki dyéthềgnề pề thỉ ná tềritềkyá yేnuố hó.

⁴ Tito-, vả rácuố li yétòba dó nềo. Nề tềzừtềnyá yố thýácóná pề tồcồ- tuố akhu-akhyề, nềnuố a thýácóná vậphủ tatố ná vảnề cồ.

Phế Cómarya ná prềmềlwốhtekạ pề Jesủ Kristu yề ki dyềdủ nề tềbwichềtaryề ná tềkacủkabhề ní-.

Tito Tềmề Bí Crete Klú

⁵ Vả dyakyá hó nệ bí Crete klú yేnuốma thýáphủ nệ ki cuố tari mềtồmềbề htuốplủkyá lố tề dó a lomềpả dó vựề pwốtỏvỉ akủ nuótahe prề. Rò nề ki dyahtya prềzừtềtềplómụ muốprừmuốprề tahe phủ vả zừklyázủklố htuốhố nề nuố ní-. ⁶ Prềzừtềtềplómụ khuklókhuklyá tahe nuốma ethỉ bề mậdủ kayá dó ù lẹdya tềthủ dó ethỉ alỏnuố a tồbề onỉ to. Amề bề oprề tóprè- tuố, aphủ tahe nuốma a bề mậ kayá dó a zừkanyákatề rò ethỉ mwỉla bề luốnỉ ná kayá mủmýarícýá to, tomaná a bề khầlềduố nỉ to, htuốrò a bề mậ kayá dó a nỉdả ngótahe. ⁷ Mềtềhềrồ, prềzừtềtềplómụ khuklókhuklyá tồprềnuố, tềmề lyábề è dó a tồbề mề Cómarya a tềphyétềmề akhu-akhyề, ù lẹdya è tềthủ ma a tồbề onỉ to, khuklỏprýề ná thềplố duhtyapryá tahenuố a tồbề onỉ to, bề emủồprýá nỉ to, bềmủbềpỏnỉ ùruố to, bề pừenỉ rủ dó ùkhu to. ⁸ Mậtồkhónuố, a tồbề mậ kayá dó a émọsủ sừprềsỉmýa, a tồbề mậ kayá dó a mọ tề dó aryá, a tồbề khồbềcýá anề, a tồbề o ná tềcồtềtề ná tềsàsề ná tềrồ bẻnỉ anề, ⁹ thýáphủ a ki dyềhềdyềrebề ù ná tềithyóithya dó atồ tahe, htuốto thýáphủ a

ki ithyóithya kaxhyësúcyá khyë kayá dõ a hé takhwótakêsù tètìtèkyá yëtahe agnënuò, a tòbè zÿe pùklõma nì ryá tètìtèkyá dõ ù zÿenì è rò phú ù ithyó htuõhò lù nuòtahe.

¹⁰ Mètèhèrò kayá dõ a hé takhwótakêsù tètìtèkyá a o ényácò. Èthì nuòtahema, a hébè tètì dõ angólásá oto tahe, rò a hébè lahòlahya lò ù. Kayá phúnuò tahema, étaki, pèt myáhtyecyá èthì bitè hérò, èthì nuòtahema, a hébè sòkadõ lahyá ná thyáphú ù ki nìbè tètìwóhteká agnënuò, ù bè dútalíphá, a hé lahyá phúnuò tahe aklë nuòhò. ¹¹ Tòbè nõothuòkyá èthì tètìhébè nuòtahe, mètèhèrò tètìthyóithya dõ a tòkò ithyó to tahenuò èthì cuòithyó ù akhu-akhyë, èthì cuò mësúsá sívyádídya lò ù hiphúphyáphú pwõ- tòprè a tètìtènyá. Èthì thézù nìbè lahyá rú rò a lèithyó ù prè. ¹² Èthì Creta klúphú prèprò nídú aklë tòprènuò a hé, “Creta klúphú tahema kayálahò pwõ- tòphuò, èthì ma athyaná tètìtèmyá dõ a háricyá tahe htuõrò èthì ma kayá taklèlèbyáphú dõ a etalwó òtalye tahe.” ¹³ A hé tètì yëtahe nuòma a tòprè akhu-akhyë, thyáphú èthì ki ocóotè dõ tètìtènyá akúnuò thèprwõsò èthì ní-. ¹⁴ Htuõrò thyáphú èthì ki vikyá tèmekyángó dõ kayá htésúkyá tèmátècò nuòtahe hékyángó nuòtahe agnënuò, thèprwõsò èthì nuò. ¹⁵ Kayá tòprèprè dõ a mwõplì hó dõ Cómarya a mètènyè nuò, tètìlò- plì mwõplì lò hó dõ ègnè hó. Manàrò kayá dõ a mwõplì kuõ to rò a zÿenyáe kuõ to nuòtahenuò, dõ ègnènuò a mwõplì tòcò- to. Èthì tètìthú tahenuò a mètì taprómmýá lò nìkhyédú èthì atètane ná athéplò dõ a thègnè nídú tètìryá ná tèmúmyá yënuòhò. ¹⁶ Èthì hé ná a thègnè Cómarya tadúró tètì dõ èthì mètì tahenuò a oluòhtya ná èthì thègnè Cómarya taki- to. Èthì nuòtahema lètthézòthèryá, htuõrò kayá dõ a nídá kuõ ngó to tahe, èthì kírèt mètètì aryá tòcòcònuò a mètì kuõ to.

2

Bèphyébèmè Nìlò Muõprètì Ná Pacètì Tahe Agnè

¹ Manàrò Tito, nèt rò ithyóitèthyóbè pèt ù ná tètìthyóithya dõ acóate nuòtahe ní-. ² Thyáphú muõprètì prèkhú tahe ki cyé tháryäsáprètì kuõ lahyá ané, thyáphú ù ki dyadzúnyá kuõ èthì, rò thyáphú èthì ki khòpédyé lahyá athéplò nuòrò, ithyóithya lahyá èthì ní-. Èthì tòbè o ná a tètìtènyá dõ ashyo-asò, èthì tòbè lóbá ná tèmóníú, èthì tòbè khyácýekhyácú khyáthéplòhtübè lahyá.

³ Phúnuòhò, thyáphú prèmmò muõprètì tahe ki dyathudyathè kuõ a tètìhtwõprètì dõ a tòkò ohtwõprètì rò dyasàsè kuõ lahyá athè dõ Cómarya a o agnënuòrò, ithyóithya lahyá èthì ní-. Htuõrò èthì tòbè dyánì ùzò to, a tòbè htwónì htyèsíprètì acú to. Ù tòbè mètètìryá phútèphútè nuò, èthì tòbè ithyó ù. ⁴ Èthì ki mephúnuò túma prèmmò muõprètì yètahenuò, a ithyócyá pèkuò prèmmò nacètì tahe ná èthì tòbè mọ nídýe lahyá avè ná aphúalye tahe phútè prè. ⁵ Thyáphú ù ki pacyéishyè tá Cómarya aláangó támènuò, prèmmò muõprètì yètahenuò, a bè ithyópètì prèmmò nacètì tahe. Rò a bè ithyó èthì ná èthì bè htwò prèmmò tahe dõ a khòpètì nídýe athéplò, èthì thèplò bè mwõplìthìplo, èthì bè htwò mètì dõ a myákhwè nì ryá ahi-aphyá, èthì bè mètètì dõ aryá, rò a bè cùe avè ngó.

⁶ Phúnuòhò, dyéhédýere pèkuò prèkhú nacètì tahenuò ná a ki khòbè nìcyá dyèkuò lahyá athéplò. ⁷ Nèt kuòkerò, nèt mètètì itètè- bèbè, thyáphú prèkhú nacètì tahe ki myábúkuò nènúò rò, mètì prètì tètìryá nuòtahe ní-. Bí nèt ithyóithya ù akhènuò, dyacócú nèt thèplò htuõrò cyé sáprèsámýá nènè ní-. ⁸ Bí nèt ithyóithya ù akhènuò, thyáphú ù ki pù dyacyá pà tá nèt tètìthú támènuò, hébècócò- nènngó ní-. Nèt ki mephúnuò hérò èthì lèhé múmyáricyá pèripèkyá a o pà to akhu-akhyë, èthì ki thètarètìkyá prè.

⁹ Kayá dõ a htwò prèmetètèphú tahenuò a mètì itètè- bèbè, a tòbè dyépò ané ná abyacè rò èthì bè mètò abyacè tahe athéplò. Èthì bè klyèsú htésúnì abyacè to, ¹⁰ èthì tòbè ehúòehínì abyacè atèt to, mátòkhónúò, thyáphú abyacè ki zÿe tătètì nìcyá èthì agnënuò, èthì tòbè ohtwõprètì luòryá pètì abyacè. Ki mephúnuò hérò ù ki htuthénì lò Cómarya dõ a mètìwóhteká pètì yètòprètì a tètìthyóithya yè dõ tètìpwõ- tòcò akú pà.

¹¹ Mètèhèrò thyáphú Cómarya ki mètìwóhteká prèlukayá lò- plì agnënuò, a dyélúòhò abwiatarýè hó. ¹² Cómarya abwiatarýèyè, a ithyó pètì ná pètì ki vikyá klyá dõ a múmyá tahe ná hekhu a tètìtètìthèlò tahe. Khònyárò Cómarya abwiatarýè ithyó pètì ná pètì tòbè khò

tòbè khyábè nícyádyé pè théplò rò pè tòbè ohtwòprè cócótetè, htuòto pè tòbè ohtwòprè phú atò Cómarya athéplò nuò. ¹³ Bí pè opómyású hó tèsòri amónyè mǎdúhó shyé~ pè Phè Cómarya du ná prēmēlwóhtekā pè Jesú Kristu a lítakhè ki hyá oluòhtya hó pǎ akhènuò, pè bè ohtwòprè phú a hé pè yènuò tahe. ¹⁴ Thyáphú a ki mēlwóhtekā pè dó tēmūmyáricyá lò~ plí tahe akú, htuòto thyáphú a ki mē mwǒplithíplo kǎ pè rò pè ki htwóhtya akayá htuòto pè ki théplòshyo mētè dó aryá tahe agnènuò, a khyáthyé pè hó athé dó pègnè hó.

¹⁵ Ithyóithya pékuò lahyá èthi yènuòtahe. Dyéhédyére pé èthínuò. Théprwò lahyá èthi rò nõe lõ nē taryëshyosò nuò ní~. Nótanepatí tǎ ù ná nènè tǎmè ní~.

3

Mē Tē Dó Aryá

¹ Thyáphú prēzǔtēphú tahe ki nõpǒ nídyé kuò lahyá ané ná khwícóphya tahe rò a ki cǔe kuò lahyá èthi angó, htuòto thyáphú èthi ki o taritaryá lahyá ané dó a ki mētēryá pwǒ~ tǒcò agnènuò, dyé thénēhtya khyēthya èthi ní~. ² Dyé thénēhtya pǒkhyēthya èthi ná nõpacyēishyè tǎ ù tǒprē~ tǎmè ní~. Nǒrõnǐ lahyá èthi ná tēklyēlǔngǎlú nuòtahe ní~. Htuòrò nõo lahyá èthi ná théplò thédóthēnga, rò nõdyélúò pé ù ná èthi atēkhyáthédó a tēshyalyá athéplò mǎlakò nuòtahe ná ùpwǒ~ tǒprē ní~.

³ Mētēhéro dó nuòkhè pè tahe ma kayábòbye kayá cǔe kuò nõ ngó to tahe. Pè ma kayá dó a krwóthúkuò kayá lahò tahe akhyé. Pè htwó htuòhó kayá dó a thézǔthélò mēmò nídyé nē tahe acǔ hó. Pè ohtwòprè mēlǒkyá shuòkhè ná pè mē tēmūmyáricyá ná tēthékháthēhte ù tahe hó. Htuòto ù thēhte pè rò pè thēntesú ù. ⁴ Manáro bí Cómarya dó a mēlwóhtekā pè yētǒprē a tēthézǒ ná atēmò pè oluòhtya hó akhènuò, a mēlwóhtekā hó pè. ⁵ Tēdó a mēlwóhtekā pè yènuòma mǎdó pè nēbyace nídú mē tēcótētē akhyé nuò mǎto, mǎdó a thézǒ nídú pè khukhyé a mēlwóhtekā pè prē. Dó Thé Sǎsè Byace a tēprǒtēryá akhu-akhyèrò a siplikyá pè, htuòrò a dyé pè tēpacēlyá athè ná tēohtwòprē athè tahe. ⁶ Jesú Kristu dó a mēlwóhtekā pè yētǒprē akhu-akhyèrò, Cómarya théplòshyo klǒlyá zǔnyéprē a Thé Sǎsè dó pēlǒ prē. ⁷ Cómarya dyacódyatē pè ná abwídu-ataryēhtú khukhyé hó. Phúnuòrò khõnyáyé pè nǐbèhò pè tēmýású dó a mǎdú thēhtwòprē ucētazè tacǔprē talèkré yènuò hó. ⁸ Tēhébè yènuòma acóatē. Thyáphú kayá dó a zǔkanyáka Cómarya tahe ki dyathudyathé rò dyélyakuò lahyá athé dó a ki mē tēryá tahe agnènuò, vǎ thézǔ dó nē ki dyathudyathé ithyó tǎtē ù ná tēritēkyá yētahe. Tēyētahe ma aryá nyacó rò a htwǒbwíhtwótaryé nyacó dó ù pwǒ~ tǒprē agnè có.

⁹ Manáro rǒnǐ lahyá thínē ná tēhébè krékryá kyǎdè khyélú nuòtahe ná tēdyáklwídyályá dó ahtú tahe. Htuòrò rǒnǐ lahyá tēkrékryá lǔpruòlǔpryá khyélú ná tēthyótēthya akhyé nuòtahe ní~, mētēhéro tē yētahe nuòma abwítaryé o tǒcò~ to. A kyǎdè prē. ¹⁰ Kayá tǒprēprē dó a dyé ohtya tēsipruòsipyá tahenuò, dyérò è nyēphuò htuòrò dó khyé nuò bóthyó pǎ tǎ ná è tǎmè ní~. ¹¹ Nē thégñè tǎtē hó ná kayá phúnuò tahe ma kayá dó a buòtaplekýá tēmǎtēcò rò a mē plehyá tadú lahyá tēthú prē. Htuòto atēthú tahenuò a khyáluò nǐpè hó lõ ná è ma kayá tēthúo tǒprèhó.

Tēthyóithya Dókhyé Tadúlo Tahe

¹² Shyé~ vǎ nõhyályá Artema mǎtorò Tykico dó nēo pǎ akhènuò, yácú cyēpryē hyá ré dó vǎo dó vǐ Nicopoli nuò pǎ ní~, mētēhéro vǎ dyalyá htuòhó vǎ théplò ná kérékhe yēpǎnuò, vǎ ki cuòò bínuò pǎ. ¹³ Yácú hóhèhtóre mēcwómekò pékuòrē prēciryá tē Zena ná Apollo a tēcúotēkǎ agnè yènuò ní~. Htuòto myá taritaryá pé pǒ tē dó èthi lo nuòtahe ní~. ¹⁴ Thyáphú pè Crete Kristuphú yētahe ki nõcya kuò ashuóakhè dó a ki mē tēryá tahe agnènuò, tòbè ithyó pékuò èthi htuòrò thyáphú a ki mēcwóbè pékuò kayá dó a lo mǎlakò nuòtahe, htuòto thyáphú èthi ki ohtwòprē kyǎdè tǎ ná tē dó abwítaryé oto nuòtahe agnè tǎmènuò, tòbè ithyó pékuò èthithi.

¹⁵ Kayá dó a okuò ná vǎ lõ~ plí býyè tahe thùhyá pékuò nē atēhémohéryá. Rò thũcuò pékuò ditúdu pè tēhémohéryá yènuò dó prēzǔtēphú dó a mǒnǐ pè nuòtahe a o ní~.

Tēbwítetaryé ki o kuòdú ná thǐ ní~.

Philomena Philemon Têhêbê Rê Dô Nyê

Philomena ma Kristuphú dô amwî luôhtyêluôkê tôprê. Taryáma è ma Colossae prêzûetê plômuphú tôprê kôle. È ma a htwô Onesimo acû Byacê tôprê. Onesimo klya htecuô taphăkyă ná abyacê Philomena rò a cuô myáhtye tăsû ná Paulu dô ù dôtă lû dô htôkû yêtôprê. Dô Paulu akhu-akhyêrô Onesimo htwôhtyakyă Kristuphú. Paulu ră Li Philomena yêtôba nuôma a ră kwithêzô cuô Philomena ná a ki rê kăkhyê khyêthyá ná acû Onesimo dô Paulu thû kăkhyê khyêthyá dô lûo yêtôprê. Rô a ră kwithêzô lû ná a ki êmôsûryá phú cû dô è plwôkyă hó lû têtthú tôprê túnuô mătô a ki êmôsûryá lû phú puôvyă Kristuphú tôprênuô.

Têhêbê tótô ná tótô

Têhêbê rê dô nyê 1-3

Htuthênj Philomena 4-7

Kwithêzô pê Onesimo yêtôprê agnê 8-22

Têhêbê dô khyê 23-25

1-2 Vă ma Paulu. Vă ná pê puôvyă dô Kristu akû Timothy yêtôprê răcuôpê Philomena liyêtôba. Dô vă mepê Jesú Kristu atêmê akhu-akhyê, ù dôtă vă dô htôkû.

Pê răcuôpê liyê dô pê khôbôthyô Philomena dô a mē tōkuôttê ná pē yêtôprê a o, ná pē puôvyă Kristuphú prēmô Apphia, ná pē puôvyă Kristuphú Arkippo dô athyaná klyêphú tôprê yêtahe a o, ná prêzûetê plômuphú o dô Philomena ahikû nuôtahe a o.

³ Pê Phê Cómarya ná Byacê Jesú Kristu ki dyélyađu thi têtbitetaryê ná têtakăkăbê ní-

Philomena Atêmô Ná A Têzûtênjă

⁴ Philomena~, bí vă kwicôbê akhênuô, vă tanhtyabê tuô nê pwô~ tōphuô rô vă hébwihétaryê vă Cómarya. ⁵ Mêtêhêrô, vă nîhuô ná nê zûê málakô hó Byacê Jesú htuôrô nê mōnî lōplî kayă zûê málakô Cómarya nuôtahe akhu-akhyê, vă hébwihétaryê vă Cómarya. ⁶ Thyáphú nê têtôthyôbólă ná prêzûetêphú dô aruôtahe ki mēcwô ditú nê dô nê ki thêgnê lôbálô teryá pwô~ tōcô dô pē nîbê dô Kristu akû tahe agnênuô vă kwicôbê pē dô nêgnê.* ⁷ Khôbôthyô mō, nê tēmō nuô, a mē thêkrîthêlô nyacô vă rò a dyê sôhtya nyacô vâhêvare. Dô matê akhu-akhyê hérô nê mēmō htuôhó lô~ kayă zûê Cómarya nuôtahe athêplô hó.

Têkwithêzô Dô Onesimo Agnê

⁸ Dô tēyê akhu-akhyê, vă thêzû kwî nê tēmēcwô tōcô. Kristu dyê có vă têtaryêshyosô dô vă ki bē hétă khũhă có văngô ná vă bē nômê nê tē dô aryá phú nê tōkô mēnuô có tadúro, ⁹ pē yô mō nîdyê khyêhólô tôprê ná tôprê akhu-akhyê, vă kwithêzôprê nê prê. Khônyârô vă mähô Paulu yê, vă nuôprêhó, htuôto dô Jesú Kristu akhu-akhyêrô ù yô~ dôtăpă vă dô htôkû rô vă kwithêzô nê prê. ¹⁰ Vă kwithêzô nê dô Onesimo akhălê prê. È ma a thyácónă vă phúprêkhú tôprê có. Bî vă tă dô htôkû akhê, è htwôhtyahô vâphúkhú dô Kristu akû tôprêhó. ¹¹ Dô arêkhê nuôma a htwôbwîhtwôtaryê dô nêgnê to tadúro khônyâyê a ki htwôbwîhtwôtaryê dô nêgnê ná vâgnê hó.

¹² È ma kayă tôprê dô vă mō nîdyê nyacô lû rô vă thũkăkhyê tōkhyêthyá è dô nêo. ¹³ Dô têtêkrîmîla akhu-akhyêrô ù dōopă vă dô htôkû yêakhênuô, thyáphú a ki mēcwô vă dô nê khălê agnênuôrô, vă thêzû é o tadúpă è dô vă khăshyê. ¹⁴ Manârô nê yô thêgnê hí lûrikyă to, htuôrô nê yô ólyă hí vă tōcô~ to akhu-akhyê, vă thêzû mēhító. Vă thêzû nōshyo ná nê toto. Cû~ dù nê thêplô thêzû mēcwô vă prê. ¹⁵ Taryáma têtiritêkyă dô a htecuô taphăkyă ná nê taplôtaplyáphú yênuôma thyáphú nê ki mēnî kăkhyê khyêthyá è tacûprê agnê nuôprê kôle. ¹⁶ Rô nê nîbê kăkhyê khyêthyá Onesimo yênuôma a mápă phú cû tôprê to, aryá lôklô

* 1:6 1:6 Liyê tōmănuô, pē ki hó, “Vă kwicôbê dô nê ki hêsodónjă pē ù ná nê tēzûtênjă,” phúyênuôma anj prêprê. Tomaná pē ki hó, “Vă kwicôbê dô pē têtôthyôbólă ná nê phú prêzûetêphú tôprê yênuô,” phúyênuôma a nînj.

có ná củ, a htwò có hó phú- puốvỵá đố Krístu akũ tôprê nuôhó. È ma athýaná puốvỵá đố và mọnị lũ tadúró nệ ki mọklồ có lũ ná và pã, mệtêhéro nệ nịbè kạkhyế khyếthyá è phú củ tôprê ná puốvỵá đố Byacè akũ nyệcô lồhó.

¹⁷ Phúnuô akhu-akhyế, nệ ki dya và phú prệmerồlùtề tôprê kihéro émọsú khyếthyá è phú nệ émọsú và pã nuô ní-. ¹⁸ Hékuốrế, a ki mệthứ htuốhó nệ ki o tahe, tomaná anuốasu ki o nệ tahe kihéro dya è phú vậnuốvậsu nuô ní-. ¹⁹ Khốnyáró và mặhố Paulu cáhtya rănị liyế ná và takhu nịđúcó. Ki a mệthứ htuốhó nệ ki o tahe, kimátorò a loplá nệ ki o tahe héro dya è phú vậnuốvậsu nuô, rò và ki pláli kạkhyế khyếthyá đú nệ pã. Manáró đố vậkhuvậkhyế rò, nệ nịbè tềhtwồprê athế đố Krístu akũ hó akhu-akhyế, nệ nệbyacè nịđú nệ lodyế và nuô, và lodyế thénệhtyapã ná nệ tohó. ²⁰ Phúnuôró, và puốvỵá Philomena- pệ yố zựệnị Byacè Jesũ akhu-akhyế, khyáthếđố mệbwímệtaryế pẹrế và yếtôcô ní-. Khyáthếđố mệmọhtya kuốrế và thềplò đố Krístu akũ ní-. ²¹ Và rả li đố nệo yếnuô, và zựệ đố nệ ki củe vậlậvậngố rò và thềgnế đố nệ ki mệếklồ có ná và kwí nệ yếnuô pã.

²² Rò a opã tôcô: khyáthếđố taritaryá one pẹrế vậgnề hidóku tótố ní-, mệtêhéro và myásủ đố Cómarya ki nịđã thỉ tềkwícốbế rò a ki thũkạkhyế và đố thỉ o pã.

Tệhémọhéryá Đố Khyếlố

²³ Đố Jesũ Krístu akhu-akhyếró, Epaphra tặtốkuố htokũ ná và, rò a thũhyá tềhémọhéryá đố thỉo. ²⁴ Phúnuôhó prệmệtộtề ná và Marko, Aristarko, Dema ná Luka thỉtahe thũhyá kuốsáλέ a tềhémọhéryá tahe đố thỉo.

²⁵ Byacè Jesũ Krístu abwiatoryế ki okuốđú ná thỉ lố- plị ní-.

Hebreo Hebrews Têhébè Rê Dô Nyě

Li Hebreo yětôba ma ù rácuô pẹ Krístuphú dǒ a myáhtye sítòbè ná tẹmẹcyẹmẹcù èthí cyẹhyá ná cyẹhyá rò tuǒ có dǒ a kírẹ vikyá kyá có èthí atẹ̀zùtẹ̀nyá tahe a o. Dǒ a dyéluǒ hò ná Byacè Jesù Krístu yěnuoma Cómarya nõhyá oluǒhtya no málakò ló lù tǒprẹ hó akhu-akhyě, prẹ̀rǎli yě rá dyéhědyere níppẹ èthí dǒ èthí zùe tẹ̀yẹ akù hó. È mẹ phúyẹ rò a dyéluǒhtya pẹ tẹ̀ dǒ a lodu thuǒcò. (1) Jesù ma Cómarya aphúkhù tacùprẹ̀ málakò tǒprẹ̀ hó. Dǒ Jesù Krístu khyáthèplòhtùbẹ̀ ù mẹcyẹmẹcù lù tahe akhu-akhyě, a ithyóthégně hyání hò tẹ̀cùe málakò hò aphẹ̀ ngó hó. È yò htwò Cómarya aphúkhù akhu-akhyě adu-ahtùklò ná prẹ̀prọ̀ dǒ lisàsělye nuótôba akù nuótahe ná mókhu tanéphú nuótahe ná Mosè. (2) Cómarya hésoluǒ ù ná Jesù ma bwídu tacùprẹ̀ tǒprẹ̀, rò adu lóklò có ná bwídu dǒ lisàsělye nuótôba akù nuótahe. (3) Cómarya mẹlwóhteká dítú prẹ̀zùtẹ̀phú tahe dǒ tẹ̀thú, tẹ̀taróthé théisé, tẹ̀thye yétahe akù ná Jesù akhyě prẹ̀. Htuǒrò Jesù ma bwídukuhulò tǒprẹ̀, rò a mẹcwọ̀ pẹ̀ ù tẹ̀mẹlwóhteká dǒ a málakò.

Amǎdu 11 yě akùnuò, prẹ̀rǎli dyéluǒ byábù pẹ̀ ù ná Israelphú dǒ amwíladu tahe a tẹ̀zùtẹ̀nyá tahe akhu-akhyě, prẹ̀rǎli kwíthézọ̀ prẹ̀hóli tahe ná a ki oklòsoma lahyá dǒ atẹ̀zù akù. Amǎdu 12 akù ke rò a shyakrwò ke prẹ̀hóli tahe ná a ki myáhyá tódé lahyá prẹ̀ dǒ Jesù a o, rò a ki zùe plehyá tuǒ lahyá dǒ atadú htuǒta a shyakrwócwọ̀ kuǒ pọ̀ èthí ná tẹ̀cyẹtẹ̀cù ná tẹ̀mẹcyẹmẹcù ki hyábè èthí phúté bèbè nuò, a ki khyáthèplòhtù lahyá. Prẹ̀rǎli mẹtadúkyá liyẹ̀ ná a tẹ̀dyéthégněplòcwọ̀ tahe ná tẹ̀dyéroryẹ̀ one tahe.

Têhébè tótọ̀ ná tótọ̀

Têhébè rẹ̀ dǒ nyě. Krístu mẹlǒbǎ pẹ̀ Cómarya a tẹ̀dyéluǒhtya tahe 1:1-3
 Krístu a tẹ̀duhtù prọ̀prya yěnuò adulo ná mókhu tanéphú tahe 1:4-2:18
 Krístu a tẹ̀duhtù prọ̀prya yěnuò adulo ná Mosè ná Joshua 3:1-4:13
 Krístu htwò prẹ̀lútyá tẹ̀ dǒ aduhtù prọ̀prya ló tǒprẹ̀ 4:14-7:28
 Krístu a tẹ̀ǒlyá ma adulo ù 8:1-9:22
 Krístu a tẹ̀lúhtya anẹ̀ yěnuoma aduhtù prọ̀prya tadú có 9:23-10:39
 Tẹ̀zùtẹ̀nyá a tẹ̀lodu tahe 11:1-12:29
 Tẹ̀mẹtò Cómarya athèplò 13:1-19
 Tẹ̀kwícòbè dǒkhyẹ̀ tadú 13:20-21
 Têhébè dǒ khyẹ̀ 13:22-25

Cómarya Hébetǎ Dítú Ná Aphúkhù

¹ Cómarya hébè tǎkrùlǎ pẹ̀phyẹ̀pẹ̀phuǒ dǒnudóthakhě tahe ná dǒ klyá ébò lá. Rò a nõhébè dítú ná prẹ̀prọ̀ tahe. ² Manárò mọ̀nyẹ̀ dǒ khyẹ̀ tadú yétahenuò, a hébetǎ dítú pẹ̀ ná a phúpřẹ̀khù hó. Cómarya nõbyátǎ dítú aphúkhù ná hekhu mókhu ná tẹ̀lò- plí. Dǒ khyẹ̀ tadú pǎnuò, lǒ- tẹ̀yétahe thyáphú a ki htwò lǒ lùtẹ̀ pǎ nuòrò Cómarya nwóhtyahó lù hó. ³ Ù ki myáhtye dítú Cómarya a tẹ̀taryěduhtù dǒ èkù pǎ. È ma a thyá lǒlátakli có ná Cómarya hó. Thyáphú hekhu ná mókhu ná tẹ̀bèbyá lǒ- plí tahe ki o plehyá tadú pọ̀ nuò, a púma cwọ̀kuò tẹ̀bèbyá lǒ- plí yěnuò ná angó dǒ aprọ̀prya shyosó yétahe. Bí a mẹplúmẹhtuǒ htuǒhó tẹ̀plwókya lǒlò- prẹ̀lukayá atẹ̀thú tahe akhěnuò, a kǎ kahtya dǒ mókhu rò a htya-onyǎo dǒ Cómarya dǒ aprọ̀prya adu-ahtù tadú yětǒprẹ̀ atakhu cóhtwó tókyě.

Cómarya Aphúkhù Duklò Ná Mókhu Tanéphú Tahe

⁴ Cómarya aphúkhüyẹ̀ a htwóhtyahó prẹ̀ dǒ adu-ahtù klǒlǒ có ná tanéphú o dǒ mókhu nuótahe có. Yěnuoma a thyáhó ná a dyé aphúkhù amwí dǒ aduhtù klǒlǒ có ná mókhu tanéphú nuótahe amwí có hó.

⁵ Lisàsěkù rǎo ná Cómarya hé aphúkhù phúyẹ̀,

“Nè ma vǎphúkǔ, yětônyèrò, vǎ htwo hó nêphě hó,”* a hé phúnuô. Manàrò Cómarya hénókuǒ mókhu tanéphú phúnuô tôprè- to.

Lisāsè rǎo pǎ dǒ aruô tômǎ rò a hé,

“Vǎ ki htwo aphě pǎ, rò è ki htwo vǎphú pǎ,”* ngó phúyènuô a hénókuǒ mókhu tanéphú tôprè toto.

⁶ Bí Cómarya nõhítǎhó aphúkǔ vyǎprè* dǒ hekhu akhěnuô, a hé,

“Cómarya a tanéphú lõ- plǐ bè cǒběhtya phúkǔyě,”* a hé phúnuô.

⁷ Manàrò Cómarya héke mókhu tanéphú tahe ari-akyǎ,

“Cómarya nõhtwǒhtya a tanéphú tahe phú kǎlathé nuô. Èthǐ tahe nuôma Cómarya prēmētèphú tahe rò a nõhtwǒhtya èthǐ phú mikyǎrahtǒ nuô,”* a hé phúnuô.

⁸ Manàrò, bí a héke aphúkǔ ari-akyǎ akhěnuô,

“Kǒ- Cómarya nēhtyēnēkē nuô, a ki onyēdǔ tacǔprè talèkré pǎ-. Nè ki pǒtarǐ nǐdǔ nè kayǎ tahe ná tēcǒtētē pǎ-. ⁹ Nè mǒnǐ tē dǒ atǒ tahe rò nè théhtenǐ tē dǒ athǔ tahe. Dǒ yě akhu-akhyèrò Cómarya dǒ a mǎ nè Cómarya yē nwǒhtya hó nè rò a nõ duklǒhtǔlǒklǒ cǒhó nè ná nēkhǒnēthyó tahe hó. A dyadudyahtǔ hó nè, a dyéhó nè tēthéluǒphòphǔ hó,”* a hé lǔ phúnuô.

¹⁰ Htuǒrò a hékuǒ pǒ aphúkǔ,

“Kǒ- Byacè, dǒ tǒcǒ- ohtwǒhtya tyahító akhěnuô, nè byǎlyǎ nǐdǔ hekhu, nè tēlyǎ nǐdǔ mǒlǐ tahe ná nè takhu. ¹¹ Hekhu ná mǒlǐ tahe ki pyékǎ lõ pǎ manàrò nè ki oplehyǎ tadǔ tacǔprè pǎ. Hekhu ná mǒlǐ tahe ki lazǎlamǔkyǎ phú hycǎlyē hycǎlwǒ nuótahe pǎ. ¹² Nè ki kǎkǎyédwǒkyǎ èthǐ tahe phú çǎklǒdu nuô pǎ. Nè ki htulya taple khókyǎ lõ hekhu ná mǒlǐ tahe phú kayǎ tôprè htulya taplekyǎ ahyecǎ nuô pǎ. Manàrò nè ki dya nè théplǒ khǎlǎlǎ- prè pǎ. Nè mǒnyènuô, a lõpē çyǎto,”* a hépǒ phúnuô.

¹³ “Onyǎo dǒ vǎ takhu cǒhtwǒ yětǒkyē, rò onyǎ tuǒdǒ vǎ nõpǒhó nè ná prè dǒ a théhte nè yētahe hyǎ cǒběhtya tuǒ nè dǒ nè khǎduô khǎshyé pǎ,”* Cómarya hénó amókhu tanéphú tahe phúyènuô tômǔ- to.

¹⁴ Kihéphúnuôrò, mókhu tanéphú tahe ma ùpè? Èthǐ ma théhtwǒprè dǒ a mēpē Cómarya atēmē tahe. Cómarya nõmēçwǒ pē èthǐ ná kayǎ dǒ a ki nǐbè tēmǎlwǒhtekǎ pǎ tahe agnè prè.

2

Tēmǎlwǒhtekǎ Dǒ Adu

¹ Dǒ pē thègněhó ná Cómarya aphúkǔ ma adu-azǎ phúnuô akhu-akhyē, thyáphú pē ki cuǒpǎkyǎ tēmǎtēcǒ dǒ pē nǐhuǒ htuǒhó yènuô tǎmē agnènuô, pē bē dyazǔklǒ è.

² Cómarya dyétǎ pēphypēphuo dǒ nuǒkhě tahe tēritèkyǎ tǒcǒ.* Rò a hébetǎ dǐtǔ ná mókhu tanéphú tahe. Rò kayǎ dǒ a nǐhuǒ tēritèkyǎ yětahenuô, a bē nǐdǎ krwǒmē è. Kayǎ dǒ a nǐdǎ krwǒmē kuǒ to tahenuô, Cómarya ciryakyǎ htuǒhó èthǐ phú a kò ná èthǐ nuǒhó.

³ Phúnuôrò, khǒnyáyē pē ki dyazǔ kuǒ tēmǎlwǒhtekǎ adu-azǎ yē to hérò Cómarya ki ciryǎ mǎlakǒ cǒ pē pǎ. Cómarya a tēmǎlwǒhtekǎ aklyáaklǒ yènuô, Byacè anǎklǒ nǐdǔ hēsodǒnyǎ luǒ rǎlǒ pē ù hó. Rò kayǎ dǒ a nǐhuǒ lǔ héyē tahenuô a héluǒplǒ pē dǐtǔ pē ná tēmǎlwǒhtekǎ tēritèkyǎ yētahe nuôma a mǎlakǒ cǒ phúnuô. ⁴ Cómarya héluǒplǒ pēkuǒpǒ ù ná dǒ tēmǎlwǒhtekǎ tēritèkyǎ yènuôma atǒ mǎlakǒ cǒ. Dǒ tēmēmámēdyǎ, atēmē tēprǒtēprǎ tahe ná atēmē tapǎkhyéthu tahe akhu-akhyē, a dyéluǒplǒ pēhó ù ná tēmǎlwǒhtekǎ tēritèkyǎ yènuôma a tǒhǒ. Htuǒto, çǔ- dǔ atǒ Cómarya athéplǒ rò a dyétǎ krǎ pē ù tēçyǎtǎdē shyézǔ tahe. Rò a dyétǎ dǐtǔ ná Thé Sāsē Byacè. Dǒ Thé Sāsē Byacè shyézǔyē tahe akhu-akhyē, Cómarya dyéluǒplǒ pēhǒú ná tēritèkyǎ yènuôma a tǒhǒ.

* 1:5 1:5 Li Htuthéhtya 2:7 * 1:5 1:5 Samuèlè nyēba tǒba 7:14 * 1:6 1:6 Judaphú alǎklǒ o ná phúvyǎprè ma a nǐbè khǒdǔ tēdyaduzǔnyǎ lǔ ná ucètazē tahe. * 1:6 1:6 Li Dǒnyǎ 32:43 * 1:7 1:7 Li Htuthéhtya 104:4 * 1:9 1:9 Li Htuthéhtya 45:6-7 * 1:12 1:12 Li Htuthéhtya 102:25-27 * 1:13 1:13 Li Htuthéhtya 110:1 * 2:2 2:2 Tēritèkyǎ yētǒcǒ nuôma tēthyǒtēthya dǒ Cómarya dyétǎ Mosè nuǒhó.

Kayã Dõ A Thũcuõ Pê Dõ Tẽmẽlwõhtekã Tôprẽ

⁵ Pê hé pẽ thĩ ná hekhuthẽ ki ohtya shyẽ- nopã ari-akyãyẽ nuõma, Cómarya nwóhtya tõkuõ mókhu tanéphú tahe dõ a ki bê põtari kuõ tẽagnẽ nuõto. ⁶ A nwóhtya taple khóke dõ prẽlukayã tókuyéhõ, mẽtẽhéro tẽhẽbè odõ lisãsẽkũ tõtõ rò a hé,

“Kõ- Cómarya, nẽ cuõ sõtapa pẽpã có prẽlukayã tahe to rõma, èthĩ rò kayãcõ phútẽ tahe cõtètẽ? Èthĩ ma kayã dõ angũ-aprĩ okuõũ to taheprẽ rò nẽ cuõ myákhwẽ nídyẽ có èthĩ bá- yẽcõ ròmamõtẽ? ⁷ Nẽ dyẽ prẽlukayã tahe a taryëshyosõ dõ acẽklõ ná mókhu tanéphú tahe taplõphú manáro dõkhyẽ nuõ, nẽ dyẽ khyéthã èthĩ taryẽdutyãhtũ, rò nẽ mẽlĩmõtakhẽ khyéthã èthĩ yẽtahe, rò ⁸ nẽ nõpõtarinĩ èthĩ lõ- plĩ.”* a hé phũnuõ.

Bĩ Cómarya nõpõhõ tẽlõ- plĩ ná èthĩ akhẽpãnuõ, tẽdõ a põtõto nuõ a o kyã pã tõi- to hó. Manáro khõnyãkhẽ yẽnuõ pẽ myáhtyehĩ prẽlu hekhuphú põlõhĩ tẽlõ- plĩ hĩto. ⁹ Manáro, tẽritẽkyã dõ pẽ thẽgnẽ mãlakõ nuõma mãhõ Jesũ yẽnuõhõ. Bĩ è hyãlyã dõ hekhuyẽ akhẽnuõ, a nõbè tẽtaryëshyosõ dõ acẽklõ ná mókhu tanéphú tahe taplõphú, mẽtẽhéro, dõ Cómarya abwiataryẽ akhu-akhyẽ, Jesũ bè khyáthyẽ pẽ dõ pẽ lõ- plĩ agnẽ. Dõ Jesũ khyáthyẽ akhu-akhyẽ, khõnyãyẽ pẽ thẽgnẽ ná Cómarya nõ mẽlĩmõtakhẽ, dyadudyahtũ ù ná Jesũ hõ.

¹⁰ Lõ- tẽtahe nuõma Cómarya agnẽ lõ- plĩ prẽ rò a byãtã nídyẽ lõhõ tẽ pwõ- tõi hó. Thyáphú Cómarya ki dyẽ pẽkuõ prẽlu kayã èprẽ ná a tẽtaryẽdu taryẽhtũ tahe agnẽnuõrõ, a mẽlõmẽbãhtya hõ Byacẽ Jesũ ná a nõ khyãcyẽkhyãcũ lũ yẽnuõ hó. Cómarya mẽ tẽ phuyẽ nuõma atõ prẽ. Rõ Byacẽ Jesũ ki htwõ pẽ pẽ prẽthũ klyã dõ a ki mẽlwõhtekã pẽ tõi- prẽ pã. ¹¹ Jesũ mẽ mwõplĩthĩplo kã prẽluhekhuphú tahe a tẽmẽthũ tahe. Prẽluhekhuphú dõ Jesũ mẽ mwõplĩkã èthĩtẽthũ nuõtahe ná Jesũ yẽnuõma, aphe cũũ tõi- prẽprẽ- tuõ prẽ akhu-akhyẽ, Jesũ è èthĩ ná puõvyã nuõ a thẽtarẽ to. ¹² Rõ Jesũ hé Cómarya, “Vã ki hẽluõ pẽ vã puõvyã tahe ná nẽmwĩ pã. Dõ ù cóbucõbè plõ lũ aklãmẽkũ nuõ, vã ki htuthẽhtya nẽ pã.”*

¹³ A hé kuõpõ,

“Vã ki thẽlẽ zũhtyanĩ Cómarya.”*

Rõ a hé kuõpõ,

“Vã otõkuõ ná phũmõphũkhũ dõ Cómarya dyõtã vã tahe býyẽ.”*

¹⁴ Phũmõphũkhũ a è lũ yẽtahenuõ, a o ná anẽklõ thwihtyẽ dõ a thỹcýãyẽ akhu-akhyẽ, Byacẽ Jesũ hyãlyã phyenĩ kuõdũ prẽlu hekhuphú anẽklõ dõ a thỹãkuõ dù ná èthĩnuõ. È htwõhtya thyánã prẽlukayã akhu-akhyẽ, a thỹ cyã. Thyáphú Jesũ ki mẽpyẽkyã khĩnẽricýã khuklõ dõ ù è ná Satan dõ a o ná a tẽprõtẽprya shyosõ dõ a ki põtarinĩ tẽthyẽ yẽtõduõ agnẽnuõ, a khyáthyẽkyã athẽ. ¹⁵ Htuõto dõ a khyáthyẽ hõ akhu-akhyẽ a plwõhte palãkyã lõhõ kayã dõ a thẽisẽ tẽthyẽ alẽ nuõtahe hó. Èthĩ yẽtahenuõ a thỹãhõ ná a htwõ tẽthyẽ acũ tahe hó, rò cáhtya dõ a opacẽlyãlũ akhẽpã a thẽisẽ lahyã tẽthyẽ alẽ. ¹⁶ Pẽ thẽgnẽplõplũ có hó ná Byacẽ Jesũ mẽcwõkuõ mókhu tanéphú tahe to. A mẽcwõ taple pẽ dõ Abraham aklwĩalyã tahe. ¹⁷ Phũnuõ akhu-akhyẽ thyáphú Byacẽ Jesũ ki htwõdũ prẽ dõ a mẽ Cómarya a tẽphyõtẽmẽ phũ bwĩdukulõ dõ acõ ná angõ rò a thẽzõcyã ù tõi- prẽ, htuõto thyáphú a ki khyáthyẽpẽ dõ kayã tahe a tẽmẽthũ tahe ki plwõkyã agnẽnuõ, a hyãlyã phỹe prẽlukayã alẽklõ thyánã apuõvyã yẽnuõtahe hó. ¹⁸ Rõ khõnyãyẽ, anẽ Byacẽ nídu yõ myáhtyẽsitõ hyã bẽnõ htuõhõ tẽkhyãcyẽkhyãcũ tahe, tẽilo-ilyã tahe akhu-akhyẽ kayã dõ a myáhtyẽ sítõbè ná tẽilo-ilyã tahenuõ a mẽcwõpẽ ù prẽ.

3

Jesũ Htwõ Pẽ Prẽlũtyã Khuklõ

¹ Phũnuõ akhu-akhyẽ, puõvyã Kristuphú dõ Cómarya è thĩ yẽtahe- tanẽ myãmõ lahyã Jesũ dõ Cómarya nõhyã htwõ lũ ná prẽhẽsodõnyã Cómarya alãangõ ná bwĩdukulõ yẽtõi- prẽnuõ. ² Phũ Mosè có ná atẽmẽ dõ Cómarya a hiphũphyãphũ tahe agnẽnuõ, Byacẽ

* 2:8 2:8 Lĩ Htuthẽhtya 8:4-6

* 2:12 2:12 Lĩ Htuthẽhtya 22:22

* 2:13 2:13 Isaia 8:17

* 2:13 2:13 Isaia 8:18

Jesũ yě, acó ná Cómarya dǎ a dyahtya lǔ rò a nõmę lǔ ná atemę yěnuo tǔprę. ³ Kayǎ dǎ a isǎ hi yětómę tǔpręnuo, ǔ dyadudyahtǔklǒ è ná hiyę tǔmę. Phnúuóhó Jesũ nuo ǔ tǔ dyadudyahtǔklǒ è ná Mosę. ⁴ Hi pwǔtǔmę nuo ǔ pręisǔhtya è a onyǎ tǔpręprę nuo amǎvǎ. Manáro prę dǎ a isǔhtya tępwǔ- tǔcǔ nuoma Cómarya prę. ⁵ Mosę yěnuo acó ná atemę dǎ Cómarya a hiphúphyǎphú tahe agnę phú pręmętęphú tǔprę nuóhó. Ró atemę tahenuo, a dyéluǔ byǎbǔ one rę tēmátęcǔ tahe dǎ Cómarya ki dyéluǔ ǔ shyę- nopǎ tahe agnę pǎ. ⁶ Manáro, Krıstı yěnuoma athyaná Mosę dǎ a htwǔ pręmętęphú dǎ Cómarya ahıkǔ nuótǔprę mǎto. È ma Cómarya aphúkhǔ tǔprę. È ma acó ná atemę rò a myákhwenı́ a Phę Cómarya a hiphúphyǎphú tahe. Pę ki krwǔ khǔkhǔhǎhǎ plehyǎlǎ Krıstı tuǔdǎ atadũ htuǔto tę dǎ Cómarya ki dyę pę yěnuo, pę ki myásǔ plehyǎlǎ tuǔdǎ atadũ henuoma, pę ma Cómarya ahiphúphyǎphú hǔ.

Tęokuǔ Tabéthęprǎ Dǎ Cómarya Akayǎ Tahe Agnę

⁷ Phnúuóro Thę Sǎsę Byacę hé,

“Yětǔnyę, thı ki nıhuǔ Cómarya angǔprahtya hęro, ⁸ khuklópryę lahyǎ tǎ phú thıphyęthıphúǔ nuótahe tǎmę ní-. Bí thıphyęthıphúǔ tahe o dǎ kęsęhtyękyǎ lǔtamákhı akhęnuo, a htésũ Cómarya rò a nıdǎ lahyǎ lǔngǔ to. A męmyǎ lahyǎ Cómarya. ⁹ Na lwıshyę akǔ, vǎ mępę kryǎ- ęthı itę nuo, ęthı myáhtye htuǔhó tadúro a pǔ męmyǎ lahyǎ pǎ vǎ prę. ¹⁰ Phnúuóro vǎ thęplǔdu ęthı rò vǎ hé ęthı, ‘Ęthı ma kayǎ dǎ athęplǔ cǔ kuǔ lahyǎ ná vǎ to tahe. Ęthı thęgnęplǔ lahyǎ tę dǎ vǎ nõmę ęthı nuótahe to,’ vǎ hé ęthı phnúuó. ¹¹ Phnúuóro vǎ thęplǔdu ęthı rò vǎ hętǎkyǎ ęthı ngǔ tǔmǔ, ‘Htyękę dǎ vǎ ǔlyǎ ná vǎ ki dyępę ná ęthı lęokuǔ tabéthęprǎ yěnuótǔpho nuo, ęthı nuǔnǔ pǎto hǔ,’ vǎ isǔ tǎkyǎ ęthı phnúuó.”*

¹² Vǎ puǔvyǎ thı-, rò nıdyédũ lahyǎ thınę ní-. Dya mũmyǎricyǎ lahyǎ tǎ thı thęplǔ tǎmę, thı dya thı thęplǔ ná thı zǔę kuǔhı Cómarya dǎ a htwǔprę yětǔprę to, thı cuǔ taphǎkyǎ dũ thıgnę phnúuó tahenuo mę tǎ lahyǎ tǎ tǔprę- tǎmę ní-. ¹³ Mǎtǔkhǔnuo, khǔnyǎyę tēmęlwǔhtękǎ dǎ Cómarya dyę pę yę thyǎphú tęthú ki ilolahó tǎ thı tǔprę- tǎmę, thyǎphú thı ki khuklópryę tǎ lahyǎ tǔprę- tǎmę agnęnuo, pwǔnyęnyę- dyéhędyęre męcwǔkhyęlǔ tǔprę ná tǔprę ní-. ¹⁴ Mętęhęro, pę tępę Cómarya dǎ kalúkhę nuo, pę ki pǔmaryánı́ è tuǔdǎ atadũ hęro, pę htwǔhó pręmętętę ná Krıstı hǔ. ¹⁵ Tǔro lisǎsękǔ hé,

“Thı ki nıhuǔ Cómarya angǔprahtya yětǔnyę hęnuo khuklópryę tǎ lahyǎ phú thıphyęthıphúǔ khuklópryę rò htésũ Cómarya rò nıdǎ lǔngǔ to nuótahe męnuo tǎmę ní-,”* a hé phnúuó.

¹⁶ Kayǎ dǎ a nıhuǔ htuǔhó lahyǎ Cómarya angǔprahtya tadúro a htésũ Cómarya, a nıdǎ lǔngǔ to tahe nuoma ǔpę? Kayǎ nuótahe ma mǎhó Mosę ęhtękǎ ęthı dǎ Egypt kękǔ nuo tahęhó. ¹⁷ Cómarya thęplǔdu cǔ ęthı analwıshyę nuótahe ma ǔpę? Kayǎ dǎ a męthú Cómarya rò a nõthyękyǎ ęthı dǎ kęsęhtyękyǎ lǔtamákhı nuótahe mǎto ę? ¹⁸ Bí Cómarya hętǎkyǎ ęthı, htyękę dǎ vǎ dyę ęthı ná a lęokuǔ tabéthęprǎ agnę nuótǔpho ma a nuǔ nıno pǎto a hé lǔ nuótahe ma ǔpę? A hętǎkyǎ ngǔyę nuoma, a hęhó kayǎ dǎ a nıdǎ lǔngǔ to nuótahe hǔ. ¹⁹ Phnúuóro dǎ ęthı zǔęto akhu-akhyę, ęthı nuǔnı pǎ kę nuótǔba to nuoma pę thęgnęplǔ lǔ dũhó.

4

Lęokuǔ Tabéthęprǎ Dǎ Cómarya Akayǎ Tahe Agnę

¹ Cómarya ǔlyǎ tadũpǎ pę tuǔkhǔnyǎ ná pę ki nuǔnı dǎ lęokuǔ tabéthęprǎ akhǎlę yěnuo pǎ. Thyǎphú thı pwǔ- tǔprę ki nuǔnı kuǔ dǎ lęokuǔ tabéthęprǎ dǎ Cómarya ǔlyǎ yę agnęnuo, pę bęronı́ lahyǎ pęnę. ² Mętęhęro pę nıhuǔnǔ kuǔhó tęthękrǔmıla phú pęphyępęphúǔ tahe nıhuǔnǔ htuǔhó nuóhó. Mętę hęnuo ęthı nıhuǔnǔ tadúro, a yǔ phyésũ kuǔ lahyǎ ǔ tęthękrǔmıla yę ná tępǔ to akhu-akhyę, a htwǔbwihtwǔtaryę dǎ ęthıgnę to. ³ Manáro pę dǎ a zǔę yętahenuo, lęokuǔ tabéthęprǎ dǎ Cómarya ǔlyǎ yěnuo pę nuǔnıbę hǔ. Kayǎ dǎ a zǔę kuǔhı Cómarya to yętahe agnęnuo, Cómarya hé ęthı,

“Vã theplòdu èthi rò vã hétã plúkyã hó èthi, ‘Htyèké dô vã ki dyé èthi lèokuó tabéthéprã agnè yètòba nuò, èthi nuónó pãto hò,’”⁶ a hé phúnuò.

Manáro lèokuó tabéthéprã dô Cómarya ólyã ná a ki dyé ù pá yènuò, a mę htuòpã cóhó dô a byálya hekhũ akhè nuòpã có. ⁴ Mętehéro thuòthyótònyé nuòtònyé ari-akyã nuòma lisàsèkũ héo tótó, “Nyèthuòthyó akũnuò Cómarya męthuò ló atèmę rò bí thuòthyótònyé nuòtònyènuò a okuó,”⁵ a hé phúnuò. ⁵ A hé thyákhyèlũ a o tótó, “Htyèké dô vã ki dyé èthi lèokuó tabéthéprã agnènuò, èthi nuónó pãtohó” a hé khyèthyápó phúnuò.

⁶ Kayã dô a nuónípã dô Cómarya a lèokuó tabéthéprã yènuò, a okyãpã tahehe. Manáro kayã mú~ nukhè tahe dô a nĩhuò htuòhó tètèhèkrũmila tahenuò, a yò nĩdãkuò lahyã Cómarya angó to akhu-akhyè, a nĩbè kuòpã ù lèokuó tabéthéprã yènuò to hò. ⁷ Phúnuòrò mònyé shuòkhè dô ù ki nuò dô Cómarya lèokuó tabéthéprã yènuò, a dya okhòdũ mònyé dô aruò tònyé. A dya okhòpã mònyé dô aruò tònyé nuòma yètònyé hò. Dòkhyè nanyèlènyèhó nuò, Cómarya hèsoluò dítũ pè angóyè tòmũ ná Davi phũ vã rao htuòhó nuò rò a hé, “Yètònyé thĩ ki nĩhuò Cómarya angópřãhtya héro khuklòpřyè lahyã támé ní~”⁸ a hé phúnuò.

⁸ Joshua thũnuò ù dô Canan kèkũ yènuò, a ki málakò kè dô Cómarya ólyãkyã lèokuó tabéthéprã akhálè yè tókè kihèrò, Cómarya hékhó tópã mònyé dô aruò tònyé takhyã-to. ⁹ Phúnuòrò, athyánã Cómarya męthuò atèmę nyèthuòthyó rò a okuó dô mònyé thuòthyótònyé nuòtònyé nuòhó, Cómarya akayã tahe ki kanuò okuó tabéthéprã kuò ná Cómarya pã. ¹⁰ Mętehéro, phũ Cómarya okuó dô atèmę akũnuò, kayã dô a nuónĩ dô lèokuó tabéthéprã dô Cómarya ólyã yètahenuò, a ki okuó lahyã dô atèmę pã. ¹¹ Pè phyèphũ dô-nyènu tahenuò, a yò nĩdãkuò Cómarya angó to akhu-akhyè, a nuónĩ kuòũ dô Cómarya lèokuó tabéthéprã akhálè yènuò to. Thyáphũ pè ki krwòmýábũ kuò tã pèphyèpèphũ tòprè- támé, htuòto thyáphũ pè ki nuónĩ kuòũ dô lèokuó tabéthéprã akhálè yè agnènuò, pè tòprè ná tòprè ki yácũ ryã tadũ rólũ pó~.

¹² Cómarya alãangó nuò, a htwòpřè rò a męcyã tẹ. A htyã klòpã có ná né dô a htyãlò nyèkhónyèkyè tóbè. A nuò ibèphè tuò có dô thèhtwòpřè ná thèplò lèo tólũ akhálè nuò, htuòrò a nuò ibèphè tuòdò htwò ná krwíkkũ lèo khálè nuòtòpho có. A dyèhteluò pè kayã thèplò a tètãņ tahe ná a tètèhèzũ dô aryã ná a mũmyã tahe. ¹³ Ló tètèbyã tahenuò, a owóubĩ cyã ná Cómarya to. Dò anyèhyãnuò, athyánã pè okhãklò lóplĩ pwò- tòprè pré. Pè męthuòhó tètahenuò, ná pè tanę htuòhó tètahenuò, è myãhtye thègnè ló- plĩ có. Pè bè hyã dyáso htyaluò ló è pwò- tòcò pã.

Jesũ Ma Bwídukhuł Tòpřè

¹⁴ Phúnuòrò, pè pũklòpũma ryã lahyã pè tètũtènyã dô pè ólyã htuòdyéhó yènuò pó~, mętehéro, pè o nĩdyé ná pè bwídukhuł yètòpřè, rò a cuònuò pèhó dô pègnè dô mókhu hò. È ma Cómarya a phũpřèkhũ Jesũ yènuòhó. ¹⁵ Pè bwídukhuł yètòpřènuò, a thègnè pè tètècèrecè tahe rò a thèzò nĩdyé pè. Mętehéro a myãhtye sítòbè nóhó ná tẹilo-ilyã pwò- tòcò phũ pè myãhtye sítòbè yènuò tadũrò a męthũkuò tẹ to. ¹⁶ Phúnuòrò, pè lobè tẹ bikhètè- bèbènuò, pè tò hyãnuò hãhã dô pè Cómarya dô a thèzònĩ ù yètòpřè a lèonyã anyèhyã nuò. Rò pè ki nĩbè a tètèhèzò pã rò pè ki myãhtyebè abwídu-ataryèhtũ dô a ki męcwò pè yènuò pã.

5

¹ Bwídukhuł pwò- přèpřè- nuò, ù nwóhtya è dô přèlukayã tahe akłè pré rò ù dyahtya è dô a ki mępè Cómarya atèmę dô kayã ló- plĩ akhálè. È kilũkityãhtya pè ù tẹtahe, htuòto thyáphũ kayã tahe tètũ ki plwòkyã agnènuò, a ki lũhtya pè ù tẹphútèlye tahe dô Cómarya a o pã. ² Èthi yò htwòpřè přèlukayã akhu-akhyè, a męthũmęplã lahyã pré. Phúnuòrò kayã dô a thègnè tãtẹ kuòũ tẹmátècò to rò a męthũmęplã tẹ tahe agnènuò, èthi tanę thèzòcyã pèkuòũ to. ³ Htuòrò èthi nębyacè nĩdũ nuò, a męthũmęplã tẹ akhu-akhyè, èthi bè lũhtya pè túpřè kayã yẹtahe atètũ tahenuò mato, èthi bè lũhtya nĩdyé kuòdũ èthi tètũhtũ.

⁴ Tôprê- ma ù dyahtyacyá nı́dyédú ùné ná ù ki htwöhtya bwı́dukhló nuó tôprê- to. Phú Cómarya dyahtya Arón ná a ki htwó bwı́dukhló tôprênuó, kayá dó a ki htwó bwı́dukhló tôprê nuóma, a ki má prétú Cómarya tôprê bè nwóhtya è nuóprê. ⁵ Phúnuóhó, thyáphú Kristu ki htwó bwı́dukhló yénuó, a dyahtya nı́dyédú ané máto, a mełı́metakhê nı́dyédú ané máto, Cómarya dyahtya lü prê. Rò Cómarya hé lü,

“Nê ma vâphúkhü, yêtonyêrò, vâ htwó hó nêphê hó,”* a hé lü phúnuó.

⁶ Cómarya hépó dó aruó tómu,

“Nê htwó bwı́du tacı́prê dó athyaná bwı́du Melchizedè dó nuókhê tôprê,”* a hé pó lü phúnuó.

⁷ Bí Jesü ohtwöprê bí hekhuyê akhênuó, a kwı́cóbê löthulóthé htya Cómarya dó a meşıplécyá lü dó têtı́yêyé tôprê, rò a êhtóhtya mêtêhtyê tã có. A shyalyá athéplò rò a thêplòshyo nı́dá Cómarya ngó akhu-akhyê, Cómarya nı́dá lü têtı́kwı́cóbê. ⁸ Jesü htwó có Cómarya aphúkhü tôprê có tadúró bí a khyábê têtı́yêtêcú akhênuó, a pü phyení dıtúpa têtı́dá ngó dó Cómarya a o. ⁹ Bí Kristu nı́dá htuóhó Cómarya angó pwó- tócó akhênuó, è htwóhtya péhó lö- kayá dó a nı́dá lüngó nuótahe a têtı́mêlwóhteká acı́cú ahtúhtü a kháshyêkháryá hó. ¹⁰ Rò Cómarya dyahtya lü ná bwı́dukhló dó athyaná bwı́du Melchizedè metê dó nuókhê tôprê nuóhó.

Dyêròdyéryê One Ná Û Ki Vı́kyá Tã Têtı́ Tãmé

¹¹ Lo hé pé pó thı ná têtı́têkyá yénuó a o élä pá. Thı yó thêgnêpló pyázé dü thıgnê akhu-akhyê, vâ dónyápló pé thı rò apyálá. ¹² Khónyáró thı tó htwókuóhó lahyá Thára tahehó. Manáró thı cuó lopá dúgnê lahyá prê ù bè ıthyó kakhı́yê thı ná Cómarya alãangó dó akhášhyê prévá. Thı tó ekuó hó ù sêepryê hó tadúró thı cuó öpá dúgnê prê lahyá nuóhtyê prévá. ¹³ Kayá tôprêprê dó a öpá dúgnêprê nuóhtyê nuóma a thyáprê ná pacê dó a ónúpa nuóprê. Têcótêtê ari-akya nuó, a thêgnê êkuólá hí ù to. ¹⁴ Manáró, sêe a pryê nuóma kayá duprê dó a ıthyó thêgnêhyá bènó htuóhó ané dó a ki ıbêphê thêgnêcyá teryá ná têtı́mümyá nuótahe agnê prê.

6

¹ Phúnuóró pé dya-okyá lö pé têtı́yóıthya pé ù Kristu ari-akya dó a kháshyêkháryá nuótahe rò pé cuó plehyá kuópó ù dó nyê rò pü ıthyó thêgnê kuópó ù dó kayá duprêgnê a têtı́yó yétahe pó-. Kakhı́yê hyányenyê- ù ıthyó pé pé têtı́yóıthya a kháshyêkháryá dó a hé, thı bè vı́kyá têtı́e dó abwı oto nuótahe, rò thı bè zı́e Cómarya, têtı́yó phı́yê tahenuó, pé ki pütêgnê kakhı́yê hyányê páto, pé ki cuó plehyá kuópó ù dó nyê pó-. ² Têplwóhtyê ari-akya, dyahtya takhu dó ùlo tahe, têtı́yê ihtókakhı́yê, têtı́cı́rya tacı́prê ari-akya yétahenuó, pé lo pü ıthyó thêgnê tadú pá pêné to. ³ Ki Cómarya plwöcuó plehyá pé héro pé ki myápü thêgnêhyá ró pó lü têtı́yóıthya dó acóazá tahe dó nyê tókyê pá.

⁴ Kayá dó a vı́kyá atêzú tahenuó êthı zã nı́dú kakhı́yê cyá pá ané takhyá- to. Dó nuókhê, êthı thêgnê htuóhó Cómarya a têtı́mátêcú tahe hó. Êthı myáhtyê thêgnêhyábênó htuóhó Cómarya ashyêzú rò a nı́bêrú kuóhtuóhó Thê Sásê Byacé ná kayá dó aruótahe hó. ⁵ Cómarya alãangó nuó, aryá nyacó nuóma êthı thêgnêhyá htuóhó. Êthı myáhtyehyábê nókuó htuóhó Cómarya a têtı́rôtêprı́ya shyosó dó a ki oluóhtya pé ù shyê- nopá tóhtü nuótahe hó. ⁶ Êthı ki myáhtyehyá bènó htuóhó têtı́yétahe rò a ki tarı cuókhókyá ná Cómarya hénuó, a zã nı́ kakhı́yê cyá pá ané takhyá- to. Yénuóma a thyáhó ná êthı mütı́hyêhtya khyêhtya Cómarya aphúkhü dó krusulú rò a me têtı́tarêkyá Byacé Jesü dó ù tóplutóphê anyêhyá hó.

⁷ Prêzútetêphú dó athyaná hekhu dó a cwıó tamómó kécı́htyê rò a nõtêhtyatwó thêhtyaryá pé prême-epre me-elyáphú agnê tahenuó, Cómarya ki söri êthı pá. ⁸ Manáró hekhuyê a ki nõdyáhtya prê thóshyamó ná cácuócápryamó taheprê hénuóma, abwı o tócó- to. Nyêtyato nuó Cómarya ki cırya êthı rò a ki súúkyá êthı ná mi pá.*

* 5:5 5:5 Li Htuóhtyá 2:7 * 5:6 5:6 Li Htuóhtyá 110:4 * 6:8 6:8 Phúnuóhó, Cómarya ki cırya kayá dó athyaná hekhuyê nuótahe pá.

⁹ Manáro khôbóthyó thĩ-, pè hécó phúyè tadúro pè zúení thĩ pré. Pè zúení málakó có ná thĩ ki me pré teryá tahe pá. Teryá yétahenuó, a hyá dó thĩ nĩbèhó tèmewóhdeka yénuó a o pré. ¹⁰ Cómarya ma a me təcó pré. Tèmeryá dó thĩ mehtuóhó tahenuó a sótapa to. Tèmó dó thĩ dyélúó htuóhó dó lúgné ná thĩ mecwó akayá tahe rò thĩ mecwó plehyá tadúpá èthĩ yénuó a sótapa péto. ¹¹ Pè tètéthéjú ma phúyè: thyáphú teryá dó thĩ théplòhtú opómýású tahe ki lóhtyabáhta pè thĩ agněnuó, pè thézú dó thĩ pwó~ tóprè ki théplòshyo meţuó lahyá dó atadú phú thĩ mehtuóhó yénuó. ¹² Pè thézú nõhtwó thĩ kayá taklé to. Mátókhónuó pè thézú nõ thyákuó thĩ phú kayá dó a zúe rò a khyáthédó tẹ khónýá yénuótahe pré. Rò dó kayá yétahe mephúnuó akhu-akhyè, èthĩ ki nĩbè lahyá Cómarya a tẹólyá nuótahe pá.

Cómarya A Tẹólyá Ma A Táte

¹³ Bí Cómarya ólyá angó tómu ná Abraham akhěnuó, a byá htuóhó angó ná a ki me phú a ólyá nuó. Kayá dó adukló ná lú nuó a o tóprè~ to akhu-akhyè bí a byályá angó akhè, a pọ nıdyédú amwı pré. ¹⁴ Cómarya hé lú, “Vá ólyá nẹ ná vá ki sóri nẹ, vá ki nõ oróóe nẹklwinělyá tahe pá,”* a hé lú phúnuó. ¹⁵ Abraham opó théplòhtúni, rò dókhyénuó a nĩbè Cómarya ólyá lúngó nuótómú.

¹⁶ Bí kayá tóprèprè thézú dyéthégné pé ù ná a tẹhébé yénuóma a tópré akhěnuó, a byá nuónı a tẹhébé ngó yénuó ná kayá dó a o ná aproapryá shyosó tóprèprè amwı. Metéhéro, a ki byá phúnuó héro, a me okuókyá tẹklyéngá lú. ¹⁷ Kayá dó a nĩbèhó Cómarya a tẹólyá tahenuó, Cómarya thézú nõthégné táte èthĩ ná phú Cómarya ólyá htuóhó èthĩnuó, a ki me lóbá phúnuó pá, a htulya taplekho páto akhu-akhyè, dó a tẹólyá akúnuó, a byá nuópanı angó bínuó. ¹⁸ Phúnuóro Cómarya dyé lóhó pé a tẹólyá ná a tẹbyályanı angóyè nyécóló hó. Cómarya lahócyáto akhu-akhyè, yényécó nuó a htulya taple kócyá toto. Pè dó a klyá tadwó owóouóbı hó dó Cómarya a o tahenuó, dó Cómarya htulya taple kócyá pá a tẹólyá to akhu-akhyè, pè théplómọ théplósóhtya nyacó. Dó pè théplómọ théplósó akhu-akhyè, tẹmyású dó Cómarya dyé pèyè nuó, pè púma plehyá tadú tuóbhéhó dó atadú hó. ¹⁹ Pè tẹmyású yénuó athyaná lódu dó a cwi okuóma thóklyédu dó pè théhtwóprè agně yétómé nuóhó. Phú bwidukhuló nuótóprè nuócuó talwóbé ná iké badu dó ù cọtátúbı è dó tẹlútyá hókú nuótóba, rò phú è nuó tuóhó dó tẹkhálé sásé akú yénuó, pè tẹmyású yé a klóma, a táte, rò a thúnuó tuókuódúhó pé dó Cómarya anyéhyá phúnuóhó. ²⁰ Jesú cuónuóřé pẹhó pẹkhálé dó nyé hó. A htwó pẹhó pè bwidukhuló dó a o khyányé tacúprè yénuóhó. È yénuó a thyáhó ná bwıdu Melchizedé dó nuókhè tóprèhó.

7

Prẹlútyá Khukló Melchizedé

¹ Melchizedé ma vı Salem akhwı tóprè, rò a htwó Cómarya dó aduló yétóprè a bwıdu tóprè. Bí Abraham cuósápé htuóhó khwı thélwı rò a ka dó klyáló akhěnuó, Melchizedé cuó myású lú rò sórisóbú lú. ² Rò Abraham dyépé lú ló~ tátè dó a nıka nuótahe pwıshyétópwı. Melchizedé amwı angólasá aréló tómu ma mádu “Tẹcótètè akhwı.” Htuóro Salem angólasá ma thépló kacúkabé akhu-akhyè amwı o pọkuó dú, “Téthépló kacúkabé akhwı.”* ³ Melchizedé aphé bèbè, amuó bèbè, aphyéphuó klwılyá tahe bèbè, ù rámárdyá okyá kuó è tóco~ to. A tẹopacẹlyá ná atèthyé ari-akyá tahenuó bèbè, ù rámárdyá okyá kuó lú toto. È ma athyaná Cómarya aphúkhú tóprè. A htwó bwıdu tacúprè.

⁴ È yé, a htwó ducó bá~ ténuó tanemyá lahyá mó. Pẹphé Abraham dó amwı luóhtyélúóké có yétóprènuó~ a dyépé có lú pwıshyétópwı ná tẹ dó a cuó sápé rò a phyékanı nuótahe có. ⁵ Khónýáro tẹthyótèthya hé Levi akhwılyá dó a htwó bwıdu yétahe, èthĩ ki kwı pwıshyétópwı dó apuóvyá Israelphú nıdú tahe a o. Israelphú yétahe nuóma, Abraham akhwılyá tákalyá dítu nıdú có tadúro Levi akhwılyá yétahe bè kwı èthĩ pré. ⁶ Melchizedé ma akhwılyá tẹ dó Levi máto tadúro a phyé pwıshyétópwı dó Abraham a o. Rò a sóri Abraham. Abraham ma prè dó a nĩbèhó Cómarya a tẹólyá tóprè hó. ⁷ Kayá dó a sóri ù yétóprènuó adukló ná kayá dó a nĩbè tẹsóri yétóprè nuóma létépló rare akhlé

oto. ⁸ Judaphú prëlútyätèphú dõ aklwíalyä tākalyä dõ Leviphú o yětahenuô, a phyésú pwishyétôpwí yènuô dõ kayä dõ a ki thyë pä yétahe a o prë. Manárò Melchizedè yènuô, pë thégneđú Cómarya alāngó hé ná athyaná a ohtwôprë pãprë. ⁹ Htuđto pë hébé, Levi aklwíalyä dõ a kwí pwishyétôpwí yětahenuô a dyé ná Abraham rò Abraham dyé dítú ná Melchizedè hó. ¹⁰ Mëťèhéro, bí Abraham myáhtyesú ná Melchizedè akhènuô, Levi hé yétôprënuô, a opacëlyä hító. A opãprë dõ aphyëphuđ Abraham anëklú pházye akú prë.

¹¹ Bí Cómarya dyé Judaphú tahe tětthyótětħya akhènuô, a dyahtya prëlútyätèphú dõ aklwíalyä tã dõ Leviphú nuótahe a o. Èthí bè lútyähtya pë ũ phú tětthyótětħya tahe o nuô. Leviphú prëlútyäphú yétahe mę atëmę yétahe tadúró thyáphú ũ ki htwôhtya kayácókayätë agnènuô, èthí męcyáto. Phúnuôró Cómarya bè nõhyákhò tapledú prëlútyä dõ aruô tôprë. Prëlútyä yétôprënuô aklwíalyä tã dõ Leviphú dõ aklwíalyä tã dítú dõ Aròn a o yènuô mätó. Bwídu yétôprënuô, athyaná Melchizedè nuóhó. ¹² Mëťèhéro bí ũ htulya taple hó prëlútyä aklwíalyä akhènuô, ũ bè htulya taple tuqókuđ tětthyótětħya tahe. ¹³ Byacë Jesú Kristu dõ pë hé nıdyë lürlüküyã yétôprë nuóma, a hyãnuđkyã hó bwídu dõ arékhë nuótahe akhălë hó. È ma Levi aklwíalyä mätó. Aklwíalyä tã khódú dõ aruô tômuđ dõ ũ é ná Juda aklwíalyä phú prëlútyätèphú tôprë mę të dõ tětłürë akhãshyë nuô, aklwíalyä yènuô, a męnó kuđú prëlútyä tëmę tôprë- to. ¹⁴ ũ thégne tãtęcô ná pë Byacë Jesú Kristu yènuô, aklwíalyä kalyä dõ Juda tômuđtôcô a o. Dõ nuókhë ma, Juda aklwíalyä ki htwôhtya prëlútyätèphú tahe pä nuô, Mosè hénó tôphúđ- to.

Byacë Jesú Ma Athyaná Melchizedè

¹⁵ Bí prëlútyä dõ aruôtôprë dõ athyaná Melchizedè dõ nuókhë tôprë hyãtuđhó akhènuô, ũ thégnepló hyãtqklóhó të dõ pë hé yènuótahe hó. ¹⁶ Tětthyótětħya hé o ná kayä dõ a htwôhtya bwídu nuô, a bè klwílyä tākalyä dõ tômuđmuđ tótcôcô akú a hé phúnuô, tadúró Jesú hyã htwôhó bwídu yènuô, ató phú tětthyótětħya héonuô mätó. Mätókhónuô, a htwôhtya bwídu yènuô ná a tětôhtwôprë prôprya shyosó dõ a htwôprë tacúprë talëkrë yènuóhó. ¹⁷ Mëťèhéro lisásëkú hé, “Në ki htwó bwídu tacúprë dõ athyaná Melchizedè nuô pã”[✧] a hé phúnuô.

¹⁸ Phúnuô akhu-akhyë, tětthyótětħya alyë yènuô, ũ dyataphäkyä è mëťèhéro a hęcërecë rò a męcwôbë pë to. ¹⁹ Mosè a tětthyótětħya nuô a męcómętę cyã ũ tôprë- to. Manárò khónyáyë pë tëmýású klyá athë tóhó dõ aryákló pä cò ná tětthyótětħya yènuô a o hó. Rò pë hyãnuđphúhó dõ Cómarya a o ná klyá athë yětóhó ma anı hó.

²⁰ Cómarya byätã htuđhó angó ná Jesú ki htwó bwídu tacúprë pä. Manárò bí Levi klwílyäphú tahe htwó bwídu akhènuô, a byã tãkuđ angó ná èthí phúnuô tómuđ- to. ²¹ Manárò, Cómarya hé Jesú,

“Byacë byätãhtuđ angó rò a hékhó páto, rò a hé, ‘Në ki htwôhtya prëlútyätèphú tacúprë pä,’”[✧]

Bí Jesú htya htwó bwídu akhë, Cómarya hé lü phúnuô. ²² Tětłyãngó athë dõ Cómarya męhtwôhtya pëhó pë dõ pë ki nıbë tępälä agnë yétómú nuô, aryá klópä cò ná tětłyãngó dõ alyë nuótómú cò. Mëťèhéro, Cómarya byälyä htuđhó angó phúnuô akhu-akhyë, Jesú ma mähó prë dõ a ki męlóbã tãtę pë pë tětłyã athëyë tómuđ tôprë hó.

²³ Të dõ a khó pä lü dõ aruô tótcô ma mähó bwídu dõ nuókhë tahenuô, a thyë lahyã akhu-akhyë ũ prë htya dítú èthí akhălë nuô a o élä. ²⁴ Manárò Jesú yènuô, a ohtwôprë tacúprë akhu-akhyë, a dyëtã dítú pä prëlútyä atëmę yènuô dõ ũ khadákú tôprë- to. ²⁵ Phúnuôró kayä dõ a hyã dõ Cómarya a o rò a hyãnuđ dítú dõ Jesú a o tahenuô, Jesú ki męlwóhtekãbë èthí khónyáyë tãplehyä acúcú ahtłhtú cò pä, mëťèhéro thyáphú è ki nuđ kwíthëzýbë pë kayä phúnuô tahe agnë dõ Cómarya a o nuô, a bè htwôprë tacúprë.

²⁶ Phúnuôró, Jesú ma bwídukhuló tôprë dõ a męlóbã pë lóló- pë tëló tahe. È ma a sãsë, atětħú oto, athépló mwóplıthıplo. Cómarya dya-okhò taphã khódú lü ná prëoraphú tahe, rò a dyéohó lü dõ khălë htalyálóló tópho hó. ²⁷ È ma athyaná bwídukhuló dõ aruô nuótahe mätó. Pwõnyenyë- a lo lühtya rëló nıdyédú atětħú tahe htuđró a lühtya no pë kayä dõ

aruô tahe atêthú tahe phúnuô mậto. Bí a lúhtya anê dô krusulo akhênuô, a lúhtya pré tồphuo rô a htuôplú lá tacúprê hó. ²⁸ Bwídu tahenuô, a têthútêplá o pré lahyá tadúro têthyótêthya yô o akhu-akhyê, ù bè dyahtya êthi pré. Manáro bí Cómarya dyétâhtuô hó têthyótêthya yê dôkhyê anyêlâhò nuô, a ólya khòkhyêpô tòmú rô a byánuô tòní angô bínuô. A byátâ hó angô ná a dyahtya hó a phúprêkhú dô atêthú oto, a lôbã yêtòprê ná a ki htwòhtya bwídukhulo tacúprê hó.

8

Jesú Ma Pê Bwídukhulo Tôprê

¹ Khònyáyê, tê dô a lodulo ù tồcô dô vã thézú nõthégnêplô thĩ nuôma mậhó pê bwídukhulo yêtòprê hó. È ma Jesú hó. Khònyáyê a onyã dô mókhu rô a onyã dô Cómarya dô aliatakê, apròapryã yêtòprê léonyão acóhtwò nuôtókyê hó. ² Khònyáyê a meho bwídukhuloyê atême, rô a me hó dô têkhâlê sãsê tồpho akú hó. Lêthúdu sãsê mậlakô yênuô ù me ná prêlukayã atakhu mậto. Byacê isóhtyaní ná anê níđucó.

³ Bwídukhulo pwô- tôprê nuô, ù dyahtya è ná a bè lútyátê htuôrò a bè lútyãhtya ná têphútêlye tahe dô Cómarya a o. Phúnuôrò, pê bwídu dô adulo yêtòprênuô, a bè lútyãhtya kuô tê tồcôcô. ⁴ Manáro Jesú dô a htwo bwídukhulo yêtòprênuô, bí a opã bí hekhuyê akhê, bwídu dô a bêlúbetyãhtya phú têthyótêthya onuô, a yô odúhò akhu-akhyê, a htwôní kuôú bwídu to. ⁵ Lêthúdu sãsê dô prêlútyátêphú tahe nuômê nídyê lú dô hekhu yêtômê nuôma, a myã byábúkuô Cómarya a têtúhòdu mậlakô dô mókhu nuôtômê pré. Lêthúdu yêtômê nuô a mậlakô mậto, mậprê dô mókhu a mậlakô nuôtômê a zãzòzãkí pré. Mêtêhêrò, bí Cómarya nõisóhtya Mosê lêthúdu dô hekhuyê akhênuô, a hé lú, “Krwômê byábú tãtêryã thýakuloô phú ù dyélúô htuôhò nê mókhu têtúhòdu azãzò dô sokhukê nuôní.”* Cómarya hé lú phúnuô. ⁶ Jesú mêtê phú bwídu tôprênuô, aryã klòpã có ná prêlútyátêphú dô hekhu yêtahe mênúô có. Phúnuôhò, Cómarya a têtólya athê dô Jesú phyéhyãní yênuôma aryáklô pã có ná têtólya alye yênuô có. Têtólya athê yênuô, a tate thêlêhtyaní têtólya dô aryáklô tahe alô.

⁷ Têtólya rê nuôtómúnuô, a ki lôbãhò héro pê lo pã têtólya ano yêtómú ki hyãnuô plútaple pã lú khâlêto hó. ⁸ Manáro Cómarya dya têthú dô akayã tahe alô rô a hé, “Shuókê dô vã ki me têtólya athê ná Israelpú tahe bèbê, Judaphú tahe bèbê a ki hyãtuópã,” a hé phúnuô.

⁹ “Bí vã cwihte êthi ná vã takhu rô vã êhtekã êthi phyêphuo dô Egypt kê akhênuô, vã ólya htuôhò vãngó ná êthĩnuô a o manáro têtólya khònyáyênuô, a khódú ná nuô. Êthi cóná vã têtólya yênuô to akhu-akhyê, vã tarí cuókhókyã vãmêthê ná êthi hó, Byacê hêphúnuô.

¹⁰ Phúnuôrò, Byacê hé ná têtólya athê dô vã ki ólya ná Israelpú thĩ tahenuô, vã ki hé êthi phúyê pã, vã ki sunuô vã têthyótêthya tahe dô êthi athêplô têtanê akú pã. Vã ki rãmárádyão vã têthyótêthya tahe dô êthi thêplòkú pã. Vã ki htwo êthi a Cómarya pã rô êthi ki htwo vákayã pã.

¹¹ Bínuôakhê pãnuô, êthi amyêcôphú thýalú tahe bèbê, apuôavyáklê tahe bèbê, a lopã ù ithyóithya êthi, “Thégnê lahyã Byacê ní-’ phúnuô pátòhó. Mêtêhêrò cáhtya dô ù tanê patlô lú tôprê tuôđô ù tanêdulô lú tôprênuô, a ki thêgnê lôhò vã pã.

¹² Vã ki thêzôní êthi pã rô vã ki plwókyã ló êthi atêmúmýaricyã tahe pã rô vã ki sòtapakyã ló êthi têthú tahe pã.”*

¹³ Cómarya hé ná yê ma têtólya athê tồcôhò akhu-akhyê, a nõhtwòhtyakyã têtólya alye yênuô ná a lo pátòhó. Alye-alwò hó, ù lopã lú tohó, rô nyétýato pãma, a ki lamékyã hó.

9

Têtólya Alye

¹ Khònyáro têtólya arê tòmú dô Cómarya ólyakýã akayã tahenuô, a o ná a têtòcúbucóbê a têthyótêthya lèklólêkhya tahe ná lécóbê lêthúdu sãsê dô prêlu kayã isóhtya ênuô tòmê

² Léthûdu yénuô a o nyětô. Arê tótônuô ù dya-o ná mikorê tôkhu, dirê htyalô tôkhu ná khómũ sásê dô ù dyahtya o lû dô dirê htyalôkhu tahe. Yětôtô nuôma ù é ná têsásê khâlê. ³ Léthûdu a kadákũ lénuô yénuô ù cò tătũbí ná ikê tôba. Ikê opã tôba dô ù còbí tătũkyã dô nyê tótô dô ù é ná têkhâlê sásêlô yénuô tótô. ⁴ Khâlê yětôtô akũnuô, têtũrêhtê dô ù lêsũũhtya ná ténuômũnuôsũ tahenuô a o tôkhu, htuôrò têtũlyã tósásê dô ù lóbi lû ná htê nuô a o tòmê. Dô tøyê akũnuô, ù dyanuôo ná thôbyáphú tòmê rò ù sunuôo ná khómũmãna, ná Aròn ihtyábô dô alê dyácêhtya nuôtôbô, ná tèmekyãngô amũshyê a têtũlyã lôba nuô nyêba. ⁵ Dô tósásêyê akhunuô, ù byáo mókhu tanéphú dô ù é ná cherubim aplya takhêyê nyêprê o rò a huôbitã adá dô tósásê akhudô dô Cómarya lèplwôkyã ù têtũ yê alonuô. Lédónyãplô pè thĩ nuô a o é- lãpã akhu-akhyê, khõnyãrò hêpwôhédwô lô pè thĩ to.

⁶ Bí ù taritaryã dya tătôtãbê htuôlôhó têtÿetahe dô akhâlê ná akhâlê akhênuô, pwõnyenyê- bwídu tahe nuô dô léthûdukũ arêlô tótô rò a nuômê lahyã a têtphytêteme. ⁷ Manárò dô têsásê lóuyê tótô akũnuô, a nuônĩ prétũ bwídukhuô nuôtôprê prê. Tõnanuô a nuôprê tóphuô rò a bè phyénuônĩ thwi dô a ki lũhtya nĩdyédũ atêthũ agnê yénuô, ná kayã dô a tanê tuôto rò a mêtũ tătÿyã tahe atêthũ agnê. ⁸ Dô têtÿê akhu-akhyê Thê Sásê Byacê dyélúo pè pè, ki ù nõe nĩdyê tadũpã léthûdu alyê yêtômê hérò klyálénuô dô léthũ málakô yêtômê akũnuô, a lumô hito. ⁹ Têtÿetahe ma a thézũ dyélúôkhohó pè têtãtêdyã dô pè htũkhê khõnyãkhê yetahe hó. A thézũ zũlúohó pè ná têtũtêtÿyã yetahe ná têtphútÿlye dô ù lũhtya è yétahenuô, a mē mwõplĩphuoçyã pè prê hyã cúbucóbêhtya têtÿê tahe athéplô to. ¹⁰ Têtũtêtÿyã yétahenuô, a tate thêlêhtyanĩ prê têtçóbucóbê a lèklôlèkhyã tahe dô a hé ná yéma enĩ, yéma ôni, tóbê siplisipilê nê phúyê phúnuô, a hé yénuôtahe hó. Têtÿyótêhtya yénuôma dô nêklô pházÿe tókyê, prêlukayã bè krwômê tuôdô Cómarya mêtaple pè êthĩ klyã athê tóbô.

Têtũlyã Athê

¹¹ Manárò khõnyãyê Krístu hyã htwôhó phú prêlũtyã khuklô dô adulo ù tóprê nuôhó. A phyéhyanĩ pè pè têtwtõtÿyã dô a o ná pè khõnyãyê tahe hó. A cuônuô htuôhó dô léthûdu dô aduklô, a lóbãklô ná kayã mēnuô tòmê akũhó. Léthûdu yénuô, kayã isó ná atakhu tóprê- mato, ù byãlyã lû mätoto, a o dô hekhu yénuô mätoto. ¹² Bí a cuônuô lũtyãhtyatê dô têkhâlê sásê lóu yětôtô akhênuô, a phyénuônĩ pè tahe athwi, pũphê tahe athwi nuômato. A ki nuô lũtyãhtyatê agnênuô, a phyénuô nĩdyédũ ná athwi akhu-akhyê, a hyãnuô prê tóphuô rò ahtuôaplú lãhó, rò a mêtłwóhtekã pè tacúprê hó. ¹³ Dô pè têtÿyótêhtya alyeyê akũnuô, pè tahe ná pũphêlô tahe athwi yê ná pũphú dô ù súũ htwôlô lû ná kóphê yétahenuô, ù bè pruô ná kayã dô a taprómũmyávi ná têtçóbucóbê alèklô yénuô tóprê alô, mêtêhêrò thyáphú anêklô ki mwõplĩthĩplo dô akłô tókyê agnênuôrò, êthĩ mēmwpłĩ lû phúnuô. ¹⁴ Phúnuôrò, tanê myámô lahyã Krístu athwi yénuô, a ki mē mwõplĩ bũphuôklólô có pè ná têtÿetahe pã có. Dô Cómarya a Thê Sásê ohtwôprê tacúprê akhu-akhyê, Krístu lũhtyahó anêklô dô atêthũ o tóçô- to yê dô Cómarya a o hó. Thyáphú pè ki mepê Cómarya dô a htwôprê yétôprê atēmē agnênuô, Krístu ki siplikyã pè thêplô yetahe ná pè tēmē dô abwiatarÿê okuôto yetahe ná athwi pã.

¹⁵ Dô têritêkyã yê akhu-akhyê, têsõri tacúprê dô Cómarya ólyayã pè htuôhó kayã dô a é lû tahe ki nĩbèpã agnênuô, Krístu phyéhyanĩ pè hó Cómarya akayã tahe têtũlyã athê yêtôçô dô Cómarya a o hó. Thyáphú Krístu ki ihtakã rò plwôhte palã cuôkyã kayã o dô têtũlyã alyê alê nuôtahe agnênuô, a bè khyáthyêkyã athê. Dô a khyáthyê athê akhu-akhyê, êthĩ nĩbê békũohó ucêtazê, a têsõrisóbũ tacúprê dô Cómarya ólyã htuôhó yétahenuô hó.

¹⁶ Hékuorê li tôba dô kayã tóprêprê ki ráokÿã ná kayã yétôprê ki bēnĩ kayáthyê nuôtôprê a ucêtazê hēnuôma, thyáphú a ki nĩbê ucêtazê yénuô, a bè dyélúo ná kayã rákyã liyê tóprê ma a bè thÿê htuôhó, phúnuô. ¹⁷ Kayã dô a rákyã lithyê yêtôba tóprēnuô, a ki ohtwôprê pãprê hérò, liyêtôba mēçyã tóçô- to. Manárò shyê- a thÿê htuôhó pãma túrò kayã nuôtôprê phyenĩ no kayáthyê nuôtôprê a ucêtazê prê. ¹⁸ Phúnuô akhu-akhyê, thyáphú têtũlyã arê nuôtômũ ki cáhtya mētê agnênuô, a lo têtphútÿlye dô ù lũhtya lû yénuô athwi.

¹⁹ Bí Mosè héluo pè htuólóhó kayá pwõ- tôprè ná lỏ- Cómarya mekyá a tẹthyótẹthya tahe akhènuo, a phyé púpúhú tahe athwi ná pè tahe athwi rò a kluo silyátọ ná htyè, htuòrò a phyé thímísúlí rò a boma ná thòphyá dỏ ù è ná hyssóphyáphú yětòphyá akhyè rò a tasí ná lí dỏ ù ráo ná Cómarya a tẹthyótẹthya a tẹmekyàngóyè tóba, htuòto a tasíní lỏ ná kayá pwõ- tôprè. ²⁰ Mosè hé kayá tahe, “Thwi yènuoma a mẹklòmẹma hó Cómarya tẹòlyá dỏ Cómarya mekyá dỏ thì ki krwòmẹkuo agnè nuohó”^o a hé èthí phúnuo. ²¹ Htuòrò lẹthúdu sàsè yětómè ná lỏ tẹmuótẹtẹ dỏ ù nỏe è ná tẹcóbucóbè agnè tahenuo, a tasí kuo lỏ ná thwi phúnuonuo. ²² Ki hé tẹtẹ- ma, tẹthyótẹthya hé, tẹtẹ dỏ ù nỏe è ná tẹcóbucóbè agnè tahenuo, ù bè mẹmwòplí lủ ná thwi nuo a phủ kírẹ lỏ cỏ pwõtócỏ. Thwi ki htwtịta no nuo, Cómarya plwókyábè tẹthú tóco- to.

Kristu Lühtya Anẹ Khukhyè Cómarya Plwókyá Tẹthú

²³ Lẹthúdu sàsèyè ná tẹmuótẹtẹ dỏ ù nỏe è ná tẹcóbucóbè agnè tahenuo, ù mẹ byábủkuo mókhuýe a tẹmuótẹtẹ tahe pré. Tẹmuótẹtẹ odỏ akủ pwõ- tóco nuo ù bè mẹ mwòplí lỏ è ná tẹphútẹlye athwi phúnuo. Manárò mókhu atẹtẹ málakỏ tahenuo, ù ki mẹ mwòplí è ná tẹlũhtya dỏ aryálỏ klỏpỏ cỏ ná tẹphútẹlye athwiýe nuo cỏ. ²⁴ Mẹtèhèrò lẹthúdu sàsè dỏ ù mẹ ná kayá takhu rò ù myábủ mẹkuo pré amuoklỏ málakỏ yětómè akủ nuo, Kristu cuoño bínuo mậto. A cuoño nỉdủ dỏ mókhu rò khỏnyáyè a kwithézọ pè pè dỏ Cómarya anyèhyá. ²⁵ Bwídukhulỏ yětòprènuo, a bè phyéní tẹphútẹlye athwi rò a nuo dỏ tẹkhále sàsèlỏ nuotỏtỏ pwọnana- cỏ tadủrò Kristu yènuo a nuo lũhtya anẹ tọphuỏ htuỏ tọphuỏ phúnuo mậto. ²⁶ Ki Kristu lonuỏ tamỏmỏ kuo phúnuo kihèrò, a tỏbè khyáthyè tamỏmỏ kuo athè dỏ hekhu htwỏhtyalủ akhè pỏ cỏ kỏkỏ. A lo khyáthyè phúnuoto. Khỏnyáyè bí hekhu kírẹ phủ- tadủhỏ akhènuo, a hyá khyáthyè pré tọphuỏ rò a htuóplủ lỏhỏ. Dỏ a lũhtyaní anẹklỏ ná anẹyè akhu-akhyè, a phyécủ taphákyá prẹlu kayá tahe atẹthú tahe hó. ²⁷ Kayá pwõ- tôprè bè thye pré tọphuỏprè. Rò a thyèhtuỏ pủnuo, Cómarya ki cirya èthí pỏ. ²⁸ Phúnuohỏ thyáphủ Kristu ki phyécủ taphákyá lỏ kayá éprẹ atẹthú tahenuo rò a khyáthyè pré tọphuỏ pré. A hyá khyèthýá pỏ tadủrò a ki hyá phyécủ taphákyá pè pè tẹthú pủnuo mậto. A ki hyá mẹlwóhtekạ kayá dỏ a opỏmyásủ lủ nuotahe pỏ pré.

10

¹ Khỏnyáyè pè thẻgnẻplỏ hó ná tẹthyótẹthya dỏ Mosè dyakyá yènuoma mậprẻ tẻzạ-zọ tẻmátẻdyá tỏcỏprẻ. Tẻmámáakỏ dỏ tẹthyótẹthya thẻzủ zủluo yènuoma mậhỏ lỏ- tẻtẻwỏtẻryá dỏ a hyá dítủ dỏ Kristu a o yẻtahenuo hó. Tẹthyótẹthya yènuo a hé, pwọnana- tỏbẻ lũhtya tẹphútẹlye yẻ akhu-akhyè, mẻlỏmẻbảhtya cyá pẻ prẹlu kayá to. ² Tẻlũhtya tẹphútẹlye yènuo, a ki mẻmwỏplí kayá dỏ a cỏbẻhtya Cómarya tahe atẹthủ tọphuỏ pré rò a htuóplủ lỏhỏ kihèrò, èthí tỏ tanẻ nỉdyẻ kuo pỏ anẹ ná atẻthủ o pỏ to hó kỏkỏ. Kihẻphủnuo rò èthí tỏ okủkyáakủ lỏ a tẻlủyảhtya nuotahe kỏkỏ. ³ Manárò èthí atẻlủyảhtya yẻtahenuo, pwọnana- a dyẻ thẻnẻhtyabẻ khyẻ èthí ná a tẻthủo phúnuo pré. ⁴ Mẹtẻhẻrỏ pủphẻlỏ athwi, pẻ athwi yẻtahenuo a phyẻ taphákyá cyá tẻthủ takí- to.

⁵ Phủnuo akhu-akhyẻ bí Kristu hyảlyá dỏ hekhuýẻ akhènuo, a hé Cómarya, “Ủ lủyảhtya pẻ nẻ tẹphútẹlyẻ thítáhe ná tẻlủtẻtyá thì tahenuo, nẻ thẻzủ to. Manárò nẻ tarítaryá onẻhỏ vả nẻklỏ dỏ vả ki bè lũhtya è agnẻhỏ.

⁶ Ủ súủ lủhtya síduỏ cỏ tẹphútẹlyẻ tahe dỏ tẻlủ rẻkhu bẻbẻ, tẻplwókyá tẻthủ a tẻlủtẻtyá yẻ bẻbẻ, nẻ thẻplỏ okủotỏ.

⁷ Phủnuorỏ, vả hé, ‘Phủ ù ráo vảrivákyá dỏ lisàsẻ akủnuo, vả hé Cómarya, vả o pré, Kỏ- Cómarya, thyáphủ vả ki hyá mẹ pẻ nẻ phủ nẻ thẻzủ nỏmẻ vả nuotahe agnẻnuorỏ, vả hyátủhỏ,’ ”^o Kristu hé Cómarya phủnuo.

⁸ Byacẻ Kristu hẻrẻ, “Lủyảhtya tẹphútẹlyẻ yẻ bẻbẻ, lủyảhtya thỏthẻ vẻphỏ tahe bẻbẻ, súủ lủyảhtya tẹphútẹlyẻ tahe bẻbẻ, lủyảhtya tẻlủ dỏ a ki plwókyá pẻ tẻthủ tahenuo bẻbẻ nẻ thẻplỏoto,” (Èthí lủhtya tẻlủtẻtyá yẻtahe phủ Mosẻ a tẹthyótẹthya onuỏ tadủrỏ Byacẻ Kristu hé kuỏdủ phủnuo.) ⁹ Phủnuorỏ a hé pỏ khyèthýá, “Thýáphủ vả ki hyá mẻpẻ

nê phú nê têtêzú o nuôrò, myámò~ và hyãtuôhó,” a hé khyéthya phúnuô. Phúnuôrò Cómarya dya taphãkyã têtútetyã dô alye~alwô nuôtahe ná têtútetyã tephútelye dô alye~alwô yétahe rò a htulya taplekhoýã ná klyã dô athê tóbó. ¹⁰ Jesú Kristu yô mepê phú Cómarya a têtêzú onuô, htuôto dô a lúhtya anéklô tóphuôprê rò a htuôplú lâhó akhu-akhyê, a mepê sãsê hó pê.

¹¹ Bwídu pwô~ tôprê nuô, a bê ihtò mepê təcóbucóbê a lèklòlèkhyã tahe pwönyenyê~ có. Khãlélê~ èthi bê lútyãhtya tóphuôhtuô tóphuô. Têtútetyã yétahenuô a phyé taphãkyã cyã kayã têtú tóco~ to. ¹² Manárò Kristu lúhtya pê pê têtú agnê yétahenuô, a lúhtya tóphuôprê rò a htuô plúlä tacúprê hó. Rò a kã onyão hó dô Cómarya atakhu cóhtwó tókyê hó. ¹³ Khõnyãrò Jesú ki opô tuô shyê~ Cómarya púma pê hó lú kayã dô a thêhte lú nuôtahe* pã, rò a ki dya-o pêhó lú dô akhãduô lèzí alê nuô pã. ¹⁴ Dô Kristu lúhtya prê anê tóphuô akhu-akhyê, kayã dô è memwôplí htuôhó èthi têtú tahenuô, a mepêcòmepê hó èthi tacúprê hó.

¹⁵ Pê thégne ná tètêbê ngó yétómũnuô ató prê. Mepêhéro, dô lisãsê akũnuô, Thê Sãsê Byacê hé thyãkuôdú phúnuô, rò a hé,

¹⁶ “Yéma têtólya athê dô và ki hébê taple ná vàkayã tahe shyê~ nopã agnê yènuô hó, Byacê hé phúnuô. Và ki sunuô và tètuyótethtya dô èthi athéplókũ pã, rò và ki rãmárãdya o tètuyótethtya yènuô dô èthi athéplò a tètane alo pã.”^o

¹⁷ Htuôrò a hé pò,

“Vã ki sòtapãkyã lõ èthi têtú nuôtahe pã, ná tèmũmyãricyã dô èthi mepê nuôtahe pã.”^o

¹⁸ Phúnuôrò khõnyãýê Cómarya plwökyãhó têtú yétahe akhu-akhyê, lúhtya têtútetyã dô a ki plwökyã pê têtú tahenuô a lo pãtohó.

Zúe Plehyã Tadũní Cómarya

¹⁹ Phúnuôrò, và puôvyã thĩ~. Dô Jesú athwi akhu-akhyê, pê hyãnuô ná tètépłò khũhã dô tøkhalê sãsê lõ yétópho ma aní hó. ²⁰ Byacê Jesú khyáthyê athê dô pègne akhu-akhyê, è bãmó pê hó pèklyã athê dô a dyé pê thêhtwôprê yétóbó. Klyã yétóbõnuô, a cuõnuôplú talwó bêhó ná ù cõtãtũ ikê badu dô a mãhó Kristu anéklô yétòbanuô hó rò a cuõtõhó dô Cómarya a o hó. ²¹ Prêlũtyã khukló dô aduloũ rò a myãkhwèní Cómarya ahi yétòprènuô, pê nìbèhó è hó. ²² Phúnuôrò pê hyãphú lahyã dô Cómarya a o pó~. Pê ki hyã ná pê thépłò dô acóate, ná pê tètú dô atãate yétahe pó~. Mepêhéro, pê thépłò a tètane mũmyãýê, thyáphú a ki mwôplíthíplo agnènuô, ù siplíkyã htuôhó pê ná Kristu athwi hó. Htuôto pènèklô yènuô, ù siplí htuôhó ná htyésé yènuôhó. ²³ Pê ki púma nĩryãdyé pê tèmýásũ dô pê hé pê htuôhó ù yènuôtahe pó~, mepêhéro pê thégne ná Cómarya nuô acó ná a têtólya rò a mepú a hénuô pwô~ tóphuô có. ²⁴ Pê tèmõ nĩdyé lú tôprê ná tôprê yê, thyáphú a ki o èhtya ná o èhtya rò, thyáphú pê ki mepê dô aryã tahe agnènuô, pê ki tane pèkuũ ù dô pê ki dyéhedyére nĩdyé lú tôprê ná tôprê phútê ari-akya yétahenuô prê pó~. ²⁵ Kayã tahehe nuô, a víkyã təcóbê tõtõlũ tahe, manárò pê rò, víkyã kuô tã ù pê lèklò cóbê tõtũyê phú èthi nuôtahe víkyã nuô tãmê ní~. Mátòkhonuô, pê ki dyéhedyére rõtũ tôprê ná tôprê pó~. Byacê kíré hyãkhyê møyemõthê yènuô a phũhtyahó akhu-akhyê, pê lé dyéhedyére shyoklò nĩdyé klólò pò có lú tôprê ná tôprê pó~.

²⁶ Pê nìbê htuôhó tèmãtécó a tètèkhuthégne rò pê ki mepê takê plehyã tadũpã tètú kihéro têtútetyã dô a ki plwökyã pê têtú agnènuô a o pã to. ²⁷ A okyã prétũ tóco dô pê ki opôprê Cómarya a təciryã ná mikyã rahtõdu dô a ki ùthyékya lõ~ kayã dô a thêhte Cómarya yétahenuô pã. ²⁸ Mú~ nukhènuô kayã dô a mepú Mosè a tètuyótethtya tôprèprê nuô, kayã thégne kimãtorò thétuô ki zũluôbê mãlakõ lú têtú hénuô, ù bê mepê thyékya lú, rò ù bê thézò nĩ lú tôprê~ to. ²⁹ Phúnuôrò thĩ tane myámò kayã dô a hé takhwótakê Cómarya aphúkhũ yétahe, rò a víkyã lú tahenuô, Cómarya ki ciryã cyèklõnyã èthi pã. Htuôrò Kristu khyáthyê athê rò a dyé htwõhtya hó Cómarya a têtólya athê yènuôhó rò Kristu siplíkyã hó pê ná athwi hó. Phúnuôrò kayã dô a dya ngũduprĩdu kuô Kristu athwi

* 10:13 10:13 Angólasá thyánã “khura” pê hé nuôhó ✧ 10:16 10:16 Jeremia 31:33 ✧ 10:17 10:17 Jeremia 31:34

to tahenuô, Cómarya ki cirya cyëklô èthi pá. Htuôto kayã yëtahenuô a hé mũmyáricyã Thé Sásë Byacë dô a dyë èthi tëtëwítëтарыë yëtôprë akhu-akhyë, Cómarya ki ciryacë klólô cô èthi ná kayã dô a mëtëhú Mosë a tëtëyótëthya nuôtahe pá. ³⁰ Mëtëhëró, pë thëgnëdú hó ná Cómarya hé, “Vã mëtëyë kãkhyësú èthi pá. Vã ki dyëlyë kãkhyësú èthi phú èthi mëtëhú htuôhó nuôtahe pá,”³⁰ htuôró a hé kuô pô, “Byacë ki cirya nidyëdú akayã pá,” a hé phúnuô.³¹ Kayã dô a tãtô dô Cómarya dô a htwôprë yëtôprë tëtëcirya aklé tôprëprënuô, a taróthë thëisë nyacô.

³² Tanëhtya tuôbë khyëthyã lahyã mú- nukhë bí thï nïbë htuôthëmópã pré Cómarya atëli akhënuô, thï myáhtyebë élä tëtëyëtëcú tadúró thï khyáthëplòhtúbë lahyã pré. ³³ Tôphuôphuô nuô ù mëtë takhwótakë thï, ù mëtëyëmëcú thï dô kayã tôplutôphë anyëhyã, tôphuôphuônuô thï cuô mëtëwómëkô töpëkuô kayã dô ù mëtëyëmëcú èthi phúnuô tahe. ³⁴ Thï thëzônï kayã dô ù dôtä lú dô htókú nuôtahe. Ú pëpëpô púphe cuókýã lö thï tãmuôttätë cô tadúró, thï dya thëkrÿ lahyã pré thï thëplò, mëtëhëró thï thëgnë ná thï tãmuôttätë dô aryáklô rò a oklôma tacúprë yënuô a o éläpã dô môkhu akhu-akhyë, thï thëkrÿthélô lahyã pré,

³⁵ Phúnuôró dyashyo lahyã thï thëplò. Thï ki nïbë tëtëmëñikhwókë dô adu-azã tahe pá. ³⁶ Thyáphú thï ki mëtëó phú Cómarya thëzú nõmë thï nuô, htuôró thyáphú thï ki nïbë a tëtëlyã dô a ólyã htuôhó thï tahe agnënuô, thï bëkhyáthëplòhtú lahyã. ³⁷ Mëtëhëró, lisásëkú hé,

“Nyëtýato pãnuô, prë dô a kiré hyãyë tôprë ki hyálë pá, a mëkhómëzô pãto.

³⁸ Vã kayãcókayãtë thï tahenuô, dô a zúenyãe vã akhu-akhyë, a ki htwôprë lahyã pá. Manáró kayã dô a cuô taphãkhókyã ná vã tahenuô, atô vã thëplò to,”³⁸ lisásëkú hé phúnuô.

³⁹ Pë ma kayã dô a cuô taphã khókyã tahe, rò a cuôtuô dô tëtëyëtëkyã pá nuôtahe máto. Pë ma kayã dô a zúë tëtë tahe rò a ki nïbë tëtëmëlwóhtekã pá tahe hó.

11

Tëzú

¹ Tëzú angólasá ma tëtë dô pë myású lú tahenuô, pë zúë klôma nídúhó ná pë ki nïbë hó. Htuôto tëtëzú angólasá ma tëtë dô pë myáhtyeyã hito tahenuô, pë zúë klôma tadú nïpã ná pë ki nïbë pãnuôhó. ² Cómarya htuthëñï kayã mú- nukhë tahe ma mädô a o lahyã ná tëtëzútenyã phúyënuô hó.

³ Dô tëtëzú akhu-akhyë pë thëgnë ná Cómarya byátã mólië akrÿakrÿ ná angó pré. Phúnuôró tëtë dô pë myáhtyeyã khönyákhë yëtahe nuôma a o dô tëtë dô pë myáhtyeyã cyátô tahe a o hyã pré.

⁴ Dô tëtëzú akhu-akhyë, Abëlé lúhtya Cómarya nuô aryáklô ná Caino atëli. Cómarya phyësú Abëlé a tëtëlütýãhtya. Phúnuôró, dô Abëlé atëtëzú akhu-akhyëró, Cómarya dyahó lú phú kayãcókayãtë tôprë nuôhó. Dô Abëlé atëtëzú khukhyë, a thyë htuôhó tadúró a hébëpã pë ná atëtëzú ari-akýã.

⁵ Enoch yënuô bèbë, dô atëtëzú akhu-akhyë, a sitôbëno kuôú ná tëtëhyë to, Cómarya ékã kahtya htwôprë lú dô môkhu. Cómarya ékã mëkyã lú akhu-akhyë, ù myáhtyeyã pá lú to. Mëtëhëró bí Cómarya ékã kahtya tyahí Enoch to akhënuô, è ma kayã dô a mëtëó Cómarya athëplò tôprë, lisásëkú héphúnuô.⁵ ⁶ Tëtëzú ki oto nuô, tôprë- ma ù mëtëóbë Cómarya athëplò to, mëtëhëró, lö- kayã dô a hyã dô Cómarya a o tahenuô, a bè zúë ná Cómarya nuô a ohtwôprë rò kayã dô a thëplòshyo myápÿ lú tahenuô a bè zúë ná Cómarya ki dyë èthi tëtëmëñikhwókë pá phúnuô.

⁷ Dô Noah atëtëzú akhu-akhyë, Cómarya dyerô one lú tëtë dô a myáhtyeyã thëgnë hito dô a ki htwóhtya shyë- nopã nuôtahe. A bezúbenyã Cómarya, a nídã lüngó rò a isóhtya thòklyëdu dô a ki mëtëlwóhtekã ná a hiphúphyãphú agnë tóbë. Dô Noah tëtëzú akhu-akhyë, a dyëluô ná

✱ 10:30 10:30 Li Dönyã 32:35 ✱ 10:30 10:30 Li Dönyã 32:36 ✱ 10:38 10:38 Habaku 2:3-4 ✱ 11:5 11:5 Hekhuhtwólú 5:24

Cómarya ki cirya prëlu hekhupú tahe pã. Rò dô atëzú khukhyë, Cómarya dyahó è phú kayácókayãtë tôprë hò.

⁸ Bí Cómarya é Abraham rò a nõhtecuó lù dô këtókë dô a ki dyë ná lù pã akhënuò, a tõ htecuó tò bitë tóphonuò a thëgnë tò tadúro dô atëzú akhu-akhyë a nıdã rò a htecuó. ⁹ Dô tëtëzú akhu-akhyë a cuõo dô úruòhtyë úruòkë dô Cómarya ólyã hó ná a ki dyë lù nuòtòba. A cuõo thyánã myëcòruòphú tôprë rò a cuõ isóonı aléthú dô adëuò nıdyë ná ikë tahe rò a cuõo prë dô lëthúkú. Rò a phúprëkhú Isaac ná alyë Jacob dô a nıbë thyákuò tëtëlyã dô Cómarya a o yë thëgnënuò, a isóo thyákuò dú aléthú bínuònuò. ¹⁰ Abraham mę phú Cómarya hé lù nuò, mëtëhëro a opò myásúnı vı dô akhãshyë klòma tacüprë yënuò tóvı. Vı yëtòvınuò, Cómarya taritaryã one htuòhó rò a isóhtya nıhtuòdú hó ná anë.

¹¹ Abraham muõprë lähó, htuòto amë Sara ma a sòphúphú tadúro dô atëzú akhu-akhyë, aphú obépã rò a htwòhtyabépã phë tôprë. A zıë ná Cómarya nuò acó ná a tëtëlyã. ¹² Abraham muõprë kırıë thyëcòhó tadúro dô è tôprëprë rò aphúalyë tahenuò a orqóë thyácónã sè dô mòlë, a oplu-ophë thyácónã lõtãmãmú dô htyëdutavã htú dô ù dyálò pë cyãpã có to nuòtahecó.

¹³ Lõ- kayã dô Cómarya ólyã dô a ki dyë lù yëtahenuò a zıë tadúnı Cómarya tuõ có bí a thyë lahyã nuòtònyë có. Të dô Cómarya ólyãkyã lù dô a ki dyë èthı yëtahenuò, a nıbë híto, tadúro èthı myãhtyë one rë nyë- lähó rò a thëkrı phyésú one rëhó tëtëlyã yëtahe hó. Èthı ólyã lahyã ná èthı ma a cuõ htwò síprë dô úhtyëükë prë, rò èthı hyã okuólákuò bí hekhuyë taplòtaplyáphú prë, a hé lahyã phúnuò. ¹⁴ Kayã dô a hé lahyã phúyë tahenuò a dyëluò lálıcòhó ná èthı myápı nıdyë lahyã dúhó ahtyëkë nıdú hó. ¹⁵ Vı dô Abraham ná kayã yëtahe htecuókyã yënuò, èthı tanë ná vı málakó dô èthıgnë mätó. Mëtëhëro, ki a málakó hénuò, èthı kanuòkhyë nuòma anı nyã prë. ¹⁶ Manáró èthı myású nethuò nyacó mòkhu htyëkë dô a mòkló yënuò tòba. Phúnuòró èthı é Cómarya ná èthı Cómarya nuò, Cómarya thétarëto. Dô Cómarya taritaryã one pëhó èthı vıyë akhu-akhyë, a dyëluò hó ná èthı tahe ki é Cómarya ná èthı Cómarya nuò a thétarë lahyã to.

¹⁷ Bí Cómarya memyã Abraham akhënuò, dô atëzú akhu-akhyë a lúhtya aphúkhú Isaac. È nıbë Cómarya a tëtëlyã tadúro a o taritaryã one dô a ki lútyãhtya aphúkhú dô a otú tôprë- tuò yënuò tôprë. ¹⁸ Cómarya hécó lù, “Vã ólyã ná nëklwinëlyã tahenuò a ki hyãtã dıtú dô Isaac a o pã.”* Tadúro Abraham o taritaryã dô a ki lúhtya aphúkhú dô a o prë tôprë- tuò yënuò tôprë. ¹⁹ Abraham tanë htuòhó ná Cómarya ki męhtwòprë kãkhyë bényã prë Isaac phúnuò. Kí hé tãtã ma a thyáhó ná a nıbë kãkhyë aphúkhüyë dô tëtëhyë akú hó, mëtëhëro Cómarya ki hé tãtã lù to hénuò, a ki męthyë mányã prë aphúkhú prë.

²⁰ Dô tëtëzú akhu-akhyëro, Isaac sòri one aphú Jacob ná Esau ná tësòri dô a ki nıbë dôkhyë pã tahe.

²¹ Dô tëtëzú akhu-akhyëro, bí Jacob kırıë phúthyë hó akhënuò, a sòri onekyãrë alyë mãhó Joseph aphú thëgnë. A púma taterë prë a ihtyábòkhyë prë rò a cóbëhtya Cómarya.*

²² Dô tëtëzú akhu-akhyëro, bí Joseph kırıë thyë akhënuò, a hékyã ná shyë- nopã nuò, Israelphú tahe ki htekaqyã bí Egypt kékú yënuò pã. Rò a mekyã angó ná shyë- thı htekaqó pãnuò, phyëkanı lahyã vãkrwı pãni-, a hékyã phúnuò.

²³ Dô tëtëzú akhu-akhyëro, bí Mosë opacëlyãhtuò akhënuò, amuõaphë myãhtyë ná pacëphú yëtòprënuò, atwó thétacá khódú akhu-akhyë, èthı beuó nıdyë lù thuòlë. Khwı hétã có angó ná a ki męthyë ló Judaphú a phúprëkhú pacëphú tahe pã tadúro èthı théisë pã có khwı a tëtëhëbë tãngó yënuò to.

²⁴ Dô tëtëzú akhu-akhyëro, bí Mosë phúthë duhtya akhënuò, ù é có lù ná Khwı Pharao aphúprëmó aphúkhú córó, a nõ é ù phúnuò tôprë- to. ²⁵ Mosë dyalyã athéplò, phú- ná a kırıë lı tëmó taplòtaplyáphú dô a ki dyë htwòhtya tëtëthú yënuò, a ki khyátòkuò tęcýëtęcü ná Cómarya akayã tahenuòma, a mòkló pã có a thëzú phúnuò. ²⁶ Mosë dyalyã hó athéplò, khyábë tęcacyéishyë dô Kristu agnënuò, anguduprıdu klòpã có ná Egypt kë a tëtëduzãhtyathë tahe có, mëtëhëro a opómyású ná Cómarya ki dyë lù a tëmënyãkhwókë

shyé~ nopã. ²⁷ Dó tẹ̀zụ̀ akhu-akhyèrò, a htecuò dó Egypt kẹ̀kụ̀. Khwí thẹ̀plòdu có lù tadúró a théisé to. Mẹtèhéro a myáhteyhò Cómarya dó ù myáhtyecyá lù to yětòprẹ̀ akhu-akhyé, a khyáthẹ̀plòhtù plehyá lápò có. ²⁸ Dó tẹ̀zụ̀ akhu-akhyèrò, a mẹ-ohtya pẹ ù pwè dó ù é ná tẹ̀cuóthalwópwè. Thyáphú tanẹ̀phú dó a mẹthyé phúvyàprẹ̀yè ki hyá mẹthyé tá Israelphú vyáprẹ̀ tahe tàmé nuò, a nõ plóló ù thímíthwi dó kadàlọ.

²⁹ Dó tẹ̀zụ̀ akhu-akhyèrò, Israelphú tahe kàkanuò cuótalwóbékyà Htyẹ̀lìdutava yětò dó a thyácóná klyá cuò dó khòlòkhukrà yènuò có. Manáro bí Egyptphú tahe krwònuò kuò akhènuò, èthí lacú thyékyà lóplí có.

³⁰ Dó tẹ̀zụ̀ akhu-akhyèrò, bí Israelphú tahe cuò tava htuòhó vī Jeriko thuòthyótònyè akhènuò, vīu htyalò latàpròkyá.

³¹ Dó vī Jeriko akùnuò, himyáphèmuò dó amwì ná Rahab otòprẹ̀. A yò zụe Cómarya akhu-akhyé, bí ù mẹthyé kayá dó a zụe Cómarya to tahe akhènuò, ù mẹthyé tuòkuò lù to. Mẹtèhéro a yò ẹ̀mòsù Israelphú dó a nuò htúmýá kẹ̀bínuò tókẹ̀ akù nuòtahe dó ahikù akhu-akhyé, ù mẹthyé tuò lù to.

³² Vá lo héluò pẹ̀ pọ̀ thí matè? Vá ki héluò pẹ̀ pọ̀ thí ná Gideon, Barak, Samsone, Jephtha, Davi, Samuelè ná prẹ̀rọ̀ tahe ari-akyà héro ashuòakhè o pà to. ³³ Dó tẹ̀zụ̀ akhu-akhyèrò, èthí yětahenuò, a sápe htyékẹ̀ tahe. Èthí pọtẹ̀ cócótẹ̀tẹ̀ rò a nịbè tẹ̀ dó Cómarya ólyá èthí nuòtahe. A mepẹ̀ lahyá àyáthí rò àyáthí tahenuò a a èthí to. ³⁴ Èthí mepìbè lahyá mikyá rahtòdu tahe. Èthí siplébè lahyá ná ù sùthyé èthí ná dihtónékuò tahe. Èthí hécẹ̀recẹ̀ prẹ̀ tadúró èthí htwòhtya kayá dó ashyo-asò nyacò tahe. Èthí nịbè tẹ̀taryẹ̀shyosò dó tẹ̀sátẹ̀pà agnè rò a mepẹ̀kyá htyèruò kẹ̀klòphú dó a thèhtethèhà èthí tahe. ³⁵ Dó tẹ̀zụ̀ akhu-akhyé, prẹ̀mò tahehenuò, aklwíalyá tahe thyé htuòhó tadúró a nịbè kàkhyé khyèthyá èthí dó tẹ̀thyé akù. Prẹ̀zùtẹ̀phú tahehenuò, ù męcýmęcý èthí. Ù hé èthí ná èthí ki víkyá lahyá atẹ̀zụ̀ héro, ù ki plwòhte palá cuòkyá èthí tadúró a cùsù ù to. Dó èthí mep̀húnuò akhu-akhyé, ù męcýmęcýthyé èthí. Manáro, shyé~ èthí thyé ihtòkàkhyé hó pà tónyènuò, thyáphú èthí ki nịbè lahyá tẹ̀ohtwòprẹ̀ dó a mọ̀lò ná yětòhtù agnènuòrò, èthí mẹ̀ lahyá phúnuò prẹ̀. ³⁶ Tahehenuò, ù mẹ̀ thétarẹ̀ lóplí èthí, ù pacyéishyé lóplí èthí, rò ù mụ̀ èthí ná suplye-iplí, tahehenuò ù cóklò èthí ná suplyetòhté, rò ù dónuò èthí dó htòkù. ³⁷ Tahehe nuò ù tàthyé èthí ná ló, ù dúttù khákwo èthí ná htédúbadu, ù sùthyé èthí ná dihtó nẹ̀kuò. Èthí lècuò lahyá rò a kùthyá lahyá prẹ̀ thímíphá, péphá tahe, èthí sóryasòphá nyacò, ù męcýmęcý èthí. Ù pẹ̀pẹ̀lò ló èthí tahe. ³⁸ Kayá yětahenuò aryá talwòsùlù có rò a kò pà có ná hekhuyé to. Èthí ohtwòprẹ̀ bí hekhu yènuò, a bè cuòlẹ̀ tava thyáná kayá dó a sòdòhi sòdòprẹ̀ tahe, èthí bè cuò prẹ̀ khàlẹ̀ dó kayá cuòtuò tòprẹ̀- to tahe akhàlẹ̀ prẹ̀.

³⁹ Dó èthí tẹ̀zụ̀ akhu-akhyèrò, ló~ kayá yětahenuò, Cómarya myámọ̀ nidyé nyacò èthí. Manáro ló~ Cómarya ólyakyà tahenuò, èthí nịbè kuò to. ⁴⁰ Mẹtèhéro tẹ̀ dó aryáklò ná yětahenuò, Cómarya taze-one pẹ̀ htuòhó dó pègnè rò a ki dyé ná pẹ̀ pà. Cómarya dyalayá htuòhó athéplò ná pẹ̀ tóbè nuò opa tuòkuò ná kayá mú~ nukhè tahe. A tẹ̀taze-one nuòma máhó pẹ̀ ki mẹ̀lómẹ̀bà tọ̀rọ̀kuò ná èthí yènuòhó.

12

Pẹ̀ Phě Cómarya

¹ Phúnuòrò, kayá dó a dyèluòñí pẹ̀ pẹ̀ ná a tẹ̀zùtẹ̀nyá yětahenuò, a o tavaplutavaphè có ná pẹ̀. Phúnuò akhu-akhyé, pẹ̀ ki víkyá kyá tẹ̀pwò~ tóco dó a mẹ̀ dídyá tătù pẹ̀ tahe ná tẹ̀thú dó a mẹ̀ taphuò lakhúkyá pẹ̀ yètahe pó~! Rò pẹ̀ myárolù ù dyé pẹ̀ pẹ̀ mábò dó pẹ̀nyèhyá yè rò pẹ̀ ki khyáthẹ̀plòhtù klyahyatuò dó a o nuò pó~. ² Athyaná kayá klyá tahe myátòdè hyátò túprẹ̀ tẹ̀mẹ̀pẹ̀mábò yènuòhó, phúnuòrò pẹ̀ ki myátòdè hyá prétù Jesù pó~. Mẹtèhéro è ma pẹ̀ tẹ̀zùtẹ̀nyá a kháshyékħaryá tòprẹ̀. Htuòto, è ma prẹ̀ dó a mẹ̀lómẹ̀bà pẹ̀ hó pẹ̀ tẹ̀zùtẹ̀nyá tòprẹ̀. A khyáthyé htuòpàma, a thègnè one htuòhó ná a ki nịbè tẹ̀théluòphòphú pà akhu-akhyé, a tóbè khyáthyé có dó krusulọ có tadúró a thétarẹ̀ tóco-to. Khònyàró a onyáò hó dó Cómarya a lẹ̀onyá htyalò dó cóhtwò nuòtòkyé hó. ³ Thyáphú thí mẹ̀ tẹ̀ryá rò thí ki thẹ̀práladyá tàmé, rò thí ki thẹ̀plòpyékyà tàmé agnènuò, tanẹ̀myá

lahyãmõ Byacè Jesũ ari-akyã yẽnuõ, prẽoraphũ tahe thẽhtethẽtakhõ lũ mętakhwõtakẽ nyacõ lũ tadũrõ a khyãthẽplõhtũ nyacõ dõ ãthĩkhu.

⁴ Thĩ sãsũ ná tẽhtũtẽora yẽtahe tadũrõ thĩ khyãbẽ tẽcyẽtẽcũ tuõ cõ dõ ù bẽmẽthyẽ thĩnuõ, a o hí tõprẽ- to. ⁵ Cõmarya dyẽhẽdyẽre thĩ phũ aphũ ná anẽ nuõma thĩ sõtapa hó ẽ? A hé thĩ,

“Kõ- vãphũ thĩ- bí Byacè thẽprwõ ithyõithya ryãkã thĩ akhẽnuõ, dyazũ è tẽthẽprwõ ithyõryã thĩ yẽnuõ ní-. Bí a thẽprwõ thĩ akhẽnuõ, thẽplõpyẽ tá lahyã tãmẽ ní-.

⁶ Mẽtẽhẽrõ, Cõmarya thẽprwõ ithyõryãkã kayã dõ a mọ nĩdyẽ nuõtahe. Rõ lõ- kayã dõ Cõmarya dya hó ãthĩ ná aphũ nuõtahenuõ, a plĩ nĩdyẽ lũ.”*

⁷ Thĩ khyãbẽ tẽtahenuõ, khyãthẽplõhtũ rõ dya è phũ Phẽ Cõmarya ithyõryãkã nĩdyẽ thĩ prẽ nuõ ní-. Cõmarya thẽprwõ ithyõryãkã nĩdyẽ aphũ ná anẽ nuõtahe prẽ. Phẽ dõ a thẽprwõ ithyõ ryãkã nĩ dyẽkuõ aphũ tahe to nuõma a o nyã tõprẽprẽ ẽ? ⁸ Cõmarya ithyõithya ryãkã nĩdyẽ lõ aphũ pwõ- tõprẽ. Ki a thẽprwõ ithyõryãkã nĩdyẽ kuõ thĩ to hẽnuõ, thĩ htwõ mãlakõ hí aphũ mãto. Thĩ mãprẽ phũ dõ a soddõ ãphẽ nuõtahe prẽ. ⁹ Pẽ o ná pẽmuõpẽphẽ dõ hekhuyẽ tahe rõ a thẽprwõ ithyõithya ryãkã nĩdyẽ pẽ rõ pẽ bezũ nĩdyẽ ãthĩ. A thyã phũnuõhõ pẽ o ná pẽphẽ dõ mókhu yẽtõprẽ akhu-akhyẽ, pẽ tõ shyalyã nĩ lõklõpã cõ pẽ thẽplõ dõ ãlẽ yẽnuõ cõ. Rõ pẽ ki nĩbẽ tẽhtwõprẽ pã. ¹⁰ Pẽphẽ dõ hekhuyẽ yẽtahe thẽprwõ ithyõithya ryãkã pẽ ana-ãlẽ amõnyẽmõthẽ thĩ tahenuõ, a nyẽto, taplõphũprẽ rõ a dya lahyã ná a mę tẽ yẽnuõma aryã prẽ a tanẽ rõ a ithyõ pẽ prẽ. Thyãphũ pẽ ki sãsẽ thyãkuõ phũ pẽ Phẽ Cõmarya yẽnuõrõ, a thẽprwõ ithyõithya ryãkã nĩdyẽ pẽ tẽ dõ a ki htwõbwihtwõtaryẽ nĩdyẽdũ dõ pẽgnẽ yẽnuõtahe prẽ. ¹¹ Bí Cõmarya thẽprwõ ithyõ ryãkã nĩdyẽ pẽ akhẽnuõ, a cõ ná thẽplẽthẽzõ lõ nuõ, a cõ ná tẽthẽkrũthẽlõ o tõcõ- to. Manãrõ kayã dõ a khyãbẽnõ ù thẽprwõ ithyõithya ryãkã nĩdyẽ hó lũ yẽtahenuõ dõkhyẽpã rõ a ki nĩbẽ ke khwõkẽ pãnuõma mãhõ tẽohtwõprẽ dõ acõatẽ rõ a ki nĩbẽ thẽplõ kacũkãbẽ pã.

Tẽithyõithya Tahe Ná Tẽdyẽrõdyẽryẽ Tahe

¹² Phũnuõrõ, męsõthya khyẽ thĩ takhu dõ a tazẽ laļã yẽnuõ tahe, rõ męshyohtya khyẽthya thĩkhamã dõ a tanyãtadẽ yẽnuõtahe. ¹³ Tarũ krwõplehyã tadũkuõ tẽmãtẽcõ aklyã yẽnuõ ní-. Kayã dõ atẽzũ patĩ tahenuõ athyãná kayã khãduõdã nuõtahe hó. Thyãphũ kayã dõ a khãduõdã yẽtahe ki sítakluõ tãmẽ, htũõrõ thyãphũ ãthĩ khãduõ ki ryãkãkhyẽ agnẽnuõ, tarũ krwõ plehyã tadũlã kuõpõ lahyã ní-.*

Tẽdyẽrõdyẽryẽ Pẽ Ũ Ná Tẽtarĩ Cuõkhõkyã Cõmarya Ari-akyã

¹⁴ Yácũ okrũoklẽ kuõ ná ù pwõ- tõprẽ ní-. Yácũ ohtwõprẽ sãsẽ lahyã ní-. Mẽtẽhẽrõ tẽohtwõprẽ sãsẽ ki oto hẽnuõ, ù myãhtyeyã Byacè tõprẽ- to. ¹⁵ Thyãphũ thĩ pwõ- tõprẽ ki nĩbẽ kuõ lahyã Cõmarya abwiataryẽ yẽnuõrõ, rõnĩ lahyã thĩnẽ ní-. Nõhtwõhtya tá lahyã thĩnẽ phũ thòmõ dõ ù e è rõ a mũthyẽcyã ù nuõtahe tõprẽ- tãmẽ ní-. Kayã dõ athyãná thòmõ dõ a mę mũthyẽcyã ù yẽtahenuõ a ki dyãhtya dõ thĩklẽ rõ a ki mępyãmęsẽ ù ãprẽ ná a tẽmũthyẽ yẽnuõ pã. ¹⁶ Nõhtwõhtya tá lahyã thĩ nẽklõ yẽnuõ ná kayã dõ a cuõthũ prẽmõprẽkhũ nuõtahe tãmẽ ní-. Htwõhtya thyã lahyã tá phũ Esau dõ a be zũ kuõ Cõmarya angõ to rõ a isẽ nĩdyẽkyã avyãprẽ ucẽtazẽ ná ithwi tõbẽ nuõtõprẽ- tãmẽ ní-. ¹⁷ Phũ thĩ thẽgnẽ htũõdũ nuõhõ, dõkhyẽ rõ bí a thẽzũ hyã phyẽkuõ tẽsõri dõ aphe o akhẽnuõ, aphe dyẽ pã lũ to. A myãpũ cõ tẽsõri ná amẽthẽhtyẽ cõ tadũrõ, dõ a isẽ htũõhõ phũvyãprẽ a ucẽtazẽ yẽ akhu-akhyẽ, a htulya taple khõcyã pãto.

¹⁸⁻¹⁹ Thĩ hyãphũ hó dõ Cõmarya a o yẽnuõma, athyãná Israelpũ dõ nuõkhẽ tahe hyã dõ Sinaĩ so a o nuõ mãto. ãthĩ hyãtõ dõ Sinaĩ so dõ ù myãhtyeyã lũ, ù phũbẽ cyã lũ yẽnuõtõmẽ a o, miyãhtya dõ soyẽtõmẽ alõ, õluõ khĩtarũ tãbícõ, kẹlathẽ lalyãduhyã, kwõ prãhtya rõ Cõmarya angõprãhtya dõ soyẽ nuõtõmẽ akũ. Israelpũ tahe nĩhuõ ngõprãhtya rõ a thẽisẽ talwõsũlũ akhu-akhyẽ, ãthĩ kwĩthẽzõ Cõmarya ná a ki hẽbẽ põhõ. ²⁰ Mẽtẽhẽrõ, ngõprãhtya rõ a hé, “Tẽphũtẽlyẽ cõ bẽbẽ a ki hyã mębẽ soyẽtõmẽ hẽnuõ, bẽ tãthyẽkyã è ná lõ,”* ngõ pratã yẽtõmũnuõ ãthĩ khyãpẽ pã cõto cõ. ²¹ ãthĩ myãhtyẽ lahyã tẽ htwõhtya

* 12:6 12:6 Prẽthĩphẽ tẽhẽbẽ 3:11-12

* 12:13 12:13 Prẽthĩphẽ tẽhẽbẽ 4:26

* 12:20 12:20 Li Hteka 19:12-13

phúyě dǒ èthi nyěhyà rò, èthi théisě nyacó akhu-akhyě, “Vǎ théisě tanyǎtadě cǒ”⁶ Mosě hě phúnuô.

²² Manárò, thi kuôke rò thi hyātuôhó dǒ Zion so hó. So yětôměnuô ma mǎhó Cómarya dǒ a htwôprě yětôprě avǐ tǒvǐ dǒ ù è ná vǐ Jerusalem dǒ mókhu yěnuô tǒvǐ hó. Cómarya amókhu tanéphú dǒ a o có dǒ athǐ ná athikǔ tahe hyǎopló thěluôphòphǔ rǒkuô lǒ lǔ bínúô. Rò thi hyǎ otǒkuô ná amókhu tanéphú yětahe hó. ²³ Thi hyātuôhó dǒ Cómarya a phúvyǎprě* tahe lěhyǎ opló tǒlǔ akhǎlě yěnuôhó. Û rǎnuô má ohó èthímwǐ dǒ mókhu hó. Thi hyātuô lahyǎ hó dǒ Cómarya dǒ a ki cirya nǐdǔ ù pwô- tǒprě ná aně yětôprě anyěhyǎ hó. Thi hyātuôhó dǒ kayácókayǎtẹ dǒ nuôkhě tahe a thěhtwôprě dǒ Cómarya mǎlóbǎ htuôhó lǔ yětahe a o hó. ²⁴ Thi hyātuôhó dǒ Jesú a o hó. Tẹđlyǎ athě dǒ prělukayǎ ná Cómarya aplèkǔ yěnuô è htwô pẹ hó prēmētẹ dǒ aplèkǔ tǒprě hó. Htuôto thi hyātuôhó dǒ Byacě Jesú athwi lẹhtwitǎ akhǎlě dǒ aryǎ lǒklǒ pǎ có ná Abělě athwiyě nuô a o hó.

²⁵ Phúnuôrò, thyáphú thi ki htwô tǎ kayǎ dǒ a nǐhuô Cómarya angóprahtya rò a htésúkyǎ Cómarya nuótahe tǎměnuô, rǒnǐ lahyǎ thǐnẹ ní-. Bí Israelphú tahe nǐhuô tẹdyerò èthi dǒ hekhuyě akhěnuô, èthi nǐdǎ lahyǎ lǔngó to. Phúnuôrò a klyǎ siplébě lahyǎ ná tẹcirya to. Ki mephúnuôrò ki pẹ htésúkyǎ dǒ mókhu yětôprě dyerò pẹyě kihérò, tanemyámǒ, thi klyǎ siplé bécyǎ pǎ cónyǎ ná Cómarya a tẹcirya taki- có nyátóhó. ²⁶ Bínúôakhě Cómarya angó yěnuô aprǎ kazuô lǒ có hekhú tǒba có. Manárò khǒnyárò a ólyǎ, “Vǎ ki mẹ kazuô pǒ khyěthyǎ pǎ tǒphuô, rò vǎ mẹ kazuô tú hekhú yěnuô to, vǎ mẹ kazuô tǔ kuôpǒ lǒ có mǒlě tahe pǎ,”⁷ a hé phúnuô. ²⁷ A hé, “Pókhyěthyǎ pǎ,” angólasǎ ma, a hélúoplǒ cóhó ná Cómarya ki mẹ kazuôhtya lǒlǒ- tẹbèbyǎ nuótahe pǎ, rò a ki lamékyǎlǎ lǒ pǎ. A kazuô cyǎto tahe ki okyǎ tǔdǔprě agněnuô, Cómarya mẹkazuô phúnuôprě.

²⁸ Phúnuôrò, pẹ hébwihétaryě rǒlǔ Cómarya pǒ-, mētẹhéro pẹ nǐbéhó htyékẹ dǒ a kazuô cyǎto yětókěhó. Pẹ ki cóbèhtya Cómarya ná tẹcóbě dǒ atǒ ná lǔthéplò ná tẹthéisě dyadudyahtǔ lǔ akǔ yěnuô pǒ-. ²⁹ Mētẹhéro pẹ Cómarya ma athyanǎ mikyǎrahtǒ dǒ a úthyékyǎ ù yěnuôhó.

13

Tēmētǒ Cómarya Athéplò

¹ Moplehyǎ nǐdyě lahyǎ lǔ tǒprě ná tǒprě phú Kristuphú tǒbè mọ nǐdyě lǔ tǒprě ná tǒprě nuô ní-. ² Sǒtapǎ ésú tǎ lahyǎ siprésǐmyǎ tǎmẹ ní-. Kayǎ tahehenuô èthi ésú lahyǎ siprě rò dǒ a tẹtanẹ tuǒto akǔnuô, a ésú tǎtǒ mókhu tanéphú tahe. ³ Thénẹ męcwǒ tǒpékuô kayǎ tǎ dǒ htǒkǔ tahe rò dyakuô nẹ théplò phú nẹ tǎtǒkuô ná èthi dǒ htǒkǔ phúnuô ní-. Thénẹ męcwǒ tǒpékuô kayǎ dǒ a khyácýkhyácǔ tẹ tahe rò dyakuô nẹ théplò phú nẹ khyábè tǒkuô tẹ ná èthi phúnuô ní-.

⁴ Lǒ- kayǎ dǒ a o hó náhináprě tahe agnėkuôke rò, dǒ a o hó ná aphúamě yě akhu-akhyě, a bè dyaduzǔnyǎ nǐdyě lahyǎ a o hó ná hináprě yěnuô. Mě ná vẹ nuô bè kanǐ lǔkhu to, bè có dyě lǔ tǒprě ná tǒprě. Kayǎ dǒ athéplò patá mǔmyǎ nuótahe ná kayǎ dǒ a cuóthú ũphúúmě tahenuô Cómarya ki cirya èthi pǎ. ⁵ Otaphǎ lahyǎ ná tēmǒnǐ rǔ tahe ní-. Théplòmǐ théplóbiphě nǐdyě lahyǎ ná tẹ dǒ a o ná nẹnuô tahe, mētẹhéro Cómarya hé, “Vǎ dya-okyǎkyǎ ná nẹ taki- to, vǎ vǐkyǎ ná nẹ takhyǎ- to,”⁸ a hé phúnuô.

⁶ Phúnuôrò,

“Cómarya ma prẹ dǒ a męcwǒ vǎ. Û męcó vǎ phútětě- bèbè, vǎ théisě to,”⁹ pẹ hé lahyǎ phúyě nuôma anǐ prě.

⁷ Théněhtyabè tǒkuô lahyǎ kayǎ dǒ a htwô htuôhó thi khuklókhuoklyǎ rò a hėsodónyǎnǒ pẹ htuôhó thi ná Cómarya alǎangó nuótahe ní-. Tanemyǎ lahyǎ èthi atẹohtwôprě dǒ aryǎ nuótahe, rò krwǒmyábú kuô lahyǎ èthi atẹzǔ yěnuô tahe ní-. ⁸ Jesú Kristu yěnuô, pahėnu bèbè, yětónyě bèbè, parǒpǎ bèbè, a taklyacyǎ to, khǎlélẹ prě.

* 12:21 12:21 Li Dónyǎ 9:19 * 12:23 12:23 Judaphú aléklǒ o ná phúvyǎprě ma a nǐbè khódú tẹdyaduzǔnyǎ lǔ ná ucětazě tahe. * 12:26 12:26 Haggai 2:6 * 13:5 13:5 Li Dónyǎ 31:6,8 * 13:6 13:6 Li Htuohéhtya 118:6-7

⁹ Nõilo-ilyá cuõthú tá thĩ ná lõ- tẹthyóithya dõ a khókhye nuõtahe támé ní-. Krwõcuõkuõ támé ní-. Thĩ théplò yěnuõ, a tõ hěshyoresõhtya ná Cómarya abwíataryě akhyě prě. Dõ thĩ nĩdã krwõmẹkuõ sěesěõ a tẹthyótẹthya tahe akhyě rò thĩ théplò hěshyoresõhtya tõ phúnuõ máto. Thĩ nĩdã krwõmẹkuõ tẹthyótẹthya akhyě yěnuõ, a nĩbwĩnĩtaryě dõ thĩgně tóco- to. ¹⁰ Pẹ dõ a zũe Krístu tahe agněnuõ, pẹ o hó ná pẹ tẹlũrě. Manáro Judaphú bwídu dõ a lũtyáhtya tẹ rò a mẹtẹ dõ lẹthũdu akũ tahenuõ, tẹlũtyã dõ pẹ e rò anĩ nuõ èthĩ enĩ kuõũ to.

¹¹ Judaphú bwídukhuló tóprěnuõ, a phyení tẹphútẹlye athwi rò a cuõnuõ dõ tẹkhălẹ sãsělõ yětótõ rò a nuõ lũhtya pẹ ù tẹlũtyã dõ a ki plwõkyã ù tẹthũ yěnuõtahe. Manáro tẹphútẹlye anẹklõ tahenuõ ù bè cuõ súũkyã lõ è dõ tẹlũhõdu klõ. ¹² Phúnuõrò thyáphú Jesũ ki mẹ sãsě nĩpẹ prẹlu hekhuphú yětahe ná athwi nĩdũ agněnuõ a bècuõ khyáthyě anẹ dõ vĩklõ tópho. ¹³ Phúnuõrò pẹ ki cuõ khyárõkuõ tẹpacyeishyě ná è dõ vĩklõ yěnuõ pó-.* ¹⁴ Mẹtéhérò vĩ dõ pẹgně dõ a oklõma tacũprẹ dõ hekhu yěnuõ a o tóvĩ to. Pẹ myápũ vĩ dõ a kírẹ hyã pã yěnuõ tóvĩ.

¹⁵ Phúnuõrò, dõ pẹ Byacé Jesũ Krístu a tẹmẹcwõ pẹ akhu-akhyě, pẹ ki lũhtya pẹ tẹhtuthéhtya a tẹlũtyãy dõ Cómarya a o pwõ- tóphuõ dõ a mǎhõ Jesũ ma pẹ Byacé, pẹ ólyã phúyě nuõ pó-. ¹⁶ Mẹtẹryã tahe bèbè, tẹmẹcwõmẹkõ lũ tóprẹ ná tóprẹ tahenuõ bèbè sótapa lahyã támé ní-, mẹtéhérò yětahe nuõma tẹlũtẹtyã dõ atõ Cómarya athéplò. ¹⁷ Nĩdã lahyã thĩ tẹcóbucóbè a khuklõkhuklyã tahe angõ rò krwõmẹkuõ phũ èthĩ hétã nuõ ní-. Èthĩ opõ myákhwenĩ thĩ tẹhtwõprẹ rò tẹ dõ èthĩ mẹ tahenuõ, a bè hélũõ kǎkhyě khyéthya Cómarya pã. Thĩ ki nĩdã to hérò a ki mẹ ná tẹthéplẹthézõ pã. Rò a htwõbwĩhtwõtaryě dõ thĩgně tóco- to.

¹⁸ Kwicóbě pẹ põ lahyã dõ pẹgně. Pẹ thěgně tǎtẹ có ná dõ pẹ théplòkũ yěnuõ mòmõ- a mõ prě, a dya tẹthũ ná pẹ tóco- to. Htuõrò pẹ mẹtẹ ítětè- bèbè, pẹ thézũ meshuõshuõprẹ tẹ dõ atõ tahe pwõ- tóphuõ có. ¹⁹ Rò thĩ kwicóbě akhěnuõ, vã kwithézõ tadũ có nyáhõ thĩ ná thyáphú Cómarya ki thũkǎkhyě lẹkhyéthya vã dõ thĩo nuõrò, kwĩ cóběshyoshyo pẹ põ lahyã dõ vǎgně ní-.

Tẹkwicóbě Dõ Khyě Tadũ

²⁰⁻²¹ Thyáphú thĩ ki mẹtómẹbè pẹdũ tẹpẹtẹdwõ a Cómarya yětóprẹ athéplò nuõrò, lõ- tẹryã dõ thĩ lobè tahenuõ, a ki dyé lõlǎtakli dũ thĩ ní-. Dõ Jesũ Krístu akhu-akhyě, Cómarya ki mẹdũtẹ dõ pẹkũ phũ a tódu ná lũthéplò nuõtahe ní-. Cómarya mẹhtwõprẹ kǎkhyě htuõhõ pẹ Byacé Jesũ dõ tẹthyě hó. Rò dõ Byacé Jesũ khyáthyě athé rò athwi bè htwĩlyã akhu-akhyě, è mẹklõmẹmakýã htuõhõ Cómarya a tẹõlyã athé dõ a o tacũprẹ yěnuõtõmũ hó. Dõ a mẹhõ phúnuõ akhu-akhyě Jesũ htwõ hó pẹ prẹkyéthímĩ dõ adulõũ tóprẹ hó. Pẹ ma èthímĩ tahe hó. Ù ki mẹlĩmẹtakhě dũ Jesũ Krístu acũcũ ahtũhtũ ní-.

Ngõ Dõ Khyělõ

²² Vã khõbõthýõ thĩ, li dõ vã rǎ dyéhědyére thĩ yěnuõ a htũlã náto. Htuõrò vã kwithézõ thĩ dõ thĩ ki khyáthèplòhtũ rò nĩdã vã tẹdyéhědyére thĩ yěnuõ ní-.

²³ Vã thézũ dyéthěgně pẹ thĩ ná ù plwõhtehó pẹ puõvyã Timothy dõ htõkũ hó. A ki hyãtuõ lẹkuõ vã pã hérò shyě- vã hyã olě kuõ thĩ pã nuõ, vã ki èhyãñĩ lũ pã.

²⁴ Dyáso luõcuõ nĩpẹkuõ pẹ tẹhèmõheryã yětahenuõ ná thĩ khuklõkhuklyã lõ- plĩ ná lõ- Cómarya akayã nuõtahe ní-. Htuõrò pẹ puõvyã Kristuphú dõ Italy kẹ nuõtahe thũhyã pẹkuõ thĩ atẹhèmõheryã tahe.

²⁵ Cómarya abwíataryě ki okuõdũ ná thĩ lõplĩ ní-.

* **13:13** 13:13 Pẹ ki cuõkhyárõkuõ tẹpacyeishyě ná è angólasá ma, pẹ zũe krwõmẹ kuõ pã Judaphú a tẹlũtẹtyã tahe ná a tẹcóbucóbè alẹklõ tahe pǎtohõ. Mǎtõkhõnuõ, pẹ ki zũe túprẹ Jesũ prě. Pẹ ki krwõ èkhyě rò pẹ zũe è akhu-akhyěrò ù ki pacyeishyě pẹ tadũrò pẹ thěisě pǎto hó.

Tęcemyá Ná Tëilo-ilyá

¹² Kayá dǒ a khyáthéplǒhtǔ tahenuô, shyé~ a myáhtye sítòbè ná tẹpyátèsě tẹilo-ilyá akhěpǎnuô, a ki nǐbè tẹsǒri pǎ, metéhéro bí ethǐ mepékýá htuôhó tẹpyátèsě tẹilo-ilyá phúyě akhěnuô, Cómarya ki dyé ethǐ tẹhtwǒprẹ tacúprẹ ashyézú dǒ a ólyá ná a ki dyé kayá dǒ a mǒnǐ lǔ nuôtahe pǎ.

¹³ Kayá dǒ a myáhtye sítòbè tẹilo-ilyá phúyě tahenuô, a tǒbè hénǐ, “Tẹyema a o dǒ Cómarya a o hyá prẹ,” a bè hénǐ phúnuô to. Tẹilo-ilyá mũmyáricyá nuô a ilohtǒcwibé pẹ ná Cómarya to. Htuôto Cómarya anébyacè nǐdǔnuô, a ilo-ilyá ná ú tǒprẹ~ to. ¹⁴ Manáro bí kayá pwǒ~ tǒprẹ myáhtye sítòbè ná tẹilo-ilyá akhěnuô, anéklǒ a tẹthézú mũmyá nǐdǔ nuôtahe cwinǐhtónǐ dyédú lǔ prẹ. ¹⁵ Dǒkhyéro bí kayá yětǒprẹ mehó a tẹthézú mũmyá yéakhěnuô, a dyéhtwǒhtya lǔ tẹthú, yětǒphuoró tẹthú yě pǒtarínǐ lǒplǐ hó lǔthéplǒ rò aphuólyá nǐdyéhó tẹthyé tacúprẹ hǒ.

¹⁶ Vǎ puǒvyá dǒ vǎ mǒnǐ thǐ~, tẹ dǒ a tǒto tahenuô, cuǒzǔe tǎ lahyá támě ní~. ¹⁷ Lǒ~shyézú dǒ aryá rò a lǒbǎ nuôma Cómarya dǒ a byályá tamǒ ná sě ná lě yétahe tǒprẹ dyétǎ prẹ. Cómarya aléklǒ htulya taplekhókyá kuǒ phú tẹlǐ zǒuǒ htulya khókyá nuôto. ¹⁸ Dǒ pẹ nǐhuǒ tẹthékrǔmǐla tẹmátęcó akhu-akhyéro Cómarya dyéhtwǒhtya hó pẹ ná aphú cǔ~ dù phú athéplǒ nǐdǔ nuôhó. Thyáphú pẹ ki htwǒhtya thòthè dǒ athè rẹlǒ ù tahe dǒ tẹbyályá lǒ~ plǐ yétahe aklě nuoró, a dyéhtwǒhtya hó pẹ ná aphú prẹ.

Tẹnǐdǎ Ná Tęcǔe

¹⁹ Vǎ puǒvyá dǒ vǎ mǒnǐ thǐ~, tǒnǐ lahyá ngó yětómǔ ní~. Kayá pwǒ~ tǒprẹ tǒbè nǐdǎ tǎtẹ, a tǒbè taněhébè lahyá rò a tǒbè théplǒduhtya pryá nǐ to. ²⁰ Metéhéro, kayá dǒ théplǒdu thuǒhtyěhtǔ tahenuô, a dyéhtwǒhtya cyá tẹohtwǒprẹ acóatẹ dǒ Cómarya thézú nǒohtwǒprẹ yěnuô takhyá~ to. ²¹ Phúnuoró vikýá lǒplǐ tẹthézǒthéryá dǒ thǐ mẹ tamǒmó ènuôtahe ná lǒ~ thǐ lẹklǒ dǒ a mũmyáricyá nuôtahe. Ró shyalyá lahyá thǐ théplǒ rò nǐdǎ zǔe kuǒ lahyá Cómarya alǎangó dǒ a isóiplǔtǎ dǒ thǐ théplǒkǔ yěnuôtahe. Alǎangó yěnuôma a mẹlwóhtekǎ bécýá thǐ.

²² Thǐ nǐdǎ prétú Cómarya alǎangó rò thǐ ki cǔe krwǒmẹkuǒ phú a henuô to henuôma thǐ lahó lyá nǐdyédú hó thǐnẹ hǒ. Thǐ tǒbè nǐdǎ krwǒmẹ kuǒ phú Cómarya alǎangó henuô. ²³ Kayá dǒ a nǐdǎ cócú prẹ Cómarya angó rò a krwǒmẹ kuǒ to tahe nuôma athyaná kayá dǒ a dǒmyá nǐdyé amèthè ná mǎduô tahe nuǒprẹ. ²⁴ A myá nǐdyé htuǒ anẹ ná mǎduô rò a htecuǒ taphákyá akhě, lǒ~ a myáhtye dǒ mǎduókǔ nuôtahe, a sǒtapákyá tǒphuó sǒtapá prẹ. ²⁵ Tẹthékrǔmǐla ma Cómarya a tẹthyótẹthya dǒ alǒabǎ rò a mẹlwóhtekǎ kayá dǒ tẹthútẹora akú. Kayá tǒprẹprẹ dǒ a pǔthégně tǎterýá tẹthékrǔmǐla yě rò a sǒtapákyá tẹithyóithya yě to tahe, htuôto a nǐdǎ krwǒmẹ tẹithyóithya yětǒprẹnuô, Cómarya ki sǒri atẹmẹ yěnuô pǎ.

²⁶ Kayá tǒprẹprẹ dǒ a tanẹlyá nǐdyé anẹ ná è ma kayá cóbucóbě ryá nyacó tẹ tǒprẹ, tadúró a ki rǒnǐdyé a tẹhébè to henuô, a cóbucóbě ryá tẹ yěnuô, anguduprǐdu pǎ tǒcǒ~ to, rò è htwǒ prẹ kayá dǒ a lahǒlahya lyá nǐdyé anẹ tǒprẹ prẹ. ²⁷ Tęcóbucóbě dǒ Phě Cómarya dya hó ná tẹ dǒ a mwǒplǐ lǒlǒbǎbǎ tahe nuôma mǎhó tẹmyákhwẹnǐ phúokryáohǔ tahe ná prẹmòokryá dǒ a tuǒbè ná tẹpyátèsě tahe, htuôto kayá dǒ a khǒpẹ nǐdyé anẹ rò a otapháyebě ná hekhu a tẹmũmyáricyá thǐ nuôtahe hó.

2

¹ Vǎ puǒvyá thǐ~, thǐ ma kayá dǒ a zǔenyáe Byacè Jesú Kristu dǒ a o ná tẹlǐtẹtakhě tǒprẹ tahe. Phúnuô akhu-akhyě, thǐ tǒbè myádu myápatí nǐ ù tǒprẹ~ to. ² Hékuorě bí thǐ hyá cóbucóbě plǒ lǔ akhě, kayá thényě ki hyǎnuǒ dǒ thǐklě, rò tǒprẹ rò a kǔthyá hyeca dǒ anguduprǐdu, a taplwónǐ taplwóhtě tahe, dǒ aruǒ tǒprẹ kuǒke rò, a sǒphásoryá rò a kǔthyá nǐ prẹ hyeczǎzẹ prẹ. ³ Kayá duzá tǒprẹ rò thǐ ẹsú bezǔbenyá lǔ, htuôto dǒ thǐklě tǒprẹnuô a hé lǔ, “Onyǎo dǒ khuklyáhtyalǒ ryá akhuyě” rò a hé kuǒke kayá sǒphásoryá nuǒtǒprẹ, “Kahtò obínuô,” mǎtoró “Onyǎo bí twǒkhu bí vǎ khǎduǒ khǎshyeyě,” a hé phúnuô. ⁴ Thǐ mẹkryá~ ítẹ nuôma thǐ thégně nǐdyé to ẹ? Kayá dǒ thǐklě yétahenuô, thǐ myáhtye khó ethǐ rò thǐ htwǒhtya pręcirya ù dǒ a oná tẹtanẹ mũmyáricyá thǐtahe hó.

⁵ Puõvvyámọ thí-, níđá lahyá. Kayá dọ a sọphásõryá dọ hekhu yétahe nuõma, thyáphú èthi tẹ̀zùtẹ̀nyá kishyokisõhtya rò èthi ki mẹnị htyékẹ́ dọ Cómarya ólyá one pẹ kayá dọ a mọní lù nuõtahe agnẽnuòrò, Cómarya nwóhtya èthi hỏ nuõma thì thégne tậte dù hỏ. ⁶ Manarò kayá sọphásõryaphú tahenuò thì bezụbenyá ní kuỏ èthi to. Kayá dọ a pẹepẹ męcyemęcụ thì nuõma kayá duzạhtyathẹphú tahenuò prẹ. Prẹ dọ a cwihyá thì dọ prẹciryatẹphú tahe a mètẹnyẹ nuõma èthi nuõtahe hỏ. ⁷ Kayá dọ a pacyẹishyẹ pyẹlỏ Kristu mwítwọmwírya dọ ù dyẹ htuỏhỏ thì yẹnuõma mạ èthi nuõtahe hỏ.

⁸ Lisàsẹkù hé, “Mọní ùruỏ phú nẹ mọlyá nịdyẹ nẹnẹ nuỏ,”* a hé phúnuỏ. Thì ki cựa mạlakỏ Cómarya ahtyékẹ atẹthyótẹthya yẹ hẹnuõma thì mẹtỏhỏ tẹ hỏ. ⁹ Manarò thì ki myádu myápati ù hẹnuõma, thì mẹhỏ tẹthú rò tẹthyótẹthya ciryá hỏ thì phú kayá mẹtú tẹthyótẹthya tọprẹnuỏ hỏ. ¹⁰ Ùpẹ- tọprẹ bebẹ a ki mẹtú tẹmekyàngỏ tỏmủ hẹnuỏ, a mẹtú lỏhỏ tẹmekyàngỏ lỏ- plỉ hỏ. ¹¹ Cómarya hé, “Cuỏthú tả prẹmòprẹkhủ tẳmẹ” a hé phúnuỏ. Htuỏrò a hékuỏ pọ, “Mẹthy tả kayá tẳmẹ” a hé pọ phúnuỏ. Phúnuỏrò thì ki cuỏthú prẹmòprẹkhủ to tadúro thì ki mẹthyẹ kayá hẹnuỏ, thì htwỏhtya hỏ kayá dọ a mẹtú tẹthyótẹthya tọprẹ hỏ.*

¹² Rọnị lahyá thì tẹhẹbẹ ná thì tẹmẹ tahenuỏ. Mẹtẹhéro tẹthyótẹthya dọ a dyẹ pẹ kayá tẹpalá yẹ ki ciryá thì pả. ¹³ Mẹtẹhéro kayá tọprẹprẹ dọ a thẹzọ kuỏhỏ to nuỏ, shyé- Cómarya ciryá kayá nuỏtọprẹ akhẹpánuỏ, a thẹzọ nịkuỏ lù to pả. Tẹthẹzọnị ù nuỏ a mẹpẹ tẹciryá.

Tẹ̀zùtẹ̀nyá Ná Tẹmẹ

¹⁴ Vả puõvvyá thí-, kayá tọprẹprẹ ki hé ná vả tẹ̀zùtẹ̀nyá o a hé tadúro a ki dyẹluỏ a tẹ̀zụyẹ ná a mẹ tẹryá tahe to hẹnuỏ, abwiataryẹ o tỏcỏ- to. A tẹ̀zùtẹ̀nyá yẹnuỏ a mẹsịplẹcyá lủ to. ¹⁵ Hẹkuỏrẹ thì puõvvyá prẹkhủ mạtorò thì puõvvyá prẹmỏ tọprẹprẹ nuỏ a lẹkủlẹthya, a lẹlẹỏ tỏnyẹ ná tỏnyẹ agnẹ ki olỏỏbả to hébyenuỏ, ¹⁶ rò dọ thìklẹ tọprẹprẹnuỏ a ki hé lủ, “Kamọmọ karyáryá ní-, Cómarya ki okuỏ dù ná nẹ pả, mẹlẹryání nẹnẹ ní, rò ekỏỏbả dù lahyá ní-,” a hé phúnuỏ tadúro thì ki dyẹpẹ èthi lẹkủlẹthya, lẹlẹỏ tỏcỏ- to hẹnuỏ, abwiataryẹ o tỏcỏ- to. ¹⁷ Tẹ̀zùtẹ̀nyá nuõma a thyáphú nuỏhỏ. A ki oprẹtú tẹ̀zụ tỏcỏtuỏ, tẹmẹ ki oluỏ kuỏto hẹnuõma mạprẹ tẹ̀zụ dọ a thỵẹ prẹ.

¹⁸ Hẹkuỏrẹ kayá tọprẹ ki hé, “Kayá tahehe nuỏ a o ná tẹ̀zụ, tahehe rò a o ná tẹmẹryá tẹ.” Ki hé rò vả ki hẹsủ è, dyẹluỏ pẹ vả nẹ tẹ̀zụ dọ a sỏdỏ ná tẹmẹ yẹnuỏ, rò vả ki dyẹluỏ pẹ kuỏke nẹ ná vả tẹ̀zụ dọ a o ná tẹmẹyẹ pả vả ki hẹsủ è phúnuỏ. ¹⁹ Nẹ zụẹ ná Byacẻ Cómarya otú tọprẹ- tuỏ. Aryáhỏ. Khịnẻkhịnỏ tahe cónuỏ a zụẹ thyákuỏdủ phúnuỏnuỏ, htuỏto èthi zụẹ rò a thẹisẻ tanyạtatẻ cỏ.

²⁰ Kayá olỏokỏ, tẹ̀zùtẹ̀nyá dọ a o ná tẹmẹ to tahe nuõma a olỏokỏ prẹ nuõma, nẹ thẹzụ myáhtye ẻ? ²¹ Pẹphẻ Abraham dỏ- nyenu tọprẹnuỏ Cómarya dyacỏdyatẹ è phítẻ? A nịđá Cómarya angỏ rò bí a lủhtya aphủkhủ Isaac dỏ tẹlủrẻkhu akhẹnuỏ, Cómarya dyacỏdyatẹ lủ ná a tẹmẹyẹ akhyẹ prẹ. ²² Nẹ myáhtye hỏ atẹzụ ná a tẹmẹyẹ mẹrỏlủ tẹhỏ. A tẹmẹyẹ a mẹ lỏbả pẻhỏ lủ tẹ̀zụ hỏ. ²³ Rỏ lisásẻ hẹo yẹnuỏ a lỏbảhyá hỏ rò a hé, “Abraham zụẹ Cómarya rò dỏ atẹzụ akhu-akhyẹ, Cómarya dyahỏ lủ phú kayácỏkayạtẹ tọprẹ nuỏhỏ,”* a hé phúnuỏ. Phúnuỏrỏ Abraham nuỏ ù ẻ lủ ná Cómarya a khỏỏbỏthyỏ. ²⁴ Phúnuỏrỏ, thì myáhtyehỏ ná Cómarya dyacỏdyatẹ kayá tọprẹprẹnuỏ, a dyacỏdyatẹ tủprẹ lủ ná a tẹ̀zùtẹ̀nyá yẻtỏcỏ prẹ nuỏ mạto. A dyacỏdyatẹ lủ ná atẹmẹ dọ a dyẹluỏ ná a o ná a tẹ̀zùtẹ̀nyá yẹnuỏ prẹ.

²⁵ Himyáphẹmuỏ Rahab nuõma a thyáphúnuỏ hỏ. Thyáphủ Israelpủ dỏ a nuỏ htủmyá huỏ tẹ nuõtahe ki htecuỏsịplẻ bẻkyá ná klyá dỏ aruỏ tỏbỏ agnẹnuỏ, a ẻmọsủ èthi rò a męcwọ pẹ èthi akhu-akhyẹ Cómarya dyacỏdyatẹ lủ ná a tẹphyẻtẹmẹ yẻakhỵẻhỏ. ²⁶ Phúnuỏhỏ, tẹ̀zụ dọ a o ná tẹmẹ tonuỏ, athyaná nẹklỏ dỏ thẹplỏhtwỏprẹ o kuỏ dỏ lủlo to rò a thỵẹkyá nuỏ hỏ.

* 2:8 2:8 Li Cỏbucỏbẻ 19:18

* 2:11 2:11 Li Hteka 20:13-14, Li Dỏnyá 5:17-18

* 2:23 2:23 Hekhuhtwỏlủ 15:6

3

Pli Ari-akyã

¹ Vã puõvyã thĩ-, thĩ tã htwõ rõé Thará to, mètèhéro phú thĩ thégnè htuõdúnuô hó, pè dõ a htwõ Thará tahenuô, Cómarya ki cirya sòklõ pè ná kayã dõ aruô nuõtahe pã. ² Pè mètuh kakhýehýanyé lõplĩ tẽ pwõ- tõprẽ hó. Manárõ kayã dõ a hébèthúnõ kuõ tõphuõ- to tõprẽnuô, è mã hó kayã dõ alõabã tõprẽ rò arõaryẽbè nõdyé lõhõ a nésĩprẽ hó.

³ Thyáphú tathĩ ki cõe pẽngõnuô rò, pè nõ ẽma tathĩ ná tõtèpteyẽ, rò pè taricuõbé lõ tathĩsĩduõ. ⁴ Kimátorõ tanemyã lahyã thòklyẽdu tõe ari-akyã nuô. Thòklyẽdu yẽ adu nyacõ rò kèlathẽdu htdõlucõ cõ lũ tadúró tẽ dõ a buõ taricuõbé lũ nuõma thõipẽ patĩphú tõe prẽ. Rò prẽvẽ thòklyẽdu yètõprẽ thézũ cuõbítẽ tõphonuô, thõipẽphú yètõbè thũcuõ lũ prẽ. ⁵ Kayãplĩ nuõma a thyáphú nuõhõ. A patĩphú prẽ tadúró a hébèthuthẽ dyãlõdyãklõ nõdyé atẽmẽ ari-akyã tahe. Tanemyãmõ, tanõtãhõ ducõ bátẽ- bẽbẽ, mĩphõsẽphú tõe prẽnuô a ùlõbẽ pẽ prẽ. ⁶ Kayã plĩnuô athýaná mi nuõhõ. Dõ nẽklõ krũkrõ aklẽnuô, plĩ ma athýaná hekhu dõ a lõbã ná tẽmũmyãricyã yètõba nuõhõ. A mètõ lõhõ kayã anẽklõ sĩprẽ hó. Plĩyẽ a isũ lõlã taklikyã lõ cõ pẽ tẽohtwõprẽ ná miyẽ hó rò mi yẽnuõma a o dõ mórãpõtã akũ hyã hó.

⁷ Prẽlu hekhu phú mẽnýacyã lõ tẽphútẽyẽ pwõtõcõ, a mẽnýacyã lõ tẽmĩtẽmyã tahe, htu tahe, rũ tahe ná tẽ tahe lõ- plĩ cõ. ⁸ Manárõ kayã dõ a mẽnýã bécýã kayãplĩ yẽnuô a o tõprẽ- to. Kayãplĩ yẽnuô a lõbã cõ ná tẽmũmyãricyã tahe cõ rò ù põbécýã lũ to, a o lõbã cõ ná atẽryã dõ a mètýehẽmẽ ù tahe.

⁹ Thĩ thégnè ná pè nõe pẽplĩ yẽnuô ná lèhtuthẽhtya pẽ Phẽ Byacẽ Cómarya, htuõto pè nõe kuõ põ è ná pẽ lèisõhã kayã dõ Cómarya byãlyã è phú anẽklõ yẽnuõtahe. ¹⁰ Dõ kyãkũ tókũkũ- tuõprẽ yẽakũnuô tẽhtuthẽhtya rò a htehte, tẽisõhã tahe rò a htehte. Vã puõvyã thĩ-, a tókõ hte phũnuô to. ¹¹ Htyẽhtekhu tókũkũ- tuõprẽ akũ nuô, htyẽtabé rò a htwĩhtehte, htyẽkhè rò a htwĩhtehte, a htwĩhte tũlũ phũnuõma anĩ nyã ẽ? ¹² Vã puõvyã thĩ-, kadwĩmõ thèhtecyã olivathè to. Thòbĩthẽmõ thèhtecyã kadwĩthè to, phũnuõhõ htyẽhtekhu dõ akhè tókũnuô, a nõhtwĩhte cyãkuõ htyẽtabé to.

Tẽtanęcyãdè O Dõ Mókhu Hyã

¹³ Kayã dõ thĩklẽ tõprẽprẽ dõ a o ná a tẽtanę cyãdè rò a thégnè tãplũ nuõma ùpẽ? A tõe dyẽluõ atẽ yẽtahenuô ná a tẽohtwõprẽ dõ aryã, htuõto a tõe dyẽluõ a mètẽ yẽnuô ná dõ tẽshyalyã thẽplõ. Tẽshyalyã yẽnuõma a hyã dítũ dõ tẽtanęcyãdè yẽnuô a o prẽ. ¹⁴ Manárõ dõ thĩ thẽplõkũnuô, thĩ ki thẽkháthẽhte nyacõ lũ, thĩ mõlyã nõdyé thĩnẽ rò thĩ myádulyã nõdyé thĩnẽ yẽtahe ki o hẽnuô, hébè htuthé nõdyé tã thĩnẽ ná thĩ o ná tẽtanęcyãdè phũnuô tãmẽ, rò mètãkẽsũ tã tẽmãtẽcõ yẽnuô tãmẽ. ¹⁵ Tẽtanęcyãdè phũnuõtahe ma a o dõ mókhu hyã mãto, hekhu nẽkhu a tẽtanę cyãdè nuõtaheprẽ. Tẽtanęcyãdè phũnuõtahe ma a o dõ Thẽ Sãsẽ Byacẽ a o hyã mãto, a o dõ khĩnẽkhĩnõ a o hyã prẽ. ¹⁶ Bí tẽthẽkháthẽhte lũ, tẽmõlyã nõdyé nẽ rò myádulyã nõdyé nẽ tahe o akhãlẽ nuô, thĩ ki myãhtye tẽmẽtarũtãpyã ná tẽmũmyãricyã pwõ- tõcõ ki ohtya bĩnuô pã.

¹⁷ Manárõ tẽtanęcyãdè dõ a o dõ mókhu hyã hẽnuõma a mwõplĩ rẽlõ pã, htuõpãro a dyẽ ohtyãdũ tẽmõtẽpẽ, tẽtanę cyãpẽ dõ ùgnè, thẽplõ nõdã ù tẽhẽbè, lõbã ná tẽthẽzõ ná mètẽryã tahe, myãdu myãpatĩ ù to, htuõrõ tẽcyẽ mẽkhãmẽkho tahe o to. ¹⁸ Kayã dõ a dyẽohtya tẽpõtẽdwõ nuô, a isõiplũ hó tẽmõtẽpẽ aklwĩalwĩ rò shyẽ- ù kẽkãdwõhõ è akhẽpãnuô, a ki nõbè tẽcõtõtẽ atè pã.

4

Krĩstũphú Cũe Cómarya Pwõ- Phuõ

¹ Tẽkrẽkryã lũ tahe ná tẽklyètẽngã lũ tahenuô a cuõ hyãnuõ tuõdõ thĩklẽ phútẽ? A hyãnuõ phútẽ hẽnuõma, a hyãnuõ dõ thĩ thẽplõ a tẽthẽzũ mũmyã tahe sãtẽ dõ thĩkũ yẽnuõ tahe a o hó. ² Thĩ thézũ tẽ rò thĩ nõbẽto akhu-akhyẽ thĩ mètýẽ kayã. Thĩ thézũthẽlõ tẽ rò thĩ nõbécýã tẽtõcõ- to akhu-akhyẽ, thĩklyéthĩngã khyẽlũ. Thĩ kwĩ kuõ Cómarya to akhu-akhyẽ, thĩ thézũ tẽ tahe rò thĩ nõbè cyã kuõ to. ³ Rò bí thĩ kwĩ tẽ akhẽ, thĩ nõbè kuõ tõcõ-

to, mețehêrò thĩ thêplò a têtaze-one thêzũkwĩ tahenuô, a luthũ lahyã prê. Thĩ kwĩ lahyã prê ná thĩ thêzũ nõe è ná thĩ lêmemoŷa nĩdyé thĩnê agnê prê nuô.

⁴ Kayã dô a thêplòka dô Cómarya akhu thĩ-, thĩ bóthyo ná hekhu a tẽmũmyáricyã tahe nuôma thĩ htwõhtya prê dô a thêhte Cómarya tahehò nuôma thĩ thêgnê to é? Kayã dô a thêzũ htwõhtya hekhu a tẽmũmyáricyã yêtahe a khõbóthyo tõprẽprẽnuô a me thêhtethêhã hó anê ná Cómarya hó. ⁵ Cómarya hé tẽ dô lisásêkũ tahenuô, angólasá oto bè tanenĩ phũnuô tõprẽ- to. Lisásêkũ hé, “Cómarya be-o thêhtwõprẽ dô pèkũ yẽnuô, a thêzũ nõhtwõ ná atê rò a thêkhwê nĩdyé nyacó.”* ⁶ Manáro tẽbwítetaryê dô Cómarya dyetã pẽ yẽnuô, ahêare shyolõ klõpã có. Phũnuô akhu-akhyê lisásêkũ hé, “Cómarya mețatũ sũkyã kayã dô a dyahtyalõ athêplò nuôtahe, manáro abwíataryê yẽnuô a dyetã êlõklõ dô kayã dô a shyalyã athêplò nuôtahe alq.”[†]

⁷ Phũnuôrò shalyã lahyã thĩ thêplò dô Cómarya alẽ, rò sásũ khĩnéricyã khukló nuô túma khĩnéricyã khukló ki klya cuõ taphãkyã dô thĩo pã. ⁸ Thõthũ hyãphũ lahyã thĩnê ná Cómarya túma a thõthũ hyãphũkuõ anê ná thĩ prê. Prẽoraphũ thĩ-, siplíkyã lahyã thĩ takhunuô. Kayã thêplò oê thĩ-, meṃwõpplikyã lahyã thĩ thêplõnuô. ⁹ Thêplẽnebê mò lahyã, nguõhê mò lahyã. Thĩ tẽnyêhã yẽnuô htulyakyã è ná thĩ tẽnguõtêhê yẽnuô, thĩ tẽthêkrũ yẽnuô htulya kyãmõ è ná thĩ tẽthêplẽ yẽnuô. ¹⁰ Shalyã lahyã thĩ thêplò dô Byacê a methenyê rò a ki dyahtyalõdũ thĩ pã.

Dya Têthũ Hémũmyã Tã Prêzũetêphũ Tahe Tãmé

¹¹ Vã puõvyã thĩ-, hémũmyã nĩdyé tã lũ tõprẽ ná tõprẽ tãmé ní-. Ûpẽpẽ- bèbê dô a hémũmyã kayã dô a zũe Kĩstũ tõprẽprẽ mátorò a dya tẽthũ kayã dô a zũe Kĩstũ tõprẽprẽ nuôma mähó a hébê mũmyáricyã hó tẽthyótêthya rò a dya tẽthũ hó tẽthyótêthya yẽnuô hó. Thĩ ki dya tẽthũ tẽthyótêthya yẽnuô hérò, thĩ ma kayã dô a cũe tẽthyótêthya máto. Mãprê kayã dô a dya tẽthũ tẽthyótêthya prê. ¹² Prê dô a dyélya tẽthyótêthya rò a bè cirya tẽ nuôma túprê Cómarya tõprê prê. Prê dô a meṣiplécyã tẽ rò a mepyécyã tẽ nuôma túprê Cómarya tõprê prê. Manáro thĩ rò, thĩ cuõ dya tẽthũ tuõ có ù rò ma thĩ tanê nĩdyé có thĩnê ná kayã phútê tõprêtê có?

Dyahtyalõ Tã Thĩ Thêplò Tãmé

¹³ Khõnyáyê nĩdã lahyã, dô thĩklẽ tahehenuô a hé lahyã, “Yêtõnyê tomaná shyéparò pã nuô, pẽ ki cuõ dô vĩtõvĩ pã rò pẽ ki cuõ o bĩnuô tóna pã. Rò pẽ ki cuõ pũ mekuõmẽkhã rò mekuõ êhtyalõklõ pò ná amuõrã yẽnuõpã.” ¹⁴ Parõpã thĩ tẽohtwõprẽ kírê mephútê pã nuô, thĩ thêgnê to. Thĩ tẽohtwõprẽ yẽnuôma athyaná ítê? Athyaná tẽkhuõhtya dô a oluõ taplõphũ rò a lamékyã khyê nuõprê. ¹⁵ Thĩ tókò hé lahyã phútê hérò, “Byacê ki thêplõ ná pẽ ki ohtwõprẽ pã hérò pẽ ki me phuyêphũnuô pã,” ¹⁶ manáro khõnyáyê thĩ dyahtyalõ lahyã thĩ thêplò rò thĩ hébê htyamõhtyapho nĩdyé lahyã thĩnê. Lõ- tẽdyahtyalõ thêplò phũnuô tahema tẽmũmyáricyã prê. ¹⁷ Phũnuôrò kayã dô a thêgnê ná a tókò me teryã yê tadúro a ki meṭo tahenuô, a mehõ tẽthũhó.

5

Tẽdyérõdyéryẽ One Kayã Duzã Tahe

¹ Kayãduzã thĩ- khõnyárò nĩdã lahyã tẽ dô vã kírê heso pẽ thĩ yê. Tẽcyetêcũ kírê hyãbêhõ thĩ akhu-akhyê nguõhê onemõ lahyã. ² Thĩ tẽduzãhtyathê tahenuô a nuõthõnuõũ lõ hó. Thĩhyethicã tahenuô akrê elõ hó. ³ Thĩrũthĩhtê tahenuô a hte-ihtekrê lõhõ. Tẽhte-ihtekrê yẽnuôma a ki khyãluõ ná thĩ tẽthũ o pã rò a ki ekya thĩpháhtize phũ miũkyã thĩ nuõ pã. Thĩ tẽduzãhtyathê tahenuô, thĩ beplónĩ pẽ lõhõ mõnyê dô khyetadũlõ yêtahe agnê hó. ⁴ Û mepẽ thĩlyã rò thĩ dyé ù akhwóakê to. Nĩdã mõ lahyã, êthĩ akhwóakê êhtõhtyasũhó thĩ hó. Htuõrò prêkẽplódwõ pẽ thĩ buõ yêtahe tamwõtãlê thĩ yẽnuô a tuõhtyãhõ dô tẽprõtẽprya a Byacê Cómarya a ohõ, rò a nĩhuõ hó êthĩ atẽtamwõtãlê yêtahe hó. ⁵ Bí thĩ ohtwõprẽ

* 4:5 4:5 Lisásê dô aruõ tahe hé, “Pẽ ki dyadu pẽ tẽmõ dô Cómarya akhu to hérò, Thê Sãsê Byacê dô Cómarya be-o dô pèkũ yêtõprẽnuô, a thêkhwê nyacó.” † 4:6 4:6 Prêthĩphê tẽhêbê 3:34

dó hekhuyé akhěnuô, thĩ lĩmēm̃o lĩbã nĩdyé htuôhó thĩ thěplò ná hekhu atēm̃o tahe hó. Thĩ mēbũmēthũ nĩdyé hó thĩnē thyáná tēphútēlye nuôhó, manarò tēphútēlye yěnuô ù ki mēthyē èthĩ shyē- tēmēthyē amōnyē nuôtōnyē pãnuô a thěgnē nĩdyé lahyã aneto. ⁶ Útětũto oto tadũrò thĩ cirya mēthyēkyã ù, manarò èthĩ mētãtũ kãkhyēsũbē thĩ tōcō- to.

Tēkhyáthédõ Ná Tēkwícóbě

⁷ Phũnuôrò puõvyã thĩ-, khyáthédõ tuõ lahyã dó Byacé hyã khyěthyã pã tũphuõ yěnuô ní-. Tanēm̃yã kuõ lahyã mò prěhyãelyãphũ tũprē opõmyásũ nĩdyé a tětětēphõ dó anguduprĩdu yětahenuô. A bē cáhtya khyáthēplõhtũ opõnĩ kēcũ tã lũ yē dó a mēdyáhtya pē lũ tēklwĩtēlwĩ yētahe, htuõrò a bē opõ tuõdõ kēcũ tãno dõkhyē dó a mēprēmēmĩ pē lũ tětětēphõ yētahe. ⁸ Thĩ bēbē thĩ tũ khyáthédõkuõ phũnuô. Tarũ dyaklõma lahyã thĩ tēm̃yásũ nuô, mētēhērò Byacé ki hyã khyěthyã pãnuô, amōnyē phũlã hó. ⁹ Puõvyã thĩ-, thyáphũ thĩ ki khyábē tã tēciryã tãmēnuô, tamwõtãlè tã lũ tũprē ná tũprē tãmē. Prēciryã tē yētũprē hyãotuõphũ tatõhó dó kadãhtũ hó.

¹⁰ Vã puõvyã thĩ-, thěnēhtyabē tuõ lahyã prēprõ dó a hēbē dó Byacé amwĩ akũ nuõtahe ní-. Bĩ thĩ myáhtye sítõbē ná tēcýētēcũ akhěnuô, myábũkuõ èthĩ khyáthédõbē htuõhó tēcýētēcũ nuõtahe ní-. ¹¹ Kayã dó a khyáthēplõhtũ bē nuô, pē hé è ná kayã dó a nĩbē tēsõri. Thĩ nĩhuõ htuõdũhó Joba a tēkhyáthédõ ari-akyã hó rò dó khyětãdũ rò Byacé taze-one ná a ki sõri lũ phútē ari-akyã nuô, thĩ thěgnē hó. Mētēhērò Byacé a tětēhẽzõklabē yěnuô alõabã nyacõ.

¹² Puõvyã thĩ-, dó tēlõ- plĩ aklěnuô, tē dó a lodulõ- tũcõma mãhó bí thĩ ólyã tětõcõcõ akhěnuô, byã tã thĩnē ná mókhu, mãtorò hekhu, kimãtorò dó tē aruõ tũcõcõ a mēthěnyē phũnuô tãmē ní-. Thyáphũ thĩ ki siplē ná tēciryã agněnuô, a ki mã rò “amã,” hé phũnuô, a ki mãto hērò “amãto,” hé phũnuô prē ní-.

¹³ Dõ thĩklē nuô, kayã bēpyãbēsē o tũprēprē ě? A ki o hērò, a tũkò kwícóbē tē. A thěkrũthělõ o tũprēprē ě? A ki o hērò, a tũkò irõ htuthěhtya Cõmaryã. ¹⁴ Dõ thĩklē nuô, kayãwikayãšē o tũprēprē ě? A ki o hērò, a tũkò é prēzũtētēplõmũ muõprũmuõprē dó a htwõ khuklõkhuklyã tahe rò muõprũmuõprē yētahe ki plõ lũ ná htahtyē dó Byacé amwĩ akũ rò èthĩ tũkò kwícóbē pē dó lũgnē. ¹⁵ Tētũtēnyã a tēkwícóbē yē a ki zasimēkyã kayãswĩ yētũprē pã. Byacé ki zasimē kãkhyē khyěthyã lũ pã rò a ki mēthũ tē hērò Byacé ki plwõkyã khyěthyã lũ tětũ pã. ¹⁶ Phũnuõrò, ólyã lahyã thĩ tětũ thã tũprē ná tũprē, rò thyáphũ thĩ ki oshyo-opryã kãkhyē agněnuô, kwícóbē pē lũ tũprē ná tũprē ní-. Kayãcõkayãtē tũprē a tēkwícóbē nuô a o ná a taryěshyosõ rò a mēcwõbē é- nyacõ tētahe cõ.

¹⁷ Prēprõ Elia ma kayã tũprē dó a thyáprē phũ vã ná nē yěnuõprē. Rò thyáphũ kē ki cũtã tãmē agněnuô, a kwícóbē lõthulõthě akhu-akhyē, kēklakyã thuõna ná lěthuõthyo cõ. ¹⁸ A kwícóbē khyē tũphuõ rò kēcũ tã khyěthyã, rò thõmõvẽbõ tahe thěhtyaphõhtya khyěthyã.

¹⁹ Vã puõvyã thĩ-, dó thĩklěnuô kayã tũprēprē a ki cũõpěkyã ná tēmãtēcõ hērò kayã dó aruõtũprē ki cũõ ěkãtõ khyěthyã lũ dó klyãkũ hěnuô, ²⁰ thěnēhtyabē lahyã, kayã tũprēprē dó a cũõ ěkãtõ khyěthyã prēoraphũ dó a krwõ cũõthũnõ klyã yētũprēprē nuõma mãhó a mēlwõhtekã kayã yētũprē a thěhtwõprē dó těthyē hó. Htuõto thyáphũ Cõmaryã ki plwõkyã kayã yētũprē atětũ ěcõ agněnuô, a mēcwõ pēhõ lũ hó.

Petru Aréłó Tôba First Peter Tèhébě Rẹ Dó Nyé

Li Petru aréłó yètôba nuôma, a rácuó pẹ Krístuphú dó a cuóo sipryá lahyá dó Asia Minor ké cihtó nuótókyé tahe. Bí liyètôba akũnuò, Cómarya kayá dó a nwóhtya nídyé tahe, a é nídyé lú phúnuò. Li yètôba a tètaze myásúní ma máhó a ki dyéhédyére ní prèhóli dó a zúe Jesú rò dó a tẹ̀zú khukhyé a sitòbè ná tẹ̀mẹcyẹmẹcụ, a khyábè tẹ̀pyátẹ̀sẹ̀ thítahe. Dó a dyé thénẹhtya kakhýé khyéthya a prèhóli tahe ná Jesú Krístu a tẹ̀thẹkrụmíla akhu-akhyé a dyéhédyére hó èthí hó. Thyáphú èthí ki cụ bé phyésúbé, khyáthẹplòhtúbé kuó lahyá tẹ̀cyẹtẹ̀cụ dó a hyábè èthí yétahenuò rò, Jesú atẹ̀thyé, ná a tẹ̀thyéihító htwóprẹ kakhýé, ná a ólyakýá pẹ ù ná a ki hyá khyéthya pá ari-akýá yétahenuò, a dyé pẹ hó Krístuphú tahe a tẹ̀myású hó. Thyáphú ù ki thẹgné ná tẹ̀zú yenuòma amá ẹ, ma amá to ẹ nuòrò, èthí tẹ̀zú yenuò, tẹ̀pyátẹ̀sẹ̀ tẹ̀cyẹtẹ̀cụ tahe bè mẹmyá è. Kayá tahenuò, a tó khyáthẹplòhtú lahyá tẹ̀pyátẹ̀sẹ̀ tẹ̀cyẹtẹ̀cụ tahe, htuóto a tó zúení lahyá ná shyé- Jesú Krístu hyá khyéthya pánuò, èthí ki nịbè tẹ̀mẹnịkwókè pá.

Prẹ̀ràliyé a dyéhédyérení kuódu prèhóli thítahe ná a ki ohtwóprẹ lahyá phú èthí ma a htwóhó Krístu akayá tahe hó, phúnuò.

Tèhébě tótó ná tótó

Tèhébě rẹ dó nyé 1:1-2

Dyé thénẹhtyakhyé Cómarya tẹ̀mẹlwohteká 1:3-12

Dyéhédyére ù ná ù ki ohtwóprẹ sásẹ 1:13-2:10

Krístuphú tahe tóbè khyáthẹplòhtú phyésú tẹ̀pyátẹ̀sẹ̀ tahe 2:11-4:19

Krístuphú tahe a tẹ̀shyalyá thẹplò ná tẹ̀mẹ 5:1-11

Tèhébě dó khyé 5:12-14

1 Vá rácuópẹ liyé dó kayá dó Cómarya nwóhtya lú rò a cuó okuó taplòtaplyá, a cuó htwó siprẹ dó ùhtyẹ̀uké, rò a o pasicuó ló dó akhálẹ pwọ- tópho dó Pontus ké, Galasia ké, Cappadocia ké, Asia ké ná Bithynia kékú nuótahe a o.

Vá ma Petru, vá ma Jesú Krístu a Prẹ̀dónyáphú tóprẹ. 2 Phẹ Cómarya nwóhtya ní thítahe phú a tètaze-one nídúnuò rò Cómarya a Thé Sásẹ męsásẹhtya thítahe, thyáphú thítahe ní ná Jesú Krístu angó rò dó athwi akhu-akhyé a ki mẹmwóplí pẹ thítahe. Tẹ̀bwítẹ̀taryé ná tẹ̀pẹtẹ̀dwó ki olóobá dú ná thítahe ní-.

Tẹ̀myású Dó A Tàtẹ

3 Pẹ ki hébwíhétaryéhtya rólú pẹ Byacé Jesú Krístu a Phẹ Cómarya pọ-. Mádó a tẹ̀thézọ talwósúllú pẹ yé, ná Jesú Krístu atẹ̀thyé ihtòkakhýé akhu-akhyé, a dyétá hó pẹ tẹ̀htwóprẹ athé hó. Dó yé akhu-akhyé, pẹ nịbè plehyá lăhó pẹ tẹ̀myású dó pẹ tẹ̀ohtwóprẹ akú hó. 4 Dó a dyétá hó pẹ tẹ̀htwóprẹ athé akhu-akhyé, Cómarya be one pẹ thítahe ucétazé dó a pyécýáto, a thócýáto, anóaká cyáto yétahe dó mókhu nuò hó. 5 Dó thítahe zúe Krístu akhu-akhyé, bí thítahe nịbè tyahí tẹ̀mẹlwohteká* tonuò Cómarya opóma nípẹ thítahe ná aprapryá. Cómarya taritaryá onéhó ané ná shyé- shuókhé tadú pánuò, a ki dyéluó tẹ̀mẹlwohteká yenuò pá. 6 Phúnuòrò thẹkrụthẹlò lahyá ná ló- tẹ̀yetahe ní, manáro khónyáyé taplòtaplyá akũnuò tẹ̀pyátẹ̀sẹ̀ émyéécó mẹkúmekyá thítahe. 7 Rò thítahe tẹ̀zú tẹ̀nyá yenuòma a málakó ẹ, ma a málakó to ẹ nuò, tẹ̀pyátẹ̀sẹ̀ ki khyá athé pá. Htẹ dó a pyécýá có yenuò, ù bè tó mẹmyá pá ẹ ná mí, phúnuò akhu-akhyé, thítahe tẹ̀zú tẹ̀nyá dó anguduprịdu klò ná htẹyẹ, thyáphú a ki dyéluó ná tẹ̀zú málakó agnenuò, ù tóbè mẹmyá kuódu ẹ phúnuò. Htuòrò shyé- Jesú Krístu hyá dyéluóhtya hó ané akhẹ pánuò, thítahe ki nịbè tẹ̀htuthéhtya, tẹ̀lítẹ̀takhé ná tẹ̀dyadudyahtú thítahe pá. 8 Thítahe myáhtyenó ẹ to tadúró thítahe mọnị ẹ. Thítahe myáhtye tyahí ẹ khónyá to tadúró thítahe zúe ẹ. Phúnuò akhu-akhyé, thítahe thẹkrụthẹlò lakálakó có rò thítahe thẹkrụ có bá- tẹ̀nuò hécyá pá có

* 1:5 1:5 Cómarya mẹlwohteká hó pẹ khónyá tadúró shyémónyẹ tadú pánuò, a ki mẹlóbá pẹ ló tẹ dó a taritaryá one pẹ akayá nuótahe pá.

to. ⁹ Mêtêhêrô dô thi zûenyâe Jesũ akhu-akhyê, thi nîbêhò thi thêhtwôprê yêtahe a têsîplê hó.

¹⁰ Têmpêlwôhteka ari-akya yênuô, prêprô tahe myápũthêgnê rò sudya cemyá tătê htuô hó. Htuôrò têtêwítetaryê ashyêzû dô Cómarya ki dyélya thi pá yênuô, prêprô tahe héprô one htuôhò ari-akya hó. ¹¹ Krístu a Thê Săsê o dô prêprô tahe a thêplòkũ rò a héone rê Krístu ari-akya ná a ki khyábêrê têtçytêtcũ tahe pá, htuôrò têtítêtakhê tahe ki hyáno dô khyê pá, êthi myápũ thêgnê lahyá ná ashuôakhê ki bê bikhêtê pá, htuôrò a ki mę anê phútê pá phúnuô. ¹² Rò Cómarya dyêluô pę prêprô yêtahe ná êthi mêtê yêtahe nuôma êthîgnê nîdú máto. Héklyácóma thîgnê prê. Khônýâyê têt yêtahenuô a hé pę thi rò thi nîhuô hó. Dô Cómarya nõhyá Thê Săsê Byacê a têtprôtêprya dô a o dô mókhu hyârò, a hyá mêtêyê akhu-akhyê, êthi hyá hêso pę thi ná têtêkrũmila yê hó. Tanémókhuphu tahe có nuô- a thêzũ myápũthêgnê tătêkuô nyacó têtítêtçyá yêtahe có.

Cómarya Ê Pę Ná Pę Ki Ohtwôprê Săsê

¹³ Mephúnuôrò taritaryá one lahyá thi têtanę tahe dô thi lémêtê agnênuô. Cyêsâprê lahyá thîné rò behtya lahyá thi têtmyásũ dô têtêwítetaryê dô Cómarya ki dyé thi shyê- Jesũ Krístu ki hyá khyêthya pá yê alõnuô. ¹⁴ Thi ma kayá dô a nîdá Cómarya angó thyaná pacêphũ tahenuô akhu-akhyê, ohtwôprê pá tá lahyá dô têtêzũ mũmyá tahe akũ phú dô aręano bí thi thêgnê tyahí Krístu to akhênuô tahe tãmé ní. ¹⁵ Cómarya dô a nwohtya thi yêtôprê nuôma asăsê akhu-akhyê thi mêtê ítêtê- bêbê nuô, ohtwôprê săsê lahyá. ¹⁶ Mêtêhêrô lisăsê hé, “Ohtwôprê săsê lahyá, mêtêhêrô, vâ ma prêsăsê.”*

¹⁷ Bí thi kwícóbêhtya Cómarya akhênuô, “Phê” thi é lahyá lũ phúnuô. Kayá pwô- tôprê mêtũôhò têtítêtê- bêbê nuô, Cómarya cirya cócôtetê prê, a myádumyápati to. Phúnuôrò bí thi ohtwôprê pá phú síprê dô hekhuyê akhênuô, ohtwôprê lahyá dô têtêisê bezũnyá Cómarya akũ ní-. ¹⁸ Mêtêhêrô thi thêgnêhò ná Cómarya ipriķa hó thi ná rũhtê dô apyékayá cyá nuôtahe máto. Thyáphũ thi ki siplê htekyábê ná thĩmuôthĩphê phyêphuô dô- nyenu tahe dyétãkyá thi têtôhtwôprê dô abwiataryê okuôũ to nuôtahe agnênuôrò, a ipriķa hó thi hó. ¹⁹ Dô Krístu ipriķa hó thi ná athwi dô angudupriđu yê akhu-akhyê thi ní hó têtãlá hó. Krístu ma athyaná thĩmíphũ dô ù myáhtye a têtũmyá o tótcô- to tóduô tôprê hó. ²⁰ Bí Cómarya byályatêlya tyahí hekhu to akhênuô, a nwohtya onehtũôhò Krístu yêhò. Manárò mõnyêmôthê dô khyê tadú a máhò khônýakhê yêtahenuô, Cómarya dyêluô pêhò thi ná Krístu hó. ²¹ Dô Krístu akhu-akhyê, thi zũkanyãķa Cómarya dô a mę ihtôhtwôprê kãkhyê khyêthya Krístu dô têtêhyê rò a dyahtyaló ló hó lũ yêtôprê hó. Phúnuôrò thi têtũ ná thi têtmyásũ yênuô, a o hó dô Cómarya alõhò.

²² Khônýârò dô thi cję hó Cómarya a têtithyó a têtãtêtcô tahe akhu-akhyê, thi mêmwôplĩ hó thi thêplò rò thi htwô hó kayá dô a mõnĩ lakálakó cóhò puõvyá Krístuphũ yêtahe hó. Mephúnuôrò mõ lóthũlôthê khyêlũ tôprê ná tôprê ní-. ²³ Mêtêhêrô Cómarya alãangó yênuô, a htwôprê rò a oklõma tacũprê talêkrê akhu-akhyê, thi opacêlya khyêthya hó tóphu hó. Thi têtôhtwôprê athê yênuôma, a hyá dô thĩmuôthĩphê dô a thýecyá yêtahe a o nuô máto. Mátôkhónuô, thi têtôhtwôprê athê yênuôma, a hyá dô Cómarya dô a thýecyá takhyá- to yêtôprê a o. ²⁴ Phú lisăsê hé,

“Prêlũ hekhuphũ ló- plĩ nuô athyaná mũthêvêphò tahe nuôprê. A têtítêtakhê tahe ná a têtwtôtetyá tahenuô, athyaná têtphôtêķĩ dyáhtya dô nyekhu nuôtahe prê. Mĩthê thi tahenuô a ki thýêkrãkyá ló pá rò têtphôtêķĩ thi tahenuô a ki tãthyêkyá ló pá.

²⁵ Manárò Byacê alãangó yênuô, a oklõsoma tacũprê talêkrê.”*

Alãangó yênuôma máhò têtêkrũmila dô ù hêsodónyá pę thi yênuô hó.

2

Lôhtwôprê Ná Myêcô Săsê

¹ Phúnuôrò, thêkháthêhte pá tá ù tãmé. Lõ- têtãhõlahya, têtçyêzócóte, têtêkhkwê, têtçyámwĩhtyêzô thi tahenuô tóbê onĩ pãto. ²⁻³ Thi thêgnênò htuôhò Cómarya abwiataryê

* 1:16 1:16 Li Cóbucóbê 19:2 * 1:25 1:25 Isaiã 40:6-8

hó. Phúnuôrò htwôhtya thyákuố lahyă phú pacêphú othê đố a thêvĩthêó málakó nuốhtyê dóthudóthê tókyê nuốtahe ní~. Đố thĩ thêvĩthêó nuốhtyê sétwố phúnuô akhu-akhyê, thĩ ki duhtyaprh̄tya tuốđố tẽmẽlwóhtekạ ki lốhtyabãhtya hỏpả nuố pả.

Lộhtwỏprê

⁴ Hyă lahyă đố Byacê oyê, ẽ ma athyaná lộhtwỏprê tômê đố ừ tanẹ lủ ná angu-aprĩ oto, rò ừ vikyă kyă lủ tadúró Cómarya nwóphyéhtya khyéthya lủ rò anguduprĩdu nyacó đố lũngnê. ⁵ Thĩ yếtahenuô a thya kuốđúhó ná lộhtwỏprê tahe hó. Cómarya nỏe lộ đố a mặhó thĩyê rò a ki isốhtya hi dóthudóthê tômê. Thĩ ki mẹtê đố hikủ yenuô thyaná prẻlũtyă sắse tahenuô pả, htuốto thĩ ki lủhtya tẻlủ đố Cómarya a o dóthudóthê tókyê tahe pả. Đố Jesũ Kristu akhu-akhyêrò Cómarya ki phỵesủ thĩ tẻlủ yếtahe pả. ⁶ Mẹtêhêrò lisắsẻkủ hé,

“Vả nwóphyê lộ nguduprĩdu tômê đố vả dyalya hó ẽ ná lẻmẻklỏma hikhắshyê đố vữ Zion akủ. Kayă tỏprẻprẻ đố a zủe Byacê yenuô a thétarẻ tỏphuố~ to.”*

⁷ Rò lộ yếtômẻnuô, anguduprĩdu nyacó đố thĩ prẻzủetẻ yếtahe agnẻ. Manárorò kayă đố a zủekủ lủ to tahe agnẻnuô:

“Lộ đố prẻsỏhi vikyă ẽ yếtômẻ nuô, dókhyếtadủ rò a htwỏhtya lộ đố a lodulố ná akhỏcỏ.”*
Rò

⁸ “Lộyê tômẻnuô a ki mặđủ lộ đố ừ lẻsítakủ ẽ agnẻ, rò a ki mẻlakhủ ừ agnẻ.”*

È yỏ nỉđả kuố Cómarya alắangố to akhu-akhyê, a sítakủ lỏkhủ prẻ. Cómarya taritaryă prẻnyă ẻthỉgnẻ phúnuỏhỏ.

⁹ Manárorò thĩ ma myẻcỏ tỏcỏ đố Cómarya nwóhtya ẻ, bwídu đố athyaná khwĩ tahe, myẻcỏ đố a sắse,* htuốto Cómarya akayă nỉđủ cỏ tahe hó. Cómarya nwóhtya thĩ thyáphủ thĩ ki hẻsolủ Cómarya a tẻmẻryă khỏđủ tahe. Cómarya ẻhtekyă thĩ đố tẻkhítẻlộ alẻ rò a thũnuố thĩ đố a tẻlẻtẻtakẻ mỏ akủ hó.* ¹⁰ Tỏphuỏkhẻnuô, thĩ ma Cómarya akayă mặto tadúró khỏnyáyẻ thĩ htwỏhỏ Cómarya akayă hó. Tỏphuỏkhẻnuô, thĩ thẻgnẻ Cómarya a tẻthẻzỏklabẻ to tadúró khỏnyáyẻ thĩ nỉbẻhỏ a tẻthẻzỏklabẻ hó.

¹¹ Vả khỏbỏthỏymỏ thĩ~, đố hekhuyenuô thĩ ma athyaná kayă cuốhtwỏ htyẻruỏkẻk-lỏphủ ná sỉprẻ tahe prẻ. Vả kwĩthẻzỏ thĩ ná thĩ ki cuố taphắkyă lahyă ná thĩ nẻklỏ a tẻthẻzủthẻlỏ mủmyă đố asá-apặ tamỏmỏ nỉdyẻ thĩ thẻplỏ yenuốtahe ní~. ¹² Bĩ thĩ ohtwỏprẻ đố myẻcỏruỏphủ đố a zủe kuố Cómarya to yếtahe aklẻ, rò a dya tẻthủ thĩ ná thĩ ma kayă đố a mẻ tẻmủmyảricyă akẻnuô, ohtwỏprẻ thảryă ryă lahyă thỉnẻ ní~. Èthĩ ki myắhtye thĩ tẻmẻryă tahe pả rò shyẻ~ Cómarya hyắlyạ amỏnyẻ pả tỏnyenuô, a ki bedubezủ lủ pả.

¹³ Myă Byacê amẻthẻ rò củe nỉđả lahyă lỏ~ hekhuphủ đố a o ná a taryẻshyosỏ nuốtahe angỏ ní~. Htuốto khwídu đố a o ná a taryẻshyosỏ lỏủ tahenuô bẻbẻ củe kuố lahyă angỏnỉ~.

¹⁴ Htuỏrorò kayă đố khwídu nwóhtya ẻthĩ đố a ki htwỏduhtwỏkhu tahenuô củe lahyă angỏ ní~. Khwídu nỏhtyahtwỏ nyă ẻthĩ đố a ki cỉrya kayă đố a mẻ tẻmủmyảricyă nuốtahe rò a ki htuthẻnỉ kayă đố a mẻ tẻryă nuốtahe nyắnuố. ¹⁵ Cómarya thẻzủ nỏmẻ thĩ tẻryă, mẹtêhêrò a thẻzủ đố thĩ ki mẻ othuỏokrẻkyă kayă đố a hẻbẻbỏ hẻbẻbye rò tanẹ kắkhyẻ hyắnyẻ pẻ kuố to nuốtahe. ¹⁶ Ohtwỏprẻ lahyă phủ kayă nỉ tẻpală nuốtahe ní~. Manárorò nỏe tắ thĩ tẻpală yenuô ná a ki mẻuỏmẻbỉkyă tắ thĩ tẻthủnuố tắmẻ. Mặtỏkhỏnuô ohtwỏprẻ thya lahyă ná Byacê acủ tahenuô. ¹⁷ Bezủbenyă lahyă ừ pwỏ~ tỏprẻ ní~. Mỏnỉ lahyă thĩ puỏvyă Kristuphủ tahe ní~. Thẻisẻ lahyă Cómarya rò bezủnyă lủ ní~. Dyađuzủnyă lahyă khwídu ní~.

Kristu Khyabyắbủ A Tẻcyẻtẻcủ

¹⁸ Thĩ đố a htwỏ củ tahenuô, thĩ bẻ củe nỉđả thỉbyacẻ angỏ rò dyẻlủ lỏbả ẻthĩ ná thĩ tẻbezủbenyă lủ nuố ní~. Mẻprẻtủ Byacẻ đố a thẻzủnỉ thĩ rò amyắakhwẻryánỉ thĩ nuốtahe agnẻnuô tắmẻ, Byacẻ đố ahắaricyă tahenuô bẻbẻ, thĩ tỏbẻ bezủnyă lủlủ, rò thĩ tỏ củe nỉđả lũngỏngỏ. ¹⁹ Thĩ ki myă Cómarya amẻthẻ rò tẻcyẻ đố thĩ tỏkỏ khyă mặto

* 2:6 2:6 Isaia 28:16

* 2:7 2:7 Li Htuthẻhtya 118:22

* 2:8 2:8 Isaia 8:14

* 2:9 2:9 Li Htekạ 19:6

* 2:9

tadúro thi ki khyáthéplõhtúbé hénuô Cómarya ki myáduńi thi pá. ²⁰ Dõ thi mehtútè akhu-akhyèro ù kimũkipõ thi hénuô, abwitaryè obítè? Manáro dõ thi mehtútè akhu-akhyèro thi ki khyáthéplõhtúbé tẽcyètẽcũ hénuô, Cómarya ki myádu nĩdyè thi pá. ²¹ Thyáphũ thi bè khyáthéplõhtúbé tẽcyètẽcũ yè agnenuôro, Cómarya èhte hó thi hó, mehtèhéro Kristu anẽbyacè nĩdũ khyá htuõhõ tẽcyètẽcũ dõ thĩgnẽ hó rò thyáphũ thi ki krwõ zĩkuõ akhãduõkhẽ agnenuô, a bekyã pẽ hó thi lẽmyábũ hó.

²² “A me tẽthũ tõi- to. Û nĩhuõnõ ná a hẽbè lahõ tõprẽ- to.”*

²³ Bí ù pacyẽishyè è akhẽnuô, a pacyẽishyè kãkhyèsũ ù to. Bí ù mecyẽmecũ è akhẽnuô, a mehtèisè kãkhyèsũ ù to. Mátõkhõnuô a tẽritẽkyã tahenuô, a dyétãkyã ná Cómarya dõ a zũenĩ rò a ciryatè cõcõtẽtẽ yètõprẽ a takhukũ prẽ. ²⁴ Thyáphũ pẽ ki icsũpã tã ná tẽthútẽora tahe tãmé, htuõto thyáphũ pẽ ki ohtwõprẽbè kuõ dõ tẽcõtẽtẽ pã agnenuôro, bí ù mũthyẽhtya Kristu dõ krusulõ akhẽnuô, a phyẽhtyakyãhõ pẽ tẽthútẽora yẽtahe dõ anẽlo hó. Dõ a khyábè tẽcyètẽcũ yẽtahe akhu-akhyè a zasimẽkyã lõhõ thi hó. ²⁵ Thi yẽnuô, athyaná thĩmĩ dõ a cuõthũklyã tahe. Manáro khõnyãyè thi kãkhyètõ khyẽthya hó dõ prẽkyè thĩmĩ dõ a myákhwẽnĩ thi thẽhtwõprẽ yètõprẽ a o hó.

3

Mẽ Ná Vẽ Tahe Ari-akya

¹ Phũnuõhõ thi dõ a htwõ mẽtahe nuõbèbè, shyalã lahyã thĩthé dõ thĩvẽ tahe ałẽ ní-. Dõ èthĩ aklẽnuô, a ki zũe kuõ Cómarya ałãngõ to ki-o tõprẽprẽ héro, thi hé pẽ cõ èthĩ ngõ tõi- to bèbè, dõ thi tẽothãrysãprẽ thĩnẽ akhu-akhyè a ki htonĩcwĩnĩ khyè èthĩ thẽplõ rò a ki zũenyãe kuõ Kristu pá. ² Dõ èthĩ myãhtye thi tẽohtwõprẽ cõcũ tahe ná thi tẽbezũbenyã Cómarya tahe akhu-akhyèro, a ki htwõkã kuõdũ prẽzũetẽphũ pá. ³ Nẽ tẽtwõtẽryã tahenuô thẽlẽhtyanĩ tã dõ thi tẽthye-ikĩ khuluõ, thi tarihtyanĩ thĩnẽ nãrũnãhtẽ, kũthyãhtya hyecatwõ hyecaryã dõ a oluõ prẽ dõ aklõ yẽtahenuô tãmé ní. ⁴ Mátõkhõnuô, htwõ lahyã kayã dõ a taritworyã athẽplõ hõkũ nuõtahe ní-. Thi tõiè thẽplõ thẽdõthẽnga, thi tõiè thẽplõ kacũkabé. Tẽtwõtẽryã phũyẽ tahenuô, a okhyãnyẽ rò Cómarya dya ngudupĩdu nyacõ ècõ. ⁵ Mehtèhéro prẽmõ dõ- nyenu dõ a be a tẽmyásũ dõ Cómarya a o nuõtahe a tẽtaritwõ anẽ ma mãhõ a shyalã lahyã athẽplõ dõ avẽlẽ yẽnuô hó. ⁶ Sara ma prẽmõ phũnuô tõprẽ hó. A nĩdã Abraham angõ rò a è avẽ ná abyacè. Thi ki mehteryã rò thi ki nõpẽe thĩnẽ ná tẽthèisè tõi- to hẽnuõma, khõnyãyè thi htwõhtya thyáhõ ná Sara nuõ hó. ⁷ Phũnuõro thi dõ a htwõ vẽ tahenuô, bí thi bè otõ ná thĩmẽ akhẽ, thẽgnẽ cwõ pẽ kuõdũ ná èthĩ ma a hẽcẽrecẽ klõdũgnẽ ná thi phũnuô ní-. Thẽgnẽ bezũbenyã sũkuõ thĩmẽ ní-. Mehtèhéro Cómarya dyekrà thẽhtwõprẽ shyẽzũ yẽnuô, èthĩ nĩbè thyãkuõdũ ná thĩthĩ prẽ. Bí thi kwĩcõbè akhẽ, thyáphũ tẽ ki međidyã tãtũ thi tãmé nuõ, tarũ me lahyã phũnuô ní-.

Tẽkhyã Tẽcyètẽcũ Dõ Tẽmeryã Agnẽ

⁸ Vã thẽzũ hé põ thi dõkhyẽlõ, thi pwõ- tõprẽ tõiè olũ ná tẽtanẽ tõi- tuõ, tẽdyathudy-athè tõi- tuõ ní-. Mõ nĩdyè khyẽlũ tõprẽ ná tõprẽ phũ puõvyã nuõ ní-. Thẽzõ nĩdyè lũ tõprẽ ná tõprẽ rò shyalã lahyã thi thẽplõ tõprẽ ná tõprẽ ní-. ⁹ Mẽmũmyãricyã sũ tã ù tãmé ní-, isõ kãkhyè sũ tã ù tãmé, mátõkhõnuô sõi kãkhyè sũ ù ní-. Mehtèhéro Cómarya è thi dõ thi ki meryã kãkhyèsũ ù phũnuô. Thyáphũ Cómarya ki sõi thi nuõ rò me lahyã phũnuô ní-. ¹⁰ Phũ lisãsẽ otõtõ rò a hé,

“Ûpẽ bèbè, kayã dõ a mõ nĩdyè a tẽohtwõprẽ tahe rò a thẽzũ myãhtye mõnyẽmõthẽ dõ aryã tahenuô, a tõiè hẽbè mũmyãricyã tẽ to. Htuõto a tõiè vikyã kyã tẽhẽbè lahõlahya tahe. ¹¹ A tõiè tarĩkõklõkyã anẽ ná tẽmũmyãricyã rò a tõiè mehtè dõ aryã tahe. A tõiè cyẽpryẽcyẽlĩ yácũ opẽodwõ tadũ kuõ ná ù. ¹² Mehtèhéro, Byacè myákhwẽnĩ kayãcõkayãtẽ rò a nĩdã èthĩ atẽkwĩcõbè tahe. Manáro kayã dõ a me tẽmũmyãricyã tahenuô, Byacè tarĩ myãcuõkhõkyã èthĩ.”*

* 2:22 2:22 Isaia 53:9 * 3:12 3:12 Li Htuthẽhtya 34:11-15

¹³ Ki thi thēplōshyo meṭeryá herò ùpē tōprē kírē mecyē thi pē? ¹⁴ Manárò dō tēcótēte akhu-akhyērò thi ki khyábē tēcyētēcū kihēnuò, thi ki nībē tēsōri. Èthi mepyámēsē thi tadúro thēisē tā èthilē tāmē ní-, thēplōkū thēplōkyā tā èthi khālē tāmēmē. ¹⁵ Manárò, bezǔbenyá lahyá Kristu dō thi thēplōkū phú thi Byacē tōprēnuò ní-. Ùpē tōprē bebē, a ki sudyá thi ná thi tēmyásǔ ari-akya hénuò, thyáphú thi ki hēsúcya pē kuǒú rò otaritarya one lahyá thínē pwǒ- tōphuó ní-. Manárò tarú hébē thédōthēngá sǔ èthi rò bezǔbenyá èthi ní-. ¹⁶ Thi thēplò ki hēlyanǐ thi ná thitēthú oto hénuò, tarú me plehyá lá ní-. Thi ki mephúnuò herò kayá dō a hébōhébye, a hé mǔmyáricyá thi tēotháryá ryá dō Kristu akú yētahenuò, a ki thētarē nídyé khyédú ná a tēhébēhésú akhyē pá. ¹⁷ Meṭéhērò Cómarya ki thēplōo nyáhó, dō pē meṭeryáyē akhu-akhyērò, pē bē khyábē nyá tēcyētēcū hénuò, aryáklò pá có ná pē me tēmǔmyáricyá rò pē khyábē tēcyētēcū tahe có. ¹⁸ Meṭéhērò Kristu khyáthyē pē pré anē dō ù tēthú agnē tōphuóprē rò ahtuǒaplú lá hó, a lo khyáthyē pánáto hó. Thyáphú a ki thūcuò thi dō Cómarya a o rò kayá cóte yētōprēnuò a hyá khyáthyē pēthuǒhó kayá tēthúphú tahe akhálē hó, ù meṭhyē anéklò tadúro Cómarya mehtwōprē kaxhyē è dō Thé Sásē Byacē akú. ¹⁹ Rò dō Thé Sásē Byacē yē akhu-akhyērò, a cuǒ dōnyá pē thēhtwōprē dō a o dō ù lédónuǒ kayáhtǒkú khōnyá yēnuò tahe. ²⁰ Thé yētahe nuǒma máhó bí Noah isóhtya thòklyēdu mú- nukhē rò bí Cómarya opǒ thēplōhtǔnǐ pē èthi akhē tadúro a cǔe kuǒ lǔngó to nuǒtahe hó. Dō thòklyēdu akúnuò kayá nuǒnǐ patí pré. Lǒ- Cómarya meṭwóhteká èthi ná htyē nuǒma a o pré prēlwǐthyó pré. ²¹ Thi plwǒ thínē ná htyē yēnuǒma, a dyéluǒ byábǔ hó htyē dō Noah htǔkhē nuò, Cómarya meṭwóhteká hó thi khōnyáyē nuǒprē. Thi plwǒ thínē ná htyē nuǒma a síplǐkyá nēklǒ akrye-akrǒ nuǒ máto. Mátókhónuò, tēplwóhtyē yēnuǒma mádu tēǒlyá Cómarya ná thi ki me atē dō tēthēplò mwǒplǐthǐplo akú phúnuǒprē. Jesú Kristu yǒ thyē rò a htwōprē kaxhyē akhu-akhyē, thi plwǒ thínē ná htyē nuǒma a meṭwóhteká thi pré. ²² Jesú Kristu ka kahtyahó dō mókhu rò a kǎ onyá dō Cómarya atakhu cóhtwó tókyē hó, rò a pǒtari lǒ tanéphú tahe ná tētaryēshyosǒ tahe, ná tēprǒtēprya tahe hó.

4

Ohtwōprē Cóná Cómarya

¹ Kristu anéklǒ khyácýēkhyácú akhu-akhyē, thi tǒbē dyathýakuǒ thi thēplò phú Byacē nuò, rò thi tǒbē khyáthēplǒhtú kuǒ tēcyētēcū tahe, meṭéhērò, kayá dō a khyácýēkhyácú dō nēklǒ pházye tókyē tahenuò, a me pá tēthútēora to. ² Phúnuǒrò cáhtya khōnyáyē tǎplehyá rò, thi mǒnyēmǒthē dō a okyápa dō hekhuyē tahenuò thi bē ohtwōprē phú Cómarya a tēthézú nuò. Thi bē ohtwōprē ní pá phú prēlukayá a tēthézú mǔmyá nuǒtahe tohó. ³ Dō nuǒkhē, phú kayá dō a thégñē kuǒú Cómarya to nuǒtahe meǒlǒkyádē ashuǒakhēnuò thi me lǒkyádē pǒkuǒ lǒ htuǒhó phúnuǒhó. Thi ohtwōprē lǒshuǒlǒkhē kyádē kryá- ná ítē hénuǒma, thi tēotháryásáprē ryáto, thi tēthēplò patápatǒ, thi tēmǔǒprya, thi tēmepwēmēla dō a oná tēetalwóotalyē tahe, thi tēcóbē prēzǒprēkǐ dō léthézóthēryá ní è tahenuò hó. ⁴ Phúnuǒrò khōnyáyē thi bóthyóbólá memwǐlapyē pá thínē ná tēyētahe to akhu-akhyē, kayá dō a thégñē Cómarya to yētahe khyéthukhyéthē lahyá rò a pacýēishyē lǒplǐ thi hó. ⁵ Manárò èthi meṭhuǒhó kryá- ítēnuò, èthi tǒbē kǎ hēsoluǒplǒ khyéthýá Cómarya ná anē pá. Cómarya o taritaryá one hó anē ná a ki cirya kayá htwōprē tahe ná kayáthyē yētahe hó. ⁶ Phúnuǒrò ù hēsodónyá pēthuǒhó kayá dō a thyē khōnyáyē tahenuò ná tēthēkrǔmila hó nuǒma dōyē akhu-akhyē hó. Ù ciryahó èthi nēklǒpházye phú ù cirya htuǒhó kayá pwǒ- tōprē nuǒtahehó. Manárò èthi thēplǒhtwōprē tahenuò a ki ohtwōprē thyáná Cómarya ohtwōprē nuǒ pá.

Shyézú Dǒ A Hyá Dǒ Cómarya O Tahe

⁷ Tēlǒ- plǐ a kírē tadúkyáhó nuò a hyátuǒ phúhó. Phúnuò akhu-akhyē thyáphú thi kwícóbēbē kuǒú nuò, otháklýá kuǒ lahyá rò ithyóithya lya nídyé lahyá thínē, htuǒto ohtwōprē sáprē kuǒ lahyá ní-. ⁸ Dǒ tēlǒ- plǐ aklēnuò, tēmǒ lakálakó lǔ tōprē ná tōprē nuǒma a lodulǒ ù hó, meṭéhērò tēmǒnuò a meṭbkyácýá ényacó tēthú. ⁹ Émǒsú lahyá

sĩprêsĩmyã dô thĩhĩdô hĩphyãkũ ní-, tamwõtãlẽ tã lahyã mẽ ní-. ¹⁰ Cómãrya dyẽhtũdõ thĩ shyẽzũ tũprẽ ná tũprẽhõ, rò nõẽ pẽkuõ lahyã thĩ shyẽzũ yẽnuõ ná kayã dô aruõ tahe agnẽ nuõ. Põtãrĩ tãtẽnĩ lahyã shyẽzũ dô Cómãrya zũtã khólũ tũprẽ ná tũprẽ yẽnuõ ní-. ¹¹ Ûpẽpẽ- bèbè, a ki hẽsodõnyã pẽ ù hẽnuõ, a bè hẽsodõnyã pẽ ù phũ Cómãrya hẽbè ù rò a nõhẽsodõnyã dũtũ ná nẽnuõ, rò ùpẽpẽ- bèbè dô a ki mẽlulẽ tẽmẽ hẽnuõ, a tũbè mẽ ná hẽrẽ dô Cómãrya dyẽtã lũ nuõtahe. Ki mẽphũnuõ hẽrõ, dô Jesũ Krĩstũ akhu-akhyẽ, ù ki htũthẽhtya Cómãrya ná lõ tẽ dô thĩ mẽ yẽtahe akhu-akhyẽ pã. Tẽlĩtẽtakhẽ ná tẽprõtẽpřya ki okũ dô ù ná Cómãrya tacũprẽ talẽkrẽ ní- Amèn.

Dõ Thĩ Htwõ Krĩstũphũ Akhu-akhyẽ Thĩ Khyábè Tẽcyẽtẽcũ

¹² Vã khõbõthỹomõ thĩ-, ù mẽcyẽmẽcũ thĩ yẽnuõma ù mẽmyã thĩ tẽzũ prẽ akhu-akhyẽ, khyẽthukhyẽthẽ lahyã tãmẽ ní-. Thĩ ki htwõmã Krĩstũphũ hẽrõ, tẽhtwõhtya anẽ phũyẽ nuõma akhõakhyẽ ná dô thĩgnẽ tũcõ- to. ¹³ Mãtõkhõnuõ, shyẽ- Krĩstũ hyãlyã oluõhtya hó ná alĩatakhẽ pãnuõ, thyãphũ thĩ ki thẽkrũthẽlõ èhtõẽmõ kuõũ pã agnẽ nuõrõ, tẽ dô thĩ khyãcyẽkhyãcũ tũkuõ ná Krĩstũ phũyẽ tahenuõ tarũ thẽkrũ lahyã ní-. ¹⁴ Ki thĩ khyábè tẽpacyẽishyẽ dô thĩ krwõkuõ Krĩstũ akhyẽ kihẽrõ thĩ nĩbè tẽsõrĩ, mẽtẽhẽrõ Cómãrya a Thẽ Sãsẽ dô alĩatakhẽ yẽnuõ, a otõkuõ ná thĩ hó. ¹⁵ Thĩ ki mẽthyẽ kayã, mãtorõ thĩ ki ehũõhĩ, mãtorõ thĩ ki mẽ tẽmũmyãricyã, mãtorõ thĩ ki cuõnuõmẽ sũvyãdĩdyã ù kihẽrõ thĩ tũkõ khyãbẽnã tẽcyẽtẽcũ hó. Manãrõ thĩ yẽtahe nuõma thĩ tũ khyãbẽnĩ tẽcyẽtẽcũ ná thĩ mẽ tẽmũmyã yẽtahe akhyẽ to. ¹⁶ Manãrõ dô thĩ htwõ Krĩstũphũ akhu-akhyẽrõ thĩ khyábè tẽcyẽtẽcũ hẽnuõ, thẽtarẽ tã lahyã tãmẽ ní-, ù ẽcõ hó thĩ ná Krĩstũ amwĩ hõ akhu-akhyẽ tarũ htũthẽhtya lahyã Cómãrya ní-. ¹⁷ Mamẽtẽhẽrõ, tẽshũõtẽkhẽ hyãtũõhõ dô Cómãrya ki cáhtya cĩryãnĩ rẽlõdũ akayã hó. Ki a cáhtya cĩryã rẽlõ nĩdyẽ pẽ pã kihẽrõ kayã dô a nĩdã kuõ Cómãrya a tẽthẽkrũmĩla to tahenuõ a kipyãkisẽ kicyẽkĩcũ cõ bá- tẽ pã cõ. ¹⁸ Phũ lisãsẽ hẽone,

“Kayã cõtẽ tahe ki nĩbè tẽmẽlwõhtekã agnẽnuõ, apyãasẽ nyacõ. Kihẽphũnuõ rò kayã dô a sũdõ Cómãrya tahe ná prẽoraphũ tahenuõ a kipyãkisẽ cõ bá- tẽ pãnuõ lẽhẽ akhãlẽ opã cõ to.”¹⁸

¹⁹ Phũnuõrõ, thĩ khyábè tẽcyẽtẽcũ yẽnuõ, a ki tũ ná Cómãrya athẽplõ hẽrõ, thĩ tũkõ meryã plehyã lãpõ, htũõto thĩ tũ belyã thĩ thẽplõ sĩmẽ dô Byacẽ dô a byãtã tẽ rò acõ ná angõ yẽtũprẽ a takhukũ.

5

Cómãrya Thĩmĩ Tõmũ

¹ Vã ma prẽzũtẽplõmũ muõprẽ khuklõ tũprẽ, htũõrõ vã ma prẽkhyãlũ pẽ Krĩstũ a tẽkhyãcyẽkhyãcũ ari-akỹã tũprẽ. Htũõto shyẽ- Cómãrya dyẽlũ hó ù ná a tẽtaryẽdu taryẽhtũ akhẽpãnuõ, vã bèbè, vã ki otõkuõ ná a tẽtaryẽdu taryẽhtũ yẽnuõ pã. Khõnyãrõ vã kwĩthẽzõ thĩ prẽzũtẽplõmũ muõprũmuõprẽ dô a htwõ khuklõkhuklyã tahe, ² thĩ dô a htwõ prẽzũtẽplõmũ khuklõdukhũsuhtũ dô athyãná prẽkyẽthĩmĩ thĩ tahenuõ, myãkhwẽnĩ lahyã Cómãrya athĩmĩmũ dô a dyẽ thĩ yẽnuõtõmũ, rò opõmyãryã lahyã prẽzũtẽphũ nuõtahe, rò thẽplõ o myãryã lahyã èthĩ phũ Cómãrya thẽzũ nõmyã thĩ nuõ ní-. Mẽ tã phũ ù nõshyo thĩ rò thĩ mẽprẽnuõ tãmẽ. Myãdu lahyã khwõkẽ rò mẽ lahyã tãmẽ ní-. Mãtõkhõnuõ, thĩ ki htwõ khõdũ kayã dô a thẽplõshyo mẽ Cómãrya a tẽphyẽtẽmẽ tahe ní-. ³ Prẽzũtẽ plõmũphũ dô Cómãrya nõmyãnõkhwẽnĩ thĩ yẽtahenuõ, nõ thĩ taryẽshyosõ rò põshyopõsõ nĩ èthĩ tãmẽ ní-. Mãtõkhõnuõ, htwõpẽdũ thĩmĩ nuõtõmũ alẽmyãbũkuõ thĩ ní-. ⁴ Rõ bí prẽkyẽthĩmĩ akhuklõ dulõ Krĩstũ yẽ ki hyã akhẽpãnuõ, a ki dyẽ thĩ tẽtaryẽdu taryẽhtũ akhuklõwõ dô ataryẽ lamẽkyã pẽpã tũphũõ- to yẽnuõ pã.

⁵ Phũ vã hẽ pẽ htũõhõ thĩ ná tẽshyalyãthẽ ari-akỹã nuõ hó, thĩ dô a nacẽklõ tahenuõ, thĩ bè shyalyã lahyã thĩ thẽplõ dô muõprũmuõprẽ tahe alẽ. Thĩ pwõ- tũprẽ tũbè kũthyãhtya lahyã tẽshyalyã thẽplõ tũprẽ ná tũprẽ thyãná thĩ kũthyãhtya hyecãnuõ, mẽtẽhẽrõ, lisãsẽkũ hẽ,

“Cómarya mețătũkyă kayă dõ a dyahtyalõ athêplò nuõtahe manarò têtëwítetaryê yênuõ, a dyê tãpê ná kayă dõ a shyalya athêplò nuõtahe prê.”*

⁶ Phúnuõ akhu-akhyê, shyalya lahyă thi thêplò dõ Cómarya a têtprõtëprya alê yênuõ ní-. Shyé- shuõkhê tõtëhõ ná Cómarya athêplò hó pãnuõ, a ki dyahtyalõnĩ thi pã. ⁷ Cómarya thêplòo myákhwenĩ thi akhu-akhyê, behtya lahyă thi têtëzõtëbèthi lõ- plĩ dõ Cómarya alo nuõ.

⁸ Ithyólya nĩdyê kuõ thĩnê rò orõoryê kuõ lahyă, othãklyă kuõ lahyă ní-. Khĩnêricyă khuklõ dõ a thêhte thi yê tôduõnuõ a cuõlê myácõmyákĩ ù thyáná äyãthĩ dõ akõakrũ rò a lêmýápũ kayă dõ a ki píklũnuõ êthĩ pã nuõtahe cõ. ⁹ Oklõsõma lahyă dõ thi têtũtëtënyă akũ. Rò mețătũsũ lahyă khĩnêricyă khuklõ ní-, mețêhêrò, thi thêgnê ná thĩpuõthĩvyă dõ a o dõ hekhu sĩbalõ dõ a zũenyãetê thyáná thi yêtahenuõ, a khyábekuõ hó têtëyëtëcũ phú thi khyábè hó yênuõ hó.

¹⁰ Cómarya ma têtëwítetaryê lõ- plĩ a Byacê rò a é thi dõ a ki dyêkuõ thi atëtaryêdu taryêhtũ tacũprê dõ Jesũ Krĩstu akũ yênuõ pã. Bĩ thi khyábè têtëyëtëcũ taplõtapyáphũ yê ki talwõ htuõhõ pãnuõ, Cómarya anêbyacê nĩdũ a ki meklõmema tanyă ryákhýê thi pã, htuõrò a ki dyêshyodyésõhtya thĩhêthĩre pã. ¹¹ Têtprõtëprya ki otõkuõdũ ná Cómarya tacũprê talèkrê ní-. Amèn.

Têhémõheryă Dõkhyê Tadũ

¹² Vă răphuõ pê prê thi liyê prê. Vă dyéhêdyére thi, htuõrò vă khyă văthê ná têtëma Cómarya abwĩataryê málakõ cõ. Oklõsõma lahyă dõ têtëyênuõ akũ ní-. Sila dõ vă dya è phú vă puõvyă dõ acõ ná angõyê tõtprënuõ, a răcwõ pëkuõ vă liyêtõba.

¹³ Văphũkhũ Marko ná thi puõvyă prëtũetê plómuphũ dõ vĩ Babylonia akũ dõ Cómarya nwõhtya kuõ è thyáná thi yênuõtahe, thũ cuõpê kuõ thi têtëhémõheryă tahe. ¹⁴ Hémõheryă khyêlũ rò nuõmũ khyêlũ ná Krĩstuphũ atëmõ yênuõ ní-. Lõ- thĩ dõ a htwõhõ Krĩstu atê yêtahenuõ, Cómarya a têtëkacũkabê ki o kuõdũ ná thi ní-.

Petru Nyëba Tôba Second Peter Têhébè Ré Dó Nyë

Li Petru nyëbatôba yënuôma, ù rácuô pë Kristuphú dó a zúe rëlõú mú- nukhě tahe. A rá liyë a têtêzú dulô mahó a thézú dyéròdyéryë pë èthi ná Thára klwolahó ané nuôtahe hó. Thára klwolahó ané nuôtahe a têtihyóithya athèaphó ma máhó ù thézú mę patá mũmyáricyá nuôtahe hó. Thyáphú ki mepékýá tẹpyátèsě yětòcò nuôma a opré tótcò- tuó dõ pë pũma Cómarya ná Byacè Jesú Kristu a têtégně dõ acóatę yënuô prě. Kayá dõ a myáhtye shyétòcò Jesú ná ané rò a ñhũónó Jesú a têtihyóithya nuô a ithyóithya pë hó têtégně yënuô hó. Prëräliyë athéplò kúsò ryámahó têtihyó dõ èthi ithyó ù ná Jesú hyälyakhyë pátòhó yënuôhó. Prëräliyë a heluó, “Cómarya thézú nõtuó ù dõ ngarakú tóprë- to, a thézú nõ zą lyąąą nĩdú lõ ù pwõ- tóprë dõ têtú akú.” Kristu hyälyá hito ma dõ yë akhu-akhyë hó.

Têhébè tótò ná tótò

Têhébè ré dõ nyë 1:1-2

Duhtya dõ têtégně Cómarya 1:3-21

Thára dõ a ithyóthú ù tahe 2:1-22

Kristu hyälyá dõ khyéló tóphuó 3:1-18

Petru A Têhémohéryá

¹ Pë Cómarya ná prëmęlwóhteką pë Byacè Jesú Kristu yětòprë a tètótętę akhu-akhyë, thĩ ma kayá tahe dõ a ñbè kuóduhó tẹzútęnyá dõ athyaná pë yętahe hó. Rò vą rácuó pë thĩ liyë. Vą ma Simonë Petru, rò vą htwódu Jesú Kristu alulé ná a Prędónyáphú tóprë.

² Thĩ thégně Cómarya ná pë Byacè Jesú Kristu akhu-akhyë, tẹbwítętaryë ná tẹkacúkabé ki olóbą kuódu ná thĩ ní-.

Cómarya Atęé Ná A Tęnwóhtya

³ Dõ Jesú a tẹprótęprya yë akhu-akhyë, bí pë thégněhyá tóklóhó lú akhěnuó, thyáphú pë ki okuó ná thěhtwóprę, htuóró thyáphú pë ki mękuóphú ató lúthéplò agnėnuó, a dyétąhó pë lõ- pë lo nuôtahe hó. Dõ a tẹprótęprya dõ adu-ahtú ná atęryá málakó nĩdú yętahe akhu-akhyëró a é pë hó. ⁴ Dõ a tẹprótęprya dõ adu-ahtú ná atęryá málakó nĩdú yętahe akhu-akhyë, a dyélyá htuóhó pë a tẹólyá dõ angudu rò adu-azą nyacó yętahe hó. Dõ a dyélyá tẹyętahe akhu-akhyë, thĩ ki laplěhtekýá ná tętanaę patá mũmyáricyá dõ a mepýé thĩ dõ hekhu yënuôtahe pą, htuóto thĩ ki htwóhtya thyákuódu phú Cómarya alékló nuó pą.

⁵ Dõ tẹritękýá yë akhu-akhyë, yácú plehyá ryápó lahyá dõ nyë ní-. Dõ thĩ tẹzútęnyá akhunuó, bepló éhtyapó tędya thęplóthuóhtyë dõ aryá, dõ tędya thępló thuóhtyë dõ aryá akhunuó, bepló éhtyapó tětéhkhuthégně, ⁶ dõ tětéhkhuthégně akhunuó, bepló éhtyapó tẹkhópę nĩdyé nę, dõ tẹkhópę nĩdyé nę akhunuó, bepló éhtyapó tẹkhyáthęplóhtú, dõ tẹkhyáthęplóhtú akhunuó, bepló éhtyapó tẹohtwóprę tóbè ná Cómarya, ⁷ dõ tẹohtwóprę tóbè ná Cómarya akhunuó, bepló éhtyapó tẹmóni puóvyá, dõ tẹmóni puóvyá akhunuó, bepló éhtyapó tẹmótęklé ní-. ⁸ Tẹyętahe ki oęhtya ná oęhtya héro, a htwóbwí htwótaryë dõ thĩgně rò thĩ ki thégněhyá tątęryápó Byacè Jesú Kristu pą. ⁹ Manáró kayá dõ a okuó ná tẹyętahe to tahenuó, athyaná kayá dõ a mětéhkhí. Rò a sótapaýá Cómarya męmwóplĩ htuóhó lútęthú dõ arękhě nuôtahe prě.

¹⁰ Phúnuóró puóvyá thĩ-, thyáphú Cómarya atęé thĩ yënuó ná a tęnwóhtya thĩ yë ki htwóhtya plehyáľá málakó agnėnuó, cyęprýę yácú-yáre éhtyapó lahyá dõ nyë tókyé ní-. Thĩ ki męphúnuó héro thĩ sítakluó lakhú pą tóphuó- to hó. ¹¹ Phúnuóró Cómarya ki thękrúthéľó ęmósú thĩ dõ pë Byacè Jesú Kristu dõ a máhó prëmęlwóhteką pë yětòprę ahtyékę dõ a o tacúprę talękré akú yënuó pą.

¹² Thĩ thęgnę htuõhõ tẹyętahe hó rò thĩ oklõsõma hó ná tẹmátęcõ dó thĩ nĩbẹ htuõhõ nuõtahe tadúrõ pwõpfluõpfluõ- và dyẹ thẹnęhtya khyęthya thĩ ná tẹritękyá yętahe phũnuõ prẹ. ¹³ Bí và ohtwõprẹpá akhẹ, và hturyá thẹnęhtya khyęthya thĩ ná tẹritękyá yętahe ma và tanẹ ná atõ prẹ. ¹⁴ Mẹtẹhéro và thęgnẹ ná nyętyato pãma, và tõbẹ bekyá và nẹklõyẹ phú pẹ Byacẹ Jesũ Krĩstu dyẹluõ one htuõhõ và nuõ prẹ. ¹⁵ Phũnuõrõ shyẹ- và thyęhtuõhõ pãnuõ, thyáphũ thĩ ki thẹnęhtyabẹtuõ tẹdõ và ithyõkyá thĩ nuõtahe pãnuõrõ khõnyáyẹ và yácũ-yáre mẹ nyacõ hó tẹ hó.

Petru Ná Prẹdõnyãphũ Dõ Aruõ Tahe Myãhtye Krĩstu A Tẹlõtẹtakhẹ

¹⁶ Bí pẹ dyẹthęgnẹ pẹ hó thĩ ná pẹ Byacẹ Jesũ Krĩstu a tẹprõtẹprya ná atẹhyá ari-akya yẹ akhẹnuõ, tẹdyá dõ amãto tadúrõ kayá cyãdyá lahõ tahe dyápẹ thĩ tahenuõ, pẹ krwõdyá kuõũ to. Pẹ myãhtye a tẹprõtẹprya adu-ahtũ tahe ná pẹmèthẹ nĩdũ cõ. ¹⁷ Bí Phẹ Cómarya dyẹlyá a tẹbezũbenyá ná a tẹtaryẹdu taryęhtũ dõ Jesũlo akhẹnuõ, pẹ okuõ cõ bĩnuõ cõ. Cómarya dõ aprõaprya adu-ahtũlõklõ ná tẹlõ- plĩ yętõprẹnuõ, a hẹ, “Yẹma vãphũkhũ dõ và mọ nĩdyẹ è rò atõ và thẹplõ tõprẹ.” ¹⁸ Bí pẹ okuõ ná è dõ so sãsẹkhu rò ngõ o dõ mókhu prạtã akhẹnuõ, pẹ nĩhuõcõ ná pẹnẹ.

¹⁹ Phũnuõrõ prẹprõ tahe dyásodõnyãkyá tẹritękyá yętahenuõ, a tãtẹ lópõ cõ dó pẹgnẹ cõ. Thĩ tõ dyathudyathẹ ryá tẹritękyá dõ athyaná mikõ lĩhtya dõ tẹkhĩklẹ rò alĩ tuõdõ mỗlĩbũ tõmẹnuõ cõ. Rò mỗlĩbũ hyã hó akhẹnuõ, sẹtõrõ nuõtõmẹ* ki htya dõ thĩ thẹplõkũ pã. ²⁰ Tẹ dõ a lodulõ ma, thĩ tõbẹ thęgnẹ ná Cómarya ali dõ prẹprõ rãonekyá tahenuõma, a rã nĩdyẹ lahyá ná a tẹtanẹ nĩdũ tahenuõ mato. ²¹ Mẹtẹhéro, prẹprõ a tẹhėsodõnyã tahe nuõma, a hyã phú kayá thẹzũ nõhẹso nuõ mato. Èthĩ hėsodõnyã pẹ ù tẹritękyá yẹnuõma a hėsodõnyã pẹ ù phú Thẹ Sãsẹ Byacẹ hẹso pẹ èthĩ nuõprẹ, rò tẹritękyá yẹnuõma a o dõ Cómarya a o hyã.

2

Thará Klwolahõ Anẹ Tahe

¹ Prẹprõ klwolahõ anẹ tahe ohtyaluõ htuõhõ dõ kayá bẹmụ aklẹ dõ nuõkhẹ hó. Thyáphũnuõhõ, Thará klwolahõ anẹ tahe ki hyã ohtyaluõ kuõ dõ thĩklẹ pã. Èthĩ ki phyęhyãhuõnĩ tẹithyõithyathũ dõ a mẹpyýtẹ tahe pã. A ki htėsũkyá cõ Byacẹ dõ a ihtakã htuõhõ èthĩ nuõtõprẹ pã. Dõ èthĩ mẹphũnuõ akhu-akhyẹ, Cómarya mẹpyẹkyá lẹprya èthĩ pã. ² Rò kayá ki krwõkũ nyacõ èthĩ klyá dõ a lụ thwihtyẹ a tẹthẹzũthẹlõ mũmyãricyá yẹnuõ tahe pã. Dõ èthĩ mẹphũnuõ akhu-akhyẹ, kayá dõ aruõ tahe hẹbẹ pacyẹishyẹ cõ tẹmátęcõ aklyá pã. ³ Thará klwolahõ anẹ yętahenuõ, dõ a tẹmyápũ kóvẹkõpra enĩdyẹdũ agnẹ ná a dyá lahõdẹ pẹ thĩ tẹdyá dõ ù cyãdyãkyá nuõtahe akhu-akhyẹ, rò a myápũ mẹ- esẹ dõ thĩkhu pã. Prẹ dõ a ki cirya èthĩ nuõ a otaritaryá one anẹ nyẹlãhõ, htuõrõ dõ a ki mẹpyẹkyá èthĩ agnẹnuõ a omýẹ sõtapa to.

⁴ Tanémókhu-phũ dõ a mẹthútẹ tahenuõ, Cómarya belwõkyá èthĩ to. A vĩtãkyá èthĩ dõ Mórãpõtya kũ. A dõnuõ èthĩ dõ hekũ khĩtarũ tahe akũ rò a dya-o tuõ èthĩ dõ tẹcirya amõnyẹ nuõtõnyẹ pã. ⁵ Prẹlu hekhuphũ dõ a bezũbenyá kuõ Cómarya to dõnudõthakhẹ nuõtahenuõ, Cómarya belwõkyá èthĩ toto, a nõdubi thyẹkyá lõ èthĩ ná htyẹ. A mẹsĩplẹkyá prẹtũ Noah dõ a hėsodõnyã pẹ ù ná tẹcõtẹtẹ yẹnuõ tõprẹ ná dõ aruõ thuõthyõtõprẹ prẹ. ⁶ Cómarya cirya vĩ Sodom nã vĩ Gomorra, rò a nõtãũ pyẹkyá lõ ná mi. A mẹtwõhtya pẹ kayá dõ khyẹ tahe dõ a bezũbenyá kuõ Cómarya to tahe alẹmyãbũ agnẹ prẹ. ⁷ A dyẹ sĩplẹkyá kayá cõtẹ tõprẹ dõ amwĩ ná Lot. Dõ kayãcyẹ yętahe lụ athwihtyẹ a tẹthẹzũthẹlõ mũmyãricyá tahe akhu-akhyẹ, Lot thẹplõmõ taki- to. ⁸ Kayá cõtẹ yętõprẹ ohtwõprẹ kuõ dõ èthĩklẹ rò bí a myãhtye nĩhuõbẹ èthĩ ohtwõprẹ mũmyãricyá tõnyẹ htuõ tõnyẹ akhẹnuõ, acyẹ nyacõ lũthẹplõ cõ. ⁹ Phũnuõrõ Byacẹ Cómarya ki mẹlwõhtekã kayá dõ a mẹtõ lũthẹplõ rò a o dõ tẹcyẹtẹcũ akũ nuõtahe phútẹ pãnuõ a thęgnẹ prẹ. Htuõto a pũomanĩ kayãcyẹ yętahe rò a ki cirya plehyá tadũlõ èthĩ tuõdõ tẹcirya amõnyẹ nuõtõnyẹ pã. ¹⁰ Lõ- kayá dõ a krwõmẹkuõ phú èthĩ thẹplõ a tẹthẹzũ patá mũmyã akhyẹ rò a mẹ takhwõtakesũ

* 1:19 1:19 Sẹtõrõ ma a hẹhõ Jesũ Krĩstu yẹnuõhõ

Cómarya a taryêshyosô tahenuô, Cómarya ki cirya cyêlôklô êthi pâ. Kayâ phúnuôtahe ma kayâ há, kayâ phyétyamóhtyapho ané tahe. Mókhuphu dô ù dyadudyahtú nidyé có lú tahecónuô, êthi pacyêishyé lahyâ, a théisé kuô cóu taki- to. ¹¹ Tanémókhuphu dô a hêshyoresôklô rô a taryêshyosô klôlô có ná Thára kwolahô ané nuôtahe có rô, a dya têtú mókhuphu tahe bèbè, a pacyêishyé êthi bèbè, a menó phúnuô dô Byacé a mètènyé tôphuô- to. ¹² Êthi ma athyaná tètphútèlye dô a taneyá kuô to tahe. Htuôró a mē lahyâ phú aléklô thézúo nuô rô a opacēlyá dô ù lélúpú mēthyé êthi agnē pré. Kayâ yētahe nuôma ahtéataâyá sū, pacyêishyé sū tē dô a thégnē tãplúto tahe. Û ki mēthyēkyá êthi phú ù mēthyé tēmītēmýá nuô pâ.

¹³ Dô êthi mēcyēmēcyē ù akhu-akhyē Cómarya ki mēlyē kākhyē sūkhyē êthi phúnuô pâ. Mósēklé có bèbè êthi thēkrūthélo lūmēmō tapá có lahyâ athwihtyē a tētthézú patámūmyá nuôtahe có. Bí thī mēpwēmēla akhēnuô, êthi hyá etōtō khokuôbye ná thī rô, êthi mē plehyá tadú pâ có lahyâ tētú dô ù thézōthéryá nuôtahe, a ki lahōnī thī hēnuô amōtapa có êthi có. Phúnuôró a mēmwiṗī htyēthilō thī mwīlaryá tahe, htuôto a mētarē lō thī. ¹⁴ Êthi dāmyá prēmō tôprēprē hérò a thézú omyētō shuôshuô có. Êthi mētētú nuô a okuô pâ cóto hó. Êthi ilo pyécuōnī kayâ dô atēzú sō hīto tahe ki mēkuô tētútēora tahe. Rô êthi ithyólyá ní ryá dyé lahyâ ané ná apū kóvèkópra enīdyédú agnē. Êthi o lahyâ dô Cómarya a tēsôhá alē hó. ¹⁵ Êthi htecuōpēkyá ná klyátô rô a cuô thēplō tapakýá. Êthi cuôkrwōkuô klyá dô Beor aphúkhū Balaam krwō nuôtôbō. Klyá nuôtôbō ma klyá dô a myádu rú rô a nībē lahyâ rú dô tēcótētē akū māto. ¹⁶ Manáro tathī myáōlyá tōduô ithyó kākhyē khyēthyádú prēprō Baláam mēnī tētú yēnuô. Myáōlyá yētōduô hēbē cyáto tadúró a hēbēhte lū ná prēlukayá angó rô a nō okuôkyá prēprō dô a mētē tamwīthēre yētōprē.

¹⁷ Kayâ yētahe ma athyaná htyēhtekhu pāto nuôtahe. Htuôró athyaná óluō dô kēlathédu htōcuôkyá lū nuôtahe. Rô Cómarya mē-opé hó êthi akhālē dô a khítarū tōphohó. ¹⁸ Êthi hēbē htyamóhtyapho lahyâ angó dô abwítaryé oto tahe. Êthi cuô ithyó ù ná ù ki mētētarē dô thwihtyē a tētthézú patá tahe. Êthi ilocuô taphākýá ù ná klyátōklyábē tahe. Kayâ dô êthi ilo tahenuô, a okuôthē mólōpāprē ná tētú phú êthi nuôtahe mēnuô pré. ¹⁹ Thára kwolahô ané yētahenuô, a ólyá êthi ná êthi ki nībē tēpalá pâ, tadúró êthi nēbyacé nīdú nuô, a htwō tēmūmyáricýá a lēklólékhya tahe acú, mētēhéro tētētē- bèbè, a dā pēhō nē nuôma, a htwōhō nēbyacé hó. ²⁰ Dô êthi thégnē pē Byacé ná Jesú Kristu dô a mēlwōhteká pē yētōprē akhu-akhyē êthi siplēhtekýáhó ná hekhu a tēmūmyáricýá yētahe hó. Manáro khōnyáyē êthi ki nuômē taphuótatō tōkhyēthyá ná tēmūmyáricýá yētahe hérò tēmūmyá yētahe htwōkyáhó lūbyacé hó. Kayâ phúnuôtahe a tēhtwōprē ma, a cyêlôklô pâ có ná a khālēlye nuô có. ²¹ Dô êthi agnēnuô, ki a thégnēnō tēcótētē aklyá tōphuô- to hēnuôma aryáklô pâ cóná a thégnē htuôró a cuô víkyá nidyé khyé ngómekýá sásē dô ù dyélyá htuôhó êthi yēnuôtahe. ²² Tē dô êthi mēhtuôhó nuôtahe ma, atō málakô phú ngōkhákhō héo tōmū, “Htwi tari kākhyétô nidyé khyé apryá,”* htuôró “Û iluôplī htuôhó htyá, rô a tarōkhyé páá” a hé phúnuô.

3

Jesú Ki Hyá Khyēthyá Pá

¹ Khóbohtyómō thī-, vā rácuō pépō thī li nyēba tōba. Li nyēbalô dô vā rácuō pé thī yēnuôma thýáphú thī ki tanē mwōplī kuô lahyâ ù nuôró, vā yácú hturyá thénēhtya khyēthyá thī ná tē dô thī ithyóhtuôhó nuôtahe pré. ² Vā thēplōo dô thī ki thénēhtya prēprō sásē tahe a tēhésodōnyá one htuôhó dô- nyēnu tahe, htuôró pē Byacé ná prēmēlwōhteká pē yētōprē a tēmēkyāngó dô thī Prēdōnyáphú tahe dyé htuôhó thī nuôtahe.

³ Arélōma, thī tōbē thégnēplō ná shyémōnyé tadú páma kayâ tahehe ki oluôhtya pâ rô a ki pacyêishyé nyékruô lō pâ. Êthi nuôtahe ma a ki krwō mēshuôshuôprē a tētthézú mūmyáricýá tahe pâ. ⁴ Rô êthi ki sudýá thī pâ, “Thī Byacé Jesú ólyakýá thī ná a ki

* 2:22 2:22 Prēthiphé tēhébē 26:11

hyä khyěthyá pã vähéto? Phúnuòrò a otò bítěyě? Pěphyěpěpñuõ tahe thyěľõ htuõhõ tadúrò tětõľ- plĩ nuõ, a thyáľõ pãprě ná phú Cómarya byáyalú hekhu dõ nuõkhěnuõ pãprě vã. ⁵ Dõ- nyénu khěnuõ, Cómarya hé prě angõ tòmú rò mòľě ná hekhu htwõhtya, rò a phyěhtya htyě tahe dõ htyěklě rò a mę htwõhtya ná hekhu, èthĩ cyě sõtapa takěkyä lahyä prě. ⁶ Bí a nõduhtyě rò a mępyékyä hekhulyě nuõtõba akhěnuõ bebè, a nõe hó htyěyě nuõhõ. ⁷ Manárò dõ Cómarya hétã thyákuõkhyyě angõ phú a byáyalú mòľě ná hekhu akhě nuõhõ akhu-akhyě, mòľě ná hekhu dõ pę myáhtye è khõnyä yětahenuõ, Cómarya pũma okuõ èthĩ rò a ki mępyékyä èthĩ ná mi pã. Cómarya ki pũma-okuõ tuõ èthĩ dõ mõnyě bí a ki cirya mępyékyä hò kayä dõ a bezñnyákuõ ľũ to nuõtahe pã.

⁸ Khõmõ thĩ-, sõtapa kyä tã tětětõcõ- tãmé ní-. Dõ Byacè agñenuõ, tõnyěnuõma athyaná anatõrí rò anatõrí nuõma a thyáprě ná tõnyě prě. ⁹ Phúnuòrò kayä tahehe tanę ná shuõkhězõ tadúrò, Byacè ólya dõ a ki hyä khyěthyá pãnuõ, a mezo ná to. Cómarya thěžũ nõtuõ ù dõ tępýtětękyä tõprě- to, htuõrò a thěžũ nõ za lyakã nĩdũ ľõ ùnẹ pwõ- tõprě akhu-akhyě a khyáthédõ pę dõ thĩgně prě.

¹⁰ Manárò Byacè amõnyě yěnuõ, a ki hyātuõkhyě thyáná prěheũ tõprě hyãnuõ pã. Bínuõ tõnyě pãnuõ, mó ki krõ taplõlõdõhtya pã rò a ki siměkyä pã. Mi ki ýpyě ľataklikyä ľõ tamõ, ľe, sè dõ a o dõ mòľě thĩtahe pã, rò a ki ýpyě ľataklikyä ľõ hekhu ná tẹ dõ a o dõ ľũkũ nuõtahe ľõ- plĩ pã.

¹¹ Cómarya ki mępyékyä ľõ phúyěnuõ pã akhu-akhyě, thĩ rò, thĩ tõbè ohtwõprě phútě hėnuòrò, bí thĩ opõ myásũ Cómarya hyä pã akhěnuõ, thĩ tõ ohtwõprě sãsě rò, thĩ tõ ohtwõprě tõ ná Cómarya athéplõ. ¹² Rò thyáphú Cómarya amõnyě ki hyātuõ pryãpryã agñenuõ, ohtwõprě ryáryä lahyä. Bínuõ tõnyě pãnuõ, mi ki kyãhtya dõ mòľě pã rò a ki mępyékyä ľõ mòľě pã. Mikyãkũ sũľũ akhu-akhyě mòľě akrũakrõ ľõ- plĩ ki cũlaprõtã ľõ pã. ¹³ Manárò pę rò, pę opõmyásũ hó tětõdõ Cómarya ólya htuõ pėhõ pę ná a ki byátaple pę pę mókhuthě ná hekhuthě pã, rò khãľé bínuõtõpho pãnuõ ù ki ohtwõprě meťõ Cómarya athéplõ pã.

¹⁴ Phúnuòrò khõbõthyómõ thĩ-, dõ thĩ opõmyásũ tětě akhu-akhyě, thyáphú Cómarya ki myáhtye tã thĩ ná kayä dõ a tapróví ná tětũ tãmé, htuõrò thyáphú alédyã tětũ dõ thĩľõ ki o tãmé, htuõto thyáphú thĩ ki opědwõ tuõ ná è pã nuõ, yácũ-yáre tadũ lahyä ní-.

¹⁵ Thěgněthéné lahyä ná pę Byacè yě a khyáthédõ prě, a hyä pyázě mětěhěrò thyáphú kayä tahe ki nĩbè kuõ tēmēľwõhtekã yěnuòrò a thěžũ dyépépã èthĩ ashuõakhě phúnuõprě. Pę puõvyã khõbõthyómõ Paulu rã pěkũ htuõhõ thĩ phú vã hé pę thĩ yěnuõ hó. A rã pėhõ thĩ phú Cómarya dyě ľũ tęcýãtětě nuõtahe hó. ¹⁶ Paulu ali pwõtõbanuõ a rã lõplĩ phúyě pwõ- tõphuo cõ. Dõ atěrã akũnuõ, tětõ ù thěgně tãplũto nuõ a o tahe, rò kayä dõ a cyãľito tahe rò athéplõ ľũhtõľulyã tahenuõ, a phyéthũkyä ù rã pę liyě angólasã. Htuõto a phyéthũ tõkuõdũ ľisãsě dõ aruõ tahe angólasã phúnuõnuõ. Dõ èthĩ phyéthũ lahyä phúnuõ akhu-akhyě, a mępyékyä nĩdyédũ lahyä anẹ prě.

¹⁷ Manárò vã khõbõthyómõ thĩ-, thĩ thěgně htuõhõ tětětahe hó. Phúnuòrò thyáphú kayä mũmyä yětahe ki ilo taklyě cuõñĩ tã thĩ dõ a tětãñũ thũ yětahe akũ tãměnuõ, rõñĩ lahyä thĩnẹ ní-. Thĩ ki nĩdã èthĩ angõ hėnuõma, thĩ oklõsõma pã dõ thĩ tětũtęnyã akũ to hó. ¹⁸ Mătõkhõnuõ, duhtya plehyãpõ lahyä dõ tětũwítętaryě akũ ná dõ tětěgně prě dõ a męľwõhtekã pę mądũ pę Byacè Jesũ Krĩstu yě akũ ní-. Khõnyãyě tãplehyãnuõ, ù ki htuthěhtya dũ pę Byacè Jesũ Krĩstu tacũprě talěkrě ní- Amèn.

Giovanni Aréłó Tôba First John Tèhébè Ré Dó Nyé

Li Giovanni aréłó yétôba ma a tètazemyású a kháshyékhárya o nyécó. Arétómă rò a dyéhèdyére ní prèhóli yètahe ná èthì ki bóthyóbólá lahyá ná Cómarya ná aphúkhú Jesú Krístu. Nyémătómă rò a dyeròdyeryé ní hó prèhóli yètahe ná a ki krwókuò tá tètíthyóithyathú dǒ a ki mepyémeқыá tètóbóthyóbólá yènuòtahe támé. Tètíthyóithyathú yènuò, a ithyóithya ù ná kayá dǒ a ohtwòprè dǒ hekhu yètahenuò, tèmúmýaricyá ki rêní lǘ pá. Phúnuò akhu-akhyèrò a ithyó ù ná Cómarya aphúkhú Jesú yènuò, a hyá htwócyá ná prèlukayá taki- to. Thará nuòtahe ma a ithyóithyaní ù ná tèmèlwóhteká ma máhó siplé lǒ ná tètòhtwòprè a tètíkýtèkyá dǒ hekhu yènuòhó. Htuòrò a ithyóithya pǒ ù, thèplò mwòplíthíplo tahenuò bèbè, mǒnì ù tahenuò bèbè, a ícǔtǒkuò ná tèmèlwóhteká yènuò to a ithyó pè ù phúnuò.

Prèràliyè héluòplò khóke ná Cómarya aphúkhú Jesú Krístu yènuòma kayá málakó tòprè, htuòrò a hétàtè pǒ ná lǒ- kayá dǒ a zǘe Jesú rò a mǒnì Cómarya tahenuò a bè mǒnì lǘ tòprè ná tòprè.

Tèhébè tótó ná tótó

Tèhébè ré dǒ nyé 1:1-4

Tèlì ná tètíki 1:5-2:29

Cómarya aphú ná khínéricyá khukló aphú tahe 3:1-24

Tèamáacó ná tètathú 4:1-6

Tèmǒ 4:7-21

Tèzǘ dǒ a mepé tè 5:1-21

¹ Pè rá cuò pè thǐ Jesú ari-akya, è ma lǎngó dǒ a dyé ù thèhtwòprè tòprè. Èyè a one htuòhó dǒ hekhu htwóhtya tyahító akhè pá cò. Pè nǐhuò htuòhó rò pè myáhtye htuòdúhó ná pèmèthè nǐdú hó. Pè myá è rò pè pǘkrásítò htuòhó lǘ ná pè takhu hó. ² Bí tèthtwòprè yè oluòhtya akhènuò, pè myáhtye è akhu-akhyé, è ari-akya máhó tèthtwòprè tacúprè talèkré yènuò, pè hèsodónyá luòcyá pè lǒ hó thǐ hó. Tèthtwòprè tacúprè talèkré yènuò, a otǒ ná pè Phè Cómarya htuòrò a hyá o luòhtya pè hó pè. ³ Thyáphú thǐ ki bóthyókhèkhó tǒkuò ná pè agnènuò, pè hèsó pèkuò thǐ tèt dǒ pè myáhtye htuòhó rò pè nǐhuòbè htuòhó nuòtahe hó. Pè tètóbóthyókhèkhó khyèlǘ yènuòma, pè bóthyó pènè ná Phè Cómarya ná aphúkhú Jesú Krístu. ⁴ Thyáphú pè tètèkrǘthéłò ki lǒhtyabáhtya agnènuòrò, pè ráhó tètètahe hó.

Cómarya Ma Tèlì

⁵ Tètèrètèkyá dǒ pè nǐhuò htuòhó dǒ aphúkhú onuò, pè thézǘ hèsoluò pè kuò thǐ, Cómarya ma tèlì rò tètíhítèlò o dǒ lǘkú tǒcò- to. ⁶ Ki pè hé ná pè bóthyókhèkhó ná è tadúró pè ki ohtwòprè plehyá páprè dǒ tètíhítèlò akè rò pè ki mǐ plehyá tadú páprè tètíhítèlò hénuòma, pè ma kayá lahólahya rò pè ohtwòprè dǒ tèmátècǒ akú to. ⁷ Manárò pè ki ohtwòprè dǒ tèlì akú phú Cómarya o dǒ tèlì akú hénuòma, pè o ná tètóbóthyókhèkhó khyèlǘ tòprè ná tòprè, htuòrò Cómarya aphúkhú Jesú Krístu athwinuò a ki siplíkyá lǒ hó pè tètíhítèlò tahe.

⁸ Ki pè hé ná pè mènó tètíhítèlò tǒphuò- to hénuòma máhó pè lahólyanì dyédú pènè, rò tèmátècǒ o dǒ pèkú tǒcò- to. ⁹ Manárò pè ki hèsoluò Cómarya ná pè mǐ tètíhítèlò tahe hénuòma Cómarya yènuò acó ná a tètǒlyá rò a mètòmèbè tèt, htuòto a ki plwókyá pè tètíhítèlò lǒ- plǐ rò a ki mèmwǒplǐ kǎkhyè khyèthya lǒlǒ- pè mètètò to nuòtahe pá. ¹⁰ Ki pè hé ná pè mènó tètíhítèlò tǒphuò- to hénuòma pè nǒhtwǒ Cómarya thyáná kayá lahólahya tèt tòprè rò aláangó o dǒ pèkú tǒmǘ- to.

2

¹ Vǎphúválye Krístuphú thǐ-, thyáphú thǐ ki mepá tá tètíhítèlò támé agnènuò, vǎ rá pèhó thǐ phúnuò hó. Manárò kayá tòprèprè ki mètètíhítèlò hérò, pè prècǒprètè Jesú Krístu dǒ a

kwithêzô pɛ dɔ pɛgnɛ dɔ Phê Cómarya a o nuô a o tôprɛ. ² Thyáphú Cómarya ki plwökyá pɛ tɛthútɛora yɛnuòrò Kristu khyáthyɛtuòhó athɛ hó. Manárò túprɛ pɛ tɛthútɛora túdú agnɛnuô máto, a plwökyá tɔpɛkuòdú lô- hekhupú tahe a tɛthútɛora.

³ Dɔ pɛ cɛje Cómarya mekyángó akhu-akhyɛ, pɛ thɛgnɛ tɛtɛ hó ná pɛ thɛgnɛhyá hó Cómarya hó. ⁴ Kayá tôprɛprɛ kihéná vɛ thɛgnɛhó Cómarya a hé tadúró a ki cɛje lú ngómekyá to hénuò, è ma kayá lahò rò tɛmátɛcò o dɔ lúkú tóco- to. ⁵ Manárò ùpɛ tôprɛ bèbè, a ki cɛje lúngó hénuò, tɛmò nɔdyɛ Cómarya lõhtyabáhtya málakò cóhó dɔ akú hó. Dɔ pɛ cɛje ángó akhu-akhyɛ, pɛ thɛgnɛ tɛtɛ cóhó ná pɛ htwöhtyahó tɛtócò- tuò hó ná Cómarya hó. ⁶ Ùpɛ tôprɛ bèbè a ki hétyaluò hó anɛ ná a htwöhtyahó tɛtócò- tuò hó ná Cómarya hó hénuò, a tɔbɛ krwókhɛ zɔkuò Jesú Kristu akháduò khálɛ.

Tɛmekyángó Athɛ

⁷ Vɛ khòbóthyómò thɛ-, ngómekyá dɔ vɛ rá pɛ thɛ yɛnuòma athɛ máto, má ngómekyá alyɛ dɔ thɛ nɛbɛ htuòhó dɔ thɛ htwólú Kristuphú akhɛ pãnuò tòmã prɛ. Ngómekyá alyɛ yɛtòmã nuòma máhó tɛritɛkyá dɔ thɛ nɛhuònó htuòhó nuòtahe hó. ⁸ Manárò ngómekyá dɔ vɛ rá pɛ thɛ khònyáyɛ nuòma athɛ málakò có, mɛtɛhéro tɛkhítɛlò kíré sɛmɛ hó rò tɛlɛ málakò yɛ lɛhtyahó akhu-akhyɛ, ngómekyá athɛyɛ nuòma acóatɛ rò thɛ myáhtyɛcyá è dɔ Kristu akú ná dɔ thikú.

⁹ Kayá tôprɛprɛ kihéná a o dɔ tɛlɛ akúhó tadúró ki a thɛhtɛpáprɛ kayá zúje Kristu dɔ aruòtahe pãprɛ hénuòma tuòkhònyá nuò a opãprɛ dɔ tɛkhítɛlò akú prɛ. ¹⁰ Kayá dɔ a mò nɔdyɛ ù tôprɛprɛnuò, a ohtwòprɛhó dɔ tɛlɛ akú, rò tɛ dɔ a lɛtaphò lakhú cuò dɔ tɛthú akúnuò a opã tóco- to hó. ¹¹ Manárò kayá tôprɛprɛnuò, a ki thɛhte pã prɛ kayá dɔ a zúje Kristu dɔ aruòtahe pãprɛ hénuò a o dɔ tɛkhítɛlò akú rò a kíré cuòtò bíte tɔphotɛ nuò a thɛgnɛ nɔdyɛ anɛ to, mɛtɛhéro tɛkhítɛlò mɛlɛkyá lú mɛthèplò.

¹² Vãphúvãlyɛ thɛ-, vɛ rá pɛhó thɛ liyétòba, mɛtɛhéro dɔ Jesú Kristu akhu-akhyèrò Cómarya plwökyá lò hó thɛ tɛthútɛora lò- plɛ hó.

¹³ Phêthɛ-, vɛ rá pɛ hó thɛ liyɛ, mɛtɛhéro kayá dɔ a one pã có dɔ mókhuhekhu htwöhtya tyahító akhènuò tôprɛnuò, thɛ thɛgnɛ htuòhó lú hó.

Prɛkhúphúthɛ thɛ-, dɔ thɛ mɛpɛhtuòhó khínérɛcyá khukló dɔ a mũmyáricyá nuòtòduò akhu-akhyɛ, vɛ rá pɛhó thɛ liyétòba.

Vãphúvãlyɛ thɛ-, thɛ thɛgnɛ htuòhó Phê Cómarya akhu-akhyɛ, vɛ rá pɛhó thɛ liyɛ.

¹⁴ Phêthɛ-, vɛ rá pɛhó thɛ liyɛ, mɛtɛhéro kayá dɔ a one pã có dɔ mókhuhekhu htwöhtya tyahító akhènuò tôprɛ nuò, thɛ thɛgnɛ htuòhó lú hó.

Prɛkhúphúthɛ thɛ-, vɛ rá pɛhó thɛ liyɛ, mɛtɛhéro Cómarya alãángó ohtwòprɛ hó dɔ thikú rò thɛ thɛplòshyo thɛplòsò rò thɛ mɛpɛkyá hó khínérɛcyá khukló dɔ a mũmyáricyá nuòtòduò hó.

¹⁵ Lô- hekhunɛkhu a lɛklólɛkhyá mũmyáricyá tahenuò bèbè, tɛ dɔ a o dɔ hekhu yétòba alò lò- plɛ nuòtahe bèbè, mɔnɛ tã è támɛ ní-. Tɛ ìtɛtɛ- bèbè dɔ a o dɔ hekhuyɛ tahenuò, thɛ ki mɔnɛ è hénuòma, thɛ mɔnɛ Phê Cómarya to. ¹⁶ Mɛtɛhéro, lò- tɛ dɔ a ícú ná hekhu nuòtahe ma máhó pɛnɛklò a tɛthézúthélò tɛ dɔ aryáto, pɛ mɛthèplò myátwó tɛ dɔ a mũmyáricyá tahe, tɛphyɛhtyamóhtyapho nɔdyɛnɛ ná tɛduzáhtyathɛ ná tɛpwò- tóco nuòtahe hó. Lô- tɛ yɛtahe nuòma a odɔ Phê Cómarya a o hyá máto, a o dɔ hekhuyɛ rò a hyá prɛ. ¹⁷ Hekhuyɛ ná ìtɛtɛ- bèbè dɔ a o dɔ lúkú lô- plɛ dɔ kayá thɛzúthélò lú tahenuò, a ki lamɛkyá lò pã, manárò kayá dɔ a mɛtò Cómarya athèplò tahenuò a ki ohtwòprɛ tacúprɛ talɛkrɛ pã.

Prɛ Thɛhte Kristu Tahe

¹⁸ Vãphúvãlyɛ thɛ-, mɔnyɛ tadú phúhyáhó, ù hɛsodónyá htuòpɛhó thɛ ná prɛthɛhte Kristu nuòtòprɛ ki hyá pã rò khònyáyɛ prɛthɛhte Kristu yɛtahenuò a hyáoluòhtya élá hó akhu-akhyɛ pɛ thɛgnɛ ná mɔnyɛ tadú phúhyáhó. ¹⁹ Èthɛ htecuòkyá dɔ pɛklɛ hó. Èthɛ yɛtahe nuòma a otò mǎkuò lakò ná pɛ tɛbóthyókhékhò lú yɛnuò máto. Èthɛ ki opatò mǎkuò lakò ná pɛ hénuòma èthɛ klyá otòkuò nyá ná pɛ prɛ. Manárò èthɛ htecuòkyá dɔ

pèklê rò èthi atêhtecuôkyã yênuô a dyêluô lâlîkyã có hó ná èthi otôkuô málakô pã ná pè tòprê- to hó.

²⁰ Manàrò Jesù Kristu dyélya Thé Săsê Byacê dô thîlo akhu-akhyê, lô- thî yêtahe nuôma thî thêgnêhó têtâmâtêcô hó. ²¹ Thî thêgnêkuô têtâmâtêcô rò và rá pè thî prê. Htuôto têtlahôlahya nuô a hyã o htecyã dô têtêcôtêtê akú takhyã- to nuô thî thêgnêdû hó. ²² Kihêphúnuôrò kayã dô a lahô dũgnê tòprê ma ùpê? Kayã tòprêprê ki hé ná Jesù nuôma Kristu mato hênuô, è ma mähô prêthêhte Kristu nuôtòprê hó, htuôto è ma kayã dô a vikyã lõplî có hó phê ná phúkhu thêgnê lõplî hó. ²³ Kayã dô a vikyã phúkhu yênuôma mähô a vikyã Phê Cómarya hó. Kayã dô a êmqsû phúkhu yênuôma mähô a êmqsû Phê Cómarya hó.

²⁴ Mephúnuôrò, dô thî htwôhtyalú Kristuphú akhênuô, sunuô oklôsoma ryã lahyã têtítêkyã dô thî nîhuô htuôhó yênuô tahe dô thî thêplòkû nuô. Thî ki mephúnuô hênuôma thî oklôsoma dô phúkhu ná phê akú hó. ²⁵ Htuôrò Kristu anêbyacê nîdû a ôlyã ná a ki dyé pè pã nuôma mähô têtwtwôprê tacúprê talêkrê yênuôhó.

²⁶ Và rá pè thî yênuôma, kayã dô a pũ ilolahô plehyã tapã có ù nuôtahe ari-akya prê. ²⁷ Thîgnê kuôke rò, Kristu dyélya htuôhó a Thé Săsê dô thîlo hó, rò a Thé Săsê oklôsoma dô thîkú akhu-akhyê, ù lo ithyó pã thî tòprê- to, mêtêhêrô a Thé Săsê ithyó hó thî têtwpô- têtôcô, htuôto a ithyó thî yênuôma têtâmâtêcô, têtlahôlahya mato. Phúnuôrò oklôsoma lahyã dô Kristu akú phú a Thé Săsê ithyó htuôhó thî nuô ní-.

²⁸ Rò khõnyâyê vâphúvãlyê thî-, shyê- Byacê Kristu hyã khyêthyã amõnyê pã tonyênuô, thyáphú thî ki thêisê owó ouóbî tãmê, htuôto thyáphú thî ki thêtarê tãmê nuô, oklôsoma lahyã dô Kristu akú ní-.

²⁹ Thî thêgnê ná Kristu ma kayãcokayãtê tòprê. Phúnuôrò thî tókô thêgnê ná kayã dô a mêtôtê tahe nuôma mähô Cómarya aphúalyê tahe hó.

3

Cómarya Aphúalyê Tahe

¹ Phê Cómarya mọ nîdyê htuô cóhó pè bá- tẽ nuô, myámô lahyã a mọ nîdyê pè yênuô, tuô có dô ù bè è có pè ná Cómarya aphúalyê tahe có. Pè htwô málakô nyã hó Cómarya aphúalyê tahe hó. Kayã hekhuphú tahe thêgnê Cómarya to akhu-akhyê, a thêgnê pè to. ² Và khõbõthyómô thî-, khõnyâyê pè htwô hó Cómarya aphú tahe hó tadũrò pè ki htwôhtya kayã phútê pã têtôtê nuô, ù dyéthêgnê onêhî pè têtôcô- to. Manàrò, têtýênuô pè thêgnê htuôhó, shyê- Byacê Jesù Kristu hyãoluôhtya akhê pãnuô pè ki thyáná è pã, mêtêhêrò pè ki myáhtye mã có è phú è málakô nuô pã. ³ Kayã dô a opõmyásû lahyã ná a ki htwôhtya thyáná Jesù Kristu pã tahenuô, phú Kristu sãsê nuô, a ki besãsê kuô anê phúnuô pã.

⁴ Lô- kayã dô a mę têtthútêora tahenuô, a cuótalwô khêtalyê hó Cómarya a têtthýótêthya hó. Mêtêhêrò têtthútêora ma mähô têtucótalwô khêtalyê Cómarya a têtthýótêthya yênuô hó. ⁵ Manàrò thyáphú Kristu ki phycuôkyã pè têtthútêora tahe agnênuô, a hyãlyã htuôhó dô hekhu yênuôma thî thêgnê htuôhó hó. Htuôto thî thêgnêhó ná Jesù Kristu yênuôma a têtthútêora okuôhó têtôcô- to. ⁶ Mephúnuôrò lô- kayã dô a oklôsoma dô Jesù Kristu akú tahenuô, a bè mę plehyã pã têtthútêora to. Manàrò kayã tòprêprê dô a mę plehyã tadũpã têtthútêora hênuôma kayã dô a myáhtyenó hí Jesù Kristu takhyã- to, htuôrò a thêgnêhó hí Jesù Kristu tòphú- to.

⁷ Phúlyêthî-, nõilolahô cuô tá ù ná thîñê tòprê- tãmê ní-. Kayã tòprêprê dô a mę têtôtêtê nuôma mähô kayã dô acóatê thyáhó ná Jesù Kristu cótê yênuô hó. ⁸ Kayã tòprêprê dô a mę plehyã tadũpã têtthútêora hênuôma, khñêricyã khukló põ nîdyê pãprê lû, mêtêhêrò khñêricyã khukló yênuô a męcónyã têtthútêora dô akhãshyêkhê pã có, rò a mę plehyã tadũ tuõpã có khõnyã có. Thyáphú Cómarya aphúkhyê ki mępyêkyã têt dô khñêricyã khukló męhtuôhó nuôtahe agnênuôrò, a hyãlyã dô hekhuyê hó. ⁹ Ùpê- tòprê bèbê, a ki htwôhó Cómarya aphúalyê hênuô, a mę plehyã pã têtthútêora to, mêtêhêrò têtwtwôprê

athě dõ Cómarya dyé yěnuô a oklõsõmahõ dõ lükũ hõ. Rò Cómarya ma aphě hõ akhu-akhyě, a mẽ plehyácýá pã tětútõora to. ¹⁰ Cómarya aphúalye tahe ná khinéricýá khukló aphúalye tahenuô, pẽ thégně tãtẽ cyã è phúyě hõrò, ùpépẽ- bèbè a ki mẽ plehyã tadũpã tẽ dõ a tõto tahe, tomaná a mọ nĩdyé kuõ apuõavyã Kristuphú tahe to henuõma Cómarya aphúalye mato.

Cómarya Aphúalye Ma A Mọ Nĩdyé Khyělũ Tôprẽ Ná Tôprẽ

¹¹ Tẽritěkýã dõ thĩ nĩhuõ dõ thĩ htwõhtyalú Kristuphú akhẽnuõma mähõ pẽ tõbè mọ nĩdyé lũ tõprẽ ná tõprẽ yěnuõ hõ. ¹² Pẽ tõbè thyánĩ ná Caino dõ khinéricýá khukló põ nĩdyé lũ rò a mẽthyě nĩdyé apuõ nuõtõprẽ to. A cuõ mẽthyě tuõ apuõ mẽtẽhèrò a mẽtẽ tahe nuõma a yõ mũmyáricýá rò apuõ mẽtẽ tahe nuõma a yõ cõtẽ akhu-akhyě a mẽthyěkýã apuõ prẽ. ¹³ Phũnuõrò vã puõvyã Kristuphú thĩ-, kayã dõ a mẽ tẽcõtẽtẽ to tahe ki théhte thĩ hèrò khyéthukhyéthẽ lahyã tãmẽ ní-. ¹⁴ Dõ nuõkhẽ nuõma pẽ thyáná kayãthyě nuõtahe prẽ. Manárò khõnyáyẽ dõ pẽ mọnĩ hõ pẽ puõvyã Kristuphú tahe akhu-akhyě, pẽ thégně ná pẽ htwõhtyahõ kayã dõ a htwõprẽ tahe hõ. Kayã dõ a mọnĩkuõ apuõvyã Kristuphú to tahe nuõma a oklõsõma pãprẽ dõ tẽthyě akũ prẽ. ¹⁵ Ùpépẽ- bèbè a ki théhte kayã zũe Kristu dõ aruõ tõprẽprẽ henuõma, a mẽthyě kayã hõ. Rò thĩ thégně ná kayã dõ a mẽthyě kayã tõprẽprẽ nuõ, a nĩbè kuõ thẽhtwõprẽ tacũprẽ talèkrẽ to.

¹⁶ Tẽmõnuõ pẽ thégněcyã è phútẽ hèrò, Jesũ Kristu dyélyãkyã a thẽhtwõprẽ dõ pẽgně, rò pẽ tõbè dyélyãkyã kuõ pẽ thẽhtwõprẽ dõ pẽ puõvyã Kristuphú tahe agnẽ. ¹⁷ Kayã dõ a oná hekhu a tẽduzãhtyathẽ tõprẽprẽ nuõ, ki a myãhtye apuõvyã Kristuphú lo tẽtõcõcõ tadũrò a ki thẽzõnĩ lũ to henuõma, Cómarya atẽmọ o dõ lükũ to. ¹⁸ Vãphúvãlye thĩ-, pẽ tẽmọ yěnuõ nõprahte tã tũprẽ dõ thĩ khãukhãphèlõ nuõ tãmẽ ní-. Thĩ tõbè mẽcwõ málakõ ù phũ Cómarya mọ málakõ pẽ nuõ. ¹⁹ Pẽ ki mọ nĩdyé lũ tõprẽ ná tõprẽ phũnuõ hèrò pẽ thégně ná pẽ okuõhõ dõ tẽmãtẽcõ tõkyě hõ. Rò pẽ ki thẽplòmọ, thẽplõ kacũkabé hõ dõ Cómarya a mètènyě hõ. ²⁰ Pẽ thẽplõ ki hélyã nĩdyé pẽ ná pẽ mẽthũ hõ tẽ bĩkhẽtẽ- bèbè nuõ, pẽ thégně ná Cómarya ma adukló ná pẽ thẽplõ rò a thégně lõplĩ cõ tẽpwõtõcõ.

²¹ Phũnuõrò khõbõthyómọ thĩ-, pẽ thẽplõ yě, a ki hélyã nĩdyé pẽ ná pẽ tẽthũ oto hèrò, pẽ ki hyãnuõ dõ Cómarya a mètènyě pãnuõ, pẽ thẽisè pã tõtõcõ- to hõ. ²² Htuõto pẽ yõ cũe angõmekýã rò pẽ yõ mẽtõ lũthẽplõ akhu-akhyě, pẽ kwĩ tẽ itètẽ- bèbè nuõ, pẽ ki nĩbè tẽ dõ a o nuõtahe pã. ²³ Cómarya mekyã angõ rò a hé, pẽ bè zũe aphũkhũ Jesũ Kristu amwĩ rò pẽ ki mọ nĩdyé khyělũ tõprẽ ná tõprẽ phũ a mekyã htuõhõ angõ ná pẽ yěnuõ. ²⁴ Kayã dõ a cũe Cómarya mekyãngõ yẽtahe nuõma a oklõsõma dõ Cómarya akũ hõ, rò Cómarya oklõsõma kuõhõ dõ èthĩ akũ hõ. Cómarya dyé htuõhõ pẽ Thẽ Sãsẽ Byacè akhu-akhyě, a dyéthẽgně htuõhõ pẽ ná a oklõsõma dõ pèkũ hõ.

4

Thẽ Acõatẽ Ná Thẽ Lahõlahya

¹ Vã khõbõthyómọ thĩ-, lõ- kayã dõ a hé ná pẽ o ná Thẽ Sãsẽ Byacè hõ tahenuõ, zũe bõbye lahyã tãmẽ. Thyãphú thĩ ki thégně ná théyě nuõma a hyã málakõ dõ Cómarya a o è, ma a hyã mato è nuõ cẽmyã rẽ lahyã èthĩ ní-, mẽtẽhèrò dõ hekhuyěnuõ, prẽprõ aka-aplyã oluõhtya éla hõ. ² Kayã dõ a nĩbèhõ Thẽ Sãsẽ Byacè tõprẽnuõ, pẽ thégně cyã è phútẽhèrò, ki a hé ná Jesũ Kristu nuõ, a hyãlyã phũ prẽlõ hekhuphú tõprẽ a ki hé phũnuõ henuõma, pẽ thégně cyã hõ ná è ma a nĩbèhõ Thẽ Sãsẽ Byacè dõ a o dõ Cómarya a o hyã yěnuõ hõ. ³ Manárò, kayã dõ a hé ná Jesũ nuõma a hyãlyã phũ prẽlõ hekhuphú tõprẽnuõ mato tahenuõ, a nĩbè thẽ dõ a o dõ Cómarya a o hyã yěnuõ mato. Thẽ phũnuõ ma a o dõ prẽthẽhte Kristu nuõtõprẽ a o hyã prẽ. Thĩ nĩhuõ htuõhõ ná a ki hyã pã, rò khõnyáyẽ a hyã ohtya hõ dõ hekhuyěnuõ hõ.

⁴ Manárò phúlye thĩ-, thĩ ma Cómarya akayã tahe rò thĩ mẽpěkýã hõ prẽprõ aka-aplyã tahe hõ, mẽtẽhèrò Cómarya dõ a o dõ thĩkũ yẽtõprẽnuõ adu lõklõ cõ ná khinéricýá khukló dõ a otõkuõ ná prẽluhekhuphú dõ a mẽ tẽcõtẽtẽ to nuõtahe akũ yẽtõduõ nuõ cõ. ⁵ Hekhu lèklõ mũmyã põ nĩdyé prẽprõ aka-aplyã yẽtahe akhu-akhyě, èthĩ krwõ hẽbè thyãkuõphũ

hekhuphú dǒ aléklǒ hébè mǔmyáricyá dúgně yěnuótahe rò Cómarya akayá mǎto tahe krwǒ nǐdǎkuǒ lǒ èthĩngǒ. ⁶ Manáro pẹ ma Cómarya akayá tahe. Ûpẹ- tǒprẹ bèbè dǒ a thégně Cómarya tǒprẹnuǒ, a krwǒnǐdá kuǒdú pẹngǒ. Manáro Cómarya akayá mǎto tahenuǒ, a krwǒ nǐdǎ kuǒ pẹngǒ to. Phúnuǒ akhu-akhyé kayá dǒ a nǐbè Thé Sǎsě Byacé dǒ a hébè tẹmátẹcǒ yětǒprẹ tahe nuǒma ùpẹ, ná kayá dǒ a nǐbè thé dǒ a hébè lahǒlahya dúgně nuǒtǒduǒ tahe nuǒma ùpẹnuǒ, pẹ thégně ibẹphé cyá dǒ prẹ.

Cómarya Ma Tẹmọ

⁷ Khǒbǒthyómọ thĩ-, pẹ tǒbè mọ nǐdyé khyělǔ tǒprẹ ná tǒprẹ, mẹtéhéro tẹmọnuǒ ma a hyá dǒ Cómarya a o. Ûpẹ- tǒprẹ bèbè dǒ a mọnǐ ù nuǒma mǎhǒ Cómarya aphúalye hó, rò a thégněhǒ Cómarya hó. ⁸ Ûpẹ- tǒprẹ bèbè dǒ a mọnǐ kuǒ to tahenuǒma, a thégně kuǒ Cómarya to, mẹtéhéro Cómarya ma tẹmọ. ⁹ Cómarya mọnǐ pẹ bá- tẹnuǒ a dyéluǒ pẹ hó pẹ ná a nǒhyǎlyá aphúkhǔ dǒ a o tú prẹ tǒprẹ- tuǒ yěnuǒ dǒ hekhu yěnuǒ hó. Thyáphú pẹ ki nǐbè kuǒ dǐtú thẹhtwǒprẹ dǒ aphúkhǔ alǒ yěnuǒ rò, a nǒhyá pẹ hó pẹ hó. ¹⁰ Tẹmọ angǒlasá mǎlakǒ ma Cómarya mọ pẹ rò thyáphú pẹ tẹthúttẹora lǒ- plǐ ki plwǒkyá agnẹnuǒ, a nǒhyǎlyá khyáthyé aphúkhǔ dǒ pẹgně. Manáro pẹ tẹmọ Cómarya nuǒ adu thyána atẹmọ pẹ yěnuǒ to. ¹¹ Khǒbǒthyómọ thĩ-, Cómarya ki mọnǐ cǒ pẹ báyé herǒ, pẹ tǒ mọ nǐdyé kuǒ lǔ tǒprẹ ná tǒprẹ. ¹² Û myáhtyenǒ Cómarya tǒprẹ- to. Pẹ ki mọ nǐdyé lǔ tǒprẹ ná tǒprẹ hénuǒma, Cómarya oklǒsǒma hó dǒ pẹkǔ rò atẹmọ olǒobǎ hó dǒ pẹkǔ hó.

¹³ Pẹ thégně tǎtẹhǒ ná Cómarya dyélyá htuǒhǒ pẹ Thé Sǎsě Byacé akhu-akhyé pẹ oklǒsǒma hó dǒ lǔkǔ rò a oklǒsǒma hó dǒ pẹkǔ hó. ¹⁴ Pẹ myáhtyenǒ htuǒhǒ, rò pẹ hésoluǒ pẹ hó ùruǒ tahe ná thyáphú Cómarya aphúkhǔyě ki hyá htwǒpẹ ù prẹmẹlwǒhtekǎ prẹlǔ hekhuphú tahe agnẹnuǒ, Phě Cómarya nǒhyǎlyáhǒ lǔ dǒ hekhu yěnuǒ hó. ¹⁵ Kayá tǒprẹ ki hésóhteluǒ ná Jesú nuǒma Cómarya aphúkhǔ tǒprẹ kihénuǒma Cómarya oklǒsǒma hó dǒ lǔkǔ rò a oklǒsǒma hó dǒ Cómarya akǔ hó. ¹⁶ Phúnuǒ akhu-akhyé pẹ nẹbyacé nǐdú pẹ thégněhǒ, rò pẹ zǐehǒ ná Cómarya mọnǐ pẹ.

Cómarya ma tẹmọ. Ûpẹ- tǒprẹ bèbè dǒ a oklǒsǒma dǒ tẹmọ akǔnuǒ, a oklǒsǒma hó dǒ Cómarya akǔ rò Cómarya oklǒsǒma hó dǒ lǔkǔ hó. ¹⁷ Pẹ ki mọnǐ ùruǒ phúnuǒ hénuǒma, Cómarya atẹmọ olǒobǎ hó dǒ pẹkǔ hó. Phúnuǒrǒ shyé- tẹcǐrya amǒnyé hyátuǒhǒ pǎnuǒ, pẹ ki théplǒkhǔ théplǒhǎ hó pǎ, mẹtéhéro pẹ tẹohtwǒprẹ dǒ hekhuyé nuǒ, a yǒ thyáhǒ ná Kristu a tẹohtwǒprẹ hó akhu-akhyé, pẹ ki théplǒkhǔ théplǒhǎ hó pǎ. ¹⁸ Dǒ tẹmọ phúyě akǔ nuǒma tẹtarǒthé théisě oto. Cómarya atẹmọ dǒ a mẹlǒmẹbǎ pẹ hó dǒ pẹkǔ yěnuǒ a vẹhtekyá pẹ hó pẹ tẹtarǒthé théisě nuǒtahe hó, mẹtéhéro tẹtarǒthé théisě yěnuǒma a mǎdú tẹcǐrya prẹ. Kayá tǒprẹprẹ ki théisě pǎ dúgně prẹ hénuǒma, Cómarya atẹmọ olǒobǎ dǒ èkǔ to.

¹⁹ Cómarya yǒ mọrẹ pẹ akhu-akhyé pẹ mọ nǐdyé lǔ tǒprẹ ná tǒprẹ hó. ²⁰ Kayá tǒprẹprẹ ki hé, “Vǎ mọ Cómarya,” tadúro a ki thẹhte pǎprẹ apuǒvyá Kristuphú hénuǒma, è ma kayá lahǒ prẹ, mẹtéhéro a myáhtyenǒ cǒ apuǒvyá Kristuphú ná amèthè nǐdú cǒ tadúro a ki mọnǐ to hénuǒma, Cómarya dǒ a myáhtyenǒ tǒphuǒ- to, yětǒprẹnuǒ “Vǎ mọ Cómarya,” a cuǒ hécýá phúté? ²¹ Rǒ tẹmekyǎngǒ dǒ pẹ nǐbè dǒ Jesú Kristu a o yěnuǒma a hé ná kayá dǒ a mọnǐ Cómarya tahenuǒ, a tǒbè mọnǐ kuǒ apuǒavyá Kristuphú tahe.

5

Pẹ Tẹmẹpẹ Hekhu

¹ Ûpẹ- tǒprẹ bèbè a ki zǐe ná Jesú ma Kristu hénuǒ, a htwǒhǒ Cómarya aphúalye tǒprẹhǒ, htuǒto ùpẹ- tǒprẹ bèbè a ki mọnǐ phě nuǒma, a mọnǐ kuǒdǐhǒ aphúalye tahe hó. ² Bí pẹ mọnǐ Cómarya rò pẹ cǔe a tẹmekyǎngǒ akhẹnuǒ, pẹ thégněhǒ ná pẹ mọnǐ Cómarya aphúalye tahe hó. ³ Mẹtéhéro tẹmọnǐ Cómarya angǒlasá ma mǎhǒ tẹcǔe a tẹmekyǎngǒ yẹtahe hó. Rǒ pẹ ki krwǒmẹ kuǒ lǒlǒ- a tẹmekyǎngǒ nuǒtahe hénuǒma apyá náto. ⁴ Mẹtéhéro Cómarya aphú pwǒ- tǒprẹ nuǒ a mẹpẹ lǒ hó hekhu léklǒ mǔmyá tahéhǒ. Pẹ mẹpẹ hekhu léklǒ mǔmyá tahe ná pẹ tẹzǐtẹnyá akhyé hó. ⁵ Ûpẹ tǒprẹ ki mẹpẹbé hekhu

alêklô mũmýá yêtahe pê? Túpré kayã dó a zûe ná Jesũ nuôma Cómarya aphúkhũ tôprê nuôtahe ki mepê pâ.

Cómarya Khyáluô Athé Ná Aphúkhũ Jesũ Krístu Ari-akyã

⁶ Jesũ Krístu hyálya dô hekhuyê rò a hyáplwô ané ná htyê, a hyã khyáthyê ané rò athwi bêhtwílya. A hyã túpré ná htyê tôcô mậto. A hyã lỏ có htyê ná thwi nyêcô lỏ có. Thé Sãsê Byacê nỉdũ khyáhó athé ná yênuôma a tởhó, meţêhêrô Thé Sãsê Byacê ma acóate. ⁷ Têkhyáthê nuôma a o thuôcô. ⁸ A o kryá- ítê hênuôma Thé Sãsê Byacê ná htyê ná thwi rò yêthuôcô lỏnuô a thêplôtô thyákhyêlũ tôcôtuô. ⁹ Pê zûe prêlukayã a têkhyáthê tadúrô Cómarya a têkhyáthê nuôma a tôklô ná nuô, meţêhêrô yênuôma têkhyáthê dô Cómarya dyêhó pê ná aphúkhũ ari-akyã hó. ¹⁰ Phũnuôrô kayã dó a zûe Cómarya aphúkhũ yêtahenuô a thêgnê tậte có ná Cómarya khyáluô athé yênuôma atô mậlakô có. Manárô kayã dó a zûe Cómarya to tahenuô, a hé Cómarya ná kayã lahô, meţêhêrô dô a zûe kuô Cómarya khyã athé ná aphúkhũ ari-akyã yênuô to akhu-akhyê, a hé lahyã phũnuô prê. ¹¹ Rô têkhyáthê ma ítêtê hêrô, Cómarya dyêlya pê pê têtwtôprê tacúprê talêkrê rò têtwtôprê a kháshyêkharya yênuôma a o dô aphúkhũ akũ nuô. ¹² Úpê- tôprê bêbê dô a nỉbê aphúkhũ yênuôma, a nỉbêhó têtwtôprê yênuô hó. Manárô úpê- tôprê bêbê dô a nỉbê kuô Cómarya aphúkhũyê to nuôma, a nỉbê kuô têtwtôprê to.

Têtwtôprê Tacúprê Talêkrê

¹³ Tê dô và rá pê thi yênuôma, thyáphũ thi dô a zûe Cómarya aphúkhũ amwĩ yêtahe ki thêgnê nỉdyêdũ thĩnê ná thi nỉbêhó thêhtwtôprê tacúprê talêkrê hó agnênuôrô, và rá pê thi prê. ¹⁴ Dô Cómarya anyêhyã nuô, pê zûelyanĩ dyêdũ pênê ná pê kwĩ ítêtê- bêbê, ki atô ná lũthêplô hênuôma, a klyã nỉdã nyã pê têkwícóbê hó. ¹⁵ Pê thêgnêhó ná a nỉdã hó pê têkwícóbê yê akhu-akhyê, pê zûehó ná a ki dyêtậ nyã hó pê tê dô pê kwĩ è nuôtahe pâ hó.

¹⁶ Kayã tôprêprê ki myáhtye apuôvyã Kristuphũ tôprêprê meţêthũ dô a ki dyê htwôhtya lũ têthyê mậto hênuô, a ki kwítê dô Cómarya a o rò Cómarya ki dyê kayã dó a meţêthũ yênuô tôprê thêhtwtôprê pâ. Manárô têtthũ dô a ki dyê htwôhtya lũ ná têthyê hênuôma, và thêzũ hé thi ná têtthũ phũnuô tahenuô thi tở kwícóbêhtya pê lũgnê dô Cómarya a o to. ¹⁷ Lỏ- mệ têmũmyáricyã tahe nuôma têtthũ hó tadúrô têtthũ dô a thũcuô kayã dó têthyê mậto nuô a o prê.

¹⁸ Pê thêgnê ná Cómarya aphúalyê tahe nuôma, a mệ plehyălã pâ têtthũtêora takhyã- to. Meţêhêrô Cómarya aphúkhũ Jesũ yênuô a takótakê tậtũ nỉdyê êthĩ rò khĩnêricyã khuklô dô a mệ têmũmyã yêtôduônuô a meţêsêcyã êthĩ to. ¹⁹ Pê thêgnê ná pê yêtahe nuôma Cómarya aphúalyê tahe tadúrô lỏ- kayã dó aruô tahe nuôma a o lahyã dô khĩnêricyã khuklô dô a mệ têmũmyã yêtôduô a tẹpôtari alê. ²⁰ Thyáphũ pê ki thêgnê kuôdũ ù Cómarya dô atô yêtôprênuô, pê thêgnêhó ná Cómarya aphúkhũyê hyã dyê thêgnêplô pê hó pê hó. Pê o dô Cómarya dô atô yêtôprê ná aphúkhũ Jesũ Krístu yêtôprê akũ hó. È ma Cómarya dô atô tôprê, htuôto Cómarya dô a dyê ù thêhtwtôprê tacúprê tôprê.

²¹ Vãphúvályê thĩ- cóbê tã lahyã Cómarya dô aruô nuôtahe tãmê ní-

Giovanni Nyëba Tôba Second John Tèhébè Ré Dó Nyë

Li Giovanni nyëba tôbayë ma mǎdũ li dó muõprẽ tôprẽ rǎcuõ pẽ muõ tôprẽ ná aphúalye tahe. A thézũ hé angólasá ma, prẽzũetẽplómũ ná prẽzũetẽ plómũphũ tahe ali phúnũo kõle. Liphuõphũ yëtõba ma ù rǎ dyéhẽdyére prẽzũetẽ plómũphũ tahe ki mọ nĩdyé lũ tôprẽ ná tôprẽ, htuõto a thézũ dyérõdyéryẽ one prẽzũetẽ plómũphũ tahe ná Thará klwolahõ anẹ nuõtahe ná èthĩ atẹithyóithya nuõtahe ari-akyã prẽ.

Tèhébè tótõ ná tótõ

Tèhébè rẹ dó nyë 1-3

Tẹ dó a lodulõ ma tẹmọ 4-6

Tẹdyérõdyéryẽ one ná ẹsũ tă

Thará klwolahõ anẹ nuõtahe tǎmẹ 7-11

Tèhébè dó khyẽ 12-13

¹ Vǎ ma muõprũmuõprẽ dó a htwõ khuklõkhuklyã tôprẽ rò vǎ rǎcuõpẽ liyẽ dó muõ dó Cómarya nwóhtya è yẽnuõ tôprẽ ná aphũ thĩtahe a o.* Thĩ ma kayã dó vǎ mọnĩ mǎlakõ có tahe. Vǎ tôprẽ mọnĩ tũdũ thĩ nuõ mǎto, kayã dó a thègnẽ tẹmǎtẹcõ pwõ- tôprẽ tahe mọnĩ kuõdũ thĩthĩ. ² Dó tẹmǎtẹcõ o lalũlaklyã dó pẹkũ akhu-akhyẽ pẹ mọ nĩdyé thĩ prẽ. Tẹmǎtẹcõ yẽnuõ a ki o tadũ kuõdũ ná pẹ tacũprẽ talẹkrẽ pǎ.

Tèhémọheryá

³ Phẽ Cómarya ná aphúkhũ Jesũ Krĩstu ki dyétǎdũ pẹ dó a nĩdǎ cẹ tẹmǎtẹcõ rò mọ nĩdyé lũ tôprẽ ná tôprẽ yẹtahe tẹbwitẹtaryẽ, tẹthézõklabè ná tẹpẹtẹdwõ yẹtahe ní-.

Tẹmǎtẹcõ Ná Tẹmọ

⁴ Vǎ myǎhtyebè nẹphúnẹlye tahe ohtwõprẽ dó tẹmǎtẹcõ akũ phú Phẽ Cómarya mekyã pẹ ngõ nuõ akhu-akhyẽ vǎ thèkrũ nyacõ. ⁵ Muõ-, khõnyáyẽ vǎ kwĩthézõ nẹ, pẹ ki mọ nĩdyé lõ khyẽlũ tôprẽ ná tôprẽ pỏ-. Vǎ rǎ pẹ nẹ ngómekyã yètõmũ nuõma athè mǎto, ngómekyã dó pẹ nẹbènõ htuõhõ dó kalúkhe nuõ tòmũ prẽ. ⁶ Tẹmọ angólasá ma, pẹ ohtwõprẽ krwõ nĩdǎ Cómarya mekyãngõ nuõtahe hõ. Phú thĩ lõ- plĩ nĩphũ htuõdũhõ ngómekyã dó kalũ khẽ rò a hé, lõ- thĩyẽ tahenuõ thĩ tóbè ohtwõprẽ dó tẹmọnĩ lũ akũ, a hé phúnũo.

⁷ Prẽilo-ilyá ù oluõhtya ẹlǎ dó hekhu yẽ hõ. Jesũ Krĩstu hyǎlyã dó hekhuyẽ, a hyǎ ná prẹlukayã a thwihtyepházye nuõ, èthĩ nuõtahe ma a ọlyã kuõũ to. Kayã dó a ọlyã kuõũ phúnũo to tôprẽprẽ henuõma mǎhõ kayã ilo-ilyá ù hõ, rò è ma mǎhõ kayã dó a thèhte Krĩstu nuõ tôprẽ hõ. ⁸ Phúnũo akhu-akhyẽ, thyáphũ thĩ nĩbè htuõhõ tẹnuõtahe ki sımékyã pẹ tă thĩ tǎmẹ, htuõto thyáphũ thĩ ki nĩbè lõbǎ lõ thĩ tẹmẹnĩkhwókè agnẽnuõ, rọnĩ lahyã thĩnẹ ní-. ⁹ Kayã dó a oklõsõma kuõũ dó Krĩstu a tẹithyóithya akũ to, rò a sunuõlõnuõklõ pỏ a tẹithyóithya tahe dó Krĩstu a tẹithyóithya akũ tahenuõ, Cómarya okuõ ná èthĩ to. Kayã dó a oklõsõma dó Krĩstu a tẹithyóithya akũ tahenuõ, phénáphũ thényẹlõ ki okuõ ná èthĩ prẽ. ¹⁰ Phúnũo akhu-akhyẽ kayã tôprẽprẽ ki hyǎ dó thĩ o hẹrò a ki phýehyǎnĩ tẹithyóithya yẹtahe to henuõ, ẹsũ tă è dó thĩ hidókũ tǎmẹ ní-. “Tẹpẹtẹdwõ ki odũ ná nẹ ní-,” hẹsũ tă è phúnũo tǎmẹ mẹ. ¹¹ Mẹtẹhẹrò kayã tôprẽprẽ dó a ẹsũ lũ nuõ, a htwõhtyaho prẹmẹ tọtẹ ná lũ dó mẹ tẹmũmyáricyã akũ hõ.

Hébè Tadũkyã Ngõ Dókhylõ

¹² Vǎ thézũ hẹso pẹ ẹlǎ pǎ thĩ ngõtahe tadũrò vǎ thézũ rǎ è ná cẹba ná libõhtyẽ to. Manárõ thyáphũ pẹ ki o ná tẹthèkrũ lõlõbǎbǎ agnẽnuõ, vǎ myásũ dó vǎ ki hyǎ dó thĩ o rò pẹ ki myǎhtyẹ tǎsũ hẹbè khyéthyalũ tôprẽ ná tôprẽ pǎ.

¹³ Thĩ puõvyã prẹmõ dó Cómarya nwóhtya è tôprẽ aphúalye tahe thũhyã pẹ thĩ atẹhémọheryá yẹtahe.

* 1:1 1:1 Muõ dó Cómarya nwóhtya è yètõprẽ ma mǎhõ prẽzũetẽplómũ.

Giovanni Thuõba Tôba Third John Tèhèbè Rế Dố Nyề

Li Giovanni thuõba tôbayề mamáđù li dố muõprề tồprề rãcuố pề Gaio dố a htwõ prềđetềplòmụ khuklố yếtồprề a o. Gaio yếnuo a mềcwỏmềkỏ pề nyacố Kristuphủ tahe akhu-akhyề prềrãli yếtồprề htuthếnỉ nyacố lủ. Nề bớthýo ná Diotrephe nuõma rộñỉ nệñề taki ní~, a mecuõñỉ lủ ngỏ phúnuõ.

Tèhèbè tồtố ná tồtố

Tèhèbè rế dố nyề 1-4

Ủ htuthếnỉ Gaio 5-8

Ủ pacyếnỉ Diotrephe 9-10

Ủ htuthếnỉ Demetrio 10-12

Tèhèbè dố khyề 13-15

¹ Vả ma muõprầmuõprề dố a htwõ khuklốkhuklyã tồprề rò vã rãcuốpề liyếtôba dố Gaio a o~. Gaio ma kayã dố vã mọnỉ mắlakỏ có è tồprề có.

² Vã khỏbớthýo mỏ~, thyáphủ tềlỏ~ plỉ ki cuố athề ryáryádèdề ná nệnuo rò, vã kwicỏbề pề dố nệgnề. Phủ vã thềgnềhỏ ná nề oshyo-omỏ ryá dốthudốthề tồkyềnuo, vã kwicỏbề ná nề nềklỏ pháyze tồkyềnuo, a ki oshyo-omỏ ryá kuốđủ phúnuõ ní~. ³ Mềtềhềrỏ bí pề puốvỷã dốthudốthề tahe hyátuốkuố vã akhể, a hếsoluố pề vã ná nệrinềkyã. Rỏ a hé pề vã, nề thềplỏcỏ ná tềmắtềcỏ rò nề ohtwỏprề krwỏkuố phúnuõ pwỏ~ tồphuoố có akhu-akhyề vã thềkrủ nyacố. ⁴ Bí vã nỉhuố ná vãphủvỷlyề dốthudốthề tahe ohtwỏprề dố tềmắtềcỏ akủ akhềnuo, vã thềkrủ có pwỏ~ tồphuoố có. Tề dố a ki mềthềkrủ klỏlỏ vã ná yếnuo a o pã tồcỏ~ to hỏ.

Ủ Htuthề Nỉdyề Gaio

⁵ Vã khỏbớthýo mỏ, nề thềplỏcỏ nyacố ná tềmề dố nề mềcwỏ pề puốvỷã Kristuphủ nuồ tahe. Èthỉ ma sỉprề dố nề thềgnềhỏ lủ to tahe tadừrỏ nề mềcwỏ pề èthỉ. ⁶ Èthỉ dỏnyáluố lahyã pề prềđetề plòmụphủ bíyề tahe ná nề tềmỏ ari-akyã. Thyáphủ èthỉ ki cuố plehyã nỉpỏ klyã dố nyề tồkyềnuo, khyáthềdỏ mềcwỏ pề èthỉ phủ atỏ ná Cỏmarya a tềthềđủ nuồtahe ní~. ⁷ Mềtềhềrỏ èthỉ htecuố pề klyã dố Kristu agnề tadừrỏ a phyề kuốđủ tềmềcwỏ dố kayã zừề kuốđủ Kristu to nuồtahe a o tồcỏ~ to. ⁸ Phúnuõ akhu-akhyề, thyáphủ pề ki mề tồkuốtề ná èthỉ dố a mề lahyã tềmắtềcỏ atềmề yếtahe agnềnuo, pề Kristuphủ tahe tồbề mềcwỏ pề kayã phúnuõ tahe hỏ.

Diotrephe Ná Demetrio

⁹ Vã rãcuố pề htuốhỏ li dố prềđetềplòmụ a o tồba tadừrỏ Diotrephe dố a thềđủ htwõ èthỉ khuklố yếtồprềnuo, a nỉđã kuốđủ pề rãhếsocuố linuồ tahe to. ¹⁰ Phúnuõ akhu-akhyề shyề~ vã hyátuố pã rò vã ki hếluốthtya pề thỉ ná lỏ~ a mềthủ htuốhỏ nuồtahe pã. A dyá pềzỏ rò a hé mủmyáricyã pề, htuốto bí puốvỷã tahe hyátuố cuốtuốkuố è akhề nuồ a ếsủ kuố èthỉ to. Htuốto kayã dố a thềđủ ếsủ puốvỷã yếtahenuo a mềđidyã tắtủ rò a vểhtekyã ủ dố èthỉ prềđetềplòmụ akỏ cỏ.

¹¹ Vã khỏbớthýo~, tềmủmyáricyã phúnuồ tahenuo myábủmyátủ kuố tã ủ tằmề ní~. Myábủmyátủ kuốđủ ủ tề dố aryã nuồtahe ní~. Kayã tồprềprề dố a mề tềryánuo, è ma Cỏmarya akayã tồprề hỏ. Kayã dố a mề tềmủmyã tồprềprề nuồma mắhỏ kayã dố a thềgnề tắtề kuố hí ủ Cỏmarya hító. ¹² Ủ htuthề lỏplỉ có Demetrio cỏ. Tềmắtềcỏ khyákuố cỏđủ athề ná è ryá ari-akyã cỏ. Vã htuthề nỉdyề kuốđủ è ari-akyã, rò nề thềgnề ná pề héyề nuồma acỏatề prề.

Tềhềmồheryã Dỏkhyề Tadủ

¹³ Tềritềkyã dố vã thềđủ hếso nề nuồma a o ếnyacố tadừrỏ vã thềđủ rãcuố pề pã nề ná li to. ¹⁴ Manáro vã myásủ dố vã ki myáhtye pryã ná nề pã rò pề ki hếbếtásủ khyềlủ tồprề ná tồprề pã.

¹⁵ Tẹ̀pẹ̀tẹ̀dwọ́ ki okuǎdú ná nẹ ní. Lǎ́ pẹ khǎbóthyó bíyě tahe hémọ́hẹ́rýá kuǎdú nẹ. Hémọ́hẹ́rýá pẹ pọ́ ǎítú kuǎdú lǎ́ pẹ khǎbóthyó nuǎtahe tǎprẹ́ htuǎ tǎprẹ́ ní.

Juda Jude Tèhèbè Rẹ Dó Nyě

Ū rã Li Juda yětòba mètèhèrò ù thézù dyéròdyéryè Thára klwolahò anẹ dọ a hélyá nídýé lahyá anẹ ná prẹ̀jẹ̀tẹ̀phú tahe. Tẹ̀ritẹ̀kyá dọ ù rã bí lí yětòba akù tahenuò, athyaná ù rão dọ Li Petru nyẹ̀ba tòba akùnuò prẹ̀. Thyáphú Cómarya akayá tahe kí sátanyá súryá tẹ̀zùtẹ̀nyá dọ Cómarya dyé èthí yènuò rò prẹ̀ràlì yětòprẹ̀ rã pẹ̀ liyètòba prẹ̀.

Tèhèbè tótó ná tótó

Tèhèbè rẹ̀ dọ nyẹ̀ 1-2

Thára klwolahò anẹ̀ tahe

Tẹ̀ohtwòprẹ̀ ná a tẹ̀ithyó tahe 3-16

Púmaní lahyá thí tẹ̀zù 17-23

Sòrisòbùkyá ù 24-25

¹ Vá ma Jakomo apuò Juda, htuòto vá ma Jesù Krístu alulé tòprẹ̀.

Vá thézù rácuòpẹ̀ kayá dọ Phẹ̀ Cómarya é èthí rò a mọ̀ nídýé èthí, htuòto Jesù Krístu opọ̀ takótakẹ̀bí nídýé èthí nuòtahe a o.

² Cómarya a tẹ̀thézòklabẹ̀, a tẹ̀pẹ̀tẹ̀dwò ná atẹ̀mọ̀ kí olòobá kuòdù ná thí ní-.

Thára Kaplyá Tahe

³ Vá khòbòthýómọ̀ thí-, tẹ̀mẹ̀lwohteká dọ pẹ̀ lỏ- plí nìbẹ̀ rọ̀lò lù yẹ̀ ari-akýá yènuò, vá thézù rácuò pẹ̀ nyacò thí tadúró khònyáyẹ̀ vá myáhtye ná vá bẹ̀ rácuòkhó taple pẹ̀ke thí dọ aruò tóco. Rò vá thézù dyéhèdyére ní thí ná tẹ̀thékřmíla dọ Cómarya dyétá tóphuo dyétá htuòplílá pẹ̀hò ná lỏ- akayá dọ a zùe nídýé yètahenuò, thí kí sátanyá súryá è ní-.

⁴ Mètèhèrò, kayá dọ a dyaduzúnýá Cómarya to tahenuò a hyánuòhuò hò dọ thíklẹ̀ hó. Thyáphú èthí kí hébẹ̀ sipléní anẹ̀ ná a tẹ̀ohtwòprẹ̀ laruòlarẹ̀ tahe agnènuòrò, a htulya taple pyékyá pẹ̀ Byacé Cómarya abwíataryé yènuòtahe ari-akýá. Htuòto èthí yètahenuò a zùe kuò pẹ̀ khuklókuklyá Byacé Jesù Krístu yènuò to. Phú lisàsè heso one hò tẹ̀cirya tahenuò èthí kí nìbẹ̀ lỏplí có pà.

⁵ Thí thègnè htuòlòhò tẹ̀yè lỏ- plí tadúró vá thézù dyé thénèhtya khyèthýá kuòpọ̀ thí ná tóphuo khè nuò Byacé mèsiplè htekahtuòhò Israelpnú dọ Egypt ké tadúró dọ khyè nuò a mẹ̀thyékyá lỏkhyèthýá lỏ- kayá dọ a zùekuò lù to nuòtahe. ⁶ Thénèhtyabẹ̀ nìkhyèthýá lahyá dú tanéphú dọ a víkyá kyá Cómarya dyé èthí atẹ̀pótari yènuò, rò a htecuò khókýalá ná a lẹ̀lẹ̀sò yènuò tahe. Cómarya cóklòma lỏhò èthí ná suplyetòhtè rò a dyanuò hó èthí dọ tẹ̀khítẹ̀lò akù hó. Rò a kí dya-o tuò èthí dọ tẹ̀cirya a mọ̀nyédu nuòtónyè pà.

⁷ Phúnuòhò, tanèhtya nìkhyèdù lahyá ví Sodom ná ví Gomorra ná ví o dọ a khàsòkhàshyé nuòtahe. Víkùphú bínuò tahe ma a mẹ̀thú thyákuòdù tẹ̀ phúnuò nuò hó. Èthí lùkrwómẹ̀ lahyá thwihtyè lẹ̀klò thézù mýmýá tahe rò mẹ̀mọ̀nì lahyá anẹ̀ ná prẹ̀mòprẹ̀khù lẹ̀klò mýmýaricyá tahe. Èthí khyábẹ̀ tẹ̀sòphásòryá dọ míphèkù tacúprẹ̀ yènuòma a htwòhtya dú hò ù lẹ̀myábù dọ kayá lỏ- plí agnè hó.

⁸ Kayá dọ a hyánuòhuò dọ thíklẹ̀ tahe nuòma athyaná nuòhò. Dọ èthí myáhtyelwó one tẹ̀ tahe akhu-akhyé, èthí mẹ̀mýmýá lyá nídýé khyèthýá dú anẹ̀klò tahe prẹ̀. Èthí htésú tẹ̀taryèshyosò yẹ̀ rò a pacyèishyé mókhu tanéphú dọ a o ná a tẹ̀lítẹ̀takhè nuòtahe. ⁹ Mikelè ma mókhu tanéphú dọ adu lỏlò có ù có tadúró bí è ná khínéricýá khuklò klyéngá lù ná Mosè aluòtò akhènuò, Mikelè isò dyathúbù ná khínéricýá khuklò to. A hé prẹ̀ lù, “Cómarya kí isòdù nẹ̀ pà,” phúnuò prẹ̀. ¹⁰ Manárò kayá yètahenuò a pacyèishyé tẹ̀ dọ a thègnè tẹ̀plúto nuòtahe. Èthí thẹ̀plò thyá lahyá ná tẹ̀phútẹ̀lye akhu-akhyé, a lùkrwò mẹ̀kuò lahyá phú athẹ̀plò nómẹ̀ lù nuò prẹ̀. Dọ èthí mẹ̀phúnuò akhu-akhyé a mẹ̀pyémẹ̀kyá nídýé lahyá anẹ̀ hó.

¹¹ Cómarya kí cirya málakò có èthí pà! Mètèhèrò èthí krwómẹ̀kuò phú Caino mẹnùò hó. Dọ èthí myádu rùhtè akhu-akhyèrò, a thẹ̀plòshyo krwómẹ̀kuò phú Balaam mẹ̀thú

htuôhó nuôhó. Èthi sású ù htwô khuklôkhuklyă tahe thyáná Kora mehtuôhó nuô hó. Û ki mepyékyă èthi phú ù mepyékyă Kora nuô pã.

¹² Bi thi bóthyóbólă erqórlü sêe akhênuô, kayă yêtahe hyănuômê taprótapra kuô ná thi. Èthi nuôma athyaná prëkyéthimí tahe dô a myádu prétú a lëbëôhtwô agnëpré rò a lëthëtarê nuô a o kuô lahyă ù tôcô- to. Èthi nuôma athyaná ôluô tahe dô a kuô cuôkyă rò a cütă pé ù to nuôtahe pré. Èthi yëtahenuô athyaná thômô dô athëaphô hte kuô ná ashuôakhê to tahe, rò ù htôhte sihtérwíkyă hó èthi rò a thyékyă lô hó. ¹³ Èthi tahenuô, athyaná htyéháhó sô dô htyëdutava akünuô tahe pré. Htuôto èthi tëmê dô a htwôhtya têtthëtarê tahenuô a ki oluôhtya thyáná htyëbóbé nuô pã. Èthi yëtahenuô athyaná sè dô a cuôkhókyă ná aklyă rò a otô kuô a khälëto nuôtahe hó. Cómarya taritaryă one pé èthi khälë dô tëkhi tarü löü tôpho rò a ki nôô èthi bínuô tacüprë talëkré pã.

¹⁴ Enoch dô akwilyă tã dô Adam ahtü thuôthyótôhtü nuôtôprë hëso one nyë nyacó hó ná èthi yëtahe ari-akyă rò a hé, “Byacë ki hyátô ná amókhu tanëphü säsë tahe dô arí ná aríkú có pã. ¹⁵ Mëtëhéro a ki hyă cirya lô kayă pwô- tôprë pã. A ki cirya lô kayă dô a dyaduzúnyă kuô Cómarya to nuôtahe pã. A ki cirya èthi atëthútlëplă dô èthi mē tō ná Cómarya aklyáaklô to nuôtahe pã. Èthi yô htëtaäyă sū Cómarya akhu-akhyë, a ki cirya èthi pã.” ¹⁶ Kayă yëtahe nuôma kayă dô a tamwôtalë shyo rò a dya dügnë têtthü dô úruô ał pwô- tôphuô có. Èthi krwôlümê nïkuôdú anëklô a têtthëzütthëllô mümyáricyă nuôtahe akhyë pré. Èthi hëbë htuthë nïdyë lahyă ané, htuôto thyáphü èthi ki nïbë tē dô a thëzú nuôtahe rò, a hëbë htuthëní lahyă ù.

Tëdyërô Ná Tëthyóithya Tahe

¹⁷ Manáro vã khôbóthyó thî-, thëñëhtya tuôbë khyëthya lahyă pé Byacë Jesü Krístu a Prëdónyãphü tahe hësoðónyă one htuôpëhó thî nuôtahe ní-. ¹⁸ Èthi hé pé thî, “Shyé- mönýmôthë dô khyë tadü pã tahenuô kayă dô a ki pacyëishyë nyëkruô thî tahe ki ohtya pã. Èthi nuôtahe ma a krwômê shuôshuô prë phú a têtthëzüt mümyă dô a tôkuô ná Cómarya athëplô to nuôtahe pré.” ¹⁹ Kayă yëtahe nuôma mähó kayă dô a mē lÿpruôlÿpryă lô ù, kayă dô a krwômëkuô phú anëklô pházye a têtthëzütthëllô o nuô tahe, htuôto èthi yëtahe nuôma a nïbë kuô Cómarya a Thë Säsë to.

²⁰ Manáro vã khôbóthyó thî-, thî bë isóhtya plehyãpô lahyă thî tÿohtwôprë yënuô dô thî tÿëzütënyă säsë dô asô atanyãryă yënuô ał rô, bí thî kwícôbë akhênuô, thëlëhtyaní lahyă Thë Säsë Byacë zÿklyázÿklô nï thî nuôtahe ní-. ²¹ Bí thî opómýásü Byacë Jesü Krístu a têtthëzô dô a ki dyë pé thëhtwôprë tacüprë yëtôprë ki hyă akhëpãnuô, oklôsoma lahyă dô Cómarya atëmô akü ní-.

²² Thëzô nïdü kayă dô a zÿë Krístu hó tadúro athëplô rare pã dügnë nuôtahe ní-. ²³ Yácü mëcwô pëkuô kayă dô a lo tëmëlwóhtekã phú në mëlwóhtekã kayă dô mikü nuôtahe ní-. Htuôro thëzônï pé kuôpô kayă dô aruô nuôtahe ní-. Manáro tanë tãtãtëzë taki ní-, mëtëhéro në tō thëhtekyă ahye-acã dô a víma ná èthi têtthütëora nuôtahe ní-.

Tëtthëhtya A Tëkwícóbë

²⁴ Pé ki htuthëhtya rôlü Cómarya pó! Thyáphü thî ki lakhú tãmë agnënuô, Cómarya ki myákhwë mëcwô nïdü thî ní-. Htuôto a ki ékã bédü thî dô a mëthënyë pã rò thî têtthü ki o pã to, rò thî ki thëkrütthëllô lakálakô dû pã ní-. ²⁵ Pé ki mëlí mëtakhëhtya rôlü Cómarya pó! Cómarya ma a o tú è tôprë pré. Prë dô a mëlwóhtekã pé ma tú è tôprë pré. Dô Jesü Krístu akhu-akhyëro tëlítëtakhë, tëtutëhtü, tëtrotëpryã ná tëtaryëshyosô yëtahenuô, a ki okuôdú ná Cómarya cáhtya dô tëtôcô- o htwôhtya hito akhë, tuôkhónyă, ná tãplehyă acüçü ahtühtü ní-, Amèn.

Tɛ̄dyɛluõhtya Revelation Tɛ̄hɛ̀bɛ̀ Rɛ̀ Dõ Nyɛ̀

Cómarya dyɛluõhtya Giovanni yɛnuõ, ù rã è bí kayã tahe zũehõ Jesũ Krĩstu phũ a Byacɛ tɔprɛ̀ hõ rò ù mɛ̄cyɛmɛ̄cũ lɔ̀ èthĩ akhɛ̀nuõ hõ. Prɛ̀rãli yɛnuõ a thɛ̀zũ rã dyɛ̀hɛ̀dyɛrecuõ pɛ̀ prɛ̀hõli thĩtahe rò a thɛ̀zũ dyɛ̀ pɛ̀ èthĩ tɛ̄myásũ. Htuõto a dyɛ̄shyodyesõ nĩ pɔ̀ èthĩ thɛ̀plò ná bí ù mɛ̄pyãmesɛ̀ mɛ̄cyɛmɛ̄cũ èthĩ yɛ̀ akhɛ̀nuõ, èthĩ ki oklõsõmanĩ lahyã.

Dõ liyɛ̀tɔ̀ba akũnuõ, tɛ̄dyɛluõhtya o amyɛ̄myɛ̀ acõcõ cõ, rò tɛ̄dyɛluõ̀ yɛ̀tahenuõ, a hɛ̀soluõ̀ pɛ̀ ù ná tɛ̄mátɛ̄dyã dõ Krĩstuphũ bĩnuõhtũkhɛ̀ tahe thɛ̀gnɛ̀plõ lahyã prɛ̀. Manárò dõ khyɛ̀tadũ pãnuõ, khĩnɛ́ricyã khuklõ yɛnuõ ná lɔ̀- prɛ̀ dõ a thɛ̀hte Cómarya tahenuõ, Cómarya ki nõ mɛ̄pɛ̀ lɔ̀lãtakli dítũ èthĩ yɛ̀tahenuõ ná Byacɛ Jesũ Krĩstu pã. Rò bí tɛ̄mɛ̄pɛ̀ yɛ̀ ahtuõaplũ hõ pãnuõ, Cómarya ki dyɛ̀ pɛ̀ kayã dõ acõ ná angõ nuõtahe tɛ̄mɛ̄nĩkhwókɛ̀ pã, rò a ki dyɛ̀tɔ̀ pɛ̀ èthĩ ná mókhuhtɛ̀ ná hekhuthɛ̀ ná tɛ̀sõri tahe pã.

Tɛ̄hɛ̀bɛ̀ tɔ̀tɔ̀ ná tɔ̀tɔ̀

Tɛ̄hɛ̀bɛ̀ rɛ̀ dõ nyɛ̀ 1:1-8

Tɛ̄luõhtya ná ù thũcuõli tahe dõ prɛ̀zũtɛ̀plõmũ thuõthyótõmũ a o 1:9-3:22

Litalũ otɔ̀ ná tɛ̄mádyã thuõthyótõkuõ 4:1-8:1

Kwɔ̀ thuõthyótõmɛ̀ 8:2-11:19

Plyã nuõtõbõ ná tɛ̄mĩtɛ̄myã nyɛ̀duõ 12:1-13:18

Tɛ̄luõhtya amyɛ̄myɛ̀acõcõ 14:1-15:8

Cómarya a tɛ̀thɛ̀plõdu bɛ̀lõ thuõthyótõbɛ̀ 16:1-21

Vĩ Babylonia latãprõ, tɛ̄mɛ̄pɛ̀kyã tɛ̄mĩtɛ̄myã,

Prɛ̀prɔ̀ dõ a ilolahõ ù nuõtahe ná Satan 17:1-20:10

Tɛ̀cirya dõ khyɛ̀ tadũ 20:11-15

Mókhuhtɛ̀, hekhuthɛ̀, vĩ Jerusalemthɛ̀ 21:1-22:5

Tɛ̄hɛ̀bɛ̀ dõ khyɛ̀ 22:6-21

¹ Li yɛ̀tɔ̀ba ma li dõ a rãmárãdyã tɛ̄mɛ̄htwõhtya anɛ̀ dõ Jesũ Krĩstu dyɛluõhtya tahe ari-akyã. Thyáphũ Jesũ Krĩstu ki zũluõ̀ pɛ̀ alulɛ̀ tahe ná tɛ̀ kířɛ̀ htwõhtya phũlãhõ pã yɛ̀tahe agnɛ̀nuõ, Byacɛ Cómarya dyɛluõ̀ pɛ̀ tɛ̄dyɛluõhtya yɛnuõ ná Giovanni mãdũ hõ vã dõ a htwõ Jesũ Krĩstu alulɛ̀ yɛ̀tɔ̀prɛ̀ hõ. A thũlyã a mókhu tanéphũ dõ vão rò a dyɛ̀thɛ̀gnɛ̀ pɛ̀ vã ná tɛ̀ritɛ̀kyã yɛ̀tahe. ² Rò vã hɛ̀soluõ̀ pɛ̀ ù lɔ̀- vã myãhtye htuõhõ yɛ̀tahenuõ, yɛ̀ma vã rãluõ̀ pɛ̀ ù ná tɛ̀ritɛ̀kyã o dõ Cómarya o hyã tahe ná tɛ̀dõ Jesũ Krĩstu dyɛluõ̀ pɛ̀ vã tahe. ³ Kayã dõ a hõ li yɛ̀tɔ̀ba tɔ̀prɛ̀prɛ̀ nuõ, a nĩbɛ̀ tɛ̀sõri htuõto kayã dõ a nĩhuõ prɛ̀prɔ̀ tahe a tɛ̀hɛ̀bɛ̀ dõ a ki htwõhtya khõnyã yɛ̀tahenuõ bɛ̀bɛ̀, a ki htwõhtya shyɛ̀- nopã tahenuõ bɛ̀bɛ̀, èthĩ ki cũɛ̀ tɛ̀dõ ù rão è dõ li yɛ̀tɔ̀ba akũ tahenuõ, a ki nĩbɛ̀ lahyã tɛ̀sõri, mɛ̀tɛ̀hɛ̀rõ tɛ̀yɛ̀tahe kířɛ̀ htwõhtyanuõ, ashuõakhɛ̀ phũhyã hõ.

Hɛ̀mgheryã Cuõnĩdu Prɛ̀zũtɛ̀plõmũ Thuõthyótõmũ

⁴ Vã ma Giovanni. Vã rãcuõ pɛ̀ liyɛ̀ dõ prɛ̀zũtɛ̀plõmũ thuõthyótõmũ dõ a o dõ Asia kɛ̀kũ nuõtahe a o. Cómarya dõ a htwõprɛ̀ mú- nukhɛ̀, htuõto khõnyãkhɛ̀- ma a htwõprɛ̀prɛ̀, nopã ma a ki htwõprɛ̀prɛ̀ yɛ̀tɔ̀prɛ̀ ná thɛ̀htwõprɛ̀ thuõthyótõmɛ̀ dõ a o dõ lũ khuklyãhtyalõ anyɛ̄hyã yɛ̀tahe abwĩataryɛ̀ ná a tɛ̀thuõtɛ̀krɛ̀ yɛnuõ, thĩ ki nĩbɛ̀dũ ní-. ⁵ Thĩ ki nĩbɛ̀ kuõpɔ̀dũ Jesũ Krĩstu dõ a khyãathɛ̀ cõcõtɛ̀tɛ̀ yɛ̀tɔ̀prɛ̀ abwĩataryɛ̀ ná a tɛ̀thuõtɛ̀krɛ̀ ní-. Kayãthɛ̀ rò a htwõprɛ̀ kãkhyɛ̀ aklɛ̀nuõ, è ma prɛ̀ dõ a htwõprɛ̀ rɛ̀lõ ù tɔ̀prɛ̀ hõ.

È ma prɛ̀ dõ a põ hekhũ akhwĩ tahe. È ma a mɔ̀nĩ nyacõ pɛ̀ htuõto dõ a thɛ̀ akhu-akhyɛ̀ a mɛ̀lwõhtɛ̀kã pɛ̀ dõ tɛ̀tũtɛ̀ora akũ. ⁶ Htuõrõ thyáphũ pɛ̀ ki mɛ̀ a Phɛ̀ Cómarya a tɛ̀phyɛ̀tɛ̀mɛ̀ agnɛ̀nuõ, Jesũ Krĩstu dyɛ̀htwõhtya pɛ̀ ná bwĩdu tahe dõ ahtyɛ̀akɛ̀kũ. Tɛ̀lĩtɛ̀takhɛ̀ ná tɛ̀prɔ̀tɛ̀prya ki o kuõdũ ná Jesũ Krĩstu tacũprɛ̀ ní-. Amɛ̀n.

7 Myámõ lahyã, a kírɛ hyãtõhõ ná òluõ hó-. Kayã pwõ- tõprɛ ki myãhtye lõ ɛ pá. Kayã dõ a sũthýɛ lũ nuõtahe bèbè, a ki myãhtye lũ pãpã. Myɛcõ pwõ- tõcõ dõ hekhuyɛ kinguõkìhè lõ ná ɛ akhu-akhyɛ pá. Tɛ ki htwõhtya málakõ phúyɛnuõ pá- Amèn.

8 Byacɛ Cómarya hé, “Vã ma akháshýɛ hó rò và ma atadũhõ” rò a hé, “Vã ma Cómarya dõ a htwõprɛ mú- nukhɛ tõprɛ, khõnyãkhɛ ma và htwõprɛprɛ, nopãma và htwõprɛprɛ. Vã ma Cómarya dõ a cyã tɛlõ- plĩ tõprɛhõ.”

Tɛmyãhtyelwó Krĩstu

9 Vã ma thi puõvyã Giovanni dõ a zũɛ Krĩstu thyãkuõ ná thi tõprɛ. Vã ma thi khõbõthýõ dõ a khyãcyɛkhyãcũ rõkuõtɛ ná thi tõprɛ, và ma Cómarya a htyɛphúkɛphú thyãkuõ ná thĩthĩ, rò và khyãthéplõhtũ rõkuõtɛ ná thi tõprɛ prɛ. Dõ và hɛsodõnyã pɛ ù ná Byacɛ Cómarya a tɛritɛkyã ná tɛdõ Jesũ Krĩstu khyãluõ pɛ và tahe akhu-akhyɛ, ù cuõ dya-okyã và dõ Patmo klúku hó. 10 Bĩ Byacɛ amõnyɛ tõnyɛnuõ Cómarya a Thɛ Sãsɛ opõmanĩ và rò và nĩhuõ ngõprahtyashyo prahtyasõ dõ vãkhyɛkhu rò a thyãcõná kwõ prahtya nuõ cõ. 11 Ngõprahtya rò a hé, “Rãmãràdyã tɛdõ nɛ myãhtye nuõtahe. Htuõrõ thũcuõpɛ liyɛ dõ prɛzũɛtɛplõmũ thuõthyótõmũ dõ a mãdũ Epheso, Smyrna, Pergamum, Thyatira, Sardi, Philadelphia, Laodicea dõ a o lahyã dõ vĩ thuõthyótõvĩ yɛtahe akũnuõ.”

12 Maũpɛ hébɛ và, và ne rò và tarĩ myãkãkhyɛ akhɛnuõ, và myãhtye mikõhtɛ thuõthyótõmɛ. 13 Rò dõ mikõhtɛ thuõthyótõmɛyɛ aklãmɛkũ nuõ athyanã prɛlukayã aphúkũ o tõprɛ. Rò a thyanĩ çacwõ htũlyãtuõ dõ akhadyãkhu tõpũ rò a sã tavã htyanĩ htɛtabye tõba. 14 Akhuluõ bũ thyãcõná thímĩsũnuõ, mãtorõ a thyãcõná bũkhu nuõ. A mɛthèplõ nuõ, a thyãcõná mikyã rahtõhtya nuõ cõ. 15 Akhãduõ nuõ a takhɛ thyãcõná talĩbyã dõ ù lõ htuõhõ lũ ná mi nuõ cõ. Angõ pra tawõtathũ thyãcõná htyɛ sátã nuõ cõ. 16 Atakhu cõhtwó tõkyɛnuõ a pũmanĩ sɛ thuõthyótõmɛ. Htuõrõ nɛ dõ a htyã nyɛkhõnyɛkyɛ tõbɛ odõ akyãkũ hte. A mɛthɛnuõ a takhõtakhɛ thyãcõná tamõ sátakhɛtã bí mõhtuõkhɛ nuõ cõ.

17 Bĩ và myãhtye ɛ akhɛnuõ, và lakhútã thýɛnguõ thyãcõná kayãthýɛ tõprɛ dõ a khãduõshýɛ nuõ, htuõrõ a behtya atakhu cõhtwó dõ vãlõ rò a hé, “Thɛisɛ tãmɛ, và ma tɛakhãshýɛ ná tɛatadũ tõprɛhõ. 18 Vã ma kayã dõ a htwõprɛ tõprɛ. Vã thýɛ htuõhõ tadũrõ khõnyãyɛ và htwõprɛ tacũprɛ talɛkrɛ. Vã onã taryɛshyosõ ná tɛprõtɛprya rò và põlõ tɛthýɛ ná Luõkɛnédõ tahe.

19 “Phúnuõrõ tɛdõ nɛ myãhtyehõ nuõtahe bèbè, tɛdõ nɛ myãhtye a htwõhtya khõnyãyɛ tahenuõ bèbè, tɛdõ nɛ myãhtye a htwõhtya shyɛ- nopã tahenuõ bèbè, rãmãràdyã ɛnuõ. 20 Sɛ thuõthyótõmɛ dõ nɛ myãhtye a o dõ và takhu cõhtwó akũ yɛnuõ ná mikõhtɛ thuõthyótõmɛyɛ angõlasã acõazã ma phútɛhèrõ sɛ thuõthyótõmɛ angõlasã nuõma mãhõ prɛzũɛtɛplõmũ thuõthyótõmũ a tanéphũ tahe rò mikõ thuõthyótõmɛ angõlasã ma mãhõ prɛzũɛtɛplõmũ thuõthyótõmũ yɛtahenuõ hó.”

2

Thũcuõ Tɛritɛkyã Dõ Epheso Prɛzũɛtɛplõmũ A o

1 “Rãcuõ liyɛ dõ Epheso prɛzũɛtɛplõmũ a tanéphũ a o nuõ,” a hé và phúnuõ. Rò a hé, “Tɛritɛkyã yɛnuõma a hyã dõ prɛ dõ a pũmanĩ sɛ thuõthyótõmɛ dõ atakhu cõhtwó akũ rò a cuõ dõ mikõhtɛ thuõthyótõmɛ aklɛnuõ tõprɛ a o rò a rãcuõpɛ ɛthĩ phúyɛ, 2 nɛ mɛ tɛyɛnuõ và thɛgnɛ, nɛ mɛ ladyáladã cõ nɛnɛ nuõma- và thɛgnɛgnɛ, htuõrõ nɛ khyãthéplõhtúbɛ tɛcyɛtɛcũ tahe nuõma- và thɛgnɛgnɛ. Nɛ otõcyãkuõ ná kayã mɛ tɛmũnyãricyã tahe to nuõma- và thɛgnɛgnɛ. Htuõrõ kayã dõ a hé lya nĩdyɛ anɛ ná Prɛdõnyãphũ rò nɛ cɛmyã ɛthĩ rò nɛ myãhtye ná ɛthĩ ma Prɛdõnyãphũ mãto, mãprɛ prɛhébɛ lahõlahya tahe prɛ nuõma- và thɛgnɛgnɛ. 3 Dõ vãmwi akhu-akhyɛrõ, nɛ mɛkhyãmɛaya nɛ khyãbɛ tɛcyɛtɛcũ rò nɛ thèplõ pyɛto nuõma- và thɛgnɛgnɛ.

4 “Manãrõ và lɛdyatɛthũ dõ nɛlõ nuõ a o tõcõ, a o phútɛhèrõ nɛ mɔ và khõnyãyɛnuõ a thýã pá ná nɛ mɔ và dõ arɛkhɛ nuõto. 5 Nɛ cuõ taphãyɛkyã cõ ná nɛ tɛmõ dõ kalúkhɛnuõ bá- tɛ cõnuõ tanɛ myãmõ. Zã nĩdũ nɛnɛ rò mɛkhyɛ thýãphũ nɛ mɛ dõ kalúkhɛnuõ. Nɛ

ki za nĩdũ nènè to hénuóma vã ki hyã dö ñeo rò vã ki hyãphyé taphãkyã nê mikõnuó dö akhãlé yënuó pã. ⁶ Manárò nê teryã opãtócõ. A o pã matêhero nê thêthe Nicolaitaphú a me tèmũmyã tahenuó a thyãkuó có hó ná vã thêthe êthi tème nuó cóhó.

⁷ “Nê khãlè ki o rò ñĩdã tèt dö Cómarya a Thê Sãsê hëso prëzũetëplómũ yëtahenuó. Kayã dö a mepëtê tóprënuó, vã ki dyé è taryëshyosó dö a ki nuõenĩ thòhtwõprë athè dö a dyéũ thêhtwõprë yënuó tóthò pã. Thòyè tóthònuó a dyã dö Cómarya a tarékũ dö ù è ná Paradisũ akũnuó pã.”

Thũcuó Tëritëkyã Dó Smyrna Prëzũetëplómũ A o

⁸ “Rãcuó liyè dö Smyrna prëzũetëplómũ a tanéphú a onuó,” a hé vã phúnuó. Rò a hé, “Tëritëkyã yënuó, a hyã dö prë dö a thyé htuóhó rò a htwõprë kãkhyé khyéthya yëtõprë a o. È ma tækahshyè ná atadũ tõprëhó. ⁹ Nèpyãñèsè, nê soryasõphã nuóma vã thëgnè. Manárò dóthudóthé tókyè nuó, nê duzáhtyathè. Kayã dö a hélã ñidyé ané ná pè ma Judaphú tahe málakó có tadũrò a málakó máto yëtahe dyã thĩzõ nuóma vã thëgnè. Êthi nuótahe ma khínëricyã khukló a təcóbè hõphú tahe prè. ¹⁰ Tëdó nê kiré khyábè khõnyã yënuó, théisè tã alé taki- tãmé ní. Khínëricyã khukló taritaryã hó ù dö ù ki memyã thĩ akhu-akhyé, a ki donuó thĩ dö htókũ tahehe pã. Ù ki mecyëmecũ thĩ anyëshyè athëshyè pã. Tuó có dö nê myãhtyebè có ná tètthýè bèbè, tarú có ná vã nuó, vã ki dyédũ nê tètthwõprë a khuklwõhtè pã.

¹¹ “Nê khãlè ki o rò ñĩdã tèt dö Cómarya a Thê Sãsê hëso prëzũetëplómũ yëtahenuó. Kayã dö a mepëtê tahenuó a khyábè pã dóthudóthé tókyè atètthýè tacũprë yënuó to hó.”

Thũcuó Tëritëkyã Dó Pergamum Prëzũetëplómũ

¹² “Rãcuó liyè dö Pergamum prëzũetëplómũ a tanéphú a o nuó,” a hé vã phúnuó. Rò a hé, “Tëritëkyã yënuóma a hyã dö prë dö a o ná ané dö a htyãlõ nyèkhõnyëkyè tóbè tõprë a o. ¹³ Nê otó có ná khínëricyã khukló lëonyã khuklyãhtyaló akhãlé có nuóma vã thëgnè. Bí ù methingé có Antipa máhó prëkhyáthé dö acó ná vãyè nuótõprë bí nê vĩkũ khínëricyã khukló lëonĩ akhãlé nuó có tadũrò nê có ná vã, nê vikyã nê tètũtënyã to.

¹⁴ “Manárò tètëritëkyã dö vã lëdyatëtthũ dö ñelõ nuóma a o taki, maĩtè tahetè hénuóma, kayã dö a thĩklè tahehe nuó, a krwõmëkuó Balaam a tètthýoithya. Balaam ithyóithya Khwĩ Balak ná a ki ilo-ilyã Israelphú thítahe ná êthi ki e sèesè dö ù lũhtya ná prëzõ yënuótahe, htuóro a ki cuóthũ lahyã prëmòprëkhũ phúnuó. ¹⁵ Phúnuóhó, dö thĩklënuó kayã dö a krwõmëkuó Nicolaitaphú a tètthýoithya nuó a o tahehe. ¹⁶ Khõnyãrò vikyãmó nê tètthũtëora nuó. Nê ki vikyã to héma vã ki hyálè pryã dö nê o pã rò vã ki hyásã kayã nuótahe ná nê dö a hte dö a kyãkũ yënuó tóbè pã.

¹⁷ “Nê khãlè ki o rò ñĩdã tèt dö Cómarya a Thê Sãsê hëso prëzũetëplómũ yëtahenuó. A hé phútêherò, lõ- kayã dö a mepëtê tahenuó vã ki dyé è khómũmäna dö ù dya-ouè è yënuótõklõ pã. Htuóro vã ki dyé êthi lõbũ tõprë tòmè pã, rò ù rão mwĩthè dö alõ yënuó pã. Mwĩthè yënuó ù thëgnè è tõprë- to, thëgnè túpré kayã dö a ñibè løyënuó tõprë- tuó prè.”

Thũcuó Tëritëkyã Dó Thyatira Prëzũetëplómũ A o

¹⁸ “Rãcuó liyënuó dö Thyatira prëzũetëplómũ a tanéphú a o nuó,” a hé vã phúnuóro a hé, “Tëritëkyã yënuóma a hyã dö Cómarya aphúkhũ a o. A mètthèplõ nuó a kyãrahtõ thyácónã minuó, a khãduónuó, a takhòtakhè thyácónã talĩbyã dö ù htũplyarashyĩ ènuó có. ¹⁹ Nê mekryã- ítënuó vã thëgnè. Nê tèmõtëklè, nê tètũtënyã, nê tètthýëtème, nê mekhyãmeaya tèt thĩ tahenuó vã thëgnè. Tëdó nê me khõnyãyè tahenuó, a o élóklõ pã có ná tèt dö nê mehtuóhó nuótahe ma vã thëgnègnè.

²⁰ “Manárò vã lëdyatëtthũ dö ñelõ nuóma a o tócõ. Maĩtè hérò, nê plwõ ithyóithya prëmò Jezebel dö a hélã ñidyé ané ná vã ma Cómarya aprëprõ tõprë, nuótõprë. È ithyóithya ù akhu-akhyé, a thũcuóthũ lõ vãkayã prëmëtëphú tahe dö a ki cuóthũ prëmòprëkhũ, htuóro a ki e sèesè dö ù lũhtya htuóhó ná prëzõ nuótahe. ²¹ Vã oyõ hó è dö a ki za ñĩdũ khyéthya a təcũóthũ prëmòprëkhũ nuótahe tadũrò a thëzũ vikyã to. ²² Dó a mephúnuó akhu-akhyé

vã ki nôswí omyetyã è dô lémyëkhu pã. Kayã dô a cuôthú ná prêmò yétôprê tahenuô, vã ki nôkhyábécýë khyábécû kuô êthi pã. Tê múmyáricýã dô êthi cuôthú ná prêmò yétôprê tahenuô, êthi ki za nĩdũ pé pã anê to kihêrò vã ki nôkhyábécýë khyábécû êthi pã. ²³ Vã ki męthyëkyã tũkuô a khópacê tahe pãpã. Phúnuôrò prêžúetêplómũ pwôttómũ ki thégne ná vã ma prê dô a thégne ù pwô- tôprê a têtanę ná a têtêžúthélló tahe nuô pã. Thi tôprê ná tôprê męhtuô lõkryáhó phútê nuô, vã ki dyélyë kãkhyësũ thi phú thi męhtuô nuôtahe pã. ²⁴ Manárò thi Thyatira prêžúetê plómũphú dô a okyã yêtahenuô, thi krwómę kuôũ prêmò Jezebel a têtihyóithya múmyáricýã dô ù è ná khínëricýã khukló atê dóuôdóbí adu- azã yêtahe nuôto. Vã dyahtyapã ná têtívítézá dô thĩlô tóco- to. ²⁵ Manárò pũklôma ní ryã lahyã têt dô a o ná thi nuôtahe tuôđó vã hyãlyã pã tũphuô nuô ní-.

²⁶⁻²⁷ “Űpépê- bebê dô a mępétê rò a ki mę plehyã tuôđó atadũ phú vã têtêžú onuô hënuôma, vã ki dyé lũ taryëshyosô dô athyaná vã nĩbê dô vãphê a o nuôtahe pã.

“Vã ki dyé lũ taryëshyosô dô a ki pũ htyëké tahe ná ipò tũthê pã, rò a ki dómũdoplã lõ êthi phú ù dómũdoplã pũhe nuô pã.” ²⁸ Vã ki dyékuô è sëtórô pãpã. ²⁹ Nę khãlê ki o hêrò nĩđã têt dô Cómarya a Thê Sãsê hëso prêžúetêplómũ tahenuô.”

3

Thũcuô Têritëkyã Dô Sardi Prêžúetêplómũ A o

¹ “Rãcuô liyê dô Sardi prêžúetêplómũ a tanéphú a o nuô,” a hé vã phúnuô rò a hé, “Têritëkyã yënuôma a hyã dô prê dô a pũnĩ a Thê Sãsê yêthuôthyótómê dô a mę Cómarya atēmę yêtahe ná sýyë thuôthyótómê a o. Nę mękryã- ítê nuôma vã thégne. Nę ohtwôprê cólã ná vã ù hé phúnuô tadúró nę krwô vãkhyë to, nę thyáprénã kayãthyë. ² Phúnuô akhu-akhyë, omyë pãto, ihtómô, teryã dô a okyã pã ná nę nuôtahenuô, a kiré thyéhó dyëshyodyésôhtya khyëthya mỗ ênuô, mętêhêrò, vã mahtyë ná têt dô nę męhtuôđó tahenuô, alôabã hí dô vã Cómarya a męthënyë to. ³ Męphúnuôrò tanehtyabê nĩkhyë têtđó ù ithyó htuôđó nęnuô tahe ná têtđó nę nĩhuô htuôđó nuôtahe. Cũyë têtýetahe rò za ní mỗ. Ki nę omyë tadũpã hënuôma vã ki hyã dô nęo phú prêheuhô tôprê nuô pã. Vã hyã bíkhêtê pãnuô nę thégneto.

⁴ “Manárò kayã dô a ohtwôprê sãsê rò ahyecã plĩphuô lõpã bí Sardi prêžúetê plómũkũ yënuôma a opatĩ prê. Êthi ki kũthyãhtya hyecãbũ rò a ki cuôttũ kuôđũ ná vã pã, mętêhêrò êthi kò cuôttũkuô nyã ná vã hó. ⁵ Kayã dô a mępétê tahenuô ù ki dyékũdyëthya htyakuôđũ êthi ná hyebũcaphuô phúyënuô pã. Htuôrò amwĩ dô a o dô lihtwôprê akũ yêtahenuô, vã htũplikyã lũ toto. Dô vãphê ná a tanémókhuphú tahe a męthënyë pãnuô vã ki hësoluôhtyaplô pé êthi yêtahenuô, êthi ma vãkayã prê, phúnuô pã. ⁶ Phúnuôrò nę khãlê ki o rò nĩđã lahyã têt dô Cómarya a Thê Sãsê hëso prêžúetêplómũ yënuôtahe.”

Thũcuô Têritëkyã Dô Philadelphia Prêžúetêplómũ A o

⁷ “Rãcuô liyê dô Philadelphia prêžúetêplómũ a tanéphú a o nuô,” a hé vã phúnuô. Rò a hé, “Têritëkyã yënuôma a hyã dô prê dô asãsê acóatę yétôprê a o. A pũma-o ní Khwĩ Davi athóhti. Bí a bãmô kadã akhënuô, ù mębícýã tôprê- to. Rò bí a mębĩ akhënuô, ù bãmócyã tôprê- to. ⁸ Nę mękryã- ítënuô vã thégne prê. Kadã dô ù mębícýã tôprê- to nuô, ù bãmô péhó nę. Nę hęcêrecê tadúró nę nĩđã vãngó, nę htébĩkyã vã to. ⁹ Khínëricýã khukló a tęcóbêhõphú yëtómũ nuô, a lahó lyã nĩdyë lahyã anê ná pę ma Judaphú tahe, tadúró êthi ma Judaphú mạto. Vã ki nõhyã dãngũlyã êthi dô thĩ khãduô khãshyë pã rò êthi pwô- tôprê ki thégne ná vã mוןĩ thi nuô pã. ¹⁰ Vã mękyãngó dô nę ki khyáthéplóhtũ agnë yënuô, nę tũnĩ phyéma akhu-akhyë, tępýátêsê dô a kiré hyã dô hekhuyë rò a ki męmyã lõ- kayã odó hekhu yëtóba lõpã akhënuô, vã ki takótakę nĩdyë nę pã.

¹¹ “Nyëtatonuô vã ki hyã pã. Thyáphú ù ki phyéphekyã tã nę khuklwõhtê tãmënuô, pũklôma ní ryã têt dô thĩ nĩbê htuôđó, têtihyóithya dô atôabê nuô tahe ní-.” ¹² Kayã dô a mępê tẽnuô, vã ki dyëhtwôhtya è ná vã Cómarya a têtũhódu ahihtũ pã, htuôrò a ki o tadũlã búnuô pã. Vã ki rãonĩ vã Cómarya amwĩ dô òlô pã. Htuôrò vã ki rão vã Cómarya avĩ mądũ Jerusalem vĩthê amwĩ yënuô dô òlô pã. Jerusalem vĩthê yënuô, a o dô mókhu

dõ vǎ Cómarya a o rò a hyǎlyǎ. Rò vǎ ki rǎokuõ vǎ mwĩthẽ dõ èlo pǎ. ¹³ Nɛ khǎlè ki o rò nĩdǎ tɛ dõ Cómarya a Thẽ Sǎsẽ hẽso prɛ̀zũtɛ̀plõmũ yɛtahenuõ.”

Thũcuõ Tɛritɛkyǎ Dõ Laodicea Prɛ̀zũtɛ̀plõmũ A o

¹⁴ “Rǎcuõ liyẽ dõ Laodicea prɛ̀zũtɛ̀plõmũ a tanéphũ a o nuõ,” a hé vǎ phũnuõ. Rò a hé, “Tɛritɛkyǎ yẽnuõma a hyǎ dõ ù é, ‘Amèn’ yẽnuõ tõprɛ a o. È ma prɛ dõ a thɛplòcõ rò a khyǎ athè cõcõtɛtɛ yɛtõprɛ a o. Cómarya nõbyatǎ dítũ lõ tɛlõ- plĩ yẽnuõ ná è prɛ. ¹⁵ Nɛ mɛ htuõhõ kryǎ- maĩtenuõ vǎ thɛgnɛ prɛ. Nɛ thyánǎ htyɛ dõ a kũ kuõũ toto, a kacũ kuõũ toto, vǎ thɛzũ ná nɛ ki kũ tomanǎ nɛ ki kacũ nuõprɛ. Vǎ thɛzũ hé ná ki krwõ vǎkhyɛ rò krwõtǎtɛ. Ki thɛzũ krwõ to hérõ krwõ tǎ taki- tǎmɛ. ¹⁶ Manárõ nɛ kũ toto, nɛ kacũ toto. Lɛlɛ- nɛ lɛprɛ akhu-akhyɛ vǎ ki htuplǎhtekyǎ nɛ dõ vǎ kyǎkũ pǎ. ¹⁷ ‘Vǎ duzǎhtyathẽ rò vǎ lo pǎ cõ tõtõ- to, vǎ lo ìtɛtɛ- nuõ a o lõ cõ hõ,’ nɛ hécõ phũnuõ tadũrõ nɛ thɛplɛthɛzõ, lɛ- thɛzõklabɛnĩ nɛ, nɛ sõphásõryǎ, nɛ mɛthèkhi, nɛ okhǎklo cõ- rò nɛ thɛgnɛ nĩdyɛ nɛnɛ to. ¹⁸ Mɛphũnuõrõ vǎ dyɛthɛgnɛ cwõpɛkuõ nɛ ná thyáphũ nɛ ki duzǎhtyathẽ kuõũ nuõ, hyǎ iprĩkuõ htɛ dõ vǎo yɛ. Htɛ yẽnuõma ù nuõhtuõhõ ná mi. Htuõto hyǎ iprĩ kuõũ hycǎbũ lɛkũlɛthya dõ vǎo yɛ rò kũbĩthyábĩ nĩdyɛ kuõná nɛ okhǎklo thɛtarɛ dũgnɛ yẽnuõ. Thyáphũ nɛ ki myǎhtyɛ lĩphõryǎ kuõũ agnɛnuõ, hyǎ iprĩkuõ tɛkhu mɛthɛsɛ dõ vǎo yɛ rò cĩnuõ dõ nɛ mɛthɛplõkũ nuõ.

¹⁹ “Lõ- kayǎ dõ vǎ mõnĩ è tahenuõ, vǎ ithyõ thɛprwõthɛlĩ nĩdyɛ rò vǎ plĩ nĩdyɛ lũ. Phũnuõ akhu-akhyɛ beshyõ nɛ thɛplõ rò zǎnĩ mõ. ²⁰ Nĩdǎ lahyǎ- vǎ kahtõ obĩ kadǎ nyɛhyǎ rò vǎ dò kadǎ yɛ. Kayǎ tõprɛprɛ ki nĩhuõ vǎ dò kadǎ kihɛ rò bámõsũ nuõ, vǎ ki hyǎnuõ ɛtõõtõ kuõná è, rò è ki ɛtõõtõ kuõná vǎ pǎ.

²¹ “Vǎ mɛpɛ htuõhõ rò vǎ onyǎnĩ tõkuõ hó ná vǎphɛ dõ khuklyáhtɛ htyalõ akhu hó. Phũnuõrõ kayǎ dõ a mɛpɛtɛ tahenuõ, vǎ ki nõnyǎo tõkuõ èthĩ ná vǎ dõ vǎ khuklyáhtɛ htyalõ akhu yẽnuõ pǎ. ²² Nɛ khǎlè ki o hérõ nĩdǎ tɛ dõ Cómarya a Thẽ Sǎsẽ hẽso prɛ̀zũtɛ̀plõmũ yɛtahenuõ.”

4

Ũ Cõbucõbɛhtya Cómarya Dõ Mókhu Htyɛlɛkɛkũ

¹ Tɛyɛtahe htuõ rò vǎ myǎhtyɛlwõ onɛpõ tɛaruõ tõtõ. Dõ mókhuunuõ, kadǎ tõtɛ lumõõ rò vǎ nĩhuõ tɛprahtya tõtõ rò a pra thyánǎ kwõpra phũ vǎ nĩhuõ htuõhõ dõ kalũkhɛ nuõ, rò a hébɛ vǎ rò a hé, “Htyadõyɛ, yɛtahe htwõhtya htuõpǎ rò kryǎ- matɛ bè htwõhtya ke pǎnuõ, vǎ ki dyɛluõ pɛ nɛ.” ² Yɛtõphũõrõ Cómarya a Thẽ Sǎsẽ pũma tõphuõ pũma vǎ rò dõ mókhu nuõ khwĩ a khuklyáhtɛ htyalõ o tòmɛ rò ù onyǎo dõ akhu nuõ tõprɛ. ³ Kayǎ nuõtõprɛ nuõ amɛthɛ takhɛ thyácónǎ lõthɛ lĩthuõlɛ tòmɛ ná lõthɛ shyɛthwi tahe, htuõrõ bí khwĩ khuklyáhtɛ htyalõ akhǎshyɛ nuõ, htyɛlamõsǎ a tava lõ lũ thyácónǎ lõthɛ thuõlɛ nuõ cõ. ⁴ Khwĩ khuklyáhtɛ htyalõ dõ aruõ nyɛshyɛ ná lwĩmɛ yẽnuõ a otava ná khwĩ khuklyáhtɛ htyalõ yɛ rò khwĩ khuklyáhtɛ htyalõ yɛtahe akhu nuõ, muõprũmuõprɛ nyɛshyɛ ná thɛlwĩ dõ a kũthyáhtya hycǎbũ rò a klwõhtya khuklwõhtɛ tahe onyǎo lahyǎ bĩnuõ. ⁵ Bĩnuõakhɛ, dõ khwĩ khuklyáhtɛ htyalõ nuõtõkhu akũ nuõ, shyɛlĩbõ hte, mókrmõnguõ, shyelyǎ lõplĩ cõ. Dõ khwĩ khuklyáhtɛ htyalõ anyɛhyǎnuõ, mi tarɛbõ thuõthyótõbõ mǎdũ Cómarya a Thẽ Sǎsẽ thuõthyótõmɛ yẽnuõ, akyǎ rahtõhtya bĩnuõ. ⁶ Bí khwĩ khuklyáhtɛ htyalõ anyɛhyǎnuõ, htyɛõdu dõ asɛkalĩ thyácónǎ lõthũ bũplya tòmɛnuõ a o tõtõ.

Thɛhtwõprɛ lwĩduõ dõ a mɛthɛplõ o lõplĩ dõkhyɛkhyɛ, dõ nyɛnyɛ yẽnuõ, a o tava lõplĩ kuõkɛ bí khwĩ khuklyáhtɛ htyalõ akhǎshyɛ nuõ. ⁷ Arɛlõ tõduõ nuõ athyanǎ áyǎthĩ, nyɛduõ tõduõ nuõ athyanǎ pũphɛdu, thuõduõ tõduõ nuõ amɛthɛ thyánǎ kayǎ mɛthɛ rò lwĩduõ tõduõ nuõ, athyanǎ lǎbũdu dõ a zuõ dõ mólɛnuõ. ⁸ Thɛhtwõprɛyɛ lwĩduõ lõnuõ, tõduõ- ná a dǎo a bè thuõthyõ, a mɛthɛplõ tahenuõ, a o lõplĩ lũnɛ sĩprɛcõ, a o tuõ lõ cõ dõ adǎlɛ. Èthĩ irõ htuthɛhtya pwõnyɛnyɛ- pwõthɛthɛ cõ, a okuõ tõphuõ- to. Rò a irõ htuthɛhtya lahyǎ,

“Byacè Cómarya dǎ a męcyátê lõ~ plĩ dǎ a ohtwǒprê dǎnudǎthakhê, rò a ohtwǒprê tuǒkhónyá, htuǒrò a ki ohtwǒprê plehyálǎ yêtóprênuò, a sásê, a sásê, a sásê.”

⁹ Thêhtwǒprêyê lwiđuònuò, a irǒ męlímętakhêhtya htuǒrò dyaduzúnýá rò hébwihé-taryêhtya Cómarya dǎ a onýáo dǎ khwĩ khuklyáhtê htyalǎ akhu dǎ a htwǒprê tacúprê talékrê yênuò tǒprê. Rò bí êthĩ irǒhtya phúyê akhênuò, ¹⁰ muǒprǔmuǒprê nyêshýê ná thélwĩ yênuò a dǎngũlyá dǎ prê onýáo dǎ khwĩ a khuklyáhtê htyalǎ akhu nuòtǒprê nyêhyá rò a cóbêhtya kayá dǎ a htwǒprê tacúprê yênuò tǒprê. Êthĩ dyatǎkyá a khuklwǒhtê yêtahe dǎ khwĩ khuklyáhtê htyalǎ anyêhyá rò a irǒhtya lahyá,

¹¹ “Kǒ- pę Byacè Cómarya, nê kò nĩbè nyá tẹlítetakhê, tẹbezúbenyá ná tẹprǒtẹprya hó, mętêhéro nê byálya tẹ lõ~ plĩ rò nê byálya êthĩ rò nê dya ohtwǒprê êthĩ cǔ- dù nê thêplǒ.”

5

Li Talũ Tǒklũ Ná Thímíphũ

¹ Vǎ myáhtye li talũ tǒklũ o dǎ prênyáo dǎ khwĩ khuklyáhtê htyalǎ akhu nuòtǒprê atakhu cóhtwǒ nuòtǒkyê akũ. Litalũ yênuò, ù rǎo lõplĩ ná liplǒ nyêkhónýkyê lõ rò ù kléicũma lũ ná tẹmátetyá thuǒthyótǒkuò. ² Rò vǎ myáhtye tanéphũ hêshyoresǒ dǎ a éhtǒhtyashyo tǒprê rò a dyéthégnê pę ù, “Kayá dǎ a kò caámǒkyá pę ù tẹmęmámędyá dǎ ù kléicũma yêtahe rò a bǎmǒhtya litalũ yênuòma ùpê?” ³ Manárǒ dǎ mǒkhu bẹbè, dǎ hekhu bẹbè, dǎ Luǒkẹnédǎ nuò bẹbè, litalũ yênuò, ù caámǒnĩ tǒprê- to, ù hǒnĩ tǒprê- toto. ⁴ Kayá dǎ a kǒnǎ ki bǎmǒ litalũyê rò hó ênuò a o tǒprê- to akhu-akhyê, vǎ nguǒthyęnguǒ cǒ. ⁵ Yêtóphuǒrǒ dǎ muǒprê tahe aklê tǒprênuò, a hé vǎ, “Nguǒ tǎmê, Juda myécǒphũ áyáthĩ yêtóduò, Davi aklwilyá kalyá ditũ yêtóprênuò, a nĩbêhǒ tẹmępê hó, rò a ki caákyá tẹmęmámędyá thuǒthyótǒkuò yê rò a bǎmǒ pę pę litalũ yênuòma anĩ hó.”

⁶ Bínuòakhê vǎ myáhtye thímíphũ tǒduǒ kahtǒ odǎ khwĩ khuklyáhtê htyalǎ kláměkũ nuòtǒpho. Thêhtwǒprê lwiđuǒ yênuò ná muǒprǔmuǒprê yêtahe otava nĩlǒ lũ. Thímíphũ dǎ a oluǒhtya yêtóduònuò a cǒ ná ù męthyénǒ htuǒhǒ lũ nuò. Anǒ o thuǒthyótǒphyá, htuǒrǒ a mètthèplǒ o thuǒthyótǒplǒ, yéma a mǎhǒ Cómarya a thêhtwǒprê thuǒthyótǒmê dǎ thũcuǒ hó êthĩ dǎ khálê pwǒ- tǒpho dǎ hekhu yênuòhǒ. ⁷ Thímíphũ yênuò, a cuǒphyê litalũ dǎ a o dǎ prênyáo dǎ khwĩ khuklyáhtê htyalǎ akhu yêtóprê atakhu cóhtwǒ akũnuò. ⁸ Bí a pũmanĩ litalũyê akhênuò, thêhtwǒprê lwiđuǒyê ná muǒprǔmuǒprê nyêshýê ná thélwĩ yê dǎngũlyá dǎ thímíphũ nuòtǒduǒ a mètthényê. Êthĩ tǒduǒ ná tǒduǒ, tǒprê ná tǒprê nuò, a ti lédǒ o htuǒrǒ a o ná abêhtê tahe. Bêhtê yêtahenuò a o bǎ có ná tẹnuǒmũnuǒsũ. Tẹnuǒmũnuǒsũ yêtahe ma mǎhǒ Cómarya akayá a tẹkwícǒbê nuòtahe hó.

⁹ Êthĩ irǒ li-irǒ athê tǒtǒ,

“Nê kǒdũhǒ ná nê ki phyê litalũyê rò caákyá tẹmęmámędyá yêtahe. Mętêhéro ù męthyê htuǒhǒ nê akhu-akhyê, thyáphũ kayá tahe ki htwǒhtya Cómarya atê nuò nê ihtakǎhǒ êthĩ ná nęthwi rò prêlukayá tahehe dǎ a o dǎ kayá pwǒtǒmuǒ, ngǒ pwǒtǒngǒ, myécǒ pwǒ- tǒcǒ ná kę pwǒtǒkê aklê tahenuò, nê ihtakǎ pę htuǒhǒ ná Cómarya. ¹⁰ Êthĩ ki mę Cómarya a tẹphytẹmę agnênuò, nê dyêhtwǒhtya hó êthĩ ná bwĩdu tahe dǎ Cómarya ahtýakékũ hó. Rò êthĩ ki pótê dǎ hekhuýê pǎ.”

¹¹ Yêtóphuǒrǒ, vǎ myáhtye rò vǎ nĩhuǒ tanémǒkhuphũ o dǎ athĩ dǎ athĩkũ rò dyǎlǒpê pǎ cóto yêtahe angǒprahtya. Rò êthĩ otava lahyá ná khwĩ khuklyáhtê htyalǎ yê ná thêhtwǒprênuò lwiđuǒ ná muǒprǔmuǒprê nuòtahe. ¹² Rò êthĩ éhtǒ irǒ shyo lahyá,

“Thímíphũ dǎ ù męthyê lũ yênuò, a kò nĩbèdũ taryęproprya, tẹduzáhtyathê, tẹthítẹphê, tẹhétẹre, tẹdyaduzúnýá lũ, tẹmęlímętakhê lũ, ná tẹtutthêhtya dú lũ ní-.”

¹³ Rò vǎ nĩhuǒ lõ- tẹ dǎ athèplǒ htwǒprê o nuòtahe dǎ a o dǎ mǒkhu tahe bẹbè, dǎ hekhu tahe bẹbè, dǎ helê tahe bẹbè, dǎ htyêdutava alê tahe bẹbè, lõ- tẹbẹbyá o dǎ mǒlê tahenuò bẹbè, a irǒhtya rò a hé lahyá phúyê,

“Tɛhtuthɛ̃htya, tɛmɛlɛmɛtakhɛ, tɛdyaduzɛ̃nyá ná tɛprɔtɛ̃pɛrya nuò a ki o kuòdú ná kayá dɔ a onyáo dɔ khwí khuklyáhtɛ htyalɔ akhu nuòtɔprɛ ná thímíphú nuòtòduò tacúprɛ talɛkrɛ ní~.”

14 Thɛhtwòprɛ yɛlɔ̃wɛduò nuò a hɛsù, “Amèn” htuòrò muòprũmuòprɛ tahe dúngũlyá rò cóbucòbɛhtya Cómarya ná thímíphú nuòtòduò.

6

Ũ Mɛmaryá Tɛmɛmámɛdyá Tahe

1 Vá myáhtye thímíphú nuòtòduò caámòhtya ũ kléicũma tɛmátɛdyá dɔ thuòthyótòkuò aklyɛ arɛlɔ tòkuò rò vǎ ñhuò dɔ thɛhtwòprɛ nuò lw̃duò akł tòduònuò angóprahtya thyána shyelya nuò rò “hyámò” a hé phúnuò. 2 Vá myá rò vǎ myáhtye tathibũ tòduò, rò kayá dɔ a sidyá è tɔprɛnuò a pũmanĩ klye tòbɛ rò ũ dyé è khuklwòhtɛ tòmɛ. Ènuò, athyána kayá dɔ a sápẽ htuòhò ũ tɔprɛ nuò. Khònyàrò a sidyanĩ khyéthya tathì rò a htecuò thyáphú a ki cuòsápɛ khyéthya ũ nuò.

3 Bí thímíphúyɛ caámòhtya tɛmátɛdyá nyɛkuòtòkuò akhɛnuò, vǎ ñhuò thɛhtwòprɛ nyɛduò tòduò yɛnuò hé, “hyámò.” 4 Rò tathilĩ tòduò hyáhte, rò kayá dɔ a sidyá lũ tɔprɛnuò, ũ dyé lũ tɛprɔtɛ̃pɛrya dɔ a ki phyéhyá tɛsátɛpǎ dɔ hekhuyɛ. Rò hekhuphú tahe ki mɛthyɛ nídyɛ khyèdũ lũ tɔprɛ ná tɔprɛ. Htuòto ũ dyé lũ nɛdu~ tòbɛ.

5 Htuòrò thímíphú nuòtòduò caámòhtya tɛmátɛdyá thuòkuòtòkuò dɔ ũ mɛma ènuò, rò vǎ ñhuò thɛhtwòprɛ thuòduò nuòtòduò hé, “hyámò” a hé phúnuò. Vá myá rò vǎ myáhtye tathilɔ tòduò rò kayá dɔ a sidyá lũ tɔprɛnuò a o nídyɛ ná cáculɛ dɔ a takhukũ. 6 Vá ñhuò dɔ thɛhtwòprɛ yɛlɔ̃wɛduò akł nuò, a có ná ngóprahtya tòcò, rò a hé, “Ryáɛ tónyɛ~ mòhé nuò, a ní prɛ akhwókɛ buòkũlǎ tòbɛ prɛ, mǎtorò buòbalĩ thuòbɛ prɛ. Rò mɛpyékyá tǎ olivahtyɛ ná thòbìthèhtyɛzǎ nuò tǎmɛ ní~.”

7 Htuòrò thímíphú nuòtòduò caámòhtya tɛmátɛdyá lw̃kuòtòkuò dɔ ũ mɛma ènuò rò vǎ ñhuò thɛhtwòprɛ lw̃duò nuòtòduò hé, “hyámò” a hé phúnuò. 8 Vá myá rò vǎ myáhtye tathì byábùlɛ tòduò. Rò kayá dɔ a sidyá è tɔprɛnuò ũ é lũmwĩ ná tɛthyɛ. Rò Luòkɛnédò krwòtatò kuò lùkhyɛ. ũ dyé èthì ataryɛshyosò dɔ a ki mɛpyékyá hekhũ lw̃pɔwítòpwi pǎ. Phúnuòrò a ki mɛthyɛ ũ ná tɛsátɛpǎ, tɛṽjokò, tɛswitɛsɛ ná tɛm̃tɛmyá tahe pǎ.

9 Htuòrò thímíphú nuòtòduò caámòhtya tɛmátɛdyá dɔ ũ mɛma è nyɛkuòtòkuò. Vá myáhtye kayá dɔ a hɛsodònyá pɛ ũ ná Cómarya alǎangó, htuòto a khyáathɛ cócòtɛɛ, rò ũ mɛthyɛhtuòhò èthì tahenuò, vǎ myáhtye èthì thɛhtwòprɛ tahe odò tɛlũrɛ alɛ nuò. 10 Èthì èhtòhtya shyo lahyá angó, “Byacɛ dɔ a cyáɛtɛlò rò a sǎsɛ, acóatɛ tɔprɛ, prɛluhekhuphú dɔ a mɛthyɛ pɛ yɛtahenuò, nɛ ki cirya èthì, nɛ ki mɛlyɛ kakhɛyɛ èthì bíkhetɛ pǎ?” 11 ũ dyé èthì çawɔbũ pɔw̃~ tɔprɛ, htuòrò ũ hé èthì ná èthì ki okuò tabéthéprá pò taplòphú. Rò èthì ki okuò tuòdò ũ mɛthyɛ bãhtya hó èthì akhò prɛmɛtɛphú tahe ná apuòvyá dɔ a zũenyáɛtɛ tahe phú ũ mɛthyɛhtuòhò èthì nuò pǎ.

12 Vá myá rò, vǎ myáhtye thímíphú nuòtòduò caámòhtya tɛmátɛdyá akuò thuòthyó yétòkuò. Yétòphuòrò, tanéhtódì shyonyacò, tamò khikyá thyána ikɛ taprú lɔ tɔpũ nuò, htuòrò lɛ rò alĩ kathwíkyá thyána thwi nuò có. 13 Sɛ tahe latǎprò lɔ dɔ hekhũ thyána kɛlathédũ hyá rò kadwíthɛ dɔ amĩ hí to tahe latǎ thyèlò dɔ hekhũ nuò. 14 Mólɛ nuò a lamɛkyá thyána ũ talũ dwókyá litaklũ nuò. So pɔwòtòmɛ ná klũ pɔwòtòklũ nuò, a thóthũ cuòkyá lɔ ná akhǎlɛ.

15 Bínuòkhɛ pǎnuò, hekhũ khwí tahe, prɛpòtarítɛ tahe ná klyɛ khuklòdu tahe ná prɛdúzǎhtyathɛ tahe ná prɛhɛshyoresò tahe, htuòrò lɔ~ cũ tahenuò bèbɛ, lɔ~ prɛ níbɛ tɛpalǎ thĩ tahenuò bèbɛ, a cuò owóobĩ nídyɛ lahyá anɛ dɔ kròkũ, dɔ lɔplĩlɔplɛ dɔ a o dɔ lǎklɛsoklɛ nuòtahe pǎ. 16 Èthì èhtòhtya lahyá sotahe ná lɔtahe rò a hé lahyá, “Latǎprò dɔ pɛlɔ yɛ rò latǎprò uòbĩ pɛkyá pɛ ná prɛ dɔ a onyáo dɔ khwí khuklyáhtɛ htyalɔ akhu nuòtɔprɛ amèthɛ ná thímíphú a tɛthèplòdu pɛ yɛnuò~. 17 Mɛtɛhèrò, mɔnyémòthɛ hyátuòhò dɔ Cómarya ná thímíphú ki cirya ũ pɔw̃~ tɔprɛhò, ùpɛ tɔprɛ kirɛ khyábɛ pǎpɛ?”

7

Israel Akayá Aprë Tôthí Lwĩthó Ná Lwĩrí

¹ Tëmë-anë phuyë htuôró hekhuyë bèbè, htyëdutavá yëtahe bèbè, thòmô tahe bèbè, thyáphú kélathé hyábè tà èthí támé nuô, vâ myáhtye tanéphú thélwĩ ihtoo lahyá dö hekhu lwĩná rò a mëtãtũ sũkyälö kélathé klyá. ² Vâ myáhtye tanéphú dö aruôtöprë o dö cihte tókyë hyá rò a phyéhyáni Byacè Cómarya dö a htwöprë yëtöprë a tëmátëdyá tókuo. Htuôró a cyëpryë éhtöhtya tanéphú yéthelwĩ dö Cómarya dyé htuôhó èthí atëprotëpryadó a kí mepýëkyá hekhu ná htyëdutavá yëtahe. ³ Tanéphú yëtöprë hé, “Bí pë mëmámëdyá htuô tyahí Byacè Cómarya a prëmëtëphú yëtahe ná tëmátëdyá dö a mähhtélö hito nuô, hekhu bèbè, htyëdutavá bèbè, thòmövëbò bèbè, tóbè mepýámëšë níhí èthí tóco- to.” ⁴ Rò ũ hëso vâ ná kayá dö ũ mëmá è ná Cómarya a tëmátëdyá dö a mähhtélö tahenuô, a o aprë tôthí lwĩthó ná lwĩrí. Èthí tahe ma máhó lö Israelphú shyénýemuo yëtahe hó.

⁵ Dö Juda tômuöťtócö aklë nuôma aprë tôthó ná nyëri,
 Dö Reube tômuöťtócö aklë nuôma tôthó ná nyëri,
 Dö Gad tômuöťtócö aklë nuôma tôthó ná nyëri,
⁶ Dö Asher tômuöťtócö aklë nuôma tôthó ná nyëri,
 Dö Naphtali tômuöťtócö aklë nuôma tôthó ná nyëri,
 Dö Manasseh tômuöťtócö aklë nuôma tôthó ná nyëri,
⁷ Dö Simeonë tômuöťtócö aklë nuôma tôthó ná nyëri,
 Dö Levi tômuöťtócö aklë nuôma tôthó ná nyëri,
 Dö Isachar tômuöťtócö aklë nuôma tôthó ná nyëri,
⁸ Dö Zebulu tômuöťtócö aklë nuôma tôthó ná nyëri,
 Dö Joseph tômuöťtócö aklë nuôma tôthó ná nyëri
 Ná dö Benjamino tômuöťtócö aklë nuôma aprë tôthó ná nyëri.

Kayá Bémudu Tômu

⁹ Tëmë-anë phuyë htuôró vâ myáhtye kayá oróóë nyacó tômu rò ũ dyá löpë èthí tóprë-to. Èthí o dö myécö pwötócö, klwilyá pwötömuö, kayá pwötömu, ná ngö pwö- tóco hyá rò èthí hyákahtoo dö thímíphú ná akhwí khuklyáhtë htyalö anyëhyá. Htuôró èthí kũthyáhtyaní çacwöbũhtü rò pũmaní lahyá kanöduphyá tahe. ¹⁰ Èthí cyëpryë éhtö rò a hé,

“Túprë pë Cómarya dö a onyáo dö khwí khuklyáhtë htyalö alo nuô tóprë ná thímíphú nuôtöduö mëlwóhteká pë prë.”

¹¹ Lö- tanémókhupú tahe kahtoo tavá löplí ná khwí khuklyáhtë htyalö yë ná muöprũ-muöprë nuôtahe ná théhtwöprë nuô lwĩduö. Bínuoakhë èthí dangũlyá löplí dö khwí khuklyáhtë htyalö anyëhyá rò cöbucóbëhtya lahyá Cómarya. ¹² Rò a hé lahyá,

“Amèn, tètuthtëntya, tëlítëtakhë, tètítëphé, tètëbwíhétaryë, tètëbezúbënyá, tëprotëprya, ná tètëtëre tahenuô, pë Byacè Cómarya kí nĩbè dü tacüprë talëkré ní- Amèn.”

¹³ Htuôró dö muöprũmuöprë nuôtahe aklë tóprënuô a sudyá vâ, “Kayá dö a kũthyá çacwöbũhtü yëtahe nuôma úpë? Èthí ma a o bítë hyá?”

¹⁴ “Thárádu, vâ thégnëto, në thégnë pré,” vâ hësu è phínuo.

Rò è hësu vâ, “Èthí tahe nuôma kayá dö a cuö talwóbë htuôhó tëmëcyëmëcë dö a taròthé théisë yëtócönuô hó. Èthí ishüoplí htuôhó a çacwöhtü yëtahe hó, htuôró a mëbü htuôhó ná thímíphú nuôtöduö athwi hó. ¹⁵ Phínuo akhu-akhyë,

Èthí kahtoo nĩbëhó dö Cómarya akhwí khuklyáhtë htyalö anyëhyá hó rò èthí më hó lö tëmë mökhíkhí, mósëklëklë dö tëlútyá hökü nuô hó. Prë dö a onyáo dö khwí a khuklyáhtë htyalö alo yëtöprënuô, a kí okuö ná èthí rò a kí takótakë nídyë èthí pä.

¹⁶ Théethëö pä tóphu- to. Tamö sábë pä èthí tóphu- to. A khyábënö pä tækáualwö to. ¹⁷ Mëtéhëro thímíphú o dö khwí khuklyáhtë htyalö aklámëkü nuôtöduö kí kyë èthí rò a kí thücuö èthí dö htyë dö a dyë èthí théhtwöprë a htyëhtekhu tahe a o pä. Htuôró Cómarya kí htúthũkyá pë èthí mëtähëtyë pwötómë có pä.”

8

Tɛmɛma Tɛmátɛdyá Akuô Thuɔ̃thyótokuô Yɛtòkuô

¹ Bí thímíphú caámò tɛmɛma a tɛmátɛdyá akuô thuɔ̃thyótokuô yɛtòkuô akhě, dɔ mókhu nuò, tɛthuòtɛkrè ohtya nyɛ rare tavitava có míní thuɔ̃shyɛ bínuò có.

² Bínuòakhě vǎ myáhtye tanéphú thuɔ̃thyótòprɛ dɔ a mɛ Cómarya atɛmɛ rò a kahtò o dɔ lúnyɛhyǎ pwɔ̃- tòphuɔ̃, rò ù dyɛ èthí kwɔ̃ thuɔ̃thyótómɛ.

³ Rò tanéphú aruòtòprɛ dɔ a púma nídyɛ díbɛhtɛtaɛ dɔ ù léisúũhtya ná tɛnuòmú yétòprɛnuò, a hyákahtò bí tɛlúrɛ akhǎshyɛ nuò. Ù dyɛ ényacò lú tɛnuòmú tahe dɔ a kí sunuòbǎ tɔ pɛ ná Cómarya akayǎ sǎsɛ ló- plí tahe a tɛkwícòbɛ. Htuòrò a kí lúhtya yétahe dɔ tɛlúrɛhtɛ aɔ. Tɛlúrɛhtɛ yɛnuòma a o dɔ khwí a khuklyáhtɛ htyalɔ anyɛhyǎ nuò. ⁴ Tɛnuòmú akhuò yɛnuò ná kayǎsǎsɛ tahe a tɛkwícòbɛ tahenuò, a o dɔ mókhananéphú yétòprɛ a takhukú rò a khuòhtya rǒlú dɔ Cómarya a o. ⁵ Phúnuòhtuòrò tanéphú yétòprɛnuò, a phyɛ miklwó dɔ tɛlúrɛyɛ aɔ rò a sunuòbǎ dɔ léisúũ tɛnuòmú a díbɛhtɛtaɛ yɛ akú nuò. Yétòphuòrò a hátǎ dɔ hekhu rò shyelya, mókròmónguò, shyelìbò htuòrò tanéhtódí ohtwòhtya dɔ hekhuyɛ.

Kwɔ̃tahe

⁶ Bínuòakhě tanéphú thuɔ̃thyótòprɛ. Dɔ a púmanídyɛ ná akwɔ̃ thuɔ̃thyótómɛ yéta-henuò o taritaryǎ one lahyǎ anɛ dɔ a kí uòhtya akwɔ̃ tahe.

⁷ Bí tanéphú arɛlò tòprɛ uòhtya akwɔ̃ akhěnuò, ù cyɛtǎ takrúthɛ. Htuòrò ù hátǎ thwi dɔ a silýǎ ná mi dɔ hekhuyɛ. Yétòphuòrò mi ùlòkyǎ hekhuyɛ thuòpwítòpwí, thòmò tahe thuòpwítòpwí, htuòrò a ù lóplí có mímò ná thòtòmò ló- plícò.

⁸ Phúnuòhtuòrò bí tanéphú nyɛprɛ tòprɛ uòhtya akwɔ̃ akhěnuò, tɛtòcò dɔ athyaná miũkyǎ rahtòhtya sodu tòmɛ yɛnuò ù vitǎ è dɔ htyɛdutavaɔkú. Htyɛdutavaɔ thuòpwítòpwí nuò a htwòhtya lóplí thwi. ⁹ Tɛphútɛlyɛ o dɔ htyɛdutavaɔkú tahenuò, a thyékyǎ thuòpwítòpwí, htuòrò thòklyɛdu pyékyǎ thuòpwítòpwí.

¹⁰ Htuòrò tanéphú thuòprɛ tòprɛ uòhtya akwɔ̃ akhěnuò, sèdu tòmɛ dɔ a lítakhě thyácóná mikò yétómɛ o dɔ mólɛ latǎ rò a latǎnuò dɔ lyǎmuò tahe akú thuòpwítòpwí, a latǎnuò dɔ htyɛhtekhu tahe akú thuòpwítòpwí. ¹¹ Rò sɛ yétómɛ nuò, amwí ná “Phòkhémò,” rò htyɛ khékýǎ ló thuòpwítòpwí. Kayǎ ò lahyǎ htyɛkhéyɛ akhu-akhyɛ a thyé éla.

¹² Bí tanéphú lwíprɛ tòprɛ uòhtya akwɔ̃ akhěnuò, tamò, lɛ, sɛ thí tahenuò, a pyékyǎ thuòpwítòpwí. Atɛlì takhòtakhě tahenuò, a lamékyǎ thuòpwítòpwí. Mòsɛklɛ khíkyǎ thuòpwítòpwí, rò mòkhí akhěnuò, lɛ, sɛ tahe a khíkyǎ thuòpwítòpwí.

¹³ Bínuòakhě vǎ myáhtye lǎbùdu tóbɛ zuò dɔ mólɛ rò vǎ níhuò aprǎhtya, “Tanéphú dɔ aruò nuò thétuò kírɛ uòhtya hó akwɔ̃ akhu-akhyɛ, ló- kayǎ o dɔ hekhunékhuyɛ yétahe kí o ná tɛcyɛtɛcù, tɛcyɛtɛcù, tɛcyɛtɛcù,” a prǎhtya phúnuò.

9

¹ Phúnuòhtuòrò bí tanéphú nyǎprɛ tòprɛ uòhtya akwɔ̃ akhěnuò, vǎ myáhtye sɛ tòmɛ latǎ o htuòhò dɔ hekhu yɛ rò ù dyɛ sɛ yétómɛ ná kròkùdu kròkùzǎ tókú athòhti. ² Sɛyɛ tòmɛ bǎmò kròkùdu kròkùzǎ yétòkú rò mikhuòhtya dɔ akú rò a thyácóná mikhuòhtya dɔ mipòdukú nuò có. Mí yò khuòhtya akhu-akhyɛ, tamò ma akhíkhi, mólɛ ma a khíkyǎ lóplícò. ³ Takí tahe o dɔ mikhuòklɛ zuòhte rò a zuòhte tǎlò dɔ hekhu rò ù dyɛ èthí atɛpɔpɔryǎ shyosò dɔ a kí ǎryǎ ù, rò a kí ryǎ thyácóná dǎmɛ dɔ hekhuyɛ tahe a ǎryǎ ù nuò có pǎ. ⁴ Ù héone èthí ná a bè mɛpyɛnì mímò tahe to, thòtòmò thítuò tahe to, thòmòvèbò thítahe taki- to. Èthí bè ǎ prétú kayǎ dɔ a o nídyɛ kuóná Cómarya atɛmɛmámɛdyǎ dɔ a màhtɛlɔ to nuòtahe prɛ. ⁵ Takí yétahenuò, ù hé o èthí dɔ a bè mɛthyɛnì kayǎ yétahe to manáro nyǎlɛ akúnuò, ù nõmɛswícýɛ mɛswícù èthí ná kayǎ yétahe. Tɛmɛcyɛmɛcù ù yɛnuò, ǎryǎsɛ thyácóná dǎmɛ ǎ nuò. ⁶ Yɛnyǎlɛ akúnuò, kayǎ yétahe kí myápù tɛthýɛ tadúro a myáhtye to. Èthí thézú thýɛ tadúro tɛthýɛ amuòphɛ kí klyǎ taphǎkyǎ èthí khǎlɛ pǎ.

⁷ Takí tahenuô athyaná tathí tahe dô a o taritaryä anë dô a ki sátë agnë nuô. Dô êthí khuklôlo nuô a cô ná a klwõnî khuklwõhtë nuô, htuõrò êthí mètthë nuô, a cô ná kayä mètthë. ⁸ Êthí khuluô nuô, athyaná prëmò tahe akhuluô rò akhukhyë nuô athyaná äyãthí tahe akhukhyë. ⁹ Dô êthí taðlo nuô a cô ná a thyánî çatõhtë rò a plyä adánuô aprä kaðkathya thyácóná ù htyasá tësá rò ù vëpã prarúprãhtëhya éñî tathílo tahe nuô có. ¹⁰ Akhãmî nuô, a thyácóná dãmënuô rò a ayyã thyácóná dãmënuô cócó. Akhãmî yënuô, a o ná atëryä shyosò dô a ki ayyë açü ù nyälë akü pä. ¹¹ Khwí dô a pò êthínuô a otõprë. È ma tanéphú tõprë dô a pò kròkúdu kròkúzã yëtòkú nuôtõprë hó. Hebreo angõ nuõma amwî ná Abaddon rò Greek angõ nuõma, a hé ná Apollyona.*

¹² Tëcyëtëcû arëlo tôcò nuõma, a talwókyã htuõhó. Yëtòcò htuõpã ma tëcyëtëcû ki hyã pó nyëcò pä.

¹³ Bî tanéphú aprë thuõthyó nuôtõprë uõhtya akwõ akhënuô, vã nîhuõ ngõprahtya dô tëlürëhtë anõ lwĩbõ akü dô a o dô Cómarya anyëhyã nuôtòkhu. ¹⁴ Ngõ hétãlyã tanéphú aprë thuõthyó dô a pũma-onî kwõ nuôtõprë, “Plwõhtecuô tanéphú nuõthëlwí dô ù cóklõma êthí dô lyãmuõdu Euphrate akünuô.” ¹⁵ Tanéphú aprë thuõthyó yëtõprënuô, a cuô plwõhtekyã tanéphú yéthëlwí rò êthí yënuô, ù taritaryä one khódú êthí dô a ki mëthyë tótúkyã prëlu hekhuphú thuõpwítõpwí bí tòmũ akü, tónyë akü, tólë akü ná tóna akü yënuô pä. ¹⁶ Klyë dô a sidyã tathí tahe a oé có bá- tënuô, vã nîhuõ ù hësope vã ná a o có athí nyëri có.

¹⁷ Dô vã tëmýãhtyelwó one aküyënuô vã myãhtye tathí tahe ná prësidyã lü tahe. Êthí thyã lahyã çatõhtë tahe dô alî thyácóná mi, rò a taphëlò, htuõrò a byã thyácóná yathúbyã dô ù é ná salapha nuô có. Tathí yëtahe akhukló nuô, athyaná äyãthí khukló rò dô tathí yëtahe akyãkú nuô, mi ná mikhuô tahe ná yathúbyã salapha hte lõpli. ¹⁸ Mikyãhte, mikhuõhte, yathúbyã hte dô tathí yëtahe akyãkú. Dô tëtëthuõcò mëcyëmëcû ù akhu-akhyë, kayã thyë thuõpwítõpwí. ¹⁹ Mëtëhëro tathí tahe a tëpõpõryashyosò dô a ki mësëü nuô, a o dô êthí kyãkú ná akhãmî aõnuô. Akhãmî tahenuô a khuklõo rò akhãmî yëtahenuô, athyaná rü khukló, rò a mës#wímësë lõpli ù ná akhãmî yëtahe.

²⁰ Kayã dô a olwókyã ná tëmëcyëmëcû atë thyërãthyëdwõ yëtahenuô, a më plehyã tadú nídýepã a tëmýyãricyã nuõtahe. A zã nî pë lahyã anë to. Êthí cóbë tadúpã lahyã khinëkhinë, prëzõ dô ù menã htë, ù menã rü, ù menã talí ná lõ ná thò dô a myãhtyeyãto, htuõrò a nîhuõ cyãto, a cuõcyãto nuõtahe. ²¹ Htuõto êthí atëmëthyë prëlukayã, atëmë khinë Thará e ùzõ tahe, a tëcuõthú prëmõprëkhü ná a tëhuõehí tahenuô, a zã nídúkuõ pä anë tõphuõ- to.

10

Tanéphú Ná Litalüphú Tôklü

¹ Phúnõhtuõrò vã myãhtye tanéphú a hëshyoresò dô aruô tõprë odõ mókhu hyãlyã. A kũthyã htyanî óluõf rò htyëlamõsá o dô lü khuklókhu. A mètthënuô athyaná tamõ rò a khãduõnuô athyaná miũ lükathwí hihtú nuô. ² Dô a takhukü nuô, a pũomanî litalüphú dô ù bãmõ one hó lü tóklü. Akhãduô cóhtwó tókhónuô a khëtã dô htyëdutavã akhu, rò dô cóci tókhónuô a khëtã dô khólókhu. ³ Rò a èhtõ prahtyashyó thyácóná äyãthí tahe kõtangë nuô. Bí a èhtõhtya htuõnuô, shyelyã súpë lü thuõthyótõhü. ⁴ Bí shyelyã htuõ thuõthyótõhü akhënuô, vã kírë rãmãkyã tadúrò vã nîhuõ ngõprahtya dô mókhu rò a hé, “Beuõbëbikyã shyelyã hësoluõ kãkhyësü në thuõthyó tóhü yënuô. Rãmã tã è tãmë.”

⁵ Bínuõakhë vã myãhtye tanéphú dô a kahtòo dô htyëdutavã akhu ná khólókhu tõprënuô a zõhtya atakhu cóhtwó dô mókhu. ⁶ Rò a byãlyanî anë ná Cómarya dô a htwõprë tacüprë talëkrë rò a byãlyã mókhu, hekhu, htyëdutavã ná tëlõ- pli o dô akü yënuô tõprë amwî. Htuõrò tanéphú yëtõprënuô a hé, “Tëtëtahe ki htwõhtya pä nuô anyëpã nátohó. ⁷ Shyë- tanéphú aprë thuõthyótõprë yëtõprë ki uõhtya akwõ akhëpãnuô, Cómarya ki mëlõbãhtya atë taritaryä one tãcócõzã phú a hëso htuõhó alulé prëpõ tahe nuô pä.”

* 9:11 9:11 Angólasá ma prëmëpyë të.

⁸ Ngóprahtya dõ vã nĩhuõ htuõhõ dõ mókhu yëtahenuõ, a hébètã khyëthyá vã rò a hé vã phuyë, “Cuõfhyë litalũ dõ ù bãmõ one htuõhõ dõ tanéphũ dõ a kahtòo dõ htyëdutava akhu ná khòlòkhu nuõtòprë a takhukũ nuõ.”

⁹ Rò vã cuõ dõ tanéphũ nuõtòprë a o rò vã kwĩ è litalũphũ nuõtòklũ. Rò a hé vã, “Phyë rò e è ní-. Dõ nẹ hòkũnuõ a ki khè pã tadúro dõ nẹ kyãkũnuõ a ki sũ thyáná vyãhtyë nuõ pã.” ¹⁰ Vã phyení litalũphũ dõ a takhukũ yë rò vã e. Vã e rò dõ vã kyãkũ nuõ, asũ thyáná vyãhtyë tadúro bí vã píklũnuõ htuõhõ è akhë nuõ, akhë hyã dõ vãhòkũ. ¹¹ Phũnuõhtuõrò ù hé vã, “Nẹ bè héprõ one khyëthyá pë kayã éprë, myécõ écõ, prèhèbè khólũ ngó écõ ná khwícõphya éprë yëtahe ari-akyã ní-.”

11

Prëkhyáthé Thényë

¹ Bínuõakhë ù dyé vã pòmõ dõ athyaná létë íplĩ tóbõ rò ù hé vã, “Cuõtëmyá Cómarya tëlũhõdu ná tëlũrë nuõ, htuõrò dyámyá kayã dõ a cóbucóbëhtya bí tëlũhõdu akũnuõ tahe. ² Manàro dõ tëlũhõdu akłõ lõtarekũ nuõ tëmyá tuõ tã è tãmë ní-, mètéhèrò ù dyëtã htuõhõ è dõ Judaphũ máto tahe a takhukũ hó. Èthĩ ki htyakhë zjłõ vīsāsë yëtõvĩ nuõ lwĩshyë ná nyèlë akũ pã. ³ Vã kayã dõ a ki khyáthéyë thényë nuõ, vã ki dyé èthĩ tẹpřotëprya pã. Èthĩ ki kũthyáhtya hyebõcabõ taprú tahe pã. Èthĩ ki héprõ one pë ù ná Cómarya tètĩtëkyã pã rò a ki onyë amõnyë tórĩ ná nyèzë ná shyëthuõthyõ pã.” ⁴ Prëkhyáthé thényëyë nuõma a thyáhõ ná olivamõ nyëmõ ná mikõ nyëmë dõ a ihtòo dõ Cómarya dõ a põ hekhu yëtòprë anyëhyã nuõ hó. ⁵ Kayã tòprëprë ki pũ mepýámësë èthĩ hénuõ mi hte dõ èthĩ kyãkũ, rò a úkyã lõ kayã dõ a thèhte lũ tahe. Rò kayã tòprëprë dõ a kírë mepýámësë èthĩ hénuõ a ki mēthyëkyã èthĩ phũnuõ pã. ⁶ Bí èthĩ héprõ one pë ù ná Cómarya alãangõ akhënuõ, thyáphũ kę ki cũ tã taki- mę nuõrò, èthĩ o ná a tẹpřotëprya dõ a mēbikyácýã mókhu akadá pã. Htuõto a tẹpřotëprya opã ná a ki męhtwõhtya htyëyënuõ ná thwi nuõma a mę cyácýã. Htuõto a tẹpřotëprya opã ná a ki thézũ nõhtwõhtya tamõmõ kërãkędwõ thĩtahe hénuõ, a mütã hekhu rò a męhtwõhtya nuõma, a mę cyácýã prë.

⁷ Bí èthĩ khyãhtuõhõ athë akhënuõ, tēmĩtëmyá tóduõ o dõ kròkũdu kròkũzã rò a hyãhtya pã. A ki hyãhtya sásũ èthĩ yèthényë pã. A ki mepë èthĩ yèthényë rò męthyëkyã èthĩ pã. ⁸ A męthyë htuõ èthĩ rò ù dyalyã èthĩ anęklõ bí vjdu nuõtõvĩ a klyãdëkũ nuõ pã. Vjnuõ tõvĩ mamã vj dõ ù lēmęthyë a Byacë dõ krusulõ nuõtõpho hó. Vjyë tõvĩ nuõma ù è lũ ná tẹ dõ ù lęmyábũmyámá kyã kuõdũ vj Sodom tomaná Egypt kę nuõ prë. ⁹ Pwõtókę, pwõtõmyë, pwõtócõ, pwõtõngõ, ná pwõtõmuõ ki myálõ èthĩ nęklõyë pã rò ù iluõ èthĩ to. Ù nõdya-o èthĩ phũnuõ thuõnyë ná tókwoonyë pã. ¹⁰ Dõ èthĩ yèthényë thyë akhu-akhyë, kayã o dõ hekhuyë pwõ- tòprë ki thękrũthélõ lõplĩ có pã. Èthĩ ki mępwēmęla rò a ki thũcuõ pë lũ shyëzũ tòprë ná tòprë pã, mètéhèrò prëprõ yèthényë nuõ a yõ mę-õhtwõhtya é pë èthĩ tęcýëtęcũ rò prëlu hekhuphũ tahe khyábèlõ akhu-akhyë, a thyë pë èthĩ rò a thękrũthélõ lõplĩ có.

¹¹ Manàro bí thuõnyë ná tókwoonyë bãhtyahõ nuõ, thęhtwõprë o dõ Cómarya a o yënuõ, a hyãlã nuõ dõ èthĩkũ rò èthĩ ihtõhtwõprë khyëthyá. Rò kayã pwõ- prë dõ a myãhtyë èthĩ ihtõkhyë yëtahenuõ, a taròthé thëisë lõplĩ có. ¹² Phũnuõhtuõrò prëkhyáthé yèthényë nĩhuõ ngóprahtya dõ mókhu rò a hé èthĩ, “Hyãhtya lahyã dõyë” a hé lũ phũnuõ. Rò bí kayã dõ a thèhte lũ tahe opõmyá èthĩ akhënuõ, èthĩ kãkahtya nuõ dõ óluõ tõba akũ rò a htyalã dõ mókhu.

¹³ A kã kahtyahtya ná tanëhtõdí shyonyacõ. Vj latãprõkyã a pwĩshyëtõpwĩ rò kayãthyëkyã aprë thuõthyótõrí. Kayã dõ a okýã tahenuõ, a htetapa thëisë lõ lahyã rò htuthëhtya mókhu a Cómaryadu a tẹpřotëprya.

¹⁴ Tęcýëtęcũ nyëhũtõhũ mę-anę htuõhõ tadúro nyëtyato nuõ tęcýëtęcũ thuõcõtócõ ki hyálë põ pã.

¹⁵ Htuòrò bí tanéphú aprè thuòthyótòprè yètòprè uòhtya akwọ akhènuò, ngòtahe pràhtya shyonyacó dǎ mókhu rò a hé,

“Khònyáyè tètprètèprya dǎ a ki pǎ hekhu yènuòma a htwóhó pè Byacè ná a Messia atè hó rò a ki pǎtè tacùprè talèkrè hó.”

¹⁶ Htuòrò muòprúmùprè nyèshyè ná thélwǐ dǎ a onyáo dǎ khwí khuklyáhtè htyalókhu dǎ Byacè Cómarya anyèhyá yètahenuò, a dǎngùlyá cǎbèhtya Cómarya rò a hé lahyá,

¹⁷ “Cyátèlǎ thègnètèplǐ a Byacè Cómarya dǎ a ohtwòprè mù- nukhè, a ohtwòprè tuòkhónyá tǎprè-, dǎ nè nõehó nè tètprètèprya dǎ adu rò nè cáhtya pǎhótè akhu-akhyè pè hébwíhétaryè nè. ¹⁸ Myécòruòphú tahenuò, a thèplòdu thuòthyèhtú lahyá hó nè hó. Manàrò, phútètè- bèbè, nè tètèplòdu ashuòkhè hyátuòhó. Shuòkhè hyátuò nyá hó dǎ nè kibè ciryá kayáthyè tahe hó. Shuòkhè hyátuòhó dǎ nè kibè dyé hó nè prèprọ dǎ a mē nè tēmē tahe bèbè, nè kayá béplobémù nuòtahe bèbè, kayá pwǎ- tǎprè dǎ a dyaduzúnýá nè nuòtahe bèbè, kayá mwíladu tahe bèbè, kayá dǎ ù tanè pati lú tahe bèbè shuòkhè hyátuòhó dǎ Cómarya ki bédyé èthí akhwóakè hó. Shuòkhè hyátuòhó dǎ nè ki mēpyékyá kayá dǎ a mēpyékyá hekhu nuòtahe hó.”

¹⁹ Bínuòkhè ù bǎmòhtya Cómarya a tètùhòdu dǎ mókhu nuòtómè. Rò ù myáhtye tēmaklǎ a tósásè o dǎ tètùtyá hòkù nuò. Htuòrò shyelǐbó, tēprarúrátè, mókkrǎ shyelya, tanéhtódi, takrùthè plòdu tahe cyètǎ thycácpóhú kécù nuò.

12

Prèmò Ná Plya Tòbò

¹ Htuòrò tèt tètprètèprya adu-azǎ tǎcò oluòhtya dǎ mólè. Rò prèmò tǎprè kǔthyanǐ tamó rò a zítǎo lè dǎ a khanyèlè htuòrò a klwòhtyanǐ sè shyényèmè. ² Prèmò yètòprènuò a muòdòdu rò a kírè phúohó akhu-akhyè ahó sèshyo rò a èhtóémọ. ³ Rò tēmátèdyá khókhye dǎ aruò tǎcò oluòhtya pǎ dǎ mólè. Rò plyalǐdu dǎ a khuklǎo thuòthyótómè, anọ o aphyáshyè rò a klwònyǐ lǎ khuklwòhtè dǎ a khuklǎo pwòtómè cǎ. ⁴ A cwi latǎ sè thuòpwítòpwí dǎ mólè ná akhámǐ rò a vitǎ lǎ sè yètahe dǎ hekhu. Plya yètòbò nuò, a kahtò dǎ prèmò dǎ a kírè phúo talíhó yètòprè anyèhyá rò a ki phúo-o ná a kírè pǎkyá lùphú. ⁵ Yètòphuòrò prèmò yètòprè phúo nǐdyé hó a phúprèkhú tǎprè dǎ a ki pǎhtyékè pwòtǎba ná ipò tǎhtè nuòtòbò pǎ. Rò pacèphú yètòprènuò ù phyécú taphǎkyá lù rò ù còhtyakyá lù dǎ Cómarya a o rò a phyéhtyakyá lù dǎ Cómarya a khuklyáhtè htyalǎ lèo akhǎlè nuò. ⁶ Prèmò yènuò a klyacú dǎ Cómarya taritaryá one pè lú kèsèhtyékya lǎtamákhu akhǎlè tǎpho. Rò ù ki myákhwènyè è amònyè tǎrǐ ná nyèzè ná shyèthuòthyó pǎ.

⁷ Bínuòakhè tésátèpǎ ohtya dǎ mókhu. Rò mókhu tanéphú Mikelè ná a tanéphú tahe sá ná plya nuòtòbò. Rò plya nuòtòbò ná a tanéphú tahe sású èthí. ⁸ Yètòphuòrò plya yètòbò lacúkyá rò è ná a tanéphú tahenuò, ù dyé opǎ èthí bí mókhu nuòto hó. ⁹ Plyadu dǎnudóthakhè tǎbò dǎ ù è lùmwǐ ná khínéricyá khuklǎ mǎtorò Satan dǎ a cuò ilo-ilyá lǎ ù hekhusiba yètòbò nuò, ù vitǎkyá lǎ è ná a tanéphú tahe dǎ hekhu.

¹⁰ Htuòrò vǎ nǐhuò ngópràhtyashyo dǎ mókhu rò a hé, “Khònyáyè Cómarya a tēmèlwóhteka hyátuòhó. Khònyáyè Cómarya dyélúò htyahó a tètprètèprya hó. Khònyáyè Cómarya pǎtarǐ hekhu phú khwí tǎprè nuòhó. Khònyáyè aphúkhú Jesú Krístu cáhtya pǎtarǐ tètò. Mètèhèrò kayá dǎ a kahtò o dǎ pè Cómarya a mètènyè rò a dya kayá dǎ a zùenyàtè yètahe a tètthú mòkhíkhi, mǎsésè tǎprènuò, khònyárò ù vitǎkyá lù hó. ¹¹ Pè puòvyá tahenuò, dǎ thímíphú athwi akhu-akhyè ná èthí hèsodónyá pè ù Cómarya aļangọ akhu-akhyèrò, èthí mēpékyá hó khínéricyá khuklǎ hó. Èthí myáhtyebè cǎ ná tètthyè bèbè, a thèlǎ nǐdyé a thèhtwòprè to. ¹² Mēphúnuòrò mókhu ná lǎ- kayá o dǎ mókhu nuòtahe lǎ- plǐ thǐ, thèkrùthèlǎ lahyá ní-, manàrò dǎ hekhu ná htyèdutavá agnènuò acyèacù nyacó. Mètèhèrò khínéricyá khuklǎ hyályahó dǎ thǐo rò a thèplòdu nyacó hó. Mètèhèrò a thègnè ná è ashuòakhè okyá pǎprè taplòphú prè.”

¹³ Bí plya yëtòbò thégněhò ná ù vitǎkyǎ hó è dõ hekhu akhěnuò, a cáhtya lǔpǔ přemò dõ aphúonǐ a phúprěkhǔ yěnuò tòprě. ¹⁴ Manàrò thyáphú přemò yětòprě ki zuòkábě dõ akhǎlé dõ alěo nǐdyé dõ mìklě agně pǎnuò, ù dyé lǔ ná lǎbũdu adǎ nyěkrǔ. Rò ù ki cuòmyákhwě taphǎyě khókya lǔ ná plya yětòbò thuòna ná tókwo pǎ. ¹⁵ Htuòrò thyáphú plyayě ki plwòhtwílo cuòkyǎnǐ přemòyě tòprě agněnuò, a plwòhtwíhte htyě dõ akyǎkǔ thyácónǎ htyělyǎmuò htwíhyǎ nuò. ¹⁶ Manàrò hekhu męcwò pé přemò nuòtòprě. Bí htyěo dõ plya kyǎkǔ hte rò a htwíhyǎ akhěnuò, hekhu áyámò akyǎkǔ rò a cwíò nuòkyǎ lǔ htyěyěnuò tahe přé. ¹⁷ Plya yětòbò théplòdu přemò nuòtòprě akhu-akhyě, a htecuò taphǎkyǎ rò a ki cuòsǎ kuòke ná přemò aphúalyě dõ a okyǎ nuòtahe. A okyǎ yětahe nuòma kayǎ dõ a nǐdǎ Cómarya mekyǎngò nuòtahe ná kayǎ dõ acó ná a tẹkhyáthé dõ Jesu dyéluòkyǎ lǔ nuòtahe hó. ¹⁸ Rò plya yětòbò cuò kahtòo bí htyědutavaǎ ahtǔ nuò.

13

Těmìtěmyǎ Nyěduò

¹ Bínuòakhě, vǎ myáhtye těmìtěmyǎ tòduò o dõ htyědutavaǎ akǔ rò a hyǎhtya. Anò o apyǎshyě, a khuklòo thuòthyótómě, anò pwǔ- tóbò nuò, a khuklwòhtě olǔplǐ, htuòrò dõ akhuklò pwòtómě alǔnuò ù rǎ olǔplǐ lǔmwǐ ná tẹpacyěishyě Cómarya phúnuò. ² Těmìtěmyǎ yětòduò nuò, athyaná phuòkhǐkríphú, akhǎduò nuò athyaná htě khǎduò rò akyǎkǔ nuò athyaná áyǎthǐ kyǎkǔ. Plya nuòtóbò dyé těmìtěmyǎ nuòtòduò ná a tẹpròtẹprya ná a lěonyǎ mǎdǔ khwǐ khuklyáhtě htyalò yěnuò ná taryěshyosò dõ a ki pòtẹ agně tahe. ³ Těmìtěmyǎ akhuklò thuòthyótómě aklě tóměnuò a cò ná a bè taměno rò a phúthyě talǐ htuò cóhò nuò, manàrò a tẹcutěhtyǎ tahenuò, arǐ kǎkhyě lǔ htuòhò. Rò hekhusibalò khyěthukhyéthě rò krwòkuò těmìtěmyǎ nuòtòduò akhyě. ⁴ Plya nuòtóbò yò dyé htuòhó a taryěshyosò ná těmìtěmyǎ nuòtòduò akhu-akhyě, kayǎ pwǔ- tòprě còbucòběhtya lǔplǐ lǔ. Èthǐ còbucòběhtya nǐkuò těmìtěmyǎ rò a hé lahyǎ, “Kayǎ dõ athyaná těmìtěmyǎ yěnuòma a o ẻ? Maǔpě tòprě sásù bú è pě?” ⁵ Těmìtěmyǎ yětòduò nuò, a nǐbè ashuòakhě ryǎ dõ a ki hébè htyalónǐ aně rò a ki pacyěishyě Cómarya, htuòto ù dyé lǔ dõ a ki nǔe a taryěshyosò lwǐshyě ná nyělě pǎ. ⁶ A cáhtya isòiba Cómarya ná Cómarya amwǐ, htuòto a isòiba tuò Cómarya lěokhǎlé ná lǔ- kayǎ dõ a o dõ mókhu nuò tahe. ⁷ A nǐbè ashuòakhě ryǎ dõ a ki sǎ Cómarya a kayǎ bémǔ rò a ki mępěkyǎ èthǐ pǎ, rò ù ki dyé è taryěshyosò dõ a ki pónǐ lǔ pwòtòmuò, kayǎ pwòtòmǔ, ná lǔ- kayǎ dõ a hébè ngò ítětě- bèbè ná myěcò ítětě- bèbè nuòtahe pǎ. ⁸ Lǔ- kayǎ dõ a o dõ hekhuyě pwǔ- tòprě nuò, a ki còbucòběhtya lǔ lǔ pǎ. Cáhtya dõ ù byǎlyǎlǔ hekhu akhěpǎ, kayǎ dõ a ohtwòprě dõ hekhu yětahe rò ù rǎotǔkuò hí èthǐmwǐ dõ thímíphú nuòtòduò a lihtwòprě akǔ híto tahenuò, a ki còbucòběhtya lǔ lahyǎ těmìtěmyǎ yětòduò. Thímíphú nuòtòduò ma mǎhò ù męthyě ẹnuò tòprě hó.

⁹ Phúnuòrò thǐkhǎlé ki o rò nǐdǎ lahyǎ ní-.

¹⁰ Kayǎ tòprěprě dõ ù taze-one htuòhò lǔ dõ ù ki pǔ dótǎ è dõ htòkǔ henuò, ù bè pǔ dótǎ nyǎ è pǎ. Kayǎ tòprěprě dõ ù taze-one htuòhò lǔ dõ ù bēmęthyě è ná ně pǎ hónuò, ù bè męthyě nyǎ è ná ně pǎ přé.

Cómarya ẻ akayǎ dõ a ki bèkhyáthéplòhtǔ tẹcyětẹcǔ rò bè cǔezǐtẹ tẹ agněprě.

Těmìtěmyǎ O Dõ Helě Hyǎhte

¹¹ Phúnuòhtuòrò vǎ myáhtye těmìtěmyǎ dõ aruò tòduò o dõ helě hyǎhte. Rò anò o nyěpǎyǎ rò athyaná thímǐ anò nuò, htuòrò a hébè thyácónǎ plya nuòtóbò cò. ¹² Těmìtěmyǎ dõ a o dõ helě hyǎhte yětòduònuò, a nǔe lǔplǐ cò těmìtěmyǎ dõ arě nuòtòduò a taryěshyosò nuòtahe dõ lǔnyěhyǎ thyáphú ù ki còběhtya těmìtěmyǎ dõ a bè tamě htuòhò rò arǐ kǎkhyěhò nuò tòduò, rò a nǔshyo hekhuyě ná lǔ kayǎ o dõ hekhu yětahe ki còběhtya lǔ. ¹³ Těmìtěmyǎ nyěduò tòduò yěnuò, a męluò pé ù tẹ tẹpròtẹprya tahe. A nǔ mi dõ mókhu ki hyǎlyǎ dõ hekhuyě dõ ù pwǔ- tòprě a męthěnyě cò. ¹⁴ Htuòrò dõ a dyéluò a tẹpròtẹprya dõ těmìtěmyǎ dõ arěnuò tòduò nǔmẹ lǔ dõ anyěhyǎ nuòtahe akhu-akhyě, a ilolahò nǐlò kayǎ ohtwòprě dõ hekhu yě tahe. Těmìtěmyǎ nyěduò tòduòyě, a nǔbyǎhtya èthǐ přezo

tõduõ thyáphú a ki mełímetakhě kakhýe tẽmĩtẽmyá dõ a bè tamenõ ná né rò a ohtwõprẽ pã nuõtõduõ. ¹⁵ Thyáphú prẽzoyẽ ki hẽbẽcyá rò a ki meřhyelõ kayá dõ a cõbẽhtya kuõ lũ to nuõtãhe agnẽnuõ, ù dyẽ tẽmĩtẽmyá nyẽduõ nuõtõduõ tẽprotẽprya dõ a ki uõnuõ htwõprẽcyá tẽmĩtẽmyá dõ arẽ nuõ tõduõ aprẽzõ nuõ. ¹⁶ Kayá dõ amwĩladu tahe bèbè, kayá dõ ù tanẽ patĩ lũ tahenuõ bèbè, kayá duzã bèbè, kayá soryã bèbè, cũ tahe bèbè, kayá nĩbè tẽpalã tahe bèbè, thyáphú èthĩ ki nĩbè tẽmátẽdyã tõiõ dõ atakhu cõtwtwõ alõ, matorõ dõ a mãhtelõ agnẽnuõ tẽmĩtẽmyá nyẽduõtõduõ nuõtõduõ nõshyo lõ ù pwõ- tõprẽ. ¹⁷ Kayá dõ tẽmátẽdyã okuõũ to tahenuõ, a ipri-isẽ nĩ kuõũ to. Tẽmátẽdyã yẽnuõma mãhõ tẽmĩtẽmyá amwĩ, matorõ tẽdyámã tõiõ dõ a dyẽ luõhtya lũmwĩ.

¹⁸ Thyáphú thĩ ki thẽgnẽplõ agnẽnuõ, thĩ bè limyã. Kayá tõprẽprẽ dõ a o ná tẽthĩtẽphẽ dõ a dyábẽcyá tẽmĩtẽmyá a tẽdyámã yõtõcõ nuõ, nõdyábè nĩdũ ènuõ, meřtẽhèrõ tẽdyámã yẽnuõma prẽlukayã aliplõ dyámã. Aliplõ dyámã yẽnuõma zẽthũõthyó ná shyẽthũõthyó ná thuõthyó.

14

Thímíphú Ná A Kayá Bẽmũ

¹ Bĩnuõkhẽ, vã myãhtye thímíphú nuõtõduõ kahtõo dõ Zion sokhu. Rò ù kahtõ otõkuõ ná è aprẽ tõi thĩ ná lwiõthõ ná lwiĩrĩ. Dõ kayá yẽtahe a mãhtelõ nuõ, ù rãmáõ thímĩ yõtõduõ amwĩ ná aphe amwĩ. ² Rò vã nĩhuõ tẽprahtya dõ mókhu tõiõ rò a pra thyanã htyẽkhõ sátã htuõrõ shyelyã nuõ. Htuõto a pra thyácõná ù dõ praũprãtẽ ti tahenuõ cõ. ³ Kayá dõ ù ihtakã èthĩ aprẽ tõi thĩ ná lwiõthõ ná lwiĩrĩ yẽtahenuõ, a kahtõ lahyã dõ khwĩ khuklyãhtẽ htyalõ ná thẽhtwõprẽ yẽ lwiõduõ ná muõprũmuõprẽ nuõtãhe anyẽhyã. Èthĩ irõli athẽ tõtõ dõ ù ithyõbẽcyá pẽ prẽtũ èthĩ prẽ yẽnuõ tõtõ. ⁴ Èthĩ yẽtahe nuõma prẽkhũ dõ athẽplõ mwõplĩthiplo rò a omyẽ tõiõ ná prẽmõ to tahe. Èthĩ ma prẽkhũphũthẽ dõ a cõcũ tahe. Thímíphú nuõtõduõ cuõbĩtẽ- tõpho bèbè, èthĩ krwõcuõkuõ lũkhyẽ. Èthĩ ma ù ihtakã htuõhõ è dõ hekhuphũ tahe aklẽ rò èthĩ ma kayá tahe dõ ù lũhtya rẽlõ lũ dõ Cómãrya ná thímíphú nuõtõduõ a o hõ. ⁵ Èthĩ hẽbè lahõ kuõũ to. Èthĩ tẽthũtẽplã okuõũ to nuõma ù thẽgnẽ.

Tanéphú Thẽthũõ

⁶ Htuõrõ vã myãhtye tanéphú dõ aruõtõprẽ rò a zuõhtyalõ dõ mólẽ rò a phyẽhyãĩ tẽthẽkrũmĩla tacũprẽ ari-akyã. Rò a ki dyáso thẽgnẽpẽ prẽlu hekhuphũ tahe ná myẽcõ pwõtõcõ, ná kayá pwõtõmuõ, ná kayá dõ a hẽbè ngõ itẽtẽ- bèbè ná kayá pwõtõmuõ ná tẽthẽkrũmĩla yẽnuõ pã. ⁷ A èhtõ prařshyo rò a hé, “Bezũbenyã Cómãrya rò mełímetakhẽ è, meřtẽhèrõ shuõkhẽ hyãtuõhõ dõ a ki cirya prẽlu hekhuphũ hõ. Cõbẽhtya mõ Cómãrya dõ a byãlyã mókhu ná hekhu htyẽdutavã ná htyẽhtekhu yẽtahe tõprẽnuõ.”

⁸ Tanéphú nyẽprẽ tõprẽ krwõhẽkuõ lũkhyẽ, “A latãprõkyã hõ, vĩdu Babylonia latãprõkyã hõ, a nõõ htuõlõhõ ù ná htyẽzãcyã mãhõ thwihtyẽphãzye a tẽthẽzũthẽlõ mũmyãricyã yẽtahe nuõhõ.”

⁹ Rò tanéphú thuõprẽ tõprẽ krwõhẽ prahtyashyo kuõ tanéphú arẽ nuõthẽnyẽ akhyẽ, “Kayá dõ a cõbucõbẽhtya tẽmĩtẽmyá yẽ ná aprẽzõ yõtõprẽ nuõtãhe rò a phyẽsũ tẽmãdyã dõ ù mẽmã pẽ èthĩ dõ a mãhtelõ nuõtãhe bèbè, kimatorõ ù mẽmã pẽ èthĩ dõ a takhulõ nuõtãhe bèbè, ¹⁰ èthĩ anẽbyacẽ nĩdũ a ki õ kuõ lahyã Cómãrya a tẽthẽplõdu ahtyẽzã pã. A tẽthẽplõdu abẽ yõtõbè nuõ, ù zũnuõbã ná htyẽzãcyã. Lõ- kayá dõ a meřtẽ phũyẽ tahenuõ a bè khyábè nyacõ tẽcyẽtẽcũ dõ mi dõ ù sũũ ná yathũbyã akũ yẽnuõ pã. A ki khyãcyẽkhyãcũ dõ tanéphú sãsẽ tahe ná thímĩ nuõtõduõ a mẽthẽnyẽ pã. ¹¹ Mĩ dõ a ùkũcyẽ ùkũcũ èthĩ yẽnuõ, a ki khuõhtya tacũprẽ talẽkrẽ pã. Kayá dõ a cõbẽhtya tẽmĩtẽmyá yẽ, ná aprẽzõ yẽtahe, htuõrõ ùpẽ- bèbè dõ a phyẽsũ tẽmĩtẽmyá a tẽmátẽdyã dõ a o ná lũmwĩ yẽtahenuõ, mõsẽklẽ bèbè, mõkhĩ bèbè, tẽcyẽtẽcũ phwĩhyãpẽ pẽ pã dõ èthĩgnẽ tõphuõ- to.” ¹² Phũnuõrõ Cómãrya akayã sãsẽ dõ a nĩdã rò a ohtwõprẽ krwõ phũ Cómãrya a tẽhẽkyã tahe rò acõ ná Jesũ tahenuõ, tõi bè khyã khyãtẽ.

¹³ Htuõrò vǎ n̄huõ tẹp̄rahtya dõ mókhu rò a hé, “Rámákyǎ yěnuõ, cáhtya khõnyǎyě tǎplehyǎ nuõ, kayǎ dõ a thyě dõ Cómarya a tẹp̄hyětẽmẽ akũ tahenuõ, a ki n̄bè tẽsõri.” Byacẽ a Thẽ Sásẽ hé, “A mǎlakõ cõ. Mẽtẽhéro èthĩ ki okuõkyǎ lahyǎ hõ dõ a tẹp̄hyětẽmẽ tahe akũ ná a tẹp̄cyětẽcũ tahe akũ hõ. Htuõto èthĩ atẹp̄hyětẽmẽ dõ abwiataryẽ o tahenuõ, a ki krwõkuõ èthikhyẽ pǎ.”

Hekhu A Tẹkẹbuõ Ashuõakhẽ

¹⁴ Phúnũõhtuõrò dõkhyẽnuõ vǎ myǎhtye óluõbũ tõba, rò dõ óluõ nuõtõba alõ nuõ, athyaná kayǎ onyǎo tõprẽ rò a klwõnĩ khuklwõhtẽ tõmẽ rò a pũnĩ tacẽ htyǎryǎ tõbè dõ a takhukũ. ¹⁵ Htuõrò tanéphũ dõ aruõ tõprẽ odõ tẹlũhõdu akũ rò a hyǎhte. Rò a èhtõhtya kayǎ onyǎo dõ óluõlõ nuõtõprẽ, “Nõẽ nẽ tacenuõ rò kémõ buõnuõ, mẽtẽhéro tõ kẽ buõ shuõkhẽ tuõhõ. Dõ hekhu yẽ, buõmĩ lõhõ.” ¹⁶ Yětõphuro rò kayǎ onyǎo dõ óluõlõ nuõtõprẽ ryǎtǎ atacẽ dõ hekhu rò a kẹkyǎ buõ dõ hekhu yěnuõ tahe.

¹⁷ Phúnũõhtuõrò vǎ myǎhtye tanéphũ dõ aruõtõprẽ o dõ mókhu tẹlũhõdu akũ rò a hyǎhte rò a pũnĩ dyekuõ tacẽ htyǎryǎ tõbèbè. ¹⁸ Htuõrò tanéphũ dõ aruõ tõprẽ dõ ù dyetǎ lũ tẽmẽ dõ a bè põtarinĩ mi yětõprẽnuõ, a o dõ tẹlũrẽ khǎlẽ nuõ rò a hyǎhte. Rò a èhtõhtya tanéphũ dõ atacẽ htyǎryǎ o nuõtõprẽ rò a hé lũ, “Ryǎtǎ nẽ tacẽ htyǎryǎ yěnuõ, rò kẹkaplõ kyãmõ hekhu thõbithẽ dõ athẽ pẽ cõ yěnuõ tahe, amĩ lõhõ.” ¹⁹ Phúnũõ akhu-akhyẽ tanéphũ nuõtõprẽ ryǎtǎ atacẽ dõ hekhu rò a kẹkyǎ a thõbithẽ yẽ htuõrò a vĩnuõkyǎ dõ ù lẹivĩhte htahtyẽ dõ adu-atanyǎ dõ athyaná Cómarya a tẹthẽplõdu yěnuõ akũ. ²⁰ Thõbithẽ yětahenuõ, ù ivĩ èthĩ dõ lẹivĩhte thõbithẽhtyẽ akhǎlẽ dõ a o dõ vĩkõ nuõ. Lẹivĩhte thõbithẽhtyẽ akhǎlẽ yěnuõ, thwitahe htwĩhte cuõyẽ tõzẽ ná shyẽlwĩthýõ ná lwĩmile, rò azǎ nuõ a o nyǎtũ.

15

Tanéphũ Thuõthyótõprẽ. Ná Tẹp̄cyẽ Thuõthyótõcõ

¹ Phúnũõhtuõrò vǎ myǎhtye tẹp̄rotẹp̄ryǎ du- dõ aruõ tõcõ oluõhtya dõ mólẽ. Vǎ myǎhtye tanéphũ thuõthyótõprẽ dõ a pũma nĩdyẽ ná tẹp̄cyětẽcũ thuõthyótõcõ. Yetahe ma tẹp̄cyětẽcũ dõkhyẽ tadũlõ hõ, mẽtẽhéro, yetahe htwõhtya htuõpãnuõ, Cómarya thẽplõdu pãtohõ. ² Vǎ myǎhtye tẹ dõ athyaná htyẽdutavǎ dõ asékali silyǎ tõná mi o tõ. Vǎ myǎhtyepõ kayǎ tahe dõ a mẽpẽ tẽmĩtẽmyǎ yětõduõ ná aprẽzõ, ná aliplõ dyámá zẹthuõthyõ ná shyẽthuõthyõ ná thuõthyõ nuõtõduõ. Èthĩ kahtõo dõ htyẽdutavǎ asékali yẽ ahtũ nuõ, rò a pũmanĩ lahyǎ ti dõ Cómarya dyẽ èthĩ nuõtahe. ³ Rò èthĩ irõ htyanĩ lahyǎ Cómarya alulẽ Mosẽ a tẹirõ ná thímiphũ a tẹirõ yẽ rò a hé, “Cyǎ tẹlõ- plĩ a Byacẽ Cómarya- nẽ tẽmẽ tahenuõ adu-azǎ rò a tẹp̄rotẹp̄ryǎ nyacõ. Nẽ ma htyẽphúkẹphũ tahe akhwĩ, nẹklyánẹklõ thĩ tahe nuõma atõabẽ acõatẽ mǎlakõ cõ. ⁴ Kõ- Byacẽ-, ù thẽisẽ nẽ to, ù mẽlĩmẹtakhẽ nẽ to nuõ ù ocyǎ pǎ cõ tõprẽ- to. Cómarya sásẽ nuõ a o prétũ nètõprẽ prẽ. Htyẽphúkẹphũ lõ- plĩ myǎhtye nẽ mẽtẽtõ mẽtẽcõ akhu-akhyẽ a hyǎ cõbucõbẽhtya lõ nẽ pǎ.”

⁵ Htuõrò vǎ myǎhtye mókhu a tẹlũhõdu mǎhõ dõ tẹõlyǎ lẹthũdukũ akhǎlẽ sásẽlõũ nuõtõpho lumõhtya. ⁶ Rò tanéphũ thuõthyótõprẽ dõ a pũma nĩdyẽ ná tẹp̄cyětẽcũ thuõthyótõcõ yětahenuõ, a o dõ tẹlũtyǎ hõkũ rò a hyǎhte. Èthĩ kũthyanĩ hycẽǎ bũbǎplĩ takhẽplyarashyĩ tahe rò a sǎbólwõ nĩ lahyǎ htẽba tabyedu dõ a taõlõ. ⁷ Bĩnuõakhẽ thẽhtwõprẽ lwĩduõ aklẽ tõduõ nuõ, a dyẽ tanéphũ thuõthyótõprẽ yěnuõ tahe ná bẹlõhtẽdu thuõthyótõbè dõ a o bǎ cõ ná Cómarya dõ a ohtwõprẽ tacũprẽ talẹkrẽ yětõprẽ a tẹthẽplõdu cõ. ⁸ Mĩ dõ a mǎhõ Cómarya a tẹlĩtakhẽ ná a tẹp̄rotẹp̄ryǎ yěnuõ, a khuõtaõ bǎtapĩ lõplĩ cõ dõ tẹlũhõdu akũ. Htuõrò tẹp̄cyětẽcũ thuõthyótõcõ dõ tanéphũ yẽ thuõthyótõprẽ phyẽhyǎnĩ yẽ a ki htuõhító henuõ, ù nuõcyǎ dõ tẹlũtyǎ hõkũ tõprẽ- to.

16

Cómarya A Tẹthẽplõdu Bẹlõdu Tahe

¹ Htuõrò vǎ nǐhuõ ngópra tawótathǔ shyo dõ tëlũhõdu akũ rò a hé tanéphú thuõthyótõprë nuõtaha, “Cuõ klõtǎ Cómarya a tètthéplõdu bëlõdu thuõthyótõmë yë dõ hekhunuõ.”

² Tanéphú arélõ tõprë cuõ klõtǎ a bëlõdu dõ hekhu. Yëtõphuorò kayǎ dõ a phyëšú tēmītēmýǎ a tēmátëdyǎ rò cõbëhtya lǔprëzõ yëtahenuõ, a htethihtevǎ sõphásoryǎ nyacõ.

³ Htuõrò tanéphú nyëprë tõprë klõtǎ ke a bëlõdu dõ htyëdutava akũ rò htyë tahe htwõhtya thyaná kayǎthyë athwi nuõ. Lõ- tephútelye o dõ htyëdutava akũ tahenuõ a thýkyǎ lõplícõ.

⁴ Htuõrò tanéphú thuõprëtõprë klõtǎ a bëlõdu dõ htyëklõ tahe ná htyëhtekhu tahe akũ rò htyë htwõhtyalõ thwi. ⁵ Rò vǎ nǐhuõ tanéphú dõ a opõ htyë tõprënuõ a hé,

“Prë dõ asǎšë, prë dõ a o mú- nukhë tuõkhõnyǎ yëtõprë, në təciryǎ yëtahenuõ, acõate prë. ⁶ Dõ èthi mëthwilyǎ mëthyë në kayǎ ná në prëprõ tahe akhu-akhyë në dyëõ lyë kaqhyë pë khyëthyǎ hó èthi ná thwi yënuõ hó. Èthi bèõkhyë phýyë nuõma akòabë prë.”

⁷ Htuõrò vǎ nǐhuõ ngóprahtya dõ tëlũrëlo nuõrò a hé,

“Cyátëlõ- plǐ a Byacë Cómarya, në təciryǎ yëtahenuõ acõate, atòabë mǎlakõ cõ.”

⁸ Yëtõphuõ ke rò tanéphú lwǐprë tõprë cuõ klõtǎ ke a bëlõdu dõ tamõlo rò Cómarya nõkũshýahýǎ tamõ rò akũwõ lõplǐ prëlukayǎ yëtahe. ⁹ Èthi khyábëlõ tamõ kũlwólõ èthi rò a isõiba lahyǎ Cómarya dõ a taryëshyosõ rò a dyëhtwõhtya tètthýerǎthyëdwõ tahe yënuõ tõprë. Èthi khyábë cõ phýyë tadúrò a zǎ nǐdu lahyǎ anë to. Htuõto a mëlímëtakhë kuõ lahyǎ ù Cómarya toto.

¹⁰ Tanéphú nyǎprë tõprë klõtǎ a bëlõdu dõ tēmītēmýǎ a khuklyáhtyalõ yënuõ akhu rò tøkhi ohtya dõ tēmītēmýǎ ahtyëakë kũ. Dõ a khyábë təcýëtëcý yë akhu-akhyë, èthi ǎ nǐdyë lõ lahyǎ aplǐ. ¹¹ Dõ èthi htethihtevǎ rò asë ryǎ lǔ tahe akhu-akhyë, a isõiba lõ lahyǎ mòkhu a Cómarya yëtõprë. A khyábë cõ phýnuõ tadúrò a zǎ nǐ lahyǎ anë to.

¹² Htuõrò tanéphú aprë thuõthyó yëtõprë cuõ klõtǎ kuõke abëlõdu dõ htyëklõdu dõ ù é ná Euphrate yëtõbõ akũ. Thyáphú a ki mëcwõ pë khwí dõ cihte tahe ki hyǎ klyǎ agnënuõrò, htyëklõdu yëtõbõ thǐkrǎkyǎ pë èthi. ¹³ Htuõrò vǎ myáhtya thëhtwõprë múmyǎ thuõduõ dõ athyaná di tahe. Rò èthi o dõ plyǎ kyǎkũ ná tēmītēmýǎ dõ arë nuõtõduõ akyǎkũ ná prëprõ lahõ máhõ tēmītēmýǎ nyëduõ tõduõ nuõtõprë akyǎkũ rò a hte. ¹⁴ Èthi ma khñëkhñõ dõ a mëcyǎ tètprëtëprya tahe. Thëhtwõprë yëthuõduõ nuõ a ki htecuõ lõ dõ hekhu khwí tahe a o, rò a ki cuõ htõplócwicú lõ èthi, mëtëhéro shyë- Cómarya dõ a cyátëlõ a Byacë yëtõprë ki cirya ù a mõnyëdu pá tónyënuõ, èthi ki sǎ lahyǎ Byacë pá.

¹⁵ Jesũ Kristu hé, “Nǐdá lahyǎ, vǎ ki hyǎ thyaná prëheuo hyǎ nuõ pá. Kayǎ tõprëprë dõ a o thǎklyǎ rò a o taritaryǎ one a tøkũtëthyǎ tahenuõ, a ki nǐbë tësõri pá. Èthi ki otaritaryǎ one a tøkũtëthyǎ pá héro, èthi ki cuõ khǎklo to, htuõto èthi ki thëtarë dõ ùkë to.” ¹⁶ Bínuõakhë thëhtwõprë múmyǎ yëthuõduõ nuõ, a nõcuõ oplõ khwí yëtahe dõ khǎlë tõpho dõ Hebreo ngõ hé ná Armageddon.

¹⁷ Htuõrò dõkhyënuõ tanéphú aprë thuõthyótõprë nuõtõprë cuõ klõtǎ abëlõdu dõ këlathëklë rò ngóprahtyashyo dõ khwí khuklyáhtë htyalõ bí tëlũhõdu akũnuõ rò a hé, “A htuõhõ,” phýnuõ. ¹⁸ Rò shyelǐbõ, mòkrõmõnguõ, shyelyaplyǎmuõ, tanéhtõdǐ shyosõ thǐtahe ohtya lõplǐ cõ. Cáhtya dõ ù byǎlyǎlǔ prëlukayǎ tuõ shuõkhë bínuõkhë pánuõ, tanéhtõdǐ shyosõ thyáphunuõ a htwõhtya nõ tõphuõ- to. Yë ma tanéhtõdǐ dõ ashyo- asõ lõ ù hó. ¹⁹ Vǐdu nuõ tóvǐ luccýkyëkyǎ thuõkyë rò htyëké pwõtõba avǐ tahenuõ, a lǔpruõlǔprýǎkyǎ lõplǐ cõ. Cómarya tanëhtya tuõ vǐdu Babylonia rò a dyë õ vǐ Babylonia yënuõ ná a tètthéplõdu shyosõ ahtyëzǎ a bëlõyë. ²⁰ Lõ- klútahe lamëkyǎ lõplǐ, htuõrò lõ- so yëtahenuõ, myáhtyenõ pátohõ. ²¹ Takrũthë plõdu tómëtõmë nuõ a phũ- lyǎ htuõ cõ acwë thuõshyë tahenuõ a o dõ mòkhu cyëtǎ rò a latǎ bècyëbëcý nyacõ kayǎ yëtahe akhu-akhyë a isõiba lõplǐ Cómarya.

17

Himýáphèmuɔ Dó A Mwɪladu Tôprɛ

¹ Yétôphurò tanéphú thuóthyótôprɛ dó a pɔma nɪdyɛ bɛlòdu thuóthyótòbè aklɛ tòprɛnuò, a hyã dó vã o rò a hé vã, “Hyãmò rò vã ki dyɛluò nɛ ná Cómarya ki cirya himýáphèmuɔ mwɪladu yétôprɛ phútɛ pã nuò. Himýáphèmuɔ yétôprɛ ma mǎhò vɪduvɪhtú dó a o dó lyãmuɔdu ébò aɔ yétòvɪ. ² Hekhu khwícòphya tahe cuóthúcuòplã kuò lahyã ná prɛmò yétôprɛ. Htuòrò prɛlu hekhupú tahe emúòpryã nɪdyɛlò anɛ ná htyɛzã mǎhò prɛmò yétôprɛ a tɛpatápatò tahenuò hó.”

³ Dó Thɛ Sãsɛ Byacɛ a tɛmɛcwò akhu-akhyɛ, mókhu tanéphú écuò vã dó kɛsɛhtyɛkyã lɔtamákhú tópho. Vã cuò bínuò tópho rò vã cuómýahyte prɛmò tóprɛ onyã dó tɛmɪtɛmýã lɪkathwí nuótòduò akhu. Tɛmɪtɛmýã yétòduò anɛlò sɪprɛ lónuò, ù rã o lɔplɪ ná mwɪ rò ù rã o amwɪ ná a pacyéishyɛ Cómarya phúnuò. Tɛmɪtɛmýã yétòduò nuò, akhuklò o thuóthyótómɛ rò anò o có phyãshyɛ có. ⁴ Prɛmò yétôprɛnuò a kúthyáhtya hyɛca taphèlòthò ná alɪ kathwí rò a tarihtyanɪ anɛ ná htɛ, lɔ ngudupɪdu ná prãthè tahe. Dó a takhukú nuò, a pú o nɪdyɛ bɛlòhtɛ tóbè rò bɛlò yɛnuò a o bátapɪ có ná tɛthézòthéryã tahe ná a tɛpatápatò mýmýaricyã tahe có. ⁵ Dó a mǎhtɛlò nuò, ù rão lúmwi dó a o ná angólásã dòuòdòbí tɔplò rò a hé,

“Vɪdu Babylonia

Mǎhò lɔ~ himýáphèmuɔ tahe

Ná hekhu a tɛmýmýaricyã tahe amuɔ,”

Ù rão phúnuò.

⁶ Rò vã myáhtye prɛmò nuótôprɛ òmú anɛ ná Cómarya akayã dó acó ná Jesú rò ù mɛthyɛ lú nuótahe athwí.

Bí vã myáhtye è akhɛnuò, vã khyéthukhyéthɛ kanò- to. ⁷ Tanéphú sudyã vã, “Nɛ khyéthukhyéthɛ mɛtɛ?” Vã ki dyãso pɛ nɛ tɛ dó angólásã dòuòdòbí hó prɛmò yétôprɛ ari-akyã, htuòrò a mǎhò tɛmɪtɛmýã dó a o ná akhuklò thuóthyótómɛ yɛnuò tòduò ná anò o phyãshyɛ dó a sidyã nɪdyɛ nuò tòduò ari-akyã. ⁸ Tɛmɪtɛmýã dó nɛ myáhtye htuòhò ná tóphuòkhɛnuò a o htuòhò tadúrò khònyáyɛ a o pã to nuótòduò ki oluòhtya khyéthýã pã. A o dó kròkúdu kròkúzã nuótòkú rò a ki hyãhte pã. Rò Byacɛ écuò lú dó tɛcirya akhálɛ rò a ki mɛpyɛkyã lú tacúprɛ pã. Cáhtya dó ù byályalú hekhu akhɛpã, kayã dó a ohtwòprɛ dó hekhu yɛtahe rò ù ráotòkuò hí èthimwɪ dó lihtwòprɛ akú hito tahenuò, a ki khyéthukhyéthɛ lò lahyã bí èthí myã tɛmɪtɛmýã yétòduò akhɛ nuò pã, mɛtɛhèrò, tóphuòkhɛ nuò tɛmɪtɛmýã yétòduò yò ohtwòprɛ rò khònyã rò a o pã to, manàrò a ki oluò khyéthýã pã akhu-akhyɛ èthí khyéthukhyéthɛ lò lahyã prɛ.

⁹ Thyáphú nɛ ki thɛgnɛ yɛnuò, nɛ tóbè limyã. Khuklò thuóthyótómɛ ma a thɛ hé hó sòphú thuóthyótómɛ dó prɛmò yétôprɛ onyã nɪdyɛ lú nuótahe hó. ¹⁰ Khwícòphya thuóthyótôprɛ~ ma amámã. Dó èthí aklɛnuò a tãkyãhò nyãprɛ hó. Tôprɛnuò a pòpã tɛ, a okyãpã tóprɛ, manàrò a hyã hito, shyɛ~ a hyã pã nuò a ki pòprɛ taplòphú pã. ¹¹ Tɛmɪtɛmýã dó a ohtwòprɛ htuòhò tóphuò rò khònyáyɛ a o pã to nuótòduònuò, è ma mǎhò khwí aprɛlwɪthyo nuótôprɛ hó. È ma a opatò kuòdú dó khwí thuóthyótôprɛ nuótahe aklɛ. Byacɛ écuò lú dó a ki cuò cirya mɛpyɛkyã lú.

¹² Anò o phyãshyɛ dó nɛ myáhtye htuòhò ènuò ma mǎhò khwí aprɛshyɛ dó a pò tyahí htyɛkɛ to tahe tadúrò ù ki dyɛ èthí taryɛshyosò dó a ki pò nyɛ míní shyɛthuóthyo pã. A ki pò tòkuò tɛ ná tɛmɪtɛmýã phú khwí tahenuò pã. ¹³ Lɔ~ khwí aprɛshyɛ yɛnuò, a o lɔplɪ ná a tɛtaze-one dó a thýalú tahe rò a ki dyɛlyãkyã a tɛtaryɛpɔpɔryã ná a taryɛshyosò dó tɛmɪtɛmýã nuótòduò a takhukú pã. ¹⁴ Èthí ki sá thímíphú nuótòduò pã, manàrò thímíphú yétòduò ki sáprɛkyã èthí pã, mɛtɛhèrò thímíphú yɛnuòma mǎ Byacɛ tahe a Byacɛ, khwí tahe akhwí, rò kayã dó a okuò ná è nuótahe ma mǎhò kayã dó Cómarya é nyã èthí, htuòto Cómarya nwóhtya nyã èthí, htuòrò èthí ma kayã dó acó ná angò tahe.

¹⁵ Rò tanéphú hɛso vã, “Lyãmuɔ ébò dó nɛ myáhtye himýáphèmuɔ onyã dó akhu nuò tahe nuòma mǎhò kayã pɔwò~ tóprɛ, myécò pɔwòtócò, ná ngò pɔwòtóngò dó hekhu yɛnuòhò. ¹⁶ Anò o aphyãshyɛ dó nɛ myáhtye htuòhò nuò ná tɛmɪtɛmýã nuótòduò ki thɛhtekyã

hímýáphêmuô nuôtôprê pá. Èthí ki phyéphekyá lõphe lủ lõ- tề đố a o ná lủ nuôtahe pá, rò a nõ okhăklôkyá lủ pá. Èthí ki ekyá lủzye pá, rò a ki súũkyá lõ lủ ná mi pá. ¹⁷ Mêtêhêrô thyáphú êthí ki mëlôbăhtya Cómarya a têtaze-one yê agnênuô, Cómarya sunuô htuôđhó a têtaze-one yê đố êthí thêplòkủ ná êthí ki thêplòo dyếtắkyá a taryêshyosô yênuô ná têtămítêmýá đố a ki pố tuốđđ Cómarya alăangố lõhtyabăhtya hó pãnuô. ¹⁸ Prêmo đố nệ myáhtye è tềprênuô ma mậ prê vừdu- nuôtôvỉ đố a pố hekhu akhwí tahe nuôprê.”

18

Vỉ Babylonía Tắprồkyá

¹ Phúnúohtuôđrò vắ myáhtye tanéphú đố aruô tồprê o đố mókhu hyălyạ. A o ná a têtaryêshyosô rò đố a têtakhêrasô akhu-akhyê hekhu lítakhêhtya lõ siba cồ. ² A êhtô tawótathủ shyo,

“A latắprồ hó, vừdu Babylonía latắprồ hó. Khỏnyá rô a htwôkyá hó khĩnêkhĩnố ná luốné mủmyá tahe a lếowố hó. A htwôkyá hó htu đố ù lếthếzắthêryạ, ù lếthếhtethêhắ tahe lếowố akhălê hó. ³ Mêtêhêrô htyêkê pwôtôba ôhtuôđhó a htyêzắcyá mậhố thwihyê a tềthếzắthêlố mủmyáricyá tahe. Hekhu pwôtôba a khwícồphya tahe cuốthủcuốplá lõ hó ná prêmo yếtôprê, rò đố vỉ Babyloniaphú tahe a tềthếzắ patápatố tahenuô, a talwótalyê súũ akhu-akhyê, lõ- prê mềkuốmềkhắ tề đố hekhu yếtôbalố nuô, êthí duzắhtyathê hyălố hó.”

⁴ Rò bínúoakhê vắ nỉnuô ngố đố aruô tồmủ prăhtya đố mókhu rò a hé,

“Vắ kayá bémủ thỉ-, thyáphủ thỉ ki krwómề kuố tá tềthủ phủ è mề nuô tắmề, htuôđrò thyáphủ thỉ ki khyábê tồkuố tá tềciryạ ná è tắmề nuô, htecuốkyá đố vừyê akủ nuô. ⁵ Mêtêhêrô a tềthủtềora tahenuô, a oradủ cồ ná mókhu, rò Byacê Cómarya thênệhtyabê hó a cuốklyá đố a mủmyáricyá nuôtahe hó. ⁶ Mềcyê mềcủ ke mố è phủ a mềcyê mềcủ thỉ nuô, lõ- tề đố a mềcyê htuốđhố thỉ tahenuô, mềlyê kạkhyêsủ ke mố cồ è nyềphuố nuô. Bêlộ đố a taritaryá pề thỉ ná htyêsíp rềkhuklố nuôtôbê nuô, zủbắlyê kạkhyêsủ pềkuố ke è đố a sồlốklố ná yê nyềphuố nuô. ⁷ Bắ- a htuthêlyạ nỉdyê anê rò a mềmọlyạ nỉdyedủ anê nuô, nõkhyábê lyêkạkhyê súkuố ke mố è ná tềcyêtềcủ ná tềthêplềnebê yênuô. A hélyạ nỉdyê anê, ‘Vắ onyăo phủ khwímủ tồprê, vắvề onố kuốu to akhu-akhyê, vắ okryá nõ kuốu to, khỏnyáyê tắplehyắ pắma, vắ ihê nõ kuốu to.’ ⁸ Đố a hé phúnúo akhu-akhyê, tồnyênýê pắ nuô, tềthýêrắhtýêđwố ki hyábê è pắ, rò a kiswłkísê pắ, a kingủkĩhê pắ, a ki ovỉokố pắ. Byacê Cómarya đố a ciryạ lủ yếtôprênuô ashýo-asố, aprồapryạ nyacố akhu-akhyê, a isủũkyá lõ lủ ná mi pá.”

⁹ “Hekhu khwícồphya lõ- plỉ đố a cuốthủ ná prêmo yếtôprê rò a mềmọlyạ nỉdyê lahyắ anê ná tềduzắhtyathê yếtahenuô, shyê- a myáhtyehố miũkuố taốhtya đố vừkủyê akhêpãnuô, a kingủkĩhê thêplềnebê lõplỉ pá. ¹⁰ Èthí thêisê ná pắma a khyábê tồkuố tềcyêyê he- a tanề lahyắ rò a cuốo kahtómýá lahyắ đố ayề rò a hé lahyắ,

‘Kố- a tarốthê thýekýá hó ní-, acyê thýekýáhố nệ ní-, Kố- Babylonía, nệ ma vừduvỉhtủ, vừtanyạ nyacố tồvỉ manarố Cómarya ciryạ prê nệ taplồphủ rò nệ pyêkyá lõ cồ ní-’

¹¹ “Prê iprỉ-isê tề đố hekhu tahenuô, a kingủkĩhê nỉdyê lõ lủ pá, mêtêhêrô ù iprỉkuố pá êthí tềkuốtềkhắ tồprê- to. ¹² Èthí rủhtê, lốthêlồprồ tahe, prăthê nguduprỉdu tahe, ikê bắplỉ tahe, ikê taphêlốthố tahe, ikê lỉkathwỉ tahe, tatủphố tahe, thòngudu pwôtôcồ, tắtề đố ù mề è ná tashýátamýá pwôtôcồ, tắtề đố ù mề è ná thònuômủ pwôtôcồ, talỉbyắ tahe bẻbẻ, tồhtê ná lõbủ tahe bẻbẻ, ¹³ ithwỉ amỉakrê ahóacỉ tahe, tềnuômủnuốsủ tahe, lếsủủ nuốmủ tahe, htyêzắ, htahtyê, buốkủlắ, buốkủlắmủ, pủ, thủmỉ, tathỉ, tathỉlồ, củtahe ná kayá thêhtwồprê tahenuô ù iprỉ pá tồprê- to.

¹⁴ “Prê mềkuốmềkhắ tề tahe ki hé vỉ Babylonía pá, ‘Lỏ- tềkuốtềkhắ aryá đố nệ lếthếzắthêlố tahenuô, a lamêkyá lõhố. Htuôđrò lõ- tềnguduprỉdu tahe ná tắtề đố a takhê plyatwố tahenuô, a lamêkyá lõ hỏhố, rò nệ myáhtyenố pá è tồphuố- to.’ ¹⁵ Lỏ prêmềkuốmềkhắ tắmuốtắtề đố vừnuô tồvỉ akủ tahenuô, a duzắhtyathê lõplỉ ná vừnuô tồvỉ

akhyë. Èthi ki theisë ná pãma èthi khyábë tǝkuõ tǝ ná vǝyǝ pã he a tanǝ rò a ki cuõ kahtò taphãyǝkã lahyã tǝphu pã, htuõto èthi kinguõkìhè lahyã pã, rò a ki hé lahyã,

16 'Kõ- a taròthè thyëkyã hó ní-, acyǝ thyëkyã hó nǝ ní-.

Tǝphuõkhènuõ, nǝ ma vǝdu rò nǝ lǝklò tari kǝthyãhtyanǝ nǝnǝ ná hyeçã bápłi, hyeçã taphèlòthǝ, hyeçã lǝkathwi, htuõto nǝ tarihtyanǝ nǝnǝ ná htǝ, lǝthèlǝpǝrǝ tahe ná pǝrthè nguðupǝidu tahe.

17 Khõnyãyǝ Cómarya ciryaprǝ nǝ tapłǝphú akũ rò, lǝ- nǝ tǝduzãhtyathǝ nuõtahè lamǝkyã pǝlò hó nǝ.'

"Lǝ- thòklyǝdu khukłò ná pǝkrwǝ sidyãkuõ tahe ná pǝmǝtǝphú tahe ná lǝ- kayã dǝ aruõ tahe dǝ a myápǝ ahóküsè ná tǝcuõtǝkã dǝ htǝyǝdutavãkũ yǝtahenuõ, a ki cuõ kahtò taphãyǝkã pã. 18 Rò shyë- èthi myãhtyè miũ khuõhtya akhǝpãnuõ a ki èhtõhtya rò a hé lahyã, 'Vǝ aruõtahe dǝ athyaná vǝyǝ tǝvǝ nuõ a o nóhi tǝvǝ- to.' 19 Èthi ki dyèluõ a tǝthǝplǝ rò a ki phahtya lahyã hemũ dǝ a khukłòkhu pã, rò a kinguõkìhè lahyã pã, rò a ki hé lahyã, 'Kõ- a taròthè theisë thyëkyã hó vã ní-, Kõ- acyǝ thyëkyã hó nǝ ní-. Nǝ ma vǝdu tǝvǝ rò, lǝ- kayã dǝ a thòklyǝdu o dǝ htǝyǝdutavã akũ tahenuõ, a duzãhtyathǝ lahyã ná nǝtǝ nguðupǝidu akhu-akhyë manárò, Cómarya ciryaprǝ nǝ tapłǝphú rò, nǝ pyëkyã lǝ cǝ hó.

20 Kõ- mòkhuphú thǝkrǝmǝ lahyã, Kõ- Cómarya akayã thǝ, Pǝdõnyãphú thǝ ná pǝpǝrǝ thǝ-, dǝ èpyǝkyã hó akhu-akhyë, thǝkrǝmǝ lahyã. Mǝtǝhèrò dǝ a mǝçyǝ htuõhó thǝ akhu-akhyë Cómarya ciryãhó è.' "

21 Binuõakhè tanèphú dǝ a hǝshyoresǝ tǝpǝrǝ phyǝhyanǝ lǝdu- tǝmǝ dǝ athyaná kasúivǝ nuõrò a tãtã dǝ htǝyǝdutavã akũ rò a hé,

"Vǝdu Babylonia yǝnuõ, ù bǝ tãtãkyã lũ thyáphú yǝnuõ pã rò ù ki myãhtyè pã è tǝphuõ- to. 22 Pǝdò ti tahe, pǝrǝirǝrè tǝtahe, pǝrǝuõ tǝlò tahe ná pǝrǝuõ pikalyã tahenuõ nǝhuõnǝ pãto. Pǝmǝtǝphú itǝtǝ- bèbènuõ myãhtyenó pã èthi toto. Htuõrò nǝhuõnǝ pã kasúivǝ pǝrǝ to. 23 Myãhtyenó pã miũ dǝ nǝkũ to. Nǝhuõnǝ pã pǝrǝkhǝmǝ khũphǝ bèbè, pǝrǝkhǝmǝ mòmuõ bèbè, atalã to. Nǝ pǝmǝkuõmǝkhã tǝphú tahenuõ, a duzãhtyathǝ lǝũkhò rò a taryǝshyosǝ lǝũkhò dǝ hekhuyǝ cǝ. Htuõrò khinè Thárã e ùzǝ o dǝ nǝ vǝkũ tahenuõ, dǝ èthi yǝ ilolahò hekhuphú yǝtahe akhu-akhyë, hekhuphú tahe ki krwǝthú kuõlǝ nǝ khyǝ pã. 24 Pǝpǝrǝ tahe athwi ná Cómarya akayã tahe athwi nuõ ù myãhtyè è bí vǝnuõ tǝvǝ akũ akhu-akhyë, Cómarya ciryakyã hó vǝ Babylonia hó. Lǝ- kayã dǝ ù mǝthyǝ èthi bí a o pã dǝ hekhu yǝtahenuõ, ù myãhtyè èthi athwi bí vǝnuõ tǝvǝ akũnuõ."

19

1 Tǝhtwõhtya htuõ phunuõrò vã nǝhuõ ngǝpǝrãhtya tawótathũ shyo dǝ mòkhu rò a cǝ ná kayã tǝmũdu hǝbè nuõ, rò a hé lahyã,

"Htuthǝhtya lahyã Cómarya! Tǝmǝlwóhtekã ná tǝlǝtǝtakhǝ ná tǝpǝrǝtǝpǝrã thǝtahe ma pǝ Cómarya atǝ lǝ pǝrǝ. 2 Mǝtǝhèrò a tǝcirya thǝ tahenuõma atǝma atǝtǝ. Acóma acóco. A ciryakyã htuõhó himyãphèmũ mwǝladu dǝ a mǝpǝyǝmǝkyã hekhu tahe ná athwihtyǝ a tǝthǝzǝ patã mũmyãricyã tahe nuõtǝpǝrǝ hó. A mǝthyǝ Cómarya alulè tahe akhu-akhyë Byacè Cómarya mǝlyǝ kãkhyǝ sũke hó è hó."

3 Èthi èhtõhtya khyǝthýã,

"Htuthǝhtya lahyã Cómarya! Mi dǝ a ùkyã vǝdu yǝtǝvǝ nuõ a khuõhtya latǝpã tǝphuõ- to, a ki khuõhtya dũ acýcý ahtũhtũ ní-."

4 Muõpǝrǝmuõpǝrǝ nyǝshyǝ ná thǝlwǝ ná thǝhtwǝpǝrǝ nuõ lwǝduõ nuõ, a dǝngũ cǝbucǝbǝhtya Byacè Cómarya dǝ a onyão dǝ khwǝ khuklyãhtǝ htǝyalǝkhu nuõtǝpǝrǝ rò èthi hé lahyã,

"Amèn! Htuthǝhtya Cómarya!"

Thímíphú Apwǝ Khómǝ

5 Htuõrò ngǝpǝrãhtya dǝ khwǝ khuklyãhtǝ htǝyalǝkhu nuõrò a hé,

"Lǝ- Cómarya a pǝmǝtǝphú tahe ná lǝ akayã dǝ a o ná a taryǝshyosǝ tahe bèbè, a oto tahe bèbè, dǝ a theisë bezǝbenyã lũ tahenuõ, htuthǝhtya lahyã pǝ Cómarya."

⁶ Bínuòakhě vǎ nǐhuò ngó dǎ a cǒ ná kayǎ tǒplutǒphè hébè nuò. Htuòrò athyáná htyèkhò htwíhyǎ prǎrúprǎtè nuò, rò a prǎ taplǒlòdò shyò thyácóná shyelyǎ tahenuò. Vǎ nǐhuò èthí hé,

“Htuthéhtya Cómarya, mètèhéro pè Byacè Cómarya dǎ a cyǎtèlò thègnètèplí yètòprènuò, a pótari hó tèt hó. ⁷ Pè thèluòphòphǔ thèkrǔthèlò mēlimètakhěhtya rǒlǔ pè Cómarya pǒ-. Mètèhéro thímíphú nuòtòduò kǐ tǒbè kǎ khǒmě shuòkhě tuǒhò. Akhǒmě mòmuò o taritaryǎ pè hó lǔ hó. ⁸ Khǒmě prèmò yènuò ù dyékǔdyéhtyǎ lǔ ná hyeca bǎplǐ bǔphuò plyatakhě ryǎ tǒba.”

Hyeca bǎplǐ bǔphuò plyatakhě ryǎ ma mǎhò Cómarya akayǎ tahe a tètphyètèmè dǎ acóate tahenuò hó.

⁹ Htuòrò tanéphú hé vǎ, “Rámakýǎ mò yènuò. Kayǎ dǎ ù mehyǎ tǒkuò lǔ dǎ thímíphú yètòduò apwè yètahenuò, a nǐbè tèsǒri.” Htuòrò tanéphú hé pò, “Ngó yètahe ma Cómarya alǎngǒ mǎlakò cǒ.”

¹⁰ Vǎ dǎngǔlyǎ dǎ anyèhyǎ rò vǎ kǐrè cǒbèhtya lǔ tadúro a hé vǎ, “Cǒbè tǎ vǎ tǎmè, vǎ ná nè ná nè puǒvyǎ Kristuphú thǐ tahe nuòma prēmètèphú thyǎlǔ prè. Pè ma kayǎ tahe dǎ a khyáluò pè ù ná Jesù ari-akýǎ tahe rò pǔmanǐ tēmǎtècò dǎ Jesù Kristu dyélúòkyǎ pè pè yènuò. Phúnuòrò, cǒbè tǎ ù tǒprè- tǎmè, cǒbè dǎ Cómarya nuò. Mètèhéro tēmǎtècò dǎ Jesù Kristu dyélúò pè yènuòma a thyáhó ná Cómarya nǒhébè prèprǒ tahenuò hó.”

Kayǎ Sidyǎ Tathǐbǔ Tǒprè

¹¹ Bínuòakhě vǎ myǎhtye mòkhu lǔmòo htuòhò rò tathǐphèbǔ kahtòo bínuò tòduò. Kayǎ sidyǎ tathǐ yètòprènuò ù é lǔmwǐ, “Cǒ ná ngó” ná “Mètè tǒ.” Kayǎ yètòprènuò, bí a cǐryǎ ù akhěnuò, a cǐryǎ tǒ prè rò a sásù ná prè dǎ a thèhte lǔ tahe. ¹² A mètèplò rò athyáná mi kyǎhtya nuò, htuòrò a klwǒhtya ényacò khuklwǒhtě, rò ù rǎonǐ amwǐ tǒplò dǎ anèlǒ nuò tadúro ù thègnè tǒprè- to, anè Byacè tǒprè thègnè tǔdú prè. ¹³ Cǎcwǒhtǔ dǎ a thyǎ nǐdyé yè tǒpǔnuò, a ví lǒplǐ ná thwi. Rò “Cómarya alǎngǒ,” ù é lǔmwǐ phúnuò. ¹⁴ Mòkhu aklyèphú tahe kǔthyǎ htyanǐlò hyeca bǎplǐ, hyecabǔ, hyeca mwǒplǐ tahe htuòrò sidyǎ htyanǐ lahyǎ tathǐbǔ rò krwòkuò lǔkhyè. ¹⁵ Né a htyǎryǎ dǎ a kǐ mēpékyǎ lǒ htyékè tahe tǒbènuò a o dǎ lǔ kyǎkǔ hte. Rò a kǐ pǒ èthí ná ipǒ tǒhtè pǎ. Rò Cómarya dǎ a cyǎtèlò thègnètèplí yètòprè kǐ dyélúò a tètthéplòduò rò a kǐ cǐryǎ èthí thyaná ù ivǐhte thòbìthèhtyè* nuò pǎ. ¹⁶ Dǎ a cǎcwǒhtǔ alǒ ná akhyalǒ nuò, ù rǎo amwǐ tǒplò,

“Khwítahe akhwǐ, Byacè tahe abyacè,”

Ù rǎo phúnuò.

¹⁷ Phúnuòhtuòrò vǎ myǎhtye tanéphú tǒprè kahtòo dǎ tamòkǔ rò a cyépřyè èhtòhtya lǒlǒ- htpuhǔzuòphú dǎ mòlǐ nuòtahe rò a hé, ¹⁸ “Thyǎphú thǐ kǐ hyǎe kuò lahyǎ khwícóphya tahe azye, klyèkhuklò ná klyèphú tahe azye, tathǐ tahe ná prēsidyǎ lǔ tahe azye, cǔ ná kayǎ dǎ a nǐ tēpalǎ tahe azye, kayǎ dǎ amwǐ luòhtyèlúòkè tahe ná kayǎ dǎ ù tanè patǐ lǔ tahe azyenuò, hyǎoplǒ rǒlǒmǒ lǔ dǎ Cómarya apwèdu akúyè.”

¹⁹ Bínuòakhě vǎ myǎhtye tēmǐtēmýǎ nuòtòduò ná hekhu khwícóphya tahe ná èthǐ klyèphú tahe oplǒtǒ lǒ lǔ dǎ a kǐ sǎ kayǎ dǎ a sidyǎ tathǐ nuòtòprè ná aklyèphú nuòtahe. ²⁰ Ù pǔnǐkyǎ tēmǐtēmýǎ nuòtòduò rò ù pǔnǐ tǒrǒ kuòpǒ ná prèprǒ lahò dǎ a mēlúò pè ù tēprǒtēprýǎ dǎ tēmǐtēmýǎ nuòtòduò anyèhyǎ nuòtòprè. Dǎ a mē tēprǒtēprýǎ pè ù akhu- akhyè, a ilolahò lǒ kayǎ dǎ a nǐbè tēmǐtēmýǎ nuòtòduò a tēmēmámēdyǎ rò a cǒbè lǔ nuòtahe. Tēmǐtēmýǎ nuòtòduò ná prèprǒ dǎ a ilolahò ù nuòtòprè thègnè lǒ ù tǎtǎ htwǒprè kyǎ èthí dǎ miò dǎ ù súú ná yathúbyǎ nuòtòò akǔ. ²¹ Lò- a klyèphú dǎ a okýǎ tahenuò, ù mēthyèkyǎ èthí ná né dǎ a hyǎhte dǎ kayǎ sidyǎ tathǐ nuòtòprè akýǎkǔ nuòtòbè, rò lǒ- htu nuòtahe hyǎ lǔ iphuò ekóóbǎ lǒ èthí zye.

20

Anatǒrí

* 19:15 19:15 Ù ivǐhte thòbìthèhtyè nuòma athyáná ù ivǐhte htahtyè nuò.

¹ Yětôphuôro vâ myáhtye tanéphú tôprê o dô mókhu hyálya rò a pûo nídyé kròkúdu kròkúzâ yětókú athóhti ná suplyetóhtédu tóbô dô a takhukú. ² A hyâ pûmakýa plya máhó khínéricýa khukló dônudôthakhê nuôtóbô. Ê ma ù é lú ná Satan. Rò a còklòmányé lú anatôrí. ³ Tanéphú nuôtôprê vitâkyâ lú dô kròkúzâ nuôtókú akú rò a kâmbíkyâ lú rò a mêmámédyâ kyâ lú. Thyáphú a ki cuô ilolahô pâ tâ myécô tahe támé nuô a dô obâ lú anatôrí. Rò anatôrí bãhó pâ nuô, ù ki plwôhte khyé lú taplôphú pâ.

⁴ Htuôro vâ myáhtye khwí khuklyáhtě htyalô tahe. Kayâ onyâo dô khuklyáhtyalô alô tahenuô, ù dyé êthi taryëshyosô dô a ki cirya ù pâ. Vâ myáhtye kuôpô kayâ dô a khyáathé ná Jesú ari-akyâ rò a hésodónyâ pé ù Cómarya alâangô tahe akhu-akhyé, ù pátûkyâ êthi kyâbô tahe a thêhtwôprê. Têmítëmyâ bèbê, têmítëmyâ aprêzo yënuô bèbê, êthi cóbêhtyanô kuôú to. Túnuôhtuôto têmítëmyâ nuôtôduô a tëmëmámédyâ dô ù bè mêmá dô mãhtélô nuôbèbê, mátorò ù bè mêmá dô takhulô nuôbèbê, a phýésúnô kuôú tëmëmámédyâ tóç~ to. Êthi htwôprê kâkhyé rò a pô tókuô tē ná Kristu anatôrí. ⁵ Yëma têtwtôprê ihtô kâkhyé arélô tôphuô hó. Anatôrí bã tyahító nuô, kayâ dô a thýé htuôhó rò a o pâ dô helé tahenuô, a ihtòkâ hito. ⁶ Kayâ otôkuô dô têtthýé ihtòkâkhyé rélô yé tôphuô akú tahe nuôma a n̄bê tēsôri rò êthi ma kayâ sâsêphú tahe. A lwókyâ ná têtthýé nyêphuôôtôphuô hó. Êthi ki htwô Cómarya ná Kristu a bwídu tahe pâ. Êthi ki pô tókuô ná Kristu anatôrí pâ.

Tëmëpé Khínéricýa Khukló

⁷ Anatôrí bãhtya htuôhó pâ nuô, ù ki plwôhte khínéricýa khukló dô ahtókú pâ. ⁸ Rò a ki htecuô lô hekhu lwíkyé rò a ki ilolahô lô myécô tahe pâ. Û é êthi ná Gogphú ná Magog phú. Êthi bè htyasáté akhu-akhyé khínéricýa khukló ki é oplótólô êthi pâ. Êthi oé thyácóná lôtamâ dô htyédutaváhtú tahe nuô cò pâ. ⁹ Êthi htecuô dô hekhusíba rò cuôbò tavabí lô Cómarya akayâ tahe ná vî dô Cómarya mọ nídyé lú yětôvî. Manâro mi o dô mókhu hyálya úkyâ lô êthi. ¹⁰ Khínéricýa khukló dô a ilolahô êthi yětôduônuô, ù vitâkyâ lú dô miô dô ù isúú ná yathúbyâ yënuô tóo akú. Miyé tóo nuôma máhó ù lévítâ tëmítëmyâ nuôtôduô ná prêprô lahô nuôtahe akhâlê nuô hó. Rò êthi ki khyâbê tęcýëtęcý mókikhí mósékkléklé tacúprê talèkré cò pâ.

Tęciryâ Dókhyé Tadú

¹¹ Htuôro vâ myáhtye khwí khuklyábúdu htyalô tókhu ná prê onyâ dô akhu nuôtôprê. Rò mókhu ná hekhu lukúo cuôkyâ dô a mêtthényé rò ù myáhtyenô pátohó. ¹² Rò vâ myáhtye kayâ dô amwí luôhtyélúoké ná kayâ dô ù tanê patí lú rò a thýétuôhó tahe kahtòo dô khwí khuklyábúdu htyalô yé anyéhyâ nuô. Û bâmôhtya litahe htuôro ù bâmôhtya li dô aruô tóba dô ù é ná lihtwôprê yé. Kayáthýé yétahenuô, ù cirya êthi phú a mênó htuôhó nuô ná phú ù râmáoo dô liyê akúnuô tahe. ¹³ Htuôro htyédutavâ yënuô a dyéhtyakuô akayâ thýé dô a o dô êkú nuô tahe. Têtthýé amuôphê ná Luôkénédô tahenuô, a dyéhtyakuô lahyâ kayáthýé o dô êthikú nuôtahehe. Rò ù cirya lô kayâ pwô~ tôprê phú êthi mêtthúôhó tēnuô. ¹⁴ Htuôro dôkhyënuô, têtthýé amuôphê ná Luôkénédô tahenuô, ù vitâkyâ êthi dô miô akú. Miô yëma máhó têtthýé nyêphuôôtôphuô hó. ¹⁵ Kayâ tôprêprê dô ù ki myáhtye ù rao amwí dô lihtwôprê yětôba akú to hé nuô, ù bè vitâkyâ è dô miô yětôo akú.

21

Mókthuthě Ná Hekhuthě

¹ Htuôro vâ myáhtye mókthuthě ná hekhuthě. Rò mókthulyeyé ná hekhulye yětôba lamékyâ lô. Htuôro htyédutavâ yënuôma a opâ toto. ² Vâ myáhtye vîsâsê mãđúhó Jerusalem vîthě yětôvî nuô, rò a o dô mókhu dô Cómarya a o rò a hyálya. Û taritaryâ kúthya one pé lú phú prèkhómě mòmucô tôprê dô a opôsú avé nuô. ³ Vâ n̄huô ngóprashyo tòmú dô khwí khuklyáhtě htyalô a onuô, rò a hé, “Khônnyáýe Byacè Cómarya hyâotôkuô hó ná prêlukayâ hó. A ki otôkuô ná êthi rò êthi ki htwôhtya Cómarya akayâ pâ. Byacè Cómarya anébyacé níđu ki otôkuô ná êthi rò a ki htwô pē êthi Byacè pâ. ⁴ Cómarya ki htúthúkyâ lô êthi amêthéhtýe pâ. Têtthýé o pâ to. Têtthéplé bèbê, tētnguótèhê bèbê,

tëšëñësěbya bèbè a o pã to. Të dǒ a htwòhtyanó dǒ hekhu alyë yětôba tahenuô, a o pã to hó.”

⁵ Htuǒrò prë onyáo dǒ khwí khuklyáhtě htyalǒkhu nuôtòprë hé, “Khǒnyáyë vǎ męthě lǒhó tępwǒtǒcǒ.” Rò a hé kuǒ ke vǎ, “Rǎmákyǎ tẹ yětahenuô, mętětéhérò ngóyě tahe nuóma acóatẹ rò lẹthélẹ zǔñení ẹ.”

⁶ Rò a hé, “A htuǒhó, vǎ ma aréłó ná anoló ǔ hó. Vǎ ma akhǎshyé ná atadú hó. Htyěhtekhu dǒ a dyé thěhtwǒprẹhtyě tacúprẹ nuô a o tǒh. Kayǎ dǒ a thěǒ tǒprẹprẹ nuô, vǎ ki dyéǒkrǎ è pǎ. ⁷ Kayǎ tǒprẹprẹ dǒ a mępẹ tẹnuô, a ki nǐbè lǒlǒ- tẹyě tahe dǒ vǎo pǎ. Vǎ ki htwǒ èthí Byacè Cómarya pǎ rò èthí ki htwǒ vǎphú tahe pǎ. ⁸ Manárò kayǎ dǒ a taruô tahe, kayǎ dǒ acó ná a tẹzǔtẹnyǎ to tahe, kayǎ dǒ athéplò mǔmyǎ tahe, kayǎ dǒ a męthyě kayǎ tahe, kayǎ dǒ a cuóthú prēmòprẹkhǔ tahe, kayǎ dǒ a htwǒ khǐnėkhǐnǒ Thárá ẹ ụzọ tahe, kayǎ dǒ a cǒbẹ prẹzọ tahe, rò kayǎ dǒ a lahǒ ǔ tahenuô akhǎlẹkhǎbya mamǎhó mió dǒ a mǎ tẹthyě nyẹphuoǒtǒphuo dǒ ụ isúú è ná yathúbyǎ yětòh nuô hó.”

Jerusalem Vǐthě

⁹ Tanéphú thuǒthyótòprẹ dǒ a pǔma nǐdyé bẹlǒdu thuǒthyótòbè dǒ a bǎ ná tẹcyětẹcǔ dǒkhyělǒ thuǒthyótòcǒ yẹ akłé tǒprẹnuô, a hyǎ dǒ vǎ o rò a hé vǎ, “Hyǎmǒ rò vǎ ki zǔlǔǒ nẹ ná thímíphú amě prẹkhǒmẹ mǒmuǒ yětòprẹ.” ¹⁰ Cómarya a thěhtwǒprẹ okuǒ ná vǎ rò tanéphú tǒprẹ cǒcǒ vǎ dǒ sodusohtǔ tǒmẹ akhyě. Rò a zǔlǔǒ vǎ ná vǐ Jerusalem sǎsẹ yětǒvǐ. Vǐyěnuô a o dǒ mkhu dǒ Byacè Cómarya a o rò a hyǎlyǎ. ¹¹ Rò vǐyěnuô, a lǒbǎ cǒ ná Cómarya aliatakhe cǒ. Vǐyěnuô, a takhě thyácóná lǒ thuǒlǐthuǒlẹlyǎ dǒ anguduprǐdu tǒměnuô cǒ, htuǒto a thyácóná lǒthúbu plyarashyǐ tǒmẹ nuô cǒ. ¹² Vǐyěnuô ǔ té htyalǒ tava bí lǔ ná ụduũhtyalǒ. Htuǒrò kadǎdu o shyényẹkǔ rò tanéphú opǒ nǐdyé è shyéthényẹ. Dǒ kadǎduyẹ ałọ nuô ǔ rǎonǐ Israelpnú shyényẹmuǒ yẹ amwǐ. ¹³ Dǒ vǐǔ tǒkyé ná tǒkyé nuô kadǎdu othuǒkǔ. Dǒ cǐhte thuǒkǔ, cǐnuǒ thuǒkǔ, cǐhtǒ thuǒkǔ, cǐlyǎ rò thuǒkǔ. ¹⁴ Vǐǔ akhǎshyé nuô ǔ byǎhtya lǔ ná lǒdu shyényẹmẹ. Rò dǒ lǒ yétahe ałọ nuô ǔ rǎo è ná thímíphú a Prẹdǒnyǎphú shyéthényẹ tahe amwǐ.

¹⁵ Tanéphú dǒ a hébè ná vǎ yětòprẹnuô, a pǔma nǐdyé ná alétẹ iplǐhtě tǒbǒ rò a ki tẹmyǎ vǐ ná vǐkadǎdu tahe ná vǐǔ tahe. ¹⁶ Vǐnuô anǎ o lwǐnǎ rò ahtǔ ná alyǎnuô a krǔnyǎ lǔ prẹ. Tanéphú tẹmyǎ vǐyẹ ná alétẹ iplǐhtě nuôtǒbǒ rò ahtǔnuô a o mile tǒrǐ nyǎzẹ, rò alyǎnuô, a krǔnyǎ thyaná ahtǔ nuǒprẹ. ¹⁷ Tanéphú tẹmyǎ pǒ vǐǔ yěnuô ná létẹ iplǐhtě nuôtǒbǒ phú prẹlukayǎ lẹklǒ tẹnuô. A tẹ htuǒhǒ rò aduǒnuô a o tǒzẹ ná lwǐshyé ná lwǐplẹ. ¹⁸ Vǐǔ nuô ǔ byǎ è ná lǒthuǒlǐthuǒlẹ tahe htuǒrò vǐnuô ǔ byǎ è ná htě mǎlakǒ cǒ rò a plyarashyǐ myǎhtyẹ luplú nuǒ cǒ phú lǒthúbu nuô cǒ. ¹⁹ Vǐǔ akhǎshyé nuô ǔ tari o è ná lǒthélǒprǒ amyemyě acǒcǒ cǒ. Lǒ dǒ ǔ byǎ lǔ dǒ vǐǔ akhǎshyé aréłó tǒmẹ nuóma lǒlǐthuǒlẹ rò ǔ è ná jaspǒ, nyẹmětǒmẹ ma lǒtaphẹ rò ǔ è ná saphíra, thuǒmětǒmẹ ma lǒtaphẹlǒ rò ǔ è ná chacéda, lwǐmětǒmẹ ma lǒthuǒlẹ rò ǔ è ná ẹmerǒ. ²⁰ Nyǎmětǒmẹ ma lǒkyelyǎ rò ǔ è ná sardonǐ, amě thuǒthyó yětǒmẹ ma ałǐ rò ǔ è ná carnila, thuǒthyótǒmẹ nuótǒmẹ ma lǒbyǎ, rò ǔ è lǔ ná khǐrsolito, amě lwǐthyó yětǒmẹ nuó lǒthuǒ rò ǔ è ná bẹrila, lwǐthyótǒmẹ nuótǒmẹ rò lǒbyǎ rò ǔ è ná topaza, amě shyé nuótǒmẹ ma lǒthuǒlẹ rò ǔ è ná khǐrsoprasa, shyétǒmẹ nuótǒmẹ ma lǒlǐbyǎ rò ǔ è ná jacita, shyényẹmẹ nuótǒmẹ ma a taphélǒthǒ rò ǔ è ná amethísata. ²¹ Kadǎdu shyényẹbè nuó tǒbè ná prǎthẹ nguduprǐdu tǒplǒ, tǒbè ná prǎthẹ nguduprǐdu tǒplǒ ǔ mę o è phǐnuô. ǔ mę è phǐnuô akhu-akhyě ałǒ prǎthẹ ngudu shyényẹplǒ. Vǐ aklyǎ nuó htě mǎlakǒ cǒ, rò a oluǒ sékali myǎhtyẹ luplú cǒ phú lǒthúbu nuó cǒ.

²² Dǒ vǐkǔnuô vǎ myǎhtyẹ tẹlǔhǒdu o tǒmẹ- to, mętětéhérò Byacè Cómarya dǒ a cyǎtẹ lǒ- plǐ yětòprẹ ná thímíphú nuótǒduǒ a o lahyǎ hó bǐnuô rò ǔ cǒběhtya hó èthí akhu-akhyě, tẹlǔhǒdu lo pǎto. ²³ Cómarya a tẹlǐtẹtakhě nuó a lǐtǎ dǒ vǐkǔ, rò thímíphú nuótǒduǒ lǐ pẹ èthí thyaná mikǒnuô akhu-akhyě, dǒ vǐkǔ nuó tamǒ atẹlǐ bèbè, lẹ atẹlǐ bèbè a lo pǎ to. ²⁴ Prẹlǐ hekhupnú yětahenuô, a ki cuǒ ná Cómarya ná Jesú atẹlǐ yě pǎ rò hekhu khwícǒphya tahenuô a ki phyéyǎnuǒnǐ lahyǎ a tẹduzǎhtyathě dǒ vǐkǔ yěnuô pǎ. ²⁵ Vǐ kadǎdu tahenuô ǔ bǎmǒ lǔ pwǒ- tǒnyẹ pǎ. Mǒkhí o pǎ to akhu-akhyě, ǔ mębí lǔ tǒphuo-

to. ²⁶ Htyéké a tètùwòtèryá tahe ná a tètduzàhtyathě tahenuò, ù ki phyéhyànuò è bínuò pã. ²⁷ Manáro dó vīkú nuò tẹ dó a sàsě to nuòtahe nuòñi tòcò~ to. Kayá dó a mẹ tẹmũmyáricyá bèbè, a lahòlahya tahe bèbè, nuòñi tòprẹ~ to. Nuòñi prétú kayá dó amwì o dó thímí a lihtwòprẹ yětòba akú nuòtahe prẹ.

22

¹ Tanéphú yětòprẹ zũluò pẹ vã htyěhtwòprẹ ahtyěklò dó a sékalì myáhtye nuò luplú thyácóná lřthúbũ plyarashyi nuòtòbò rò a o dó Cómarya ná athímíphú akhwí khuklyáhtě htyalòlqnuò rò a htwihte. ² Rò a htwítànuò dó vīkú rò a htwítànuò dó vī a klyámuòdu akdámèkú nuò. Htyéklò khuprìlò nyěkhónyěkyě lònúò thòhtwòprẹ o. Rò pwòlèlè~ nuò athèhè rò tónanuò athèhè shyényěphuò. Rò alě tahenuò a mēsímé pẹ myěcò tahe a tẹswítèsě. ³ Dó vīkúnuò tẹ dó a o dó Cómarya a tẹsòhã alěnuò myáhtye pã tòcò~ to. Byacè Cómarya ná thímíphú nuòtòduò a khuklyáhtě htyalò lěonyã nuò a o dó vīnuò tòvī akú pã rò a prẹmẹtẹphú tahe ki còbèhtya Cómarya pã. ⁴ Èthì ki myáhtye Cómarya amèthè pã rò ù ki rão Cómarya amwì dó èthì amàhtélò pã. ⁵ Mòkhí o pã to akhu-akhyé èthì lopá mìkò to. Èthì lopá tamò atèlì to, mètèhèrò Byacè Cómarya ma mànhó èthì atèlì pã hó, rò èthì ki pò tẹ tacúprẹ talèkré phú khwí tahenuò pã.

⁶ Phúnúohtuòrò tanéphú hé vã, “Ngó yètahe nuòma ngó dó acóatẹ rò lẹthélẹ zũenì nyacó è tahe. Byacè Cómarya dó a dyé prẹprò tahe ná a Thě Sàsě yětòprẹnuò, thyáphú a ki dyéluò pẹ kuò a prẹmẹtẹphú thítahe ná nyětyato pã tẹ ki mẹkryá~ ané phútẹ pã nuò rò, a nõhyã pẹ hó a tanéphú hó.”

Jesù Ki Hyã Pã Ari-akya

⁷ Jesù hé, “Nĩdã lahyã~, vã hyálé pã, kayá dó a nĩdã prẹprongó dó a hébèkyã dó likú yětahenuò, a nĩbè tẹsòri.”

⁸ Vã ma Giovanni. Vã myáhtye nĩhuò lólò~ tẹyè tahe. Bí vã myáhtye nĩhuò htuòhò akhènuò, vã dãngũlyã dó tanéphú dó a dyéluò vã tẹyè tahe nuòtòprẹ a khãduòshyé, rò vã kírẹ còbèhtya lù. ⁹ Manáro a hé vã, “Còbè tã vã tãmé, vã ma prẹmẹtẹphú tòprẹ dó a thyákuòdú ná nẹ ná nẹ puòvyã prẹprò tahe, ná lỏ~ kayá dó a cữe ngó nuòtahe dó li yětòba akú nuòtahe prẹ. Còbè dó Cómarya nuò.”

¹⁰ Rò a hé pọ vã, “Ngó dó prẹprò hẹso one dó liyětòba akú tahenuò, dóuòdóbĩkyã tã è tãmé nĩ~, mètèhèrò lỏ~ tẹyè tahe kírẹ htwòhtya nuò ashuòakhè phũhtya là hó. ¹¹ Kayá dó a mètẹthú tahenuò nõmẹ plehyã pọ kuòrẹ ènuò. Kayacyé mũmyáricyã tahenuò nõmẹ plehyã kuòrẹ pọ ènuò. Kayá dó acóatẹ tahenuò nõmẹcómẹtẹ plehyã pọ ènuò. Kayá dó a sàsě tahenuò nõmẹ sàsě plehyãpọ ènuò.”

¹² Jesù hé, “Nĩdã lahyã~, vã hyálé pã, vã ki phyéhyãñi tẹcirya ù tahe ná tẹmẹñikhwókè tahe pã. Rò èthì mẹhtuòhò kryá~ ìtènuò, vã ki dyélò èthì phú a mẹhtuò nuò pã. ¹³ Vã ma liplò khãshyé ná liplò tadú hó. Vã ma arélò ná anolò ù hó. Akhãshyé ma vã hó, atadú ma vã hóhó.

¹⁴ “Cómarya ki sòri kayá dó a ishuòplì acacwọ nuòtahe pã. Èthì ki nuò ba-e nĩkuò thòthè dó a dyé ù thèhtwòprẹ yènuò tahe pã. Htuòrò èthì ki nuò nĩkuò dó vī kadãdu nuòtahe akú pã. ¹⁵ Kayá còkuò akhò to péhtwò htwi tahe, khínèkhínò Thára tahe, kayá cuòthú prẹmòprẹkhũ tahe, kayá mẹthyé kayá tahe, kayá còbè prẹzọ tahe, lỏ~ kayá dó a mọ nĩdyé tẹlahòlahya rò a ohtwòprẹ krwòmẹkuò phúnúò pwọ~ tóphuò nuòtahenuò a ki o lahyã dó vīklò pã.

¹⁶ “Vã ma Jesù. Thyáphú vã ki hẹso luòpẹ prẹzũtẹplómụ tahe ná tẹritẹkyã yètahe agnènuò, vã thũlyã pẹ thĩ vã tanéphú hó. Vã puòvyã klwilyã ma mànhó Davi aklwĩalyã kalyã nuò tòmúòtòcò hó. Vã ma sètòrọ dó a lítakhérasò nuòtòmè hó.”

¹⁷ Cómarya a Thě Sàsě ná prẹkhòmẹ mòmúọ hé, “Hyãmò lahyã.” Lỏ~ kayá dó a nĩhuò tẹ yětahenuò, nõhékúò lahyã èthì, “Hyãmò lahyã.” Rò kayá dó a thěóhtyè tahenuò, hyãmò, hyãphyé ò krã lahyã htyé htwòprẹyè.

¹⁸ Lõ~ kayã dõ a nĩhuõ nõgõ dõ ù héprõ one è dõ liyětõba akũ lõ~ plĩ tahenuõ, dyérõdyéryẽ one tãtẽ cõ lahyã èthĩ, kayã tõprẽprẽ ki sunuõ éhtyalõ tětõcõcõ dõ liyětõba akũnuõ, kérékédwõ, tęcýětęcũ dõ Cõmarya héluõo htuõhõ è dõ liyětõba akũ yětahenuõ Cõmarya ki nõkhyábè è pã. ¹⁹ Kayã tõprẽprẽ dõ a mẹtãyokyã tětõcõcõ dõ liyětõba akũ tahenuõ, thòhtwõprẽ athè ná vĩsãsẽ dõ ù héluõo dõ liyětõba akũ yẽnuõ Cõmarya ki phyé taphãkyã ná lũ pã. A enópã thòhtwõprẽ athè to. A nuõnõ pã dõ vĩsãsẽ akũ to.

²⁰ Kayã dõ a khyáathè ná lõ~ tětítěkỹã yétahe tõprẽnuõ, a hé, “Ò, vã ki hyãlé pã,” Amèn, Kõ~ Byacè Jesũ Krĩstu, hyãmõ to~.

²¹ Byacè Jesũ Krĩstu abwĩdu ataryěhtũ ki okuõdũ ná Cõmarya akayã pwõ~ tõprẽ ní~. Amèn.